

NR. 1 (1913)

REEDE,
9. JAANUAR

1998

ILMUB 1948.

AASTAST

HIND 2 KROONI

Universitas Tartuensis

sessireportaaž

Eksamite ajal tudengid dekanaati eriti ei ohusta

Kolmapäeva õhtupoolikul liikus UT toimetuse sa-japrotsendiline isikkoosseis kahes isikus fotoaparaadi, diktofoni ja märkmikuga peahoone lähistel. Missugune on näiteks vana kohvik eksamite ajal?

Vähemalt sel õhtupoolikul oli seal vähe rahvast. Paari laua taga olid istet võtnud vanemad daamid, kes siin vahetevahel kokku saavad ja oma ülikooliaegu meenutavad. Mõni noor hing paistis niisama kohvitas-sasi taga igavlevat. Traditsioonilise küsimusega "Kui-das eksamid lähevad?" pöördusime häämaramas nurgas Postimeest sirviva noormehe poole.

MEELIS ROHTLAL, 3. aasta prantsuse filoloog-**gil** oli viimane eksam tehtud. Prantsuse keele ajaloolise grammatika eksam läks väga hästi. "Seni on kõik hästi läinud, elan Tallinnas ja täna sõidan koju."

Miks üldse prantsuse filoloogiat õppima tulite?

"Prantsuse keel sai valitud eksootika pärast, tundus lihtsalt ilus keel olevat. Kavatsen spetsialiseeruda romaani keeltele - õpin veel itaalia, inglise jt keeli. Paaril korral olen ka Prantsusmaal käinud."

Kuidas puhkate pärast eksameid?

"Midagi erilist ei tee. Püüan mõne poolelioleva töö ära lõpetada."

Ukse vahelt piilusime ka õppejõudude saali, kuid see oli veel tühjem kui tudengite pool. Kus siis õppejõud on? Kas loevad kodus kirjalikke töid? Ehk leiab mõne veel siitsamast peahoonest.

Teadetetahvli ees oli kaks neidu peadpidi mingi konspekti sees. Ei, ei olnud konspekt, hoopis 7. klassi õpik.

TIINA MALT, 4. aasta eesti filoloog ja **KADRI SÕRMUS**, eesti filoloogia lõpetanu, kes praegu õpetajakoolitust saab, arutasid oma praktika asju. Tiina käib praktilal Miina Härma ja Kadri Kivilinna gümnaasiumis.

Millised on tänapäeva gümnaasiumiõpilased?

Olevat targad, palju targemad kui praegused prakti-kandid oma keskkooli ajal. Silmaring laiem ja ka faktegi teatavat rohkem.

Tiina selgitas, et õpilased tahavad näiteks täpselt teada, mis aastal Shakespeare suri ja kuhu ta maetud on. Sellest neile küll räägitakse, aga ikka küsitavat üle. Kadri lisas, et õpilased tunnevad kultuuritausta päris hästi.

Õpetajaameti vastu polnud neil kahel noorel inimesel vist küll midagi.

Ja siis juhtus toimetusel väike aps, ei päris suur. Vabu kaadreid oleks pidanud aparaadis veel olema, aga mida ei olnud, seda ei olnud, ja Kadri jäi pildistamata. Uut filmi ostma minnes tuli Küütri tänaval vastu keemiaprofessor Jaak Järv, kellelt sessimuljeid oleks tahtnud pärida, aga pilti oleks ka ju vaja olnud. (Lisada

□ Kadri Sõrmus ja Tiina Malt pedagoogikapraktika muljeid vahetamas.

□ Meelis Rohtlal on eksamid tehtud.

□ Brigitta Moškova läheb keemiatöö asjus kokku leppima.

tahaks, et prof Järv on alati toimetusele oma valdkonna uudistest teada andnud.).

Uus film sai aparaati, oleks Tiina ja Kadri veel seal peahoones. Fotograafiks ümber kehastunud toimetaja suundus peahoonesse tagasi, peatoimetaja jäi tänavale uusi ohvreid varitsemale. Kõik oleksid nagu vastikult halli ja vihase jaanuari eest kuhugi peitu pugenud. Meie pugusime korra keemialõhnalisse hoonesse.

Keemiahoone trepil tuli vastu tudengineiu, kellest seal potitaimede rüpes ilus pilt võiks saada. No vist tuli välja, vaadake ise.

BRIGITTA MOŠKOVA, arstiteaduskonna 1. aasta üliõpilane läks parajasti oma keemiatöö asjus õppejõuga kokku leppima. "Keemia eksam tuleb jaanuari lõpus. Eksameid on palju, ulatuslik materjal on anatoomias. Seni on eksamid hästi läinud."

Soovisime talle head põrumist ka järgmistel eksami-tel ning püüdsime ikka mõnd õppejõudu leida. Korra viiks Lossi tänavas ajaloprofessor Jüri Kivimäe, kuid liiga kaugelt ei sõندانud juurde tormata.

Aga mis toimub dekanaatides, näiteks filosoofia omas, mis asub humanitaarhoones?

MAIE AITAJA, filosoofiateaduskonna dekanaadi juhataja ütles, et praegu üliõpilased dekanaadis õieti ei käi. Kõige rohkem tehakse seda õppeaasta alguses ja pärast eksameid. "Eksamite koondprotokollid tulevad osakondadest, meetodik sisestab need arvutisse."

Dekanaat asub eelmisest kevadest uues majas, kus töötingimusi ei andvat Ülikooli 16ga võrreldagi. Seal puudunud isegi sanitaarsõlm.

Õppejõududele me pihta ei saa saanudki, see-eest sattusime aga samas majas ootamatult meeldivale ülla-tusele. (Üllatusest saab lugeda UT 3. lk).

Enne toimetusse maandumist otsustasime ka usuteaduskonna dekanaati külastada, millel samuti uus kodu ja järgmisel päeval ees uue dekaani valimine. Nende dekanaat asub nüüd peahoone kolmandal kor-rusel õigusteaduskonna dekanaadi endistes ruumides.

ANNIKA KONSAP, dekanaadi juhataja ütles, et võrreldes varasemaga on nüüd neil nii palju ruumi käes, et ei oska midagi peale hakata. Eksamite ajal on siingi dekanaadis vaikne, voorimist pole. Rahulik olukord valitses ka dekaani valimise eel. Annika on üle elanud kolm dekaani, nüüd siis neljas.

Dekanaadist alla tulles märkasime teisel korrusel kolimist. Eesti kirjanduse rahvas lõpetab oma kolimise tuleval nädalal, siis... Siis ootavad remonti nende endised ruumid nr 136 ja 137 esimesel korrusel, mis on peahoone ruumikava kohaselt ette nähtud ajalehe toimetusele.

Aga reportaaž pole veel lõppenud, loe edasi 3. lk.

□ Usuteaduskonna dekanaadi juhataja Annika Konsap: "Sessi ajal on siin vaikne".

□ Üllatus humanitaarhoones - uus kohvik!

□ Filosoofiateaduskonna dekanaadi juhataja Maie Aitaja: "Eksamite ajal üliõpilased dekanaadis eriti ei käigi".

acta diurna

Jaauuaris

6. jaauuar

- Toimus ülikooli valitsuse ja Tartu linnavalitsuse ühisistung. Kavas olid sihtasutuse Tartu Teaduspark arengukavaga seotud jt küsimused.

7. jaauuar

- Toimus Tartu Ülikooli ja Eesti Põllumajandusülikooli rektoraatide ning Tartu linnavalitsuse ühine väljasõiduistung.

8.-11. jaauuar

- Ülikooli välisüliõpilastalituse ja õppeosakonna esindajad on rahvusvahelisel haridusmessil "The Gate to the Future '98" Kopenhaagenis.

9. jaauuar

- Doktoritööd kaitsevad Mall Hiime ("Der estnische Volkskalender") ja Arvo Krikmann ("Sissevaateid folkloori lühivormidesse I. Põhimõisteid, žanrisuhteid, üldprobleeme").
- Magistritööd kaitsevad Krista Kerge ("Oleviku kesksõna ja temaga võrreldavad struktuurid. Vormimoodustus, sõnamoodustus, leksikon"), Ain Vellak ("Eesti kaitsealade süsteemi ruumiline analüüs") ja Urmas Visse ("Maa-kondliku geoinfosüsteemi loomise põhimõtted").

12. jaauuar

- Ülikoolis avatakse türgi keele klass.
- Magistritööd kaitseb Mario Rosentau ("Kosmoloogiline antroopussprintsip. Filosoofilised aspektid").

13. jaauuar

- Infopäev Haapsalus.
- Näituse "Impeeriumi ülikoolist rahvusülikooliks" avamine Haapsalus.

15. jaauuar

- Vilistlasõhtu Saaremaal.

16. jaauuar

- Magistritööd kaitseb Arno Põlumäe ("Mesozooplanktoni sesoonne dünaamika Võrtsjärves 1995. aastal").

21. jaauuar

- Kirjutatakse alla Tartu Ülikooli ja Tallinna linna vaheline koostööleping.

24. jaauuar

- Ülikooli raamatupood korraldab suure raamatuksoni.

24.-28. jaauuar

- Rektor viibib Salzburgis kõrgharidusalasel seminaril.

27. jaauuar

- Ülikooli infopäev Raplas.

29. jaauuar

- Saaremaal toimub I Läänemere konverents, mille korraldab sealne ülikoolide keskus.

29. jaauuar

- Ülikooli külastab Rootsi parlamendi spiiker Birgitta Dahl.

31. jaauuar

- Eesti ja Läti ajaloolaste kokusaamine Valgas/Valkas.

* * *

Jaauuaris toimuvad veel infopäev Valgas, vilistlasõhtud Hiiu maal ja Järvamaal, emakeele päev Järvamaal, ülikooliteemaline viktoriin Hiiu maal jm. Võrus moodustatakse vilistlaskogu koondis.

Rektori valimised on välja kuulutatud Esimesed kandidaadid on esitatud

Läinud aasta lõpus kuulutati Eesti kolmes suurimas päevalehes välja Tartu Ülikooli rektori valimised.

Valimised toimuvad 27. veebruaril. Kandidaate võivad valimiskomisjonile esitada TÜ teaduskondade nõukogud, vähemalt 1/4 ülikooli nõukogu liikmetest, ülikooli 15 korralist professorit, ülikooli üliõpilaskonna edustus, ametisolev rektor ja endised rektorid ning teiste Eesti teadusasutuste nõukogud. Kandidaatide esitamise viimane tähtaeg on 5. veebruaril kl 17.

Ettepanekuid võtab vastu akadeemiline sekretär, kellelt saab ka täpsemat teavet valimiste korra kohta (tel 465 605).

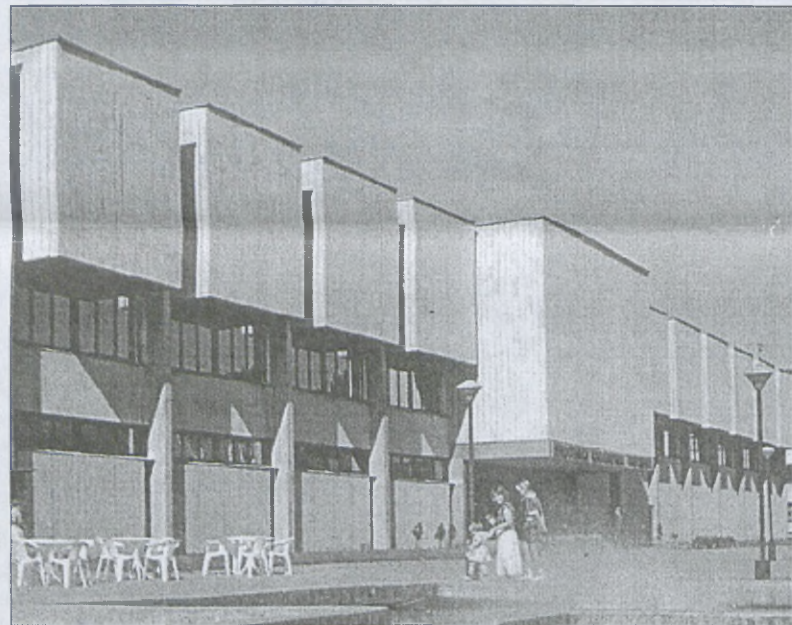
Rektori valimiskogu kinnitatakse TÜ nõukogu 23. jaauuari istungil.

TARTU ÜLIKOOI NÕUKOGU

19. DETSEMBRIL KINNITATI RAAMATUKOGU ARENGUKAVA

Aastal 2002 saab raamatukogu asutamist 200 aastat. Arengukavas ongi raamatukogundusstrateegia põhisuunad

kuni 2002. aastani, sealhulgas raamatukogu eesmärgid, põhiprobleemid, taktikad, lahendused jm. TÜ raamatukogu kannab vastavalt TÜ seadusele ja sundeksemplari seadusele Eesti rahvusraamatukogu funktsioone ning vastutab seega koos Eesti Rahvusraamatukogu, Eesti Akadeemilise Raamatukogu ja Eesti Kirjandusmuuseumi Arhiivraamatukoguga Eesti rahvustrükise kogumise,

- Arengukava peab silmas ülikooli raamatukogu enesestmõistetavat kuumumist Euroopa ja kogu maailma teadusraamatukogude hulka nii rahvusvahelise raamatukogunduspoliitika kui ka mitmepoolse koostöö kaudu.

TARTU ÜLIKOOI VALITSUS

6. JAANUARIL

Ülikooli valitsuse istungi kahe esimese päevakorrapunkti arutelust võtsid osa ka linnavalitsuse ja volikogu esindajad. See oli tegelikult esimene linna ja ülikooli valitsuste ühisistung.

TARTU TEADUSPARGI ARENGUKAVA

Tartu Teaduspargi (TTP) asutasid 1992. aastal linn, maavalitsus, ülikool, põllumajandusülikool ja füüsika instituut. TTP arengukava on sihtasutuse Tartu Teaduspargi (SATTP) nõukogus arutatud pool aastat ning selle kiitis nõukogu heaks läinud aasta novembris.

TTP eesmärkideks on Tartu teaduspotsentsiaali kaasamine ettevõtluse aren-

gusse, ergutada ja väärtustada ettevõtlikkust ning hankida (välis)investeeringuid Tartusse ja Kagu-Eestisse, aidata säilitada Tartus teadlas- ja insenerikaadrit jmt.

Direktor Enn Erme ütles arengukava tutvustades, et kuna Eesti ettevõtlus ei suuda kõrgtehnoloogiatulul veel kaasa lüüa, võiks edu saavutada kõrgtehnoloogilises väikeettevõtluses. "Tuleb luua oma innovaatiline selgroog selle asemel, et loota jõuda Euroopasse välisfirmade ripatsina".

Prorektor prof Toivo Maimets lausus, et kuna Eesti majandus pole veel piisavalt orienteeritud tootmisele, on teaduspargide järele suur vajadus ning on hea, et Tartus on see olemas.

Järgnevalt oli ülikooli valitsuse liikmetel võimalus

Juba 9. detsembril otsustas sotsiaalteaduskonna nõukogu ühehäälselt esitada rektori kandidaadiks prof Jüri Alliku. Prof Jüri Alliku kandidatuuri esitas sotsiaalteaduskonna nõukogu valimiskomisjonile 29. detsembril.

6. jaauuaril esitas filosoofiateaduskonna nõukogu rektori kandidaadiks praeguse rektori prof Peeter Tulviste. Nõukogu 31 liikmest oli P. Tulviste poolt 24.

Enne nõukogu istungit toimus kohtumine rektor prof Peeter Tulvistega, kus ta tutvustas oma vaateid, milline on ja peaks olema tema nägemuses Tartu Ülikool Eesti ühiskonnas. Sellele järgnevalt oli nõukogu liikmetel võimalik esitada prof Tulvistele küsimusi. Dekaan prof Jaan Rossi sõnul oli kohtumine sisukas ja elav.

säilitamise ja süstemaatika eest. Seejuures peab ülikooli raamatukogu hoolitsemise eriti *estica* kogumise ja vanema trükise järelkomplekteerimise, konserveerimise ning restaureerimise eest.

Aastaks 2002 on kavas luua kogu ülikooli raamatuvara koondkataloog, 24-tunnine teatmeteeneindus, operatiivne juurdepääs andmebaasidele, raamatukogunduse, bibliograafia ja infoteaduste õpetamise taastamine ülikoolis jm.

VALITI 3 PROFESSORIT

Üldkeelteaduse korraliseks professoriks valiti üldkeelteaduse korraline prof, filoloogiadr Haldur Õim (45:5), eesti ja võrdleva rahvaluule korraliseks professoriks eesti ja võrdleva rahvaluule erakorraline prof, filoloogiadr Ülo Valk (44:6) ning Vana Testamendi teaduse ja heebrea keele korraliseks professoriks Vana Testamendi teaduse ja heebrea keele korraline prof, dr theol Kalle Kasemaa (47:3).

Arutati Õie Reintami taotlust anda talle emeriitprofessori nimetus. Arstiteaduskonna nõukogu ei toetanud 1994. aastal tema samasisulist taotlust ja tookord jäi Õ. Reintamile emeriitprofessori nimetus andmata. Teaduskonna nõukogu otsustas ka nüüd sama otsuse jõusse jätta. Hääletustulemused ülikooli nõukogus olid 8:42 ning Õ. Reintam jäi emeriitprofessoriks nimetamata.

ESITATI EV TEADUSPREEMIA KANDIDAADID

Pikaajalise teadustöö preemia kandidaatideks esitati emeriitprofessorid Ülo Kaasik, Juhan Peegel ja Karl Rebane ning Ilse Lehist (Ohio Ülikool); aastapreemia kandidaatideks:

* keemia ja molekulaarbioloogia valdkonnas Ilmar Koppel (kollektiivi

juht), Peeter Burk, Vahur Mäemets ja Ivo Leito töö "Happelis-aluseliste tasakaalude uurimine gaasifaasis ja lahustes eest";

* arstiteaduse valdkonnas Aleksander Žarkovski (kollektiivi juht), Paavo Pokk, Toomas Kivastik, Anti Kalda ja Ulla Peterson töö "Ravimite ja alkoholist tingitud tolerantsuse ja sõltumatus mehhanismid ning nende farmakoloogiline preventatsioon" eest ning Mihkel Zihner (kollektiivi juht), Rein Teesalu, Raul Talvik, Tiina Talvik ja Jüri Samarütel uurimistöö "Oksüdatiivse stressi patogeneetiline aspekt arteriaalse hüpertensiooni, südamepuudulikkuse, sepsise ja ajukahjustuste puhul" eest;

* geo- ja bioteaduste valdkonnas Martin Zobel (kollektiivi juht), Kristjan Zobel, Meelis Pärtel, Mari Moora ja Jaan Liira uurimistööde tsükli "Taimeliikide koosseistestimise ja liigifondi teooria" eest ning Ülo Mander (kollektiivi juht), Krista Lõhmus, Valdo Kuusemets, Tõnu Mauring ja Mari Ivask uurimistööde tsükli "Puhverökosüsteemide efektiivsus biogeonivoogude reguleerimisel maastikes: ökotehnilised aspektid" eest;

* sotsiaalteaduste valdkonnas Jüri Allik 1997. aasta jooksul avaldatud teadustööde eest;

* humanitaarteaduste valdkonnas Eero Medijainen 1997. aasta jooksul avaldatud teadustööde eest.

TÜ SIHTASUTUSE USALDUSKOGUSSE

valiti ülikooli esindajaks uuesti I prorektor Toivo Maimets.

* * *

* Nõukogu otsustas delegeerida teaduskondade ning ülikooli teadus- ja arendusasutuste nõukogudele õiguse kinnitada sihtfinantseerimist taotlevad teadusteamad.

LINNAVALITSUSELE

küsimusi esitada. Linnaapea Roman Mugur avaldas arvamust, et linna ja ülikooli vahelistes suhetes on kaua aastaid tasakaal puudunud ning et linnavalitsusel ei ole alati selge oma tööjaotus ülikooliga. On olnud olukordi, kus üks teisest aru pole saadud.

Üliõpilasesinduse abiesimees Kaur Parve huvitus linnapoolsest panusest üliõpilaste elu-ollu. Linn ei astunud Tartu Üliõpilasküla liikmeks, nagu esialgu oodata oli, kuid käesoleva aasta eelarves on üliõpilaste elamistingimuste parandamiseks ette nähtud 600 000 krooni. Omamoodi soodustus on seegi, et üliõpilased saavad bussikaarte soodushinnaga. Et üliõpilane linna käest sotsiaaltoetust saaks, selleks peab ta end registreerima linna elanikeregistris, mida tavaliselt ei tehta. Istungil ei osanud keegi täpselt vastata, miks tundgid end sellesse ei registreeri.

Linn toetas eelmisel aastal ülikooli staadioni renoveerimist. Ülikool sooviks, et linn osaleks ka Ujula tänava spordihoone remondis, kus praegu on alustatud põrandakatete vahetamist. Aselinnapea Hannes Astok väljendas koostöövalmidust ka selle spordikompleksi renoveerimisel.

Linna ja ülikoolivahelised sidemed olid kõne all ka kolmapäeval koos EPMÜga Käärikul toimunud ühisel väljasõiduistungil.

* * *

* Valitsus nõustus ettepanekuga avada Pärnu Kolledžis sotsiaaltöö korralduse diplomioppe õppekava.

* Ülikooli eelarve kohta andis informatsiooni eelarvekomisjoni esimees prof Toivo Maimets.

* Valitsus kuulas ära õppe- ja teadustöö arenduskoja tegevuse aruande. Tegevusest andis ülevaate juhataja Ado Jagosild. Arenduskoda on konstrueerimis-eksperimentaaltehnoloogiline allüksus, kes teeb tellimustööid nii ülikoolile endale kui väljapoole ülikooli. Valmistatakse uut mittestandardset aparatuuri ja seadmeid, remonditakse ülikooli instituutide ja laborite seadmeid jm. Viimasel ajal on tulnud ka välisellimusi.

Prorektor prof Toivo Maimetsa sõnul iseseisvus arenduskoda kaks aastat tagasi. Siis tuli arenduskojal ise oma eelarvevõlga tasuma hakata, mis on tänu tellimustöödele oluliselt vähenenud. Praegu koosnevad arenduskoja summad 80 % ulatuses erivahenditest ning 20% saadakse ülikooli eelarvest. Valitsuse liikmete sõnavõttudest selgus, et taoline struktuuriüksus on ülikoolile igati vajalik.

õnnitleme

Jaauuarikuu juubilarid

Mihhail Bronštein 23.01.1923
Pavel Reifman 29.01.1923

Vello Anderson 09.01.1928
Arvo Rõõmusoks 17.01.1928

Arkadius Veersalu 01.01.1933
Gennadi Ozolinš 13.01.1933
Virve Reili 18.01.1933
Evi Silm 31.01.1933

Elmar Arak 28.01.1938
Tiina Vinni 28.01.1938
Elviira Babaitšuk 30.01.1938
Vilve Nummert 30.01.1938
Vello Karu 31.01.1938

75
majandusteadusk emeriitprof
filosoofiateadusk emeriitprof

70
materjalitead inst insener
biol-geograafiateadusk emeriitprof

65
peainseneriosak gaasiseadmete lukksepp
transpordiosak veoautojuht
kinnisvarade osak insener
kinnisvarade osak majajuhataja

60
farmaatsia inst dots, õppetoolihoidja
lastekliiniku vanemlaborant
nahahaiguste kliiniku laborant
keemilise füüsika inst vanemteadur
kinnisvarade osak remonditööline

Ennu Kasearu 31.01.1938

Liina Sorga 02.01.1943
Tiiu Tombak 02.01.1943
Heiki Paabut 05.01.1943
Aini Laas 07.01.1943
Reet Väari 12.01.1943
Mare Klein 21.01.1943
Asta Havakats 25.01.1943

Valeri Šipov 01.01.1948
Elle Roosalu 12.01.1948
Valentina Stsadneva 12.01.1948
Vaike Mägi 14.01.1948
Galina Grozdova 28.01.1948
Ene Pärtel 30.01.1948
Viive Soome 31.01.1948

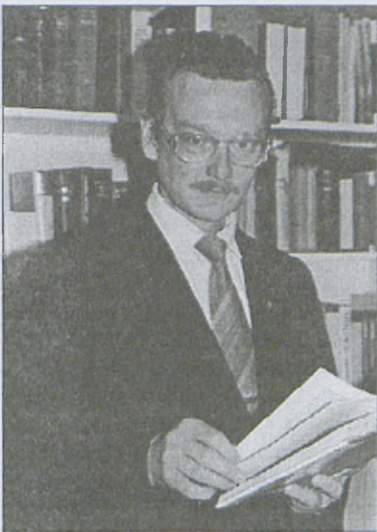
õppe- ja teadusarenduskoja proj peakonstr
55

TÜ Kesklinna apteegi proviisor-retseptar
arvutiteaduse inst vanemreferent
keelekeskuse lukksepp
kinnisvarade osak valvur
eesti filoloogia osak lektor
kinnisvarade osak koristaja
õppe- ja üliõpilasosak spetsialist

50
kinnisvarade osak koristaja
botaanika ja ökoloogia inst lektor
vene ja slaavi filoloogia osak lektor
Kääriku spordibaasi müüja
keelekeskuse lektor
materjalitead inst laborant
kinnisvarade osak majajuh

uudis

Uus dekaan

Eile valiti usuteaduskonna uueks dekaaniks võrdleva usuteaduse korraline professor, teoloogiadoktor TARMO KULMAR.

Kopenhaageni haridusmessil

8.-11. jaauuarini toimub Kopenhaagenis rahvusvaheline haridusmess "The Gate to the Future '98". Tartu Ülikooli esindavad messil õppe- ja üliõpilasosakonna juhataja Lea Michelson ja välisüliõpilastalituse peaspetsialist Kai Treier, kes tutvustavad meie ülikooli ja siinseid õppimisvõimalusi.

Eeva Kumberg, teabetalitus

Avatakse türgi keele klass

Esmaspäeval kell 11 avatakse füüsika-hoones türgi keele klass. Avamisele on oodata Vilnuses resideeruvat Türgi suursaadikut Balti riikides Erkani Gežerit. Ülikoolis on türgi keelt õpetatud kaks aastat. Ainuke türgi keele lektor on seni olnud ajakirjandustudeng Hagani Gajõblõ.

tänu

Ülikooli käskkirjas pälvib õnnitluse ja tänu pikaajalise ja kohusetundliku töö eest 70. sünnipäeva puhul vene ja slaavi filoloogia osakonna emeriitprofessor Mihhail Šeljakin.

60. sünnipäeval avaldati tänu kauaaegse töö eest elamuteenistuse juhatajale Reet Zeigile ja 50. sünnipäeval vene ja slaavi filoloogia osakonna dotsendile Juri Kudrjartseville.

Sisukate ettekannete eest üleriigilisel loodusõpetuse õpetajate konverentsil "Loodusõpetus uues riiklikus õppekavas" avaldati haridusministeeriumi ettepanekul tänu füüsikalise keemia instituudi professorile Toomas Tennole, materjaliteaduse instituudi lektorile Enn Pärtelile, psühholoogia osakonna lektorile Eve Kikasele ning molekulaar- ja rakubioloogia instituudi lektorile Ilar Leuhinile.

Üliõpilaste sõidusoodustustest

Tartu Ülikooli Üliõpilasesinduse ja Eesti Gümnasistide Liidu ÜHISAVALDUS seoses Vabariigi Valitsuse kavaga täiendavalt ahendada õppurite soodushinnaga sõiduvõimalusi ühistranspordis

TÜ ÜE taunib Vabariigi Valitsuse kava alates 1. jaauuarist 1998. aastal kitsendada 50% tagasimaksmist veelgi - piirata osaliselt kompenseeritavate üliõpilaste kojusõitude arvu neljale korrale kuus. Piiramatult antaks osalist kompensatsiooni vaid kuni 20 km kaugusele õppekohast.

Meenutame, et praegu kehtiv sõidukompenseerimise süsteem ei näe ülalmainitud kitsendusi ette, ometi on rahaliselt vähemalt veidigi kergendatud kodust eemal õppivate üliõpilaste kooliskäik. Põhikooli- ja gümnaasiumiõpilastele ühistranspordis üleriigiline sõidusoodustus praktiliselt puudub. Kompenseerimisele kuuluvad vaid sõidud ühel marsruudil.

Õppurite majanduslik olukord on üldise kompenseerimise kaotamise tõttu alates käesolevast aastast oluliselt halvenenud. Näeme valitsuse täiendavas piirangukavas soovi hiilivalt üle minna riigipoolsete soodustuste üleüldisele kaotamisele.

EGL & TÜ ÜE leiavad, et järjekindel õppiva noorsoo sotsiaalse kindluse hävi-

tamine on valitsuse poolt vastutustundetu ja lühinägelik. Mäletatavasti tõi senikehtiva korra sisseseadmine endaga kaasa noorsoorahutused 1997. aasta jaauuaris.

Eelmisel soodustuste kaotamise korral tõid projekti väljatöötanud riigiametnikud põhjenduseks vajaduse riigi raha kokku hoida. Olukorras, kus õppurite liikumisvabadus on märkimisväärselt piiratud, ei pea me säästetud kuut miljonit 130st märkimisväärselt kokkuhoidu, kuna seda hoiu kokku vähekindlustatud ühiskonnagrupi arvelt.

Sellisest käitumisest järeldame, et riik ei ole tunnustanud haridus- ja noorsoopoliitikat oma prioriteedina.

Nõuame 1996. aastal kehtinud õppurite sõidusoodustuste korra taastamist alates 1998. aasta jaauuarist.

Arne Otter, Tartu Ülikooli Üliõpilasesinduse sotsiaaltoimkonna esimees

Rasmus Ruuda, Eesti Gümnasistide Liidu esimees

stipendium Ahti Pae stipendiumi konkurss

Ahti Pae stipendium on asutatud 1994. aastal ning on mõeldud peaaugina ajakirjandust, õigusteadust, majandusteadusi või sotsiaalteadusi (politoloogia, avalik haldus, sotsioloogia, sotsiaal- või kultuurantropoloogia) õppivale 3. või 4. aasta üliõpilasele.

Stipendiumi määramisel võetakse aluseks üliõpilase õppeedukus, erialane ja ühiskondlik tegevus.

Stipendiumile kandideerimiseks esitada õppe- ja üliõpilasosakonda (ph

ruum 117) 2. veebruariks järgmised dokumendid:

- * taotlus koos ülevaatega erialasest ja ühiskondlikust tegevusest,
 - * dekanadis kinnitatud väljavõte õpinguraamatust,
 - * soovitus osakonnalt/instituudilt.
- Info tel 465 623.

Ülle Hendrikson

konkurss

2018

Tingimused

* Konkursil võivad osaleda kõik Eesti kodakondsusega üliõpilased, kes õpivad Eesti või välismaa kõrgkoolides.

* Stipendiumi taotlemiseks tuleb üliõpilasel täita taotlusvorm, mis on saadaval kõigi Eesti kõrgkoolide üliõpilasesindustes.

* Essee tuleb esitada arvutiväljatrukina või masinakirjas 3 eksemplaris, maht soovitatult 6000-7000 tähemärki. Igal eksemplaril peavad olema autori andmed.

Tähtaeg: taotlus ja essee saata hiljemalt 31. jaauariks aadressil Talinvesti Kooliraha, Narva mnt 7, EE0001 Tallinn.

Tulemused kuulutatakse välja hiljemalt 1. märtsil.

Talinvesti Kooliraha programmi toetab Eesti Päevaleht.

Talinvesti Kooliraha kuulutab välja esseekonkursi, mille võitjatele jagatakse välja viis 25 000 krooni suurust stipendiumi.

Essee teema: 2018.

Hindamine: esseekonkursi töid hinnatakse kahes voorus. Esimeses tehakse eelselekttsioon. Teises voorus valib Talinvesti Kooliraha nõukogu, arvesse võttes ka kandidaatide õpingutulemusi ja taotlusi, välja viis üliõpilast, kes saavad stipendiumi. Nõukokku kuuluvad Ivi Eenmaa, Toomas Hendrik Ilves, Enn Soosaar, Marju Lauristin, Andres Tarand, Hando Sinisalu ning Jaak Roosipuu.

Eeldame:

- * isikupära ja originaalsust,
- * säravat keele- ja stiilikasutust,
- * põhjalikkust ja crudeeritust,
- * mõttelist ja väljenduslikku ühtsust.

Sel aastal kompenseeritakse tudengite edasi-tagasipilet kooli ja kodu vahel 50 protsendi ulatuses kuni neli korda kuus.

Humanitaarhoone meeldiv üllatus

Viiendat päeva töötab seal kohvik, täiesti uus ja mõnusalt sisustatud. Ka lauad-toolid on hubaselt paigutatud.

Omanikud ASTA ja MARTTI KASK (Osahing Liiva Baar) pakkusid kahele ajakirjanikule tassi kohvi (vaatamata viimase aja meediatuultele julgusime selle vastu võtta) ja ütlesid, et alguses on veel raske ette näha, mida kui palju tarbitakse. Klientuur neile

igatahes meeldib, nagu Rotundiski, mis samuti neile kuulub. Raekoja platsi õlletelkide külastajatega ei andvat võrreldagi. Hariduselt on üks abikaasast meedik, teine defektoloog, kes on kunagi ka kokandust õppinud.

Kohvik on veel ametlikult avamata, puudub ka nimi (nimekonkurss tahetakse välja kuulutada ning üldse tudengite soov teada saada). Hinnad

püütakse hoida Tartu keskmisest madalamad.

Niisuguse üllatuse otsa sattus siis toimetus oma sessiloo lõpus.

HEAD KOHVIJOOMIST JA

HEAD PÕRUMIST EKSAMITEL!

Kirjutas Varje Sootak, pildistas Reno Hekkonens

Asta ja Martti Kask loodavad, et Lossi tänava kohvikust saab igati ülikoolipärane söögi-joogikoht.

Arvutikasutuse kursused ülikooli töötajaile

Nagu eelnenud semestril, nii on ka 1998. aasta kevadsemestril kursused jaotatud kahte ossa. Esimene puudutab arvutikasutuse tavakoolitust, nagu me oleme seda traditsiooniliselt teinud. Selles võivad osaleda kõik ülikooli töötajad sõltumata sellest, kas esin-datekse administratsiooni või õpetavat koosseisu. Kursused on endiselt tasulised, ühe tunni maksumus on 15 krooni. Kursuste eest makstakse üli-koolisese ülekandega või sularahas (viimasel juhul on tasu 18% kõrgem ülikoolile mineva *overhead*'i võrra).

Lisaks eelpool nimetatutele lisandu-vad kursused, mis mõeldud üksnes õp-pejõududele. Nende kursuste eesmärk on toetada infotehnoloogia integ-reerimist õpetusse ja on seetõttu üles ehitatud just seda eesmärki silmas pi-dades. Õppejõududele on kursused tasuta. Siiski tuleb gruppidesse eel-nevalt registreeruda, kuna osalejate arv on piiratud. Lisaks peavad osalejad olema omandanud esmasel tasemel arvutikasutusoskuse (kas iseseisvalt või tasulistel kursustel).

Kursustele saab registreerida tel 465 444 ja 465 477. Tasuda tuleb ühe nädala jooksul pärast registreerumist.

Soovi korral võib allüksus tellida kur-suse kogu rühmale (8 inimest). Sel juhul saab ka kursuse sisu varieerida vastavalt vajadustele.

Informatsiooni kursuste ja nendega seonduva kohta leiate ka WWW aadressil <http://www.ut.ee/ak/kursused.html>.

Lisainfo telefonil 465 447 või e-post: maret_m@ut.ee.

Maret Meriste,
arvutuskasutus, IT koolitus

Tasulised arvutikursused

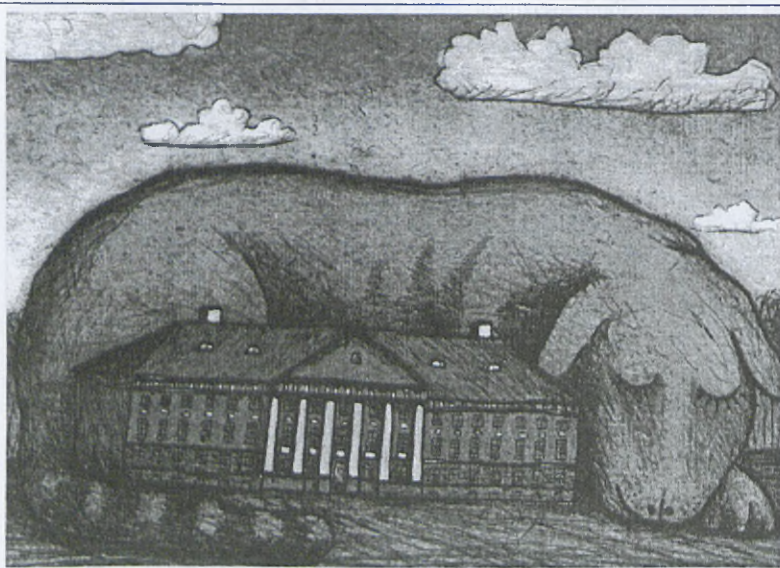
	Tunde	Kuupäevad	Kellaajad
Algkursus (Windows 95 + Word 7.0)	14 h	26.01 - 28.01	10.15 - 12
		29.01 - 30.01	10.15 - 13
Excel 7.0 algajaile	10 h	02.02 - 06.02	10.15 - 12
Publitseerimine WWW-s	10 h	02.02, 05.02, 09.02	
		12.02, 16.02	14.15 - 16
Access 7.0	15 h	03.02, 06.02, 10.02	
		11.02, 13.02	14.15 - 17
Pegasus Mail	6 h	09.02, 11.02	09.15 - 12
Algkursus (Windows 95 + Word 7.0)	14 h	16.02 - 20.02	
		23.02, 25.02	10.15 - 12
Excel 7.0 edasijõudnuile	8 h	02.03 - 05.03	10.15 - 12
Internet	12 h		
loengud	I ja II grupp	10.03 - 11.03	14.15 - 16
praktikumid	I grupp	12.03, 13.03	14.15 - 17
		16.03	14.15 - 16
	II grupp	17.03, 18.03	14.15 - 17
		19.03	14.15 - 16
Adobe Acrobat	10 h	16.03 - 20.03	10.15 - 12
Word 7.0 edasijõudnuile	8 h	06.04 - 09.04	10.15 - 12
Excel 7.0 algajaile	10 h	13.04 - 17.04	10.15 - 12
Algkursus (Windows 95 + Word 7.0)	14 h	20.04 - 22.04	14.15 - 16
		23.04, 24.04	14.15 - 17
Adobe Pagemill 2.0	10 h	27.04 - 01.05	14.15 - 16
Kursused õppejõududele			
PowerPoint 7.0	4 h	02.03, 04.03	14.15 - 16
Publitseerimine WWW-s	10 h	23.03, 26.03, 30.03	
		01.04, 03.04	14.15 - 16
PowerPoint 7.0	4 h	24.03, 27.03	14.15 - 16

Ülikooli infopunktis (pea-hoone I korrusel) on müügil

NAVITROLLA postkaardid Tartu Ülikooli vaadetega.

Ühe postkaardi hind on (ülikoolisese arvlemise korral) 4.80 ja (sularaha eest ostes) 6 krooni.

Külastage meid! Infopunk-tis on veel midagi, mis...

Sihtasutus Eesti Kutsehariduse Reform kuulutab välja konkursi

Euroopa Liidu kutsehariduslase koostööprogrammi

Leonardo da Vinci

ekspertide leidmiseks.

Kandidaatidelt ootame:

- * kõrgharidust,
- * majanduse tundmist,
- * orienteerumist regionaalpoliitikas,
- * head inglise või saksa keele oskust,
- * kokkupuutepunkte kutsehariduse või tööhõivega,
- * valmisolekut ennast täiendada.

Ekspertide tööülesandeks saab *Leonardo da Vinci* programmi raames Euroopa Komisjonile saadetavate Eesti projektide eel-hindamine. Ekspertide töö on tasuline.

Palume esitada avaldus ja CV hiljemalt 15. jaanuariks aadressil Liivalaia 2, EE0001, Tallinn. Lisainfo tel 610 3621.

Nordiska Ministerrådet Informationskontor
Põhjamaade Ministrite Nõukogu Infobüroo

Stipendiumid

Põhjamaade Ministrite Nõukogu

stipendiumiprogrammi
avalduste esitamise tähtaeg
on 1. märts.

Üliõpilased, õppejõud ja teadlased saavad taotleda stipendiumi enesetäien-duseks ja teadustööks Põhjamaade kõrgkoolides ja teadusasutustes.

Riigiametnikud ja omavalitsustöötajad saavad taotleda stipendiumi enesetäien-duseks Põhjamaade riigi- või omavalit-susasutustes.

Lähem teave ja avalduste blanketid Põh-jamaade Ministrite Nõukogu infobüroo-dest: Tallinnas Pikk 11, tel 26 406 626, Tartus Raekoja plats 8, tel 27 433 944.

väitekiri

Reedel, 9. jaanuaril kaitsevad nõukogu saalis (ph 204):

kl 12 kaitseb Eesti Kirjandusmuuse-umi vanemteadur **Mall Hiimäe dokto-ritööd** "Der estnische Volkskalender", oponent filoloogiadri prof Ülo Valk;

kl 14 kaitseb Eesti Keele Instituudi peateadur **Arvo Krikmann dokto-ritööd** "Sissevaateid folkloori lühivormidesse I. Põhimõisteid, žanrisuhteid, üldprobleeme", oponent filoloogiadri prof Juhan Peegel;

kl 16 kaitseb Tallinna Pedagoogi-kaülikooli lektor **Krista Kerge magist-ritööd** "Oleviku kesksõna ja temaga võrreldavad struktuurid. Vormi-moodustus, sõnamoodustus, leksikon", oponent filoloogiakand dots Ellen Uuspõld.

Reedel, 9. jaanuaril kl 10 kaitseb Va-nemuise tn 46 õppehoone GG aud 327 **Ain Vellak magistratööd** "Eesti kait-sealade süsteemi ruumiline analüüs", oponent: MSc (biol) Udo Timm ja **Ur-mas Visse magistratööd** "Maakondliku geoinfosüsteemi loomise põhimõtted", oponent: geogr-kand Andrus Meiner.

Esmaspäeval, 12. jaanuaril kl 14 kait-seb Lossi 3-223 **Mario Rosentau magistratööd** "Kosmoloogiline ant-roopsusprintsip. Filosoofilised aspek-tid", juhendaja *cand phil* dots R. Vi-hallem, oponent: *mag phil* dots kt J. Kivistik ja ped-kand dots V. Sieben.

Reedel, 16. jaanuaril kl 10.15 kaitseb Vanemuise tn 46 õppehoone ZH aud 301 **Arno Põllumäe magistratööd** "Mesozooplanktoni sesoonne dünaa-mika Võrtsjärves 1995. aastal", oponent biol-kand Tiina Nõges.

venia legendi

Dr Jaanus Harro *venia legendi* "Vaimu elu ja vaimu psühhobio-loogia aegruumis" toimub 15. jaanuaril kl 10 Tiigi 78 aud 127.

kursus

"Statistiliste mudelite analüüs"

10. veebruaril algab ülikooli magist-rantidele ja doktorantidele kursus "Sta-tistiliste mudelite analüüs" (MTMS.01.006 3 AP). Kursusel tutvustatakse põhilisi statistilisi modeleid (üldised lineaarsed mudelid, regres-sioonanalüüsi, dispersioonanalüüsi, faktoranalüüsi mudelid) ja nende prak-tilist rakendamist paketi SAS abil. Nõu-tav statistika algata.

Kursuse kestus 3 kuud (1 loeng ja 1 praktikum nädalas, kokku 12 loengut ja 12 praktikumi, ä 2 tundi). Loengud: (alates 12. veebr) neljapäeviti 16.15-18 J. Liivi 2 (arvutuskasutus) aud 104. Prak-tikumid: (alates 8. veebr) J. Liivi 2, matemaatilise statistika instituudi arvu-tiklassis (ruum 6):

E 14.15-16 (I rühm), T 14.15-16 (II rühm), K 14.15-16 (III rühm).

Arvutiklassi kohtade arv on piiratud. Kursusele registreeritakse ainult neid, kes soovivad kursuse lõpetada kevadel eksami või arvestusega. Praktiku-midesse võetakse ainult eelnevalt regist-reeritud isikuid.

Registreerimine ja info kuni 5. veeb-ruarini tel. 465 496 Ene Käärik, e-mail enek@ut.ee.

muuseum

näitus

Ajaloomuuseum

Toomemägi

<http://www.ut.ee/REAM/>

K-P 11-17

Info, ekskursioonide tellimine tel 465 671.

Ruumide üürimine: 465 675.

Kohvik on avatud kolmapäevast laupäevani kell 11-17.

Näitused: "Kingitused Tartu Üli-koolile", "Tartu Jaani kiriku terrako-taskulptuurid", "Dolores Hoffmanni vitraažinäitus", "Tartu Ülikooli filatelisi pilguga: margid, pitsatid, templid".

Muuseumis on võimalik tutvuda **videofilmidega** ülikooli ajaloost ja täht-sündmustest: "Tartu Ülikool aastail 1919-1932", "Ülikooli nõukogude oku-patsioonaaastatel", "70 aastat eestikeel-set ülikooli".

Klassikalise muinasteaduse muuseum

Peahoone

<http://www.ut.ee/REKL/muuseum.htm>

E-R 11-16

Info tel: 465 384.

Püsväljapanek: skulptuurid: kreeka arhailise, klassikalise ja hellenistliku kunsti paremate tööde kipsist jäljendid.

Piibliained gravüürid 16.-19. sa-jandist "Armasta oma ligimest nagu iseennast".

Ekskursioonid aulasse ja kartserisse.

Zoologiamuuseum

Vanemuise 46

<http://www.ut.ee/BGZM>

K-L 10-16

Püsinäitus: lindude saali rõdul linnu-munade näitus.

Geoloogiamuuseum

Vanemuise 46

<http://www.ut.ee/BGGM/>

K-L 10-16

Info tel: 465 839.

Ekspositsioon inimese evolutsioo-nist.

raamatukogus

Raamatunäitus: "1917. aasta Eesti-maal - mälestustes".

Näitused: "5 aastat TÜ rahvakun-stikabinetti (1992-1997)", "Üliõpilas-selts Raimla", "Jakob von Uexküllil Keskuse loodusfoto konkursi üle-vaatenäitus", Tõnis Saadre fotod Eesti pankrannikust "Kivi ja jää", "Päasu (sünd 1993) piildid".

Raamatumuuseum

E-R 12-15.

Püsiekspositsioon "Restaureatori töölaualt".

Näitus ülikooli Rootsi-aegsetest üli-kooli trükistest.

PANE ERITI TÄHELE!

Järgmisel nädalal Universitas Tartuensis ei ilmu.

Ajalehe selle aasta teist numbrit saab lugeda reedel, 23. jaanuaril.

Kohtumiseni!

UT toimetuse

Nr. 2-3 (1914-1915)

Reede,
30. jaanuar
1998

Ilmub 1948.
aastast

Hind 4 krooni

Universitas Tartuensis

2. lk

- TÜ nõukogu kinnitas haridus- ja omatulude eelarved
- TÜ valitsuse istungilt
- Rektori valimise reglement
- TÜ 1998. aasta finantseerimis- põhimõtted

3. lk

- Tartu Ülikoolil ja Tallinna linnal on koostööleping

- Millises klubis käivad TÜ professorid

4. lk

- Raamatupidamises käivitus uus süsteem
- Raamatuoksjon oli edukas

5. lk

- Rahulolematu üliõpilasesindus
- Stipendiumid

- Saaremaa stipendium Maris Ollile

7. lk

- Akadeemilise Muinsuskaitse Seltsi pöördumine
- TÜ kirjastuse uued trükised

Rektori valimise kroonikat

Esitatud on kolm kandidaati

23. detsember - kolmes suuremas päevalehes kuulutati välja Tartu Ülikooli rektori valimised.

29. detsember - sotsiaalteaduskonna nõukogu esitas rektorikandidaadiks psühhofüüsika korralise professori **Jüri Alliku** (ühehäälselt, kohal oli 14 nõukogu liiget).

6. jaanuar - filosoofiateaduskonna nõukogu esitas rektorikandidaadiks praeguse rektori, arengupühsholoogia korralise professori **Peeter Tulviste** (24 poolt 31-st kohal olnust).

12. jaanuar - bioloogia-geograafiateaduskonna nõukogu esitas prof Peeter Tulviste kandidatuuri (poolt 25 nõukogu liiget, 1 vastu).

14. jaanuar - õigusteaduskonna nõukogu esitas prof Peeter Tulviste kandidatuuri (poolt 9 nõukogu liiget, 1 erapooletu).

20. jaanuar - 22 professorit esitasid rektorikandidaadiks optika ja spektroskoopia professori **Jaak Aaviksoo**. Ühtlasi kirjutas 25 professorit alla pöördumisele "Ülikool ei vaja seisakut, vaid otsustavat edasiminekut".

21. jaanuar - arstiteaduskonna nõukogu mõnes sõnavõtus toetati prof Jaak Aaviksoo kandidatuuri.

22. jaanuar - kehakultuuriteaduskonna nõukogu arutas rektori valimisi ning jõudis arutluse tulemusel toetada prof P. Tulviste kandidatuuri.

23. jaanuar - ülikooli nõukogu kinnitas rektori valimiskogu koosseisu. Valimiskogus on 246 liiget, neist 42 üliõpilased. Jagunemine teaduskondade järgi: 48 arstiteaduskonnast, 39 filosoofiateaduskonnast, 31 füüsika-keemiateaduskonnast, 27 bioloogia-geograafiateaduskonnast, 20 sotsiaalteaduskonnast, 17 majandusteaduskonnast, 17 matemaatikateaduskonnast, 16 õigusteaduskonnast, 14 kehakultuuriteaduskonnast, 10 usuteaduskonnast. 7 valimiskogu liiget on väljastpoolt teaduskondi.

* * *

5. veebruar kell 17 - rektorikandidaatide esitamise viimane tähtaeg.

27. veebruar - rektori valimised.

□ Prof Jüri Allik.

□ Prof Peeter Tulviste.

□ Prof Jaak Aaviksoo.

Viimase viie aastaga on ülikoolis tehtud ära suur töö - koos Eesti riigiga on silmapaistvalt edenenud ka Tartu Ülikool. Samas ei oie kuidagi mõeldav saavutatuga rahulduda, sest oleme koos meie riigiga alles tee alguses. Me ei nõustu jätkama deviisi all "Oluliste muutuste aeg on möödas". Edasiminekuks tuleb otsustavalt kõrvaldada ka murettekitavad ebakohad ülikooli elukorralduses. *Alma mater*'i peaukse mõlemad pooled tuleb avada. Dialoogile ja suhtlusele, ühiskonna vajadustele ja ootustele.

Selleks peame vajalikuks järgmiste põhimõtete järgimist:

I Ülikooli elujõudu tuleb kasvatada *universitas'e* ja *academia* ühtsuses. Ülikooli missiooniks on loovuse edendamine ja nähtavaks tegemine Eesti hariduselus ja ühiskonnas. Ülikool on akadeemiline kodanikkond, mitte administratiivne ametnikkond. Teda ühendab akadeemiline kultuur: vähem välist butafooriat, rohkem dispuute ja diskussioone. Ülikooli keskmeks on teaduskonnad ja nende rüpes olevad osakonnad, administratsioon on teenindaja. 60% eelarvest teaduskondadele, 40% üldkuldude katteks, mitte vastupidi! *Universitas* elab teaduskondade võrdsest: ühte ei tohi teiste arvelt arendada ega teistele vastandada, ühte ei tohi teistest lahutada ega liita tema tahte vastaselt. Ülikool kui *universitas* põhineb humboldtiaanlikul väärtusorientatsioonil.

II Ülikooli juhtimises on vajalik läbipaistvus: ülikoolil on õigus teada, kes otsustab ja kes vastutab, kes kulutab ja milleks. Ülikooli nõukogu ja valitsuse staatust tuleb tugevdada ja viia nende tegevus laiema akadeemilise avalikkuseni mitte tagantjärele, vaid ettehaarvalt. Ülikooli juhtimisel on prioriteedid: esiteks akadeemiline kodanikkond, teiseks akadeemiline keskkond ja kolmandaks majad-autod. Rektori ja prorektorite suhtlemine teaduskondadega tuleb muuta igapäevaseks. Suurinvesteeringute kõrval tuleb näha ette vahendid elementaarsete õppe- ja töötingimuste tagamiseks kõigile akadeemilise pere liikmeile.

III Ülikooli reform, s.o ülikooli muutmine kaasaegseks ja erksaks õppeasutuseks, on alles algusjärgus. Muutuste rõhk käesoleval perioodil on ülikooli kujundamisel üliõpilaste ja ühiskonna huvidest lähtudes, tuginedes akadeemilisele väärtusorientatsioonile. Vajame: õppekavade kaasajastamist pidevas dialoogis tööandjate, vilistlaste ja üliõpilastega, kvaliteedijälgimise süsteemi ja tingimuste loomist üliõpilastele stuudiumi lõpetamiseks nominaalajaga,

suuremat interdistsiplinaarsust ja akadeemilist liikuvust. Ülikool tugineb teadusele. Teadusdominandi kõrval peab ülikool välja arendama haridusdominandi. Ülikool tunnustab ka loomingulist kutsealast meisterlikkust ja silmapaistvaid saavutusi kõigis teistes valdkondades: meditsiinis, õiguspraktikas, avalikus teenistuses, kaunites kunstides ja pedagoogikas.

IV Ülikooli arengujõud on vastastikkus kasulikus koostöös teiste ülikoolide ja teadusasutuste, kliinikumi, Tartu linna, aga samuti teiste partneritega Eestis ja välismaal. Neid suhteid tuleb arendada huvide ühtsusest, mitte oma eelistustest lähtudes. Ülikooli rikkus võrsus oskuslikust koostööst ja avatusest, mitte maade ja varade hulgast. Ülikooli tugevus paneb ülikoolile kohustusi ja vastutuse - ülikool võib ja peab asuma Eestis vältimatult vajaliku haridusreformi etteotsa.

V Ülikooli hoonet kaunistavad kuus inimesest lähtuvat sammast - mõistus, hing, vaim, ihu, vara ja kolleegiaalsus. Ülikooli neli kandvat seina - *humaniora, realia, medicina ja socialia* - vajavad oma arenguprogrammi - ülikool peab seisma ühiskonna huvidest lähtuvate programmide vastuvõtmise/taastamise eest nende edendamiseks.

Tartus, 20. jaanuaril 1998.

Allkirjad:

professorid Volli Kalm, Mait Miljan, Ago Künnap, Jüri Allik, Ain-Elmar Kaasik, Aavo-Valdur Mikelsaar, Tiina Talvik, Ants Peetsalu, Anne Lill, Helgi Silm, Atko Viru, Marju Lauristin, Tiit-Rein Viitso, Jaan Kõrgesaar, Mihkel Zilmer, Lembit Allikmets, Lembit Pung, Toivo Leiger, Lembit Rägo, Ott Kurs, Ülo Mander, Tarmo Kulmar, Eero Vasar, Tõnu Oja, Jaak Aaviksoo,

Avalduses "ÜLIKOOLE EI VAJA SEISAKUT, VAID OTSUSTAVAT EDASIMINEKUT" toodud seisukohti jagavad ülikooli korralised professorid esitavad nende seisukohtade elluviimiseks rektori kandidaadiks optika ja spektroskoopia korralise professori akadeemik **Jaak Aaviksoo**.

Professorid Ago Künnap, Jüri Allik, Ain-Elmar Kaasik, Aavo-Valdur Mikelsaar, Tiina Talvik, Ants Peetsalu, Anne Lill, Helgi Silm, Atko Viru, Marju Lauristin, Tiit-Rein Viitso, Jaan Kõrgesaar, Mihkel Zilmer, Lembit Allikmets, Lembit Pung, Toivo Leiger, Lembit Rägo, Ott Kurs, Ülo Mander, Tarmo Kulmar, Eero Vasar, Tõnu Oja.

Tartus, 20. jaanuaril 1998.

TARTU ÜLIKOOI VALITSUS

19. jaanuaril

* **1998. aasta eelarvest.** Valitsus kiitis heaks haridussummade ja omatulude eelarve projektid (need kinnitas 23. jaanuaril TÜ nõukogu - toim).

* **Palgaastmestiku muutmisest.** Detsembris jagas personaliosakonna juhataja Leelo Muru valitsuse liikmetele palgaastmestiku muutmise ettepaneku materjalid. Kuna praegu kehtivas palgakorralduses ja -eeskirjas on mitmeid puudusi, tuleks palgakorraldust korrastada või sisse viia uus süsteem. Vastava otsuse saab vastu võtta alles pärast eelarve kinnitamist.

* Valitsus otsustas autasustada TÜ medaliga prof Atko Viru ja prof Ado Truupõldu.

* Rektor prof Peeter Tulviste tegi dekaanidele ettepaneku korraldada teaduskondades konverentse, kus üliõpilased saaksid avaldada oma arvamust õppekavade ja õppetöö kohta. Üliõpilastele tuleb hakata tutvustama seoses Euroopa Liitu astumisega uuemaid nõudmisi.

* **Arutusel oli ka Skytte päeva statuut.** Skytte päev toimub tavakohaselt märtsis. Sel puhul on ka välja antud autasu Eesti poliitikule, kes on aidanud autasustamisele eelnenud kalendriaastal kõige enam kaasa Tartu Ülikooli ja Eesti kõrghariduse arengule.

Statuuti otsustati laiendada nii, et poliitikute kõrval tuleksid arvesse ka avaliku elu tegelased. Ühtlasi oodatakse kandidaatide esitamist.

Rektori valimise reglement

Kinnitatud TÜ nõukogu

28. novembri 1997.a. otsusega nr. 64

I. Valimiskomisjon

1. Ülikooli nõukogu moodustab oma liikmetest 5-liikmelise valimiskomisjoni ning määrab selle esimehe ja aseesimehe. Valimiskomisjoni koosseisu ei või määrata isikuid, keda saab esitada rektori kandidaadiks. Komisjoni üheks liikmeks on üliõpilane.

2. Valimiskomisjon:

- registreerib rektori kandidaadid;
- koostab valimiskogu nimekirja;
- korraldab üliõpilasilisi valimiskampania üritusi;
- korraldab valimiskoosoleku;
- otsustab muid valimistega seotud organisatsioonilisi ja tehnilisi küsimusi.

1. Komisjoni koosolekud kutsuvad kokku esimees või tema äraolekul aseesimees. Valimiskomisjon on otsustusvõimeline, kui koosolekust võtavad osa vähemalt kolm komisjoni liiget, sealhulgas komisjoni esimees või aseesimees.

2. Komisjoni otsused võetakse vastu liikmete poolthääle enamusega. Komisjoni otsused vormistatakse kirjalikult, otsustele kirjutavad alla kõik koosolekust osa võtnud komisjoni liikmed. Komisjoni igal liikmel on õigus lisada otsusele oma eriarvamus.

3. Valimiskomisjoni tehnilise ja organisatsioonilise teenindamise tagavad ülikooli kantselei ja teabetalitused.

II. Rektori valimiste väljakuulutamine

1. Valimiskomisjoni esimees või tema äraolekul aseesimees kuulutab rektori valimised avalikult välja vähemalt kolmes Eesti suuremas päevalehes hiljemalt 31. detsembril 1997. Ühtlasi teatab ta kandidaatide esitamise tähtaja arvestusega, et esitamine lõpetatakse hiljemalt 3 nädalat enne valimisi.

III. Kandidaatide registreerimine

1. Kandidaate registreerib valimiskomisjon. Kandidaatide nimed avalikustatakse kandidaatide esitamise tähtaja lõppedes.

2. Kandidaadid peavad 5 tööpäeva jooksul pärast kandidaatide esitamise tähtaja lõppu esitama valimiskomisjonile kirjaliku nõusoleku kandideerimiseks. Nõusoleku mitteesitamist loetakse kandideerimisest keeldumiseks. Nõusoleku andnud kandidaatide nimed avalikustatakse.

IV. Valimiskogu

1. Valimiskogu liikmeteks on kõik ülikooli nõukogu liikmed, kõikide teaduskondade nõukogude liikmed ja kõik ülikooli korralised professorid.

2. Valimiskogu nimekirja koostab ja esitab nõukogule kinnitamiseks valimiskomisjon. Valimiskogu koosseisu ei ar-

vata isikuid, kes on valimiste ajaks peatanud oma töölepingu ülikoolis. Isik, kellel on õigus olla valimiskogu liige, kuid kes ei viibi valimiste ajal Tartus, esitab kuni nimekirja kinnitamiseni valimiskomisjonile taotluse teda valimiskogusse mitte arvata.

V. Valimiskoosoleku korraldamine

1. Valimiskoosolek toimub ülikooli aulas hiljemalt 28.02.1998.

2. Valimiskoosoleku koht ja aeg teatakse kõigile asjaosalistele kirjalikult hiljemalt 3 nädalat enne valimisi.

3. Valimiskoosolek on otsustusvõimeline, kui sellest võtab osa vähemalt 2/3 valimiskogu liikmetest. Valimiskoosolekut juhatavad valimiskomisjoni esimees või tema äraolekul aseesimees. Valimiskogu koosolek protokollitakse, protokollile kirjutavad alla koosoleku juhataja ja tema poolt määratud protokollija.

4. Rektori kandidaadil on valimiskoosolekul õigus esineda lühikese sõnavõtuga ja kuni hääletamise alguseni tagasi astuda.

5. Valimisagitatsioon on valimiskoosolekul keelatud.

VI. Hääletamise kord

1. Iga valimiskogu liige hääletab isiklikult. Hääletamisedeli saamise kohta annab valija allkirja valijate nimekirja.

2. Hääletamisel võib kasutada mitut valimiskasti. Enne valimiskoosoleku algust kontrollib koosoleku juhataja valimiskomisjoni liikmete juuresolekul valimiskaste ja pitseerib need.

3. Hääle lugemiseks moodustatakse vähemalt 6-liikmeline häätelugemise komisjon. Komisjon vormistab tulemuste kohta protokoll, mille valimiskogu kinnitab avaliku hääletamisega. Protokollil vormid on antud lisas 1.

4. Kõigi kandidaatide nimed kantakse ühele hääletusedelile. Hääletusedelil vormid on antud lisas 2.

5. Iga valija saab eelistada vaid üht kandidaati.

6. Valituks osutub kandidaat, kes kogub üle poole valimiskogu poolthäälest.

7. Kui enam kui kahe kandidaadi korral ükski kandidaat ei saa vajalikku arvu poolthääli, korraldatakse teine hääletusvoor, milles osalevad kaks kõige rohkem poolthääli saanud kandidaati.

8. Kui kahe kandidaadi korral kumbki ei saa vajalikku arvu poolthääli, korraldatakse uus hääletusvoor, milles osaleb rohkem poolthääli saanud kandidaat.

9. Kui ka viimases hääletusvoorus ei saa kandidaat vajalikku arvu poolthääli, jääb rektor valimata.

10. Kui hääletusvoorus saab mitu kandidaati võrdse arvu hääli, eelistatakse ealt vanemat kandidaati.

TARTU ÜLIKOOI NÕUKOGU

23. jaanuaril

KINNITATI REKTORI VALIMISKOGU NIMEKIRI

Nõukogu arutas ja kinnitas rektori valimiskogu 246-liikmelise nimekirja. Sellesse kuuluvad ülikooli nõukogu ja teaduskondade nõukogude liikmed ning kõik korralised professorid (vt rektori valimise reglementi). Teaduskonniti on koosseis järgmine: 10 usu-, 16 õigus-, 48 arsti-, 39 filosoofia-, 27 bioloogia-geograafia-, 31 füüsika-keemia-, 14 kehakultuuri-, 17 majandus-, 17 matemaatika- ja 20 sotsiaalteaduskonna inimest. 7 liiget on väljastpoolt teaduskondi. Üliõpilasi on valimiskogus 42.

VALITI KOLM PROFESSORIT

Semiootika korraliseks professoriks valiti semiootika osakonna dotsent **PIID Peeter Torop** (43:3);

psühhofüsioloogia korraliseks professoriks teravishoiu instituudi terviseedenduse erakorraline prof, meditsiinidr **Jaanus Harro** (44:4);

spordifüsioloogia korraliseks professoriks spordibioloogia instituudi dotsent, bioloogiakand **Vahur Ööpik** (32:15). Samale kohale kandideeris ka bioloogiadr **Paavo Kõrge** (11:36). Ekspertkomisjoni arvates olid mõlemad kandidaadid igati väärikad ning kompetentsed täitma spordifüsioloogia professori ametikohta. Teaduskonna nõukogus sai V. Ööpik 7 ja P. Kõrge 6 hääli. Akadeemilise komisjoni seisukohalt vastasid mõlemad kandidaadid TÜ professorile esitatavatele nõuetele. Akadeemiline komisjon juhtis aga tähelepanu sellele, et ekspertkomisjon polnud juhendanud konkursi läbiviimise korra 16. punktist, mille kohaselt peavad eksperdid reastama kandidaadid eelistusjärjekorras.

KINNITATI KAKS UUT ÕPPEKAVA

Nõukogu kinnitas **sotsiaaltöö korralduse diplomiope kava** Pärnu kolledžis ning **germaani ja romaani filoloogia doktoriõppe kava**.

Nõukogu otsustas, et edaspidi tuleb õppekavade kinnitamisel ära näidata ka õppekavade maksumus ja finantsallikad.

ÜLIKOOI ARENDUSTEGEVUSEST

informeeris prorektor prof Toivo Maimets (lähemalt sellest järgmises UTs).

KINNITATI 1998. AASTA EELARVE

Pärast pikka arutelu kinnitas nõukogu ülikooli hariduseelarve (247 041 000 kr) ja omatulude eelarve (126 046 000 kr) 33 poolt- ja 10 vastuhäälega.

Eelarvest puuduvad teaduskulude summad ja teaduskulude eelarvest finantseeritavad infrastruktuuri summad, mis lackuvad haridusministeeriumi kaudu teaduskompetentsi nõukogu ettepanekul.

Koosoleku alguses oli arstiteaduskond esitanud ettepaneku eelarvet mitte kinnitada.

Eelarvekomisjoni esimees prorektor prof Toivo Maimets ütles eelarveprojekti tutvustades, et minister ei ole veel välja andnud käskkirja eelarveliste summade kohta, mille peaks ülikool oma eelarve koostamisel aluseks võtma. Kui haridusminister ei kinnita Tartu Ülikoolile seni kokkulepitud summat, kuulub eelarve ümberjaotamisele. Haridussummade jaotamise kohta on aga olemas rektorite nõukogu 14. jaanuari ettepanek, mida on lubanud ka minister täita.

Rektorite nõukogu otsustas, et ülikoolide suhe hariduseelarves jääb samaks nagu eelmisel aastal.

TÜ taotlus tingitudengite arvestamise kohta mõningalgi määral jäeti rahuldamata.

EV riigieelarve tõusis üle 18%, avalik-õiguslike ülikoolide õppekulude tõus on selles 9,92%, mis jääb peaaegu kaks korda maha eelarve keskmisest tõusust. Eelmise aasta tõus oli 25,1%. Tartu Ülikooli 247-miljonilises eelarves tõusevad oluliselt emeriitprofessorite tasud ja stipendiumid.

T. Maimets märkis, et eelarveprojekt on valminud tänu paljude inimeste tööle (eelarvekomisjon on eelarvet arutanud 12, valitsus kahel korral) ning et see on paremini lahti kirjutatud kui varem. Eelarve koostati eelmise aasta 31. oktoobril TÜ nõukogus kinnitatud finantseerimispõhimõtete järgi (loe samalt UT 2. lk).

Teaduskondade summad tõusid sama palju nagu haridussummad - 9,92%, seega jaotatakse haridussummadest teaduskondadele 47% ehk 95 644 100 krooni.

Tekkivate järskude muudatuste leevendamiseks otsustas eelarvekomisjon kindlustada kõige suurema langusega teaduskondade tõusuks vähemalt üks kolmandik teaduskondade keskmisest tõusust ehk 3,31%. Vastavalt prof J. Tamme ja õppekomisjoni ettepanekutele otsustati kaks korda suurendada preemiaid kraadiõpet kaitsmise eest. Arstiteaduskonna ettepanekute järgi otsustati suurendada internide ja residentide õppetöö summasid.

T. Maimets märkis, et ülikooli asutustest võib raskesse seisuga jääda raamatukogu, sest raamatukogu peab tagama ka küllaltki suure minimaalpalkade tõusu. Abi loodetakse teaduse eelarvest, mille summad kasvavad hariduse rahadest kiiremini, samuti sisemise töökorralduse efektiivsemaks muutmisest.

Omatulude eelarve on 124 046 000 krooni, mis on eelarvekomisjoni esimehe arvates alplaneeritud. Reeglina jääb 92% omatuludest struktuuriüksuste käsutusse.

Mitmete kitsaskohtade puhul loodetakse samuti abi teadusrahadest, sest selle eelarve sihtfinantseerimise tõus on ligi 30%.

(Järgneb)

Tartu Ülikooli 1998. aasta finantseerimispõhimõtted

Kinnitatud TÜ nõukogu

31.oktoobri 1997.a.otsusega nr. 53

A. HARIDUSSUMMAD

*Finantseerimine peab arvestama erinevate erialade erinevat kallidust nii õppe- teadustöö kui infrastruktuursete kulude mõttes.

*Finantseerimine peab tuginema tegeliku õppetöö ja kulude analüüsile.

*Finantseerimine peab toetama efektiivsust ja kvaliteeti.

*Finantseerimine peab soodustama finantsbaasi laiendamist premeerides allüksusi, kes toovad sisse lisafinantseeringuid.

*Finantseerimine peab toetama ülikooli avatust ühiskonna vajadustele.

*Muutused finantseerimises peavad olema mõeldud akadeemilise ja finantsilise stabiilsuse mõttes, mitte lubades järske üheaastasi kõikumisi.

*Finantseerimispõhimõtted peavad olema selged ja arusaadavad.

*Tuleb lähtuda tegelikult tehtud õppetöö hulgast, mille põhiliseks näitajaks on antud ainepunktid.

B. TEADUSSUMMAD

*Tuleb toetada fundamentaal-, strateegilisi ja Eesti-keskseid uuringuid.

* Tuleb tõsta finantseerimise selektiivsust kvaliteedikontrolli kaudu.

* Vastutus teadussummade kasutamise aruandluse eest peab tõusma.

* Finantseerimisskeem peab garanteerima teatud aastase stabiilsuse.

* Finantseerimisskeem peab olema mõistetav, arusaadav ja oma tulemuste poolest ettenähtav.

*Tartu Ülikooli eelarves peavad olema esitatud kõik ülikooli prognoositavad tulud (sh. riigieelarvest, teenustest, omandist ja laenudest tulenevad tulud) ja kulud.

* Finantseerimisskeem peab sisaldama reserve uute tehnoloogiate, paindliku õppetöö, koostöö ja avarama juurdepääsu tagamiseks uutele võimalustele.

*Tuleb soodustada noore järelkasvu kasvutamist. Premeerida kraadiõpet, samas arvestades selle efektiivsust.

*Tuleb rakendada üliõpilasilisi sihtprojekte raamatukogusüsteemi ja informatsioonitehnoloogia ja -süsteemide edasiarendamiseks.

* Vastavalt ülikooli üliõpilaste arvu kasvule tuleb edendada kultuurilise tegevuse (huviringid ja -rühmad) ja sportimise võimalusi (Kääriku Spordibaas, TÜ Staadion, Linna Spordibaasid jm.).

Professorid käivad klubis

15. jaanuaril asutati ajaloomuuseumis Tartu Ülikooli professorite klubi.

Valgesse saali oli kogunenud palju ühe nimetuse alla koonduvaid, nii nooremaid kui vanemaid, nii korralisi, erakorralisi, külalisi- kui emeriitprofessoreid (vastavalt põhikirja projektile võivad nad kõik klubi liikmeks astuda). Asutamiskoosolekut juhatas prof Atko Viru, tema kõrval olid istet võtnud professorid Hele Everaus ja Kalle Merusk. Ettevalmistavas toimkonda kuulusid professorid Raivo Uibo, Hans Trass, Ülo Matjus, Hele Everaus, Irina Külmoja, Atko Viru ja muuseumi poolt korraldaja-liikmena direktor Ela Martis.

Matemaatikateaduskonna emeriit-professor Ülo Lepik ütles kokkutul-

nuile, et Tartus on varem liikunud mõte teadlaste klubi asutamisest. Professorite klubist võikski see välja kasvada. Professorite klubi järele olevat aga ilmne vajadus, kus paljude erialade esindajad kokku võiksid saada, arutada ja diskussioone pidada. "See olekski *universitas!* Eriti oluline on selline suhtlemispaik aga emeriitprofessoritele."

Seejärel arutati põhikirja ning võeti vastu selle kolmas osa, et saaks valida klubi juhtorganid. Põhikiri võetakse vastu kuu aja pärast järgmisel koosolekul.

Põhikirja järgi on klubi eesmärgiks akadeemiliste väärtuste hoidmine ja evitamine ning kontaktide tihendamine TÜ professorite vahel, s.h nende suhtlemis- ja puhkevõimaluste

avardamine. Selleks korraldab klubi diskussiooniõhtuid, kohtumisi erinevate elualade esindajatega, samuti muid teadus-, kultuuri- ja meelelahutuslikke järele, esineb seisukohavõttega klubi eesmärgist tulenevates küsimustes, avaldab trükiseid jne.

Tartu Ülikooli Professorite Klubi (TÜPK) ladinakeelsele asutamiskirjale kirjutas alla 94 professorit. Praegu on ülikoolis 109 erakorralist ja 12 erakorralist professorit.

Klubi seenioriks valiti sportifüsioloogia korraline prof Atko Viru, seeniori abiks immunoloogia prof Raivo Uibo, prokuraatoriks riigi ja haldusõiguse prof Kalle Merusk ning revidendiks emeriit-prof Heino Siigur. Seenior juhib ja korraldab klubi tööd, seeniori abi

asendab teda äraolekul. Prokuraator peab arvet rahaliste vahendite üle ja kogub liikmemakse, klubi majanduslikku tegevust ja arvepidamist kontrollib revident.

* * *

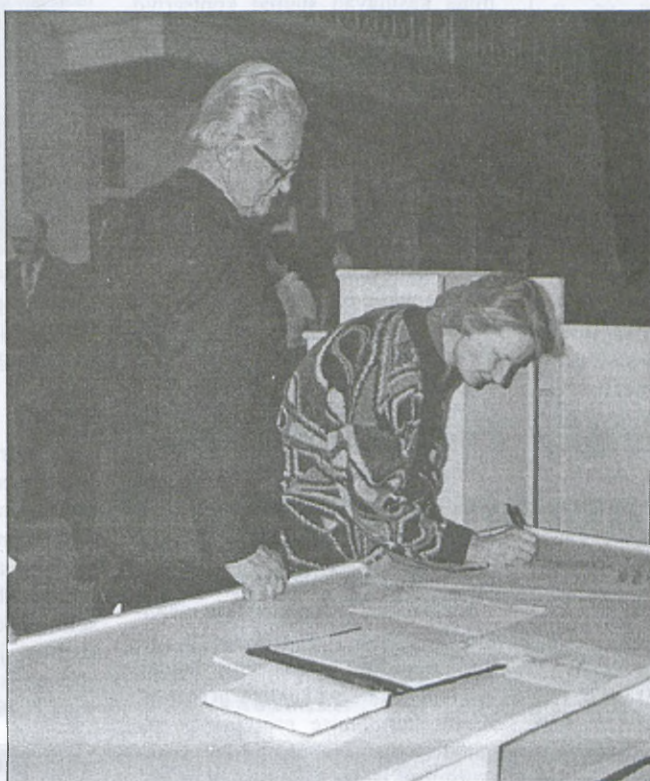
Üks asutajaliikmeid oli orgaanilise keemia prof Ants Tuulmets. Miks Teie jaoks taoline professorite klubi vajalik on?

"Humanitaarteadlased suhtlevad nagunii omavahel rohkem, ka kohvikutes. Üks osa nende tegevusest ongi suhtlemine. Reaalala inimeste töö ja vestlus toimub rohkem laboris ja seminaris. Võin öelda, et mina küll tunnen sellisest klubist puudust. Ise seda looma ei hakka, aga kui ta olemas on, lähen sinna küll."

Klubi hakkab tegutsema ajaloomuuseumis. Tavaliseks kokusaamise kohaks on **kohvik kolmapäeval ja reedel kella 15st**. Siis võivad sinna tulla kõik klubi liikmed ning nende külalised.

Varje Sootaki tekst ja fotod

Järgmine koosolek on **11. veebruaril kl 17.15 ajaloomuuseumi konverentsisaalis**. Siis tahetakse vastu võtta põhikiri ja arutada liikmemaksu suurust. Prof Jaak Kangilaski peab ettekande 20. sajandi lõpu kunstist maailmas ja meil. Märtsis on kavas arutada teadusprobleeme.

Ülikooli professorite klubi ladinakeelsele asutamiskirjale annavad oma allkirja eelmine rektor üldzoologia professor Jüri Kärner, rahvatervise professor Astrid Saava ja protsessiõiguse õppetooli külalisprofessor Eerik Kergandberg.

Koostöö Tartu Ülikooli ja Tallinna linna vahel tiheneb

Kolmapäeval, 21. jaanuaril kirjutasid Tallinna linnaape Ivi Eenmaa ja Tartu Ülikooli rektor prof Peeter Tulviste alla koostöölepingule Tallinna linna ja Tartu Ülikooli vahel. Rektoraadis allakirjutatud leping näeb ette Tartu Ülikooli ja Tallinna linna koostööd hariduse, teaduse, majanduse, spordi, kultuuri, sotsiaaltöö ja tervishoiu vallas, eelkõige infovahetamise ja vastastikuse nõustamise teel.

Samalaadsed koostöölepingud on Tartu Ülikool sõlminud ka Saare, Hiiumõrre, Ida-Viru, Järva ja Valga maakondade ning Narva linnaga.

Pidulik allakirjutamine

Piduliku allakirjutamistseremoonia järel peetud lühikeses sõnavõtus avaldas rektor prof Peeter Tulviste lootust, et käesolev koostööleping tuleb kasuks nii Tallinna linnale kui Tartu Ülikoolile, aga eelkõige kõigile tudengitele, kes kahe linna vahet sõidavad. «Loodame, et see leping toob palju inimesi Tallinnast Tartusse, aga ka vastupidi,» ütles Peeter Tulviste.

Tallinna linnaape Ivi Eenmaa märkis omakorda, et ehkki kaks linna, samuti Tallinna linn ja Tartu Ülikool on koostööd teinud ka seni, aitab täna sõlmitud koostööleping seda koostööd tihendada ja konkretiseerida. Ivi Eenmaa kinnitas, et koostöölepingu sõlmimine Tartu Ülikooliga ei tähenda Tallinna kõrgkoolidest mõõdaaatamist, sest samalaadsed koostöölepingud on

sõlmitud või sõlmimisel ka pealinna kõrgkoolidega.

Lepingust

Ülikool võtab endale käesoleva lepinguga kohustuse levitada Tallinna esinduse kaudu infot õppimisvõimaluste ja ka ülikoolis üldisemalt toimuva kohta, linnavalitsus lubab omalt poolt vastavat infot meedias

võimendada. Samuti hakkab ülikool edaspidi regulaarselt edastama infot oma uurimis- ja arendustegevuse ning rakendusuuringute kohta. Ülikool ja linnavalitsus edastavad vastastikku huvipakkuvat statistilist informatsiooni.

Lepingus avaldub ka Tallinna linnavalitsuse soov senisest enam kasutada Tartu Ülikooli oskusteavet ja intellektuaalset omandit kõikvõimalike

linna elu puudutavate küsimuste lahendamisel, eelkõige regionaalpoliitiliste, keskkonnakaitsealaste, sotsioloogiliste ja juriidiliste probleemide lahendamisel. Nii konsulteerib ülikool edaspidi vastava vajaduse korral Tallinna linnavalitsust linna üldplaani ja strateegilise arengukava väljatöötamisel, virtuaalse info edastamise ja audiovisuaalsete süsteemide loomisel, linnavalitsust tervishoiu-

poliitika muutumisel ja inimsõbralikuma linnakeskkonna loomisel. Samuti lubab Tallinna linn vajaduse korral tellida ülikoolilt asjakohaseid uuringuid nii mitmete rakenduslike probleemide lahendamiseks kui ka sotsiaalsete probleemide ja nende tekkepõhjuste selgitamiseks.

Kasu ka üliõpilastele

Tallinna linnavalitsus väljendab lepingu huvi ka Tartu Ülikooli lõpetavate kõrgharidusega spetsialistide vastu ja kohustub otsima võimalusi üliõpilaste haldusala praktilise läbiviimiseks linnavalitsuse süsteemis, korraldama üliõpilastele Tallinna-teemalisi uurimiskonkurse ja kõrgharidusega spetsialistide rakendusvõimalusi Tallinnas.

Leping käsitleb ka kirjanduse vahetamist, koostöö tihendamise võimalusi raamatukogude ja muuseumide vahel, spordi- ja kultuuriürituste korraldamisel. Nii deklareerivad mõlemad pooled koostöölepingu soovi taastada Tartu ja Tallinna vahelised traditsioonilised maavõistlused ja kaaluda võimalust korraldada Tallinna ja Tartu kõrgkoolide vahelised spordivõistlused. Samuti lubab Tallinna linnavalitsus toetada ülikooli vilistlaskogu loomist Tallinnas.

Koostööleping Tartu Ülikooli ja Tallinna linna vahel sõlmiti määramata ajaks ning on raamleping. Erinevate probleemide lahendamiseks sõlmivad pooled täiendavaid kokkuleppeid, kus täpsusta-

Kohe, kohe kirjutavad Tallinna linnaape Ivi Eenmaa ja rektor Peeter Tulviste lepingule alla.

Jaak Nilsoni foto

Rootsi parlamendi spiiker Birgitta Dahl ülikoolis

Eile külastas ülikooli Rootsi parlamendi 10-liikmeline delegatsioon, mida juhtis Rootsi parlamendi spiiker Birgitta Dahl. Delegatsiooni saatsid viisiidil Rootsi suursaadik Eestis Katarina Brodin ja Riigikogu esimees Toomas Savi.

Birgitta Dahl kohtus rektoriga ja külastas ajaloomuuseumi. Pärastlõunal pidas Birgitta Dahl ingliskeelse aulaloengu teemal «Challenge of Democracy in the new Millenium» (Demokraatia võimalused uuel aastatuhandel). Aulaloengu järel tutvuti Uppsala maja ja Citrina labori- ja õppehoonega.

Birgitta Dahl on Rootsi parlamendi Riksdagi liige 1969. aastast ja esindab seal sotsiaaldemokraatliku partei liikmena Uppsala lääni. Spiikeri ametisse valiti Birgitta Dahl 1994. aastal neljaks aastaks, seega lõpevad tema volitused käesoleval aastal. Aastatel 1982-1986 oli ta Rootsi energiaminister, 1986-1990 keskkonna- ja energiaminister ning 1990-1991 keskkonnaminister.

Andres Toode, teabetalitus

Euroopa ülikoolide juhid tõdevad: maailma kõrgharidus on muutumas

Rektor prof Peeter Tulviste ja prof Jaak Aaviksoo osalesid 25.-28. jaanuarini Salzburgi Seminaril. Seokordse kohtumise teemaks on kõrgharidusreform. Seminaril vaagiti kogu maailma kõrgharidussüsteemile ühiseid muutumistendentsi: administreerimise uuendusi, üha laienevat avatust ja tihedamat seotust ühiskonnaga ning üliõpilaste osatähtsuse kasvu ülikooli asjade otsustamisel.

Prof Tulviste sõnul konstateeriti kolme päeva kokkuvõtteks, et ülikoolid on muutumas kogu maailmas. Prof Tulviste rõhutas kolme tendentsi. Esiteks on muutumas administratsiooni ja akadeemiliste struktuuride suhted. Administreerimine muutub professionaalsemaks, administratiivsed struktuurid kasvavad. See tekitab vastasseisu akadeemilises ringkonnas. Arusaamatused tekivad neis maades, kus juhtimisega tegeldakse akadeemilise töö kõrvalt.

Teiseks kasvab üliõpilaste osatähtsus ülikooli asjade otsustamises ja kolmandaks laienevad ülikooli sidemed ühiskonnaga. Tartu Ülikooli juurde loodud sihtasutuse, kuratooriumi ja vilistlaskogu mõte on seni enam tuntud Ameerikas ning kinnistab end nüüd ka Euroopa ülikoolides, resümeeeris Tulviste.

Salzburgi Seminar on loodud pärast II Maailmasõja lõppu, arutamaks Euroopa ja Ameerika ühiskonna olulisi probleeme. Üks rõhuasetus on kõrgharidusel. Viimastel aastatel on kolmel korral sel teemal arutletud, eelkõige on käsitletud Kesk- ja Ida-Euroopa ülikoolide arengisprotsessi.

Katri Raik, teabetalitus

TULEVAL NÄDALAL

- 4. veebruaril on Rektorite Nõukogu kohtumine peaministriga.
- 5. veebruaril on infopäev Valgamaal.
- 5. veebruaril on EV presidendi ja TÜ Sihtasutuse juhatuse väljasõiduistung Haapsalus.

Raamatupidamises käivitus uus süsteem

MAURI MIIDLA on 8. detsembrist rahandusosakonna uus juhataja.

Enda kohta ütleb ta, et lõpetas 1990. aastal Tartu 7. Keskkooli. "Samal aastal alustasin õpinguid Tartu Ülikooli majandusteaduskonnas, mille lõpetasin 1997. aasta kevadel. Materiaalsetel kaalutlustel läksin kooli kõrvalt tööle ja asusin 1992. aastal pearaamatupidajana tööle ajalehte väljaandvasse erafirmasse. Seda ametit olen pidanud mitmes firmas praktiliselt tänaseni. Sageli on tulnud mul kuuluda ka firma juhatusse, kuna reeglina on otstarbekas kaaluda käigupealt otsustega kaasnevate muutuste arvestuslikku iseloomu - näiteks maksuküsimusi. Olen töötanud aktsiaseltsides Zett, Liivimaa Lombard ja Profit.

Organisatsiooniliselt kuulun korpl Sakalasse."

Rahandusosakonna vastne juhataja Mauri Miidla, miks vajab raamatupidamine uut süsteemi?

Kuni eelmise aasta lõpuni arendati rahandusosakonna arvestussüsteemi üksikute osade kaupa. Objektiivsed asjaolud tingisid palga-, põhivara- ja lao analüütilise arvestuse erinevates andmebaasides. See ei võimaldanud

raamatupidamisest operatiivse informatsiooni saamist, mis omakorda põhjustas igasuguse aruandluse esitamise viivituse. Peaandmebaasist aruannete tellimine peatas aga tehnilistel põhjustel kogu töö raamatupidamises koguni tundideks. Nii sugune olukord viis loogilise järelduseni, et on vaja ühtset andmebaasi, mis võimaldab ülikooli juhtimiseks ja haldamiseks vajaliku informatsiooni kogumist, analüüsi ning vastava aruandluse genereerimist. Selleks korraldati läinud aasta esimesel poolel riigihankekonkurss, mille tulemusena valiti välja majandustarkvara Concorde XAL.

Mille poolt just Concorde XAL hea on?

Tegemist on Taani kaubamärgiga, mida kasutavad suured kontsernid lääneriikides ja millel on tekkinud turg ka Eestis. Siinkohal nimetaksin kasutajatest näitena Eesti Raudteed, Tallinna Kaubamaja, Tallinna Panka ja Ehitusmaailma kaupluste ketti.

Concorde'i reklaamitakse kui kasutaja lego, mida saab vajadusel edasi arendada, arvestades konkreetse ettevõtte vajadusi. Meie jaoks on siinjuures oluline see, et ta võimaldab kogu *alma mater*i infosüsteemi väljajahitamisest, millele tegeleb vastav komisjon Andres Salu juhtimisel. Süsteemi kasutuselevõtmisele eelnes põhjalik analüüs ja tänaseks ollakse tarkvara etappi viisilise juurutamise algfaasis.

Missugused muudatused juurutamisega kaasnevad?

Aasta algusest rakendatakse rahandusosakonnas uue süsteemi finantsmoodulit - osa, mis haldab ülikooli ostjate ja hankijate arvestust. Kogu juurutamise protsess on jagatud nelja etappi, mille realiseerimisel peaks ülikooli ühtne majandusinfosüsteem tööle hakkama 1999. aasta teisel poolel. Tarbija (finantsallika kasutaja) jaoks avaldavad uuendused tuntavat mõju juba sel aastal.

Uue süsteemi juurutamine loob eeldused praeguse ülikoolisisesed dokumentide liikumise ja rahandusosakonna töö ümberkorraldamiseks. Siiani kehtinud keerulise vormistusprotseduuri on tinginud varasematest aegadest ülevõetud tugev nn sisekontrollielement, mis sisuliselt on lubanud raamatupidamisel funktsioneerida ilma spetsiaalse osakonnata. Kaasaegsed tehnilised võimalused lubavad aga arvestustööd oluliselt lihtsustada.

Rahandusosakond on uue tarkvara kasutuselevõtmisega seadnud oma eesmärgiks muuta raamatupidamist finantsallika kasutaja seiskohast lähtudes mugavamaks ja operatiivsemaks. Päeva pealt siiski midagi veel ei muutu. Kõik uus tuleb põhjalikult läbi testida ning töötajatele anda aega süsteemiga kohanemiseks, et hinnata praktikas esilekerkinud plusse ja miinuseid.

Kalendri järgi on majandusaasta '97 lõppenud. Siiski käib töö raamatupidamises nimetatud aastaga edasi - tuleb inventeerida bilansikontode saldod ja esitada mitmesuguseid aruandeid. See tähendab, et paralleelselt on kasutusel kaks programmi korraga ja tuleb tegelda nii uues süsteemis töötamise õppimisega kui ka vana aasta lõpetamisega. Seepärast on rahandusosakond võimalike arusaamatuste vältimiseks otsustanud muuta dokumentide vastuvõtu korda.

Mis konkreetselt muutub?

Alates esmaspäevast tuleb viia kõik ostuarved majandusmaja I korruse ruumi 103.

Alates 1. veebruarist võetakse ostuarved vastu ühes kohas - ruumis 103. Püüame omalt poolt teha kõik, et finantsallika kasutaja poolt korrektselt vormistatud dokumendid kiiresti uude infosüsteemi sisestatakse. Vormistamise kohapealt veel midagi ei muutu. Esialgu on eesmärgiks rahandusosakonna klienditeeninduse väljatöötamine ja esimese sammuna üritame luua ühte ülikooli töötajate suunatud infosendit, mille kaudu vastu võtta võimalikult palju dokumentaalset informatsiooni. Kuna tegemist on eksperimentidega, tuleb arvestada võimalike täiendavate ümberkorraldustega, millest informeerime ülikooli töötajaid täiendavalt. Rahandusosakond loodab kõikide mõistvat suhtumist - töötame ju kõik ühise eesmärgi nimel informatsiooni liikumise kiirendamiseks ja lihtsustamiseks.

Raamatuoksjon ülikooli auks

Eelmise laupäeva hommikul algas kell 11:15 ülikooli peahoone auditoriumis 102 üsna ebatavaline üritus, mis toimub aastast vaid korra - Tartu Ülikooli Raamatupood korraldab teise raamatuoksjoni. Aasta esimese kuu viimasel laupäeval toimuv oksjon oli sel korral pühendatud Tartu Ülikooli 365. aastapäevale. Seega pakuti ainult Tartu Ülikooliga seotud trükiseid ja dokumente. Oli nii ülikooli kohta kui ülikoolis õppinute poolt kirjutatud; oli fotosid, haruldasi matrikleid; saksa-, vene-, ladinakeelseid teoseid; kirju, perioodikat ja palju muudki.

Ettevalmistused oksjoni läbiviimiseks algasid juba novembrikuus, kokkukogutud raamatute seast valiku tegemine, nende süstematiseerimine, hindamine ja kommentaaridega kataloogi arvutisse sisestamine kestis üle kahe kuu. Professor Ülo Matjus, lektor Vello Paatsi ja ülikooli raamatupoe kaubandja Lilian Mutso töö teise raamatuoksjoni korraldamiseks lõppes alles laupäeva pärastlõunal, kui TÜ kirjastuse direktor Mart Orav viimast korda haamriga vastu lauda koputas.

Kokku läks oksjonil enampakkumisele 296 nimetust Tartu Ülikooliga seonduvat trükist ja dokumente. Loomulikult ei õnnestunud ära müüa kõike, kõige kallim ost oli 800-kroonine, kõige odavam ost sai sooritatud 5 krooni eest. Kuna eelmisel aastal oli raamatuoksjon väga edukas, siis selle aasta võtmeküsimuseks oli, kas suudetakse esimese oksjoni kõrget taset hoida. Suudeti küll - oksjoni võib lugeda kordaläinuks, ehkki sel aastal oli huviliste ring väiksem. See oli aga täiesti ootuspärane, kuna raamatuoksjoni temaatika oli seekord kindlalt ja üsna kitsalt piiritletud Tartu Ülikooliga.

Eestlane on alati pidanud tähtsaks oma raamatut kui kultuuri kandjat. Vanema raamatu huvilisi ei ole küll ülearu palju, ent siiski piisavalt, et nad oleksid väärt iga-aastast sündmust - vanaraamatu oksjonit. Tartu Ülikooli Raamatupood leppis selgi korral oksjonil osalejatega kokku kohtumise aasta pärast: 1999. aasta jaanuari viimasel nädalavahetusel. Tähtis on samuti mõista, et selline üritus ei ole oluline mitte ainult fannaatikele ega raamatuloolastele, vaid see sümboliseerib ka eestlaste arusaama hariduse väärtusest ning järjepidevuse vajadusest.

Vanemaid ja uuemaid raamatuid, ilu- ja õppekirjandust leiab Tartu Ülikooli Raamatupoest kahelt korrusest Ülikooli tn 11 tööpäeviti 9-18, laupäeviti 10-16.

Ülle Kollo, ülikooli raamatupoe direktor

Raamatuoksjoni korraldajad professor Ülo Matjus, lektor Vello Paatsi ja kaubandja Lilian Mutso.

Oksjonil pakuti 296 nimetust ülikooliga seonduvat trükist ja dokumenti.

stipendium

Saaremaa stipendium arstiteaduskonna tudengile

Vana aasta lõpus, 29. detsembril toimunud saarlastest üliõpilaste

maakonnapäeval Kuressaare Kultuurikeskuses anti üle esime-

Esimesed Saaremaa stipendiumid said TTÜ energeetikatudeng RAIVO ARU ja Tartu Ülikooli arstiteaduskonna üliõpilane MARIS OLL, kes kavatseb toetusraha eest osta eelkõige erialast kirjandust.

sed Saaremaa Omavalitsuste Liidu nimelised stipendiumid. Oskar Kallase nimelise humanitaar-, sotsiaal- ja kunstierialade stipendium määrati Tallinna Pedagoogikaülikoolis haldusjuhtimist õppivale Teet Kungile. Johannes Hindi nimelise tehnikaalade stipendiumi sai Raivo Aru Tallinna Tehnikaülikooli elektroenergeetika erialalt. Johann von Luce stipendium loodud, arsti- ja põllumajanduserialadel õppijale läks Tartu Ülikooli arstiteaduskonna tudengile Maris Ollile.

Kolmele 15 000-kroonisele aastastipendiumile kandideeris üle 30 põhi- ja magistriõppe tudengi Tartu ja Tallinna kõrgkoolidest, aga ka Karlsruhe Kõrgemast Muusikakoolist ja Sorbonne'i Ülikoolist. Stipendiumikomisjoni arvates väärtsid kõik kandideerinud noored tunnustust, ja seepärast tegi komisjon Omavalitsuste Liidu volikogule ettepaneku järgmisel aastal stipendiumifondi piires toetuste arvu suurendada.

Missugune ka ei oleks volikogu otsus, Saaremaa stipendiumid – ilmselt esimesed ühe maakonna omavalitsuste toetusrahad omakandi üliõpilastele Eestis – antakse välja ka 1998. aastal. Stipendiumitaotlused tuleb saata Saaremaa Omavalitsuste Liidule (Lossi 1, Kuressaare) 1. juuliks. Kolme (või enama) õnneliku väljavalitu nimed tehakse teatavaks 1. septembriks.

Saaremaa stipendiumi statuudiga saab tutvuda TÜ õppe- ja üliõpilasosakonnas, tekst on avaldatud ka 1997/98. aasta Tartu Ülikooli loengute ja praktiliste tööde kogumikus ning filosoofiateaduskonna teatmik. Samuti jagavad asjakohast teavet Saaremaa Omavalitsuste Liit (tel (245) 33 362) ja TÜ Saaremaa esindus (Lossipargi 1, Kuressaare, tel/fäks (245) 39 839).

Riia Nelis,
TÜ esindaja Saaremaal

üliõpilas-esindus

Rahulolematu üliõpilas-esindus

* Aasta esimene üliõpilasesinduse koosolek toimus 15. jaanuaril. Tegemist oli erakorralise koosolekuga, mille kokkukutsumise vajaduse tingis üliõpilaste sotsiaalsete tagatiste probleemistiku teravnevamine ning esinduse uue abiesimehe valimine. Detsembris oli esindus rahuldanud abiesimehe R.Vinni tagasiastumispalve. Ükski 11. detsembri koosolekul abiesimehe kohale esitatud kandidaatidest ei kogunud vajalikul hulgal hääli ega osutunud seega valituks. Kuni uute valimisteni oli abiesimehe k. haridustoimkonna esimees Kaur Parve ning haridustoimkonna esimehe kohusetäitjaks Katriin Fisch.

Viimasel koosolekul tegutses esindus aga üksmeelsemalt – esitati üks kandidaat - Eva Meinson, kes osutus ka valituks.

* Tutvuti üliõpilasesinduse ja Eesti Gümnaasistide Liidu ühisavaldusega, milles taunitakse vabariigi valitsuse kava piirata üliõpilaste osaliselt kompenseeritavate kojusõitude arvu neljale korrale kuus. Valitsuse täiendavas piirangukavas tajutakse ka hiilivat soovi minna üle riigipoolsete soodustuste üleüldisele kaotamisele. Järeldatakse, et riik ei tunnusta haridus- ja noorsoopoliitikat oma prioriteetidena. Avalduses nõutakse 1996. aastal kehtinud õppurite sõidusoodustuste korra taastamist alates 1998. aasta jaanuarist.

* 12. jaanuaril valmis haridustoimkonna koosoleku järel pressiteade, milles avaldatakse rahulolematust haridusministeeriumi töö suhtes. Leitakse, et haridusministeeriumi esitatud seaduseelnõu, millega maksustatakse üle nominaalse õppeaja õppivad üliõpilased, ei lahenda ühtki selle ajendina mainitud probleemi. Haridusministeerium ei suuda korraldada ka riikliku koolitustellimuse täitmist ning selle tagajärjel jäävad rahuldumata Eesti tööturu ja üldise arengu vajadused.

Seoses eelpool mainitud küsimustega arutati esinduse koosolekul ka üliõpilaste vastavasisulise meeleavalduse korraldamise otstarbekust.

* Endiselt oli koosolekul päevakorras Üliõpilasküla ja selle direktori Andres Kasega seonduv, millel peatus täpsemalt Arne Otter.

* 20. jaanuarile kavandati kaitsevägega seonduvate probleemide arutelu. EÜL-ist oli saanud ka uus kaitseväge teenistuse seadus, millega oli üliõpilasesindajatel võimalik tutvuda.

* Üliõpilasesinduse siseselt on aga praegu aktuaalne üliõpilasesindajate ümberregistreerimine toimkondadesse ning toimkondade esimeeste valimised.

Üliõpilasesinduse järgmine koosolek on planeeritud 12. veebruariks.

Katriin Fisch,
üliõpilasesinduse liige

Katriin Fisch on eriala eesti keel võõrkeelena 3. aasta üliõpilane.

Taani valitsuse stipendium

Taani valitsuse ja EV Haridusministeeriumi vahel sõlmitud lepingu kohaselt pakub Taani stipendiume üliõpilastele (vähemalt 2. kursuse), magistrantidele, doktorantidele ning teadlastele 1998/99. õppeaastal 2-9 kuud.

Stipendium ei ole mõeldud taani keele algõpinguteks.

Stipendiumi suurus on 5000 DKK kuus.

Nõutavad dokumendid (2 eksemplaris):

- * taotlusvorm,
- * põhjendus,
- * CV,
- * kinnitatud diplomi(te) koopia(d) ja tõlge või väljavõtte õpinguraamatust,

* keeletõend (üliõpilastel soovitatavalt taani keele oskus),

* arstitõend,

* soovituskirja,

* avaldatud teadustööde nimekiri + iga töö lühikokkuvõte (uurimisstipendiumi taotlejad).

Kasuks tuleb nõusolek vastavast Taani kõrgkoolist.

Dokumendid palume esitada 19. veebruariks välisüliõpilastalitusse või välissuhete talitusse.

Lisainformatsiooni ja ankeete saab välisüliõpilastalitusest ph 120, tel 465 151, pilet@ut.ee või välissuhete talitusest (õppejõud, teadurid), ph 304, tel 465 615, Lea.Kivi@ut.ee.

Konstanzi Ülikooli stipendium suvesemestriks

Konstanzi Ülikool pakub stipendiumi TÜ doktorandile üheks semestriks (suvesemester 1998: 1. aprill-31. juuli).

Stipendium on mõeldud filosoofia-, sotsiaal-, õigus- ja majandusteaduskonna üliõpilastele, selle suurus on 1200 DEM kuus.

Esitada on vaja elulugu, tõend saksa keele oskuse kohta, tõend

ülikoolihariduse kohta ja kava, mida kavatsetakse Konstanzis teha (mis teemal uurimistööd teha, mis kursus kuulata jne).

Lisainformatsiooni ja taotlusvormi saab välisüliõpilastalitusest (ph 120, tel 465 151).

Avaldused palume esitada 16. veebruariks välisüliõpilastalitusse.

Välissuhete talitus teatab,

et veel on võimalik taotleda alljärgnevat stipendiume.

Ateena Ülikool

pakub välismaistele kreeka keele õppejõududele, doktorantidele, magistrantidele ja viimase kursuse üliõpilastele võimaluse taotleda stipendiumi kaasaegse kreeka keele ja kultuuri õpinguteks Ateena Ülikoolis (22. juuni - 31. juuli 1998). Dokumentide esitamise tähtaeg: 31. märts.

NUFFIC-stipendiumid

antakse välja Eesti - Hollandi kultuurialase lepingu raames.

Stipendiumide kogumaht on 9 kuud.

Stipendium on mõeldud kõikide erialade magistrantidele, doktorantidele ja noortele (kuni 35-aastastele) teadlastele. Stipendium ei kata reisikuluid. Soovitav on kontakt Hollandi-poolse vasuvõtjaga. Nõutav hollandi või inglise keele oskus.

Nõutavad dokumendid:

- * ankeet,
- * CV,
- * teadustöö plaan,
- * diplomi kinnitatud tõlge,
- * kaks soovituskirja,
- * arstitõend,
- * keeletõend (hollandi, inglise, saksa või prantsuse keele oskuse kohta).

Dokumendid tuleb esitada 4 eksemplaris 19. veebruariks välissuhete talitusele või välisüliõpilastalitusse.

Lähemat informatsiooni (teadlased, õppejõud) saab välissuhete talitusest ph 304, tel 465 615.

Magistrantidel ja doktorantidel palume pöörduda välisüliõpilastalitusse ph 120, tel 465 151.

* * *

NUFFIC pakub 1998. aastaks kõikide erialade teadlastele ja õppejõududele võimalust saada stipendiumi Madalmaade külastamiseks. Viisiid pikkus 5-10 päeva. Nõutav juba olemasolev koostöö mõne Madalmaade kõrgkooliga.

Nõutavad dokumendid (4 eksemplari):

- * ankeet,
- * CV,
- * publikatsioonide nimekiri,
- * teadustöö kirjeldus,
- * kutse vastuvõtvalt kõrgkoolilt Madalmaades,
- * tööplaan.

Dokumendid tuleb esitada 4 eksemplaris 19. veebruariks välissuhete talitusele.

Täiendavat informatsiooni ja ankeete saab välissuhete talitusest ph 304, tel 465 615.

Lea Kivi,
välissuhete talitus

College of Europe stipendium

College of Europe Brügges (Belgia) ja Natolinis (Poola) pakub Eesti üliõpilastele võimalust õppida 1998/99. õppeaastal Euroopa Kolledžis magistrantuuris ja kaitsta magistrakraadi Euroopa õpingutes (Master of European Studies Degree). Vastavalt Eesti ja Flandria vahel sõlmitud lepingule on Flandria valitsus eraldanud stipendiumi õppimiseks Euroopa Kolledžis, stipendium katab majutus- ja elamiskulud ning õppemaksu.

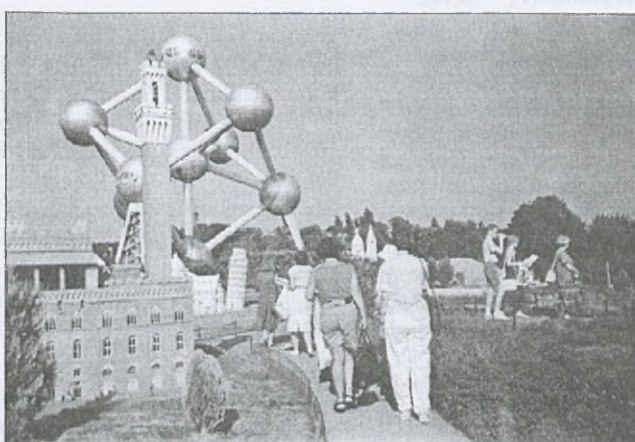
Tingimuseks on bakalaureuse kraadi olemasolu sisseastumisaajaks.

Kuna õppetöö toimub inglise ja prantsuse keeles, peavad üliõpilased valdama heal tasemel mõlemat keelt.

Õpingud toimuvad neljas põhi- valdkonnas: õiguse, majanduse ja inimressursside arengu alal ning politoloogias ja haldusjuhtimises. Eelistatav on ka vastav akadeemiline tagapõhi.

Infomaterjalid ja taotlusvormid on välisüliõpilastalitusel.

Dokumentide esitamise tähtaeg 2. märts.

Brüssel - Euroopa Liit - Mini-Euroopa park.

õnnitleme

Pavel Reifman 75

29. jaanuaril sai 75 emeritprofessor filoloogiadoktor Pavel Reifman.

Pavel Reifman, kellel oli seljataga pikk ja keeruline elutee, saabus Tartusse 1953. aastal. Leningradi Ülikooli lõpetas ta 1949. aastal stalinliku antisemiitliku kihutustöö haripunkti aegu, mil ei võinud mõeldagi õppimise jätkamisest aspirantuuris: sobimatu "viies punkt" varjutas hiilgava lõpetaja tuleviku. Siiski õnnestus tal 1953. aastal kaitsta kandidaativäitekirja.

Kuna oli selge, et Leningradis ei olnud võimalik tööd saada, sõitis P. Reifman algul Pihkvasse, hiljem Tartusse ja asus siin tööle Õpetajate Instituudi vene kirjanduse õppejõuna. Samal ajal luges ta ka juba tunnitasu alusel ülikoolis loenguid. Koosseisulise õppejõuna töötab P. Reifman ülikoolis 1959. aastast. Ka praegu loeb ta vene ja slaavi filoloogia osakonna tudengitele erinevaid loengusükkeid vene ajakirjanduse ja kirjanduskriitika ajaloost, samuti XIX sajandi teise poole vene kirjandusloost. 1972. aastal kaitses ta TUs oma legendaarse kolmeköitelise doktoriväitekirja, mis käsitles vene ühiskondliku mõtte arengut 1860ndate aastate perioodikas.

Pavel Reifmani õpilased, kes on käinud tema loengutel ja osa võtnud seminaridest, meenutavad teda kui

erakordselt ausat õpetajat ning teadlast. Tartu filoloogide hulgas on P. Reifman alatiseks omandanud range ent õiglase õppejõu kuulsuse. Nii üliõpilased kui kolleegid suhtuvad vaimustusega tema erakordsesse erudeeritusse ja huumorimeelde.

P. Reifman kuulub vene kirjanduse õppetooli vanemasse põlvkonda, kes 1950ndate teisel poolel pani aluse tulevasele Lotmani kateedri. Kaheldamatu on tema panus akadeemilise õhkkonna loomisel vene ja slaavi filoloogia osakonnas.

Praegu töötab Pavel Reifman aktiivselt (vaatamata oma emeritstaatusel): peab loenguid, kirjutab huvitavaid ja sisukaid teaduslikke artikleid ning memuaare. Kolleegidele vene kirjanduse õppetoolist ning vene ja slaavi filoloogia osakonna nõukogust on P. Reifman vahetalitajaks keerulistes olukordades ja tema arvamus vaieldavates küsimustes on tihti otsustav.

Oma heasoovlikkuse, kannatlikkuse ja vaoshoitusega on Pavel Reifman kõikidele kolleegidele eeskujuks.

Soovime juubilarile pikki eluaastaid, tervist ja jõudu viljaka tegevuse jätkamiseks!

Vene kirjanduse õppetool, vene ja slaavi filoloogia osakond

Arvo Rõõmusoks 70

17. jaanuaril sai 70-aastaseks paleontoloogia ja stratigraafia emeritprofessor Arvo Rõõmusoks.

Arvo Rõõmusoks sündis 17. jaanuaril 1928 Tallinnas. Gustaf Adolfi Gümnaasiumis osales ta aktiivselt koos rea teiste hiljem väljapaistvaks geoloogiks saanutega loodusteadusliku ringi töös. 1947-1952 õppis ta ülikoolis geoloogiat. Tartus kaitses ta 1954. aastal kandidaaditöö "Kukruse lademe stratigraafia ja fauna Eestis" ning 1968. aastal Moskvast TA Geoloogia Instituudis doktoritöö "Viru ja Harju seeria (kesk- ja ülemordoviitsiumi) stratigraafia Põhja-Eestis".

A. Rõõmusoksena teenistuskäik seostub eranditult Tartu Ülikooliga, kus ta töötas 1952-1956 geoloogia kateedri vanemõpetajana, siis dotsendina ning alates 1968. aastast kuni pensioneerumiseni 1993 professorina. Tema lektorinnet hindavad kõik, kellele ta kordki on loengut pidanud. Alates 1960 juhatas Arvo Rõõmusoks geoloogia kateedrit, olles veel aastail 1969-1972 bioloogia-geograafiateaduskonna dekaan. Tema lugeda oli Eesti aluspõhja geoloogia, paleontoloogia, ajaloolise geoloogia ja geoloogia ajaloo kursus. Neist esimese kohta on tema sulest ilmunud vastav õpik.

Kooliajast pärit kiindumus paleontoloogiasse realiseerus hiljem arvu-

kais Eesti ja naaberlade ordoviitsiumi brahhiopoodide ja trilobiitide süstemaatikast ning stratigraafiat käsitlevaid teadustöodes, nende hulgas doktoritöö põhinev monograafia. A. Rõõmusoks on nelja (Kopenhaagen, 1960; Praha, 1968; Montreal, 1972; Moskva, 1984) Rahvusvahelise Geoloogia Kongressi liige, ta osaleb Londoni ja Ameerika Ühendriikide Paleontoloogia Seltsi töös ja on valitud Eesti Loodusuurijate Seltsi au liikmeks. Saavutuste eest loodusteadustes anti A. Rõõmusoksale 1980. aastal K. E. von Baeri medal.

Oma uurimistegevust jätkab juubilar ka täna pühendudes trilobiitide süstemaatikale. Soovime talle selleks jaksu!

Kolleegid geoloogid

tänu

Ülikooli käskkirjas pälvivad õnnitluse ja tänu 75. sünnipäeval pikaajalise ja kohusetundliku töö eest ülikoolis emeritprofessor Pavel Reifman ja 60. sünnipäeval farmaatsia instituudi dotsent Elmar Arak ning spordikeskuse õppeülesandetaatja Mart Paama.

50. sünnipäeva puhul õnnitleti ja tänati samuti kauaaegse kohusetundliku töö eest ülikoolis vene ja slaavi filoloogia osakonna lektorit Valentina Ššadnevait ning rahvamajanduse instituudi erakorralist professorit Olev Raju.

tänu

Veebruarikuu juubilarid

70
Georg Hansing 01.02.1928
Vambola Türk 21.02.1928

65
Uno Jaanson 03.02.1933
Aino Juursoo 13.02.1933

Aleksandra Vassiljeva 20.02.1933

Maie Ruus 25.02.1933
Ruth Kivistik 26.02.1933

Velda Treial 26.02.1933

Rein Taagepera 28.02.1933

60
Viljar Pihl 05.02.1938

Aimi Valge 06.02.1938
Mare-Heli Kiisk 09.02.1938

Henn Aim 10.02.1938

Astrid Saava 25.02.1938

55
Hilja Hainla 01.02.1943

Vello Oja 04.02.1943

Toivo Rinne 10.02.1943

Laine Uibo 17.02.1943

Enn Rebane 23.02.1943

50
Peeter Roosimaa 01.02.1948

Lea Paluvere 03.02.1948

staadioni meister
majandusteadusk
emeritprof
õppe- ja teadust
arendusk tehnik
ülikooli kantselei
kõitja
kinnisvarade osak
koristaja
eraõiguse inst lektor
arvutiteaduse inst
tehnik
kinnisvarade osak
koristaja
politoloogia osak
professor
keemilise füüsika
inst teadur

kinnisvarade osak
koristaja
rahandusosak
pearaamatupid aset
peainseneriosak
elektrik
tervishoiu inst prof,
inst juh

kinnisvarade osak
koristaja
TÜMRI vanemteadur
geoloogia inst insener
kinnisvarade osak
koristaja
kirurgiakliiniku
vanemassistent

usuteadusk dots,
õppet hoidja
teor füüsika inst
sekr-masinakirj

Maailmapanga missioon jäi rahule Biomeedikumi maja ehitamise ettevalmistustöödega

Jaanuari algul külastas ülikooli Maailmapanga missioon, et hinnata Biomeedikumi maja ehitamistööde planeerimise käiku. Prorektor prof Teet Seene sõnul jäid Maailmapanga esindajad tehtuga rahule. Maja ehitus peaks algama veebruaris-märtsis.

Prof Teet Seene sõnul on ehitamise algus lükkunud esialgselt tähtajalt, 1997. aasta oktoobrilt ligi pool aastat edasi, kuna vahepeal on tulnud projektis teha tõsiseid muudatusi. «Elkõige sellepärast, et 1994. aastast, kui toimus projekti esialgne planeerimine ja finantsiline määratlemine, on ehitusmaterjalide hinnad kõvasti tõusnud. Kuna polnud mõtet projekteerida maja, millele me ei suudaks leida fi-

nantse, siis tuli teha projektis kärpeid ligi 10 protsendi ulatuses.» Biomeedikumi maja maksumuseks on planeeritud 15,1 miljonit USA dollarit ehk ligi 205 miljonit Eesti krooni, mida 9,3 miljonit USA dollari ulatuses finantseerib Maailmapank ja 5,8 miljonit USA dollari ulatuses Eesti riik.

Prorektor Teet Seene sõnul on Maailmapank aktsepteerinud kõiki projektis tehtud muudatusi ja nüüd peaks järgnema maja ehitava firma väljavalimine. «Konkurss ehitaja leidmiseks on korraldatud ja varsti peaks Washingtonis kinnitatama Eestipoolse hindamiskomisjoni otsus,» rääkis Teet Seene. Seejärel peab Maailmapank heaks kiitma muudetud

ehituslepingu ning oma aktsepti muudatustele peab andma ka Eesti riik. Teet Seene avaldas veendumust, et maja valmib igal juhul 1999. aasta sügissemestriks.

Maarjamõisa piirkonda ehitatavas Biomeedikumi hoonesse koondatakse ülikooli arstiteaduskonna prekliiniline pool - seal hakkab toimuma nii ravieelne õpe kui ka raviotstarbeline uurimistöö. Teet Seene sõnul on Biomeedikumi hoone koha valikul peetud silmas Ülikooli territooriumi-ruumilist arengukava, mille kohaselt peaksid ülikooli teaduskonnad paiknema linnas kompaktses üksteisega, nn campus'tena.

Andres Toode, teabetalitus

Avati andmeturbe labor

19. jaanuaril avasid aadressil Lai 36 esimesel korrusel Küberneetika AS ja ülikool andmeturbe labori.

Arvutiteaduse instituudi teoreetilise informaatika prof Mati Tombak ütles UT-le, et digitaalse

info kaitsmine on praegu väga aktuaalne ning et ülikool on just see koht, kus saab vastava eksperimentaalse baasi olemasolul seda õpetada ja õppida. Seega on teoreetiline ja praktiline koostöö väga teretulnud. Laboris juhendatakse magistrante ja

doktorante ning peetakse loenguid krüptoloogiast (andmeturbe matemaatilise teooriast). Samuti hakatakse tegelema andmeturbe praktilise poolega - elektrondokumendi turvalisuse ja võrke kasutavate privaatsete virtuaalvõrkude küsimustega.

Rahvusvaheline konverents Kuressaares

29. ja 30. jaanuaril korraldab mullu septembris loodud kõrgkoolidevaheline sihtasutus "Ülikoolide Keskus Saaremaal" Kuressaares rahvusvahelise konverentsi "Ülikoolid ja Läänemere regiooni areng", mille laiem eesmärk on ülikoolide koostöövõimaluste avardamine Läänemere- maades.

Üritus on sissejuhatuseks temaatiliste konverentside sarjale, mille võimalikud alateemad on kõrgkoolide regionaaltegevus, keskkonna- ja looduskaitse, kultuur ja ajalugu,

merepääste, kaugkoolitus, transpordihendused mandriga jne.

Sarja avakonverentsi plnaaristungitel on kavas ettekandeid mainitud teemadel Turu Ülikooli, Gotlandi Kolledži, Vilniuse, Klaipeda, Tartu Ülikooli, Tallinna Tehnikaülikooli ja Tallinna Pedagoogikaülikooli teadlastelt ning õppejõududelt. Seckord tahetakse põhjalikumalt keskenduda ülikoolide regionaaltegevuse alaste kogemuste vahetamisele. Turu Ülikool on sellealase töö pioneere Põhjamaades ning juba aastaid tegutseb ka Turu Ülikooli Täienduskoolitus-

keskuse Lääne-Eesti büroo; Rootsist on tuntud ja üsna populaarne Stockholm Ülikooli filiaal - Gotlandi kolledž. Kuna Eestis kogub kõrgkoolide regionaaltegevus alles hoogu, on põhjanaabrite tähelepanekuist ja näpunäiteist kindlasti midagi õppida. Vististi veelgi vähem oleme kursis sellega, kas ja kuidas teenivad ühiskonda Läti ja Leedu ülikoolid.

Riia Nelis, TÜ Saaremaa esindus

Pöördumine

Eesti Vabariigi Presidendile, Vabariigi Valitsusele, Riigikogule ja kõigile kaaskodanikele

80 aastat tagasi sündinud, omariikluse ainuõigsust tõestanud, okupatsioonid üle elanud ja taasiseseisvunud Eesti Vabariigi on eesti rahvas loonud selleks, et elada vabana ja võrdväärsena maailma teiste rahvaste hulgas, arendada oma majandust ja kultuuri, mille kandetalaks on eesti keel.

Oma osa rahvusliku identiteedi kindlustamisel on etendanud ka muinsuskaitse liikumine. Oleme otsustavalt vastu ükskõik mis vormis katsetele rahvuslikke õigusi kahjustada. Riigi lähenevale juubelile ei saa me aga vastu minna täie kindlustundega ja peomeeleolus, sest ohtlikult on

tugevnenud tendentsid Nõukogude okupatsiooni tekitatud probleeme mitte lahendada, vaid hoopis põlistada. Välisriikide ja välismaiste nõuandjate survele on meie valitsusvõimud võtnud suunda niigi leebete kodakondsuse ja keelenõuete lahendamisele. Värskeima näitena võib nimetada Valitsuse seaduselnõu **anda kodakondsus automaatselt, isegi ilma eesti keele oskust nõudmata, kodakondsuseta isikute lastele**. See on veel üks järeleandmine eestivaenulike jõudude kavale kehtestada kodakondsuse nullvariant ja muuta vene keel Eestis riigikeeleks. Meie pole sellega nõus. Integratsioon Eesti

riigis peab tuginema eesti keele oskusele.

Mitte selleks ei ole terved põlvkonnad töötanud, kannatanud ja verd valanud, et võõrastele silmategemiseks mängitaks meie rahvusliku eksistentsi alustega. Kutsume kõiki kaaskodanikke jälgima ja hindama Presidendi, Valitsuse ja Riigikogu tegevust selles olulises küsimuses ning aktiivselt oma seisukohti avaldama.

Akadeemiline Muinsuskaitse Selts
Tartus 19. jaanuaril 1998

TARTU ÜLIKOOI KIRJASTUS

14x20,5 cm, ill. (Tartu Ülikool. Majandusteaduskond. Rahvamajanduse instituut.) Hind 42.40/48.80+km=57.60 kr.

Jaanuaris ilmus TÜ Kirjastuselt

- **Kaia Kask. Kinnisvararahandus.**

Keeletoimetaja Leelo Jago, [kaanekujunduse idee Lemmi Koni]. ISBN 9985-56-288-7. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus, 1997. 260 lk. 14,5x20,5 cm. (Tartu Ülikool. Majandusteaduskond. Rahanduse ja arvestuse instituut.) Hind 60.00/66.67+km=78.67 kr.

- **Viktor Niitsoo. Vastupanu 1955-1985.**

Keeletoimetaja Katrin Raid, kaane kujundanud Peeter Paasmäe. ISBN 9985-56-281-X. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus, 1997. 210 + 50 lk. 14,5x20,5 cm, ill. Hind 78.50/87.22+km=102.92 kr.

- **Jüri Sepp. Institutsiooniökoonoomika.**

Keeletoimetaja Leelo Jago, [kaanekujunduse idee Lemmi Koni]. ISBN 9985-56-289-5. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus, 1997. 176 lk. 14,5x20,5 cm, ill. (Tartu Ülikool. Majandusteaduskond. Rahvamajanduse instituut.) Hind 51.50/64.10+km=75.64 kr.

- **Journalism at the Crossroads: Perspectives on Research.** Edited by Juha Koivisto & Epp Lauk.

Cover designed by Tarmo Teder. ISBN 9985-56-272-0. Tartu: Tartu University Press, 1997. 252 pp, ill. 14,5x21,5 cm. Hind 54.60/65.10+km=76.82 kr.

- **Jüri Allik. Psühholoogia lihtsusest.**

Kaane kujundanud Peeter Paasmäe, keeletoimetaja Katrin Raid. ISBN 9985-56-294-1. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus, 1997. 250 lk. 14,5x20,5 cm, ill. Hind 71.30/79.22+km=93.48 kr.

- **Kaido Hallik. Interneti juhend algajatele. Teine, parandatud ja täiendatud trükk.**

Keeletoimetaja Leelo Jago, kaane kujundanud Rauno Moss. ISBN 9985-56-293-3. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus, 1998. 84 lk. 14,5x21,5cm, ill. Hind 26.10/31.10+km=36.70 kr.

- **Helje Kaldaru. Makroökoonoomika põhikontseptsioonid: Õpik-kompendium.**

Keeletoimetaja Leelo Jago, [kaanekujunduse idee Lemmi Koni]. ISBN 9985-56-290-9. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus, 1997. 176 lk.

TÜ doktoridisertatsioonide seerias:

- **Ülla Linnamägi. Changes in Local Cerebral Blood Flow and Lipid Peroxidation Following Lead Exposure in Experiment.** (Diss. med. Un. Tartuensis 34.) ISSN 1024-395X, ISBN 9985-56-292-5. Tartu: Tartu University Press, 1998. 136 lk.

- **Janika Kõrv. Incidence, Case-Fatality and Outcome of Stroke: An epidemiological Study in Tartu, Estonia, 1991 through 1993.** (Diss. med. Un. Tartuensis 33.) ISSN 1024-395X, ISBN 9985-56-291-7. Tartu: Tartu University Press, 1998. 156 lk.

Jaanuaris kirjastati või trükiti TÜ Kirjastuses tellimustööna:

- **Tartu Ülikooli Raamatukogu töid X. Publications of Tartu University Library X.** Koost. Urve Tõnnov, toim. Urve Tõnnov, Rein Saukas. ISBN 9985-874-02-1. Tartu, 1997. 212 lk.

- **U. Soomets, J. Starkopf, M. Zilmer, E. Karelson, T. Vihailemm, K. Zilmer, A. Valkna, R. Sillard, J. Hourne, Ü. Langel. Selected Knowledge for Medical Biochemistry.** [Third edition.] Tartu, 1998. 72 lk. (Tartu University.)

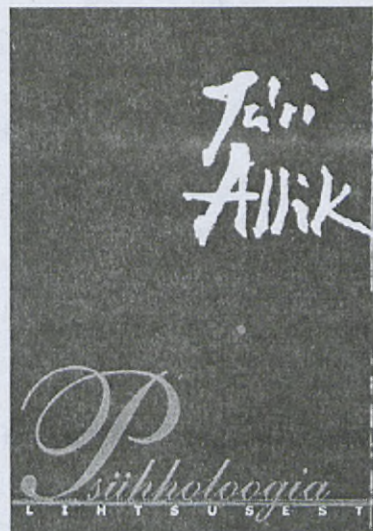
- **Teine raamatuoksjon 24. jaanuaril 1998 ülikooli peahoones Tartu Ülikooli 365. aastapäeva puhul. Kataloog: Academia orbis rerum Universitatis Tartuensis.** Koostanud Ülo Matjus ja Vello Paatsi. Tartu, 1998. 32 lk. (Tartu Ülikool. Tartu Ülikooli Raamatupood.)

- **Avatud ülikool: [Küsitluskava].** Tartu, 1998. 12 lk. (Tartu Ülikool.)

- **In via educationis: Artiklite kogumik.** Toimetanud Inger Kraav, Katrin Kamerov. Tartu, 1997. 180 lk. (Tartu Ülikooli pedagoogika osakonna väljaanne nr. 4.)

□ **Journalism at the Crossroads: Perspectives on Research.** Edited by Juha Koivisto & Epp Lauk.

□ **Jüri Allik. Psühholoogia lihtsusest.**

□ **Viktor Niitsoo. Vastupanu 1955-1985.**

õnnitleme

Elmar Arak 60

Õnne ja jätkuvat indu kauaaegsele kolleegile farmaatsiapõllul kündmiseks ja külvamiseks!

Farmaatsiaosakond

Valentina Štšadneva 50

12. jaanuaril jõudis oma esimese juubelini vene keele õppetooli lektor Valentina Štšadneva. Üle 20 aasta on ta pühendanud õpetamisele ja teadustööle Tallinna Pedagoogikaülikoolis (1976-1984) ja Tartu Ülikoolis, kus kaitses ka magistriväitekirja. Valentina Štšadneva on oma ala tõeline entusiast, ta on pidanud loengukursusi tuuletusõpetusest, morfoloogiast, kõnekultuurist, stilistikast, normatiivgrammatikast, käsikirja toimetamisest. Teame, missuguse hoole ja kohusetundega valmistub ta oma seminarideks ja praktikumideks. Tudengid

võib - olla peavad juubilaril mõnikord isegi liiga rangeks ja nõudlikuks, kuid kindlasti tuleb see asjale kasuks. Nõudlik on V. Štšadneva ka iseenese vastu. Ükskõik millist tööd ta ei teeks lektorina, seminari juhendajana, konverentsi organisaatorina, eksamikomisjoni esimehena — kõike teeb ta korralikult ja ülima vastutustundega.

Soovime juubilarile tugevat tervist, toredaid õpilasi ja loomingurõõmu! Loodame peatselt õnnitleda ka doktoriväitekirja eduka kaitsmise puhul.

Kolleegid vene ja slaavi filoloogia osakonnast

Olev Raju 50

Eesti vajab eelkõige just selliseid mehi ja naisi, kelle puhul tehahtmise soov assotsieerub vähemalt niisama suure tegutsemisvõimega. Kui sellele lisada veel asjatundlikkust ja vahel liignegi südamevalu Eesti hea käekäigu pärast, saamegi kokkuvõtliku lühiseloostuse professor Olev Rajust.

14. jaanuaril oma esimest mehejuubelit pidanud parimas loomeas majandusteadlane on Tartu Ülikoolis majandusteooria õpetamisega seotud olnud juba 1971. aastast. Viimasel ajal jagab ta ennast majandusteaduskonna ja Riigikogu vahel. Selline positsioon pakub talle ehk parima võimaluse teooria paikapidavust praktikas järele proovida. Ja miks mitte ka teooriat praktikas ellu viia, seda just avaliku sektori tulude ja kulude majandamise valdkonnas.

Kolleegid majandusteooria õppetoolist

Soovime Sulle jätkuvat tegutsemist valitud teel! Selleks ka palju tervist!

sport

Spordikeskus teatab

Seoses Ujula tn pallimängusaalide remondiga on mitmete treeningurühmade trenniajad muutunud. Oleme ruumide kitsikusest tingituna koostanud paindliku tunniplani Jakobi 5 ja Nooruse 9 spordisaalide kasutamiseks jaanuaris-vebruaris. Tunniplaanid on kättesaadavad spordikeskuses (Jakobi 5-112) ja spordibaaside direktioonis (Ujula 4). Loodame Ujula tn saalide remondi lõppedes pakkuda paremaid sportimistingimusi.

* * *

Spordikeskuses on võimalik tutvuda Eesti Tervisespordi Ühenduse poolt välja antud "Tervisespordi ürituste kalendriga 1998" ja kogumikuga "Looduses liikumise võimalused Eestis".

Viimane annab ülevaate matkaradadest, looduse õpperadadest, liikumis- ja tervise käimisradadest Eesti maakondade kaupa. Raamatus tutvustatakse ka matkamarsruute, ratsutamist, suusatamist ja mäesuusatamisvõimalusi. Kogumikust leiab lisaks radade kirjeldustele kaardid ning kõigi tutvustatud spordibaaside või radade kontaktisikute nimed ja telefonid. Vajalik abimaterjal kõigile, kel soovi looduses liikuda.

Kogumikku on võimalik spordikeskuse kaudu tellida.

Tiia Lillemaa,
spordikeskuse sekretär
tel/faks 27 434 380
e-post: tiial@ut.ee

Tartu Üliõpilasmängud 1998

toimuvad 8. - 10. maini.

Kolmapäeval kohtus koralduskomitee ajakirjanikega.

Suürüritusest saab lähemalt lugeda järgmisest UTst.

konkurss

Eesti Vabariigi 80. aastapäevale pühendatud ESSEEKONKURSS

Kutsume osalema gümnaasiumi- ja üliõpilasi.

Essee võib esitada eesti, vene, inglise või soome keeles.

Hinnatakse eeskätt ideerikkust ja arutlusoskust. Essee maht võib olla kaks kuni kümme masinakirjalehekülge. Ühe isiku poolt esitavate tööde arv ei ole piiratud. Töid hindab komisjon ja ühte tööd loeb viis inimest. Hindajad ei tea essee kirjutaja nime. Võitjad selgitatakse 24. veebruaril Tartus.

Auhinnad:

peaa hind 10 000 KROONI!

Eraldi autasustatakse ka parimaid gümnaasiumiõpilaste töid. Hulgalt selt eriauhindu!!!

Kõik esseekonkursist osavõtjad saavad tänukirja. Parimatest tödest ilmub kogumik. Ülevaade konkursist

avaldatakse Eesti üleriigilistes ja maakondlikes meediakanalites.

Töed saata aadressil: Ülikooli 20-305, EE2400 Tartu. Tähtaeg: 2. veebruar.

Teemad:

* Meri ja meie

* Eesti väljavaated võidujoosul 21. sajandisse

* Eesti riik ja Eesti vaim

* Oma riik, oma rahvas - oma usk

* Eestluse olemusest (Välis-Eesti ja Kodu-Eesti)

* Eesti rahva püsijäämine - tõelisus või kujutelm?

* Mis on meie rahvuslik rikkus?

* Omariikluse hind

* Ülikool rahvusliku mõtte säilitajana

* Organiseerunud rahvuslik noorus - tuleviku tagatis!

* Eesti rahvas paljurahvuselises Euroopas - on meil tulevikku?

* Isamaa ilu hoieldes, vaenlase vastu võideldes pane tähele ...

* Tartu rahu ja rahutus

* Eesti kodaniku tervis on Eesti riigi tervis

* Kaheksakümmend aastat - kas teine noorus?

* Minu loits Eesti Vabariigi 80. aastapäeva puhul

* Mis värvi on Eesti Vabariik

Lisainfo ja vene-, soome-, ingliskeelsed teemad: <http://www.ut.ee/yov/tea/new/>

Eesti Gümnaasistide Liit,
Eesti Kultuuriseltside Ühendus,
Tartu Ülikooli Üliõpilasesindus,
«Vanemuise» selts

Arvestame ka 2. veebruari postitempliga töid. Lisainfo 465 400.

Jõgeva Maakonda käsitlevate kursuse-, lõpu-, bakalaureuse- ja magistratööde KONKURSS

Konkursil lähevad arvesse tööd, mis on valminud ajavahemikus 1. septembrist 1997 kuni 1. septembrini 1998 ja on kaitsitud vastava komisjoni ees. Tööde esitamise tähtaeg on 14. september

1998. Tulemused selguvad 16. oktoobril.

Auhinnafond on 8000 krooni.

Täpsema info ja abi saamiseks (ka kursuse- või lõputöö teemade valikuks)

palume pöörduda Jõgeva Maavalitsuse arengu- ja planeeringuosakonda (Suur tn 3, Jõgeva EE2350; tel (277) 60 177; faks (277) 60 181 / 60 195; e-post: matij@jogevamv.ee) Mati Jõgi poole.

EPMÜ on huvitatud Tartu Ülikooli Üliõpilaskülaga liitumisest

28. jaanuaril kohtusid Tartu Üliõpilasküla liikmete - Tartu Ülikooli ja Ülikooli Üliõpilaskonna esindajad Eesti Põllumajandusülikooli ja seal õppivate üliõpilaste esindajatega. EPMÜ-t kohutamisel esindanud prorektor prof Henn Elmet kinnitas, et põllumajandusülikool on jätkuvalt huvitatud koostööst ja liitumisest Tartu Üliõpilaskülaga.

Nõupidamisel andsid üliõpilaskülasse kuuluvad liikmed ülevaate seni tehtust ning ka lähima aja perspektiividest. Lepiti kokku, et põhjalikuma ülevaate saamiseks edastatakse EPMÜ esindajatele üliõpilasküla arengut, perspektiive ja finantsseisu kajastavad materjalid.

Võimalikud probleemküsimused, nagu eluaseme dotatsioonide jagamine üliõpilastele ja ühiselamukohtade jaotumine ülikoolide vahel fikseeritakse eraldi lepingutena.

Läbirääkimised EPMÜ võimaliku liitumise suhtes algasid juba möödunud aastal. Tõljal sõlmiti EPMÜ-ga ka üldine koostööleping üliõpilasküla väljaarendamiseks, kuid mittetulundusühingu asutamise ajal võttis põllumajandusülikool veel mõtlemisaega.

Praegu kuulub möödunud aasta 1. septembril moodustatud mittetulundusühingusse Tartu Üliõpilasküla kaks liiget: Tartu Ülikool ja Ülikooli Üliõpilaskond. Üliõpilasküla valduses on seitse ühiselamut, kus elab ligi 2300 üliõpilast.

Andres Toode,
ülikooli pressiesindaja

Ülikooli infopunktis peahoone I korrusel on müügil laserplaadid

VIVAT ACADEMIA!

Laserplaadile on salvestatud Tartu Ülikooli Akadeemilise Naiskoori, Tartu Akadeemilise Meeskoori ja Tartu Ülikooli Kammerkoori viimaste aastate repertuaar.

MUSICA IN CAMERA GUSTAVIANA

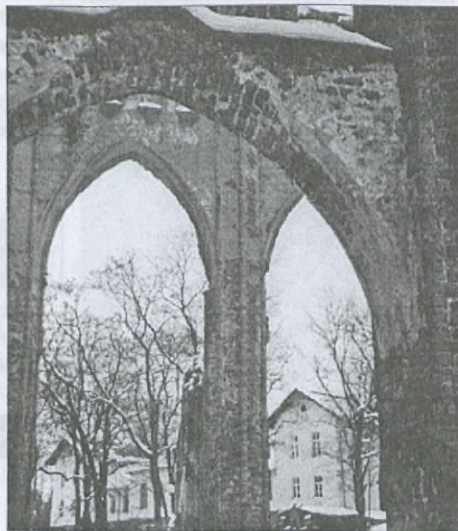
ehk kodune musitseerimine Academia Gustaviana varajastest aegadest on laserplaat Tartu Ülikooli vanamuusikaansambli Vía Sonora. Plaadile salvestatud muusika pärineb ülikooli asutamise ajast.

Mõlemad laserplaadid on varustatud kaunitest kujundatud voldikutega, mis tutvustavad esi-nejaid ning plaadil esitatud laule.

MUUSIKALINE MÄLESTUS TARTU ÜLIKOOList ON MEELDEJÄÄV KINGITUS.

Tartu Ülikooli Kirjastuse uued telefoninumbrid:

Mart Orav, direktori kt	(27) 465 961
Tiina Helekivi, peatoimetaja	(27) 465 945
Jüri Laanekask, trükikoja juhataja	(27) 465 948
Tiiu Aasa, laohoidja	(27) 465 947
Leelo Jago, vanemtoimetaja	(27) 465 946
Mari Orav, vanemtoimetaja	(27) 465 946
Hilja Namm, vanemtoimetaja	(27) 465 946
Aive Ottep, toimetaja	(27) 465 946
Jüri Helekivi, arvutispetsialist	(27) 465 943
Faks	(27) 465 944
Arvutipost	tyk@psych.ut.ee

Peatoimetaja Varje Sootak
Toimetaja Reno Hekkonen
Telefon 465 680
Toimetuse aadress:

UNIVERSITAS TARTUENSIS

info

väitekiri

Kolmapäeval, 11. veebruaril kl 15 toimub nõukogu saalis järgmiste doktoriväitekirjade kaitsmine:

Janika Kõrvi doktoritöö "Insuldi haigestumus, letaalsus ja prognoos. Epidemioloogiline uurimus Tartus aastatel 1991-1993". Oponentideks prof Heidi-Ingrid Maaros ja prof Rein Zuping;

Ülla Linnamäe doktoritöö "Pliimürgistusega kaasnevad lokaalse ajuverevoolu ja lipiidide peroksüdatsiooni muutused (eksperimenti tingimustes)". Oponentideks prof Rein Zuping ja prof Aleksander Žarkovski.

loeng

Majandushuvilistele üliõpilastele

1997/98. õppeaasta kevadsemestril on võimalik kuulata järgmisi vabaaineid:

1) Eesti majanduse arengukontseptsioonid, prof Olev Raju (ülevaade Eesti majanduse olukorrast ning edasise arengu võimalikest mudelitest), 16 tundi - 1 AP, R 14-16 Lossi 3-327;

2) Majanduse alused, emeriitprof Vambola Türk (mittemajandusteaduskonna üliõpilastele ülevaade mikro- ja makroökonoomika põhilistest), 32 tundi - 1,5 AP, N 16-20 Lossi 3-327.

Õppetöö algab kevadsemestri esimesel nädalal.

Info ja registreerimine (2 esimese nädala jooksul) majandusteaduse õpetoolis Lossi 3-326, tel 465 842.

töö

* Vigala vald Rapla maakonnas ootab tööle logopeedi-õpetajat (korter, netopalk olenevalt tundide arvust 4000 krooni).

Täpsem info tel (248) 24582.

* * *

* Pakume tudengitele tööd (veebuaris).
Tel 441 639, tööpäeviti kl 15-17.

* * *

* Antsla Keskkool Võrumaal pakub 1998/99. õppeaastast tööd geograafia- ja informaatika õpetajatele. Täpsem info tel (278) 55 459.

* Rapla Vesiroosi Gümnaasium pakub 1998/99. õppeaastast tööd inglise keele õpetajatele. Korter olemas. Info: Viljandi mnt 69; EE3500 Rapla; tel (248) 57 780, 57 747.

* Abja Keskkool Viljandimaal pakub 1998/99. õppeaastast tööd saksa keele õpetajale. Korter olemas. Info: Abja tee 15, Abja-Paluoja, EE2950; tel (243) 61 049; faks (243) 61 101.

* * *

Praktikakohad!

* Antsla Keskkool soovib praktikale geograafia ja informaatika eriala üliõpilast. Info tel (278) 55 459 õppealajuhataja Sirje Pihelgas.

* Võru Maavalitsus soovib praktikanti maakondliku planeeringu erialale (soovit majandusgeograafia). Võimalus edaspidiseks koostööks. Info tel (278) 21 820 Ülle Puustusmaa.

kontsert

Reedel, 30. jaanuaril kell 19 algab aulais IX barokkmusika festivali raames Gidon Kremeri ja Kremerata Baltica kontsert.

muuseum

näitus

Ajaloomuuseum

Toomemägi

<http://www.ut.ee/REAM/>

K-P 11-17

Info, ekskursioonide tellimine tel 465 671.

Ruumide üürimine: 465 675.

Kohvik on avatud kolmapäevast laupäevani kell 11-17.

Näitused: "Kingitused Tartu Ülikoolile", "Tartu Jaani kiriku terrakotaskulptuurid", "Dolores Hoffmanni vitraažinäitus", "Tartu Ülikooli filatelisti pilguga: margid, pitsatid, templid".

Muuseumis on võimalik tutvuda videofilmidega ülikooli ajaloost ja tähtsündmustest: "Tartu Ülikool aastail 1919-1932", "Ülikooli nõukogude okupatsiooniaastatel", "70 aastat eestikeelset ülikooli".

Klassikalise muinasteaduse muuseum

Peahoone

<http://www.ut.ee/REKL/muuseum.htm>

E-R 11-16

Info tel: 465 384.

Püsväljapanek: skulptuurid: kreeka arhailise, klassikalise ja hellenistliku kunsti paremate tööde kipsist jäljendid.

Piibliainelised gravüürid 16.-19. sajandist "Armasta oma ligimest nagu iseennast".

Ekskursioonid aulasse ja kartserrisse.

Zooloogiamuuseum

Vanemuise 46

<http://www.ut.ee/BGZM>

K-L 10-16

Püsinäitus: lindude saali rõdul linnumunade näitus.

Geoloogiamuuseum

Vanemuise 46

<http://www.ut.ee/BGGM/>

K-L 10-16

Info tel: 465 839.

Ekspositsioon inimese evolutsioonist.

raamatukogus

Raamatunäitus: "1917. aasta Eesti-maal - mälestused", "Albert Kivikas-100".

Näitused: "5 aastat TÜ rahvakunstikabinetti (1992-1997)", "Üliõpilaseseltsi Raimla", "Pääsu (sünd 1993) pildid", Gyula Madarász akvarellinäitus, Eesti Roerichi Seltsi (Bulgaaria) fotonäitus.

Raamatumuuseum

E-R 12-15.

Püsiükspositsioon "Restauraatori töölaual".

Näitus Rootsi-aegsetest ülikooli trükistest.

18-25-aastane üliõpilane

Kui soovid töötada suvel Soome taludes, teata enda soovist veebruarikuu jooksul (E, T, K, N kell 10-15) aadressil Veski 35-211, Tartu.

Eesti Ingerisoomlaste Liit

Trükk: O/Ü Greif
Tellimise nr. 128
Tiraaz 700
UT ilmub reedeti

Ülikooli 18, ruum 241
Tartu EE2400
E-post: ajaleht@ut.ee
Faks: 37 27 465 440

Nr. 4 (1916)

Reede,
6. veebruar
1998Ilmub 1948.
aastast

Hind 2 krooni

Universitas Tartuensis

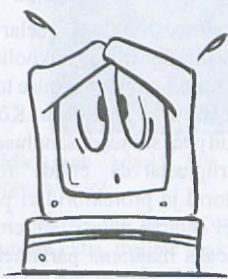

2. lk

- Ülikoolidel peab olema EV riigieelarves oma eelarve - eelarvekomisjoni esimehe prof Toivo Maimetsa kommentaar
- TÜ nõukogu 23. jaanuari istungi järg

3. lk

- Arvutiviirus levib igal aastajal ja iga ilmaga!
- Uus eriala - arvutuslingvistika
- Innovaatika'98 toimub 2.-4. aprillini

4. lk

- 8.-10. maini tomuvad Tartu Üliõpilasmängud
- Ülikooli arstipunkt

Peahoone esifassaad saab suveks korda

31. maiks viiakse lõpule peahoone esifassaadi remont. «Sellel aastal väljuvad ülikooli lõpetajad juba valgete samaste vahelt,» kinnitas haldusprorektor Riho Illak.

Riiklike investeeringute programmi raames on ülikooli peahoone remondiks eraldatud neli miljonit krooni, millega lõpetatakse vundamendi kindlustustööd

Järg 2. lk.

Kaks küsimust rektorikandidaatele

Millised on Teie plaanid:

- Ülikooli põhieesmärkide täitmiseks olukorras, kus kõrgharidus on alafinantseeritud?
- Kõrghariduse alafinantseerimise lõpetamiseks ja Tartu Ülikooli vajadusi ligikaudseltki rahuldava finantseerimise saavutamiseks?

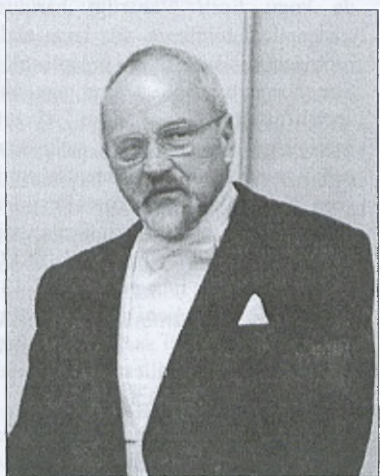
Prof Jüri Allik

1. Praeguse eelarve kasvu juures (9,9%) on ülikooli põhieesmärkide täitmine võimalik ainult administratsiooni- ja üldkulude olulise kärpimise teel. See pole normaalne, et administratsiooni kulud (30,1 miljonit) moodustavad 31,4% teaduskondade selle aasta eelarvest (95,6 miljonit). Ma arvan, et ülikooli nõukogu peaks veel sel aastal algatama kokkuvõtteprogrammi, mis administratsiooni- ja üldkulude kokkuvõtte arvelt suurendaks teaduskondade eelarvet vähemalt 10 miljoni krooni võrra.

2. Peaks olema selge, et Eesti riigi majanduse areng praegu ja lähitulevikus sõltub eelkõige kõrge kvalifikatsiooniga tööjõu olemasolust. Töötajad on juba praegu aru saanud, et neil vaja selliste oskuste ja teadmistega inimesi, keda suudab va-

jalikul tasemel ette valmistada vaid ülikool. Lisaks hädavajalikule kasvatus tööle Riigikogu liikmete seas tuleb luua ühiskondliku arvamuse surveühm töötajatest ja hariduse tarbijatest, kelle argumentid oleksid piisavalt veenvad, et seadusandja saaks aru, et see pole Eesti riigi huvides osta nii odavalt haridusteenust Tartu Ülikooli käest.

* * *

Prof Peeter Tulviste

1. Sellises olukorras on ülikool töötanud kaua. Viimastel aastatel oleme rakendanud kahte vahendit, esiteks on eelarvekomisjon püüdnud koostada eelarve, mis võimaldaks kõigil teaduskondadel oma tegevust jätkata. Samuti oleme kandnud hoolt selle eest, et majades oleks valge ja soe

ning et ülikooli hoonete amortisatsioon ei ületaks kriitilist piiri. Ilma viimaseta ei ole ka ülikooli põhitegevus võimalik.

Teiseks on aasta-aastalt tõusnud eelarves teaduskondade ja teiste allüksuste väljaspool riigieelarvet teenitud summad. See ulatus 1996. aastal 26 protsendini, oli 1997. aastal üle 30 ning on seega saavutanud piiri, mis on tavapärane normaalsetes oludes arenenud ülikoolides.

Aga kroonilise alafinantseerimise olukorras ei suuda oma eesmärgi täita ükski asutus, ka mitte ülikool. Euroopa Liidu nõuete tasemel õppekavasid ei ole võimalik täita viis korda väiksema rahaga kui teiste riikide ülikoolidel kasutada on. Seepärast algatas ülikool möödunud sügisel kuue avalik-õigusliku ülikooli rektori pöördumise Riigikogu, valitsuse ja avalikkuse poole.

2. Kõrghariduse parema finantseerimise poole on tänane rektoraat püüelnud oma tegevusaja algusest peale. Ülalnimetatud kuue rektori pöördumises Riigikogu, valitsuse ja avalikkuse poole teatasime, et ülikooli ei aita üksikud miljonid, vaid põhimõtteline eelarvekasv.

Üle eile, 4. veebruaril olid rektorid taas peaministri juures. Kohtumine toimus seoses 1999. aasta eelarve peagi algava koostamisega. Mart Siimann teatas, et ülikoolide finantseerimine on alates 1999. aastast valitsuse rahaline prioriteet ning et seda kavatsetakse hoida mitme aasta jooksul. Ühtlasi toetas peaminister kuue rektori pöördumist Riigikogu poole initsiatiiviga koostada pikaajaline kõrghariduse edendamise programm. Riigikokku jõutakse aprillil.

Avalik-õiguslike ülikoolide rektorid on seni tegutsenud koos, eelarverida riigieelarves on ühine. Sel aastal lubas haridusminister põhimõttelist muutust: iga ülikool saab edaspidi Riigikogult oma eelarverea. Selle pöördumise Riigikogu poole saab esitada valitsus. Muidugi on meie ülikoolil oma suhteliselt heade näitajate abil siis moraalne õigus nõutada õiglast, st teenetkohast finantseerimist. Ja siis sõltub enam ülikooli lobby'st. Nelikümmend kaheksa Riigikogu liiget on Tartu Ülikooli vilistlased.

Edaspidigi peab lõviosa finantsidest tulema riigieelarvest, aga lisandub juba mainitud omateenitud raha. Sihtasutusi loodi selleks, et eraraha ülikooli edendamisele kaasa haarata.

* * *

Prof Jaak Aaviksoo

1. On tõsi, et kõrgharidus koos muu haridussüsteemiga on tuntavalt alafinantseeritud, olles odavamaks majandussektoris tänases Eestis. Sellest tulenevalt on samavõrra raskendatud ka ülikooli põhieesmärkide täitmine. Ent see on võimalik lootuses, et ajad paranevad. Nagu kitsastes oludes ikka, vajavad esmalt läbivaatamist ja ühist omakäsi prioriteetideid - hoida ja toetada eelkõige seda, mis on ülikooli jaoks esmatähtis. Seaksin esimesele kohale ülikooli akadeemilise kvaliteedi säilitamise ja arendamise, s.o õppejõudude kvalifikatsiooni ning töö- ja elutingimused, samuti akadeemilise järeelkasvu eest hoolitsemise. Teisele kohale paigutasin akadeemilise keskkonna, s.o elementaarsete töö- ja õppetingimuste loomise, ja kolmandale kohale ülikooli füüsilise infrastruktuuri säilitamise. Teiseks tuleb tagada, et vaesus oleks õiglaselt jagatud - pole midagi laastavat kui tunne, et keegi teenib su vaesuse pealt. Ning kolmandaks, tuleb otsida ja leida võimalusi lisa-teenimiseks laskmata silmist ülikooli põhieesmärke.

2. Lõpetamiseks on liiga julgelt öeldud, samuti ei tea ma, kust alates rahuldab finantseerimine Tartu Ülikooli. Aga ülikooli finantseerimise taseme tõstmine on vältimatu

tingimus ülikooli, kogu Eesti hariduse, tuleviku kindlustamiseks. Kõrghariduse finantseerimise määra on iga riigi hariduspoliitiline küsimus ja lahendatakse demokraatlikus ühiskonnas valitsuse ja parlamendi tasemel. Strateegilises plaanis sõltub see rahva eelistustest. Siit peakski alustama; ülikool peab töötama nii, et tema vajadusi mõistaksid ja toetaksid erinevad huvirühmad Eestis. Siin on arenemisruumi nii sisulise töö kui ka ülikooli vajaduste teadvustamise osas. Ülikooli intellektuaalne potentsiaal võimaldab endale võtta ja täita mitmeid funktsioone ühiskonnas, näiteks asuda vältimatult vajaliku haridusreformi etteotsa. Selle reformi koostisosaks oleks ka strateegiliste lahendite otsimine hariduse rahastamise küsimusele.

Ilmselt on vajalik põhjalikult ümber vaadata kõrghariduse finantseerimise alused tervikuna - kehtiva maksumise juures pole võimalik finantseerida kogu kõrgharidust avalikest eelarvetest, kaaluda võiks nn Aust-ralia mudeli rakendamist, mis on maailmas populaarsust kogumas.

Eesti kõrgharidussüsteem vajab kontsentreerumist nagu pangandus ja muu erasektor seda ammu on mõistnud. Sisuline koostöö aitab sel teel kiiremini edasi kui ambitsioonikas ekspansionism.

Petaksime end, kui ei peatuks sisetel reservidel - õppekavade ratsionaliseerimise, üliõpilaste arvu arvestatava suurendamise ja uute haridusfunktsioonide, avatud ülikooli jt, edendamise kaudu samade ressursside baasil on võimalik oluliselt tugevdada ülikooli finantsseisu.

Lõpetuseks ka üks igavene dilemma - avalikust eelarvest finantseeritav institutsioon ei saa iial elada paremini kui teda toetav riik ja rahvas, eraallikale toetuv kommertsiaalne Tartu Ülikool aga poleks enam Eesti universitas.

Lõpetuseks. Olukord ei muutu päevapealt, aga ta paraneb kindlasti sihikindla ja targa töö tulemusena. Pean reaalseks viie aastaga saavutada palgatase 4-3-2 Eesti keskmist ja sellele vastav infrastruktuuri kulu- tuste tase koos üliõpilastele tulemuslikuks õppimiseks vajaliku sotsiaalse kindlustatuse miinimumiga.

Rektori valimise kroonikat

Eile, 5. veebruaril oli kella 17ks, kui lõppes kandidaatide esitamise tähtaeg, esitatud kolm kandidaati: 29. detsembril psühhofüüsika korraline prof Jüri Allik, 6. jaanuaril praegune rektor prof Peeter Tulviste ning 20. jaanuaril optika ja spektroskoopia prof Jaak Aaviksoo.

Rektori valimise reglemendi järgi peavad kandidaadid 5 tööpäeva jooksul pärast esitamise tähtaja lõppu esitama valimiskomisjonile kirjaliku nõusoleku kandideerimiseks. Nõusoleku mitteesitamist loetakse kandideerimisest keeldumiseks.

Valimised on 27. veebruaril.

acta diurna

- **Tartu Ülikooli professorite biograafilise leksikoni** koostaja, toimetaja ja ülikooli kirjastus paluvad professoritel saata kiiresti oma elulood koos piltidega teabetalitusesse Ülikooli 18-210. Info tel 465 685 Leane Morits, e-post: leane@admin.ut.ee.

SEL NÄDALAL

5. veebruar

- **Valgas toimus infopäev** maakonna keskkoolide lõpuklasside õpilastele. Ülikooli regionaalprojekti, õppevorme ja kolledžeid tutvustas peaspetsialist Aire Vähejaus. Uuest vastuvõtueeskirjast andis ülevaate vastuvõtutalituse peaspetsialist Aime Randveer.

- **Haapsalus toimus TÜ Sihtasutuse usalduskogu väljasõiduistung**, kus viibis ka sihtasutuse patroon, vabariigi president Lennart Meri.

6. veebruar

- **Andres Kuresoo** kaitses magistritööd "Luhanitute linnukoosluste karakterliigi - rohunepe (*gallinago media*) levikust ja bioloogiast".

TULEVAL NÄDALAL

9. veebruar

- **ALGAB KEVADSEMESTER!!!**
- Ametisse asub uus vabade kunstide kut-
sutud prof **Jaan Kross**.

10. veebruar

- **KI 15.15 Anna Verschiku aulaloeng** "Eesti jidis ja selle uurimise perspektiivid".
- **KI 16 algab TÜ nõukogu valitsuse istung**. Kavas: projekti "Õppekava avamise, hoidmise, muutmise ja sulgemise kord" teine lugemine, õppekavade nomenklatuuri muutmisi, Avatud Ülikooliga seonduvad küsimused, doktoridissertatsioonide trükkimisest jt küsimused.

11. veebruar

- **KI 11 ülikoolisisene teabetund**. Kavas: rahandusosakonna uus juhataja Mauri Miidla tutvustab osakonna uuendusi ning akadeemiline sekretär Ivar-Igor Saarniit räägib rektori valimise korrast.
- **KI 14.15 kaitseb Näituse 20-117 Tambet Tampuu magistritööd** "Kuriteoga saaduks peetava vara kriminaalmenetluslik väljaandmine seaduslikule valdajale" ja **Vassili Petrov magistritööd** "Tolliõigus kui Eesti õiguskorra osa".
- **KI 16.15 algab Lossi 3-217 ÕESI 1141. koosolek**. Kavas **prof Sulev Vahre ettekanne** "Röövlite valmistatud ajalugu. Jüriöö ülestõusu uurimise meetodikast".
- **KI 17.15 toimub ajaloo muuseumi konverentsisaalis TÜ Professorite Klubi koosolek** (põhikirja vastuvõtmine, liikmemaksu küsimus, prof Jaak Kangilaski ettekanne).
- **KI 16 annab Israeli suursaadik Uku Masingu lesele Eha Masingule riikliku autasu**.
- **KI 18.15 ph aud 12 loengusarjas "Vana Tartu"** prof Helmut Piirimäe loeng "Tartu linn Rootsi ajal".

12. veebruar

- **Türi Kolledžis Andres Tarandi akadeemiline loeng**.
- **KI 14 toimub rektori vastuvõtt 65-aastaseks saanud õppejõududele ja teaduritele**, kes seetõttu lahkuvad oma seniselt ametikohalt.

13. veebruar

- **Infopäev Põlva Ühisgümnaasiumis**.

Koostöö Tours'i Ülikooliga

Tours'i Ülikool (Prantsusmaa) on avaldanud soovi teha koostööd Tartu Ülikooliga. Välissuhete talitus (ph 304, tel 465 615) ootab kõiki antud koostööd puudutavaid soovide ja ettepanekuid.

Lea Kivi,
välissuhete talitus

TARTU ÜLIKOOI NÕUKOGU

23. veebruaril KINNITATI TÜ 1998. AASTA EELARVE

Eelmises ajalehenumbris avaldasime eelarvekomisjoni esimehe prof Toivo Maimetsa ülevaate eelarvega seonduvatest probleemidest ning ülikooli 1998. aasta finantseerimise põhimõtted. Täna esimeses lehes on lühivõtte ülevaate küsimustest ja sõnavõttudest ning prof Toivo Maimetsa kommentaar.

Prof Ago Künnap pälis mitmel korral, kui palju arvestas eelarvekomisjon väljaspool teaduskondi olevate struktuuriüksuste kulusid ja tulusid. Ta avaldas rahulolematust eelarve põhimõttelise jaotuse pärast teaduskondadele ja nn muu osa vahel (vt ka UT nr 3-4 1. lk artiklit "Ülikool vajab otustavat edasimekut"). Ta küsis, kas iga remont ja uue maja ehitamine on õigustatud, kui samal ajal on teaduskonnad viletsuses - õppejõud lahkuvad ülikoolist viletsa palga tõttu ning kes siis uutest majades tööle hakkavad.

Prof. A. Künnap pälis ka Tü nõukogu 1996. aastal vastu võetud otsuse täitmise järele, mille järgi pidi rektoraat 1996. aasta 1. märtsis läbi vaatama teaduskondadeväliste üksuste raha ebaotstarbeka kasutamise juhud ning seejärel raha ümber jaotama.

T. Maimets vastas, et selle nn muu poole kulutusi on mitmel korral põhjalikult analüüsitud. Nii näiteks uuriti kahel korral ehituskorralduse osakonna ehitusrahade kulutamist ning nende eelarve on selle tulemusena üle kahe korra väiksem. Enam ei finantseerita ka Sõbra Maja. Mitme asutuse tööga on lähemalt tutvunud ka ülikooli valitsus (muuseumid, arenduskoda). Samas on aga lisandunud uusi kulusid, nagu näiteks dissertatsioonide trükkimiseks. Varem maksis need kulud Eesti Teadusfond.

Filosoofiateaduskonna dekaan prof Jaan Ross pidas ehitamiste ja teaduskondade vastandamist kunstlikuks, sest peaaegu kõik teaduskonnad on teinud viimastel aastatel investeringuid ehitistesse või taotlenud vastavaid summasid eelarvest, ka laenu.

Haldusprorektor Riho Illak täpsustas, et möödunud aastal tuli teaduskondadest ruumide remondiks rahataotlusi 38,5 miljoni krooni eest, millest õnnestus rahuldada alla poole. Selleks aastaks on taotlusi 83 miljoni ulatuses. Kogu ülikooli renoveerimiseks viie aasta jooksul on vaja aga 450 miljonit.

Prof Ülo Manderi küsimusele, kuidas ülikool on võidelnud suurema eelarve saamise eest, vastas **rektor prof Peeter Tulviste**, et kolm kuud

tagasi avalik-õiguslike ülikoolide rektorite pöördumise mõte oligi raha juurdesaamine. Algatus tuli Tartu Ülikooli poolt. Kohtuti Riigikogu esimehe, rahanduskomisjoni ja kultuurikomisjoni juhtidega ning aprillis tuleb see Riigikogus arutlusele. Rektorite nõukogu ettepanek on, et Riigikogu võtaks vastu Eesti kõrghariduse väljaarendamise kava tähtajaga umbes 7 - 10 aastat.

Prof T. Maimets lisas, et Tü eelarve on teiste avalik-õiguslike ülikoolide seas 42,5%. Ainult ümberjagamise teel ei ole õige eelarvet suurendada. Kõik need ülikoolid peaksid seadusandlusest tulenevalt riigieelarves eraldi real olema. Rektorid ja prorektorid ei pea ise omavahel eelarve pärast võitlema, vaid selle peaks määrama parlament. Nii rektor kui prorektor avaldasid lootust, et järgmisel aastal jaotabki ülikoolide raha tõenäoliselt Riigikogu. Riigikogu 101st liikmest on muide 48 Tü vilistlast.

Prof Anne Lill tegi ettepaneku arvestada eelarve koostamisel ka seda, et teaduskondade ja osakondade keskmised palgad ei oleks madalamad kui rektoraadi vastutusalade keskmised palgad, v.a rektoraat ise. T. Maimets ütles, et eelarvekomisjon on seda arvestada püüdnud. Kui teaduskondadel oli eelmise aasta kümne kuu jooksul palgatõus üle 8%, siis väljaspool teaduskondi asuvate struktuuriüksuste palgatõus oli 3%.

Ametiühingu komitee esimees Aleksander Jakobson mainis, et esimest korda on ametiühingu poole pöördunud toetuste saamiseks ravikulu- ja ravimite maksmiseks, mis näitab, et ülikooli töötajate palgad on väikesed.

Arstiteaduskonna dekaan prof Ants Peetsalu põhjendas arstiteaduskonna nõukogu ettepanekut eelarvet mitte kinnitada sellega, et ei järgita 1998. aasta finantseerimise põhimõtteid. Esiteks ei järgita erinevate erialade kallidust nii õppe-teadustöö kui infrastruktuuride kulude mõttes, teiseks erialade erinevat kallidust ning seda, et finantseerimiseks peab tuginema tegeliku õppetöö ja kulude analüüsile ja toetama efektiivsust ning kvaliteeti.

Professorid Toomas Asser, Vello Salupere, Andres Metspalu ja Lembit Allikmets väljendasid oma muret selle üle, et praegustes tingimustes ei ole võimalik tudengeid kaasaegsel tasemel õpetada ning et tekib küsimus arstiteaduskonna eksisteerimisest Tartu Ülikoolis. Prof. Lembit Allikmets tegi ettepaneku arutada Tü nõukogu istungitel ka teaduskondade probleeme, mida viimastel aastatel teatud pole.

Peahoone esifassaad saab suveks korda

Algus 1. lk.

esifassaadi ulatuses, vahetatakse välja esikülje aknad ja viiakse lõpule sammaste ning kogu esikülje krohvimis- ja värvimistööd.

Ülikooli arhitekti Martti Preemi sõnul ei ole esifassaadi remontimisega peahoone remont veel lõppenud: «Järgmisena tuleb kindlustada õuepoolse seina vundament ning alles siis saab jätkata õuepoolse seina ja peahoone tiibade välisviimistlustöödega.»

Fassaadi remontitööde teostaja leidmiseks on ülikool välja kuulutanud riigihanke konkursi.

Peahoone remondiga alustati 1994/95. aasta talvel. Remondi veni-

mise põhjuseks on olnud rahapuudus. Lisaks fassaadi remondiks eraldatud neljale miljonile kroonile läheb ainuüksi peahoone vundamenti kindlustustööde lõpetamine maksma ligi kaheksa miljonit krooni. Sellele lisandub omakorda peahoone külgede ja hoovipoolse seina krohvimis- ja värvimistööde ning akende vahetuse maksumus. Et saada ülevaadet kogu maja fassaadi remondiks vajalikest summadest, soovib ülikool riigihankekonkursil osalevatelt firmadelt liiks esifassaadi välisistööde maksumusele ka kogu maja fassaadi remondi hinnakalkulatsiooni.

Andres Toode, ülikooli pressiesindaja

Rektori sõnul moodustatakse arstiteaduskonna olukorra analüüsimiseks ja probleemide lahendamiseks eraldi komisjon.

Sõna võtsid ka mitmed eelarvekomisjoni liikmed, sealhulgas **prof Jüri**

Tamm, kes märkis, et eelarve jaotamise praeguste printsiipide järgi on raske teisiti raha jaotada, vaesuse ümberjagamise rikkamaks ei tee. Raha on vaja juurde saada. Ta nentis, et ka nende teaduskonnas ei piisa raha kaasaegsel tasemel õpetamiseks.

kommentaari

UT palus ülikooli eelarve küsimust veel kord kommenteerida eelarvekomisjoni esimehel prof Toivo Maimetsal

Eelarvekomisjoni esimehena töötades õppisin ma sel aastal kolm olulist asja. Esimene on see, et ülikooli nõukogu poolt vastu võetud eelarve on kompromiss. Kuna tehakse parlamentaarset meele eelarvet, siis ei saa eeldada, et rektor või mõni prorektor paneks sellesse oma eelistused, või isegi seda, mille parandamiseks nad omalt poolt midagi väga teha tahaksid. See on võimalik, aga see käib teistmoodi. Üks võimalus on teha eraldi otsus, nagu tehti möödunud aastal juristide kohta. See tuli küll väljaspoolt ülikooli, ministrilt. Olen veendunud, et see oli absoluutselt õige otsus. Õigusteasutuskond on oma madal seisust nüüd üle saanud. Mainis ju dekaangi nõukogu istungil, et 52% teenib teaduskond omavahenditest. Teine taoline teaduskond on arstiteaduskond. Nema saaksid välja tulla niimoodi, et kõigepealt teadvustaks nende probleemi ülikooli nõukogu ja teeks arstiteaduskonna probleemide lahendamiseks eraldi otsuse. Seni arstiteaduskond seda teed läinud ei ole, pigem vastandanud end teistele teaduskondadele.

Teise olulise asjana õppisin seda, et ülikooli eelarve peab olema riigieelarves eraldi real. Praegu tuli see ministriumist ikkagi eelmise aasta jaotuse järgi, kus ei arvestatud tingitudengite arvu, erinevate erialade kallidust, isegi mitte vastuvõtu suurenemist või vähenemist. See näitab, et ka ministriumis polnud õiget seisukohta, kuidas eelarvet jagada. Ülikool peab saama oma rea EV riigieelarves avalik-õigusliku asutusena. Minister on seda kindlalt lubanud, komisjonide pooldav seisukoht on samuti olemas.

Kolmas asi. Kui ülikool tahab tegelda kogu Eesti Vabariigi haridussüsteemi muutmise, siis tema enda probleemid jäävad täiesti tagaplaanile. See tähendab, et me peame tegelema spetsiifiliselt kõrghariduse finantseerimisprobleemidega ja selle seas eelkõige rahvusülikooli finantseerimisega. Kui me tegeleme kogu Eesti haridussüsteemi finantseerimisega, siis on tulemus selline, nagu oli TALO väljakaubeldud rahaga, mille 132 miljonist jõudis meieni täpselt niipalju, et Tü igal inimesel saaks palka tõsta 136 krooni kuus, millest lähevad veel maksud maha.

Tartu Ülikool peab tegelema: esiteks Eesti kõrgharidussüsteemi finantseerimisega ja teiseks iseenda finantseerimisega.

Nõukogu kinnitas ülikooli hariduseelarve. Kas ministeerium on selle juba kinnitanud?

Täna (intervjuu toimus 3. veebr) meil veel ministri kinnitust ei ole. On lubatud kohe, kohe kinnitada. Teadussummade osas on loota märkimisväärselt tõusu, mis peaks jõudma ka teaduskondadesse.

Milline on ülikooli lähema aja loobitöö järgmise aasta eelarve asjus?

Kolmapäeval (4. veebr) on rektor peaministri juures koos Rektorite Nõukogu esimehe prof Olav Aarnaga sügise rektorite pöördumise asjus. On kokkulepe, et aprillis võetakse kõrghariduse finantseerimine eraldi päevakorda. Juba on näha ka soove lahendada Rektorite Nõukogu ning rahandus- ja kultuurikomisjoni ja Riigikogu esimehe vahelist kokkulepet sellega, et rääkida üldise hariduse finantseerimisest. Siis on kõrgkoolid jälle kusagil ääremaal. Kutschariduses ja põhihariduse kvaliteedis valitsevad Eesti erinevates regioonides palju suuremad probleemid kui kõrghariduses. Ka need on vaja lahendada, aga ülikooli eelarvekomisjoni esimehena ei saa ma nõus olla, et ei hakata lahendamada kuue avalik-õigusliku ülikooli probleemi, vaid neid.

On selge, et 400-500 miljonit krooni on kuuete avalik-õiguslikule ülikoolile vajalik erakorraline finantseering, mis tuleb saavutada, ainult siis saaksid ülikoolid oma töös mingeid kvaliteetivõid muudatusi teha.

Kuna üldine seisukoht on olemas, et ülikool järgmise aasta riigieelarves eraldi reana finantseerimisele tuleb, siis loodame, et meil on sõnaõigus juba märtsis, kui minister hakkab eelarvega esimest ringi tegema, mitte oktoobris nagu varem, kus pisikesi numbraid sai veidi edasi-tagasi tõsta. Mingi tulemus oli ka sellel. Lobbütööga jõudisime siiski 4,7%-lt peaaegu 10ni, kuid seda on veel ääretult vähe.

Kirjastus 40

3. veebruaril möödus 40 aastat, mil Tü sai endale esimesena Eestis Tšehhoslovakkia päritoluga ofsettrükkimasina ning asus täitma esimest tellimust. Aastat 1958 peetaksegi ülikooli trükkikoja taasasutamise algusaastaks. Järgmises lehes kirjastusest ja trükkijast pikemalt.

Keemiaring-auditooriumi

uus ja ainuke sissepääs avatakse pidulikult täna keskpäeval, see on reedel, 6. veebruaril.

See asub Ülikooli tänava poolse otsas ning oli selleks mõeldud juba hoone valmimise ajal. Sisenejat võtab vastu uus fuajee ja garderoob jm.

Vastutus-kindlustuse lepingud

Rektor prof Peeter Tulviste kirjutas ülikooli nimel alla vastutuskindlustuse poliisile, millega kindlustusfirmad võtsid alates selle aasta veebruarist enda kanda kahju, mis võib tekkida ülikoolil ja tema töötajatel teenuste pakkumisel ja vara haldamisel.

Kokku sõlmis ülikool kolm vastutuskindlustuse poliisi - üldise tsiviilvastutuse, ametialase tsiviilvastutuse ja juhtivametnike tsiviilvastutuse poliisid. Nende kindlustuspoliiside sõlmimisega väheneb oluliselt ülikooli ja tema töötajate risk teenuste pakkumisel ja vara haldamisel kolmandate isikute varale ja nende tervisele tekitatud kahju puhul.

TÜ VI teaduse ja innovatsiooni messil INNOVAATIKA '98

2.-4. aprillini Tartu Näituste messikeskuses

Innovaatika laiemas mõttes - uute ideede sihikindel elluviimine.

Innovatsioon kitsamas tähenduses - uute tehniliste ideede rakendamine uute tehnoloogiate, kaupade ja teenuste loomiseks.

Messi ja konverentsi loosung: TEAD-MISED TULU TOOMA!

Konverents "Ettevõtete ja ülikoolide koostöö",

Seminarid: "Infotehnoloogia", "Tööturg ja kutseharidus".

Messi siht on näidata, et Eestis on heal tasemel teadust ja innovaatilisi ideid, mis vajaksid oskuslikku arendustegevust ja rahastamist, et koostöös ettevõtjatega tõsta oluliselt Eesti konkurentsivõimet ja elu kvaliteeti.

Lähtuvalt eesmärgist tuuakse messil esile ülikooli töö see tahk, mis puudutab ühiskonna teenimist, ühiskonnale teadusel põhinevate teenuste pakku-mist.

Sealjuures esitleb ülikool messil töid,

* mille intellektuaalomandi õigused kuuluvad Tartu Ülikoolile või antakse üle Tartu Ülikoolile (s.t. pole mõne varasema lepinguga üle antud teistele isikutele);

* mida Tartu Ülikool teeb koostöös ettevõtetega, kui koostöö on lepinguga sätestatud ja ettevõtte on projekti esitlemiseks nõusoleku andnud.

Et messikülastaja, olgu siis ettevõtja, riigi- või munitsipaalasutus, investor või teadlasi ja ettevõtjaid vahendav välisorganisatsioon (meil selliseid veel ei ole), hakkaks huvi tundma, mida teil on pak-kuda, **palume valmistada reklaamle-hed (R-lehed) lisatud küsimustiku põhjal.**

R-LEHT 1998

Tartu Ülikooli teadustööd tutvustavate reklaamlehtede (R-lehed) valmistami-seks palume läbi mõelda ja kirja panna vastused järgmistele küsimustele:

1. **Mis see on**, mida ma pakun,

Mis on müügiobjekt, mida tahetakse müüa? Kas see on teenus, tooteidee, tarkvara või selle arendus, oskusteave (*know-how*) valmis seade või midagi muud; mis probleemi olen lahendanud?

Mis on minu töö tulemus, mis on kõrvalpro-duktid? Mis oli minu töö eesmärk, kas teadusprobleemi lahendus või praktilise üles-ande lahendus tulemuse müügi eesmärgil?

Mis on töö/projekti pealkiri?

2. **Kelle oma see on?**

Kellele kuuluvad intellektuaalomandi õigu-sed? Kas need pole mõne varasema lepinguga (välis)partnerile üle antud?

3. **Mida minu töö tulemusega teha saab?**

Ostjat huvitab, **mida sellega saab teha**, milleks ta on hea, mitte mis on selle sees. Võib olla ka must kast, kui töötab hästi ja on garanteeritud teenindus! /kasutusvaldkond/

4. **Kui hästi see töötab, milliseid tule-musi annab?**

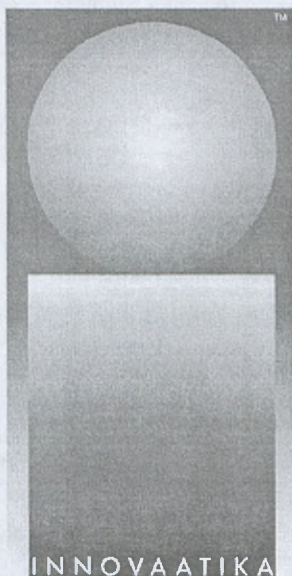
Võrdlus teistega, varasemate lahendustega? /väga lühike ja selge kirjeldus/

5. **Kuidas haakub** minu töö maailmas tuntud muude lahendustega, kas on analooge?

Kuhu kuulub selle valdkonna arenguprot-sessis, reas? Kas on rea ülejäänud liikmete suhtes parem või halvem? mis mõttes? /minu töö eelised/

6. **Kas on mõttekas või mõttetu?**

Mõttetu võib olla nt juhul, kui on ülejäänud protsessi liikmetest nii palju ees, et praegu rakendust pole; mõttekas võib olla ka nt juhul, kui tõstab tervikprotsessi ühe maha-jäänud lüli teiste tasemele.

Mis saab edasi? Mis on progressis järgmine aste?

7. Milles on Teie arvates töö **ainu-laadne eelis**, millele saaks toetuda Teie tööle reklaami tehes? Mis on asja konks, mille külge riputada reklaam?

8. **Kellele** seda võiks pakkuda?

/koostöösoovid/

9. Juhteadlas(t)e kontaktandmed: ees-ja perenimi, ametikoht ja teaduskraad.

10. Instituudi/osakonna nimetus, aad-ress, telefon, faks, e-post.

Vastused palume esitada võimalikult üldarusaadavalt sõnastatuna, lihtlause-tena, kuni 10 sõna lauses,

1 leheküljel töö/projekti kohta eesti ja inglise keeles, nii paberil kui elektroon-sel kujul.

Teie ettepanekuid 1998. aasta R-lehtedeks ootame **10. veebruariks** teadus- ja arendusosakonda.

Lähem teave: Leeni Uba, tel 465 509, 465 510, e-post leeni@ut.ee.

Uus eriala - arvutuslingvistika

Alates käesolevast õppeaastast saab Tartu Ülikoolis õppida uue erialana arvutuslingvistikat. Esial-gu on see kavandatud ühe spet-sialiseerumisvõimalusena eesti filoloogia osakonnas, kuid lisaeri-alaks saavad seda valida teisedki üliõpilased. Siiani valmistati arvu-tuslingviste Eestis ette individuaal-plaani alusel, arvutuslingvistikale spetsialiseerusid kas eesti keele või informaatika üliõpilased. Nüüdseks on välja töötatud esialg-ne arvutuslingvistika õppekava, kuhu kuulub neli ainete plokki: keeleteadus, matemaatika, infor-maatika ja arvutuslingvistika. Esi-algu on avatud õpetus alamast-mes, selle aasta sügisest aga eelda-tavasti ka kesk- ja ülemastmes.

Mis on arvutuslingvistika?

Arvutuslingvistika on keeleteaduse e lingvistika ja arvutiteaduse e informaa-tika vahepeal asuv hübriidala, mis tegeleb loomuliku keele automaat-töötuseks vajalike keele kirjeldus-, analüüsi- ja sünteesimeetodite välja-töötamisega ja arvutit realiseerimisega. Lisaks keeleteadusele ja informaatikale on arvutuslingvistikal seoseid veel matemaatikaga, psühholoogiaga, inime-se intellektuaalset tegevust uuriva ja modelleeriva intellektitehnikaga (tehis-intellektiga).

Arvutuslingvistikas saab eristada teoreetilist ja rakenduslikku poolt. Teoreetilise komponendi sisuks on inime-se keelepädevuse kohta käivate teooriate püstitamine ja kontrollimine. Rakenduslik komponent keskendub inime-se keelekasutuse modelleerimise praktilisel väljundil; vastavad meetodid, tehnikad, tööriistad ja rakendused moodustavad nn keeletehnoloogia, kuhu kuuluvad näiteks masintõlge ühest

loomulikust keelest teise, keelelise info säilitamine ja automaatne otsing (leksikaalsed andmebaasid arvutit), dialoog arvutiga loomulikus keeles (teksti või kõne abil), arvutileksikonide, teksti- ja kõnekorpusete loomine.

Interneti ja veebi kiire kasv ning mit-mekeelsus seavad keeletehnoloogia ette täiendavaid ülesandeid. Kasutajasõbra-like arvutiprogrammide järele on üha kasvav vajadus. Inimese igapäevast tööd lihtsustavad juba praegu muuhulgas õigekirja- ja grammatikakontrollijad tekstitoimetite koosseisus, intelligent-sed elektronkirjade filtreerijad ja edas-toimetajad, tekstide klassifitseerimise süsteemid, automaatse refereerimise süsteemid jms.

Eestis

tegeldakse arvutuslingvistikaga põhiliselt Tartu Ülikoolis ja Tallinnas Eesti Keele Instituudis, keeletehno-loogiaga ka Küberneetika Instituudis. Tartu Ülikooli arvutuslingvistika töörühmas (<http://www.cl.ut.ee/>) on valminud miljonisõnaline kirjakeele korpus, mis sisaldab spetsiaalsete kriteeriumide alusel valitud eestikeel-seid tekste aastatest 1983-1987. Korpus on varustatud liidesega, mis võimaldab esitada päringuid teatud tingimustele vastavate lausete otsimiseks korpus-est (kasutatav ka veebis). Alates 1993. aas-tast on korraldatud seminare, nn kor-pusepäevi, kus on esinenud nii ülikooli arvutuslingvistid kui ka uurijad väljast-poolt Tartut ja Eestit. Viies korpuspäev teemal "Keeletehnoloogia ja eesti keel" toimus 4. detsembril. Praegu koosta-takse töörühmas eesti keele semantilis-t sõnastikku. Arvutuslingvistika uurimis-grupiga teeb koostööd ka TÜ arvu-titeaduse instituut. Asjast huvitatutel soovitage lugeda ajakirja "Keel ja Kir-jandus" 1998. aasta 1. numbrit.

Eesti arvutuslingvistidel on teadus-likud kontaktid paljude ülikoolide ja

uurimiskeskustega üle kogu maailma, eriti tihedad sidemed on näiteks Helsingi, Stockholmi, Manchesteri, Koblenz-Landau, Zürichi, Praha ja Budapesti ülikooliga ja Pisa Arvu-tuslingvistika Instituudiga. 1996. aasta algul rajasid dr Hans-Dieter Lutz Koblenz-Landau ülikooli arvutus-lingvistika instituudist ja dr Martin Volk Zürichi ülikooli informaatika insti-tuudist TÜ arvutuslingvistika üliõpilaste toetusfondi, millest on suudetud toetada mitmete arvutuslingvistikale spetsiali-seeruvate üliõpilaste, eeskätt magistrantide ja doktorantide osavõtu rahvusva-helistest seminaridest ning maksta sti-pendiume. H.-D. Lutz ja M. Volk olid mõlemad eelnevalt külastanud Tartut ja viinud siin läbi intensiivkursusi arvu-tuslingvistikast huvitatud üliõpilastele. M. Volk algatas veel ühe toreda tradit-siooni: Tartu ja Zürichi teoreetilise ja arvutuslingvistika üliõpilaste ühissemi-narid. Esimene toimus 1996. aasta sep-tembris Tartus, teine aga 1997. aasta juunis Zürichis. Mõlema seminari et-tekannte tekstid on kättesaadavad vee-bis (<http://www.cl.ut.ee/ee/yllitised/>).

Kevadsemestril

Õpetatakse Tartu Ülikoolis mitmeid arvutuslingvistika **alamastme aineid**. 1.-8. nädalal saab kuulata sissejuhatust arvutuslingvistikasse, mis on celdus-aineiks kolmele samal semestril õpeta-tavale kursusele: arvutuslingvistika (9.-16. õppenädalal) ning keeletehnoloogia ja sissejuhatus korpuslingvistikasse (mõlemad alates 7. õppenädalast). Lähemat informatsiooni eriala kohta saab üldkeeleteaduse õppetoolist (tel 465 941).

Haldur Õim,
üldkeeleteaduse korralline professor

Mare Koit,
arvutiteaduse instituudi dotsent

arvutiteave

Arvutiviiruste eest saab end kaitsta

Erinevalt gripiviirustest levivad arvutiviirused igal aastaajal ja igasuguse ilmaga. Paljud arvuti-kasutajad on ühel hetkel avas-tanud, et nende failid on rikutud ja andmeid ei saa enam taastada või käitub arvuti kuidagi kummali-selt ega lase igapäevast tööd jät-kata. Väga tihti on selliste olukor-dade põhjustajaks arvutiviirused. Viirused levivad koos failidega flopi-ketastel või arvutivõrgu kaudu. Nüüd, kui üsna levinud on CD-ketastele kirjutamine, on hakanud viirused ka CD-del levima.

Möödunud aasta kevadel olid paljud ülikoolis hädas Wordi "kommivii-rusega". Nüüd on ilmunud uus paharet — viirus Raadioga.1000, mis haagib end exe-failide lõppu. See viirus ei riku tekstidokumente, aga ta muudab prog-rammifailide suurst ja häirib sellega arvuti normaalselt tööd. Viirus ak-tiviseerub 10. märtsil, rikub ära CMOS-mälu, kus hoitakse arvuti konfiguratsio-nifailide infot, ja teatab ekraanil "HAIGUSTE RAVI KONTROLLI-TUD VAIKUSE PIMEDUSE JA RAADIOGA".

Oma failide kindlustamiseks ning tööaja mõistlikuks kasutamiseks tuleks arvutis kasutada viirusetõrjepro-gramme. Need ei anna küll täielikku ga-rantiid, aga aitavad avastada enamikku praegu levitatavatest viirustest. See-pärast tutvustame veel kord enamkasu-tatavaid viirusetõrjeprogramme ja räägi-me sellest, kust neid hankida.

McAfee VirusScan

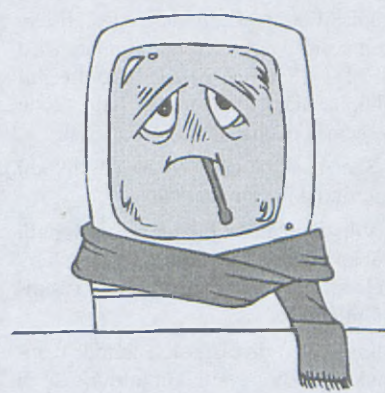
McAfee VirusScan’i peetakse üheks parimaks viiruseotsijate seas. Seda kin-nitavad ülikooli arvutispetsialistide kogemused ja ka näiteks ajakiri Computer-world, mis koostab infotehnoloogia üle-vaateid, valis **VirusScan**’i parimaks tooteks PC/LAN utiliitide hulgas (vt. <http://www.nai.com/about/news/press/1998/012198b.asp>). McAfee firma uuendab oma programme kiiremini kui teised, uuendused saab kiiresti kätte in-terneti kaudu. **VirusScan** oskab lisaks viiruste avastamisele neid ka kustutada. Ta saab edukalt hakkama Wordi mak-roviirustega (kommiviirus, CAP jm.).

VirusScan-i tasuta versiooni saab laadida internetist **McAfee** kodule-heküljelt www.mcafee.com/download/ või lähemalt Eesti serveritest (tu-cows.ihs.ee/virus95.html või <ftp://ftp.ut.ee/pub/OS/msdos/virus/McAfee/>). Prooviversiooni on teil õigus kasutada 30 päeva ja seejärel tuleks pakett kas ära osta või arvutist kustutada. **McAfee** tooteid müüb Eestis GT Tarkvara AS. Nende hinnakirja põhjal maksab **VirusScan 3.0** multiplatvorm (DOS, OS/2, Win3.x, Win95 & WinNT) täispakett 1274 kr (sisaldab andmekandjaid, ühe litsentsi). Pakett viiele kasutajale mak-sab 7540, kümnele kasutajale 13 806 kr. Programmi registreeritud kasutajad saavad kahe aasta jooksul versiooni-uuendused tasuta.

F-PROT

Teine Eestis väga laialt kasutatav anti-viirusprogramm on **F-PROT**. Selle DOS-i versiooni on lubatud kasutada tasuta, laadida saab näiteks ülikooli *ftp*-serverilt <ftp://ftp.ut.ee/pub/OS/msdos/virus/F-Prot/>. Tasuta on saadaval ka **F-MACROW**, mis on spetsiaalne prog-ramm Wordi makrovii-ruste otsimiseks. Suuremate võimalustega on **F-PROT Professional**, mis ei ole aga vabavara.

F-PROT-i müügiga tegeleb Eestis firma BCS. Soovitan vaadata nende in-ternetilehekülge <http://www.bcs.ee/f->

prot/. BCS-st saadud info kohaselt saavad haridusasutused programmi **F-PROT Professional** osta nii tööjaamadele kui serveritele. Baaspakk tööjaamadele (sisaldab kas Win95, Win 3.1 ja DOS versiooni või Win NT Work-station ja DOS versiooni) maksab 1910 krooni. Baaspakis on andmekandjad, juhend, litsents ühele arvutile ning uuend-us- ja tugiteenus, mis sisaldab uuend-uste saatmise ühel postiaadressil ja tehnilise toe telefoni ja e-posti teel ühe aasta jooksul. Iga lisalitsents maksab 163 kr, suurema ostu korral pisut vähem. **F-PROT Professional** serveri baaspakk maksab 3930 kr, täiendavad litsentsid serveritele maksavad 590 kr.

AntiViral Toolkit Pro (AVP)

Paljud ülikooli arvutispetsialistid on viimasel ajal hakanud teiste viiruseot-siprogrammide kõrval kasutama AVP-d. Põhjus on selles, et AVP saab suurepäraselt hakkama Raadioga.1000 viirusega. Teised siin artiklis mainitud programmid ei leia seda Eesti päritoluga viirust alati üles. Raadioga.1000 on kenasti kirjeldatud AVP koduleheküljel oleval viiruste entsüklopeedias <http://www.avp.ch/avpve/>.

AVP tasuta 30 päeva prooviversiooni saab aadressilt <http://www.avp.ch/E/download.htm> .

Norton Antiviiirus

Norton Antivirus on samuti maailmas tunnustatud viirusetõrjepakett. Infot selle kohta saab Symantec’i [www](http://www.symantec.com/nav/)-lehel <http://www.symantec.com/nav/>. Prog-rammiga tutvumiseks saab tasuta versioone aadressilt http://www.symantec.com/nav/index_downloads.html .

Norton Antivirus 4.0 orienteeruv hind haridusasutustele on 439 kr, pakett küm-nele arvutile maksab 3580 krooni. Lisalitsentside hulgihind on umbes 130 krooni.

Kokkuvõte

Lisaks neile programmidele on veel palju teisi antiviiirusprogramme. Ainult ühe antiviiiruse kasutamine ei anna ku-nagi sajaprotsendilist garantiid. Soovi-tav on kasutada korraga vähemalt kahte erinevat programmi, näiteks osta üks põhiprogramm ja hankida aeg-ajalt in-ternetist mõne teise viiruseotsija kõige uuem vabaversioon.

Siinkohal on sobiv meelde tuletada, et arvutiga töös kehtib alati reegel "parem karta kui kahet-seda".

Lahtisletatult tähendab see järgmist:

* **tehke alati oma failidest varukoopiaid** (näiteks flopi-ke-tastele),

* **kontrollige viiruste suhtes kõiki flopi-kettaid ja internetist saadud faile,**

* **ärge laske oma arvutit kasutada juhulkiel tuttaval,**

* **uuendage oma viirusetõrjepro-grammi vähemalt korra kuus.**

Tiina Tamme,
arvutikeskuse tarkvaraspetsialist

Tartu Üliõpilasmängud 1998

Mängud toimuvad 8. - 10. maini, mõnel spordialal paar päeva varem.

Tartu Üliõpilasmängudega tähistatakse 75 aasta möödumist esimestest Balti regiooni üliõpilasvõistlustest 1923. aastal Tartus. Tookord kohtusid Poola, Läti ja Eesti tudengid. Hiljem kujunesid neist välja iga-aastased SELL-i (Soome, Eesti, Läti, Leedu) üliõpilasmängud, millele tegi lõpu Venemaa okupatsioon 1940. aastal.

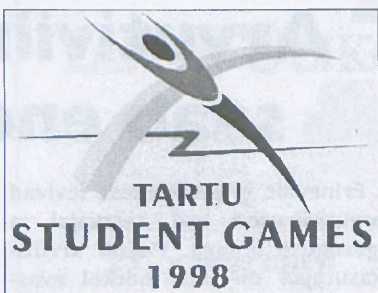
Samal ajal täitub ka 90 aastat ülikooli spordiklubil (asutatud 1908).

Võistluslad on järgmised: sulgpall, võrkpall, korvpall, judo, karate, kergejõustik, orienteerumine, rühm-voimlemine.

Lisaks spordivõistlustele toimub mängude ajal erinevaid kultuuriüritusi ja

Sellike

etendusi, võistlejad saavad igal õhtul osaleda pidudel.

Praegu on registreerunud 1101 üliõpilast 15 riigi 43 ülikoolist. Riikidest on esindatud Etioopia, Itaalia, Šveits, Austria, Saksamaa, Poola, Valgevene, Horvaatia, Gruusia, Aserbaidžaan ja muidugi meie lähinaabrid Soome, Läti, Leedu ning Venemaa. Eesti kõrgematest õppeasutustest on end üles andnud 9, sh Tartu Ülikool, mille võistkond on seni arvukaim - 140 sportlasega. Mängude edukaks läbiviimiseks on moodustatud 16 erinevat toimkonda, mis organiseerivad spordiprogrammi, sportlaste majutust ja toitlustamist samuti kultuuri- ja meelelahutusüritusi. Lisaks neile rakendatakse töösse veel tõlgid, vastuvõtjad, turvamehed, side-, valgus- ja helitehnikud, arstid, kunstnikud jpt vajalikud inimesed.

Mängude raames viiakse Tartus läbi ka üliõpilasspordi ajaloo konverents ja näitus.

Mängudel on ka oma sümbolika: logo ja lõbus maskott Sellike. Auhinnad

tulevad ainulaadsed ja kordumatud, sest on valmistatud just nendeks mängudeks.

Sporditoimkonna üldinfo: Harry Lemberg (harryl@ut.ee), Tiia Lillemaa (tiial@ut.ee).

Tartu Ülikooli spordikeskus, Jakobi 5, ruum 112, tel/faks +372 465 370, e-mail: sport@ut.ee.

Direktsooni aadress: Jakobi 5, Tartu EE 2400, tel 27 465 371, 27 434 790, 27 465 810, e-post: sell@ut.ee, http://www.ut.ee/Studgames.

Direktor: Mati Lilliallik, sekretariaat: Valter Lenk.

Välissuhted, eelregistreerimine: Kairis Leinus, sekretär: Tiia Lillemaa.

Mati Lilliallik,
Tartu Üliõpilasmängud 1998
direktor

Sellike

Spordikeskusele mitu uudist:

1. TEATMIK "SPORT IGAÜHELE"

Ilmub spordikeskuse kevadsemestri teatmik "Sport igaühele". Alates esmaspäevast peaks see olema saadaval spordikeskuses (Jakobi 5 ruum 112), õppehoonetes, peahoones ja võimlates.

Teatmikust toodud treeninguaegadesse võivad muutused tulla alates märtsikuu teisest poolest Ujula 4 saalide remondi lõppedes.

2. RÜHMADDESSE REGISTREERUMINE

Spordikeskuse treeningurühmadesse registreerumine toimub rühma juhen-

dava õppejõu kaudu treeninguaegadel. NB! Ujuma saab registreeruda vaid spordikeskuses kohapeal E - R 10 - 16.

3. RÜHIKURSUS

Kevadsemestril pakub spordikeskus lisaks sportimisvõimalustele ka Kaja Hermlini juhendatud rühikursust "Kauni rühiga ellu". Kursusel õpitakse vaatlema, analüüsima ja hindama oma kehahoidu. Rühivigade avastamisel toimub nende korrigeerimine kehaliste harjutuste abil, treenitakse pingevaba hea rühiga kõnnakut ning õpitakse mannekeeni kõnni elemente. Osalejad

saavad ühe ainepunkti vabaaines "Rühikursus" KKSD.02.008. Esimene kohtumine toimub neljapäeval, 12. veebruaril kell 17.30 Lai 37 võimlas, edaspidi toimuvad tunnid E 19.30 Jakobi 5 ja N 17.30 Lai 37.

4. ÖNNITLEME!

Talvistel noorsooklassi kergejõustikumeistrivõistlustel tulid EESTI MEISTRITEKS:

60 m jooksus **Marit Savi** 7,77 ja kõrgushüppes **Olavi Paavo** 2,09.

Tiia Lillemaa,
spordikeskuse sekretär

Tudengi-raadio

Neljapäeval, 12. veebruaril kell 20.20-22 Raadio Tartu sagedustel. Põhiteema: rektori valimised. Stuudiosse on oodata kõiki rektori kandidaate, samuti üliõpilaste esindajaid.

Saatejuhid on ajakirjandustudengid Mart Normet ja Sten Teppan.

Loengusari Vana Tartu

Kolmapäeval, 11. veebruaril kell 18.15 TÜ peahoone aud 102 prof Helmut Piirimäe "Tartu linn Rootsi ajal".

Järgmised loengud:

4. märtsil - prof Helmut Piirimäe "Tartu Põhjasõja ajal";
aprill - dots Mati Laur "Tartu 18. sajandil";

mai - lektor Kaur Altoa "Tartu ehituslik kujunemine 18. sajandil";
juuni - dots Villu Tamul "Tartu ülikoolilinn 19. sajandil".

Arstiabi korraldusest üliõpilastele

1998. aastast on muutunud teravishoiukorraldus esmatasandi meditsiinis. Patsiendile osutab esmatasandi meditsiiniteenuseid ja abi perearst, keda finantseeritakse vastavalt tema juurde registreerunud patsientide arvule. Sellest, nn pearahast, peab perearst tasuma praktilise pidamisega seotud kulud ning ravima oma nimikirjas olevaid patsiente. Paljud üliõpilased väljastpoolt Tartut on kohalike arstide väära teabe tõttu satunud keerulisse olukorda. Varem TÜ arstipunktis abi saanud üliõpilased on registreeritud kodukoha arstide nimikirja kohalike arstide lubadusega, et vajaduse puhul ravitakse neid ja tehakse vajalikud uuringud TÜ arstipunktis, mainimata, et raha raviks ja uuringuteks koguneb nimikirja registreerimise kohas.

Ülikooli arstipunktist on kujunemas perearstipraktis, mille põhikontingendi moodustavad üliõpilased, (sh magistrandid, doktorandid) ja töötajad. Et TÜ üliõpilane saaks arstiabi Tartus, kus ta veedab enamiku oma ajast (10 kuud aastas), on tal võimalik registreeruda TÜ arstipunkti baasil kujunevasse perearstipraktisesse. Perearsti kohustuste hulka kuulub

haigete üliõpilaste vastuvõtt, koduvisiidid, tervisespordiga tegelevate üliõpilaste arstlik kontroll, läbivaatus enne ujumistreeningute alustamist, välismaale õppima ja suvelaagritesse suunduvatele üliõpilastele arstliku dokumentatsiooni vormistamine. Üliõpilaste jaoks on perearstipraktise eelisteks kogunud personal ning koordineeritud tegevus teiste ülikooli struktuuridega.

Kõik üliõpilased, ka magistrandid, doktorandid, ja töötajad on oodatud registreeruma end perearst Aija Landõri patsiendiks. Kuni 16. veebruarini toimub patsientide vastuvõtt Narva mnt 25-142 E-R 10-14 (info tel 433 405). Alates 16. veebruarist võtab perearst Aija Landõr patsiente vastu Tartu Linna Poliklinikus Gildi 8 kabinetis 312 E 9-13, T 13-16, K 14-17, N 10-13, R 9-11. Tartu Haigekassa (Põllu 1a) väljastab TÜ üliõpilastele Tartu Haigekassa liikmekaardi üliõpilaspileti ja olemasoleva liikmekaardi esitamisel. Seega ei pea üliõpilased aegunud haigekassa liikmekaardi vahetamiseks pöörduma kodukoha haigekassasse.

Perearst Aija Landõr

loeng

TÜ Orientalistikakeskuses Eesti-Tiibeti Kultuuriseltsis

Reedel, 13. veebruaril kl 16 esineb Lossi 3 aud 406 Kopenhaageni Ülikooli prof, filosoofiadr **Tarab Tulku** avaliku loenguga "Tiibeti psühholoogia ja psühhoteeraapia" ning 14. ja 15. veebruaril viib läbi seminari "Loomulike energiaallikate avamine".

Seminarist osavõtuks on vajalik eelregistreerimine orientalistikeskuses Tähe 4, ruum 420, tel 465 589 või Eesti-Tiibeti Kultuuriseltsi koduleheküljel <http://www.ida.ee/etks>.

VALIM FILOSOOFIAT

Filosoofia osakond kuulutab kevadsemestriks **vabalt valitava aina**na välja järgmised loengukursused:

1. Professor **Ülo Matjus:** Martin Heideggeri tehnikakäsitlus. 2 AP, KA. N 10-12 Lossi 223;

2. Dotsent **Viktor Sieben:** Sissejuhatust filosoofiasse vene keeles. 2 AP. T ja N 16-18 üt 214;

3. Lektor **Tõnu Luik:** Parmenidesee teed XX sajandil. 2 AP, KA. T 16-18 üt 215, N 16-18 Lossi 223;

4. Assistent **Andrus Tool:** 19. saj II poole ja 20. sajandi filosoofia. 2 AP, KA. E ja K 12-14 Lossi 223;

5. Assistent **Andrus Tool:** Saksa klassikaline idealism. 2 AP, KA. T 12-14 üt 215, N 12-14 Lossi 223;

6. Dotsent **Valdar Parve:** Ühiskond ja loodus. 2,5 AP, AA. T ja N 10-12 üt 214;

7. Assistent **Tiiu Hallap:** Analüütiline eetika. 2 AP, KA. T 10-12 Lossi 223, N 14-16 üt 215 (ü n);

8. Assistent **Aive Pevkur:** Sissejuhatust sotsiaal- ja poliitilisse filosoofiasse. 2,5 AP. K ja N 14-16 Tähe 258;

9. Dotsent **Rein Vihalemm:** Loodusteaduse filosoofilised alused. 2 AP, KA. K 16-18 Lossi 223, R 14-16 Lossi 223. Eeldusaineks on teadusfilosoofia ja metodoloogia I;

10. Dotsent **Rein Vihalemm:** Keemia filosoofia. 2 AP. (Mõeldud keemikutele.);

11. Lektor **Jüri Tammaru:** Natuurfilosoofia teadusfilosoofia. 2,5 AP, AA. T 14-16 üt 214, K 10-12 üt 214;

12. Lektor **Jüri Tammaru:** Determinismi probleem füüsika ajaloos. 2 AP. E 14-16 Lossi 223;

13. Assistent **Veiko Palge:** Sissejuhatust modaalsete loogikasse. 2 AP. E 16-18 Lossi 223, N 10-12 üt 215 (s, ü n);

14. Assistent **Veiko Palge:** Loogika filosoofia. 2 AP. N 14-16 Lossi 223.

väitekiri

Reedel, 6. veebruaril kl 10.15 Vanemuise 46 õppehoone ZH aud 301 kaitseb **Andres Kuresoo** magistratööd "Luhaniitude linnukoosluste karakterliigi - rohunepi (*Gallinago media*) levikut ja bioloogiast Eestis". Oponent biol-dr Jüri Kärner.

Kolmapäeval, 11. veebruaril kell 14.15 kaitsevad õigusteaduskonnas magistratööd: **Tambet Tampuu** "Kuriteoga saaduks peetava vara kriminaalmenetluslik väljaandmine seaduslikule valdajale". (Juhendaja dots E. Salumaa, oponendid on külalisprofessor E. Kergandberg ja *magister iuris* I. Kull); **Vassili Petrov** "Tollioigus kui Eesti õiguskorra osa". (Juhendaja prof R. Narits, oponendid prof K. Merusk ja *magister iuris* L. Lehis). Kaitsmine toimub Näituse 20 - 117.

töö

Rapla Ühisgümnaasium pakub 1998/99. õppeaastast tööd inglise keele õpetajale (täiskasõõmus, süvaõppe klassid) ning loodusteaduste õpetajale - (bioloogia-) loodusõpetus.

info

Õpetajatele elamiseks 2-3-toaline mugavustega korter. Info tel (248) 55 379, faks (248) 55 941 Rein Laaniste.

* * *

Pakume tudengitele tööd (veebruaries). Tel 441 639, tööpäeviti kl 15-17.

professorite klubi

Professorite Klubi koosolek toimub kolmapäeval, 11. veebruaril kl 17.15 ajaloo muuseumi konverentsisaalis Toomel.

Päevakorras: põhikirja vastuvõtmine, liikmemaksu küsimus, professor Jaak Kangilaski "Arutelu XX sajandi lõpu kunstist maailmas ja meil".

kontsert

6. veebruaril kell 18 algab ülikooli aulas **Filharmonia Kammerkoori** kontsert.

muuseum

näitus

Ajaloomuuseum

Toomemägi

<http://www.ut.ee/REAM/>

K-P 11-17

Info, ekskursioonide tellimine tel 465 671.

Ruumide üürimine: 465 675.

Kohvik on avatud kolmapäevast laupäevani kell 11-17.

Näitused: "Kingitud Tartu Ülikoolile", "Tartu Ülikool filatelisti pilguga: margid, pitsatid, templid".

Muuseumis on võimalik tutvuda **videofilmidega** ülikooli ajaloost ja tähtsündmustest: "Tartu Ülikool aastail 1919-1932", "Ülikool nõukogude okupatsioonaaastatel", "70 aastat eestikeelset ülikooli".

Klassikalise muinasteaduse muuseum

Peahoone

<http://www.ut.ee/REKL/muuseum.htm>

E-R 11-16

Info tel: 465 384.

Püsväljapanek: skulptuurid: kreeka arhailise, klassikalise ja hellenistliku kunsti paremate tööde kipsist jäljendid.

Piibliained gravüürid 16.-19. sajandist "Armasta oma ligimest nagu iseennast".

Ekskursioonid aulasse ja kartserisse.

Zoologiamuuseum

Vanemuise 46

<http://www.ut.ee/BGZM>

K-L 10-16

Püsinäitus: lindude saali rõdul linnunäituse näitus.

Geoloogiamuuseum

Vanemuise 46

<http://www.ut.ee/BGGM/>

K-L 10-16

Info tel: 465 839.

Ekspositsioon inimese evolutsioonist.

raamatukogus

Raamatunäitus: "1917. aasta Eesti maal - mälestustes", "Albert Kivikas - 100".

Näitused: "5 aastat TÜ rahvakunstiabinetti (1992-1997)", "Rudolf Kenkmaa 100", "Päasu (sünd 1993) pildid", TÜ maaliosakonna 3. kursuse tudengite maalid.

Raamatumuuseum

E-R 12-15.

Püsiekspositsioon "Restaatori töölaual".

Näitus Rootsi-aegsetest ülikooli trükitist.

Nr. 5 (1917)
Reede,
13. veebruar
1998
Ilmub 1948.
aastast
Hind 2 krooni

Universitas Tartuensis

Tartu Ülikooli Raamatukogu

Teaduspreemiad

Teaduspreemiate komisjon määras pikaajalise tulemusliku teadustöö eest preemia emeritprofessor **Juhan Peeg-lile**.

1997. aastal avaldatud teadustööde eest pälvisid preemia järgmised TÜ poolt esitatud kandidaadid:

Ilmar Koppel (kollektiivi juht), Pee-ter Burk, Vahur Mäemets, Ivo Leito -

keemia ja molekulaarbioloogia alal töö "Happelis-aluselistel tasakaalude uurimine gaasifaasis ja lahustes" eest;

Mihkel Zilmer (kollektiivi juht), Rein Teesalu, Raul Talvik, Tiina Talvik, Jüri Samariütel - arstiteaduse alal töö "Oksüdatiivse stressi patogeneetiline aspekt arteriaalse hüpertensiooni, südamepuudulikkuse, sepsise ja ajukahjustuse puhul" eest;

Martin Zobel (kollektiivi juht), Kristjan Zobel, Meelis Pärtel, Mari Moora, Jaan Liira - geo- ja bioteaduste alal uurimistööde tsükli "Taimeliikide kooseksisteerimise ja liigifondi teooria" eest;

Jüri Allik sotsiaalteaduste alal mullu avaldatud teadustööde eest.

Õnnitleme!

Eesti Vabariigi 80. aastapäeva üritused ülikoolis

Reedel, 20. veebruaril kl 10 toimub ajaloo muuseumis diskussioon "Üli-kool, ühiskond ja riik Eestis" ja näituse "In corpore Vabadussõtta" avamine; kl 14 korraldab samas majandustea-duskonna vilistlaste ühendus "Her-

mes" konverentsi "Riigi osa majan-duses";

Esmaspäeval, 23. veebruaril kl 12 on aulas Tartu maakonna, linna, EPMÜ ja TÜ ühine aktus.

Rektori valimised on 27. veebruaril

Kroonikat

* 9. veebruaril tegi rektor prof Peeter Tulviste teatavaks oma vali-mis- ja tegevuskava "Ülikool vajab stabiilset arengu". Rektor esitas vali-miskomisjonile oma kirjaliku kandi-deerimisnõusoleku.

Kirjaliku nõusoleku kandideerimi-seks esitas ka prof Jaak Aaviksoo.

* 10. veebruaril esitas prof Jüri Allik oma loobumisavalduse kandi-deerimast rektori kohale.

* 12. veebruaril toimus rektori kohtumine valimiskogu liikmete ja kõigi huvilistega.

* 16. veebruaril kl 19 korraldab AEGEE-Tartu kandidaatide debati hotelli Barclay saalis.

* 17. veebruaril kl 14.15 on aulas kandidaatide debatt.

* Valimised toimuvad 27. veeb-ruaril.

Miks ma loobun kandideerimast rektori kohale?

JÜRI ALLIK

Ma pean oma meeldivaks kohuseks avalikult tänada kõiki neid, kes esitasid mind rektorikandidaadiks ja avaldasid mulle ühel või teisel viisil toetust. Ma olin meeldivalt üllatunud, et nii paljud ja mitte ainult minu oma teaduskonna inimesed avaldasid mulle usaldust ja jul-gustasid mind kandideerima rektori ametikohale.

See ülesnäidatud usaldus kohustab mind tänada kõigile teatama, et ma otsus-tasin loobuda rektori kohale kan-dideerimisest. Programm, millega ma kavatsesin esineda rektori valimistel, sai koostatud ja alla kirjutatud koos 24 teise korralise professoriga. Hinnates realist-likult oma võimalusi, jõudsin ma järeldusele, et on olemas teine rektori-kandidaat, kellel on rohkem võimeid, oskusi ja tahet, et seda ühishägemust ülikooli tulevikust teoks teha. Ma tean, et on neid, keda himmutab professor Jaak Aaviksoo pikkus, mõtlemise kapatsiteet ja suhtlemise jõulisus. Samas ei tea ma kedagi teist, kes sobiks paremini taas-tama *alma materi*'i sisemist akadeemi-list ühtsust ja Tartu Ülikooli juhtivat osa Eesti riigi vaimuelus. Jaak Aaviksoo on esmaklassiline teadlane ja võimekas ad-ministraator. Mina usun, et tema on see inimene, kes suudab ühendada praegu akadeemilises kodanikkonnas hajutatud hea tahte, mis on vajalik selleks, et üli-kooli elu hakkaksid taas valitsema kol-legiaalsus ja ekstsellentsus.

Tartus, 9. veebruaril 1998. a.

Ülikool vajab stabiilset arengut

PEETER TULVISTE

aegsest TA instituutide ja ülikoolide vahelisest tööjaotusest tingitud teadustöö teisejärgulisus ülikoolis on ületatud;

- sisse seada interdistsiplinaarsed eri-alad (näiteks välisteenistus), millesse kuulub kursusi mitmest teaduskonnast, et täita paindlikumalt ühiskonna haridustellimust, või-maldada üliõpilasele mitmekesisemat haridust ja kasutada ära *univer-sitas*'e ainulaadset positsiooni;
- üliõpilaste ulatuslik kaasamine õp-pekavade koostamisse ja muutmisse kohustuslikuks aastast 1999;
- liitlata ülikool rahvusvahelistesse võrkudesse, milles vastastikku tun-nustatakse õpinguid, soodustades seega meie üliõpilaste õppimist välismaa ülikoolides ja välismaa-laste õppimist meil;
- hinnata alates 1999. aastast perioo-diliselt õppetöö sisu ja taset tellijate ja rahvusvaheliste ekspertide osa-lusel;
- jälgida, et ei piirataks üliõpilase vabadust ainevalikul.

Teadus- ja arendustegevus

- Hoida tasakaalu Eesti vajaduste ja teaduse kui omaette kultuuri-valdkonna vajaduste vahel. Võrdselt väärtustada fundamentaaluuringuid ja arendustegevust;
- soodustada Eestiga seotud uuringuid (keel, kultuur, ajalugu, ühiskond, loodus);
- ülikooli teadus- ja arendustegevuse ning ühiskonna vajaduste ühitami-seks luua tehnosiirde tugistruktuur, mis lubaks tundlikult reageerida ühiskonna vajadustele ja arendada ülikooli õppe- ja teadustöö ainelist baasi;
- soodustada ülikooli teadlaste suure-mat osalust rahvusvahelistes teadus-ja arendusprojektides;
- **Professori positsioon ülikoolis ja sotsiaalsed garantiid**
- Viimaste aastatega on loodud eeldused õppetooli muutmiseks struktuuriüksuseks, mis tagab pro-fessorile kindla meeskonna ja seni-sest suurema iseseisvuse haldus- ja rahaasjus. Esitada vastav kava üli-kooli nõukogule 1998. aasta lõpuks, mil infosüsteem on selleks valmis;
- alustada ettevalmistusi *tenure*'i keh-testamiseks Eesti ülikoolides meie praegustesse oludesse sobival kujul;

viia asi arutamiseks rektorite nõu-kokku 1998. aasta lõpuks. Esineda vastava seadusandliku initsiatiiviga Riigikogu ees;

- võimaldada professoritele eramute ehitamist ülikooli maal ning muul viisil toetada ülikooli töötajate elamuehitust.

Akadeemilise karjääriraja sisseseadmine, sotsiaalsed garantiid õppejõududele ja teaduritele

- Seada ülikooli arenguprioriteediks number üks aastateks 1999-2000 akadeemilise karjääri atraktiivsuse tõstmine;
- asuda akadeemilise karjääriraja (*tenure track*) sätestamisele; jõuda üksikasjaliku ettepanekuga ülikooli nõukokku 1999. aasta alguses;
- tõsta käesoleva aasta jooksul dot-sendi palk 75%ni professori palgast; hiljem diferentseeritult kuni 85%;
- tuua teiste õppejõudude ja teadurite palgad professorite ja dotsentide omadele järele;
- luua sellest aastast järel doktorite (*post-doc*) töökohad;
- muretseda (sh ülikooli sihtasutuse kaudu) assistentidele ja lektoritele enesetäiendusvõimalusi välismaal (eriti aladel, mis meil vähe edenenud);
- asuda ülikooli pensionifondi loomisele, lõpetada läbirääkimised pankadega 1998. aasta lõpuks.

Üliõpilased

- Toetada üliõpilaskonda riigilt sot-siaalselt garantiide taotlemisel;
- arendada välja Tartu Üliõpilasküla, kaasates sellesse Tartu linna ja Eesti Põllumajandusülikooli. Jätkata käi-masolevaid läbirääkimisi riigiga laenu üle;
- üliõpilastele 1999. aasta alguseks vaba ligipääs internetile;
- üliõpilastele õöpäevaringne pääs arvutiklassidesse ja seminarkasse.

Ühiskonna teenimine

- Ülikool teenib ühiskonda eelkõige koolitusega. Arendada edasi nii täien-dus- kui ka tasemekoolitust (avatud ülikool). Teha ülikoolist Eesti euro-koolituse juhtiv keskus. Luua täien-davaid avalikke loengusarju;
- korraldada ülikoolis Eesti jaoks täht-sate küsimuste arutamist ja osaleda

Järg 2. lk.

Prof Jaak Aaviksoo kommentaarid

25 professori programmilisele avaldusele (Vt UT nr 2-3 1998)

Olen andnud oma allkirja 25 ülikooli professori programmilisele avaldusele ning nõusoleku kandideerida rektori ametikohale nende seisukohtade elluviimiseks. Seega saab minu tegevus lähtuma sellest dokumendist ja arenema koostöös neid seisukohti toetavate akadeemilise pere liikmetega, samuti teaduskondade nõukogudega.

Olgu siinkohal toodud mõned konk-reetsed sammud celtoodu kinnituseks.

1 Universitas ja academia. Ülikooli tähelepanu keskpunkti tuleb tuua üli-kooli põhitegevus – õppe- ja teadustöö. See peab väljenduma meie hinnangutes ja seisukohavõttudes, olema avalikkuse ja otsustuskogude peamiseks arutlustee-maks. Selline rõhuasetus peab selgelt peegelduma ka eelarveprotsessis, mis peab lähtuma ja tuginema põhitegevuse vajadustele ning saama alguse instituutidest-osakondadest. 1999. aasta eelarve ettevalmistamine peab algama sealt ja kohe, milleks tuleb asjaosalistele teha kättesaadavaks kogu tarvilik informat-sioon. Tuleb ühiselt ja otsustavalt astuda vastu tendentsidele administratiiv-normatiivsete, äriliste või seltskondlike väärtushinnangute levimisele akadeemiliste väärtuste arvel. Vaja on sisulist arutelu selle üle, mida saaks ülikool teha selleks, et iga konkreetne teaduskond tugevneks. Formaalne kriteerium või hääletenamus ei saa olla vastuvõetav õigustamaks teaduskonna huvide eiramist. Ülikoolis vajab edendamist ühtsustunne.

II Ülikooli juhtimine. Ülikool vajab otsustavaks edasiminekku tugevat, laiapõhjalist ja teotahelist meeskonda, mis tuleb formeerida, kaasates oluliselt suurema hulga inimesi otsuste etteval-mistamisse ja vastuvõtmisse. Prorektorite ametissemääramiseks on vajalik üli-kooli nõukogu heakskiit. Kõigil teadus-kondadel on õigus esindatusele pea-mistes otsustuskogudes, nõukogu kom-isjonides. Ei ole piisav teaduskondade probleemide arutelu ülikooli nõukogus, ühtse tahte tekkeks on vajalik rektoraadi tihe suhtlemine teaduskonna nõukogu-dega. Rektor on akadeemilise pere ees aruandekohustuslik; seda kohustust ei saa delegerida prorektorile. Ülikooli otsustuskogude ja juhtide kõik otsused on avalikult kättesaadavad interneti va-hendusel (v.a. seadusega sätestatud er-andid). Ülikool peab kriitiliselt

Järg 2. lk.

acta diurna

SEL NÄDALAL

9. veebruar

- 9.-10. veebruarini toimusid ülikoolis **orientat-sioonipäevad välisüliõpilastele**. Uutele välistudengitele tutvustati Tartut ja ülikooli, siinseid akadeemilisi ning asjaajamisega seotud tavaid. Üliõpilastele pakuvad edaspidi abi ka tuutorid, kes samuti orientat-sioonipäevadel osalesid.

10. veebruar

- **Anna Verschik** pidas aulaloengu "Eesti jiidis ja selle uurimise perspektiivid".
- Nõukogu saalis toimus **ülikooli valitsuse istung**.

11. veebruar

- Algas **majandusteaduskonna majanduspoliitika õpetooli korraldatud loengusari**, kus tipp-poliitikut ja majandusteadlased esinevad loengutega aktuaalsetest probleemidest Eesti majanduspoliitikas. Seekord esines keemiahoone ringauditooriumis Riigikogu majanduskomisjoni esimees Tiit Made loenguga "Majanduspoliitika aktuaalsed probleemid Eestis".
- **Magistritööd kaitsesid Tambet Tampuu** "Kuriteoga saaduks peetava vara kriminaalmenetluslik väljaandmine seaduslikule valdajale" ja **Vassili Petrov** "Tolliõigus kui Eesti õiguskorra osa".
- **Israeli suursaadik andis ajaloo muuseumis Eha Masingule (Uku Masingu lesele) üle Israeli riikliku autasu** juutide varjamise eest II Maailmasõja aegu.
- Toimus **Õpetatud Eesti Seltsi 1141. koosolek**. Sulev Vahtre pidas ettekande "Röövlite valmistatud ajalugu. Jüriöö ülestõusu uurimise meetodikast".
- Ajaloo muuseumis toimus vastloodud **Professorite Klubi koosolek**.
- **Loengusarja "Vana Tartu" avaloenguga esines prof Helmut Piirimäe** "Tartu linn Rootsi ajal".

12. veebruar

- **Ajaloo muuseumis toimus rektori vastuvõtt** 65-aastaseks saanud õppejõududele ja teaduritele, kes lahkuvad oma seniselt ametikohalt.
- Türi kultuurimajas pidas **Andres Tarand akadeemilise loengu teemal "Kõik on seotud kõigega ehk säästlik areng"**.

13. veebruar

- Kell 11.45 algab **Põlva Ühisgümnaasiumis ülikooli infopäev Põlvamaa keskkoolide lõpuklasside õpilastele**. Akadeemilise loenguga infotehnoloogiast esineb dots Matti Fischer. Uuest vastuvõtueeskirjast annab ülevaate vastuvõttalitse peaspetsialist Aime Randveer.
- Kell 16 esineb Lossi 3 aud 406 **Kopenhaageni Ülikooli professor Tarab Tulku loenguga** "Tiibeti psühholoogia ja psühhoteraapia".
- Kell 18 algab **Kuressaares kohvik Veski kaminasaalis ülikooli zooloogia ja hüdrobioloogia instituudi professori Raivo Männi loeng** "Ilu ei panda padajale: mõtisklus geenidest, meemidest, inim- ja loomakultuurist". Pärast loengut algab vilistlasõhtu.

TULEVAL NÄDALAL

16. veebruar

- Kl 19 korraldab AEGEE-Tartu rektorikandidaatide debati Barclay hotelli konverentsisaalis.

17. veebruar

- Kl 14.15 toimub aulas rektorikandidaatide debatt.

18. veebruar

- Kl 17.15 on professorite klubis (ajaloo muuseum) kohtumine rektorikandidaatidega.

19. veebruar

- Tallinnas toimub kuni 21. veebruarini **noorte infomess TEEVIIT '98**.

20. veebruar

- Kl 10 algab ajaloo muuseumis **diskussioon "Ülikool, ühiskond ja riik Eesti"**, samas avatakse ka näitus "*In corpore* Vabadussõtta".
- Kl 14 algab ajaloo muuseumis **konverents "Riigi osa majanduses"**. Konverentsi korraldab majandusteaduskonna vilistlaste ühendus "Hermes".

22. veebruar

- Kl 11.15 algab ajaloo muuseumis **EELK TÜ koguduse iseseisvuspäeva jumalateenistus koos armulauaga**.

Eesti Päevaleht ja TÜ teabetali-tus teatavad,

et Eesti Päevaleht on kõigis TÜ õppehoonetes müügil soodushinnaga (5 krooni numbri eest).

Ülikool vajab stabiilset arengut

Algus 1. lk.

nende lahendamises ülikooli jaoks kohasel viisil, st oskustega ja teadmistega;

- jätkata regionaaltegevust ülikooli ja Eesti huvides.

Ülikooli ruumiprogramm

- Inimväärsete töötajate loomiseks jätkata teaduskondade kodude (*campus*'te) väljahitamist riigi rahadega, pikaajaliste laenuudega ja omatulu arvelt;
- ülikooli ruumide kataloogi valmimisel (tähts-aeg: sept 1998) anda ruumid ja nende ülalpidamiseks vajalikud summad teaduskondade käsutusse, et ruume ja summasid saaks praegusest otstarbekamalt kasutada.

Ülikooli kliinikum

- Sihtasutuse Tartu Ülikooli Kliinikum loomisel ja väljaarendamisel arvestada kogu ülikooli ning arstiteaduskonna, linna ja riigi huvisid.

Koostöö Tartu linna ja maakonnaga

- Lõpetada 1998. aasta kevadeks Ujula tänava spordihoone;
- jätkata koostööd teiste ühisprojektide kallal. Prioriteediks jätta Tartu Üliõpilasküla;
- teha koostööd arengukavade täiendamisel ja täitmisel;
- seista koos maakonna ja linnaga Riigikogus, valitsuses ja mujal ühishuvide eest.

Ülikooli juhtimine

- Hoolitseda demokraatia ja akadeemiliste printsiipide järjekindlana rakendamise eest ülikoolis;
- jätkata infosüsteemi väljaarendamist, et tagada finantssüsteemi ja personalitsuste avalikkus;
- seista jätkuvalt vastu ülikooli politiseerimisele, vastandada akadeemilisi vabadusi ja tavaid parteipoliitika võtete sisetungile ülikooli;
- analüüsida teaduskondades ja ülikooli nõukogus akadeemilise ja administratiivpoole suhteid ning korraldada neid lähtuvalt kaasaegsest rahvusvahelisest kogemusest;
- hoolitseda jätkuvalt tasakaalu eest teaduskondade ja neid teenindavate struktuuriüksuste arendamises;

TARTU ÜLIKOOI VALITSUS

10. veebruaril

* Teisel lugemisel oli õppekava avamise, hoidmise, muutmise ja sulgemise korra projekt, mis kiideti heaks ja mis läheb arutamisele ning kinnitamisele TÜ nõukogusse.

* Õppekavade nomenklatuuri otsustati võtta bakalaureuse-, magistri- ja doktoriõppekavad keskkonnatehnoloogia ja geinitehnoloogia erialadel ning diplomioõppekava füüsikalise infotehnoloogia erialal.

* Arutati prof Jüri Sepa ettepanekut arvata riigieelarvelised tasulised õppijad avatud ülikooli üliõpilasteks ning prof Jüri Alliku ja Jüri Sepa ettepanekut läbi vaadata avatud ülikooli kasuks võetav üldkululõiv. Arutelu järel võttis prof J. Sepp oma ettepaneku tagasi. Üldkululõivuprobleem tuleb eelarvekomisjonil ja avatud ülikooli kolleegiumil koos läbi vaadata ning valitsusele konkreetsed ettepanekud teha.

* Valitsus võttis vastu otsuse doktoridisser-tatsioonide trükkimise asjus.

* Valitsus arutas ja nõustus ülikooli 1998. aasta koondelarvega (436 055 100 krooni), mis suunati kinnitamisele TÜ nõukogusse. Eelarvekomisjoni esimees prof Toivo Maimets informeeris valitsust haridusministri käskkir-jast, millega kinnitati ülikooli haridus- ja teaduseelarved (viimase kasv on 58%).

* Rektor prof Peeter Tulviste informeeris valitsust sellest, et TÜ nõukogu akadeemilises komisjonis jõuab peagi lõpule töö dotsendi ametikoha nõuete väljatöötamisega.

* Arutati ja kinnitati palgaastmestiku muut-mise ettepanek (lähemalt järgmises lehes).

* Prof Toivo Maimets analüüsis administ-ratsiooni ja üldkulude osa ülikooli eelarves aastail 1995 - 1998. See on viimastel aastatel olnud alla 40% ning langeb pidevalt.

- 1998. ja 1999. aasta jooksul arutada ülikooli nõukogus kõikide teaduskondade ja ülikooli asutuste arenguperspektiive, kuulata nõu-kogus perioodiliselt dekaanide ja asutuste juhtide aruandeid;

- pidada silmas, et ülikool ei koosne mitte üksnes akadeemilistest isikutest, vaid ka õppe- ja teadustööd teenindavatest amet-nikest. Ülikoolis on kujunemas tööjõuline, olude kiuste ülikooli töökohana kõrgelt hin-dav ametnikkond, keda ei tohi vastandada akadeemilisele perele. Hoolitseda edaspidigi ametnike erialase arengu eest;

- kuulata nõukogus haldus- ja tugistruktuuri osakonnajuhatajate aruandeid ja arutada osakondade tööd.

Ülikooli finantseerimine ja eelarve

- Täiustada eelarve koostamise korda vas-tavalt nõukogu ettepanekutele. Tõhustada fi-nantsanalüüsi ja sisekontrolli;

- rektoril esitada järgmise aasta eelarve põhimõtted ja prioriteedid nõukogule isik-likult;

- tagada ülikooli majandustegevuse detsen-taliseerimine. Selle eelduseks on hästi-funktsioneeriv infosüsteem, mis võimaldab finantsallika kasutajal saada täpse ülevaate finantside hetkeseisust;

- 1999. aasta jooksul igale finantsallika kasu-tajale krediitkaart;

- jätkata haldus- ja üldkulude osa vähendamist ülikooli üldises eelarves.

Ülikool taotleb radikaalset eelarvekasvu

- Ülikooli on reformitud edukamalt kui palju-sid muid avalikke institutsioone ja valdkondi (näiteks üldharidust või tervishoidu); inten-siivne töö nõuab väärilist tasu. Ülikool taot-leb radikaalset eelarvekasvu;

- avalik-õiguslike ülikoolide rektorid pöördu-vad käesoleva aasta aprillis Riigikogu poole kõrghariduse celisarendamise kavaga seitsmeks kuni kümneks aastaks;

- 1999. aastaks taotleb ülikool Riigikogult riigieelarves eraldi rida ja seda, et muuhulgas võetaks arvesse ülikooli senise tegevuse edukust.

Tartus, 8. veebruaril 1998

Soodsad kindlustuslepingud TÜ töötajatele ja tudengitele neljast Eesti kindlustusseltsist

Tartu Ülikool sõlmis 1. veebruaril tsi-viilvastutuskindlustuse lepingud möödu-nud aasta kevadel kindlustuskonkursi võitnud nelja kindlustusseltsi ühendu-sega. Sellesse ühendusse kuuluvad AS Eesti Varakindlustus, Balti Kindlustuse AS, Leks Kindlustuse AS ja Salva Kindlus-tuse AS. Lähiajal sõlmitakse leping ka Tartu Ülikooli hoonete ja vara kindlus-tamiseks.

Ülikooli ja kindlustusseltside ühenduse vahel on sõlmitud raamleping, millest on kasu kõigil Tartu Ülikoolis töötavatel ja õppivate inimestel. Vastavalt sellele lepingule saavad TÜ töötajad ja üliõpilased töötõendi või üliõpilaspileti et-tenäitamisel kahjukindlustuslepingute sõlmimi-sel tavahindadest 15% soodustust kõigis neljas kindlustusseltsis.

Allpool tutvustame lühidalt mõningaid kind-lustusliike, mis võiksid enim huvi pakkuda.

Reisikindlustus hüvitab reisi ajal ootamatu haigestumise või õnnetusjuhtumiga seotud ravi-ning haiglakulud; reisi tühistamise, reisi kat-kemise ja reisile hilinemisega tekkinud kulu-tused; reisi ajal teie pagasi ja isiklike asjade varguse või kaotsimine kuga seotud kahjud.

Õnnetusjuhtumikindlustus hüvitab kindlus-tatule rahalises vääringus õnnetuse tagajärjel tekkinud ajutise töövõimetuse või invaliidistu-misega tekkinud kulutused ning tagab kindlus-tatu summa korral rahalise kompensatsiooni tema lähedastele.

Kodukindlustus on kindlustuskaitse hoonete või korterile ja seal asuvalle kodusele varale. Kodukindlustus korvab vara kahjustumist,

Prof Jaak Aaviksoo kommentaarid

25 professori programmilisele avaldusele

Algus 1. lk.

analüüsima oma varade majandamise põhimõt-teid lähtudes põhitegevuse huvidest. Ülikooli konkreetsed ehitusprojektid on avaliku otsuse tulemus.

III Ülikooli reform. Ülikooli areng on pidev protsess, mille dominandiks lähemal ajal seak-sin õppetööga seonduva - celkõige õppekavade edasiarendamise koostöös tööandjate ja üliõpilastega. Tähelepanu õppetöö eden-damisele peab väljenduma ka eelarvenumbrites. Välistest kontrollidest ja evalvatsioonidest olulisemaks peaksin õppetöö kvaliteedi ta-gamise süsteemi väljatöötamist. Tõsist käsitlemist vääri-vad üliõpilaste tegelikud õpi- ja elutingimused ning eelduste loomine stuudiumi lõpetamiseks normaalaajaga. Vajalik on initsia-tiiv riiklikul tasemel. Normaliseerimist vajab palgakorraldus - toetan sihikindlalt suunda akadeemiliste töötajate palgasuhetele 4:3:2 riigi keskmist ning selgeid ja avalikke põhimõtteid töötasustamisel üldse.

IV Koostöös partneritega vajame celkõige konkreetselt, vastastikku kasulikke sisu. See kehtib ka varalistes suhetes Tartu linna, Klii-nikumi ja Põllumajandusülikooliga. Eesti ha-riduse edendamisest tuleb kujundada Tartu Ülikooli prioriteet. Julgen kinnitada, ilma üli-koolita ei suuda seda ülesannet täita mitte keegi. Ülikool üksi ka mitte. Õpetaja koolitamine 21. sajandi Eestile on ülikooli kohus.

V Teaduskonnad koos rektoraadiga võiksid asuda välja töötama arenguprogramme hu-maniora, realia, medicina ja socialia eden-damiseks ülikoolis ja Eestis.

Esmaspäeval, 16. veebruaril

kl 19 korraldab AEGEE-Tartu (Euroopa Üliõpilaste Keskkliit hotelli Barclay (Ülikooli tn 8) 3. korruse saalis rektorikandidaatide debati. Debatt toimub prof Jaak Aaviksoo ja prof Peeter Tulviste vahel. Üritusele kutsu-takse osalema kõik TÜ rektori valimiskogu üliõpilastest, magistrantidest ja doktoran-tidest liikmed.

hävimist või kaotsimine kut tule, loodusjõu (torm, üleujutus), vecavarii, vandalismi või koduse vara varguse korral.

Sõidukikindlustus kaitsab teid sõiduki kah-justumise, hävimise või kaotsimineku korral. Sõidukikindlustus katab riske tule, loodus- ja liiklusõnnetuse, vandalismi, varguse või sõiduki röövimise korral. Täiendavalt on võimalik valida mitmeid lisariske (pagasi hävimine, kaassõitja õnnetusjuhtumikindlustus).

Täpsemat informatsiooni nende ja kõikide teiste kindlustustoodete kohta saate kindlus-tusseltside esindustest üle Eesti. Kogenud kindlustustöötajad aitavad sõlmida just teile so-bivad kindlustuslepingud.

Tartus saate soodsa hinnaga kindlustusle-pinguid sõlmida järgmistest kindlustusselt-side esindustest:

AS Eesti Kindlustus - Ülikooli 6a, Tartu EE2400, tel 390 560, faks 390 561;

Balti Kindlustuse AS - Kalda tee 34-1, Tartu EE2400, tel 485 400, faks 485 409;

Leks Kindlustuse AS - Turu 3, Tartu EE2400, tel 476 657, faks 441 668;

Salva Kindlustuse AS - Rackoja plats 8, Tartu EE2400, tel 441 977, faks 441 983.

Vastavalt Tartu Ülikooli ja nelja kindlus-tusseltsi vahel sõlmitud raamlepingule saavad Tartu Ülikooli töötajad ja üliõpilased töötõendi või üliõpilaspileti ettenäitamisel kahjukindlus-tuslepingute sõlmimisel tavahindadest 15% soodustust. Kindlustusseltside ühendusse kuulu-vad AS Eesti Kindlustus, Balti Kindlustuse AS, Leks Kindlustuse AS ja Salva Kindlustuse AS.

Mis on Tartu Ülikooli Sihtasutus?

Intervjuu sihtasutuse juhatuse liikme Margus Otsaga

Tartu Ülikooli Sihtasutus asutati eelmise aasta 7. juulil. Selle ülesanne on sihtotstarbelise majandusliku toetuse vahendamine ülikoolis asuvate või ülikooliga seotud adressaatideni, et toetada stipendiumite ning preemiate loomisega teadus- ja haridustegevust ning õppetööd, samuti kaasa aidata ülikooli ja äriettevõtete, omavalitsuste ning erinevate organisatsioonide vaheliste sidemete arendamisele.

Eelmisel nädalal toimus sihtasutuse väljasõiduistung Haapsalus. Miks mitte Tartus?

Senini on sihtasutuse usalduskogu istungid toimunud Tartus või Tallinnas. Oleme mõelnud laiendada oma tegevust üle kogu Eesti ja ka väljapoole Eestit. Esimese väljasõiduistungit pidas sihtasutuse usalduskogu 5. veebruaril Haapsalus, millele järgnes kohtumine Haapsalu äriringkondade ja omavalitsuste esindajatega. Ürituse eesmärgiks oli ülikooli ja kohalike äriringkondade kontaktide tihendamine. Kohtumisest võtsid osa ka sihtasutuse patroon president Lennart Meri ja rektor prof Peeter Tulviste. Läänemaa ettevõtjad tundsid sihtasutuse tegevuse vastu tõsist huvi ja julgen kinnitada, et kohalikud äri- ja ühiskonnad on oma stipendiumifondi loomisest kindlasti huvitatud. Seda laadi üritusi tahame korraldada ka edaspidi. Järgmine väljasõiduistung on kavas 3. märtsil Raplas.

STRUKTUUR

Kui sihtasutust üksikasjalikumalt tutvustada, siis milline on selle struktuur?

Tegevuse suunad kavandab igal aastal ümbervälitav 7-liikmeline usalduskogu, kuhu kuuluvad praegu AS Eesti Telefon peadirektor Jaan Männik, kes on ka usalduskogu esimees, vandeadvokaat Uno Lõhmus, prorektor Toivo Maimets, AS Baltika peadirektor Meelis Milder, Hill&Knowlton Eesti juhatuse esimees Peep Mühlis, AS Alexela Oil juhatuse esimees Urmas Past ja endine Hoiupanga juhatuse esimees, vastne siseminister Olari Taal.

Usalduskogu korraldab sihtasutuse juhtimist ning kontrollib ka tegevust. Usalduskogu nõusolek peab olema kõigi suuremahuliste varade kasutamist ja käsutamist puudutavate tehingute puhul ning usalduskogu kinnitab ka kõik stipendiumite ja preemiate väljamaksmised.

Stipendiumite ja preemiate saajate üle pole aga usalduskogu alati siiski kõige pädevam otsustaja ning seepärast on meil tihe koostöö teaduskondadega. Oleme sihtasutust tutvustanud ka teaduskondade nõukogude ja valitsuste istungitel.

Sihtasutuse igapäevatööd korraldab juhatuse. Peale usalduskogu ja juhatuse on olemas veel 7-liikmeline investimiskomitee, kelle ülesanne on otsustada sihtasutuse põhikapitali paigutamise üle.

Nagu loetelust näha, kuulub usalduskogusse ülikooli vilistlasi.

Margus Ots ülikooli aastapäevaaktusel 1. detsembril Ants ja Maria Silvere ning Sigfried Panti mälestusstipendiumi tutvustamas.

Ülikooli sihtasutuse loomise ideedega on Eestis päris hästi kaasa tulnud. Elavat huvi on tundnud just vilistlased, kes ise heale järjele jõudnud ning nüüd *alma mater*-i käekäigule kaasa aidata püüavad.

Teie olete juhatuse liige. Kes juhatusse veel kuuluvad?

Asutamise ajal loodi juhatuse esialgu üheliikmelisena. Põhikirja järgi võib juhatuses olla kuni kolm liiget, mille koosseisu määrab usalduskogu. Edaspidi, tegevuse laienemisel, on kavas ka juhatuse liikmete arvu suurendada.

Kuidas sellele tööle sattusite?

Lõpetasin kevadel ülikoolis bioloogiaõpingud ja olen viimased neli aastat õpingute kõrval töötanud Eestimaa Looduse Fondis ning Eesti Ornitolooiaühingus projektijuhina.

Ülikooliga on tihedamad suhted tekkinud läbi korp! Ugala tegevuse. Suvel korraldasime Ugalaga Tartus 34. Balti Rahvaste Kommerssi, mis õnnestus päris hästi. Kohe seejärel tehti tööpakkumine. Mõnevõrra kogemusi mul oli ja nii ma Tartu Ülikooli Sihtasutusse tööle sattusingi.

Kas ülikooli sihtasutuse loomisel oli mujalt eskuju võtta, näiteks teistest Eesti ülikoolidest?

Lausa oma sihtasutust Eestis ülikoolidel pole varem olnud. Tallinna Tehnikaülikoolil tegutseb küll juba mitu aastat mittetulundusühinguna Arengufond, mida aga alles praegu sihtasutuseks ümber formeeritakse. Samuti on kuulda olnud, et Eesti Põllumajandusülikool kavatseb sihtasutust luua.

STIPENDIUMID JA FONDID

Kuidas moodustub sihtasutuse põhikapital?

Kõik sihtasutuse rahalised vahendid, mis tekivad peamiselt annetustest, koondatakse põhikapitali ning sellest tehakse väljamakseid vaid investeerimisest saadud kasumi arvelt. Põhikapitali puutumata jätmise tagab sihtasutuse stipendiumite, preemiate ja toetuste määramisel järjepidevuse ja seda ka majanduslikult rasketel aegadel.

Kuna üks sihtasutuse ülesandeid on mitteriiklike stipendiumite süsteemi korraldamine, siis lisaks uutele juurdetulevatele stipendiumitele võeti üle ka juba varem ülikooli juures asutatud mitteriiklikud nimelised stipendiumid.

Praeguse seisuga on sihtasutuse põhikapitali suurusks üle kahe miljoni krooni. Suurema osa moodustavad sellest väliseestlaste annetused. Kõige suurema annetuse tegid möödunud aasta novembris Aare-Ruth ja Magnus Mörmner - 2 miljonit EVP krooni. Annetuse baasil loodi Puhk-Mörneri stipendiumifond, mille eesmärk on õigusteaduse ja ajaloo eriala üliõpilaste toetamine stipendiumitega.

Väliseestlased on loonud teisigi stipendiume ja fonde. Mida on siin sihtasutusel kavas teha?

Tahame oma tegevust ka väljaspool Eestit korraldada. Et seda paremini teha, oleme sisse seadnud sihtasutuse konsuli ameti. Esimesed konsulid on juba määratud: Rootsis Jaan Teär ja Torontos Vello Soots. Edaspidi on kavas konsuleid määrata ka mujale, eeskätt suurematesse väliseesti keskustesse.

Kuidas saab nimelist stipendiumi asutada?

Asutada saab sihtasutuse põhikapitali tehtava sissemaksega. Alates tuhandest kroonist loeme annetusi nimelisteks. Üksikisikud ja ettevõtted võivad oma nimelised sissemaksed kasvatada nimeliseks stipendiumifondiks.

Nimelise stipendiumi puhul oleme arvestanud seda, et väljamakstav stipendium peaks olema piisavalt suur ja oleks tudengile oluliseks toetuseks tema õpingutes. Kuna stipendiume maksame vaid põhikapitali investeerimisest saadud kasumi arvelt, siis sellise nimelise stipendiumi algkapitali suurus peaks olema vähemalt 150 tuhat krooni, mille investeerimisest saadud kasumi arvelt saaks aastast ühe umbes 15 tuhande krooni suuruse stipendiumi välja maksta.

Milliseid fonde sihtasutus veel loob?

Sihtasutuse juurde asutame veel piirkondlikke stipendiume, mille loomine pakub omavalitsustele, maakondadele ja konkreetsest piirkonnast pärit isikutele võimaluse toetada oma kodukandist pärit noori ja stimuleerida andekate noorte tööleasumist antud piirkonda.

Lisaks stipendiumifondide loomisele vahendame sihtasutuse kaudu ka sihtotstarbelisi toetusi ja annetusi konkreetsetele ülikooliga seotud ettevõtmistele.

Oluline on mainida ka seda, et seadusega on sihtasutusele antud võimalus rakendada ülikooli ja üliõpilaste toetajatele maksusoodustust ning vabastada stipendiumiteks, preemiateks või sihtotstarbelisteks toetusteks mõeldud annetused tulumaksust.

Tänases ajalehes kuulutate välja kaks konkurssi.

Täna kuulutame välja Hermannis reisistipendiumi konkursi. Selle on asutanud AS Hermann Reisid, eesmärk on toetada magistrante ja doktorante nende

TARTU ÜLIKOOLI SIHTASUTUS

kuulutab välja ideekonkursi:

ETTEVÕTLUS HARIDUST TOETAMA!

Otsime ärkaid ja tegusaid üliõpilasi uute ideedega. Ootame konkreetseid ideid ja projekte, kuidas hakkaks ettevõtlus toetama ülikooli ja ülikooliharidust (näiteks sponsorprogrammide, tuluürituste jms teel).

Parimate ja rakendatavate ideede autoritele on TARTU ÜLIKOOLI SIHTASUTUSE poolt välja pandud rahalised preemiad. Preemiafondi suurus on 10 000 krooni. Parimatel on võimalus Sihtasutuses tööd leida ja oma ideed projekti-juhtidena ellu viia.

Palume oma projektid ja ideed esitada kirjalikult TARTU ÜLIKOOLI Kantsseis (peahoone, ruum 207) hiljemalt 13. märtsiks. Tulemused selguvad 27. märtsiks.

Täiendavat infot saab TARTU ÜLIKOOLI SIHTASUTUSEST, telefon: 465-852, e-mail: sihtasutus@ut.ee.

TARTU ÜLIKOOLI SIHTASUTUS
TARTU UNIVERSITY FOUNDATION

HERMANNI REISISTIPENDIUMI KONKURSS

Hermannis reisistipendium on TARTU ÜLIKOOLI SIHTASUTUSE juurde asutatud 1997. aastal AS HERMANN REISID poolt. Stipendiumi eesmärgiks on TARTU ÜLIKOOLI magistrantide ja doktorantide toetamine nende õppereisidel.

Stipendiumi määramisel võetakse aluseks üliõpilase õppeedukus, erialane ning ühiskondlik tegevus ja reisi eesmärk.

Stipendiumile kandideerijatel palume esitada TARTU ÜLIKOOLI Kantsseis (peahoone, ruum 207) 16. märtsiks järgmised dokumendid:

- stipendiumitaotlus (vorm saadaval ülikooli kantsseis) koos ülevaatega erialasest ja ühiskondlikust tegevusest,
- juhendava õppejõu soovitus,
- dekanaadis kinnitatud väljavõte õpinguraamatust.

Stipendiumi saaja selgub 27. märtsiks.

Täiendavat infot saab TARTU ÜLIKOOLI SIHTASUTUSEST, telefon: 465852, e-mail: sihtasutus@ut.ee

TARTU ÜLIKOOLI SIHTASUTUS
TARTU UNIVERSITY FOUNDATION

õppereisidel. Teine konkurss on idee-konkurss, mille abil loodame leida ärkaid tudengeid uute ideedega, mida saaks kasutada sihtasutuse edaspidises tegevuses. Parimate ja just rakendatavate ideede autoritele on välja pandud preemiad ning nende anneme ka võimaluse sihtasutuses tööd leida ja oma ideed praktikas ellu viia.

Ja lõpuks, kus asub ülikooli sihtasutus? Kust teid leida?

Praegu on meie asupaik Lossi tänava õppehoone keldriruumis, kuid sealt kolime peagi nähtavasti vana kohviku maja kolmandale korrusele üliõpilasesinduse praegustesse ruumidesse. Praegu on kõige lihtsam meiega kontakti võtta telefoni või e-posti teel. Sihtasutuse telefoninumber on 465 852 ja e-posti aadress: sihtasutus@ut.ee.

Küsis Varje Sootak

Üliõpilasnõustamise projektil algab teine aastaring

Esmakordselt kasutati üliõpilastest nõustajate-tuutorite abi möödunud aasta kevadsemestril, kui saabusid välis- tudengid. Tuutori said ka käesoleval õppeaastal, nii sügis- kui kevadsemestril saanud välisstudengid. Kahe semestri vältel on kuusteist üliõpilasnõustajat abistanud välisstudengitel Tartu ja Tartu Ülikooli ellu sisse elada. Nõustajate sõnul vesteldi rühmades väga erinevatel teemadel alates sellest, kuidas tunniplaane leida, kus saada e-posti aadress, kuni selleni, millised on eestlaste kultuurilised iseärasused ning Eesti ajalooline taust. Alanud semestril

tegeleb uute välisstudengitega kaheksa tuutorit.

Esimese aasta eesti tudengitega tegelesid nõustajad esmakordselt 1997. aasta sügissemestril. Nõustajate hinnangutest jäi kõlama, et nende abi vajati eelkõige just õpingute planeerimisega seonduvalt, kuna noortele ei piisanud ühekordsest põhitõdede selgitamisest. Väga palju oli neid, kes soovisid oma küsimustele individuaalset lähenemist. Lisaks abile õpingute planeerimisel pakuti esimese aasta üliõpilastele teadmisi õppekorraldusest, üliõpilastele pakutavatest soodustustest, üliõpilasorganisatsioonidest jms.

Uuel, 1998/99. õppeaastal soovime uute tudengite nõustamisega jätkata, sest praegused esmakursuslased võtsid idee hästi vastu ning hindasid väga seda, et said oma küsimusi arutada kellegagi, kes on hiljuti ise samas olukorras olnud ning oskab probleemidele läheneda tudengi enda seisukohalt.

Nendel üliõpilastel, kes soovivad järgmisel õppeaastal tegelda kas eesti või välisstudengite nõustamisega, palume täita üliõpilasnõustaja kandidaadi ankeet, mida on võimalik saada dekanaatidest või õppe- ja üliõpilasosakonna nõustajalt (peahoone ruum 116). Nõustajaks on oodatud

suhtlemisvaldis, ettevõtlik ja abivalmis üliõpilane, välisstudengitega tegelejatelt celdatakse head inglise või soome keele oskust.

Üliõpilasnõustaja tööks vajalikud baasteadmised on koondatud õppeaine. Psühholoogia osakonna vabaaine "Üliõpilasnõustamine" on eelduseks nõustajana tegutsemisele. Eeldusaineid ei ole. Kursuse esimeses osas antakse ülevaade üliõpilasnõustamise vajalikust informatsioonist: TÜ struktuurist, õppekorralduse eeskirjast, üliõpilasorganisatsioonidest, üliõpilase õigustest ja kohustustest. Kursuse teise osa moodustab suhtlemistreening, kus

käsitletakse üliõpilasnõustaja töös vajalikke psühholoogilisi oskusi: isikutaju, interpersonaalset suhtlemist, enesekohetamist, grupi juhtimist, koostöö soodustamist ning enamasutatavaid grupitöö meetodeid.

Loodetavasti leidub tuleval õppeaastal hea nõu ja abi andjaid kõigilt erialadelt ning uute tudengite nõustamise traditsioon jätkub!

Informatsioon tel 465 627.

Ülle Kapsi, õppe- ja üliõpilasosakonna üliõpilasnõustaja

Kirjaplangi kasutamine vabam!

Käskkirjaga 09.02.1998 nr 4 laiendas rektor allkirjaõigust akadeemilise struktuuri allüksuste kirjaplangile. Allüksuse juhi otsustusel on nüüd võimalik allüksuse kirjaplangi kasutada ka töötajatel ja doktorantidel õppe- ja teadustööga seotud kirjavahetuseks kokkulepitud pädevuse piires. Planke saab sekretäri või asjaajamise cest vastutava töötaja käest.

Ülikooli akadeemiline liikmeskond suhtleb oma eesmärkide saavutamiseks paratamatult paljude partnerülikoolide ja teadusasutuste allüksustega, fondide ja kolleegidega. Nii Eestis kui välismaal on oluline osa fondidesse ja kirjastustesse minevatel soovituskirjadel ja arvamustel.

Suhtluse üheks kandjaks ja sidujaks on ülikooli kaubamärk, mis kõige enam levib ja tutvustab end kirjavahetuse, nimekaartide ja ka logoga ümbrike kaudu. Aeg on õpetanud hindama kaubamärgi olulist rolli ülikooli tutvustamisel ja *imago* kujundamisel.

Kuna kirjaplangi kasutab nüüd märksa suurem osa ülikooli liikmeskonnast, siis toob see kõigile kasutajale ka kohustuse - järgida akadeemilisele liikmeskonnale kohast keelekasutust ja stiilnõudeid ning ka vormistust. Need kõik on üks osa suhtlemise etiketist.

Vormistuse osas saab esmast teavet ülikooli asjaajamiseeskirjast, mis on olemas kõikidel allüksuste sekretäridel (asjaajamise cest vastutavatel töötajatel). Kuna viimatinimetatud töötajad on läbinud ka vastava asjaajamisalase koolituse, siis nendelt saate head nõu koos kommentaaridega mistahes vormistus- või muud asjaajamiskorraldust puudutavates küsimustes.

Aga teeme ka spetsiaalset koolitust.

AMETIKIRJA VORMISTAMINE

Lossi 3-112 (grupi suurus 30 inimest):

19. veebruaril kell 15.15 - 16,

26. veebruaril kell 9.15 - 10,

5. märtsil kell 15.15 - 16.

Registreerumine tel 465 608 (Mairi Paidla).

Vajaduse korral moodustame täiendavaid grupe (kokkuleppel ka allüksuses või teaduskonnas kohapeal).

Sirje Mark,
ülikooli kantslei juhataja

Tudengiraadio

Neljapäeviti kell 20.20-22 Raadio Tartu sagedustel.

Saatejuhid on ajakirjandustudendid Mart Normet ja Sten Teppan.

TÜ koguduses

Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku TÜ koguduse iseseisvusaastapäeva jumalateenistus koos annulauaga on **pühapäeval, 22. veebruaril kl 11.15** ajaloo muuseumis.

Infopunkti POSTKAARDID

- Postkaardikomplekt ülikooli hoonetega 27.60.
- Üksikud postkaardid ülikooli hoonetega 2.30.
- Navitrolla ülikooli-teemalised postkaardid 4.80.
- Kutsekaaned ülikooli peahoone kujutisega 13.50.
- Postkaart Jüri Arraku maalist "Ülikooli esimene kantsler Johann Skytte".

Soome ärimehed kinkisid Tartu Ülikoolile raamatuid

Eelmisel nädalal andis Eesti Soome Ärijuhtide Ühing õigusteaduskonnale ja majandusteaduskonnale üle 20 000 krooni väärtuses uusi raamatuid. Ärijuhtide ühingu poolt annetatud raamatute valik põhines eelnevalt õppejõudude seas toimunud küsitlusel ning paljud õpikud tuli tellida otse Inglise kirjastustelt. Raamatuid olid õigusteaduskonna uude Juridicum'i hoonesse tulnud üle andma Bo Hendriksson, Aku Sorainen ning Ants Proman. Meeldivas õhkkonnas toimunud vestluses avaldasid nii õigusteaduskonna dekaan

Peep Pruks kui majandusteaduskonna dekaan Jüri Sepp siirast heameelt ärijuhtide ühingu omaalgatusliku annetuse üle, kuna just uutest õpikutest on mõlemal teaduskonnal puudus. Ärijuhid omakorda rõhutasid, et ka nemad on huvitatud sellest, et Tartus koolitatakse kõrgel tasemel uusi spetsialiste.

Eesti Soome Ärijuhtide Ühing ühendab 90 suurimat Eestist tegutsevat Soome kapitalil põhinevat ettevõtet, kus töötab kokku umbes kuus tuhat inimest. Üheks ühingu eesmärgiks ongi Eesti hariduse ja kultuuri toetamine.

□ Dekaanidel on põhjust rõõmustada.

Personalikoolituskursused

Inglise keel edasijõudnuile 30h

Kursus on koostatud spetsiaalselt administratiivtöötajatele, kes vastutavad osakondade välissuhtluse eest (sekretärid ja osakondade välissuhtluse cest vastutavad ametnikud, 15 in). Arendatakse suulist ja kirjalikku kommunikatsiooni inglise keeles - telefonivestlus, ametkirjade koostamine, suhtlussituatsioonide sõnavara. Lektor Ele Kaldjäär. Kursus toimub teisipäeviti ja kolmapäeviti kell 16.15-17.45, Tiigi 78-335, alates 17. veebruarist. Osalemise tasu ühele osavõtjale on 500 kr, millest 50% tuleb leida osalejal endal lisafinantseerimisega, 50% tasub personaliosakond. Registreeruda kiiresti tel 465 141 või e-posti teel maria@admin.ut.ee. Registreerumisleht vahetu töökorraldaja soovitusel tuua personaliosakonda hiljemalt 15. veebruariks.

Õpetamisoskused II (seminar, loeng)

NB! Jätkukursus neile, kes osalesid eelmisel aastal I osas.

Kursus on koostatud spetsiaalselt noortele õppejõududele, assistentidele, lektoritele, et arendada oskusi materjali huvitavaks ja meeldejäävaks esitamiseks (assistendid, lektorid, väheko-genud õppejõud). Kavas: didaktika alused, ettekande piltlikustamine, mitmesonilised märgid - nende kasutamine ja mõju. Läbiviija dotsent L. Vassilt-senko. Kursus toimub kolmapäeval, 25. veebr ja kolmapäeval, 4. märtsil, Ülikooli 16-102, kell 16.15-19. Osalemise eest tasub personaliosakond.

Registreeruda kiiresti tel 465 141 või e-posti teel maria@admin.ut.ee. Registreerumislehte vahetu töökorraldaja soovitusel tuua personaliosakonda hiljemalt 22. veebruariks.

sport

ÖNNITLEME!

EESTI MEISTRID talvistel kergejõustikumeistrivõistlustel:

Merle Kivimets (teivashüpe 3.40) ja Ramon Kaju (kõrgushüpe 2.24).

Ramon Kaju täitis sellega veebruari lõpus Hispaanias toimuvate Euroopa sisemeistrivõistluste normi.

AEROOBICA

Muutusid treener Aire Allika teisipäevased aeroobikatunni ajad. Alates 17. veebruarist toimuvad Aire Allika tunnid teisipäeviti kell 18 ja 19, neljapäeviti algusega kell 20 ja 21.

WADO-RYU

Tartu Ülikooli spordikeskus pakub uut ja huvitavat võimalust teie vaba aja sisustamiseks traditsionaalse jaapani võitluskunsti Wado-ryu harjutamisega. Tänapäeval on Wado-ryu harjutamisel kolm peamist eesmärki.

* Esmalt on Wado-ryu tõhus kasvatusüsteem, mis arendab harjutajas viisakust, distsipliini, tahtejõudu ja loovust ning annab seega parema võimaluse tänapäeva pingelises ja kiiresti muutuv elus läbi lüüa.

* Teiseks on Wado-ryu harjutamine suurepärane võimalus end kehaliselt heas vormis ja tervena hoida.

* Kolmandaks annab see võimaluse omandada reaalse enesekaitseoskuse, kus pole peatähtis mitte füüsiline jõud, vaid hea tehnika ja enesevalitsemine.

Wado-ryu tehniline arsenal on mitmekülgne, ühendades Okinawa karate, jaapani ju-jitsu ning mitmeid relvatehnikaid. Wado-ryu harjutamine on sobiv ja jõukohane kõigile hoolimata soost, vanusest ja füüsilisest võimekusest.

Treeninguid juhendab Eestis ainuke otseselt Sencsi (meister) Takashi Ogata (Eesti ja Soome peaõpetaja, 7. dan) poolt volitatud ja atesteeritud Wado-ryu õpetaja, instruktor Tanel Lihtmaa (1. dan, must vöö, harjutanud 15 aastat, Wado-ryu Akadecmia tegevliige).

Treeningud toimuvad Jakobi 5 suures saalis teisipäeviti 14 - 15.30 ja pühapäeviti 17.30 - 19.30. Asjast huvitatuid oodatakse Jakobi 5 suures saali 15. veebruaril 17.30.

Lisainfo: <http://www.math.ut.ee/~kalvin/REI.htm>.

Tiia Lillemaa,
spordikeskuse sekretär

kursus

Vene ja slaavi filoloogia osakonna fakultatiivkursus eesti keeles:

vene klassikalise kultuuri arengu-jooned (Puškini ajastu) - 3 AP (arvestus) - lektor A. Malts. Esimene kohtumine õppejõuga neljapäeval, 12. veebr kell 20.15, ph 139. Edasine tunniplaan kokkuleppel.

Vene klassikalise kirjanduse tekkelugu, suunad ja esindajad. Loengukursus keskendub A. Puškini loomingule. Vaadeldakse eesti ja vene klassikalise kultuuri seoseid. Loengud - 2 t nädalas, lektüür - 1 AP ulatuses, referaat - 1 AP.

Oodatud on kõik asjahuvilised. Registreerimine toimub kahel esimesel loengul või vene kirjanduse õppetoolis (keeltetaja 302, tel 465 353).

History of Russian Culture - 3 AP (credit) - prof L. Kiseleva. Tuesday 18-20, main building 139. First lecture on the 17th of February.

The course foresees the presentation of the main periods of the history of Russian culture and the analysis of the key phenomena of Russian national identity as well as the conception of Russian Europeanism.

Lectures - 2 hours a week, essay - 1 AP, independent work - 1 AP. Everybody is welcome! Registration to the course: Department of Russian Literature (Language Block 302, telephone 465 353) or during the first two lectures.

seminar

Teadusfilosoofia õppetooli seminar kevadsemestril

Koguneb reeglina üle nädala, reedeti kl 16.15 filosoofia osakonna seminariruumis (Lossi 3-223). Esimene ettekandekoosolek on 20. veebruaril.

Esialgne kava:

20. veebr - Jüri Tammaru: *Sümmeetria ja ratsionaalsus*,

6. märts - Endla Lõhkiivi: *Realism ja relativism teadusfilosoofias*,

20. märts - Anto Unt: *Kontrafaktuaalsed tingimused*,

3. aprill - Veiko Palge: *Kas aeg on olemas?*,

24. aprill - David Miller (Warwicki ülikool, Coventry, Inglismaa): *Popper's theory of verisimilitude*,

8. mai - Margo Laasberg: *Põhjuslikkus ja põhjuslik seletus*,

22. mai - Piret Kuusk (Füüsika Instituut): *Realism ja füüsikateooriad*,

Oodatud on kõik teadusfilosoofia huvilised, nii filosoofid kui ka teadlased.

töö

E. Vilde nim Juuru Keskkool Rapla- maal (13 km kaugusel maakonna keskusest, 50 km Tallinnast) pakub 1998. aasta sügisest täiskoormusega tööd järgmistele õpetajatele: inglise keel (9.-12. klass), emakeel ja kirjandus (põhikool ja gümnaasium), bioloogia-geograafiaõpetaja (põhikool ja gümnaasium).

Võimalus valida ametikorter (elektri-, kesk- või ahjuküte).

Inglise keele õpetaja palk kokkuleppel. Info: E. Vilde nim Juuru Keskkool, Tallinna mnt 18, Juuru, EE3511 Rapla- maa; tel (248) 44 106, 44 149; e-post: juurukk@estpak.ee.

* * *

Kehtna Põhikool otsib energilist, teotähtlist, humoorikat matemaatikaõpetajat, kes on võimeline ka probleeme lahendama ning ei karda lapsi. Täiskoormus ja enamgi veel, võimalused tegutseda ka teiste ainete õpetamisel. Suudame lahendada tööleasumisega seotud probleemid.

Pöörduda võivad ka teiste erialade õpetajad, meil on rohkesti variante.

info

Pakume tööd ka logopeedile.

Asume peaaegu keset Eestit Rapla maakonnas, heas keskkonnas. Kaalume reaalgümnaasiumi asutamise ideed. Oleme üks Eesti suurimatest maakoolidest.

Tel (248) 75 513, faks (248) 75 517, e-post: kehtnapk@estpak.ee.

varia

Tartu Norra Selts

koguneb neljapäeval, 19. veebruaril kl 18 ph aud 102. Konrad Mäe Ateljee Norra turneest räägib Margus Meinart.

professorite klubi

Kolmapäeval, 18. veebruaril kl 17.15 on ajaloo muuseumis kohtumine rektorikandidaatide professorite Peeter Tulviste ja Jaak Aaviksooga.

muuseum

näitus

Ajaloomuuseum

Toomemägi

<http://www.ut.ee/REAM/>

K-P 11-17

Info, ekskursioonide tellimine tel 465 671.

Ruumide üürimine: 465 675.

Kohvik on avatud kolmapäevast laupäevani kell 11-17.

Näitused: "Kingitused Tartu Ülikoolile", "Tartu Ülikool filatelisti pilguga: margid, pitsatid, templid".

Muuseumis on võimalik tutvuda videofilmidega ülikooli ajaloost ja tähtsündmustest: "Tartu Ülikool aastail 1919-1932", "Ülikool nõukogude okupatsiooniaastail", "70 aastat eestikeelset ülikooli".

Klassikalise

muinasteaduse muuseum

Peahoone

<http://www.ut.ee/REKL/muuseum.htm>

E-R 11-16

Info tel: 465 384.

Püsiläljapanek: skulptuurid; kreeka arhailise, klassikalise ja hellenistliku kunsti paremate tööde kipsist jäljendid.

Pühiblainelised gravüürid 16.-19. sajandist "Armasta oma ligimest nagu iseenast".

Ekskursioonid aulasse ja kartserisse.

Zoologiamuuseum

Vanemuise 46

<http://www.ut.ee/BGZM>

K-L 10-16

Püsinäitus: lindude saali rõdul linnu- munade näitus.

Geoloogiamuuseum

Vanemuise 46

<http://www.ut.ee/BGGM/>

K-L 10-16

Info tel: 465 839.

Ekspositsioon inimese evolutsioonist.

raamatukogus

Raamatunäitus: "1917. aasta Eesti- maal - mälestustes", "Albert Kivikas - 100".

Näitused: "Rudolf Kenkmaa 100", "Pääsu (sünd 1993) pildid", TÜ maaliosakonna 3. kursuse tudengite maalid, Sirje Protsini maalid "Ratta leiutamine".

Raamatumuuseum

E-R 12-15.

Püisiekspositsioon "Restauraatori töölaual".

Näitus Rootsi-aegsetest ülikooli trükistest.

Nr. 6 (1918)

Reede,
20. veebruar
1998

Ilmub 1948.
aastast

Hind 2 krooni

Universitas Tartuensis

Tartu Ülikooli Raamatukogu

Eesti Vabariigi 80. aastapäeva üritused ülikoolis

Reedel, 20. veebruaril kl 10 toimub ajaloo muuseumis diskussioon "Ülikool, ühiskond ja riik Eestis" ja näituse "In corpore Vabadussõtta" avamine;

kl 14 korraldab samas majandusteaduskonna vilistlaste ühendus "Hermes" konverentsi "Riigi osa majanduses";

kl 14 EV 80. aastapäevale ja kodukaunistamise aastale pühendatud näituse "Eesti kodu" avamine raamatukogus.

Esmaspäeval, 23. veebruaril kl 12 on aulas Tartu maakonna, linna, EPMÜ ja TÜ ühine aktus.

Kavas:

tervituskõned TÜ rektor Peeter Tulvistelt, Tartu maavanem Jaan Õunapuult, Tartu Linnavolikogu esimehelt Väino Kullilt, EPMÜ rektor Hardi Tulluselt;

Kõne Isamaale - Tanel Mazur Üliõpilasseltsist Raimla;

Esinevad TÜ Akadeemiline Naiskoor (dirigent dots Vaike Uibopuu) ja Tartu Karlova Gümnaasiumi Mudilaskoor (dirigent Anneli Traks, kontsertmeister Merike Muttik).

Eesti Vabariigi 80. aastapäeva puhul

President Lennart Meri otsuse kohaselt on Eesti Vabariigi 80. aastapäeva eel riikliku autasu saanud isikud, kes on oma tegevusega kindlustanud Eesti Vabariigi õiguslikku järjepidevust.

Eesti Vabariik tänab Eesti eest võidelnud, isiklikku vaprust ja eeskuju ilmutanud, õpetajaid ja diplomaate, teadlasi ja elupäästajaid, riigiametnikke ja vabadusvõitlejaid, inimesi, kes on andunud ennast pühendanud erialatööle.

Autasustatute hulgas on järgmised Tartu Ülikooliga seotud isikud:

III klassi Maarjamaa Rist

Nils Otto Taube (Suurbritannia, TÜ auliige).

III klassi Riigivapp

Marju Lauristin (ühiskonnategelane ja -teadlane).

IV klassi Riigivapp

Jaak Kangilaski (kunstiteadlane ja ühiskonnategelane);

Ülo Lepik (matemaatik);

Peeter Tulviste (psühholoog, Tartu Ülikooli rektor).

III klassi Valgetäht

Ain-Elmar Kaasik (arstiteadlane);

Arvo Krikmann (rahvaluuleteadlane);

Helmut Piirimäe (ajalooteadlane);

Hans-Voldemar Trass (loodusteadlane);

Richard Villems (gencetik).

IV klassi Valgetäht

Paul Alvre (keeleteadlane);

Simon Levin (vandeadvokaat, TÜ kuratooriumi liige);

Olaf Printits (matemaatik).

V klassi Valgetäht

Endel Aruja (haridustegelane, TÜ auliige).

2. lk

! Sõna on rektorikandidaatidel

! Palgad tõusevad

3. lk

! Ülikooli eelarvenumb-
rid humanitaari pil-
guga - prof Anne Lill

! T. Maimetsa kommentaar

! Ehitus- ja remon-
dieelarvet vaatleb
arhitekt Martti Preem

4. lk

! Erasmuse programm
jõuab Tartu Ülikooli

! Prof Juri Lotmani sün-
niaastapäeva seminar

! Toetusfond

Kuidas valitakse rektor

Rectori valimiskoosoleku korraldab ja viib läbi valimiskomisjon. Komisjoni esimees on prof Inge-Maret Orgo, aseesimees prof Ants Tuulmets, liikmed dots Peeter Roosimaa, akadeemiline sekretär Ivar-Igor Saarmiit ja üliõpilane Leif Kalev. Valimiskoosolek toimub tuleval reedel, 27. veebruaril kell 13 aulas.

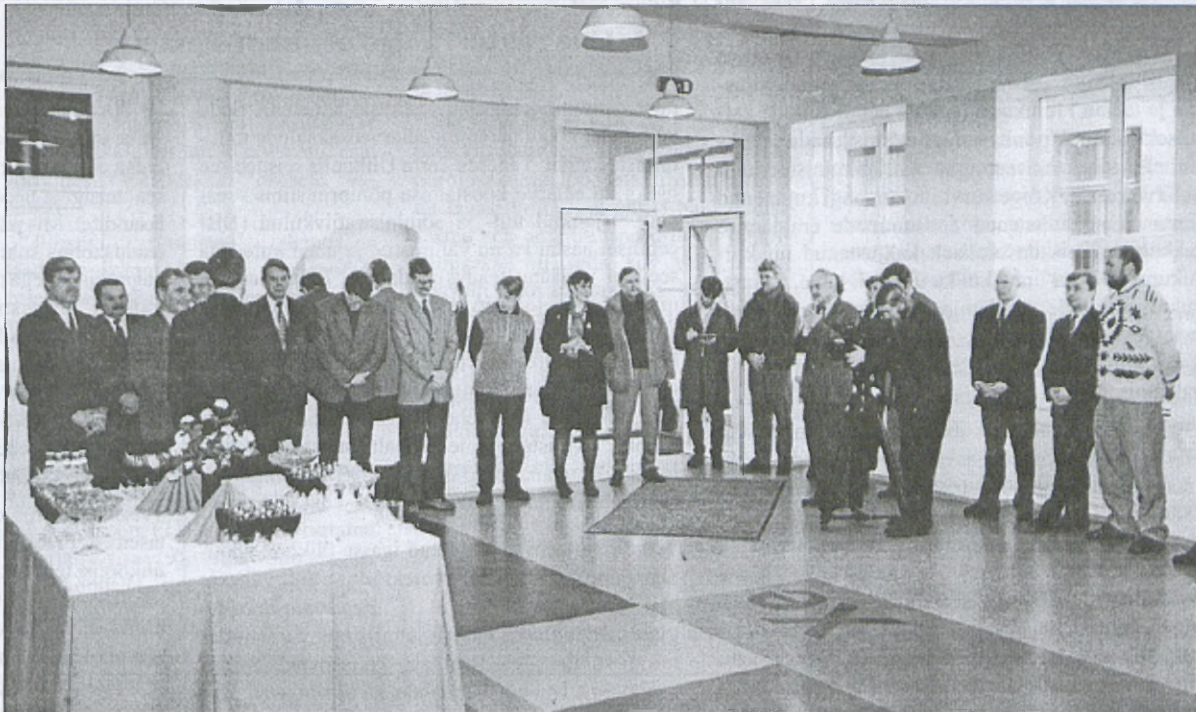
Rectorikandidaatidel on õigus esineda lühikese sõnavõtuga ning kuni hääletamise alguseni tagasi astuda. Valimisagitatsioon on valimiskoosolekul keelatud.

Valimiskogusse kuulub 246 liiget (korralised professorid, TÜ nõukogu ja teaduskonnade liikmed).

Valituks osutub see kandidaat, kes kogub üle poole valimiskogu poolthääli-

test, s.o vähemalt 124 häält. Kui kumbki kandidaat nii palju hääli ei saa, korraldatakse teine voor, kuhu läheb edasi rohkem poolthääli saanud kandidaat. Kui kandidaadid said võrdse arvu hääli, läheb teise vooru ealt vanem. Ka teises voorus peab kandidaat saama vähemalt 124 häält. Vastasel juhul jääb rektor valimata.

Ülikooli auditooriumid ajaga sammu pidamas

□ 6. veebruaril avati pidulikult keemiahoone konverentsikeskus.

Ülikooli õpperuumide üldpilt on mitmekesine suuruse, otstarbe, kaasaegsuse ja hooldatuse poolest. 1997. aasta lõpul toimunud võistlusülevaatus "Kaasaegne auditoorium" oligi mõeldud hetkeksist ülevaate saamiseks ning paremate äramärkimiseks. Õpperuumide olukord sõltub paljuski peremehetundest ja hooldusest (puhtus, üldilme, mööbli paigutus, otstarbekus), kuid kaasajastamiseks on vaja ka rahalist investeerimist. Kaasaegses auditooriumis peaks olema vähemalt korralik tahvel, statsioonarne grafoprojektor, ekraan, otstarbekas mööbel ja optimaalne valgustus (tahvlil, laudadel).

Ülikooli 143 auditooriumist on viimastel aastatel (1994-1997) kaasajastatud 78 (54%). Üleülikoolilistest summadest on soetatud 249 tahvli (118 ro-

helist ja 131 valget), tahvleid on paigutatud ka seminari- ja praktikumiruumidesse. Uue näo on saanud üleülikoolilised auditooriumid peahoones (aud 102 - grafoprojektor, diaprojektorid võimaldavad paralleelprojektsiooni) ja keemiahoones (ringauditoorium - grafoprojektor, tellimisel dia-, video- ja arvutiprojektorid). Humanitaarhoones on kaasaegse sisustusega auditoorium nr 112, kus on statsioonarne grafoprojektor ja SAT-TV süsteem, tellimisel on võimalik arvuti-, video- ja diaprojektorite kasutamine. Nimetatud tehnika kasutamist korraldab arvutigraafika- ja õpetehnikakeskus.

6. veebruaril avati keemiahoone ringauditooriumi uus sissepääs koos fuajee ja presentatsiooniruumiga, mis lisab uusi võimalusi kaasaegse konverentsi

korraldamiseks selles auditooriumis. Ruumikasse fuajeesse on võimalik paigaldada stende, seal on ka riidehoid ning tualettruumid. Korrus kõrgemal asub presentatsiooniruum, kus samuti on võimalik näidismaterjale eksponeerida. Uus sissepääs asub keemiahoone Ülikooli tänava poolses otsas.

Õpperuumide kaasajastamine ja inimsohralikumaks muutmine peaks jätkuma, kuid tehtut tuleb suuta ka hoida. Õpperuumide hea käekäik ja ilus väljanägemine on tihti otseses seoses hea peremehetundega. Loode-tavasti kuulub hoolikas valdaja/kasutaja tulevikus mõttelise osana iga kaasaegse auditooriumi juurde.

Ülle Hendrikson,
bakalaureuseõppe peaspetsialist

Tänu Autasustamisi

Rektor õnnitles 70. sünnipäeva puhul ning avaldas tänu pikaajalise ja kohusetundliku töö eest ning autasustas TÜ väikese medaliga majandusteaduskonna emeriitprofessor Vambola Türki.

65. sünnipäeva puhul pälvisid tänu pikaajalise kohusetundliku töö eest kinnisvarade osakonna töödejuhataja Evi Silm ja majajuhataja Virve Reili. Samuti avaldati tänu kauaaegse ja kohusetundliku töö eest ning autasustati TÜ väikese medaliga craadiguse instituudi lektorit Maie Ruusi. TÜ väikese medali ja tänukirjaga autasustati kantsleji ja personaliosakonna köitjat Aino Juursood.

Sõna on rektorikandidaatidel

Jaak Aaviksoo

Olen sündinud 11. jaanuaril 1954. aastal Tartus. 1971. aastal lõpetasin Tartu II Keskkooli, 1976. aastal TRÜ füüsika-keemiateaduskonna *cum laude* füüsika teoreetikuna ja asusin tööle Füüsika Instituuti. 1981. aastal kaitsesin väitekirja, milles esmakordselt jälgiti kuuma luminesentsi nähtust molekulaarkristallides.

Olen osaline pikosekundspektroskoopia uurimissuuna rajamises Tartus; uurinud eksitonide dünaamikat molekulaar- ja pooljuhtkristallides ja kvantstruktuurides; tegelnud laseroptika ja koherentsete optiliste kostetega; 1987. aastal valiti mind FI juhtteaduriks.

Ajavahemikul 1987-1988 ja 1989. aastal töötasin A. von Humboldti Fondi stipendiaadina Stuttgartis, 1990. aastal külalisprofessorina Pariisi VII ülikoolis ja 1991. aastal Osaka Ülikoolis. 1992. aastal juunis valiti mind Tartu Ülikooli optika ja spektroskoopia professoriks, sama aasta juunist olen TÜ prorektor. 1995. aasta novembris nimetati mind kultuuri- ja haridusministriks. Töötasin sellel kohal 1996. aasta novembrini, seejärel naasin tööle ülikooli eksperimentaalfüüsika ja tehnoloogia instituudi juhatajaks, kellena töötan siiani. 1995. aastal valiti mind Eesti Teaduste Akadeemia liikmeks täppisteaduste alal.

Olen avaldanud üle 100 teadustöö, sh 43 artiklit rahvusvahelistes ajakirjades, osalenud rohkem kui 30 rahvusvahelisel teadusfoorumil ning esinenud loengutega mitmes ülikoolis (Saksamaal, Prantsusmaal, USA, Jaapanis, Šveitsis jm). Seoses tööga haridussüsteemis olen avaldanud rea uurimuslikke artikleid Kesk- ja Ida-Euroopa (kõrg)haridussüsteemide kohta, esinedes vastavatel rahvusvahelistel foorumitel. Olen Eesti Füüsika Seltsi asutaja ja esimene esimees, Infohiskonna Foorumi liige, samuti Eesti Teadus-

ja Arendusnõukogu ja Vabariigi Presidendi akadeemilise nõukogu liige. Haridusministrina käivitasin Tiigrihüppe nime all tuntuks saanud koolide arvutiseerimise programmi ja juhin siiani selle programmi tegevust ja Tiigrihüppe Sihtasutuse nõukogu.

Valdan inglise, vene, saksa ja vähemal määral prantsuse keelt.

Vanem poeg Ain on arstiteaduskonna 6. aasta üliõpilane, abikaasa Kiira Aaviksoo töötab keskkonnaministeeriumi peaspetsialistina. Peres on tütar Berit, õigusteaduskonna üliõpilane, ja poeg Helmer, kes õpib Miina Härma gümnaasiumis.

Peeter Tulviste

Sündisin 28. oktoobril 1945 Tallinnas. 1964 lõpetasin Tallinna 10. Keskkooli (Nõmme Gümnaasiumi) ja läksin Moskva Ülikooli psühholoogiat õppima. Pärast lõpetamist 1969. aastal tulin tööle Tartu Ülikooli. 1970. aastal võeti mind aastaks sõjaväkke. 1971-1974 õppisin TÜ aspirantuuris, sügisest 1974 asusin tööle loogika ja psühholoogia kateedrisse õpetajana.

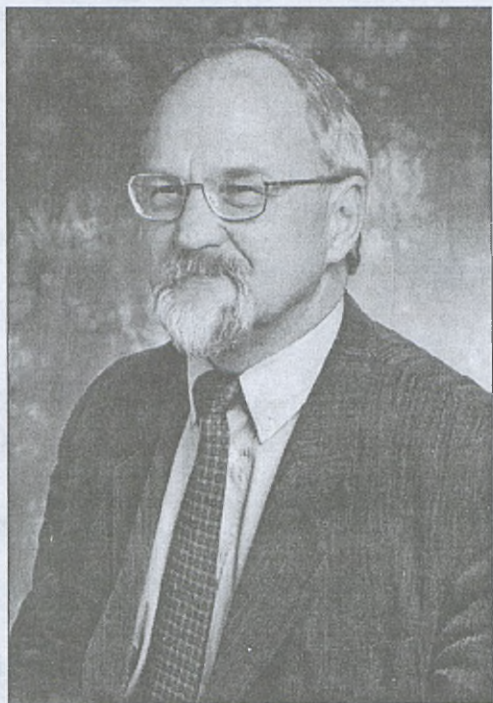
1975. aastal kaitsesin kandidaadi-, 1987. aastal doktoritöö. Mõlema teemaks olid kultuurierinevused ja ajaloolised muutused mõtlemisprotsessides. Selleteemalised raamatud ilmusid 1984. aastal eesti, 1988. aastal vene ja 1991. aastal inglise keeles. Olen uurinud ka lapse mõtlemise arengu sõltuvust kultuurist. Aastast 1988 olen valitud arengupsühholoogia korraliseks professoriks (psühholoogia kateedri juhataja 1988-1992).

1990-1991 olin uurimistöö Clarki Ülikoolis USAs, kevadsemestril 1992 külalisprofessor Hamburgi Ülikoolis. Aastast 1989 olen pidanud loenguid Poola, Rootsi, Soome, USA, Kanada, Jaapani ülikoolides. Olen publitseerinud üle saja teadustöö.

1991. aastal olin filosoofiateaduskonna korraldaja-dekaan ja hiljem dekaani kt, 1992. aastal prorektor. 1993. aasta mais valiti mind Tartu Ülikooli rektoriks.

1994. aasta jaanuarist olen Eesti Teadus- ja Arendusnõukogu aseesimees.

1994. aastal valiti mind akadeemikuks, alates novembrist 1994 täidan Eesti Teaduste Akadeemia asepresidendi, samuti humanitaar- ja sotsiaalteaduste osakonna akadeemik-sekretäri kohuseid.

1996. aastal valiti mind Euroopa Teaduste ja Kunstide Akadeemia liikmeks, 1997. aastal Poola Meditsiiniakadeemia liimeks.

Kuulun Eesti Psühholoogide Liidu juhatusse ning olen ISSBD ja CHEIRONi Euroopa osakonna liige. Olen ajakirja Akadeemia toimetuskollegiumi ning ajakirjade Journal of Russian and ast European Psychology ja Culture and Psychology toimetuste liige.

Olen abielus, tütre ja poja isa. Abikaasa Tiia töötab psühholoogia osakonnas dotsendina, poeg Jaan on psühholoogia eriala 1. aasta üliõpilane, tütar Epp on kooliõpilane.

I Konstruktiiivs dialoogis. Pean siinkohal võimalikuks pakkuda lahendust vaid kahele probleemile. Esiteks vastasseis ülikooli juhtkonna ja arstiteaduskonna ning kliinikumi vahel. Kahet-suväärsel moel on vastasseis väljunud erinevate arusaamade pinnalt ning kujunenud suuresti ka reaks isiklikeks vastasseisudeks. Minu administratiivne kogemus näitab, et lahendus ei saabu enne, kui vähemalt üks osapooltest asendatakse. Sel ei ole midagi pistmist süüdlase otsimisega, vaid vajadusega taastada konstruktiiivne dialoog. Teine probleem on kliinikumi baasil toimuva õppe- ja teadustöö nn infrastruktuuri kulude katmine. Mõistan ja toetan kliinikumi taotlust nende kulude katmiseks ülikooli poolt, samuti taotlust saada selleks tarbeks sihtfinantseeringut sotsiaalministeeriumi eelarve kaudu. Kõige kurvastavam ongi kujunenud vastasseisust tulenenud sihtsummade eraldamise lakkamine, mis on oluliselt kahjustanud nii kliinikumi ja Tartu linna kui ka ülikooli huve. Infrastruktuuri kulude eraldamine kliinikumile ülikooli eelarvest on võimalik koos ülikooli eelarve koostamise üldpõhimõtete sisulise ümberkorraldamisega.

2 Väidan, et ülikooli jooksva aasta finantsvõimalused lubavad saavutada dotsentide keskmise palgataseme 6000-6500 krooni. Palgatase 10 000 krooni on hea tahtmise korral saavutatav 2-3 aastaga. Kahjuks on küsimuse asetus vältimatult spekulatiivne, sõltudes paljudest välisparameetritest, samuti ülikooli enda eelistustest. Jääksin siiski truuks oma varasematele väidetele – sihikindla tööga on võimalik tagada palgaskeemi (4:3:2 riigi keskmist) rakendumine 3-4 aasta jooksul, kusjuures proportsioonide taastamine peaks olema realiseeritav veel jooksva aastal. Kahjuks pole see paljude teaduskondades võimalik juba kinnitatud eelarve tingimustes ilma olulist, ülikooli põhitegevust kahjustavate koondamisteta.

3 Ma cristaks siinkohal kaks erinevat probleemi. Ühe olemus on teatud vastasseis ülikooli akadeemilise pere liikmete ning teenindava personaliga, sh administratsiooni töötajate vahel ning on ilmselt ülikoolide igavene probleem, millele lahend-

UT küsimused rektorikandidaatidele

1. Kuidas Teie lahendaksite arstiteaduskonna probleemeid?
2. Millal on dotsentide palk 10 000 krooni?
3. Tihti räägitakse nn administratsiooni probleemist. Milles näete selle probleemi olemust ja kas sellel on olemas lahendus?
4. Uue rektori kõige olulisem ülesanne?

duse otsimine käib alati teatavate lainetena. Seda võib näha kõige paremini eelarveosakaalude muutumiste kaudu. Täna Tartu Ülikoolis seisneb see lisaks ka eelarve koostamise põhiprintsiibis – esmalt vajalikkud üld- ja administratiivkulud (NB! eelmisel aastal ka nn vältimatud ja uued kulud) ja seejärel ülejäänud teaduskondadele. Mõtelaadi ilmetamiseks tootsin ülikooli eelarveliste käes hoidva prorektori vastuse küsimusele “Miks on ülikooli hariduseelarves 2,7 miljonit nähtud ette administratsiooni kantselikuludeks?”. “Kas sa tead, kui palju selle lehe trükkimine maksab – üle krooni?” Mõistan poolelt sõnalt, miks pidin instituudi juhatajana piirduma 14 000 krooniga hariduseelarve majanduskuludeks.

Teine probleem on peidetud igasse ülikooli administraatori, rektori või prorektori välja väitesse “Ülikool on seisukohal, et ...”. *Academia*’lt kolle-giaalsust eeldades väidan, et niisugune väljaütlemine vajab väga laialdast konsensust, milles osalevad teiste kõrval näiteks ka üliõpilased. Kui see nii ei ole, oleme saanud administratsiooni probleemi – *academia* on redutseerunud administratsiooniks.

4 Taasluua ühtsustunne ülikooli akadeemilises peres ja liikmeskonnas laiemalt, edendada kollegiaalsusel põhinevaid otsustusmehhanisme ja tagada põhitähelepanu koondamine ülikooli põhitegevusele – õppe- ja teadustööle.

I Arstiteaduskond ei ole esimene ega ainuke teaduskond, kellel on olnud see probleem, et üldse ei tule enam ots-otsaga kokku. Probleeme on seal teisigi ja need nõuavad lahendamist erinevatel tasanditel. Mis puutub teaduskonna juhtimisstiili ja teaduskonna suhteid ülejäänud ühiksa teaduskonnaga, siis sellega peab teaduskond ise toime tulema. Teiseks on arstiteaduskond, kui võrrelda teda näiteks õigusteaduskonnaga, olnud saamatu oma suhetes avalikkusega ja oma peamise tellija, sotsiaalministeeriumiga. Kui teaduskond on pidevalt nõudnud vastuvõtu suurendamist, siis sotsiaalministeerium on sellele jäigalt vastu olnud. Ja valitsuses kuulatakse loomulikult tellijat, st ministeeriumi.

Teiseks on probleemid, mis lahendatavad ülikooli tasemel. Praegu oleme ametis sellega, et otsime ülikoolist teaduskonnale raha. Ülikooli poolt toetan teaduskonna taotlust, kuna finantshäda on osalt tekkinud sellest, et on mindud uutele õppekavadele, mis ei ole ainult arstiteaduskonna, vaid ka ülikooli ja terve Eesti riigi asi. Sellepärast on loomulik, et ülikool aitab kaasa selle probleemi lahendamisele.

Mis aga puudutab arstiteaduse ja –õppe üldisi perspektiive, siis nende arutamine ja lahendamine ei mahu teaduskonna ega ülikooli raamidesse, vaid seda peab lõppkokkuvõtteks otsustama riik.

2 Oma tegevuskavas väidan, et dotsendi keskmise palk ületab selle aasta sees 7000 krooni piiri, mis teeb 75 protsenti möödunud aasta detsembrikuu professori keskmisest palgast. Pole kahtlust, et lähematel aastatel jõuame dotsendi pal-

gaga kümne tuhande kroonini. Millal täpselt, see sõltub 1) üldisest majanduslikust edenemisest, 2) sellest, mis kujul Riigikogu aktspteerib aprillikuus rektorite poolt väljapakutavat kõrghariduse väljaarendamise kava, 3) dotsentide hulgast tulevikus. Praegu on sõnastamisel uued dotsendile esitatavad nõuded ja kui need valmis on, siis hakkame praegusi ja tulevase dotsente nende nõuetega kõrvutama. (Palun sellest mitte nii aru saada, nagu ähvardaks praegusi dotsente mingi oht.) Kuna kõiki neid tegureid on võimatu ette näha, siis on täpset aega raske öelda, aga arvan, et dotsendi palk jõuab 10 000 kroonini ülejärgmisel aastal, st aastal 2000.

3 See probleem on päevakorral kõikides Euroopa ülikoolides, sest ülikool ei ole enam elevantluust torn, kuhu valitsuselt tuli raha sisse ja teadlastelt läks teadus välja. Üha rohkem eeldatakse, et ülikoolid majandavad ennast ise, hoolitsevad ise oma mitmest kanalist tulevast finantseerimisest. See aga tähendab, et ülikooli haldus- ja majandusliku juhtida niimoodi, et üks, näiteks majandusteaduse professor ajab oma õppe- ja teadustöö kõrvalt ära ka ülikooli majandusajad, ei ole võimalik. See on lootusetu minevik. See on praegu töö, mis eeldab professionaalse majandusjuhi täi-panust.

Teisest küljest on ülikoolid olnud traditsiooniliselt akadeemilise vabaduse pesad, kus on sallitud ainult akadeemilist autoriteeti ja mitte muud. Sellest see vastuolu tekibki. Seda küsimust arutatakse praegu Euroopa ülikoolide foorumitel. Lahendus on selles, et kumbki pool mõistab teise funktsiooni ja positsiooni paremini kui praegu. Me ei pea jalgratast üksi leiutama, kuid siiski mõtlema, mille poolest on meie olud erilised.

4 Esiteks - jätkata ülikooli reformimist järjepidevalt, rahulikult ja jõuliselt, ilma tõblemiste ja vapustusteta; teiseks – hoida ülikooli asendit ja mainet Eesti ühiskonnas; kolmandaks – hoolitsema selle eest, et ülikooli finantseerimine järsult kasvaks. Raha (kuigi mitte ainult sellega) saab teha akadeemilise karjääri ja ülikoolis töötamise uuesti atraktiivseks ja tagada, et ühelgi üliõpilasel ei saa rahapuudus takistuseks Tartu Ülikoolis õppimisel.

Palgad tõusevad

10. veebruaril kinnitas ülikooli valitsus palgaastmestiku muutmise ettepaneku. Miks oli seda muuta vaja? Sellele ja järgnevalele küsimustele vastab personaliosakonna juhataja LEELO MURU.

Palgaastmestikku oli vaja muuta mitmel põhjusel. Esiteks seepärast, et vii-

mane oluline palgaastmestiku muutus toimus 1996. aasta 1. novembrist ja seoses 845-kroonise miinimumpalga kehtestamisega ka 1997. aasta aprillist, mis muutis viit esimest palgaastet. Et palgaastmestik oli üle aasta muutmata ning et 1. jaanuarist suurenes miinimumpalk 1100 kroonini, siis tõi see

palgaastmestikku disproportsiooni, kuna oluliselt oli vähenenud vahe teatud kvalifikatsiooniga, sealhulgas ka kõrgharidusega töötajatele, ja kvalifikatsioonita lihttöötajatele garanteeritud astmepalga vahel.

Teine põhjus. Ülikooli töötajate kuupalk koosneb astmepalgast ja lisatasust, mille eesmärgiks on anda suurem võimalus töötajate palkade diferentseerimiseks. Kuna põhipalk oli kaua aega reguleerimata, siis lisatasu

moodustab keskmiselt üle 20 % töötaja kuupalgast. Teatavasti ei ole igakuised lisatasud mitte alati määratud lisäülesannete või tulemusliku töö eest, vaid pigem selleks, et hoida palka mõningalgi määral konkurentsivõimelisel tasemel. Nii et teiseks põhjuseks oli vähendada lisatasu osakaalu kuupalgas. Tahaksin kindlasti toonitada seda, et hoolimata palgaastmestiku “külmutamisest” enam kui aasta jooksul, on keskmine palk viimase pooleteise aasta

jooksul tõusnud ja seda eelkõige lisatasude osakaalu suurenemise teel. Kuid nüüd on võimalik tõsta kõikide töötajate palka – astmepalga tõus suurendab põhipalga taset keskmiselt 20 protsenti.

Milles seisnevad muudatused?

Rõhutaksin, et iga töötaja palk on individuaalne ja oleneb töötaja tööpanusest, töötaja väärtusest, tööülesannete täitmise tulemuslikkusest, ja mis

arvamus

õnnitleme

Maie Ruus
65

Kollegid õigusteaduskonnast õnnitlevad ja soovivad head tervist!

Vambola
Türk
70

21. veebruaril saab 70-aastaseks majandusteooria õppetooli professor, nüüd juba emeriitprofessor Vambola Türk, mees, kelle kogu teadlik elu on olnud seotud Tartu Ülikooliga. Sügisel täitus sellest 45 aastat.

Pärast Tartu Ülikooli lõpetamist *cum laude* 1952. aastal on ta läbinud õppejõu klassikalise karjäärireedi - aspirantuuri, assistenti, õpetaja, vanemõpetaja, dotsenti, professori, ja lõpuks emeriitprofessor. Majandusteaduse kandidaadikraadi sai Vambola Türk aastal 1961, mil paljud tänastest kolleegidest veel sündinudki polnud. Doktoritöö kaitses ta 1975. aastal. Kuiv aritmeetika aga näitab, et sellestki on juba palju aastaid möödunud.

Aastad kaovad ruttu, kui nad on täidetud tiheda tööga. Ja töötunde on tänane juubilar teinud kindlasti rohkem kui ükskõik kes majandusteaduskonna praegustest õppejõududest. Töö on hoidnud Vambola Türki heas vormis tänaseni. Just sitke töö võimaldas rohkem kui 60-aastaselt mehel aegade muutudes kiiresti uut omandada, mida tähistavad emeriitprofessori kahe soliidse mahuga raamatut viimastel aastatel. Eks seda kõike ole soosinud Vambola Türki maamehelik asjalik ja praktiline loogika.

Muhe naljasoon on toonud sõpru, oma seisukohtade visa kaitsmine lugupidamist, aga ka vaenlasi ja kriitikuid. Viimased on otsinud vigu ja veakesi ja vahel midagi ehk leidnudki. Kuid sellele vaatamata pole Vambola Türk kunagi pead longu lasknud ja on visalt oma teed edasi läinud.

Kollegide ühine soov on, et see aktiivne ja töökas tee jätkuks veel kaua.

Tervist ja jõudu, professor Türk!

Eelarvenumbritest humanitaari pilguga

Jaauarikuus polnud Tartu Ülikoolis peamiseks jututeemaks mitte teadusprobleemid, vaid enekõike raha. Ka Postimees kommenteeris seda artikliga ülikooli napist eelarvest (PM 29. 01.98). Teema liitub paratamatult ka rektorivalimise kampaaniaga, sest eelarve voorustes või puudustes kajastub ka praeguse juhtkonna tegevusprogramm.

Peale lehes avaldatu on lisaks sattunud lauale ka teisi läkitusi, mis kõik selgitavad, kuidas teaduskondade osakaal eelarves suureneb. Kõik see peaks viima järeldusele, et teaduskonnad elavad üha paremini. Ja vastavalt administratsiooni ja üldkulutuste osas peaks järelikult valitsema üha suurem kasinus ja kokkuvõtte - protsendid ei valeta. Ega otsestelt muidugi mitte, aga humanitaarina tahaksin vaadata asja inimlikust küljest. Protsendid vastavad ainult sellele küsimusele, mida tahetakse esitada.

Kuidas puudutavad need protsendid inimesi, kes ülikoolis töötavad?

Mulje, mida praeguse rektori meeskond on püüdnud jätta, nagu väheneksid ülikooli haldamise kulud, on petlik seetõttu, et ta ei esita selle juures peamist küsimust, millest lähtuvalt peaks eelarve koostatud olema, ja nimelt: kui kallist haldusaparaati ja teaduskondadevälist koosseisu ülikool tervikuna jõuab, saab ja tahab ülal pidada. Lähtudes prioriteetidest peaks just teaduskondade huvidest lähtuma vajadus tugistruktuuride, haldusaparaadi, teaduskondade laienduste järele mujal asuvate üksuste näol. Sellele küsimusele vastamine eeldab sotsiaalset kokkulepet, vastastikust respekti ja dialoogi juhtkonna-teaduskondade vahel. Siin julgeks öelda, et arengutendentsides on vajakajäämisi. Möödunud kolme aasta jooksul on teaduskondadele lisandunud rida töid ja kulutusi, mille eest kanti varem hoolt nn välistest allikatest (näit valvesteemid, sideteenused, sisustus, aga ka üliõpilasarvestus jm). Selle kohaselt pidanuks administratsiooni töö ja üldkulutuste hulk vähenema, millega näitvise loogika järgi ei peaks kaasas käima eelarve kasvuprotsendid, eriti sellised, nagu näiteks rektori vastutusala palgafondi kasv 1998. aastal 17,6 % (vrd teaduskondade kasvuga 9,9 %).

Põhitööd ülikoolis, noorte koolitamist, teevad teaduskonnad ja seda tööd toetavad teaduskondadevälsed üksused: administratsioon ja asutused. Riik tellib koolitusteenust ja maksu maksja maksab selle eest raha. See raha moodustab ülikooli hariduseelarve ja see on, kus prioriteetid peavad selgelt välja tulema. Seda raha napib. Muud vahendid (teadusrahad, omatulu, siht- rahad jne) võib sellise vaatenurga juures kõrvale jätta - neid hangitakse vastavalt

võimalusele ja võimetele. Ülikooli moraalselt ilmet kujundab aga just maksumaksja raha kasutamine noorte harimiseks (õppekulu), mitte üldine eelarvesumma või see, kui palju keegi veel lisaks oma põhitegevusele töötab.

Milliseid inimesi peetakse üleval haridusrahaga? Praeguse tegutsemise juures näen siin mitmeid probleeme. Ja kui räägitakse samasuunalise arengu stabiilsuse jätkumisest, võib kahelda, kas see oleks ülikooli kui terviku huvides. Selgitustes eelarve õigustamiseks ei puudutata kõige tähtsat: teaduskonnaväliste üksuste ülalpidamise suhet teaduskondade eelarvesse. Ehk teisisõnu, kui palju peab ülikool vajalikuks maksta kellelegi palka ja majandamisrahasid haridusraha arvelt. Nii küsides ja inimestele keskendudes tuleks kõrvale jätta kommunaalne külg (sh elekter, kütte), mis on omaette kokkuleppe küsimus. Aastaruandeid vaadates tuleb välja, et 1995. aastal moodustasid hariduseelarves teaduskonnavälised palgarahad teaduskondade palgarahast 40,1%. 1998. aasta eelarves on administratsiooni käsutuses olevate haridussummade (personal ja nende vahetud majanduskulud) suhe teaduskondade samaliigilistesse rahadesse 59,7%. See tähendab, et üsna suure hooga läheb kallimaks tegevus, mis ei seostu vahetult teaduskondades tehtava õppetööga. Ja mis veel tähtsam, pole olnud avalikku arutelu nende probleemide kohta. Kogu senine jutt käib elektri-, kütte- jt kommunaalteenuste hinna tähtsuse rõhutamise sordiini all.

Tegelikult on tulemus selline, et õppetööd tegijatele ja administratsioonile kehtivad erinevad mängureeglid. Tegelikult algab päris ülikool dekaanist kõrgemale minnes. Nii tulebki välja, et lahkuvad õpetajad, lektorid ja assistendid (NB! mitte esmajoones professorid). Noor assistent küsib, miks saab kantseleini või autojuht ülikoolis rohkem palka kui tema. Ja osakonnajuhataja küsib (vähemalt peaks küsima), miks teaduskondades pole olnud võimalik selline palgaskasv, nagu näeme 1998. aasta eelarves administratsiooni juurde kuuluvate üksuste juures, kõrvutades andmeid näiteks 1995. aastaga (madalamas järgus on selles võrdluses esindatud raamatukogu, arvutuskasutus, muuseumid). Ei taha väita, et hea töötaja kantseleis või infotalituses ei võiks saada rohkem palka kui näiteks lektor. Ja et ühise arutelu käigus võidakse otsustada, et õppetöö huvides on tõesti kolme aasta jooksul suurendada transpordiosakonna meeskonna ülalpidamiseks kulutusi 159% ja et administratsioon vajab 1998. aastal ka transpordikuludeks 1 miljon 780 tuhat EEK aastast (st tööpäevade järgi umbes 6000 krooni päevas) - see on summa, mis vastaks umbes 30 lektori aastapalgale.

Kurioosum on siiski selles, et kui näiteks õppetool soovib ülikooli transporti kasutada (näit õppetööks vajalikku materjali Tallinnast ära tuua), küsitakse tasu tariifi järgi, mis oli kõrgem kui odavamatel linnataksodel Tartus ja 2 korda kõrgem kui enamikul linnadevahelisi veoteenuseid pakkuvatel firmadel. Tekib küsimus, miks pole siis teaduskondade puhul peetud vajalikuks transpordikuludis arvestada.

Mäng käib niisiis erinevate reeglite järgi. Eelarves on administratsiooni ja asutuste palgaraha ning selle juurdekasv eraldi arvestatud ning sellele lisanduvad kantselei, lähetuste jm kulud. Teaduskonnad saavad summa, mida osakonnajuhatajad peavad igal aastal ära jagama palga ja muude kulutuste vahel. Palgatus on olnud reeglina võimalik majanduskulude vähendamise arvelt. Miks teaduskonnavälistele üksustele sellist iga-aastast rehkestust pole vajalikuks peetud ja miks seal on palgatusuprotsendid garanteeritud?

Kokkuvõtteks. Pole mõtet võrrelda administratiiv- ja üldkulud kui tervikut teaduskondadele eraldatud rahaga, vaid tuleb rääkida personali ülalpidamiskuludest teaduskondades võrrelduna vastavate kulutustega teaduskonnavälistes

Anne Lill,
klassikalise filoloogia korraline
professor

kommentaari

Olen nõus prof Anne Lille väitega, et protsendid vastavad ainult sellele küsimusele, mida tahetakse esitada. Ekslikult esitatud küsimusele ei anna tõest vastust ka parim matemaatika.

Tsentraalseks arvutuseks siinses kirjatükis on väide, et 1995. aastal moodustasid hariduseelarves teaduskonnavälised palgarahad teaduskondade palgarahast 40,1%. Mis on õige. Seda numbrit aga - pange tähele - võrreldakse mitte 1998. aasta *palgarahade suhtega*, vaid *personali ja nende vahetu majanduskulu omaga*. Seega kasutatakse levinud trikki, kus täiesti erinevaid asju võrreldes "tõestatakse" enesele vajalikuks.

Milliste arvutuste tulemusena saadakse ikkagi **59,7%**, mis tundub koletu suur isegi täiesti bürokratiseerunud asutuse kohta?

Kui TÜ nõukogu eelarvekomisjon arutas teaduskonnavälise poole eelarvet, siis püüti välja tuua kõik otsused administratsioonikulud - kõik teaduskonnavälised palgad, kantseleikulud, transpordikulud jm. Tulemuseks saadi 30 076 400 krooni (TÜ nõukogule esitatud materjal, lisa 9), mis moodustab teaduskondade personali- ja majandamiskuludest (91 519 300 krooni)

32,9%. Vahe prof Lille tooduga on väga suur - 24,5 miljonit krooni. Kas on prof A. Lill pidanud administratsiooni vahetuteks majanduskulutusteks elektri- ja küttekuludid või hoopis ülikooli kooride, Üliõpilasküla või spordiklubi toetust? Või 7,7 miljonit chitusrahasid, mis katab põhiliselt õigus- ja sotsiaal-teaduskonna hoonetele tehtud kuludid? Või teadusajakirjade ostmist TÜ raamatukogule? See jääb küll selgusetuks - piisab vaid mingi numbri väljakäimiseks ja heast usust.

Ma ei väida, et kõik on ülikoolis rahade kasutamisega hästi. Viidatud transpordiosakonna tööd analüüsiti paar aastat tagasi ja leiti, et ehkki hakkas otsa saama aeg oma transpordifirma ülalpidamiseks, oli seda siis veel ikkagi odavam ja kasulikum teha. Muidugi on aeg uueks analüüsiks ja kui efektiivsusnäitajad jäävad alla linna teiste firmade omadele, siis tuleb see osakond ka likvideerida - nagu tehti hiljaaegu kemikaalide laoga.

Tegutsemisele peab aga eelnema analüüs. Mitte emotsionaalne, vaid matemaatiline analüüs. Täpsete arvudega.

Prof Toivo Maimets,
eelarvekomisjoni esimees

Eelarverahade üldkulutamise (ehitus- ja remondiosa) asjus

Ülikooli arhitektina olen pidanud oma põhiülesandeks evida ülevaadet kõigi ülikooli hoonete ehituslikust seisust, välja kujundada selle alusel seisukohad erinevate hoonete remondi- ja rekonstrueerimisvajadusest ning sellest lähtuvalt esitada ka vastavate tööde pingerida. Nimetatud pingerida kajastab seega eelkõige ehituslikku seisust, s.o teatavast objektiivsetest näitajatest võrdlusest tulenevat remonditööde vajaduste järjestust.

Niisuguste hinnangute andmiseks julgen arvata endal olevat küllaltki pikaajalist praktilist kogemust. Aastatel

1981-1988 TRÜ linnalabori vanemteadurina olen läbi käinud ja analüüsinud kogu Tartu linna elamufondi ja koostanud vastavad pingeread. Minu restaureerimisprojektide järgi on restaureeritud näiteks hooned Struve 2 (Parroti maja), Ropkamõisa 7 (ametnike elamu) ja Ropkamõisa 10 (erakliinik Dentes), elamu Jakobi 37 jt.

Kaks aastat tagasi ülikooli tööle asuma käisengi esmaülesandena läbi enamiku ülikooli hooneid keldrist põõninguni ja sain päris selge võrdleva pildi.

Arvestades teaduskondade ja teiste allüksuste käes olevaid ruume, on mul ülesandeks koostada vajalike uuehitiste nimekiri ja anda ka seal n-ö pingerida.

Siin on kahtlemata oluliseks lähteinformatsiooniks teaduskondadelt laekuvad taotlused.

Nimetatud andmete baasil ja ülikooli arengukavast lähtuvalt sai koostatud ülikooli territoriaal-ruumiline arengu kava, mis pärast vastuvõtmist TÜ nõukogus muutus kohustuslikuks tegevusaluseks.

Niisiis, ülikooli eelarve koostamisel tuleks ülikooli ehitus- ja remondirahade planeerimisel lähtuda ehitusosakonna ja ülikooli arhitekti esitatud pingeridast, mis on ühelt poolt koostatud teaduskondade taotluste ja teiselt poolt n-ö kõrvalseisva (e teaduskondade huvist sõltumatu) eks-

perdi, s.o ülikooli arhitekti hoonete ehituslikule seisule antud hinnangu alusel.

1997. aasta eelarve kujundamisel lähtuti ehitusosakonna koostatud objektide nimestikust, mida, tõsi küll, ei lülitatud eelarve juurde kohustusliku lisana ja mis löi teatavad tingimused eraldatud raha kasutamiseks ka nimekirjas mittevõlevatele objektidele.

Olles töötanud ülikoolis nüüd kaks aastat, ei saa ma jätta avaldamata oma imestust mõningate 25 professori avalduses esitatud seisukohtade üle ja eriti selle interpreteerimist prof Jaak Aaviksoo Postimchele antud intervjuus.

Järg 4. lk.

Eelarverahade üldkulutamise (ehitus- ja remondiosa) asjus

Algus 3. lk.

Kindlasti on õige akadeemilise väärtusorientatsiooni, ülikooli juhtimise läbipaistvuse rõhutamine. Kuid arusaamatu ja isegi tendentslik on rõhuasetus, nagu teadus- ja õppetöö arendamiseks läheks vaid 40%, s.o otse teaduskondadele eraldatav osa, aga ülejäänud 60% üldkuludeks eraldatud summast läheks justkui ametnikkonnale?

Eriti arusaamatu on prof J. Aaviksoo väide, et ülikooli akadeemiline avalikus ja otsustusorganid ei pruugi oma prioriteediks pidada neid saavutusi, mis ülikoolil on uusehituste ja renoveerimise alal, s.t 60% eelarve "kulutamisel".

Olles siiski chituskorralduslikes asjades osaline, julgen küll esmalt öelda, et ehituslik aktiivsus baseerub just nimelt otsustusorganite otsustel ja ma ei ole märganud silmatorkavat isetegevust.

Teiseks pean vajalikuks märkida, et sellest 60% eelarve rahast, s.h lõviosa ehitusest kulutatakse ju teaduskondade ruumide ja hoonete haldamiseks ning remondiks. Need teaduskondadevälis-tele üksustele eraldatavad summad lähevad teaduskondadele: näiteks kinnisvarade osakonna kaudu - valvurid, koristajad, sanitaarremon-; peainseneriosakonna kaudu kütte-, vee- ja kanalisatsioonitorustike, elektri- ja ventilatsiooniseadmete remondiks ning kommunaalma-; ehituskorralduse osakonna kaudu remondile ja uusehitustele jne.

Loetlen siinkohal mõned paari viimase aasta suuremad tööd - need kõik on läinud teaduskondadele:

- Veski 65 - endise naha- ja suguhaiguste dispanseri ruumide ümberehitus arstiteaduskonna dekanaadiks,
- Lossi 3 - humanitaarmaja (filosoofia-, majandusteaduskond),
- Näituse 20 - õigusteaduskond,
- Tiigi 78 - sotsiaalteaduskond,
- Tähe 4 - eksperimentaalfüüsika- ja tehnoloogia instituudi ruumid, peatrekikoja sanitaarsõlmed - füüsikaosakond,
- Jakobi 2 - keemiahoone üks sanitaarsõlmede püstak - keemiaosakond,
- Jakobi 5 - katus ja fassaad - kehakultuuriteaduskond,
- Näituse 2 - Uus-Anatoomikum, katus - arstiteaduskond,
- peahoone keldriruumid - ajakirjandus ja avalikud suhted - sotsiaalteaduskond.
- Näituse 20 valmimine õigusteaduskonnale andis võimaluse usuteaduskonna ruumistiku täielikuks lahendamiseks ja samuti võimaluse parandada oluliselt ka eesti keele ja soome-ugri keelte õppetoolide ning ajakirjanduse osakonna ruumiolusid.

Teaduskondadeväliselt on tehtud järgmised suuremad tööd:

- keemiaringauditooriumi renoveerimisega (koos fuajee, garderoobi, sanitaarsõlmede ja kuluuari taastamisega) on kujundatud igati kaasaegne üleülikooliline auditoorium, mis võimaldab konverentside korraldamist ja on kasutatav sõltumata muust keemiahoonest;

- Lossi 3 ehitati välja üleülikooliline õppetehnika- ja arvutigraafikakeskus, s.h fotolabor, mis võimaldab füüsikaosakonna koondumist Tähe 4 õppehoonesse;
- raamatukogu katus ja katuseakende asendamine;
- Lossi 24 - ehitati välja ruumid avatud ülikoolile;
- peahoones kujundati ümber (remonditi) garderoob koos infopunkti väljajätkamisega ja taastati lektoorium;
- ülikooli kohvikus tehti sanitaarremon-;
- ehitati välja ülikooli raamatupood.

Kõik need kulutused on tehtud ülikooli kõigi töötajate ja üliõpilaste huvideks. Otseselt tugistruktuuridele kulutati vaid Munga 2 hoovis amortiseerunud kuu- lammutamiseks, mille kohta oli linna päästetehnikus kor- duvalt ettekirjutisi teinud. Samas remonditi ruumid transpordiosakonnale ja remonditeenistusele - kontor, riietus- ja pesuruumid. Kuuride lammutamise- gega tekkis parklaala kõigile ülikooli tööta- jatele.

Eelmisel aastal alustati kahe suure objekti- ga - Ülikooli 17/19 trükkikoja rekonstrueerimisega filosoofiateaduskonna germaani-romaani osakonnale ja Narva 4/6 hoone rekonstrueerimisega majandusteaduskonna uueks hooneks. Jääb arusaamatuks, millised eel- ni- metatud objektidest on ülikoolile ebava- jalikud või mitteprioriteetsed.

Martti Preem, TÕ arhitekt

Erasmus tuleb Tartu Ülikooli

Viimaks ometi on ELi kõrgha- ridusprogramm Erasmus jõudmas ka Eesti ülikoolidesse. Esialgu küll vaid ettevalmistuste tasemel, sest toetus- taotluste esimene tähtaeg on 15. novem- ber 1998 ning täielik töö algab alles sügisel 1999. Et aga tegemist pole enam mitte abi-, vaid täisväärtusliku koostööprogrammiga, mis eeldab üli- kooli suurt omapoolset panust ning su- juvalt töötavat ülikoolisest koordi- naatorite võrku, siis polegi Eesti kõrgkoolidele antud aastane ettevalmis- tusaeg ehk üleaarne.

Erasmus-programm on suunatud üliõpilastele, mis hõlmab kõik õp- pevaldkonnad ja õpingutasandid, k.a doktorantuur. Eesmärgiks on avardada noorte maailmapilti üldiselt ja lihtsus- tada keeleõpet ning eelkõige siiski tutvustada valitud eriala teiste tradit- sioonide valguses.

Seetõttu kuulubki 2/3 Erasmus toetus- fondidest otsesteks õppetoetusteks. Alates 1987. aastast on Erasmus sti-

pendiumiga välisülikoolides õppinud rohkem kui 200 000 Euroopa tudengit. Eesti üliõpilastele eraldatakse esimesel osalemisaastal kõigi arvestuste kohaselt 130-160 stipendiumi.

Erasmuse stipendium katab osa elamis- ja reisikuludest 3-12 kuu jook- sul. Põhimõtteks, et EL ei kata kulutusi kunagi 100%-liselt. Alati eeldatakse omapoolset panust ka üliõpilaselt endalt (vähemalt 10%), tavaline on Erasmuse stipendiumi kombineerimine teiste õp- pestipendiumitega.

Oluline on meeles pidada, et Erasmus on vahetusprogramm, st et üliõpilasi välisülikoolidesse lähendada soovivad teaduskonnad peavad olema valmis samapalju üliõpilasi ka vastu võtma. Üliõpilaste vahetuse korraldamine ongi Erasmus-programmi teiseks tegevus- alaks, mille kaudu saadud toetusi kasu- tatakse võõrkeelsete loengukursuste et- tevalmistamiseks, keeleõppe orga- niseerimiseks, Euroopa Ainepunktide Süsteemi (ECTS) siseseviimiseks jne.

Vähemal määral tegeleb Erasmus ka rahvusvaheliste õppekavade väljatöötam- ise ja õppejõudude vahetusega, ent seegi tegevus on suunatud eelkõige üliõpilastele. Nimelt selleks, et ka need üliõpilased, kes otsesest vahetus- tegevusest osa ei saa, võiksid tutvuda erinevate seisukohtade ning vaate- nurkadega.

Erasmuse toetuste taotlemise täht- aeg 1999/2000. õppeaastaks on küll alles sügisel, ent töödki jagub selleks vahemikuks rohkem kui küllaga. Seepärast ootamegi kõigi asjast huvit-atud teaduskondade ja osakondade esindajaid tutvuma Erasmus-pro- grammi võimaluste ja nõuetega 2. märtsil kell 15 peahoone auditoorium- is 102.

Eelnevat ja täpsustavat informatsiooni saab TÕ Erasmus üldkoordinaatorilt Kai Treierilt (kairt@ut.ee) ja Eesti Eras- muse juhatajalt Katrin Kiislerilt (kat- rin@tartu.euedu.ee).

Toetusfond ootab uusi taotlusi

Filoloogia- ja informaatikaüli- õpilaste toetusfond, mille asutasid 1996. aasta algul kaks arvutuslingvis- tika õppejõudu - dr Hans-Dieter Lutz Koblenz-Landau ülikoolist ja dr Mar- tin Volk Zürichi ülikoolist (vt UT 8. märts 1996) võtab vastu uusi taotlusi kevadsemestriks.

Põhikirja kohaselt on fond ette nähtud teoreetilisele või arvutuslingvistikale

Teabetunnis

* Kolmapäevases teabetunnis tut- vustasid rahandusosakonna juhataja Mauri Miiidla ja juhataja asetäitja Anne Iher osakonna uuendusi.

spetsialiseeruvate üliõpilaste stuudiu- miolude parandamiseks.

Toetust võib taotleda näiteks õppe- või teaduskirjanduse ostmiseks, konkreetse uurimistöõ tegemiseks, seminarist või konverentsist osavõtuks, samuti ühe- või mitmekuist stipendiumi kuni õp- peaasta lõpuni.

Avaldus, kus oleks näidatud taotletava summa suurus koos põhjendusega ja

Uuendustest oli võimalik lugeda ka 30. jaanuari UTst "Raamatupidamises käivitus uus süsteem". Uue süsteemi eesmärk on muuta raamatupidamine fi- nantsallika kasutaja keskmaks ning info kasutamine elektroonsel kujul. Juu- rutamisel on andmebaaside tur- vastusteem.

juhendaja soovitusel, palun esitada hiljemalt 2. märtsiks arvutiteaduse ins- tituuti, Liivi tn 2, ruum 317 või 209. Täiendavat informatsiooni saab tel 465 483, e-post koit@ut.ee.

Otsuse langetab komisjon.

Mare Koit, fondi hooldaja

Ostuarvete asjus tuleb nüüd pöör- duda majandusmaja ruumi 103, tel 465 133, Ülle Luik.

* Rektori valimise korda tutvustas akadeemiline sekretär Ivar-Igor Saarniit (vt UT 1. lk).

Järgmine teabetund toimub 4. märtsil.

Palgad tõusevad

Algus 2. lk.

seal salata, võib-olla isegi liiga palju sellest, kui palju on allüksuse käsutuses palgavahendeid. Nii et astmepalk tõuseb 20% võrra. Palga individuaalne osa, lisa- tasu, saab tõusta vastavalt vajadusele ja vastavalt võimalustele. Mida see tähendab? Vastavalt vajadusele, kuidas töötajat hinnatakse, missugused on tema tööüles- anded ja vastutus ning seetõttu on lisatasu korrigeerimine individuaalne. Lisatasu ei pruugi tõusta 20%, kuid kui töötajat ta- hetakse märgatavalt kompenseerida, võib see suurendada rohkemgi. Vastavalt võima- lustele tähendab seda, et allüksuse juhataja teeb töötaja palgaettepaneku ja peab tööta- jaga palgaläbirääkimisi oma käsutuses oleva palgafondi piires. Paraku kehtib siin põhimõte, et kui palgafondi vahendeid on vähe, saab ka kõigi töötajate palka keskmiselt vähe tõsta, rohkem aga sel juhul, kui allüksuses on võimalik sama hulk va- jalikku tööd väiksema arvu töötajatega ära teha. Seoses miinimumpalga tõusuga ei saa ükski täiskõormuse ja täistööajaga töötaja praegu alla miinimumpalga, s.o alla 1100 krooni. Viimasel ajal ja varemgi on kordu- valt öeldud, et on vaja tõsta õppejõudude palgatasu, eelkõige õppejõudude mi- nimumpalku, kuid praeguse palgaastmes- tiku järgi ei ole see paraku veel toetunud. Selliseks palgatõusuks tuleb leida tõsist ta- het ja täiendavaid vahendeid. Ja kindlasti tuleks see oluline palgakorrektsioon teha õppejõudude ametikoha kvalifikatsiooni- nõuete ja vastavuse hindamise tulemusel.

Mis ajast palk tõuseb?

Palgaastmestiku üldine tõus on 1. aprill- list. Arvestades aga struktuuriüksuste eri- nevaid võimalusi, on teaduskondades võimalik rakendada palgaastmestikku alates 1. märtsist. Praktiliselt toimub uute palkade korraldus nii, et allüksuste juhid saavad töötajate palgaandmete väljatrüki, kus on kirjas praegune kuupalk ja palgaast- mele vastav uus põhipalk. Väljatrükil on võimalus reguleerida palgaastet lisatasu osas. Vastavad parandused ja muudatused viiakse otse palgaarvestusse. Kui aga peet- takse olstarbekaks muuta näiteks töötaja palgaastet, koormust või nimetada ümber ametikoht, siis see on töölepingu tingimuse muutus ning peab kajastuma töölepingus.

Peaksime olema jõudnud teadmisele, et palka ei määrata ühepoolset, vaid et pal- ganumber on kahe osapoole - töökorraldaja (näit allüksuse juhi) ja töötaja vaheliste läbirääkimiste tulemus. Seaduse järgi on palga suurus konfidentsiaalne ja töötajate individuaalseid palku ei ole korrektna aru- tada osakonna koosolekul. Juhil peaks ole- ma mõistmist ja tarkust oma töötaja ära kuulata ning jõuda osapoolte vahel kokku- leppele. Lisaks elementaarsele äraelamise kindlustamisele on töötaja jaoks esma- tähtis, et tema palk oleks õiglane. Seda võib alati vähe olla, aga kui seda võrrelda kaastöötajate ja nende tööpanusega ning analoogselt töötajate palkadega väljaspool ülikooli, peaks töötaja tundma, et tema palk on õiglaselt määratud.

Küsis Varje Sootak

info

väitekirj

26. veebruaril kell 10.15 kaitseb Riia 23 doktoriväitekirja Margus Pooga "Cell penetrating peptide, transport and its predecessors, galanin-based chimeric peptides". (Juhendaja dots Ülo Langel, PhD Stockholmi Ülikoolist, oponent prof Mark Wheatley, PhD Birminghami Ülikoolist).

seminar

Prof Juri Lotmani sünniaastapäeva tähistamine

27. veebruaril kell 10.15 akadeemik Mihhail Gasparovi erikursus "O. Mandelštami poeetika". Pärast loen- gut Larissa Volperti raamatu "Puškin Puškini rollis" esitlus.

J. Lotmani sünnipäeval, 28. veeb- ruaril, kell 11.15 nõukogu saalis teadusseminar "Kateeder - Lot- manile". Kavas:

1) õppetooli uute väljaannete esitlus:

"Vene diasporaa kultuur: enesereflek- sioon ja enesidentifitseerimine (koos-

töös Tallinna Pedagoogikaülikooliga); Lotmani kogumik, 2 (avaldatud Moskvast õppetooli kaasosalusel); Ajakirja Vošgorod erinumber, mis on pühendatud Lotmani kateedri 50. aastapäevale.

Toimub ka nende väljaannete müük.

2) ettekanded:

Ljubov Kisseljova "Juri Lotman: kir- jandusajaloost kultuurisemiootikani"; Tatjana Kuzovkina "Juri Lotmani arhiivist"; Peeter Torop "Kultuur ja semiootika"; Roman Leibov "Puškini Sovremenniku I. köite kompositsioon- ist"; Roman Voitehkhovits "Horatiuse oodi "Exegi monumentum" Lomonos- sovi tõlge ja selle hilisemad retoorilised transformatsioonid Deržavinil ja Puškinil"; Marina Grišakova "Rous- seau ja Tolstoi"; Lea Pild "Blok ja Tur- genev"; Galina Ponomarjova "Sergei Štein Tartus".

varia

Neljapäeval, 26. veebruaril kell 17 toimub Tiigi 78 aud 127 eripedagoogika osakonnale valminud õpi- ja eksami- neerimisprogrammi EXAMINAA- TOR 4.0 tutvustus.

Üliõpilasorga- nisatsioonid lähedav ooperisse

Saahumas on Eesti Vabariigi 80. aastapäev. Et tähistada pidulikumalt seda ümmargust juubelit, tulid korp! Filiae Patriae liikmed mõttele korraldada aastapäeva eel kõigi akadeemiliste organi- satsioonide ühine ooperikülustus Vane- muisesse. Kutsutud on ka rektor prof Peeter Tulviste ja TÕ Valitsuse liikmed ning Tartu linnaapea Roman Mugur. Ooper "Tosca" etendub reedel, 20. vee- bruaril kell 19, kus sel õhtul on peaosades Pille Lill ja Vytautas Juozapaitis. Pärast etendust toimuvad peoõhtud Eesti Üliõpilaste Seltsis ja korp! Sakalas. Ooperipileteid saab osta korp! Filiae Patriae konvendist ja enne etendust kohapealt. Piletite hinnad on 30, 40, 50 ja 70 krooni.

Tartu Ülikooli Raamatukogu

Nr. 7 (1919)

Reede,
27. veebruar
1998

Ilmub 1948.
aastast

Hind 2 krooni

Universitas Tartuensis

Austatud õpilased, õpetajad, koolijuhid!

24. veebruaril tähistame Eesti Vabariigi 80. aastapäeva. See on auväärne tähtpäev, millele lisab oma tundetooni teadmine, et viis pikka aastakümnet oli see pigem kurva mälestuse kui pidupäev.

Sel tähtsal ajahetkel peaks igaüks endalt küsima: mida tähendab see riik mulle, kas oleme - mina ja mu riik - teineteist leidnud, teineteist väärt.

Sõjajärgsel ajal oli ausaim olla kõrvaltvaataja, mitte sekkuda ega olla millessegi kaasatud. Laulupidude lõpu *Mu isamaa on minu arm*, mida piisti seistes kaasa

lauldi, andis hapra ühistunde, meeldetuletuse isendale, et oleme süiski rahvana olemas, kuigi kaotanud oma riigi.

Eesti riik sündis maailmasõjajärgses kaoses. Veel kümme aastat tagasi oli maailmas vähe neid - kui üldse keegi -, kes oleksid sõندانud ennustada, et ajaloolised arengud naabermaal annavad meile teist korda selle sajandi jooksul võimaluse end määratleda. Ometi see sündis, me taastasime Eesti Vabariigi.

Käes on pidulike vastuvõtude ja kõnede aeg. Meie rahvushümni ülevaid helisid

kunlates mõelgem selle ajaloohetke tähendusest meie riigile ja rahvale ning tulevikust, mille kujundamises me kõik nii või teisti osaleme. Ainult siis, kui võtame omaks vaate, et üldise hüve saavutamine nõuab igaühe jõupingutust, ja oleme valmis oma jõudu pingutama, mitte kõrvalt vaatama, on meie riigil tulevikku.

Mait Klaassen
Haridusminister
23. veebruaril 1998

EV 80. aastapäeva aktuselt

Tartu maakonna, linna, EPMÜ ja TÜ ühisel Eesti Vabariigi 80. aastapäeva kontsertaktusel aulas esinesid tervituskõnedega rektor prof Peeter Tulviste, Tartu maa- vanem Jaan Õunapuu, linnavolikogu esimees Väino Kull ja EPMÜ rektori kt Hardi Tullus. Tanel Mazur üliõpilasseltsist Raimla pidas kõne isamaale. Aktusel anti Tartu Kultuurkapitali 1998. aasta kaunite kunstide preemia kirjanik Hando Runnelile.

Aktusel esines ülikooli akadeemiline naiskoor dirigent dots Vaike Uibopuu juhatusel ning lõpus andis omaette kontserdi Karlova Gümnaasiumi mudilas- koor Anneli Traksi juhatusel.

Rektor prof Peeter Tulviste kõne Eesti Vabariigi 80. aastapäeva aktusel 23. veebruaril

Täna 80 aasta eest Pärnus ette loetud iseseisvusmanifestist ei olnud küllalt, et vabaks ja iseseisvaks saada. Vabadus ja iseseisvus tuli sõjas kätte võidelda.

Kui nõukogude ajal mõtlesime sellest, kuidas Eesti kord jälle vabaks saab, ei osanud me ette kujutada, et see võiks juhtuda kuidagi teisiti, ilma sõjata. Julgen väita, et meil polnud ettekujutust sellest, millal Eesti vabaks saab. (Et vabaks saame, seda uskusime küll). Saime tuge üksnes väga üldistest mõtetest, nagu näiteks: Küll Jumal hoolitseb, et puud taevasse ei kasvaks. Või: kuna asjad nii on, siis ei saa need nii jääda. Või jälle: ajaloo käik kiireneb, kõik impeeriumid lagunevad, laguneb seegi.

Meil oli aga ettekujutus sellest, kuidas Eesti vabaks saab. Nimelt: on sõda, mõni suurem sõda. See on hirmus, aga see on meie ainuke võimalus. Valitseb surm ja häving. Kui läheb hästi, siis kaldub sõjaõnn õigele poole. Venelased taanduvad läbi põleva Eesti. Viimane Vene sõdur põgeneb üle Narva silla, ja siis on Eesti vaba.

Tegelikult läks kõik hoopis teisiti. Olen kohanud inimesi, kes on pettunud selles, et saime vabaks nii-öelda VALESTI. Mitte nii "nagu peab". Neid inimesi võib mõista. Ja nimelt: ajalool on oma žanrireeglid ja neid rikuti. See on nagu muinasjutuga. Prints tahab vabastada vangist printsessi ja temaga abielluda. Selleks tuleb, nagu tihti muinasjutudes, ületada kolm takistust. Kõigepealt tuleb tappa lohe. Prints seab end valmis, võtab mõõga, istub hobuse selga, ratsutab lohe koopa ette ja hüüab: Lohe, tule välja! Ma tulin sinuga võitlema. Ma tahan printsessi vabastada. Vana, väsinud

ja vihane lohe pistab pea välja ja ütleb: Mis printsess; mul on muud teha; võta, kui tahad; niikuinii jääte varsti nälga ja tulete paluma, et ma teid tagasi võtaksin.

Iga laps saab aru, et midagi on valesti. See ei ole mingi muinasjutt. Printsess on käes, aga muinasjuttu ei ole!

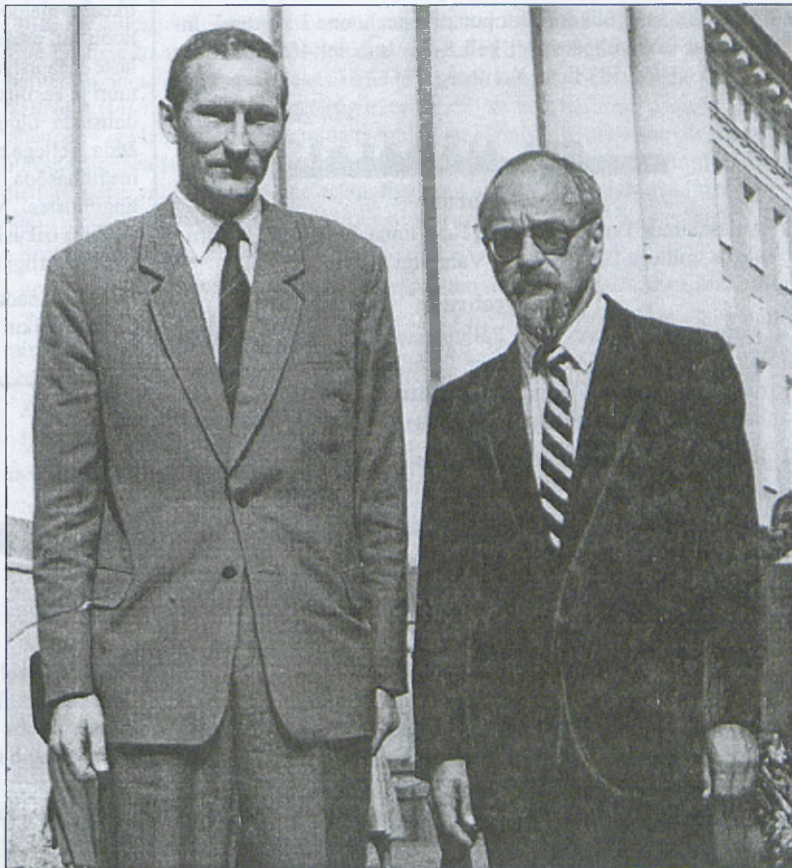
Eesti vabanemise juurde tagasi tulles - vabadus on käes, aga kangelaslugu ei ole. Sõja valu ja vaev jäi nägemata. Inimesed on elus, majad on küll lagunenud, aga mitte varemetes.

Kui keegi oleks meilt kümne aasta eest küsinud: Kuidas te tahate vabaks saada, kas sõjaga või ilma? - siis oleksime muidugi ütelnud, et ilma sõjata, olgu muidu kui raske tahes. Praegu talumegi neid muid hädasid. Me ei saanud valida, aga vabadus tuli kätte ilma sõja ja surmata, ja praegu ongi see aeg, mil peame maksma selle hinda - mitte rind, nagu paljud meie ülikooli üliõpilased ja õppejõud aastatel 1919-1920, vaid siinsamas. Mitte nii, et mees on sõjas ja naine ja lapsed ootavad kodus, kas isa jääb ellu ja kas maa saab vabaks. Vaid hoopis elades ja töötades uues Eesti ühiskonnas, mis muutub nii kiiresti, et paljud ei saa hakkama, ei suuda kohaneda. Ülikooli roll ei ole seekord mitte selles, et *in corpore* sõtta minna, vaid et *in corpore* oma riiki ja ühiskonda, ka oma ülikooli uuesti üles ehitada. See peaks ülikoolile paremini sobima kui sõdimine. Soovin meile kõigile jõudu ja kannatlikku meelt selles töös!

peletada nüüd juba 365-aastase ülikooli akadeemilist Vaimu. Vaimu suure tähega, kelle emakeel on ladina keel, kuid kes pursib vajadusel ka rootsi, saksa ja vene keelt ning kes 78 aastat tagasi õppis ära eesti keele.

Eesti meel oli siin, Tartu Ülikoolis juurdunud ammu enne tema eestistamist. Olid ju need eesti soost üliõpilased, kes 1884. aastal andsid eesti rahvale tema tulevase sini-must-valge võitluslipu. Aastaid enne Eesti Vabariigi moodustamist kujunesid välja eesti üliõpilaste akadeemilised organisatsioonid, pooled praegu tegutsevatest organisatsioonidest on vanemad kui Eesti riik. Üliõpilasorganisatsioonid olid üheks vabaduspüüde kandjaks okupatsiooniaastail ja nende taastamine algas mitu aastat enne Eesti Vabariigi taaskoostamist. Veel enne, kui ülikool eestikeelseks muutus, seisis tema toonastel kasvandikel ees hingeline ja füüsiline

Järg 2. lk.

Üks kahest

Täna, neil hetkedel, mil Universitas Tartuensis peahoone fuajee müügilauale jõuab, valib aulas 246-liikmeline valimiskogu ühe neist rektoriks. Kas praeguse rektori professor Peeter Tulviste, kes on rektoriametis veel 31. maini, või endise prorektori ja haridusministri professor Jaak Aaviksoo. Kandidaatidel on õigus enne hääletama asumist ka tagasi astuda. Rektoriks valitu peab saama vähemalt 124 häält. Kui kumbki kandidaat nii palju hääli ei saa,

korraldatakse teine voor, kuhu läheb edasi rohkem poolthääli saanu. Kui hääli oli mõlemal ühepalju, läheb teise vooru ealt vanem. Ka selles voorus peab kandidaat saama 124 häält.

Foton ol küll tänased rektorikandidaadid, kuid alles prorektoriametisse asununa 1992. aasta 1. septembril. Professor Jaak Aaviksoo oli kolm aastat I prorektor ja professor Peeter Tulviste ühe aasta II prorektor.

Rektor andis üle Ahti Pae stipendiumi

Neljapäeval andis rektor Peeter Tulviste Ahti Pae stipendiumi sotsiaalteaduskonna politoloogia eriala 4. aasta üliõpilasele Piret Ehinile. Tänavune A. Pae stipendium on juba neljas.

Sel aastal kandideeris stipendiumile üheksa õigus-, majandus- ja sotsiaalteaduskonna üliõpilast. Stipendiumi algkapital on pärit Rootsist, kus A. Pae mälestusfond asutati juba 1987. aastal.

Asutati TÜ Seitsmenda Samba Fond

25. veebruaril asutati TÜ Sihtasutuse juurde Tartu Ülikooli Seitsmenda Samba Fond, mille eesmärgiks on toetada üliõpilaste õppe- ja teadustööd. Fondi algkapitali moodustavad sihtasu-

tuse usalduskogu liikmete poolt eraisikutena tehtud annetused. Esimese 200 000-kroonise annetuse tegi fondi Eesti Ühispank. (Loe edasi 2. lk).

Tänu Autasustamisi

60. sünnipäeva puhul õnnitles rektor ja avaldas tänukirjaga tänu kauaaegse ja kohusetundliku töö eest keemilise füüsika instituudi teadurile keemiamagister Viljar Pihlile ja vanemteadur keemiakandidaat Vilve Nummertile ning peainseneriosakonna elektrikule Henn Aimalle. Sama tähtpäeva puhul tänati ja õnnitleti ka õppe- ja teadustöö arenduskoja projekti peakonstruktorit Ennu Kasearu.

Rektor õnnitles 50. sünnipäeval ja avaldas tänu kauaaegse ja kohusetundliku töö eest kinnisvarade osakonna majajuhatajale Viive Soomele ning kauaaegse ja eduka muusikalise tegevuse eest akadeemilise naiskoori koormeistrile Ene Ahvenale.

TÜ väikese medaliga autasustati pikaajalise ja kohusetundliku töö eest õppe- ja teadustöö arenduskoja lukkseppa Ivar Paabot ja keelekeskuse lektorit Jüri Maadlat.

Austatud rektorid, lugupeetud linnapea ja maa- vanem, professorid, kogu ülikool, külalised!

Mul on au soovida Eesti Vabariigi 80. aastapäeval oma riigile, ülikoolile ja Teile õnne, vabadust ja sõltumatust, mis on olnud ja jääb Eesti iseseisvuse aluseks läbi aegade. Soovin oma isamaale kindlameelsust ja jõudu oma rahva ja kultuuri hoidmisel ja edendamisel.

Mäletan oma poisipõlvest, et siin lavaorvas olev kuju ei ole mitte alati olnud selline, nagu teda praegu näha võib. Kunagi troonis siin punase võõrvõimu sümboli ja Aurora madruste ässitaja rinnakuju. Kuid ei suutnud ka tema näiline kohalolek ja valvas silm

□ "Loodan, et *alma mater*i elu areneb tulevikus stabiilselt parema kvaliteedi suunas ja et riik teda selles toetab," ütles oma tervituskõnes Tanel Mazur üliõpilasseltsist Raimla.

Jaak Nilsoni foto

acta diurna

Soodustus kahjukindlustuslepingu sõlmimisel

Vastavalt Tartu Ülikooli ja nelja kindlustusseltsi vahel sõlmitud raamlepingule saavad Tartu Ülikooli töötajad ja üliõpilased töötõendi või üliõpilaspileti ettenäitamisel kahjukindlustuslepingute sõlmimisel tavahindadest 15% soodustust. Kindlustusseltside ühendusse kuuluvad AS Eesti Kindlustus, Balti Kindlustuse AS, Leks Kindlustuse AS ja Salva Kindlustuse AS.

Teatmik "Ülikooli struktuur ja isikkoosseis 1998" on valmis

Teatmikku saab ülikooli infopunktist peahoone I korrusel. Infopunkt on lahti tööpäevadel kell 8-16. Info tel 465 465 Urve Nahkur ja tel 465 583 Eeva Kumberg.

SEL NÄDALAL

23. veebruar

- Aulas toimus Tartu maakonna, Tartu linna, EPMÜ ja TÜ ühine aktus, millega tähistati Eesti Vabariigi 80. aastapäeva.

25. veebruar

- Tartu linnavalitsuse, Eesti Põllumajandusülikooli, Tartu Ülikooli, Tartu Õpetajate Seminari, Tartu Meditsiinikooli ja Elleri nim Muusikakooli esindajad kirjutasid alla linna ja ülikoolide ühishuvide deklaratsioonile.
- Rektori kandidaadid kohtusid bioloogia-geograafiateaduskonna töötajatega.
- Ajaloo muuseumis avati Tartu Ülikooli Välis-Eesti uurin-
gute keskuse uued ruumid.
- Ajaloo muuseumis toimus Tartu Ülikooli Seitsmenda Samba Fondi asutamise pidulik tseremoonia. Fondi asutamise algataja on ülikooli sihtasutus.

26. veebruar

- Margus Pooga kaitses doktoriväitekirja "Cell penetrating peptide, transport and its predecessors, galanin-based-chimeric peptides".

27. veebruar

- 27. ja 28. veebruaril tähistab vene kirjanduse õppetool Juri Lotmani sünniaastapäeva. Kell 10.15 algab akadeemik Mihhail Gasparovi erikursus "Ossip Mandelštami poeetika". Pärast loengut toimub Larissa Volperti raamatu "Puškin Puškini rolli" esitlus. Lotmani sünnipäeval, 28. veebruaril kell 11.15 nõukogu saalis teadusseminar "Kateeder - Lotmanile". Kavas õppetooli uute väljaannete esitlus.
- Kl 10.15 algab TÜ nõukogu istung. Kavas: nõukogu kevadsemestri tööplaani kinnitamine, TÜ 1998. aasta koondelarve kinnitamine, TÜ Sihtasutuse põhikirja muutmine, professorite valimine (inimese bioloogia ja geneetika korralise professori kohale kandideerib inimese bioloogia ja geneetika korraline profibioloogiadr Aavo-Valdur Mikelsaar ning meditsiinilise mikrobioloogia ja viroloogia korralise professori kohale meditsiinilise mikrobioloogia ja viroloogia korraline prof meditsiiniidr Marika Mikelsaar), õppekava avamise, hoidmise, muutmise ja sulgemise korra kinnitamine ning õppekavade kinnitamine ja kraadide õiguse andmine.
- Kell 13 algab aulas rektori valimiskoosolek.

28. veebruar

- Kell 17 TÜ ajaloo muuseumis Kalevala päeva kontsert "Romantilisid aariaid". Kavas Bach, Puccini, Bellini. Esinevad Tea Luoto (sopran), Viu Maimik (klaver), Petteri Kummala (kitarr) ja Mika Seppänen (tšello). Kontsert on tasuta.
- Kell 19 algab aulas kontsert "Eino Tamberg - helilooja ja pedagoog". Esineb ERSO Kammerorkester, dirigent Paul Mägi.

TULEVAL NÄDALAL

3. märts

- Kl 18.15 algab Lossi 3 - 217 prof Jaak Kangilaski loengusari "Prantsuse kunst eelmise sajandi lõpust tänapäevani".

4. märts

- Enli Kiipli kaitses magisträtööd "Balti varasiluri süvaealiste savikivimite geokeemilised kujunemistingimused (Lääne-Läti Aizpute puursüdamik põhjal)", Helje Pärnaste "Systematics of the Lower Ordovician trilobite Krattaspis viridatus Öpik, 1937" ja Priidu Ristkok "Regionaalpoliitika areng Eestis".
- Kl 18.15 ph aud 102 loengusarjas "Vana Tartu" prof Helmut Piirimäe loeng "Tartu Põhjasõja ajal".
- Kl 17.15 on professorite klubis ajaloomuuseumis arutluskoosolek "Kuidas hindab üliõpilane professorit?" Sissejuhatav ettekanne prof Jaan Mikult.
- Kl 15 algab ph aud 102 prof Tiit-Rein Viitso 60. sünnipäevale pühendatud Emakeele Seltsi ettekandekoosolek (info 4. lk).

6. märts

- 6. ja 7. märtsil toimuvad regionaalprojekti tööpäevad Türil.
- Dots Mati Laur peab Saaremaal akadeemilise loengu "Vennastekoguduste liikumine, eelkõige Saaremaal".

Austatud rektorid, lugupeetud linnapea ja maavanem, professorid, kogu ülikool, külalised!

Algus 1. lk.

katsumus – astuda relvaga vastu vallutajale. Ajalugu tunneb ja jutustab nendest üliõpilastest, kes lahkusid Tartust rindele ja langesid Vabadussõjas, et anda oma kaaslastele võimalus lõpetada ülikool juba vabas Eestis. Nende mälestus jääb püsima kõigi meie hinge igavesti.

Eesti riik määras Tartu Ülikooli tuleviku peatselt peale vabariigi väljakuulutamist. Kaugeltki mitte iga Eesti institutsioon ei saa kiidelda sellise operatiivsusega oma eestikeelse ajaloo alguses. Sellega määratleti ülikooli kui asutuse kõrval ka hariduse ja haritlaste staatus riigis. Haritlastele sai eesti kultuuri ja eestluse taastootja roll, kohustus mitte unustada olnut ja seda järeltulijatele edasi anda. Sellega tuldi toime nii enne kui pärast II maailmasõda, nii vaba riigi kui okupatsiooni tingimustes. Mis peamine, jätkus piisavalt jõudu ja oskusi rahvast taasvabanemisele õhutada ning riigi uuele ülesehitamisele juhtida.

Tahan tänada Isamaad – seega eesti rahvast ja iga üksikut eestimaalast eraldi – meie üli-

kooli olemasolu ja meile siin tasuta hariduse omandamise võimaluse eest. Me oleme võlgu oma riigile selle võimaluse ja ilmselt ei õnnestu meil iialgi seda lõpuni tasuda. Ülimaks, mida teha võime, on anda oma teadmisi edasi nii paljudele kaasmaalastele kui võimalik ja rakendada oma oskused riigi teenistusse.

Tänaseks on Tartu Ülikool juba saavutanud soodsa kliima maailma haridus- ja teadusil-maga ühinemiseks. Osadel aladel on see ühinemine juba täiel kiirusel alanud. Suurte vapustuste aeg on nii riigi kui ka ülikooli elus seljataga. Loodan, et *alma mater*’i elu areneb tulevikus stabiilselt parema kvaliteedi suunas ja et riik teda selles toetab.

Riigi jõukus ei väljendu mitte ainult rahas ja muudes materiaalsetes hüvedes. Akadeemiline jõukus ja oskus seda kapitali kasutada on eeltingimus viljakaks ja kiireks arenguks parema Eesti poole. Pank, kuhu peaksime paigutama oma aktsiad, on Eesti Vabariik. Selles pangas hakatakse intresse maksma alles aastate möödudes.

Vivat, crescat, floreat respublica!

õnnitleme

Arvet Pedas 50

Diferentsiaal- ja integraalvõrrandite korraline professor Arvet Pedas saab viikümneks 2. märtsil.

Õnnitlused kolleegidelt

TÜ Seitsmenda Samba Fondis oli asutamispäeval üle veerand miljoni krooni

Kolmapäeval kirjutasid TÜ rektor Peeter Tulviste ja TÜ Sihtasutuse usalduskogu esimees Jaan Männik alla Tartu Ülikooli Seitsmenda Samba Fondi statuudile. Fondi eesmärgiks on stipendiumite maksmine parimatele üliõpilastele, magistrantidele ja doktorantidele.

"Seitsmenda Samba Fondi stipendiumid tagavad selle saajale vähemalt aastase õppimisvõimaluse. Stipendiume hakkame välja maksmas igal aastal Gustav Adolphi päeval, 6. novembril. Taotlusi võivad esitada bakalaureuseõppe kahe viimase aasta üliõpilased, magistrandid

ja doktorandid," selgitas sihtasutuse juhatuse esimees Margus Ots.

Fondi asutamine otsustati sihtasutuse usalduskogu väljasõiduistungil 5. veebruaril Haapsalus. Fondile andis nime sihtasutuse patroon president Lennart Meri, viidates seitsmendale sambale kui tarkusesambale. Seitsmenda Samba Fondi kogutakse firmade suurannetusi ning regulaarseid sissemakseid.

Seitsmenda Samba Fondi algkapitali moodustavad Tartu Ülikooli Sihtasutuse

usalduskogu liikmete eraisikutena tehtud annetused kogusummas 87 700 krooni.

Fondi statuudi allkirjastamise järel sõlmisid sihtasutuse usalduskogu esimees Jaan Männik ja Eesti Ühispanga peadirektor Lembit Kitter lepingu, mille kohaselt maksab Ühispank esimese suurannetajana Seitsmenda Samba Fondi 200 000 krooni.

Tartu Ülikooli Sihtasutuse eesmärgiks on stipendiumifondide loomine üliõpilaste ja noorte teadurite toetamiseks, samuti sihtotstarbeliste annetuste vahendamine ülikooliga seotud ettevõtmistele.

- Sihtasutuse usalduskogu esimees Jaan Männik ja Eesti Ühispanga peadirektor Lembit Kitter kirjutavad alla annetuse ülcandmise lepingule.

stipendium Uppsala Ülikooli stipendium

Vastavalt koostöölepingule määrab Uppsala Ülikool 1998/99. õppeaastaks (kaks semestrit) ühe stipendiumi ühele Tartu Ülikooli põhiõppe üliõpilasele.

Kandideerijail esitada välisüliõpilastalitusse (ph ruum 120) 23. märtsiks:

- põhjendatud avaldus TÜ rektori nimele, dekaani nõusolekuga,
- vormikohane ankeet (saab välisüliõpilastalituselt),

- rootsi keele (vähese rootsi keele oskuse puhul ka inglise keele) oskuse tõend,
- osakonna (instituudi, õppetooli) soovitus,
- koopia õpinguraamatust.

NB! Kandideerija peab olema praegu vähemalt 2. aasta üliõpilane.

Silvi Lannes,
välisüliõpilastalitus spetsialist
tel 465 152
peahoone, ruum 120

Diplomaatide kursused Madriidis

Kes soovib kandideerida diplomaatide rahvusvahelisele kursusele Madriidis (1998/99. õppeaasta), palume kiiresti ühendust võtta maailmakirjanduse õppetooliga (ph ruum 134).

Kandideerimistingimused:

- 1) tõend (diplom) kõrgkooli põhiõppe lõpetamise kohta;
- 2) hispaania keele (rahuldav) oskus.

Maailmakirjanduse õppetool

Üliõpilasesinduse koosolekult

Elmisel nädalal, täpsemalt 18. veebruaril toimus üliõpilasesinduse koosolek, mis kujunes oodatust mõnevõrra erinevaks. Algne päevakord ei töotanud tekitada crimeclustest kantud vaidlusi, ometi need tekkisid, sisustades suure osa koosolekust.

* Arutati ja kinnitati üliõpilasesinduse 1998. aasta eelarve.

* Sotsiaaltoimkonna esimehe Arne Otteri soovil oli muudetud päevakorda ning teise punktina kerkis üles sotsiaaltoimkonna esildis rektori valimistest. Nimelt oli päev varem aset leidnud sotsiaaltoimkonna koosolek, kus otsustati, et avaldatakse toetust rektorikandidaat Jaak Aaviksoole. Nüüd sooviti saada tehtud otsusele üliõpilasesinduse toetust. Loomulikult tekitas esitatud informatsioon üliõpilasesinduse liikmete seas hulgaliselt küsimusi ja ka lihtsalt hämmingut. Leiti, et antud küsimus pole üldsegi mingi toimkonna pädevuses ja et sellelaadseid küsimusi

otsustab esinduse täiskogu. Samas nenditi, et kõik valimiskogu liikmed on oma otsustes iseseisvad ja seda ka üliõpilasesinduse raames ning kuivõrd saab siis üldse mingist toetusavaldusest rääkida. Viimase nädala jooksul olid rektori valimiskogu üliõpilastest liikmed töötanud välja seisukohad, mis seostuvad üliõpilaste ja ülikooli tulevikuga. Neid seisukohti sooviti arutatada rektorikandidaatidega, et siis iga üliõpilasest valija saaks kujundada oma isikliku positsiooni vastukajade alusel.

Esindus pidas ebameeldivaks ka seda, et info toetusavaldusest oli jõudnud juba ajakirjandusse, väidetavalt ülikooli teabetalituse kaudu. Siiski ei olnud selle taga otseselt A. Otter, tema sõnade kohaselt olevat ta ise keeldunud ajakirjanduses sotsialtoimkonna otsust kommenteerimast.

A. Otteri ennatlik tegutsemine tekitas esinduses vastukajasid – sooviti tema

tagasiastumist ja nõuti ka umbusalduse avaldamist.

Üliõpilasesindus otsustas, et ei hakka sotsiaaltoimkonna esildist hääletama ning distantseerus seega ka sotsiaaltoimkonna otsusest.

* Järgnevalt tegeldi eestseisuse töökorra parandusettepanekutega. Vahepeal oli aga kadunud kvoorum ning seega ei saanud eestseisuse töökorda uuel kujul kinnitada. Samal põhjusel jäi valimata ka esindaja Haridusministeeriumi juurde moodustatud Õppurite Nõukotta.

* Esinduse liikmetel oli soovi korral võimalik esitada ka toimkondade töökavadesse puutuvaid küsimusi iga konkreetse toimkonna esimehele. Töökavad olid juba varem ilmunud üliõpilasmavalitsuse listi.

Katriin Fisch,
üliõpilasesinduse
haridustoimkonna esimees

Üliõpilasesinduse eestseisus

Leif Kalev, üliõpilasesinduse esimees (eriala - õigus, avalik haldus), tel 405 484; 8 251 46111, e-post: leif@ut.ee;

Eva Meinson, abiesimees (ettevõtte-majandus), tel 8 251 46112; tipp@ut.ee; eva@physic.ut.ee;

Katriin Fisch, haridustoimkonna esimees (eesti fil), tel 380 608; 8 251 46113, katriinf@ut.ee;

Uku Arold, teabetoimkonna esimees (psühhool), 339 418; 8 251 46114, uku@ut.ee;

Arne Otter, sotsiaaltoimkonna esimees (geogr), 8 256 461815, 8 251 12752, otter@ut.ee;

Indrek Lind, kultuuritoimkonna esimees (õigus), 400 368, indrek@ut.ee.

Ülikooli Üli-õpilaskonna Valitsus

Leif Kalev, ÜÜ Edustuse eesistuja (õigus, avalik haldus), 405 484, 251 46111, leif@ut.ee;

Oliver Urb, ÜÜ Valitsuse esimees (matem), 486 011, 250 62335, olla@ut.ee;

Marek Herm, majandussekretär (õigus), 474 732, 251 13845; marek@ut.ee;

Tambet Ingo, arvutisekretär (füüsika), 480 915, 255 13869, tambeti@ut.ee.

Arvutigraafika ja õppetehnika keskus

1. märtsil möödub kolm aastat arvutigraafika ja õppetehnika keskus moodustamisest. Sellega seoses on mõistlik teha esimesi kokkuvõtteid ja välja tuua probleemid, millega oleme igapäevatoos kokku puutunud.

Keskus moodustati II prorektori vastutusalas 1. märtsil 1995. aastal nelja teenistusega: arvutigraafika, fotograafia, õpperuumid ja õppetehnika. Keskuse põhiülesanneteks said kaasaegsel tehnilisel tasemel näitmaterjalide valmistamine, õpperuumide kaasajastamine ja õppetöö, konverentside, teabepäevade jmt esitlustehniline teenindamine.

Kuni 1997. aasta suveni asus keskus kahes õppehoones: Tähe 4 ja Jakobi 2. Praegused uued tööruumid õppehoones Lossi 3 on igati funktsionaalsed ja kõigi ülikooli õppehoonete suhtes ideaalse asukohaga, mis on teenindava allüksuse puhul väga oluline. Keskuse kõrval asuvad ka meie teenindamisele kuuluvad üleülikoolilised auditoorium ja stuudio.

Auditooriumis Lossi 3-112 (32 kohta)

on statsionaarne grafoprojektor, TV ja video, tellimisel SAT-TV, arvuti-, video- ja diaprojektorid. Paralleelprojektsiooni ja lähemal ajal ka statsionaarse arvutiprojektsiooni võimalused.

Stuudios Lossi 3-105 (15 kohta) on olemas statsionaarne grafoprojektor, nii kirjutus- kui ka lehetahvlina kasutatav valge loengutahvel. Teised vajalikud seadmed on tellimisel. Stuudio on mõeldud pikemaajaliste nõupidamiste, intensiivõppe ja videotreeningute läbiviimiseks. Perspektiivis ka video-konverentside korraldamise koht.

Ruumidesse 112 ja 105 ei planeerita tunniplaanilist õppetööd, vaid efektiivsema kasutamise huvides reserveeritakse neid iga kord konkreetsks loenguks või ürituseks. Infot saab tel 465 591 Helle Lilleoru käest.

* * *

Arvutigraafikateenistus (Merike Mäemets ja Marat Viires).

Täiesti uue töösuunana ülikoolis

hakati keskuses kujundama ja trükkima suureformaadilisi postereid teaduskonverentside ja ka reklaamürituste tarbeks. See on oluliselt kaasa aidanud ülikooli töötajate teadustulemuste ning ülikoolis õppimisvõimaluste tutvustamisele nii Eestis kui välisriikides. Käesolevaks ajaks on meil välja kujunenud oma teadusposterite kujundamise stiil. Keskuses valmistatud teadusposterite arv suureneb pidevalt; kui 1995. aastal trükiti 14 posterit, siis 1996. aastal 80 ja 1997. aastal 174 posterit. Oluliselt rohkem on nende aastate jooksul trükitud erinevaid reklaam- ja messiplakateid. Lisaks suuremõtmeliste posteritele on arvutigraafika teenistuse poolt kujundatud ja hulgaliselt trükitud värvilisi lüümikuid ja õppematerjalide illustatsioone.

Kui 1995. aastal alustasime kahe töötajaga, siis praegu teevad hooajal arvutigraafilisi töid neli inimest. Ühe suuremõtmelise posterit kujundamine nõuab keskuse töötajatelt täispikka tööpäeva. Parima tulemuse saame, kui meil on koos tellijaga aega üle vaadata kujundatud posterit väike väljatrükk, järgmisel päeval sellesse veel kord värske pilguga süveneda ning alles seejärel suureformaadiliselt välja trükkida.

Arvutigraafika teenistuse funktsioon on mõnes mõttes analoogiline ja teineteist täiendav võrreldes teabetalituse ülesannetega. Kumbki ei loo uut informatsiooni, vaid on selle vahendaja/serveerija. Teabetalituse üks ülesanne on mitteamministratiivse info levitamine ülikoolisiselt, samuti ülikoolis toimuvate sündmuste vahendamine tulevastele õppijatele ja Eesti maksu-maksjatele. Arvutigraafika tööde korral on enamikul juhtudest vahendatavaks infoks teadustulemused ja adressaadiks rahvusvaheline teadusüldsus, kes näeb meie tööd korralikult vormistatud teadusposteritena.

Järg 4. lk.

arvutiteave

WWW leheküljed kiiremini kätte

ehk TÜ proxy/cache-serveri kasutamine ja konfigureerimine

WWW-s ringi liikudes märkame sageli, et osa lehekülgi tuleb meile kiiresti kätte, teisi ei jõua kuidagi ära oodata. Vahel avastame, et sama lehekülje ekraanile saamine ühes arvutis läheb tunduvalt kiiremini kui teises arvutis. Paljuskki oleneb see kasutatava klientprogrammi (*Netscape* või *Internet Exploreri*) konfiguratsioonist ehk sellest, kuidas soovitakse kasutada *cache/proxy**-sid.

Idee on selles, et kui keegi on mujal maailmas mingit lehekülge vaadanud ning selle Eestisse transportinud, siis hoitakse seda lehekülge mõnda aega nn *cache*** -serverites alles. Et me ise ei peaks sama lehekülge kaugelt tooma, tuleks meil oma *Netscape* (*Internet Explorer*) konfigureerida nii, et see kasutaks *proxy*-sid. See tähendab - iga lehekülje puhul, mida te mujalt maailmast tõmmata soovite, kontrollitakse kõigepealt üle kohalik *cache*-server. Kui *cache*-serveris on soovitud lehekülge olemas, saate valitud lehe mõne sekundiga oma ekraanile. Mujalt maailmast minnakse lehekülge otsima alles siis, kui Eesti serveritest seda lehekülge ei leita.

Seega:

proxy/cahce-servereid kasutades saate info maailmast oluliselt kiiremini kätte.

Teisest küljes on Eesti ja välismaailma liinid nii üle koormatud, et oleks ilmne raiskamine "lähedal" olevaid lehekülgi uuesti "kaugelt" laadida. Seetõttu on *proxy/cache*-serverite kasutamine peaaegu kohustuslik ehk rangelt soovitatav.

Millist cache-serverit kasutada?

Eestis on *cache*-servereid mitmeid (vt <http://www.ee/cache/>), kuid soovitatav oleks kasutada lähimat kohalikku *cache*-serverit.

Näiteks,

Tartu Ülikooli liikmetel ülikooli *cache*-serverit cache.ut.ee,

TÜ füüsika osakonnal (Tähe 4) oma *cache*-serverit cache.physic.ut.ee,

TÜ Kliinikumil oma *cache*-serverit cache.cut.ee.

Kohaliku *cache*-serveri puhul võib oletada, et sama asutuse/osakonna inimestel on ka huvid ühesugused ning on küllalt suur tõenäosus, et meid huvitav lehekülge *cache*-is olemas on. (Lähima kohaliku *cache*-serveri kohta võiks nõu küsida ka oma võrguadministraatorilt.)

Allpool leiate Tü *cache*-serveri cache.ut.ee konfigureerimise õpetuse *Netscape Navigatori* jaoks.

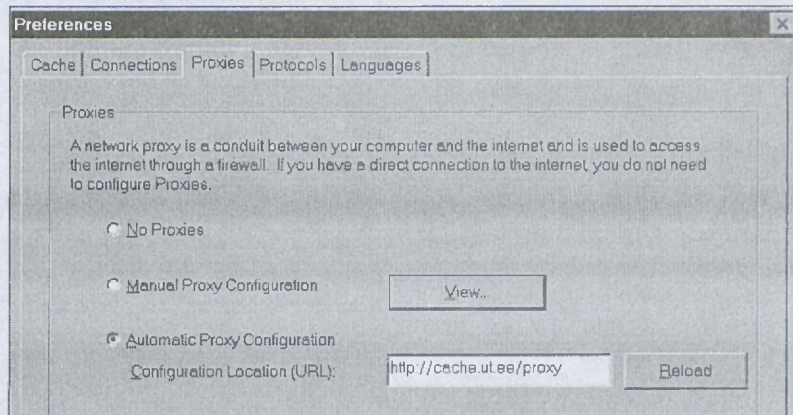
Netscape Communicatori ja *Internet Exploreri proxy* konfigureerimise juhendi ning Tü füüsika osakonna ja Tü Kliinikumi *cache*-serveri kasutamise kohta on võimalik lugeda täiendavalt <http://www.ut.ee/~riina/proxy/>.

TÜ proxy/cache-serveri konfigureerimine

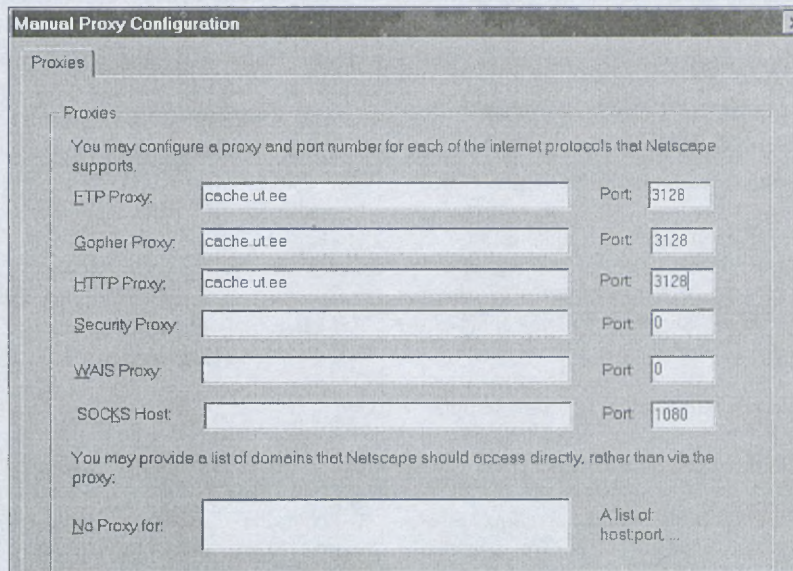
Netscape Navigator (3.0)-is.

Vali menüüst: *Options – Network Preferences... – Proxies*.

Automaatse *proxy* kasutamiseks vali *Automatic Proxy Configuration* ning kirjuta lahtrisse <http://cache.ut.ee/proxy>

Kätsitsi konfigureerimiseks lülita sisse *Manual Proxy Configuration* ja vali *View*

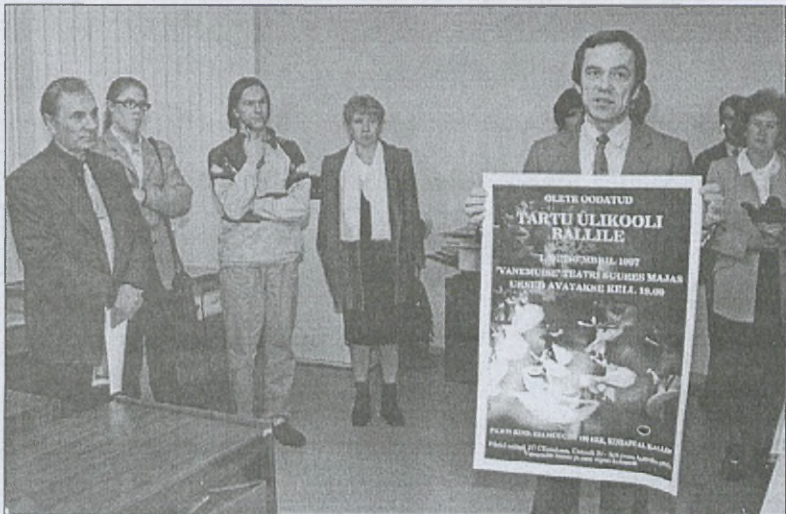

HTTP, *FTP*, ja *Gopher*: ridadele kirjuta cache.ut.ee, vastavatesse *Port*: lahtritesse 3128. Lahtri *No Proxy for*: võiks tühjaks jätta, siis otsustab server ise, millal *proxy*-it ei kasutata.

Riina Reinumägi,
arvutuskeskus

**cache*-server hoiab endas saabunud dokumentide koopiaid, *proxy*-server vahendab klientiprogrammidele soovitud dokumente. Seega töötab *proxy/cache*-server üheaegselt *proxy*-na ja *cache*-ina sõltuvalt sellest, millist funktsiooni ta hetkel täidab. Klientprogrammi saab konfigureerida nii, et ta kasutaks *proxy* -sid.

***cache memory* - vahemälu, puhvermälu.

□ Keskuse juhataja Peeter Kukk novembris uute ruumide pidulikul avamisel posterit demonstreerimas. 1997. aastal valmis neid juba 174.

Eduard Saki foto

Arvutigraafika ja õppetehnikakeskus

Algus 3. lk.

Klassikaline fotograafia (Eduard Sakk ja Andres Tennus).

Teatud mahus on klassikaline fotograafia ülikoolis vajalik. Kolm kindlat funktsiooni on pildistamine ülikooli ajaloo jäädvustamiseks, publikatsioonide ja õppematerjalide illustatsioonideks ning erinevate esemete, piltide jne pildistamine slaidide valmistamiseks. Fototeenistus valmistab aastas keskmiselt 3200 - 3400 slaidi ja fotografeerib 400 - 600 kaadrit ülikooli ajaloo jäädvustamiseks.

Tõsine probleem on kino. Kaasajal valmistatakse uus õppematerjal videotehnikat ja arvutimontaaži võimalusi kasutades, kuid teiselt poolt on olemas ka vanad õppe- ja ajaloolised filmid. Siin tuleks vastu võtta strateegiline otsus, kas ülikoolil üldse peab olema ruum, kus on võimalik vaadata vanu filme, ja kui peab, siis kui suur võiks see ruum olla. Praegu on täiskomplekssed töökorras seadmed Vanemuise ringauditooriumis (350 kohta) ja keemiahoone keldris (20 kohta).

* * *

Õpperuumideteenistus (Elga Tamm).

Teenistuse tegevus on suunatud põhiliselt õpetamise tingimuste parendamisele ja kaasajastamisele. 1995. aastal alustati kõige pakilisemast - tahvlite vahetamisest. Kahe aasta jooksul osteti kvaliteetsed tahvlid ja paigaldati igasse õpperuumi vastavalt teaduskondade soovile.

Praeguseks on koostatud ülevaade kõigist ülikooli õpperuumidest ja jälgitakse pidevalt nende valmisolekut õpetööks. Tulemustest informeeritakse teaduskondi. Probleemide korral saab meilt nõu ja ka abi, näiteks valgustatuse mõõtmisel jne.

Üleülikooliliste auditooriumide kasutamist planeerib õppe- ja üliõpilasosakond, korrasoleku ja esitustehniliste võimaluste eest kannab hoolt õpperuumide teenistus, neile on ka kuraator.

Suuremal või väiksemal määral vastab kaasaegsele auditooriumile esitatud tingimustele 54% teaduskondadele kinnistatud ja kolm (75%) üleülikoolilist auditooriumi. Kahjuks ootab ülikooli suurim auditoorium Vanemuise 46 (350 kuni 400 kohta) juba teist aastat hädavajalikku remonti.

Õpperuumide ja õppetehnikateenistuse spetsialistid on koostöös ehituskorralduse osakonnaga seisnud hea selle eest, et uutes ja vastremonditud õpperuumides oleksid täidetud kõik kaasaegsele auditooriumile esitatavad nõuded. Tänu teaduskondade aktiivsusele ja meiepoolsele nõustamisele on õpetamisvõimalused paranenud ka üsna paljudes vanades auditooriumides.

Võromaa ja Setomaa üliõpilased saavad kokku Toomemäel

Sel kevadel on taas toimumas Võrumaa ja Setomaa päev Tartu Ülikoolis, mille korraldavad ülikool, Võru Maavalitsus ja Võru Instituut. Möödunudkevadise samalaadse ürituse võtsid ülikool ja osalenud tudengid hästi vastu. Päeva eesmärgiks on tuletada Võrumaalt ülikooli õppima asunud üliõpilastele meelde, et kodukoht ootab neid tagasi. Paari tunni jooksul kuulame üliõpilastepoolseid arvamusi Võrumaa käekäigu kohta ja arutame, kuidas saaksid üliõpilased õpingute ajal oma kodukohaga sidemeid hoida. Mõtetalgutele järgneb vestlus kohvilauas, kus Võrumaa ja Setomaa asutuste-ettevõtete esindajad tutvustavad ennast ja oma tegevust. Üliõpilastele pakutakse töökohti, lepingulisi töid, stipendiume, osalemist kavandatavates projektides. 19. märtsil kell 16.15 on Toomemäele

Õppetehnikateenistus (Toomas Petersell, Enno Kaasik ja Ott Krikmann - 0,1 kohta).

Teenistus tegeleb esitustehnika valiku nõustamisega, hoolduse ja kasutamisevõimaluste edasiarendamisega, ka laenu-tusega. Keskuses on olemas võrdlemisi kaasaegne ja mitmekesine esitlustehniline aparatuur: video- ja dataprojektorid, karusel- ja tavalised diaprotektorid, videotehnika ning võimsad grafoprojektorid. Lähemal ajal on plaanis muretseda teisaldatavad stendid, mida saaks kasutada konverentside posterisessioonidel ja teistel üritustel, kus on ajutiselt vaja välja panna suurt hulga informatsiooni.

Igapäevase tööna hoitakse korras kõige elementaarsem õppetehnika. Sagedased on hädaväljakutsed, kus rikkiläänud tehnikast on unustatud õigel ajal teatada. Töömahukas on ka teaduskonverentside toetamine esitustehnikaga nii nõus kui jõus. Meeskonna tööpäev algab enne konverentsi külaliste saabumist ja lõpeb oluliselt hiljem peale külaliste lahkumist. Konverentside teenindamine on väga pingeline, täit tähelepanu ja professionaalsust nõudev töö, sest iga tehniline aps häirib terve konverentsi tööd.

* * *

Mis on meie probleemid?

Meie käest oodatakse praktilist tulemust. Tööde kuhjumise tõttu on juhtunud, et üksikute tööde täitmine on hilineunud. Kuid julgeme väita, et oleme suutnud täita kõik tööd, mille kohta oleme vekslid välja käinud. Selle nimel on keskus töötanud hooaegadel rohkem kui kümme tundi päevas (Innovaatika 97 eelõhtul trükiti postereid 33 tundi järjest ja suurte konverentside - kliiniku, arstide või stomatoloogide päevad jt teenindamisel on meeskonna tööaeg 14 tundi päevas). Ülikoolis toimub keskel läbi 2 - 3 ühe- kuni kolmepäevalist konverentsi kuus. Viimastel aastatel toimuvad vabalt valitavate ainete loengud kella 16 - 19. Teeniduse kindlustamiseks kella 8 - 19 tuleb meil täpselt planeerida iga töötaja tööaega, seetõttu on väga raske suhelda klientidega, kellele on midagi vaja kohe või veel hullem - "eileks".

Keskuse töö parema planeerimise ja järjekordade tekkimise vältimiseks palume kõik soovivad esitada meie **nädal aega enne ürituse algust või konverentsile väljasõitu**. Auditooriumide korramisel on tulemus optimaalne, kui meiega võetakse kontakti juba enne remondi algust või uuenduste planeerimise eel.

Tegelikult on väga hea, et kõik meie kliendid oleksid loomult optimistid, kellel on huvi õppetöö ja õpperuumide kaasajastamiseks, kellel on korralikud

teadustulemused, millega on võimalik esineda rahvusvahelistel konverentsidel laias maailmas või ka nende baasil tunnustatud koolkonnana organiseerida teaduskonverentse Tartus.

* * *

Me oleme teenindajad.

Meie ülesanne on kui tausta ettevalmistamine, et ülikooli akadeemiline pool saaks teha õppe- ja teadustööd. Akadeemilise ja administratiivse poole koostöö soov, täpne töö ja funktsioonide jaotus ning selle korrigeerimine vastavalt muutuvatele tingimustele ja võimalustele tuleb kindlasti kasuks ülikooli kui terviku arengule. Ülikoolile on vajalik õppe- ja teadustöö spetsiifiline teenindav struktuur, mis nõuab eriettevalmistust ja oskustega töötajad ja mida ei ole võimalik "tellida linnast". Teenindava struktuuri olemasolu ja ülalpidamise põhilisteks kriteeriumiteks on pakutavate teenuste kvaliteet ja professionaalsus, akadeemilise poole oluline tööaja kokkuvõtte ja ka paratamatus, et ülikoolis on osa asju vaja lihtsalt korraldada ja ära teha.

Meie poolt pakutavate teenuste nimekirja on toodud keskuse **koduleheküljel** [www: //http://www.ut.ee/P2AG](http://www.ut.ee/P2AG). Püüame pidevalt edasi arendada teenuste hulka ja kvaliteeti. Samuti ootame konstruktiivseid ideid akadeemiliselt poolelt teenuste spektri laiendamise kohta.

Positiivne töökogemus on meil ajakirjandusosakonnaga. Žurnalistika eriharu üliõpilane Melli Rüga töötas keskuses arvutigraafikuna, kujundas suuremõtmelisi teaduspostereid ning kirjutas kursusetöö "Teadusposteri kujundamine" (juhendaja Roosmari Kurvits). Kursusetöö õnnestus väga hästi; selles on lühidalt kokku võetud keskuse senine praktiline kogemus, antud uusi ideid posterite loetavuse parandamiseks ning nende atraktiivsuse tõstmiseks. See on heaks õppematerjaliks keskuse töötajate koolitamisel. Loodame, et leiame tulevikus veel ühist huvi ja lahendamist vääri vaid probleeme.

Teiselt poolt peaksime lisaks igapäevasele teenindavale funktsioonile välja pakkuma oma põhitöö baseeruvat oskust ja kogemust. Meie hinnangu kohaselt võiksid need olla teadusposterite ja lüümikute kujundamine, kaasaegne presentatsioonitehnika ja õpperuumide sisustamine. Eelinfo korras olgu öeldud, et mina ja keskuse peaspetsialistid Toomas Petersell ning Elga Tamm peame märtsis - aprillis celpool nimetatud teemadel loenguid kõigile asjahuvilistele.

Kohtumiseni!

Peeter Kukk, arvutigraafika ja õppeteenistuskeskuse juhataja

kylli@wi.werro.ee). Võrumaa esindus asub Võrus Võru Instituudis (Jüri 12, III korrus).

Oodatud on kõik huvilised !

Küll Eichenbaum, TÜ esindaja Võrumaal

ülikooli ajaloo muuseumisse oodatud kõik Võrumaalt ja Setomaa ülikooli õppima tulnud noored, samuti ka need, kes tunnevad ennast Võro- või Setomaaga seotud olevat.

Osaleda soovijatel palun endast teada anda kuni **10. märtsini** Tartu Ülikooli Võrumaa esindajale (tel 278 21 960,

Ülikooli infopunktis postkaardid

- Postkaardikomplekt ülikooli hoonetega 27.60;
- üksikud postkaardid ülikooli hoonetega 2.30;
- Navitrolla ülikooli-teemalist postkaardid 4.80;
- kutsekaaned ülikooli peahoone kujutisega 13.50;
- UUS! Postkaart Jüri Arraku maalist "Ülikooli esimene kantsler Johan Skytte".

Hinnad ülikoolisisese arvelduse korras.

Peatoimetaja Varje Sootak
Toimetaja Reno Hekkonens
Telefon 465 680
Toimetuse aadress:

loeng

Prantsuse kunstist

Prof Jaak Kangilaski loengusari "Prantsuse kunst eelmise sajandi lõpust tänapäevani" Lossi 3-217:

3. ja 17. märtsil ning 7. ja 28. aprillil algusega kell 18.15.

"Saatan, needus ja meie"

Timo Keskitalo (eksmisjonär moslemite hulgas, praegu OPKO peasekretär) peab Tartus 3. märtsil kell 19.15 loengu TÜ peahoone aud 227. Loeng on inglise keeles tõlkega eesti keelde.

"Saatan, needus ja meie"

* Kurjus on ju olemas. Kas ka Saatan kui isik?

* Kõik nõidused pole seletatavad ainult fantaasia ja ebausuga.

* Kas kristlast saab rõhuda kuri vaim? - Mõnda rõhub vähemasti kartus selle ees.

* Kuidas saada jagu needusest?

Raamatumuük.

3. ja 4. märtsil kell 12-17 toimub TÜ raamatukogu fuajees kristliku kirjanduse müük.

Korraldab Eesti Evangeelsete Üliõpilaste Ühendus

väitekirj

Kolmapäeval, 4. märtsil kell 14.15 Vanemuise 46 õppehoone GL aud 246:

Enli Kiipi kaitseb magistratööd "Balti varasiluri süvaveeliste savikivimite geokeemilised kujunemistingimused (Lääne-Läti Aizpute-41 puursüdamiku põhjal)". Oponent prof emer Aadu Loog;

Helje Pärnaste kaitseb magistratööd "Systematics of the Lower Ordovician trilobite Krattaspis viridatus Öpik, 1937". Oponent prof emer Arvo Rõõmusoks;

kell 16.15 Vanemuise tn 46 õppehoone GG aud 327:

Priidu Ristkõ kaitseb magistratööd "Regionaalpoliitika areng Eestis". Oponent MSc (geogr) Garri Raagmaa.

koosolek

Eesti-Tiibeti kultuuriseltsi

üldkoosolek toimub reedel, 27. veebruaril kell 16 Lossi 3, aud 406. **Kavas Ott Ojaperve ettekannet budistlikust loogikast**. Seejärel võetakse kokku seltsi tegevus möödunud aastal.

* * *

Kolmapäeval, 4. märtsil kell 15 toimub ph aud 102 **Tiit-Rein Viitso 60. sünnipäevale pühendatud Emakeele Seltsi ettekandekoosolek**.

Esinevad:

Arvo Eek "Häälussüsteemi tõlgenduste rohkus. Mida teha?";

Jaan Õispuu "Karjala keeleolud 1990. aastatel: kirjakeel ja keeleseadus";

Eino Koponen "Kui sõna on oma, kelle oma ta siis on?";

professorite klubi

4. märtsil kell 17.15 toimub ajaloo muuseumis arutluskoosolek "Kuidas hindab üliõpilane professorit". Sissejuhatav ettekannet J. Mikult.

kontsert

27. veebruaril kell 19 algab aulast **Eesti Filharmonia Kammerkoori ja Tallinna Kammerorkestri kontsert**. Dirigeerib Tõnu Kaljuste.

28. veebruaril kell 17 on ajaloo muuseumis **Kalevala päeva kontsert "Romantilisid aariaid"**. Kavas Bach, Puccini, Bellini. Esinevad Tea Luoto (sopran), Viu Maimik (klaver), Petteri Kummala (kitarr) ja Mika Seppänen (tšello). Kontsert on tasuta.

info

Kell 19 algab aulast kontsert "Eino Tamberg - helilooja ja pedagoog". Esineb ERSO Kammerorkester, dirigent Paul Mägi.

muuseum

näitus

Ajaloomuuseum

Toomemägi

<http://www.ut.ee/REAM/>

K-P 11-17

Info, ekskursioonide tellimine tel 465 671. Ruumide üürimine: 465 675.

Kohvik on avatud kolmapäevast laupäevani kell 11-17.

Näitused: "Kingitused Tartu Ülikoolile".

UUS NÄITUS!

Jaapani kalendrite näitus, "Tartu Ülikool ja Vabadussõda".

Muuseumis on võimalik tutvuda videofilme ülikooli ajaloo ja tähtsündmustest: "Tartu Ülikool aastail 1919-1932", "Ülikool nõukogude okupatsiooniaastatel", "70 aastat eestikeelset ülikooli".

Klassikalise muinasteaduse muuseum

Peahoone

<http://www.ut.ee/REKL/muuseum.htm>

E-R 11-16

Info tel: 465 384.

Püsilätläpanek: skulptuurid: kreeka arhailise, klassikalise ja hellenistliku kunsti paremate tööde kipsist jäljendid.

Piibliained gravüürid 16.-19. sajandist "Armasta oma ligimest nagu iseennast".

Ekskursioonid aulasse ja kartserisse.

Zoologiamuuseum

Vanemuise 46

<http://www.ut.ee/BGZM>

K-L 10-16

Püsinäitus: lindude saali rõdul linnunäide näitus.

Geoloogiamuuseum

Vanemuise 46

<http://www.ut.ee/BGGM/>

K-L 10-16

Info tel: 465 839.

Ekspositsioon inimese evolutsioonist.

raamatukogus

Raamatunäitus: "1917. aasta Eesti-maal - mälestustes", "Albert Kivikas - 100".

Näitused: "Rudolf Kenkmaa 100", "Pääsu (sünd 1993) pildid", TÜ maafosakonna 3. kursuse tudengite maalid, Sirje Protsini maalid "Ratta leiutamine".

Raamatumuuseum

UUS NÄITUS!

Näitus "Eesti kodu".

E-R 12-15.

Nr. 8 (1920)

Reede,
6. märts
1998

Ilmub 1948.
aastast

Hind 2 krooni

Universitas Tartuensis

Tartu Ülikooli Raamatukogu

Austatud rektori valimiskogu liikmed

Rektorikandidaadina tänan kõiki, kes minu valimis- ja tegevuskava poolt hääletasid. Paljut sellest kavast hakkab ellu viima uus rektor, kellele soovin lähemaks viieks aastaks täielikku pühendumist ülikooli asjadele.

Rektorina tänan kõiki, kes pidasid hääletamisel silmas ülikooli huvisid.

Lugupidamisega,
Peeter Tulviste

Austatud ülikooli valimiskogu liikmed

Täna Teid kõiki mulle osutatud usalduse eest. Loodan Teie ja kogu ülikoolipere toetusele esitatud põhimõtete elluviimisel meie *alma mater* i hüvanguks.

Teie
Jaak Aaviksoo

Rektoriks valiti professor Jaak Aaviksoo

Reedel, 27. veebruaril kell 13 algas aulas rektori valimise koosolek, mida juhatas valimiskomisjoni esimees prof Inge-Maret Orgo. Valimiskogu liikmeid oli kohal 234, puudus 12.

Prof Inge-Maret Orgo ütles oma avasõnavõtus, et väitlused ja diskussioonid on peetud ning et täna langetatakse otsus, kes juhib meie *alma mater* i

it järgmised viis aastat pärast praeguse rektori volituse lõppemist.

Seejärel said viieks minutiks sõna rektori kandidaadid professorid Peeter Tulviste ja Jaak Aaviksoo, kelle sõnavõttud on avaldatud allpool.

Valiti hääletugemise komisjon, kuhu kuulusid TÜ nõukogu liikmed dots Ivar-Igor Saarniit, üliõpilane Leif Kalev, prof

Kalev Pärna, prof Jüri Tamm, prof Vahur Ööpik ja Peeter Olesk.

Pärast hääletamist koguneti aulasse tagasi kell 14. Prof I.-M. Orgo luges ette hääletugemise protokoll, kus hääled jagunesid järgmiselt: prof Jaak Aaviksoo - 126 ja prof Peeter Tulviste - 102. Seega valiti rektoriks prof Jaak Aaviksoo.

Professor Peeter Tulviste sõnavõtt

Olen varsti viis aastat teinud seda, mida on olnud vaja teha ülikooli arenguks ja mitte seda, mida on vaja teha selleks, et teist korda rektoriks saada. Ülikooli viimaste aastate arengut on kõrgelt hinnatud nii Eesti kui ka rahvusvaheliselt. Viimasel Euroopa rektorite konverentsil küsiti pärast kolmetunnist arutelu Tartu Ülikooli üle, kuidas on võimalik, et selles ülikoolis on mõne aastaga toimunud muutused, mis Lääne-Euroopa ülikoolides on nõudnud aastakümneid. Vastasin, et see ei käi mitte ainult meie ülikooli, vaid Eesti kohta üldse ja et näemegi šanssi selles, et kasutada maksimaalselt ära murranguaega. Usun, et olemegi seda teinud maksimaalselt ja praegu on ülikoolis - nagu kogu Eesti ühiskonnas - käes suitsu hajumise aeg - see aeg, kus arenguid tuleb kinnistada, fikseerida ja jätkata aastate eest valitud suunas. Inimesi ei saa lõputult närutada ja ülikoolil ei saa lõputult lasta tõmmelda.

Peaksin vastama etteheidetele, mis tekkisid siis, kui minu tänane oponent professor Aaviksoo otsustas kandideerida rektoriks. Enne tahaksin öelda, et mitte kunagi varem ei ole ülikoolile valitud rektorit nii nagu sel korral. Mitu aastat tagasi ei alustanud mina oma kandideerimist mitte tollase rektori kritiseerimisest, kellega olin koos töötanud, ega andnud valimisloobadusi, mida poleks võimalik olnud täita. Mulle tundub, et seekord on käiku läinud Eesti poliitiliste valimiste napp kogemus. Toon näite ebakorrektest valimis-

võitlustest. Käisin täna ülikooli raamatupoes, mida ründavad teiste poodide müüjad, kes tahaksid sinna tööle tulla. Raamatupoe müüja palk on 2300 krooni, ülikooli dotsendi määratud palk - st ilma preemiata ja ühekordsete väljamakseteta - oli 1997. aasta lõpus 5076 krooni.

Siiski, võrreldes paljude teiste eluvaldkondade ja asutustega on etteheiteid suhteliselt vähe ja arvan, et see on sellest, et suured asjad on ülikoolis enam-vähem korras. On kaheldud, kas need eelarve koostamise meetodid, mida ülikooli nõukogu on viimastel aastatel rakendanud, on kõige õigemad. Minu arvates on palju tähtsam see, et ülikooli raha ei ole kuritarvitatud ega raisatud. Et ülikooli raha kasutatakse otstarbekalt, leidis riigikontroll pärast pooleaastast tööd ülikoolis ja ka keegi teine ei ole vastupidist näidanud. Igati on õigus arutada eelarve printsiipi ja teha ülikooli nõukogule ettepanekuid teistsuguste eelarve koostamise printsiipide rakendamiseks. Palju tähtsam on, et raha jagamise viis ei anna raha juurde ega võta seda vähemaks. Kui me saame riigilt raha ühe üliõpilase jaoks viis korda vähem kui Soome ülikoolid, siis võime seda ülikoolis jagada kuidas tahes, aga seda on ikkagi viis korda vähem kui naaberitel ja viis korda vähem kui vaja. Julgen väita, et Vabariigi Valitsus ja Riigikogu saavad sellest paremini aru kui minu oponentid: nad ei ole ülikoolile ja rektoraadile andnud näpunäiteid, kuidas

nappi raha jagada, vaid selle asemel annavad raha juurde. Viitan kõrghariduse arengukava eelseisvale arutelule Riigikogus aprillis ja kõrghariduse kuulutamist Vabariigi Valitsuse eelarveprioriteediks järgnevatel aastateks. Palgad ülikoolis ei tõuse mitte raamatupoe sulgemisest, vaid täiendava raha muresemisest.

Võtan omaks, et oleme viimastel aastatel ehitanud enam kui ülikool ehitas 20ndatel ja 30ndatel aastatel. Kui mind valitakse rektoriks, jätkan edaspidi ülikooli nõukogu poolt heakskiidetud kava realiseerimist, mis näeb ette, et iga teaduskond saab oma moodsa kodu. Praegune rektoraat on tegutsenud kehtivate seaduste järgi. Väidan, et vabadust ja demokraatiat on ülikoolis vähemalt sama palju kui vaesust. Kui mind valitakse, siis jääb edaspidi nii, et peale rektori on siin palju õelda nõukogul ja valitsusel. Ja prorektorid peavad edaspidi oma ala üksikasjalikumalt tundma kui rektor. Demokraatias on juhi ülesanne luua võimalus diskussiooniks, teiste kohus on osaleda ja koos otsustada. Arvan, et nagu alati nendel aegadel meie ülikooli ajaloo, mil oleme saanud ise rektorit valida, ei tule lähtuda sellest, mida keegi lubab teha või kuidas lubab juhtida, vaid sellest, mida keegi on teinud ja kuidas on juhtinud. Olen viis aastat teinud seda, mida olen vajalikuks pidanud ülikooli arenguks. Praegu on ülikooli areng minu meelest niisuguses seisus, et tunnen, et mul on kohustus kandideerida teist korda.

Professor Jaak Aaviksoo sõnavõtt

Meie kolleeg ja minu oponent meenus eilses "Postimehes" hea sõnaga minu kunagist ülemist "minister peab tagama oma vastutusala toimimise, seda korraldama, edendama ja vastutama - ta on aednik, kui soovite" ning soovis samasugust hoiakut ülikooli rektorilt. Head aednikku, kes tagaks kasvutingimused

ja liigirikkuse vajab ka hea ülikool. Head ülikooli vajab aga õppiv Eesti. Vajame head aednikku, kes vastutaks. Olen andnud oma allkirja 25 professori avaldusele "Ülikool vajab otsustavat edasiminekut" ja omapoolsetele täiendustele sellele dokumendile ning üliõpilasesinduse avaldusele üliõpilaste

osast üli-koolis. Suhtun neisse kui ametijuhendisse. Võtke need kolm dokumenti ja hoidke alles. Aednik kannab nende alusel vastutust nii ülikooli ees kui igapäev ees teist. Head valikut, hortus academicus.

Intervjuu J. Aaviksooga 3. lk.

2. lk

Prof Tiit-Rein Viitso juubel

ÜEKN-i stipendiumid

3. lk

"Päris kindlasti on ülikool edenenud, selles ei ole kahtlustki!" ütleb intervjuus prof Jaak Aaviksoo

Tartu Akadeemilise Naiskodukaitsega võib luurele küll minna

4. lk

Kuidas kasutada telemaatikat õppetöös - Maret Meriste

Tulemas on Võromaa ja Setomaa päev

Kolmapäeval kirjutati Tallinnas alla biomeedikumi hoone ehitusplaanile

Biomeedikumi hoone läheb maksma 200 miljonit krooni, millest pool saadakse Maailmapanga laenust ja pool riigilt. Projektkonkurssile lackus üle kümme töö. Võitjaks tunnistati Kalle Rõdmuse arhitektuuribüroo projekt. Ehituskonkursil osales üle kahekümne firma, siin valiti välja Skanska AB/KOger&Sumburgi Grupp.

Biomeedikumi maja chitatakse Maarjamõisasse Ravila tänavasse. Hoone on viiekorruseline ja selles on üldpinda 13 472 ruutmeetrit. Sellesse kolivad praegu mitmel pool laiali asuvad prekliiniliste erialade instituudid ja õppetoolid. Ehitamine algab juba mõne aja pärast.

Rahvusvaheline ekspertide grupp hindab TÜ internatsionaliseerimise taset

Möödunud nädalal külastas ülikooli rahvusvaheline komisjon, kelle eesmärgiks on koostöös siinsete spetsialistidega hinnata ülikooli konkurentsiivimist rahvusvahelisel haridusturul.

Selgitamaks välja erinevate ülikoolide internatsionaliseerimise taset, käivitati 1994. aastal ACA (Academic Cooperation Association) ja OECD/IMHE (Organisation for Economic Co-operation and Development/Programme on Institutional Management in Higher Education) ühine pilootprojekt Internationalisation Quality Review Process. Projekti eesmärgiks on välja selgitada projektis osalevate ülikoolide tugevad küljed, et neid efektiivsemalt kasutada rahvusvahelises koostöös. Käesoleval õppeaastal osaleb Tartu Ülikool IQRP pilootprojektis kõrvuti Varssavi ülikooli ja Malaysia Teadusülikooliga. Projekti kohaselt hindavad ülikoolid kõigepealt ise oma rahvusvahelisuse taset, seejärel tutvuvad rahvusvahelised eksperdid ülikooliga ja annavad ülikooli koostatud raportile omapoolse hinnangu.

Ülikooli internatsionaliseerimise taseme kohta tutvunud IQRP ekspertide gruppi kuulusid Helsingi Ülikooli prorektor prof Paul Fogelberg, Austraalia Western-Sidney ülikooli professor Miriam Mikol, IQRP keskuse direktor Majorie Peace Lenn, Tallinna Tehnikaülikooli kantsler Jüri Tanner ja IQRP pilootprojekti ühe osapoole OECD/IMHE esindaja Jan Karlsson.

Raporti koostamiseks loodi möödunud aasta juunis komisjon koosseisus

prorektor prof Toivo Maimets, õppeosakonna juhataja Lea Michelson, teadusarendusosakonna juhataja Andi Pärn, eksperimentaalfüüsika instituudi juhataja prof Jaak Aaviksoo ja välissuhete talituse peaspetsialist Sirje Üprus.

Kohtumisel rahvusvahelise ekspertide grupiga tõdesid raporti koostanud Tartu Ülikooli spetsialistid ühiselt, et sellise enesehinnangu koostamine andis hea võimaluse oma võimete ja võimaluste analüüsiks. Järgnevalt analüüsib rahvusvaheline ekspertide komisjon raportit, võrdleb sealset järeldusi viisiidil nähtuga ja annab kuu aja jooksul raportile omapoolse hinnangu. Mõlemad hinnangud on mõeldud eelkõige ülikoolisiseseks kasutamiseks ja edasise rahvusvahelise tegevuse planeerimiseks. Samas võimaldab projektis osalemine Sirje Üpruse sõnul ka Tartu Ülikooli rahvusvahelisel tasandil laiemalt teadvustada, kuna projekti loojad tutvustavad saadud tulemusi kogu maailmas.

Rektoraadiga kohtumisel huvitusid rahvusvahelised eksperdid liikmed Tartu Ülikooli internatsionaliseerimise tasemest ja selle nimel tehtud jõupingutustest, samuti riigi osast ja abist suurema rahvusvahelisuse poole püüdlisel. Oma vastuses ütles rektor prof Peeter Tulviste, et kui esialgu, kohe pärast Eesti vabanemist, oli huvi Eesti ja Tartu Ülikooli vastu ka midagi tegemata väga suur, siis praegu on internatsionaliseerimine tõusnud ülikoolis väga olulisele kohale.

Andres Toode,
ülikooli pressiesindaja

tänu

Pikaajalise ja kohusetundliku töö eest ülikoolis pälvis tänu ja õnnitluse 60. sünnipäeval eesti filoloogias osakonna korraline professor TIIT-REIN VIITSO.

acta diurna

Teatmik "Ülikooli struktuur ja isikkoosseis 1998" on valmis

Teatmikku saab ülikooli infopunkti peahoone I korrusel.

SEL NÄDALAL

2. märts

- Ajaloo muuseumi konverentsisaalis toimus ajalooteadlasele **Harri Moorale** pühendatud teaduspäev "Ainus ja haruldane".

4. märts

- Magistratööd kaitsesid **Enli Kiipli** teemal "Balti varasiluri süvaealiste savikivimite geokeemilised kujunemistingimused (Lääne-Läti Aizpute-41 puursüdamik põhjal)", **Helje Pärnaste** "Systematics of the Lower Ordovician trilobite Krattapsis viridatus Öpik, 1937" ja **Priidu Ristkok** "Regionaalspoliitika areng Eestis".

- **Professorite klubis** ajaloo muuseumis toimus arutluskooolek "Kuidas hindab üliõpilane professorit?" Sissejuhataja ettekanne oli prof Jaan Mikult.

- Toimus **prof Tiit-Rein Viitso 60. sünnipäevale** pühendatud **Emakeele Seltsi** ettekandekoosolek.

5. märts

- Magistratööd kaitses **Pilvi Rajamäe** "Change and Decay: the English Country House in Evelyn Waugh's Novels Decline and Fall, Vile Bodies, A Handful of Dust, Scoop, Put Out More Flags, Brideshead Revisited, Men at Arms, Offers and Gentlemen and Unconditional Surrender".

6. märts

- Kell 16 esineb Kuressaare ülikoolide keskuse konverentsisaalis Lõssipargi 1 dots **Mati Laur** akadeemilise loenguga "Vennastekoguduste liikumine, eelkõige Saaremaal".
- Kell 15 algab ülikooli ajaloo muuseumis teadusloo päev, mis on pühendatud Tartu Ülikooli meditsiiniprofessor **Johannes von Holsti** (1823-1906) 175. sünniaastapäevale.

TULEVAL NÄDALAL

9. märtsil

- Kl 15 kaitseb nõukogu saalis **Ave Minajeva** doktoriväitekirja "Sarkoplasmaatilise retikulumi funktsioon: kodade ja vatsakeste müokardi võrdlev uuring".
- Kl 17.30 tutvub Akadeemiline Muinsuskaitse Selts Eesti Eahva Muuseumiga (tutvumine näitusega "Eesti Vabariik 1918-1940" ning Arved Luts ja Art Leete kõnelevad teemal "Eesti Rahva Muuseum - mis on vana ja mis on uus".
- Kl 17 on keeltemaja raamatukogus **Eesti-Sveitsi kultuuriselti järjekordne koosolek**.

10. märts

- Kl 16 algab ph aud 102 vabade kunstide kutstud professori **Jaan Krossi** loeng "Autobiograafism kui kirjanduse võimalus ja vältimatus".
- Kl 18.15 Prantsuse Teaduslikus Instituudis (ph aud 102) prof **Helmut Piirimäe** loeng "1848.-1849. aasta revolutsioon Prantsusmaal".

11. märts

- Kl 11 algab teabetund. Sõna võtavad Leeni Uba (Innovaatika on tulekul) ja Evelyn Otsa (kohvikutest ülikooli õppehoonetes).
- Kl 12 jätkub ph aud 102 vabade kunstide kutstud professori **Jaan Krossi** loeng "Autobiograafism kui kirjanduse võimalus ja vältimatus".
- Kl 19 ajaloo muuseumis **üliõpilaste ühendatud jumalateenistus**.
- Kl 18 antiikkultuuri lektuurimis **Enn Mainla** ettekanne "Agonistika Vanas Kreekas".

12. märts

- Kl 15.15 kaitseb Liivi 2-208 **Igor Bossenko** magistratööd "Writing application with multiple RDBMS support".

13. märts

- Kl 10.15 algab TÕ nõukogu istung.

14. märts

- Kl 11.30 algavad raamatukogus Tartu üliõpilaste looduskaitseringi 40. aastapäeva üritused (vt 4. lk).

õnnitleme

Märtsikuu juubilarid

Jevdokia Koskor 3. märts
Vello Past 18. märts
Elmut Laane 31. märts

Harri Tihane 16. märts
Aime Raal 22. märts

Niina Vorobjova 2. märts
Urve Tõnnov 17. märts
Marie Poska 27. märts

70
HH Riia 23 (MRI) koristaja
füüsika-keemiateadusk emeriitprof
arstiteadusk emeriitprof

65
kirurgiakliiniku dotsent
HH ajaloomuuseumi riidehoidja

60
pearaamatukoguhoidja
raamatukogu osakonnajuh
geoloogia inst laborant

Jüri Jagomägi 1. märts
Ants Haljaste 3. märts
Henn Voolaid 4. märts
Avo Meelandi 6. märts
Elvi Ehasalu 17. märts
Rein Lepp 18. märts

Arvet Pedas 2. märts
Helju Mitrofanova 21. märts
Jaan Kutsar 26. märts

55
geograafia inst teadur
eksperimentaalfüüsika inst vanemteadur
materjalitead inst dotsent
remonditeenistuse lukksepp
matem statistika inst vanemlaborant
MO raamatukogu tuletõrjehnik

50
rakendusmatem inst korral prof, inst juh
kõrvakliiniku assistent
peainseneriosakonna lukksepp-santehnik

Prof Tiit-Rein Viitso juubeliks

Soome-ugri keelte viljakas uurija Tiit-Rein Viitso tähistas 4. märtsil oma 60. sünnipäeva.

Tiit-Rein Viitso lõpetas Tartu Ülikooli eesti filoloogia osakonna soome-ugri keelte eriharu aastal 1961. 1965 kaitses ta kandidaadiväitekirja teemal "Äänisvepsa murde väljendustasandi kirjeldus". Doktorikraadini jõudis T.-R. Viitso väitekirjaga "Osnovnye problemy fonologičeskogo struktura pribaltijsko-finskih jazykov i ee istorii" aastal 1982. Selles on vaatluse all kuue läänemeresoome keele/murde (põhja- ja lõunacesti, liivi, vadj, soome, vepsa) fonoloogilise ehituse põhiprobleemid. Väitekirjas on rohkesti originaalseid hüpoteese läänemeresoome keelte ajaloo alalt.

Tartu Ülikoolis on T.-R. Viitso töötanud alates 1983. aastast, algul kohakaasluse alusel eesti keele kateedri vanemõpetajana, 1991-1993 erakorralise professorina ning alates 1993. aastast läänemeresoome keelte korralise professorina. Üliõpilaste seas on T.-R. Viitso tunnustatud õppejõud, tema loengud on tihti viiratsitud talle omase huumoriga.

T.-R. Viitso teaduslik toodang on õige ulatuslik. Tema teadusloomet iseloomustab ideede uudsus ja teoreetiliste vaadete ning uurimismeetodite mitmekülsus. Peateemadeks on uurali keelte

fonoloogia, ajalugu, morfoloogia, omavahelised suhted, keelekontaktid ja liivi keel. Lisaks oma lähemale erialale – läänemeresoome keelele on Viitso uurinud paljusid keeli, seejuures uurali keeli handi ja neenetsini välja. Keelte algupära, klassifitseerimine ja fonoloogia on need alad, mille juurde ta tuleb korduvalt tagasi. Viitso on ühendanud oma

uurijatöös teoreetilise lingvistika konkreetse välitööga, eriti äänisvepslaste, liivlaste ja vadjlaste juures. Ta on aktiivne rahvusvahelises teadustegevuses, osaledes Eesti-Soome-Karjala läänemeresoome keelekaardistiku koostamises ning olles rahvusvaheliselt keskse fennougriistikaalase ajakirja Linguistica Uralica toimetuskolleegiumi esimees.

Emakeele Seltsi esimees oli T.-R. Viitso aastail 1989-1990 ja 1993-1997, Õpetatud Eesti Seltsi esimees aastail 1990-1993. T.-R. Viitso kuulub Soome-Ugri Rahvaste Infokeskuse nõukogusse (1997-).

T.-R. Viitso aktiivne tegevus fennougristika avaral põllul on leidnud rahvusvahelist tunnustust: ta on valitud Helsingis Soome-Ugri Seltsi välisliikmeks (1979) ja Soome Kirjanduse Seltsi kirjavahetajaliikmeks (1985).

Professor T.-R. Viitso tegevusvaldkond on olnud ulatuslik, kuid pole märgata, et töörohked aastad oleksid teda väsitanud. Kõikide kolleegide nimel soovime juubilarile edaspidiseks tugevat tervist ja raugematut indu armsaks saanud tööpõllul.

Semestri viimasel istungil juunis arutatakse ülikooli arengukava ja 1998/99. õppeaasta arenduseesmärke ning kuulatakse kuratooriumi hinnanguid ja ettepanekuid.

KINNITATI ÜLIKOOLI 1998. AASTA KOONDEELARVE

Eelarvekomisjoni esimees prorektor prof Toivo Maimets ütles koondeelarvet kommenteerides, et 4. veebruaril kirjutas haridusminister alla ka TÕ teaduse eelarvele.

Koondeelarve suurus on 436 055 100 miljonit krooni.

MUUDETI TÕ SIHTASUTUSE PÕHIKIRJA

5. veebruaril kinnitati TÕ Sihtasutuse usalduskogu väljasõiduistungil Haapsalus mõned põhikirja muudatusettepanekud, mida tutvustas sihtasutuse juhatuse esimees Margus Ots.

TÕ nõukogu kinnitas need ettepanekud.

VALITI KAKS PROFESSORIT

Inimese bioloogia ja geneetika korraliseks professoriks valiti inimese bioloogia ja geneetika kor-

raline prof, bioloogiadr **Aavo-Valdur Mikelsaar** (46:3).

Meditsiinilise mikrobioloogia ja viroloogia korraliseks professoriks valiti meditsiinilise mikrobioloogia ja viroloogia korraline prof, meditsiini dr **Marika Mikelsaar** (48:1).

KINNITATI ÕPPEKAVA AVAMISE, HOIDMISE, MUUTMISE JA SULGEMISE KORRA MÄÄRUS

Selles määruses sisalduvad pealkirjas nimetatud kehtivad reeglid.

ÕPPEKAVAD

Kinnitati geenitehnoloogia ja keskkonnatehnoloogia bakalaureuse-, magistri- ja doktoriope kavad, materjaliteaduse bakalaureuse-õppe kava ja füüsikalise infotehnoloogia diplomiope kava.

Nõukogu andis magistrakraadi andmise õiguse ärijuhtimise õppekava alusel majandusteaduskonna nõukogule.

TÜMRI nõukogule anti magistrakraadi õiguse andmine bioloogia didaktika õppekava alusel.

TARTU ÜLIKOOLI NÕUKOGU

28. märtsil

KINNITATI TÕ NÕUKOGU KEVADSEMESTRI TÕÕPLAAN

13. märtsi istungil on kavas asutada TÕ Kliinikumi sihtasutus, nimetada Skytte medali saaja, arutada eelarve küsimusi ning otsustada, kas mais valida audoktoreid või mitte. 27. märtsil arutatakse akadeemilise ametikoha taotlejate hindamise nõudeid ning õpperuumide olukorda.

Aprillis on arutusel ülikooli 1997. aasta aastaaruanne, auditiiri järeldusotsus ning õppekorralduseeskirja täiendamine.

Mais on kavas ära kuulata informatsioon uutele õppekavadele eraldatud raha kasutamisest.

Õppima Soome ülikoolidesse!

Vastavalt koostöölepingutele on üliõpilastel võimalik taotleda õppimist Soome ülikoolides (Helsingi, Joensuu, Jyväskylä, Oulu, Tampere, Turu) 1998/1999. õppeaastal.

Kandidaerijail esitada välisüliõpilastalitusse (ph ruum 120)

31. märtsiks:

- põhjendatud avaldus TÕ rektori nimele, dekaani nõusolekuga,
- soome keele oskuse tõend,
- osakonna (instituudi, õppetooli) soovitus, magistrantidel ja doktorantidel juhendaja soovitus,
- koopia õpinguraamatust.

Soome keele testi saab sooritada kas 18. või 25. märtsil kell 14 (lektor Eino Koponen, ph aud 302).

NB! Kandidaerija peab olema praegu vähemalt 2. aasta üliõpilane.

Silvi Lannes,
välisüliõpilastalituse spetsialist
tel 465 152, ph ruum 120

stipendium

Ülemaailmse Eesti Kesknõukogu stipendiumid 1998/99. õppeaastaks

Ülemaailmse Eesti Kesknõukogu (ÜEKN) annab 1998/99. õppeaastal 25 1000-dollarilist stipendiumi õppimiseks Eestis asuvates kõrgkoolides. Konkurs on avatud eesti noortele üle maailma. Stipendium on ühekordne ja üheks aastaks ning makstakse välja semestrite kaupa, kui õppetulemused seda õigustavad ja stipendiaat jätkab õpinguid. Konkurs ei ole avatud neile, kes on varem saanud ÜEKN-i või ÜEKN/Lane-Lahesalu stipendiumi.

ÜEKN-i stipendiumite eesmärgiks on toetada eesti noori hariduse omandamisel. Kuna ÜEKN soovib aidata Eesti Vabariigi üleschitustööd haritud noorte kaudu, siis stipendiumi saajatel on moraalne kohustus omandatud teadmiste rakendamine Eesti Vabariigi huvides.

Sooviavaldused tuleb saata õhupostiga ning peavad kandma 15. mai või varem õhuposti temp-

lit. Hilisemaid ei hinnata. ÜEKN loodab teha lõplikud otsused 1. augustiks. Otsustest teatame stipendiumi taotlejatele ja ajakirjandusele. Stipendiumi väljamaksmiseks peame saama stipendiaadilt kõrgkooli vastuvõtu tõendi.

Stipendiumi sooviavaldust saab tellida allpool antud aadressil;

faxi kaudu: 301 869 0519;

e-posti teel: mkari@erols.com;

TÕ õppeosakonnast, ph 117.

Sooviavaldused saata ainult lennupostiga, hiljemalt 15. mai 1998 postitempliga aadressil:

Estonian World Council, Inc.

P. O. Box 2205

Gaithersburg MD 20886-2205

Mäido Kari,
ÜEKN-i stipendiumikomisjoni esimees

31. maini töötab rektorina professor Peeter Tulviste. Teil on rektori ametisse asumiseks seega mõni kuu aega. Mida teete selle ajaga?

Esiteks tuleb komplekteerida meeskond - rektoraat ehk prorektorid. Nende funktsioonidest on enam-vähem juttu olnud, aga kõik ei ole ka selles osas lõpuni selge. Nii et läbi tuleb vaadata funktsioonide jaotus ning järgmine samm on vastavate inimeste leidmine.

Teiseks pean end lähemalt kurssi viima ülikooli arengukavaga. Olen ülikooli nõukogu tegevusest mitu aastat eemal olnud ja pole kõikide dokumentidega tuttav. Samuti ei tea ma, kuivõrd on need rektoraadi kavad ja kuivõrd teaduskondade kavad. Tahan selgeks teha, mil määral on need kavad kantud laiemalt erinevate teaduskondade, nõukogu ja valitsuse konsensuselt ja mil määral on need olnud rektoraadi prioriteedid. Sellest lähtuvalt tuleb võib-olla mõningad rõhuasetused ümber vaadata. Ma ei taha aga öelda, et tingimata peab midagi ümber tegema, kuid nii võib juhtuda. Eelkõige tähendab see tihedat koostööd teaduskondadega.

Edasi peaksin lähtuma programmilistest dokumentidest, mida olen lubanud oma tegevuse aluseks võtta - sõnastada nende alusel konkreetsemad sammud ja vaadata, mida millal on võimalik realiseerida. Mitmed konkreetset ettepanekud puudutavad näiteks üliõpilaskonda ja tema osalemist ülikooli elus.

Nagu olen lubanud, tuleb põhimõtetelisel tasemel ümber vaadata eelarve kujundamine. Tasapisi olen sellega tegelnud. Olen avaldanud arvamust, et kohe pärast seda, kui kinnitatakse eelmise aasta tegevusaruanne, peaks selle materjali baasil asuma uut, 1999. aasta eelarvet nii-öelda alt, teaduskondade ettepanekute põhjal koostama. Olen rektor Tulvistega kokku leppinud, et lähipäeval saame selles küsimuses kokku ka rektoraadi teiste liikmetega. Ülemineku peab olema sujuv ning informatsioon olnust ja tulevast kättesaadav. Päris kindlasti tahaksin kohtuda 25 professoriga, kes ühisavaldusele "Ülikool vajab otsustavat edasiminekut" alla

“Päris kindlasti on ülikool edenenud, selles ei ole kahtlustki!”

INTERVJUU PROFESSOR JAAK AAVIKSOOGA

kirjutasid ning kes ühel või teisel moel minu kandidatuuri esitasid. Tahan kuulata nende ettepanekuid ja seisukohti, kuidas ühiselt edasi minna.

Arvan, et dialoogis dekaanidega formeeruvad ka erinevate teaduskondade ootused konkreetsetel, dokumentaalsel kujul. Üliõpilased on oma väga selged seisukohad esitanud. Arstiteaduskonna materjalid on mul samuti olemas. Leian, et ka teistel teaduskondadel oleks vaja esitada näiteks nõukogus heakskiidu leidnud või dekaani konkreetset ettepanekud. Ühesõnaga erinevad v alapunktid või lahendamist ootavad probleemid. See oleks edasiminekuga väga kasulik.

Kuidas kommenteerite ajakirjanduses ilmunud väljendit, et rektor Aaviksoo lööb platsi puhtaks?

Päevalhe selle väljenduse kohta ütlen niipalju, et meie ajakirjandusega on lood täpselt nii, nagu on. Nad on valmis genereerima mitte kõrbest elevanti, vaid midagi veelgi hullemat tegema. Ülikoolis ei ole päris kindlasti vajadust platsi puhtaks löömise järele, sest pole põhjust arvata, et inimesed ei oleks töötanud nendes tingimustes nii, nagu on õigeks peetud. Ja senikaua, kuni ei ole tegemist kas kindlaks tehtud kuritarvituste, tahtmatuse või suutmatusega ennast veidi ümber häälestada, senikaua ei ole mul mingit põhjust inimesi oma töökohtadel välja vahetada. Enamgi veel, tööseadusandlus täiesti õigustatult ei võimalda niisugust asja, et ülemusele mõned inimesed lihtsalt ei meeldi. Nii et niisugune asi ülikoolis küll aset ei leia. Samas on vaja mõndagi muuta suhtlemisstiilis, lähtudes põhimõttest, et näiteks haldus- ja tugistruktuurid on tööpoolest haldus- ja tugistruktuurid ning et nad on mõeldud toetama ülikooli põhitegevust. Üks dekaan on üsna hiljuti saanud halduspoole ühe osakonna juhatajalt kirja, kus teda ähvardatakse sanktsioonidega. Niisugust kirja ei tohi ülikoolis mitte kellelegi saata, isegi otseste alluvate lubamatu tegevuse korral on eelistatud teistsugused meetmed. Nii et mõned arusaamad vajavad kindlasti muutmist.

Mõnele asjale tahaksin veel tähelepanu juhtida, nagu näiteks oma tulude ja kulude arvepidamise üle.

Sellega peavad tõsiselt arvestama kõik allüksused. Need arusaamad, mida ülikool endale praegustes tingimustes võib lubada ja mida ei või, on väga ebaühtlased.

Veidi selgemini tuleks ilmselt piiritleda, seda, kes mille eest vastutab. Kohati jääb nii akadeemilise pere liikmetele kui ka inimestele väljastpoolt ülikooli arusaamatuks see, kes mingi konkreetse küsimuse lahendamise eest vastutab. Vastutuse hierarhia peaks olema selge nii ülevalt alla kui alt üles.

Olete viimasel paari aastal ülikooli natuke eemalt näinud. Millised edasiminekud on siin Teie arvates toimunud, mida positiivset esile tõstate?

Päris kindlasti on ülikool edenenud, selles ei ole kahtlustki, ja ma olen sellele ka enne valimisi osundanud. Nimetaksin kuratooriumi, mille loomisest oleme alul ka ise, ülikooli sihtasutuse käivitamise, kolledžite asutamise, eriti Pärnus, avatud ülikooli käivitumise. Märkimisväärselt terve rida nii ülikooli sees kui väljaspool. Mõistlikkus suunas on arenenud mitmed asjad, millele olen ülikoolis kokku puutunud, nagu näiteks personalitöö või remonditööde kvaliteet. Sisuliselt on edenenud arendusosakond. Tasapisi on tekkinud terve rida vajalikke reegleid, ehkki mulle tundub, et need pole alati kättesaadavad. Kusagil on dokumendid küll olemas, aga pole informatsiooni üldkasutataval ja kontsentreeritud kujul. Kõik avalikud haldusaktid, nõukogu otsustest ruumide kuuluvuse muutmise ja väljarentimiseni võiksid olla internetis.

Mida veel muutmist, parandamist vajavaks peate?

Näiteks võin kinnitada, et siin Tähe tänava majas instituudi remonditöödega kokku puutudes on raske saada selget pilti remondiasjade korraldusest. Kardan, et pole oma mures üksi. Selguse määr on ebapiisav ning mulle tundub, et remondiasjad ja vahest palju muudki toimib rohkem isiklike kokkulepete tasandil.

Kui siia loetellu veel midagi lisada, siis arvan, et ülikoolil oleks vaja väga tõsiselt arutada strateegiat, mis puudu-

tab üliõpilaste arve ja vastuvõttu. Kas me oleme strateegiliselt huvitatud üliõpilaste arvu kasvatamisest, sellest ei ole minul selget pilti. Ehkki arengukavas seisab number 12 000, on see jäänud veidi õõnsaks fikseeringuks. Konkreetseid reaalseid samme, kuidas sennapoole liikuda, veel pole. Arvan, et kõigepealt võiks alustada strateegilise eesmärgi veelkordsest läbimõtlemisest.

Tõsist arupidamist vajaks ka eelmisest küsimusest tulenev suhtumine praegu kehtivasse tasulisse õppesse. Kas me peaksime seda laiendama või ei, kas ja mil määral kaasata peale majanduse ja juura ka teisi erialasid?

Olen peatunud ka õpetajate ettevalmistamisel. Enne suve tahaksin kokku panna meeskonna, kes võiks juba sügisel oma ettepanekutega välja tulla.

Probleem puudutab Tartu Ülikooli ja õpetajate ettevalmistamist laiemas perspektiivis. Kas me oleme valmis, kas me oleme huvitatud õpetajate ettevalmistusest Eesti riiki ja selle huve silmas pidades või käsitleme seda suhteliselt marginaalse tegevusena, nagu see viimasel ajal on olnud. See on väga oluline küsimus ja sellest oleneb, kuidas Tartu Ülikool ja kogu haridussüsteem omavahel suhtlevad.

Nii et neid tegevusvaldkondi on päris palju. Aga kindlasti on esimesel kohal meeskonna formeerimine, ja nagu ma olen öelnud, ei peaks see koosnema mitte ainult prorektoritest, vaid erinevate probleemide lahendamisel tahan kaasa haarata võimalikult palju inimesi. Loodan väga, et need, kes ühisavaldusele alla kirjutasid, peavad oma moraalseks kohuseks ka tegelikult elus kaasa lüüa.

Uusi nimesid on vist veel vara mainida?

Spekulatsioonid nimele baasil on siia maani ajakirjanduslikud leiutised, kusjuures ma ei ole mitte midagi välis- tanud. Seega ma ei kinnita ega lükka ümber, nagu praegu öeldakse. Isikute tasemel on tõesti veel vara midagi öelda, aga usun, et kõik need inimesed on Tartu Ülikoolis olemas.

Küsis Varje Sootak

Jätkub loengusari Eesti majandusest

Sellel semestril jätkub ülikoolis möödunud aastal alanud loengusari "Eesti majanduse hetkeseis praktikute silmade läbi", mille raames esinevad Eesti majanduselus olulisel positsioonil olevad ärimed ja juhtivtegelased nagu Helo Meigas, Tõnis Palts, Rein Lang, Andres Bergmann, Urmas Past ja Robert Lepikson.

Esimese loengu teemal "Keskpanga funktsioonidest" pidas 4. märtsil Eesti Panga president Vahur Kraft. Järgnevad ettekanded loengusarja raames toimuvad 11. märtsist 15. aprillini igal kolmapäeval keemiahoone ringauditooriumis (Jakobi 1) kell 18.15.

11. märts - Tallinna Väärtpaberibörsi direktor Helo Meigas "Eesti börsisüsteem?"

18. märts - Levicomi nõukogu esimees Tõnis Palts "Pärast Eesti Telefoni tulgu või...?"

25. märts - AS Trio LSL juhataja Rein Lang "Eesti meedia XXI sajandi künnisel"

1. aprill - ERA Panga nõukogu esimees Andres Bergmann "Eesti pangandus 1998 - ..."

8. aprill - Alexela Oil nõukogu esimees Urmas Past "Eesti - leiba ja tsirkust või leiba ja tarkust"

15. aprill - Robert Lepikson "Poliitika ja äri - kohe näha, et vanad sõbrad!"

Loengusari lõpeb kursuse jooksul käsitletud teemasid hõlmava lahtise esseekonkursiga "Eesti 2000 - mis toimub?" Konkursi eesmärgiks on välja selgitada Eesti noorte tulevikunägemus ja nende arvates võimalikud Eesti majanduse arengutsenaariumid lähitulevikus. Konkursi preemiafondi suurus on 30 000 krooni ning selle on välja pannud Pakterminal, Hoiupank ja Hansapank.

Esseid hindab viieliikmeline žürii, mille koosseisu kuuluvad Tartu Ülikooli raha ja panganduse õppetooli professor Mart Sörg, Marek Strandberg, korraldaja Priit Alamäe, Hansapanga kontorivõrgu juht Margus Rink ning Hoiupanga esindaja. Esseid tuleb saata aadressil Noor-Isamaa, Ülikooli 12, Tartu EE2400, märgusõna all "Esseekonkurss" ning viimane postitamiskuupäev on 22. aprill. Žürii teeb oma otsuse hiljemalt 10. maiks.

Andres Toode, ülikooli pressiesindaja

Tartu Akadeemilise Naiskodukaitsega võib luurele minna Akadeemilise Naiskodukaitse teine koht talilaagris

7. ja 8. veebruaril toimus Paldiskis Naiskodukaitse V talilaager. See oli senistest Naiskodukaitse laagritest osavõtjate arvu poolest suurimaid - 12 võistkonda kogu vabariigist. Esma- kordselt osales selles Tartu Akadeemilise Naiskodukaitse 7-liikmeline võistkond.

Laager algas nagu ikka rivistusega. Kell 11 moodustasid sadakond osavõtjat naiselikult sirge rivi. Nii oli algus tehtud ja võistlused läksidki lahti. Neli "laigulist" saadeti meie hulgast kaardi ja kompassiga metsa oma teadmisi ja oskusi näitama. Kokku oli vaja üles leida kuus punkti ning igas punktis tuli täita vastav ülesanne. Nii šifreeriti radiogramm, ehkki aparaat, millega seda tehti, ei olnud sidetehnika viimane sõna, mitte ka eelviimane. Sportpüssist laskmine kinnitas veel kord, et raske õpusel, kerge lahingus. Õppustel olime käes hoidnud sportpüssist vingemaid relvi nagu Kalašnikovi automaat ja vintpüss. Nagu pärast selgus, olidki

meie tulemused laskmises parimad. Eelviimases punktis oli ülesandeks ehitada telkmantlist varjualune. See tekitas meis kõige rohkem küsimusi, pole me ju veel näinud kogu militaristlikku garderoobi. Asja juurde asumisel avastasime, et tegemist on lihtsalt neljakandilise presentriidiga, millel on käeaugud. Meie arhitektuurilise omaloominguga jääd rahule. Orienteerujate viimaseks ülesandeks oli käepärastest vahenditest lõkke tegemine. Viimastes punktides olime järele jõudnud juba kahele varem startinud võistkonnale. Finišis ootasid meid meie instruktor Arvi Asi ja akadeemilisest malevkonnast Tarmo Niitla.

Samal ajal andsid ülejäänud võistkonnaliikmed esmaabi. Loosiga saime ülesandeks anda abi "põletushaavades kannatanule". Loevendasime valu ja sidusime haavad. See osutus raske- maks, kui olime arvanud. Valu käes vacvleva "kannatanuga" ei olegi nii lihtne toime tulla. Kõik lõppes siiski hästi.

Võistluspäev lõppes peoõhtuga Paldiski Huvikeskuses. Esinesid Kaitseliidu segakoor ja kohalik naisansambel. Tundus nagu polekski raske päev seljataga. Hilja öösel magamiskohta jõudes kiitsime sõdurisaabaste taldade head kvaliteeti, mis tormilise tantsu peale ei näidanud kulumise märke.

Selleks et hoida põnevust, teatati võistlustulemused alles järgmisel hommikul. Autasustama hakati tagantpoolt. Meid läbis nii kergendusohe kui ka kahjutunne, et me polnud tagantpoolt esimesed. Sest jäime ju ilma viimase koha lohutusauhinnast, milleks oli hiiglasuur kulp. Meie seas tõusis ärevus, kui jõuti esimese kolme kohani ja meie nime polnud veel nimetatud. Tartu Akadeemilise Naiskodukaitse teine koht oli üllatuseks nii meile endile kui ka teistele naiskodukaitsjatele. Hea meel oli ikkagi. Tõdesime, et oluline pole mitte võit, vaid osavõtt, kuid peamine on võidust osavõtt.

Kadi Salu, Aili Meier

□ **Tartu Akadeemilise Naiskodukaitse võistkond:** esimene rida vasakult: Signe Viggor, Kadi Salu, Madli Lääne; tagumine rida vasakult: Evelin Verš, Aili Meier, Tiit Elbra, Viivika Kook. Ees instruktor Arvi Asi.

Tarmo Niitla foto

Telemaatika õpetuses ja õpikeskkonnad

Telemaatikat ülikooli õppeprotsessi arendamisel võib vaadelda mitmetel erinevatel tasemetel. Sõltumata viisist, kuidas seda tahetakse rakendada, on hädavajalik teatud IT kasutamise oskuste tase. Edasi sõltub kõik suures osas meetoditest, kuidas soovitakse õpetust teostada - kui suur osakaal õppeprotsessis langeb õppijale, kui suur õpetajale: kas õpetaja roll on loenguvormis materjali esitada või asuda juhendaja - tuutori rolli. Kuivõrd ülikoolis õpetatavate erinevate õppeainete iseloom on väga erinev, ei saa anda mingit kindlat eeskirja sobiva õpetamismeetodi leidmiseks - see tuleb ikka õppejõul endal otsustada. Iseasi on see, et üleminek seni iseenesest mõistetavana tundunud loenguvormilt paindlikumatele meetoditele nõuab hulga tööaega ja ka mõtteviisi ümberkujundamist, edaspidi tööstili muutmist.

IT kasutamine õppeprotsessis

on tänaseks juba läbinud teatud arengu ning katsetatud on mitmeid erinevaid vahendeid. Alustada võiks sellest, et õppejõud kirjutavad tekstiredaktori abil

valmis loengumaterjale, säästmaks tudengeid konspekteerimise vaevast ning andmaks neile võimaluse aktiivselt loengul kaasa mõelda: see on võimaldanud tudengi rolli muuta passiivsest kuulajast-konspekteerijast aktiivseks diskuteerijaks. Neid õppejõude, kes tekstiredaktoriga töötada oskavad, on TÜ küsitluse põhjal koguni 67%. Kui neile oskustele lisanduvad teadmised tabeli- ja pilditöötluse oskustest, oleks korralike õppematerjalide tootmine trükikujul peaaegu lahendatud. Ligi pooled ülikooli õppejõududest kasutavad kirjaviheteleks elektronposti, suhteliselt vähe neist siiski suhtlemiseks tudengitega ja õppetöö korraldamiseks. Samas on palju juttu olnud kaugkoolituse korraldamise võimalikkusest elektronside vahendite abil ning mitmeid selliseid katsetusi on avatud ülikooli kaudu ka tehtud. Siiski on nimetatud kursustega seotud olnud väga vähesed õppejõud ja sellealane kogemus vähe levinud. Viimastel aastatel on eriti populaarseks muutunud WWW, milles kohati nähakse lahendust peaaegu kõigile ideedele, mis seotud õpetuse paindlikumaks muutmise ja kaugelt edastamisega. Iseenesest ei nõua õppemater-

jalide esitamise WWW-lehekülgedel palju suuremaid oskusi, kui selle trüki valdamine. Eriti veel nüüd, kui teksti esitamiseks HTML-keeles on olemas redaktoreid, mis väljanägemiselt ja töövõtetele üsna ligilähedased tavalisele tekstiredaktorile. WWW on kätte andnud vahendid info levitamiseks ja hankimiseks väga käepärasel viisil. Üldiselt aga suhtuvad õppejõud üsna ettevaatlikult sellisesse info levitamise võimalusse, kuna kaob kontroll selle üle, kes ja kuidas neid avaldatud materjale kasutab. Iseasi on ehk siis, kui õnnestuks piirata juurdepääsu vaid valitutele ja sedagi just nii kauaks kui õppejõud peab vajalikuks neid kasutada anda. Kindlasti on enamik WWW-kasutajast tähele pannud, et sugugi mitte igale informatsioonile ei pääse igaüks ligi ning et juurdepääsuks on vaja teada õiget parooli. Nii võiks paljude kõhklused lõpetada teatud info paigutamisega salasõna taha. Siiski on ilmselt palju tahta, et keskmiste oskustega arvutikasutaja saaks sellega vaevata hakkama ning nii lüüaksegi heale ideele käega.

Maret Meriste,
arvutuskeskus

Järgneb

Tartu üliõpilaste looduskaitsering 40

14. märtsil kl 11.30 avatakse raamatukogus ringi juubelile pühendatud näitus.

Kl 12 toimub raamatukogu konverentsisaalis konverents. Avasõnad Taavi Pae ja Jaan Eilart.

Heino Mardiste "Ring läbi nelja aastakümne",

Juhan Ross "Inimene ja globaalne ökoloogia",

Hardi Tullus "Ökoloogilise metsanduse probleemid Eestis",

Urmas Peterson ja Raivo Aunap "Eesti põldude mõõtmine satelliitpildidelt",

Aivar Ruukel "Ökoturismi võimalustest Eestis",

Sõnavõttud ja tervitused.

Kl 16 koosviibimine Botaanikaia palmihoones.

HOMMIKUPALVUSED

toimuvad iga teisipäeva ja neljapäeva hommikul kell 9.50-10.10 TÜ peahoone aud 312. Läbi viivad neid EELK Tartu

Ülikooli kogudus ja Eesti Evangeelne Üliõpilaste Ühendus. Koordineerib TÜ usuteaduskond.

ÜLIÕPILASTE ÜHENDATUD JUMALATEENISTUS

"Otsides rahu ja rõõmu"

Kolmapäeval, 11. märtsil kell 19 Toomel ajaloo muuseumi saalis.

Jutlus - Viljandi praost Jaan Tammsalu, muusika - Andres Jäätma.

Osaleb vaimulik luterlikust, baptisti, nelipühi ja metodisti kogudusest.

Korraldab Eesti Evangeelsete Üliõpilaste Ühendus.

Võromaa ja Setomaa päev Toomel

Tartu Ülikooli ajaloo muuseumis

19. märtsil algusega kell 16.15

on Toomemäele ülikooli ajaloo muuseumisse oodatud kõik Võrumaalt ja Setomaalt ülikooli õppima tulnud noored, samuti ka need, kes tunnevad ennast Võru- või Setomaaga seotud olevat.

Päeva eesmärk on tuletada Võrumaalt ülikooli õppima asunud üliõpilaste meelde, et kodukoht ootab neid tagasi.

Paari tunni jooksul kuulame üliõpilaste-poolseid arvamusi Võrumaa käekäigu kohta ja arutame, kuidas saaksid üliõpilased õpingute ajal oma kodukohaga sidemeid hoida. Mõttetalgutele

järgneb vestlus kohvilauas, kus Võrumaa ja Setomaa asutuste-ettevõtete esindajad tutvustavad ennast ja oma tegevust. Üliõpilastele pakutakse töökohti, lepingulisi töid, stipendiume, osalemist kavandatavates projektides.

Ürituse korraldavad Tartu Ülikool, Võru Instituut ja Võru Maavalitsus.

Osaleda soovijatel palun endast teada anda kuni 10. märtsini Tartu Ülikooli Võrumaa esindajale (tel 278-21960, kylli@wi.werro.ee). Võrumaa esindus asub Võrus, Võru Instituudis (Jüri 12, III korrus).

Oodatud on kõik huvilised!

Täiendav info: TÜ esindaja Võrumaal Külli Eichenbaum.

Personalikoolitus- kursus

"Kliendikeskne teenindamine ja tööalane etikett"

NB! Eelstatud kursuse "Sekretäride täiendõpe I, II" läbinud.

Sihtgrupp: sekretärid, ametnikud, kes osaliselt puutuvad kokku ülikooli klientidega, (nii sise- kui välisklientidega) ning kelle jaoks korrektne ja tulemuslik teenindamine on oluline osa igapäevastest tööst. Rühma suurus 12 inimest.

Läbiviija: lektor Ann Seilenthal.

Kursus toimub 25.-26. märtsini Lossi 3, 1 korruse stuudios.

Hind: kursusest osavõtu tasu on 1400.-, millest 50% ehk 700.- tasub personaliosakond.

Registreerumine ja info: osavõtuks registreeruda tel 465 141 või e-posti teel maria@admin.ut.ee.

20. märtsil ilmub UT erinumber sisseastujatele!

Lahtiste uste päevad on 23. ja 24. märtsil TÜ peahoones ja 25. märtsil Türi ja Pärnu kolledžites.

Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku Tartu Ülikooli ja Tartu Jaani koguduses algas 1. märtsil

LEERIAEG.

Leeri ootame kõigi teaduskondade üliõpilasi, ülikooli töötajaid ja kõiki teisi.

Tunnid toimuvad teisipäeviti kell 19 aadressil Roosi 1 (kahe tornühiselamu vahel).

Oodatud on kõik, kes soovivad, et ristiusk poleks neile tundmatu maa ja kes soovivad liituda meie kogudustega.

Tudengiraadio

Neljapäeviti kell 20.20-22 Raadio Tartu sagedustel.

Saatejuhid on ajakirjandustudengid Mart Normet ja Sten Teppan.

Peatoimetaja Varje Sootak
Toimetaja Reno Hekkonens
Telefon 465 680
Toimetuse aadress:

loeng

Algavad vabade kunstide kutsutud professori Jaan Krossi loengud. "Autobiografism kui kirjanduse võimalus ja vältimatus" toimub 10. märtsil kl 16-18 ph aud 102 ja 11. märtsil kl 12-14.

väitekirj

Esmaspäeval, 9. märtsil kl 15 kaitseb nõukogu saalis Ave Minajeva doktoriväitekirja "Sarkoplasmaatilise retikulumi funktsioon: kodade ja vatsakeste müokardi võrdlev uuring". Oponeerivad prof Jean-Pierre Mazat (Bordeaux Ülikool) ja prof Teet Seene.

Neljapäeval, 12. märtsil kl 15.15 toimub Liivi 2-208 arvutiteaduse instituudi magistrandi Igor Bossenko magistratöö "Writing application with multiple RDBMS support" kaitsmine informaatika magistrikraadi saamiseks. Oponeerivad Ain Isotamm ja lektor Anne Villemis.

Teisipäeval, 17. märtsil kl 16 kaitseb ph ruumis 307 Alar Helstein magistratööd "Trinitaarne teism, selle erinevad vormid ja implikatsioonid loomis-õpetusele mõningate nüüdisaja teoloogide käsitluste põhjal". Juhendaja dr Duane Larson (Lutheran Theological Seminary at Gettysburg, USA), oponent dr Alar Laats.

varia

Eesti-Šveitsi kultuuriseltsis

9. märtsil kell 17 toimub keelemaja raamatukogus Eesti-Šveitsi kultuuriseltsi järjekordne koosolek. Kõik seltsi liikmed ja muud huvilised on lahkesti oodatud.

Info 465 228 Eve Pormeister.

Prantsuse Teaduslikus Instituudis

Teisipäeval, 10. märtsil kell 18.15 ph aud 102 prof Helmut Piirimäe loeng "1848.-1849. aasta revolutsioon Prantsusmaal".

Neljapäeval, 12. märtsil kell 18.15 ph aud 102 üldkoosolek ja uue juhatuse valimine.

Kutsutud on kõik endised ja tulevased PTI liikmed.

Akadeemilises Muinsuskaitse Seltsis märtsikuus

Esmaspäeval, 9. märtsil kell 17.30 - Eesti Rahva Muuseumi Näitusemajas: lühike tutvumine näitusega "Eesti Wabariik 1918-1940;

Arved Luts ja Art Leete - Eesti Rahva Muuseum: mis on vana ja mis on uus.

Esmaspäeval, 23. märtsil kell 17.30 - klassikalise muinasteaduse muuseumis: Anu Laansalu - Kümme aastat vastasseisu.

Esmaspäeval, 30. märtsil kell 18 - ülikooli raamatukogu käsikirjade ja haruldaste raamatute osakonnas: Marc Rand - mida on osakonnas leida ja mis seal tehakse.

Antiikkultuuri lektoriumis

11. märtsil kl 18 Klassikalise Muinasteaduse Muuseumis Enn Mainla ettekanne "Agonistika Vanas Kreekas".

info

kontsert

5. märtsil kell 19 algab Peep Lassmanni juubelikoncert.

6. märtsil kell 19 algab Vanemuise Sümfooniakute kevadkontsert.

töö

Põltsamaa Kodu- ja Põllutöökool pakub alates 1. septembrist 1998 tööd eesti keele ja kirjanduse ning füüsika õpetajale. Motiivid: looduskauis koht, korter, kaasacsgsed tööruumid, võimala, raamatukogu. Perspektiivid: võimalus osaleda rahvusvahelises projektis "Leonardo da Vinci". Täpsem info: EE2353 Põltsamaa Kaarlimõisa; tel (277) 52 950, 51 434, 51 149.

Seoses hinnatõusuga müüakse

Eesti Päevalehte

ülikooli õppehõnetes endiselt soodushinnaga, kuid nüüd on numbri hind 6 krooni.

muuseum

näitus

Ajaloomuuseum

Toomemägi

<http://www.ut.ee/REAM/>

K-P 11-17

Info, ekskursioonide tellimine tel 465 671.

Ruumide üürimine: 465 675.

Kohvik on avatud kolmapäevast laupäevani kell 11-17.

Näitused: "Kingitud Tartu Ülikoolile". Jaapani kalendrite näitus, "Tartu Ülikool ja Vabadussõda".

Muuseumis on võimalik tutvuda videofilmidega ülikooli ajaloost ja tähtsündmustest: "Tartu Ülikool aastail 1919-1932", "Ülikool nõukogude okupatsiooniaastatel", "70 aastat eestikeelset ülikooli".

Klassikalise

muinasteaduse muuseum

Peahoone

<http://www.ut.ee/REKL/muuseum.htm>

E-R 11-16

Info tel: 465 384.

Püsi väljapanek: skulptuurid: kreeka arhailise, klassikalise ja hellenistliku kunsti paremate tööde kipsist jäljendid.

Piibliained gravüürid 16.-19. sajandist "Armasta oma ligimest nagu isennast".

Ekskursioonid aulasse ja kartserrisse.

Zooloogiamuuseum

Vanemuise 46

<http://www.ut.ee/BGZM>

K-L 10-16

Püsinäitus: lindude saali rõdul linnu- munade näitus.

Geoloogiamuuseum

Vanemuise 46

<http://www.ut.ee/BGGM/>

K-L 10-16

Info tel: 465 839.

Ekspositsioon inimese evolutsioonist.

raamatukogus

Raamatunäitus: "1917. aasta Eesti maal - mälestustes", "Albert Kivikas - 100", "Astrid Saava - 60"

Näitused: "Rudolf Kenkmaa 100", TÜ maaliosakonna 3. kursuse tudengi Meiu Mündi maalid, Sirje Protsini maalid "Ratta leiutamine".

Raamatumuuseum

Näitus "Eesti kodu".

E-R 12-15.

Nr. 9 (1921)

Reede,
13. märts
1998

Ilmub 1948.
aastast

Hind 2 krooni

Universitas Tartuensis

2. lk

- Lions Clubi stipendiumid
- Üliõpilasi vajatakse abiks üliõpilasmängude korraldamisel
- Teabetunnis räägiti kohvikutest
- Võromaa ja Setomaa päev Toomel

3. lk

- Neli aastakümnet Tartu üliõpilaste looduskaitseringi - erilehekülj.

4. lk

- Kuidas kasutada telemaatikat õppetöös - Maret Meriste
- Looduskaitseringi erilehekülje jätk

- Palju, palju infot

TÜ innovatsioonipreemiad messil Innovaatika '98

Ülikooli valitsus otsustas anda messil INNOVAATIKA '98 esmakordselt välja Tartu Ülikooli innovatsioonipreemiad.

Otsus lähtub vajadusest motiveerida ülikooli teadlasi tegelema rakendusuuringute ja arendustööga, vajadusest väärtustada teadusteenuste pakkumist ühiskonnale ja anda üldsusele teavet ülikoolis tehtavast teadus- ja arendustööst.

Preemia on üks samm ülikooli arengukava elluviimisel, kus on rõhutatud: et Eesti majanduspoliitika edu tugineb innovatsioonile. Ülikool toetab oma teadustulemuste rakendamist ja hindab

teadlaskonna valmidust tõsta selle kaudu majanduse konkurentsivõimet.

VI teaduse ja innovatsiooni messil INNOVAATIKA '98 2.-4. aprillini antakse välja järgmised preemiad:

1. Tartu Ülikooli 1997. aasta innovatsioonipreemia. Preemiafondi suurus on 150 000 krooni ja see jagatakse kuni nelja parema rakendusteadusliku või arendusprojekti vahel. Preemiale kandideerimiseks esitatakse vormikohane taotlus.

2. Innovaatika ergutusauhind. Auhinnafondi suurus on 50 000 krooni ja see jagatakse kuni 10 parema eks-

ponaadi vahel. Auhinda võivad taotleda kõik projektid, mille kohta on esitatud R-leht ning mida ühtlasi tutvustatakse messil.

Auhinnatavad eksponaadid valib välja rektori nimetatud viieliikmeline komisjon.

Teavet projektitaotluste, R-lehtede ja ekspositsiooni kohta saab teadus- ja arendusosakonnast.

Leeni Uba,
teadus- ja arendusosakonna
innovatsioonitalituse v-referent,
tel 645 509, e-post leeni@ut.ee

Algasid Jaan Krossi loengud

Tänavu valiti ülikoolis vabade kunstide professoriks kirjanik Jaan Kross, kes alustas oma loenguid teisipäeval teemal "Autobiograafism kui kirjanduse võimalus ja vältimatus". Jaan Kross on ka ülikooli audoktor 1989. aastast. Vabade kunstide professor loodi ülikoolis 1992. aastal. Seni on vabade kunstide kutsutud professorina loenguid pidanud Hando Runnel, Madis Kõiv, Jaak Rähesoo, Jüri Arrak ja Veljo Tormis.

Ülikooli sihtasutusel

oli eile kohtumine Ida-Virumaa ettevõtjate ja omavalitsusüksuste juhtidega Jõhvis. Kohtumisest võtsid osa ka Ida-Viru maavanem Rein Aidma ja rektor prof Peeter Tulviste. Kavas oli asutada regionaalne stipendiumifond, millest makstakse stipendiume eeskätt Ida-Virumaale töölesuunatavatele üliõpilastele.

Sellesuvised vastuvõtuarvud teada

10. märtsil võttis ülikooli valitsus teadmiseks haridusministri poolt kinnitatud sellesuvised bakalaureuse- ja arstide diplomioõpe vastuvõtuarvud. Kogu vastuvõtt selleks suveks on 1478 uut üliõpilast, neist 260 diplomioõppesse. Vastuvõtuarv kasvas võrreldes möödunud aastaga 96 inimese võrra.

Ülikoolis on sel aastal võimalik õppima asuda neljakümne üheksale erialale. Võrreldes möödunud aastaga on tõusnud riigitellimuse alusel vastuvõtt arstiteaduskonda (möödunud aastal 70, sel aastal 90) ja prantsuse keele ning kirjanduse erialale (möödunud aastal 8, sel aastal 15). Vähenenud on vaid usuteaduskonna vastuvõtt (möödunud aastal 35, sel aastal 30).

Lisanduvad uued erialad: geenitehnoloogia, keskkonnatehnoloogia, materjaliteadus ja füüsikaline infotehnoloogia. Pärnu kolledžis toimub vastuvõtt ka sotsiaaltöö korralduse erialale. Kahte viimast eriala saab õppida diplomioõppes.

Erinevalt möödunud aastast ei saa uuel akadeemilisel aastal alustada õpinguid hispaania keele ja kirjanduse ning klassikalise filoloogia erialadel. Skandinaavistikas on sel aastal juhtivaks keeleks taani keel.

Muuhulgas võetakse riikliku tellimuse alusel arstiteaduse, füüsika, matema-

tika, ettevõtte majanduse, semiootika ja kulturoloogia ning loodusteaduste õpetaja erialadele õpperühmadesse, kus esimestel aastatel toimub õppetöö vene keeles. Välisüliõpilastele on riikliku tellimuse korras eraldatud 25 õppekohta eesti keele, kirjanduse, kultuuri ja ajaloo õppimiseks.

Bakalaureuseõppe vastuvõtt riiklikele kohtadele on Tartu Ülikoolis avalik-õiguslike ülikoolide hulgas kõige suurem: 1218. Tallinna Tehnikaülikooli riigitellimuse bakalaureuseõppesse on 1150, põllumajandusülikoolil 405 ja pedagoogikaülikoolil 285.

Dokumente ülikooli sisseastumiseks võetakse vastu 25. juunist 10. juulini, sisseastumiseksamid toimuvad 13. - 26. juulini. Vastuvõetud selguvad 28. juuliks.

Kõigil neil, kes ei läbinud konkurssi, ent on täitnud sisseastumiskõhust, on võimalik asuda õppima statsionaarse õppe lepingulistele õppekohtadele. Ülikooli valitsuse istungil kinnitati aastamaksu alammääraks sõltumata õppevormist 20 000 Eesti krooni.

Samuti tutvus ülikooli valitsus magistri- ja doktoriõppe riigitellimusega. Magistriõppes saab riikliku tellimuse alusel alustada 238 õppijat, doktoriõppes 129, internioõppes 160 ja residendiõppes 72.

Noorte infomessist "Teeviit '98"

Noorte infomess "Teeviit" korraldati Tallinnas juba neljandat korda, seekord uues, suuremas paviljonis. Kokku oli osavõtjaid 164. Osales 73 eesti kooli, nende hulgas olid nii ülikoolid, kõrgkoolid, keskeriõppeasutused, ametikoolid kui ka mõned keskkoolid. Oma väljapanek oli mitmetel sihtasutustel, organisatsioonidel, õppekeskustel ja haridusministeeriumil. Messi ajal toimus õpilaste firmaade laad, kus õpilased said näidata, millega nad tegelevad ning müüa ka oma toodangut.

Välismaal õppimise võimalusi eestlastele tutvustasid Saksamaa Mecklenburg-Vorpommerni Liidumaa Tallinna Büroo ja väljapanek "Õppiv Turu" Soomest.

Kolme päeva jooksul külastas messi kokku 17 000 huvilist.

Tartu Ülikooli tutvustasid õppe- ja üliõpilaseosakonna ning Tallinna esinduse töötajad, osalema olid palutud ka üliõpilased. Omaette väljapanek oli ülikooli uut struktuuriüksustel Pärnu ja Türi kolledžil ning avatud ülikoolil. Osa boksist oli eraldatud ülikooli kirjastusele, kus müüdi teatmikku 1998. aastal ülikooli astujaile ja teisi ülikooli väljaandeid.

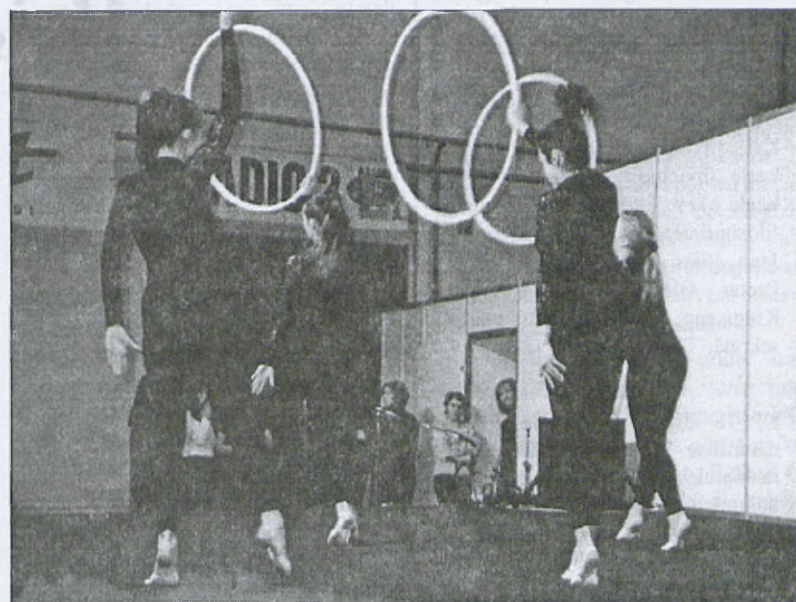
Konkreetsemat huvi Tartu Ülikooli vastu tundis ligikaudu 5000 messikülastajat, kes võtsid endale üldinformatsiooni sisaldava lehekese ja avatud uste

päevade ürituste kava. Lisaks sellele jagati põhjalikumalt teavet sisaldavaid erialakirjeldusi neile, kellel oli juba mingi kindlam huvi välja kujunenud.

Küsimusi esitati hariduse jätkamise võimaluste kohta magistriõppes, eesti keele õppimisest huvitusid väliseestlaste järeltulijad. Vestluses paljude messikülastajatega selgus, et nad on nooremad, mitte veel lõpuklasside õpilased, kes juba varakult on hakanud planeerima oma haridustee jätkamist.

Kogu messi vältel pakuti meelelahutust messilaval. Tartu Ülikooli pooltunni sisustas võimlemisrühm Inga Neissaare juhatusel ning üliõpilaste vaba aja veetmisest rääkis üliõpilasesinduse liige Kaur Parve. Ülikooli võimlejad pälvisid pealtvaatajate imetluse oma etteastega just eriti kõrge professionaalsuse tõttu, kuigi esines rühmavõimlejad harrastusrühm ning enamik võimlejaist ei õpi ülikoolis üldsegi mitte spordiga seotud eriala, vaid hoopis majandusteaduskonnas, arstiteaduskonnas ning inglise ja vene keelt. Tänuksõnad on ära teeninud Kai-Riin Bachmann, Kristina Kotkas, Veronika Krasavina, Kristina Noor, Irina Piduda, Ann Roost, Aira Saar ja Rika Varul.

Aime Randveer,
vastuvõtutalituse peaspetsialist

Ülikooli pooltunni sisustas võimlemisrühm Inga Neissaare juhatusel.

acta diurna

SEL NÄDALAL

9. märts

- Eesti Rahvusraamatukogus toimus TÜ innovaatika-alane infopäev.

10. märts

- Toimus valitsuse istung.
- Algasid vabade kunstide kutsutud professori Jaan Krossi loengud.

11. märts

- Toimus ülikoolisene teabetund.

12. märts

- Narvas toimus 12.-13. märtsini noorte infomess "Orientiir '98".
- Jõhvis toimus TÜ Sihtasutuse usalduskogu kohtumine Ida-Viru omavalitsusüksuste juhtide ja ettevõtjatega.

13. märts

- Kell 10.15 algab nõukogu saalis ülikooli nõukogu istung.

14. märts

- Kell 11.30 algavad raamatukogus looduskaitseringi 40. aastapäeva üritused.

TULEVAL NÄDALAL

16. märts

- Kl 18.15 algab keemiahoone ringaud Eesti majanduse loengusarjas Levi-comi nõukogu esimehe Tõnis Paltsi loeng "Pärast Eesti Telefoni tulgu või...?"

17. märts

- Kl 16 kaitseb ph aud 307 Alar Helstein magistritööd "Trinitaarme teism, selle erinevad vormid ja implikatsioonid loomisõpetusele mõningate nüüdisaja teoloogide käsitluste põhjal".
- Kl 18.15 algab Lossi 3-217 prof Jaak Kangilaski 2. loeng "Prantsuse kunstist eelmise sajandi lõpust tänapäevani".
- Toimub avatud ülikooli infopäev Järvamaal.
- Tallinna Piimatööstuse ja Sotsiaaltöö Üliõpilaste Ühingu (SÜÜ) ühine reklaamikampaania jogurtile. Kampaania käigus tahetakse juhtida üliõpilaste tähelepanu tervislikumale toitumisele. Degusteerimine kell 16 raamatukogu fua-jees. Kavas ka seminar tervisliku toitumise teemadel. Kõik on palutud. Info SÜÜ, Mari Raudsik, joller@ut.ee.

18. märts

- Kl 18.15 toimub Vana Tartu loengusarjas ph aud 102 dots Mati Lauri loeng "Tartu 18. sajandil".
- Kell 14 saavad huvilised vaadata uut dokumentaalset lühifilmi ülikooli raamatukogust.

19. märts

- Kl 14.15 kaitseb Lossi 3 - 427 Urmas Klaas magistritööd "Õigeusu kirik Lõuna-Eestis 1848 - 1917. Halduskorraldus ja preesterkond".
- Kl 16.15 algab ajaloomuuseumis Võromaa ja Setomaa päev.
- Kell 13 algab ülikooli aulas eesti keele õppetooli korraldatud emakeele päev. Ettekannetega esinevad filosoofiateaduskonna dekaan prof Jaan Ross, raamatukogu direktor Peeter Olesk, dots Valve-Liivi Kingisepp, Emakeele Seltsi teadussekretär Tõnu Tender.

20. märts

- Kl 18 esitleb Mart Laar Akadeemilise Malevkonna filmiõhtul raamatukogu konverentsisaalis dokumentaalkaadreid Eesti võitlajatest Narva rindel ja Sinimägedes 1944. aastal.

stipendium

Tähelepanu, stomatoloogia üliõpilased!

Alates 1995. aastast on Lions Club Tartu andnud välja Merikoski-nimelist stipendiumi ühele või kahele Tartu Ülikooli stomatoloogia eriala üliõpilasele.

Stipendiumifond moodustub põhis- osas hr Merikoski klubi annetatud hambaravikabineti müügist saadud tulu deponeerimise intressist.

Möödunud aastal määrati stipendium stomatoloogia V kursuse üliõpilasele Maarja Tõnistele.

Selle aasta stipendiumi suurus on 4000 krooni.

Taotlusi ootame IV ja V kursuse stomatoloogia üliõpilastelt, kelle saavutused õppetöös on väga head

ning kes võtavad aktiivselt osa teadustööst, on kohusetundlikud ja ettevõtlikud oma erialal ning on senise tegevusega üles näidanud omakasu- püüdmatus ning ausust suheldes kaasnimestega.

Avaldused esitada 30. märtsiks stomatoloogia kateedrisse prof Edvitar Leiburi kätte Lions Club Tartu fonditoimkonna nimele. Fonditoimkond koos stomatoloogia kateedri esindajaga vaatab avaldused läbi aprillikuu alguses.

Stipendiumi pidulik üleandmine toimub Lions Club Tartu aastapäeva peol.

Andi Kasak, fonditoimkonna esimees

LC stipendium üliõpilaserele

Lions Club Tartu annab käesoleval aastal välja ühekordse stipendiumi suuruses 4000 krooni Tartu Ülikooli või Põllumajandusülikooli üliõpilaserele. Kandideerivate perede mõle- mad vanemad peavad olema üliõpilased või magistrandid.

Kirjalikke taotlusi ootame 15. aprilli- lliks aadressil Lions Club Tartu, Tartu Inseneride Maja, Veski 2, Tartu.

Stipendiumi kätteandmine toimub Lions Club Tartu aastapäeva peol.

Andi Kasak, fonditoimkonna esimees

Koostöö Konstanzi Ülikooliga

Konstanzi Ülikool (Saksamaa) tun- neb huvi koostöösidemetega sõlmimise vastu Tartu Ülikooliga. Sealses üli- koolis on järgnevad teaduskonnad:

matemaatika-, füüsika-, keemia-, bioloogia-, sotsiaal-, majandus-, õigus- ja filosoofiateaduskond. Konstanzi Ülikool asub Lõuna-Sak-

samaal, on asutatud 1966. aastal ja seal õpib 8800 üliõpilast.

Kõik soovid ja ettepanekud koostöö osas on oodatud 23. märtsiks välis- suhete talitusse ph 304, tel 465 615.

Lea Kivi, välissuhete talitus

LC üliõpilasvahetus

Käesoleval aastal on võimalus ka- hel ajaloo osakonna üliõpilasel kan- dideerida Lions Club Tartu üliõpilas- vahetusprogrammi raames Uppsala Ülikooli (võimalus külastada Uppsala Ülikooli loenguid). Õppimine toimub 18. aprillist 3. maini. Sõidukulud sinna ja tagasi tasub LC Tartu.

Elamine toimub Lions-peredes. Kan- dideerijatel vajalik rootsi keele oskus.

Asjast huvitatud üliõpilastel esitada taotlused 30. märtsiks aadressil Lions Club Tartu, Inseneride Maja, Veski 2, Tartu.

Andi Kasak, fonditoimkonna esimees

Hei, vabatahtlikud!

- * Tartu üliõpilasmängud '98 1.-10. maini
- * Suurüritusele vajatakse vaba- tahtlikke
- * Erinevad oskused, erinevad ülesanded
- * Võimlemishuvilised avapidus- tusele esinema

1.-10. maini peetakse Tartus suured üliõpilaste spordivõistlused 8 spordialal. Praeguseks on osavõtusoovist teatanud 49 ülikooli ligi 1200 üliõpilasega 15 riigist. Arvame, et osalejate ring võib veelgi suurened.

Niivõrd suure arvu külaliste vastuvõtt eeldab toimetulekuks ka head ja arvukat meeskonda. Kõige rohkem vajatakse gruppide-rühmade saatjaid (neid kutsu- takse universaadidel ja üliõpilaste

maailmameistrivõistlustel kõlavani- melisel ataseedeks), kes kogu päeva vältel oleksid oma hoolealustele tõlgi, giidi ja abivalmis sõbra eest. Need ataseed peaksid mingil määral tundma sporti, hästi tundma Tartut ja ülikooliga seonduvat. Kuigi soovivaldusi on seni tulnud ligi 70 üliõpilaselt, vajatakse vabatahtlikke veelgi. Enamik ülikooli lähetab Tartusse mitu võistkonda, kes võistleavad erinevates paikades ja seetõttu on igale võistkonnale vaja oma saatjat. Külalisi ootame Soomest, Lätist, Leedust, Poolast, Saksamaalt, Austriast, Šveitsist, Horvaatiast, Venemaalt, Val- givenest, Gruusiast, Aserbaidžaanist ja Etiopiast.

Külalisrühmade saatjatele on kavan- datud mõnepäevane väljaõpe. Soovi- avaldusi võtab vastu ja annab infot

teabetund

1. märtsil

* Teabetunni sissejuhatuseks teavitas Eeva Kumberg telefoninumbrite muutusest. Ülikooli numbrikombinat- sioon 465 muutus 8. märtsist 375-ks. Aasta lõpuni on kasutusel mõlemad numbrid.

* Innovatsioonitalituse vanemrefe- rent Leeni Uba tutvustas messi Inno- vaatika '98 ettevalmistust. Seekordne VI mess toimub 2.-4. aprillini Tartu Näi- tustes Kreutzwaldi 60. Viimased aastad on näidanud regioonide ja ettevõtjate järjest suurenevast huvi innovatsiooni vastu Tartu Ülikoolis. Välja on kuul- tatud ka innovatsioonipremiad.

* Uue infosüsteemi rakendamist ülikoolis tutvustas infosüsteemide projektijuht Andres Salu. Lähemalt sellest mõnes järgmises UT numbris.

* Kohvikute seisust ülikooli hoone- tes andis ülevaate investeerimispro- jektide peaspetsialist Evely Otsa. Möödunud aastal lõpetati struktuuriük- suse Ülikooli Kohvikud filiaalide Sophoklese, Jakobi 2 cinclaua ja Narva mnt 27 söökla tegevus. Nooruse 9 ja

Vanemuise 46 jätkasid rentnikud tegevust olemasoleva personaliga. Narva mnt 27 ruumidele kuulutati välja tavaline rendikonkurss. Tähe 4 söökla tegevust edasi veel Ülikooli Kohvikute filiaalina, kuna rentnikku pole leitud.

Mitmetes vabanenud ja uutest rendile antud ruumides tegutsevad praegu järgmised toitlustusasutused: Pepleri 14 kantripubi Nevada, Narva mnt 25 Man- hattan, Tiigi 14 Töö Juures, Lossi 3 koh- vik, Juridicum kohvik. Kohvik tuleb ka praegu renoveeritavasse nn Paabelisse peahoone vastas.

Peahoone kohviku idee- ja rendi- konkurss kuulutati välja neljapäevases Postimehes. Kohvik on planeeritud keeltemajapoolse tiiva keldrikorrusele. Pretensioonide puhul (mõnes kohvikus on hinnad varasemast kallimad ja kaup ei ole alati värske) soovitas E. Otsa pöörduda asutuse personali poole. Haldusprorektori abi Urmas Aunin li- sas, et kui varem maksis ülikool oma toitlustusasutuste kütte, elektri ja vee eest, siis nüüd on see rentnike endi tasuda.

Mööblit Turu Üliõpilaskülalt

Turu Üliõpilasküla saatis Tartu Üliõpilaskülale humanitaarabi kor- ras mööblit, valgusteid, külmkappe ja sanitaartechnikat 81 000 krooni väärtuses. Kokku on Turu Üliõpilasküla kolme aasta jooksul saatnud Tartu Üli- kooli ühiselamutele humanitaarabi ligi 1,3 miljoni krooni väärtuses.

Tartu ja Turu üliõpilaskülasid seovad pikaajalised sõprussidemed. Kahe üliõpilasküla suhtlemine algas 80ndate aastate lõpul, konkreetsemat koostööd alustasid Tartu ja Turu üliõpilaskülad 1995. aastal.

Möödunud aasta sügisel avaldas Turu Üliõpilasküla soovi astuda Tartu Üliõpilasküla liikmeks.

Turu Üliõpilasküla on ka aktiivselt toetanud Tartu Üliõpilasküla võtmist Põhjamaade Üliõpilaskülade Liidu liik- meks. Peamiselt just tänu Turu Üliõpi- lasküla tööle on Tartu Üliõpilasküla - ainsana Baltimaadest - saanud selles or- ganisatsioonis vaatlejastaatuse. Direk- tor Andres Kask avaldas lootust, et käes- oleva aasta juunis Tampere toimuv Põhjamaade üliõpilaskülade aastakon- verentsil arutatakse Tartu Üliõpilasküla liidu täisliikmeks võtmist.

Võromaa ja Setomaa päev Toomel

Tartu Ülikooli ajaloo muuseumis

19. märtsil algusega kell 16.15

on Toomemäele ülikooli ajaloo muu- seumisse oodatud kõik Võrumaalt ja Se- tomaalt ülikooli õppima tulnud noored, samuti ka need, kes tunnevad ennast Võru- või Setomaaga seotud olevat.

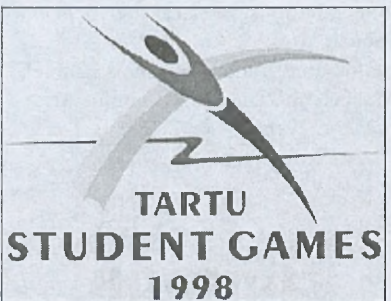
Päeva eesmärk on tuletada Võrumaalt ülikooli õppima asunud üliõpilastele meelde, et kodukoht ootab neid tagasi.

Paari tunni jooksul kuulame üliõpilaste-poolseid arvamusi Võrumaa

käekäigu kohta ja arutame, kuidas saak- sid üliõpilased õpingute ajal oma kodu- kohaga sidemeid hoida. Mõttetalgutele järgneb vestlus kohvilauas, kus Võru- maa ja Setomaa asutuste-ettevõtete esin- dajad tutvustavad ennast ja oma tegevust. Üliõpilastele pakutakse töö- kohti, lepingulisi töid, stipendiume, osalemist kavandatavates projektides.

Ürituse korraldavad Tartu Ülikool, Võru Instituut ja Võru Maavalitsus.

Oodatud on kõik huvilised !

Üliõpilasmängude pidulik avamine on 8. mai (reede) õhtul laululaval. Avapidustuse lavastaja on Ain Mäeots Vanemuisest. Tema vajab ohtralt abilis- i, kuni 200 noort, eriti oodatakse noor- mehi. Neist neljakümnel peaksid olema mõningad oskused võimlemisest või aeroobikast.

Infotelefonid 465 370 ja 465 371.

Tartu üliõpilasmängude organisatsioonikomitee

Tartu üliõpilaste looduskaitsering 40

Ringi kolm sektorit

Öeldakse, et kujutades inimest ringina, on sellel kolm võrdset sektorit: inimene ja töö, inimene ja ühiskond, naine ja mees.

Mulle tundub, et Tartu üliõpilaste looduskaitseringi püsimine läbi nelja aastakümne on selle üldnimliku teesi kinnitus. Kõik kolm sektorit on siin olnud või siit tulenenud.

Töö on andnud nähtavamad viljad. Rahvuspargi põhiuurimine Lahemaal 1968. aastal, haruldaste taimede kasvukohtade kaardistamise alustamine Eestis, hulgaliselt õpperadade planeerimisi ja väljaehitamisi, umbes 2000 talu maastikuseose uurimine, et neid säilitada tulevikule. J. Jagomäe esimehe ajal rajatud Väikese Illimari park Ahjal on suureks kasvanud, samuti nagu kased Juhan Liivi kivi taga või nn roheliste maskide tammed. Omedu metsakultuur kinnistab luidet ja Inglimäe kruusakarjäär sulandub loodusesse. Ühistööd Saaremaal panid Eestis aluse nüüdseks ülemaailmseks konventsiooniks kasvanud looduse mitmekesisuse uurimisele. T. Frey esimehe ajal läbitavaks kaevatud Aruküla koopad on aga taas minevikuunustuses. Ka nii toimib aeg. Ja väga sageli.

Enda ümber olevate inimestega lävimist ja ühismeelsust on aeg andnud ehk kõige külluslikumalt. Ringil on vähemalt 4000 vilistlast kõigist teaduskondadest, mida kaks Tartu ülikooli on sisaldanud. Arvan, et sellest sektorist on

kõige olulisem olnud loodushoiu alatine seostamine kodutundmisega. Kõik need käigud, sõidud, Taevaskojad ja Peravalad on ühendanud inimesi. On ühendanud sedavõrd, et Eesti Looduskaitse Seltsi 51 osakonnas on asjatundlikkus väljendunud ikka celkõige vilistlastes. On ministrileks tõusnud ja professoreina õpetavaid. Et Eestis sündis 1958. aastal looduskaitsepäev, ainsana tookordel hiidmaal, oli suuresti ringi teene. Traditsioonid - küünlad Tartu kalmistuil aasta viimastel tundidel, enamasti R. Laiveriku tehtud vimplid pikkade sõitude bussidel ning osavõtjate käistel (muide omaaegses bensiinilajas saime seetõttu kütust vahelgi väljaspool järjekorda), kunstimeelsus, rohelise luuderohu ühtsus rinnaskantava märgina - need on ainult üksikosutamised.

Ja lõpuks, paljud noored naised ja mehed on teineteist esimest korda märganud vihmatibutavas metsas lõkkepuid otsides, ühises supipangede keetmise mures või telgiseadmise abis. Usun, pole teist organisatsiooni, kust sageli erialaselt kaugteaduskondade noored oleks ühise elu leidnud. Ja minu rõõm on olla paljukordne ristiisa, kord hädasunnil isegi ristiija.

See polnud aruanne. See oli neljas aastakümnes meeltesse jäänu.

Jaan Eilart,
ringi teaduslik juhendaja alates
13. märtsist 1958

□ Avamatk 1997: kõnelemas ringi kauaaegne juhendaja Jaan Eilart.

Looduskaitseringi tegevus viimastel aastatel

Tartu üliõpilaste looduskaitseringi hooaeg on alanud täpselt ühtmoodi nii 40 aasta eest kui praegu - sügise avamatkaga Ahja jõe kallastel; enamasti marsruudil Taevaskoja-Valgemetsa. Nagu vist igal teiselgi üliõpilasorganisatsioonil, lõpeb ka looduskaitseringi hooaeg kooliaasta lõppemisega ning seda tähistatakse traditsiooniliselt lõpulõkkega Järveljal.

Lisaks nimetatud üritustele on läbi 40 aasta püsinud traditsioon pidada vanaaasta õhtul Tartus Raadi kalmistul küünalde süütamisega meeles lahkunud väljapaistvaid Eesti loodus- ja kultuuritegelasi.

Lisaks nimetatud kolmele iga-aastasele üritusele, mida võib pidada ringi raudvaraks, väärivad viimaste aastate tegemiste märkimist matkade ja loengute korraldamise traditsioon kui kaks meetodit Eestimaa paremaks tundmiseks ja silmaringi laiendamiseks. Viimasel paaril aastal looduskaitseringi poolt korraldatud loengutest võiks mainida professor Andres Metspalu loengut DNAST kui informatsioonist ning akadeemik Richard Villemsi loen-

gut uutest suundadest Euroopa rahvaste päritolu-uuringutest. Enn Realo valgustas looduskaitseringi liikmeid ja teisi huvilisi tuumafüüsika teemadel.

Juba algaastatest peale on ringi üks eesmärke olnud Eestimaa tundmise parandamine üliõpilaste seas. Nii on viimastel aastatel ringi korraldatud matkad viinud tudengeid Paldiskisse, Kihnu, Ruhnu, Setumaale, Ida-Virumaale, Äntu järvede äärde, Võhandu kallastele. Viimane suurem ettevõtmine oli Eestimaa 20 kõrgema tipu vallutusretk, millest on juttu eraldi artiklis.

Looduskaitsering on viimasel kahel aastal aktiivselt kaasa löönud ülikooli kevad- ja sügispäevade korraldamisel. Kevad- ja sügispäevadel on ring korraldanud 2-3 üritust; menukamatest võiks mainida jalutuskäike Tartu erinevates linnaosades (käike on juhatanud Jaan Eilart ja Enrico Talvistu) ning kevadisi linnulaulukuulamisi (kauaaegne juhendaja üks ringi asutajaid Kalev Pild), kus näiteks 1997. aasta kevadel osales ligi 100 linnuhuvilist.

Nagu igal teiselgi valitsusvälisel keskkonnakaitseorganisatsioonil, on ka

ringi ülesandeks hoida jõudumööda silma peal Eesti erinevate ametkondade keskkonnaseisundit puudutavatel ettevõtmistel. Viimaste näidetena võib tuua ringipoolset tegevust jalgratta propageerimisel liiklusvahendina linnas ning vastuseisu Treffneri gümnaasiumi chitamisele Emajõe parki.

Üks olulisi ettevõtmisi viimase poole aasta jooksul on olnud ringi kuuenda artiklikogumiku toimetamine ja väljaandmine. Selline artiklikogumik antakse välja iga viie aasta tagant ringi aastapäevaks, kuid vahepeal oli kogumiku väljaandmises tekkinud 10-aastane paus.

Ringi jaoks on olnud oluline ka oma ruumide remont ja sisustamine. Ring sai 1996. aasta lõpul oma käsutusse kaks halvas korras ruumi botanikaaias, mis neil päevil pidulikult avatakse. Ruumidesse on koondatud seni mitmes kohas laiali paiknenud arhiiv ja raamatukogu.

Taavi Pae,
ringi president 1996-1998

□ Ülikooli sügispäevad 1997: kultuurilooline jalutuskäik Supilinnas.

Unustatud kaugvaade kahe aastakümne tagant

Looduskaitse on leidnud laia kõlapinna kõrgkoolide väljaannetes. Kõnealused publikatsioonid tuginevad teadlaste või teadlaskollektiivide uurimustele ja peegeldavad nende huve või teatava regiooni vajadusi. Hoopis teistsugune on mahult väike (umbes 4 trükipoognat) kogumik, mille on ilmutanud Tartu Riiklik Ülikool ("Maastikuhoolduse ja looduskaitsehariduse probleemid Eesti NSV-s".

Looduskaitsealaseid töid IV. Tartu, 1978. 90. kop. Tiraaž 900).

Esmapilgul näib, nagu oleksid tähelepanu keskmes kohapealse iseloomuga küsimused (Viljandi pargid, loopealsete kaitseala Saaremaal, Koorküla puhkemaastik, looduskaitseringi, muuseumi jne töö). Kui aga lugeda tähelepanelikumalt, analüüsides, siis ilmneb, et meie ees on ühtsest programmist lähtuvad uurimistulemused, mida

kannab koolkond. Kogumik on ühe kollektiivi laia tööhaarde näidis. Selle kollektiivi moodustab meie maal hästi tuntud Tartu üliõpilaste looduskaitsering, kelle 20. aastapäevaks ongi kogumik välja antud. Keskseid artikleid kuulub Jaan Eilartile - ringi juhendajale, meie maa väljapaistvale looduskaitsetegelasele. Ta avab looduskaitsehariduse sisu, käsitledes seda kui millise Järg 4. lk.

Ring vallutas ja mõõtis Eesti kõrgemad tipud

Eestis pole enam palju avastada. Või siiski? Tartu üliõpilaste looduskaitsering otsustas oma talvise suusärituse Haanjas siduda aga just nimelt omamoodi avastamisretkega - Eesti kõrgemaid mäetippe pole tänapäevaste mõõteriistadega (näiteks satelliitside vahendusel asukohta ja kõrgust määrava GPS-seadmega) veel mõõdetud. Mõõtmistulemustega saab tutvuda näiteks looduskaitseringi Interneti koduleheküljel, seetõttu ei hakka neid siinkohal ära tooma.

Tippude mõõtmine polnud aga eesmärk omaette - kui palju on neid, kes läbi käinud kõik Eesti kõrgemad mäetipud? Looduskaitsering korraldas 3. ja 4. veebruaril Eesti 20 kõrgema tipu vallutusretke Haanja kõrgustikul. Lisaks tippude vallutamisele tutvuti ka mitmete Eesti rekorditeraamatusse kuuluvate loodusobjektidega: kõrgeima järve (Tuuljärv 257,3 m), kõrgeima soo (Kivestuu soo 268,6 m), suurima absoluutse kõrgusega mäega (Suur Mu-

namägi 318,1 m) ja suurima suhtelise kõrgusega mäega (Vällamägi 88 m).

Tippude vallutamise idee oli juba pikka aega küpsenud ringi presidendi Taavi Pae peas, kelle juhtimisel see Eesti Vabariigi 80. ja Tartu üliõpilaste looduskaitseringi 40. aastapäevale pühendatud matk ka teoks tehti. Tippude vallutamise võitis osa ligikaudu 50 ringi liiget, kellest umbes pooled jõudsid ka peaesmärgini - Eesti 20 kõrgema tipu vallutamiseni suuskadel kahe päevaga. Kõigile 20 tipu vallutajaile andis looduskaitsering lumeilvese austava tiitli ühes vastava tunnistusega.

Retke kordaminekuks andis oma toetuse ka ilmataat, kes teise matkapäeva hommikuks oli organiseerinud meile selle talve ilusaima päeva päikesepaiste ja koheva lumega. Retkelt sai igaüks midagi: kes üle pika aja suusad alla, kes päevituse näole, kes kauneid fotosid Haanjamaa maastikest, kes lihtsalt hea tuju.

Andres Ideon,
stud geogr

Telemaatika õpetuses ja õpikeskkonnad

Algus eelmises numbris

Meil seni veel suhteliselt vähe levinud filosoofia telemaatika rakendamisel õppeprotsessis on

Õpikeskkondade kasutamine.

Õpikeskkonna all peetakse silmas spetsiaalselt õppetöö korraldamiseks ja läbiviimiseks kujundatud telemaatilist keskkonda, kus lähtuvalt õpetamismeetodist, mida kavatakse rakendada, on valmis programmeeritud teatud hulk töövahendeid. Kuivõrd WWW on üldiselt heakskiidetud ja levinud infovahetuse keskkond, siis suur osa neist on programmeeritud kasutamiseks WWW-brauseri abil - seega kättesaadav kõigile, kel ühendus internetiga. Oma külastuskäigul Oulu Ülikooli Täienduskoolituskeskusesse oli mul võimalus lähedalt näha ja katsuda kahte sellist keskkonda, mis kujundatud erinevaid õpiideoloogiaid silmas pidades. Ühel juhul oli tegemist rühmatööle orienteeritud õpikeskkonnaga, teisel juhul on pearõhk suunatud projektitöö meetoditele. Tavaliselt on sellised keskkonnad mitmetasandilised, st õpetajale ja õpilastele on antud erinevad õigused. Suhtlemine õpetaja - õppija (ka õppija-õppija) vahel toimub üksnes keskkonna piires, kommunikatsioonist säilitatakse arhiiv. Õppija teeb oma tööd (iseseisev töö, projekt) keskkonnas, kus õpetaja võib vajadusel anda tehtud tööd analüüsiks või diskussiooniks teistele õppijatele.

Kogu õppimise edenemine säilitatakse arhiivis ja õpetajal on igal hetkel võimalus saada ülevaadet iga õppija edenemisest.

Kuigi sellised keskkonnad on pealt näha üsna ahvatlevad, pole nende kasutuselevõtt siiski päris valutatu. Tehniliselt ei tohiks nende kasutamine küll mingeid probleeme tekitada inimestele, kes ka muidu igapäevatoos arvutit sageli kasutavad. Tõsisema probleemi tekitab hoopis see, kuidas selliste keskkondade omadusi efektiivselt ära kasutada, kuidas ehitada kursust nii, et õpikeskkond ei muutuks üheks järjekordseks vahendiks loengukonspekti edastamisel, vaid et õppija panus õppeprotsessis suureneks tunduvalt iseseisva või rühmatöö osakaalu suurendamisega.

Soome ülikoolide kogemusest võib järeldada, et sellistel õpikeskkondadel on väga suur rakendus just kaugkoolituse läbiviimisel (kus ollakse ammu harjutud mõttega, et õppija on õppeprotsessis peamine osaleja). Siiski on need leidnud rakendust ka traditsioonilise õpetuse osana ja on üha enam levinud. Kui vaadata Euroopa poole, siis võib julgelt väita, et telemaatika rakendamisel haridusse on üheks tähtsaks uurimissuunaks saanud õpikeskkonnad ning neis nähakse suurt sammu õppeprotsessi edendamisel. Meilgi oleks võimalus end häälestada uutele suundadele, esmalt kindlasti neil õppejõududel, keda ootamas kaugkoolituse kursuste kavandamine ja läbiviimine.

Pragu on võimalik ühte sellist õpikeskkonda näha ja katsetada, kui minuga isiklikult kontakti võtta. Kui on näha, et sellise keskkonna kasutamine laiemat huvi pakub, oleks võimalik seda ka eestindada ja seejärel kasutusele võtta.

Lisaks tahaksin siinjuures teatada võimalusest, mida pakuvad Soome-pooled partnerid. Nimelt alustatakse selle aasta mais Soomes ühte

pilootprojekti,

mille sisu on järgmine: eelnevalt mainitud õpikeskkonda kasutatakse keeleõppe kaugkoolituskursuse kavandamiseks ning valmis kursus viiakse ka pilootkorras läbi. Nende õpetajate jaoks, kes osalevad kursuse kokkupanemisel (igauks oma), viiakse eelnevalt läbi koolitus, kuidas selle keskkonna jaoks sobivalt kursust üles ehitada. Meil oleks võimalik saata sellesse õpetajate koolitusse üks TÜ inimene - eelduseks on soome keele oskus. Mis keele õpetamiseks kursust kavandatakse, on igati oma asi. Koolitus kestaks Helsingis kaks päeva kohapeal, edaspidi vajadusel kaugmeetoditel. Meie inimesel oleks võimalus koolituses osaleda, kursuse kokkupanemine ja piloteerimine ilmselt on juba enese huvi. Huvitatul palun kindlasti minuga kontakti võtta.

Maret Meriste,
arvutuskasutuskeskus
e-post: maret_m@ut.ee

Unustatud kaugvaade kahe aastakümne tagant

Algus 3. lk.

tahes kõrgkooli kasvandiku haritust, ühtaegu isiksuse kasvatamist, biosfääri, looduse ja ühiskonna seoste mõistmist tagava eriettevalmistuse alusel. Autor rõhutab üliõpilaste ettevalmistamise - õpingute, uurimis- ja ühiskonnatöö, praktika - ühtsuse vajalikkust. Just seda võimaldab looduskaitsering.

Väärab märkimist, et üliõpilasuurimuste temaatika seondub kogu vabariigi looduskaitsega (talude maastikuseos, vanade parkide inventeerimine, haruldaste taimeliikide kaardistamine, rekultiveerimine ning veekogude reostatuse uurimine jms).

Kogumikus on ka ringi varasemate kasvandike töid. Bioloogiadoktor Toomas Frey käsitleb looduskaitse ökologiseerimist, tõendades muu hulgas, et ökosüsteemide ekspluateerimise intensiivsus toimib evolutsiooniprotsessile ning avaldub selle kaudu kogu inimkon-

nas. Seetõttu peab igasugune inimtegevus olema ökoloogiliselt põhjendatud ja tegelikkuses tagatud. Teised artiklid avavad selle mõtte olemuse, näiteks Helmut Hallemaa "Puhke-maastiku ökoloogilise optimeerimise teed" ja Ülo Manderi "Maaparanduse etalonobjektid - põllumajandus-maastiku standardid". Mõned artiklid tutvustavad hulga Eesti loodusobjektide ja territooriumide uurimise tulemusi: looduskaitseala Saaremaal (Arvo Iital), perspektiivne Karksi-Nuia looduspark (Urmas Peterson), sügavuti on läinud Viljandi linnapargi ja Lahemaa rahvuspargi uurimine (T. Külm, E. Sander).

Lõpus esitavad kogumiku autorid materjale looduskaitse haridustööst. Neid sisaldab juba cespoolne Jaan Eilarti kirjutis. Hoopis teistsugust haridustöö vormi käsitleb Jaan Remmel artiklis "Eesti NSV Loodusmuuseum looduskaitsetöös". Ta näitab tabavalt, kuidas koos muuseumi arenguga

suureneb looduskaitsetöö ja muuseumi osatähtsus rahva, eriti aga koolinoorte kasvatamises. Siit võrsuvad muuseumi tegevuse põhisuunad.

Ellen Grüntal kirjeldab looduse õpperadasi. Tartu üliõpilased on olnud rahvahulkade loodusetutvustuse selle originaalse vormi esimesed põhjendajad ja praktikasse viijad NSV Liidus.

Kogumik on hästi vormistatud. Õnnestunult on valitud fotod ning meelde jääv on kaaneümbris (kunstnik K. Põllu). Tahaksin toonitada seesuguste väljaannete suurt väärtust, kus õpetaja ja tema õpilased osalevad mõttekaaslastena, keda ühendab kuuluvus samase *alma mater*-isse.

Lev Kuznetsov,
A. Herzeni nimelise
Pedagoogikainstituudi dekaan
Tõlgitud ajakirjast "Võõrja
Škola" 1978, 8.

□ Ring on jõudnud Eesti kõrgemate tippude valutamisel Vänni Kõrgemäele.

Tartu üliõpilaste looduskaitsering on mittetulunduslik looduskaitseorganisatsioon, mille asutasid 1958. aastal tollased TRÜ ja EPA tudengid.
Tartu üliõpilaste looduskaitsering

Postkast 380 Tartu EE-2400
Faks: (27) 422084
E-mail: tylkr@geo.ut.ee
URL: http://www.geo.ut.ee/tylkr

Peatoimetaja Varje Sootak
Toimetaja Reno Hekkonens
Telefon 465 680
Toimetuse aadress:

info

Ülikooli telefoninumbrid on muutunud

Alates 8. märtsist muutusid esimesed kolm numbrit kõigil ülikooli telefonidel, mis seni algasid 465-ga. Uus number algab 375-ga. Nii kolm viimast numbrit kui ka sisenumbrid (neljakohaline) jääb samaks.

KUNI 1998. AASTA LÕPUNI ON VÕIMALIK HELISTADA MÕLEMALE NUMBRILE.

väitekirj

Urmas Klaas kaitseb 19. märtsil kl 14.15 Lossi 3-427 magistratööd "Õigeusu kirik Lõuna-Eestis 1848-1917. Halduskorraldus ja preesterkond". Juhendaja prof emer dr Sulev Vahtre, opponendid prof Tiit Rosenberg ja dots Allan Liim.

varia

Akadeemilise Malevkonna filmiõhtul 20. märtsil kell 18 esitleb Mart Laar raamatukogu konverentsisaalis Riia arhiivide leitud ajaloolisi dokumentaalkaadreid Eesti võitlejatest Narva rindel ja Sinimägedes 1944. aasta hilissuvel. Et tegemist on kroonikafilmi toomaterjaliga, pakuvad need leidmisrõõmu ajaloo huvilistele. Nähtut kommenteerivad toimunud lahinguis osalenud veteranid ja sõnavõetuga esinevad Akadeemilise Malevkonna liikmed.

Lisaks avatakse Akadeemilise Malevkonna senist tegevust kajastav fotonäitus.

Prantsuse Teaduslikus Instituudis

Prof Jaak Kangilaski loengusari "Prantsuse kunst eelmise sajandi lõpust tänapäevani" toimub humanitaarhoones Lossi 3-217: 2. loeng 17. märtsil, 3. loeng 7. ja 4. loeng 28. aprillil algusega kell 18.15.

muuseum

näitus

Ajaloomuuseum

Toomemägi

http://www.ut.ee/REAM/
K-P 11-17

Info, ekskursioonide tellimine tel 465 671.

Ruumide üürimine: 465 675.

Kohvik on avatud kolmapäevast laupäevani kell 11-17.

Näitused: "Kingitused Tartu Ülikoolile". Jaapani kalendrite näitus, "Tartu Ülikool ja Vabadussõda".

Muuseumis on võimalik tutvuda videofilmidega ülikooli ajaloost ja tähtsündmustest: "Tartu Ülikool aastail 1919-1932", "Ülikool nõukogude okupatsiooniaastatel", "70 aastat eestikeelset ülikooli".

Klassikalise

muinasteaduse muuseum

Peahoone

http://www.ut.ee/REKL/muuseum.htm
E-R 11-16

Info tel: 465 384.

Püsväljapanek: skulptuurid: kreeka arhailise, klassikalise ja hellenistliku kunsti paremate tööde kipsist jäljendid.

Piibliained gravüürid 16.-19. sajandist "Armasta oma ligimest nagu iseennast".

Ekskursioonid aulasse ja kartserrisse.

Zooloogiamuuseum

Vanemuise 46

http://www.ut.ee/BGZM

K-L 10-16

Püsinäitus: lindude saali rõdul linnu-munade näitus.

Geoloogiamuuseum

Vanemuise 46

http://www.ut.ee/BGGM/

K-L 10-16.

Info tel: 465 839.

Ekspositsioon inimese evolutsioonist.

Botaanikaad

Lai 40

UUS NÄITUS!

6.-15. märtsini kl 11-17 on botaanikaaias bonsinäitus.

E-P 10-17.

Info tel: 432 643.

raamatukogus

Raamatunäitus: Tartu üliõpilaste looduskaitsering 40, "Albert Kivikas - 100", "Astrid Saava - 60"

Näitused: "Rudolf Kenkmaa 100", TÜ maaliosakonna 3. kursuse tudengi Meiu Mündi maalid, Mari Nõmmela "Kümme pilt".

Raamatumuuseum

Näitus "Eesti kodu".

E-R 12-15.

Aastapäeva-üritused

14. märtsil kl 11.30 avatakse raamatukogus ringi juubelile pühendatud näitus.

Kl 12 toimub raamatukogu konverentsisaalis konverents. Avasõnad - Taavi Pac ja Jaan Eilart.

Heino Mardiste "Ring läbi nelja aastakümne".

Juhan Ross "Inimene ja globaalne ökoloogia".

Hardi Tullus "Ökoloogilise metsanduse probleeme Eestis".

Urmas Peterson ja Raivo Aunap "Eesti põldude mõõtmine satelliitpildidelt".

Aivar Ruukel "Ökoturismi võimalustest Eestis".

Sõnavõttud ja tervitused.

Kl 16 koosviibimine botaanikaia palmihoones.

20. märtsil

ilmub UT erinumber sisseastujatele!

Lahtiste uste päevad on 23. ja 24. märtsil TÜ peahoones ja 25. märtsil Türi ja Pärnu kolledžites.

Personalikoolituskursused

"Loengu esitamine ja esinemiskus" (7. aprill) - registreerumisleht personaliosakonda 20. märtsiks;

"Kiirlugemine" (2. ja 3. aprill) - teatada hiljemalt 28. märtsiks;

"Õige ja ilus emakeel" (3. aprill) - teatada 29. märtsiks.

Info tel 465 141, e-post maria@admin.ut.ee.

Uued haigekassa kaardid

Personaliosakond palub kõigil töötajatel, kellel on alla 18-aastasi ülalpeetavaid, anda endast ja ülalpeetavatest (laste isikukoodid, aadressid, nimed) personali osakonda teada võimalikult kiiresti, sest uusi, (magnetkaarte), saab juba aprillist alates. Ladusama töökorralduse huvides soovivad personaliosakond koostada igal allüksusel oma nimekirja ja see siis personaliosakonda saata.

Info tel 375 145 personaliosakonna sekretär Sirli Urbas, e-post: personal@ut.ee, sirli@admin.ut.ee.

Sisseastujate eri

2. lk	3. lk	4. lk	5. lk	6. lk	7. lk	8. lk
TÜ põhiõppe vastuvõtu-eeskiri Avatud uste päevade üritused teaduskondades	Nõutavad eksamid ja lõputunnistuse või -diplomi hinded Milliseid loenguid võib avatud uste päeval kuulata	Usuteaduskond Arstiteaduskond Õigusteaduskond Avatud uste päevade info	Filosoofiateaduskond Bioloogia-geografiateaduskond Füüsika-keemiateaduskond	Majandusteaduskond	Kehakultuuriteaduskond Matemaatikateaduskond Avatud ülikool	Sotsiaalteaduskond Ülikooli info * loengud * kaitsmised * koosolekud * varia

Nr. 10-11
(1922-1923)

Reede,
20. märts
1998

Ilmub 1948.
aastast

Hind 4 krooni

Universitas Tartuensis

Hea ülikooli astuja,

Ülikooli maailmas jätkub, nii et akadeemilise hariduse taotlejal pole kerge ühe või teise kasuks otsustada. Eestis on Tartu Ülikool ainuke *universitas*, st ülikool, kus viljeldakse väga mitmekesiseid teadusi (ja vähesel määral kauneid kunstegi), neid omavahel seostades ja niiviisi maailma võimalikult täielikku tunnetamist taotledes.

Tudengi jaoks tähendab see, et ta saab valida kuulamiseks kursusi paljude erisuguste ainete seast. Tänu ainesüsteemile võib võõrfiloloogiat tudeng õppida soovil korral lisaks majandust või poliitikateadust või psühholoogiatudeng kuulata loenguid ning teha eksameid usuteaduskonnas. Mõni teaduskond pakub oma tudengitele ainevalikul rohkem, teine vähem vabadust, aga olemas on see kõikjal. Tudeng saab kaasa rääkida oma stuudiumiplaani koostamisel, lähtuvalt

seejuures puhttunnetuslikust huvist või tulevase elukutse vajadustest, või mõlemast.

Kui oma ülikooli piirid kitsaks jäävad, saab stuudiumi avardada, õppides vahel teistes Eesti või välismaa ülikoolides, kellest paljudega on Tartu Ülikoolil või mõnel selle teaduskonnal sõlmitud üliõpilaste vahetuse leping. Aga Tartuski tehakse maailmatasemel teadust nii loodus- kui ka täppisteadustes; humanitaar- ja sotsiaalteadustes; meditsiinis.

Keda nende teaduste õppimine ja valikuvõimaluste kasutamine võlub, see on Tartu Ülikoolis niisama teretulnud nagu esimesed sissastujad sügisel 1632. Julgen kinnitada, et saate sinne haridusega uuel aastatuhandel hakkama.

Tere tulemast!

Tartu Ülikooli rektor
professor Peeter Tulviste

Armas noor ülikooli huviline!

Kindlasti on Sinu esimene soov seoses ülikooliga tulla siia õppima ühte (või ka mitut) kindlat eriala. Ülikool ongi eelkõige õppeasutus, ning just Tartu Ülikoolis on võimalik saada väga mitmekülgne haridus. Ülikool on peale hea hariduse omandamise ka selles mõttes üli, et õppetöö ei ole ainus, millega noorel on võimalus tegeleda. Võimalusi tegevuseks on koguni nii palju, et nende kõigi üleslugemisega ei ole veel keegi hakkama saanud. Kuid püüame seda siiski katsetada.

Üliõpilane peab saama peale erialase hariduse ka intelligentsele inimesele omase harituse. Tartus olles puutud Sa kindlasti kokku paljude inimestega, kes tegutsevad korraga mitmel rindel. Väga paljusid sama teaduskonna või osakonna üliõpilasi ühendavad vastava eriala organisatsioonid. Neid on ainult üliõpilastele ja ka õppejõududele. Mõnel pool on sellised ühingu ajapikku kadunud või pole neid olnudki. Siin on igaühel võimalus üles näidata oma al-

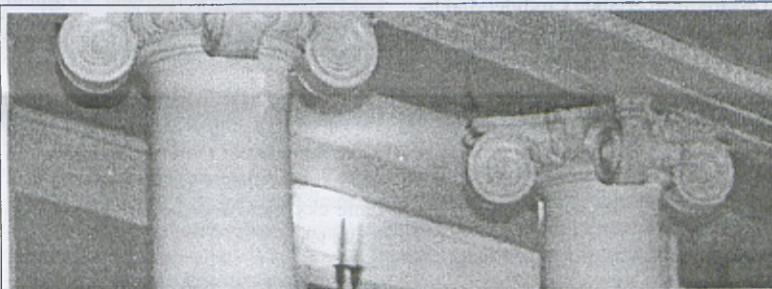
gatust ning taastada hääbunud või luua uus organisatsioon. Õppejõududel saab selleks kindlasti toetust ning nõuandeid.

Kindel tüüp organisatsioone on aga juba vanad ning väljakujunenud, neis enam nii lihtsalt midagi ei muuda. Sellised on akadeemilised üliõpilasorganisatsioonid ehk intiimorganisatsioonid - üliõpilasseltsid ja -korporatsioonid. Neid on Tartus kuus üliõpilasseltsi (kolm mees-, kaks sega- ja üks naiselts) ja kaksteist korporatsiooni (üheksa mees- ja kolm naisliikmetega), lisaks soomlastest tudengitele rajatud üliõpilasühing. Korraga võib kuuluda vaid ühte seltsi või korporatsiooni. Kõige vanem neist rajati 1870., kõige noorem 1929. aastal. Seega on neil kõigil piisav vanus, et olla täielikult välja kujunenud ning paljude reeglite ja kommetega. Nende suurus on enamasti 30-50 liikme ümber, neile lisandub arvukas vilistlaskond Eestis ja välismaal. Intiimorganisatsiooni kuulutakse eluag. Organiseerumine võimaldab

juurdepääsu omamoodi maailma, kus tuntakse üksteist hoopis rohkem kui "metsikute" (organiseerumata) hulgas. Nende ühingute kaudu saadakse suhelda teiste teaduskondade üliõpilaste ning juba ülikooli lõpetanud vilistlastega. Enamikul organisatsioonidel on oma välismärgid - värvitekked, värvilint, sõrmus jn. Mõnel on sõprusuhted Soome, Rootsi, Läti ja teiste riikide üliõpilasorganisatsioonidega, kellega käiakse vastastikku külas. Iga organisatsiooni liikmeskond moodustab suure ülemaailmse pere, mille peale võib loota ükskõik millises maakera osas.

Kõiki üliõpilasi esindab TÜ Üliõpilasesindus, kuhu valitakse üheks aastaks 31 liiget. Väga paljud edukad üliõpilased on leidnud oma tegevusvälja Esinduses ning tihti esinevad nad televisioonis, raadios või ajakirjanduses. Esindus on loodud üliõpilaste huvide

Järg 3. lk

ÜLIKOOI AVATUD USTE PÄEVAD

23. märts

Tartus

- 11.15 avamine
- 12.15 FILOSOOFIATEADUSKOND
- 13.15 infotund vene koolide lõpetanutele
- 14.15 USUTEADUSKOND
- 15.15 ÕIGUSTEADUSKOND
- 16.15 SOTSIAALTEADUSKOND

peahoone, aula
peahoone, aula
peahoone, aula
peahoone, aula
peahoone, aula
peahoone, aula

24. märts

Tartus

- 11.15 FÜÜSIKA-KEEMIA TEADUSKOND
- 12.15 MATEMAATIKATEADUSKOND
- 12.15 KEHAKULTUURITEADUSKOND
- 13.15 BIOLOOGIA-GEOGRAFIATEADUSKOND
- 14.15 ARSTITEADUSKOND
- 15.15 MAJANDUSTEADUSKOND

peahoone, aula
peahoone, aula
spordihoone, Ujula 4, r 204
peahoone, aula
peahoone, aula
peahoone, aula

25. märts

Türi

- 11.00 TÜRİ KOLLEDŽ

Türi Majandusgümnaasium, Tolli 62

Pärnus

- 15.00 PÄRNU KOLLEDŽ

Pärnu Vanalinna Põhikool, Nikolai 26

* Kõik teaduskonnad tutvustavad õpetatavaid erialasid ka oma ruumides, korraldavad kohtumisi õppejõudude ja üliõpilastega.

* Ülikooli raamatukogus toimuvad infotunnid ja raamatupoes on müügil teatnikud sisseastujatele ning mitmesugust õppekirjandust.

* Ülikooli muuseumid on avatud tasuta.

TÄPSEM INFORMATSIOON KOHAPEAL!

Info telefonidel (27) 465 465 ja (27) 465 625.

Sisseastujate eri

Tartu Ülikooli põhiõppe vastuvõtueeskirjast

Kandideerimine

2.1. Eesti kodanik ja Eestis alaliselt elav isik võib kandideerida Tartu Ülikooli põhiõppe üliõpilaseks Eesti Vabariigi keskkaridusega või sellele vastava välismaal omandatud haridusega riikliku koolitustellimuse alusel loodud või mitteriiklikult finantseeritavatele õppekohtadele või vabakuulajaks ühtsetel alustel.

Avatud ülikooli toimub vastuvõtt reeglina sisseastumiseksamiteta. Konkursitingimused määrab teaduskonna nõukogu.

Välisüliõpilaste ja väliskülasüliõpilaste vastuvõtt toimub vastavalt õppekorralduseeskirja punktile 2.5. ning välisüliõpilaste ja väliskülasüliõpilaste vastuvõtueeskirjale 1998. aastal.

2.2. Kandideerida saab ühtaegu kahele erialale, märkides avaldusel erialad eelistuse järjekorras.

2.3. Riiklikult finantseeritavale õppekohale kandideerimiseks tuleb esitada vastuvõtukomisjonile järgmised dokumendid:

- a) isiklik avaldus vormikohasel blanketil;
- b) keskkaridust tõendava dokumendi ja riigeksamitunnistuse notariaalselt või kooli poolt kinnitatud koopia (originaaldokumente vastu ei võeta);
- c) neli fotot 3x4 cm;
- d) pass;
- e) ajakirjanduse erialale kandideerijal lisaks avaldatud töid ja toimetuse soovitus;
- f) maalikunsti erialale kandideerijal lisaks loomingulise eelkonkursi ajal 10 tööd (maali või joonistust);
- g) sotsiaaltöö erialale kandideerijal lisaks essee erialavaliku põhjenduseks.

2.4. Õttheaduse bakalaureuseõppesse astujatel tuleb esitada haridust tõendava dokumendina diplomiõppe diplom koos akadeemilise õiendiga.

2.5. Dokumendid tuleb esitada isiklikult 25. juunist 10. juulini tööpäevadel kell 10-16:

- a) Tartus ülikooli peahoones Ülikooli 18;

b) Tü Pärnu Kolledžis õpetatavatele erialadele kandideerimiseks Pärnus Lembitu tn 1a;

c) Tü Türi Kolledžis õpetatavale keskkonnateaduse erialale kandideerimiseks Türi Tolli 62 või Tartus ülikooli peahoones Ülikooli 18.

Ajakirjanduse ja maalikunsti erialale kandideerijatelt lõpetatakse dokumentide vastuvõtt 3. juulil.

2.6. Mitteriiklikult finantseeritavatele kohtadele ja vabakuulajaks võivad kandideerida isikud, kes on täitnud käesoleva aasta vastuvõtutingimused. Selleks peavad nad andma täiendava avalduse 20.-31. juulini ülikooli peahoonesse või 1.-14. augustini teaduskonna dekanati.

2.7. Eksamilehti sisseastumiseksamile pääsuks väljastavad dokumentide vastutõtjad.

3.1. (Eksamid ja hinded vt ajalehe UT 3. lk.)

3.2. Sisseastumiseksamid toimuvad 13.-26. juulini.

3.3. Eksami positiivse sooritusena arvestab ülikool 3/10 maksimaalsest võimalikust pallide arvust. Lõputunnistuse hinne peab olema pingerea koostamisel arvesse minevas aines vähemalt 3.

3.4. Riigeksamitulemused arvestatakse ümber ülikoolile sobivasse skaalasse.

3.5. Võõrkeele eksam võib olla sooritatud inglise, saksa või prantsuse keelest. Võõrkeele eksami prantsuse keelest riigeksamiga võrdsustatud tasemel korraldab ülikool.

3.6. Füüsika eksamit saab sooritada riigeksamiga võrdsustatud tasemel ülikooli juures.

3.7. Mitte-eesti õppekeelega keskkaridust andva õppeasutuse lõpetanud, kelle emakeel ei ole eesti keel, peavad eesti keeles õpetatavale erialale astudes enne eksameid sooritama edukalt eesti keele testi.

3.8. Sisseastumiseksamite aluseks on ülikooli poolt väljaantavas teatmikis "Teatmik 1998. aastal Tartu Ülikooli astujaile" toodud programmid. Eksamite sisu ja vormi otsustab vastav teaduskond.

3.9. Sisseastumiseksamite puhul tehakse järgnevaid erandeid:

a) vene ja slaavi filoloogia erialale astuja 1.-3. koht viimase kahe aasta vene keele või kirjanduse vabariikliku õpilaskooliõpilaskandideerimise vastavalt kas vene keele või kirjanduse eksamiosa sooritusel maksimaalsele hindele;

b) eesti täiskasvanute ja noorte spordimeistrid vabastatakse kehaliste võimete testidest;

c) konkursi puudumisel võib teaduskond sisseastumiseksami asendada erialase vestlusega;

3.10. Sisseastumiseksamid toimuvad eesti keeles. Venekelsetesse õppegruppidesse astujad sooritavad sisseastumiseksamid vene keeles.

3.11. Kahele erialale kandideerija eksamitulemusi võib vastuvõtukomisjon eksamite kokkulangevuse puhul üle kanda.

3.12. Sisseastumiseksamite plaan panakse välja Tü peahoone fuajeesse Ülikooli 18 ning Interneti aadressil <http://www.ut.ee> 25. juunil.

3.13. Eksamile ilmumine ettenähtud ajal on kohustuslik. Üliõpilaskandidaadi haigestumisest tuleb enne eksamit teatada vastuvõtutalituse peaspetsialistile. Vastuvõtutalituse peaspetsialist koos eksamikomisjoni esimehega otsustab arstide arstiõendi alusel ja muudel mõjuvatel põhjustel eksamisessiooni piires eksamiaegade muutmise.

3.14. Üliõpilaskandidaat pääseb eksamile, andes eksamilehe eksamikomisjoni liikmele ning näidates viimasele oma isikut tõendavat dokumenti.

3.15. Eksami algul teatab eksamit korraldav õppejõud tulemuste teatavaks tegemise aja ja koha, samuti töökorralduse eksami ajal.

3.16. Õppejõul on õigus üliõpilaskandidaati eksamilt eemaldada, kui viimane eksib töökorralduse vastu.

3.17. Sisseastumiseksami tulemustega mittenoostumisel võib üliõpilaskandidaat isiklikult esitada vastuvõtukomisjonile kirjaliku põhjendatud apellatsiooni 24 tunni jooksul tulemuste teatavakstegemisest arvates. Apellatsioonikomisjon (vastuvõtukomisjoni liige, eksamikomisjoni esimees, eksami-

neerinud õppejõud) arutab küsimust ja annab vastuse järgneval päeval. Apellatsioonikomisjoni otsus on lõplik.

3.18. Eksamitõid säilitab õppe- ja üliõpilaskandideerimise aasta. Eksamitõid välja ei anta. Ajakirjanduse ja maalikunsti erialale kandideerinule tagastatakse esitatud tööd pärast erialakatse (loomingulise konkursi) või loomingulise eelkonkursi toimumist.

Vastuvõtt

4.1. Vastuvõttuga teatab ülikool nõusolekust kandidaat immatrikuleerida või arvata vabakuulajate nimikirja. Vastuvõtu otsustab teaduskonna dekaan

a) riiklikult finantseeritavatele õppekohtadele 28. juuliks 1998;

b) mitteriiklikult finantseeritavatele õppekohtadele ja vabakuulajaks hiljemalt 21.augustiks.

4.2. Pallide koguarvu võrdsuse korral teeb valiku teaduskonna dekaan. Vajadusel arvestatakse riigeksamite tulemusi, lõputunnistuse või -diplomi hindeid. Läbi võib viia täiendava testi või vestluse.

4.3. Kahele erialale sisseastumise korral võetakse üliõpilaskandidaati vastu 1. eelistuse erialale. Peale dokumentide vastuvõtuperioodi lõppemist eelistust muuta ei saa.

4.4. Kui mõnel erialal jääb pärast konkursi vabu kohti ja teaduskond soovib need täita, võivad neile kandideerida selle eriala vastuvõtutingimused täitnud, kuid konkursiga välja jäänud üliõpilaskandidaadid. Järekonkurss viiakse läbi eksamisessiooni ajal. Vastuvõtu järekonkursiga kandideerijate hulga otsustab teaduskonna dekaan.

Väljaspool konkursi võetakse vastu

a) usuteaduskonda, füüsika-keemia-teaduskonda ja Türi Kolledžisse keskkooli kuldmedaliga lõpetanud;

b) bioloogia ja geograafia erialale vastavalt bioloogia või geograafia vabariikliku aineolümpiaadi kolm esimest;

c) füüsika-keemiateaduskonda füüsika või keemia vabariikliku aineolümpiaadi 15 esimest;

d) füüsika, materjaliteaduse ja füüsikalise infotehnoloogia erialale Tü täppisteaduste kooli lõpuksami füüsikas hindele "väga hea" sooritanud;

e) keemia erialale Tü täppisteaduste kooli lõpuksami keemias hindele "väga hea" sooritanud;

f) loodusteaduste õpetaja põhikoolis erialale Tü täppisteaduste kooli lõpuksami füüsikas või keemias hindele "väga hea" sooritanud;

g) matemaatikateaduskonna bakalaureuseõppesse vabariikliku matemaatikaolümpiaadi keskkooli lõpuklassidele vooru ja vabariikliku informaatikaolümpiaadi 10 esimest;

h) rahvusvaheliselt kehtiva *International Baccalaureate Diploma* alusel järgmistele rahvusvahelistele kolledžide (*United World Colleges, UWC*) lõpetanud: UWC of the Atlantic, UWC Red Cross Nordic, UWC of the Adriatic, UWC of Hong Kong, UWC Armand Hammer of the American West, UWC Lester B. Pearson of the Pacific.

4.6. Vastuvõetud kandidaadile saadetakse kirjalik vastuvõtuteatis tähtsitud kirjaga 5 päeva jooksul vastuvõtuotsuse langetamisest arvates.

4.7. Vastuvõetu on kohustatud kinnitama enda õppima asumist Tartu Ülikoolis, andes allkirja teaduskonna dekanadis või tagastades allkirjastatud vastuvõtuteatise tähtsitud kirjaga teaduskonna dekanati 14. augustiks.

4.8. Kui mõni vastuvõetutest ei ole ettenähtud tähtajaks kinnitanud Tartu Ülikoolis õppima asumist või tasunud õppeteenustasu, võib vabaks jäänud koha täita pingereas järgmise üliõpilaskandidaadiga, kes on vastuvõetute hulga välja jäänud.

4.9. Rektor immatrikuleerib üliõpilaskandidaadi või arvab vabakuulajate nimikirja dekaani esilise alusel õppeaasta alguseks, kui vastuvõetu on kinnitanud õppima asumist Tartu Ülikoolis või tasunud 27. augustiks õppeteenustasu.

4.10. Pärast õppeaasta algust ei ole sisseastujate immatrikuleerimine 1. aasta üliõpilaseks reeglina lubatud.

Avatud uste päevade üritused teaduskondades

23. märtsil

Filosoofiateaduskond

* Ajaloo eriala	13.15	Lossi 3-425
* Eesti keel ja sugulaskeeled		
* Eesti kirjandus ja rahvaluule		
* Eesti keel võõrkeelena	14.15	Lossi 3-425
* Filosoofia	14.15	Lossi 3-223
* Kasvatusteadused	13.00	Ülikooli 16-102
(marksumaja, pedagoogika osakond)		
* Saksa keel ja kirjandus	14.00	Ülikooli 16-214
(marksumaja, II korrus)		
* Inglise keel ja kirjandus	14.00	Ülikooli 16-214
* Prantsuse keel ja kirjandus	13.15	Ülikooli 16-109
* Skandinavistika (taani keel)	13.15	Ülikooli 18 (peahoone)-301
* Vene ja slaavi filoloogia	14.00	Ülikooli 18A, (keeltemaja) III korrus, vene keele õppetool
* Maalikunst	13.15	Lai 36

Sotsiaalteaduskond

* Ajakirjandus		
* Avalikkussuhted ja teabekorraldus	17.00	peahoone-234
* Avalik haldus	17.15	Lossi 3-327
* Eripedagoogika	17.00	peahoone-244
* Politoloogia	17.15	Lossi 3-425
	18.30	Lossi 3-307
* Psühholoogia	17.15	peahoone-102

Praktilise Psühholoogia Keskus viib läbi üliõpilaskandidaatidele vaimsete võimete testi 23. märtsil kell 18.15 keemiahoone ringauditooriumis Jakobi 2-226.

Vaimsete võimete test on sotsiaalteaduskonna akadeemilise võimekuse testi analoog.

Testi tegemisele eelneb loeng intelligentsuse olemusest ja selle mõõtmisest. Antakse konkreetseid juhtnõude testi edukaks sooritamiseks.

* Semiootika ja kulturoloogia eesti õpperühm	17.15-18.15	peahoone-139
vene õpperühm	17.15-18.15	peahoone-133
* Sotsiaaltöö	17.15	Tiigi 78-127.
* Sotsioloogia	17-18	Lossi 3-427

24. märtsil

Arstiteaduskond

* arstiteadus	14.45	ekskursioon vana anatoomikumi Toomel
* farmaatsia	14.45	farmaatsia instituut. Keemiahoone II korrus
* stomatoloogia	14.45	stomatoloogia kliinik, Raekoja plats 6

Bioloogia-geograafiateaduskond

* geenitehnoloogia	16.15	molekulaar- ja rakubioloogia instituut Riia 23-217
* bioloogia	14.15	botaanika ja ökoloogia instituut Lai 40-207 prof A. Vaga nim aud
	15.15-16	zooloogia ja hüdrobioloogia instituut Vanemuise 46-301
* geograafia	14.30	geograafia instituut Vanemuise 46-327
* geoloogia	14.15	Vanemuise 46 geoloogia instituudi ruumides

Füüsika-keemiateaduskond

* keemia

* materjaliteadus

* füüsika

* füüsikaline infotehnoloogia 13.15 ekskursioon füüsika-hoonesse; kogunemine füüsika-hoone Jakobi tn 2 fuajees.

Matemaatikateaduskond

* matemaatika

tutvustatakse matemaatilise statistika eriala 14.15-16.00 stohastikaseminar arvutuskeskus, Liivi 2-208

25. märtsil

Türi Kolledž

11.00-11.20	Tü prorektor prof Teet Seene "Ülikool täna"
11.20-11.30	Aime Randveer "Vastuvõtutingimused 1998"
11.30-11.50	prof Toomas Tenno "Keskkonnateaduste õppekava"
11.50-12.00	Tü Türi Kolledži direktor Elle Raudsepp "Õppimistingimused Türi Kolledžis"
12.15-13.00	Urmas Kokassaare loeng arengubioloogiast
13.00-13.30	Tü Türi Kolledži tudengite esinemine. Vestlusring tudengitega.

Pärnu Kolledž

Avatud uste päevade üritused toimuvad Vanalinna põhikoolis Nikolai tn 26 algusega kell 15.00.

Samaaegselt Pärnu Kolledži avatud uste päevade üritustega toimub ka üldine Tartu Ülikooli infopäev.

Ettekandega "Ülikool täna" esineb Tü prorektor prof Teet Seene, tutvustatakse Tü 1998. aasta vastuvõtutingimusi, on võimalik saada informatsiooni Tü õpetatavate erialade kohta, toimuvad kohtumised Pärnu Kolledži õppejõududega.

Sisseastujate eri

Nõutavad eksamid ja lõputunnistuse või -diplomi hinded			
3.1. Erialati arvestatakse vastuvõtul järgmistes ainetes sooritatud eksamite, lõputunnistuse või -diplomi hindeid. Ära on toodud eksami eest saadav maksimaalne pallide arv.			
3.1.1. Bakalaureuse- ja arstiõpe			
Usuteaduskond			
Usuteadus			
1.kollokvium	sisseastumiseksam	suuline	20
2.kirjand	riigieksam		10
3.võõrkeel	riigieksam		10
Õigusteaduskond			
Õigusteadus			
1.ajalugu	riigieksam		10
2.kirjand	riigieksam		10
3.võõrkeel	riigieksam		10
Arstiteaduskond			
Arstiteadus, farmaatsia, stomatoloogia			
1.bioloogia	riigieksam		10
2.keemia	riigieksam		10
3.kirjand	riigieksam		10
4.võõrkeel	riigieksam		10
Õtceadus			
Õtceaduse bakalaureuseaasta üliõpilaseks kandideerijatele sisseastumiseksameid ei ole.			
Filosoofiateaduskond			
Ajalugu			
1.ajalugu	sisseastumiseksam	kirjalik	10
2.ajalugu	riigieksam		10
3.kirjand	riigieksam		10
4.võõrkeel	riigieksam		10
Eesti keel ja sugulaskeeled			
1.eesti keel	sisseastumiseksam	kirjalik	20
2.kirjand	riigieksam		10
3.võõrkeel	riigieksam		10
Eesti keel (võõrkeelena)			
1.lingvistiline test	sisseastumiseksam	kirjalik	20
2.kirjand	riigieksam		10
3.võõrkeel	riigieksam		10
Eesti kirjandus ja rahvaluule			
1.eesti kirjandus	sisseastumiseksam	kirjalik	20
2.kirjand	riigieksam		10
3.võõrkeel	riigieksam		10
Filosoofia			
1.kutsesobivuse test	sisseastumiseksam	kirjalik	20
2.kirjand	riigieksam		10
3.võõrkeel	riigieksam		10
Inglise keel ja kirjandus			
1.inglise keel	sisseastumiseksam	kirjalik	10
2.inglise keel	sisseastumiseksam	suuline	10
3.kirjand	riigieksam		10
4.võõrkeel	riigieksam		10
Kasvatusteadused			
1.essee	sisseastumiseksam	kirjalik	10
2.kollokvium			
(kutsesobivusvestlus)	sisseastumiseksam	suuline	10
3.kirjand	riigieksam		10
4.võõrkeel	riigieksam		10
Maalikunst			
1.loominguline eelkonkurss			
(esitatud tööde hindamine)	sisseastumiseksam	arvestus	
2.loominguline konkurss (töö 1 nädala jooksul vastavalt ülesandele)			
	sisseastumiseksam		20
3.kirjand	riigieksam		10
4.võõrkeel	riigieksam		10
Saksa keel ja kirjandus			
1.saksa keel	sisseastumiseksam	kirjalik	10
2.saksa keel	sisseastumiseksam	suuline	10

3.kirjand	riigieksam	10
4. võõrkeel	riigieksam	10
Skandinaviastika		
1.norra, rootsi või taani keel		
	sisseastumiseksam	suuline
	riigieksam	20
2.kirjand	riigieksam	10
3.võõrkeel	riigieksam	10
Prantsuse keel ja kirjandus		
1. prantsuse keel	sisseastumiseksam	kirjalik
2. prantsuse keel	sisseastumiseksam	suuline
3. ajalugu	riigieksam	10
4. kirjand	riigieksam	10
5. võõrkeel	riigieksam	10
Vene keel ja kirjandus		
1.vene keel	sisseastumiseksam	kirjalik
2.vene kirjandus	sisseastumiseksam	suuline
3.kirjand	riigieksam	10
4.võõrkeel	riigieksam	10
Bioloogia-geograafiateaduskond		
Bioloogia, geenitehnoloogia, geograafia, geoloogia, keskkonnatehnoloogia		
1.bioloogia või geograafia		
	riigieksam või lõputunnistuse hinne	5
2.matemaatika	riigieksam või lõputunnistuse hinne	5
3.keemia	riigieksam või lõputunnistuse hinne	5
1. füüsika	lõputunnistuse hinne	5
5.kirjand	riigieksam	5
6.võõrkeel	riigieksam	5
esimesest kolmest eksamist kaks peavad olema sooritatud riigieksamina		
Füüsika-keemiateaduskond		
Füüsika		
1. füüsika	riigieksam või sisseastumiseksam	20
2.matemaatika	riigieksam	10
3.kirjand	riigieksam	10
4.võõrkeel	riigieksam	10
Kemia		
1. keemia	riigieksam	20
2. kirjand	riigieksam	10
3. võõrkeel	riigieksam	10
Materjaliteadus		
1. keemia	riigieksam	10
2. füüsika	riigieksam või lõputunnistuse hinne	10
3. matemaatika	riigieksam või lõputunnistuse hinne	10
4. kirjand	riigieksam	10
5. võõrkeel	riigieksam	10
Kehakultuuriteaduskond		
Liikumis- ja sporditeadused, liikumisravi		
1. kehaliste võimete testid		
	sisseastumiseksam	arvestus
2.bioloogia	riigieksam	20
3.kirjand	riigieksam	10
4.võõrkeel	riigieksam	10
Majandusteaduskond		
Ettevõtte majandus, rahvamajandus		
1.matemaatika	riigieksam	20
2.kirjand	riigieksam	10
3.võõrkeel	riigieksam	10
Matemaatikateaduskond		
Matemaatika		
1. matemaatika	riigieksam	20
2.kirjand	riigieksam	10
3.võõrkeel	riigieksam	10
Sotsiaalteaduskond		
Ajakirjandus		
1.loominguline konkurss		
+ akadeemilise võimekuse test		
	sisseastumiseksam	kirjalik ja suuline
		20
Avalik haldus, avalikkussuhted ja teabekorraldus, eripedagoogika, poli- toloogia, psühholoogia, semiootika ja kulturoloogia ning sotsioloogia		

1.akadeemilise võimekuse test		
+ erialakatse	sisseastumiseksam	kirjalik ja suuline
		20
Sotsiaaltöö		
1.essee (esitada koos sisseastumisdokumentidega)		
2.akadeemilise võimekuse test		
+ erialakatse	sisseastumiseksam	kirjalik ja suuline
		20
3.1.2. Diplomiope.		
Bioloogia-geograafiateaduskond		
Loodusteaduste õpetaja põhikoolis		
1.bioloogia või geograafia		
	riigieksam või lõputunnistuse hinne	5
2.matemaatika	riigieksam või lõputunnistuse hinne	5
3.keemia	riigieksam või lõputunnistuse hinne	5
4.füüsika	lõputunnistuse hinne	5
5.kirjand	riigieksam	5
6.võõrkeel	riigieksam	5
esimesest kolmest eksamist kaks peavad olema sooritatud riigieksamina		
Füüsika-keemiateaduskond		
Füüsikaline infotehnoloogia		
1. füüsika	riigieksam või sisseastumiseksam	20
2. matemaatika	riigieksam või lõputunnistuse hinne	10
3. kirjand	riigieksam	10
4. võõrkeel	riigieksam	10
Loodusteaduste õpetaja põhikoolis		
1.bioloogia või geograafia		
	riigieksam või lõputunnistuse hinne	5
2.matemaatika	riigieksam või lõputunnistuse hinne	5
3.keemia	riigieksam või lõputunnistuse hinne	5
4.füüsika	lõputunnistuse hinne	5
5.kirjand	riigieksam	5
6.võõrkeel	riigieksam	5
esimesest kolmest eksamist kaks peavad olema sooritatud riigieksamina		
Kehakultuuriteaduskond		
Treeninguõpetus ja spordijuhtimine		
1. kehaliste võimete testid		
	sisseastumiseksam	arvestus
2. bioloogia	riigieksam	20
3.kirjand	riigieksam	10
4.võõrkeel	riigieksam	10
Majandusteaduskond		
Ärijuhtimine		
1.matemaatika	riigieksam	20
2.kirjand	riigieksam	10
3.võõrkeel	riigieksam	10
Matemaatikateaduskond		
Rakendusinformaatika		
1.matemaatika	riigieksam	20
2.kirjand	riigieksam	10
3.võõrkeel	riigieksam	10
Pärnu Kolledž		
Sotsiaaltöö korraldus		
1. akadeemilise võimekuse test		
+ kutsesobivuse katse sisseastumiseksam		20
1. kirjand	riigieksam	10
2. võõrkeel	riigieksam	10
Turismi- ja hotelliettevõtlus, ärijuhtimine		
1.matemaatika	riigieksam	20
2.kirjand	riigieksam	10
3.võõrkeel	riigieksam	10
Türi Kolledž		
Keskkonnateadus		
1. bioloogia	riigieksam või lõputunnistuse hinne	5
2.matemaatika	riigieksam või lõputunnistuse hinne	5
3.keemia	riigieksam või lõputunnistuse hinne	5
4.füüsika	riigieksam või lõputunnistuse hinne	5
5.kirjand	riigieksam	5
1. võõrkeel	riigieksam	5
esimesest neljast eksamist kaks peavad olema sooritatud riigieksamina		

Armas noor ülikooli huviline!

Algus 1. lk

kaitseks ning on iga demokraatliku ülikooli iseenesestmõistetav osa.

Lisaks eriala- ja teaduslikele ühingutele, intiimorganisatsioonidele ja üliõpilasesindusele on veel palju võimalusi panna oma andeid proovile spordis, muusikas, tantsus ja mujal. Tegev on ülikooli kogudus, kristlike üliõpilaste organisatsioonid, Kaitseliidu akadeemiline malevkond jne. Kellelgi ei maksa piirata oma tutvusringkonda õpitava eriala üliõpilastega ning jääda ainult oma "liistude" juurde. Tubli akadeemiline kodanik on kursis võimalikult paljude asjadega ning annab oma panuse peale riigi ka Tartu ülikoolile, linnale ja tema elanikkonnale, selles seisnebki Tartu Vaim!

Fred Puss, TÜ üliõpilasesinduse teabetoimkond

Sisseastujaile kuulamiseks sobivad loengud

23. märts

Filosoofiateaduskond

* Eesti filoloogia

kell 16-18 Sirje Olesk - loeng Eesti kirjanikke (ph 232);

* Saksa keel ja kirjandus

kell 16-18 prof Karl Lepa/prof Claus Sommerhage - Sissejuhatus keele- ja kirjandusteadusesse (Lossi-3-405);

* Inglise keel ja kirjandus

kell 14-16 Pilvi Rajamäe - Inglise kirjandus (ph 232);

* Skandinaviastika (taani keel)

kell 14-16 Mari Aidla - Lastekirjandus (Rackoja plats 8, III korrus Põhjamaade Ministrite Nõukogu ruumides);

* Prantsuse keel ja kirjandus

kell 14-16 Eva Toulouze - Tõlketund (marksumaja-109)

* Prantsuse keel ja kirjandus

kell 14-16 külalislektor Laurance Gobet - Konversatsioon (peahoone-244)

* Vene ja slaavi filoloogia

kell 10.15-12 prof Larissa Volpert - Ernest Hemingway looming (peahoone-232) (10.15-12 prof. L. I. Volpert - O tvortšestve E. Hemeingeja - glavnoje zdanije 23);

* Vene ja slaavi filoloogia

kell 18.15-20 lektor Aleksandr Danilevski - Vene emigrantlik kirjandus (Lossi 3-222 (18.15-20 lektor A. A. Danilevskij - Literatura russkoj emigracij - ulitza Lossi aud. 222);

Õigusteaduskond

kell 16.15-18 riigikohtunik Ants Kull - loeng Lepinguõigus

24. märts

Matemaatikateaduskond

kell 14.15-16 prof Kalev Pärna - stohhastikaseminar (arvutuskeskus, Liivi 2-208). Seminaril tutvustatakse ka matemaatilise statistika eriala.

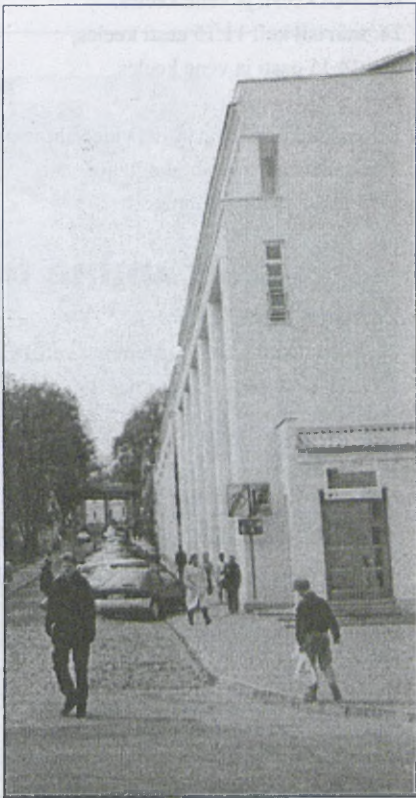
Bioloogia-geograafia-teaduskond

kell 10.15-12 loeng - Geoloogia alused ja Eesti geoloogia (Vanemuise 46-226, ringauditoorium).

25. märts

Türi Kolledž

kell 12.15-13 Urmas Kokassaare - loeng arengubioloogiast.

Humanitaarhoone - mitmete teaduskondade loengud toimuvad just siin.

Sisseastujate eri Usuteaduskond

Keskaja ülikoolides peeti usu-teaduskondades saadavaid teadmisi hariduse tipuks. Nii 1632. aastal asutatud *Academia Gustaviana* kui ka Tartu Ülikooli edasises ajaloos on usuteaduskond seisnud auväärsel kohal. Ka pärast Tartu Ülikooli taasavamist 1991. aastal on see soliidseim teoloogia õppimise koht Eestis.

Usuteaduskond püüab anda võimalikult hea akadeemilise teoloogilise humanitaarhariduse, kus põhisüklil nelja aasta jooksul saab sügavuti minna piiblikeeltes, kristlikus teoloogias, kirikuloo ja dogmaatikas. Õpitakse tundma ka teisi usundeid.

Usuteaduskonnas on 6 õppetooli.

Vana Testamendi teaduse ja semiidi keelte õppetooli juures õpitakse heebreakeel, israeli ajalugu, sissejuhatust Vanasse Testamenti, selle üksikute raamatute seletusi ja Vana Testamendi teoloogiat. On võimalik õppida ka uusheebrea, süüria, akadi ja araabia keelt.

Uue Testamendi teaduse ja kreeka keele õppetooli alla kuuluvad vana-kreeka keel, Uue Testamendi aegne ajalugu, sissejuhatust Uude Testamenti, tema üksikute raamatute seletused ja Uue Testamendi teoloogia.

Ajaloolise usuteaduse ja ladina keele õppetooli hõlmab kirikulugu alates algkogudusest kuni tänapäevani, kodumaa kirikulugu kaasa arvatud, dogmadelugu, misjonilugu ja ladina keelt; saadakse ülevaade erinevatest kristlikest kirikutest, uususulunditest, loetakse algkeeles kreeka ja ladina kirikuisade tekste ja kirikuloo ürikuid.

Süsteemaatilise usuteaduse ja filosoofia ajaloo õppetooli aineteks on sissejuhatust teoloogiasse, filosoofia ajalugu, kristlik dogmatika ja eetika.

Praktilise teoloogia õppetooli juurde kuulub rida eriaineid, mida vaimulik oma tulevases töös vajab, näiteks kultuseõpetus, jutlustamisõpetus, kirikujuhtimise õpetus, religioonipedaagoogika, hingeohoid, misjoniteadus.

Võrdleva usuteaduse õppetool on eriomane Tartu Ülikoolile juba sõjaeelsest ajast - enamikus välismaa ülikoolides õpetatakse vastavaid aineid filosoofiateaduskondades. Usundiloo raames õpitakse tundma usundiloolisi teooriaid, surnud ja elavaid usundeid, hiljem lisanduvad eesti ja soome-ugri rahvaste usund, religioonipsühholoogia ja -sotsioloogia, -filosoofia ja -fenomenoloogia.

Traditsiooniliselt on teoloogilist haridust aidanud Tartus anda eriteadlased Saksamaa ja Skandinaavia ülikoolidest. Ka praegu on igal semestril vahetumas 2-3 küllalisõppejõudu, mistõttu pannakse esimestest õpingupäevadest peale suurt rõhku saksa keele õppimisele.

Õppe- ja teadustöö edendamiseks on loodud Tartu Ülikooli Teoloogia Fond, mille rikkalikku raamatukogu igapäevaõpingutes usinasti kasutatakse.

Mõistetavatel põhjustel on TÜ usuteaduskonna õppekavas eriline rõhuasetus evangeelsel teoloogial. Usuteaduskonna lõpetanud leiavad tööd Eestimaa kirikutes vaimulikena, koolides õpetajatena, sotsiaaltoetajateks, ajakirjanduses, miks mitte soovi korral ja vastaval hilisemal spetsialiseerumisel ka muuseumitöötajate, arhiivariide, kirikuloolaste või tõlkijate. Töökamatel ja andekamatel lõpetajatel on võimalik taotleda teoloogia alal magistri- ja doktorikraadi.

Vastu võetakse 30 uut üliõpilast, kes peavad sisseastumiseks tegema kolm eksamit: profileeriv eksam - kollokviim (kutsesobivusvestlus), emakeel (essee) ja võõrkeel. Emakeele ja võõrkeele eksam (v.a prantsuse keel) tuleb sooritada riigieksamina keskoõppeasutuse juures. Kollokviim sooritatakse sisseastumiseksamina ülikoolis. Üliõpilaskandidaatidelt eeldatakse ajaloolaseid teadmisi keskkooli ajaloo programmi mahus ja piibllalaseid teadmisi T. Jürgensteini "Piibliõpiku" mahus.

Prof Tarmo Kulmar, usuteaduskonna dekaan

Infotunnid TÜ raamatukogus

23. märtsil kell 13.15 eesti keeles, kell 14.15 eesti ja vene keeles.

24. märtsil kell 11.15 eesti keeles, kell 14.15 eesti ja vene keeles.

Kavas:

- 1) raamatukogu reklaamiva videofilmi vaatamine,
- 2) lühülevaade raamatukogu ajaloost,
- 1) ringkäik raamatukogus.

Kohtumine üliõpilastega

23. märtsil kell 17.15 aulas.

24. märtsil kell 17.15 peahoones aud 102.

Avatud uste päevade raames korraldab Tartu Ülikooli üliõpilasesindus kokusaamise ülikooli külalistele.

Räägitakse üliõpilasesindusest, üliõpilasorganisatsioonidest, olmeprobleemidest ja vaba aja veetmise võimalustest Tartus.

Avatud uste päevade infotund venekeelsete koolide lõpetajatele

Esmaspäeval, 23. märtsil kell 13.15 TÜ aulas.

Infotund toimub vene keeles.

Tutvustatakse:

- * ülikooli sisseastumistingimusi,
- * millistel erialadel on esimestel aastatel võimalik õppida vene keeles,
- * millised on tingimused venekeelsete koolide lõpetajatele asumaks õppima eesti erialadele,
- * eesti keele testi tutvustus.

Arstiteaduskond

Arstiteaduskond võib uhkelt rinna ette ajada teadmise, et on üks vanimatest ja ka suurematest teaduskondadest. Teaduskonna ajalugu ulatub kaugele 17. sajandisse, kui 1632. aastal asutatud ülikoolis alustasid esimesed meditsiini eriala õppivad tudengid. Nende aastasadade vältel on siin oma teadmisi omandanud paljud kuulsad arstid, nagu N. Pirogov, Fr. R. Kreutzwald, L. Puusepp, O. Schmiedeberg, A. Linkberg jt.

Vaatamata sajanditepikkustele traditsioonidele on ka arstiteaduskond koos areneva ühiskonnaga pidevas arengus. Eelmisel aastal alustati uue õppesüsteemiga, mis lubab üliõpilasel valida lisaks kohustuslikele ainetele teisi huvipakkuvaid aineid. Sel aastal alustati Biomedikumi ehitamist, mis peaks valmis saama järgmisel aastal. See suur kompleks koondab enda alla paljud praeguseks veel mööda linna laiali asuvad instituudid.

Sisseastujal on võimalik valida 4 erineva eriala - arstiteaduse, stomatoloogia, farmaatsia ja õeteaduse vahel.

Arstiteaduse eriala kestab aukarustatavad kuus aastat, mida võiks tinglikult jagada prekliinilisteks ja kliinilisteks. Prekliinikum oma lõputuna näiva bioloogia, füüsika ja keemia õppimisega võib küll väga tüütu olla, kuid sellele lisanduv inimese anatoomia täpsem tundmine vanas anatoomikumis lisab kindlalt teravaid elamusi. Ega siis asjata nimetada seda paika arstiteaduse hingeks. Anatoomikum oma meelde jääva lõhna, meeleto ladinakeelse terminoloogia ning prepareerimistega on kindlasti meele kõikidel arstidel.

Kui rebasestaatus on anatoomia eksami sooritamiseks seljataha jäetud,

võib noor arstihakatis juba vargsi puhta valge kilti poole vaatama hakata. Kuid enne seda on vaja veel teha palju tööd, et maha saada teistegi baasainete eksamitega. Neljandaks kursuseks on teil omandatud teoreetiline alus inimorganismist ja haigusprotsesside olemusest ning võite vabalt oma teadmiste pagasi ning keeruliste terminitega mitteamisteadlasi segadusse ajada. Alanud on kiiniline osa stuudiumist, mis toimub peamiselt haiglates ja kliinikutes. Eelkõige peab nüüd aga üha enam enast arstiteadusele pühendama. Oskusteadmisi lisab veelgi suvine abiarsti praktika ning ka võimalus osaleda välisüliõpilasvahetuste programmides kogu stuudiumi vältel.

Stuudium lõpeb kompleksse riigieksamiga, mis hõlmab peaaegu kõike õpitut. Lõpuksami edukalt sooritanud saavad arstiteaduse diplomi. Ülikooli lõpetamisel on tavaliselt selgunud kitsam eriala, millega noor arst end siduda tahaks. Selleks, et edasi oma valitud ala õppida, tuleb teha residentuuri eksam. Residentuuri kestus on olnud valitud erialast vastavalt 3-5 aastat ning toimub juba konkreetses haiglas või kliinikus töödades ja see ei pea asuma Tartus. Ning kui ka need aastad on õnnelikult läbitud, oletegi päris arst valmis. Lihntne, kas pole!

Stomatoloogia eriala on sobiv kuldsete kätega meditsiinihuvilistele, kes soovivad anda inimestele tagasi kauni naeratuse ja kena näolapi. Sarnaselt arstiteaduse eriala esmakursuslaste pingsatele õpingutele on ka hambaravitudengid paaril aastal hõivatud prekliiniliste ja üldmeditsiiniliste ainete omandamisega. Alates kolmandast kursusest hakkab rõhuasetus üha enam kalduma stomatoloogilistele ainetele. Viieaastase õppeperioodi vältel kogud teadmisi hambaravist, ortodontiast, hammaste proteesimisest ning näo- ja lõualuude kirurgiast. Õppejõududeks on oma ala tõelised spetsialistid, kel pole kahju ametisaladusi noorte kolleegidega jagada. Juba praktikumide ajal on sul võimalus sõpradel-tuttavatel hambaid parandada ning enesele tulevast klientuuri kujundada.

Lõpuksami sooritanult saad stomatoloogialase diplomi.

Farmaatsia erialale on oodatud noored, kel tahtmist ja eeldusi ravimitega tegelemiseks ning tööks laborites. Kahel esimesel kursusel õpetatakse jällegi üldaineid - bioloogiat, füüsikat, keemiat. Edasi õpitakse tundma ravimite keemiat, valmistamise tehnoloogiat, kohtukeemiat, farmaatsiakorraldust jpm. Stuudiumi lõpuks saavad selgeks nii koduaia taimed kui ka ühe või teise ravimi keerulised toime mehhanismid. Teoreetiliste teadmiste kinnistamine ja reaalsusega sidumine toimub praktilal apteekides, laborites, farmaatsiatehastes ja ka vabas looduses, tutvumaks ravimtaimedega.

Stuudiumi läbinud saavad bakalaureuse kraadi.

Õeteaduse eriala on arstiteaduskonna noorim. TÜs alustati meditsiiniõdede vastuvõttu 1991. aastal, kus kolme aasta vältel õpetatakse neile teravishoidu, meditsiiniõpetust, patoloogiat, kliinilisi distsipliine, pedagoogikat. Lõpetamisel saadakse kõrgharidus. Alates eelmisest aastast alustati vastuvõttu bakalaureuseõppesse, kuhu võetakse vastu õeteaduse diplomiõppe lõpetanud. Õpiacg on üks aasta ja selle aja jooksul omandatakse aluseid teadustööst, õeteaduslikku uurimismeetodikat, õenduse filosoofiat jms.

Sel aastal võetakse arstiteaduse eesti õppekeelega osakonda 75, vene õppekeelega 15, stomatoloogia osakonda 30, farmaatsia osakonda 25 ja õeteaduse osakonda 15 üliõpilast.

Arstiteaduse, stomatoloogia ja farmaatsia osakonda pürgijail tuleb sooritada järgmised riigieksamid: kirjand, bioloogia, keemia ja võõrkeel.

Õeteaduse osakonda võetakse vastu akadeemilise õiendi alusel ja TÜ õeteaduse diplomiõppe alusel.

Kuna sel aastal aktspteeritakse riigieksamite tulemusi, siis jääb üle vaid soovida edukate riigieksamite sooritamist ning kohtumiseni juba arstiteaduskonna rebastepeol.

Kadri Putnik, arstiteaduskonna pressiesindaja stud med 3

Õigusteaduskond

Õigusteaduskond on üks nendest Tartu Ülikooli teaduskondadest, mis alustasid oma tegevust kohe ülikooli asutamisel 1632. aastal. Praegu toimub õigusteaduskonna õppetöö värskest renoveeritud õppehoones (Näituse 20).

Õigusteaduskond on kogu oma tegutsemise jooksul olnud oluline õigusteadusliku mõtte arengu keskus. Pärast Eesti Vabariigi taasiseseisvumist alanud õigusreformi ettevalmistamisel ja suure osa olulisemate õigusaktide väljatöötamisel on osalenud meie teaduskonna õppejõud.

Praegu toimub õppetöö õigusteaduskonnas kolmes astmes. Esimene aste (neli aastat) annab õigusteaduse alal bakalaureuse kraadi, selle järel teine aste (kaks aastat magistriõpet) annab õigusteaduse magistri kraadi ning kolmas aste (neli aastat doktoriõpet) doktori kraadi.

Bakalaureusekraadi saamiseks tuleb nelja aasta jooksul omandada õppeaineid 160 ainepunkti ulatuses. Õppeained jagunevad: a) kohustuslikeks aineteks, mida peavad õppima kõik, b) alternatiivseteks aineteks, mille hulgast tuleb valida teatav hulk aineid, ning c) valikaineteks, mida üliõpilane saab valida vabalt (nendest võib osa olla valitud ka teistes ülikoolides või teaduskondades, näiteks majandus- või filosoofiateaduskonnas õpetatavate ainete hulgast).

Igal aastal on õigusteaduskonnas olnud mitmeid välislektoreid, kes on lugenud loengukursusi (Euroopa Liidu õigus, rahvusvaheline arbitraaz jne), mille õpetamiseks teaduskonnal on õppejõud ajutiselt puudunud.

Õigusteaduskonna lõpetajad asuvad tööle mitmesugustes era- ja riiklikes ettevõtetes, pankades, advokaadibüroodes, kohtutes, riigi- ja kohaliku omavalitsuse aparaadis, prokuratuuris ning politseiametis. Enamik nendest töökohtadest pakub väga head rak-

endust analüüsivõimele ning oskustlikule keel(t)je kasutamisele nii kõnes kui kirjas.

Tänavu võetakse bakalaureuseõppesse 60 üliõpilast. Vastuvõtt toimub riigieksamite tulemuste alusel - ajalugu (10 p), kirjand (10 p) ja võõrkeel (10 p).

Dots Jaan Ginter, õigusteaduskonna prodekaan

Info: aadress: Näituse 20 - 213

telefon: (27) 375 390

fax: (27) 375 399

e-post: juura@ut.ee

www: http://juridica.ut.ee

Õigusteaduskonna uus õppehoone Iuridicum asub Näituse tn 20.

Filosoofiateaduskond

- vene ja slaavi filoloogia (30).

Ajaloo eriala valinutele avanevad võimalused spetsialiseerumiseks eesti ajaloo, üldajaloo, lähiajaloo, arhiivinduse, arheoloogia, etnoloogia või kunstiajaloo alal. Lõpetanud on leidnud rakendamist haridus- ja kultuuriuasutustes, muuseumi- ja arhiivitöötajatena, muinsus- ja kultuurimälestiste kaitse alal.

Eesti keele ja sugulaskeelte erialal on võimalik õppida järgmistes eriharudes: eesti keel, soome keel ja kirjandus, soome-ugri keeled, ungari keel ja kirjandus, arvutuslingvistika.

Eesti kirjanduse ja rahvaluule eriala raames on eriharud: eesti kirjandus, teatriteadus ning eesti ja võrdlev rahvaluule. Eesti keele (võõrkeelena) eriharu on mõeldud eelkõige Eesti muukeelsete koolide lõpetanutele ja välismaalastele. Õppetöö toimub eesti keeles.

Omandatud haridus võimaldab tegutseda emakeele-, soome keele või ungari keele õpetajana, kirjandusõpetajana, keeletoimetajana, keeleuurijana, tõlgina, kirjanduskriitikuna, teatriajakirjanikuna, teatriuurijana, kultuuritöötajana või professionaalse folkloristina.

Filosoofia erialal õppinu võib tulemuslikult tegutseda väga erinevatel kõrgetasemelisel ettevalmistust nõudvatel ametikohtadel: uurijana filosoofia alal, gümnaasiumi filosoofiaõpetajana, mis tahes alal, mis nõuab loovat ja mittestandardset kontseptuaalset mõtlemist (avalik elu, riigivalitsemine, äri jms).

Germaani-romaani filoloogia osakonnas õpetatavatel erialadel inglise,

saksa, prantsuse ja taani keele omandanud võivad tööle asuda koolidesse võõrkeeleõpetajana, kirjastustesse, raamatukogudesse, välisosaluselga firmadesse jne.

Kasvatusteaduste bakalaureuseõpe annab üliõpilastele pedagoogika, pedagoogilise psühholoogia ja haridusfilosoofia alased teadmised mahu, mis loob baasi orienteerumiseks ja töötamiseks hariduselu kõigis institutsioonides ja valdkondades. Eriala lõpetanud töötavad õpetajana, nõustajana, haridusametnikuna.

Õppetöö maalikunsti alal on kesken- datud tahvelmaalile. Peale maalimise ja kompositsiooni õpetatakse joonistamist, plastilist anatoomiat, graafilise disaini aluseid, kunstiajalugu ning väiksemas mahu graafikat ja skulptuuri. Lõpetanu on omandanud kõrgetasemelise humanitaarhariduse.

Vene ja slaavi filoloogia erialal õpitakse põhierialadena vene keelt, vene kirjandust või slaavi filoloogiat. Lõpetajad töötavad kesk- ja kõrgkoolides, kirjastustes, raadios ja televisioonis, ajakirjanduses, tegelevad teadusliku tööga ja tõlkega.

Filosoofiateaduskond ootab 1998. aasta sisseastumisperioodil ülalnimetatud rohkearvulistele erialadele pürgijateks sügavalt vaimsete huvidega humanitaarsete kalduvustega noori.

Prof Jaan Ross, filosoofiateaduskonna dekaan

Bioloogia-geograafiateaduskond

1998. aasta sügisel on bakalaureuseõppes võimalik loodusteadusliku hariduse omandamist alustada 60 bioloogia-, 25 geograafia- ja 15 geoloogiahuvilisel noorel. Esmakordselt võetakse 1998. aastal vastu ka üliõpilasi geenitehnoloogia (15) ja keskkonnatehnoloogia (15) erialadele. Diplomioppesse võetakse vastu 35 tulevast loodusteaduste õpetajat, neist 13 vene õppekeele rühma. Tava-päraseid sisseastumiseksameid ei toimu.

Kõikidel erialadel toimub vastuvõtt ühesuguste kriteeriumide alusel, milleks on riigieksamite ja (või) lõputunnistuse hindad - kokku 6, millest 4 peavad olema saadud riigieksamitel. Riigieksamitest lähevad kohustuslikult arvesse kirjandi ja võõrkeele hindad. Kahe riigieksami osas on sisseastujal valikuvõimalus: need 2 peavad olema valitud (tehtud) matemaatika, keemia ja bioloogia eksamite hulgast. Lisaks riigieksamitele arvestatakse lõputunnistuse hindad füüsikas ja geograafias (või bioloogias).

Põhiõpe on kõigil erialadel planeeritud 4 aastat. Bakalaureuseõppe lõpetanud võivad jätkata õpinguid 2-aastases magistrantuuris ja seejärel 4-aastases doktorantuuris. Põhiõppe lõpetajad bioloogia ja geograafia erialal, kes taotleavad õpetaja kutset, peavad jätkama õpinguid ühe aasta jooksul vastava programmi alusel.

Kõik teaduskonnas õpetatavad erialad nõuavad baasteadmisi matemaatikas, füüsikas, keemias, oskust töötada arvutiga ja head võõrkeelte, eeskätt inglise keele tundmist. Need kursused on õppeplaanides kohustuslike ainetena.

Tänapäeva bioloogia, geograafia ja geoloogia on paljudes erinevates suundades arenevad teadused, mis uurivad elus- ja eluta loodust väga erinevatel tasanditel. Seetõttu võib bioloogiks, geograafiks või geoloogiks õppida mitmel erineval viisil, mis tähendab, et meie üliõpilastel on suhteliselt suur vabadus endale kitsama õpingukava koostamisel ja kitsama eriala valikul.

Bioloogide ettevalmistamine toimub kolme instituudi baasil, milleks on: botanika ja ökoloogia instituut, molekulaar- ja rakubioloogia instituut ning zooloogia ja hüdrobioloogia instituut. Sellega on loodud võimalus spetsialiseeruda eluslooduse erinevate tahkude uurimisele alates taime- ja loomakoosluse ökoloogiast kuni rakus toimuvate molekulaarsete protsesside ja keemiliste reaktsioonideni.

Bioloogide töökohtade valik sõltub valitud erialast. Molekulaar- ja rakubioloogid, mikrobioloogid, geneetikud ja biokeemikud töötavad nii teaduslaborites kui ka rakenduslikel erialadel. Nimetatud spetsialiste vajavad meditsiini- ja veterinaarlaborid ning ettevõtted, kus rakendatakse biotehnoloogiat. Ökoloogid, botanikud, zooloogid ja hüdrobioloogid leiavad tööd looduskaitsealadel, keskkonnakaitsega seotud asutustes ja teadustööl.

Geenitehnoloogia õpetamine toimub valdavalt raku- ja molekulaarbioloogia instituudi baasil. Sellel erialal õppijad saavad süvendatud ettevalmistuse elu molekulaarsetest alustest ja praktilised oskused organismide geneetilise materjaliga manipuleerimiseks. Geenitehnoloogia eriala lõpetajatest saavad spetsialistid, kelle ülesandeks on nüüdisaegse molekulaarbioloogia saavutuste rakendamine meditsiinis, veterinaarias, sordi- ja tõuaretuses ning tööstuslikes protsessides.

Geograafia instituudis saab õppida loodus- ja inimgeograafiat ning geoinformaatikat ja kartograafiat. Õppetöö lahutamatuks osaks on välitööd. Geograafid leiavad tööd teadus- ja projekteerimis-, kartograafia-, keskkonnakaitse ja turismiasutustes.

Geoloogia instituudis õppijad saavad valikkursuste ja lõputöö kaudu kitsama erialase ettevalmistuse rakendusgeoloogia, geoloogia-mineraloogia ja paleontoloogia-stratigraafia alal. Lõpetanutele saavad kaardistus-, hüdro- ja chitusegeoloogid, harvem ka petrograafid ja paleontoloogid. Tööd leitakse Eesti Geoloogiakeskuses, Geoloogia Instituudis, projekteerimisasutustes ja maakondade keskkonnateenistuste juures.

Keskkonnatehnoloogia on interdistsiplinaarne eriala, mille õpetamises osalevad mitmed ülikooli teaduskonnad. Valdav osa õppetööst toimub bioloogia-geograafiateaduskonnas ning füüsika-keemiateaduskonnas. Keskkonnatehnoloogia õppijad saavad mitmekülgse hariduse nii elus- kui ka eluta looduses toimuvate protsesside mõistmiseks ning tehnoloogiast, mida rakendatakse keskkonnakaitstes ja keskkonna renoveerimisel. Lisaks looduslikele ja tehnoloogilistele ainetele tulb õppida ka keskkonnakaitse ökonoomikat ja õiguslike aluseid. Keskkonna spetsialiste, keda Eestis senini koolitatud pole, vajavad projekteerimisasutused, omavalitsused ja teadusasutused.

Sõltumata erialast on õppetöö üks vorme üliõpilaste osalemine teaduslikus uurimistöös, mis põhiõppes lõpeb lõputöö koostamise ja kaitsmisega. Kõikidel instituutidel on tihedad sidemed välismaa ülikoolidega, mis realiseeruvad nii teadus- kui ka õppetöös.

Dots Jaan Simisker, bioloogia-geograafiateaduskonna õppetöö juhataja

Sisseastujate eri

Füüsika-keemiateaduskond

Füüsika-keemiateaduskonnas saab 1998. aastal alustada õpinguid füüsika, keemia, materjaliteaduse, füüsikalise infotehnoloogia ning põhikooli loodusteaduste õpetaja erialadel.

Füüsikas, keemias ja materjaliteaduses toimub nii 4-aastane bakalaureuseõpe kui ka 2-aastane magistri- ja 4-aastane doktoriõpe (4+2+4). Bakalaureuseõppele järgnev aastane õpetajakoolitus annab füüsika või keemia gümnaasiumiõpetaja kutse.

Põhikooli loodusteaduste õpetajaks (õigusega õpetada keemiat, füüsikat, loodusõpetust, bioloogiat ja geograafiat) saab 4-aastase diplomioppe käigus. Sellele võib soovi korral järgneda aastane täiendõpe gümnaasiumiõpetaja kutse saamiseks ühes neist ainetest. On võimalik ka omandada bakalaureuse- ja seejärel magistrkraad.

Füüsikalises infotehnoloogias toimub 3-aastane diplomiope, mille lõpetamisel on soovi korral võimalik edasi minna füüsika bakalaureuseõppesse ja pärast seda magistri- ning doktoriõppesse. Füüsika ning põhikooli loodusteaduste õpetaja erialadel on olemas ka vene õppekeele rühmad.

Kõige enam vajavad ilmselt tutvustamist uued erialad: materjaliteadus ning füüsikaline infotehnoloogia.

Materjaliteadus on moodsa füüsika ja keemia puutekohas kiiresti arenev teadusharu, mille rakenduslikuks eesmärgiks on uute materjalide välja-töötamine kõige erinevamate valdkondade tarbeks (elektroonika, energeetika, transport, meditsiin jne). Meie teaduskonnas on sel erialal õppides võimalik valida kas materjalide keemia, materjalitehnoloogia ja ettevõtluse kitsam suund. Viimatinimetatud suunal moodustab peaaegu veerandi kõigest õpitavast majandusteadus. Ülikooli lõpetanute tõenäolisteks töökohtadeks on firmad, mis toodavad, kasutavad või

vahendavad kõrgtehnoloogilisi materjale, materjaliuuringutega ja -ekspertisiga tegelevad laborid ettevõtetes, teadusasutustes ja riigiametites, materjalitehnoloogia-alast rakenduskoolitust andvad õppeasutused.

Füüsikalise infotehnoloogia objektiks on infotöötlusprotsesside füüsikalised alused. Erinevalt informaatikast tegeldakse rohkem arvutite riist- kui tarkvaraga. Eriala õppekavas on põhikohal elektroonika, mikroprotsessortehnika, signaali- ja kujutisetöötlus, arvutijuhitavad mõõtmisüsteemid jne. Ülikooli lõpetanud spetsialist leiab tööd kõrgtehnoloogiat kasutavas või arendavas ettevõttes, seda eelkõige arvutustehnika ning reaaliajaliste mõõte-, juhtimis- ja sidesüsteemide valdkonnas.

Käesoleval aastal avatakse ka bioloogia, geograafia, keemia ja füüsika kokkupuutealal moodustunud keskkonnatehnoloogia eriala. Vastuvõtt sellele erialale toimub tänava bioloogia-geograafiateaduskonnas, kuid eriala on ühine nii bioloogia-geograafia- kui füüsika-keemiateaduskonnale.

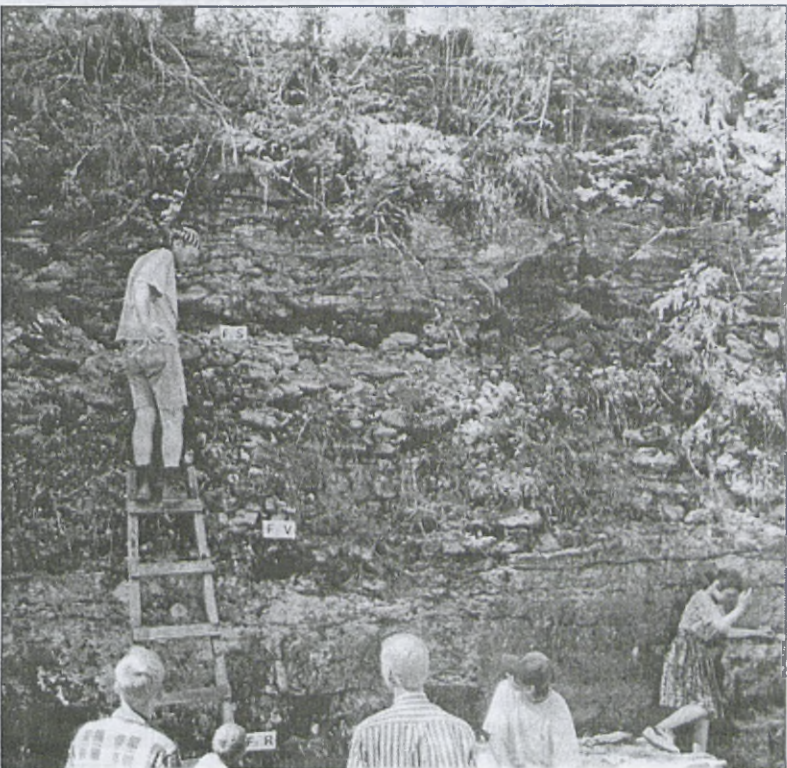
Füüsika-keemiateaduskonda võiks õppima tulla järgmistel kaalutlustel.

* Füüsika ja keemia on fundamentaalsed loodusteadused, mille tundmine võimaldab kaasaegses kiiresti muutuvast infotehnoloogias ruttu omandada kvalifikatsiooni uutest tehnoloogilistes suundades.

* Kuna meie teaduskonna lõpetanud valdavad võrdselt hästi nii loodusteaduslikke põhiprintsiipe, mõõtmis- ja analüüsimeetodeid kui ka tehnoloogiliste protsesside aluseid, siis leiavad nad rakendust väga mitmesugustes asutustes (teaduslikud uurimislaborid, kvaliteedikontrolli, keskkonnakaitse ja meditsiintechnika teenistused, kõrgkoolid, üldhariduskoolid, arvutifirmad, muuseumid jne).

* Õppimine meie teaduskonnas arendab loogilist mõtlemist ja analüüsioskust, mistõttu on meil saadud haridus kõrgelt hinnatud ka muudel erialadel, näiteks majandus-, õigus- ja sotsiaalteadustes. Paljud meie vilistlased on tegevad panganduses ja kõrgetes riigiametites või juhivad oma firmasid.

Järg 6. lk

Geoloogid praktilal.

Sisseastujate eri

Füüsika-keemiateaduskond

Algus 5. lk

* Füüsika ja keemia õpetamisel on Tartu Ülikoolis **pikaajalised traditsioonid**. Siin on saanud hariduse terve rida maailmakuulsaid keemikuid ja füüsikuid (näit W. Ostwald, E. Lenz jt).

* Meil on võimalik saada eriharidus nii füüsika ja keemia **fundamentaalsuundades** (optika ja spektroskoopia, tahkisefüüsika, astrofüüsika, teoreetiline füüsika, teoreetiline keemia, füüsikaline keemia, elektrokeemia, arvutikeemia, keemiline füüsika, orgaaniline keemia, bioorgaaniline keemia) kui ka **praktilistes suundades** (füüsikaline infotehnoloogia, biomeditsiinitehnika, keskkonnanüüsika, keskkonnankeemia, analüütiline keemia, orgaaniline rakenduskemia jne). Individuaalprogrammi alusel saab õppida restaureerimist, parfümeeriat, tekstiili- ja nahakeemiat.

* Meil antava hariduse **kvaliteet on maailmatasemel**, kuna suur osa meie teaduskonna lõpetajatest tegutseb õppejõu või teadurina Lääne-Euroopa ning USA ülikoolides.

Õppetöö korraldus meie teaduskonna erialadel on järgmine.

Füüsika eriala bakalaureuseõppes läbitakse kõigepealt füüsika üldkursused (mehaanika, soojusõpetus, elekter, optika, aatomi- ja tuumafüüsika) koos vastavaid eksperimendioskusi arendavate laboratoorsete praktikumidega. Saadakse ka põhjalik ettevalmistus kõrgemas matemaatikas ning omandatakse arvutiõpetuse ja programmeerimise alused. Seejärel õpitakse tundma kaasaegset elektroonikat ja eksperimentaalseid uurimismeetodeid. Samuti läbitakse teoreetilise füüsika põhikursus. Bakalaureuseõppe neljandal aastal tegeldakse peamiselt kitsama õpesuuna valikainetega ning koostatakse ka kaitstakse bakalaureusetööd.

Keemia ja materjaliteaduse bakalaureuseõppe kolmel esimesel aastal saavad üliõpilased baashariduse. Selleks läbitakse üldkursused keemias (üldine, anorgaaniline, analüütiline, orgaaniline ja füüsikaline keemia koos vastavate praktikumidega) ning füüsikas (vt ülalpool), aga samuti kõrgema matemaatika, arvutiõpetuse ning andmetöötluse kursused. Alates kolmandast aastast kuulatakse õpesuuna valikaineid, mis neljandal aastal moodustavad juba põhiosa õpitavast. Neljanda aasta lõpul koostatakse ja kaitstakse bakalaureusetööd.

Füüsika, keemia ja materjaliteaduse bakalaureuseõppe edukamad lõpetajad jätkavad kahe aasta jooksul õpinguid **magistriõppes**, mis annab süvendatud erialase hariduse ning teadusliku töö kogemused. Magistriõpe lõpeb magistriröö kaitsmisega. Seejärel võib üle minna 4-aastasest **doktoriõppesse**, mille lõpetamisel kaitstakse doktori väitekirja ning omandatakse filosoofiadoktori teaduskraad. Magistriõppes moodustab teaduslik uurimistöö poole ja doktoriõppes kolmveerandi kogu mahust.

Füüsikalise infotehnoloogia diplomioõppe saadakse kõigepealt baasharidus füüsikas ja matemaatikas ning seejärel eriharidus infotehnoloogia riist- ja tarkvarale orienteeritud ainetes. Koosta-

takse kaks rakenduslikku projekti ja kolmandal aastal läbitakse praktika infotehnoloogiaga tegelevas ettevõttes. Kogu õppekavas on põhirõhk praktiliste oskuste omandamisel.

Loodusteaduste õpetaja eriala õppekava sisaldab ligikaudu võrdses mahus füüsikat, keemiat ja bioloogiat või geograafiat, aga samuti pedagoogilisi ja üldkultuurilisi aineid. Need ained omandatakse peamiselt kolmel esimesel õppeaastal. Neljandal aastal läbitakse pedagoogiline praktika ja kaitstakse diplomitööd.

Juba bakalaureuseõppe viimastel aastatel suunatakse suur osa meie üliõpilastest teatud ajaks (semester või kaks) Euroopa riikide (Rootsi, Soome, Inglismaa, Saksamaa jne) ülikoolidesse, et täita mingit lühiajalist teadusprogrammi või koguda eksperimentaalseid andmeid bakalaureusetöö jaoks. Veelgi rohkem esineb sellist töövormi magistri- ja doktoriõppes. Kahjuks jäävadki paljud üliõpilased välismaale, sest meil saadud ettevalmistus on loonud selleks head eeldused.

Vastuvõtt meie teaduskonda toimub keskhariduse baasil riieksami ja keskkooli lõputunnistuse hinnete põhjal. Kõigil sisseastujatel tuleb kirjutada riieksamina **kirjand** (kuni 10 punkti) ja sooritada riieksamina **võõrkeele** test (kuni 10 p). Füüsika erialal tuleb täiendavalt sooritada riieksamid **füüsikas** (osakaaluga kuni 20 p) ja **matemaatikas** (10 p). Samades ainetes tuleb sooritada eksamid ka sisseastumisel füüsikalise infotehnoloogia erialale. Erinevus on vaid selles, et **füüsika** riieksami osakaal punktisummas on kuni 10 p ning **matemaatikas** võib riieksamit asendada keskkooli lõputunnistuse hinne. **Keemia** erialal tuleb lisaks kirjandile ja võõrkeelele sooritada riieksam **keemias** (kuni 20 p). **Materjaliteaduse** erialal on täiendavateks riieksamiteks **füüsika**, **keemia** ja **matemaatika** (igaüks kuni 10 p), kuid neid kõiki võib soovi korral asendada lõputunnistuse hindega. **Põhikooli loodusteaduste** õpetaja erialal tuleb lisaks kirjandile ja võõrkeelele sooritada riieksamid **keemias**, **füüsikas**, **matemaatikas** ja **bioloogias** või **geograafias**. Kõik eksamid on võrdse osakaaluga (kuni 5 p). Samas võib aga kõiki eksameid peale kirjandi ja võõrkeele asendada lõputunnistuse hindega. Kuna füüsika riieksam sel aastal on katseline, siis saab seda sooritada riieksamiga võrdsustatud tasemel ka vastuvõtteksamina ülikooli juures.

Erandina võetakse meie teaduskonda ilma eksamiteta vastu vabariikliku aineolümpiaadi 15 esimest. Füüsika ja füüsikalise infotehnoloogia erialadel tagab nii sissepääsu füüsikaolümpiaadi ja keemia erialal keemiaolümpiaadi. Põhikooli loodusteaduste õpetaja ning materjaliteaduse erialadel aksepteeritakse nii füüsika- kui keemiaolümpiaadi. Samal viisil võetakse eksamiteta vastu ka Täppisteaduste Kooli lõpueksamil vastavas aines "väga hea" hinde saanud õpilased (põhikooli loodusteaduste õpetaja ning materjaliteaduse erialadel aksepteeritakse nii füüsika- kui keemiahinnet). Samuti võetakse ilma eksamiteta vastu keskkooli kuldmedaliga lõpetanud.

Dots Kalev Tarkpea,
füüsika-keemiateaduskonna
prodekaan

Majandusteaduskond

peavad oma lõputöö siduma esimese kuue, teise eriala omad aga kahe viimase erialnega.

* * *

Tõsi küll, riikliku tellimuse vähenemine viimastel aastatel ettevõtte- majanduse erialal (1998. aastal 85 üliõpilast, neist 15 venekeelsesse rühma) võib sundida valikuvõimalusi piirama ja haridust unifikseerima. Seetõttu ei pruugi see loetelu kahe aasta pärast, kui tänastel abiturientidel tuleb teha järgmine valik, olla täpselt samasugune. Samas on lootust, et riigi tagasitõmbumise majandusharidusest kompenseerivad eratellijad. Viimastel aastatel on bakalaureuseõppes soovijaid olnud 30 ringis. Sel aastal võiksime teenindada 50 tasulist üliõpilast. Riigitellimusest vabaneva potentsiaali ärakasutamiseks hoiab teaduskond lepingulise õppekoha maksumuse suhteliselt madalal - 20 000 krooni aastas. Loomulikult on tasulisel õppekohal võimalik õppida ka rahvamajandust, kui ei mahu konkursil ära nende 40 hulka, kelle õppekulud katab riik.

Konkursitingimused on nii riiklikele kui erakohtadele ühesugused. Tuleb sooritada 3 riieksamit - matemaatikas (maksimaalselt 20 p), ema- ja võõrkeele (mõlemas 10 p) ning koguda kõigis vähemalt 30% võimalikest punktidest. Edasise otsustab konkurss. Kuivõrd läbiminev pall riiklike õppekohtade jaoks on põhimõtteliselt selge dokumentide vastuvõtu lõpuks, soovitatakse ma sisseastujatele selle liikumist jälgida ning jätta nõrgema tulemuse korral oma avaldus sisse vaid neil, kes on valmis õppima ka tasulisel õppekohal.

Mõningaseks lohutuseks neile, kes vaatamata soovile ei pääse majandusteaduskonna üliõpilaseks, võib olla eelnevat aastal käivitunud programm - **majandusteadus kõrvalainena**. See on suunatud teiste teaduskondade üliõpilastele ning võimaldab saada lisaks oma põhierialale ka terviklikku majandusteaduslikku haridust keskastmel. Selle võimaluse kasutamine sõltub muidugi isiklikust huvist ja teiste õppekavade vabadusastmetest.

Paraku pole Eesti riik veel käivitunud sellist õppetootuste süsteemi, mis võimaldaks soodsat laenu tasuliseks õppeks. Seetõttu peavad bakalaureuseõppe statsionaarsed üliõpilased lootma kellegi abile õppemaksu tasumisel. Olgu see siis lapsevanem või mõni sponsor. Omal jõul kõrghariduse omandamiseks sobib aga mittestatsionaarne õpe, mille korraldus võimaldab õppida ka töö kõrvalt enda teenitud raha eest. TÜ majandusteaduskond pakub sellist võimalust **ärijuhtimise diplomioõppes**, mis annab rakendusliku kõrghariduse. Siin kestab õpe samuti neli aastat, kusjuures viimasel spetsialiseerutakse kas finantsjuhtimisele või turundusele. Tartus

tuleb õppesessioonidel käia 10 korda aastas kolme päeva kaupa. Üliõpilaseks on siin siiski lootust saada vaid neil, kes on sooritanud juba mainitud riieksamid. Kes aga sellega vaeva näha ei taha, võib kandideerida avatud ülikooli õppijaks. Elu on näidanud, et siingi on vaatamata 17 000-kroonisele aastahin-nale soovijaid rohkem kui võimalusi (kuni 80 kohta), mistõttu tuleb arvestada akadeemilise võimekustestiga Tartus peale dokumentide vastuvõtu lõppemist.

Ei saa jätta mainimata ka teisi õppekavu ja -programme, mis küll ei ole otseselt suunatud tänastele abiturientidele, vaid pigem nende vanematele. Eelkõige väärib siin esitlemist **magistriõppe** kavad, mis on mõeldud juba bakalaureusekraadi omavatele inimestele. Siingi on valida nii akadeemiline kui ka rakenduslik suund, kusjuures esimene neist eeldab üldjuhul majanduslikku baasharidust, teine aga mitte. Erinevus on ka selles, et teisel juhul (**ärijuhtimise kutsemagistri** kava) on õppimine võimalik töö kõrvalt samuti nagu diplomioõppes.

* * *

Omaette huvigrupi moodustavad inimesed, kel on lõpetatud mõni rakenduslik kõrgekool, kuid sellega rahuldumata soovitakse taotleda bakalaureusekraadi (kasvõi näiteks edasiseks magistriõppeks). Majandusteaduskonnas on valminud spetsiaalne **jätkukava**, mis loodetavasti jõustub juba sel kevadel, et esimesed huvilised saaksid sügisel alustada 1,5-aastasi bakalaureuseõpinguid **avatud ülikoolis**. Avatud ülikoolis on muidugi võimalik jätkata ka varem pooleli jäänud akadeemilisi õpinguid. Kui siia lisada veel mitmesugused täiendkoolituse vormid, peaks olema selge, et teaduskond on püüdnud vastu tulla kõigile majandusharidusest huvitatud sihtgruppidele.

Selline lai tegevusväli on nõudnud jõupingutusi õppetöö taseme tagamiseks, teiselt poolt aga ka andnud selleks lisavahendeid. Teaduskonna eelarves on riigiraha osatähtsus juba alla poole. Tulemusi võib igaüks näha esmalt raamatupoodides, kus majandusteaduskonna õppevahendite sari pakub abi teistelegi koolidele. Siiski saab vaid Tartu Ülikool üliõpilastele pakkuda koos raamatutega ka nende autoreid. Infrastruktuuri osaski on märgata edenemist. Tiigritel on kohta, kus hüpata. Suurim uudis on aga see, et praegu toimub vilgas ehitus Narva mnt 4/6 asuva majandusteaduskonna uue õppehoone renoveerimisel. On lootust, et saame uut õppeaastat alustada uues kodus. Nii et kohtumiseni!

Prof Jüri Sepp,
majandusteaduskonna dekaan

□ Nii õigusteaduskonna dekaanil dr Peep Pruksil kui majandusteaduskonna dekaanil prof Jüri Sepal (mõlemad vasakul) on põhjust rõõmustada järjekordse õppe- ja teaduskirjanduse üle.

Kehakultuuriteaduskond

Käesoleval aastal möödub 70 aastat Kehalise Kasvatuse Instituudi asutamisest Tartu Ülikoolis, millega pandi alus akadeemilisele kehakultuuriharidusele Eestis. Tänapäeval koolitatakse kehakultuuriteaduskonnas kaadrit nii spordi-, haridus- kui ka tervishoiusüsteemi tarbeks. Viimaste aastate reformide tulemusena on kehakultuuriteaduskonnast kujunenud rahvusvaheliselt arvestatav sporditeaduste keskus, millel on laialdased sidemed teiste riikide ülikoolidega ja kus õpib arvestatav hulk välisüliõpilasi.

Kehakultuuriteaduskonnas antav interdistsiplinaarne akadeemiline haridus on seotud süvaettevalmistusega ühes või mitmes rakendusvaldkonnas, mis võimaldab lõpetajatel vastavalt läbitud õppekavale tööle asuda kas sporditreenerina, kehalise kasvatuse õpetajana, terviseõpetuse õpetajana, spordijuhtimise asjatundjana või liikumisravi spetsialistina (füsioterapeudina).

Kehakultuuriteaduskonnas on 1998/99. õppeaastal võimalik õppida kolmel erialal:

bakalaureuseõppes

1) liikumis- ja sporditeaduste erialal - riiklikult tellitud kohtadele võetakse vastu 25 üliõpilast;

2) liikumisravi erialal - 15 üliõpilast; diplomioõppes

1) treeninguõpetuse ja spordijuhtimise erialal - 15 üliõpilast.

Vastuvõtt riiklikult tellitud kohtadele toimub üldkonkursi alusel. Konkursieksamitena arvestatakse bioloogia, emakeele (kirjand) ja võõrkeele (inglise või saksa keel) riigieksameid. Täiendavalt viiakse ülikooli juures läbi kehaliste võimete testid, mida hinnatakse arvestusena.

M ä r k u s: AP- ainepunkt e õppenädal. Ühele AP-le vastab 40 tundi üliõpilase õppetööd, millesse on arvestatud nii auditoorne (loengud, seminarid, praktikumid) kui ka iseseisev töö.

Liikumis- ja sporditeaduste eriala

Õppetöö toimub ainesüsteemis 3 astmes: bakalaureuse-, magistri- ja doktoriõppes. Bakalaureuseõpe (4 aastat, 160 AP) koosneb peaahest (105 AP), kõrval- (39 AP) ja vabaainetest (16 AP). Peaaine on kohustuslike õppeainete kompleks, mis loob ettekujutuse inimorganismi ehitusest ja talitlusest ning kehalise aktiivsusega kohanemisest erinevates tingimustes, samuti spordi ja kehalise kasvatuse sotsiaalkultuurilisest rollist ühiskonnas. Saadakse oskused ja kogemused iseseisvaks uurimistööks ning kooli kehalises kasvatuses rakendatavate spordialade õpetamiseks. Koolituse lahutamatu komponent on õppe- ja treeningutöö valitud spordialal, mis annab treeneri ettevalmistuse. Kõrvalainena saab õppida spordijuhtimist ja terviseõpetust. Kõrvalaineid on võimalik valida ka teistest teaduskonnadest.

Bakalaureuseõppes kaitstakse kolm uurimistööd ning sooritatakse praktikad pea- ja kõrvalainetes. Stuudium lõpeb lõputöö kaitsmisega, lõpetanud saavad bakalaureusekraadi (*baccalaureus scientiarum*) liikumis- ja sporditeaduste erialal. Erialast tööd on võimalik leida nii treeneritena kui ka spordijuhtimise ja terviseõpetuse sfääris. Kehalise kasvatuse õpetajana töötamine eeldab üheaastase õpetajakoolituse läbimist.

Bakalaureuseõppe lõpetanud võivad konkursi korras jätkata õpinguid magistriõppes, magistrikaadi omanikud doktoriõppes liikumis- ja sporditeaduste erialal.

Liikumisravi eriala

Õppetöö toimub ainesüsteemis bakalaureuseõppes (4 aastat, 160 AP). Peaaine (105 AP) raames õpetatakse ained loovad süsteemse ettekujutuse organismi chitusest ja talitlusest ning kehaliste harjutuste osast taastusravis ja haiguste profülaktikas ning liikumispuuete kompenseerimisel. Stuudium annab vajaliku meditsiinilise ettevalmistuse (koostöös arstiteaduskonna institutide ja TÜ Kliinikumiga) ja iseseisva uurimistöö kogemuse kinesioloogia või liikumisravis (kaitstakse kolm uurimistööd). Viimasel õppeaastal läbitakse 8-nädalane erialapraktika Tartu tervishoiuasutustes. Kõrvalainetena (39 AP) saab õppida rehabilitatsiooni, tegevusteraapiat, sporditeadusi, terviseõpetust ja spordijuhtimist.

Bakalaureuseõpe lõpeb lõputöö kaitsmisega, lõpetanud saavad bakalaureusekraadi (*baccalaureus scientiarum*) liikumisravi erialal. Liikumisravi spetsialistide tööhõive on

kõrge, nad leiavad rakendust raviasutustes, taastusravi- ja tervisekeskustes; õpetajakoolituse läbimisel ka hälvikute kehalise kasvatuse õpetajana.

Bakalaureuseõppe lõpetanud võivad jätkata õpinguid magistriõppes liikumis- ja sporditeaduste erialal.

Treeninguõpetuse ja spordijuhtimise eriala

Õppetöö toimub kursusesüsteemis diplomioõppes (3 aastat, 120 AP), antakse ettevalmistus tööks treeneri ning spordijuhtimise spetsialistina. Eestis tegutseb üle 950 spordiklubi, kaadrit vajavad ka spordikoolid, tervisespordikeskused ja -klubid. Seega on tekkinud vajadus koolitada Eesti spordisüsteemi jaoks kõrgharidusega inimesi, kes on saanud ettevalmistuse nii spordijuhtimise ja -majandamise kui ka sportliku treeningu teooria ja meetodika alal. Treeneri või spordijuhtina töötamine ei eelda tingimata bakalaureusekraadi (teaduskoolitust), vaid piisab ka ülikoolidiplomist. Diplomioõppe üliõpilased saavad korraliku üldhariduse ning ettevalmistuse tööks treenerina valitud spordialal, samuti ettevalmistuse tööks spordijuhtimise ja -majandamise alal. Võrreldes liikumis- ja sporditeaduste bakalaureuseõppega on diplomioõppes väiksem rõhuasetus teaduskoolitusel ja üldainetel. Olulisel kohal on sportliku eriala teooria ja meetodika, samuti õppe- ja treeningutöö. Läbitakse treeneripraktika ning praktika spordijuhtimise ja -majandamise alal. Diplomioõpe lõpeb diplomitöö kaitsmisega, lõpetanud saavad diplomi treeninguõpetuse ja spordijuhtimise erialal ja võivad asuda tööle spordisüsteemis treeneri, meetodiku, spordiadministraatori või tervisespordi spetsialistina.

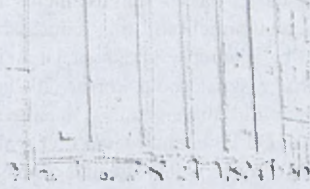
Kõigil lõpetanutel on võimalik jätkata õpinguid bakalaureuseõppes liikumis- ja sporditeaduste erialal.

Õpetajakoolitus

Kõigil liikumis- ja sporditeaduste eriala lõpetanutel ja neil liikumisravi eriala lõpetanutel, kes on kõrvalainena õpinud sporditeadusi, on võimalik omandada peale bakalaureuseõppe lõpetamist toimuva üheaastase kutsekoolituse kaudu gümnaasiumi kehalise kasvatuse õpetaja kutse. Liserialana on võimalik omandada ka gümnaasiumi terviseõpetuse õpetaja kutse tingimusel, et bakalaureuseõppes on läbitud terviseõpetuse kõrvalainekursus ning vastavad celdusained.

Dots Mati Pääsuke, kehakultuuriteaduskonna dekaan

Sisseastujate eri Matemaatika-teaduskond

Matemaatikateaduskonnas on võimalik põhiõppes õppida neljal erialal: bakalaureuseõppes matemaatika, informaatika ja matemaatilise statistika õppekava järgi ning diplomioõppes rakendusinformaatika erialal.

Kõik bakalaureuseõppe üliõpilased saavad matemaatikaalase baashariduse ning põhiteadmised arvutiteaduses, sealhulgas elementaarse programmeerimise ja tarkvara kasutamise oskuse. Erialaainetele lisaks sisaldavad õppekavad kohustuslike kursustena filosoofia, inglise keele ning riskianalüüsi. Õppekorraldus baseerub ainesüsteemil, mis jätab üliõpilasele oma õpingukava koostamisel piisavalt palju valikuvõimalusi. Normaalse edukuse juures on bakalaureusestuumiumi kestus 4 aastat. Vastuvõtt teaduskonda on ühine, eriala ehk peaaine valitakse kolmandal semestril pärast matemaatika ning informaatika põhiainet tsükli läbimist.

Matemaatika eriala üliõpilastele antakse hea ettevalmistus nii matemaatika teoreetilistes kui ka rakenduslikes valdkondades. Lisaks põhiainele saab iga tudeng pühenduda umbes veerandi stuudiumi ulatuses enda valitud kõrvalainele kas oma teaduskonna erialade hulgast või väljastpoolt.

Informaatika eriala lõpetajate haridus lubab edukalt tegelda nii teoreetilise arvutiteadusega kui ka arvutite rakendamise igapäevases elus. Sellealase koolitusega inimesi vajatakse ettevõtetes, riigiasutustes, massikommunikatsioonis, teadusasutustes, koolides ja mujal.

Matemaatilise statistika eriala lõpetanute järele on suur nõudmine Riigi Statistikaametis, maakondade ja linnade statistikabüroodes. Kindlustusmatemaatikale spetsialiseerunud võtavad tööle kindlustusasutused. Teadustegevusele orienteeritud lõpetajad leiavad rakendust mitmesuguste teadusvaldkondade uurimisasutustes ja kõrgkoolides.

Pärast bakalaureusekraadi saamist jätkavad paremad lõpetajad õpinguid ka-

haastases magistriõppes. Lisaks eelpoolnimetatud erialadele on magistrantuuris võimalik õppida veel finantsmatemaatikat. See on kaasaegne ja huvitav rakendusmatemaatika valdkond, mis tegeleb aktuaalsete rakenduslike probleemidega. Niisuguse eriala spetsialistide järele tuntakse vajadust riigiasutustes, pankades ja kindlustusfirmades.

Matemaatikateaduskonnas saab omandada ka gümnaasiumi matemaatika või informaatika õpetaja kutse. Selleks tuleb pärast bakalaureusestuumiumi (või sellega paralleelselt) läbida üheaastane pedagoogiline tsükel, mis koosneb pedagoogika, eriala ja selle õpetamise meetodika, didaktika ja psühholoogia ainetest, ning sooritada praktika koolis. Liserialana võib saada ka põhikooli füüsikaõpetaja kutse.

Rakendusinformaatika diplomioõppe kava on uus, esimene vastuvõtt sellele erialale toimus möödunud aastal. Tegemist on kaasaegse, infohologilise aluste omandamisele suunatud õppekavaga, mille järgi koolitatakse rakendusliku profiiliga informaatikuid. Vajadus selliste spetsialistide järele on suur ja kasvab edaspidi kindlasti. Õppeaeg on 3 aastat.

* * *

Matemaatikateaduskond võtab bakalaureuseõppesse vastu 90 uut üliõpilast, neist 15 vene õppekeelega rühma. Lisaks neile võetakse eraldi konkursiga 15 üliõpilast diplomioõppesse rakendusinformaatika erialal. Sisseastumiskonsursil arvestatakse järgmiste ainet riigieksamit hinnet, mis arvutatakse ümber sobivasse skaalasse:

- 1) matemaatika, annab maksimaalselt 20 punkti,
- 2) kirjand, annab maksimaalselt 10 punkti,
- 3) võõrkeel, annab maksimaalselt 10 punkti.

Väljaspool konkurssi võetakse bakalaureuseõppesse vastu vabariikliku matemaatikaolümpiaadi keskkooli lõpuklasside vooru ja vabariikliku informaatikaolümpiaadi 10 esimest, diplomioõppe puhul see soodustus ei kehti.

Prof Toivo Leiger, matemaatikateaduskonna dekaan

AVATUD ÜLIKOOOL 1998/1999. õppeaastal

Diplomiõpe

Majandusteaduskond
ärijuhtimine
Kehakultuuriteaduskond
treeninguõpetus ja spordijuhtimine

Bakalaureuseõpe

Usuteaduskond
usuteadus
Õigusteaduskond
õigusteadus
Filosoofiateaduskond
filosoofia
inglise filoloogia
saksa filoloogia
kasvatusteadus
Kehakultuuriteaduskond
liikumis- ja sporditeadus
Sotsiaalteaduskond
ajakirjandus
avalikussuhted ja teabekorraldus
sotsiaaltöö
eripedagoogika

sotsioloogia

Magistriõpe

Usuteaduskond
usuteadus
Filosoofiateaduskond
filosoofia
klassikaline filoloogia
pedagoogika
Majandusteaduskond
ärijuhtimine
Sotsiaalteaduskond
sotsiaaltöö
eripedagoogika

Doktoriõpe

Usuteaduskond
usuteadus
Filosoofiateaduskond
filosoofia

Lisaks diplom- ja kraadiõppele võimaldab AVATUD ÜLIKOOOL õppida

mitmesuguste programmide alusel ARSTITEADUSKOND

programmid õpetaduse diplomioõppekavast

FILOSOOFIATEADUSKOND

- eesti filoloogia osakond
lühikursus "Korrektne emakeel"
- filosoofia osakond
programmid filosoofia bakalaureuse õppekavast
- pedagoogika osakond
lühikursused
- vene ja slaavi filoloogia osakond
lühikursused
- keelekeskus
inglise, saksa, vene, prantsuse ja eesti keele kursused, erialakeele kursused
- kultuurikeskus
rahvakunsti õpetaja lisaeriala
FÜÜSIKA-KEEMIATEADUSKOND

Türi Kolledž keskkonnanõustaja täiendõpe KEHAKULTUURITEADUSKOND

- spordikeskus
programmid kehalise kasvatuse õpetajatele ja klubitreeneritele, lühikursused

MAJANDUSTEADUSKOND

ärijuhtimise intensiivkursus:
ettevõtte strateegia kujundamine ja muutmine, ettevõtte ja rahvamajanduslikud seosed, ettevõtluskeskkond, marketing I, marketing II, ettevõtte finantsmajandus I, ettevõtte finantsmajandus II, personali juhtimine, organisatsioonikäitumine, rahvusvaheline ärikeskkond.

MATEMAATIKATEADUSKOND

- arvutiteaduse instituut
informaatikaõpetaja lisaeriala
- matemaatilise statistika instituut
tõenäosusteooria ja statistika koolis

SOTSIAALTEADUSKOND

- eripedagoogika osakond
lühikursused
sotsiaalpoliitika õppetool
programmid sotsiaaltöö eriala bakalaureuse õppekavast
Õppetöö toimub Tartu Ülikooli Pärnu Kolledžis.
- politoloogia osakond
programmid bakalaureuse õppekavast, lühikursus "Eesti poliitika"
- sotsioloogia osakond
sotsiaal- ja käitumisteaduste alused (venekeelne programm)

Täpsem informatsioon:

Avatud Ülikool (Lossi 24, EE2400 Tartu, tel 27 465 200, 27 465 202),
e-post: utop@ut.ee.
http://www.ut.ee/AvatudYlikool/koolitus.html.

Sisseastujate eri

Sotsiaalteaduskond

Sotsiaalteaduskond sai alguse 1992. aastal. Selle loomise idee kuulub professor Rein Taageperale, kelle maine rahvusvaheliselt väljapaistva politoloogina ja kogemus California Ülikooli professorina aitasid luua teaduskonna, mis on avatud maailmale ja juhendab rahvusvahelistest standarditest. Oma esialgsel kujul oli sotsiaalteaduskond pigem väikesemõelduline osakond kui üks sotsiaalteadusega tegelev teaduskond. Seepärast võeti 1994. aastal vastu otsus laiendada sotsiaalteaduskonda filosoofiateaduskonda kuuluvate osakondade arvelt. 1995. aasta juunis koonduski suurem osa sotsiaalteadustest ühte teaduskonda. Erandi moodustavad majandus- ja õigus-teaduskond.

Sotsiaalteaduskond koosneb praegu seitsmest osakonnast (sulgudes osakonna juhataja):

ajakirjanduse osakond (dots Epp Lauk);

avaliku halduse ja sotsiaalpoliitika osakond (lektor Tiina Randma);

eripedagoogika osakond (prof Jaan Kõrgesaar);

politoloogia osakond (prof Kaido Jaanson);

psühholoogia osakond (lektor Marika Rauk);

semiootika osakond (prof Peeter Torop);

sotsioloogia osakond (dots Liina-Mai Tooding)

Need 7 osakonda jagavad õpetust 9 erialal. Erialade kaupa on vastuvõtt järgmine: ajakirjandus 15, avalik haldus 20, avalikkussuhted ja teabekorraldus 15, eripedagoogika 30, politoloogia 15, psühholoogia 20, semiootika ja kultuuroloogia 18 (neist 8 venekeelsesse rühma), sotsiaaltöö 20 ja sotsioloogia 15 üliõpilast.

Kõikidel erialadel teevad sisseastujad akadeemilise võimekuse testi ja selle järel erialakatse. Ajakirjanduse erialale astujad peavad eelnevalt läbima veel loomingulise konkursi.

Sotsiaalteaduste uurimise ja õpetamise traditsioonid Tartu Ülikoolis on väga pikad. Näiteks on psühholoogia kursust ilma pikemate vaheaegadeta loetud alates 1802. aastast. Tartu Ülikoolis on professoritena töötanud või siin õpinud mitmed väljapaistvad sotsiaalteadlased. Eriine koht kuulub mõistagi Juri Lotmanile (1922-1993), kelle originaalsed ja vaimukad uurimused semiootikast ja kultuuroloogiast tegid temast tänapäeval maailmas kõige tuntuma Eesti teadlase.

Praeguses sotsiaalteaduskonnas õpetab rida väljapaistvaid teadlasi, kelle uurimused ja tegevus on rahvusvaheliselt kõrgelt hinnatud: Wolfgang Drechsler, Marju Lauristin, Peeter Torop, Mihhail Lotman, Rein Taagepera, Peeter Tulviste ja mitmed

teised. Julgen arvata, et kõigi õpetatavate erialade õppekavad on piisavalt kaasajased ja rahvusvaheliselt konkurentsivõimelised, mis tähendab seda, et bakalaureuse kraadi saajatel ei ole erilisi raskusi soovi korral jätkata oma õpinguid mõnes muus maailma ülikoolis. On kujunenud tavaks, et igal semestril loeb sotsiaalteaduskonnas loenguid vähemalt 3-4 külalisõppejõudu teistest maailma ülikoolidest, mis eeldab üliõpilastelt head inglise keele oskust.

Sotsiaalteaduste üks kõige kõitvamaid jooni on mitmekesisus. Oma huvidele ja kalduvustele vastava eriala võib leida see, kes huvitub fundamentaalsetest inimese ja ühiskonnaeluga seotud probleemidest. Tartu on kindlasti hea õppimispaik neile, kes on huvitatud inimese tunnetusvõimete uurimisest või tahavad teada saada, milliseid määrgisüsteeme kultuuris kasutatakse. Praktilisema meelega inimene võib leida meelepärast eriala näiteks sotsioloogia või sotsiaaltöö erialade seast. Kuid kindlasti on meie teaduskonnas ruumi ka inimestele, kes näevad oma tulevast elu keset poliitilisi ja avaliku elu sündmusi. Neid võiksid võluda avalikkussuhete (*public relations*), ajakirjandus, politoloogia ja avaliku halduse erialad.

Prof Jüri Allik,
sotsiaalteaduskonna dekaan

Ajakirjanikuks, suhte- ja teabekorraldajaks

Ajakirjanduse osakond võtab ajakirjanduse erialale traditsiooniliselt vastu 15 üliõpilast ja avalikkussuhete ja teabekorralduse erialale samuti 15 üliõpilast.

AJAKIRJANDUSE ERIALA kahel esimesel aastal saavad tudengid reporteri- ja toimetajatöö praktilist koolitust, lisaks mitmeid ajakirjandusega seotud eriaineid. III ja IV kursusel tulevad kõrval- ja valikained, spetsialiseerutakse trükisõnale, raadiole ja televisioonile. I-III õppeaasta järel on suvel kuuajaline praktika toimetustes. Üliõpilaskandidaadid peavad esitama hiljemalt 3. juulil vastuvõtukomisjonile oma seni ilmunud kaastööd ning toimetuse soovitus. Sisseastumistestile eelneb kirjalikust tööst ja vestlusest koosnev loominguline konkurss (essee 4. juulil, vestlus 6.-7. juulini). Neil, kes loomingulisest konkursist edasi ei pääse, jääb aega oma sisseastumisdokumente esitada mõnesse teise teaduskonda või kõrgkooli.

AVALIKUSSUHETE JA TEABEKORRALDUSE ERIALA põhisisu on organisatsioonisisene info korrasdamine, üldsuse informeerimine ja maine kujundamine. Õppekava sisaldab sissevaateid sotsiaalteadustesse (sotsioloogia, psühholoogia, politoloogia, semiootika, organisatsiooniteooria, meediamajandus, *marketing* jne) ning mitmesuguseid teoreetilisi ja praktilisi erialaaineid: kommunikatsiooniteooria, organisatsioonisisene teabekorraldus, avalik arvamuse, mõjutamispsühholoogia, suhtlemisõpetus, küljendus ja kujundus, firmareklaam ja mainekujundus jne. Kohustusliku kõrvalainena õpitakse vähemalt 18 ainepunkti ulatuses avalikku haldust.

Erialakatse sellel erialal koosneb esseest ja vestlusest pärast akadeemilise võimekuse testi.

Ajakirjanduse osakond

väitekir

Neljapäeval, 26. märtsil kell 10.15 kaitseb Lai 40 õppehoone A. Vaga aud 207 **Andres Saag doktoritööd** "Evolutionary relationships in some cetrarioid genera (lichenized Ascomycota)". Oponent: PhD Urmas Kõljalg.

Kell 13.15 kaitseb samas **Ülle Reier magistratööd** "Rabamuraka *Rubus chamaemorus* L. paljunemisbioloogia ja suhted teiste liikidega". Oponent: PhD Taimi Paal.

konverents

USUTEADUSKOND & EESTI USUÕPETAJATE LIIT

korraldavad 27. märtsil kl 10.15 ph 227 konverentsi "LOODUSTEADUSED, TEOLOOGIA ja KOOL".

* 10.30 akad Richard Villems - Evolutsiooniteooria kaasajased suundumused,

* 12 PhD (geol) Ivar Puura - Loodusteaduslikust mõtlemisest,

* 14 mag theol Arne Hiob - Loodusteaduste ja teoloogia suhetest teoloogi pilgu läbi,

* 14.45 mag art Jaan Kivistik - Kuidas usk ja teadus saavad tülli minna?

* 16 mag art Meego Rimmel - Teaduslikust, usulisest ja maagilisest maailmapildist.

Teretulnud on kõik õpetajad, üliõpilased ning loodusteaduste ja teoloogia dialoogist huvitatud inimesed.

kursus

5.-6. ja 13.-14. mail toimub arvutikursus Access 7.0 (15 tundi).

Info ja registrecriminc 465 444, 465 477.

loeng

Ajakirjandusest

Amsterdamis Ülikooli emeriitprof, Euroopa kuulsamaid meedia- ja kommunikatsiooniuurijaid

Denis McQuail

peab Tartus 2 loengut (inglise keeles). Kolmapäeval, 25. märtsil kl 16-18 ph 102 - "Ajakirjanduse vastutus ühiskonna ees" (Accountability of Media to Society) ja neljapäeval, 26. märtsil kl 16-18 ph 128 - "Meedia uurimise uued suunad" (New perspectives in Media Research).

1 teemal 1997. aastal ilmunud artiklit saab eelnevalt ajakirjandusosakonnast ph 236.

Kõik huvilised on teretulnud!

* * *

17 aastat Jüri Kuke surmast

27. märtsil – Jüri Kuke surma-aastapäeval tähistatakse langenud vabadusvõitleja päeva, mille puhul korraldatakse aulas kl 9 - 16 konverents.

Esinevad Jüri Kuke võitluskaaslased Mart Niklus ja Enn Tarto, emeriitprof Kalju Põldvere, dr Heino Noor, dots Kaljo-Olev Veskimägi, juristid Enn Sarv ja Rein Apsolon, pastor Vello Salum, kultuuritegelane Vardo Rumessen, vabadusvõitleja Valdur Raudvassar, erukindral Aleksander Einseln jt.

Konverentsil kuulutatakse välja üliõpilaste uurimistööde võistlus, mis käsitleb kõrgkoolide poliitilist kontrollimist ja repressioone 1940-1991.

Scoses Oslo Ülikooli delegatsiooni visiitiga Tartu Ülikooli 26. ja 27. märtsil peavad Oslo Ülikooli professorid järgmised avalikud loengud:

KUNSTIAJALUGU

Prof Magne Malmanger – An introduction into Norwegian Romantic painting (19th century) 26. märtsil 17.15 - Lossi 3 – 217.

ÜLIKOOI AJALUGU

Prof Edgeir Benum – University History at the University of Oslo 26. märtsil 17.15 - Lossi 3 – 246.

KEELETEADUS

Prof Even Hovdhaugen – Keeleteadus Oslo Ülikoolis 1811-1965 – ajalooline ülevaade (norra keeles) 26. märtsil 17.15 - Lossi 3 – 246.

Prof Catherine Fabricius Hansen – Kontrastive Stilistik in Theorie und Praxis: Informationsdichte im Deutschen als Übersetzungsproblem 27. märtsil 10.15 – keeltetema - 201.

Prof Lazlo Keresztes - Persoonan ja numeruksen kysymyksiä suomalais-ugrilaisessa verbintaitutuksessa 27. märtsil 10.15 – ph 303.

Prof Hovdhangeni

loeng 27. märtsil kell 17.15 Rackoja plats 8, III korrus.

varia

Temaatiline filmiõhtu

"Eesti võitlejad Narva rindel ja Sinimägedes 1944. aasta hilissuvel".

Korraldab Kaitseliidu Tartu Maleva Akadeemiline Malevkond. Õhtut juhatab Mart Laar. Reedel, 20. märtsil kell 18 raamatukogu konverentsisaalis.

Sissejuhatav sõnavõtt raamatukogu direktorilt Peeter Oleskiilt.

Esitamisele tulevad Riia arhiividest leitud *Die Deutsche Wochenchau* jaoks filmitud unikaalsed dokumentaalkaadrid kaitselahingutest Eesti pinnal 1944. aasta hilissuvel. Et tegemist on tsenseerimata filmikroonika toormaterjalidega, pakuvad esitatavad filmilõigud oma cheduses kindlasti huvi ajaloolastele. Nähtut kommenteerib Mart Laar.

Asjakohased sõnavõttud ja kommentaarid Narva pataljoni veteranidelt ja filmiõhtul osalejatelt.

Hea vilistlane!

Vilistlaskogu Tartu koondise kohtumisõhtu on neljapäeval, 26. märtsil kell 17.30 ülikooli vana kohviku kaminasaalis. Biomeedikumist räägib tervishoiuprojekti koordinaator Kalle Kisand. Kohtumiseni!

VI teaduse ja innovatsiooni mess INNOVAATIKA '98

Tartu Näituste messikeskuses, Kreutzwaldi 60.

Neljapäeval, 2. aprillil kell 11-18;

reedel, 3. aprillil kell 10-18;

laupäeval, 4. aprillil kell 10-16.

Messikonverents "Innovatsioon ja areng - ülikoolide, tööstuse ja riigi koostöö" 2.-3. aprillil.

Juhatus

Emakeele Seltsis

Neljapäeval, 26. märtsil kl 17 toimub ph aud 139 ettekandekoosolek teemal "Kas eestlased põlvnevad neandertaallastest". Kõneleb prof Mati Hint.

Lauatenniseturniir

ÜS Raimla korraldab traditsioonilise lauateniseturniiri Kivilinna Gümnaasiumis kõikide akadeemiliste üliõpilasorganisatsioonide liikmetele. Võistlus algab 22. märtsil kell 11, kogunemine kell 10.30. Info tel 420 882, epost raimla@lai.ut.ee.

* * *

30. märtsil 18.15 on ph aud 227 Eesti Kirikulooseltsi koosolek. Päevakorras:

* Riho Saard tutvustab oma Soomes ilmunud raamatut "Eesti kirikualaloo bibliograafia 1918-1997";

* seltsi tegevuskavade.

Riho Saardi raamatut on kohapeal võimalik ka osta - hind 130 krooni.

Kõik huvilised on oodatud!

Näitus

24. - 29. märtsini saab Eesti Rahva näitusemajas Kuperjanovi 9 vaadata Pärnu rahvusvahelise visuaalse antropoloogia festivali filmiprogrammi (eestikeelne tõlge). Algas argipäevadel kl 18, nädalavahetusel kl 14.

töö

UNESCO programmi "Inimene ja biosfäär" Lääne-Eesti Saarestiku Biosfääri kaitseala (BKA) kuulub välja konkursi BKA GEOINFOSÜSTEEMI PEASpetsialisti ametikohale. Kandidaadid eeldame:

* geoinfosüsteemide alast kogemust,

* soovitatavalt loodusteaduslikku kõrget haridust,

* soovitatavalt teadustöö kogemust,

* võõrkeelte oskust,

* algatus-, suhtlemis- ja vastutusvõimet.

Pakume konkurentsivõimelist palka, huvitavat tööd ja enesearendamise võimalust, kaasajast töökeskkonda (Kuresaare, Kärklase või Haapsalu). Tööülesanded: BKA geoinfosüsteemi loomine (sh riist- ja tarkvarasoetused, andmebaaside projekteerimine ja realiseerimine), BKA geoinfosüsteemi integreerimine omavalitsuslike, maakondlike ja riiklike infosüsteemidega.

Avaldused koos elulookirjeldusega saata kuni 31. märtsini aadressil: BKA Saaremaa Keskus, Ringtee 15, EE3300 Kuresaare. Lisateave tel (245) 38 268, 38 262, e-post: tambet@biosph.oesel.ee.

Seminar "Kutseharidus ja tööturg" 3. aprillil kell 14-16.

Messist ja konverentsist otseülekanne internetis INNOVAATIKA koduleheküljel: <http://www.ut.ee/innovaatika/>

Pilet täiskasvanutele 20 kr, õpilastele, üliõpilastele ja pensionäridele 10 krooni.

Tartu linnaliinibussid 16, 16A, 5, 6.

Skytte päev

Vahtrre tutvustab tähistamise ideekavandit.

Kl 16 Morgensterni saalis Skytte medalite kätteandmine Prantsuse, Taani, Rootsi ja Norra suursaadikutele Eestis.

Nr. 12 (1924)

Reede,
3. aprill
1998

Ilmub 1948.
aastast

Hind 2 krooni

Universitas Tartuensis

2. lk

I TÜ nõukogus:

- 13. märtsil,
- 27. märtsil

I Önnitleme:

- Livia Kirsch,
- Elmut Laane

I Stipendiumi-konkursid

3. lk

I Üliõpilaste eri nr 1:

- Persoon - Leif Kalev
- Vastab üliõpilas-nõustaja Ülle Kapsi
- Üliõpilaste häälekandjad

4. lk

I Arvutihakkeritest:

Peep Uba

I Üliõpilaste eri jät-kub

I Info

VI teaduse ja innovatsiooni mess INNOVAATIKA '98

Tartu Näituste messikeskuses,
Kreutzwaldi 60

3. aprill 10-18

4. aprill 10-16

Messil tehakse teatavaks Eesti Inno-vatsioonifondi 1997. aasta parim inno-vaatiline projekt.

4. aprillil kell 11 kuulutatakse messil esimest korda välja Tartu Ülikooli in-novatsioonipreemiad.

Messil INNOVAATIKA '98 tutvus-tatakse:

teadustöid ja leiutisi, andmebaase ja teste, õppimis-, täiendõppe- ja koolitus-võimalusi, raamatuid, arvuti turva-süsteeme ja võrguteenuseid, aparate ja seadmeid, maakondi.

Konverents "INNOVATSIOON ja ARENG - ülikoolide, tööstuse ja riigi koostöö" on 2. ja 3. aprillil.

VI teaduse ja innovatsiooni messi IN-NOVAATIKA '98 toetab Eesti Inno-vatsioonifond.

* * *

Majandusminister Jaak Leimann osales messi avamisel teist korda. Tema arvates on sel korral rohkem nii osavõt-

jaid kui külastajaid. Ta nentis eile messi avamisel Eesti majanduse tõusu ning ütles, et ka ülikool teenindab majandust ja ühiskonda. Minister tänas korralda-jaid ja osalejaid. Maavanema Jaan Õunapuu arvates pole nii kõrgetase-melist innovaatikamessi ülikoolil olnud. Ta soovis traditsiooni jätkumist. Rektor prof Peeter Tulviste lausus, et ideest üksi on vähe kasu, see tuleb ka raken-dusse viia. Rektor soovis messi külal-istele head vaatamist ja mõtlemist. Prorektor professor Toivo Maimets tänas oma avasõnades osalejaid ja kor-raldajaid.

Otseülekanne internetis:
<http://www.ut.ee/innovaatika>.

Skytte päeval jagati autasusid

□ Prantsuse suursaadik Jacques Faure ja Taani suursaadik Svend Roed Nielsen vestlemas linnapea Roman Muguriga. Jaak Nilsoni foto

25. märtsil neljandat korda toimunud Johan Skytte päeva esimesel poolel tutvustas professor Helmut Piirimäe Poola-aja haridust Tartus. 1585. aastal asutati Tartusse Poola kuninga ediktiga Jesuiitide Kollegiumis, 1582. aastal oli juba asutatud jesuiitide residents ja gümnaasium. Rootsi ajal alustas tööd Jesuiitide Kollegiumis aga ülikool Academia Gustaviana. Professor Piirimäe arvates peaksime hindama hariduse andmist, mitte eelistama üht või teist andjat.

Pärast ettekannet arutati filosoofiamagister Tõnis Lukase juhatusel Tartu nende koolide kui kõrghariduse alguse

andmise paiga tähistamist. Kunstnik Silver Vahtre tutvustas ideekavandit, mis võiks seda paika Toome jalamil pea-hoone taga majandusmaja kõrval tähis-tada. Ideed toetasid ka Poola suursaadik Jakob Wolasiewicz ja Lublini Ülikooli professor Jan Lewandovski.

Skytte päeva teisel poolel anti mitmele suursaadikule kätte Skytte medalid. Ülikooli nõukogu otsustas tänava anda Skytte medalid Prantsuse suursaadikule Jacques Faure'ile, Taani suursaadikule Svend Roed Nielsenile, Rootsi suursaadikule Katarina Brodinile ja Norra suursaadikule Kai Olaf Liele abi eest Ülikooli 17/19 asuva hoone ümberehi-

tamisel uueks keeltemajaks. Kaks esimesena mainitud suursaadikut oli kohal. Norra välisministeerium eraldas 2 miljonit Eesti krooni, Taani riik toetab energiasäästu programmi raames aken-de, radiaatorite ja soojasõlmega, Prant-susmaa ja Rootsi ligi ühe miljoni krooniga.

Seejärel andsid haridusminister Mait Klaassen ja maavanem Jaan Õunapuu EV 80. aastapäeva autasud rektor professor Peeter Tulvistele ja emeriitprofessor Hans-Voldemar Trassile. Esimest autasustati III klassi Riigivapi ordeniga ja teist III klassi Valgetähe ordeniga.

Täna avatakse vastrenoveeritud ülikooli spordihoone

Täna avatakse pidulikult vastrenoveeritud spordihoone Ujula tänavas. Avamise puhul võistlevad korvpallis ja võrkpallis nii harrastus-kui võistlussportlased.

Renoveerimistööde käigus sai spordi-halli pallimängude saal uue vastupi-dava ja kaasaegse põranda, mis läks maksma üle 3 miljoni krooni. Suve jooksul uuendatakse 2,7 miljoni krooni eest spordi-halli sanitaarsõl-med. Sügiseks on kavas veel pai-galdada nn sahteltribüünid, kuhu mahub spordivõistlusi jälgima ligi 2000 vaatajat.

Kell 15.30 algab teater Vanemuise ja Tartu Raadio korvpallimatš, see-järele kohtuvad võrkpallis ülikooli õp-pejõud ning Tartu maavalitsuse ja lin-navalitsuse ühendvõistkond. Kell 17 esitletakse kirjastuse Ilmamaa raama-tut Georg Hackenschmidtist "Valit-seda edu". Kell 17.15 toimub spordi-halli pidulik avamine ning ürituse lõpetab kell 17.30 algav korvpal-livõistlus, kus kohtuvad Tartu Polari-se ja Tallinna Baltika võistkonnad.

Andres Toode,
ülikooli pressiesindaja

Üliõpilasesinduse koosolekult

Kahe viimase nädala jooksul on toimunud kaks esinduse koosolekut, mille järjestikuse kokkukutsumise tingis kogunenud probleemide hulk ja mahukus.

Esimesel koosolekul 25. märtsil tegeldi üliõpilasesinduse valimis-juhendi parandamise ja täien-damisega. Laekus hulk parandus-etepanekuid, mille arutelu kandus edasi ka järgmisele koosolekule. Roh-kem elevust tekitasid eelhääletuse, eetikakokkuleppe ja nimekirjadele kautsjoni kehtestamise ettepanekud, millest küll ükski hääletamisel valimisjuhendisse ei pääsenud. Valimisjuhendisse viidi sisse muudatused, mille alusel on valimis-toimkonnal volitused valimisjuhen-diga vastuollu sattunud isik või ni-mekiri valimistelt eemaldada. Varem võis valimistoimkond teha vaid valimiste kehtetuks tunnistamise et-tepaneku. Uue valimisjuhendi kinni-tamisega on selgemaks saanud vaidlustamise kord, määratletud rik-kumised ja sanktsioonid.

25. märtsi koosolekul viibis külali-sena pr S. Muru, kelle soovil oli arut-luse all Eesti Vabariigi 80. aas-tapäevale pühendatud esseekon-kursi tulemuste avalikustamine. Teabetoimkonna esimees U. Arold, kes oli selle ürituse eest vastutav, an-dis aru tulemuste avalikustamise vii-vituse põhjustest.

Kinnitati eestseisuse töökorra eel-nõu, mille arutelud olid toimunud varasematel koosolekutel.

30. märtsi koosolekut alustati esindaja valimisega haridusmi-nisteeriumi juurde moodustatud Õppurite Nõukotta. Esitati kaks kandidaati: Katriin Fisch ja Arne Ot-ter, hääled jagunesid 12:6, valituks osutus Katriin Fisch.

Päevakorras oli ka umbusalduse avaldamine sotsiaaltoimkonna esimehele A. Otterile. Umbusalduse algatajaks oli K. Parve, põhjuseks A. Otteri töö korraldamatus ja ebaõige käitumine seoses rektori valimisega (sotsiaaltoimkond langetas otsuseid tema pädevusse mittekuulvas küsimuses). Toimkonna esimehe võib ametikohustustest vabastada üliõpi-lasesinduse kahekolmandikulise koosseisu hääleteenamusega. Sellist hääleteenamust ei saavutatud ning A. Otter jääb edasi sotsiaaltoimkonna esimeheks.

Määrati kindlaks valimispäevad – 28., 29. ja 30. aprill ning esitati hääle-tamiseks valimistoimkonna kandi-daadid. Valituks osutusid Mihkel Al-lik, Kaimo Käärman, Juhan Nõps ja Lauri Puhvel.

Üliõpilasesinduse põhimäärus esi-tati teisele lugemisele.

Katriin Fisch

NB! Järgmises UTs ilmub üliõpi-lasesinduse valimisjuhend.

UT toimetus teatab,

et seoses Suure Reedega ilmub järgmine ajaleht neljapäeval, 9. aprillil. Seepärast palume kõik materjalid hilje-malt esmaspäevaks ära tuua/saata või selles suhtes toimetusega kokku leppida.

TARTU ÜLIKOOI NÕUKOGU

13. märtsil

ASUTATI SIHTASUTUS TARTU ÜLIKOOI KLIINIKUM

Arstiteaduskonna dekaan prof Ants Peetsalu andis ülevaate 1993. aastal asutatud TÜ kliinikumi viieaastasest tegevusest, mida ta pidas igati tulemuslikuks. Positiivsete tendentsidena märkis dekaan patsientide arvu tunduvalt tõusu ja ravivoodikohtade arvu vähenemist. Vähenenud on ka arstide arv. Meditsiinilise arvu on enam-vähem samaks jäänud, vähenenud on noorem meditsiinipersonal.

Arstiteaduskonna õppejõududest on kliinilise tööga hõivatud ainult 8%. Probleem tekkis 1992. aastal, kui muutus finantseerimine. Õppejõudude töötamine haiglates vajab lahendamist. Dekaan tõi näiteid Turu Ülikooli keskhaigla finantseerimisest. Soomes saavad näiteks kõik õppetööd tegevad haiglad riigieelarvest 12% lisaks.

Ülikooli nõukogu kiitis heaks sihtasutuse TÜ kliinikum põhikirja eelnõu ja volitas rektorit sihtasutuse asutamiseks alla kirjutama. Põhikirja järgi on kliinikum tervishoiuasutus, mis on baasiks õppe- ja teadustööle.

Asutamiseks määratakse sihtasutuse juhatuse ja nõukogu liikmed. Nõukogusse kuulub kolm esindajat ülikoolist, kolm riigi poolt ning kaks linna poolt. Ülikooli kaks esindajat määrab rektor

arstiteaduskonna nõukogu ettepanekul. Nõukogu on esitanud dekaani prof Ants Peetsalu ja prof Lembit Allikmetsa.

ARUTATI EUROOPA KOLLEDŽI ASUTAMIST

TÜ Euroopa Kolledži põhikiri oli esimesel lugemisel. Kolledž asutatakse praeguse euroteaduskonna baasil ning see oleks integreeritud õppe- ja teadusasutusse, mille eesmärk on koostöö teaduskondadega Euroopa Liidu alase akadeemilise hariduse, täiendkoolituse ja teaduse ühildamisel.

NIMETATI SKYTTE MEDALI SAAJAD

Nõukogu otsustas anda Skytte medalid Prantsuse suursaadikule Jacques Faure'ile, Taani suursaadikule Svend Roed Nielsenile, Rootsi suursaadikule Katarina Brodinile ja Norra suursaadikule Kai Liele võõrkeelte õpetamise toetamise eest Tartu Ülikoolis.

PROFESSORI VALIMINE

Läänemeresoome keelte korraliseks professoriks valiti läänemeresoome keelte korraline prof filoloogiadrt Tiit-Rein Viitso.

ARUTATI PANGA- LAENUST TEHTAVATE IN- VESTEERINGUTE NIMEKIRJA,

mille nõukogu kinnitas (vt 27. märtsi nõukogu ülevaadet).

AUDOKTORID

Nõukogu otsustas valida käesoleval aastal mitte üle 10 audoktori.

ÕPPEKAVAD

Nõukogu otsustas anda germaani-romaani filoloogia osakonna nõukogule õiguse anda doktorikraade germaani-romaani filoloogia õppekava alusel ning pedagoogika osakonna nõukogule õiguse anda doktorikraade pedagoogika õppekava alusel.

27. märtsil

VÕETI VASTU NÕUDED TÜ ÕPPEJÕU VÕI TEADUSTÖÖTAJA AMETIKOHA TAOTLEJATE HINDAMISEL

Rektor prof Peeter Tulviste ütles nõudeid kommenteerides, et akadeemiline komisjon on nõuete väljatöötamisega tegelnud ligi aasta. Nõuete koostamisel tuli arvestada, et professorite palku peetakse ülikoolis teistega võrreldes liiga kõrgeks ning et akadeemiline karjäär ei haara väikese palga juures enam võimekaid noori.

Arutelul soovitati dotsendi puhul rohkem arvestada õppetöö kogemust (hääletamisel oligi enamik kaheaastase õppetöökogemuse poolt) ning leiti, et nõuded peaksid rohkem stimuleerima kõrgkooliõpikute koostamist. Nõuded ilmuvad mõnes UT lähinumbris.

ÕPPERUUMIDE OLUKORRAST

Prorektor prof Teet Seene ütles olukorrast ülevaadet tehes, et kahe viimase aasta jooksul ei ole eriti ruume juurde tulnud (128st 143ni). Umbes pooli õpperuume pidas ka kaasajaks sisustatuks, mille eest on väga suurt hoolt kandnud teaduskonnad (remont, sisustus). Palju abi on olnud saatkondadest, kes on aidanud keelteklasside rajamisel ja Paabeli renoveerimisel. Probleemid: väga vajab remonti Vane-

muise 46 suur auditoorium, puudus on auditooriumikorpusest. Rohkem tuleb jälgida TÜ valitsuse otsusest kinnipidamist, mille järgi ei anta ruume poliitiliste jmt ürituste korraldamiseks.

UUED EMERIIT- PROFESSORID

Emeriitprofessoriks valiti psühhiaatria erakorraline prof meditsiinidrt Märt Saarma ja spordimeditsiini erakorraline prof meditsiinidrt Toomas Karu. Päevakorrast võeti maha emeriitprofessori nimetuse andmine akadeemik Karl Siilivasele, kes töötas ülikoolis 1954. aastast. 1974. aastast suundus ta TA Ajaloo Instituuti. Ülikooliseaduse ja TÜ põhikirja järgi võib nõukogu anda emeriitprofessori nimetuse korralise professori kohalt pensionile siirduvalle TÜ õppejõule.

VALITI TÜ AULIIGE

TÜ auliikmeks valiti Aare-Ruth Mörner (Puhk), kes on asutanud Puhk-Mörneri-nimelise stipendiumi. Stipendiumi asutamine on nii materiaalses kui ka moraalses mõttes ülikoolile märkimisväärne toetus.

ÜLIKOOI OTSUSTAS VÕTTA LAENU

Nõukogu otsustas volitada rektorit sõlmima laenuleping 75 miljoni kroonise pangalaenu võtmiseks. Laenuandja selgub konkursiga. Suurem osa laenust läheb õppehoonete ehitamiseks ja renoveerimiseks (Paabel, arvutuskeskuse arvutisaali ümberehitus, Lai 36 ja Tiigi 78, Pepleri 14 ühiselamu rekonstrueerimine, õppehoonete akende väljavahetamine ja keskküttesüsteemide uuendamine, peahoone vundamendi kindlustamine ja fassaadi remont).

Laenuleikide prioriteedid ja proportsiooni kinnitab rektor igaks celarvaastaks teadus- ja arenduskomisjoni ettepanekute alusel ning ülikooli arengukava arengusuundade põhjal.

õnnitleme

Livia Kirsch 75

19. märtsil oli sünnipäev endisel farmaatsiaõppejõul Livia Kirschil.

Õnnitleme ja soovime head tervist ning elurõõmu edaspidiseks!

Kollegid farmaatsia instituudist

Elmut Laane 70

31. märtsil sai 70-aastaseks arstiteaduskonna emeriitprofessor Elmut Laane. Elmut Laane on õpetanud sisehaiguste propedeutikat ja kardioloogiat paljudele arstidele, sealhulgas ka habaarstidele. Tema juhendamisel on valminud kolm kandidaadiväitekirja. Ta on jätkuvalt aktiivne inimese bioenergeetika häirete uurimisel ja nende häirete korrigeerimiseks mõeldud füsioloogiliste ravivahendite propageerimisel. Suure osa oma elust on Elmut Laane pühendanud Eesti vabaduse eest võitlemiseks, mille eest oli mõistetud kümneks aastaks Vorkuta vangilaagrisse. Praegu on Elmut Laane värske Teeneteristi omanik.

Soovime edu, õnne ja head tervist kolleegide poolt kardioloogiakliinikust!

Tänu

Autasustamisi

Tänukirjaga autasustati 85. sünnipäeval ülikooli kauaaegset töötajat Marta Valku.

70. sünnipäeval pälvisid tänukirja pikaajalise ja kohusetundliku töö eest ülikoolis emeriitprofessorid Vello Past ja Elmut Laane.

60. sünnipäeva puhul autasustati kauaaegse kohusetundliku ja eduka töö eest ülikooli väikese medaliga raamatukogu teadusosakonna juhatajat Urve Tõnnovit.

Väikese medaliga pälvis ka raamatukogu kaitja Veera Sillasoo.

50. sünnipäeval autasustati tänukirjaga graafikarestauraatorit Maie Austat.

Pikaajalise ja kohusetundliku töö eest avaldati tänu arvutuskeskuse abitoölisele Jüri Alekannule.

Puhk-Mörneri stipendiumi konkurss

Puhk-Mörneri stipendium on TÜ SIHTASUTUSE juurde asutanud Aare Ruth (Puhk) Mörner ja Magnus Mörner eesmärgiga toetada ajaloo-, õigusteaduse- ning eriti õigusajaloo-alast uurimistööd TUs. Stipendium määratakse üks kord aastas TÜ ühele ajaloo ja ühele õigusteaduse, isearanis õigusajaloo magistrandile või doktorandile, kes on Eesti Vabariigi kodanik.

Stipendiumi määramisel võetakse aluseks üliõpilase õppeedukus, erialane ja ühiskondlik tegevus.

Kandideerijatel palume esitada TÜ kantsseis (ph 207) 1. maiks järgmised dokumendid:

- stipendiumitaotlus (vorm saadaval ülikooli kantsseis) koos ülevaatega erialasest ja ühiskondlikust tegevusest,
- ülevaade kavandatavast uurimistööst,
- juhendava õppejõu soovitus,
- dekanaadis kinnitatud väljavõte õpinguraamatust.

Stipendiumi saaja selgub 1998. aasta sügissemestri alguseks.

Täiendavat infot saab TÜ Sihtasutusest, telefon: 375 852, e-post: sihtasutus@ut.ee

TARTU ÜLIKOOI SIHTASUTUS
TARTU UNIVERSITY FOUNDATION

Eesti Rahvuskomitee Ühendriikides stipendiumi konkurss

Eesti Rahvuskomitee Ühendriikides stipendium on moodustatud EESTI RAHVUSKOMITEE poolt TÜ-le eesti ülikoolina töötamise 75. aastapäeva puhul ülcantud rahalistest vahenditest. Stipendium antakse igal aastal ühele üliõpilasele ja ühele magistrandile või doktorandile eesti rahvuslike küsimusi või välisestluse käsitleva õppe- ja teadustöö ning ühiskondliku tegevuse eest.

Stipendiumile kandideerijatel palume esitada TÜ kantsseis (ph 207) 1. maiks järgmised dokumendid:

- stipendiumitaotlus (vorm saadaval ülikooli kantsseis),
- ülevaade õppe-, teadus- ning ühiskondlikust tegevusest nimetatud valdkondades,
- soovitus instituudilt/osakonnalt,
- dekanaadis kinnitatud väljavõte õpinguraamatust.

Stipendiumid antakse üle 1998. aasta sügissemestri alguses.

Täiendavat infot saab TÜ Sihtasutusest, tel: 375 852, e-post: sihtasutus@ut.ee

TARTU ÜLIKOOI SIHTASUTUS
TARTU UNIVERSITY FOUNDATION

stipendium Stipendiumid Einpaulide Mälestusfondist

Helga ja Helmut Einpauli Mälestusfondist on võimalik taotleda õppe- ja uurimisstipendiume.

Fondi juhatus jagab iga aasta 1. oktoobril stipendiume edukatele eesti üliõpilastele ja noortele teadlastele arstiteaduse ja eesti keele alal.

Sooviavaldused koos lühikese eluloo-kirjelduse ja seniste õppetulemustega palume saata kirjalikult hiljemalt 31. maiks aadressil Helga ja Helmut Einpauli Mälestusfond. Box 306 101 26 Stockholm.

Concordia Ülikooli infopäev Tartus

7. aprillil

Tartu Ülikooli raamatukogus
(ruum 202), kell 11-16

- KI 12 Ärijuhtimise magistriprogrammi (MBA) infotund
 - KI 13.30 Tehnoloogiaarenduse- ja korralduse eriala tutvustamine
 - KI 14 Bakalaureuseprogrammi infotund
- 1998/1999. õppeaastal on bakalaureuseõppes võimalik alustada järgmistel erialadel:
- ärijuhtimine
 - tehnoloogiaarendus ja -korraldus

• õigusteadus

• meedia

magistriõppes ärijuhtimise erialal (Magister of Business Administration).

Dokumentide vastuvõtt ja sisseastumiskatsed 1998/99. õppeaastaks on alanud. Vastuvõtt kestab bakalaureuseõppes 19. juunini, magistriõppes 21. augustini. Täpsema informatsiooni saamiseks palume pöörduda: Concordia Ülikooli vastuvõtuosakonda Lühike jal 7, tel (2) 6464 045 ja (22) 444 290.

Üliõpilaste eri

Nr 1 Reede, 3. aprill 1998

Kallis lugeja!

Tartu Ülikooli ajaleht Universitas Tartuensis ilmub juba 50. aastat. Poole sajandi jooksul on ta pidanud täitma oma kohustusi terve akadeemilise pere – nii ülikooli teenistujate kui ka üliõpilaste ees. Viimastel on siiani puudu oma häälekandja. Kas selle põhjus on huvi puudus, majanduslik olukord, tegijate vähesus või muu, see on probleem, mille üle ei tasu juurelda. Tähtis on, et me saaksime endale uue perioodiliselt ilmuva teataja.

Vähemalt esialgu ilmub see UT erileheküljena kord kuus. Loodetavasti jätkub tulevikus kaastöölisi, raha ning mis kõige tähtsam – huvilisi lugejaid, et saaks taastada Üliõpilasteleht. See ei pea olema nii mahukas, kui enne 1940. aastat ilmunu, kuid kindlasti ei mahu ühele UT leheküljele kuus ära kõik, mis üliõpilastel öelda. Meid on ju tervelt 8692 üliõpilast (põhiõppes 6837) – see on Eesti ulatuses kenakese linna elanikkond! Ligikaudu niisama suur elanikkond on näiteks Keila ja Türi linnal. Igas linnas on peale töajuliste elanike päris noori ja väga vanu, meie olme aga ainult noored ja elujulised. Seda enam peaks meil jätkuma energiat sellise töö ettevõtmiseks.

Üliõpilastelehekülje hakkame tutvustama eri veergudena **üliõpilasorganisatsioonide** (mitte ainult intiimorganisatsioonide) **tegevust ja üritusi, üliõpilaskonna juhte ning teisi ärk-**

said üliõpilasi, üliõpilaste muresid ja rõõme seoses ülikooli tööga, üliõpilaskonna ajaloo küsimusi. Enamik neist teemadest on tuttavad vaid vähestele meist, kuid et olla täisväärtuslik *alma mater*’i kasvandik, peab iga üliõpilane olema kursis ka enda ümber toimuvaga. Kui ei oleks üliõpilasi, siis poleks ka ülikooli. Seega on üliõpilaste tegevus üks olulisemaid asju ning kes veel peaks selle vastu huvi tundma kui mitte meie ise?

On selge, et igaühe primaarne eesmärk on omandada ülikoolis õppimise ajal maksimaalselt hea kõrgharidus, mitte tegelda kõige muuga selle kõrval. Kindlasti annaks kõikidele üliõpilaskoondumistele ning -ettevõtmistele tugeva tagasilöögi ülejää õppimise eest õppemaksu tasumine – siis süveneks veelgi omaette nokitsemine ning üksinda ei käiks jõud üle ühestki mõttetusest või koguni tegijale ning suunatavale mõlemale kahjulikust otsusest. Et mitte laskuda selleni, tuleb meil häälekalt mõelda, mis on meile kasulik, samal ajal mitte unustades ka teise poole huvi. **Üliõpilastelehekülje toimetust ootab kõikide arvamus ja ettepanekud tulevikuks ning kaastöid!**

Fred Puss,
üliõpilasesinduse
teabetoimkond

Kolmele küsimusele

vastab õppe- ja üliõpilasosakonna üliõpilasnõustaja Ülle Kapsi

Hiljuti võis Universitas Tartuensisest lugeda, et järgmiseks õppeaastaks otsitakse üliõpilasnõustamisest huvitatud üliõpilasi. Nüüdseks on nõustajakandidaatide registreerimine lõppenud. Kuidas hindate tulemusi?

Registreerimisankete sirvides jääb silma, et enamik neist on filosoofia- ja sotsiaalteaduskonna üliõpilastelt (43-st 35 ankeeti). Arvestades seda, et filosoofia- ning sotsiaalteaduskonnas õpetatavad erialad seonduvad olulisel määral inimestega töötamisel, ei ole nende teaduskondade üliõpilaste huvi nõustamise vastu üllatav. Üliõpilasnõustaja töö on heaks praktikaks ning annab võimaluse oma suhtlemisoskusi, välistudengite nõustajal ka võõrkeelteoskusi proovile panna. Välisüliõpilastega tegelemisest on huvitatud 27 üliõpilast, suur osa nendest (16) aga on valmis tegelema ka endaga sama eriala õppivate noortega. Sama eriala õppivate esmakursustest soovib tegelda 16 üliõpilast. Võimalik, et soov üliõpilasnõustajana tegutseda on seotud konkreetse eriala õppekava isearastusega. On ju filosoofia- ja sotsiaalteaduskonna erialade õppekavades antud üliõpilasele teiste teaduskondadega võrreldes suuremaid valikuvabadusi.

Valiku langetamiseks on aga hädasti vaja informatsiooni alternatiivide kohta ning võimalust kellegagi alternatiivse arutada. Praegu aga ei ole nõustajate käest uuritud olulisemaid tegureid, mis ajendavad neid nõustamisega tegelema.

Kas 43 üliõpilasnõustajat on palju või vähe?

Reaalselt oleks eelkõige septembris tööd kindlasti rohkem kui 43-le nõustajale. Isegi juhul, kui mitte arvestada nõustajate ja esmakursustest erialade vastavusega, jääks iga nõustaja kohta üle kolmekümne tudengi. Praegu on aga erialasid, kust ei registreerunud ühtki nõustamishuvilist. Sotsiaalteaduskonnas ei registreerunud oma eriala tudengite nõustajaks ühtki tudengit avaliku halduse, sotsiaaltöö, eripedagoogika ja politoloogialt (sooviti tegelda välistudengitega). Filosoofiateaduskonnas on ilma nõustajata skandinavistika, filosoofia ning kasvatusteaduste erialad. Lähema aja jooksul võib nõustamishuviline nendelt erialadelt endast märku anda, sest ettevalmistus ei ole veel alanud.

Kõige parem on olukord välistudengite nõustajatega, järgmisele õp-

peaastale võib vastu minna teadmisega, et iga välistudeng, kes soovib, saab kasutada nõustaja abi. On meeldiv, et välistudengite nõustajate hulgas on mitu välistudengit, kusjuures mõni neist osaleb nõustamistöös juba mitmendat semestrit.

Milliste probleemidega tudengid õppeosakonna nõustaja poole pöörduvad?

Kevadsemestri kõige pingelisem päev on olnud 9. veebruar, mil suurema või väiksema mure pärast tuli nõustaja juurde üle 40 tudengi. Lisaks neile sooviti nõu ja abi saada telefoni ning e-posti vahendusel. Enamik küsimusi iga semestri alguses on muidugi seotud õpingukava koostamise ning tunniplaanidega: mis on kõrvalaine ning millal hakata kõrvalainega tegelema, kuidas leida sobivaid vabaaineid, kas ja kus on võimalik külalisüliõpilasena õppida jne. Mitmesugust infot käivad küsimas ka need, kes soovivad Tartu Ülikooli külalisüliõpilasena õppima asuda või suvel sisse astuda. Paari viimase nädala jooksul on palju küsitud akadeemilise puhkuse ning eriala/peaaine vahetamise kohta.

persoon

Leif Kalev

Leif Kalev (21) on 1997/98. õppeaastal Tartu Ülikooli Üliõpilasesinduse esimees ja Ülikooli Üliõpilaskonna Edustuse esistuja.

Enda tutvustuseks rääkis ta järgmist:

Pärit olen Nõmmelt, koolis olen käinud 34. 9-klassilises koolis, nüüd on see Tallinna Nõmme Põhikool. Keskkooliosa käisin 32. Keskkoolis, kus oli ajalookallakuga klass. Osalesin mitmel olümpiaadil, olin Tallinna Keskkooli- ja Gümnaasiumiõpilaste Liidu esimees ja teatud aja ka Eesti Gümnaasistide Liidu aseesimees.

Kas õigusteadust soovisid tulla õppima juba ammu enne ülikooli?

Ega see mul mingi pikaajaline unistus olnud. Lihtsalt need küsimused tundusid sellel ajal huvitavad olevat. Üldiselt see tegevus päris ootustele ei ole vastanud, üks sellest on tulenenud ka see, et ma tegutsen paralleelselt nii õigus- kui ka sotsiaalteaduskonnas. Ülikooli astusin 1994. aastal.

On Sul huvialasid, mis ei seostu ülikoolis õpitavate erialadega?

Kindlasti on, aga nendega tegelemise intensiivsus on praegu üsna väike. Mille vastu ma olen suuremat huvi tundnud, on näiteks igasugused loodushoiuküsimused ja regionaalpoliitika. Olen suhteliselt rohelise maailmavaatega. Kui ma pisike olin, siis kogusin põhiliselt marke, aga ka münte. Kui nüüd mingi mark kätte satub, viskan selle albumi vahele, aga see on ka kõik.

Oled Sa palju reisinud?

Olen suhteliselt mõõdukalt reisinud, aga ma ei ole seda kunagi eriti tähtsaks pidanud. See on olnud paratamatus või siis lihtsalt süllukukunud juhus, ma ei

ole ise aktiivselt selle nimel tegutsenud. Põhimõtteliselt on reisinud pigem meelelahutus, mitte, nagu mõned väidavad, tohtu enesetäiendamine.

Huvitavamad kohad... Ma olen Euroopas ringi liikunud ja siin ei ole nii hirmus huvitavaid kohti. Mingil määral endise NL aladel. Otsapunktid oleks Baikal järvi ja Inglismaa läänerannik.

Aga minu jaoks on küllaltki tore elamus ühiskonnamuudeli või inimeste mõtetes alati Soome külastamine. Kuigi see koht on väga proosiline, siis ühiskonna toimimise mõttes on seda riiki päris huvitav jälgida.

Millal Sa esimest korda üliõpilaskonna juhatusse kandideerisid?

1995, tollel ajal oli see veel edustus.

Kas selline mõte oli Sul juba kohe ülikooli tulles?

Mingil kujul oli ta olemas, aga kas ta nii aktiivseks oleks muutunud, et kandideerida, seda ma ei tea. Mingil määral

Järg 4. lk

Üliõpilaste häälekandjad Tartus

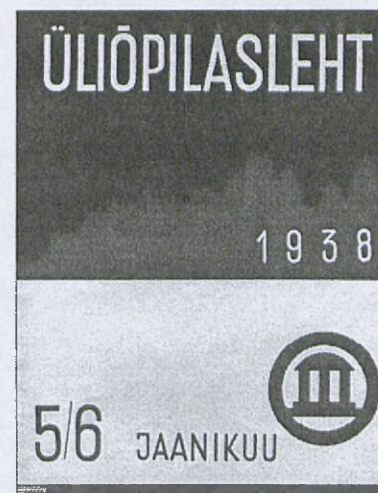
Peaegu igal vanal üliõpilaskonnal on oma häälekandja. Üliõpilaskond on ju ülikooli üks tähtsamaid osi ning peab saama võimaluse oma mõtte teatavaks tegemiseks. Üliõpilastelehtede suuremad edusammud on olnud märgatavad iga maa rahvustunde kasvamisel ja on eriti tugevas seoses rahvusülikoolide tekkimisega. Eesti üliõpilaskond ennetas oma häälekandjaga rahvusülikooli teket.

Oma häälekandja vajadusest rääkis esimesena Villem Ernits Soome **Yliõpilastelehti** ilmuma hakkamise puhul. Mõte ei olnud aga originaalne, sama idee tuli dr Oskar Kallasele 1912. aastal Norras Bergenis üliõpilaste häälekandja *Minervaga* tutvumisel. O. Kallas tegi 10. märtsil 1913 ettepaneku häälekandja väljaandmiseks EÜSile kui vanimale eestlaste organisatsioonile. Tol ajal ulatus üliõpilaste arv 1000-ni.

EÜS moodustas selleks erikomisjoni ning koos teiste üliõpilasorganisatsioonidega koostati lehe programm. 19. augustil 1913 peeti Tartus esimene kõikide tolleaegsete üliõpilasorganisatsioonide (neid oli Tartus, Riias, Peterburis ja Moskvast) ametlike esindajate koosolek. Toimetust otsustati teha 3-liikmelise ning lehe pealkirjaks sai **Üliõpilaste Leht**, alapealkirjaga Eesti Edumeeliste Üliõpilaste Häälekandja. Üliõpilaste Lehe Asemikkude Kogu kujunes üliõpilaskonna keskorganisat-

siooniks, milles ühinesid koostöö nimel kolm eri suunda – korporatsioonid, tsentrum ja vasakpoolsed. Lehe esimene number ilmus jaanuaris 1914. Toimetaja oli mag Villem Grünthal (Ridala). Kevadsemestril ilmus lehte veel kolm, sügisel neli numbrit.

Alanud maailmasõda ning hilisem revolutsioon ei mõjunud hästi ülikooli tegevusele ega ka lehele. Raskendav oli ka toimetajate pidev vahetus. Viimane number ilmus 1917. aasta mais.

Pärast üliõpilaste Ajutise Kesksetuse moodustamist 1920. aastal ning sellest välja kasvanud Üliõpilaskonna Edustuse tööle asumist sama aasta lõpul pandi uuesti käima ka **Üliõpilasteleht** –

Tartu üliõpilaskonna häälekandja. Pärast viiendat numbrit 1922. aastal jäi see võlgade tõttu seisma. Uue peatoimetaja Richard Janno (EÜS) agara

Richard Janno.

töö tulemusena 1923. aastal omandas leht ligi 20 järgnevat aastat püsinud kuju.

Leht ilmus 13 korda aastas umbes 1500 eksemplaris. Aastakäigu maht ulatus kohati 500 lehekülje ligi. Organisatsioonide juubelite puhul ning mõnikord ka muudel tähtpäevadel ilmusid nende erinumbrid, mis on praeguseks omandanud eriti suure väärtuse, sest kõik organisatsioonid ei jõudnud enne 1940. aastat oma kogumikku välja anda.

Ajalehes ilmusid teated nii üliõpilaste kui ka õppejõudude, Üliõpilaskonna Edustuse (hiljem Üliõpilasesinduse),

Järg 4. lk

Üliõpilaste eri

Jätkub 4. lk

Üliõpilastelehekülje koostasid ja kirjutasid Katriin Fisch ja Fred Puss, toimetas ja kujundas UT toimetust.

Ettepanekud, küsimused ja kaastööd saata aadressil: katriinf@ut.ee või fpuss@ut.ee.

Üliõpilasteleheküljel ilmub kord kuus.

NB! Aktuaalsed ja kiiret ilmumist vajavad artiklid püüab UT toimetust avaldada kohe. Head koostööd!

arvutiteave

Paharettidest

Ülikooli arvutivõrgu administratooritel on kurb kogemus, et vähemalt korra aastas tuleb püüda võrgus tegutsevaid kurikaelu. Käesoleva aasta alguseks oligi vaheaeg pikaks veninud ning administratooritel tekkis juba kahtlus, et seekord on neid üle kavaldatud nii, et nad ei märkagi. Nii suguseks asjaolud siiski ei kujunenud.

Aasta algul tekkisid kaebused, et osa avalikult kasutatavaid võrgutermiinaale käitusid aeg-ajalt imelikult: pärast "login" viidale vastamist ja parooli küsimist lõpetasid seansi, nagu oleks midagi kogemata valesti läinud, ning tuli alustada otsast peale.

Ei läinudki kaua, kuni selgus, et sellistel juhtudel oli vahetult enne sama termini alla taga istunud keegi kasutajanimelga "lex", kes ei lõpetanud oma seanssi nii, nagu peab, vaid jättis tööle programmikese, mis kujundas ekrani täpselt samasuguseks, nagu oleks seda teinud süsteem pärast iga kasutaja lõpetamist. Järjekordne ekrani taha istuja toksis midagi kahtlustamata oma kasutajatunnuse ja parooli ja jäi ootama arvuti reageerimist. Samal ajal salvestas eelmise kasutaja ("lex") poolt käima jäetud programmi need andmed ning alles seejärel lõpetas nii oma töö kui ka eelmise kasutaja seansi. Kui palju ja kelle parooli sedasi välja on peilitud, ei oska meie kahjuks öelda. Seda on sisuliselt võimatu selgitada, samuti seda, kui palju pärast võõra nime all tegutses.

Kasutajatunnuse "lex" all tegutses matemaatikateaduskonna üliõpilane Aleksei Jegorov, kelle juurdepääsu arvutivõrgule sulgesime 20. jaanuaril asjaolude selgumiseni.

Viimaseid ei tulnudki väga kaua oodata.

Sotsiaalteaduskonna semiootika vene osakonna vabakuulaja Dmitri Jegorovi juurdepääsu arvutivõrgu sulgesime 14. märtsil seetõttu, et tema kodukataloogis asusid paroolide ja kasutajatunnuste nimekirjad, lisaks sellele tuvastati seal skriptid (programmid), mis võimaldavad võõraste nimede all tegutsemist ka pärast

omanike paroolide muutmist. Kuidas see kõik täpsemalt toimus, jätame esialgu enda teada.

Hoolimata kasutajatunnuste kinnipangest märgati 16. märtsil eelnevat kahte üliõpilast tegutsemas arvutikeskuses terminaali taga. Üritasime selgust saada, kuidas see oli võimalik, ja ilmnas, et nende sõber, matemaatikateaduskonna üliõpilane Pavel Balashov oli neid oma kasutajatunnuse ja parooli abil arvutivõrku lubanud. Arvutivõrgu kasutuseeskirjade järgi (vt näiteks <http://www.ut.ee/dokumentid/reegliid.html> ptk. VI, p. 1) on oma nime all võõrastele võrku juurdepääsu võimaldamine lubamatu.

Muidugi sulgesime samal hetkel ka viimati nimetatud üliõpilase kasutajatunnuse ja nii nagu kord ette näeb, asus arvutivõrgu halduskomisjon arutama asjaosaliste karistamist. Enne otsuse vastuvõtmist avastasime, et ülikooli www keskserveri kataloogidesse olid tekkinud otseviited Pavel Balashovi veebi lehekülgedele, mida saab käsitleda kui asjaosalise otsest häkkerlust või selle võimaldamist.

Arvutivõrgu halduskomisjoni pädevuses on (vt eespool viidatud reegleid, ptk IX) kasutuskeeldude määramine. Seekord otsustasime keelata kõigil kolmel arvutivõrgu kasutamise kahe semestri jooksul, kuni 1. veebruarini 1999, teavitades sellest ka nende teaduskondade dekaane.

Eespool kirjeldatud programmi kirjutamine tekstipõhise terminaalekraani tarbeks pole mitte midagi uut ja keerulist, sellega saab hakkama iga programmeerimist õppinud informaatikaüliõpilane, ja pole kindel, et seda võtet ikka ja jälle ei kasutata.

Siit soovitus avalike terminaali kasutajatele: enne kui asute toksima oma kasutajatunnust, et sisse logida, vajutage paar korda *enter* (*return* vms) klahvile, et olla kindlad, kas Teie vestluspartneriks ekrani taga on arvutivõrk või mõni kurikael.

Head ja turvalist võrgu kasutamist soovides

Peep Uba,
arvutikeskuse juhataja

Üliõpilaste eri

Nr 1 Reede, 3. aprill 1998

Leif Kaley

Algus 3. lk

mängis siin kaasa ka tegelik olukord ülikoolis, eriti just üliõpilaste osas, mille parandamise võimalusi ma nägin. Muid võimalusi peale esinduse ei paistnud üldse olevat – kui kuskil parandada, siis esinduse kaudu ja seegi on üsna keeruline.

Kas huvi oli endapoolne või kutsus keegi, kes juba varem sellega tegeles?

Kutsuti ka, aga suhteliselt natuke, pigem oli ikka enda algatus. See aasta oli üldse aktiivne uute tegelaste ilmumise aasta.

Mida esindus annab üliõpilasele, kes on selle liige, ja mida tavaüliõpilasele?

Liikmele annab ta kindlasti eneseteostamise võimaluse, võimaluse mõjutada ülikoolis toimuvaid protsesse mingil määral ja võimaluse sidemeteks erinevate inimestega. Juba kandideerimine iseenesest tekitab mõnevõrra uue

tasandi kasvõi valijatega suheldes. Lisaks tulevad juurde veel teised esinduse liikmed, nii et suhtluskeskkond kindlasti suureneb.

Mida ta kindlasti annab tavaüliõpilasele, on teatavgi institutsioon, mis tegutseb üliõpilaskultivaatekohalt lähtudes, see tähendab – on mingisugunegi koht, kuhu võib pöörduda kartuseta, et asi jõuab otsesed või kõveraiteid teid pidi just selle isiku või institutsiooni, kellega probleem on tekkinud. Samuti on ta mingisugune lootus, et asja ei üritata lihtsalt ära summutada. Neid küsimusi, millega on esinduse poole pöördutud ja mis õppekorraldusega seonduvad, oleme küll üles tõstnud. Selles näen ma esinduse põhilist rolli meie olemasolevate võimaluste juures.

Lisaks pakub esindus kindlasti teataval määral informatsiooni, meil on oma list ja me edastame infot ka muul viisil ja kui esindus saab veidi kindla-

mad jalad alla, siis, ma usun, hakkab ta üha rohkem üliõpilastele pakkuma ka osalusvõimalusi niihästi üliõpilaspoliitilisel kui ka teaduskondlikul tasandil, aga miks mitte ka mingisuguste institutsioonide kaudu.

Kas Sinu arvates on üliõpilasel praegu Tartu Ülikoolis hea olla või mitte?

Minu arvates ei ole üliõpilasel Tartu Ülikoolis väga hea olla. Väga suur osa on siin lihtsalt selleks, et saada diplom, teatud osa on siin lihtsalt kuidagi – elab ära, võiks ka hullem olla, ja teatud osa on ka rahulolematuid. Kui me võtame Eesti kontekstis, siis Tartu Ülikoolis olemine on üks kõige paremaid olemisi üldse üliõpilase jaoks, aga siin on väga palju asju, mida peab parandama ja veidi läänelikumaks muutma.

Küsitles Fred Puss

Üliõpilaste häälkandjad Tartus

Algus 3. lk

naaberriikide üliõpilaskondade, üliõpilasspordist, kirjanduse arvustusi, karikatuure, vähemal määral ilukirjanduslikke palasid ja luuletusi, nekrolooge. Esimestel aastatel ilmusid teated ka Tallinna üliõpilaskonnast, vahelpeal see ununes. Tallinna Tehnika-instituudi (hiljem -ülikooli) loomisega 1936. aastal see traditsioon taastus. Korraldada oli lehe ümber lahkkelisid, kord olid väljaandmisest cimal korporat-

sioonid (1920. aastate lõpp), kord seltsid (1930. aastate lõpp), kuid leht ilmus ning pakkus lugemist nii üliõpilastele, õppejõududele kui vilistlastele. Paljud organisatsioonid tegid lehe tellimise oma liikmetele kohustuslikuks, kuid need otsused tehti alati suure hääleteenamusega ning seega pakkus leht üliõpilastele vajalikke teateid ja huvitavat lugemist.

Viimane number ilmus 16. mail 1940. Selles on aga hoopis vastupidiselt negatiivsetele emotsioonidele ulatuslik kava

Üliõpilastele reorganisatsioonideks. Kavatses "panna rõhku täielikule üliõpilaskonnale ja ülikooli informatsioonile, mis kannab aga ikkagi ülevaatlikkust, kuna kiiret informatsiooni tuleb üliõpilasel siiski ajalehtede kaudu jälgida." Ilmunud number saadeti tasuta kõikidele üliõpilastele, kelle aadress oli ülikoolil olemas, seda kavatses jätkata ka järgmiste numbrite puhul.

(Järgneb)

Fred Puss

organisatsioonide teated

* ÜS Raimla lauatenniseturniirist

22. märtsil võtsid osa võistlejad kuuest organisatsioonist. Esikoha võitis ksv! Rasmus Mägi (Sakala), teiseks jäi ksv! Luigi Päre (Liivika) ja kolmandaks ksv! Jaanus Vahesalu (Liivika). Traditsiooni kohaselt jääb ennesõjaegne rändkari-

kas aastaks parima raimlase kätte, kelleks oli ksv! Kaur Parve.

* ENÜS

avas oma uued konvendiruumid Riia tänaval vilistlaspäeva ajal 21. märtsil. Lindi lõikas läbi prof Jüri Kärner, kes oli ENÜSi taastamise ajal TÜ rektor.

Tartu Linnamuuseumist saadi tagasi endisaegne nimesilt. Üritusest võttis osa sadakond inimest.

* Korp! Indla

pidas 6.—8. märtsini kevadkom-merssi.

info

väitekirj

Reedel, 3. aprillil kl 15.15 Lossi 3-223 kaitseb Jüri Tammaru magistratööd "Sümmeetria ja ratsionaalsus".

Reedel, 3. aprillil kell 12.15 Vanemuise 46 aud 327: Raivo Aunap kaitseb magistratööd "Kevadise künnimaa mõõtmine satelliitpildidel. Metoodika ja muutused 1990-ndate aastate alguses". Oponent: PhD Kiira Aaviksoo; Leida Lepiku magistratööd "Eesti haldusüksuste muutused kaartidel 1919-1997". Oponent: geograaf Heino Mardiste; Dago Antov magistratööd "Korrespondentsmaatriksi koostamisest transpordi-mudeli väljatöötamisel (Eestis teostatud rakenduste baasil)". Oponent: MSc Urmas Kase ja Urmas Visse magistratööd "Maakondliku geoinfosüsteemi loomise põhimõtted". Oponent: geograaf Andrus Meiner.

Esmaspäeval, 6. aprillil kl 14 kaitseb ph aud 102 Henn Saari doktoriväitekirja "Ein Weg zur Wortgrammatik am Beispiel des Estnischen", oponent on filoloogidoktor Paul Alvre. Kl 16 kaitseb samas Annika Hussar magistratööd "Eestlaste eesnimedest aastatel 1930-1990", oponent on magister Peeter Päll.

Kolmapäeval, 8. aprillil kell 14 kaitseb nõukogu saalis Sergei Pakrijev doktoritööd "Depressiooni, alkoholi kuritarvitamise ja alkoholsõltuvuse levimus Udmurtia maaelanikkonnas" meditsiinidoktori kraadi saamiseks, oponentideks prof Raimo K. R. Salokangas (Turu Ülikool) ja prof Lembit Rägo (TÜ farmakoloogia instituut); ja Oleg Milenin doktoritööd "Koera söögitoru kaelaosa rekonstruktsioon revaskulariseeritud iluemi autotransplantaadiga (uudne meetod) meetapilise transplantatsiooni meetod" meditsiinidoktori kraadi saamiseks, oponentideks prof. Lembit Roostar (TÜ kardioloogia kliinik) ja dots Toivo Suuroja (TÜ anatoomia instituut).

Neljapäeval, 9. aprillil kell 10 Vanemuise tn 46 aud 327: Jaak Kliimask kaitseb magistratööd "Eesti maapiirkondade arenguerisused". Oponent: geograaf Jüri Kõre; ja Priidu Ristkok magistratööd "Regionaalpoliitika areng Eestis". Oponent: MSc Garri Raagmaa.

loeng

Demokraatia ja õiglus

Alates esmaspäevast 6. aprillist esineb loengutega demokraatia ja õigluse tee-

madel International Hobbes Associationi president Martin A. Bertman (Ohio, USA). Esimene loeng 6. aprillil kl 14.15 Lossi 3-223.

"Väliseestlased"

Välis-Eesti uuringute keskuse poolt korraldatava loengukursuse "Väliseestlased" avaloengud toimuvad esmaspäeval, 6. aprillil kell 14-16 ja teisipäeval, 7. aprillil kell 16-18 geograafia instituudis Vanemuise 46. Lektor prof Tiit Rosenberg.

varia

Eesti-Tiibeti Kultuuriseltsis

Reedel, 3. aprillil kl 16 on Lossi 3 aud 406 Eesti-Tiibeti Kultuuriseltsi üldkoosolek. Kavas Märt Läänemetsa ettekanne "Hiina oma silmaga".

Prantsuse Teaduslikus Instituudis

Teisipäeval, 7. aprillil kell 18.15 on Lossi 3-217 prof Jaak Kangilaski 3. loeng "Prantsuse kunstist eelmise sajandi lõpust tänapäevani".

Peremajutus

Seoses 6. - 10. maini toimuvate rahvusvaheliste üliõpilasmängudega vajab mängude majutustoimkond

vabatahtlike abi külaliste majutamisel. Enamik SELLi mängudel osalevatest sportlastest paigutatakse elama Tartu hotellidesse, koolidesse ja ka ühiselamutesse. Osa sportlastest on aga avaldanud soovi võimaluse korral ööbida kohalikes peredes. Kõigil, kes sooviksid pakkuda oma abi peremajutuse korraldamisel, palume ühendust võtta SELLi mängude majutustoimkonnaga aadressil Pepleri 14 või telefonil 430 833.

Lisainfo K. Kuningas, tel 430 833, e-post: mty-tyk@ut.ee.

Psühholoogiaserver

Teatame psühholoogiahuviilistele uuest www-leheküljest "Psühholoogiaserver" (<http://www.ut.ee/PS>). See pakub erinevaid suhtlemisvõimalusi Interneti vahendusel. Elektroonilises jututoas toimub 2., 9. ja 16. aprillil kell 18-20 kursus stressist, seda viib läbi arst-intern Katrin Taruste. Info ja registreerimine <http://www.ut.ee/PS/stress.html>, e-post: kylli@tnk.tartu.ee, tel. 432 500.

töö

Õpetajaks

Kabala Põhikool Rapla maal pakub alates 1998/99. õppeaastast tööd eesti keele ja

kirjanduse õpetajale (täiskõrre). Tööleasuja soove arvestades on võimalik saada ka kas 0,5 raamatukoguhoidja koor-must või inglise keele (või ajaloo) osalist tunnikoormust. Ühe- või kahetoaline ametipind.

Täpsem info: Kabala Põhikool, Tamme, EE3520 Rapla; tel (248) 65 691, 65 640.

kontsert

Heategevuskontsert Soome ja Eesti 80

Meeskoor LAULAJAT (Tampere, Soome) annab kontserdi aulas pühapäeval, 19. aprillil kell 18.

Kava koosneb soome meeskoorilauludest (Sibelius, Madetoja, Palmgren, Rautavaara jt), esineb ka Tartu meeskoor GAUDEAMUS.

Kontserdi sissetulek läheb LC Tartu-Tamme vahendusel soomepoiste toetamiseks.

Piletid täiskasvanuile 25 ja õpilastele 10 krooni, eelmüük Tampere Majas, Jaani 4, Tartu (T-R 10-16, P 12-17, E, L suletud, tel 27 390 911).

Nr. 12 (1924)

Reede,
3. aprill
1998

Ilmub 1948.
aastast

Hind 2 krooni

Universitas Tartuensis

2. lk

I TÜ nõukogus:

- 13. märtsil,
- 27. märtsil

I Õnnitleme:

- Livia Kirsch,
- Elmut Laane

I Stipendiumi-konkursid

Skytte päeval jagati autasusid

25. märtsil neljandat korda toimunud Johan Skytte päeva esimesel poolal tutvustas professor Helmut Piirimäe Poola-aja haridust Tartus. 1585. aastal asutati Tartusse Poola kuninga ediktiga Jesuiitide Kolleegium, 1582. aastal oli juba asutatud jesuiitide residents ja gümnaasium. Rootsi ajal alustas tööd Jesuiitide Kolleegiumis aga ülikool *Academia Gustaviana*. Professor Piirimäe arvates peaksime hindama hariduse andmist, mitte eelistama üht või teist andjat.

Pärast ettekannet arutati filosoofiama-gister Tõnis Lukase juhatusel Tartu nende koolide kui kõrghariduse alguse

3. lk

I Üliõpilaste eri nr 1:

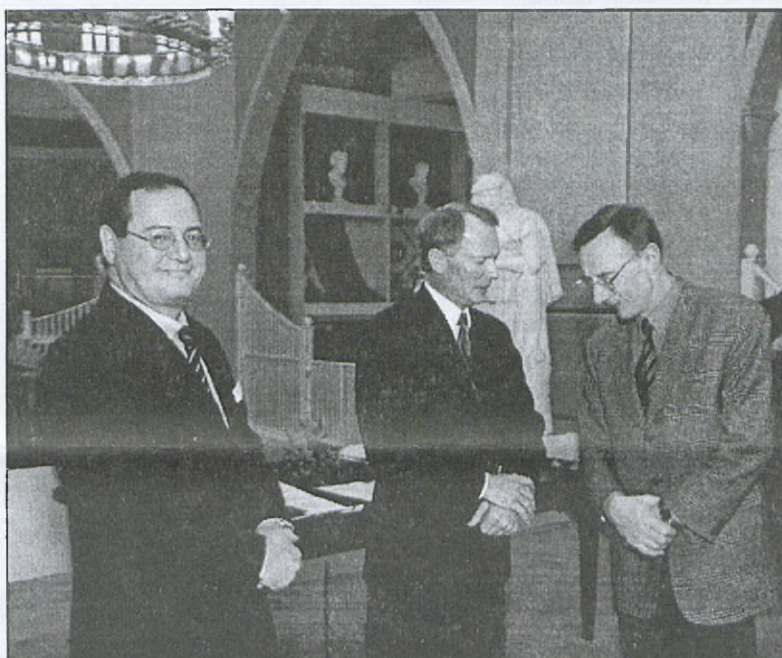
- Persoon - Leif Kalev
- Vastab üliõpilas-nõustaja Ülle Kapsi
- Üliõpilaste häälekandjad

4. lk

I Arvutihakkeritest: Peep Uba

I Üliõpilaste eri jät-kub

I Info

□ Prantsuse suursaadik Jacques Faure ja Taani suursaadik Svend Roed Nielsen vestlemas linnapea Roman Muguriga. Jaak Nilsoni foto

andmise paiga tähistamist. Kunstnik Silver Vahtre tutvustas ideekavandit, mis võiks seda paika Toome jalamil pea-hoone taga majandusmaja kõrval tähis-tada. Ideed toetasid ka Poola suursaadik Jakub Wolasiewicz ja Lublini Ülikooli professor Jan Lewandovski.

Skytte päeva teisel poolal anti mitele suursaadikule kätte Skytte medalid. Ülikooli nõukogu otsustas tänava anda Skytte medalid Prantsuse suursaadikule Jacques Faure'ile, Taani suursaadikule Svend Roed Nielsenile, Rootsi suur-saadikule Katarina Brodinile ja Norra suursaadikule Kai Olaf Liele abi eest Ülikooli 17/19 asuva hoone ümberchi-

tamisel uueks keeltemajaks. Kaks esimesena mainitud suursaadikut oli ko-hal. Norra välisministeerium eraldas 2 miljonit Eesti krooni, Taani riik toetab energiasäästu programmi raames aken-de, radiaatorite ja soojasõlmega, Prant-susmaa ja Rootsi ligi ühe miljoni krooniga.

Seejärel andsid haridusminister Mait Klaassen ja maavanem Jaan Õunapuu EV 80. aastapäeva autasud rektor pro-fessor Peeter Tulvistele ja emeritprofessor Hans-Voldemar Trassile. Esimest autasustati III klassi Riigivapi ordeniga ja teist III klassi Valgetähe ordeniga.

Täna avatakse vastrenoveeritud ülikooli spordihoone

Täna avatakse pidulikult vast-renoveeritud spordihoone Ujula tänavas. Avamise puhul võistlevad korvpallis ja võrkpallis nii harrastus-kui võistlussportlased.

Renoveerimistöõde käigus sai spor-dihalli pallimängude saal uue vastupi-dava ja kaasaegse põranda, mis läks maksma üle 3 miljoni krooni. Suve jooksul uuendatakse 2,7 miljoni krooni eest spordihalli sanitaarsõl-med. Sügiseks on kavas veel pai-galdada nn sahteltribüünid, kuhu ma-hub spordivõistlusi jälgima ligi 2000 vaatajat.

Kell 15.30 algab teater Vanemuise ja Tartu Raadio korvpallimatš, see-järel kohtuvad võrkpallis ülikooli õp-pejõud ning Tartu maavalitsuse ja linnavalitsuse ühendvõistkond. Kell 17 esitletakse kirjastuse Ilmamaa raama-tut Georg Hackenschmidtist "Valit-seda edu". Kell 17.15 toimub spordi-halli pidulik avamine ning ürituse lõpetab kell 17.30 algav korvpal-livõistlus, kus kohtuvad Tartu Polari-se ja Tallinna Baltika võistkonnad.

Andres Toode,
ülikooli pressiesindaja

VI teaduse ja innovatsiooni mess INNOVAATIKA '98

Tartu Näituste messikeskuses,
Kreutzwaldi 60
3. aprill 10-18
4. aprill 10-16

Messil tehakse teatavaks Eesti Inno-vatsioonifondi 1997. aasta parim inno-vaatiline projekt.

4. aprillil kell 11 kuulutatakse messil esimest korda välja Tartu Ülikooli in-novatsioonipreemiad.

Messil INNOVAATIKA '98 tutvus-tatakse:

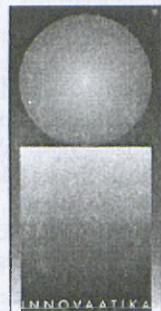
teadustöid ja leiutisi, andmebaase ja teste, õppimis-, täiendõppe- ja koolitus-võimalusi, raamatuid, arvuti turva-süsteeme ja võrguteenuseid, aparate ja seadmeid, maakondi.

Konverents "INNOVATSIOON ja ARENG - ülikoolide, tööstuse ja riigi koostöö" on 2. ja 3. aprillil.

VI teaduse ja innovatsiooni messi IN-NOVAATIKA '98 toetab Eesti Inno-vatsioonifond.

* * *

Majandusminister Jaak Leimann osales messi avamisel teist korda. Tema arvates on sel korral rohkem nii osavõt-

jaid kui külastajaid. Ta nentis eile messi avamisel Eesti majanduse tõusu ning ütles, et ka ülikool teenindab majandust ja ühiskonda. Minister tänas korralda-jaid ja osalejaid. Maavanema Jaan Õunapuu arvates pole nii kõrgetase-melist innovaatikamessi ülikoolil olnud. Ta soovis traditsiooni jätkumist. Rektor prof Peeter Tulviste lausus, et ideest üksi on vähe kasu, see tuleb ka raken-dusse viia. Rektor soovis messi kül-listele head vaatamist ja mõtlemist. Prorektor professor Toivo Maimets tänas oma avasõnades osalejaid ja kor-raldajaid.

Otseülekanne internetis:
<http://www.ut.ee/innovaatika>.

Üliõpilasesinduse koosolekult

Kahe viimase nädala jooksul on toimunud kaks esinduse koosolekut, mille järjestikuse kokkukutsumise tingis kogunenud probleemide hulk ja mahukus.

Esimesel koosolekul 25. märtsil tegeldi üliõpilasesinduse valimis-juhendi parandamise ja täien-damisega. Laekus hulk parandusete-panekuid, mille arutelu kandus edasi ka järgmisele koosolekule. Roh-kem elevust tekitasid eelhääletuse, eetikakokkuleppe ja nimekirjadele kautsjoni kehtestamise ettepanekud, millest küll ükski hääletamisel valimisjuhendisse ei pääsenud. Valimisjuhendisse viidi sisse muudatused, mille alusel on valimis-toimkonnal volitused valimisjuhen-diga vastuollu sattunud isik või ni-mekiri valimistelt eemaldada. Varem võis valimistoimkond teha vaid valimiste kehtetuks tunnistamise et-tepaneku. Uue valimisjuhendi kinni-tamisega on selgemaks saanud vaidlustamise kord, määratletud rik-kumised ja sanktsioonid.

25. märtsi koosolekul viibis külali-sena pr S. Muru, kelle soovil oli aru-tuse all Eesti Vabariigi 80. aas-tapäevale pühendatud esseekon-kursi tulemuste avalikustamine. Teabetoimkonna esimees U. Arold, kes oli selle ürituse eest vastutav, andis aru tulemuste avalikustamise vii-vituse põhjustest.

Kinnitati eestseisuse töökorra eel-nõu, mille arutelud olid toimunud varasemal koosolekul.

30. märtsi koosolekut alustati esindaja valimisega haridusmi-nisteeriumi juurde moodustatud Õppurite Nõukotta. Esitati kaks kandidaati: Katriin Fisch ja Arne Ot-ter, hääled jagunesid 12:6, valituks osutus Katriin Fisch.

Päevakorras oli ka umbusalduse avaldamine sotsiaaltoimkonna esimehele A. Otterile. Umbusalduse algatajaks oli K. Parve, põhjuseks A. Otteri töö korraldamatus ja ebaõige käitumine seoses rektori valimisega (sotsiaaltoimkond langetas otsuseid tema pädevusse mittekuulavas küsimuses). Toimkonna esimehe võib ametikohustustest vabastada üliõpi-lasesinduse kahekolmandikulise koosseisu hääletamusega. Sellist hääletamust ei saavutatud ning A. Otter jääb edasi sotsiaaltoimkonna esimeheks.

Määrati kindlaks valimispäevad – 28., 29. ja 30. aprill ning esitati hääle-tamiseks valimistoimkonna kandi-daadid. Valituks osutusid Mihkel Al-lik, Kaimo Käärman, Juhan Nõps ja Lauri Puhvel.

Üliõpilasesinduse põhimäärus esi-tati teisele lugemisele.

Katriin Fisch

NB! Järgmises UTs ilmub üliõpi-lasesinduse valimisjuhend.

UT toimetus teatab,

et seoses Suure Reedega ilmub järgmine ajaleht neljapäeval, 9. aprillil. Seepärast palume kõik materjalid hilje-malt esmaspäevaks ära tuua/saata või selles suhtes toimetusega kokku leppida.

TARTU ÜLIKOOI NÕUKOGU

13. märtsil

ASUTATI SIHTASUTUS TARTU ÜLIKOOI KLIINIKUM

Arstiteaduskonna dekaan prof Ants Peetsalu andis ülevaate 1993. aastal asutatud TÜ kliinikumi viieaastasest tegevusest, mida ta pidas igati tulemuslikuks. Positiivsete tendentsidena märkis dekaan patsientide arvu tunduvalt tõusu ja ravivoodikohtade arvu vähenemist. Vähenenud on ka arstide arv. Meditsiiniõdede arv on enam-vähem samaks jäänud, vähenenud on noorem meditsiinipersonal.

Arstiteaduskonna õppejõududest on kliinilise tööga hõivatud ainult 8%. Probleem tekkis 1992. aastal, kui muutus finantseerimine. Õppejõudude töötamine haiglates vajab lahendamist. Dekaan tõi näiteid Turu Ülikooli keskhaigla finantseerimisest. Soomes saavad näiteks kõik õppetööd tegevad haiglad riigieelarvest 12% lisaks.

Ülikooli nõukogu kiitis heaks sihtasutuse TÜ kliinikum põhikirja eelnõu ja volitas rektorit sihtasutuse asutamisele alla kirjutama. Põhikirja järgi on kliinikum tervishoiuasutus, mis on baasiks õppe- ja teadustööle.

Asutamiseotsuses määratakse sihtasutuse juhatuse ja nõukogu liikmed. Nõukogusse kuulub kolm esindajat ülikoolist, kolm riigi poolt ning kaks linna poolt. Ülikooli kaks esindajat määrab rektor

arstiteaduskonna nõukogu ettepanekul. Nõukogu on esitanud dekaani prof Ants Peetsalu ja prof Lembit Allikmetsa.

ARUTATI EUROOPA KOLLEDŽI ASUTAMIST

TÜ Euroopa Kolledži põhikiri oli esimesel lugemisel. Kolledž asutatakse praeguse euroteaduskonna baasil ning see oleks integreeritud õppe- ja teadusasutusse, mille eesmärk on koostöö teaduskondadega Euroopa Liidu alase akadeemilise hariduse, täiendkoolituse ja teaduse ühildamisel.

NIMETATI SKYTTE MEDALI SAAJAD

Nõukogu otsustas anda Skytte medalid Prantsuse suursaadikule Jacques Faure'ile, Taani suursaadikule Svend Roed Nielsenile, Rootsi suursaadikule Katarina Brodinile ja Norra suursaadikule Kai Liele võõrkeelte õpetamise toetamise eest Tartu Ülikoolis.

PROFESSORI VALIMINE

Läänemeresoome keelte korraliseks professoriks valiti läänemeresoome keelte korraline prof filoloogiadri Tiit-Rein Viitso.

ARUTATI PANGA- LAENUST TEHTAVATE IN- VESTEERINGUTE NIMEKIRJA,

mille nõukogu kinnitas (vt 27. märtsi nõukogu ülevaadet).

AUDOKTORID

Nõukogu otsustas valida käesoleval aastal mitte üle 10 audoktori.

ÕPPEKAVAD

Nõukogu otsustas anda germaani-romaani filoloogia osakonna nõukogule õiguse anda doktorikraade germaani-romaani filoloogias õppekava alusel ning pedagoogika osakonna nõukogule õiguse anda doktorikraade pedagoogika õppekava alusel.

27. märtsil

VÕETI VASTU NÕUDED TÜ ÕPPEJÕU VÕI TEADUSTÖÖTAJA AMETIKOHA TAOTLEJATE HINDAMISEL

Rektor prof Peeter Tulviste ütles nõudeid kommenteerides, et akadeemiline komisjon on nõuete väljatöötamisega tegelnud ligi aasta. Nõuete koostamisel tuli arvestada, et professorite palku peetakse ülikoolis teistega võrreldes liiga kõrgeks ning et akadeemiline karjäär ei haara väikese palga juures enam võimekaid noori.

Arutelul soovitati dotsendi puhul rohkem arvestada õppetöö kogemust (hääletamisel oligi enamik kaheaastase õppetöökogemuse poolt) ning leiti, et nõuded peaksid rohkem stimuleerima kõrgkooliõpikute koostamist. Nõuded ilmuvad mõnes UT lähinumbri.

ÕPPERUUMIDE OLUKORRAST

Prorektor prof Teet Seene ütles olukorrast ülevaadet tehes, et kahe viimase aasta jooksul ei ole eriti ruume juurde tulnud (128st 143ni). Umbes pooli õpperuume pidas ka kaasajaks sisustatuks, mille eest on väga suurt hoolt kandnud teaduskonnad (remont, sisustus). Palju abi on olnud saatkondadest, kes on aidanud keelteklasside rajamisel ja Paabli renoveerimisel. Probleemid: väga vajab remonti Vane-

muise 46 suur auditorium, puudus on auditoriumikorpusest. Rohkem tuleb jälgida TÜ valitsuse otsusest kinnipidamist, mille järgi ei anta ruume poliitiliste jmt ürituste korraldamiseks.

UUED EMERIIT- PROFESSORID

Emeriitprofessoriks valiti psühhiaatria erakorraline prof meditsiiniar Märt Saarma ja spordimeditsiini erakorraline prof meditsiiniar Toomas Karu. Päevakorrast võeti maha emeritprofessori nimetuse andmine akadeemik Karl Siilivasele, kes töötas ülikoolis 1954. aastast. 1974. aastast suundus ta TA Ajaloo Instituuti. Ülikooliseaduse ja TÜ põhikirja järgi võib nõukogu anda emeritprofessori nimetuse korralise professori kohalt pensionile siirduvale TÜ õppejõule.

VALITI TÜ AULIGE

TÜ auliikmeks valiti Aare-Ruth Mörner (Puhk), kes on asutanud Puhk-Mörneri-nimelise stipendiumi. Stipendiumi asutamine on nii materiaalses kui ka moraalses mõttes ülikoolile märkimisväärne toetus.

ÜLIKOOI OTSUSTAS VÕTTA LAENU

Nõukogu otsustas volitada rektorit sõlmima laenuleping 75 miljoni kroonise pangalaenu võtmiseks. Laenuandja selgub konkursiga. Suurem osa laenust läheb õppehoonete ehitamiseks ja renoveerimiseks (Paabel, arvutuskeskuse arvutisaali ümberhitus, Lai 36 ja Tiigi 78, Pepleri 14 ühiselamu rekonstrueerimine, õppehoonete akende väljavahetamine ja keskküttesüsteemide uuendamine, peahoone vundamendi kindlustamine ja fassaadi remont).

Laenulepinge prioriteedid ja proportsiooni kinnitab rektor igaks celarvcaastaks teadus- ja arenduskomisjoni ettepanekute alusel ning ülikooli arengukava arengusuundade põhjal.

õnnitleme

Livia Kirsch 75

19. märtsil oli sünnipäev endisel farmaatsiaõppejõul Livia Kirschil.

Õnnitleme ja soovime head tervist ning elurõõmu edaspidiseks!

Kolleegid farmaatsia instituudist

Elmut Laane 70

31. märtsil sai 70-aastaseks arstiteaduskonna emeritprofessor Elmut Laane. Elmut Laane on õpetanud sisehaiguste propedeutikat ja kardioloogiat paljudele arstidele, sealhulgas ka habaarstidele. Tema juhendamisel on valminud kolm kandidaadiväitekirja. Ta on jätkuvalt aktiivne inimese bioenergeetika häirete uurimisel ja nende häirete korrigeerimiseks mõeldud füsioloogiliste ravivahendite propageerimisel. Suure osa oma elust on Elmut Laane pühendanud Eesti vabaduse eest võitlemiseks, mille eest oli mõistetud kümneks aastaks Vorkuta vangilaagrisse. Praegu on Elmut Laane värske Teeneteristi omanik.

Soovime edu, õnne ja head tervist kolleegide poolt kardioloogiakliinikust!

Tänu

Autasustamisi

Tänukirjaga autasustati 85. sünnipäeval ülikooli kauaaegset töötajat Marta Valku.

70. sünnipäeval pälvisid tänukirja pikaajalise ja kohusetundliku töö eest ülikoolis emeritprofessorid Vello Past ja Elmut Laane.

60. sünnipäeva puhul autasustati kauaaegse kohusetundliku ja eduka töö eest ülikooli väikese medaliga raamatukogu teadusosakonna juhatajat Urve Tõnnovit.

Väikese medali pälvis ka raamatukogu köitja Veera Sillasoo.

50. sünnipäeval autasustati tänukirjaga graafikarestauraatorit Maie Austat.

Pikaajalise ja kohusetundliku töö eest avaldati tänu arvutuskeskuse abitoõlile Jüri Alekannule.

Puhk-Mörneri stipendiumi konkurss

Puhk-Mörneri stipendium on TÜ SIHTASUTUSE juurde asutanud Aare Ruth (Puhk) Mörner ja Magnus Mörner eesmärgiga toetada ajaloo-, õigusteaduse- ning eriti õigusajaloo-alast uurimistööd TÜs. Stipendium määratakse üks kord aastas TÜ ühele ajaloo ja ühele õigusteaduse, iseäranis õigusajaloo magistrandile või doktorandile, kes on Eesti Vabariigi kodanik.

Stipendiumi määramisel võetakse aluseks üliõpilase õppeedukus, erialane ja ühiskondlik tegevus.

Kandideerijatel palume esitada TÜ kantseleisse (ph 207) 1. maiks järgmised dokumendid:

- stipendiumitaotlus (vorm saadaval ülikooli kantseleis) koos ülevaatega erialasest ja ühiskondlikust tegevusest,
- ülevaade kavandatavast uurimistööst,
- juhendava õppejõu soovitus,
- dekanaadis kinnitatud väljavõte õpinguraamatust.

Stipendiumi saaja selgub 1998. aasta sügissemestri alguseks.

Täiendavat infot saab TÜ Sihtasutusest, telefon: 375 852, e-post: sihtasutus@ut.ee

TARTU ÜLIKOOI SIHTASUTUS
TARTU UNIVERSITY FOUNDATION

Eesti Rahvuskomitee Ühendriikides stipendiumi konkurss

Eesti Rahvuskomitee Ühendriikides stipendium on moodustatud EESTI RAHVUSKOMITEE poolt TÜ-le eesti ülikoolina töötamise 75. aastapäeva puhul üleantud rahalistest vahenditest. Stipendium antakse igal aastal ühele üliõpilasele ja ühele magistrandile või doktorandile eesti rahvuslikke küsimusi või välisestlust käsitleva õppe- ja teadustöö ning ühiskondliku tegevuse eest.

Stipendiumile kandideerijatel palume esitada TÜ kantseleisse (ph 207) 1. maiks järgmised dokumendid:

- stipendiumitaotlus (vorm saadaval ülikooli kantseleis),
- ülevaade õppe-, teadus- ning ühiskondlikust tegevusest nimetatud valdkondades,
- soovitus instituudilt/osakonnalt,
- dekanaadis kinnitatud väljavõte õpinguraamatust.

Stipendiumid antakse üle 1998. aasta sügissemestri alguses.

Täiendavat infot saab TÜ Sihtasutusest, tel: 375 852, e-post: sihtasutus@ut.ee

TARTU ÜLIKOOI SIHTASUTUS
TARTU UNIVERSITY FOUNDATION

stipendium Stipendiumid Einpaulide Mälestusfondist

Helga ja Helmut Einpauli Mälestusfondist on võimalik taotleda õppe- ja uurimisstipendiume.

Fondi juhatus jagab iga aasta 1. oktoobril stipendiume edukatele eesti üliõpilastele ja noortele teadlastele arstiteaduse ja eesti keele alal.

Sooviavaldused koos lühikese eluloo-kirjelduse ja seniste õppetulemustega palume saata kirjalikult hiljemalt 31. maiks aadressil Helga ja Helmut Einpauli Mälestusfond. Box 306 101 26 Stockholm.

Concordia Ülikooli infopäev Tartus

7. aprillil

Tartu Ülikooli raamatukogus
(ruum 202), kell 11-16

- KI 12 Ärijuhtimise magistriprogrammi (MBA) infotund
- KI 13.30 Tehnoloogiaarenduse- ja korralduse eriala tutvustamine
- KI 14 Bakalaureuseprogrammi infotund 1998/1999. õppeaastal on bakalaureuseõppes võimalik alustada järgmistel erialadel:
- ärijuhtimine
- tehnoloogiaarendus ja -korraldus

- õigusteadus
- meedia

magistriõppes ärijuhtimise erialal (Magister of Business Administration).

Dokumentide vastuvõtt ja sisseastumiskatsed 1998/99. õppeaastaks on alanud. Vastuvõtt kestab bakalaureuseõppes 19. juunini, magistriõppes 21. augustini. Täpsema informatsiooni saamiseks palume pöörduda: Concordia Ülikooli vastuvõtuosakonda Lühike jälg 7, tel (2) 6464 045 ja (22) 444 290.

Üliõpilaste eri

Nr 1 Reede, 3. aprill 1998

Kallis lugeja!

Tartu Ülikooli ajaleht Universitas Tartuensis ilmub juba 50. aastat. Poole sajandi jooksul on ta pidanud täitma oma kohustusi terve akadeemilise pere – nii ülikooli teenistujate kui ka üliõpilaste ees. Viimastel on siiani puudu oma häälekandja. Kas selle põhjus on huvi puudus, majanduslik olukord, tegijate vähesus või muu, see on probleem, mille üle ei tasu juurelda. Tähtis on, et me saaksime endale uue perioodiliselt ilmuva teataja.

Vähemalt esialgu ilmub see UT erileheküljena kord kuus. Loodetavasti jätkub tulevikus kaastöölisi, raha ning mis kõige tähtsam – huvilisi lugejaid, et saaks taastada Üliõpilasteleht. See ei pea olema nii mahukas, kui enne 1940. aastat ilmunu, kuid kindlasti ei mahu ühele UT leheküljele kuus ära kõik, mis üliõpilastel öelda. Meid on ju tervelt 8692 üliõpilast (põhiõppes 6837) – see on Eesti ulatuses kenakese linna elanikkond! Ligikaudu niisama suur elanikkond on näiteks Keila ja Türi linnal. Igas linnas on peale tööjõuliste elanike päris noori ja väga vanu, meie oleme aga ainult noored ja elujõulised. Seda enam peaks meil jätkuma energiat sellise töö ettevõtmiseks.

Üliõpilasteleheküljel hakkame tutvustama eri veergudena üliõpilasorganisatsioonide (mitte ainult intiimorganisatsioonide) tegevust ja üritusi, üliõpilaskonna juhte ning teisi ärk-

said üliõpilasi, üliõpilaste muresid ja rõõme seoses ülikooli tööga, üliõpilaskonna ajaloo küsimusi. Enamik neist teemadest on tuttavad vaid vähestele meist, kuid et olla täisväärtuslik *alma mater*'i kasvandik, peab iga üliõpilane olema kursis ka enda ümber toimuvaga. Kui ei oleks üliõpilasi, siis poleks ka ülikooli. Seega on üliõpilaste tegevus üks olulisemaid asju ning kes veel peaks selle vastu huvi tundma kui mitte meie ise?

On selge, et igapäevase primaarne eesmärk on omandada ülikoolis õppimise ajal maksimaalselt hea kõrgharidus, mitte tegelda kõige muuga selle kõrval. Kindlasti annaks kõikidele üliõpilaskoondumistele ning -ettevõtmistele tugeva tagasilöögi üleaja õppimise eest õppemaksu tasumine – siis süveneks veelgi omaette nokitsemine ning üksinda ei käiks jõud üle ühestki mõttetusest või koguni tegijale ning suunatavale mõlemale kahjulikust otsusest. Et mitte laskuda selleni, tuleb meil häälekalt mõelda, mis on meie kasulik, samal ajal mitte unustades ka teise poole huve. Üliõpilastelehekülje toimetuse ootab kõikide arvamus ja ettepanekuid tulevikuks ning kaastööd!

Fred Puss,
üliõpilasesinduse
teabetoimkond

Kolmele küsimusele vastab õppe- ja üliõpilasosakonna üliõpilasnõustaja Ülle Kapsi

Hiljuti võis Universitas Tartuensisest lugeda, et järgmiseks õppeaastaks otsitakse üliõpilasnõustamist huvitatud üliõpilasi. Nüüdseks on nõustajakandidaatide registreerimine lõppenud. Kuidas hindate tulemust?

Registreerimisankete sirvides jääb silma, et enamik neist on filosoofia- ja sotsiaalteaduskonna üliõpilastelt (43-st 35 ankeeti). Arvestades seda, et filosoofia- ning sotsiaalteaduskonnas õpetatavad erialad sünduvad olulisel määral inimestega töötamisel, ei ole nende teaduskondade üliõpilaste huvi nõustamise vastu üllatav. Üliõpilasnõustaja töö on heaks praktikaks ning annab võimaluse oma suhtlemisoskusi, välisüliõpilastega tegelemisest on huvitatud 27 üliõpilast, suur osa nendest (16) aga on valmis tegelema ka endaga sama eriala õppivate noortega. Sama eriala õppivate esmakursustest soovib tegelda 16 üliõpilast. Võimalik, et soov üliõpilasnõustajana tegutseda on seotud konkreetse eriala õppekava iseärasustega. On ju filosoofia- ja sotsiaalteaduskonna erialade õppekavades antud üliõpilastele teiste teaduskondadega võrreldes suuremaid valikuvabadusi.

Valiku langetamiseks on aga hädasti vaja informatsiooni alternatiivide kohta ning võimalust kellegagi alternatiivide arutada. Praegu aga ei ole nõustajate käest uuritud olulisemaid tegureid, mis ajendavad neid nõustamisega tegelema.

Kas 43 üliõpilasnõustajat on palju või vähe?

Reaalselt oleks eelkõige septembris tööd kindlasti rohkem kui 43-le nõustajale. Isegi juhul, kui mitte arvestada nõustajate ja esmakursustest erialade vastavusega, jääks iga nõustaja kohta üle kolmekümne tudengi. Praegu on aga erialasid, kust ei registreerunud ühtki nõustamishuvilist. Sotsiaalteaduskonnas ei registreerunud oma eriala tudengite nõustajaks ühtki tudengit avaliku halduse, sotsiaaltöö, eripedagoogika ja politoloogia erialalt (sooviti tegelda välisüliõpilastega). Filosoofiateaduskonnas on ilma nõustajata skandinavistika, filosoofia ning kasvatusteaduste erialad. Lähema aja jooksul võib nõustamishuviline nendelt erialadelt endast märku anda, sest ettevalmistus ei ole veel alanud.

Kõige parem on olukord välisüliõpilastega, järgmisele õp-

peaastale võib vastu minna teadmisega, et iga välisüliõpilane, kes soovib, saab kasutada nõustaja abi. On meeldiv, et välisüliõpilaste nõustajate hulgas on mitu välisüliõpilast, kusjuures mõni neist osaleb nõustamistöös juba mitmendast semestrist.

Milliste probleemidega tudengid õppeosakonna nõustaja poole pöörduvad?

Kevadsemestri kõige pingelisem päev on olnud 9. veebruar, mil suurema või väiksema mure pärast tuli nõustaja juurde üle 40 tudengi. Lisaks neile sooviti nõu ja abi saada telefoni ning e-posti vahendusel. Enamik küsimusi iga semestri alguses on muidugi seotud õpingukava koostamise ning tunniplaanidega: mis on kõrvalaine ning millal hakata kõrvalainega tegelema, kuidas leida sobivaid vabaaineid, kas ja kus on võimalik külalisüliõpilasena õppida jne. Mitmesugust infot käivad küsimas ka need, kes soovivad Tartu Ülikooli külalisüliõpilasena õppima asuda või suvel sisse astuda. Paari viimase nädala jooksul on palju küsitud akadeemilise puhkuse ning eriala/peaaine vahetamise kohta.

persoon

Leif Kalev

Leif Kalev (21) on 1997/98. õppeaastal Tartu Ülikooli Üliõpilasesinduse esimees ja Ülikooli Üliõpilaskonna Edustuse esistuja.

Enda tutvustuseks rääkis ta järgmist:

Pärit olen Nõmmelt, koolis olen käinud 34. 9-klassilises koolis, nüüd on see Tallinna Nõmme Põhikool. Keskkooliosa käisin 32. Keskkoolis, kus oli ajalookallakuga klass. Osalesin mitmel olümpiaadil, olin Tallinna Keskkooli- ja Gümnaasiumiõpilaste Liidu esimees ja teatud aja ka Eesti Gümnaasistide Liidu aseesimees.

Kas õigusteadust soovisid tulla õppima juba ammu enne ülikooli?

Ega see mul mingi pikaajaline unistus olnud. Lihtsalt need küsimused tundusid sellel ajal huvitavad olevat. Üldiselt see tegevus päris ootustele ei ole vastanud, eks sellest on tulenenud ka see, et ma tegutsen paralleelselt nii õigus- kui ka sotsiaalteaduskonnas. Ülikooli astusin 1994. aastal.

On Sul huvialasid, mis ei seostu ülikoolis õpitavate erialadega?

Kindlasti on, aga nendega tegelemise intensiivsus on praegu üsna väike. Mille vastu ma olen suuremat huvi tundnud, on näiteks igasugused loodushoiuküsimused ja regionaalpoliitika. Olen suhteliselt rohelise maailmavaatega. Kui ma pisike olin, siis kogusin põhiliselt marke, aga ka münte. Kui nüüd mingi mark kätte satub, viskan selle albumi vahele, aga see on ka kõik.

Oled Sa palju reisinud?

Olen suhteliselt mõeldukalt reisinud, aga ma ei ole seda kunagi eriti tähtsaks pidanud. See on olnud paratamatus või siis lihtsalt sülllekukunud juhus, ma ei

ole ise aktiivselt selle nimel tegutsenud. Põhimõtteliselt on reisimine pigem meelelahutus, mitte, nagu mõned väidavad, tohtu enesetäiendamine.

Huvitavamad kohad... Ma olen Euroopas ringi liikunud ja siin ei ole nii hirmus huvitavaid kohti. Mingil määral endise NL aladel. Otsapunktid oleks Baikali järv ja Inglismaa läänerannik.

Aga minu jaoks on küllaltki tore elamus ühiskonnamudeli või inimeste mõtetes alati Soome külastamine. Kuigi see koht on väga proosaline, siis ühiskonna toimimise mõttes on seda riiki päris huvitav jälgida.

Millal Sa esimest korda üliõpilaskonna juhatusse kandideerisid?

1995, tollel ajal oli see veel edustus.

Kas selline mõte oli Sul juba kohe ülikooli tülles?

Mingil kujul oli ta olemas, aga kas ta nii aktiivseks oleks muutunud, et kandideerida, seda ma ei tea. Mingil määral

Järg 4. lk

Üliõpilaste häälekandjad Tartus

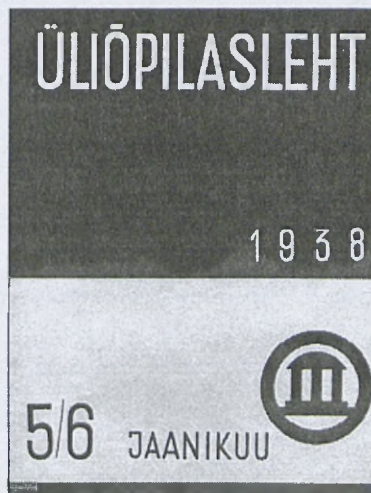
Peaegu igal vanal üliõpilaskonnal on oma häälekandja. Üliõpilaskond on ju ülikooli üks tähtsamaid osi ning peab saama võimaluse oma mõtete teatavaks tegemiseks. Üliõpilastelehtede suuremad edusammud on olnud märgatavad iga maa rahvustunde kasvamisel ja on eriti tugevas seoses rahvusülikoolide tekkimisega. Eesti üliõpilaskond ennetas oma häälekandjaga rahvusülikooli teket.

Oma häälekandja vajadusest rääkis esimesena Villem Ernits Soome Yliõpilastelehti ilmuma hakkamise puhul. Mõte ei olnud aga originaalne, sama idee tuli dr Oskar Kallasele 1912. aastal Norras Bergenis üliõpilaste häälekandja Minervaga tutvumisel. O. Kallas tegi 10. märtsil 1913 ettepaneku häälekandja väljaandmiseks EÜSile kui vanimale eestlaste organisatsioonile. Tol ajal ulatus üliõpilaste arv 1000-ni.

EÜS moodustas selleks erikomisjoni ning koos teiste üliõpilasorganisatsioonidega koostati lehe programm. 19. augustil 1913 peeti Tartus esimene kõikide tolleaegsete üliõpilasorganisatsioonide (neid oli Tartus, Riias, Peterburis ja Moskvast) ametlike esindajate koosolek. Toimetuse otsustati teha 3-liikeline ning lehe pealkirjaks sai Üliõpilaste Leht, alapealkirjaga Eesti Edumeeliste Üliõpilaste Häälekandja. Üliõpilaste Lehe Asemikkude Kogu kujunes üliõpilaskonna keskorganisat-

siooniks, milles ühinesid koostöö nimel kolm eri suunda – korporatsioonid, tsentrum ja vasakpoolsed. Lehe esimene number ilmus jaanuaris 1914. Toimetaja oli mag Villem Grünthal (Ridala). Kevadsemestril ilmus lehte veel kolm, sügisel neli numbrit.

Alanud maailmasõda ning hilisem revolutsioon ei mõjunud hästi ülikooli tegevusele ega ka lehele. Raskendav oli ka toimetajate pidev vahetus. Viimane number ilmus 1917. aasta mais.

Pärast üliõpilaste Ajutise Kesksituse moodustamist 1920. aastal ning sellest välja kasvanud Üliõpilaskonna Edustuse tööle asumist sama aasta lõpul pandi uuesti käima ka Üliõpilasteleht –

Tartu üliõpilaskonna häälekandja. Pärast viiendat numbrit 1922. aastal jäi see võlgade tõttu seisma. Uue peatoimetaja Richard Janno (EÜS) agara

Richard Janno.

töö tulemusena 1923. aastal omandas leht ligi 20 järgnevat aastat püsivalt kuju.

Leht ilmus 13 korda aastas umbes 1500 eksemplaris. Aastakäigu maht ulatus kohati 500 lehekülje ligi. Organisatsioonide juubelite puhul ning mõnikord ka muudel tähtpäevadel ilmusid nende erinumbrid, mis on praegusks omandanud eriti suure väärtuse, sest kõik organisatsioonid ei jõudnud enne 1940. aastat oma kogumikku välja anda.

Ajalehes ilmusid teated nii üliõpilaste kui ka õppejõudude, Üliõpilaskonna Edustuse (hiljem Üliõpilasesinduse),

Järg 4. lk

Jätkub 4. lk

Üliõpilastelehekülje koostasid ja kirjutasid Katriin Fisch ja Fred Puss, toimetas ja kujundas UT toimetuse.

Ettepanekud, küsimused ja kaastööd saata aadressil: katriinf@ut.ee või fpuss@ut.ee.

Üliõpilastelehekülje ilmub kord kuus.

NB! Aktuaalsed ja kiiret ilmumist vajavad artiklid püüab UT toimetus avaldada kohe. Head kaastööd!

arvutiteave

Paharettidest

Ülikooli arvutivõrgu administraatoritel on kurb kogemus, et vähemalt korra aastas tuleb püüda võrgus tegutsevaid kurikaelu. Käesoleva aasta alguseks oligi vaheaeg pikaks veninud ning administraatoritel tekkis juba kahtlus, et seikord on neid üle kavaldatud nii, et nad ei märkagi. Niisuguseks asjaolud siiski ei kujunenud.

Aasta algul tekkisid kaebused, et osa avalikult kasutatavaid võrgutermiinaale käitusid aeg-ajalt imelikult: pärast "login" viidale vastamist ja parooli küsimist lõpetasid seansi, nagu oleks midagi kogemata valesti läinud, ning tuli alustada otsast peale.

Ei läinudki kaua, kuni selgus, et sellistel juhtudel oli vahetult enne sama termini alga istunud keegi kasutajanimiga "lex", kes ei lõpetanud oma seanssi nii, nagu peab, vaid jätkis tööle programmikese, mis kujundas ekraani täpselt samasuguseks, nagu oleks seda teinud süsteem pärast iga kasutaja lõpetamist. Järjekordne ekraani taha istuja toksis midagi kahtlustamata oma kasutajatunnuse ja parooli ja jäi ootama arvuti reageeringut. Samal ajal salvestas eelmise kasutaja ("lex") poolt käima jäetud programm need andmed ning alles seejärel lõpetas nii oma töö kui ka eelmise kasutaja seansi. Kui palju ja kelle parooli sedasi välja on peilitud, ei oska meie kahjuks öelda. Seda on sisuliselt võimatu selgitada, samuti seda, kui palju pärast võõra nime all tegutseti.

Kasutajatunnuse "lex" all tegutses matemaatikateaduskonna üliõpilane Aleksei Jegorov, kelle juurdepääsu arvutivõrgule sulgesime 20. jaanuaril asjaolude selgumiseni.

Viimaseid ei tulnudki väga kaua oodata.

Sotsiaalteaduskonna semiootika vene osakonna vabakuulaja Dmitri Jegorovi juurdepääsu arvutivõrgu sulgesime 14. märtsil seetõttu, et tema kodukataloogis asusid paroolide ja kasutajatunnuste nimekirjad, lisaks sellele tuvastati seal skriptid (programmid), mis võimaldavad võõraste nimede all tegutsemist ka pärast

omanike paroolide muutmist. Kuidas see kõik täpsemalt toimus, jätame esialgu enda teada.

Hoolimata kasutajatunnuste kinnipanekust märgati 16. märtsil celnimetatud kahte üliõpilast tegutsemas arvutuskeskuses terminaali taga. Üritasime selgust saada, kuidas see oli võimalik, ja ilmnas, et nende sõber, matemaatikateaduskonna üliõpilane Pavel Balashov oli neid oma kasutajatunnuse ja parooli abil arvutivõrku lubanud. Arvutivõrgu kasutuseeskirjade järgi (vt näiteks <http://www.ut.ee/dokumentid/reegliid.html> ptk. VI, p.1) on oma nime all võõrastele võrku juurdepääsu võimaldamine lubamatu.

Muidugi sulgesime samal hetkel ka viimati nimetatud üliõpilase kasutajatunnuse ja nii nagu kord ette näeb, asus arvutivõrgu halduskomisjon arutama asjaosaliste karistamist. Enne otseuse vastuvõtmist avastasime, et ülikooli www keskserveri kataloogidesse olid tekkinud otseviited Pavel Balashovi veebi lehekülgedele, mida saab käsitleda kui asjaosalise otsest häkkerlust või selle võimaldamist.

Arvutivõrgu halduskomisjoni pädevuses on (vt eespool viidatud reegleid, ptk IX) kasutuskäitluse määramine. Seekord otsustasime keelata kõigil kolmel arvutivõrgu kasutamise kahe semestri jooksul, kuni 1. veebruarini 1999, teavitades sellest ka nende teaduskondade dekaane.

Eespool kirjeldatud programmi kirjutamine tekstipõhise terminaalkraani tarbeks pole mitte midagi uut ja keerulist, sellega saab hakkama iga programmeerimist õppinud informaatikaüliõpilane, ja pole kindel, et seda võtet ikka ja jälle ei kasutata.

Siit soovitus avalike terminaali kasutajatele: enne kui asute toksima oma kasutajatunnust, et sisse logida, vajutage paar korda *enter* (*return* vms) klahvile, et olla kindlad, kas Teie vestluspartneriks ekraani taga on arvutivõrk või mõni kurikael.

Head ja turvalist võrgu kasutamist soovides

Peep Uba,
arvutuskeskuse juhataja

Üliõpilaste eri

Nr 1 Reede, 3. aprill 1998

Leif Kalev

Algus 3. lk

mängis siin kaasa ka tegelik olukord ülikoolis, eriti just üliõpilaste osas, mille parandamise võimalusi ma nägin. Muid võimalusi peale esinduse ei paistnud üldse olevat – kui kuskil parandada, siis esinduse kaudu ja seegi on üsna keeruline.

Kas huvi oli endapoolne või kutsus keegi, kes juba varem sellega tegeles?

Kutsuti ka, aga suhteliselt natuke, pigem oli ikka enda algatus. See aasta oli üldse aktiivne uute tegelaste ilmumise aasta.

Mida esindus annab üliõpilasele, kes on selle liige, ja mida tavaüliõpilasele?

Liikmele annab ta kindlasti eneseteostamise võimaluse, võimaluse mõjutada ülikoolis toimuvaid protsesse mingil määral ja võimaluse sidemeteks erinevate inimestega. Juba kandideerimine iseendast tekitab mõnevõrra uut

tasandi kasvõi valijatega suheldes. Lisaks tulevad juurde veel teised esinduse liikmed, nii et suhtluskeskkond kindlasti suureneb.

Mida ta kindlasti annab tavaüliõpilasele, on teatavgi institutsioon, mis tegutseb üliõpilaskultivaatekohalt lähtudes, see tähendab – on mingisugune koht, kuhu võib pöörduda kartuseta, et asi jõuab otsesid või kõveraid teid pidi just selle isiku või institutsiooni, kellega probleem on tekkinud. Samuti on ta mingisugune lootus, et asja ei üritata lihtsalt ära summutada. Neid küsimusi, millega on esinduse poole pöördutud ja mis õppekorraldusega seonduvad, oleme küll üles tõstnud. Selles näen ma esinduse põhilist rolli meie olemasolevate võimaluste juures.

Lisaks pakub esindus kindlasti teataval määral informatsiooni, meil on oma list ja me edastame infot ka muul viisil ja kui esindus saab veidi kindla-

mad jalad alla, siis, ma usun, hakkab ta üha rohkem üliõpilastele pakkuma ka osalusvõimalusi niihästi üliõpilaspoliitilisel kui ka teaduskondlikul tasandil, aga miks mitte ka mingisuguste institutsioonide kaudu.

Kas Sinu arvates on üliõpilasel praegu Tartu Ülikoolis hea olla või mitte?

Minu arvates ei ole üliõpilasel Tartu Ülikoolis väga hea olla. Väga suur osa on siin lihtsalt selleks, et saada diplom, teatud osa on siin lihtsalt kuidagi – elab ära, võiks ka hullem olla, ja teatud osa on ka rahulolematuid. Kui me võtame Eesti kontekstis, siis Tartu Ülikoolis olemine on üks kõige paremaid olemisi üldse üliõpilase jaoks, aga siin on väga palju asju, mida peab parandama ja veidi läänelikumaks muutma.

Küsitles Fred Puss

Üliõpilaste häälekandjad Tartus

Algus 3. lk

naaberriikide üliõpilaskondade, üliõpilasspordist, kirjanduse arvustusi, karikatuure, vähemal määral ilukirjanduslikke palasid ja luuletusi, nekrolooge. Esimestel aastatel ilmusid teated ka Tallinna üliõpilaskonnast, vahepeal see ununes. Tallinna Tehnika-instituudi (hiljem -ülikooli) loomisega 1936. aastal see traditsioon taastus. Korraldus oli lehe ümber lahkkelisid, kord olid väljaandmisest cemaal korporat-

sioonid (1920. aastate lõpp), kord seltsid (1930. aastate lõpp), kuid leht ilmus ning pakkus lugemist nii üliõpilastele, õppejõududele kui vilistlastele. Paljud organisatsioonid tegid lehe tellimise oma liikmetele kohustuslikuks, kuid need otsused tehti alati suure häälteenamusega ning seega pakkus leht üliõpilastele vajalikke teateid ja huvitavat lugemist.

Viimane number ilmus 16. mail 1940. Selles on aga hoopis vastupidiselt negatiivsetele emotsioonidele ulatuslik kava

Üliõpilastele reorganiseerimiseks. Kavatsesi "panna rõhku täielikule üliõpilaskonnale ja ülikooli informatsioonile, mis kannab aga ikkagi ülevaatlikku ilmet, kuna kiiret informatsiooni tuleb üliõpilasel siiski ajalehtede kaudu jälgida." Ilmunud number saadeti tasuta kõikidele üliõpilastele, kelle aadress oli ülikoolil olemas, seda kavatsesi jätkata ka järgmiste numbrite puhul.

(Järgneb)

Fred Puss

organisatsioonide teated

* ÜS Raimla lauateniseturniirist

22. märtsil võtsid osa võistlejad kuuest organisatsioonist. Esikoha võitis ksv! Rasmus Mägi (Sakala), teiseks jäi ksv! Luigi Päre (Liivika) ja kolmandaks ksv! Jaanus Vahesalu (Liivika). Traditsiooni kohaselt jääb ennesõjaegne rändkari-

kas aastaks parima raimlase kätte, kelleks oli ksv! Kaur Parve.

* ENÜS

avas oma uued konvendiruumid Riia tänaval vilistlaspäeva ajal 21. märtsil. Lindi lõikas läbi prof. Jüri Kärner, kes oli ENÜSi taastamise ajal TÜ rektor.

Tartu Linnamuuseumist saadi tagasi endisaegne nimesilt. Üritusest võttis osa sadakond inimest.

* Korp! Indla

pidas 6.—8. märtsini kevadkommerssi.

info

väitekirj

Reedel, 3. aprillil kl 15.15 Lossi 3-223 kaitseb Jüri Tammaru magistratööd "Sümmeetria ja ratsionaalsus".

Reedel, 3. aprillil kell 12.15 Vanemuise 46 aud 327: Raivo Aunap kaitseb magistratööd "Kevadise künnimaa mõõtmine satelliitpildidel. Metoodika ja muutused 1990-ndate aastate alguses". Oponent: PhD Kiira Aaviksoo; Leida Lepiku magistratööd "Eesti haldusüksuste muutused kaartidel 1919-1997". Oponent: geograaf Heino Mardiste; Dago Antov magistratööd "Korrespondentsmaatriksi koostamisest transpordi-mudeli väljatöötamisel (Eestis teostatud rakenduste baasil)". Oponent: MSc Urmas Kase ja Urmas Visse magistratööd "Maakondliku geoinfoteemise loomise põhimõtted". Oponent: geograaf Andrus Meiner.

Esmaspäeval, 6. aprillil kl 14 kaitseb ph aud 102 Henn Saari doktoriväitekirja "Ein Weg zur Wortgrammatik am Beispiel des Estnischen", oponent on filoloogiadoktor Paul Alvre. Kl 16 kaitseb samas Annika Hussar magistratööd "Eestlaste eesnimedest aastatel 1930-1990", oponent on magister Peeter Päll.

Kolmapäeval, 8. aprillil kell 14 kaitseb nõukogu saalis Sergei Pakrijev doktoritööd "Depressiooni, alkoholi kuritarvitamise ja alkoholsõltuvuse levimus Udmurtia maaelanikkonnas" meditsiinidoktori kraadi saamiseks, oponeerivad prof Raimo K. R. Salokangas (Turu Ülikool) ja prof Lembit Rago (TÜ farmakoloogia instituut); ja Oleg Milenin doktoritööd "Koera sõõgitoru kaelaosa rekonstruktsioon revasculariseeritud iluemi autotransplantaadiga (uudne meetapilise transplantatsiooni meetod)" meditsiinidoktori kraadi saamiseks, oponeerivad prof. Lembit Roostar (TÜ kardioloogia kliinik) ja dots Toivo Suuroja (TÜ anatoomia instituut).

Neljapäeval, 9. aprillil kell 10 Vanemuise tn 46 aud 327: Jaak Kliimask kaitseb magistratööd "Eesti maapiirkondade arenguerisused". Oponent: geograaf Heino Mardiste; Jüri Kõre; ja Priidu Ristkok magistratööd "Regionaalpoliitika areng Eestis". Oponent: MSc Garri Raagmaa.

loeng

Demokraatia ja õiglus

Alates esmaspäevast 6. aprillist esineb loengutega demokraatia ja õigluse teemad

madel International Hobbes Associationi president Martin A. Bertman (Ohio, USA). Esimene loeng 6. aprillil kl 14.15 Lossi 3-223.

"Väliseestlased"

Välis-Eesti uuringute keskuse poolt korraldatava loengukursuse "Väliseestlased" avaloengud toimuvad esmaspäeval, 6. aprillil kell 14-16 ja teisipäeval, 7. aprillil kell 16-18 geograafia instituudis Vanemuise 46. Lektor prof Tiit Rosenberg.

varia

Eesti-Tiibeti Kultuuriseltsis

Reedel, 3. aprillil kl 16 on Lossi 3 aud 406 Eesti-Tiibeti Kultuuriseltsi üldkoosolek. Kavas Märt Läänemetsa ettekanne "Hiina oma silmaga".

Prantsuse Teaduslikus Instituudis

Teisipäeval, 7. aprillil kell 18.15 on Lossi 3-217 prof Jaak Kangilaski 3. loeng "Prantsuse kunstist eelmise sajandi lõpust tänapäevani".

Peremajutus

Seoses 6. - 10. maini toimuvate rahvusvaheliste üliõpilasmängudega vajab majutustoimikond

vabatahtlike abi külaliste majutamisel. Enamik SELLi mängudel osalevatest sportlastest paigutatakse elama Tartu hotellidesse, koolidesse ja ka ühiselamutesse. Osa sportlastest on aga avaldanud soovi võimaluse korral ööbida kohalikes peredes. Kõigil, kes sooviksid pakkuda oma abi peremajutuse korraldamisel, palume ühendust võtta SELLi mängude majutustoimikonnaga aadressil Pepleri 14 või telefonil 430 833.

Lisainfo K. Kuningas, tel 430 833, e-post: mty-tyk@ut.ee.

Psühholoogiasever

Teatame psühholoogiahuviilistele uuest [www-leheküljest](http://www.ut.ee/PS) "Psühholoogiasever" (<http://www.ut.ee/PS>). See pakub erinevaid suhtlemisvõimalusi Interneti vahendusel. Elektroonilises jututoas toimub 2., 9. ja 16. aprillil kell 18-20 kursus stressist, seda viib läbi arst-intern Katrin Taruste. Info ja registreerimine <http://www.ut.ee/PS/stress.html>, e-post: kylli@tnk.tartu.ee, tel. 432 500.

töö

Õpetajaks

Kabala Põhikool Raplamaal pakub alates 1998/99. õppeaastast tööd eesti keele ja

kirjanduse õpetajale (täiskoormus). Tööleasuja soove arvestades on võimalik saada ka kas 0,5 raamatukoguhoidja koormust või inglise keele (või ajaloo) osalist tunnikoormust. Ühe- või kahetoaline ametipind.

Täpsem info: Kabala Põhikool, Tamme, EE3520 Raplamaa; tel (248) 65 691, 65 640.

kontsert

Heategevuskontsert Soome ja Eesti 80

Meeskoor LAULAJAT (Tampere, Soome) annab kontserdi aulas pühapäeval, 19. aprillil kell 18.

Kava koosneb soome meeskoorilauludest (Sibelius, Madetoja, Palmgren, Rautavaara jt), esineb ka Tartu meeskoor GAUDEAMUS.

Kontserdi sissetulek läheb LC Tartu-Tamme vahendusel soomepoiste toetamiseks.

Piletid täiskasvanuile 25 ja õpilastele 10 krooni, eelmüük Tampere Majas, Jaani 4, Tartu (T-R 10-16, P 12-17, E, L suletud, tel 27 390 911).

Nr. 13 (1925)

Neljapäev,
9. aprill
1998Ilmub 1948.
aastast

Hind 2 krooni

Universitas Tartuensis

messireportaaz

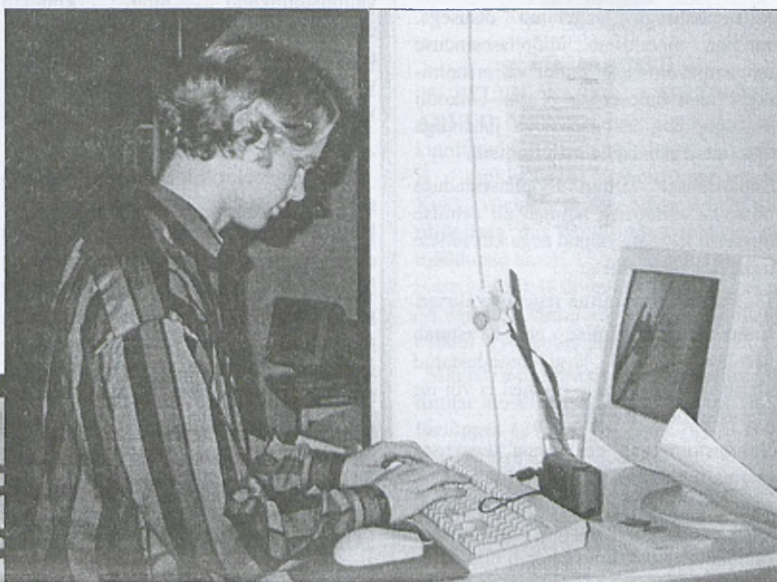
Innovaatikamessi tasus vaadata

Kui toimetust messile jõudis, olid preemiad juba jagatud. Innovatsioonipreemiad. Lõpule oli jõudmas järgminegi üritus - anekdoodiraamatu esitlemine. Autasude jagamisest ja muust taolistest ametlikest asjadest on nii palju kirjutada tulnud, et mõnikord ei oska päeva lõpuks enam alust ja öeldist ära tunda. Ametlik materjal ilmub nüüdki. Seepärast otsustasime messil veidi omapead ringi käia.

Raamatu "Vivat Academia!" Tartu Ülikooli anekdootides" esitlemise lõpetasid anekdootidest väga lugu pidav rektor Peeter Tulviste ja koostaja humorist Erkki Kõlu.

viib meid avaliku halduse tudengi Siim Telleri (fotol) juurde, kes seletab, kuidas protsess käib.

esindaja Järvamaal Ene Voolaid nendib sama - huvi tuntakse ja tal on messil ka kasulikke kontakte tekkinud.

□ Messi uus infoedastusviis oli Eestis esmakordselt nii laialdaselt kasutusel.

Fotod tehakse digitaalkaamera, mis salvestab need enda kõvaketta peale. Siis ühendatakse see juhtmega arvuti külge ja pildid tõmmatakse vastava programmi arvuti kõvakettale. Töötlene natuke, lõikan, muudan heledust ning värve ja panen koos tekstiga lehekülgedele. Seejärel pannakse need keskarvuti kõvaketta peale. Nii lihtne see ongi!

Siin on võimalik vaadata läbi interneti ka konverentsiaalset tulevat videopilti. Neljapäeval, kui ministril oli ringkäik tehnikas, võis kohe avamispilte näha.

See ju lausa tulevikuaja-leht!

Mida teised kõrgkoolid pakuvad? Põllumajandus-ülikooli laual käib ringi mingi tuuliku moodi asi, tiibadel reklaamleheküsed.

Tuule abil pöörlema hakkav tuuleveski tekitab mehaanilist energiat, mida saab kasutada vesikivi ringiajamiseks ja jahu tegemiseks nagu vanasti. Tänapäeval oleks vaja sellega ühendada elektrigeneraator, siis saame sellest elektrivoolu. Teine võimalus on risti vastupidi - ajada seda väikese elektrimootoriga ringi ja panna neljale purjelabile kaheksa reklaami. Sel kujul saaksime kompaktselt reklaamiratta, mida inimesed oma pöörlemise pärast meelsasti vaataksid.

Nii tutvustas leiutist EPMÜ keskkonnaparatuuri labori juhataja Valdur Tiit.

Pressiesindaja Katrin Uindi sõnul tuntakse põllumajandusülikooli vastu päris suurt huvi, ka tehnikaülikooli esindajad ei saanud huvipinuduse üle kurti.

Õppimisvõimalusi tutvustasid ka meie Pärnu ja Türi kolledž. Ülikooli

Füüsika-keemiateaduskonna boksi juures hoiab Eeva Kumberg teabetalitusest vastu nägu mingit juhtmega otsikut. TÜ füüsika instituut, nahahaiguste kliinik ja laserfirma Estla on teinud vaskaurude laseri, millega saab ravida mitmesuguseid nahahaigusi ja teha nahakirurgiat (ekseemid, akne jt). See uut tüüpi väga väikeste mõõtudega ühefaasiline seade mahub arvatavasti, on kerge ja seda võib koduski kasutada, ka näiteks tätoveeringute mahavõtmiseks. Eeva märgib, et see on hea näide, kuidas meditsiin ja füüsika on teineteisele kätte ulatanud. Füüsika-matemaatikadoktor Rein Kink: füüsikute osa peaks arstiteaduses palju suurem olema. Kolm aastat, mil ma sellega tegelnud olen, on näidanud, et oleks vaja spetsiaalset ettevalmistust - valmistada ette füüsikuid koos arstidega, siis saaks ka Tartus palju maailmatasemel asju teha.

□ Patsient Eeva talus laserravi hästi.

AHHAA! Ei, see pole hüüatus eelmise seletuse peale, vaid niisugused tähed seisavad ülikooli huvikeskuse nimetuse taga.

Innovatsioonipreemiad

Innovatsioonipreemia komisjon: esimees I prorektor prof Toivo Maimets, liikmed professorid Jaak Aaviksoo, Jüri Tamm, Enn Seppet ja dots Mati Pääsuke otsustas anda välja 4 innovatsioonipreemiat suurusega 37 500 krooni järgmistele projektidele:

füüsika-keemiateaduskonna eksperimentaalfüüsika ja tehnoloogia instituudi projekt: "Müomeeter - seade bioloogiliste kudede funktsionaalse seisundi diagnostikas" - vanemteadur Arved Vaini juhtimisel, töörühma liikmed Leo-Henn Humal, Violetta Vain, Aadi Kaljuvee, Leevi Sellior;

tehnoloogiakeskuse ja füüsika-keemiateaduskonna keemilise füüsika instituudi ühisprojekt: "Automaatne dosimeetiline kompleks koos termoluminesentsdetektoritega" - keemik Mihkel Kerikmäe juhtimisel, töörühma liikmed Mihhail Danilkin, Jaan Kaasik, Aime Lust;

füüsika instituudi, firma Estla ja arstiteaduskonna nahahaiguste kliiniku ühisprojekt: "Meditsiiniline CuBr lasersüsteem. Aparatuuri väljatöötamine, intensiivse kvaasipideva laserkiirguse ravitoime uurimine nahahaiguste teraapias ja kirurgias" - laborijuhataja Rein Kingu juhtimisel, töörühma liikmed Jevgeni Bernik, Helgi Silm, Ants Lõhmus, Anne Rüütel, Tea Avarmaa, Juri Maksimov, Jevgeni Slivinski, Mihkel Raamets, Tõnu Tamm, Meelis Reidla;

füüsika-keemiateaduskonna keskonnafüüsika instituudi projekt: "Elektrooniline aerosoolispektromeeter (EAS)" - teadur Aadu Mirme juhtimisel, töörühma liikmed Ilannes Tamm, Eduard Tamm.

Komisjon otsustas välja anda ka 4 ergutusauhinda suurusega 12 500 kr:

arstiteaduskonna spordimeditsiini ja taastusravi kliiniku projekt: "Programmpakett LACTOR vastupidavusliku iseloomuga kehaliste koormuste funktsionaalsete parameetrite hindamiseks" - prof Toomas Karu juhtimisel, töörühma liikmed Georgi Slavin, Harry Lemberg, Jelena Vider;

bioloogia-geograafiateaduskonna molekulaar- ja rakubioloogia instituudi projekt: "Vahend ja meetod DNA nukleotiidide järjestuse määramiseks laserspektroskoopia abil" - emeriitprof Karl Rebasse juhtimisel;

bioloogia-geograafiateaduskonna botaanika ja ökoloogiainstituudi projekt: "Ehitismälestiste dendrokronoloogiline dateerimine" - Alar Läänelaiu juhtimisel;

arvutuskeskuse projekt: "Mess internetis" - peaspetsialist Otto Telleri juhtimisel.

Koolipoisid vahivad põnevil silmi magnetvurri, mis õhus hõljuma hakkab. Kahte sorti põnevaid helendusi saab näha väikeses kinnises ruumis.

Huvikeskus on alles uus asi, oma nimegagi väljas esimest korda. Projekti juht Tiit Sild:

Nimekonkursile laekus 140 pakkumist, seal on need kirjas. Mõned on iseenesest naljakad, nagu näiteks Jurjev Universum või Dünamo, Fookus-Pookus jne. Lõpuks valisime AHHA.

Palju huvikeskuses inimesi töötab?

Palgal olen ainult mina. Aga kui vaata praegu Helle Jaanist, kes keerutab innukalt planissööri, või mõnda teist, siis näete, et nad on siin missiooni pärast. Ülikoolis on palju neid, kes on teadust populariseerinud või huvipõpet teinud. Sellele ma loodangi ja seepärast ma nii väga ei kardagi.

Et näidata, mida me üldse pakkuma hakkame, korraldame mais koos Soome huvikeskuse Heureka näituse ülikooli kergejõustikusaalis. Tähetorni rahvas toob välja planetaariumi.

Maailmapraktikas selliseid ülikoolide juurde loodud huvikeskusi praktiliselt ei olevatki, enamasti on need teadustehniliste muuseumide juures. Meie keskus on unikaalne selles mõttes, et kui vaadata Raekoja

platsi poolt Tähetorni suunas, on tal eriti soodne asukoht. Tähetornile peaks lisanduma ka vana anatoomikumi hoone. Oleme oma projekti tutvustanud Põhjamaade teaduskeskuste liidu juhatajale, kelle meelest sellise asupaiga ja ülikooli juures võib sellest üks Euroopa huvitavamaid huvikeskusi tulla.

Esimeses näitusehallis tutvustavad enast mitmed koolid, keskeriõppeasutused jt. Näha on ka kunstikooli mööblit. Väljas on vist ka need Kölnis messil käinud ja Eesti mööblidisainereid üksteise vastu viinud esemed. Huvitav on see mööbel igatahes!

Selles hallis sagib rohke õpilasi. Laual on pidevalt lauljaid, tantsijaid, mängijaid ... ja see laulja on ju Forseliuse Gümnaasiumi direktor Paul Lääne (fotol).

Järg 3. lk

Laulavad õpilased ja õpetajad.

Tartu Ülikooli Üliõpilasesinduse

Tartu Ülikooli Üliõpilasesinduse OTSUS

30.03.1998

üliõpilasesinduse valimisjuhendi vastuvõtmisest

Üliõpilasesindus otsustab:

üliõpilasesinduse valimisjuhend alljärgnevas sõnastuses vastu võtta ning esitada kinnitamiseks rektorile.

Leif Kalev, üliõpilasesinduse esimees

I. VALIJAD

1. Üldalused

Tartu Ülikooli Üliõpilasesinduse (edaspidi üliõpilasesinduse) liikmed valitakse vabadel, otsestel, üldistel, võrdelistel ja ühetaolistel valimistel. Kogu ülikool moodustab ühe hääletuspiirkonna. Hääletamine on salajane.

2. Valijad, nende õigused ja kohustused

Üliõpilasesinduse valimise õigus on kõigil Tartu Ülikooli üliõpilastel (edaspidi üliõpilastel).

Valijatel on õigus saada valimistoimkonnalt valimistesse puutuvat teavet ning selgitusi valimiskorra kohta.

Valija võib kontrollida enda ja teiste valijate nimekirja kandmise õigsust pärast valijate nimekirja üldiseks tutvumiseks väljapanemist ning nõuda eksimuste puhul valimistoimkonnalt nende parandamist. Rikkumiste tuvastamisel tuleb teha parandused.

Valijal on õigus esitada kaebusi käesolevas juhendis kehtestatud korras.

Valija peab sedeli täitma hääletuskohas valimistoimkonna poolt selleks märgitud piirkonnas. Vastasel juhul loetakse hääletussedel rikutuks ega lubata seda valimiskasti lasta.

3. Hääletamine

Hääletamiseks tuleb minna hääletuskohta ning esitada oma üliõpilaspilet või õpinguraamat. Selle põhjal annab valimistoimkonna liige valijale valijate nimekirja alusel hääletamissedeli. Hääletamissedeli saamise kohta annab valija allkirja vastavasse nimekirja.

Valija täidab hääletamissedeli, kirjutades sellele enda toetatava nimekirja ning soovi korral ühe selle kandidaadi numbri vastavalt hääletuskohas olevale kandidaatide üldnimekirjale. Seejärel laseb valija sedeli valimiskasti.

Kui valija avastas hääletamissedelil vigu või rikkus hääletamissedeli, on tal sedeli valimistoimkonna liikmele tagastamisel õigus saada uus hääletamissedel. Kui valija oli rikutud sedelile juba märkinud oma otsustuse, kriipsutab ta selle enne sedeli tagastamist läbi nii, et otsustus ei ole loetav.

Hääletusajad määrab valimistoimkond. Hääletada peab saama vähemalt kaheksa tundi igal valimispäeval. Hääletusaja lõppemisel võivad veel hääletada ainult juba valimisruumis viibivad valijad. Hääletusaegadest ja hääletuskohast annab valimistoimkond teada hiljemalt kandidaatide registreerimise alguseks.

II. KANDIDAADID

4. Kandideerimise õigus

Üliõpilasesindusse võib kandideerida iga üliõpilane, kes on nõuetekohaselt üles seatud ja 6. punktis märgitud andmed valimistoimkonnale teatanud.

5. Ülesseadmine

Nimekirja seab üles vähemalt viisteist üliõpilast, andes sellele oma toetusallkirja. Kandidaati ise ei või enda nimekirja ülesseadajate hulgas olla.

Kandidaatide arv nimekirjas pole piiratud, kuid iga isik saab kandideerida ainult ühes nimekirjas. Nimekirjad võivad endale nime võtta.

Kandidaate saab üles seada kaksteist kuni kümme ööpäeva enne valimiste algust. Nimekirjad esitatakse valimistoimkonnale üliõpilasesinduse ruumi Ülikooli 20-305. Lõpptähtjast hiljem esitatud avaldusi ei võeta arvesse, nende koostamisajast sõltumata.

Ülesseadmiseks vajalikud materjalid peavad olema üliõpilasesinduse ruumist kättesaadavad hiljemalt viis tööpäeva enne kandidaatide ülesseadmise algust.

6. Nõutavad andmed

Valimistoimkonda tuleb kirjalikult teavitada iga kandidaadi täisnimest, elukohast ja üliõpilaspileti või õpinguraamatu numbrist. Samuti peab iga kandidaat oma nõusolekut väljendama sellekohase allkirjaga. Esitamisel tuleb valimistoimkonnale teatada nimekirja esindaja isik ja ühendusandmed, sealhulgas vähemalt elektronpostiaadress või telefon.

7. Registreerimine ja puuduste kõrvaldamine

Valimistoimkond registreerib valimisjuhendi nõuetele vastavad nimekirjad ja kandidaadid nimekirjade esitamise tähtaja lõppedes. Valimistoimkonna liiget kandidaadiks ei registreerita.

Õigeaks ajaks esitatud, kuid nõuetele mittevastavate nimekirjade esindajatele tagastab valimistoimkond ülesseadmispea puutuvad dokumendid puudusi ära näidates parandusteks, mis tuleb teha kaheksa tunni jooksul. Dokumentide ja setletuste saamise kohta annab nimekirja esindaja allkirja. Tähtjaks puuduste kõrvaldamisel nimekirja või kandidaati registreeritakse, vastasel juhul ei saa ta kandideerida.

Kui ülesseadmise ja muudatuste tegemise viimane päev on puhkepäev, loetakse lõpptähtjaks sellele järgnev esimene tööpäev.

8. Registreerimisjärgsed muutused kandidaatide nimekirjas

Pärast kandidaatide registreerimise lõppu ei ole lubatud kandidaatide nimekirjades muudatusi teha, välja arvatud, kui tõendatakse, et kandidaat ei ole üliõpilane või ei ole esitanud valimisjuhendis nõutud andmeid.

Kui kandidaatide nimekirjas olev kandidaat kustutatakse nimekirjast valimiste päeval, arvestatakse temale antud hääli ainult esindajakohtade jaotamisel nimekirjade vahel.

□ Tudengid saavad uut üliõpilasesindust valida 28., 29. ja 30. aprillil.

9. Kandidaadiks olemisest tekkivad õigused

Kandidaadid võivad viibida valimistoimkonna koosolekul, millel loetakse hääli.

Kandidaadil on õigus saada valimistoimkonnalt tõend, millel on märgitud tema nimi, teaduskond ja kandidaadiks olek.

10. Kandidaatide tutvustamine

Hiljemalt kaks tööpäeva enne hääletuse algust pannakse kandidaatide üldnimekirja valimiskohas nähtavalt välja ning saadetakse üliõpilasesinduse elektronpostilisti.

Valimistoimkond võib korraldada kõiki nimekirju võrdselt tutvustavaid üritusi.

III. KORRALDAJAD

11. Valimiste aeg ja valimistoimkonna moodustamine

Valimised peavad toimuma õppetööpäevadel, soovitatavalt teisi-, kolma- või neljapäeval. Täpsed valimispäevad, vähemalt kaks, määrab kindlaks üliõpilasesindus vähemalt kakskümmend viis päeva enne valimiste algust, valides ühtlasi neli esindajat valimistoimkonda. Valimiste väljakuulutamise otsus tuleb avalikult teatavaks teha hiljemalt kaks-

kümmend kaks päeva enne valimiste alguspäeva.

Üliõpilasesindus teavitab valimispäevadest ühe tööpäeva jooksul nende kindlaksmääramisest Tartu Ülikooli rektorit (edaspidi rektorit), kes nelja tööpäeva jooksul teab saamisest nimetab ülikooli esindaja valimistoimkonnas.

12. Korralised ja erakorralised valimised

Korralised valimised toimuvad üks kord aastas, aprillikuus.

Kui üliõpilasesindus koosseisu kolmeneljandikulise hääleteenamusega nii otsustab või kui kuue nädala jooksul, välja arvatud kodukorras määratud koosolekuvabad ajad (vaheajad), pole koosolekut toimunud, toimuvad üliõpilasesinduse erakorralised valimised. Kuuenädalast tähtaega arvestatakse alates vaheaja lõpust või kuni vaheaja alguseni.

Erakorraliste valimiste puhul järgitakse üliõpilasesinduse valimiste üldist korda. Erinevused tähtaegades kehtestab valimistoimkond neljaviiendikulise koosseisu hääleteenamusega langetatud otsusega. Erandina moodustab üliõpilasesinduse kogunemisvõimetuse puhul valimistoimkonna täies koosseisus Tartu Ülikooli Nõukogu, järgides käesoleva juhendiga kehtestatud esindajate mahusuhteid.

Erakorraliselt valitud üliõpilasesinduse koosseisu volitusag hõlmab nii eelmise koosseisu katmata jäänud aega kui sellele järgnevat tegevusaastat.

13. Valimistoimkonna tegevuse alused

Valimiste läbiviimise eest vastutab käesoleva juhendi järgi moodustatud valimistoimkond, mille liikmed ei või ise valimistel kandideerida.

Valimistoimkond peab oma tegevuses lähtuma rangest erapooletusest ja valijas-konna tegeliku tahte võimalikult täpse kajastamise saavutamisest. Valimistoimkond kontrollib valimisjuhendi täitmist ja tagab selle ühetaolise kohaldamise.

Valimistoimkonna koosolek on otsustusvõimeline, kui sellel osaleb vähemalt pool

4) valimissedelite valmistamise ja valijateni jõudmise korraldamine;

5) valimistulemuste protokollimine ja avalikustamine;

6) valimisürikute hoidmise ja hävitamise ettekirjutiste täitmine;

7) kandidaatide registreerimine;

8) sellekohaste juhiste puudumisel valimistega seonduvate küsimuste otsustamine;

9) valijatele hääletamise aja ja koha teatavakstegemine;

10) hääletamiskoha ja valimiskastide ettevalmistamise tagamine;

11) hääletamise korraldamine;

12) valijate nimekirjaga tutvumise võimaluse tagamine;

13) hääletuse salajasuse tagamine;

14) valijatele nende soovil valimistega seonduvate küsimuste selgitamine.

15. Valimistega seotud kulud

Valimiste eelarve ja valimiskuludeks raha eraldamise esialgse kava koostab valimistoimkond ning kinnitab üliõpilasesinduse eestseisus vähemalt viisteist päeva enne valimisi, lõpliku valimiseelarve hiljemalt viis päeva pärast valimisi.

16. Valijate nimekirja

Valijate nimekirja koostab ja selle õigsuse eest vastutab õppe- ja üliõpilasesinduse eest. Hiljemalt kakskümmend üks päeva enne valimisi annab ta valimistoimkonnale üle valijate esialgse ning hiljemalt kaks päeva enne valimiste algust lõpliku üldnimekirja. Valijate nimekirjas peavad sisalduma valija ees- ja perekonnanimi, õpinguraamatu ja üliõpilaspileti number ning teaduskond.

Valijate nimekirjast väljajäänud üliõpilased võetakse sinna valimiste ajal üliõpilaspileti või õpinguraamatu alusel.

17. Hääletamissedelid ja valimiskast

Hääletamissedelid on ühesuguse välisusega ning valimistoimkonna poolt pitsatiga märgistatud. Sedelil peavad sisalduma valimiste aeg ning kohad eelistuste kirjutamiseks.

Enne hääletamise algust kontrollib valimistoimkond valimiskastide tühjust. Seejuures peab kohal viibima enamik valimistoimkonna liikmetest. Hääletamise vaheaegadel valimiskast plommitakse või pitseeritakse.

18. Hääletuskoht

Hääletuskoht peab olema kergesti ligipääsetav. Üldjuhul määratakse hääletuskohaks ruum, mida võimalikult suur arv üliõpilasi võimalikult tihedalt külastab. Valimistoimkonna otsusel võib hääletuskohti olla mitu.

Hääletuskohas peavad olema hääletamissedelite väljaandmise koht ja valimiskast. Hääletuskohas peab olema välja pandud kandidaatide üldnimekirja.

Hääletamise ajal viibib hääletuskohas vähemalt kaks valimistoimkonna liiget. Nende pädevuse piires korra tagamiseks antud korraldused on täitmiseks kohustuslikud kõigile ruumis viibivatele isikutele. Kui valimistoimkonna liikmel tekib kahtlus, et valija on juba varem hääletanud, tuleb see selgitada enne hääletamissedeli valimiskasti laskmist.

Valimistoimkonna liikmete juhised olukorra parandamiseks tuleb täita, kui need pole vastuolus käesoleva juhendi põhimõtetega.

IV. RIKKUMISED JA VASTUVÄITED

19. Lubamatu kihutus

Kihutustöö üliõpilasesinduse valimistel on lubatud. Keelatud on valijate otsene äraostmine ja hääletuskohas propaganda tegemine hääletuspäevadel.

Hääletuskohas ei või olla nimekirjade propagandamaterjale. Valijate abistamise eesmärgil paneb valimistoimkond üles kandidaatide üldnimekirja ning võib üles panna nimekirjade eeskavad enda poolt kehtestatavas ühesuguses formaadis.

20. Karistused

Valimisjuhendi rikkumise eest võib valimistoimkond kohaldada järgmisi karistusi:

1) kirjalik noomitus,

2) kandidaadi kustutamine,

3) nimekirja kustutamine.

Noomituste tegemise otsustab valimistoimkond oma koosolekul sellekohase ettepaneku alusel. Kolmekordne noomitus loetakse võrdseks kandidaadi kustutamisega.

Kustutatud kandidaadi poolt antud hääli ei arvestata kohtade jagamisel nimekirjade vahel. Kustutatud kandidaati ei või saada üliõpilasesinduse liikmeks.

Kustutatud nimekirja hääli ei arvestata kohtade jagamisel nimekirjade vahel.

Kustutamise alused on valimisjuhendis ammendavalt loetletud. Kui pole märgitud otsustamismenetluse erikorda, piisab kustutamiseks eksimuse tuvastamisest valimistoimkonna poolt.

21. Hääle mittearvestamise alused

Valimispäeval hääletuskohta nimekirja propagandamaterjalide paigaldamise eest kandidaati kustutatakse. Tuvastamiseks on vajalik vähemalt ühe valimistoimkonna liikme juuresolek, kuid otsuse langetab valimistoimkond täishääleteenamusega.

Kui kandidaat teatab valimistoimkonnale, et ei andnud nõusolekut kandideerimiseks, kandidaati kustutatakse.

Kui hääletuskohas on valimispäeval propagandat teinud vähemalt viiendik nimekirja kandidaatidest, kustutatakse kogu nimekirja.

22. Vastuväidete esitamise üldalused

Vastuväiteid võib esitada käesoleva juhendiga ettenähtud piirides ja korras.

Avalduse või kaebuse esitajat tuleb otsestest teavitada hiljemalt kahe tööpäeva jooksul alates selle langetamisest, kui ta on väljendanud soovi otsusest teada saada ning jätnud oma ühendusandmed.

23. Avaldused valijate nimekirja kohta

Avaldused valijate nimekirja ebaõigsuse kohta esitatakse valimistoimkonnale, mis vaatab need läbi kolme tööpäeva jooksul avalduse esitamise eest.

24. Kaebused kandidaatide ülesseadmise kohta

Kaebusi kandidaatide registreerimise kohta esitatakse kolme päeva jooksul pärast sellekohase otsuse tegemist valimistoimkonnale, mis vaatab kaebuse läbi kolme tööpäeva jooksul.

25. Kaebused valimisjuhendi rikkumise kohta

Valimisjuhendi rikkumisest kandidaatide või teiste isikute poolt tuleb teatada valimistoimkonnale. Kaebuse võib esitada iga rikkumisest teadlik isik. Valimistoimkond vaatab kaebused läbi kolme tööpäeva jooksul esitamise eest.

Vastuväiteid valimismenetluse rikkumise kohta saab esitada hääletulemuse alguseni.

Hilisemaid vastuväiteid võib valimistoimkond arutada üksnes juhul, kui nende varasem teadasaamine oli võimatu ning vastuväide esitati teadasaamisest nii ruttu, kui võimalik, kuid mitte hiljem kui valimisprotokoll kinnitamiseni. Hilisemad vastuväited ei saa kaasa tuua valimiste kehtetukstunnistamist.

26. Asjaomaste edasikaebed valimistoimkonna tegevuse suhtes

Valimisjuhendi 19.-21. punktis märgitud valimistoimkonna otsuste peale võib puudutatud isik edasi kaevata rektorile. Rektor võib saata küsimuse valimistoimkonnale teistkordseks läbivaatamiseks.

Kui valimistoimkond oma otsust ei muuda ning selgelt on tuvastatud valimisjuhendi rikkumine valimistoimkonna poolt, võib rektor oma otsusega küsimuse teistiti lahendada. Rektor muudab valimistoimkonna otsust vaid rikkumise kõrvaldamiseks vajalikes minimaalses piirides.

Rektori otsustamisajast on kolm tööpäeva vastuväite saamisest.

valimisjuhend

27. Muud kaebused valimistoimkonna tegevuse suhtes

Valimisjuhendi 10. punkti 1., 3., 4., 6., 9., 10., 12. ja 14. alapunktis märgitud küsimustes võib valimistoimkonna vastusega mitterahuldumisel kaebusega pöörduda üliõpilasesinduse eestseisuse ning 5. ja 7. alapunkti küsimustes rektori poole. Eestseisus ja rektor langetavad neis küsimustes valimistoimkonnale siduva otsuse.

Valimisjuhendi 23. ja 24. punktis ette nähtud vastuväidete esitaja võib valimistoimkonna otsustega mittenoostumisel nelja päeva jooksul avalduse või kaebuse rahuldumata jätmise otsuse teatavakstegevusest kaevata rektorile. Rektor võib nõuda valimistoimkonnalt otsuse läbi vaatamist.

Käesolevas punktis esitatud kaebuste kohta otsuste langetamise aeg on kaks tööpäeva vastuväite saamisest.

V. TULEMUSTE SELGITAMINE JA VÄLJAKUULUTAMINE

28. Põhimõtted

Üliõpilasesindusse valitakse kolmkümmend üks liiget. Esindajakohad jagatakse vastavalt hääletamas käinute arvule nimekirjade vahel, kus valituks osutuvad enim hääli saanud.

29. Hääletugemise korraldamine

Hääli loeb valimistoimkond võimalikult kohe hääletuse lõppemise järel.

Valimistoimkond avab valimiskasti pärast hääletuse lõppemist. Valimiskasti varasem avamine on keelatud. Enne valimiskasti avamist peab valimistoimkond selgitama ja kustutama kasutamata jäänud hääletamissedelid.

Hääle lugemise juures peab viibima enamik valimistoimkonna liikmetest. Lisaks kandidaatidele võivad kohal viibida ainult valimistoimkonna poolt lubatud isikud.

30. Üliõpilasesinduse liikmete selgitamine

Pärast kehtivate hääletussedelite üldarvu kindlakstegemist loetakse kokku igale nimekirjale ning seejärel igale kandidaadile antud häälte arv.

Nimekirjadele antud hääled teisendatakse kohtadeks, kasutades Saint-Lagué reegliti (jagajad 1, 3, 5, 7 jne). Kui mõnele nimekirjale langeb rohkem kohti, kui seal on kandidaate, jaotatakse ülejäävad kohad teiste nimekirjade vahel üldistel alustel.

Võrdsete jagatiste korral saab esindajakoha nimekirja, mille poolt on antud kokku rohkem hääli. Nimekirjade toetuse võrdsuse korral eelistatakse nimekirja, mille vastava kandidaadi poolt on antud enam hääli. Kui ka see näitaja on võrdne, eelistatakse varem registreeritud nimekirja.

Nimekirjade sees paigutatakse kandidaadid vastavalt kogutud häälte arvule pingereid. Valituks osutuvad rohkem hääli saanud kandidaadid vastavalt nimekirja saavutatud esindajakohtade arvule. Häälte võrdsuse korral eelistatakse kandidaati, kes asetses alguses nimekirjas eespool.

31. Valimiste kehtetuks tunnistamine

Valimistoimkond võib algatada valimise kehtetuks tunnistamise, kui valimisjuhendit on oluliselt rikutud. Valimisjuhendi rikkumine loetakse oluliseks, kui on tõendatud, et selle tulemusena jaotus teisiti üle

kahe viiendiku esindajakohtadest üliõpilasesinduses ning et rikkumine oli tahtlik.

Valimiste kehtetuks tunnistamise algatab valimistoimkond konsensuse alusel üliõpilasesinduse senisele koosseisule saadetava esildisega teha rektorile ettepanek valimiste kehtetuks tunnistamiseks. Erakorraliste valimiste puhul teeb valimistoimkond kehtetuks tunnistamise ettepaneku rektorile ise, konsensuse alusel. Valimistoimkonna esildise või ettepaneku esitamisest peatub kõigi tähtaegade kulgemine.

Valimiste kehtetuks tunnistamist saab algatada üksnes enne hääletugemise algust.

Valimistoimkonna esildise saamisel võib üliõpilasesindus koosseisu häälteenamusega teha rektorile ettepaneku valimiste kehtetuks tunnistamiseks. Sellisel juhul on lõplik otsustusõigus rektoril. Otsuse langetab rektor kolme tööpäeva jooksul valimistoimkonna selleskohase aruande kättesaamisest.

Kui rektor loeb valimised kehtivaks, jätkub valimistulemuste selgitamine ja väljakuulutamise üldistel alustel. Valimiste kehtetuks tunnistamisel toimuvad nelja nädala jooksul üliõpilasesinduse erakorralised valimised.

32. Valimistulemuste väljakuulutamise ja avaldamine

Valimisprotokolli koostab ja allkirjastab valimistoimkond kahe päeva jooksul hääletamise lõppemisest. Valimisprotokolli kinnitavad oma allkirjadega valimistoimkonna liikmed. Protokolli allkirjastamisega loetakse valimistulemuste kinnitatuks. Välja arvatud 31. punktis ette nähtud juhtudel, on valimistoimkond kohustatud protokollit tähtaegselt koostama ja allkirjastama.

Protokollile lisatakse valimistoimkonna liikmete eriarvamused ning valimistoimkonnale esitatud avaldused ja kaebused valimisjuhendi rikkumiste kohta ning valimistoimkonna otsused neis küsimustes.

Valimistulemused avaldatakse valimistulemuste kinnitamise järel ülikooli häälekandjas või selle puudumisel üliõpilaskonda kõige paremini katvas väljaandes. Lisaks sellele saadetakse nad üliõpilasmavalitsuse elektronpostilisti ning pannakse välja üliõpilasmavalitsuse ruumi.

33. Üliõpilasesinduse liikmete ametisseastumine

Uute üliõpilasesinduse liikmete volitused algavad valimistulemuste kinnitamisest.

Valitud üliõpilasesinduse esimene koosolek peab toimuma hiljemalt mai esimesel täisnädalal.

Asendusliikmete tuleku korra määrab üliõpilasesinduse dokumend.

34. Rakendusjuhised

Üliõpilasesinduse valimisjuhendi võtab vastu üliõpilasesindus ja kinnitab rektor.

Pärnu ja Türi kolledži üliõpilaste kohaliku esindamise kord kehtestatakse sellekohaste üliõpilasesinduse otsustega.

- Vastu võetud üliõpilasesinduse koosolekul 30.03.1998.
- Rektor kinnitas eeskirja 3. aprillil.
- 24. aprillil on võimalik kõiki nimekirju UTs tutvustada.

□ **Innovatsioonitalituse vanemreferent Leeni Uba:** "Rõõmustasid rohke osavõtt, innovaatiliste projektide hulk, auhinnad ning koostöö- ja finantseerimisetetpanekud".

TARTU ÜLICOOLI VALITSUS

10. märtsil

* **SELLE AASTA VASTUVÕTU-ARVUD.** Valitsus tutvus haridusministri kinnitatud selle aasta bakalaureuse-, arsti- ja diplomioppe vastuvõtuaruvedega. Kokku võetakse tänava ülikooli 1478 uut üliõpilast, mis on 96 võrra rohkem kui möödunud aastal. Ülikoolipoolne soov oli vastu võtta 1648 üliõpilast, ülikoolisiselt on vajadus korral võimalik ka mõningal määral arve ümber jagada.

* **Magistriõppes saab tänava riikliku tellimuse alusel alustada 238 õppijat, doktoriõppes 129, interniooppes 160 ja residentiooppes 72.**

* **LEPINGULISTE ÕPPEKOHTADE TEENUSTADEST.** Arutati majandusteaduskonna dekaani prof Jüri Sepa ettepanekut kinnitada järgmiseks õppeaastaks majandusteaduskonna lepinguliste õppekohtade uued hinnad. Valitsus otsustas kehtestada alates 1998/99. õppeaastast riigieelarveväliste üliõpilaste õppekoha maksumuse alampiiriks 20 000 krooni õppeaastas.

* **ÜLICOOLI KESKSE ÜLDKULUDE LÕIVU MINIMAALMÄÄRAD.** Viimati määrati rektori käskkirjaga üldkukulõiv 1996. aastal. Seoses Füüsika Instituudi ülikooliga liitumisel tekkis vajadus need uuesti üle vaadata. Ülikooli keskseks üldkulude lõivu minimaalmääraks kinnitas valitsus alates 1998. aasta 1. jaanuarist 8% ning Füüsika Instituudile 1%. Instituut on ise oluliselt õppetööd finantseerida aidanud.

* **ÕPPEINFOSÜSTEEMI PROJEKTI** tutvustas õppeinfosüsteemide projektijuht Peep Moorlat. Õppetöö korralduses on viimastel aastatel toimunud

70

spordihoonete remonditööline
Tiigi 78 remonditööline
filosoofiat emeritprof
hoonete hoold teen valvur

65

raamatukogu kõitja
naistekliiniku erakorraline prof
geoloogia instituudi lektor

60

kirjastuse vanemtoimetaja
peainseneriosak keevit lukksepp
anestesioloogia kliiniku dotsent
lastekliiniku prof, kliiniku juh
TÜ Kesklinna apteegi juh
raamatukogu koristaja

Siiri Veromann

Ants Otto
Helju Luha
Aime Veskemaa
Tiiu Tomberg
Matti Fischer
Valdeko Müürsepp

Tiina Prükk
Maie Austa
Rita Möttus
Tiiu Sade
Jaan Helm
Leevi Sellioiv
Maire Tikk

29.04

rakubioloogia grupi vanemteadur
01.04
06.04
10.04
12.04
21.04
30.04

50

nakkushaiguste kliiniku dotsent
raamatukogu restauraator
biokeemia inst preparaator
raamatukogu sektorijuhataja
peainseneriosak elctrik
eksperimentaalfüüsika inst programmeerija
Tähe 4 majaj piirk koristaja

TÜ Sihtasutuse juurde asutati Lääne Maakonna stipendium

Teisipäeval, 2. aprillil asutati Haapsalus Lääne Maakonna stipendium TÜs. Stipendium on mõeldud Läänemaalt pärit üliõpilaste toetamiseks, samuti Läänemaa huve käsitleva silmapaistva teadus-, õppe- ja arendustöö premeerimiseks. Fondi algkapital on 75 tuhat krooni, mille panid välja Lääne Maavalitsus, Haapsalu Linnavalitsus ja Läänemaa Omavalitsuste Liit. Juurde oodatakse ka panuseid Läänemaa inimestelt ja ettevõtetelt. Läänemaa stipendiume hakatakse välja maksta iga aasta kevadsemestri alguses. Statuudile kirjutasiid alla Lääne maavanem Hannes Danilov, Haapsalu linnaapea Urmas Sukles, Läänemaa Omavalitsuste Liidu esimees Arno Peksar ja TÜ Sihtasutuse juhatuse liige Margus Ots.

Esimene Hermannis reisistipendium kätte antud

Esmaspäeval, 6. märtsil andis TÜ Sihtasutus välja esimese Hermannis reisistipendiumi. Stipendiumi asutas AS Hermann Reisid TÜ magistrantide ja doktorantide õppereiside toetamiseks. 1997. aasta novembris asutatud stipendiumi on kavas hakata välja andma kaks korda aastas, kevad- ja sügissemestril. Esimese reisistipendiumi suurusega 10 000 krooni pälvits arstiteaduskonna doktorant Tanel Laisaar sõiduks Jaapanis toimuvale videotorakoskoopilise kirurgia kongressile 29. aprillist 1. maini.

Aado Altmets, TÜ Sihtasutuse projektijuht

Rektorid ja ametiühingute esimehed üheskoos nõu pidamas

1. aprillil kohtusid Tallinnas esmakordselt kõigi kuue ülikooli ametiühinguesimehed ja rektorid (suurematest ülikoolidest prorektorid). Kohtumise algatajaks oli Eesti Kõrgkoolide Ametiühenduse Ühendus "Universitas", kes oli ka ette valmistanud kokkuleppeprojekti töösuhete reguleerimiseks ülikoolides.

Kokkuleppe üks eesmärke oleks senisest enam koordineerida rektorite ja ametiühingute pingutusi, taotlemaks riigieelarveliste vahendite suurendamist ülikoolidele. Ametiühinguesimeeste arvates tuleks ühiselt kujundada ka haridussüsteemile soodsamat avalikku arvamust.

"Universitas" tegi ettepaneku, et personalikulud moodustaksid vähemalt kuuskümmend protsenti ülikoolidele riigieelarvest õppekulude kateks eraldatud vahenditest (artikkel 53-st). Pärast lühikest diskussiooni olid läbirääkivad pooled sellega põhimõtteliselt nõus.

Samuti olid kohalolijad põhimõtteliselt nõus sellega, et edaspidi EV Valitsuse ja TALO vaheliste läbirääkimiste tulemusel ülikoolidele eraldatud täiendavad rahali-

sed vahendid liidetakse ülikoolide töötasu vahenditele.

Ühel meel olid ka selles, et TALO ja Valitsuse kokkuleppel saadud töötasude lisavahendite jaotus ülikoolide vahel toimuks ülikoolide rektorite ja ametiühingute esindajate ühisotsuse alusel.

Enim vaidlust põhjustas "Universitase" ettepanek, et TALO läbirääkimiste tulemusena saadud täiendavatest palgavahenditest tulenev palgatõus oleks ametiühinguliikmetel kahe protsendi võtta suurem kui mitteliikmetel. Rektorid olid üksmeelselt selle vastu. Lepiti kokku, et ametiühingud esitavad järgmiseks korra sellele ettepanekule uue sõnastuse.

Mõlemad pooled olid põhimõtteliselt nõus, et "Universitase" ja rektorite vahel tuleks kokku leppida ülikoolide töötajate ühtsed põhipalga alammäärad; kuna käesolevaks aastaks ülikoolidele riigieelarvest eraldatud raha on ülikoolides struktuuriüksuste vahel ära jaotatud, siis otsustati selle küsimuse lahendamine lükata edasi. Küll aga otsustati, millistest põhipalga alammääradest peaks kumbki

pool lähtuma edasistel läbirääkimistel Haridusministeeriumi, Valitsuse ja Riigikoguga.

Pooled olid nõus sellega, et põhipalga alammäärased reguleeritakse ülikoolides iga kord vastavalt riigieelarveliste vahendite suurenemisele.

Peeti ka vajalikuks ühtlustada õppejõudude auditoorse koormuse normid, võttes aluseks välisülikoolide vastavad näitajad ning arvestades ülikoolide eripära.

Kokkuvõtteks võib öelda, et oli kasulik kohtumine; edaspidiseks võib siiski prognoosida suuremaid vaidlusi, kui ametiühingud esitavad esimesel korral rektorite vastuseisu leidnud ettepanekutele uue sõnastuse.

Palju sõltub ka sellest, kui võrd oluliseks rektorid dialoogi jätkamist peavad, kas nad võtavad ka endile kohustusi, kas rektorite nõukogu on jätkuvalt rektorite klubiline ühendus või saab sellest kord kõrgharidussüsteemi tööandjate huve esindav juuriidiline isik.

Aleksander Jakobson

Innovatsioonimessi tasub vaadata

Algus 1. lk

Kuidas olete messiga seotud?

Nii nagu kõik siin, oma kooliga. Tahame tutvustada oma kooli häid külgi just nendele, kellele midagi pakkuda suudame.

Ja mida pakute?

Humanitaarharidust, aga ka reaalaridust, sest koolil on oma ajakohane arvutiklass ja hea arvutiõpetaja. Meil on kirjandusklass, kirjanduskonverentsid, almanahh, ajaleht, mida kõik teavad. Laval tahtsime pakkuda muusikat ja liikumist, sest ka need on meie koolis väga tähtsal kohal.

Varje Sootaki tekst, Reno Hekkonensi fotod

stipendium

Fulbrighti stipendiumid 1999/2000. õppeaastaks

Ameerika Saatkonna Infoteenistus (USIS) kuulutab välja Fulbrighti programmi stipendiumide iga-aastase konkursi. Stipendiumid on mõeldud magistrantuuri- ja doktorantuuriõpinguteks USA ülikoolides 1999/2000. õppeaastal.

Stipendiumi on võimalik taotleda kõikidel erialadel, välja arvatud meditsiin ja põllumajandus. Esmakordselt antakse Fulbrighti programmi raames välja Robert Frasure mälestusstipendium, millega seoses on eriti oodatud avaldused järgmistelt erialadelt: diplomaatia, rahvusvahelised suhted, politoloogia ja rahvusvaheline õigus.

Kandidaatidele esitatavad nõuded:

- * Eesti kodakondsus või Eestis alalise elamisloa olemine;
- * vanus kuni 35 aastat kandideerimise ajal;

* bakalaureuse kraad (võivad kandideerida ka kolmanda kursuse üliõpilased, kes lõpetavad ülikooli 1999. aastal);

* selge ja kindel ettekujutus õppetöö eesmärkidest ja edasistest kavatsustest;

* kandidaadid peavad jätkama õpinguid samal erialal, mida õpitakse Eestis;

* head tulemused õppetöös ja väga hea inglise keele oskus (nõutav TOEFL-testi tulemus);

* eelistatakse kandidaate, kel on avalduste esitamise tähtjaks vajalikud USA ülikoolide sisseastumistestid tehtud (lisaks TOEFL-testile GRE või GMAT vastavalt erialale);

* kandideerida ei saa üliõpilased, kes juba õpivad USA ülikoolis või on sinna vastu võetud 1998/99. õppeaastaks;

* eelistatakse kandidaate, kes ei ole USA-s õppinud või elanud rohkem kui kuus kuud.

Avalduste esitamise viimane kuupäev on 8. september 1998. Avaldused esitada aadressil:

USIS
Ameerika Saatkond
Kentmanni 20
EE0001 Tallinn

Täiendav info ja avalduse vormid
Põhja-Ameerika Ülikoolide Teabekeskusest Tartus: Ülikooli raamatukogu, Struve 1-318. Tel. (27) 427-243, e-mail: marvi@utlib.ee või USIS Tallinnast, tel. (2) 6312-210.

TÄHELEPANU! Selle aasta suvest muutuvad testide tegemise korraldus ja hind. Vana korralduse ja hinna järgi on TOEFL-testi veel võimalik sooritada 5. juunil Tallinnas (registreerimine Hollandi TOEFL-i keskuses lõpeb 20. aprillil 1998). Registreerimisinfo, näidistestid ja õppematerjalid on saadaval teabekeskuses Tartus (Ülikooli raamatukogu, Struve 1-318, tel. 27-427-243) ning Põhja-Ameerika ülikoolide teabekeskuses Tallinnas: Tehnikaülikool, Ehitajate tee 5, IV-101, tel. (2) 6203 543.

1. Curriculum Vitae koos põhjendusega (mitte üle ühe lehekülje);
2. Teaduskonna poolt kinnitatud hinneteleht ning keskmine hinne;
3. Publikatsioonide loetelu.

Taotlused esitada arstiteaduskonna dekanaat aadressil Veski tn. 63 või prof. T. Asserile (Närvikliinik, L. Puusepa 2, tel 448 502, 448 500).

1. CV;
2. Hinneteleht (inglise või saksa keeles) või diplomi tõlge (notariaalselt kinnitatud);
3. Saksa keele oskuse tõend (doktorandid võivad esitada ka inglise keele oskuse tõendi);
4. Üksikasjalik uurimistöö plaan;
5. Ankeet ja ühiselamukoha taotlemise vorm (saadaval välisüliõpilastalituses).

Doktorandid võivad dokumendid esitada ka inglise keeles.

Tähtaeg: 10. mai 1998.

Lähem informatsioon välisüliõpilastalitusest ph 104, tel 465 151 või välissuhete talitusest ph 304, tel 465 615.

õnnestunud üritustest, spordibaaside rajamisest, kehakultuurialase teadustöö arengust.

Huvilistel palume pöörduda:

Eesti Spordimuuseum (Tartu, Riia 27a), tel 434 602, faks 433 290 või

Eesti Akadeemiline Spordiliit (Tartu, Jakobi 5), tel 434 790 Valter Lenk või kodusel tel 437 742.

See on hea võimalus enda jäädvustamiseks Eesti spordiajalukku!

16. aprillil kell 19 esineb aulas Kiigelaulukuuik!!!

Kiigelaulukuuiku kuus vastust küsimusele: Miks me teeme Olav Ehala autoriõhtu?

* Meile meeldib Olav Ehala moevooludest sõltumatu muusika, tema laulude imeilus meeloodika, ootamatute rütm- ja harmoonialahendustega ja tema julgus olla romantiline.

* Meile meeldib poeesia, mille ümber Olav Ehala oma viisid loob, tema austav suhe teksti.

* Olav Ehala on muusikat kirjutanud kümnetele filmidele ja teatriendustele, peale selle loonud palju laule, millest tuntumad on juba kullafondi kuuluvad "Nukitsamehe" laulud ja "Võta mind lehtede varju". Suur hulk tema muusikat on tänamatult salvestamata esitamata.

* Kooslaulmine "Kiigelaulukuuikus" pakub meile endile suurt muusikalist naudingut, miks mitte seda teistega jagada.

* Kui Olav Ehalat teatakse "kuulsana ja kummalisena" televisiooni vahendusel, siis meie arvates on ta seda pigem helilooja ja pianistina.

* Ainult juubelite puhul ei pea tegema plaate ja autorikontserte. Hea muusika võiks salvestatud ja csitatud saada oma olemasolu tõttu.

Info telefonil 465 206 (Taimi Sild) ja pileтите müük ph ruumis 217 kell 11-13.

Peatoimetaja Varje Sootak
Toimetaja Reno Hekkonens
Telefon 465 680
Toimetuse aadress:

Tudeng!

TUDENGILAUL '98
teisipäeval, 28. aprillil kell 20.00
Kaitseliidu majas

- Leia või kirjuta hea laul, õpi see ära.
- Saateks kasuta ainult akustilisi pille.
- Registreerimine 27. aprillil Tähe 4 aud 057 kl 16-18.

TUDENGIRALLI
"BAMBUS '98"
OMAVALMISTATUD
LIIKURITEL

reedel, 1. mail kell 17.00
Postimaja kõrval

See on:

- hüppelaud mootoriteta maailma, kus suured kiirused ja kaunid sõiduriistad, kuid puhast ja kaitstud keskkond;
- võimalus just sinu jaoks, loominguine osavõtt, kel piisavalt insinööri taipu.

Selleks on vaja:

- omavalmistatud vabaveeremiskii-
rendusega liikumisvahendit;
- juhitavat kolme- või enamarattalist
mootorit ja hädapiduriga sõidukit;
- jätta mängust välja lennuki, teerulli
jt mootorsõidukite vrakid;
- pealtvaatajate ning piloodi elule ja
tervisele ohutut liikurit;
- vedada liikur 1. mail hiljemalt kl 16
Postimaja kõrvale registreerimiseks
ja tehnö-ülevaatus-kohtusse.

TUDENGITE AASTALAAT
laupäeval, 2. mail kell 13.00
Raekoja platsil

- Ostke, müüge, vahetage, kerjake ja
kerjake kõike, mida süda ihkab. Pole
tähtis, kas silm seletab, kõrv kuuleb
või hammas näksib.
- Ootame laadalavale pilgupüüdjaid ja
meeleoluloojaid!

TEATEJOOKS
KOSTÜMEERITUD
VÖISTKONDADELE

laupäeval, 2. mail kell 14.00
Raekoja platsil

- Võistkonnas on kuus kostüümis
hinge.
- Vali teatepulgaks võistkonda kõige
iseloomustavam asi, olend ...
- Registreeri tund enne algust koha-
peal.

KUMMIPAADIRALLI
EMAJÕEL

laupäeval, 2. mail
Atlantise ees

- Võta paat ja osale!
- Kõikide kummist ujuvvahendite üle-
vaatus ja võistkondade registreeri-
mine tund enne algust kohapeal.
- Ilma PÄÄSTEVESTITA starti ei
lubata!

INFO ÜLIKOOLI KLUBIST TEL:
(27) 473 838.

http://www.ut.ee/stud_days/

info

loeng

13. aprillil kell 14-16 Vanemuise 46-335 "Väljaränne pärast Esimest maailmasõda. Rahvastikumuutused välis-
eestlaste seas". Lektor Hill Kulu.

14. aprillil kell 16-18 Vanemuise 46-327 "Eestlaste tagasiränne 1945-1989". Lektor Hill Kulu.

15. aprillil kell 16-18 Vanemuise 46-327 "Eestlaste tagasiränne 1990. aastatel". Lektor Tiit Tammara.

varia

Prantsuse Teaduslikus
Instituudis

Teisipäeval, 14. aprillil kell 18.15 ph
aud 102 prof Helmut Piirimäe loeng
"Prantsusmaa teise keisririigi ajal".

professorite klubi

14. aprillil kell 17.15 toimub raamatukogus arutluskoosolek "Bibliofiilia tänane päev". Arutluse viib läbi Peeter Olesk.

muuseum

näitus

Ajaloomuuseum

Toomemägi

<http://www.ut.ee/REAM/>
K-P 11-17

Info, ekskursioonide tellimine tel 465 671.
Ruumide üürimine: 465 675.

Kohvik on avatud kolmapäevast laupäevani kell 11-17.

Näitused: "Kingitused Tartu Ülikoolile". Jaapani kalendrite näitus, "Tartu Ülikool ja Vabadussõda".

Muuseumis on võimalik tutvuda videofilmidega ülikooli ajaloost ja tähtsündmustest: "Tartu Ülikool aastail 1919-1932", "Ülikool nõukogude okupatsiooniaastail", "70 aastat eestikeelset ülikooli".

Klassikalise muinasteaduse muuseum
Peahoone

<http://www.ut.ee/REKL/muuseum.htm>
E-R 11-16

Info tel: 465 384.

Püsväljapanek: skulptuurid: kreeka arhailise, klassikalise ja hellenistliku kunsti paremate tööde kipsist jäljendid.

Piibliainelised gravüürid 16.-19. sajandist "Armasta oma ligimest nagu isennast".

Ülikooli 18, ruum 241
Tartu EE2400
E-post: ajaleht@ut.ee
Faks: 37 27 465 440

Trükk: O/Ü Greif
Tellimise nr. 437
Tiraaž 700
UT ilmub reedeti

Harald Luningi nimeline stipendium

Harald Luningi nimeline stipendium on materiaalne toetus õppe- ja teadustöös edukatele TÜ arstiteaduskonna üliõpilastele. Taotluste esitamise tähtaeg on 30 aprill. 1. juunil antakse välja kaks

stipendiumi üheks õppeaastaks. Taotleda võivad kõik arstiteaduskonna üliõpilased. Igal üliõpilasel on võimalus taotleda stipendiumi ka korduvalt. Taotlemiseks on vaja esitada:

Konstanzi Ülikooli

Konstanzi Ülikool (Saksamaa) pakub Tartu Ülikooli filosoofia-, õigus-, majandus- ja sotsiaalteaduskonna üliõpilastele, magistrantidele ja doktorantidele 1998/99. õppeaastaks ühte kuni kahte stipendiumi. Üks stipendium on mõeldud magistrantidele või üliõpilastele (alates kolmandast kursusest), teine doktorantidele.

* Üliõpilasele või magistrandile pakutakse õppimisvõimalust tervelt õppeaastaks (oktoober 1998 - juuli lõpp 1999). Stipendiumi suurus on 1000 DEM kuus.

Sellest summast tuleb ise tasuda semestrimaks (169 DEM semestris), ter-
visekindlustus (100 DEM kuus) ja ühise-
lamu (310 - 335 DEM kuus). Nõutav hea saksa keele oskus.

* Doktorandid võivad taotleda stipendiumi üheks semestriks (oktoober 1998-veebruari lõpp 1999), erandjuhul ka aastaks. Doktorandi stipendiumi suurus on 1300 DEM. Kulud on samad mis üliõpilastel.

Nõutavad dokumendid (saksa keeles):

Endised ja praegused üliõpilassportlased, treenerid, kehakultuuriõppejõud ning spordi organisaatorid!

Käesoleva aasta mais toimuvad Tartus rahvusvahelised üliõpilasmängud, millega tähistatakse SELL-i olümpiaadide 75. aastapäeva. Mängude raames avatakse 30. aprillil Eesti Spordimuuseumis näitus "Üliõpilassport muutub aias".

Seoses sellega pöördub Eesti Spordimuuseum kõigi üliõpilasspordiga seotud

inimeste (õppejõud, sportlased, kehakultuuriorganisaatorid, treenerid jne) poole üleskutsega kaasa aidata näituse valmimisele. Oodatud on kõik üliõpilaste sportliku tegevusega seotud materjalid - fotod, auhinnad, medalid, diplomid, sveniirid jne. Teretulnud on ka kirjapandud mälestused, ülevaated erinevate alade arengust, väljapaistvamate sportlastest,

Tartu Ülikool ja Valga Maavalitsus korraldavad 22. aprillil ajaloomuuseumis Valgamaa päeva

Valgamaa päeva eesmärk on tutvustada üliõpilastele ning teistele huvilistele Valga maakonda, sealset tegemisi ja kutsuda kõrgkoolilõpetajaid Valgamaale.

Kavas:

14.15 Avasõnad rektor prof Pector Tulvistelt ja Valga maavanemalt Rein Randverilt,

14.30 Valgamaad ja tema arengut tutvustav konverents,

16.15 Valgamaa läbi slaidide,

17.00 Kultuuriprogramm. Esinevad tantsustuudiod "JOY" ja "HIKARO",

17.15 Maavanem Rein Randveri vastuvõtt. Kohtumine maakonnast pärit lõpukursuslaste ja õppejõududega. Valgamaa ettevõtjate ja asutuste esindajate kohtumine üliõpilastega ja tööpakkumised.

Vaadata saab Valga linna kunstnike Kaili Kase ja Raul Oreškini näitust.

Info: TÜ kontaktisik Valga Maavalitsuses Valeri Talu, tel (276) 66 120, TÜ teabetalituse spetsialist Aire Vähejaus, tel (27) 465 603.

Nr. 14 (1926)

Reede,
17. aprill
1998Ilmub 1948.
aastast

Hind 2 krooni

Universitas Tartuensis

2. ja 3. lk

I Regionaaltegevus

- Regionaalprojekti uudiseid
- Türi Kolledžis saab õppida keskkonnanõunikuks
- Oli Võro- ja Setomaa päev
- Tulev Valgamaa päev
- Saarlased pidasid vilistlasõhtut

4. lk

I Mälestati vabadus- võitlejat Jüri Kukke

I Stipendiumid

I Jüriöö jooks

I Info

Eesti Rahva Muuseum teatab

17. aprillil möödub 10 aastat sini-must-valge lipu avalikust taasväljatoomisest Tartu muinsuskaitsepäevadel.

Sel puhul toimub Vanemuise suures majas kell 18 pidulik kõnekoosolek. Kõnekoosolekul astuvad üles Mart Laar, Tõnis Lukas, Sulev Vahtre, Eerik-Niiles Kross jt. Järgneb balletietendus "Exitus" Kalevipoja ainetel. Pileteid etendusele (10.-) saab osta tund enne ürituse algust teatrisaali kassast. Öhtu lõpetab seltsiõhtu Tartu Tervishoiu-töötajate Majas, kus tollastest sündmustest osavõtjad isikeskis meenutavad

toimunut ja veedavad seltskondlikult aega.

1988. aasta aprillis toimus Tartu muinsuskaitsepäevadel nelja päeva jooksul üle 60 ürituse. Tipphetkedeks kujunesid rongkäik ja nõukogude sõjaväe territooriumil asunud Raadi mõisa külastamine. Eesti Üliõpilaste Seltsi maja ees toimunud kõnekoosolekul lehisid taas üle aastate rahvusvärvid sinise, musta ja valge lipu kujul.

Sini-must-valge lipp oli esmakordselt avalikkuse ees 17. aprillil 1988 demonstratsioonil Raadi mõisa juurde.

Jaanus Rankla,
ERMi avalike suhete sekretär

Üliõpilasesinduse valimised on 28.-30. aprillini!

Järgkordsed Tartu Ülikooli Üliõpilasesinduse valimised toimuvad 28.-30. aprillini, ilmselt taas raamatukogu ruumides. Kandidaatide esitamise tähtaeg on 17. aprill kell 15. Nimekirjablankette saab esindusest ja neid saab ka sinna

esitada Ülikooli 20-305 iga päev (17. aprillini) kell 10 - 15. Igal nimekirjal peab olema ka vähemalt 15 nimekirjalist toetajaallkirja.

Valimistoimkonna liige Juhan Nõps

Hei, tudeng!

Kõikidel valimisnimekirjadel on end võimalik tutvustada reedel, 24. aprillil ilmuvas Universitas Tartuensis:

- * nimekiri,
- * fotod,
- * programm või tutvustus (kuni 1 A4 lk).

Tekstid saata e-postiga (ajaleht@ut.ee) või tuua disketil MS Word 6 või 7. Fotod tuua toimetusse (peahoone 241). Kõik kohale toimetada esmaspäevaks, 20. aprilliks. Soovitatav on eelnevalt toimetusega kokku leppida tel 465 680.

Spordihoone renoveerimine jätkub

Kolmapäeval kirjutasid rektor prof Peeter Tulviste ja Tartu linnapea Roman Mugur alla ülikooli ja linna koostöölepingule, et ühiselt jätkata Ujula tänava spordihoone renoveerimist rahvusvaheliste standarditele vastavaks spordihalliks.

Ülikool kohustub remontima ja sisustama spordihoone rahvusvaheliste standarditele ja kehtestatud nõuetele vastavaks spordihalliks, korraldama

rahvusvahelise tasemega tippspordi- ja kultuuriüritusi ning võimaldama linnal kasutada spordihoone ruume linnavalituse korraldatud spordi- ja kultuuriüritusteks.

Linn kohustub osalema spordihoone remonditööde projektide, hanke-, laenulepingute ettevalmistamisel ning vähempakkumiskonkursside korraldamisel, tööde tellimisel ning valminud ehitustööde ettevalmistamisel.

Eesti ülikoolide koostööprojekt IMAGE II

IMAGE - Internationalisation, Management, Administration, General Information and Evaluation, aga võib ka nii - imidži loomine, mobiilsuse arendamine, asjaajamise korraldus, generatsioonide vahendamine Eesti ülikoolides.

Õeldakse, et heal lapsel mitu nime.

TEMPUSE projekti IMAGE II autor ja koordinaator on Sirje Üprus kolleegidega Tartu Ülikoolist, osavõtjad veel 5 Eesti ülikooli, Granada ja Manchesteri ning Tampere ülikool ja CIMO välissuhete spetsialistid.

5-päevane seminar Tallinnas ja Tartus

Euroopa Liitu pürgides ja Eestit arendades on kõige tähtsamaks igapäevase töö kvaliteet. Räägime ju praegu palju rahvusvahelistel "moeteemadel": (ja sõna *quality* - nii eestipäraselt *tavaline kvaliteet*, tundub hoopis rahulikumana ja trafaretsena), aga mujal on tavapäraseks väljendid;

- *quality management*;
- *quality in curriculum*;
- *quality of everyday work*.

Välissuhete seminaril räägiti aga väga lihtsatel ja argistel teemadel:

- suhtekorraldus üliõpilasest professori ja rektorini välja;
- infoliikumine mõlemas suunas;
- bürokraatia vähendamine miinimumini;
- maksimaalne infovahetus;
- nn networkide loomine ülikoolide vahel nii rahvuslikul, regionaalsel kui rahvusvahelistel tasandil;

- infotehnoloogia kasutamine igapäevases töös;
- Euroopa Liidu programmides SOKRATES ja LEONARDO da VINCI osalemiseks ettevalmistumine.

TEMPUS IMAGE II viiepäevase seminari avasid 28. märtsil haridusminister Mait Klaassen ja TTÜ prorektor Rein Küttner. Osalesid veel Muusikaakadeemia rektor Peep Lassman, TTÜ prorektor Tiit Kaps ning kõik välissuhete töötajad kuuest Eesti ülikoolist ja partnerülikoolide esindajad Manchesterist, Granadast, Tampere ja Soome CIMOst ning EAIE (European Association of International Education) viitsepresident Iris Schwanck.

Soome suursaadik Eesti Vabariigis Pekka Oinonen abikaasaga korraldas saatkonnas vastuvõtu osavõtjatele ja aukülastajatele, rektoritele ja prorektoritele, tunnustamaks Eesti ja Soome ülikoolide aastatepikkust koostööd. Koosviibimisel oli ka Eesti TEMPUSE Keskuse direktor Kersti Lepajõe, Sihtasutuse Archimedes direktor Renaldo Mändmets ning Socrates büroo juhataja Rait Toompere.

Põhjalike loengutega esinesid Granada ja Manchesteri ülikoolide esindajad, kes tutvustasid oma ülikooli ning analüüsisid tegevust, mis on seotud Euroopa Liidu programmide, aga ka regionaalsete programmide käivitamisega ja läbiviimisega. Väsimatu Kirsi-Marja Marnela Tampere Ülikoolist esines ülihuviavate materjalidega välissuhete koolitusprogrammidest, mis on uudsed Soomes ja kogu maailmas.

Paljuski on Eesti ülikoolidel vaja veel kogemusi, julgust ja pealchakkamist, aga seda saigi kolleegidega arutada. Kõige suuremaks vajaduseks on meie inimeste puhul suhtlemise ehk nn *communication skills* arendamine eri tasanditel, oskus oma ideesid tutvustada ja toetus ülikoolisiselt.

Kõik Eesti ülikoolid on omavahelised ja kordumatud oma funktsioonide ja suunitlusega. Samalaadsed on aga mured ja raskused, mida püüti lahti rääkida.

Tahaks esile tõsta celkõige seda, et ka välissuhted on lõpuks vahendaja rollist jõudnud välja kasvada. Osaletakse mitmes projektis ja see kogemus kulub marjaks ära lugematu üliõpilaste, lektorite ja kaastöötajate nõustamisel.

On ju välissuhted *eesliiniks ja riski ületajaks, uute ideede propageerijaks ning elluvijaks* ülikoolis.

Kiire tegutsemine, oskuslik informatsiooni "lugemine", võõrkeelte oskus, õige rünnak, pidev areng ning kootöö paljude teiste riikide ülikoolidega nõuab palju tööd celkõige enese kallal. See ongi iga välissuhete spetsialisti töö kvaliteedis määrava tähtsusega.

Granada Ülikooli esindajad rõõmustasid Eestis lund nähes. Meie omad jälle said jõudu Granada ja Manchesteri kolleegide päevitunud jumest ning kindlustundest oma igapäevases töös.

Eesti ülikoolide välissuhete esindajatel oli kogemusi, mida teistega jagada, nagu Tartu Ülikooli kogemused ja edusammud kiirel muutumiste ajal

○ Kolleegid Kirsi-Marja Marnela Tampere, Rafael Guzman Tirado Granada ja Sirje Üprus meie ülikoolist ühel seminarihetkel.

oma arengukavade ja strateegiate planeerimisel, töös välisüliõpilastega, internationaliseerimise ja oma tegevuse hindamisel rahvusvahelisel tasandil; Pedagoogikaülikooli kogemused üliõpilaste praktika ja õpetajate täiendõppe korraldamisel; Muusikaakadeemia ja Kunstiülikooli cesti kultuuri alased arendusprojektid ja õppekavade uuendus ning sidemed paljude riikidega; Tehnikaülikooli teaduspotsiaal ja arvukad uurimisprojektid ning konsortsiumides osalemise kogemused - kõik need illustreerivad igapäevast tööd ja arendustegevuse erinevaid külgi.

Projekt Image II jätkub terve selle aasta jooksul. Toimuvad koolitusseminarid Soomes, vastastikused visiidid ning *workshop* id. Mõeldud on ka tulevikule - algamas on Baltimaade ja Rootsi välissuhete koostööprojekt VISBY programmist

finantseeritav IROBALT ning samuti ootab TEMPUS Image II järg Baltimaade, Soome, Rootsi ja Inglismaa koostööna TEMPUSE raames finantseerimist.

Areng on nähtav ja tuntav, oleks ainult rohkem aega ning toetust Eestisest.

Ühe raskusena võiks lõpuks mainida siingi Eestis hariduse ja Euroopa Liiduga ühinemisega seotud tegevuse väga ebamugavat rahastamispoliitikat.

Aga üks aeg teeb oma korrektiivid!

Madli Ganihhina,
Tallinna Tehnikaülikooli
välissuhete talituse juhataja

Regionaaltegevus

Üks küsimus teabetalituse juhatajale KATRI RAIGILE: "Mis on uudist regionaalprojektil?"

Ülikool on Eesti erinevate piirkondadega oma üliõpilaste ja vilistlaste läbi seotud olnud nii kaua, kui ta on eksisteerinud. Regionaalprojekt, mille ülesandeks neid sidemeid teadlikult tugevdada, on töötanud kaks aastat. Mõeldud sügisel võeti vastu ülikooli regionaalprogramm, hiljuti käis esimest korda koos ülikooli regionaalnõukogu. See kogu on ülikooli regionaaltegevuse suunajaks.

Kahe aasta töö, mille põhiliseks sisuks lühidalt öeldud sidemete loomine ja infovahetus, loeti regionaalnõukogu poolt õnnestunuks.

Edasise prioriteedi määramiseks pakkus regionaalnõukogu välja järgmisi tegevusi: Regionaaluuringute Keskuse loomine, avaliku halduse ja euroõppe täiendkoolituse arendamine ning teadustellimuste vahendamise korraldamine. Mida maakonnad ülikoolilt kõige enam ootavad, selgub peagi läbirääkimistel maavanematega. Edasiste plaanidega seoses on juttu olnud ka ülikooli kolledžist Ida-Virumaal, aga sellest on veel vara konkreetselt rääkida.

Muidugi ei kao kuhugi juba traditsioonilised ülikooli infopäevad maakondades. Loodetavasti lisandub rohkem üksikute teaduskondade ja erialade infopäevi. Jätkuvalt tuleb eraldi tähelepanu pöörata venekeelsete koolide lõpetajatele. Piirkondliku ajakirjandusega on loodud head tõised suhted, need vajavad hoidmist ja edasiarendamist. Ülikoolide Keskus Saaremaal on alles oma tegevust alustamas. Vilistlaskogu maakondlikud koondised on samuti lõpetamas oma esimest tegevussuuna. Ülikooli kolledžid peavad olema ideaalsed ülikooliga Tartus tihedalt seotud. Oleme teinud esimesi samme töö- ja praktika-kohtade vahendamiseks. Ka see nõuab ülikooli teabetalituse jõupingutusi. Regionaalprojekt kuulub täna koos seitsme esindajaga maakondades teabetalituse koosseisu.

Ühtlasi kasutan võimalust ja tänan regionaalprojekti poolt kõiki, kes ülikooli ja maakondade sidemete korraldamisel kaasa löönud ja soovin kena kevadet!

"Oleme osake Tartu Ülikoolist"

Eestimaa geograafiline keskpunkt Türi just ei ole, aga keset Eestimaad paikneb ta küll. Ääremaa tiitlit ta seega ei kannu, kuid vahel võib sealgi elu soikuda, kui ettevõtlikke inimesi pole. Ettevõtluse all ei mõtle ma ainult majanduse arendamist, vaid ka hariduse edendamist. Üks osa Türi hariduselu on seotud Tartu Ülikooliga. 1924. aastal asutati Türi Alevi Aiamajandusgümnaasium, mis 1932. aastal majandusgümnaasiumiks nimetati. Sama nime kannab ka 1989. aastal loodud õppeasutus. Seda Tolli tänav 62 asuvat hoonet jagab temaga sõbralikult 1997. aastal asutatud TÜ Türi Kolledž.

KOLLEDŽI TEKKELOO

langeb soodsasse aega. Ülikoolis hakati regionaaltegevuse järgi kindlamalt tegema 1995. aastast. Sõlmiti esimesed koostöölepped maakondade ja linnadega. Üks esimesi lepinguid oli Järvamaaga, kus koostöövormina ka maakonnatöötajatele täienduskoolituse andmine. Ülikooli ja maakonna vahelise side pidamiseks ning koostöö arendamiseks loodi mitmel pool ülikooli esindus või nimetati ametisse ülikooli esindaja.

Majandusgümnaasiumi eesti keele õpetajast Ene Voolaidist, kes on ka meie ülikooli vilistlane, sai TÜ esindaja Järvamaal 1997. aasta sügisel.

□ Ene Voolaid, ülikooli esindaja Järvamaal: "Koostöö *alma mater*iga on igati laabunud".

"Kolledži loomisest oli soodne pinnas - kui meie maakonnas avanes kõrghariduse andmise võimalus, läksid linnad ja maakonnajuhid ideega kiiresti kaasa. Sõlmiti koostööleping, tihenesid sidemed. Noorte hulgas viisime läbi küsitluse kodulähedaste õppimisvõimaluste ja soovitatavate erialade kohta. Kaalusime Türi võimalusi, mõtlesime, mis linnale vajalik oleks."

□ Direktor Elle Raudsepp loodab, et osa kolledžilõpetajaid jääb ka Türit edendama.

Kolledži direktor Elle Raudsepp selgitas, et kui viimastel aastakümnetel andis linnale ilmet ja tööd mitmed ettevõtted, nagu EPT, metsakombinaat, Volta tsehh jt, siis taasiseseisvumise

järele need lagunesid või muutusid aktsiaseltsideks, osahinguteks jmt. Uued väikeettevõtted ei kindlustanud aga paljudele tööd. Inimestel oli algul raske ka uute tingimustega kohaneda. "Linnas tekkis vahepeal seisak, mis noori ära viis. Edasiarenguks oli vaja, et siia rohkem noori jääks, ja miks mitte, et neid ka juurde tuleks. See saab juhtuda aga ainult siis, kui siin on, mida õppida ja kuidas aega veeta. Vähem tähtis pole ka turvaline ja inimsõbralik keskkond." Üks õppimist soodustavaid tegureid on kindlasti Türi raamatukogu, mis kaasaegselt remonditud hoones asub ja kuhu meeldib interjööri ning internetipunkti kutsuvad.

KESKKONNANÕUNIKUKS

Ülikooli poolt arendasid kolledži mõtet nii juhtkond kui õppejõud. TÜ juures tegutsev keskkonnateaduste nõukogu koostas keemiaprofessor Toomas Tenno juhendamisel keskkonnateaduste õppekava, mis arutati läbi EPMÜ ja keskkonnaspetsialistide-praktikutega ning mis kinnitati diplomioppe tarvis ülikooli nõukogus. Keskkonnateaduste õppekava on põhiliselt bioloogia-geograafia- ja füüsika-keemiateaduskonna kanda. Kolmeaastane õppetöö annab üliõpilasele keskkonnatöökvalifikatsiooni. Ühe aasta Tartus edasi õppides saab ta bakalaureuse kraadi ning võib jätkata õpinguid magistrantuuris ja doktorantuuris.

Ülikooli keemiaõppejõud Karin Hellat ütles, et puudus kogemus, mis-suguseid aineid ja kui suures mahus oleks mõistlik õpetada. Mitmeid aineid polnud Eestis varem õpetatudki. Aluseks oli algul võimalik võtta keskkonnatööstajate 1996/97. õppeaasta täiendkoolituse kava "Keskkonnakaitse alused".

Samal ajal jätkub kolledžis keskkonnatööstajate täiendkoolitus omavalitsuste töötajatele, kelle igapäevatöö hulka kuulub keskkonnaprobleemidega tegelemine, ning suuretegevõtete spetsialistidele ja keskkonnahuvilistele.

Keskkonnateema tulenes sellest, et maavalitsuse keskkonnanõukond asub Türil ning on keskkonnaprobleemidega kaua aega tulenuslikult tegelenud.

Ene Voolaid ütles kolledži loomise aegu meenutades, et neil oli võimalus jäljelda Pärnu Kolledži teket, mis aasta varem tegevust alustas. 1997. aasta aprillis kinnitati Türi Kolledži põhikiri ülikooli nõukogus. 1. septembril alustas õppetööd 30 statsionaarset üliõpilast, kellest saavad keskkonnatöökvalifikatsiooni. Esimene vastuvõtt kulges hästi, tudengeid on tulnud kogu Eestist.

Hele Kuul, kes on pärit Kundast, ütles, et ta on enne Türit õppima tulnud tegelnud keskkonnakaitsega. "Käisin Tallinnas looduskoolis, tegelesin keskkonnasõbraliku eluviisi ja uurimistööga." Teda huvitavad vetikad ja samblikud. Küsimusele, mis on tema meelest keskkonnasõbralikkus, vastas ta: "Tuleb endale teadustada, et ka tulevastel põlvkondadel oleks midagi hoida ja kaitsta, et ka neil oleks võimalik elada. Meie üks eesmärk ongi selles, et peame hakkama rohkem keskkonnasõbralikkusest rääkima."

Pärnu noormees Robert Kiviselg oli pinginaabri jutuga enam-vähem nõus. "Armastan väga loodust ja tulin siia, et ise midagi ära teha, et seda kenamaks muuta." Üks viis tema meelest oleks prügmägede likvideerimine, need väikesemaks teha, prügi uuesti tootmisel suunata.

□ Seda maja Tolli 62 jagavad sõbralikult nii Türi Majandusgümnaasium kui TÜ Türi Kolledž.

"ÜLIKOOI ESINDAMINE

maakonnas käibki suuresti läbi kolledži. Korraldame infopäevi ja loenguid,

elama tulla, kolledžis õpetada ja seda edasi arendada.

Kolledžihariduse andmisel on väga

□ Tulevased keskkonnatöökvalifikatsiooni keemiaõppejõud, esiplaanil Hele Kuul ja Robert Kiviselg.

osaleme näitustel ja messidel, toome oma üliõpilasi vahel Tartusse, neil on ka ülikoolis praktikume," ütles Ene Voolaid. Tartu Ülikooli ees olevat varem noortel mingi respekt olnud. Arvatud ikka, et sisse ei saa, läheme parem Tallinna koolidesse. Viimasel ajal on Järvamaalt ülikooli sissesaanute hulk suurenenud. Nii üliõpilaste kui tüürite silmaringi laiendamiseks on käivitunud TÜ Türi loengusari. "Linnarahvas harjub vähemalgi sellega, et siin saab huvitavaid loenguid kuulata ja näitusi vaadata."

Praegu on Türi elanikke ligikaudu 7000. Türi gümnaasiumis ja majandusgümnaasiumis õpib kokku ligi 1400 noort. Lähiaastatel lisandub sellele ligi sada kolledžis õppijat. Kui niisugune väikelinn pakub noortele õppimis- ja arenevõimalusi, võib sellest omanäoline tulevikuühiskond saada, just keskkonnatöökvalifikatsiooni õpetamise ja täiendõppe keskus. Linn ootab ja loodab selle vastu huvi äratada ka õppejõudude, kes sooviksid Kesk-Eestisse

□ Karin Hellat nagu teisedki ülikooli õppejõud õpetavad kolledžis tudengeid tsüklite kaupa.

oluline veel regionaalpoliitiline eesmärk - väikelinn vajab ka ise lõpetanud spetsialiste.

□ "Teklid noorendavad linna," ütles Türi linnapeast Järva maavanemaks saanud Theo Aasa.

Linn on seni kolledžit igati toetanud. Suurimaks probleemiks on praegu uue ühiselamu ehitamine. Toimetuse komanderingupäeval veel ametis olnud linnapea Theo Aasa, kes nüüd on Järva maavanem, avaldas lootust, et teklid noortest saaks igati Türi linna visiitkaart.

Nii Ene Voolaid kui Elle Raudsepp toonitasid, et väga hea on olnud ka ülikoolipoolne õppetöö korraldus, samuti Türi ülikooli mitme tähtpäeva tähistamine, nagu *alma mater* aastapäev jt. Nii väikeses linnas ja koolis puudutab see igati. "Tartus iga tudeng sellise tähelepanu osaliseks ei saa," lausus Ene Voolaid. "Oleme osake ülikoolist, me tunnetame seda. See annab meile kindlustunde. Omal poolt püüame, et keskkonnakolledž Eestis igati prestiižikas oleks," ütlesid nii ülikooli esindaja kui direktor.

Varje Sootaki tekst
Reno Hekkonensi fotod

Regionaaltegevus

Mägi ja Muhamed said poolel teel kokku

(Toomemäel tekkinud mõtteid)

Sel kevadel sai teist korda teoks Võrumaa päev ülikoolis. Sedapuhku liitus üritusega ka Setomaa. Kokkusaamise eesmärk oli ühelt poolt taastada Võrumaa ja Setomaa sidemed sealt õppima läinud üliõpilastega, teiselt poolt aga kuulata üliõpilaste mõtteid seoses oma kodukohaga.

19. märtsi õhtupoolikul kogunes ajaloomuuseumis ligi sadakond inimest, kes tundsid end olevat seotud Võru- või Setomaaga. Peale tervituste ja avasõnavõtude said kokkukulnud lühikese ülevaate võrokeste ja setode tegemistest Võru Maavalitsuse arendusosakonna juhataja Ülle Puustusmaa ning Setomaa Valdade Liidu esindajate Aare Hõrna ja Vello Lõvi ettekannete kaudu. Ühtlasi anti ka mõtlemisainet rühmatööks, mille viis läbi Võru Maavalitsuse arendusosakonna peaspetsialist Lui Niilo.

Üliõpilased jagunesid viieks grupiks ja pool tundi oli aega oma mõtete formuleerimiseks. Rühmatöö eesmärk oli pakkuda arenguideid, mis aitaksid kaasa elujärje paranemisele kodukohas ning seoks id ideed praegu õppivate üliõpilastega.

Üliõpilased pakkusid välja järgmisi ideid:

1. Ander Ojandu, Anti Alasi, Mika Raudvassar, Kadri Kallas, Margit Togo, Priit Laanoja, Kauro Anton, Ingrid Leinus:

* haridust omandavate noorte kaasaamine institutsioonide arendustöösse. (Toetused, stipendiumid, sidumine ettevõtte või omavalitsuse tööga);

* Võrumaa-meelsuse kasvatamine läbi hariduse (Võru klubide asutamine nii Võrus kui väljaspool);

* turismi arendamine omavalitsuse tasandil;

* loodusressursside töötlemine kohapeal algusest lõpuni.

2. Taavi Karu, Varmo Pilt, Heiki Keerber, Martin Kiilo, Vaito Vaaks:

üliõpilasi, ülikoole, Võrumaa asutusi, ettevõtteid ja omavalitsusi ühendava organisatsiooni loomine, mis on vajalik nii inimestevaheliste sidemete tihendamiseks kui ka erinevates ametkondades ja institutsioonides liikuva info vahetamiseks.

3. Sirli Lehist, Ahto Lahe, Tiia Tafenau, Janek Siimon, Aigi Kikkas, Heli Kamarin, Andres Kõiv, Anti Alas:

* areng + koostöö.

Mida: stipendium, töökoht.

Milleks: Võrumaale kvaliteetne tööjõud.

Millal: kohe!

Kus ja kellega: ettevõtted, organisatsioonid, omavalitsused, riigiasutused jne.

Mille eest: omavahendid, riiklikud programmid;

4. Alar Rosentau, Riina Krigul-Tobias, Andreas Kalkun, Ahto Raudoja, Ülle Kärner, Evelin Lepp, Maris Mürsepp.

Tantsuklubi. Tantsuklubi eesmärk on tutvustada eesti rahvakultuuri, eelkõige traditsioonilist tantsu ja laulu. Luua iseisvalt tegutsevad tantsuklubid Võru- ja Setumaal, finantseerida võiksid omavalitsused ja vastavad fondid, alustada võiks selle aasta sügisel;

5. Ideepank. Võrokestest üliõpilased saaksid võimaluse pakkuda oma mõtteid vastavatele institutsioonidele, kus

ideed kokku kogutakse ja edasi arendatakse kuni realiseerumiseni, kaasates ka üliõpilasi.

Ideid hindas zürri, mille liikmed olid Võrumaa ja Setomaa asutuste-omavalitsuste liikmed. Ei puudunud ka auhinna, mille eest hoolitsesid Võru- ja Setomaa ettevõtted.

Kõiki mõtteid, mida esinejad välja pakkusid, on Võru- ja Setomaal juba mitmeid aegu mõeldud ja osa teokski saanud. Hea on tõdeda, et tulevased tegijad kannavad endas samu eesmärke, mida praegused tegijad realiseerida püüavad. Ühiste mõtete pinnalt on edaspidi kergem ka koos tegutsema hakata. Soov selleks on nii üliõpilaste kui ka kodukoha poolt.

Taas ilmnes, et üliõpilastel on kodukohas toimuvatest tegemistest vähe infot - ometigi väitis enamik end kohalikke lehti luguvat. Üliõpilasi huvitavat infot võiks hakata levitama arutivõrgu kaudu - selline oli tudengite endi ettepanek, mis ka lähiajal teoks saab. See on tõeline väljakutse Võru- ja Setomaa asutustele-ettevõtetele: kas ollakse valmis infot ka edastama...

Veel kord sai tudengite suu läbi välja öeldud ühise organisatsiooni vajadus, mille tegutsemisvormid võiksid olla nii akadeemilist kui klubilist laadi.

Kohtumine andis nii kontaktandmeid kui ideid, aga mis peamine - teadmise, et suur osa meie õppivaid noori tahaks meelsasti kodukoha heaks tegutseda, kas valides uurimisteedad võimalikult kodukohaga seotult, sidudes end kohalike projektidega või pärast õpinguid tagasi tulles.

Küllil Eichenbaum, TÕ esindaja Võrumaal

Avaldame tänu

Kui detsembri alguses oli Eesti Rahvusraamatukogus Tartu Ülikooli kui õppeasutust tutvustav päev, siis tol korral oli tegu eelkõige koolinoortele suunatud üritusega. Et aga ülikooli ei tulda ainult õppima, vaid ka teadust tegema, siis korraldas Tartu Ülikooli Tallinna esindus 23. märtsist 3. aprillini **akadeemilise loengusarja**, mille eesmärgiks oli tutvustada teadusettevõtmist. Iga asja uurimine ja tundmaõppimine toimub ju paljuski eesmärgiga rakendada neid teadmisi ühiskonna teenimiseks. Loengute eesmärk oli ühelt poolt pakkuda Tallinna ja selle ümbruse inimestele võimalust avardada oma silmaringi (tegu ju mingil määral vabatahtliku täiendkoolitusega), teiselt poolt võiks loengusarja pidada ka kontrollmehhanismiks, sest loengute kuulajatel oli võimalus anda loengutele ja selle kaudu ka ühes Eesti kõrgkoolis tehtavale-uuritavale oma hinnang. Loodetavasti leidsid need, kes loenguid kuulama tulid, et nad saavad edaspidi saadud teadmisi ka mingil kombel rakendada. Siinjuures tahaks avaldada tänu kõigile loengusarjas esi-

nenud Tartu Ülikooli neile kümne teaduskonna õppejõududele, kes leidsid võimaluse tulla Taaralinna tarkust pealinna tooma:

dots Alar Laats usuteaduskonnast, dots Villem Tamm majandusteaduskonnast,

prof Peeter Saari füüsika-keemia-teaduskonnast,

prof Eerik Kergandberg õigus-teaduskonnast,

prof Mati Tombak matemaatika-teaduskonnast,

prof Marju Lauristin sotsiaalteaduskonnast,

dr Janika Kõrv arstiteaduskonnast,

prof Vahur Ööpik kehakultuuriteaduskonnast,

hr Ivar Puura bioloogia-geograafiateaduskonnast,

prof Jaan Elken filosoofiateaduskonnast.

Eili Erg, TÕ Tallinna esindaja

Äi paremat pole kuskil pool...

kui Tartu Ülikoolis. Nii arvasid need sadakond saarlasest vilistlast, kes kogunesid 27. märtsi õhtul Kuressaare rackotta pidulikule **vilistlasõhtule**, et tunda end kuus tundi jälle tudengitena. Just seda soovis vilistlaskogu Saaremaa koondise juhatause esimees Kalmer Halliko ülikoolikaaslastele.

Tänavuse peo valmistasid ette matemaatikateaduskonna ja majandusteaduskonna lõpetanud. Ühtlasi pandi punkt matemaatika-aasta üritustele Saaremaal, kus ülikooli matemaatikaõppejõud korraldasid saare õpetajatele täienduskoolitust ning konsulteerisid tublimaid õpilasi. Täname veel kord kõiki õppejõude, kes koolitust läbi viisid ning dekaani professor Toivo Leigerit toetuse eest. Vilistlasõhtul tõid matemaatikateaduskonnalt tervitusi professor emeritus Olaf Prinits ja dotsent Kalle Velsker, majandusteaduskonna nimel Saaremaalt pärit dotsent Neeme Roose.

Rackoja kahel korrusel oli igatühele midagi. Alkorruse galeriis pakkus vaatamislusti näitus ülikoolipäevil tehtud fotodest ning kasutatud esemetest. Välja oli pandud näiteid 1960ndail-1980ndail käibinud rahast (koos ajastule omase rahataskuga), tudengite lemmiktoitude ja jookide etikette ning

nostalgiait tekitav 35-kopikaline pasta-pliaats. Hoolikas tudeng oli säilitanud isegi aastatetaguse sisseastumiseksamite lehe ning suutnud alles hoida üliõpilaspileti.

Õhtu saavutas haripunkti, kui kohale jõudsid üllatusesinejad kammerkoorist Eysysla - erinevate kõrgkoolide teklites. Nende üliõpilaslaulude kava pani kõiki kaasa laulma, eriti võimsalt kõlas endiste TÕ naiskoori lauljate toel "Krambambuli". Kohapeal tekkinud vilistlasmeeskoor esitas "Kaunim linn on Eestis Tartu".

Kalmeri show's - mälu mängus, mis meenutas kunagisi bio-geoteaduskonna munakilbasid, jagasid esikohta ajaloo-keeleteaduskonna ja matemaatikute võistkonnad. Auhinnaks oli peahoone pildiga tort.

Kõige selle vahele löödi tantsu, aeti juttu, maitsti Oscalcancust, Adam Smithi või mõnd muud selle õhtu erikokteili ning tunti end nagu vanasti Tiigi või Päntri ühikas, vanas või uues kohvikus.

Aasta pärast kutsuvad kaasvilistlasi peole arstid.

Riia Nelis, TÕ Saaremaa esindaja

Tartu Ülikool ja Valga Maavalitsus korraldavad 22. aprillil ajaloomuuseumis

Valgamaa päeva

Valgamaa päeva eesmärk on tutvustada üliõpilastele ning teistele huvilistele Valga maakonda, sealset tegemisi ja kutsuda kõrgkoolilõpetajaid Valgamaale.

Kavas:

14.15 Avasõnad rektor prof Peeter Tulvistelt ja Valga maavanemalt Rein Randverilt,

14.30 Valgamaad ja tema arengut tutvustav konverents,

16.30 Valgamaa läbi slaidide,

17.00 Kultuuriprogramm. Esinevad tantsustudiod "JOY" ja "HIKARO",

17.45 Maavanem Rein Randveri vastuvõtt. Kohtumine maakonnast pärit lõpukursuslaste ja õppejõududega. Valgamaa ettevõtjate ja asutuste esindajate

kohtumine üliõpilastega ja tööpakkumised.

Vaadata saab Valga linna kunstinike Kaili Kase ja Raul Oreškini näitust.

Info: TÕ kontaktisik Valga Maavalitsuses Valeri Talu, tel (276) 66 120, TÕ teabetalituse spetsialist Aire Vähejaus, tel (27) 465 603.

Ülikooli regionaalprojekt tutvustab oma tegevust näitustel ja messidel.

"Kaunim linn on Eestis Tartu..." esitab vilistlasmeeskoor.

Alma mater mälestas vabadusvõitlejat

27. märts on Eesti ajaloos oluline tähtpäev. Sel päeval 1883. aastal sündis meie sajandi eesti luule *Grand Old Lady Marie Under*. 1981. aastal hukkus sel kuupäeval Vologda vanglas pärast pikajalist näljastreiki piinatuna viimaste aastakümnete üks vapraimaid, eredamaid ja rahvusvaheliselt tuntumaid Eesti inimõiguslasi ja vabadusvõitlejaid – Tartu Ülikooli võimekas keemiateadlane Jüri Kukk.

Juba aastaid on vabadusvõitlejad ja nende aatekaaslased tuntud Eesti pagulasajakirjaniku Vladimir-Georg Karasev-Orgussaare algatusel tähistanud mitmesuguste avalike üritustega **langenud vabadusvõitleja päeva**. Iga-aastaseks traditsiooniks on saanud päevakohase konverentsi korraldamine ülikooli aulas. Seegi kord (28. märtsil 1998) avas Jüri Kuke mälestuskonverentsi rektor prof Peeter Tulviste. Üritusele kogunenud sadakond Jüri Kuke mälestuse austajat ja mõttekaaslast vaagisid küsimust: kas, kes ja kuidas peab vastutama Jüri Kuke surma ja paljude teiste vintsutamise eest, kelle ainsaks süüks oli iseseisev mõtlemine, väärikusetunne ja ustavus oma rahvale.

Konverentsil esinenud teenekad vabadusvõitlejad ning mitme ala asjatundjad (Aleksander Einseln, Tiit

Madisson, Mart Niklus, Heino Noor, Kalju Pöldvere, Vardo Rumessen, Enn Tarto, Peep Varju, Kaljo-Olev Veskimägi jt) selgitasid, et vastavalt rahvusvahelisele õigusele ja taastatud Eesti riigi seadusandlusele vastutus inimsusevastaste kuritegude eest ei aegu. Ühe sellise roimana kirjeldati Jüri Kuke piinamist ja tapmist kommunistlike represseerijate poolt, kes üritasid neli kuud näljastreiki pidanud võitlejat murda. Jüri Kuke, teiste rahvuslaste ja inimõiguslaste ennastalgavat võitlust mälestades ja väärtustades nõudsid kokkutulnud selle justitiismõrva, samuti paljude teiste ränkade repressioonide uurimist ning süüdlaste üle kohtupidamist. Konverentsil paluti rahvasaadik Enn Tarto algatada Riigikogus selleks vajalik Eesti õigusaktide kohandamine, koos teiste vabadusvõitlejate mälestust ja inimõigusi austavate Riigikogu liikmetega tagada, et Vabariigi valitsuse selleks volitatud asutused tegeleksid okupatsioonivõimude ja kommunistliku partei poolt korraldatud repressioonide uurimisega ning annaksid nende teostajad kohtu alla. Kokkutulnud leidsid, et peale inimesi vintsutanud ametiisikute peavad häbiposti sattuma isikud, kes teadlikult, sõna või teoga on poliitilisele tagakiusamisele kaasa aidanud. Seda tegid ka mõned Jüri Kuke kolleegid.

Lubamatu on selliste inimeste jätkuv töötamine Eesti valitsusasutustes ja kohtutes.

Konverentsil püüti lahti mõtestada kõigi aegade Eesti vabadusvõitlejate, inimõiguslaste ja poliitiliselt teistimõtlejate aatelist pärandit. Peeti vajalikuks moodustada selle pärandi uurimiseks ja väärtustamiseks nii Eestis kui ka välismaal tutvustamiseks vastav sihtasutus – **Vabadusvõitlejate Mälestuskeskus**.

Kokkutulnud leidsid, et Eesti vaba, turvaline ja jõukas tulevik on võimalik vaid siis, kui austatakse iga inimese õigust vabale enes väljendusele ja eneseteostusele, nagu ka inimväärsel äraelamisele.

Ergutamaks lähimeneviku kohtulike ja kohtuväliste repressioonide, inimõiguste muude rikkumiste ja vastupanuliikumise uurimist, algatatakse Jüri Kuke nimeline **uurimistööde võistlus**, mis peab kaasa aitama aadete vabale levikule Eestis ja välismaal.

Langenud vabadusvõitleja päeva Tartu Ülikooli toimkonna liikmed:
Jekki Rjazin,
Rein Vanja

Konverentsi materjalide avaldamine jätkub - toim.

stipendium

Andreas ja dr Elmerice Traksi nimeline stipendium

1997. aasta jaanuarikuus asutas Eesti Abistamise Komitee (USA) stipendiumi Tü arstiteaduskonna doktorantidele ning sotsiaalteaduskonna poliitilisi-riiklike erialade magistrantidele ja doktorantidele õpinguteks või praktiseerimiseks USAs või Euroopa riikides.

A. ja dr E. Traksi nimeline stipendiumifond moodustub annetustest. Stipendiumideks makstava summa suurus on 10 000 USD aastas.

Kandideerimiseks on vaja esitada: enesetutvustus (ka kontaktandmed ja pangarekvisiidid), akadeemiline õiend (kinnitatud dekanaadis),

juhendaja soovitus, stipendiumi kasutamise projekt, vastuvõtva teadusasutuse nõusolek

15. juuniks õppe- ja üliõpilasosakonda (ph 117).

Stipendiumi määramisel võetakse aluseks üliõpilase õppeedukus, tema motivatsioon edasiõppimiseks ja oma teadmiste hilisemaks rakendamiseks Eestis. Arvesse tuleb ka stipendiumitaotleja aktiivsus üliõpilaskonnas ning ühiskondlik tegevus. Stipendiumikomisjon saadab parimate kandidaatide dokumendid lõpliku otsuse tegemiseks Eesti Abistamise Komiteele New Yorki.

looduskaitse temaatikaga või looduskaitseametnikku, kelle stažeerimine täiendaks tema ametioskusi. Nõutav on saksa või inglise keele (koos saksa keelega suhtlustasemel) oskus.

Taotlused esitada **5. maiks** keskkonnaministeeriumi aadressil: Toompuistee 24, EE0100 Tallinn.

Info: T. Randla, tel 6262 870.

Jüriöö jooks

23. aprillil

Rahvajooks, start Raekoja platsil kell 19.50. Läbitakse järgmised punktid: J. Hurda monument, Tähetorn, ohvrikivi Toomel, Gustav II Adolffi mälestussammas, Fr. R. Kreutzwaldi mälestussammas, H. Treffneri mälestussammas, Lauulupeo kivi, Raadi mõis (finiš). Osa võivad võtta kõik töö- ja õppekollektiivid, spordiklubid ja individuaaljooksjad. Võistkonna suurus vähemalt 10 inimest.

Teatejooks, start Raadil kell 21.45. Joostakse tõrvikutega (võistkonnas 2 naist ja 3 meest) ümber Raadi järve 1500 m pikkusel ringil. Iga võistleja läbib ühe ringi.

Jooksudele registreerimine Tartu Maaspordi Liidus tööpäeviti 9-16 Aleksandri tn 14, tel 434 488, faks 431 751, maavalitsuse hariduse ja kultuuriosakonnas tel 305 267 Kaie Sarapuu, linna haridusosakonnas tel 433 748 Elle Kaljuste. Registreerimine lõpeb 22. aprillil kell 16.

Raadi mõisas toimub kõikidele osavõtjatele kultuuriprogramm, Tartu Üksikjalaväepataljon pakub sooja teed ja sõdurisuppi.

JOOKS ÜMBER SAADJÄRVE (17,7 km) 2. mail.

Start (teatejooksjatele ja individuaalvõistlejatele) ja finiš Äksi Spordihoones, registreerimine 12-12.50. Teatejooksu võistkonda kuulub 4 nais- ja 8 meesvõistlejat. Etapi pikkus naisvõistlejatel ca 800 m ja meesvõistlejatel 1800 m.

Spordikeskus

info

väitekiri

Endla Lõhkivi kaitseb 17. aprillil kl 11.15 Lossi 3-223 **magistritööd** "The Problem of Consistency in Relativist Sociology of Scientific Knowledge". Juhendaja: praktilise filosoofia õppetooli juhataja prof E. Loone. Oponent: teadusfilosoofia õppetooli juhataja dots R. Vi-halemm.

loeng

Laupäeval, 18. aprillil kell 12 toimub aulas Eurokorpuse komandöri kindralleitnant Leo Van Den Boschi avalik loeng teemal

"EUROKORPUS - kooperatiivse regionaalse julgeolekustruktuuri mudel".

"Väliseestlased"

21. aprillil kell 16-18, Vanemuise 46-327 "Muutused väliseestlaste etnilises identiteedis: rootsieestlaste näitel". Lektor Aune Valk.

24. aprillil kell 14-16, Vanemuise 46-327 ja 27. aprillil kell 14-16, Vanemuise 46-335 "Väliseesti keel". Lektor Tiit Hen-noste.

"Majanduslik strateegia"

23. aprillil kl 14-18 ja 24. aprillil kl 12-16 Lossi 3-307 **akadeemik Mihhail Bronšteini loeng** "Majanduslik strateegia" (vene keeles, 0,5 AP):

- 1) majandusliku strateegia olemus,
- 2) ressursid ja majanduslik strateegia,
- 3) Eesti Vabariigi majandusstrateegia,
- 4) Balti riikide majandusstrateegia.

töö

Õpetajaks

Paldiski eestikeelsed haridusasutused vajavad järgmisi peadgooge:

- * matemaatika-füüsikaõpetaja,
- * eesti keele ja kirjanduse õpetaja,
- * ajalooõpetaja,
- * bioloogiaõpetaja.

Ülikooli Füüsika Instituudi **katsetootmistöökoda** täidab kvaliteetselt teie mit-tetirazeeritud treimis-, freesimis-, lukksepa- ja keevitustööde tellimused. Täpsem info tel 428 146.

muuseum

näitus

Ajaloomuuseum Toomemägi

http://www.ut.ee/REAM/
K-P 11-17
Info, ekskursioonide tellimine tel 465 671.
Ruumide üürimine: 465 675.

Kohvik on avatud kolmapäevast laupäevani kell 11-17.

Näitused: "Kingitud Tartu Ülikoolile". Jaapani kalendrite näitus, "Tartu Ülikool ja Vabadussõda".

Uus näitus!

Täna avati näitus "Tere, pliiats!" Näitus põhineb erakolleksionäär Jüri Käosaare pliiatsikogu põhjal, kus on üle 3000 pliiatsi 38 riigist. Näitusel on väljas ka laste joonistusvõistlusel "Toomemägi ja tilikool" osalenud laste tööd.

Muuseumis on võimalik tutvuda videofilmidega ülikooli ajaloo ja tähtsündmustest: "Tartu Ülikool aastail 1919-1932", "Ülikool nõukogude okupatsiooniaastatel", "70 aastat eestikeelset ülikooli".

Klassikalise muinasteaduse muuseum Peahoone

http://www.ut.ee/REKL/muuseum.htm
E-R 11-16
Info tel: 465 384.

Püsiväljapanek: skulptuurid: kreeka arhailise, klassikalise ja hellenistliku kunsti paremate tööde kipsist jäljendid.

Omalt poolt pakume korterivõimalust. Info tel 6780 495, 6780 407 Aili Mölder, Paldiski linnavalitsuse kultuuri- ja haridusnõunik.

varia

Puhkus Pärnus

Eeloleval suvel on Pärnu Koidula Gümnaasiumis võimalik puhata järgmistel aegadel:

- 29. juuni - 8. juuli;
- 9. - 18. juuli;
- 19. - 28. juuli;
- 29. juuli - 7. august.

Avalduste esitamise tähtaeg 15. mai. Ametiühinguliikmetele hinnasoodustus.

Lisainfo ametiühingukomiteest, tel 465 410, 434 875.

TÜAÜ komitee

Lastelaagrisse!

Kallid TÜ õppejõudude, teenistujate ja tudengite pered. EELK Tartu Ülikooli kogudus kutsub teie järelkasvu lastelaagrisse. Laager leiab 19.-21. juunil aset Pähkliorus Sadalas, kenas talumajas, mis kuulub Tartu Praostkonna vikaarõpetajale Jaana Peetersoole.

Oodatud on lapsed vanuses 7-14 eluaastat, nooremad on oodatud koos vanematega, kes samuti linnakärast pisut eemale ihkavad. Laagrisse saab registreeruda tel 486 206 (ülikooli koguduse pastoraat) ja 8-255-30399 (Kerstin Kask).

Tartu Norra Seltsis

Reedel, 17. aprillil kell 16.30 on humanitaarhoone kohvikus Lossi 3 kohtumine Norra koolidirektoritega.

Veaparandus

3. aprillil ilmunud artiklis "Paharetidest" on eksitav viga nimede osas.

Kasutajatunnuse "lex" all tegutses matemaatikateaduskonna üliõpilane Aleksei Golikov, mitte Aleksei Jegorov.

Palun vabandust!

Peep Uba

Piibliained gravüürid 16.-19. sajandist "Armasta oma ligimest nagu isennast".

Ekskursioonid aulasse ja kartserisse.

Zooloogiamuuseum Vanemuise 46

http://www.ut.ee/BGZM
K-P 10-16
Püsinäitus: lindude saali rõdul linnununade näitus.

Uus näitus!

Austraalia.

Geoloogiamuuseum Vanemuise 46

http://www.ut.ee/BGGM/
K-L 10-16
Info tel: 465 839.

Ekspositsioon inimese evolutsioonist.

Botaanikaed

Lai 40

E-P 10-17.

Info tel: 432 643.

raamatukogus

Raamatunäitus: Tartu üliõpilaste looduskaitsering 40, "Albert Kivikas - 100", "Astrid Saava - 60"

Näitused: "Edzard Schaper - 90", Rootsi kunstnike näitus (Hans Tjörneryd, Riitta Tjörneryd, Krichter Linde), "Kevad laste kunstis" (Tartu lastekunstikooli näitus).

Raamatumuuseum

Näitus "Eesti kodu".
E-R 12-15.

VASTUVÕTT MAGISTRIÕPPESSE 1998

Pedagoogikaülikooli filoloogiateaduskond

Juhendajad ja uurimisvaldkonnad

Prof **Tiina Aunin**
võrdlev kirjandusteadus
Prof **Irina Belobrovtsseva**
20. saj vene kirjandus
Dr **Martin Ehala**
morfoloogia, keelemuutused
Prof **Mati Hint**
fonoloogia, morfofonoloogia

Prof **Toomas Liiv**
eesti kirjandus
Prof **Peeter Torop**
tõlketeadus, 19. saj vene kirjandus
Dr **Peter Klein**
keeleteaduse ajalugu
Prof **Jaan Õispuu**
karjala keel, eesti keel võõrkeelena
Prof **Svetlana Turovskaja**
lingvistiline poeetika, modaalsuse probleemid

Programmis on lingvistika või kirjandusteaduse üldainete kursused ja magistriseminarid (vastavalt spetsialiseerumisele). Magistrantidele makstakse stipendiumi.

Sisseastumiseksamid

eriala (suulise eksami ja bakalaureusetöö põhjal), **võõrkeel**

Lisainformatsioon

Martin Ehala, tel: 6409 300, e-post: ehala@tpu.ee

Nr. 15 (1927)

Reede,
24. aprill
1998Ilmub 1948.
aastast

Hind 2 krooni

Universitas Tartuensis

aulaloeng

Neljapäeval, 30. aprillil kl 14.15 on välisminister **Toomas Hendrik Ilvese** aulaloeng "Eesti välispoliitika - olevik ja tulevik".

Peahoone ees ja taga

Mõlemal pool - nii peahoone ees kui taga käib töö. Esiküljele sammaste ette on kerkinud tellitud, kolmapäeval hakati neid ka kilega katma, et ehituspriht ja tolm laiali ei läheks. Kahtlemata tekitab see pimendamine majas seesolijatele ebamugavusi, aga ilusama peahoone nimel tuleb seda taluda.

Ülikooli arhitekt Martti Preem ütles, et praegu puhastatakse välja erinevad värvikihistused. Selgub, misuguste värvidega on üldse peahoone värvitud ja leitakse sobiv. Tööde tegija AS Lindrem võtab maha lahtise värvi ja krohvi, seejärel krohvitakse seinad lubikrohviga. Selle koostist uuris juba eelmisel aastal dotsent Tullio Ilomets. Esimeste lõpetajate ajaks juuni keskel peab keskmine osa korras olema, augusti lõpuks aga kogu esikülg. Restaureeritakse ka peauks ja tehakse korda tuulekoda. "Samuti vahetame välja osa aknaid, mis on halvemas seisus, ja parandame valikuliselt teisi. Kõik toimub ehitaja ettepanekul ja muinsuskaitse valvsa silma all."

Samal ajal jätkab AS Stinger Ülikooli tänava poolse vasaku otsa vundamendi kindlustamist. Peahoone kindlustatuse seis on selline, et keskosast tahapoole on kindlustamine tegemata, see nõuab järgmist kümnet miljonit. Koridoris käies on muhk näha, tagumine pool on kaldu.

Kuningaplats on üllatavalt lage. **Kinnisvarade osakonna juhataja Ahto Kallion** selgitas, et platsi uuendamise mõte sai alguse eelmisel sügisel ohtlikuks muutunud vanast saarepuust, mis ähvardas peahoonele kukkuda. Puu oli mädanenud, teda oli varem ka betoneeritud. Asemele istutatakse püramiidtamm. "Tellisime kogu platsile kapitaalremondi - projekti ja teostuse, mis on kooskõlastatud linna ja muinsuskaitsega. Rahastada tahame koos linnaga, sest see on linna avalik plats."

AS Hedge juhataja Heli Vaher ütles, et plats saab kaasagse haljastuse. Noorendusloikuse tegi läbi läikiva tuhkpuu hekk, ka teisi põõsaid kärbitakse. Kolmapäeval kaevati välja kõverad kuused, kasvama jäeti ainult üks sirge. Projekti järgi paigaldatakse Gustav II Adolfi ausamba jalami ümber uued kivid, kuus uut pinki pannakse kaarekujuliselt. Ka valgustid peaksid kaasagsema saama. Töödega tahetakse valmis saada mai lõpuks, haljastusega varem, et kõik kenasti kasvama hakkaks.

Kuningaplatsile paigutati Gustav II Adolfi ausammas 20. aprillil 1992. Samal nädalal käisid Tartus ka Rootsi kuningas ja kuninganna. Sellest ajast pärineb ka platsi kujundus ja haljastus, mis nüüd kaasagsema ilme saab.

Varje Sootak

Professor Peeter Tulvistele kaks akadeemikutitiitlit

Poola Meditsiiniakadeemia on teinud prof Peeter Tulvistele ettepaneku saada akadeemia auprofessoriks. Ettepaneku saada akadeemia liikmeks on prof Tulvistele teinud ka Venemaa Pedagoogika- ja Sotsiaalteaduste Akadeemia. Mõlema akadeemia akadeemikutitiitlid antakse Tulvistele üle mai-kuus.

1990. aastal asutatud Poola Meditsiiniakadeemia eesmärk on teadusliku ja tehnilise progressi humaniseerimine meditsiinis, meditsiini integreerimine humanitaarja sotsiaalteadustega, meditsiini interdistsiplinaarsuse arendamine. Mõõdund aastal kuulus akadeemiasse 130 arstiteaduse, psühholoogia, sotsioloogia, juura, pedagoogika, antroloogia, teoloogia ja filosoofia eriala

professorit kogu maailmast, neist 11-le on omistatud Nobeli preemia meditsiini või psühholoogia alal. Poola Meditsiiniakadeemia auprofessori tiitel antakse Tulvistele üle mai-kuus.

Käesoleva aasta mais annab akadeemikutitiitli ja diplomi professor Tulvistele üle ka Pedagoogika- ja Sotsiaalteaduste Akadeemia Venemaal. Pedagoogika- ja Sotsiaalteaduste Akadeemia liikmete hulka kuulub samuti rahvusvaheliselt tunnustatud teadlasi kogu maailmast.

Varem on prof Tulviste valitud Eesti Teaduste Akadeemia ning Euroopa Teaduste ja Kunstide Akadeemia liikmeks.

Andres Toode,
ülikooli pressiesindaja

UT toimetetus

teatab, et seoses kevadpühaga reedel, 1. mail ilmub järgmine ajaleht juba **neljapäeval, 30. aprillil**. Seepärast palume kõik materjalid esmaspäevaks ära tuua/saata või kokku leppida.

2. ja 3. lk

Üliõpilaste eri nr 2

- 5 valimisnimekirja

Üliõpilasesinduse valimised on 28.-30. aprillini raamatukogus

4. lk

Kevad-päevade kava

info

loeng

Usuteaduskonna külalisõppejõud **dr Ulrich Knellwolf** peab esmaspäeval, 27. aprillil kell 18 Saksa Kultuuri Instituudi majas Kastani 1 loengu "Theologie und erzählende Literatur" (teoloogia ja jutustav kirjandus).

Pärast ettekannet toimub samas kohtumine **dr Knellwolfiga**. Kõik huvilised, eriti Eesti-Sveitsi kultuuriseltsi liikmed on lahkesti oodatud.

Esmaspäeval, 27. aprillil kl 14 on Vanemuise 46-335 **lektor Tiit Hennoste** loeng "Väliseesti keel".

Kolmapäeval, 29. aprillil kl 16.15 ph aud 102 toimub **Austria parlamendi 2. presidendi dr Heinrich Neisseri loeng** "Euroopa Liidu laienemise perspektiivid Austria vaatevinklist".

varia

Prantsuse Teaduslikus Instituudis toimub teisipäeval, 28. aprillil kl 18.15 humanitaarhoones Lossi 3-217 **prof Jaak Kangilaski 4. loeng** "Prantsuse kunstist eelmine sajandi lõpust tänapäevani".

väitekiri

Neljapäeval, 30. aprillil kl 12.15 Lossi 3-427 kaitseb **Viktor Niitsoo** magist-

ritööd "Vastupanu 1955-1985" (Tartu, Tartu Ülikooli Kirjastus 1997); juhendaja prof Jüri Ant, oponendid *DPh* Andres Kasekamp ja mag Mart Laar.

töö

Õpetajaks

Tornimäe Põhikool Saaremaal otsib uueks õppeaastaks **matemaatika** (25 tundi + arvutiõpetus ja ringitunnid), **keemia** (5 tundi + võimalus õpetada bioloogiat) ja **emakeele õpetajat** (24 tundi). Korter olemas. Täpsem info tel 245 94 431 või 256 46 918 või e-post: kool@torni.edu.ee.

E. Vilde nim Juuru Keskool Rapla- maal (13 km kaugusel maakonna keskest, 50 km Tallinnast) pakub 1998. aasta sügisest täiskoormusega tööd järgmistele õpetajatele: **inglise keel** (9-12 klass), **emakeel ja kirjandus** (põhikool ja gümnaasium), **bioloogia-geograafiaõpetaja** (põhikool ja gümnaasium). Võimalus valida ametikorter (elektri-, kesk- või ahjuküte). Inglise keele õpetaja palk kokkuleppel.

Info: E. Vilde nim Juuru Keskool, Tallinna mnt 18, Juuru, EE3511 Rapla- maa, tel 248 44 106, 44 149, e-post: juurukk@estpak.ee.

Vilistlaskogu Tartu koondis

kutsub seekord erakorraliselt oma liikmeid kohtumisõhtule kuu viiendal neljapäeval - **30. aprillil kell 17.30 TÜ vana kohviku (Ülikooli 20) rõdu-saali**.

Kohtume peatselt ametipostile asuva rektori **prof Jaak Aaviksooga**.

Ootame jätkuvalt häid mõtteid - kuidas minna edasi Vilistlaskogu Tartu koondise tegevusega. Liikmemaksude tasumise võimalus.

Personaliosakonda on jõudnud uued haigekassa liikmekaardid

Personaliosakonda on jõudnud uued haigekassa liikme(magnet) kaardid Tartu linnas ja maakonnas elavatele ülikooli töötajatele ja nende ülalpeetavatele.

Kaartide täpse ja kadudeta vahetamise huvides palume allüksuste sekretäridel tulla koos töötajate volituse ja vanade haigekassakaartidega uutele kaartidele järele. Haigekassakaart antakse kätte allkirja vastu.

Täname Teid ette mõistva suhtumise pärast võimalikesse probleemidesse, kuna juba on selgunud, et kõikide töötajate ja ülalpeetavate kaardid ei ole veel saadetud haigekassast personaliosakonda, samuti võivad tekkida järjekorrad kaartide kättesaamisel.

Juhime tähelepanu sellele, et vanad haigekassakaardid kehtivad kuni 30. septembrini ja selle ajani on neid aega ka ümber vahetada. Teavet saab sekretärilt 375 145 (Sirli Urbas).

Heidi Maarja Melts

Üliõpilaste eri

Nr 2 Reede, 24. aprill 1998

Üliõpilasomavalitsuse tegevusaruanne

Järgnevates lõikudes on esitatud Tartu Ülikooli üliõpilasomavalitsuse tegevuse põhitahud tegevusjärgul 1997/98. Et sellest on järel veel poolteist nädalat, võib üht-teist lisan-duda.

Üliõpilasesinduse teine koosseis on pida-nud neliteist töökoosolekut. Vastu on võetud uus valimisjuhend ning täien-datud üliõpilasesinduse kodukorda. Üliõpilasesindus on kujundanud seisukohti küsimustes sotsiaalpoliitikast järgmise aasta akadeemilise kalendri kehtestamiseni. Üldiselt on üksmeel esinduses olnud suurem kui eelmisel aastal.

Jooksvat tegevust on teostanud üliõpilasesinduse esimees ning enam-vähem igal nädalal kogunenud eestseis-us. Toimikondadest on tõhusat tööd tei-nud haridustoimikond.

Sisulise poole pealt võib välja tuua järgmist. Eelmise aasta prioriteetideks olid õppekorraldus ja üliõpilas-omavalitsuse arendamine. Selles osas tehti ka esinduse suurimad edusammud.

Õppekorralduses on vastu võetud esinduse koostatud välisüliõpilaste vastuvõtueeskiri ning esinduse parandus-etpanekutega õppekavade eeskiri. Selle tulemusena on saavutatud suurem sel-gus, mis peaks vähendama suvaot-suseid. Veelgi rohkem peaksid üliõpilaste olukorda parandama esin-duse muudatuse õppekorralduse eeskirja, mis tulevad arutusele maikuu ülikooli nõukogus. Järgmiseks aastaks on valmis üliõpilaskeskn uus põhiõppe vastuvõtueeskirja eelnõu.

Õppejõudude küsitlemine on tulnud üliõpilasomavalitsuse kätte ja käivitub loodetavasti pidevalt alates sellest kevadest.

Lahendatud on üksikute erialade, täp-semalt arsti- ja õigusteaduskonna ning inglise filoloogide muresid seoses õp-pekorraldusega.

Institutsionaalse arengu osas võib märkida uute ruumide saamise. See tähendab suuremat mugavust külasta-jatele, esijoones aga lisanduvaid tegevusvõimalusi. Loodetavasti suureneb tänu sellele omavalitsuse panus sisuliste lahendustepanekute näol ning osutatavate teenuste ulatus. Eelarve suurenemist on ette näha järgmisest aastast.

Kahe üliõpilaste keskühenduse – üliõpilasomavalitsuse ja MTÜ „Üli-kooli Üliõpilaskond“ (ÜÜ) – võistlusest on saanud koostöö. ÜÜ üldkogu on lii-tumise juba otsustatud – ei toimu isegi ÜÜ edustuse valimisi – oodatakse meie esitatud seaduseparanduste läbiminekut Riigikogust.

Tegutsedud on üliõpilasomavalitsuse õigusliku seisundi tugevdamiseks. Üksmeelele jõudmisel esitati selleko-hased parandustepanekud haridus-ministeeriumile, kust nad liiguvad Riigikokku. Loodetavasti langetatakse ot-sus juba sel kevadel.

Tartu üliõpilasomavalitsus hakkab va-hepealsete skandaalide järel üha enam saavutama üleriigilist tunnustust. Meie esindajad on haridusministri õppuri nõukojas ja arvamus üsna otsustav Eesti Üliõpilaskondade Liidus.

Esindus on jatkanud sidet teaduskon-nanõukogude üliõpilasesindajatega

ning teinud ettepanekuid üliõpilaste osakaalu tõstmiseks ning nimetamis-korra üliõpilaskesksemaks muutmiseks. Väga selgelt ilmnis see seoses rektori-valimistega, kus üliõpilaste osakaal seoses mitmete kavalate sätete ja tegevusega oli viidud kümnendikuni eelmise korra kolmandiku asemel.

Sotsiaalküsimustes suudeti edukalt säilitada senine seis, nagu oligi kavan-datud. On loodud vajalikke ühendusi ning kogutud andmeid.

Üliõpilasomavalitsus seisis vastu õp-pemaksu mõtlematule kehtestamisele ning soovis üliõpilaste sotsiaaltagatiste süsteemi terviklikku läbitöötamist. Muuhulgas ka meie tegevuse tule-musena on õppemaksu kehtestamine päevakorralt maas.

Vahepealne üle nominaalaja õppimise maksustamine andis omavalitsuse vas-tuseisu tõttu tulemust, et hetkeandmetel on Tartu Ülikool ainus avalik-õiguslik ülikool, mis ei kehtesta õppemaksu üle nominaalaja õppijaile.

Üliõpilasküla juhatuses on üle kahe aasta taas ka üliõpilased. Sealset tegut-semise vormid alles selginevad ning sel aastal on pigem rajatud põhja edasiseks tegutsemiseks.

Õppelaenu summa tõusis 10 000 kroonini.

Üliõpilasomavalitsus tõstatab riigi tasandil teravalt üles üliõpilaste kait-seväeteenistuse küsimused. Eesmär-giks on seatud tänase rakendamatu kait-seväeteenistuse seaduse kehtivusaeg-sete aastakäikude vabastamine ajateenistusse kutsumisest ning arvamine reservi. Selles osas jätkuvad arutelud ning ühendused valitsuse ja eri-nevate poliitiliste jõududega. Loode-tavasti õnnestub jätkata survet ja saavu-tada soodus lahendus.

Üliõpilaste teavitamise osas on sel aastal käivitatud üliõpilasomavalitsuse kodulehekül (http://www.ut.ee/yov) ning üliõpilaskeskkül Universitas Tartuensis (üks number kuus, alates aprilli algusest 1998). Üliõpilasesindus on peahoonesse saanud stendi, ehkki mitte soovitud kohta. Esinduse kohta on üleriigilises ajakirjanduses ilmunud taasiseseisvumisaja läbi aegade suurim hulk teavet.

Valmimas on teatmik, mis peaks sis-aldama üliõpilaseluks vajalikku teavet. Eriti kasulik on see sisseastujaile, kuid ilmselt leiab üsna palju huvitavat ka vana ülikoolisõlaja.

Jätkatud on ühiselamute internetis-tamist. Sel kevadel saavad ühenduse Nooruse 7 ja Pepleri 14.

Esinduse välisüliõpilastoimikond on lahendanud põhiliselt idapoolsete välisüliõpilaste muresid. Idapoolsete välisüliõpilaste küsitluse tulemused kavatakse avaldada ka Universitas Tartuensis.

Nagu tavaks, korraldati ülikooli ball.

Loodetavasti andis omavalitsuse tegevus oma panuse üliõpilaselu edenemisse.

Üliõpilasesinduse eestseisuse nimel

Leif Kalev,
üliõpilasesinduse esimees

Nimekiri nr 1

In Corpore

1. Katriin Fisch - eesti filoloogia, ENÜS
2. Fred Puss - ajalugu, ÜS Raimla
3. Kaur Parve - keemia, ÜS Raimla
4. Aare Ristikivi - ajalugu, ÜS Raimla
5. Reesi Lepa - politoloogia, ENÜS
6. Karmo Vunk - stomatoloogia, korp! Rotalia
7. Ahti Kuningas - majandus, ÜS Raimla
8. Markko Künnapu - õigusteadus, ÜS Liivika
9. Ingrid Soovik - õigusteadus, korp! Indla
10. Liis Kallikorm - hispaania filoloogia, korp! Amicitia
11. Ann Krant - avalik haldus, korp! Indla

* * *

Nimekiri "In Corpore" on olnud üliõpilasomavalitsuses esindatud juba aastaid. Varasemal ajal oleme taotlenud:

- * õppekava ja -aine mahu ning selle läbimiseks ette nähtud aja vastavusse viimist;
 - * üliõpilaste suuremat osalust õppetöö korralduses teaduskonna tasemel ja madalamal;
 - * et riigi ja ülikooli nõudmised oleksid vastavuses ja tasakaalus üliõpilaste võima-lustega;
 - * õppekavade, aineprogrammide ja loengukonspektide kättesaadavust in-ternetist.
- Üliõpilasesinduse teise koosseisu ajal (1997/98) oleme:
- * ette valmistanud süsteemi, millega saavad üliõpilased regulaarselt hinnata õppejõudude ja õppetöö läbiviimist;
 - * esitanud hulgaliselt õppekor-ralduseeskirja parandusi, vältimaks õp-pejõudude omavoli;
 - * esindanud üliõpilaste seisukohti riikliku sotsiaal- ja hariduspoliitika tasandil (mh pidurdanud õppemaksu kehtestamist).

Eeloleval õppeaastal on plaanis taot-leda:

- * sõidusoodustuste jätkumist või asendamist soodsama alternatiiviga;
- * arvutiklasside lahtiolekuaegade pikendamist ning igasse klassi arvutite kasutamise reaalse järelevalve loomist;
- * üliõpilastele suuremat võimalust ülikoolis tööd leida;
- * kõikide kohustuslike loengute ees-tikeelseks muutmist;
- * üliõpilaste üldistel alustel ajateenis-tusse kutsumise asendamist mõistliku alternatiiviga;

- * üliõpilastele oma klubi saamist;
- * üliõpilaste häälekandja (taas)loomist;
- * õppehoonete juurde jalgrattahoidjate paigutamist;
- * peahoone ümbrusse odavate paljun-dusvõimaluste loomist;
- * pearaamatukogu kohviku uuen-damist ja söögivõimaluste parandamist;
- * humanitaarraamatukogu (semi-narka) sessi ajal õppävaringset lahti-hoidmist.

Nimekiri nr 2

Vaikiv Enamus

Eelmise aasta programmis oleme toetanud järgmiste asjade elluviimist:

- 1) õppelaenu suurenes 10 000 kroonini aastas,
- 2) lõppes rivaalitsemine Edustuse ja Esinduse vahel,
- 3) eluasemetoetus sisseregistreeri-misel,
- 4) internetiühendus Nooruse 7 ja Pep-leri 14 ühiselamutes,
- 5) üliõpilaste esindatus Üliõpilasküla juhatuses.

Kavatseme edaspidi veel palju ära teha. Meie nimekirja põhiseisukohad on järgmised:

1. Sotsiaalvaldkonnas

- 1.1 Aastaks 2000 üliõpilastele riiklik sotsiaaltoetus (vähemalt 10 000 krooni aastas).
- 1.2 Õppemaksu sisseviimist Tartu Ülikooli ei pea vajalikuks.

1.3 Õppelaenu peab tõusma 10 000 kr-lt 20 000 kr aastas. 5% intress ei tohi tõusta.

1.4 Hea õppeedukusega üliõpilastele peab olema garanteeritud õppesti-pendium, nimeliste stipendiumide arv võiks suurened.

1.5 Üliõpilasesinduse oma sotsiaaltis-pendium paljulasteliste perede üliõpilastele.

1.6 Sõidusoodustuste kord lihtsamaks ja ulatuslikumaks.

2. Üliõpilaskülas

2.1 Ühikad elamisväärses (aastaks 2000 igasse tuppa telefon, in-ternetiühenduse võimalus, igasse ühi-kasse pesumasinad).

2.2 Kindel El tagatisrahal.

2.3 Toetame ühiselamute renoveeri-mist (Pepleri 14 juba sel aastal), kaasates maksimaalselt Vabariigi Valit-

Nimekiri nr 3

Poculum

Tarmo Areda - arstiteadus	Hendo Kidron - avalikkussuhted ja teabekorraldus
Margus Matt - õigus	Jürgen Innos - psühholoogia
Tanel Veisson - majandus	Juhan Kaldre - arstiteadus
Jaak Roos - majandus	Taavi Tuvikene - füüsika
Juhan Raudsepp - õigus	Margus Valdre - avalik haldus
Kaarel Piirimäe - ajalugu	Veiko Pesur - avalikkussuhted ja teabekorraldus
Ragnar Ilp - stomatoloogia	Annar Alas - semiootika
Raoul Lättemäe - majandus	Mait Mürsepp - sotsioloogia

Nimekiri nr 4

Sünergia

Leif Kalev - õigus, avalik haldus;
Eva Meinson - ettevõtetmajandus;
Kadri Täht - sotsioloogia;
Eiko Keeman - füüsika;
Raul Altnurme - avalik haldus;
Madli Lääne - ajakirjandus;
Katrin Eimla - ettevõtetmajandus;
Jüri Gordejev - geograafia;
Reno Laidre - füüsika;
Marko Lepik - avalik haldus;
Raul Haavala - ettevõtetmajandus;
Taavo Lumiste - politoloogia;
Ivar Unt - rahvamajandus;
Martin Hirvoja - õigus;
Margus Aid - politoloogia;
Annukka Kataja - eesti keel võõrkeelena;
Erik Peterson - õigus;
Inga Eha - arstiteadus;
Atte Kivisaari - arstiteadus;
Tiina Vilkki - geoloogia;
Kerstin Oudekki Loone - matemaatika;
Argo Vilberg - matemaatika;
Toomas Väli - ajalugu;
Kristina Reitalu - prantsuse keel ja kirjandus;
Viljar Veebel - politoloogia;
Heiko Pääbo - politoloogia;
Henri Kuningas - avalik haldus;
Anželika Bazhanova - ettevõtetmajandus;
Karl Laas - õigus;
Rein Jüriado - ettevõtetmajandus;
Silvar Priman - rahvamajandus;
Katrin Uba - füüsika.
„Sünergia” tegevust 1997/98. üliõpilasesinduse koosseisus kajastab

üliõpilasesinduse tegevusaruanne. Võib veel lisada, et enam-vähem täiesti meie nimekirja inimeste ajada olid kaitsevääkõisimused ja esinduse töölepanek, umbes poole tööst on meie nimekirja inimesed teinud õppekorralduse ja üliõpilasteatmiku osas. Meie üldiseks põhimõtteks jäi endiselt: võimalikult palju kasu üliõpilastele võimalikult väikese kohustuste hulga juures.

Järgnev on meie tegevuskava lühiesitus. Pikemalt võid sellega tutvuda meie voldiku kaudu või vaadates võrgust „Sünergia” kodulehekülge (aadress on plakatite peal).

Tegevuskava 1997/98

1. Õppekorraldus

1.1 Keelõppe korda. Soovijad peaksid saama õppida tasuta vähemalt inglise, saksa ja prantsuse keelt. Teaduskondadepoolne keelekursuste tellimine nõudlusest lähtuma. Üliõpilasesindajad keelekeskuse nõukokku.

1.2. Õppejõudude hindamise küsitlused korraliseks. Tõsta nende osakaalu õppejõu üle otsustamisel.

1.3. Loengukonspektide koostamine peaks mõne aasta jooksul muutuma õppejõu kohustuseks. Konspektid ja muu nõutav kirjandus peavad muutuma üliõpilastele kättesaadavaks - kas paberil või võrgus.

1.4. Üliõpilastele võimalus saada auditooriumide võtmeid.

1.5. Tõrjume tagasi üritused kehtestada õppemaksu üle nominaalaja õppi-jaile.

1.6. Kõrvalaine osas peab üliõpilasel olema tegelik valikuvõimalus.

1.7. Teadus- ja osakonnatöökogude üliõpilasesindajate hulk tõsta viien-

suse ja Tartu linna raha, muutes ühikaüüri võimalikult väikseks.

2.4 Ühiselamutes esitatav hinnakiri peab olema põhjendatud - ka üliõpilane on tarbija ja seega on tal õigus teada, mille eest ta maksab.

2.5 Toetame uue 500-kohalise ühiselamu ehitamist.

2.6 Üliõpilased Tartu kodanikuks - peale sissekirjutamist avaneb võimalus saada eluaseme toetust ja osaleda hääleõiguslikel valimistel.

3. Õppetöös

3.1 Raamatukogu ja arvutiklassid 24 h avatuks.

3.2 Üliõpilaste esindatus TÜ kollegiaalsetes organites: teaduskonna ja osakonna nõukogudes 1/5, ülikooli õppekorralduse määramiseks.

4. Kultuurivaldkonnas

4.1 Ei toeta Esinduse kultuuritoimkonna likvideerimist.

4.2 Rohkem kultuurilisi meelelahutusi ja tutvustada sõltuvusainete konkreetset kahjulikku mõju.

5. Üldiselt

5.1 Tihendada kontakte teiste kõrgkoolide üliõpilastega ja tagada hea läbisaamine TÜ rektoriga.

5.2 Tudengeid rahuldav kaitsevääkõisüsteem (toimivad reservohvitseride kursused ja alternatiivteenistuse sisseviimine), 1994-1997 sisseastujatel peab leidma lahendi ajateenistuse küsimustes.

5.3 Edaspidi valimised ka Pärnu ja Türi kolledžis.

5.4 Ärksat vaimu ja rohkem avalikkust!

Seda teeme me teie huvides!

VALI KAKS, SEST ÜHEST EI PIISA!

Nimekiri nr 5

Force Majeure - Väeramatu Jõud

Uku Arold - psühholoogia	Jaanas Metsa - arstiteadus	Gea Kustavson - õigus
Priit Alamäe - majandus	Erki Pettai - majandus	Urmo Pärj - ettevõtetmajandus
Marek Herm - õigus	Triinu Hõbejärv - eesti keel ja kirjandus	Ave Allik - arstiteadus
Koiti Arro - bioloogia	Meelis Orgla - ettevõtetmajandus	Ahti Sillaste - arstiteadus
Piret Roos - ettevõtetmajandus	Elo Mets - ettevõtetmajandus	Indrek Koovit - arstiteadus
Margus Purlau - avalik haldus	Markus Leppojä - ettevõtetmajandus	Diana Mikita - saksa keel ja kirjandus
Ülo Kaasik - ettevõtetmajandus	Kadri Simm - ajalugu	Hannes Keemu - arstiteadus
Jaak Napritson - ettevõtetmajandus	Marko Lamp - ettevõtetmajandus	Allan Sinimäe - geograafia
Priit-Friedrich Lillemaa - õigus	Raiko Lipstok - õigus	Janno Visberg - füüsika
Rait Huusmann - õigus	Kerd Laub - õigus	Priit Pikner - põhikooli loodusteaduse õpetaja
Tõnu Arold - matemaatika	Thor-Sten Vertmann - inglise keel ja kirjandus	Ingvar Pärnamäe - geograafia
Uku Mats Peedosk - sotsioloogia	Sirli Tralla - sotsiaaltöö	Taavi Rõivas - majandus
Mika Puumalainen - eesti keel võõrkeelena	Kristiina Ainelo - eesti keel ja kirjandus	Rasmus Ruuda - ajakirjandus

dikuni ning saavutada, et nad väljendaksid üliõpilaste huve.

1.8. Kaugema mõtena kõigi avalik-õiguslike ülikoolide loengute integreeritud andmebaas.

2. Toimetulek

2.1. Sotsiaalpoliitika järgmise aasta prioriteediks.

2.2. Üliõpilaste toimetuleku tagamine: toetuste (laenu jt) kogusumma kuus peaks olema vähemalt miinimumpalga suurune. Ei tohiks kaotada senise tugisüsteemi osi, uut loomata.

2.3. Surve mittetagastatava põhitoetuse sisseseadmiseks Põhjamaade eeskujul.

2.4. Kontroll üliõpilasküla üle. Vähe-malt üks ühikaelanik üliõpilasküla juhatuse.

2.5. Kapitaalremondi järel ei tohi hirmkalliks muutuda kõik ühikad. Ühikate üüriarved peavad olema kululiikide kaupa lahti kirjutatud.

2.6. Eesmärk läbi suruda üliõpilaste sotsiaalse olukorra põhjalik uuring haridusministeeriumi või ülikooli korraldusel.

3. Kaitseväge

3.1. Kaitsevääkõisumustele kiire lahendus. Senise sellealase tegevuse jätkamine.

3.2. Me ei pea ostarbekaks üldkorras ajateenistust pärast ülikooli. Seetõttu taotleme 1994-1998 sisseastunute vahastamist ajateenistusest ning reservi arvamist.

3.3. Kaugema tuleviku osas mitmekesistada ajateenistuse läbimise viise, sealhulgas koostöös Kaitseleiduga.

4. Vaba aeg

4.1. Arvutikasutusvõimaluste laiendamine.

4.2. Suurendada terminaalklasside hulka.

4.3. Arvutiklasside pikema lahtioleku jätkuv tõstatamine.

4.4. Igas arvutiklassis peaks olema 1-2 korralikku printerit.

4.5. Seisame vastu kavatsusele muuta arvutivõrk tasuliseks. Kui aga täiendavalt pakutakse tasulisi kiiremaid liine, pole me selle vastu.

4.6. Üliõpilasesinduse kodulehekülge ja Universitas Tartuensise üliõpilasküla lehekülge tuleb arendada. Kaugemas vaates on eesmärgiks oma üliõpilasküla leht.

4.7. Tasapisi süvenev koostöö üliõpilaste erialaühingutega ning muu kohaliku üliõpilaskogutuse toetamine.

4.8. Suurem toetus üliõpilaste isetegevusele. Üliõpilasmaja ja üliõpilasklubi.

4.9. Teeme ettepaneku luua Tartu kultuuriürituste andmebaas.

5. Üliõpilasesinduse tööstamine

5.1. Toimkondade korralik käivitamine.

5.2. Üliõpilasesinduse seaduse eelnõu.

5.3. Lõpule viia ÜÜ liitmine omavalitsusega. Ühendamise järel täiendava haldusstruktuuri loomine, seejuures jälgides, et esikohale jääksid üliõpilasküla määravad õppe- ja sotsiaalküsimused.

5.4. Koostöö teiste üliõpilasesindustega ja Eesti Üliõpilaskondade Liiduga. Üliõpilasesindus peab saama Eesti Üliõpilaskondade Liidu liikmeks.

„Sünergia” tähendab ühinemisest tekkinud lisaenergiat. Ühinejad on inimesed väga mitmetel erialadel, keda liidavad eeltoodud tegevuspõhimõtted. See annab meile süsteemse ülevaate üliõpilaste muredest. Meie hulgas on nii teohtelisi esmakursuslasi kui kogenud vanu üliõpilasi. Ühine on aga teo-võime ning üliõpilaskesksus. Me ei luba kindlat õnne, küll aga jätkuvat tõsist ja teadlikku tööd seatud eesmärkide saavutamiseks.

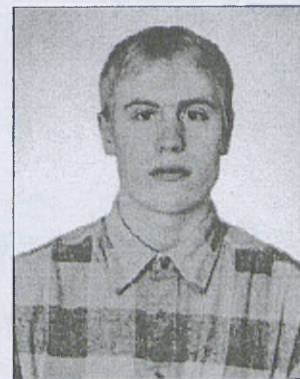
OTSUSTAJA OLED SIN!

Arne Otter

Oliver Urb

Tambet Ingo

Reelika Juks

Elis Vengerfeld

Aran Jalakas

Andres Taim

Meelis Kull

PROLOOG. Esmaspäeval, 27. aprillil kl 20 “MÄLUKAS”
J. Sööt+M. Pöldsepp+J. Antson = rahvuslik jämm.

Teisipäeval, 28. aprillil

kl 14	Kevadpäevade pressikonverents.	“Thalia” (Aida tn 7)
kl 16	KEVADPÄEVADE RONGKÄIK.	Küüni tn - Toomemägi
kl 16.30	KEVADPÄEVADE AVAMINE.	Musumägi
kl 17	TÜ Akadeemiline Naiskoor ja Tartu Akadeemiline Meeskoor.	Inglisild
kl 18	J. Viiding/T. Rätsep “Olevused”.	Tartu Lasteteater (Jaama tn 14)
kl 18	SAKU ÕLLEÕHTU. Dj M. Pertelson	öökclubi “Delia” (Tähe tn 3)
kl 18-19	SUUR PILETILAAT! Laadal piletid odavamad.	TÜ füüsikahoone (Tähe tn 4)
kl 19	Kohvik-kino “OSKAR”. V. Fleming “Tuulest viidud”	“Thalia” (Aida tn 7)
kl 19	Soodushinnaga etendus üliõpilastele. G. Verdi “Traviata”.	“Vanemuise” väike maja
kl 20	KONKURSS “TUDENGILAUL ‘98”.	Kaitseliidu maja (end EPA aula - Riia tn 12)
kl 21	ÕLLEÕHTU “Justamendiga”. Reisivõistlus täies hoos! Dj E. Aav	öökclubi “Atlantis”
kl 21	MAXIMUS SPECIAL HOUSE PARTY. Dj I. Peedo.	öökclubi “XS”
kl 22	Live: “Cry Baby”.	“Zavood” (Lai tn 30)
kl 22	KEVADPÄEVADE ÖÖKLUBI “Razor”.	Tartu Laululava
kl 22	ÕLLEÕHTU. “Untsakad”. Öökino.	öökclubi “Illusioon”
kl 22	SEKS, et see on HEA. Jörberg ja Beibed.	“EPA Klubi” (Veski tn 6)
kl 9-23	Raatuses Kaubamaja - “TUDENGIKAUBAMAJA”. Üliõpilaspiletiga soodustus!	Raatuses Kaubamaja

Kolmapäeval, 29. aprillil

kl 8	ÖLLEKROOL UJULAS	(Vanemuise tn 35)
kl 12	Naiste piljarditurniir “ZAVOOD OPEN”.	“Zavood” (Lai tn 30)
kl 13	Tutvumine Raadi lennuväljaga jalgratastel.	Raadi mõis
kl 14	JALGRATTAVIGURISÕIDU VÕISTLUS. Varustus AMK poolt.	Kaubahalli ees
kl 18	S. Beagle “Viimane ükssarvik”.	Tartu Lasteteater (Jaama tn 14)
kl 18	“AEG MAHA!” - jumalateenistus Kolgata Baptistikoguduses.	Tähe tn 66
kl 19	KONTSERT. J. Sööt, H. Kalle.	(Vanemuise tn 19)
kl 19	Kohvik-kino “OSKAR”. M. Forman “Lendas üle käopesa”.	“Thalia” (Aida tn 7)
kl 19	Soodushinnaga etendus üliõpilastele. I. Kalman “Montmartre’i kannike”	“Vanemuise” suur maja
kl 20	ORIENTEERUMINE ÕHTUSES TARTUS “Kas tunned linna, mis Emajõe kaldal...”	Ülikooli peahoone eest
kl 21	“Estrella” esitleb: “KULDNE NELIK” ehk legendid üliõpilaspäevadelt “M. Punder & Karavan”, “Rock Hotel”, “Singer Vinger” ja “Kollane Allveelaev G”.	TÜ spordihall (Ujula tn 4)
kl 21	Vello Vaheri tsirkuseperekond. Dj R. Rooma.	öökclubi “Delia” (Tähe tn 3)
kl 21	TUDENGIKARAOKE - laulame hääled puhtaks. Dj I. Lään.	öökclubi “Atlantis”
kl 21	Showbaarmenid SIIM & ZUKKER. Dj M. Söönurm. Daamidele tasuta!	öökclubi “XS”
kl 22	KEVADPÄEVADE ÖÖKLUBI. Riho Sibul, Raul Vaigla, Ain Agan.	Tartu Laululava
kl 22	STIIILIPIDU “TULNUKAD”. Live: “Genialistid”. Kostümeeritult prii pääs pardale.	“Zavood” (Lai tn 30)
kl 22	CLAYMAKERS JA LILLED.	EPA Klubi (Veski tn 6)
kl 23	VODOO NIGHT. Dj Jerry B (U.K. speedgarage, house) + Neoronphase Dj-d. Öökino.	öökclubi “Illusioon”
kl 9-23	Raatuses Kaubamaja - “TUDENGIKAUBAMAJA”. Üliõpilaspiletiga soodustus!	Raatuses Kaubamaja

Neljapäeval, 30. aprillil

kl 6	Linnulaulu kuulamine Raadi kalmistul.	Peavärv
kl 11	Aapeli “Üle linna Vinski”.	Tartu Lasteteater (Jaama tn 14)
kl 11-16	IV LIIVIMAA VEINIPÄEV “Liivimaa Veini” ja “Liivimaa Rahvaveini” valimine.	“Manhattan” (Narva mnt 25)
kl 12	Naiste piljarditurniir “ZAVOOD OPEN”.	“Zavood” (Lai tn 30)
kl 14	Retk Toomemäele Jaan Eilartiga.	Pirogovi juures
kl 15	ÕLUKAS.	EPA Klubi terrass
kl 17	HALE-BOTT SINGERS.	Toome varemed
kl 17	KARIKATUURIVÕISTLUS. “Euroopa astub Tartu Ülikooli”.	Toome varemed
kl 18	LUULEETENDUS “Saa tühjaks, mu süda”.	Tartu Lasteteater (Jaama tn 14)
kl 19	Soodushinnaga etendus üliõpilastele. M. Tommingas “Kadunud naine minus”.	“Vanemuise” väike maja
kl 19	Soodushinnaga etendus üliõpilastele. J. Hoffmanni komöödia “Bluff”	“Vanemuise” suur maja
kl 19	Üliõpilasohtu Annelinna Koguduses.	Annemõisa tn 10
kl 19	Kohvik-kino “OSKAR”. O. Welles “Kodanik Kane”.	“Thalia” (Aida tn 7)
kl. 20	ÜLELINNALISE “VOLBERVESTI” AVAMINE. Volbritule saabumine ennenägematu show taevas, maal ja vee peal.	Emajõel ja “Atlantise” ees
kl 21	Tartu Õlletehas esitleb: ÜLELINNALINE “VOLBERVEST” LAULU, TANTSU JA ÕLLEGA. RIIKLIK PIIRIVALVEORKESTER, “FOLKMILL”, “JUSTAMENT”, “L’DORADO”. Volbrilõke ja	

diskomöll pealekauba! Esimesele pooleteise
tuhandele peolisele tops õlut tasuta!
TÜ spordihall ja korvpalliplats (Ujula 4)

kl 21 STIIILIPIDU “KÕIGE ÕELAM NÕID”. Valitakse
“Aasta Madu”. “Zavood” (Lai tn 30)

kl 21 VOLBRIÕÕ TANTSUMARATON.
Daamidele tasuta öökclubi “Delia” (Tähe tn 3)

kl 21 VOLBRIÕÕ-NÕIDADE PARADIIS. Nõiarüü
konkurss, “CHIKEN BAND”. Pealik Dj E. Hurt.
öökclubi “Atlantis”

kl 21 Nõiatantsud. Kehamaalingud. Dj M. Pulver.
öökclubis “XS”

kl 22 Moeshow + Dj-d Öökino.

kl 22 KEVADPÄEVADE ÖÖKLUBI. Aldo Meriste Trio ja
Novella Hanson. “Grossfire”.

kl 23.30 VOLBRIÕÕ EHAŠT KOIDUNI.
Tantsumaraton + diskorite konkurss.

kl 9-23 Raatuses Kaubamaja - “TUDENGIKAUBAMAJA”.
Üliõpilaspiletiga soodustus!

öökclubi “Illusioon”

Tartu Laululava

EPA Klubi (Veski tn 6)

Raatuses Kaubamaja

Reedel, 1. mail

kl 12	Meeste piljarditurniir “ZAVOOD OPEN”.	“Zavood” (Lai tn 30)
kl 13	KURSATOP I.	Raekoja taga
kl 13	LASTE “RATTATUUR ‘98”. Kolmerattalistel sõiduriistadel 4-aastastele ja noorematele.	Kesklinna Kaubahalli esine
kl 14	TÜ Rahvakunstiansambli kontsert.	Kaubahalli ees
kl 15	“KURADITOSIN ‘98”. Tänavakorvpall kevadpäevade korraldajate ja toetajate meeskondadele.	Kesklinna Kaubahalli esine
kl 16-20	KELLAVIIETEE. Kõnepult ja tee LÜ Catlamayalt.	Toome varemed
kl 17	TUDENGIRALLI “BAMBUS ‘98” OMAVÄLMISTATUD LIIKURITEL.	Postimaja kõrval
kl 19	Kohvik-kino “OSKAR”. J. Demme “Philadelphia”.	“Thalia” (Aida tn 7)
kl 19	Kevadõhtu Pauluse Koguduses.	Riia tn 27
kl 21	FÜÜSIKAHOONE SHOW. “KEVADPÄEVADE 10. SÜNNI- PÄEVAPIDU”. “JÄÄBOILER”, “VÄIKESTE LÕÖTSPILLIDE ÜHING”, “JASKAR”	TÜ füüsikahoone (Tähe tn 4)
kl 21	STIIILIPIDU “PROLETAROS DEL MUNDO, UNIOS!” “Tequila Sauza” Juanitalt. Dj Fidel.	“Zavood” (Lai tn 30)
kl 21	NONSTOP TANTSUSHOW. Dj V. Kollom.	öökclubi “Delia” (Tähe tn 3)
kl 21	PUNANE PULL. Mässab RED BULL koos S. Seemani ja A. Andersoniga. Dj K. Hirno.	öökclubi “Atlantis”
kl 22	“TERMINAATOR”. Dj I. Parts, K. Klaus.	öökclubis “XS”
kl 22	KEVADPÄEVADE ÖÖKLUBI. Merca ja Sass. “Lost Kolhoses”. Tartu Laululaval	EPA Klubi (Veski tn 6)
kl 22	KURSATOP II. “The Tuberkuloited”.	öökclubi “Illusioon”
kl 23	RETROGRUUV. Dj-d. Öökino.	
kl 9.00-23	Raatuses Kaubamaja - “TUDENGIKAUBAMAJA”. Üliõpilaspiletiga soodustus!	Raatuses Kaubamaja

Laupäeval, 2. mail

kl 12	A. A. Milne-Connor “Ma võin olla Puhh ...”.	Tartu Lasteteatris. (Jaama tn 14)
kl 12	Meeste piljarditurniir “ZAVOOD OPEN”.	“Zavood” (Lai tn 30)
kl 13	TUDENGITE AASTALAAT.	Raekoja plats
kl 14	TEATEJOOKS KOSTÜMEERITUD VÕISTKONDADELE.	Raekoja plats
kl 15.45	EPMÜ ja TÜ kaheksapaatide finiš.	“Atlantise” ees
kl 16	KUMMIPAADIRALLI EMAJÕEL.	“Atlantise” ees
kl 18	Laupäeva õhtu lauluga Maarja Koguduses.	Õpetaja tn 5
kl 19	Soodushinnaga etendus üliõpilastele. I. Kalmani operett “Montmartre’i kannike”.	“Vanemuise” suures majas
kl 21	STRIPTIIS! Dj S. Mällo.	öökclubi “Delia” (Tähe tn 3)
kl 21	BEEFEATER SHOW. “SMILERS”. Dj T. Priidel.	öökclubi “Atlantis”
kl 21.30	Jüri Homenia ja “Games”.	Teatrikohvik
kl 22	“HOUSE OF GAMES”. Dj A. Kruusmann. Esimesele sajale külastajale sissepääs tasuta!	öökclubis “XS”
kl 22	Lõpukas ehk Lõbukas.	EPA Klubi (Veski tn 6)
kl 22	ROCK NIGHT. “The Bleach”, “Forgotten Sunrise”, “Grendel”, “Hell Tanner”, “Skydancer”, “Bad Seed Spirit”. Tartu Laululaval	
kl 22	Live: JAAN SÖÖT JA INBOIL.	“Zavood” (Lai tn 30)
kl 23	ADDICTION FAIRS - “Metro Lumina!”, “Holmes”, + Dj-d. Öökino.	öökclubi “Illusioon”
kl 9-23	Raatuses Kaubamaja - “TUDENGIKAUBAMAJA”. Üliõpilaspiletiga soodustus!	Raatuses Kaubamaja

Volbriöö

30. aprillil, volbriöö hakatusel kell 17 kutsub
ajaloomuseum tudengeid joonistama sarže ja
karikatuure oma armastatud õppejõududest ja
ülikoolist teemal “ PROFESSOR OLEN MA...”
Autasud on üpriski kopsakad.
Võistlusele saab igaüks kaasa elada muuseumi
Valges saalis, nautida kaunist muusikat Ahti Bach-
blumi esituses ja ergutada võistluses osalejaid.

Joonistustarbed on muuseumi poolt.

Kell 18 alustab Toomkiriku varemetes oma
etteastet HaleBopp Singers Lauri Breede
juhatusel.

Esitatakse spirituaale, jazzi, rock’i, swingi ja
muud põnevaid.

Lähim info tel 375 671.

Nr. 16 (1928)

Neljapäev,
30. aprill
1998Ilmub 1948.
aastast

Hind 2 krooni

Universitas Tartuensis

Rektori volbriöö tervitus*

Head tudengid ja vilistlased,

Ülikool on teie päralt iga päev, Tartu linn sel ühel ööl aastas, täna ööl! Tundke ja näidake linnaõdani kelegi, et täna on see ilus linn tudengite käes. On tõsi, et linnaõdani kelegi on inimesed. Aga niisama tõsi on see, et nad on teistsugused inimesed kui tudengid. Täna öösel tuletagem seda neile meelde! Sel ühel ööl aastas on akadeemilised kodanikud taas omaette seisus, ja sel ööl peab see seisus oma pidu. Ta teeb seda nii, et mälestus sellest peost ei kao niipea.

Selleks soovim teile vaimu ja vastupidavust! Pidutsege nii enda kui ka nende eest, kes on volbriöö enne meid tähistanud sel peatselt lõppeval aastatuhandel.

Prof Peeter Tulviste

* Rektor ei saa sel aastal volbriöö rongkäiku tervitada, kuna saadab Vabariigi Presidendi riigivisiidil Poola Vabariiki.

Kevad kevadpäevades!

Suurim üritus Tartu linnas - ülikooli kevadpäevad on täies hoos. Nagu kevadpäevade embleemilgi näha, on seekordsed juba kümnendad. Kavas on ligi sada üritust. Tudengite haardes on enamik Tartu klubidest, platsidest, tänavatest ja pubidest. Loomulikult ei jää seekordki ära armastatud paadiralli, tudengilaat ja lemmikbändide esinemised. Pearõhk on muidugi volbriöö! Kindlasti tasub vaadata, kuidas volbrituli täna õhtul kell üheksa Atlantise ees kohale jõuab. Igal õhtul võivad tudengid ja linlased valida paljude huvitavate ürituste seast endale sobivaima, sest kava on arvestatud igale erinevale maitsele. Mis muud kui - pidage vastu!

NB! Kevadpäevade kava ilmub eelmises UTs.

aulaloeng

Neljapäeval, 30. aprillil kl 14.15 on välisminister Toomas Hendrik Ilvese aulaloeng "Eesti välispoliitika - olevik ja tulevik".

Dr Heinrich Neisseri loeng

Eile esines ülikoolis Austria parlamendi teine president dr Heinrich Neisser loenguga "Euroopa Liidu laienemise perspektiivid Austria vaatevinklist".

Doktor Heinrich Neisser on õppinud Viini Ülikoolis õigusteadust, 1960. sai

ta õigusteaduste doktoriks ning alustas seejärel poliitilist karjääri. Alates 1975. aastast on Neisser olnud valitud Austria parlamenti. Aastatel 1987-1989 töötas ta föderaal- ja haldusreformi ministrina ning 1994. aastast kuni praeguseni parlamendi teise presidendina.

Üliõpilasspordi ajaloo näitus

Täna avatakse Eesti Spordimuseumis Tartu Üliõpilasmängude puhuks koostatud näitus "Eesti üliõpilassport muutub ajas". Näituse avamisel esitletakse ka vastilmunud raamatut üliõpilasspordi ajaloost Eestis.

Üliõpilasspordi ajalugu tutvustava näituse põhirõhk on Tartu Ülikoolil, omaette bloki moodustavad Eesti teised kõrgkoolid. Kokku käsitleb näitus perioodi rootsi-aegsest ülikoolist kuni tänapäevani. Näituse on kokku pannud Eesti Spordimuseumi ekspositsiooni osakonna juhataja Helve Parmas, spordimuseumi teadur Daimar Lell ja Valter Lenk Tartu üliõpilasmängude organisatsioonide teest.

Esitletav raamat "Üliõpilassport Eestis" käsitleb üliõpilaskonna kehalist

kasvatust ja sporti rootsi-aegsest ülikoolist kuni 1940. aastani. Eraldi peatükid on pühendatud teise maailmasõja eelse iseseisvuse ajal SELL-i mängude nime all toimunud Balti riikide üliõpilaste spordivõistlustele ja Eesti üliõpilaste osavõtule ülemaailmsetest üliõpilasmängudest. Näituse koostamisel osalenud ja raamatu koostanud Valter Lengi sõnul on nii näitus kui raamat esimesed nii põhjalikud Eesti üliõpilasspordi ajaloo käsitletused.

Eesti Spordimuseumis oleva näituse avab kell 14 kehakultuuriteaduskonna dekaan Mati Pääsuke, seejärel tutvustab spordimuseumi direktor Enn Mainla näitust ja ülikooli spordifüsioloogia professor Atko Viru raamatut.

ÜLIÕPILASESINDUSE VALIMISED

algasid teisipäeval ja lõpevad täna. Esimesel päeval käis valimas 487 üliõpilast. Valimiskomisjoni esimehe Juhan Nõpsi arvates oli see võrreldes eelmiste aastatega üsna hea arv, mis lubab oodata 15 %-list osavõttu.

Valimistulemused ilmuvad järgmises UTs.

Tartu Ülikooli üliõpilasesindus

Rahvusvaheline konverents taastuva energia kasutuselevõtu küsimustes

28. ja 29. aprillini toimus Barclay hotellis Balti- ja Põhjamaade ühine töönõupidamine, kus arutati taastuva ja säästva energia kasutuselevõtu küsimusi. Konverentsil arutati Balti riikide ja Põhjamaade koostöövõimalusi vastavas valdkonnas esialgu teadustöö

tasandil ning hilisemas etapis ka tööstusrakenduste leidmiseks.

Konverentsi põhiliseks teemaks oli seniste ammenduvate energiaallikate asendamine uute ja taastuvate energiaallikatega. Vaagiti Eestis ühe võimaliku uude energiana pärast traditsiooniliste energiaallikate ammendamist ves-

inikuenergia kasutuselevõtmist, sest erinevalt praegu põlevkivi ja kivisöe baasil toodetud elektrienergiast on vesinikuenergiat võimalik salvestada. Samuti on energia tootmine vesinikust loodusäästlik, sest vesiniku põletamisel ei teki süsinikdioksiidi.

Varisemisohtliku ühiselamu vundamendi remont algab mais

Mai ja juunikuu jooksul plaanib Tartu Üliõpilasküla remontida avariiohtlikuks kuulutatud Tiigi tänav 14 asuva ühiselamu vundamendi. Varisemisohu likvideerimise ja vundamendi taastamise maksumus on ligi 200 000 krooni.

Tartu Üliõpilasküla direktori Andres Kase sõnul valmib ühiselamu vundamendi rekonstrueerimise projekt mai alguseks, vundamendi toetustööd plaanitakse alustada mai keskel. Projekti tellimiseks vajamineva raha on lubanud eraldada Tartu Ülikool. Ehitustöödeks

vajamineva raha saamiseks on Tartu Üliõpilasküla pöördunud vabariigi valitsuse poole.

Tiigi tänav 14 asuvas üliõpilaste ühiselamus teostatud ekspertiisi käigus avastati 25. märtsil vundamendi all tühi, mis põhjustas hoone vajumist. Ehitusgeoloogilist uuringut teostanud Alus-Geoloogia OÜ sõnul põhjustas vajumise lohk, mis ilmselt tekkis Teise maailmasõja ajal pommiplahvatuse tagajärjel. Hiljem täideti lohk ehitusprahi ja kruusaga, enne hoone rajamist vundamentalust pinnast ei tihendatud. Aas-

tate jooksul on pinnas vajunud ning vundamendi alla on tekkinud märkimisväärt tühi.

Kuna projektbüroo TARI hindas hoone ehitustehnilise olukorra avariiohtlikuks, evakueeris Tartu Üliõpilasküla 8. aprilliks hoone kahjustatud tiiva kõik elanikud, kokku 47 inimest. Kõigil soovijatel oli võimalus ümber kolida teistesse Tartu Üliõpilasküla ühiselamutesse. Suurem osa evakueeritustest paigutati Narva mnt 89 asuvasse ühiselamusse ja ka Tiigi 14 elamiskõlblikku hoonetiiba.

acta diurna

SEL NÄDALAL

28. aprill

- 28.-29. aprillini toimus Barclay hotellis **Balti- ja Põh-jamaade ühine tööõupidamine, mis oli pühendatud elektrokeemiliste energiamuundumiste uurimisele**. Arutati taastuva ja säästva energia kasutuselevõtu küsimusi.
- 28.-30. aprillini toimuvad raamatukogu fuajees **Tartu Ülikooli üliõpilasesinduse valimised**.
- Jõhvi Kultuurikeskuses toimus **majandusteaduskonna infopäev**.
- 28. aprillist 2. maini toimuvad **tudengite kevadpäevad '98**.
- Esitleti filosoofiateaduskonna kunstide osakonna **heli-tehnikaga varustatud auditooriumi 138** peahoones.

29. aprill

- 29.-30. aprillini toimub Maarjamõisa Polikliinikus **II üle-eestiline teaduskonverents "Tervise edendamine Eestis"**.
- Valgas toimus **TÜ Sihtasutuse usalduskogu istung**.
- Toimus **Austria Parlamendi teise asepresidendi dr Heinrich Neisseri loeng "Euroopa Liidu laienemise perspektiivid Austria vaatevinklist"**.

30. aprill

- Kell 12.15 kaitseb humanitaarhoones (Lossi 3) **magistritööd Viktor Niitsoo** teemal "Vastupanu 1955-1985".
- Kell 14.15 algab aulas Eesti välisministri **Toomas Hendrik Ilvese loeng "Eesti välispoliitika olevik ja tulevik"**.
- Kell 16.15 algab Eesti Kirjandusmuuseumi saalis (Vane-muise 42) **Akadeemilise Rahvaluule Seltsi kõne-koosolek**. Päevakorras Madis Arukase ettekanne "Venna sõjaloo" loost: kompositsioon ja mentaalsed tagamaad".
- Kell 17.30 algab ülikooli vana kohviku (Ülikooli 20) **rõdusaalis ülikooli vilistlaskogu Tartu koondise vilistlasõhtu**. Vilistlastega kohtub prof Jaak Aavik-soo. Võimalus saada vilistlaskogu liikmeks ning tasuda liikmemaksu.
- Eesti Spordimuuseumis avati Tartu üliõpilasmängude puhuks koostatud **näitus "Eesti üliõpilassport muutuv-vas ajas"**. Estleti ka vastilmunud raamatut üliõpilas-spordi ajaloost Eestis.

TULEVAL NÄDALAL

4. mail

- Kl 16.15 ph aud 138 ÕESI koosolekul Mati Kröönst-römi ettekanne** "Eestlastest Georgi risti kavalerid 1904 - 1917".

5. mail

- Toimub ülikooli **valitsuse istung**.
- Kl 18.15 toimub Lossi 3-217 prof Jaak Kangilaski viimane loeng tsüklist "Prantsuse kunstist eelmise sajan-dis lõpust tänapäevani".
- Kl 14 kaitseb ph aud 140 **Soffa E esnokova doktoritööd** "Mariiskaja poema" ja kl 16 **Taive Särg magistritööd** "Püsiv ja muutuv Karksi rahvalaulus".
- 5. - 25. maini on Saaremaal Kuressaare linnuses ülikooli maaliosakonna diplomitööde näitus**.
- Algavad Münsteri Ülikooli dr S. Brauckmanni loen-gud** (vt UT 4. lk).

6. mail

- Kl 17.15 algab ajaloomuuseumis **professorite klubis prof Viktor Palmi** juhitud arutlus teemal "Mis on teadus?"
- Kl 17 esitleb **Microsoft Liivi 2-104** oma uusi tehnoloogiad.
- Saaremaal ülikooli loengute sarjas peab loenguid **prof. Jaak Kangilaski**.
- Kl 11 toimub ajaloomuuseumis **rahvusvaheline kon-verents "Paljukultuurilisus - olemise mitmekesisus"**.

7. mail

- Läti Vabariigi välisministri aulaloeng**.
- 7. - 9. maini toimuvad vabariiklikud keemiapäevad**. Tartu Näitusehallis avatakse näitus "Keemia '98".
- 7. ja 8. mail toimub ajaloomuuseumis **konverents "Üliõpilassport muutuv-vas maailmas"**.

8. mail

- Kl 14 algab Vanemuise 46-327 **loengusarjas "Väliseestlased"** lektor Dimitri Mihhailovi loeng "Väliseestlased, eestlased ja eestivenelased".
- Kl 20 algab laululaval **üliõpilasmängude avatseremoonia**. Tartu üliõpilasmängud toimuvad 8.-10. maini.

õnnitleme

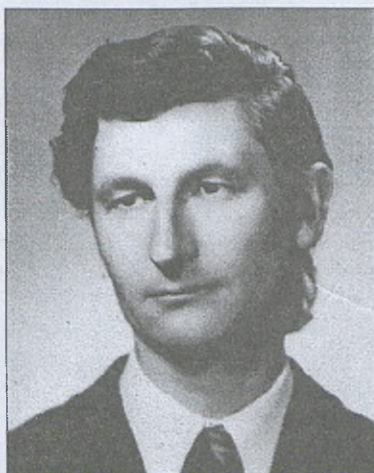
Maikuu juubilare

		70	Vladimir Hižnjakov	25.05	teoreetilise füüsika inst korr prof
Hans-Voldemar Trass	02.05	biol-geograafia tead emeriitprof			
Heino Kääp	05.05	peainseneriosak elektrik			55
		65	Lii Kajak	03.05	arstiteadusk täiendusk asjaajaja
Elna Hansson	05.05	raamatukogu pearmtk-hoidja	Enn Pärtel	04.05	materjaliteaduse inst lektor
Jüri Lembra	06.05	teoreetilise füüsika inst dotsent	Aino Siimon	06.05	juhtimise ja välismajanduse inst erak dots
Maie Simson	20.05	hoonete hoold teen valvur	Kaisi Karm	15.05	personaliosak spetsialist
		60	Mati Mättas	16.05	arenduskoja lukksepp
Agu Laisk	03.05	mol ja rakubioloogia inst korr prof	Velda Assor	22.05	keemiahoone majaj piirk riideh-koristaja
Väino Järve	06.05	arenduskoja treial-lukksepp	Eda Jagomägi	22.05	geograafia inst kartograaf-toim
Lembit Mehilane	07.05	psühhiaatrikliiniku dotsent			50
Heinar Näksi	09.05	kommunikatsioonitehn tehnik	Galina Sonn	11.05	arvutiteaduse inst insener
Arvi Grünthal	18.05	Pärnu Kolledži assistent	Robert Mokrik	15.05	geoloogia inst lektor

Agu Laisk 60

Taimede fotosünteesi uurija, Eesti Teaduste Akadeemia akadeemik, bioloogiadoktor professor Agu Laisk tähistab 3. mail oma 60. sünnipäeva.

Jätkuvat indu ja head vormi ar-mastatud uurimisvaldkonnas tegutsemiseks soovivad kolleegid-taimefüsioloogid.

Elviira Babaitšuk

Nahahaiguste kliiniku vanem-laborant Elviira Babaitšuk tähistas jaanuaris oma 60. sün-nipäeva. 1. mail täitub 30 aastat töötamist Tartu Ülikoolis.

Tugevat tervist ja korda-minekuid edaspidistes ettevõt-mistes soovivad kolleegid na-hahaiguste kliinikust.

TARTU ÜLIKOOI NÕUKOGU

24. aprillil

KINNITATI REKTORI AMETI-VANDE ANDMISE KORD

Vastavalt ülikooliseadusele ja ülikooli põhikirjale peab rektor andma ametisse astu-mise puhul ametivande. Kinnitatud korra järgi toimub see ülikooli nõukogu ees. Rektori ameti-vande tekst on järgmine:

"Asudes täitma oma kohustusi Tartu Üli-kooli rektorina annan vande järgida oma tegevuses Eesti Vabariigi seadusi, Tartu Ülikooli põhikirja ja akadeemilisi tavasid. Töotan pidada oma ametit väärikalt ja ausalt ning hoolitseda kõige selle eest, mis aitab kaasa ülikooli hüvangule."

ASUTATI TÜ EUROOPA KOLLEDŽ

1993. aastal asutati Eestis, Leedus ja Lätis mitme Euroopa riigi toetusel euroteaduskond, kus anti Euroopa Liidu alast koolitust. Teadus-konda on finantseerinud Saksamaa, Taani, Soome, Norra ja Rootsi ning Euroopa Liidu Komisjon. Oma panuse on andnud ka Baltimaad ja nende ülikoolid. Siit järgmine samm oligi vajadus Euroopa Kolledži asutamise järele.

Nõukogu kinnitas kolledži põhikirja. Euroopa Kolledž on integreeritud õppe- ja teadusasutus, mille eesmärk on koostöös teaduskondadega korraldada ülikoolis Euroopa Liidu alast akadeemilist haridust, täienduskoolitust ja teadustööd. Prioriteetsed valdkonnad on majan-dusteadus, õigusteadus, poliitikateadused ja avalik haldus. Õppekavad kinnitab sotsiaal-, majandus- ja õigusteaduskond. Kolledži tegevjuhtiks on direktor, kõrgeim otsustuskogu nõukogu, kuhu kuuluvad prorektor, teaduskon-dade esindajad, ka üliõpilaste esindajad. Nõu-kogu töösse kaasatakse ka isikuid väljastpoolt ülikooli. Üliõpilasi immatrikuleeritakse kolled-zisse rektori korraldusega vastavalt ülikoolis kehtivale korrale direktori esildise alusel.

Prof Jaak Aaviksoo nimetas arutelus kolledži asutamist väga tähtsaks strateegiliseks sam-muks, märkides, et lähiaastatel suureneb Eestis tunduvalt rakendusliku kõrghariduse tähtsus, sealhulgas eriti sotsiaalteaduste valdkonnas.

ASUTATI EESTI KOGNITIIVSETE SOTSIAALTEADUSTE KESKUS

Nõukogu kinnitas keskuse statuudi. Eesti kog-nitiivsete sotsiaalteaduste keskus on TÜ sot-

siaalteaduskonna juurde kuuluv interdistsipli-naarne üksus, mille eesmärk on ühendada ja koordineerida erinevates sotsiaal- ja humani-taarteaduste valdkondades tehtavat rahvusvahelisel konkurentsivõimelist uurimistööd, mille uurimisobjektiks on tunnetus- ja kommu-nikatsiooniprotsessid nende sotsiaalses ja mär-gilises tingituses jnt. Keskuse tööd juhib juhatus, mille moodustavad kuni viis tegevliiget ja auliikmed. Juhatuses esimese koosseisu moodustavad keskuse asutajaliikmed Jüri Allik, Wolfgang Drechsler ja Peeter Tulviste.

KINNITATI TÜ KUNSTI-MUUSEUMI PÕHIKIRI

1803. aastal asutati ülikooli kunstimuuseum, selle õigusjärglasena kandis asutus hiljem klas-sikalise muinasteaduse muuseumi nime. Kinni-tatud põhikirja järgi on muuseumi nimi taas ülikooli kunstimuuseum.

* * *

Õigusteaduskonna dekaan prof Peep Pruks juhtis nõukogu liikmete tähelepanu asjaolule, et viimastel aastatel on ülikoolis tekkinud mitmeid struktuuriüksusi (asutusi, keskusi), mis tegut-sevad väljaspool teaduskondi. Ta soovitas roh-keid tähelepanu pöörata sellele, mida teevad ant-tud valdkonnas teaduskonnad ning kuidas saaks nende tegevust enam teaduskondadega siduda.

VALITI PROFESSOREID

Turunduse professoriks valiti turunduse pro-fessor, majandusteaduste kandidaat **Mait Miljan** (31:12) ning **raha ja panganduse pro-fessoriks** raha ja panganduse professor, majan-dusteaduste doktor **Mart Sõrg** (32:10).

Rektor prof Peeter Tulviste tutvustas üli-kooli akadeemilise komisjoni koosoleku pro-tokollil väljavõtet, mis juhtis nõukogu, celkõige aga dekaanide tähelepanu sellele, et aka-deemilistele kohtadele kandideerijad ei pea enamasti kinni TÜ nõukogu kehtestatud nõudest, mis puudutab teadusartiklite ilmumist rahvus-vahelise levikuga väljaannetes.

Teaduskraadide põhimääruses ja nõuetes akadeemiliste ametikohtade taotlejate hin-damisel on ülikooli nõukogu määratlenud rah-vusvahelise levikuga väljaannete hulka kuulu-vaks tsiteerimisindeksites indekseeritavad ajakirjad, tähtsamates andmebaasides ja refera-tiivajakirjades refereeritavad ajakirjad ning üldtunnustatud rahvusvaheliste teaduskirjas-tuste poolt välja antud artiklite kogumikud.

Samuti on komisjon seisukohal, et kandideeri-jatele ei tule kasuks selliste publikatsioonide lülitamine monograafiate hulka, mis seda ei ole, ning ei pea vajalikuks konverentside organi-seerimiskomiteede toetuste esitamist saadud uurimistoetuste nimekirjas.

* * *

* **Nõukogu täiendas õppekorraldusees-kirja**. Prorektor prof Teet Scene ütles täien-damise vajadust põhjendades, et ülikooli-seaduse järgi ei saa magistriõppesse astuda ühe astme vahele jätnu, nagu näiteks raken-duskõrgkooli diplomi omanik.

Diplomiõppe lõpetanu võib astuda magist-riõppesse või õpetajakoolitusse, kui on oman-danud bakalaureusekraadi või sellele vastava kvalifikatsiooni varasemate õpingute tunnus-tamise kaudu teaduskonna nõukogu kehtestatud korras ja vajadusel sooritanud erialaeksami. Teisel erialal põhiõppe läbinutele võidakse kor-raldada erialaeksam. Doktoriope eeldab magist-rikaadi või varasema kvalifikatsiooni tunnus-tamist magistrataselele vastavaks teaduskonna nõukogu poolt. Teistes kõrgkoolides sooritatud arvestusi ja eksameid tunnustab vormikohase taotluse alusel vastava õppetooli juhataja ja selle kinnitab dekaan. Vajadusel moodustatakse eri-alane hindamiskomisjon. Diplomiõppe lõpetanu võib jätkata õpinguid bakalaureuse-kraadi saamiseks üleminekuõppekava järgi või liitudes lähedase eriala bakalaureuseõppe kavaga.

* Teiseks täiendati põhiõppe vastu-võtueeskirja. Kuna praegu ei saa välismaal keskhariduse omandanud Eesti kodanik ülikooli astuda, siis lisati kuue avalik-õigusliku ülikooli ühise ettepaneku põhjal põhiõppe vastu-võtueeskirjale vastav täiendus. Välismaal väljastatud keskharidustunnistus peab olema tunnustatud Eesti ENIC/NARIC keskuse poolt, kes annab hinnangu, kas vastav tunnistus või-maldab juurdepääsu ülikooliharidusele tunnis-tuse välja andnud riigis.

* Kinnitati gümnaasiumi filosoofiaõpetaja ning finants- ja kindlustusmatemaatika kut-semagistri õppekava.

* **Täpsustati ülikooli nõukogu tööplaani**. Järgmine nõukogu koosolek ei toimu mitte kuu viimasel reedel, 29. mail, vaid **teisipäeval, 26. mail**, mis on ühtlasi rektor prof Peeter Tulviste viimane juhitud istung. Samal istungil annab ametivande uus rektor prof Jaak Aaviksoo. Sama nõukogus istungi päevakorda toodi juunikuust aastaaruande arutamine. Semestri viimane nõukogu istung toimub 19. juunil.

* **Nõukogu otsustas lubada seada Citrina Foundation UK Ltd kasuks kinnistu Riia 23 osale hoonestusõigus 99 aastaks**. Maatükil asub eelmise aasta detsembris vastuvõetud laborihoone.

* **Arutusel oli majandusteaduskonna dekaani prof Jüri Sepa ja sotsiaalteadus-konna dekaani prof Jüri Alliku pöördumine kaugõppe taastamisest väljaspool avatud ülikooli**. Küsimuse põhjalikuks ettevalmis-tuseks otsustati moodustada komisjon.

õnnitleme

Hans-Voldemar Trass 70

2. mail tähistab oma 70ndat juubelit *professor emeritus* akadecmik **Hans-Voldemar Trass**. Juubilar õppis 1942-1947 Nõmme Gümnaasiumis, kus valitsenud ärgas vaim ja kokkupuuted loodus- ning kultuurihuviliste klassi- ja koolikaaslastega avardasid huvisid ja tegevusalasid (muusikast ja kirjan- duslikest katsetest spordini välja).

1952. aastal lõpetas H.-V. Trass üli- kooli botaanika erialal ning astus aspi- rantuuri, mille lõpetas bioloogiakandi- daadi kraadi kaitsmisega 1955. aastal. Järgnes töö taimesüstemaatika ja geobo- taanika kateedris (hilisema nimetusega botaanika ja ökoloogia kateeder), 1956. aastast alates kateedri juhatajana ja 1971. aastast professorina. 1994. aastast

on H.-V. Trass emeriitprofessor. 1969. aastal kaitses H.-V. Trass bioloogiadok- tori kraadi. Õppejõuna on H.-V. Trass lugenud mitmeid kursusi (üldbotaanika, geobotaanika, taimeökoloogia, Eesti taimkate, taimegeograafia, lihhe- noloogia, Eesti bioloogia ajalugu), juhendanud kümneid diplomitöid, kan- didaaditöid ja välipraktikaid, olnud külalislektoriks paljudes Euroopa ja Ameerika ülikoolides. 1975. aastal vali- ti ta Eesti TA korrespondentliikmeks, 1989 nimetati ETA akadeemikuks.

H.-V. Trass on valitud või nimetatud mitmete välismaiste teadusseltside liik- meks - 1958 Vene Botaanikaselts, 1964 Soome bioloogiaühing "Vanamo", 1975 Rahvusvaheline Lihhenoloogia

Assotsiatsioon, 1977 Ameerika Öko- loogiaselts, 1982 Rahvusvaheline Taimkatteteaduse Selts jt. Ta on pälvi- nud Moskva Looduseuurijate Seltsi esimese preemia, Eesti NSV riikliku preemia (koos teiste autoritega kol- mekõitelise õpiku "Botaanika" eest), Rahvusvahelise Lihhenoloogia Assot- siatsiooni Eric Achariuse nimelise medali "Pro meritis". 1996. aastal sai H.-V. Trass EV teaduspreemia elutöö eest ökoloogias ja lihhenoloogias. 1997. aastal valiti H.-V. Trass Venemaa Loodusteaduste Akadeemia välisliik- meks. Ta on olnud Eesti Looduseuri- jate Seltsi president (1964-1973 ja

Järg 4. lk

Seiskem iseseisvuse, järelilikult ka iseenda eest!
Peeter Olesk

Akadeemilisuus riigikaitstes

Riigikaitse olemasolu ja vajalikkuse küsimuses on lähiajal terves Eesti ühis- konnas esitatud vastakaid seisukoha- võtte. Teravatest arvamusaladest pole kõrvale jäänud ka akadeemilised ringkonnad. Kas ja kuidas seista meie noore, taasiseseisvunud riigi julgeoleku eest ning millised on meie võimalused ja kaitsetahe? Küsimusi on palju. Olene- mata vastustest jääb vastutus Eesti Vabariigi püsijäämise eest meie, ko- danike õlule.

Eesti vabaduse sünni ja iseseisvuse eest väljaastumise juures on alati seis- nud rahvuslikult meelestatud üliõpi- lased, kes ärksa vaimu ja uljate tegudega on andnud meie rahvale võimaluse elada vabal maal. Eesti akadeemiline noorsugu on viimasel sajandil korduvalt üles näidanud vaprust — võidelda oma riigi eest ka olukordades, kus võidu saa- vutamine on paistnud ilmvõimatu. Kindlasti ei saa paremate poegade jul- gust seista vastu ähvardavale ohule ni- metada hulljulguseks, ennemini oli see isadelt ja isaisadelt päritud lembitulik võitlussäde, mis ei kustinud ka orjasa- jandite tuhas.

Eesti on väike riik maailmakaardil. Meie ees seisab ülesanne kindlustada tema püsijäämine ümbritsevate suur- riikide seas. Usun, et oleme seda ülesan- net senini võimalust mööda täitnud. Paraku ei saa me olla kindlad tänaste, meie soodsate aegade kestmises. Ajalugu on näidanud, et ükski lepe pole igavene nagu riigipiiridki. Seetõttu on olulisel kohal tegutsemisvõimeliste ra- huaegsete kaitsestruktuuride olemas- olu. Eesti Vabariigis on üheks peamiseks 1919. aastal asutatud **Kait- seliit** — organisatsioon, mis on Eesti kaitse tugisambaks.

Põlvkond noori, kes praeguseks on jõudnud ülikooli, asub peagi kujundama meie riigi tulevikku. Pole võimalik näha helget tulevikku ilma turvalise Eestita. Turvaline Eesti tähendab lisaks sisemisele turvalisusele ja võimalusele kaitsta end kuritegevuse eest, ka turvali- sust, mille määrab ära meie riigi kait- sevõime. Isamaa-armastuse saab noor kodanik kaasa kodust, koolist ja ka üli- koolist. Samas on selge, et pelgalt tun- netest ei piisa iseseisvuse kindlus- tamiseks. Ülikoolitse valinud noorele

on antud võimalus akadeemilisel teel riigikaitset siiski oma osalusega toetada. **Kaitseliidu Tartu Maleva Akadeemi- lises malevkonnas (AkMk)** on Sul või- malus omandada oskusi, mis ei ole häbiks ühelegi endast lugupidavale noorele. Osaledes sel moel AkMk ri- dades oma riigi kaitsmise ettevalmis- tamisel, arendad Sa igakülselt ka enda oskusi ning teadmisi, mis võivad ula- tuda elementaarsetest matkarkustest orienteerumisel ballistika spetsiifiliste saladusteni. Teooriatundide kõrval on olulisel kohal ka igakuised väliõppused ning sagedased laskeharjutused tiirus.

Kindlasti on paljud meestudengid teadvustanud enesele riigikaitse va- jadust ja otsustanud ülikooli lõpetades osa võtta reservohvitseride koolitusest. Ning ei saa unustada kodanikukohust — kohustuslikku ajateenistust. Akadeemi- lises malevkonnas omandatud oskused ei jää kindlasti mitte ka selles osas kasu- tuks!

AkMk liige Janek Valge

Raamatukogu ametiühingu pikk ja visa palgavõitlus

Alates 1995. aastast lahkesid hari- dus- ja kultuuriministeerium kaheks ise- seisvaks ministeeriumiks. Sellest ajast alates algasid Tartu Ülikooli Raamatu- kogu staatuse erinevad tõlgendused.

Kultuuriministeerium on oma käsk- kirjaga kultuuritöötajate töötasustami- sest cristanud Eesti raamatukogud kolme erinevasse gruppi. I grupis on peale TÜ raamatukogu veel 10 raama- tukogu, kus kõrgharidusega raamatu- kogutöötajate palgaastmestik on ette nähtud vahemikus 20-26. TÜ raamatu- kogus kehtiv palgaastmestik on va- hemikus 16-24, st. meie tööd tasusta- takse tunduvalt madalamalt võrreldes teiste Eesti raamatukogu töötajate töötasudega.

Lähtudes sellest alustas TÜ raamatu- kogu ametiühing 1996. aastast taotlema oma koha väärtustamist. Oleme teinud

taotlusi ministeeriumide, valitsuse ja ülikooli tasandil. Enamik vastustest on olnud vastutuse veeretamine enda kaelast kuhugi mujale, lihtsalt neutraal- sed, halvemal juhul vastamata jätmised, paremal juhul toetav-soosivad. Ometi pole asi edasi nihkunud. Meie pal- ganumber näitab mitmendat aastat ühe- sugust pisikest summakest.

Eelmise aasta novembris tegime taas pöördumise - seekord Eesti Vabariigi Riigikogu ja Valitsuse poole. Ja ime küll - vastused lubadustega hakata asja lähe- malt läbi vaatama hakkas saabuma riigi- kantsleist, riigikogu kultuurikomis- jonilt, rahandus-, kultuuri- ja haridus- ministeeriumilt.

Käesoleva aasta märtsis tegime et- tepaneku probleemi asjatundlikuks ja kiireks lahendamiseks moodustada riigieelarve kaudu komisjon, kuhu peaksid

kuuluma peale asjaosaliste ministeeriu- mide ka esindajad Tartu Ülikoolist ja Tartu Ülikooli raamatukogust.

Praeguse seisuga on saanud haridusministeeriumilt vastus: moodus- tada TÜ raamatukogu avaliku teenuste finantseerimise küsimuse lahenda- miseks komisjon. Komisjon peab esi- tama oma töö aruande 20. maiks k.a.

Kas tõepoolest hakkab ükskord meie valuline probleem liikuma positiivse la- henduse suunas? Tahaks seda väga uskuda. Tahaks loota, et ametiühingu pikaajaline töö, millesse on paljud teisedki oma osa andnud, kannab lõpuks vilja. Praegusel ajal käed rüpes istumine mingeid tulemusi ei too. Ainult ühine visa koostöö võib sihile viia.

Merike Poljakov
ülikooli raamatukogust

Ametiühingu üldkoosolek tulekul

Ametiühingukomitee otsustas kor- raldada veel käesoleval õppeaastal ametiühingu erakorralise üldkoosoleku. Vajadus sellise koosoleku järele tuleneb muutunud olukorrast ametiühingus, ülikoolis, riigis. Võib isegi öelda, et üks etapp ülikooli ametiühingu arengus on lõppenud, ametiühing vajab tõsist uuen-

damist. Senine struktuur enam ei ra- hulda, uuendamist vajab põhikiri, üm- bersõnastamist vajavad, lähtuvalt liik- meskonna soovide, ametiühingu ees- märgid, ülesanded ja tegevuskava.

Käimasolev sotsioloogiline küsitlus (küsitluslehe sai ülikooli iga viies töötaja) on ettevalmistus üldkoos-

olekuks. Üldkoosoleku toimumise aja ja koha teeme teatavaks niipea, kui meil on käes küsitluse tulemused.

Asjast huvitatutel soovitame jälgida infot meie koduleheküljel.

Aleksander Jakobson

stipendium

Lions Club Tartu stipendiumid

1. Merikoski-nimeline stipendium summas (4000 EEK) - **Stanislav Maksimov**, stomatoloogia IV kursuse üliõpilane;

2. Üliõpilaspere stipendium summas (4000 EEK) - **Jüri Gordejev**, bioloogia-geo- graafiateaduskonna magistrant ja **Natalja Matvejeva**, filosoofiateaduskonna IV kursuse üliõpilane.

Stipendiumide pidulik kätteandmine toimub Lions Club Tartu aastapäevapeol 23. mail.

Fonditoimkonna nimel
Andi Kasak

Johannes Voldemar Veski stipendiumi konkurss

Johannes Voldemar Veski stipendium Tartu Ülikoolis on moodustatud tema tütre ASTA VESKI poolt TARTU ÜLIKOOILE annetatud rahast. Stipendium määratakse üks kord aastas ühele peaaigena eesti keelt õppivale 3. või 4. aasta üliõpilasele või magistrandile.

Kandideerijatel palume esitada ülikooli kantsleisse (peahoone, ruum 207) 1. juuniks järgmised dokumendid:

- stipendiumitaotlus (vorm saadaval ülikooli kantsleis),
- ülevaade erialasest tegevusest ning tulemustest keeleteaduslikus uurimistöös,
- dekanaadis kinnitatud väljavõte õpinguraamatust nelja viimase semestri õp- petöö tulemuste kohta.

Stipendiumi saaja teatatakse juunis J. V. Veski päeval ja see antakse üle 1998. aasta sügissemestri alguses.

Täiendavat infot saab Tartu Ülikooli Sihtasutusest, telefon: 375 852, e-post: sihtasutus@ut.ee.

TARTU ÜLIKOOI SIHTASUTUS
TARTU UNIVERSITY FOUNDATION

Luulekevad '98

Ootame kõigilt luulehuvilistelt võist- lusluuletusi (soovitavalt 5-6 luuletust) **1. juunini** aadressil: Luulekevad '98 Salme 12 Tallinn EE0004. Kellel juba midagi lausahtlis olemas, võiks posti panna kohe, sest tahame paremaid võist- lustöid tutvustada raadiosaadetes.

Võib esineda ka varjunime all, kuid meile palume teatada oma õige nimi, aadress, telefon, vanus, õpilastel kool ja klass või kursused, täiskasvanuil elukutse.

Võitjaid auhindame suvises luulelaag- ris, kõik kolmandasse vooru jõudnud luuletused (ca 30-40 autorit) avaldame koos autorite fotodega võistluse järel

ilmuvab luulekogumikus. Andekamaid abistame meeleldi ka esimese luulekogu koostamisel ja trükki toimetamisel.

Eesti Luuleliit

Vastuvõtt magistri- ja doktoriõppesse

Dekanaadid on alustanud magistri- või doktoriõppesse astujatelt dokumentide (diplomi ja akadeemilise diendi koopia ning vormikohane avaldus-ankeet) vastuvõtmist. Avalduse vormi saab dekanadist või veebist aadressil <http://ois.oppe.ut.ee/blanketid>. Dokumentide esitamise viimane kuupäev on **20. juuni**.

1998. aasta riigitellimus magistri- ja doktoriõppele on järgmine:

Teaduskond/õppekava	Magistriõpe	Doktoriõpe
Usuteaduskond	4	1
usuteadus	4	5
Õigusteaduskond	12	5
õigusteadus	12	5
Arstiteaduskond	6	15
biomeditsiin	3	
farmaatsia	3	
arstiteadus		15
Filosoofiateaduskond	54	26
ajalugu	12	5
eesti ja soome-ugri filoloogia	12+6*	8
filosoofia	4	3
germaani-romaani filoloogia	12	3
pedagoogika	5	3
vene ja slaavi filoloogia		34
Bioloogia-geograafiateaduskond	48	33
bioloogia didaktika	2	
botaanika ja ökoloogia	8	6
geentechnoloogia	5	3
molekulaar- ja rakubioloogia	10	10
zooloogia ja hüdrobioloogia	7	5
geograafia	13	6
geoloogia	3	3
Füüsika-keemiateaduskond	27	18
füüsika	15	9
keemia	12	9
Kehakultuuriteaduskond	4	2
liikumise- ja sporditeadused	4	2
Majandusteaduskond	20	5
majandusteadus	10	5
ärijuhtimine	10	
Matemaatikateaduskond	18	13
informaatika	6	5
matemaatika	6	4
matemaatiline statistika	6	4
Sotsiaalteaduskond	45	11
ajakirjandus	5	1
avalik haldus ja sotsiaalpoliitika	7	5
eripedagoogika	5	
politoloogia	4	
psühholoogia	7	3
rakenduspsühholoogia	5	
semiootika ja kulturoloogia	2	
sotsiaaltöö	5	
sotsioloogia	5	2
Kokku:	238	129

* Eesti keelt, kultuuri, kirjandust või ajalugu õppivatele välismagistrantidele.

sport

Sulgpall

Eesti kõrgkoolide meistriliiga võistlustel saavutas kolmes mänguliigis esikoha TÜ arstiteaduskonna II kursuse üliõpilane Indrek Küüts. Lisaks üksikmängule esikoht segapaaris, partner Kati Kraaving (TTÜ) ja meespaaris Teppo Smolander (KK). Meeste üksikmängus 2. Patric Rang (TTÜ) ja 3. Allan Kokketa (TPÜ). Meespaaris 2. Patric Rang - Siim Sarapuu, 3. Raul Linnamägi - Margus Tootmaa (kõik TTÜ). Segapaaris 2. T. Smolander - E. Vilkmann, 3. P. Rang - K. Laidmäe (TPÜ).

Naiste üksikmängu võitis Kati Kraaving (TTÜ), 2. Evelin Vilkmann, 3. Külle Laidmäe (TPÜ). K. Kraaving - K. Laidmäe parimad ka paarismängus, 2. Piret Paris (FL) - Eve Praks (SO), 3. E. Vilkmann - Marju Kallas (OI).

Helmut Valgmaa

SÕMERU VALLAVALITSUS

Lääne-Virumaal pakub tööd

MAJANDUS-NÕUNIKULE,

kelle ülesandeks on majanduslastele lepingute sõlmimine ja täitmise kontroll.

Pakume:

- * konkurentsivõimelist palka,
- * ametiautot,
- * ametikorterit.

Eeldame:

- * koostöövalmidust,
- * algatusvõimet.

Küsi infot majandusteaduskonna dekanadist või Sõmeru Vallavalitsusest tel 232 461 19. CV ja avaldus esitada hiljemalt **15. maiks** aadressil: Sõmeru Vallavalitsus, Pargi 1, Sõmeru, Lääne-Virumaa, EE2110.

Hans-Voldemar Trass 70

Algus 3. lk

1985-1991, alates 1991. aastast aupresident) ning UNESCO rahvusvahelise programmi "Inimene ja biosfäär" (MAB) Eesti rahvusliku komitee esimees (1978-1988, 1995 auesimees).

H.-V. Trassi teaduslik produktiivsus on olnud hämmastavalt suur. Tema trükiproduktiooni hulgas on 7 teost, mis annavad välja monograafia mõõdud ja ligi 200 teadusartiklit. Osalt seletub nii suur produktiivsus H.-V. Trassi laia huviringiga - tema tööd käsitlevad taimeökoloogiat, taimegeograafiat, lihhenoologiat ja teadusajalugu, samuti looduskaitse küsimusi. Hoolimata teoreetilise suundumusest pole H.-V. Trass eales olnud tüüpiline kabinetiteadlane, vaid entusiastlik ekspeditsioonidel osaleja, keda uurimisretked on viinud paljudesse unikaalsetesse kohtadesse planeedil Maa alates Kaug-Ida rannikumetsadest ja lõpetades Kanada mäginuhtudega.

H.-V. Trassil on eriline roll selles, et praegused Eesti botaanikud ja öko-

loogid saavad julgelt kaasa rääkida maailma tippteaduses. Kindlasti enam kui pool praegu TÜ lihhenooloogilises herbariumis säilitatavast ca 60 000 eksemplarist on kogunud H. Trass. See on hindamatu väärtusega kollektsioon, mille tähtsus aja jooksul üha suureneb.

Hoolimata NL ametlikust isolatsioonipoliitikast suutis H.-V. Trass juba kuuekümnendatel aastatel sisse seada püsikontaktid maailma juhtivate teadlastega. Kui H.-V. Trassi tegevust hinnati lihhenooloogias rahvusvaheliselt kõrgeima selle eriala autasuga - Achariuse medaliga, ütles medalile esitlemise kõnes Hemmeslövis, Rootsis, Helsingi Ülikooli professor Teuvo Ahti muuhulgas: "... Hans on alati hoidnud otsekontaktide lihhenooloogidega üle kogu maailma, reisesid ja töötades välismaal, näiteks Kanadas, Saksamaal, Rootsis ja Soomes. Ta saavutas head suhted nii vene kui lääne lihhenooloogidega ning toimis sageli "sillana" nende vahel, lihhenoologia hüvanguks. Ida pool oli tuntud tema suurepärane lihhenooloogilise kirjanduse kogu ning vene

üliõpilased pidasid teda "läänelikuks" professoriks". (International Lichenological Newsletter, 1993, vol. 26, no. 1, p. 31.)

H.-V. Trass on isiksus, kelle sarnaseid teaduses kohtab harva. Ta on laia huviringiga humanitaar, kunstnik, looja, samas aga range teadlane ja (ehkki vastumeelselt) korrektne bürokraat, hiilgav kõneleja ja atraktiivne suhtleja. Botaanika ja ökoloogia instituudis valitsenud vaimne ja vabameelne õhkkond, kus puudusid diktaat ja range juhendamise, suunas ta noori ise otsima ja tegema. Nende tegemiste seas oli ka ek-sirännakuid, millel on muuseas märkimisväärne kasvatajate mõju, kuid ka palju tõelisi leidmisi. Soovime õpetajale, kolleegile ja sõbrale Hans -Voldemar Trassile loomingulise rõõmu edasikestmist sõbralikus kollektiivis!

Õpilaste ja kolleegide nimel
Martin Zobel

Tutvumine mööblinäidistega

Esmaspäeval, 4. mail kl 10-12 on kõigil soovijail võimalik tutvuda majandusteaduskonna Narva mnt 4/6 hoone mööbli riigihanke avatud pakkumisele esitatud mööblinäidistega.

Kogunemine Lossi 3 arvutigraafika ja õppetehnika keskuse ruumis 107. Info tel 465 594.

Elga Tamm
õpperuumide teenistusest

29. maist 5. juunini toimub arvutuskeskuses arvutikasutuse algkursus

Windows 95 + Word 7.0.

Info ja registreerumine tel 375 444, 375 477.

loeng

Teadusfilosoofi ja teadusajaloolase dr S. Brauckmanni (Münsteri Ülikool, Saksamaa) neli loengut toimuvad semiootikaosakonna aud Tiigi 78-312 teemal:

"Holism XX sajandi teaduses"

1. Holismi kontseptsioon — teisipäev, 5. mai kl 16-18,
2. Holistlikud teooriad erinevates teadustes — kolmapäev, 6. mai kl 12-14,
3. Ernst Cassireri semiootiline antropoloogia — kolmapäev, 6. mai kl 16-18,
4. Gregory Batesoni holistlik vaade loodusele — neljapäev, 7. mai kl 12-14.

"Väliseestlased"

"Väliseestlaste" loengusarjas on 8. mail lektor Dimitri Mihhailovi loeng "Väliseestlased, eestlased ja eesti-venelased".

väitekiri

5. mail kl 14 kaitseb ph aud 140 doktoritööd "Mariiskaja poema" eesti filoloogia osakonna doktorant Sof'ja Ešenokova. Juhendaja prof Karl Muru, oponent filoloogiakand Silvia Nagelmaa;

kl 16 kaitseb samas magistratööd "Püsisiv ja muutuv Karksi regilaulus" Eesti Keele Instituudi teadur Taive Särg. Juhendaja filosoofiadr Ingrid Rüütel, oponent *magister artium* Anu Vissel.

koosolek

ÕESI koosolek toimub esmaspäeval, 4. mail kl 16.15 ph aud 138. Päevakorras on Mati Kröönströmi ettekanne "Eestlastest Georgi risti kavalerid 1904-1917".

varia

Professorite klubi

Kolmapäeval, 6. mail kl 17.15 ajaloomuuseumis prof Viktor Palmi juhitud arutlus teemal "Mis on teadus?".

Prantsuse Teaduslikus Instituudis

Teisipäeval, 5. mail kl 18.15 peab Lossi 3-217 prof Jaak Kangilaski viimase loengu tsüklist "Prantsuse kunstist eelmise sajandi lõpust tänapäevani".

kontsert

Aulas

30 aprillil kell 20 volbriöö kontsert. 2. mail kell 19 algab NYD ensemble kontsert.

3. mail kell 16 algab TÜ kunstide osakonna kammerkoori kontsert.

muuseum

näitus

Ajaloomuuseum Toomemägi

<http://www.ut.ee/REAM/>
K-P 11-17
Info, ekskursioonide tellimine tel 465 671.
Ruumide üürimine: 465 675.

Kohvik on avatud kolmapäevast laupäevani kell 11-17.

Näitused: "Tere, pliiats!", "Kingitused Tartu Ülikoolile", "Tartu Ülikool ja Vabadussõda".

Muuseumis on võimalik tutvuda videofilmedega ülikooli ajaloo ja tähtsündmustest: "Tartu Ülikool aastail 1919-1932", "Ülikool nõukogude okupatsiooniaastatel", "70 aastat eestikeelset ülikooli".

Kunstimuuseum Peahoone

<http://www.ut.ee/REKL/museum.htm>
E-R 11-16

Info tel: 465 384.

Püsiväljapanek: skulptuurid: kreeka arhailise, klassikalise ja hellenistliku kunsti paremate tööde kipsist jäljendid.

Piibliained gravüürid 16.-19. sajandist "Armasta oma ligimest nagu iseennast".

Ekskursioonid aulasse ja kartserisse.

Zooloogiamuuseum Vanemuise 46

<http://www.ut.ee/BGZM>

K-P 10-16

Püsinäitus: lindude saali rõdul linnunemude näitus.

Näitus "Austraalia".

Geoloogiamuuseum Vanemuise 46

<http://www.ut.ee/BGGM/>

K-L 10-16

Info tel: 465 839.

Ekspositsioon inimese evolutsioonist.

Botaanikaad Lai 40

E-P 10-17.

Info tel: 432 643.

Näitus: "Pilk Austraalia loodusele" (taimed, herbaarlehed, looduspildid).

Raamatukogu

Raamatunäitus: "Prof Hans Trass 70", "Edzard Schaper 90".

Näitused: "Kevad laste kunstis" (Tartu lastekunstkooli näitus), Tartu Kultuuri-ülikooli kevadnäitus "Maal ja graafika" (al 4.05), Konrad Mäe stuudio kevadnäitus" (al 4.05), "Subjektiivne foto-graafia" (Saksamaa).

Raamatumuuseum

Näitus "Eesti kodu".

E-R 12-15.

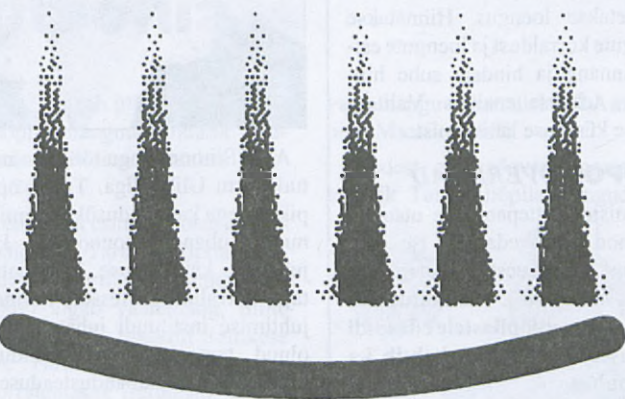
Nr. 17 (1929)

Reede,
8. mai
1998

Ilmub 1948.
aastast

Hind 2 krooni

Universitas Tartuensis

2. lk

3. lk

4. lk

I Tü valitsuses

I stipendium

I konkurss

I Tartu

üliõpilasmän-
gud

I Valgamaa päev
ülikoolis

I kindlustage
soodsalt

I kiri ja kommen-
taar

Tartu Ülikooli üliõpilasesindus

Seekordsetel valimistel

käis 1401 üliõpilast ehk 16,56 % hääleõiguslikest üliõpilastest. Osavõtt oli üsna suur. Võrdlusks otsis toimetuse vanadest lehekaustadest ka varasemate valimiste arve, milles küll väikseid kõikumisi esineb (mõnel aastal on kokkuvõtete tegijad näidanud vaid sedelite arvu või erineb näiteks mõne aasta osavõtu arv varem ajalehes esitatud arvust).

1990 - 18,4%, 1087 valijat;
1992 - 12,4%, 711 valijat;
1993 - 16,3%, 957 valijat;

1994 - 10,02%, 659 valijat;
1995 - 14,35%, 1027 valijat;
1996 - 8,84%, 659 valijat;

1997 - edustuse valimistel jagati välja 178 sedelit, esindust käis valimas 12,25%, 972 valijat.

Üliõpilasesinduse vana koosseisu viimane koosolek oli kavas neljapäeval, kus pidi toimuma ka uue koosseisu esimene koosolek. Kavas oli valida uus esinduse esimees ning ülikooli nõukogu üliõpilasliikmed. Sellest lähemalt järgmises numbris.

Uus TÜÜE koosseis

Nimekiri nr 1 IN CORPORE

1. Kaur Parve 19
2. Katriin Fisch 33
3. Fred Puss 23
4. Liis Kallikorm 22

Nimekiri nr 2 VAIKIV ENAMUS

5. Arne Otter 102
6. Oliver Urb 23
7. Relika Juks 16
8. Aron Jalakas 42
9. Andres Taim 30

Nimekiri nr 3 POCULUM

10. Tarmo Areda 26
11. Juhan Raudsepp 17

Nimekiri nr 4 SÜNERGIA

12. Leif Kalev 52
13. Kadri Täht 14
14. Madli Lääne 15

15. Jüri Gordejev 21
16. Marko Lepik 27
17. Annukka Kataja 15
18. Inga Eha 35
19. Kerstin Oudekki Loone 23
20. Karl Laas 30

Nimekiri nr 5 FORCE MAJEURE - VÄÄRAMATU JÕUD

21. Uku Arold 33
22. Priit Alamäe 17
23. Marek Herm 26
24. Koit Arro 18
25. Margus Purlau 16
26. Jaak Napritson 22
27. Priit Pikner 32
28. Jaanas Metsa 17
29. Gea Gustavson 16
30. Taavi Rõivas 24
31. Rasmus Ruuda 20

Valimistoimkonna esimees
Juhan Nõps

Nimekiri nr 1 IN CORPORE

170
1. Kaur Parve 19
2. Katriin Fisch 33
3. Fred Puss 23
4. Aare Ristikivi 9
5. Reesi Lepa 15
6. Karmo Vunk 1
7. Ahti Kuningas 9
8. Markko Künnapu 9
9. Ingrid Soovik 16
10. Liis Kallikorm 22
11. Ann Kraut 11

Nimekiri nr 2 VAIKIV ENAMUS

238
12. Arne Otter 102
13. Oliver Urb 23
14. Tambet Ingo 2
15. Relika Juks 16
16. Kristjan Laurits 5
17. Anno Aedmaa 4
18. Elis Vengerfeldt 6
19. Aron Jalakas 42
20. Indrek Lind 2
21. Andres Taim 30
22. Ave Lamp 3
23. Meelis Kull 3

Nimekiri nr 3 POCULUM

108
24. Tarmo Areda 26
25. Margus Matt 5
26. Tanel Veisson 2
27. Jaan Roos 6
28. Juhan Raudsepp 17
29. Kaarel Piirimäe 9
30. Ragnar Ilp 9
31. Raoul Lättemäe 0
32. Hendo Kidron 3
33. Jürgen Innos 7
34. Juhan Kaldre 6
35. Taavi Tuvikene 2
36. Margus Valdre 5

Valimistulemused

37. Veiko Pesur 4
38. Annar Alas 3
39. Mait Müürsepp 3

Nimekiri nr 4 SÜNERGIA

396
40. Leif Kalev 52
41. Eva Meinson 13
42. Kadri Täht 14
43. Eiko Keeman 14
44. Raul Altnurme 5
45. Madli Lääne 15
46. Katrin Eimla 7
47. Jüri Gordejev 21
48. Reno Laidre 4
49. Marko Lepik 27
50. Raul Haavala 4
51. Taavo Lumiste 4
52. Ivar Unt 8
53. Martin Hirvoja 6
54. Margus Aid 2
55. Annukka Kataja 15
56. Erik Peterson 11
57. Inga Eha 35
58. Atte Kivisaari 8
59. Tiina Vilkki 9
60. Kerstin O. Loone 23
61. Argo Vilberg 6
62. Toomas Väli 11
63. Kristina Reitalu 3
64. Viljar Veeber 2
65. Heiko Pääbo 6
66. Henri Kuningas 5
67. Anželika Bažanova 12
68. Karl Laas 30
69. Rein Jüriado 6
70. Silvar Priman 6
71. Katrin Uba 9

Nimekiri nr 5 FORCE MAJEURE - VÄÄRAMATU JÕUD

459
72. Uku Arold 33
73. Priit Alamäe 17

74. Marek Herm 26
75. Koit Arro 18
76. Piret Roos 5
77. Margus Purlau 16
78. Ülo Kaasik 13
79. Jaak Napritson 22
80. Priit F. Lillemaa 3
81. Rait Huusmann 3
82. Priit Pikner 32
83. Tõnu Arold 7
84. Uku Mats Peedok 14
85. Mika Puumalainen 0
86. Jaanas Metsa 17
87. Erki Pettai 11
88. Triinu Hõbejärv 2
89. Meelis Orgla 5
90. Elo Mets 7
91. Markus Leppoja 11
92. Kadri Simm 5
93. Marko Lamp 14
94. Raiko Lipstok 9
95. Gerd Laub 11
96. Thor-Sten Vertmann 11
97. Sirli Tralla 5
98. Kristina Ainelo 4
99. Gea Gustavson 16
100. Urmo Pärj 13
101. Ave Allik 2
102. Ahti Sillaste 13
103. Indrek Koovit 6
104. Diana Mikita 15
105. Hannes Keemu 5
106. Allan Sinimäe 9
107. Janno Visberg 3
108. Ingvar Pärnamäe 11
109. Taavi Rõivas 24
110. Rasmus Ruuda 20

Valimistoimkonna esimees
Juhan Nõps

Aulaloengu pidas Läti välisminister Valdis Birkavs

Eile pidas aulaloengu Läti Vabariigi välisminister Valdis Birkavs teemal "Läti ja Eesti: partnerid Euroopa integratsioonis".

Läti vabariigi välisminister Valdis Birkavs on õppinud Läti Ülikoolis

filosoofiat, sotsioloogiat, kriminoloogiat. Ta lõpetas õigusteaduskonna 1969. aastal, 1993. aastal kaitses doktorikraadi kriminoloogia erialal. V. Birkavs töötas Läti Ülikoolis 1990. aastani (õppejõud, dekaani kt), kuni valiti

Ülemnõukokku ja sai peaministriks. Septembrist 1994 on V. Birkavs Läti Vabariigi välisminister.

Meie ülikoolis oli Valdis Birkavsil kohtumine prorektor prof Toivo Maimetsaga.

Täna õhtul kell 21
toimub ülikooli
staadionil Tartu
üliõpilasmängude
pidulik
avatseremoonia.

Vt 3. lk

acta diurna

SEL NÄDALAL

NB!

1. - 10. maini toimuvad rahvusvahelised Tartu üliõpilasmängud.

5. mai

- Toimus ülikooli valitsuse istung. Päevakorras oli: ülikooli avalikkussuhete programmi esimene lugemine, riiklike õppestipendiumide määramisest, õppejõudude hindamise läbiviimisest, sotsiaal-teaduskonna õppetooli nimetuse muutmine jm.
- Sofia Cesnokova kaitses doktoritööd "Mariiskaja poema".
- Taive Särg kaitses magistratööd "Püsiv ja muutuv Karksi regilaulus".
- 5. - 25. maini on avatud TÜ maaliosakonna diplomitööde näitus Saaremaal Kuressaare linnuses.

6. mai

- Ajaloomuuseumis toimus rahvusvaheline konverents "Paljukultuurilisus - olemise mitmekesisus", mis keskendus paljukultuurilise ühiskonna efektiivse ja harmoonilise toimumise psühholoogilistele aspektidele.

7. mai

- Aulaloengu teemal "Läti ja Eesti - partnerid Euroopa integratsioonis" pidas Läti Vabariigi välisminister Valdis Birkavs.
- 7. ja 8. mail toimub ajaloomuuseumis konverents "Üliõpilassport muutub ajas".
- 7.-9. maini toimuvad Tartus 24. keemiapäevad.

8. mai

- Kl 9 algab Lossi 3-306 Tartu ja Münsteri ülikooli korraldatav ettevõtjate päev koos Balti Riikide Toetamise Ühinguga. Tutvustatakse Eesti ja Saksa väikese ja keskmise suurusega ettevõtete koostöövõimalusi.
- Kl 14 algab Riia 12 aulas konverents "Üldine sõjaväekohustus: pro&contra".
- Kl 21 algab ülikooli staadionil Tartu üliõpilaspäevade pidulik avatseremoonia.

TULEVAL NÄDALAL

11. mail

- Kl 10 algab aulas kahepäevane rahvusvaheline seminar "Akadeemilise osa ja administratiivse struktuuri vastasmõju ülikoolis".
- 11.-14. maini toimub Tartus ja Puhtus rahvusvaheline keskkonnaantropoloogia ja ökosemiootikalaane konverents "Uses of Nature - towards an anthropology of the environment". Plenaaristung algab ajaloomuuseumis kl 9.30.
- 11. ja 12. mail korraldavad sotsiaalteaduskond ja Eesti Kognitiivsete Sotsiaalteaduste Keskus rahvusvahelise sotsiaalteadusteadlase konverentsi.

12. mail

- Avatud ülikooli infopäev Hiiumaal.

13. mail

- Kl 16.15 algab ÕESI 1148. koosolek Lossi 3 - 217. Kavas Epp Laugu ettekanne "Demokraatia kriis ja ajakirjandusvabaduse piiramine Eesti Vabariigis 1930. aastatel".
- Kl 18 algab antiikkultuuri lektoriumis Tõnu Luige ettekanne "Kreekalikust tõest" ülikooli kunstimuuseumis.
- Kl 14 algab keemia ringauditooriumis audiitor- ja konsultatsioonifirma Price Waterhouse'i infopäev.

14. mail

- Kl 18 vilistlaste kokkusaamine Paides Järvamaa Muuseumis.

15. mail

- Kl 11 algab nõukogu saalis Peeter Põllu 120. sünniaastapäeva mälestuskonverents (vt UT 4. lk).
- Kl 12 kaitseb Lossi 3-405 TPÜ dots Svetlana Kuljus doktoriväitekirja "Isoteerilised koodid M. Bulgakovi romaanis "Meister ja Margarita" (eksplitsiitne ja implitsiitne romaanis)".

17. mail

- Pärnu Kolledži 2. aastapäeva tähistamine Pärnus.
- Spordihoones Ujula 4 avatakse ülikooli teaduskeskuse Ahhaa ja Soome teaduskeskuse Heureka ühisnäitus.

TARTU ÜLIKOOI VALITSUS

5. mail

Esimesel lugemisel oli teabetalituse koostatud

ÜLIKOOI AVALIKKUSSUHETE PROGRAMM.

Sellesse on koondatud ülikooli kogu avalikkussuhete-alane tegevus nii ülikooli sees kui väljaspool. Sihiks on ülikooli hea maine teadlik kujundamine ja hoidmine, järgides ülikooli põhikirjas sätestatud eesmärkide täitmist. Dokumendi üks eesmärke on ka ülikooli struktuuriüksuste infolevi korraldamine ehk teisisõnu, et info jõuaks iga adressaadini õigel ajal. Ülikoolisest avalikkussuhete hulgas käsitletakse informatsiooni levi ülikoolis (struktuuriüksuste kontaktisikute ja dekanadi juhatajate kaudu), ajalehte, WWW-lehekülge, infolisti, siseinfot paberkandjal ja teabetundi. Programmi ühe punktina on kirjas rektoraadi, valitsuse ja nõukogu liikmete suhtlus ülikooliperega (kohustus informeerida otsustest, kõnetunnid jmt). Ülikooli suhted avalikkusega kujutavad endast suhtlemist nii ajakirjanduse (info edastamine, pressiteated, eelinfo, ametlikud teated, meediakampaaniad jne) kui teiste institutsioonidega. Programmi on koondatud ka ülikooli teiste struktuuriüksuste avalikkussuhteid puudutav tegevus.

Pärast ettepanekute ja täienduste sisseviimist tuleb programm valitsuses teisele lugemisele.

Valitsus võttis vastu otsuse

RIIKLIKE ÕPPESTIPENDIUMIDE MÄÄRAMISE

kohta. Otsuseprojekt oli esimest korda valitsuses arutusel 7. aprillil. Selles on täpsustatud ja täiendatud mitmeid punkte, mis puudutavad arvestuslikke õppekuid, stipendiumi määramist jmt.

Vastuvõetud otsuse järgi on arvestuslikud õppekuud põhi- ja magistriõppe ning õpetajakoolituse üliõpilastel kõik kuud peale juuli ja augusti, internidel kõik kuud peale juuli, doktorioõppe üliõpilastel ja residentidel kõik kuud, välisüliõpilastel vastavalt lepinguga sätestatud korrale.

P 4.3 järgi määratakse õppestipendium põhi-, magistri- ja doktorioõppe üliõpilastele õppekava täitmise tulemuste põhjal, kõigile õpetajakoolituse üliõpilastele, internidele ja residentidele; välisüliõpilastele, kellele stipendiumi maksmine on lepinguga sätes-

Rahvusvaheline seminar ülikooli akadeemiliste ja administratiivsete struktuuride vastasmõjust

Esmaspäeval, 11. mail algab ülikoolis kaks päeva kestev rahvusvaheline seminar teemal "Akadeemilise osa ja administratiivse struktuuri vastasmõju ülikoolis".

Ülikoolipoolse põhikorraldaja Hasso Kukemelki sõnul leiab seminaril käsitlemist kolm põhiteemat - ülikooli administratiivse ja akadeemilise poole koostööteostamine, vastasmõju ja sellest tulenevad probleemid, infolevi ja ülikooli juhtimine ning ülikoolidevahelise koostöö administratiivsete struktuuride tasandil.

Konverentsi korraldab Tartu Ülikool koostöös Põhjamaade Ülikoolide Administraatorite Ühen-

tatud. Üliõpilane ei pea õppestipendiumi saamiseks stipendiumikomisjonile avaldust esitama.

ÕPPETOOLIDE NIMETUSTE MUUTMINE

Valitsus tegi kaks ettepanekut nõukogule: muuta sotsiaalteaduskonna nõukogu ettepanekul massikommunikatsiooni ja žurnalistika õppetool meedia ja kommunikatsiooni õppetooliks ning majandusteaduskonna nõukogu ettepanekul muuta kaubanduse õppetool juhtimise õppetooliks.

ÕPPEJÕUDUDE HINDAMINE

Üliõpilasesinduse haridustoiimkonna esimees Katriin Fisch tutvustas psühholoogiaüliõpilaste poolt välja töötatud õppejõu hindamise lehte. Projekti oli arutatud ka õppeprorektori ja prodekaanidega. Üliõpilaste küsitlemine õppejõudude hindamisel on maailmas levinud ning seda on tehtud mitmel viisil ka meil. Anonüümset küsitlusankedid täidetakse loengus. Hinnatakse loengumaterjale, loengute korraldust ja loengute esitamist. Antakse üldhinnang ja hindaja suhe hinnatava ainega. Lõpuks tehakse analüüs. Valitsus toetas üliõpilasesinduse küsitluse läbiviimist.

RAAMATUPOE OVERHEAD

Vastavalt eelarvekomisjoni ettepanekule otsustas valitsus, et raamatupood tasub edaspidi ise oma kütte-, elektri-, valve jmt kulude eest ning et raamatupoe tuludelt ei võeta overhead'i. Raamatupood müüb ülikooli töötajatele ja üliõpilastele edaspidi kaupa 10% soodustusega. Soodustus kehtib ka sisekäibe arvelduste puhul.

* * *

Veel arutati

* ÕPPEMAKSUGA SEOTUD REIMMATRIKULEERIMIST.

Valitsus võttis vastu otsuse: eksmatrikuleerida välisüliõpilased, kes pole tasunud 1997/98. õppeaasta kevadsemestri õppemaksu 11. maiks k.a. Õppemaksu võlgnevuse tõttu eksmatrikuleeritud on õigus taotleda reimmatrikuleerimist ühe aasta möödumisel.

* Valitsus võttis teadmiseks nõukogu õppekomisjoni otsuse, mis oli tehtud psühholoogia osakonna taotluse põhjal psühholoogialaste ainetes õpetamise puhul osakonnaga kooskõlastamata. Probleemide puhul tuleb pöörduda õppekomisjoni poole.

* Kinnitati ülikooli infotehnoloogia 1998. aasta eelarve ja riigieelarvevälisel üliõpilaskohtadel õppivate üliõpilaste teenustasud.

Andres Toode,
ülikooli pressiesindaja

õnnitleme

Aino Siimon 55

Aino Siimoni kogu töö on olnud seotud Tartu Ülikooliga. Ta on õpetanud pikka aega kaubandusökonoomikat, olnud kaubandusökonoomika kateedri juhataja, kaubanduse õppetooli juhataja, korraline professor, turunduse ja juhtimise instituudi juhataja. Suur on olnud tema panus kaubandusalases uurimistöös, kaubandusteaduse arendamisel ja kaubandustöötajate koolitamisel.

Käesoleval ajal õpetab dotsent Aino Siimon juhtimise loengukursusi. Kaastöötajad, magistrandid ja üliõpilased teavad teda kui alati abivalmis ja tähelepanelikku nõuandjat.

Kollegid õnnitlevad ning soovivad raugematut indu ja energiat edaspidiseks!

Tänu Autasus- tamisi

65. sünnipäeval autasustati ülikooli väikese medali ja tänukirjaga pikaajalise kohusetundliku töö eest ülikoolis teoreetilise füüsika instituudi dotsenti Jüri Lembrat ning raamatukogu käsikirjade ja haruldaste raamatute osakonna pearaamatukoguhoidjat Elna Hanssonit.

60. sünnipäeval pälvis tänukirja loominguilise ja viljaka töö eest ülikoolis molekulaar- ja rakubioloogia instituudi professor Agu Laisk.

50. sünnipäeval autasustati tänukirjaga eeskujuliku töö eest raamatukogu sektori juhatajat Tiitu Sadet ja peainseneriosakonna elektrikku Jaan Helmi.

Ülikooli väikese medali ja tänukirjaga autasustati kauaaegse kohusetundliku töö eest ülikoolis rahandusosakonna pearaamatupidaja asetäitjat Mare-Heli Kiiski.

konkurss

Eesti Teaduste Akadeemia teaduspreemiad üliõpilastele

1998. aastal annab akadeemia paremate üliõpilastöödele välja kuni 25 teaduspreemiat netosuurusega

3000 krooni (I preemia)

või 2000 krooni (II preemia).

Teaduspreemiate konkursil võivad osaleda Eesti ülikoolide üliõpilased ja Eesti päritoluga üliõpilased välismaa ülikoolidest, kaasa arvatud need, kes 1998. aastal lõpetavad.

Konkursile võib esitada põhi-, bakalaureuse-, diplom- ja magistriõppes lõpetatud ning kirjalikult vormistatud teadustöid või nende tööde tulemuste põhjal avaldatud teaduspublikatsioone. Esitatavad tööd võivad olla vormistatud ka diplom-, bakalaureuse- või magistratööna.

Vastu võetakse ainult neid töid, mille koos isikliku kirjaliku avalduse ja vajalike isikuandmetega (nimi, aadress, õppeasutus, eriala, kursus, telefoninumbri) esitavad või posti teel saadavad akadeemiale tööde autorid ise. Soovitatav lisada juhendaja kirjalik arvamus. Võrdkeelse töö puhul on avalduses või eraldi lisas vaja esitada ka töö pealkiri eesti keeles.

Töid võetakse vastu kuni 4. oktoobrini aadressil Eesti Teaduste Akadeemia, Kohtu 6, EE0001 Tallinn. Konkursikomisjon vaatab esitatud tööd läbi 15. novembriks ja teeb oma otsuse autoritele teatavaks hiljemalt 5. detsembriks.

Teaduspreemiad antakse pidulikult kätte akadeemia üldkogu viimasel käesoleva aasta istungil (oriienteerult 16. detsembril).

stipendium

CIMO stipendium

CIMO (Centre for International Mobility in Finland) kuulutab välja stipendiumi (4200 FIM kuus; 4-5 kuud) kõigi erialade magistrantidele, doktorantidele ja noortele teadlastele (vanus alla 35 a) 1998/99. õppeaastaks.

Lisaks soovivaldusele peab kandideerija esitama 1. juuniks järgmised dokumendid välisüliõpilastalitusele või välissuhete talitusele:

- 1) koopia diplomist,
- 2) uurimistöö juhendaja soovitus,
- 3) lühike kokkuvõte (1-2 lk.) oma uurimistööst,
- 4) uurimistöö plaan (1-2 lk.) Soomes,
- 5) Curriculum vitae, milles on ära märgitud ka publikatsioonid,
- 6) ametlik kutse või vastuvõtukiri Soome ülikoolist.

Täna toimub Tartu üliõpilasmängude pidulik avatseremoonia

Täna kell 21 algab ülikooli staadionil Tartu üliõpilasmängude pidulik avatseremoonia. Staadion avatakse publikule kell 20.

Avatseremoonia esimeses osas marsivad staadionile Tartu üliõpilasmängudel osalevad sportlased ja nende saatjad. Seejärel algab vaatemäng, mille põhisisuks mängude maskoti Sellikese saabumine Tartusse. Avatseremoonia käigus korraldatakse ilutulestik ja hea ilma korral ka langevarjuhüpped.

Kokku osaleb avatseremoonia vaatamängus 50 inimest, peamiselt kooliõpilased. Esimese osa on lavastanud Heiki Unt ja avatseremoonia

vaatemängu vanemuislased Ain Mäeots ning Maarika Aidla.

Reedest pühapäevani peetakse ka enamik Tartu üliõpilasmängude spor-

divõistlusi. Kokku võisteldakse kaheksal spordialal. Seni on toimunud võistlused sulgpallis ja karates, täna, neljapäeval lõppesid võrkpallivõistlused. Reedest pühapäevani võistlevad Tartu üliõpilasmängudele saabunud sportlased judos, korvpallis, kergejõustikus, orienteerumises ja rühmavõimlemises.

Tartu üliõpilasmängudele on registreerinud 746 üliõpilassportlast 56 ülikoolist ja 15 maalt.

Andres Toode,
üliõpilasmängude pressiesindaja

Rahvusvaheline spordiajaloo konverents

Eile algas ajaloo muuseumi Valges saalis kahepäevane spordiajaloo konverents teemal "Üliõpilassport muutvas maailmas". Konverents toimub Tartu üliõpilasmängude raames.

Konverentsi peaorganiseerija, kehakultuuriteaduskonna dekaani Mati Pääsukese sõnul on konverentsi põhitoomadeks üliõpilassport oma algusest kuni Teise maailmasõjani ja üliõpilasspordi areng pärast 1945. aastat.

Eraldi peatatakse üliõpilasspordil Kesk- ja Ida-Euroopa maades pärast iseseisvumise taastamist.

Konverentsi korraldas kehakultuuriteaduskond koostöös Eesti Akadeemilise Spordiliiduga.

Üliõpilasmängude tulemusi

1.-3. maini peetud sulgpallivõistlustel selgitati tugevamad viiel alal. Kõige kõrgemas tugevusklassis tuli meeste üksikmängu võitjaks Heiki Sorge, meeste paarismängus Heiki Sorge ja Konstantin Sarapaultsev, naiste üksikmängus Kairi Saks ning naiste paarismängus Kairi Saks ja Piret Kärt. Segapaarismängus võitsid Piret Kärt ja Konstantin Sarapaultsev. Kokku võisteldi sulgpallis neljas tugevusklassis: rahvuskoondise, regionaalsel, kohalikul ja harrastajate tasemel.

Pühapäeval toimunud karatevõistlused võitis meestest kaalukategoorias kuni 68 kilogrammi Ivo Kolk Eesti Riigikaitse Akadeemiast, kaalukategoorias kuni 78 kilogrammi tuli esikohale

Maxim Mitenkov Valgevene Riiklikust Polütehnilisest Akadeemiast ja kaalukategoorias rohkem kui 78 kilogrammi võitis Heimar Vaarend Eesti Õigusteaduse Instituudist. Naistest kaalukategoorias kuni 60 kilogrammi võitis karates Kerttu Rahe Tartu Ülikoolist. Absoluutses kaalukategoorias võitis meestest Hellar Bergman Eesti Humanitaarinstituudist ja naistest Olga Viikina Valgevene Riiklikust Polütehnilisest Akadeemiast.

Järgmised võistlused peeti Tartu üliõpilasmängudel võrkpallis 6. ja 7. mail Tartu Ülikooli spordihallis (Ujula tn 4). Kokku võisteldakse üliõpilasmängudel kaheksal spordialal, lisaks juba nimetatutele veel judos,

korvpallis, kergejõustikus, orienteerumises ja rühmavõimlemises.

* * *

Põhiline osa võistlustest peetakse sel nädalavahetusel 8.-10 maini.

* * *

Kõige kiiremat ja täielikumat infot Tartu üliõpilasmängude kohta saab internetist Tartu Ülikooli koduleheküljelt aadressil <http://www.ut.ee/Studgames/>.

Scalt leiab andmeid ka teisele ja kolmandale kohale tulnute kohta.

Andres Toode,
üliõpilasmängude pressiesindaja

Valgamaa päev Tartu Ülikoolis

Valga Maavalitsusel on Tartu Ülikooliga tihedad sidemed alates 1995. aastast, mil sõlmiti omavahelise koostöö raamleping. Nimetatud lepingu raames on toimunud aastate jooksul mitmeid ühisüritusi, s.h Valgamaalt pärinevatele üliõpilastele suunatud päevad. Viimasel kahel aastal toimusid need Valgas, kuid käesoleva aasta 22. aprillil esmakordselt Tartu Ülikoolis. Ülikooli poolt aitas üritust korraldada teabetalitus eesotsas peaspetsialisti Aire Vähejausiga. Valgamaa päevast olid seekord palutud osa võtma Valgamaalt pärit õppejõud ja lõpukursuste üliõpilased, ülikooli valitsus, Valgamaa omavalitsuste juhid ja ettevõtete esindajad, samuti kõik teised huvilised. Ürituse eesmärgiks seati tutvustada Valga maakonda, siinseid tegemisi ja mis kõige tähtsam - kutsuda lõpetajaid Valgamaale. Samuti taheti

osavõtjatel teada saada, mis on nende mõtetes, kui nad kuulevad räägivat Valgamaast. Selgus, et nendeks märksõnadeks on eelkõige kaunis loodus, Eesti-Läti piir ja sellega seotud probleemid, kuid kahjuks ka provintsi ja ääremaa staatus.

Valgamaa päeva avasid rektor Peeter Tulviste ja maavanem Rein Randver. Järgnes tähtsaim osa - Valga maakonda tutvustav konverents, mida juhtis maavalitsuse arengu- ja planeeringuosakonna juhataja Georg Trašanov. Konverentsil anti lühikärgelise maakonna kujunemisest, tutvustati arengukava ja -tendentsi. Oli meeldiv tõdeda, et konverentsile elati kaasa, esitati küsimusi ja tchti mitmeid ettepanekuid. On loota, et mõnigi konverentsil üleskerkinud küsimus lahendatakse ülikooli õppejõudude kaasabil.

Päeva teisel poolel toimus väike kultuuriprogramm, kus näidati slaidide maakonna uuest fotoraamatust ja esines tantsustuudio Hikaro. Osalejad said vaadata mitmesuguseid maakonda tutvustavaid stendimaterjale ja trükitisi. Avatud oli Valga linna noorte kunstnike Kaili Kase ja Raul Oreškini näitus.

Valgamaa päev lõppes maavanema banketiga.

Kokkuvõtteks võib öelda, et üritus täitis maakonna tutvustamise eesmärgi. Samal ajal aga tõdeti järjekordselt üliõpilaste vähest huvi. Viimane annab mõtteainet, kuidas taoliselt üritusi järgnevatel aastatel korraldada, et üliõpilaste osalus aktiivsem oleks.

Valeri Talu,
TÜ kontaktisik Valga Maavalitsuses

Tänu

Avaldan tänu seoses VI teaduse ja innovatsiooni messi INNOVAATIKA '98 hea ettevalmistuse ja eduka messil osalemise eest järgmistele ülikooli töötajatele:

arstiteaduskonnast

Toomas Karu, professor
Mart Kull, professor
Lea Praks, dotsent
Silvia Russak, professor
Jaak Talts, teadur

filosoofiateaduskonnast

Heiki Valk, vanemteadur
Kati Sein, üliõpilane

bioloogia-geograafiateaduskonnast

Alar Läänelaid, dotsent
Jaan Luig, peavarahoidja
Laine Merisalu, vanemmetoodik
Janika Praggi, vanemaednik

füüsika-keemiateaduskonnast

Karin Hellat, assistent
Aadi Kaljuvee, magistrant
Mihkel Kerikmäe, keemik
Jaak Kikas, professor
Aadu Mirme, teadur
Eduard Tamm, dotsent
Hannes Tammet, professor
Toomas Tenno, professor
Arved Vain, vanemteadur

füüsika instituudist

Tca Avarmaa, teadur
Rein Kink, laborijuhataja
Viire Sepp, täppisteaduste kooli direktor

kehakultuuriteaduskonnast

Mare Vene, dekaani juhataja

majandusteaduskonnast

Tõnu Mauring, dotsent

sotsiaalteaduskonnast

Rein Murakas, lektor
Küllil Nurk, üliõpilane
Kaia Nurk, üliõpilane
Heili Pals, üliõpilane
Siim Teller, üliõpilane

teabetalitusest

Eeva Kumberg, spetsialist
Katri Raik, juhataja
Andres Toode, pressiesindaja
Aire Vähejaus, peaspetsialist

rektori kantseleist

Leelo Kriisa, vastutav sekretär
Reet Mägi, vastutav sekretär
Lehti Pilt, vastutav sekretär
Katri Pimipuu, vastutav sekretär

ajalehest Universitas Tartuensis

Varje Sootak, peatoimetaja
Reno Hekkonens, toimetaja

kirjastusest

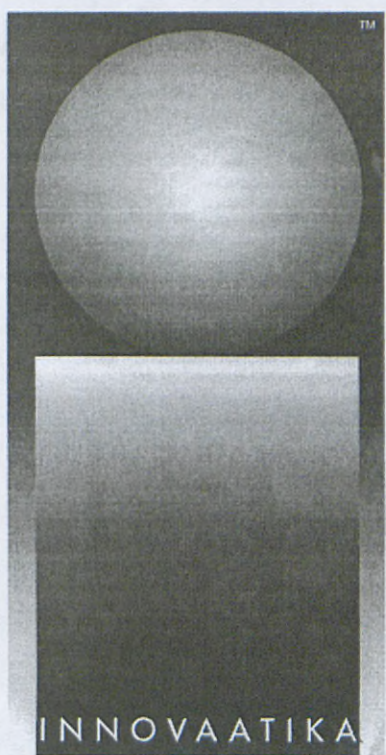
Mart Orav

ülikooli ajaloo muuseumist

Mare Viiralt, näituste koordinaator
Toomas Pung, museoloog
Tiiu Sild, projektijuht

Tallinna esindusest

Eili Erg, TÜ esindaja Tallinnas

teadus- ja arendusosakonnast

Arno Anijalg, patentoloog
Katri Hellat, spetsialist
Sirje Kahu, peaspetsialist
Andi Pärn, juhataja
Valve Soome, vanemreferent
Leeni Uba, projektijuht

arvutuskeskusest

Raivo Hirno, insener
Kristin Kraav, spetsialist
Otto Teller, peaspetsialist

avatud ülikoolist

Enc Küüner, sekretär
Maire Poom, juhataja
Karin Ruus, nõustaja

raamatukogust

Ilona Smuškina, osakonnajuhataja

õppeosakonnast

Ülle Hendrikson, peaspetsialist
Ülle Kapsi, üliõpilasnõustaja
Anita Kämer, peaspetsialist
Aime Randveer, peaspetsialist

arvutigraafika ja õppetehnika keskusest

Peeter Kuk, juhataja
Eduard Sakk, fototeenistuse peaspetsialist

kommunikatsioonitehnika osakonnast

Olav Kiis, juhataja

transpordiosakonnast

Roomat Kondra, autojuht.

* * *

Messi INNOVAATIKA '98 rahvusvahelise konverentsi "INNOVATSIOON ja ARENG - ülikoolide, tööstuse ja riigi koostöö" korraldajad tänavad konverentsi esinejaid ja tõlke, Tartu Ülikooli töötajaid:

professor Jaak Aaviksoo, professor Wolfgang Drechsler, professor Mati Karelson, lektor Malle Laar, prorektor professor Toivo Maimets, lektor Mall Tamm.

Murdeluule võistlus

1994. aastal asutas Tarvasto Vallavalitsus Viljandimaal Hendrik Adamsoni murdeluule auhinna. Sellega tahetakse hinnata ja kaitsta eesti murdeid ja nende eluõigust.

Murdeluuleauhinda antakse välja iga kahe aasta tagant. See määratakse võistlusel uuele luuletajale või selle puudumise korral luuletajale ka juba avaldatud murdeluule eest. Auhinna saab veel võistlusel edukalt osalev noorluuletaja - kooliõpilane. Hendrik Adamsoni murdeluulepreemia komisjon on välja kuulutanud 1998. aasta võistluse ja jääb ootama rohket osavõttu. Kirjutada võib ükskõik mis murdes. Auhind läheb sellele, kes Hendrik Adamsoni luuletraditsioone järgides suudab seista oma luulega tema loomingu kõrval või lisada murdeluulele uusi väärtusi.

Võistlustöid ootame **10. augustiks** viies eksemplar, millel on märkusõna. Juurde tuleb lisada sama märkusõnaga kinnine ümbrik, kus on autori nimi ja aadress. Kooliõpilastel tuleb luuletuste alla kirjutada ka vanus.

Tööd saata meile järgmisel aadressil:

"Murdeluule võistlus"
Tarvasto Vallavalitsus
Mustla side
EE2922 Viljandimaa

Murdeluule auhind (5000 krooni ja vastav tunnustus) antakse kätte Hendrik Adamsoni sünnipäeval 6. oktoobril Tarvastus. Noorluuletaja võidu märgib ära tunnustus.

Tarvasto Vallavalitsus

Kindlustage soodsalt!

Ülikool on sõlminud kindlustuslepingu Leks Kindlustuse, Salva Kindlustuse, Eesti Kindlustuse ning BICO Kindlustusega. Lepingu tulemusena on TÜ töötajatel ja üliõpilastel (vastavalt töötajatel või üliõpilaspileti ettenäitamisel) võimalik osta soodustingimustega (15% odavamalt) järgmisi kindlustuspoliise:

- * vara, hoonete ja korteri kindlustus;
- * reisikindlustus;
- * sõidukite kaskokindlustus;
- * õnnetusjuhtumite kindlustus.

Kontaktandmed firmadega ühenduse võtmiseks leiate igas teaduskonnas ja üliõpilasomavalitsuses levitatavatest kindlustusfirmade reklaamikalendritest.

Leks Kindlustus
Naivamäe 3, Tartu
tel. 27/300 444

SALVA KINDLUSTUS
Raeoja plats 8, Tartu
tel. 27/441 977

EESTI KINDLUSTUS
Ülikooli 6a, Tartu
tel. 27/390 560

BICO
Koidu tee 34, Tartu
tel. 27/485 422

Vara, hoonete ja korterite kindlustus
-15% Reisikindlustus

Sõidukite kaskokindlustus
-15% Õnnetusjuhtumite kindlustus

Price Waterhouse'i infopäev

Kolmapäeval, 13. mail kell 14 toimub kõigile huvilistele keemiahoone ring-auditooriumis (Jakobi 2) maailma ühe juhtiva audiitor- ja konsultatsioonifirma Price Waterhouse'i (PW) infopäev.

Nii PW praegustest tegemistest, tulevikust peale maailma kahe juhtiva audiitor- ja konsultatsiooni-firma Price Waterhouse ja Coopers & Lybrand planeeritavat ühinemist kui ka erinevatest osakondadest räägivad: URMAS KAARLEP (Senior Partner) ja VILLU TRAGON (maksu- ja juriidilise osakonna juhataja).

HARDO PAJULA peab loengu teemal: "Eesti majandus II kvartalis: hetkeseis ja tulevikuperspektiivid".

Price Waterhouse on üks kuuest maailma suurimast audiitor- ja konsultatsioonifirmast, mis on asutatud 1849. aastal.

PW Tallinna kontor asutati 1993. aastal ning Tallinna kontoris on praegu tööl üle 70 noore ja teotahtlase inimese. PW Tallinna kontor pakub teenuseid järgnevates valdkondades:

- * audiitorkontroll,
 - * infosüsteemide-alased konsultatsioonid,
 - * investeerimis- ja finantseerimisprojektide läbiviimine,
 - * maksu- ja juriidilised konsultatsioonid.
- Info: e-post: Erki_Uustalu@europe.notes.pw.com.

kiri

Raamatupidajad ei tunne kirja

Ülikooli palgakontori raamatupidajad on mulle igal aastal lahkesti väljastanud palgatõendi (vorm TM), mida vajan tuludeklaratsiooni vormistamiseks. On olnud aga nii, et iga kord, kui olen sellele pilgu heitnud, olen tundnud masendust, kuid hiljem unustanud. Nõnda juba mitu aastat. Nüüd lõpuks olen ometi võtnud kätte ja kirjutan sinise väikese pahameelekirja.

Milles siis asi? Asi on selles, et lugupidatud raamatupidajaprouad ei oska kirjutada eesti keeles ei kuupäevi ega arve, vaid jälgendavad inglise või ei tea mis

keelt. Nende kirjutatud kuupäevad näevad alati välja nõnda: 1 Jaanuar ja 31 Detsember. Küllap teavad vanemate klasside koolilapsedki, et meie keeles tuleb kirjutada: 1. jaanuar ja 31. detsember. Suuremate arvude kirjutamisel rühmitavad samad raamatupidajad numbreid kolmekaupa koma abil, näiteks 3,876, nagu tehakse Ameerikas. Eesti ortograafias aga märgib koma hoopis kümnendmurdu. Koma asemel tuleb jätta numbrite vahele lihtsalt suurem vahe (mõnikord tarvitatakse punkti), kuid neljakohalises arvus polegi vaja

mingit numbrite eraldamist, sest arv on niigi kergesti loetav.

Mõni ehk küsib: milleks tühjast tüli tõsta ja nii väikeste asjade pärast pahan-dada? Arvan aga, et kõik suured asjad koosnevad väikestest. Ka pühakiri õpetab, et kes pole ustav kõige vähemas, pole ustav ka suures. Eriti praegusel eesti keele raskel ajal tahaks näha rahvusülikooli töötajate keeleustavust.

Leo Kaagjärv
teoreetilise füüsika instituudist

edaspidi on oodatud kõik ettepanekud, kuidas nii sisuliselt kui vormiliselt aruandeid õigesti esitada. Edastaksime siinkohal lugejatele rahandusosakonna kontaktandmed, millele saadetud märkustele jõudumööda reageerida püüame:

e-post: rahandus@ut.ee,
telefon: 465 120.

Lugupidamisega
Mauri Miidla,
rahandusosakonna juhataja

Tartu Ülikool võtab õppe- ja üliõpilasosakonda tööle

õppeinfosüsteemi administraatori,

kelle tööülesanneteks on õppeinfosüsteemi andmebaaside haldamine ja arendamine.

Kandidaadilt eeldatakse:

- * andmebaasidega töötamise kogemust ning programmeerimisoskust;
- * kõrghariduse olemasolu või selle omandamist;
- * iseseisvust ja töötahet.

Ülikool pakub:

- * mitmekülgseid täiendõppevõimalusi;

Vigade parandus

Parandus magistri- ja doktoriõppe vastuvõtu arvudesse, mis ilmusid 30. aprilli UTs. Usuteaduse doktoriõpe 1 koht, vene ja slaavi filoloogia magistriõpe 3 kohta, doktoriõpe 4 kohta.

Peatoimetaja Varje Sootak
Toimetaja Reno Hekkonens
Telefon 465 680
Toimetuse aadress:

väitekirj

15. mail kell 12 kaitseb Lossi 3-405 TPÜ vene kirjanduse õppetooli dotsent **Svetlana Kuljus** doktoriväitekirja "Isoteerilised" koodid M. Bulgakovi romaanis "Meister ja Margarita" (eksplitsiitne ja implitsiitne romaanis)". Oponentid filosoofiadr Mihhail Bezrodnõi (München) ja prof Roman Timentšik (Jeruusalemm).

* * *

18. mail kl 14.15 toimub Liivi 2-208 **Säde Koskeli** matemaatilise statistika alase **magistritöö** "Empiirilise andmetiku statistilise analüüsi strateegia antropomeetrilise materjali näitel" kaitsmine. Oponentid on dots Tõnu Möls ja dots Anne-Mai Parring.

loeng

Teisipäeval, 12. mail kl 16-18 toimub Vanemuise 46-327 "Väliseestlaste" loengusarjas **prof Kalev Katuse loeng "Eestluse tulevik: rahvastikuteaduslik vaatenurk"**. 13. mail kl 17 Vanemuise 46-334 **ettekandekoosolek teemal "Väliseestlasena Eestis"**. **Kõneleb Valeria Ränik**. Reedel, 15. mail samas kl 16-18 **prof Rein Taagepera loeng "Eestlus võrdlevas kontekstis"**.

konverents

Peeter Pöld 120

Eesti Akadeemiline Pedagoogika Selts ja TÜ pedagoogika osakond korraldavad **reedel, 15. mail kl 11** nõukogu saalis **Peeter Põllu 120. sünniaastapäevale pühendatud mälestus-päeva konverentsi**.

Kavas:

P. Pöld ja Tartu Ülikool - A. Elango,
P. Pöld koolidirektorina - H. Palamets,
P. Pöld haridusministrina - I. Kopso,
P. Pöld usuõpetuse ümberkorraldajana - P. Valk,

Peeter Põllu ja Johannes Käisi vaadete samasusi ja erinevusi - S. Priimägi.

* * *

Reedel, 8. mail kell 14 algab Tartus Riia 12 aulas konverents "**Üldine sõjaväekohustus: pro & kontra**". Esinevad Siim Kallas, Andrus Öövel, Harri Ints, Leif Kalev, Tarvo Mölder.

Konverensi eesmärk on välja tuua võimalikult palju poolt- ja vastuargumente kehtivale kaitsevõtteenistuse korrale.

* * *

10.-14. maini toimub Tartus ja Puhtus rahvusvaheline keskkonnaantropoloogia ja ökosemiootika alane konverents "**Uses of Nature - towards an anthropology of the environment**".

Ettekannetega esineb Skandinaavia, Balti riikide, Inglise ja Saksa teadlasi, sealhulgas maailma tuntumaid antropoloogse prof Tim Ingold. Konverentsi korraldab Aarhusi Ülikool (Taani), Eesti-poolsed korraldajad on TÜ semiootikaosakond ja Jakob von Uexküllil Keskus.

Plenaaristung algab esmaspäeval, 11. mail kell 9.30 ajaloomuuseumi saalis ja on kõigile huvilistele vaba.

varia

Antiikkultuuri lektooriumis

13. mail kell 18 on ülikooli kunstimuuseumis e klassikalise muinasteaduse muuseumis **Tõnu Luige ettekanne** "Kreekalikust tõest".

info

muuseum

näitus

Ajaloomuuseum

Toomemägi

<http://www.ut.ee/REAM/>

K-P 11-17

Info, ekskursioonide tellimine tel 465 671.

Ruumide üürimine: 465 675.

Kohvik on avatud kolmapäevast laupäevani kell 11-17.

Näitused: "Tere, pliiats!", "Kingitused Tartu Ülikoolile", "Tartu Ülikool ja Vabadussõda", laste joonistuste näitus "Toomemägi ja Tartu Ülikool".

Muuseumis on võimalik tutvuda videofilmidega ülikooli ajaloo ja tähtsündmustest: "Tartu Ülikool aastail 1919-1932", "Ülikool nõukogude okupatsiooniaastatel", "70 aastat eestikeelset ülikooli".

Kunstimuuseum

Peahoone

<http://www.ut.ee/REKL/muuseum.htm>

E-R 11-16

Info tel: 465 384.

Püsväljapanek: skulptuurid: kreeka arhailise, klassikalise ja hellenistliku kunsti paremate tööde kipsist jälgendid.

Piibliained gravüürid 16.-19. sajandist "Armasta oma ligimest nagu isennast".

Ekskursioonid aulasse ja kartserisse.

Zooloogiamuuseum

Vanemuise 46

<http://www.ut.ee/BGZM>

K-P 10-16

Püsinäitus: lindude saali rõdul linnununade näitus.

Näitus "Austraalia".

Geoloogiamuuseum

Vanemuise 46

<http://www.ut.ee/BGGM/>

K-L 10-16

Info tel: 465 839.

Ekspositsioon inimese evolutsioonist.

Botaanikaed

Lai 40

E-P 10-17.

Info tel: 432 643.

Näitus: "Pilk Austraalia loodusele" (taimed, herbaarlehed, looduspildid).

Raamatukogu

Raamatunäitus: prof Hans Trassi publikatsioonide näitus "Hans Trass 70", "Edzard Schaper 90".

Näitused: "Kevad laste kunstis" (Tartu lastekunstkooli näitus), Tartu Kultuurilülikooli kevadnäitus "Maal ja graafika", Konrad Mäe stuudio kevadnäitus, "Subjektiivne fotograafia" (Saksamaa).

Raamatumuuseum

Näitus "Eesti kodu".

E-R 12-15.

* * *

TÜ teaduskeskuse A hhaa ja Soome teaduskeskuse Heureka ühisnäitus spordihoones Ujula 4 17 maist 30. juunini iga päev kl 10-18.

Sissepääs eelkooliealistele tasuta, kooliõpilastele ettetellimisel gruppis 20 krooni. Üksikpiletid õpilastele 25, täiskasvanuile 30 krooni. Soovitatav piletid ette tellida tel 375 676.

TÜ füüsikainstituudi vestibüül (Riia 142)

Endel Taniloo skulptuuride valiknäitus. Avatud 15. maini, tööpäeviti kl 9-17.

SÖMERU VALLAVALITSUS
Lääne-Virumaal pakub tööd

MAJANDUS-NÕUNIKULE,

kelle ülesandeks on majandusala lepingute sõlmimine ja täitmise kontroll.

Pakume:

- * konkurentsivõimelist palka,
- * ametiautor,
- * ametikorterit.

Eeldame:

- * koostöövalmidust,
- * algatusvõimet.

Küsi infot majandusteaduskonna dekanaadist või Sõmeru Vallavalitsusest tel 232 461 19. CV ja avaldus esitada hiljemalt **15. maiks** aadressil: Sõmeru Vallavalitsus, Pargi 1, Sõmeru, Lääne-Virumaa, EE2110.

Nr. 18 (1930)

Reede,
15. mai
1998Ilmub 1948.
aastast

Hind 2 krooni

Universitas Tartuensis

Kaks nädalat enne ametisse asumist

Professor JAAK AAVIKSOO, 26. mail annate ülikooli nõukogu ees rektori ametivande. 1. juunil alustate tööd uue rektorina. Kas tänaseks on selge, kellega koos tööle hakkate?

Mul on hea meel, et oma nõusoleku õppeprorektori ametikohale asumiseks on andnud professor Volli Kalm ja teadusprorektori professor Hele Everaus. Olen seisukohal, et ülikool vajab lisaks veel prorektori tasemel isikut, kes chitaks üles avatud ülikooli. Paremat kandidaati kui professor Seene sellele kohale on raske leida. Tema on järjekindlalt seisnud avatud ülikooli tänapäevase paradigma eest ja ma mõistan tema seisukohta, et selle ülesande kallale asumiseks vajab ta lisaks rektoraadile ka kõigi teaduskondade toetust ning ühtset arusaamist avatud ülikooli olemusest. Usun, et sellise toetuse ta ka saab.

Majandusprorektori koha täitmiseks on raskem. Finest Tartu juht Peep Jonas ei saanud kahjuks talle vastuvõetavatel tingimustel eelmisest töökohast vastust. Ülikooli võimalused talle kaotusi kompenseerida on peaaegu olematud. Mulle sai veel kord selgeks tegelikult lihtne tõsiasi - igal asjal on hind ja heal asjal hea hind. Tahaksin lähilpäevil dekaanidega nõu pidada selle üle, millised palgatingimused oleksid ülikoolile vastuvõetavad, et saaks jätkata sobiva kandi-

daadi otsinguid. Pole välistatud ka avaliku konkursi korraldamine selle koha täitmiseks.

Siinkohal üks huvitav tähelepanek - minuni jõudvad teated võimalike (ja võimatute) majandusprorektori kandidaatide omaduste- oskuste-võimete-sobivuse kohta ületavad arvult mitmeid kordi samasisulise informatsiooni teiste prorektorikandidaatide suhtes. Mulle pole päris selge miks.

Ülikooli tuleviku kavandamiseks on hädatarvilik selgusele jõuda kõigi teaduskondade arenguprioriteetides. Millised on nende tugevused ja nõrkused, võimalused ja ohud. Loodan, et teaduskonnad suudavad formeerida oma avatud ja sisulise seisukoha veel enne jaanipäeva. Selle alusel on rektoraadil koos valitsusega kavandada võimalik arendusstrateegia, mille arutelu koos teaduskondadega võiks sügisel alustada.

Üliõpilasesinduse valimised on toimunud, kuid esinduse esimehe ja toimkondade valimisega on probleeme. Mida loodate rektorina üliõpilasesinduse uultelt juhtidelt?

Küll üliõpilased ka esimehe ja toimkonnad valitud saavad. Veidi kõrvaltvaatajana, ent "asjast huvitatud isikuna", on mul küll veidi raske aru saada, milles seisnevad erinevused erinevate isikute seisukohtades ülikooli ja üliõpilaskonda puudutavalt. Loodetavasti on see selge otsustavale kogule ja peale jääb valdava enamuse seisukoht. Eks see ole osake demokraatiast ja üliõpilasmavalitsuse ideest. Tahaks loota, et uuest üliõpilasesindusest kujuneb tugev organ, kes suudab hästi täita tema funktsiooni - esindada kõiki Tartu Ülikooli üliõpilasi. See ei ole lihtne ülesanne, eriti arvestades nappi valimisperiõdi. Kuivõrd olen seadnud ülikooli prioriteediks õppetööd puudutava ja seda tihedas dialoogis üliõpilastega, loodan, et meie prioriteedid on kokkulangevad. Ilma üliõpilaste sisulise osaluseta õppetegevuse edendamisel on raske edu loota.

Pärnu Kolledž saab kaheaastaseks

Kaks küsimust kolledži projektijuhile ARVI KUURALE

Pühapäeval tähistab Pärnu Kolledži kollektiiv oma teist aastapäeva. Mis on kaheaastase tegevuse järel kõige rohkem heameelt valmistanud ning mis praegu kõige enam meelehärmi teeb?

Kaheaastase tegevuse järel teeb kõige rohkem heameelt ehk see, et oleme suutnud kasvada ja areneda - mõlemal akadeemilisel aastal oleme suutnud avada uue õppekava. Hea on ka see, et vähemalt seni on olnud Pärnu Kolledžis piisavalt õppida soovijaid ja seda nii riigi tellitud ja tasuta kohtadel põhiõppes kui avatud ülikoolis.

□ Arvi Kuura ja direktor Riina Mürsepp 3. detsembril uue hoone nurgakivi panekul.

Pärnu Kolledži asutamine sai võimalikuks tänu Tü rektoraadi ning Pärnu linna ja maakonna toetusele. Heameel on märkida, et see toetus jätkub. Kolledži probleemid on sarnanevad kogu ülikooli probleemidega - peamine on rahapuudus, mis põhjustab suurema osa muid probleeme, kaasa arvatud kvalifitseeritud õppejõudude ja õppevahendite nappus ning muu. Praegu on suurimaks probleemiks ruumipuudus.

Detsembris panite nurgakivi uuele õppehoonele. Kuidas läheb ehitamine?

Õnneks on peatselt oodata selle probleemi lahendamist - uue õppehoone ehitamine läheb kavakohaselt - hoonekarbi projekteeritud kõrgus on juba käes ja üldehitustööd peaks lõpetama juulis. Eri- ja sisetöödega jõutakse valmis ehk aasta lõpuks. 1999. aasta jaanuari on kavandatud pidulik avamine.

Kuna tuleval aastal täitub 300 aastat ülikooli asutamisest Pärnus, kujuneb uue hoone lindi lõikamine aastapäevale pühendatud ürituste sarja avalöögiks.

aulaloeng

Teisipäeval, 19. mail kl 14.15 peab Norra Kuningriigi suursaadik Eestis KAI LIE aulaloengu teemal "Norra ja Euroopa integratsioon" (inglise keeles).

Õigusteaduskonna dekaani

valimised kuulutas rektor välja 12. mail. Kandidaate registreerib akadeemiline sekretär ja neid saab esitada 8. juunini.

Uutele töötajatele

Teisipäeval, 19. mail kell 13 toimub nõukogu saalis viimase poole aasta jooksul ülikooli tööle asunute auks korraldatud kokkusaamine.

Kavas on tervitus rektor prof Peeter Tulvistelt, ülikooli töökorralduse ülevaade personaliosakonna juhatajalt Leelo Murult ning ülikooli ajaloo ja traditsioonide tutvustus prof Helmut Piriimäelt.

Peeter Põllu

mälestuspäeva konverents
avatakse täna kell 11 nõukogus saalis. Päevakorras ettekanded tema haridusalasest tegevusest ülikoolis, koolidirektorina, haridusministrina ja usuelu ümberkorraldajana. Kava ilmus eelmises UTs.

Üle 800 sportlase 13 riigi 55 ülikoolist

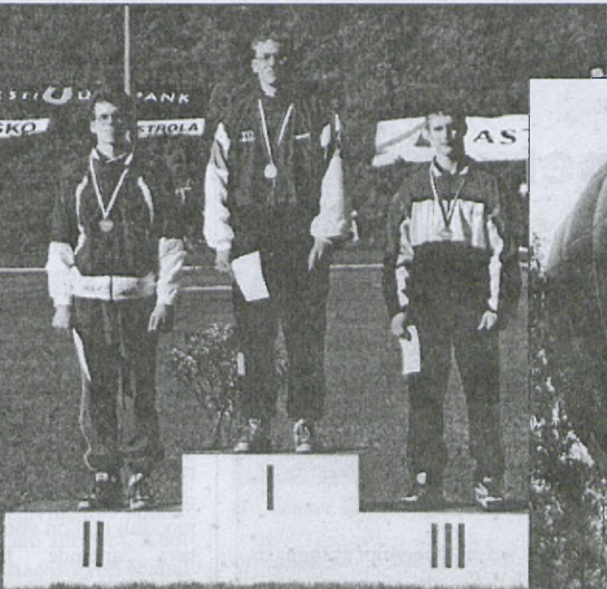
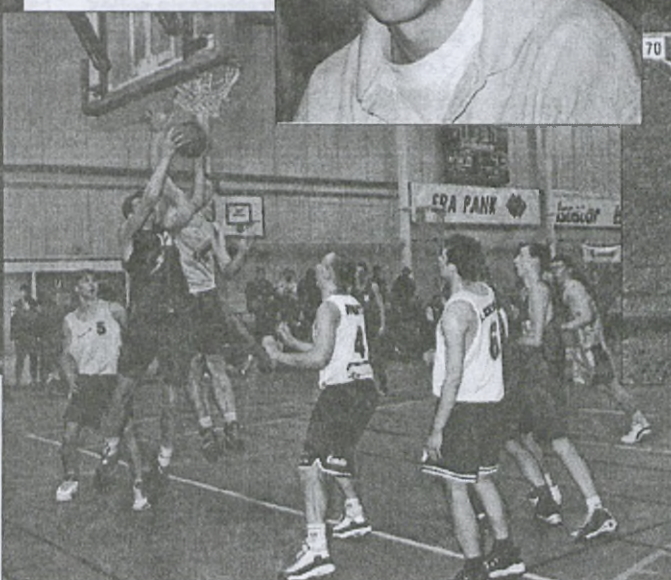

□ Parim meessulgpallur oli Heiki Sorge meie ülikoolist.

□ Tartu üliõpilasmängude avasõnad rektor professor Peeter Tulvistelt.

□ Tü ja TPÜ korvpallikohtumine.

□ Meeste odaviske võitis Tü sportlane Enno Aas 70.20.

□ Järgmistele üliõpilasmängudele lendasid Sellikesed Kaunase suunas.

stipendium

Norra ühisprogramm

Financial Support for Collaboration within Higher Education and Research between Norway and Central and Eastern Europe 1997 - 2001

Tähtaeg: 10. juuni.

Norra Välisministeerium, Norra Ülikoolide Nõukogu ja Norra Teadusnõukogu on loonud programmi, et toetada haridus- ja teaduskoostööd Norra ning Kesk- ja Ida-Euroopa riikide vahel.

Programmi raames finantseeritakse:

* stipendiumid magistrantidele, doktorantidele ja külalisteaduritele - 1-9-kuulised stipendiumid õppimiseks või teadustööks Norras;

* projektide planeerimine, suhete arendamine - stipendiumid teaduritele lühiajaliseks (kuni 3 nädalat) viibimiseks Norras, eesmärgiga algatada ja organiseerida ühisprojekte Norra institutsioonidega.

Programm hõlmab kõiki teadus- ja haridusvaldkondi, kuigi eelistatud on:

* keskkonnakaitse ja keskkonnakaitse tehnoloogia,

* sotsiaalteadused,

* majandus.

Prioriteetsed riigid perioodiks 1997 - 2001 on Venemaa, Eesti, Läti ja Leedu. Täpsemat informatsiooni ja taotlusvormi on võimalik saada:

The International Scholarship Section (IS)

The Research Council of Norway
P.O.Box 2700 St. Hanshaugen, N-0131 Oslo, Norway

Tel: +47 22 03 70 00 ; Fax: +47 22 03 70 01

E-post: intstipfr.no, http://www.forskningsradet.no või välisüliõpilastalitusest ph 104, tel 375 151 ning välis-suhete talitusest ph 304, tel 375 615.

Rotalia Fondi stipendiumid

USAs Seattle'is asuv Rotalia Fond annab 1998/99. õppeaastaks EV kõrgkoolides (TÜ, TTÜ, TPÜ, TKÜ, EMA, EPMÜ) õppivatele välja-paistvatele üliõpilastele ja magistrantidele 32 tuhandedollarilist stipendiumi.

Rotalia Fond ei kasuta formule ega kutsu stipendiumide taotlejaid isiklikeks usutlusteks, seepärast peaksid kirjalikud taotlused sisaldama järgmist informatsiooni:

- 1) isiklikud andmed ja foto,
- 2) elulugu,
- 3) hariduskäik,
- 4) dekanaadis kinnitatud väljavõte õpinguraamatust või hinnete kaardist, väljavõte magistriõppesse vastuvõtu kohta,
- 5) vähemalt ühe korralise õppejõu argumenteeritud soovitus,
- 6) töökogemused,
- 7) vabatahtlik tegevus rahvuslikes, noorte- ja kultuuri-, heategevuslikes ja kristlikes organisatsioonides (nagu kaitseleit, naiskodukaitse, noorkotkad, kodutütreid, skautlus, üliõpilaskond, korporatsioonid, seltsid, punane rist, laulukoor, orkester, näitering, pühapäevakooli õpetaja, organist),
- 8) teenistus EV kaitsejõududes,
- 9) perspektiiv, kuidas taotleja kavatseb oma õpinguid kasutada ka Eesti rahva ja riigi hüvanguks,
- 10) milliseid stipendiume ja toetusi on taotleja varem saanud või kuidas ta on seni oma õpinguid finantseerinud.

Valiku tegemisel arvestatakse ka taotluse esitamise korrektsust. Stipendiumi antakse üks kord õpingute vältel Eestis õppimiseks. Õppeaasta lõpul oleksime tänulikud teabe eest Teie edusammudest.

Stipendiumitaotlused saata hiljemalt 30. juuniks aadressil:

Rotalia Fondi Stipendiumide Komitee
c/o Karl Laantee
Postkast 343
EE2400 Tartu

Rotalia Fondi Stipendiumide Komiteesse kuuluvad Eestis: vii! mag Karl Laantee, esimees; õigusajaloolane vii! Peeter Järvelaid; TTÜ mehaanika teaduskonna prodekaan prof dr Rein Laaneots; TÜ kantslei juhataja Sirje Mark; vii! Indrek Pajumaa ja EV haridusministri nõunik Tiia Raudma. Informatsioon tel 486 637.

Stipendiumitaotlustele vastatakse 1. septembriks ning stipendiaatidele antakse stipendiumitšekk üle 13. novembril. Viimasel kolmel aastal on Tartu Ülikoolist Rotalia Fondi stipendiumi saanud 65 üliõpilast.

Rotalia Fondi põhikapitaliks on vilistlase Gerhard Treubergi pärandus, mille investeerimisest laekunud summadest on antud toetusi eesti akadeemilisele noorusele 15 aastat. Tänavu lisanduvad kaks Helge ja Bruno Laane nimelist stipendiumi TTÜ üliõpilastele.

Rotalia Fondi Stipendiumide Komitee

Uurimistoetused

Eesti Teaduste Akadeemia kuulutab välja uurimistoetuste konkursi.

1998. aastal antakse välja kuni 6 individuaalset toetust (maksimaalsuurusega 20 tuhat krooni) uurimistöö tulemuste vormistamiseks monograafiana. Toetu-

se võivad pretendeerida teadusliku kraadiga uurijad.

Avaldusi konkursil osalemiseks (koos põhjenduse ja isikuandmetega) võtab akadeemia vastu kuni 4. juunini aadressil: Kohtu 6, EE0001, Tallinn.

Ühisnäitus

Pühapäeval avatakse ülikooli spordihallis Soome Teaduskeskuse Heureka ja Tartu Ülikooli teaduste huvikeskuse Ahhaa koostöönäitus, kus interaktiivsete vahenditega tutvustatakse inimese saavutusi erinevatel elualadel.

Näituse ühe korraldaja, ülikooli teaduste huvikeskuse projektijuhi Tiitu Silla sõnul on näitusel väljas üle paarkümne eksponaadi, millest ligi kümme-

kond "käed-külge"-tüüpi eksponaati on toodud Soome teaduskeskusest Heureka. Nii on Heureka poolt väljas näitus maadeavastajatest, kus kõik huvilised saavad ise sekkuda oma asukohta määrata ja kaardijoonestamise oskust proovida, näitusel kasvuhooneefektide tekkest pakutakse vastust küsimusele, milline on maailma kliima tulevikus jne.

Kui kaugel on ülikooli infosüsteemide areng

Ülikooli valitsuse viimasel istungil kinnitati infotehnoloogia 1998. aasta eelarve kogusummas ligi 3,5 miljonit krooni. Raha jaotub nii info- kui võrgusüsteemide käigushoidmiseks ja arendamiseks. Palun tutvusta lähemalt infosüsteemide poolt.

Mis puudutab infosüsteeme, siis sel-line projekt on Tartu Ülikoolis väljandunud juba ligemale kaks pool aastat. Nagu ühe korraliku maja ehitamist alustatakse projektist, nii alustati ka infosüsteemide ülesehitamist projektist. Projektiks tuleks pidada 1996. aasta teisel poolel läbi viidud infosüsteemi analüüsi, mis toimus koostöös infosüsteemide loomisele spetsialiseerunud firmaga APT. Kõik järgmised sammud ja ettevõtmised on tuginenud sellele analüüsile.

Kuidas iseloomustad lühidalt ülikooli infosüsteemi?

Ülikooli infosüsteemi võiks tinglikult jagada osadeks – majandusinfo, teadusinfo, õppeinfo, dokumendiinfo jne, kuid samas tuleb neid vaadelda ka kui ühtset tervikut. Tulenevalt süsteemianalüüsis tehtud ettepanekutest peeti mõttekaks majandusinfosüsteemi loomist mitte ise alustada, vaid pigem hankida ülikooli vajadusi rahuldav standardsüsteem, sest nii raamatupidamine ja kui muu seegune tegevus on suhteliselt analoogilist laadi sõltumata organisatsioonist. Loomulikult on igal omad eripärad, kuid pakutavad majandusinfosüsteemid peavad olema piisavalt paindlikud, et neid arvestada.

Kuidas toimus majandustarkvara hankimine?

1997. aasta algul viisime läbi riigihanke konkursi. Eesmärk oli välja valida majandustarkvara, mis baseerub standardsel andmebaasil (eelistasime ORACLE'i andmebaasi, kuid välistatud ei olnud ka teised pakkujad), mis oleks avatud arendusele, mis töötaks graafilises kasutajakeskkonnas (töötaks Windowsi keskkonnas), võimaldaks töökohti konfigureerida nii, et iga töötaja saaks teha vaid vastavalt temale antud õiguste kohaseid operatsioone (mitu kasutajat ning tööoperatsioonid on ära jagatud) ja et süsteem oleks eestikeelne ning kohandatud Eestis kehtivale seadusandlusele.

Meie soovitud tingimustele vastas praktiliselt vaid üks süsteem - CONCORDE XAL. Riigihanke toimus kaheastmelisena. Algul tegime eelselektiooni ja alles teises etapis toimus hinnapakumiste küsimine. Riigihanke konkursi võib lugeda õnnestunuks, sest võitja tegi meile lõpuks hinnaalandust 4 korda, st et kui sarnase funktsionaalsusega süsteemi hankimine kommerts-ettevõttele oleks maksma läinud 2 miljonit krooni, siis Tartu Ülikoolil tuli maksta ainult ligi pool miljonit.

Mille poolest CONCORDE XAL meile sobib?

See on Taanis väljatöötatud süsteem, mis oma olemuselt on modulaarne - ülikoolis hakatakse kasutama pearaamatu-, hankija-, kliendi-, lao-, personali-, palga- ja põhivarade mooduleid. Süsteemiga on kaasas arendusvahendid, mis võimaldavad meil ka ise mooduleid juurde genereerida. Lisaks on süsteemil mitmeid muid häid omadusi, näiteks *on bach-* mooduli abil on võimalik, et peale vastava aruande kirjeldamist saab süsteemile "õelda", et käivita see alles öösel kell 2. Selline lähenemine võimaldab suuremahuliste aruannete korral arvutite ressurssi tunduvalt tulemuslikumalt kasutada. Suurettevõtete jaoks on see on väga vajalik.

Kuidas on süsteem käivitunud?

Eelmise aasta septembriks oli valik tehtud ning hakkasime süsteemi juuru-

tama. Esimese etapina püüdsime selle aasta algul uuele süsteemile üle viia raamatupidamise põhilised funktsioonid (kliendid, hankijad, arved jm).

Mismoodi puudutab see ülikooli teisi struktuuriüksusi peale raamatupidamise?

Esialgu võib tunduda, et justkui polekski midagi muutunud, sest eespool võrdluseks toodud majachitamisega on ka nii, et kõigepealt tuleb maasse ram-mida vaiad, millel siis kogu ülejäänud püsti püsima hakkab. Esmalt pidid ra-handusosakonna töötajad ise uue süsteemiga harjuma. Olen veendunud, et juba täna peaks olema paranenud ra-handusosakonna töö ja sealt väljuva info kvaliteet. Eesmärk on aga see, et teaduskondades ja edaspidi võib-olla ka teistes suuremates struktuuriüksustes on ühel töötajal õigus kohapeal arvutist aruanded välja võtta, tulused-kulused üle vaadata jne. Oluline on siinjuures veel see, et niiviisi saab ise kiiresti vea-d üles leida, kui näiteks raamatupidamises on sisestatud vale arvenumber, rahasumma vmt. Praegu kiirendabki uus süsteem just eelkõige raamatupidamise enda tööd.

- * Majandustarkvara süsteem on käivitunud.
- * Dekanaatides hakkab üks töötaja ise majandusinfoga tegelema.
- * Sügisel rakendub teadusandmebaas.

1. aprillist käivitus ka laomoodul, mida tuleb ülikooli puhul vaadelda, kui "teenuste ladu", st et latu kirjeldatakse ülikooli poolt väljapoole tehtavad teenused ja "kaup" seotakse juba vastavate tulukontode ja käibemaksukoodidega. Tõsi, täna ei ole veel sinna suudetud väga suurel hulgal teenuseid ära kirjeldada.

Sellesse moodulisse võib siis näiteks sisestada ka ajalehe reklaamihinnad.

Miks mitte. Kui hinnad, reklaami-pinna arvestamise viis ja muu vajalik on sisestatud, arvutatakse välja teenuse hind, koostatakse arve ja saadetakse tellijale. Samas ei ole vaja arve väljastajal pead murda selle üle, millise käibemaksu-määraga antud teenus on näiteks koormatud. Ma võin küll eksida, kuid õppeteenus peaks olema maksustatud "0" käibemaksu-määraga.

Mida kujutavad endast personali- ja palgamoodulid?

Jaaniapäevaks peab süsteem nii valmis olema, et suvekuudel käib palgaarvestamine paralleelselt vanas ja uues süsteemis. Alates 1. septembrist arvestatakse palka ainult uuel viisil.

Mina kui palga kättesaaja selles osas vist midagi ei märka.

Loodan küll nii. Lihtsustub just raamatupidamine ja personalitöö, mis seni on toimunud kahes täiesti eri süsteemis. Nüüd kantakse kõik personaliandmed raamatupidamisse, nii et ra-handusosakond ei pea enam ise palganumbreid sisestama, need on juba olemas koos personaliandmetega. Et kõik laabuks ja kohe saaks ka vigu vältida, toimibki suvel kaks süsteemi paralleelselt.

Mis pärast palga- ja personali-süsteemi käivitumist juhtub?

CONCORDE'i moodulites jääb rakendada veel põhivarade arvestuse moodul, millega tahaksime lõpule jõuda 1998. aasta lõpuks.

Samas on meil suured plaanid süsteemi edasi arendada eelkõige nii, et

intervjuu

intervjuu

INFOSÜSTEEMIDE PROJEKT- JUHI ANDRES SALUGA

mitte ainult rahandus- ja personaliosa-konnal oleks sellele juurdepääs, vaid ka teistel.

Juba sügisel tahaksime jõuda nii kaugele, et igas dekanaadis oleks juurdepääs CONCORDE'i süsteemile ja et sealtsaade võiks hakata toimuma raamatupidamise ja muude andmete infovahetus. See sõltub aga suurel määral ka arvutivõrgu arengust ja turvasüsteemist ning seega piirduksime esialgu vaid dekanaatidega. Pean täiesti reaalseks sedagi, et kui vastavad tööko-had on dekanati loodud, siis võiks toimuda ka arvete väljastamine ko-hapeal, kui vastav teenus on "teenuste latu" ära kirjeldatud.

Siis peaks ju mingil tasemel ma-jandusharidust omama?

Arvan, et mitte eriti. Kõik koodid, arvete numbrid, käibemaksu jt prot-sendid on ju eelnevalt sisestatud, nii et arvuti arvutab selle kõik ise välja ja kasutajale võiks jääda vaid trükkimise vaeu.

Kuidas aitab infotehnoloogia meid õppe- ja teadustöö admi-nistreerimisel?

Sügisel tahaksime käima panna tea-dusandmebaasi loomise projekti (publi-katsioonid, grandid jne). See peaks saama seotud CONCORDE'i andme-tega ja kogu andmevahetus toimuks ORACLE'i andmebaasi tasandil. Teadusandmebaaside loomine on ka omamoodi pilootprojekt selles suhtes, et kas meil õnnestub andmed siduda – praegu ei näe küll selleks mingeid tak-istusi. Teadusinfo andmebaaside tööpõhimõte peaks baseeruma veebi tehnoloogial, see tähendab lõppkasuta-jale seda, et tema arvutit ei ole vaja eraldi süsteemi tarbeks konfigureerida, piisab vaid näiteks Netscape'i olema-solust. Loomulikult peab olema talle an-tud juba veebi serveri poolt üldse õigus sinna vastavaid andmeid küsima minna. Selle pilootprojekti õnnestumise korral tuleks hakata integreerima ka õppein-fosüsteemi, mis täna töötab eraldi.

Aga ülikooli tähtsate otsuste ja muude dokumentide kättesaada-vus arvutist?

Lisaks õppe- ja teadustöö andme-baasidele on ülikooli jaoks väga olulise tähtsusega ka dokumendihaldus-süsteem. Täna toimib see vaid kirjade ja lepingute registrina ning kasutajaskond piirub suuresti ainult ülikooli kantsle-iga. Olen veendunud, et ka selles val-las vajab ülikool edasiminekuks just eelkõige seoses kõikvõimalike normi-dokumentide kättesaadavaks tegemises laiemale ülikooli töötajaskonnale. Siin-gi on tõenäoliselt vaid ainus lahendus veebitehnoloogial baseeruv süsteem, mis toetub andmebaasile, mida pidevalt hoitakse aktuaalsena, st et kui mõni dokument muudetakse, siis tehakse muudatused ka andmebaasis.

Küsis Varje Sootak

NB! Järgmise nädala UTs tutvustab arvutuskese peaspetsialist Otto Teller ülikooli võrgusüsteemide aren-gut.

Pärast üliõpilas- esinduse valimisi

Tartu Ülikooli üliõpilasesindus

< Minu ja veel mitmete teiste eesmärgiks on suruda juhtkohtadele tegusad ja mõõdutundega inimesed. Esialgu paistavad väljavaated selleks olevat märkimisväärsed. — Leif Kalev

> Vaevalt see kirju seltskond enne aastavahetust normaalselt funktsioneerima hakkab.

Esinduse ruumi kasutab ära terve grupp tegelasi, kes käib seal oma asja ajamas, seda siis tasuta telefoni kasutades ja isiklikke asju tasuta välja printides. — Juhan Nõps

* 7. mail toimus üliõpilasesinduse III koosseisu esimehe valimise toimkonna koosolek. Esimehe kandidaatidest sai Leif Kalev 15 ja Margus Purlau 14 häält, millega kumbki kandidaat valituks ei osutunud.

* Abiesimeheks valiti Arne Otter.

* TÜ nõukogusse valiti järgmised üliõpilasesindajad:

Eiko Keeman (füüsika),

Arne Otter (geograafia),

Kadri Täht (sotsioloogia),

Leif Kalev (õigus, avalik haldus),

Katriin Fisch (eesti keel võõrkeelena),

Karl Laas (õigus),

Fred Puss (ajalugu),

Peeter Helme (ajalugu),

Marek Hern (õigus),

Priit Pikner (FK teaduskonna põhikooli loodusteaduste õpetaja),

Priit Alamäe (ajalugu).

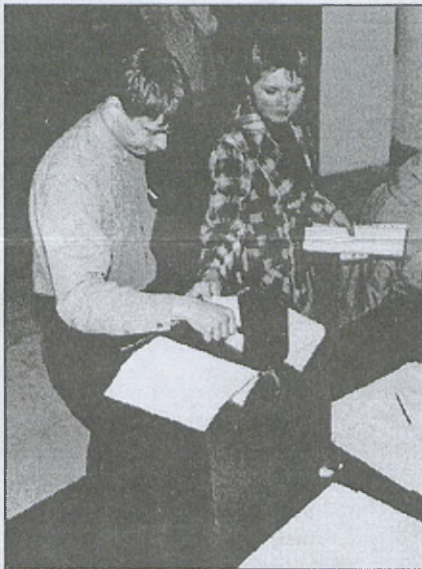
* * *

UT palus esimehe ja toimkondade valimist kommenteerida senisel esinduse esimehel Leif Kalevil (Leif Kalev õpib õigusteadust 4. aastat ja ka avalikku haldust).

Leif Kalev ütles, et edasises koostöös on kokku leppinud "Sünergia" (9 kohta), "Vaikiv Enamus" (5) ja "In Corpore" (3). K. Parve olevat pigem seotud "Force Majeure"i kui oma nimekirjaga). Seega kokku üle poole. Teisi oodatakse ühinema.

"Toimkonnaesimeeste valimised leiavad aset selle ja järgmise nädala jooksul. Üliõpilasesinduse abiesimeheks valitud Arne Otter täidab praegu esimehe kohustusi. Esimehe valimised leiavad aset järgmise nädala neljapäeval. Uus ja vana esindus teevad reede õhtul ühisväljasõidu.

Kui midagi subjektiivset öelda, siis olen mõeldukalt optimistlik. Minu ja veel mitmete teiste eesmärgiks on suruda juhtkohtadele tegusad ja mõõdutundega inimesed. Esialgu paistavad väljavaated selleks olevat märkimisväärsed. Mis puutub üldkogusse, siis Otteril on vaja konsolideerida oma nimekiri, kus on kujunenud kindel tuumik. Lisaks hakkavad mõned inimesed, kes varem olid "Force Majeure'i" niiditõmbajate kuulekad käsutäitjad, asjadele tasapisi pihta saama, mistõttu on eeldatav koostööpõhja laienemine."

□ Üliõpilasesindust käis valimas 1401 üliõpilast. Valitutel on veel valimata oma juhid...

nüüdki. Kindel ei saa uues esinduses keegi kellegi peale olla. Kohalevalitute seas on terve viiendik, kes on pääsenud sinna mitte just kõige ausamat teed pidi ja keda valimistoimkond valimiste ajal vastavate eksimuste eest ka karistas.

Puudulik valimisjuhend ei sisendanud korra üle valvajates piisavat kindlustunnet ja seetõttu ei peetud otstarbekaks esimese valimispäeva järel kedagi kohe kõrvaldada. Tagantjärele mõeldes olks selle riski võtmine olnud siiski hea lahendus, lõpetamaks seda irvitamist, mida osa praegusi esindajaid südamerahuga teeb nii kaasvalitute kui valimistoimkonna üle. Lihtsameelsete üliõpilaste hääli ostnutele jääb mulje, nagu ei saagi nad asja eest mingit õiget karistust ja et kogu see noomituste tegemine jms on üks suur jama.

Kahjuks selliselt väljakujunenud olukorras pooldavad ühed üht ja teised on juba põhimõtteliselt selle vastu. Selge näide on esimesel koosolekul esimehe valimise ajal, mil lõpptulemusena jäigi ametikoht esialgu täitmata. Esinduse uuslunast esimehe kandidaat pakkus vanale esimehele sellist konkurentsi, et vajaliku hääletarvu viimane täis ei saanudki, kuigi algselt

Kirju seltskond üliõpilasesinduses

Üliõpilasesinduse esimene tööna dal mõõdus ettearvatult suurte segadustega. Palju kõmu tekitanud valimiste järel, kus üks nimekiri jagas Tartu kesklinnas tasuta viina ja õlut, kahjustades sellega minu arvates nii esinduse kui ka valimiste mainet, alustati juba valimistulemuste esmase väljakuulutamise järel aktiivselt otsima esindusesiseseid koostööpartnereid, kelle abiga "omad inimesed" soojale kohale upitada. Hägused koalitsioonilepped aga ei õigustanud ennast.

Nagu eelmisel aastal, kus toimkondade esimeeste valimistel tegi üks nimekiri suhteliselt ebasteiliste võtetega selles osas puhta töö, ei puudunud valimiste ajal üllatused

paistis, et see ei peaks tal väga raske olema. Kohati püütakse lihtsalt uut inimest kuhugi valida, et näidata mingit elumärki endast ja asjade muutumist, olenemata sellest, kas inimene sobib sellele kohale või mitte, vana saab igatahes maha võtta.

Abiesimees valiti üksmeelsemalt. Hämmastav on see, et inimene, kes on kahe viimase aasta jooksul mitte midagi tehes suutnud põhja viia nii haridus- kui sotsiaaltoimkonna, valitakse kahe kolmandiku hääletage abiesimeheks, kes muuseas kuulub *ex officio* ka ülikooli valitsusse ja tegeleb esinduse rahaasjade eest seismisega. Mõõdunud aasta augustikuust on samal tegelasel esindusele ette näidata mitme tuhande krooni suurune telefoniarve. Lisaks sellele on ta akadeemiliselt organiseerunud üliõpilaste seas *persona non grata* ja välja heidetud mitmestki poliitiliselt organisatsioonist. Võimujanus toimib ta vahendeid valimata. Viimati maksis ta kinni Pärnu Kolledžile saadetud bussi, mis tõi sealsed tudengid Tartusse valima. Bussis jagati tasuta õlut ja tehti propagandat vastava isiku eest, vastutasuks tuli loovutada oma hääli.

Esinduse ruumi kasutab ära terve grupp tegelasi, kes käib seal oma asja ajamas, seda siis tasuta telefoni kasutades ja isiklikke asju tasuta välja printides. Loomulikult on esinduses olemas inimesed, kes tunnetavad oma valijate ees vastutust ja midagi ka teevad, kuid üksi teha on raske, eriti veel siis, kui toimkondade esimehed näitavad üles passiivsust ja vähest organiseerimisvõimet, vabandades ennast väikeste jooksvate probleemide taha, millega nende endi väidete järgi tuleb pidevalt kokku puutuda ja mis seisnevad mõnikord ka õllekannu tõstmises ning mobiiltelefoniga rääkimises.

Ainsaks suuremaks tegevuseks kogu mõõdunud aasta ametisoleku aja jooksul jääb mõnele valimistel osalemine ja enda eest propaganda tegemine. Ühiselamud ja õppehooned on kleebitud täis plakateid, mis kutsuvad enda poolt hääletama. Kahjuks ripuvad need seal siiani, enda järelt koristamine on osadele täiesti võõras. Valimiste eel on välja jagatud terve hulk lubadusi, ja võib öelda, et kui nendest täidetakse ka 10 protsenti, võib asja kordaläinuks pidada. Kohati paistab see koht mõne jaoks olevat isiklike komplekside väljaclamiseks.

Vaevalt see kirju seltskond enne aastavahetust normaalselt funktsioneerima hakkab. Lootus selleks on alles siis, kui nimekirjad lagunema hakkavad ja saab selgeks, kellega tasub asju ajada, kellega mitte.

Juhan Nõps

Juhan Nõps on 1. aasta keemiaüliõpilane ja oli üliõpilasesinduse valimistoimkonna esimees.

õnnitleme

Mart Sörg 55

Jätukvat indu ja head vormi edaspidistes ettevõtmistes soovivad kolleegid rahanduse ja arvestuse instituudist!

Vastuvõtt

pedagoogikaosakonna
magistri- ja
doktoriõppesse

Magistriõppesse kandideerimise eeltingimus on kõrgharidus ja õpetajakutse.

Konkursist osa võtta soovijatel tuleb hiljemalt 20. juuniks esitada:

- * avaldus (täidetakse kohapeal),
- * elulookirjeldus,
- * ärakiri kõrgkoolidiplomist koos hinnetelehega,

* essee teemal, mis seostub magistrandina uurida kavatsetava probleemiga. Eeldatav on hea võõrkeeleskus. Vestlusele oodatakse 25. juunil kell 11 pedagoogikaosakonda Ülikooli 16-102.

Doktoriõppesse kandideerimise eeltingimus on magistrikraad.

Hiljemalt 20. juuniks esitada:

- * avaldus (täidetakse kohapeal),
- * elulookirjeldus,
- * haridust tõendavad dokumendid,
- * uurida kavatsetava teema põhjendus koos teemakohase kirjanduse lühilülevaatega.

Vestlusele oodatakse 26. juunil kell 9 pedagoogikaosakonda Ülikooli 16-102. Info (27)375155, e-post: educ@ut.ee.

“Harjutajad olid innukad ja õpihimulised”

17.-18. aprillini toimus spordikeskuse saalis Wado-Ryu Akadeemia Eesti (WAE) ja Wado-Ryu Karate-Do Klubi REI (k/k REI) korraldatud seminarilaager, mida juhendas jaapani meister sensei Takashi Ogata, 7. dan. Teda assisteerisid Soome wado-ryu peainstruktor sensei Keijo Simula, 5. dan ja Eesti wado-ryu peainstruktor Tanel Lihtmaa, 2. dan. Osales üle 90 wado-ryu harjutaja WAE Viljandi, Tartu ja Võru klubidest. Käesolev intervjuu ongi tehtud selles laagris.

Sensei Ogata, rääkige pisut iseendast.

Sündisin 1948. aastal Kiušiu saarel Jaapanis. Wado-ryu harjutamist alustasin 13-aastaselt. Pärast lõpetamist läksin Tokiosso ja õppisin Nihoni ülikooli majandusteaduskonnas. Tundsin rohkem huvi võitluskunstide vastu ja otsustasin pärast ülikooli lõpetamist sellele pühenduda. Pisut hiljem kutsuti mind Londonisse wado-ryu'd õpetama. Kui Soome paluti saata jaapanlasest instruktor, nõustusin, sest olin vaba mees ja tahtsin näha uusi riike ja rahvaid. Algul oli kokkuleppe vaid 3 kuuks, kuid asjad läksid nii, et olengi Soome jäänud.

Mis on wado-ryu ja milleks seda harjutatakse?

Wado-ryu on traditsiooniline jaapani võitluskunst, mis tehnilisest küljest si-

saldab nii tõrje- kui löögitehnikaid, ka heiteid, valu võtteid ja kägistusi. Samuti harjutatakse enesekaitset külmrelvade (nuga, mõõk, kaigas jne) vastu ja võitlust põlvitustistest.

Wado-ryu'd harjutatakse tänapäeval peamiselt kolmel põhjusel: esiteks on see tõhus kasvatussüsteem, arendamaks inimeses viisakust, enesevalitsemist, tahtejõudu ja distsipliini, tehes seeläbi harjutajast mitte ainult hea võitleja, vaid ka parema inimese ja ühiskonnaliikme. Teiseks on see võimalus hoida end kuni kõrge vanaduseni terve ja olla heas kehalises vormis. Kolmandaks annab see oskuse ennast kaitsta.

Mida sensei arvab neist paljudest klubidest ja instruktoritest, kes väidavad, et õpetavad jaapani võitluskunste, kuid kellel ei ole õpetajat (jaapani keeles sensei'd)? Kas on võimalik õppida näiteks ka raamatute või õppevideote järgi.

Ühelt poolt on muidugi nii, et ka Eesti on nüüd vaba maa ja igaüks võib öelda ning teha, mida tahab. Teisest küljest võib aga muidugi otseselt välja öelda, et omamata jaapanlasest õpetajat, jaapani võitluskunste õppida ei saa. Sel juhul on tegemist millegi muuga. Raamatutest võib küll lugeda võitluskunstide ajalugu ja teooriat ning videost aimata tehnika väliskuju, kuid kultuuritausta ja võitluskunstide vaimset poolt saab edasi

anda ainult õpetaja, ka tehnika õppimise juures on kümnendit nüansse, mida ilma õpetaja seletusega ei märka ega ise iialgi välja mõtle.

Mis on traditsiooniliste võitluskunstide ja võistlus(võitlus)spordi vahe (sportlik karate jne)?

Vahe on ennekõike eesmärgis ja suhtumises. Räägitagu mida tahes, võistlus- spordi eesmärk on võimalikult lühikese aja jooksul võita võimalikult palju vastaseid ja saavutada kõrgeid sportlikke tulemusi. Keegi ei lähe ju kaotama.

Traditsiooniliste võitluskunstide eesmärk on luua läbi eluagse harjutamise puhta ja hea südamega inimesi, seega traditsioonilistes võitluskunstides peetakse võitlust alati iseeneslikult, oma rumaluse, egoismi jm puudustega. Võit kellegi teise üle võitlustel on üks hetk – olla tšempion. Budo (traditsioonilised võitluskunstid) on eluviis, mis hõlmab inimese kogu elu kuni surmani. Koolkonna rajaja Ohtsuka sensei I on öelnud: sport teeb meistreid, budo teeb inimesi.

Kas sensei Ogata jäi treeninglaagriga rahule? Millised on muljed Eestist ja Tartust?

Olen väga rõõmus, et mind Eestisse kutsuti. Harjutajad olid innukad ja õpihimulised, isegi 10-11-aastased noored harjutasid väga tõsiselt. Paistis, et Eestis

□ Sensei Takashi Ogata tuleb septembris jälle Tartusse laagrit läbi viima.

on rohkem distsipliini kui Lääne-Euroopas.

See on tähtis, et WAE-s on hea ühistunne ja hoitakse kokku. Muidugi on wado-ryu Eestis veel noor ja teha on palju.

Selle treeninglaagri üks eesmärke oli ka teha avalikkusele teatavaks, et Tanel Lihtmaa on Eesti wado-ryu peainstruktor ja WAE k/k REI tunnustatud ainsa

wado-ryu organisatsioonina Eestis.

Laagriga jäin väga rahule, samuti Tartuga. Ka inimesed olid kõik väga lahked ja sõbralikud. Eestisse tulen ma jälle laagrit läbi viima septembris. Täna lahe vastuvõtu eest ja loodan kõiki harjutajaid sügisel jälle näha.

Tanel Lihtmaa
Kalev Nõmme foto

Tartu Ülikooli raamatupood pakub nüüd TÜ tudengitele ja töötajatele 10% hinnasoodustust!

Kasuliku ostu saate teha I korrusel:

- ilukirjandus, lasteraamatud, teatmeteosed;
- koka- ja käsitööraamatud, esoteerika;
- turismialane kirjandus, perioodika, kirjatarbed.

... ja II korrusel:

- erialane, teatme- ja õppekirjandus;
- võõrkeelne ilukirjandus, keeleõpikud, sõnaraamatud;
- kasutatud ja antikvaarsed raamatud;
- kunstialbumid, kunstialane kirjandus;
- maakaardid, postkaardid.

TÜ RAAMATUPOOD asub Tartus, Ülikooli tn 11.

Avatud tööpäeviti 9-18 ja laupäeviti 10-16.

Ajakirjandus kõrvalainena!

Alates teisest õpinguaastast on huvilistel võimalik õppida ajakirjandust kõrvalainena (20 AP ulatuses).

Selleks on tarvis hiljemalt 2. septembriks (soovitavalt juunikuu jooksul) esitada ajakirjandusosakonda ph 236 avaldus koos elulooga, milles kajas-

tuvad Teie suhted ajakirjandusega (kui on, lisada ka ilmunud tööd).

Soovijad peavad läbima septembri algul loomingu konkursi. 3. septembril kl 16 essee ja 4. septembril kl 16 vestlus.

TULEVAL NÄDALAL

18. mai

- Maavanemate Kogu ülikoolis.

19. mai

- Prof Peeter Tulviste peab Järvamaal akadeemilise loengu.

21. mai

- 21.-23. maini toimub sümpoosium Edzard Schepi (1908-1984) auks.

22. mai

- Kl 15 algab nõukogu saalis ajakirjanduspäev. Kavas: ülevaade osakonna tegevusest, probleemidest, perspektiividest (dots E. Lauk), ettekandeid ja sõnavõtte õppejõududelt, üliõpilastelt ja vilistlastelt, Eesti Raadio ja ajakirjandusosakonna koostöölepingu allkirjutamine, Academia Journalistica aukodeksile allkirjutamine, info(pool)tund osakonna elust-olust, ühispildistamine, osakonnajuhataja vastuvõtt (ajakirjandusosakonna ruumides).
- 22.-23. maini toimuvad Kuresaare äri- ja infopäevad.

väitekiri

Esmaspäeval 18. mail kell 14.15 kaitseb Vanemuise 46 aud 301 Maano Aunapuu magistratööd loomaökoloogia erialal "Predators in a low arctic tundra community: third trophic level?" Oponentid: dr Toomas Tammaru ja MSc Marek Sammul.

Kolmapäeval, 20. mail kell 16 kaitseb Jakobi 5-302 spordipedagoogika instituudi lektor Veilo Hein doktoriväitekirja "Joint mobility in trunk forward flexion: methods and evaluation". Oponentid: med-knd Aalo Eller, biol-knd Reet Linkberg ja PhD Antti Mero (Jyväskylä Ülikool).

töö

Türi Majandusgümnaasium pakub tööd matemaatikaõpetajale alates 1. septembrist. Korter võimalus. Info tel 238 79 403, 238 79 400.

varia

Võõrkeele eksamid magistrantidele

Võõrkeele (üldainena) eksamid magistrantidele toimuvad:

inglise keel 28. mail kl 10 (reg 25. maini) ja 1. juunil kl 10 (reg 27. maini);

saksa keel 20. mail kl 10 (reg 15. maini).

Registreerida palutakse neil, kes soovivad eksamit sooritada eksternina.

Info: keelekeskus, tel 465 357.

Keelekeskusesse palutakse tuua ka erialane lektüür (200 lk).

Soome Instituudis

Teisipäeval, 19. mail kell 18 koostöös Prantsuse Teadusliku Instituudiga Aki Kaurismäki film "Boheemilämää" ("Boheemlaselu"), 1992, Henri Murger' romaani ainetel. Peaosades Matti Pellonpää, André Wilms, Kari Väänänen, Evelyne Didi, Christine Murillo, Laika. Film on prantsuse keeles, soomekeelsete subtiitritega.

Prantsuse Teaduslikus Instituudis
* Teisipäeval, 19. mail ühisüritus Soome Instituudiga.

* Kolmapäeval, 20. mail kell 18.15 toimub ph aud 102 prof Helmut Piirimäe loeng "4. septembri revolutsioon ja Pariisi Kommuun".

Iirimaale

Eesti Geograafia Seltsi reisigrupiga on võimalik sõita 6.-20. juulini Iirimaale. Maksumus 6500 krooni. Info tööajal 465 817, õhtuti 424 267.

Ball

Korp! Amicitia ja korp! Sakala ootavad teid kõiki 23. mail õhtul korp! Sakala majja SUURELE SUVEÕUNENÄOLISELE MAIBALLILE,

et haldjad, jumalad ja inimesed üheskoos pea saabuvat suve võiksid tervitada.

Üksed avatakse kell 20.30, avavalss kell 21.15.

Pääsmeid (60 krooni) on võimalik osta iga päev kell 19-22 korp! Amicitia konvendist (Gildi 3-8) ja korp! Sakala konvendist (Veski 69). Kohapeal pilet 80 krooni. Frakk/tume ülikond.

Professorite klubis

Kolmapäeval, 20. mail kl 17.15 on ajaloo muuseumis arutluskoosolek teemal "Eurointegratsioon". Ettekande teeb prof Kaido Jaanson.

muuseum

näitus

Ajaloomuuseum Toomemägi

<http://www.ut.ee/REAM/>

K-P 11-17

Info, ekskursioonide tellimine 465 671.

Ruumide üürimine: 465 675.

Kohvik on avatud kolmapäevast laupäevani 11-17.

Näitused: "Tere, pliiats!", "Kingitudes Tartu Ülikoolile", Tartu Ülikool ja

Vabadussõda", laste joonistuste näitus "Toomemägi ja Tartu Ülikool".

NB! Püsiekspositsiooni täiendus Kevadenautijad Toomemäel!

Toomemäel jalutades astuge sisse ajaloo muuseumisse, kus selle nädala keskel avati rootsiaegse Tartu Ülikooli ekspositsiooniosa täiendus.

Toomkiriku katuseskambrites on võimalik osa saada alkeemiku toimetustest ja lahangust 17. sajandil. Alkeemiku töötoas on eksponeeritud uhmrid, kolvid, lehtrid, retordid jm töövahendid.

Eelmisel aastal möödus 300 aastat esimesest lahangust ehk autopsiast Tartus. See oluline sündmus Eesti meditsiiniajaloos on jäädvustatud ka meie muuseumi väikeses lahkamiskambri.

Lahkamiskambri ja alkeemiku laboratooriumi on valmis seadnud museoloogid Sirje Karis, Terje Lõbu ja peavarahoidja Leili Kriis ning kunstnik Kärt Mikli.

Kõik esemelised eksponaadid on Tartu Ülikooli meditsiini-, keemia- ja farmaatsia-õppetoitude ajalooline pärand.

Ootame kõiki huvilisi!

Terje Lõbu,

ajaloo muuseumi museoloog

Muuseumis on võimalik tutvuda videofilmidega ülikooli ajaloost ja tähtsündmustest: "Tartu Ülikool aastail 1919-1932", "Ülikool nõukogude okupatsiooniaastatel", "70 aastat eestikeelset ülikooli".

Kunstimuuseum

Peahoone

<http://www.ut.ee/REKL/muuseum.htm>

E-R 11-16

Info 465 348

Püsilähtepanek: skulptuurid: kreeka arhailise, klassikalise ja hellenistliku kunsti paremate tööde kipsist jäljendid.

Piiblitäielised gravüürid 16.-19. sajandist "Armasta oma ligimest nagu iseenast".

Ekskursioonid aulasse ja kartserisse.

Zooloogiamuuseum

Vanemuise 46

<http://www.ut.ee/BGZM>

K-P 10-16

Püsinäitus: lindude saali rõdul linnu-
munade näitus.

Näitus: "Austraalia".

Geoloogiamuuseum

Vanemuise 46

<http://www.ut.ee/BGGM/>

K-L 10-16

Info 465 839

Ekspositsioon inimese evolutsioonist.

Botaanikaad

Lai 40

E-P 10-17

Info 432 643

Näitus: "Pilk Austraalia loodusele" (taimed, herbaarlehed, looduspildid).

Nartsissinäitus.

Raamatukogu

Raamatunäitus: prof Hans Trassi publikatsioonide näitus "Hans Trass 70", "Edzard Schaper 90".

Näitused: "Kevad laste kunstis" (Tartu lastekunstikooli näitus), Tartu Kultuuri-
ülikooli kevadnäitus "Maal ja graafika",
Konrad Mäe stuudio kevadnäitus, "Sub-
jektiviivne fotograafia" (Saksamaa).

Raamatumuuseum

Näitus "Eesti kodu".

E-R 12-15.

Spordihoones

TÜ teaduskeskuse Ahhaa ja Soome teaduskeskuse Heureka ühisnäitus spordihoones Ujula 4. 17. maist 30. juunini iga päev 10-18.

Sisepääs eelkooliealistele tasuta, kooliõpilastele ettetellimisel grupis 20 krooni. Üksikpiletid õpilastele 25, täiskasvanuile 30 krooni. Soovitatav piletid ette tellida tel 375 676.

Tartu vanamuusika festival 1998

Tartu vanamuusika festival 1998 keskendub valdavalt keskaja muusikale. Põhiteemadeks on trubaduuri- ja truväärilaulud, *trecento* ning püha Hildegardi Bingenist.

Kõrvuti Eesti ansamblitega on meil sel aastal suur rõõm võtta vastu külalisi maailma ühest keskaegsest varajase muusika õpetamise ja uurimise keskusest, Schola Cantorum Basiliensisest Šveitsis. SCB õppejõu Nicoletta Gosseni ning ansambli Belladonna vahendusel saame osa kontserdist ning mitmest loengseminarist, mis puudutavad *trecento*'t, trubaduuri- ja tru-

väärilüürikat ja Notre-Dame'i koolkonna polüfoonia kujunemist.

Juba teist aastat on meil külas Poul Høxbro Taanist, kes mängib keskajal väga populaarset, tänapäeval aga küllalt haruldast instrumendikombinatsiooni - trummi ja vilet. Kaks nädalat enne festivali töötas Poul Viljandi kultuurikolledži tudengitega ning festivalihoovis võib kuulda ka selle töö tulemust.

Kuna sel aastal möödub 900 aastat Bingeni püha Hildegardi sünnist, on temale pühendatud loeng ning kaks kontserti. Festivalil osalevad ka Tartu Üli-

kooli tudengid, kes Ilona Kolbergi juhendamisel kannavad ette XV sajandi moralitee "Igamees".

Et luua pisut ajastu hõngu, toimub sel aastal festivali raames käsitöölaad Tampere Maja hoovis, kus hea ilma korral müüvad päeval noored käsitöölised oma kädetööd, õhtuti on aga kõigil võimalik juttu ajada ja muusikat kuulata, juua kann mõdu ning ehk ka koos ühises ringis musitseerida. Lähteteemaks on "Neljas kuninglik estampii" (Paris, B.N.fr.844 "MS du Roi").

Raho Langsepp

Reede, 15. mai

- 12.00 Loeng: Bingeni püha Hildegardi elu ja õpetus Riina Ruut TÜ peahoone, aud 138
- 14.00 Loeng: *Trecento* - sissejuhatus itaalia XIV sajandi muusikasse koos ajaloolise ja kultuurilise ülevaatega Niccoletta Gosseni ja ansambel Belladonna (Schola Cantorum Basiliensis, Šveits) H. Elleri nim Muusikakool
- 17.30 Avamine Muusitserib Viljandi Linnakapell, etendub XV saj. moralitee Igamees (mängivad TÜ üliõpilased Ilona Kolbergi juhatusel) Rackoja plats
- 20.00 Kontsert: Belladonna (SCB, Šveits) TÜ Ajaloo muuseum, Valge saal
- 21.30 Festivalihoov muusika ja mõduga Tampere maja hoov

Laupäev, 16. mai

- 10.00 Seminar: Trubaduuri- ja truväärilise kunsti Niccoletta Gosseni (SCB, Šveits) TÜ peahoone, aud 138
- 12.00 Seminar: Notre-Dame'i koolkonna mitmeaalsuse kujunemine Niccoletta Gosseni (SCB, Šveits) TÜ peahoone, aud 138
- 16.00 Kontsert: Rondellus Celestis Symphonia Hildegardi laulud ja muusika

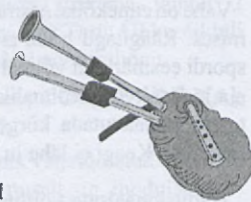

Firenze XIII saj käsikirjast Tartu rooma-katoliku kirik

- 18.00 Kontsert: Poul Høxbro (Taan) Lood ja laulud kaugetest aegadest TÜ Ajaloo muuseum, Valge saal
- 20.00 Kontsert: Via Sonora «O frondens virga» - laule Hildegardiilt Tartu rooma-katoliku kirik
- 21.30 Festivalihoov muusika ja mõduga Tampere maja hoov/ halva ilma korral TU vana kohvik

Pühapäev, 17. mai

- 11.00 Seminar: Fiidel ja rebekk keskaja muusika esituspraktikas Juhendab Susanne Ansorg (SCB, Šveits) Vajalik eelregistreerimine H. Elleri nim. Muusikakool
- 13.00 Kontsert: Ecco la Primavera Muusikat renessansi-aegeelt Inglismaalt TÜ, Ajaloo muuseum, Valge saal
- 16.00 Kontsert: Studio Vaikuse Muusika Tõnu Sepa juhendamisel Kivisilla pildigaleriis
- 18.00 Kontsert: Hortus Musicus Keskaja ilmalik lüürika XI-XIII saj. TÜ aula
- 21.00 Lõpuball Esinevad festivalil osalenud muusikud ja toimub palju muud huvitavat TÜ vana kohvik

Nr. 19 (1931)

Reede,
22. mai
1998Ilmub 1948.
aastast

Hind 2 krooni

Universitas Tartuensis

Maakonnad ja ülikool

Esmaspäeval oli ülikoolis neljandat korda koos Maavanemate Kogu, kus arutati ülikooli regionaalpoliitikat ja selle edasisi suundi. Istungil osales 11 maavanemat viieteistkümnest, samuti ülikooli valitsuse ja regionaalnõukogu liikmeid.

1995. aastal moodustati ülikoolis töögrupp regionaalprogrammi väljatöötamiseks. TÜ regionaaltegevuse lähtekohaks on säte TÜ põhikirjast, kus on öeldud, et teaduste ja kõrghariduse edendamise kõrval on ülikooli kolmandaks ülesandeks ka teenuste osutamine ühiskonnale.

Teabetalituse juhataja Katri Raik ütles Maavanemate Kogu istungi avaettekandes, et märtsis toimunud regionaalnõukogu istungil hinnati ülikooli regionaaltegevuse esimest etappi – infovahetust ja suhete loomist edukaks ning leiti, et järgnevalt tuleks asuda ellu viima ülikooli põhieesmärke – õppe ja teaduse arendamist ka regionaaltegevuses.

Prorektor professor Toivo Maimets tutvustas võimalikke edasiste töösuundadena Eesti Regionaaluringute Keskuse, nn karjääriteenistuse loomist, mis viiks kokku üliõpilased ja tööandjad, teadustellimuste vahendusteenistuse loomist ning eurokoolitust ja avaliku halduse alast õpet.

Järgneval arutelul avaldati arvamusi mitmete maakonda ja ülikooli koostööd puudutavate valdkondade üle, eriti aga õpetajate koolituse üle. On koole, kus näiteks agronoomid õpetavad keemiat, üleüldse puudub paljudel õpetajatel kõrgharidus ja pedagoogiline ettevalmistus. Samas pole ka õpetajail motivatsiooni ennast täiendada või kui ta end täiendabki, on oht, et ta suundub hoopis firmadesse, kus rohkem palka saab.

Probleem ei ole mitte ainult maakondade ja ülikoolide asi, vaid kogu Eesti riigi asi.

* * *

Pärnu maavanem TOOMAS KIVIMÄGI, millised on Pärnu maakonna ja Tartu Ülikooli sidemed ning millised need võiksid veel olla?

Hindan koostööd ülikooliga ääretult kõrgelt ja arvan, et mul on seda väga lihtne teha, sest et Tartu Ülikool ja Pärnu Kolledž on maksimum, mida sellisest koostööst üldse soovida võib.

Nagu täna siin arutelul rõhutasin, tuleks võib-olla mitte ainult Pärnus, vaid ka maakondades rohkem akadeemilisi loenguid korraldada. Olen Pärnus korduvalt öelnud, mis võib-olla tartlastele väga ei meeldigi, aga et kui olin Tartus viis aastat õigusteadust õppinud ja Pärnusse läksin, olen puudust tundnud ainult ühest asjast. Ja see on akadeemiline hingus vaatamata ajale ja tol ajal õpida tulnud punastele ainetele. Teatud aja möödudes tekib vajadus, et endagi vaim virge oleks. Avaliku elu tegelastele, poliitikele ja omavalitsuse

□ Maavanemate Kogu oli koos neljandat korda.

juhtidele oleksid sellised akadeemilised loengud kindlasti väga vajalikud.

Rõhutaksin ka täna siin üles kerkinud, kuid veel täiesti heal kvalitatiivsel tasemel lahendamata probleemi – õpetajate koolitust. See on ka Eesti riigi, mitte ainult ülikoolide küsimus. Või nagu täna professor Teet Seene ütles, on üks võimalik variant ka see, et ülikool nii-öelda koolitab koolitavate koolitajaid ehk õpetajaid. Siin on erinevaid variante, aga kindlasti oleks vaja seda akadeemilist seltskonda koolitama ka pedagooge. Siin on kaks probleemi. Ühest küljest puudub õpetajatel endil väga sügav motivatsioon koolituse järele, puudub üleüldse motivatsioon olla õpetaja. Teist otsa pidi ilmselt vajab üsna tõsiselt erilist lähenemist ka vastav õppejõudude seltskond, kes õpetamas käib. Mulle tundub, et probleem on kahespoolne. Küsimus ei ole mitte ainult selles, et õpetajal puudub motivatsioon, vaid ka õpetamise tasemes ja kvaliteedis.

Leian, et riik peaks avalik-õigusliku ülikooli probleemile lahendust otsima.

Vastasel korral tõepoolest koolitavate kvaliteet langeb, aga siis langeb ka kogu Eesti riigi elu.

Mis kasu on taolisest päevast ülikoolis?

Kui anda üldhinnang ülikooli regionaalpoliitilisele tegevusele, mis on nende kokkusaamiste põhiaksent olnud, siis mina annan küll väga kõrge hinnangu koostööle maakondadega. See võiks teatud mõttes olla eeskujuks ka mõningatele riigivalitsuste asutustele, kuidas tegelikult regionaalpoliitikat teha saab.

Ühtepidi on see tõesti infovahetus ja võimalike koostöövariantide kaalumine ülikooliga, kuid teiselt poolt hindan väga kõrgelt nii ülikooli tänast juhtkonda kui ka seda juhtkonda, kes õige pea ülikooli juhtima hakkab. Tarku inimesi on alati väga hea kuulata ja paraku ei ole neid tarku inimesi meil nii väga palju. Selles mõttes ma tõepoolest naudin nii rektori kui prorektorite esinemisi. See on üldharv ja olen siin alati käia püüdnud.

Küsis Varje Sootak

Ülikooli valitsuses

Täna kl 12 algaval ülikooli valitsuse istungil on päevakorras: ülikooli avalikkussuhete programmi II lugemine, ülikooli 1997. aasta aruande ja finantsaruande arutamine, ülikooli baasarvutivõrgu arengukava, ettepanekud audoktorite valimiseks ja muud küsimused.

Ülikooli nõukogus

Teisipäeval, 26. mail kl 14.15 algaval nõukogu istungil on kavas: ülikooli aastaaruanne, audiitori järeldusotsuse arutelu, audoktorite valimine, professori valimine (üldzoologia professoriks kandideerib üldzoologia prof, bioloogiadri Jüri Käner), uutele õppekavadele eraldatud raha kasutamisest, õpetoolide ümberehitamine jt. küsimused. Samuti on kavas uue rektori prof Jaak Aaviksoo ametivande andmine ning tema seisukohavõtt prorektorite asjus.

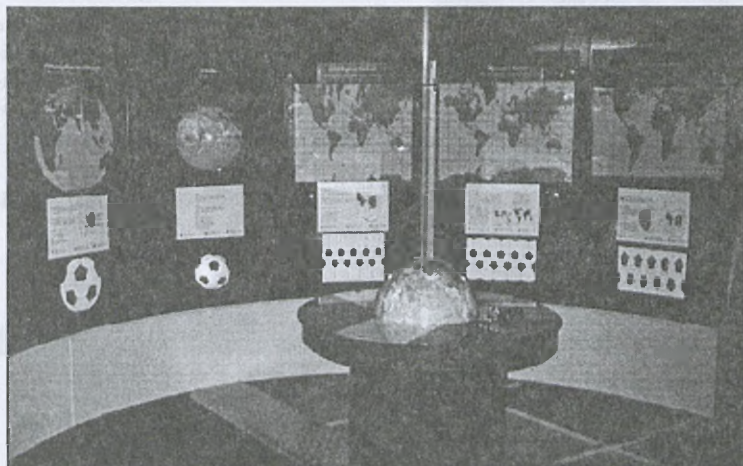
Vana Tartu loengusarjas

peab kolmapäeval, 27. mail kell 18.15 dots Villu Tamul loengu "Ülikool Tartus 19. sajandil" (ph aud 102).

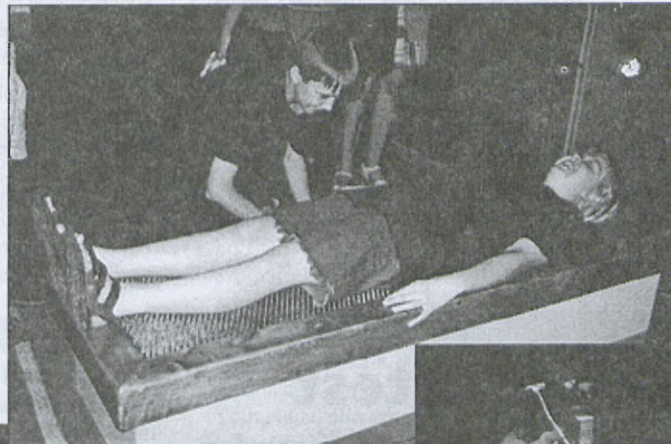
Majandusteaduskonna päev

29. mail kell 15 algab TÜ Ajaloomuuseumis majandusteaduskonna päev. Dekaan teeb ülevaate lõppevast õppeaastast, järgnevad sõnavõtted rektoraadi esindajalt, vilistlaste ühingult "Hermes", kolleegidelt teistest kõrgkoolidest. Kavas on TÜ sihtasutuse majandusteaduskonna alafondi asutamislepingu sõlmimine, õppeaasta jooksul ilmunud õppevahendite esitus.

fotoreportaaz

TÜ Ahhaa ja Soome Heureka interaktiivsel ühisnäitusel on kõik eksponaadid katsumiseks ja järeleproovimiseks.

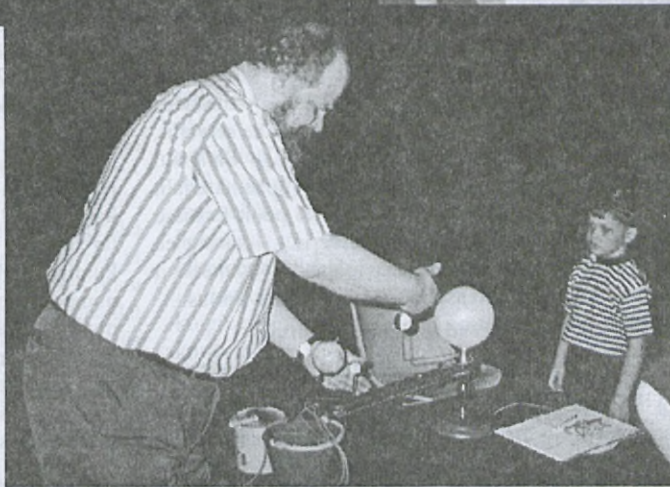
□ Nõeltel ...

□ Keelegloobusel saab kuulata 64 keelt.

□ Siin saab valida kõige otsema tee oma reisi sihtpunkti. ➤

□ Ja Maa tiirlebki ümber Päikesel! ➤

stipendium

Eesti Ühispanga stipendiumi konkurss

1996. aasta novembris asutatud Eesti Ühispanga stipendium on mõeldud majandusteaduskonna viimase aasta põhiõppe üliõpilastele õpingute edukaks lõpetamiseks.

Kandideerida võivad kõik praegused 3. aasta majandusteaduskonna üliõpilased.

19. juuniks esitada õppeosakonda (ph 117) järgmised dokumendid:

* stipendiumitaotlus-enesetutvustus (kirjeldada senist uurimistegevust,

tulevikuplaane, enesetäiendust, ühiskondlikku jm koolivälisist tegevust; lisada kontaktandmed);

* dekanaadis kinnitatud väljavõte õpinguraamatust kolme aasta õppetulemuste kohta.

Stipendiumi saajad valib ülikooli ja ühispanga esindajatest koosnev komisjon, vajaduse korral korraldatakse kandidaatidega vestlus. Järgmise õppeaasta algul antakse üle kaks 10 000 krooni suurust stipendiumi.

Välissuhete talitus teatab

Hamburgi Ülikooli (Saksamaa) ja Tartu Ülikooli vahel on juba aastaid olnud tihedad ja pikaajalised koostööside- med. Hamburgi Ülikool on huvitatud meiega koostöö jätkamisest ja seetõttu on koostamisel uus tööplan järgneva kolmeks aastaks. Välissuhete talitus soovib saada informatsiooni Tartu Ülikooli teadlaste juba olemasolevate koostööprojektide kohta Hamburgi Ülikooli teadlastega. Samuti on oodatud kõik ettepanekud ja soovid koostööside- mete laiendamiseks ja süvendamiseks.

Kõigil koostööst huvitatud teadlastel ja õppejõududel palume sellest teatada välissuhete talitusele (ph 304; tel 465 615) 27. maiks.

Eesti saatkond Ukrainas andis teada, et Kiev-Mohyla Akadeemia tunneb huvi koostöö vastu Tartu Ülikooliga. Akadeemia taotleb koostöö arendamiseks vahendeid Sorose Fondist. Kõigil koostööst huvitatud teadlastel ja õppejõududel palume teatada välissuhete talitusele 27. maiks.

Raamatupood soovitab:

J. R. R. Tolkien "Kuninga tagasitulek"

Tolkieni müstiliste tegelaste - kääbuste, lohede, haldjate - võluv maailm näib sama tähtis ja tõeline kui reaalsuses meie ümber toimuv. Eesti keeles on seni Tolkieni loomingust ilmunud "Kääbik" ja kolmest raamatust koosnev "Sõrmuste isand": "Sõrmuste vennaskond", "Kaks kantsi" ja nüüd "Kuninga tagasitulek". Nii on uue raamatu tegelased juba varasemast tut-

TARTU ÜLIKOOLI RAAMATUPOOD

tavad. Muheda huumoriga kirjutatud raamat on lugu vaprust, suuremeel- susest, abivalmidusest.

Seni tõlkimata Tolkieni loomingut saab lugeda inglise keeles.

TÜ Raamatupood asub Tartus, Ülikooli tn 11. Avatud E-R 9-18, L 10-16.

NB! Ülikooli liikmeskonnale pakub raamatupood soodustust 10%!

Majandus kõrvalainena

Majandusteaduskonna poolt pakutud kõrvalaine andis lõppeval õppeaastal paljudele erinevate erialade üliõpilastele soodsa võimaluse majandusosalaste teadmiste omandamiseks.

Teaduskonna dekanadis (Nooruse 9-204) saab alates 18. maist registreerida kõrvalaines MAJANDUS sügissemestril loetavate ainete kuulajaks.

* 1. aasta aineid: mikroökonoomika, ettevõtte loomise ja tegutsemise alused, juhtimine ja organisatsioon, majandusajalugu ja finantsarvestus ja aruandluse analüüs saab valida 15. juunini.

* 2. aasta ainetele rahvusvaheline majandus II, ettevõtte infosüsteemid, sotsiaal- ja majandusstatistika, riigieelarve ja maksundus, personali juhtimine jaturundus II

ootame kuni 29. maini kirja panema neid, kes käesoleval õppeaastal kõrvalaine õppimist on alustanud. 1. - 15. juunini võivad vabadele kohtadele registreerida ka teised huvilised. Loengud on õhtuti kell 16-20, peamiselt keemiahoone või Vanemuise ringauditooriumis.

Info: tel 380 263, <http://www.mtk.ut.ee/>.

Arutati akadeemilise ja administratiivse poole koostööd

11. ja 12. mail toimus ülikoolis rahvusvaheline seminar "Akadeemilise ja administratiivse struktuuri vastasmõju ülikoolis", kus käsitleti mainitud kahe poole kooseksisteerimist, vastasmõju ja sellest tulenevaid probleeme, infolevi ja ülikooli juhtimist ning ülikoolidevahelist koostööd administratiivsete struktuuride tasandil. Miks arutati just selliseid teemasid?

Niisugune seminar koostöös Põh- jamaade Ülikoolide Administraatorite Ühenduse ja OECD Kõrghariduse Institu- sionaalse Juhtimise programmiga IMHE toimub meil juba neljandat korda. Teemad loomulikult varieeruvad ning seekord leidsime, et ülikooli akadeemilise ja ad- ministratiivse poole koostöö vajab aru- tamist ja läbirääkimist.

Miks ikkagi sellised teemad?

Probleemid akadeemilise ja administra- tiivse poole vahel, kui kasutada rektor prof Peeter Tulviste sõnu, on olnud sellest het- kest alates, kui ülikool tekkis. See on kõikides ülikoolides niimoodi. Õppejõud ja teadurid seisavad oma akadeemilise vabaduse eest, ühiskond ja riik panevad aga sellele teatud raamid peale ning see tekitab vastuolusid. Arengu jaoks on oluline kompromiss - kes kui palju ja kus järele andma peab.

Mida täpsemalt ettekannetes käsitleti?

Põhiettekanded olid Suurbritanniast Bruneli Ülikooli professorilt Maurice Koganilt "Administraatorid ja akadeemikud" (inglise keeles kõlab *aca- demics* küll hästi, kuid eesti keeles oleks täpsem öelda õppejõud ja teadurid). Temalt oli põhiline teoreetiline ettekanne. Professor Kogan uurib ülikoolide juhti- misskeeme ja kõrghariduses toimivaid protsesse.

Väga olulised ettekanded olid veel War- wicki Ülikoolist Michael Shattockilt, kes rääkis juhtimisest ja administreerimisest kaasaegses ülikoolis. Warwicki Ülikool paistab silma selle poolest, et seal on üli- kooli juhtimine viidud küllaltki suures osas kaasaegse suurfirma sarnaseks. Enamik põhiotsuseid võetakse vastu otse- selt finantskontekstis.

Kas see on riiklik ülikool?

Riigilt saadakse eelarvest 36 protsenti, ülejäänud osa teenitakse teistest allikatest: konsultatsioonid, ruumide väljaüürimine, konverentside ja seminaride korraldamine jne. Ka vilistlased toetavad materiaalselt oma ülikooli arengut.

Kolmas väga oluline ettekanne oli meie tulevasele rektorile professor Jaak Aavik- soolt, kes kõneles tasakaalust finants- ja administratiivse juhtimise vahel ülikoolis, rõhutades üldpõhimõtete ja filosoofilise

tausta olulisust - seega mitte ainult rahast.

Neid põhiteemasid toetasid mitmed et- tekanded Leedust, Lätist, Soomest, milles kõneldi oma ülikoolide kogemustest, ära näidates ka toimivate skeemide kitsasko- had ning võimalikud arengusuunad.

Omacette valdkonda puudutas Claudia Oehl Euroopa Training Foundationist, kes on Eesti, Läti ja Leedu TEMPUS-pro- grammide üks koordinaatoreid. Tema rääkis ülikoolide juhtimisest ja *manage- ment'i* arengust TEMPUS-projektide taustal.

Meil on levinud arvamus, et oleme Leedust ja Lätist mitmes valdkonnas suuresti ees. Kas see puudutab ka ülikooli?

Ma ei julgeks küsimust päris niimoodi asetada. Kui kümne aasta eest hakkasid piirid lahti minema, siis öeldi, et käime välismaal, omandame kogemusi ja teeme ise ka täpselt niimoodi nagu nemad. Tegelikuses kõike täpselt samamoodi teha ei saa. Meil on oma ühiskond, oma kultuuriline ja majanduslik taust ning

✦ Akadeemiline ja administ- ratiivne pool vajavad aren- guks ka kompromisse.

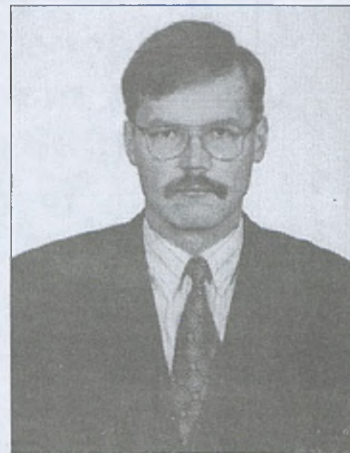
✦ Baltimaade ülikoolide ametnikud hakkavad tihe- damini koostööd tegema.

süsteem, mis töötab hästi USAs, Inglis- maal, Rootsis jm, ei pruugi meil üldse töötada. Ka lätlastel ja leedulastel on oma taust, kuigi nad on meiega suhteliselt sar- naselt arenenud, kuid mõningad eri- nevused on kindlasti olemas. Seetõttu meil hästi funktsioneerivad süsteemid ei pruugi nendele sobivad olla ja vastupidi. Aga info omamine sellest, mis ühel või teisel pool toimub, võib ära hoida mõnegi jalgratta leutamise või sammud vales suunas.

Kui tooksite konkreetseid näi- teid?

Näiteks Atis Kapenieks Riia Tehni- kaülikoolist rääkis uuest kõrghariduse seadusest ja selle rakendamise probleemidest ning tagajärjedest õppe- jõududele. Seadus võib küll hea olla, aga kui paari nädala jooksul ära minema. Seetõttu peab seadusloomesse väga tähelepanelikult suhtuma ning sageli ka võimalikud kõrval- toimed läbi mängima, et mitte hiljem rasked probleeme lahendada. Lätis oli see seadus mõeldud õppejõudude toetuseks, mitte vastupidi. Reaalselt tegi see aga õpe- jõudude töötingimused raskemaks, raskendades palgatingimusi - tulemuseks oli lisateenistuse otsimine väljastpoolt üli- kooli.

intervjuu

intervjuu

I PROREKTORI ABI HASSO KUKEMELGIGA

Väga oluline oli seminari lõpposa, kus arutati põhjalikult ülikooli administraato- rite võimalikku tegevuskava. Sügisel toimub tõenäoliselt Leedu, Läti, Soome, Rootsi, Poola jt esindajatega nõupidamine, kus arutatakse võimalikku koostöövõr- gustikku Balti regioonis. Arutlustest jäi kõlama mõte ülikoolide ametnike ühen- duse loomisest. See ühendus hakkaks Bal- tikumis hoolitsema vastava koolituse eest, ühtlustama normatiive ja standardeid ning oleks kohaks, kus kõigepealt mitmed probleemid läbi arutatakse ja ühiseid la- hendusteid leitakse. Selle ühenduse kaudu oleks ka võimalik Põhjamaade ülikoolide administraatorite ühinguga (NAUA) ti- hedamat koostööd teha.

Ülikoolide juhtimist on rendatud ka TEMPUS- projektides.

Üks töörühm diskuteeris seminaril akadeemilise ja administratiivse vastas- mõju toime probleeme ja teine in- fotehnoloogia ning organisatsiooniliste struktuuridega seonduvat. Mõlemad töörühmad leidsid, et väga oluline on hästi toimiv infosüsteem. Järjest olulisemaks muutub info omamine, selle sorteerimine. Näiteks infosüsteemide projektijuhi And- res Salu sõnul, kes külastas kevadel War- wicki Ülikooli, peaks infosüsteemide arenguks minev summa olema tunduvalt suurem, kui Tartu Ülikoolil praegu või- malik on.

Selle nädala algul külastas üli- kooli Rumeenia Ülikoolide Ad- ministraatorite Assotsiatsiooni kolmeliikmeline delegatsioon. Mis oli nende külaskäigu eesmärk?

Rumeenlased pidid samuti seminaril osalema, kuid neil tekkis Eesti viisaga probleeme. Rumeenia delegatsiooniga va- hetasime mõtteid ülikoolide arengu üle nii Rumeenias kui Eestis ning tahame välja jõuda mõlemad pooli rahuldava pikaajali- se koostööni.

Sidemete loomist finantseerib Sorose Fondi projekt. Rumeenlased kohtusid üli- kooli juhtidega, külastasid mitmeid üli- kooli osakondi ning ka bioloogia-geo- graafiateaduskonda ja euroteaduskonda.

Küsis Varje Sootak

arvutiteave

Numbrimuutustest ennetavalt ja tagantjärele

13. mail olid ülikoolil külas arvutifirma SUN esindajad.

Kiiruga organiseeritud kohtumisel oli õppejõude arvutiteaduse instituudist ja didaktika õppetoolist, aga ka arvutus- keskuse, tehnoloogiakeskuse ja EENeti töötajaid. Külalised tundsid erilist huvi koostöövõimaluste vastu õpitarkvara arendamisel. Peale professor Jaak Aaviksoo meie ülikooli ja Tiigrihüpet tutvustavat sõnavõttu esines Sun Micro- systemsi organisatsiooni kuuluva Gen- fis asuva Sun International Enterprise

Center (IEC) haridussüsteemi ala juht, Education Industry International Sales Director Rickard von Horn. Ta tutvustas firma haridust toetavaid ettevõtmisi ja soovitas lisateavet hankida aadressilt www.sun.com/edu. Oma etteaste lõpetuseks teatas ta, et SUN on otsus- tanud rahuldada meie AEG (Academic Equipment Grant) taotluse ja andis üle vastava mälestustahvli. Lubaduse ko- haselt saab meie keskserver peagi juurde kolmanda emaplaadi koos kahe protsessori ja 1 GB mäluga ning ATM- liidese. Seni on selles serveris 4 protses-

sorit ja 1.25 GB mälu. See lisavarustus pole sugugi liias, sest päevasel ajal on nimetatud masina madli.ut.ee samaaeg- sete kasutajate arv ületanud 200 piiri, neist umbes 140-150 füüsiliselt erinevat inimest. Täpsemalt võite kasutamise hetkeolukorraga tutvuda alustades aadressilt <http://www.ut.ee/serverid>. Kiirkohtumise lõpetas Tago Sarapuu, kes tutvustas looduslast õppematerjali, mis paikneb firma SUN poolt Eestisse paigaldatud serveris [sunsite.ee](http://sunsite.ee/loomad/) (<http://sunsite.ee/loomad/>). Nimetatud arvuti asub EENeti ruumides Tartus.

Kevad tõi kaasa muutuse

ülikooli telefoninumbrites, mis väljendub esmajoones suu- nanumbri 465 asendumises 375-ga, sisenumbrite muutumises neljako-

haliseks ja uute suunanumbrite kasu- tuselevõtus (abonentide arv on jõudsalt kasvanud). Seoses sellega otsustasime arvutivõrgu PPP-teenuse senise modemi numbri 465 504 asendada numbriga 376 299. Selle tülika muutuse põhjenduseks on asjaolu, et need, kes kasutavad automaatset helistamise teenust, peavad nagunii numbrit kor- rigeerima ja kuigi 465 xxx veel toimib, kaasneb sellise numbri kasutamisega tarbetu info Tartu-Tallinna vaheline lii- kumine. Maikuu lõpuni on vana number veel kasutatav, ainult sellelt numbrilt kättesaadavate samaaegsete ühenduste arv on 12, kui aga Teie arvuti on häälestatud kasutama numbrit 376 299 on lõõgilepääsemise võimalus suurem, sest see number haarab 20 modemit. (Järgneb).

□ Otto Teller, arvutuskeskuse peaspetsialist

Üliõpilaste eri

Nr 3 Reede, 22. mai 1998

Üliõpilasesinduse koosolekult

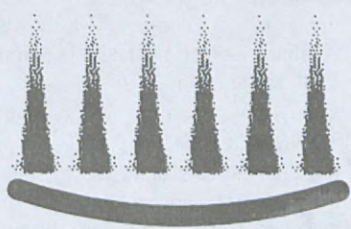
7. mail toimus üliõpilasesinduse vana koosseisu viimane ja ühtlasi ka uue koosseisu esimene koosolek.

* Vana koosseisu koosoleku alguses jagati välja hulk varem arutluse all olnud eelnõusid, mis nüüd kinnitamist vajasisid. Hääletuse tulemusena võeti vastu otsus koosolekuvabade aegade kehtestamisest ja toimekondade töökorda täiendav otsus, mis piiritles hääleõigust toimekondade esimeeste valimistel. Lepiti ka kokku, et vana koosseisu hääleõiguslikud toimekonnaliikmed selgitab välja senine üliõpilasesinduse esimees.

* Järgnevalt täiendati otsust üliõpilaskonna esindajatest TÜ nõukogus. Üliõpilaskonna esindajate valimine nõukokku toimub kahes etapis. Kõigepealt viiakse läbi erivalimised, kus valitakse üks doktorantide, üks magistrantide ja üks põhiõppe üliõpilaste esindaja. Seejärel toimub üldhääletus, kus võivad kandideerida kõik üliõpilaskonna liikmed. Varem valiti erihääletusel vaid doktorantide ja magistrantide esindaja.

* Kui eelnõud olid vastu võetud, arutati vana ja uue koosseisu võimalikku ühist väljasõitu, mis toimuks laevasõiduna Emajõel. Esinduse liikmed ei olnud üheselt väljasõidu vajalikkuse suhtes meelestatud, hääletuse tulemusena otsustati see siiski korraldada.

* Uue koosseisu esimesel koosolekul valiti üliõpilasesinduse abiesimees,

Tartu Ülikooli üliõpilasesindus

kelleks sai 21 poolthäälega Arne Otter.

* Koosoleku algul esitas Kaur Parve eelnõu üliõpilasesinduse põhieesmärkidest. Kuna esinduse liikmetel polnud aga võimalust sellega eelnevalt tutvuda, otsustati arutelu juurde tagasi pöörduda järgmisel koosolekul.

TÜ nõukogu uuteks esindajateks valiti Eiko Keeman, Arne Otter, Kadri Täht, Katriin Fisch, Leif Kalev, Karl Laas, Marek Herm, Pector Helme, Priit Pikner, Fred Puss, Priit Alamäe.

* Üliõpilasesinduse esimehe kandidaadid Leif Kalev ja Margus Purlau ei saanud kumbki valimistel vajalikul hulgal hääli ning esimehe valimised läkkusid edasi järgmisele koosolekule.

* Viimased uudised. Sotsiaaltoimekonna esimeheks valiti Kerstin-Oudekki Loone ja haridustoimekonna esimeheks Katriin Fisch. Neljapäeva õhtul oli taas kavas esinduse esimehe valimine.

Eesti ja Soome üliõpilasorganisatsioonide ühisseminar Helsingis

12.—15. maini kestis Helsingis Eesti ja Soome üliõpilasorganisatsioonide ühisseminar. Eestit esindasid paarikümmend inimest seitsmest organisatsioonist. Seminar oli jätk celmisel aastal Tartus toimunule.

Organiseerijate üks eesmärke oli kõikide Helsingi üliõpilasakondade ja natsioonide tutvustamine. Viimaseks päevaks olidki osalejad läbi käinud kõigist paarikümnest organisatsioonist ning lisaks veel üliõpilaskonna uuest ja vanast majast.

Floora päeval (13. mail) oli nädala rahvarohkeim üritus – *Maamme laulu* (Soome hümn) 150. aastapäeva tähistamine. Päev algas jumalateenistusega Toomkirikus. Pärast seda algas Senati väljakult 4,2 kilomeetri pikkune rongkäik *Kumtähden kentäle*, kus esitati

Järg 4. lk

□ Helsingi Ülikooli aulas.

Pertti Pyhtilä foto

Üliõpilaste häälekandjad Tartus

(Algus Üliõpilaste eris nr 1, 3. aprill)

Üliõpilasleht jäi põhimõtteliselt ainukeseks, mis oli terve Eesti üliõpilaskonna häälekandja. Tema kõrval on teada vaid üks väljaanne, mis oli aga ainult Tartu Ülikooli üliõpilastele. Ksv!: Üliõpilaste informatsioon-leht ilmus 1938.–1939. aastal nelja üksik- ja ühe toplehtnumbrina, vastutav toimetaja oli majandusüliõpilane Arnold Aasa (korp! Rotalia) ning tiraaž ainult 90 eksemplari. Põhirõhk asetati ametlikele teadetele, ajakirjast võis leida eksamiaege, teateid õppejõudude, määruste ja korralduste ning ülikooli lõpetajate kohta.

Tartu Üliõpilaskond andis välja ka oma toimetisi, kokku üheksa numbrit (1930–1938). Need on aga mitmete erialade õpperaamatud (füüsika, statistika, filosoofia, veterinaaria jt) ning populaarteaduslikud käsitlused (Rahvasteliidust, Eesti kooli ajaloo) ning ei puuduta üliõpilaskonna enda tegevust.

Ajakiri Akadeemia ilmus aastail 1937–1940 ning seda andis välja Eesti Üliõpilaste Seltside Vilistlaskogude Liit. Üliõpilaskonda puudutavat informatsiooni ja artikleid on selles üsna vähe, enamik on poliitilised ja populaarteaduslikud. Aastal 1989 Tartus taastatud samanimeline ajakiri võttis enda eeskujuks esimese sellenimelise, kuigi väljaandja on teine.

* * *

Välis-Eesti üliõpilaskondadel on olnud samuti oma häälekandjad. Kõige varasem neist on *Scientiae et Artibus: Balti Ülikooli üliõpilaskonna organisatsioonide ajakiri*. Ilmumiskoht oli sellel Pinneberg Hamburgi külje all ning väljaandja Balti Üliõpilaskond (Balti Ülikool eksisteeris 1946–1949). Ajast ja oludest tingituna oli ajakirja sisu üsna poliitiline, puudutades palju DP-laagereid ning riikidevahelisi suhteid, vähemal määral muljeid teiste maade ülikoolidest jm. Ajakirja ilmus kokku kümme ca 40-leheküljelist numbrit. Läti- ja leedukeelseid numbreid (sisu oli kõigil erinev, pealkiri sama) ilmus mitu korda vähem.

See oli siis 3. aprillil ilmuma hakanud ja sel semestril nähtavasti viimane Üliõpilaste eri, mille koostasid ja kirjutasid Katriin Fisch ning Fred Puss. Toimetas ja kujundas UT toimetis.

ÜLIÕPILASLEHT

EESTI ÜLIÕPILASKONNA HÄÄLEKANDJA
NR. 1 APRILL 1990

1950. aastate algul lepitati kokku, et 1946. aastast Saksamaal Eesti Üliõpilaskonna väljaandena ilmunud ajakirja *Estonia* (viis mahukat numbrit aastaist 1946–1950, toimetaja K. Eerme) hakkab üllitama Eesti Üliõpilaskond Välismaal, mille tegevuse pearaskus lasus eesti üliõpilastel Rootsis. Kahjuks puuduvad andmed ajakirja edasise ilmumise kohta.

Eesti Üliõpilaskond USAs andis välja ajakirja *Alma mater: Eesti üliõpilas-ajakiri USA's*. See ilmus 1950–1956 paarikümnelhekeliselisena neli korda aastas New Yorgis ning sisaldas enamasti kirjeldusi ja mõtisklusi üliõpilaselust, sekka üsna palju naljalugusid ning karikatuure.

Mitmekesise sisuga oli ka *Silmapiir: Eesti Üliõpilaskonna Lundis* ajakiri. Nähtavasti oli veel mitmetel teistelgi Eesti üliõpilaskondadel oma väljaanne, kuid autorile ei ole neid kätte sattunud.

* * *

Kui Eestis olid taastatud üliõpilasorganisatsioonid, tekkis idee taastada *Üliõpilasleht*. Peeti koosolekuid, koostati toimkondi ning esimene, proovitrükk, ilmuski 1989. aasta 14. novembril korp! Sakala 80. aastapäeva puhuks. Korp! Sakala crinumbriina oli seal juttu Sakala ajaloo, majast ja vilistlastest ning karikatuure ja fotosid. Toimetajad olid sakalanused Peeter Tali ja Andres Männart, tiraaž 6000 eksemplari.

Päris esimene number ilmus aga aprillis 1990. Juhtkirjas kirjutatakse peatoimetaja Aavo Kook üliõpilasseltsidest ning korporatsioonidest ja leidis: "Üliõpilasleht saab loodetavasti selleks pinnaks, kus arutatakse kõiki ülalmainitud ja ülalmainimata probleeme. Selle sisu määravad ära muidugi kirjutajad, kes suures enamuses on üliõpilased. Saagu lahendatud probleemid ja arenegu kirjaltuuri!"

Üliõpilaslehe teine ning kolmas (viimane) number ilmusid sama aasta jooksul ning seejärel väljaandmine peatus. Kahes esimeses numbris oli äratrükke varasematest väljaannetest (Tulimuld, Üliõpilasleht) ning artikleid rahvuslikust identiteedist, üliõpilasorganisatsioonidest Uppsalas, laule, nalju ja sõjajuttu. Viimane number oli korp! Filiae Patriae crinumber ning sisaldas enamasti organisatsiooni ajalugu ja tegevust puudutavat. Numbril tiraaž oli 3000 eksemplari.

Järgmine ning senini viimane katse taastada Tartus üliõpilasleht oli 1994. aasta lõpul. Ikka *Üliõpilaslehe* nime all ilmus 13. detsembril väljaanne, mille peatoimetaja oli Inno Tähismaa, tegevtoimetaja Indrek Kaimer ning lisaks oli veel üheksa eri valdkonna toimetajat ja fotograafi. Kuigi Kaarel Tarand leidis, et "šansse on õige vähe," oli peatoimetaja optimistlikum: "Tarvidus üliõpilaslehe järele on eriti pakiline just nüüd, kus riik kärbib päev-päevalt tudengitele mõeldud toetusi ning paljud poliitilised Riigikogus toetavad järjekindlalt tasulise kõrghariduse ideed". Sisu oli üsna mitmekesine (õppelaen, ülikooli ball, kuninganna Margot, mood, lisaks reklaamid, ristsõnad, reisimuljed) ning teadlikult olid väljaandjad distantseerunud üliõpilaskonna organitest ja organisatsioonidest, et olla nendest mõjutamatu väljaanne. Võib-olla saigi see liiga ennatlikuks, sest lehte ilmus ainult kaks numbrit – viimane 10. veebruaril 1995.

Kui vaadata tollase peatoimetaja põhjendusi lehe ilmumiseks, siis pole viimase kolme aasta jooksul midagi muutunud ning seega on praegugi vajadus lehe järele olemas. Üliõpilasesinduse tugevnedes ning koostöös teiste organisatsioonidega tuleks kõne alla uus katse sellel pikal ning enamasti edukal teel. Nagu nägime, on Välis-Eesti üliõpilaskonnad asutanud ajakirja juba oma eksisteerimise esimestel aastatel ning seda kergem peaks seda teha olla juba sajan-deid samal kohal püsinud tugeval üliõpilaskonnal.

Fred Puss

persoon

Katriin Fisch

Katriin Fisch (24) on eesti keele võõrkeelena 4. aasta üliõpilane. Ta on TÜ üliõpilasesinduse haridustoimekonna esimees 1998. aasta algusest ning TÜ nõukogu liige.

Palun räägi oma varasemast elust enne ülikooli.

Olen lõpetanud Tartu 5. Keskkooli. Käisin ka lastemuusikakoolis, seal õppisin flööti. Kui lastemuusikakool ära lõppes, oli mul kahju flöödist loobuda. Seepärast tuligi paralleelselt keskkooliga minna H. Elleri nim muusikakooli. Kui selle olin ära lõpetanud, oli kaks võimalust – kas minna edasi muusikaakadeemiasse või ülikooli. Kuna mul oli võrdlemisi hea ettekujutus sellest, mida tähendab muusiku elukutse, siis oli mul kiusatus ülikooli minna. Kirjanduse vastu oli mul alati huvi olnud. Kirjandusse eraldi vastuvõtt puudus ning siis ei olnudki muud peale võimaluse eesti keelt võõrkeelena õppima minna.

Muusika on Sul võtnud enne ülikooli ja ka hiljem väga suure osa ajast. Aga kas Sul on peale selle jäänud aega veel mõneks hobiks?

Mind huvitavad peale muusika veel teater ja kirjandus, mingil määral on nad kõik omavahel seotud ja mingil määral on nad erinevad. Need pole otseselt hobi, sest kirjandus ja teatriteadus on mu praeguses õppekavas arvestataval kohal ning kirjanduskriitika tahaks kaitsta ka bakalaureuse kraadi. Esindusse sattununa olen hakanud rohkem huvituma ühiskonnateadustest. Hobi, see peaks

olema midagi teisejärgulist, aga mul pole miski teisejärguline. On palju sellist, mis on vahelduvalt tähtis ja väärib süvenemist.

On Sul mõni lemmikperiood ajaloos, mis väga imponeerib ja millal Sa oleksid tahtnud ise elada?

Mingist ajast peale ma enam ei idealiseeri minevikku, ja leiän, et üldse on kindlam teha panus tulevikule, sest tulevik on alati tugevam kui minevik. Mingit konkreetset perioodi ma ei oska öelda. Kirjanduse suhtes on ka nii, et erinevatel elutappidel on mulle erinev kirjandus meeldinud. Mingitel hetkedel on mõned kirjanikud ja heliloojad, mis sobivad rohkem, ükskõik, mis mõju ma sealt ka ei oota, kuid kindlaid lemmikuid mul ei ole.

Järg 4. lk

Üliõpilaste eri

Jätkub 4. lk

Üliõpilaste eri

Nr 3 Reede, 22. mai 1998

Eesti ja Soome üliõpilasorganisationsioonide ühisseminar Helsingis

Algus 3. lk

esimest korda *Maamme laulu* 150 aastat tagasi. Rongkäigus olid kohal kõik Helsingi üliõpilasorganisationsioonid oma lippudega ja ka mitmed teised organisationsioonid ning koolid, kokku 3000 osalejat. Pealtvaatajaid arvati olevat 5000 ringis. Eestlased olid ühise lipu all, meie delegatsioon sai mitmel korral eraldi aplausi osaliseks. *Kumtähden kentäl* peeti kõnesid ja lauldi, viimaks ka terve *Maamme laulu* oma üheteist salmiga, igauks laulis seda oma emakeeles. Sellele järgnes samas piknik. Järgneval päeval mindi Porvoosse, mis asub umbes 60 km Helsingist idas. Viljandi sõpruslinnas tehti ekskursioon, käisime ka *Maamme laulu* sõnade autori Runbergi majamuuseumis ja Viljandi Jakobsoni Gümnaasiumi sõpruskoolis ning külas sponsoril, elektritarvikuid tegeval firmal *Ensto*.

Õhtul algas Helsingi Ülikooli peahoones rektori vastuvõtt. Kuna samal ajal oli Turu Ülikoolis doktorite promotsoon, siis rektorit ennast polnud kohal, teda esindas teabetalituse juhataja Martti Turtola.

Viimase päeva hommikupoolikul tehti meile ekskursioon uues ja vanas üliõpilasmajas, mis asuvad kõrvuti kesklinnas. Üle saja aasta tagasi andis linn maatüki üliõpilaskonnale, et hoida neid linnast eemal, nüüd on majad aga otse Helsingi südalinna. Helsingi Ülikooli üliõpilaskonda peetakse üheks rikkaimaks terves maailmas. Neile kuulub lisaks kahele uhkele majale samas kõrval terve ärikvartal. Meile näidati ka Üliõpilaskooli toimetust. Leht ilmub iga kolme nädala tagant ning on üsna mahukas, kuigi seda teeb vaid neli toimetuse liiget.

Seminar toimus Ostrobotnia majas.

Ettekandeid oli kolm - Läti korp! Imeria liige Anita Kärklina rääkis Läti üliõpilasorganisationsioonidest, korp! Revelia liige Pasi Suikki maakondlikest üliõpilaskogudest Eestis ja Ilkka Kuivalainen Soome üliõpilasosakondade maakondlikest uurimustöödest.

Viimasel õhtul oli uues üliõpilasmajas pidulik õhtusöök, kus Soome kombe kohaselt peamiselt lauldi, õnneks ka üsna mitmeid eestikeelseid laule, kuigi soomekeelseidki pole raske kaasa laulda, sest viisist seal mõnigi kord kinni ei peeta. Tähtsam on see, kui kõvasti keegi laulab.

Järgmiseks aastaks heideti pall taas Eesti poolele.

Fred Puss

Katriin Fisch

Algus 3. lk

Kui rääkida kirjandusest laiemalt, siis mulle tundub, et kirjanduse läbi võib inimese elutunnetus sügavamaks muutuda. Mulle endale on lugemine küllalt palju andnud ja kirjandus on minus süvendanud tunnet, et asjad on tegelikult keerulisemad, kui tavaliselt inimestele seletada püütakse. Kui elus antakse küsimustele kiireid ja lihtsaid vastuseid, siis see ei ole mind kunagi rahuldanud.

Ülikooli õpingute kõrval oled olnud aktiivne ka mujal, nagu näiteks ENÜS. Mis Sind sinna viis?

Kui olin esimesel kursusel, siis ma ka töötasin ning muuks tegevuseks ei olnud aega. Teisel aastal ma enam ei töötanud ja oli aega ringi vaadata ning siis oli selline tunne, et peale ühe eriala omandamist tahaksin veel midagi. Kolmandal aastal läksingi Eesti Naisüliõpilaste Seltsi. Samal aastal käisin ma paralleelselt ülikooliga ka muusikaakadeemias ja see oli samuti minu jaoks väga huvitav ning arendav. Leian, et üliõpilased võiksid üldse aktiivsemalt

kasutada külalisüliõpilaseks olemist mõnes teises Eesti kõrgkoolis.

Kolmanda aasta lõpul said Sa ka üliõpilasesinduse liikmeks.

Esindusse sattusin väga juhuslikult, sest ma ei teadnud esindusest kui struktuurist mitte midagi. Kuna mul ei olnud ENÜSis ametit ega rakendust, siis võisin endale lubada veel lisakohustusi ja nii sattusingi In Corpore nimekirja kaudu esindusse.

Sa valisid kohe esindusse saades haridus- ja teabetoimkonna ning oled selle aasta algusest haridustoimkonna esimees. Millised on need probleemid, millega haridustoimkond tegeleb?

Suundi on kaks – üks puudutab kogu ülikooli õppekorraldust ja teine seostub üliõpilaste sotsiaalsete tagatistega. Oleme uurinud ka teistes riikides kehtestatud õppemaksu tingimusi. Üliõpilased maksavad eri makse - õppemakse, registreerimismakse, eksamimakse, sotsiaalmakse ja ka makse üliõpilasesindustele. Samas on loodud ka finantsabi. Üldiselt eeldatakse,

et ei ole võimalik samaaegselt töötada ja õppida. Sellest lähtuvalt on üliõpilastele ette nähtud õppetootused või saavad nende tudengite vanemad tudengitest laste pealt toetusi või maksusoodustusi. Eestis võib õppemaksu kehtestada, kui haridusabi on küllaldasel tasemel. Tuleb aga arvestada väga erinevaid aspekte, võimalusi peaks olema mitmeid. Need peaksid sisaldama stipendiume, intressivaba ja intressiga laenu vm. Eelnevalt peaks toimuma aga üliõpilaste elamiseks vajalike tingimuste loomine.

Kui kasulik on olla üliõpilasesinduse liige ja millist kasu oled ise toonud esindusele?

Minule on esindus olnud suhteliselt suure infoväärtusega ja sel aastal olen väga palju teada saanud ülikooli struktuurist ning kuidas miski ülikoolis toimib. Nüüd olen ma asjadega juba kursis ning oskan adekvaatselt probleemidele vastata ja reageerida.

Üliõpilaskonnal aga võiks olla esindusest suurem kasu, kui ta ise aktiivsemalt pöörduks oma probleemidega esinduse poole ja teaks, et viimane võib neid reaalselt aidata. Siis oleks kontakt aktiivsem. Aktiivsem kontakt suurendaks kasutegurit.

Fred Puss

Teadmiseks tudengitele...

...õppelaenu intressidest: aprillis jõustus Vabariigi Valitsuse määrus, mis lubab üliõpilasel või tema ülalpidajal maksustamisperioodi maksustatavast tulust maha arvata õppelaenu intressid. Tulude deklaratsioonil on sel juhul vajalik panga tõend (originaal), millele peab olema märgitud:

- 1) tõendi number ja koostamise kuupäev;
- 2) krediitdiasutuse nimi, registreerimisnumber ja asukoht (aadress);
- 3) õppelaenu intresside maksa ees- ja perekonnanimi, isikukood (või sünniaeg) ning aadress;
- 4) tasutud õppelaenu intresside summa ja tasumise kuupäev;
- 5) allkiri.

Mahaarvatavad intressid ei tohi ületada maksustamisperioodi maksustatavat tulu.

...koolituskuludest (õppeteenustust) ja maksudest: maksustatavast tulust võib maha arvata ka enda (või kuni 26-aastase lapse, lapselapse ja õevenna) koolituskulud. Oluline on siinkohal lisada, et enda koolituskulude puhul eelist piirangut ei ole. Koolituskulud arvatakse maksustatavast tulust maha haridusasutuse poolt antud tõendi

alusel, millel on märgitud:

- 1) tõendi number, koostamise kuupäev;
- 2) haridusasutuse nimi, registreerimisnumber ja aadress;
- 3) koolitusloa alusel tegutsevatel haridusasutustel koolitusloa number;
- 4) koolituse eest tasunud isiku ees- ja perekonnanimi, isikukood (või sünniaeg) ning aadress;
- 5) koolituse liik ning koolitamise aeg;
- 6) koolituse eest tasutud summa ja tasumise kuupäev;
- 7) allkiri.

Alates 1998. aastast puudub maksuvabadel koolituskuludel ülempiir (varem olid koolituskulud maksuvabad 6000 krooni ulatuses). Küll aga kehtib siingi reegel, et mahaarvatavad koolituskulud ei tohi ületada maksustatavat tulu.

...riikliku õppestipendiumi määramisest: TÜ valitsus muutis käesoleva aasta 5. mail riiklike õppestipendiumide määramise korda. Milliseid muudatusi tehti?

- 1) põhimõtteline muudatus on tehtud stipendiumikomisjoni koostamise põhimõtte. Kui varem pidi stipendiu-

mikomisjoni kuuluma dekaan/prodekaan osakonna või instituudi juhataja ning 2-3 üliõpilast pariteetselt õppejõududega, siis TÜ valitsuse otsuse alusel kuuluvad stipendiumikomisjoni prodekaan (osakonna, instituudi juhataja) ning 3-4 üliõpilast;

- 1) riikliku õppestipendiumi määramise aluseks on reeglina õppekava täitmise tulemused. Erandiks on internid, residendid ning õpetajakoolituse kutseasta üliõpilased, kellele makstakse stipendiumi sõltumata õppetulemustest ja välisüliõpilased, kellele stipendiumi maksmise sätestab leping;

- 2) internidel on arvestuslikeks õppekuudeks kõik kuud peale juuli, seetõttu makstakse neile ka õppestipendiumi 11 kuu eest (varem 12 kuu eest);

- 3) välismaal õppivale üliõpilasele õppestipendiumi määramise otsustab stipendiumikomisjon;

- 4) üliõpilane ei pea õppestipendiumi saamiseks stipendiumikomisjonile avaldust esitama.

Ülle Kapsi,
üliõpilasnõustaja, tel 375 627
e-post: yk@ut.ee

väitekiri

Esmapäeval, 25. mail kell 14 toimub nõukogu saalis järgmiste väitekirjade kaitsmine:

Allen Kaasiku doktoritöö "Türeoidhormoonide toime b-adrenergilisele signaalsüsteemile roti südame kodades" kaitsmine meditsiinidoktori kraadi saamiseks, oponenterivad prof Mihkel Zilmer ja prof Rein Teesalu;

Heidi Annuki magistriväitekirja "Mõningate ravimtaimede vesitõmmiste toimest *Escherichia coli* ja *Helicobacter pylori* suhtes in vitro" kaitsmine magistrikraadi saamiseks, oponenterivad bioloogiadri Rein Birk (Tallinna Eksperimentaalse ja Kliinilise Meditsiini Instituut);

Katrin Puderselli magistriväitekirja "Tropaanalkaloidide ja mõnede taime-toiteelementide sisaldusest koerapõõrirohus (*Hyoscyamus niger L.*)" kaitsmine magistrikraadi saamiseks, oponenterivad dots Evi Padu.

Reedel, 29. mail kell 12 toimub aulas järgmiste doktoriväitekirjade kaitsmine:

Kaja Julge doktoritöö "Allergeenidevastased humoraalsed reaktsioonid varases lapseas" kaitsmine meditsiinidoktori kraadi saamiseks, oponenterivad prof Örjan Strannegård (Göteborgi Ülikool) ja meditsiinidri Sirje Velbri (Tallinna Pedagoogiline Ülikool);

Maire Vasara doktoritöö "Allergiahaigused ja bronhide hüperreaktiivsus Eesti lastel ning seos mitmesuguste keskkonnateguritega" kaitsmine meditsiinidoktori kraadi saamiseks, oponenterivad dots Kajsu Juntunen-Backman (Helsingi Ülikool) ja prof Lii Jannus-Prujan (Tallinna Eksperimentaalse ja Kliinilise Meditsiini Instituut).

Reedel, 29. mail kell 11.15 kaitses Lossi 3-223 Tanel Mätlik magistriväitekirja "Kodakondsus ja kultuurilised kogukonnad" magistrikraadi taotlemiseks filosoofia alal. Juhendaja prof dr Eero Loone, oponent dots filosoofiaknd Valdar Parve.

varia

Vilistlaskogus

Vilistlaskogu Tartu koondise kohtumiseõhtu on neljapäeval, 28. mail kell 17.30 vana kohviku kaminasaalis. Kohutume uute prorektoritega.

Juhatus

Soome Instituudis

Esmapäeval, 25. mail kell 18 kinos Ekraan, Riia 14, *Neitoperho*, 1997, režii Auli Mantila. Psühholoogiline thriller.

Teisipäeval, 26. mail kell 16 Soome Instituudis Helsingi kaubanduskõrgkooli prof Pirkko Nuolijärvi loeng "Soome keel Soome põhikoolides ja gümnaasiumis".

Kolmapäeval, 27. mail kell 16 avatakse Tartu Kunstnike Majas (Vanemuise 26) soome kunstniku **Tuuli Luukase Foto/Installatsioon/Näitus**. Samas Maire Luukase raamatu "Lämpimästi sinun, Karjala" esitus.

muuseum

näitus

Ajaloomuuseum

Toomemägi

http://www.ut.ee/REAM/

EELK Tartu Ülikooli kogudus teatab:

Meie koguduse jumalateenistused toimuvad:

24. mail kell 15 - VII ülestõusmisaja pühapäev,

info

K-P 11-17

Info, ekskursioonide tellimine 465 671. Ruumide üürimine: 465 675.

Kohvik on avatud kolmapäevast laupäevani 11-17.

Näitused: "Tere, pliiats!", "Kingitud Tartu Ülikoolile", Tartu Ülikool ja Vabadussõda", laste joonistuste näitus "Toomemägi ja Tartu Ülikool".

Muuseumis on võimalik tutvuda videofilmidega ülikooli ajaloost ja tähtsündmustest: "Tartu Ülikool aastail 1919-1932", "Ülikool nõukogude okupatsiooniaastatel", "70 aastat eestikeelset ülikooli".

Kunstimuuseum

Peahoone

http://www.ut.ee/REKL/muuseum.htm

E-R 11-16

Info 465 348

Püsväljapanek: skulptuurid: kreeka arhailise, klassikalise ja hellenistliku kunsti paremate tööde kipsist jäljendid.

Piibliained gravüürid 16.-19. sajandist "Armasta oma ligimest nagu iseennast".

Ekskursioonid aulasse ja kartserisse.

Zooloogiamuuseum

Vanemuise 46

http://www.ut.ee/BGZM

K-P 10-16

Püsinäitus: lindude saali rõdul linnumunade näitus.

Näitus: "Austraalia".

Geoloogiamuuseum

Vanemuise 46

http://www.ut.ee/BGGM/

K-L 10-16

Info 465 839

Ekspositsioon inimese evolutsioonist.

Botaanikaed

Lai 40

E-P 10-17

Info 432 643

Näitus: "Pilk Austraalia loodusele" (tained, herbaarlehed, looduspildid).

Raamatukogu

Raamatunäitus: prof Hans Trassi publikatsioonide näitus "Hans Trass 70", "Edzard Schaper 90".

Näitused: "Kevad laste kunstis" (Tartu lastekunstkooli näitus), Tartu Kultuuriülikooli kevadnäitus "Maal ja graafika", Konrad Mäe stuudio kevadnäitus, "Subjektivne fotograafia" (Saksamaa).

Raamatumuuseum

Näitus "Eesti kodu".

E-R 12-15.

Spordihoones

TÜ teaduskeskuse Ahhaa ja Soome teaduskeskuse Heureka ühisnäitus spordihoones Ujula 4. 17. maist 30. juunini iga päev 10-18.

Sissepääs eelkooliealistele tasuta, kooliõpilastele ettetellimisel gruppis 20 krooni. Üksikpiletid õpilastele 25, täiskasvanuile 30 krooni. Soovitav piletid ette tellida tel 375 676.

Ülikooli

humanitaarraamatukogu

Jakobi 1

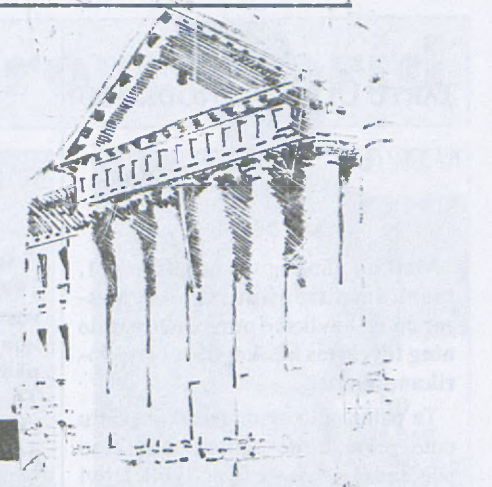
"Lõbus värvimäng". Tartu Kultuuriülikooli nahkehistööde ja lapitehnikatööde näitus.

Nr. 20 (1932)

Reede,
29. mai
1998Ilmub 1948.
aastast

Hind 2 krooni

Universitas Tartuensis

Jaak Aaviksoo andis rektori ametivande

Teisipäeval, 26. mail toimunud ülikooli nõukogu istungil andis prof Jaak Aaviksoo rektori ametivande.

"Asudes täitma oma kohustusi Tartu Ülikooli rektorina annan vande järgida oma tegevuses Eesti Vabariigi seadusi, Tartu Ülikooli põhikirja ja akadeemilisi tavasid. Töotan pidada oma ametit väärikalt ja ausalt ning hoolitseda kõige selle eest, mis aitab kaasa ülikooli hüvangule."

□ Ülikooli veel täna ametis olev juhtkond - I prorektor Toivo Maimets, rektor Peeter Tulviste, II prorektor Teet Seene ja haldusprorektor Riho Illak oli 26. mail sellises koosseisus viimast korda nõukogu ees.

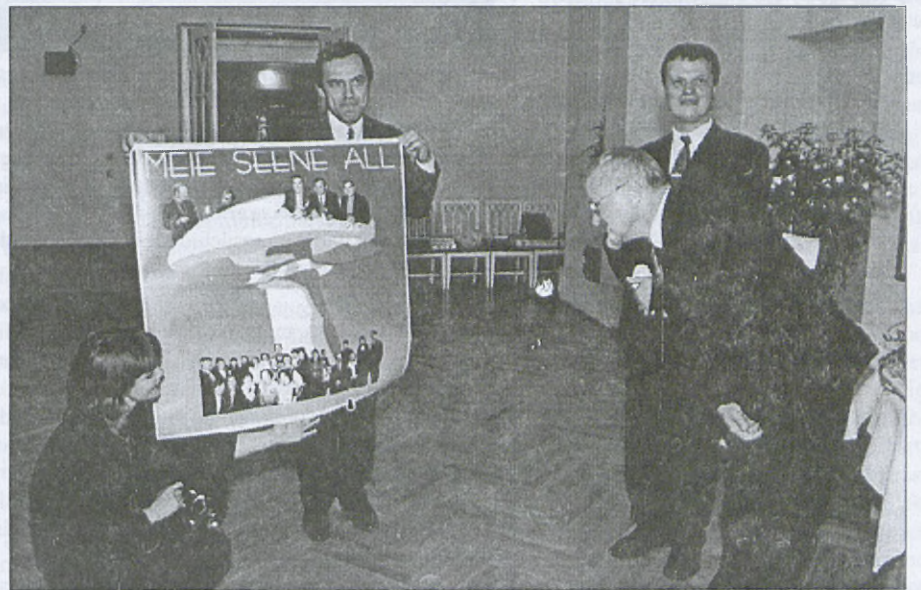

□ Professor Volli Kalm kolib peagi oma kolleegide vahelt õppeprorektori kohale laua otsas.

□ Rektori vastutusala töötajatelt mälestuseks midagi suurt ja õitsvat.

Fotohetki rektori ja prorektorite vastuvõtult ajaloomuuseumis

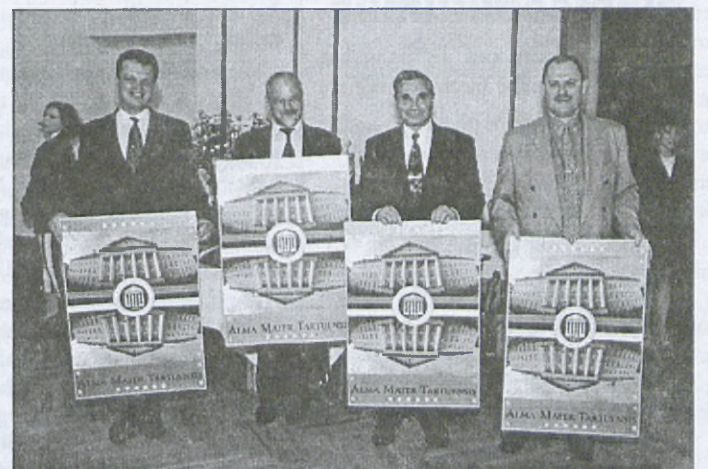
□ Professor Teet Seene alluvad seene all.

□ Kaunist graafikat kingib rektor mitmele lähimale kolleegile, sedapuhku abi Ene Seidlale.

□ Väärikas ja kogukas kingituste komplekt teabetalituselt.

Jaak Nilsoni fotod

TARTU ÜLİKOOI NÕUKOGU

26. MAIL

Maikuu nõukogu istungil andis 1. juunil ametisse astuv rektor professor Jaak Aaviksoo oma ametivande ning tutvustas nõukogule prorektorikandidaate.

Ta palus nõukogult seisukohavõttu uute prorektorite suhtes. Aaviksoo põhjendas oma palvet kollektiivi usalduse vajadusega. Aaviksoo toonitas, et kavatseb rektorina pöörata põhitähelepanu õppetööle ning seetõttu on uues rektoraadis esimeseks prorektoriks õppeprorektor, kelle vastutusalasse kuuluvad õppetöö ja üliõpilastega ning nende elamistingimustega seonduvad küsimused.

J. Aaviksoo esitas õppeprorektoriks nõukogule prof Volli Kalmu. Teadus- ja arendusprorektoriks esitas ta erakorralise professori Hele Everausi. Kolmandaks prorektoriks, kelle vastutusalasse jääb avatud ülikooli õppevormi arendamine, esitas Aaviksoo prof Teet Seene. Aaviksoo põhjendas uue prorektorikoha loomist vajadusega püsida rahvusvahelises konkurents, kuna kümne aasta pärast omandavad ilmselt 50 protsenti kõrghariduse taotlejatest hariduse teistes õppevormides. (Intervjuu prof Teet Seenega ilmub 5. juuni UTs - toim.)

Haldusprorektori ametikoha täitmist nimetas Jaak Aaviksoo probleemiliseks. Aaviksoo tunnistas, et püüdis edutult leida sellele ametikohale akadeemilist persooni. Aaviksoo sõnul on olemas kolm edasist tegevusvarianti: 1) jätkata uue kandidaadi otsimist ja seni vastastikusel kokkuleppel jätkaks haldusprorektorina Riho Illak, 2) pärast Illaku töölepingu lõppemist täidaks haldusprorektori kohuseid rektor, 3) kaotada haldusprorektori ametikoht ja jagada tema senine vastutusalala mitmesse valdkonda, mida juhiksid ülikooli juhtkonnaliikme staatusega direktorid.

Ülikooli nõukogu usaldushääletus kinnitas Aaviksoo esitatud prorektorikandidaadid järgmiselt: prof Volli Kalm sai 43-st võimalikust häälest 38, prof Hele Everaus 37 ja prof Teet Seene 31 häält.

Pärast hääletustulemuste teatavakstegemist tänas ülikooli valitsuse nimel senist rektoraati meeldiva koostöö eest prof Jüri Tamm, ülikooli nõukogu nimel tänas lahkuvat rektoraati nõukogu vanim liige prof Inge-Maret Orgo, kes rõhutas, et viimase viie aasta jooksul on Tartu Ülikool saavutanud Ida-Euroopa ülikoolide seas olulise positsiooni.

Andres Toode,
ülikooli pressiesindaja

TÜ nõukogu teistest päevakorrapunktidest lähemalt järgmises UTs - toim.

Nurgakivi biomeedikumile

Sel pühapäeval kell 16 pannakse nurgakivi Biomeedikumi hoonele asukohaga Ravila tänav 19.

Georg Kingisepp 100

3. juunil kl 10 algab ajaloo muuseumi valges saalis professor Georg Kingisepa 100. sünniaastapäevale pühendatud pidulik koosolek. Ürituse korraldavad Eesti Farmakoloogia Selts ja arstiteaduskond.

“Aitäh kõigile, kes on oma tööd hästi teinud!”

INTERVJUU REKTOR PROFESSOR PEETER TULVISTEGA

Rektoriameti esimese tööpäeva - 1993. aasta 31. mai hommikul kell 9 vastates ajalehe UT küsimusele, kuidas algas rektori esimene tööpäev, ütlesite, et algas just nii, nagu Te seda tööd ette kujutasite. “Ühest küljest tuleb tegelda põhimõteteliste ja aateliste asjadega ning teisest küljest igapäevaste väikeste asjadega.” Kuidas Te suutsite järgnenud viie aasta jooksul nii põhimõteteliste kui väiksemate asjadega toime tulla?

Kas Teil on selleks retsept ka teistele juhtidele?

Kordan sama, mida ütlesin viie aasta eest. Niisugused küsimused nagu: mis on ülikooli missioon niisuguses ühiskonnas, nagu ta meil praegu oma kujunemisjärgus on, kuhupoole ülikool peab liikuma, kuidas siduda ülikooli ühiskonnaga, kuidas saada ühiskonnalt kuulda, mida ülikoolilt oodatakse, kuidas teha niimoodi, et teaduse prestiiž selles ühiskonnas oleks palju kõrgem, kui ta praegu on, need on põhimõtetelised ja aatelistel asjad. Loomulikult kuulub siia ka hariduse ja teaduse edendamine.

ka edenenud ning ei ole teinud viimasel paaril aastal neid vigu, mida tegin esimestel aastatel. Kui ma tohin teistele midagi soovitada, siis vaid nendele, kes teadusest tulevad ja lähevad juhtimisse nagu mina tegin.

Teaduses oleme harjunud sellega, et kui lahendada ühe probleemi ja kui minu lahendus on parem kui teiste oma, kui ta on põhjendatud, siis seda ka aktsepteeritakse.

Teadlase töö on sellega tehtud, kõik aktsepteerivad lahendust. Mis puudutab juhtimist, siis seal lahendus on alles töö algus. Sest teha selgeks, et nii on kõige parem nendele inimestele, kes on teisel seisukohal, kui nende inimeste huvid on teistsugused - see on töö, mida teaduses sel kujul ette ei tule. Juhtimises on selle otsuse realiseerimine palju tähtsam teisi inimesi arvestades. Usun, et see on raskus, millega puutuvad kokku kõik, kes on valdavalt tegelnud teadusega ja siis pidanud mõnda asja juhtima hakama. Kui ma julgen midagi soovitada, siis silmas pidada seda juhtimise ja teaduse tegemise erinevust.

Milliste tulemuste üle on Teil kõige rohkem rõõmu olnud?

Helge hetk oli eelmine Euroopa Rektoreite Konverentsi Palermo, kui arutati üksipulgi paarikümmend Euroopa ülikooli ja Tartu Ülikooli kohta palju häid sõnu öeldi. Imestati selle üle, et nii lühikese ajaga on toimunud nii olulised muutused. Tunnustus inimeste poolt, kes on kümnete kaupa ülikooli näinud ja kes oskavad ülikooli võrrelda ning teavad, mis on ühe või teise muudatuse hind - on meeldiv ja rõõmustav.

Põhimõtteliselt pean väga tähtsaks ja tunnen heameelt selle üle, et nagu paljudel ülikoolidel maailmas, on ka meil nüüd oma kuratoorium, vilistlaskogu, sihtasutus. Ülikool on seostatud ühiskonnaga väga erinevatel viisidel, niihästi kuratooriumi kui sihtasutuse kui vilistlaskogu kaudu. Tingimata tahaksin mainida ka maavanemate kogu, kes ülikoolis koos käib, ning kogu ülikooli regionaalpoliitikat üldse, sest väga kergesti võib niisuguses olukorras juhtuda, nagu Eestis praegu on, et Tartu Ülikool ongi Tartu Ülikool. Me tahame olla Tartu Ülikool, aga ka kogu Eesti üli-

Kõige vähem reformitud ülikooli asutuseks on jäänud raamatukogu. Julgen öelda, et seal on praegugi inimesi, kes käivad tööl tänase päevani nii, nagu nad olid nõukogude ajal harjunud käima. Raamatukogus on inimesi liiga palju ja nad on celistanud kahetsusväärse viisil seda varianti, et olgu meid palju ja saagem vähem palka, mitte vastupidist varianti, mida rektoraat pakkus paar aastat tagasi ja mis on olnud ülikooli reformi üks alus.

Kuidas olete suutnud teadustööga tegelda? Mis on Teie põhiteemad?

Teadusega tegelda ei ole jõudnud. Paaril viimasel nädalal olen tundnud, et 1/8 aju on sellega jälle ametis, sest see aeg seisab ees. Ja mul on hirmus hea meel, et ma selle juurde tagasi pääsen. Tahan oma missiooni oma koolkonnas ja teaduses edendada, see töö on seits aastat soikus olnud. Olen käinud kord või kaks aastat rahvusvahelistel konverentsidel vaatamaks, mida teised teevad. Mingi aim on olemas, suvel hakkab lugema ja kirjutama. Põhiteema on psühholoogia valdkond, mida nimetatakse kultuuripsühholoogiaks. Kavatsetan tegelda nii kultuuripsühholoogia teooriaga kui ka taas mõtlemise muutmise asjadega. Psühholoogia ajalugu on mulle endiselt armas. Ei ole maha matnud ideed kirjutada üks korralik huumoripsühholoogia.

Rektoriametis olen aru saanud, kui lühike inimese elu tegelikult on. Tuleb valida, millele keskenduda.

Missugune on rektori viimane tööndal?

Nädalavahetusel käisin Londonis Euroopa Rektoreite Konverentsil. Samuti viibisin Sorbonne'i ülikooli 800. aastapäeval. See oli teadagi põnev elamus. Kui vaadata nende traditsioone, siis ütleksin, et need on suurejoonelised ja mastaapsed nagu too ülikool isegi. Kui meil öeldakse, et rituaalid ja tsereemoniad on liiga tähtsal kohal, siis julgen öelda, et võrreldes sellega, mida Sorbonne'is tehti, oleme üsna tagasihoidlikud.

Enne ametiaja lõppu tuleb minna Voroneži. See ülikool saab 80-aastaseks ja teiseks saan Voroneži Ülikooli audoktoriks. Kes peaks neile sel aastapäeval veel õnne soovima kui mitte see ülikool, millest nad on välja kasvanud, ja nad on meist välja kasvanud palju otsesemalt kui meie Uppsalast. See on mingis mõttes eriline suhe.

Siinkohal mainiksin veel, et tegemata jäi ka niisugune “perekonna” kokkutelek, kus oleks koos kolm ülikooli - Uppsala, Voronež ja meie, aga seda võib ka järgmine rektor teha.

Millised on Teie suveplaaniid ja kuidas algab järgmine õppeaasta?

Juuni alguses on Taanis üks rahvusvaheline kongress, kus mul on plenaaritekanne. See oleks *come back* teadusesse. Pärast seda kavatsen olla maal paigal niipalju kui vähegi võimalik.

Sügissemestril olen Uppsalas sotsiaalteaduste kolleegiumis. Igal semestril kutsutakse erinevatest riikidest 12 teadlast, kes esindavad heal tasemel erinevaid sotsiaalteadusi, ja luuakse neile ideaalsed töötamise võimalused.

Teise semestri kohta praegu veel ei tea, võib-olla olen kuu või paar Ameerikas, Saksamaal ja veel kuskil.

Mul on heameel teadusesse tagasi minna. Ametist lahkudes on kõige enam kahju, et paljude väärt inimestega sel viisil enam koos töötada ei saa. Aitäh tahan ütelda kõigile nendele, kes on oma tööd hästi teinud. See palk, mida ülikool praegu maksab, kindlasti ei vääri seda, aga ülikool ise küll. Selle töö eest tahaksingi kõiki tänada.

Küsis Varje Sootak

□ Ajaloo muuseumi kaunites saalides lisandus rektor Peeter Tulviste ajal endiste traditsioonidele mitmeid uusi.

Paljudel juhtudel on niimoodi, et kui põhimõtteline otsus on tehtud, tulevad sellest konkreetseid otsused. Samas on ette tulnud väga erinevaid asju kuni selleni, et mulle on saadetud paber, kus inimene soovib endale parkimistuba peahoone ees jne.

Selle töö üks võlu, mida ma ei osanud ette näha, aga millest olen ehk kõige rohkem nende viie aasta jooksul rõõmu tundnud, on see, et olen saanud niihästi ülikooli sees kui Tartus, Eestis ja ka väljaspool Eestit tutvuda elualade ja inimestega, kellega muidu iial poleks kokku puutunud. Inimestega, kes on tegutsenud ja kes tegutsevad hästi. Teadlase ja õppejõu elu, mida valdava osa oma elust olen elanud, töökoht alati ülikoolis, on siiski üks piiratud ring. Aga maailm ja elu on palju mitmekesisem ja eriti veel nüüd, kus terve maailm meie ees lahti on.

See on selle ameti kõige suurem võlu, kuid ma ei taha varjata ka teist poolt. Mul on tulnud näha muidu kenade inimeste puhul seda, et nad ei kannata välja kahte asja - võimu ja raha. Ma poleks mõnede inimeste seda külge tundma saanud, ja selles mõttes oleks mu elu olnud ehk rõõmsam ja rahulikum.

Usun küll, et olen nende aastatega juhtimise alal palju õppinud, kõik mu juhtimiskogemused on tulnud viimase kümne aastaga. Muidugi soovitatakse õppida teiste kogemustest, aga on asju, mida saab õppida siiski ainult enda kogemustest, ja usun, et olen selles suhtes

Tartu Ülikooli edenemist viimase viie aasta jooksul tunneme me siin ülikoolis igaüks. Mida peate oma töös selleks vundamendiks, millelt hakkasite kõike üles ehitama?

Oli kaks alust, millele sai toetuda. Üks oli ülikooli enda ajalugu. Nõukogude ajal andis alati tuge teadmine, et siin on paremaid aegu olnud, ja et nad tulevad tagasi - nii 19. sajandi teadusülikool kui 20-30ndate aastate rahvusülikool. Teine allikas oli loomulikult see, et vaadata, kuidas mujal maailmas asjad on. Ka mujal maailmas on ülikoolisüsteem väga radikaalselt muutumas. Nii et niisugune näivne ettekujutus nagu mul alguses oli, et vaadata kuidas kuskil on ja valida välja kõige parem välja moodus, sellest ei tule midagi välja. Süsteemid on niivõrd erinevad ja olenevad mitmesugustest teguritest ning kogu maailmas on ülikooli roll praegu muutumas.

Aga nii või teisiti tutvumine teiste ülikoolidega, nende inimestega, arutelud - kogu see rahvusvaheline taust ongi teine allikas, millele toetuda ülikooli reformides. Nagu ka Euroopa Rektoreite Konverentsid, millest viimane toimus Londonis, kust teisipäeva õösel tagasi jõudsin.

Mõned asjad läksid paika lihtsalt sellega, et normaalne elu tuli meie ühiskonnas tagasi. Inimesed hakkasid uuesti rändama, uuesti tulid välisüliõpilased nagu enne sõda, meie tudengid hakkasid välismaal käima jne. Kõik need asjad tulid nagu iseenestest.

kool. See nõuab sõdimist. Ja ülikooli asend Eesti ühiskonnas on praegu, julgen öelda - aktsepteeritud, ja ülikooli maine on küllalt hea. Saan seda võrrelda naabritega kaugelt ja lähedalt. Tahan öelda, et see ei ole tulnud iseenestest ja mitte ka ainult traditsioonist, sest väga kergesti oleks võinud nende kiirete muutuste ja rabelemiste aegadel ülikooli positsioon kaduda, nagu see on paljudes kohtades juhtunud.

Rõhutan veel kord, et võimalus koos töötada inimestega, kes teevad oma tööd hästi ja kellega on ühised huvid nii ülikoolis kui ka väljaspool ülikooli - ongi selle töö kõige suurem rõõm olnud.

Mis kavatsused poolleli jäävad?

Poolleli jääb küllalt palju asju. Pean tunnistama, et vaatamata asjade kiirele edinemisele, ei ole nad edenenud nii kiiresti, nagu ma viie aasta eest arvasin. Näiteks kliinikumi probleem, mis seisab selle taga, et tervishoiusüsteem on üldse välja kujunenud. Pole häid ideid, kuidas seda teha. Arstikond pole ennast ühiskonnas sisse seadnud erinevalt advokaatidest või arhitektidest. Kliinikumi probleemi lahendamise lõpetamine jääb uue rektori tööks. Professor Aaviksoo on sellega juba prorektorina tegelnud. Ka arstiteaduskonna reform seisab veel suurel määral ees, enne kui ta saab samasuguse edumeelse õhkonnaga teaduskonnaks, nagu on teised. Loomulikult on teisi asju, mis pole nii edenenud nagu vaja.

“See oli fantastiline aeg”

INTERVJUU I PROREKTORI PROFESSOR TOIVO MAIMETSAGA

Asusid I prorektori ametisse 6. novembril 1995, kui professor Jaak Aaviksoo suundus sellelt kohalt haridusministriks. Milline on Sinu enda kahe ja poole aastase prorektoritöö kokkuvõtte? Mida suutsid ära teha?

Nn inventuuri käigus lugesin kokku, et olen praegu 30 erineva nõukogu, komisjoni ja otsustuskogu liige, nii et kuhugi on see aeg kadunud. Tegelikult käib see kõik taolise ametiga kaasas, kuid väga oluliseks pean selle aja jookul tehtust nelja asja, samas on kahju kolmest asjast, mis ei edenenud nii, nagu vaja oleks olnud.

Alustame positiivsematest. Millega ise rahule võib jääda?

Tõeliselt heameel on sellest, et oma olemuselt on täiesti muutunud **teadusarendusosakond**. See pole mitte ainult minu hinnang, vaid paljude õppejõudude ja teadurite arvamus. Osakond on muutunud selliseks kohaks, kust ülikooli töötajad saavad informatsiooni, on olemas ut grantide list, kust saab teada tingimusi, vormistamist jm. Osakonnast saab ka konkreetset abi lepingute sõlmimisel, samuti intellektuaalomandi nõustamisel. Nii et see osakond on muutunud kohaks, kuhu minnakse päris hea meelega ning kus ei nõuta üksnes aruandeid.

Teist aastat järjest pani osakond ise kokku ülikooli aastaaruande selle asemel, et nõuda tohutut paberitööd alt-poolt. Aasta jooksul kogunenud informatsioonile küsiti teaduskondadest lisa. Kui vanasti tuli aruandeid inimestelt, ütleme lausa välja sikutada, siis nüüd hakati viimases ülikooli valitsuses arutama ettepanekut, kas mitte kehtestada teaduskondadele limit, kui palju nad võivad aastaaruandes ise enda kohta andmeid esitada. See on väga olemuslik muutus. Järsku on hakatud aru saama, et on väga oluline, kuidas me välja paistame. See on mõtteviisi muutus ja selle üle on mul väga hea meel.

Vaieldamatuks võiduks on muudatused **rahandusosakonnas**, kus on küll veel palju tcha, aga see, et me tänases ülikooli nõukogus (intervjuu toimus teisipäeval enne nõukogu istungit - V.S.) saame lauale panna rahvusvaheliselt aktsepteeritud audiitor-firma arvamuse, et meie raamatupidamine kajastab õieti ja õiglaselt seda, mis ülikoolis toimub, on pretsedent.

Vähemalt sõjajärgsel perioodil pole ülikooli aruanded sel tasemel Tartu Ülikoolis olnud. Selleks on tohtu palju tööd teinud rahandusosakonna töötajad, aga ka inimesed väljastpoolt ülikooli. Siin on olnud tegemist seaduste muudatustega, nõustamas on käinud Riigikogu liikmed jne. Väga oluline osa oli infosüsteemide käivitamisel. Selle töö tulemusena on juba õige pea kõigil, kel selleks õigus, tutvuda operatiivselt ülikooli erinevate üksuste ja projektide finantsseisuga.

Niisugune rahvusvaheline hinnang annab kindlustunde nii otsustajatele, juhtkonnale kui ka mingsuguse lähtekoha neile, kes meie tegevust kõrvalt hindavad. Võiks öelda, et meil on põhilistes joontes “tuba” korras.

Kolmandana on minu meelest edenenud ülikoolis **detsentraliseerimine**. Prorektoriks saades ütlesin, et ülikooli tuleb deentraliseerida nii, kuidas vähegi võimalik. Vähem on see edenenud õppetöös, kuid see ongi rohkem reglementeeritav ala, teaduse valdkonnas on selles osas muutusi toimunud. Koos *overhead*-i vähendamisega on suurenenud teaduskondade vastutus teadusteemade täitmisel ja samas on suurenenud finantsilises mõttes ka vahendid, millega seda vastutust garanteerida saab. Eriti oluliseks pean seda, et tänu teaduskompetentsi nõukogule, selle väga heale ja mõtestatud tegevusele on jõutud sennamaale, et Eestis toimub teemade sihtfinantseerimine. Sellega on lahendatud üks

väga suur probleem, mis valitseb paljudes Euroopa ülikoolides - kuna erinevate teaduskondade vahel on “kõrged vaheseinad”, siis interdistsiplinaarsete teadusteemade loomine on praktiliselt välistatud. Lähtutakse sellest, et see ala on minu teaduskonna ja see sinu teaduskonna oma. Detsentraliseerimisega on aga loodud tingimused, kus on võimalik moodustada teadlaste grupe erinevatest teaduskondadest ja erialadelt.

Overhead’i protsendi vähendamine on pikka aega meie vaidlusteema olnud, aga vähendamise tulemuseks on see, et ülikooliläliste finantsvahendite osa, mida õppejõud ja teadurid on pidanud tarvilikuks läbi ülikooli kasutada, on suurenenud hüppeliselt, praegu ligi neli korda. Samas on olemas ka kaudsed hinnangud, et ometi see, mis ülikooli sisse tuuakse, moodustab vaid ühe neljandiku ülikooliläulistest õppejõudude finantseeringutest. Kolm neljandikku kasutatakse mujal.

Kuidas?

Väga lihtsalt - kui saadakse mingi grant ja ei taheta seda ülikooli kaudu teha, tehakse see näiteks mõne eriala seltsi vmt juures. On vaja usalduslikku vahet, kus Tartu Ülikooli õppejõud, teadlane peab ülikooli enda omaks, et ta usub ja usaldab oma ülikooli, alates sellest, et raamatupidamine on alati korras ning lõpetades sellega, et tema rahade pealt meeletut koort ei riisuta.

□ **20. veebruari diskussioonil “Ülikool, ühiskond ja riik Eestis” tõstatas prof Toivo Maimetsa küsimuse, kas ülikooli enda otsustusõiguse hind ongi see, et riik kontrollib ja käsutab läbi ministeeriumide kõrghariduse finantseerimist.**

Mida neljandana esile tõstad?

See on ülikoolilt **ühiskonnale teenuste osutamine ning regionaaltegevus**. Väidan, et Eesti maakonnad teavad, mis on Tartu Ülikool, millega siin tegeldakse jne. Väidan seda kontaktide tõttu maakondadega, kahe kolledžiga, sihtasutusega Saaremaal ja paljude teistega. See valdkond on väga suuresti edenenud.

Missugused kavatsused pooleli jäävad?

Esimene asi, mida me pole suutnud ära teha, on **ruumide kulutuste jagamine allüksustele**. See on palju olulisem asi kui pelgalt eelarveküsimus.

Ülikooli ruumikasutus on praegu mitteotstarbekohane ega pole teaduskondade vahel kaugeltki tasakaalus. Kuna neid ruume saab tasuta, tekitab see pidevat konkurentsi, kisklemist ja solvumisi. Allüksustel peaks olema valikuvõimalus, kas neil on mingit ruumi vaja või hoopiski mõnd aparati või on tarvis inimestele suuremat palka maksta. Väidan, et sellist süsteemi on võimalik sisse viia, aga me ei ole sellega hakkama saanud.

Teiseks on **raamatukogu**, mida on

hindamas käinud mitmed komisjonid ja rahvusvahelised külalised. Muudatused on seal väga visad toimuma. On terve rida subjektiivseid ja ajaloolisi põhjusi, aga fakt on see, et täna ei ole Tartu Ülikooli raamatukogu veel ühe rahvusvahelise ülikooli raamatukogu. Ma ei väida, et seal midagi tehtud ei ole, positiivseid tendentse on näha, aga vaja on ka mõtteviisi muutust.

Kolmandaks on ülikooli **innovaatilise ja tehnosiirde** potentsiaali vähene ärakasutamine. Esimesi samme oleme hakanud astuma, aga siin on mingi objektivne ajaline jada, millest ei saa ette hüpata. Kogu Eesti innovatsiooni programmi on alles tegemisel. Kui puhas teadus võib areneda ka ilma erilise organiseerimistõtta, siis innovatsioonitegevuseks on seda vaja. Mul on uue rektoriga kokkulepe, et jätkan seda ülesannet mõnda aega, olen edasi ka Innovatsioonifondi nõukogus ja Tartu Teaduspargi nõukogus. See valdkond on mulle endale lähedane ning püüan siin midagi ära teha.

Kui palju suutsid prorektori ameti kõrvalt oma teadustööga tegelda?

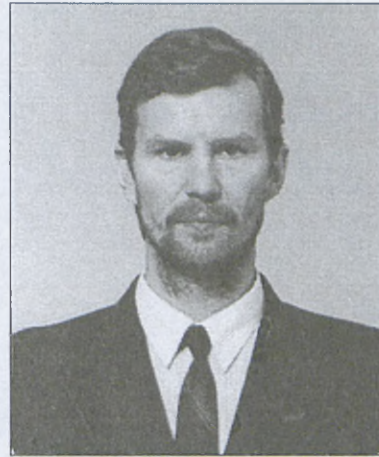
1985. aastast saati olen tegelnud niisuguste rakuliste mehhanismidega, mis põhjustavad vähi tekke. Olen vaadanud, mis läheb raku arengus valesti, et rakk ei käitu enam normaalsena, vaid põhjustab kasvaja teket. Olen tegelnud põhiliselt onkovaikudega. Nende valkude töötamise häired viivadki onkogeneesile, kasvaja tekketele. Sellega hakkasin tegelema Inglismaal, kui ma seal mõne aasta töötasin. Siin hakkasin üksinda nullist peale. Täna on mul väike, aga väga töökas labor. Ka töötõingimused on uues Citrina hoones head. Nii dekaanina kui prorektorina olen tundnud südameetunnistuse piina, et oma laboriinimestega olen küllaltki vähe tegelnud. Õhtutunnid ja nädalavahetused ei ole laboritöös just kõige viljakamad töötunnid. Tulemusi meie töös siiski on. Kaks nädalat tagasi saime teada, et meie järjekordne artikkel on vastu võetud väga korraliku tsiteerimisindeksiga rahvusvahelisse ajakirja *Oncogene*. See on mul kolmas tänavu ilmuv nn CC artikkel.

Nüüd on mul kümme kuud võimalik tegelda sellega, millega tõesti tahan. 1992. aastal sain Eesti Instituudi stipendiumi Inglismaale ja siis valmistasin seal ette molekulaar- ja rakubioloogia loengukursuse. Olen seda nüüd palju tudengitele lugenud ja see on niivõrd kristalliseerunud, et tahaksin eestikeelse raamatuna välja anda. Praegusel ajal küll vaieldakse selle üle, kas eesti keeles on ikka igal erialal vaja kirjutada ja soovitatakse lugeda hoopis inglise keeles. Kui palju on aga inimestel aega ingliskeelses teksti süveneda? Eluõigus peaks olema ka eestikeelsel terminoloogial. Olgu nad pealegi inglise keelest tuletatud, aga eesti keeles on nad ka vajalikud.

Lõpuks tahaksin öelda, et olen väga tänulik selle üle, et rektor Tulviste mind sellesse meeskonda kutsus. Sain teada tohtu palju asju, millest ma poleks dekaanina, professorina ega rakubioloogina undki näinud. See oli fantastiline võimalus. Teiseks oli ülikooli avastamine seestpoolt, kus on väga palju huvitavaid ja asjalikke inimesi, kellega poleks samuti muidu tõenäoliselt kokku puutunud. Oma asjasse pühendunud, tarku ja meeldivaid inimesi on Tartu Ülikoolis väga palju. Nii et see oli mulle väga meeldiv aeg. Samas on aga üha rohkem häirima hakanud süvenematus tunne - jooksed nagu üle veepinna, kuigi näed, et paljusse tahaks süveneda, kuid selleks lihtsalt pole aega. Teadlaseks koolitati aga just nii, et peab süvenema nii põhjani kui vähegi võimalik. Nii tekibki endal sisekonflikt, aga nüüd saan ma jälle vähemalt oma teadustöösse rohkem süüvida.

Küsis Varje Sootak

Uued prorektorid

Professor VOLLI KALM,
õppeprorektor

Volli Kalm on sündinud 10. veebruaril 1953. aastal Pärnu maakonnas. 1971. aastal lõpetas ta Vädra Keskkooli ja 1976. aastal geoloogina bioloogia-geograafiateaduskonna. Pärast lõpetamist töötas ta kuni 1978. aastani ülikooli geoloogia muuseumis, järgnes sõjavägi.

Alates 1981. aastast on Volli Kalm olnud õppejõud TÜ geoloogia instituudis, alates 1. septembrist 1992 rakendusgeoloogia korraline professor ja geoloogia instituudi juhataja. 1980-1984 oli ta aspirantuuris, 1996. aastal valiti bioloogia-geograafiateaduskonna dekaaniks. 1984. aastal kaitses kandidaadi väitekirja “Eesti glatsiofluviaalsete setete litoloogia”. Stažeerinud erialaliselt Kanadas, Norras, Venetsueclan ja Rootsis. Peamised uurimisvaldkonnad on seotud glatsiaalsete setete koostise, jäätumiste paleonograafia ja pinnakatte setete mineraloogiaga. V. Kalm on osalenud rahvusvaheliste uurimisgruppide koosseisus pinnakatte geoloogia ja liustike paleograafia uurimisel.

Abielus, peres kaks last.

Professor HELE EVERAUS,
teadusprorektor

Hele Everaus on sündinud 5. jaanuaril 1953 Tartus. 1971. aastal lõpetas Tartu 5. Keskkooli, 1977. aastal arstiteaduskonna. 1977/1978. aastal oli ta intern Maarjamõisa Haiglas, seejärel üld- ja molekulaarbioloogia instituudi immunoloogia labori vanemlaborant, 1980. aastast töötas hospitaalsisehaiguste katcedris assistendi ja dotsendina ning 1993. aastast on TÜ Sisekliiniku erakorraline professor hematoloogia erialal.

1984. aastal kaitses H. Everaus kandidaadi väitekirja “Kroonilise lümfoidse leukemia immunoloogilisi aspekte” ja 1993. aastal doktoriväitekirja “Immunohormonal interactions in Chronic Lymphocytic Leukemia and Multiple Myeloma”. Ta on täiendanud end Pariisis ja Iisraelis.

H. Everaus on organiseerinud hematoloogia teaduslabori 1990. aastal, mis kuulub praegu töörühmana TÜ Sisekliiniku koosseisu, ning luuüdi transplantaatsiooni praktilise alustamise Eestis, teinud 41 siirdamist. Ta juhatab ka vastavat osakonda lastehaiglas. H. Everaus on linnavolikogu liige.

Vallaline, ühe poja ema.

Millise ettekujutusega oma uuest ametist istute esmaspäeval, 1. juunil prorektori laua taha?

Esimene mõte on see, et kui vajaduse sunnil 1992. aastal geoloogia instituudi juhatajaks ja 1995. aastal I prorektori Toivo Maimetsa veenmise tulemusel dekaaniks hakkamist võtsin kui lisakohustust põhitöö kõrval, siis nüüd saab sellest lisakohustusest põhitöö. Võimalik, et varasemad olid peavad seda naiivseks lootuseks, kuid tahan siiski säilitada aktiivsust ka oma erialal nii teadus- kui õppetöös. Minu kogemus ülikooli õppekorraldusest kõige selle heade ja vähem heade külgedega pärinevad oma teaduskonnast ja vastavate probleemidega tegelemisest TÜ valitsuse ning nõukogu tasemel.

Kindlasti ei vaja senine ülikooli õppekorraldus revolutsioonilist reformi - igal juhul ei vaheta õppejõud ja üliõpilased oma rolli, kuid viimaste arvamus õppetöö taseme ja korralduse kohta peaks kindlasti rohkem uurima ja kus otstarbekas, seal ka arvestama. Arvan, et eelkõige ja teaduskondadega koos on vaja kokku leppida põhimõtetel küsimustes ning vähem tegelda üksikotsustuste tegemisega. Igasugune põhi- ja kraadiõppega seotud tegevus peab lähtuma parima võimaliku hariduse andmise ideest ja kõik muud tegevused peaksid olema sellele eesmärgile allutatud.

Väga heal tasemel kraadiharidus peaks olema üks paljudest tunnustajatest, mis eristab Tartu Ülikooli teistest kõrgematest õppeasutustest. Mõnede ülikoolile eluliselt vajalike valdkondade katmiseks kõrge kvalifikatsiooniga õppejõudude kaadriga on ilmselt vajalik ka sihtsuunitlusega rahaliste vahendite eraldamine vastavate õppetoolide tugevdamiseks. Minu kogemus oma teaduskonnast näitab, et tugev professor toob ülikooli raha sisse oluliselt rohkem, kui tema palgaks, maksudeks ja nn kantsleikuludeks ära kulutatakse. Kindlasti on vaja tõsta, ka näiteks palga näol, dotsentide ja lektorite ametikoha prestiiži, sest nemad on tegelikult loengulise õppetöö põhitegijad.

Esimene ja kõige tugevamini esilekerkivam mõte on vastutuse tunnetamine. Vastutuse tunnetamine mitmes aspektis. Kuna jutt on ülikooli arengust, siis on siin erinevad tahud omavahel väga seotud. Mõlten kõike, mis peaks tagama ülikooli arengu Eesti riigi huvisid silmas pidades, aga ka rahvusvahelises mõttes. Siinjuures on teadustöö üks olulisemaid garantiisid heal tasemel õppetöö tarvis, aga ka ülikooli väärtuse määramisel erinevate erialade arengu aspektist nii riigis kui rahvusvahelisel tasandil. Niisiis üks osa vastutusest on - edasi kanda eelmiste teadusprorektorite professorite Toivo Maimetsa, Jaak Aaviksoo, Ants Kallikormi jt tehtud.

Teine osa vastutusest on ilmselt otsustustel, mis oleksid vajalikud, määramaks Tartu Ülikooli seisundit erinevate erialade, Tartu linna, Eesti riigi ja rahvusvahelise aspektist. Ehk lihtsalt öeldes - missugune on Tartu Ülikool viie, kümne aasta pärast. Täna otsuste mõju ilmneb just selleks ajaks. Mistahes arengus on erinevatel tasemetel otsustused mõõdapääsmatud. Oluline on, kuidas neid teha, millel otsustused põhinevad. Teisisõnu, missugune on otsustuste tegemise eetika. Ma ei usu, et ülikoolis saaks see olla ainuüksi arvamustel põhinev. Pigem näen äärmiselt olulisena põhjendatud otsustuste rolli kogu ülikooli arengu aspektist. Sellised otsustused saavad sündida iga probleemi võimalikult igakülgselt analüüsist, mida saavad anda ennekõike ülikooli allüksused, instituudid, teaduskonnad - sõltuvalt probleemi spetsiifisest.

Eelnevat kokku võttes - on oluline teha ülikooli aspektist põhjendatud ja võimalikult õigeid otsustusi, unustamata, et need otsustused oleksid tehtud ka õigetes asjades. Ehk lisades, ei piisa õigesti ja hästi tegemisest, veel olulisem on teha õigesti ja hästi õigeid asju.

UT ILMUB JUUNIS

5, 12. ja 19. kuupäeval. Kahes viimases numbris ilmuvad ka ülikooli lõpetajate nimed.

Üldkoosoleku asemel konverents

Nagu varem teatatud, kavatses ametiühingukomitee korraldada veel sel õppeaastal ametiühingu üldkoosoleku. Selle läbiviimise tingimusteks oli küsitluse "Aga mina arvan" kokkuvõtete valmimine. Eesmärgiks oli ja on ametiühingu edasist tegevust kavandades tugineda liikmeskonna eelistustele. Mitmesugustel põhjustel on küsitluse läbiviimine nõudnud rohkem aega, kui oskasime varem kogemuste puudumisel ette arvata. Seetõttu jääb üldkoosoleku ettevalmistamiseks liiga vähe aega. Ametiühingukomitee otsustas seepärast üldkoosoleku korraldada järgmisel õppeaastal, millalgi aastavahetuse paiku.

Ametiühingukonverentsil, mis otustati läbi viia 10. juunil kell 15 Tähel 4 aud 160, on päevakorras järgmised küsimused:

esimehe aruanne komitee tegevusest möödunud aruandeaastal, olukorrast ametiühingutes: Eestis, Tartus, ülikoolis;

küsitluse "Aga mina arvan" tulemused;

TÜAÜ põhikirja täiendamine ja muutmine;

TÜAÜ ülesanded üldkoosoleku eelsel perioodil.

Peale konverentsile valitud delegaatide on oodatud ka kõik teised ametiühinguliikmed, kes tunnevad huvi oma organisatsiooni tegevuse ja perspektiivide vastu.

Aleksander Jakobson

Tööpakkumised Valga maakonnast

* **Helme Sanatoorne Internaatkool** pakub alates 1998/99. õppeaastast tööd maateaduse ja bioloogia õpetajale. Soodustus: 2-toaline mugavustega korter. Info: Tiia Mägi (276) 33 341.

* **Helme Kutsekeskkool** pakub alates 1998/99. õppeaastast tööd inglise keele õpetajale. Soodustus: korter. Info: Tarmo Tamm (276) 34 271.

* **Ala Põhikool** pakub alates 1999/2000. õppeaastast tööd eesti keele ja kirjanduse õpetajale ning alates 2000/2001. õppeaastast maateaduse ja bioloogia õpetajale. Info: Kalle Vister (276) 35 591.

* **Otepää Gümnaasium** pakub alates 1998/99. õppeaastast tööd inglise keele, matemaatika, geograafia ning ajaloo ja kodanikuõpetuse õpetajale. Samas pakutakse tööd ka infotehnoloogia juhile. Info: Harry Sepp (276) 61 614.

* **Otepää Linnaraamatukogu** pakub tööd raamatukogu juhtajale. Info: Marina Lehis (276) 55 581.

* **Hargla Põhikool** pakub alates 1998/99. õppeaastast tööd keemia-bioloogia õpetajale ja inglise keele õpetajale. Info: Ene Teemägi (276) 98 721.

* **Hargla Vallavalitsus** pakub tööd juristile. Info: Rein Laidre (276) 98 550.

Numbrimuutustest ennetavalt ja tagantjärele

Algus eelmises lehes

Oleme asunud

arvutivõrku moderniseerima.

Seda tingib ühelt poolt kasvanud info-tulv, kus aeg-ajalt on 'toru umbes', teiselt poolt vajadus tagada võrgu suurem turvalisus ja töökindlus. Kahjuks oleme jõudnud arvutustehnika kasutamisel olukorran, kus võrgu häired põhjustavad tööseisakuid. On loomulik, et tuleb rakendada täiendavaid vahendeid, et neid seisakuid minimeerida. Tuletan siinkohal meelde Lõuna-Eesti telefonide olukorda 5. mail, kus ühe magistraalkaabli hooletu lõhkumine halvas info liikumise mitmeks tunniks. Nüüd on otsustatud rajada täiendav paralleelabel. Dupleerimine on küll kallis, aga paratamatu. Sama teed tuleb asuda meie arvutivõrgu kriitilistes lõikudes. Uuenev baasvõrk (hoonete vahel) kasutab ATM-tehnoloogiat. Otseselt on see mõeldud erinevate telekommunikatsioonirakenduste (arvutivõrk, telefon, video jne) ühitamiseks samades infokandjates, aga see on saavutanud suure populaarsuse ka kitsamalt arvu-

tivõrkudes. Arvutivõrgu seisukohalt annab see tehnoloogia head võimalused erinevates õppehoonetes asuvate allüksuste näiliselt isoleeritud ühisesse lokaalvõrku lülitamiseks. Samuti kasvab infoedastuskiirus 15 korda.

Teiselt poolt

areneb ka kaugühendus.

Praeguse ajakava kohaselt pakub Eesti Telefon meie ülikooli ja Tallinna Tehnikaülikooli arvutivõrkude omavalitseliseks ühendamiseks ATM-ühendust. Seda alates augusti algusest ja seejuures piiratud ajaks (loodetavasti aasta lõpuni) tasuta. Meilt oodatakse, et me korraldame sellele liinile koormuskatseid. Kuigi tehnilise maksimumi 155 miljonit bitti sekundis 'täistegemine' asjaliku sisuga käib meile arvatavasti üle jõu, saab seda ühendust kasutada vastastikuste videokonverentside korraldamisel, aga miks mitte ka meie üliõpilastele huvitavate loengukursuste lugemisel TTÜ õppejõudude poolt ning vastupidi.

Otto Teller, arvutuskeskuse arvutivõrgu rühma peaspetsialist

stipendium

Heinz M. Ederma stipendiumi konkurss

Heinz Ederma stipendiumifondi asutas Heinz M. Ederma (sünd 16.05.1926 Tartus, surn 1994 USAs) lesk Ülle Ederma. Heinz-Martin Ederma lahkus 1944. aastal Saksamaale, sai Hamburgis keemiahariduse. Edasi siirdus ta USAsse. Töötas 1957 – 1994 teadurina farmaatsiakompaniis Meyers-Squibb, oli Kuningliku Keemiaseltsi liige. Heinz M. Ederma stipendiumi makstakse Tartu Ülikoolis orgaanilist peensünteesi õppivate üliõpilastele, magistrandile või doktorandile iga aasta sügissemestril.

Stipendiumi, mille suurus sellel aastal on 10 000 krooni, määramisel võetakse aluseks üliõpilase (magistrandi, doktorandi) edukus studiumil ja iseäranis orgaanilises keemias ning kalduvus rakendada oma teadmisi teaduslikus uurimistöös.

Stipendiumile kandideerijatel palume esitada Tartu Ülikooli Kantseleisse (peahoone, ruum 207) 19. juuniks järgmised dokumendid:

- stipendiumitaotlus (vorm saadaval ülikooli kantseleis) koos ülevaatega erialasest tegevusest ja uurimistööst,
- juhendava õppejõu soovitus,
- dekanaadis kinnitatud väljavõte õpinguraamatust.

Stipendiumi saaja selgub 1998. aasta sügissemestri alguseks.

Täiendavat infot saab Tartu Ülikooli Sihtasutusest, telefon: 375 852, e-mail: sihtasutus@ut.ee, http://www.ut.ee/sihtasutus/.

TARTU ÜLIKOOI SIHTASUTUS
TARTU UNIVERSITY FOUNDATION

Lõpuaktused

Õigusteaduskond	K	17. juuni	12
Sotsiaalteaduskond	K	17. juuni	13.30
Bioloogia-geograafiateaduskond	K	17. juuni	15
Usuteaduskond	N	18. juuni	10
Filosoofiateaduskond	N	18. juuni	12
Kehakultuuriteaduskond	N	18. juuni	15
Majandusteaduskond	R	19. juuni	12
Matemaatikateaduskond	R	19. juuni	15
Füüsika-keemiateaduskond	R	26. juuni	12
Arstiteaduskond	L	27. juuni	12

Tartu Ülikooli raamatupood soovitab:

Aapo Ilves "Üks pedajas" ja Tiina Pai "Armastab mõrvatud haldjaid" Eesti Kostabi-Seltsi Kaasaegse Kirjanduse Keskuse noorte geeniume sarjast on ilmunud järjekordsed luulekogud. Selle sarja vahendusel saate tutvuda eesti noorte luuletajate uuema loominguga. Luuletajate eriilmelistes raamatukestes on julget otseütlemist, nostalgiat, lakoonilist huumorit ja palju muud, millest kokku saavadki eesti kaasaegse luule värsid.

Noorte geeniume sarja eelmisedki raamatud on müügil.

TTÜ Raamatupood asub Tartus, Ülikooli tn 11. Avatud E-R 9-18, L 10-16.

Peatoimetaja Varje Sootak
Toimetaja Reno Hekkonens
Telefon 375 680
Toimetuse aadress:

varia

Professorite klubis

Kolmapäeval, 3. juunil kl 17.15 peab ajaloomuuseumis prof Inge-Maret Orgo ettekande teemal "Muutuv tööseadusandlus".

* * *

Eesti Slavistide Rahvuskomitee ja TÜ slaavi filoloogia õppetool on koostöös välja andnud kogumiku "Väikesed ja suured keeled..." (vene keeles: "Jazyki malyje i bolsije...") (seeria Slavica Tartuensia IV), toimetaja prof A. D. Dulitšenko ning slaavi filoloogia õppetooli õppejõudude ja üliõpilaste koostatud ajakirja Slavia 2. numbri esitus toimub 29. mail kell 15 Lossi 4 aud 222. Soovijatel on võimalik uusi väljaandeid kohapeal osta.

muuseum

näitus

Ajaloomuuseum

Toomemägi

http://www.ut.ee/REAM/

K-P 11-17

Info, ekskursioonide tellimine 465 671.

Ruumide üürimine: 465 675.

Kohvik on avatud kolmapäevast laupäevani 11-17.

Näitused: "Tere, pliiats!", "Kingitud Tartu Ülikoolile", Tartu Ülikooli ja Vabadussõda", laste joonistuste näitus "Toomemägi ja Tartu Ülikool". Ekspositsiooni täiendus "17. sajandi Tartu ülikooli alkeemiklaboratoorium ja laibalahkamine".

Muuseumis on võimalik tutvuda videofilmidega ülikooli ajaloost ja tähtsündmustest: "Tartu Ülikool aastail 1919-1932", "Ülikool nõukogude okupatsiooniaastatel", "70 aastat eestikeelset ülikooli".

Kunstimuuseum

Peahoone

http://www.ut.ee/REKL/muuseum.htm

E-R 11-16

Info 465 348

Püsiväljapanek: skulptuurid; kreeka

Toila Vallavalitsus korraldab 29. mail algusega kell 11 Pikki tn 13a Toila Ida-Virumaa

LAHTISTE USTE PÄEVA.

Kutsume külla tudengeid, kes soovivad leida kohta eneseteostuseks nii elus kui töös.

Kohtumine vallavalitsuses kell 11. Toila Keskool, AS Viru Rand, Oru park.

Vali Toila - see on investering enda tulevikku!

Miks valida Toila vald? Toila vallavanem Bruno Uustal:

1. Eesti keelne ja eesti meelne elukeskkond;
2. Soodne asend maakonnakeskuse Jõhvi (12 km) ning Kohtla-Järve, Ahtme ja Sillamäe suhtes;
3. Hea ühendus Tallinna, Tartu, Narva, Rakvere ja Pärnuga;

Klassikalise filoloogia list

List - ut.klassik on mõeldud ülikooli klassikalise filoloogia üliõpilastele, magistrantidele ning õppejõududele, aga ka kõigile teistele, kel on huvi klassikalise filoloogia ning antiikkultuuri vastu. Listi esmärgiks on erialase informatsiooni vahendamine ja kiirem levik ning potentsiaalselt ka erialase diskussiooni võimaluse pakkumine.

EELK Tartu Ülikooli kogudus teatab:

Meie koguduse jumalateenistused toimuvad:

31. mail kell 11.15 nelipüha ja konfirmatsioon Toomkiriku varemte va-

Ülikooli 18, ruum 137
Tartu EE2400
E-post: ajaleht@ut.ee
Faks: 37 27 465 440

arhailise, klassikalise ja hellenistliku kunsti paremate tööde kipsist jäljendid.

Piibliained gravüürid 16.-19. sajandist "Armasta oma ligimest nagu iseennast".

Ekskursioonid aulasse ja kartserisse.

Zoologiamuuseum

Vanemuise 46

http://www.ut.ee/BGZM

K-P 10-16

Info 465 833

Püsinäitus: lindude saali rõdul linnununade näitus.

Näitus: "Austraalia".

Geoloogiamuuseum

Vanemuise 46

http://www.ut.ee/BGGM/

K-L 10-16

Info 465 839

Ekspositsioon inimese evolutsioonist.

Botanikaaed

Lai 40

E-P 10-17

Info 432 643

Näitus: "Pilk Austraalia loodusele" (taimed, herbaarlehed, looduspildid).

Raamatukogu

Raamatunäitus: prof Hans Trassi publikatsioonide näitus "Hans Trass 70", "Edzard Schaper 90".

Näitused: Saskia Kasemaa maalid, Tartu Kultuuriülikooli kevadnäitus "Maal ja graafika", Konrad Mäe stuudio kevadnäitus", TÜ maaliosakonna I kursuse tudengi Kärt Putki maalid.

Raamatumuuseum

Näitus "Eesti kodu".

E-R 12-15.

Spordihoones

TÜ teaduskeskuse Ahhaa ja Soome teaduskeskuse Heureka ühisnäitus spordihoones Ujula 4. 17. maist 30. juunini iga päev 10-18.

Sissepääs eelkooliealistele tasuta, kooliõpilastele ettetellimisel gruppis 20 krooni. Üksikpiletid õpilastele 25, täiskasvanuile 30 krooni. Soovitav piletid ette tellida tel 375 676.

4. Arenenud infrastruktuur (keskkool, lasteaia, klubid);

5. Kaunis loodus ja mererand;

6. Arenev ettevõtlus, puhkemajandus ja turism;

7. Võimalused elamispinna muretsmiseks (ostmiseks, ehitamiseks, üürimiseks (korterid ja individuaalelamud);

8. Turvaline elupaik ja soodne koht laste kasvatamiseks;

9. Kõrgeima tööhõivega vald maakonnas;

10. Hea valik töökohti: valla asutustes (haridus, kultuur, sport, tervishoid, sotsiaal), ettevõtluses (majandusspetsialistid), maakonnakeskuses riigiasutustes (juristid, keskkonnakaitse).

matsiooni vahendamine ja kiirem levik ning potentsiaalselt ka erialase diskussiooni võimaluse pakkumine.

Lähem info listi kohta klassikalise filoloogia õppetooli koduleheküljelt:

http://www.ut.ee/klassik/list/.

hel väljas. Teenistuse järel etendab trupp "Sagar" killukest R. M. Rille raamatust "Mäestikuõhk".

Nr. 21 (1933)

Reede,
5. juuni
1998

Ilmub 1948.
aastast

Hind 2 krooni

Universitas Tartuensis

“Kardinaalseid muudatusi pole ette näha”

Esmaspäeva hommikul viis minutit enne rektoraadi koosoleku algust. Rektor professor Jaak Aaviksoo, mis mahub rektori esimese päeva sisse?

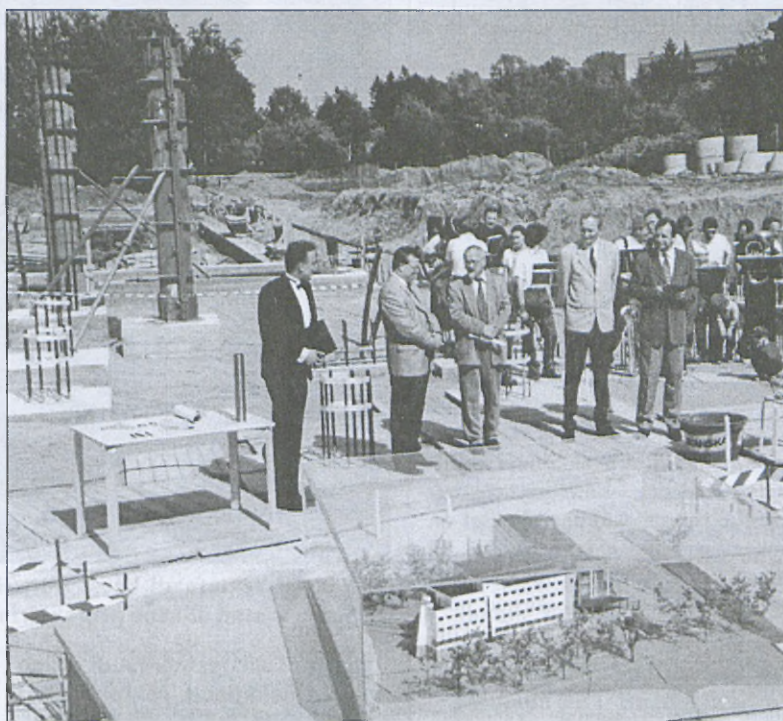
Jõudsin hommikul enne kella üheksat füüsihahoonest läbi käia ja mõned oma asjad kaasa võtta. Mõne hetke pärast alustame koos õppeprorektori, I prorektori ülesannetes oleva prof Volli Kalmu, arendusprorektori prof Hele Everausi ja avatud ülikooli prorektori prof Teet Seenega arupidamist selle üle, millised võiksid juhtkonna järgmised sammud olla. Pärast seda ja kohtumisi pearaamatupidaja, rahandusosakonna juhataja, kantsleijuhataja ja mitmete teistega on vaja ette valmistada mõned dokumendid, mis muutunud olukorra fikseeriks.

Üldisemas plaanis tuleb jätkata täpselt sealt, kus eelmise rektoraadi tegevus pooleli jäi. Kardinaalseid muudatusi ette näha pole, peab samas suunas edasi minema.

Mis prorektoritesse puutub, siis haldusprorektori ametikohta uues rektoraadis pole, ilmselt see jääbki nii. Tundub, et pärast konsultatsioone oma kolleegide ja dekaanidega ning üliõpilaskonna valitsuse esimehega näib see lahendus vastuvõetav olevat. Loodan selle küsimusega toime tulla sellel nädalal. Pinged, sõltumata isikust, kes seda kohta täita võiksid, ükskõik mis nimest on juttu olnud, on selle ümber palju tolmü üles keerutanud.

Selleks et lasta inimesel, kes seda kohta täitma hakkab, rahulikult tööd teha, oleks kõige parem, kui see oleks n-ö depolitiseeritud. Arvan, et kui Riho Illak soostub, võiks ta majandusdirektorina jätkata.

Kolmapäeval osakonnajuhatajate koosolekul tutvustas rektoraat oma koosseisu ning muudatusi vastutusalade ümberjaotustes, millest lähemalt järgmises UTs.

31. mail pandi nurgakivi prekliiniliste õppeainete õpetamiseks ehitavale biomeedikumi hoonele, mida finantseeritakse Eesti riigieelarvest ja Maailmapanga laenust.

“Rektoriraamat”

on prof Peeter Tulvistelt ilmunud publitsistikaraamat, mis sisaldab artikleid, sõnavõtte ja temaga tehtud intervjuusid.

Eile esitles prof Peeter Tulviste Toomkiriku varemetes raamatut “Ülikooli naljad”.

Doktori- dissertatsioonid

TÜ Kirjastuselt ilmus aastail 1991 - 1997 ülikoolis kaitsnud raamat doktoriväitekirjade loeteluga.

Mälestustahvel Ungari professoritele

avatakse täna kell 16 peahoone aula ees. Avakõne peab rektor prof Jaak Aaviksoo. Avamisel viibib ka Ungari Vabariigi Helsingi Kultuuri- ja Teaduskeskuse juhataja.

TÜ Sihtasutuse juurde loodi majandusteaduskonna allfond

29. mail asutati majandusteaduskonna päeva ürituste raames Tartu Ülikooli Sihtasutuse juurde majandusteaduskonna allfond, mille eesmärk on koguda ja vahendada annetusi ning toetusi majandusteaduskonnale.

Allfondi statuudile kirjutasid alla majandusteaduskonna dekaan Jüri Sepp, majandusteaduskonna vilistlaste mitmetulundusühingu “Hermes” esimees

Siim Kallas ja Tartu Ülikooli Sihtasutuse juhatuse esimees Margus Ots.

Fondi laekuvate vahendite kasutamise üle hakkab otsustama komisjon, kuhu kuuluvad allfondi asutajate ning ka toetajate esindajad.

“Loodav majandusteaduskonna allfond on Sihtasutuse esimeseks erialafondiks ja sellised fondid on kavas luua ka teiste teaduskondade toetamiseks.

Paljud ülikooli vilistlased on avaldanud soovi toetada *alma materit* ja eeskätt soovivatse toetada oma erialaga seotud ettevõtmisi. Just erialafondid on vilistlastele võimaluseks toetada oma eriala ja oma teaduskonna edendamises sõna sekka õelda,” selgitas erialafondide loomist sihtasutuse juhatuse esimees Margus Ots.

konna jaoks on eriti hinnatav koostöö õigusteadlastest, matemaatikutest ja psühholoogidest autoritega.

Ajaloomuuseumis esitleti esma-trükina ilmunud ühtse sarja 17 õppevahendit 21-lt autorilt ning 5 täiendust ja paranduste kordustrükki 6-lt autorilt.

Dots Villem Tamm

Esitleti õppekirjandust

Majandusteaduskonna päeva kavva kuulub kindlalt ka teaduskonna õppejõudude poolt või siis nende osalemisel ilmutatud õppe- ja teaduskirjanduse väljapanek. Majandusteaduskonna õppevahendite ühtsele sarjale pandi alus kolm aastat tagasi toimunud analoogilisel päeval. Praeguseks on sarja raames kokku ilmunud 54 õppeva-

hendit, neist käesoleval aastal 22.

Märkimist väärib siinkohal sellest aastast juurduma hakkav uus strateegiline suund. Teaduskond püüab oma õppevahendite ettevalmistamisel ja avaldamisel teha tõhusat koostööd teiste teaduskondade autoritega. See võimaldab paremini ära kasutada ülikooli kui terviku eeliseid. Majandusteadus-

TÜ Sihtasutus tutvustas ennast tartlastele

Kolmapäeval, 27. mail toimus Tartu Ülikooli Sihtasutuse laevasõit Emajõel, kus osalesid Tartu Linnavalitsuse ja Tartu Ülikooli juhtkonnad, Tartu ettevõtjate esindajad ning Tartu Ülikooli Sihtasutuse usalduskogu, investeerimiskomitee ja juhatuse liikmed. Laeva pardal toimunud koosviibimise eesmärgiks oli sihtasutuse tegevuse tutvustamine Tartu linna juhtidele ja linna ettevõtjatele.

Samas kirjutasid Tartu linna pea Roman Muger ja Tartu Ülikooli Sihtasutuse usalduskogu esimees Jaan Männik laeva kaptenisillal alla pöördumisele kõigi tartlaste poole toetada Tartu Ülikooli Raefondi.

“Hariduse toetamine pole mitte ainult riigi ja suurettevõtete asi. Tartu Ülikooli Raefondi kaudu saab iga tartlane hariduselule oma panuse anda, mis toob tulevikus kasu nii ülikoolile, linnale kui ka annetajale endale,” selgitas Sihtasutuse usalduskogu esimees Jaan Männik.

Tartu Ülikooli Raefond on Tartu linnavalitsuse poolt 1997. aasta sügisel Tartu Ülikooli Sihtasutuse juurde asutatud linna stipendiumifond, millest makstakse stipendiume Tartust pärit üliõpilastele ning preemiaid Tartuga seotud teadus-, õppe- ja arendustöö eest. Stipendiumitaotlused ja taotlused preemia määramiseks tuleb esitada iga aasta 1. novembriks.

Linnavalitsus, ülikooli juhtkond, ettevõtete ja sihtasutuse esindajad laevasõidul Emajõel, kus kirjutati alla ka pöördumisele kõigi tartlaste poole toetada TÜ Raefondi.

Jaak Nilsoni fotod

Loengud

“Telekommunikatsioonist, kaasaegsest meediast ning seal kehtivaist looduseadustest (ka krooniga seotust)”

11. juunil J. Liivi tn 2 õppehoones.

Lektor dots Aavo Otsa (TTÜ raadio- ja sidetehnika instituut).

TÜ Sihtasutuse juurde loodud majandusteaduskonna allfondi statuudile kirjutasid alla (vasakult) dekaan prof Jüri Sepp, sihtasutuse juhatuse esimees Margus Ots ja teaduskonna vilistlaste mitmetulundusühingu “Hermes” esimees Siim Kallas.

TARTU ÜLIKOOI NÕUKOGU

26.mail

KINNITATI TÕ 1997.
AASTA ARUANNE

Rektor prof Peeter Tulviste ütles aastaaruannet kommenteerides, et 1997. aastal pöörati õppe- ja teadustöö kõrval varasemast suuremat tähelepanu ühiskonna teenimisele. Suurema tähelepanu osaliseks said sellised valdkonnad, mida eelnevatel aastakümnetel polnud olemas või olid sootuks teistsugusel kujul, nagu näiteks diplomaatia, omavalitsuspoliitika, regionaalpoliitika, õppejõudude osalemine ühiskonna mitmesuguste tahkude ümberstruktureerimisel alates seadusandlusest ja lõpetades teravhoiustustemiga kõrghariduse ja ülikoolini välja. Ülikooli ja ühiskonna vahendaja kuratooriumi kõrvale loodi eelmisel aastal veel sihtasutus ja vilistlaskogu. Juunikuu nõukogus võeti vastu uuendatud arengukava, novembrikuu nõukogus ülikooli regionaalprogramm. Septembris loodi koos TTÜ, EPMÜ, TPÜ ja Turu Ülikooliga Sihtasutus Ülikoolide Keskus Saaremaal. Aprillis asutati Türi Kolledž.

Õppetöö poolel rõhutas rektor avatud ülikooli ja täienduskoolituse ühendamist ning mitmete uute õppekavade loomist. Väga oluliseks pidas rektor tehnoloogia keskuse asutamist, Füüsika Instituudi ühinemist ülikooliga, samuti ülikooli infosüsteemide arendamist.

Eelmisel aastal töötati välja sihtasutuse TÕ Kliinikumi asutamisotsus ja põhikiri. Lõplikku lahendust kliinikumi probleemide ei ole veel leitud.

Kuna maailmas hakkab välja kujunema ülikoolidevaheline tööjaotus ning tõeliste ülikoolidena jäävad püsima need, mis suudavad midagi pakkuda ka väljastpoolt oma riigi õppuritele. Seepärast peab ka ülikooli internatsionaliseerimine eraldi tähelepanu all olema.

Riigieelarve valmistas eelmisel aastal ülikoolile pettumuse, järgmine aasta peaks rektori arvates selles suhtes parem olema. Uus lahendus on leitud pangalaenu näol. Ülikooli eelarve kohta on olnud nii kriitikat kui positiivseid arvamus, kuid rektori arvates on eelarve seekord paremini lahti kirjutatud kui varasemad. Suurenenud on ülikooli omateenitud vahendid, eelmisel aastal moodustas see osa juba 28%.

Riigikontrollilt sai ülikool eelmisel aastal üldiselt positiivse hinnangu. Riigikontrolli soovitusel loodi ka sisekontrolli osakond.

Jätкус chitustegevus, haldusstruktuuride korrastamine, tulemuslikum töö oli üliõpilaskülal. Loodi kinnisvarade osakond, millega liideti majandusosakond ning chituskorralduse osakonna chitusjaoskond.

I prouektoru prof Toivo Maimetsa ettekande põhipunktid on toodud

Tänu
Autasustamisi

Rektor õnnitles 70. sünnipäeva puhul emeriitprofessor **Hans-Voldemar Trassi** ning tänas teda pikaajalise ja kohusetundliku töö eest ülikoolis.

65. sünnipäeval autasustati eeskujuliku töö eest raamatukogu vanembibliograafi **Malle Suurvälja** ja 60. sünnipäeval hoiuosakonna juhatajat **Kulla Jentsoni** ülikooli väikese medaliga.

50. sünnipäeva puhul pälvis tänukirja pikaajalise eduka töö eest matemaatilise statistika instituudi juhataja, dotsent **Tõnu Kollo**.

Rektor avaldas tänu Tartu üliõpilasmängude eduka korraldamise eest organiseerimiskomitee esimehele, haldusprorektor **Riho Illakule**.

eelmise UT intervjuus, prof Teet Seene omad täna ilmuvas intervjuus.

Rahandusosakonna juhataja Mauri Miidla kommenteeris majandusaasta aruannet.

Auditiuriotsuses TÕ raamatupidamise aastaaruande kohta on öeldud, et see väljendab kõigis olulistel lõikudes õigesti ja õiglaselt TÕ finantsolukorda.

Nõukogu kinnitas ülikooli 1997. aasta koodeklarve täitmise aruande.

NÕUKOGU VALIS 9
AUDOKTORIT

Kuna ülikooli nõukogu otsuse põhjal võib käesoleval aastal valida audoktoriks kuni 10 isikut, aga oli esitatud 11, pöördus ülikooli valitsus selle küsimuse puhul nõukogu akadeemilise komisjoni poole. Komisjon oli seisukohal, et teaduskondade poolt esitatud kandidaatidest tuleks reeglina valida audoktoriks kuni üks, erandina kuni kaks; füüsika-keemia- ja arstiteaduskonna dekaanidel palus komisjon järjestada oma kandidaadid pingeritta. Komisjon tegi ettepaneku, et audoktorite valimisel on nõukogu igal liikmel kuni 10 häält. Et osutada valituks, peab kandidaat saama üle poole häälletamisel osalenud nõukogu liikmete häältest. Juhul kui kõik kandidaadid saavad üle poole liikmete häältest, osutub mittevallituks kõige vähem häält saanud kandidaat. Füüsika-keemiateaduskonna dekaani esitatud pingereas oli esimene prof E. Sigmund, võrdsele teisel kohal prof M. C. Zerner ja prof L. Engström ning viimasena Texase ülikooli prof Jaan Laane. Arstiteaduskonna dekaan nimetas oma teaduskonna kandidaatidest esimeseks Tampere Ülikooli emeriitprof Mauri Isokoski ja teiseks Helsingi Ülikooli prof Martti Marvola.

Audoktoriteks valis nõukogu Göttingeni Ülikooli akadeemilise direktori, *dr phil Gert von Pistohlkorsi* (esitas majandusteaduskond), Kopenhageni Ülikooli prof **Bengt Saldini** (kehakultuurit), Haifa Ülikooli prof **Michael Heltzeri** (usut), endise Vabariigi Valitsuse peaministri eksiilis Vabariigi presidendi ülesannetes **Heinrich Margi** (õigust), helilooja **Arvo Pärdi** (sotsiaalt), Florida Ülikooli prof **Michael C. Zeneri** (füüsika-keemiat), Brandenburgi Tehnikaülikooli rektori prof **Ernst Sigmundi** (füüsika-keemiat), Uppsala Ülikooli emeriitprof **Lorentz Engströmi** (füüsika-keemiat) ja Tampere Ülikooli emeriitprof **Mauri Isokoski** (arstist).

PROFESSORI VALIMINE

Üldzoologia professoriks valiti üldzoologia professor, bioloogiadoktor **Jüri Kärner** (41:2).

(Järgneb)

3. juunil tähistas oma 75-aastast juubelit kehakultuuriteaduskonna naisvõimlemise osakonna üks loojaid, kauaaegne õppejõud **HILJA TIDRIKSAAR**.

Õnnitleme!

Kehakultuuriteaduskond

Viis aastat õppeprorektorina

INTERVJUU PROREKTOR PROFESSOR TEET SEENEGA

□ Eelmise rektoraadi koosseisust jätkab õppeprorektor professor Teet Seene avatud ülikooli prorektorina.

Küsin Teilt samamoodi nagu ametist lahkunud rektorilt ja I prouektorilt - kuidas hindade kokuvõttlikult oma mitme aasta prouektoritööd? Millega ise rahule jääte?

Kui ma 1993. aasta esimesel tööpäeval 11. oktoobril oma kabinetti astusin, oli seal rahulik ainult paari esimese tunni jooksul. Samal päeval tuli mul kokku puutuda paljude küsimustega, millega varem polnud üldse tegelnud või millele polnud isegi mõelnud. Nii teaduskondade juhid kui mitmed teised õppejõud pärisid, kuidas üht või teist küsimust lahendada, kuidas otsustada. Mulle tundus, et demokraatlikus riigis ei saa ju üks või kaks inimest otsustada, kuidas teatud probleem peab lahendatud olema, koguni nii komplitseeritud ja muutuvats protsessis nagu seda on õppetöö.

Sellest esimesest päevast peale sai mulle selgeks, et kõige rohkem on vaja ülikooli sees välja töötada mitmesuguseid õppetööd reguleerivaid dokumente. See töö on olnud pidev. Vahepeal hakkas tunduma, et põhitoõ on juba tehtud. Töötasime välja õppekorralduse eeskirja, uue teaduskraadide põhimääruse, kutsekraadide põhimääruse, rakendasime õppeinfosüsteemi uue kontseptsiooni, koos teiste avalik-õiguslike ülikoolidega küllalisüliõpilasena õppimise eeskirja, üliõpilasnõustamise projekti, igal aastal muutub mingil määral vastuvõtuetskiri jne.

Kõige tähtsam on, et regulatsioon toimiks, et see ei jääks elule jalgu. Kuigi me neid dokumente pidevalt täiendame ja parandame, läheb elu Eestis niivõrd kiiresti edasi, eriti meie ülikoolis, et igal aastal on jälle midagi muuta vaja. Seda tööd ei tee ma loomulikult ükski, vaid koos inimestega, kes suudavad nende probleemidega tegelda koguni oma akadeemilise töö kõrvalt.

Väga oluliseks pean magistri- ja doktoriõppe korraldiku käivitumist. Kuigi magistrante ja doktorante võeti ka varem vastu, puudus nende õpe sõna otseses mõttes. Doktorioõppes on umbes 25 protsenti õppetööd, ülejäänud osa teadustööd. Just esimene pool oli vaja sisse viia. Siin tuli arvestada teaduskondade eripära ja leida teatud raamide jaoks ühisosa.

Juurde on tulnud ka uusi tegevusvaldkondi, nagu aina suurenev ja kiiresti muutuv välisüliõpilaste osa. Algul olid neid vaid mõnikümmend, praegu aga

ligi 400. Nendega on seotud täiesti erilaadne töö - majutusprobleemid, reklaam, et nad üldse Tartu Ülikooli oskaksid tulla jms. Need ajad on möödas, kus Eesti oli viimase kümnendi algul atraktiivne ning siia tuldi enamasti midagi ette teadmata.

Ülikoolis oleme vahepeal väga tähtsaks hakanud pidama ühiskonna teenimist ning selles valdkonnas suutsime kujundada uue õppevormi nagu avatud ülikool, mis on tegutsenud kaks aastat ja mida on vaja veel palju edasi arendada.

Põhilised raamid on õppetöös paika pandud, aga õppetöö on nagu Tallinna linn, mis kunagi valmis ei saa. Arvan, et professor Kalmul on õppeprorektorina väga palju ära teha. Kindlasti tuleb mitmeid muudatusi teha seoses Euroopa Liitu astumisega, nagu näiteks meil käivitunud 4-aastases bakalaureuseõppe, 2-aastases magistriõppe ja 4-aastases doktoriõppe programmis.

Millised tööd pooleli jäävad?

Lõpule ei suutnud ma viia ingliskeelsete õppekursuste väljatöötamist ning aineprogramme. Praegu on ainult dotsent Olev Must selle Balti õpingute programmi sisse viinud. Seda tuleb väga tugevasti arendada. Sellel aastal saime esimest korda ka Balti õpingute programmile toetust. Kui me ingliskeelseid kursusi ei võimalda, ei tule enam välisüliõpilasi. Eesti kultuuri ja ajalugu õppivad välisüliõpilased nagunii õpivad eesti keelt ning saavad hakkama, aga tulla mingit eriala eesti keeles õppima on hoopis raskem ning sel pole mõtet. Inglisekeelsete kursuste sisestviimisel pole küll emakeelele ohtu.

Kui palju Te oma teadustemaga prouektoriameti kõrvalt tegelda jõudsite?

Algul arvasin, et võib-olla suudan siin oma prouektorikabinetis pärast laborist tulemist artikleid kirjutada. Varsti sai selgeks, et olin asju üsna valesti ette kujutanud. Lohutasin end sellega, et pean algul kohanema ega suuda sellises pinges teadustööd jätkata.

Mida aasta edasi, seda rohkem nägin, et kõige vähem oli mul tööd esimesel aastal, kõige rohkem praegu. Kohustusi on aina juurde tulnud, ka väljastpoolt ülikooli. Teadusega ma olen siiski tegelnud, mõned artikleid on ilmunud, 9 magistranti on oma töö ära kaitsnud, üks kaitses võib-olla aasta lõpuks, ja 5 doktoranti on ka. Minu juhendamine pole olnud muidugi selline, nagu oleks pidanud olema. Kõige rohkem on kan-

Professor Teet Seene on sündinud 15. juulil 1940. aastal Pärnus. Meie ülikooli kehakultuuriteaduskonna lõpetas 1966. aastal, samast aastast on ta töötanud ülikoolis, algul veesportidateedris, 1974. aastast lihaslilituse laboris, seejärel sportifüsioloogia kateedris, olnud labori juhataja, 1992. aastast funktsionaalse morfoloogia korraline professor. 1993. aastast prouektor.

1974. aastal kaitses kandidaadiväitekirja "Vee ja elektrolüütide renasalsed ja ekstrarenaalsed kaotused ning hormonaalne regulatsioon kehalisel tegevusel", 1988. aastal doktoriväitekirja "Skeletilihase kontraktiilsete valkude uuemine kõrgenenud funktsionaalse aktiivsuse puhul". T. Seene on täiendanud end aastani 1989 Moskva, Kiievi, Novosibirski ja Leningradi ülikoolides, 1989. aastast Soome, Rootsi, Norra, Taani, Hollandi, Saksa ja USA ülikoolides.

Abielus, kahe poja isa ja ka vanaisa.

natanud minu enda akadeemiline tegevus. Need inimesed peavad olema üliandekad ja võimekad, kes suudavad edukalt administraatori- ja teadlase töö ühitada.

Ülikooli huvide realiseerimiseks tuleb väga palju kokkuleppeid saavutada, mis ju välja ei paista, aga võtab rohkesti aega, kui on vaja kooskõlastada kümne teaduskonna, paljude õppejõudude ja instituutide ja teistega. Tuleb arutada, vastastikkü arvamused ära kuulata, kompromisse leida jne.

Mis on Teie teadusvaldkond?

Minu juhitava spordibioloogia instituudi üldine teema on adaptatsioon kehalisele tegevusele. Minu konkreetne valdkond on skeletilihase erinevates kiududes toimuvate muutuste uurimine kehalisel tegevusel ja mõnede müopaatia vormide puhul. Kõige meeldivam minu viimase aja teaduslikus tegevuses on olnud see, et kuigi olen nagu teadusest väljas olnud, on pakkunud kirjutamist sellised kirjastused nagu Springer Verlag ja Plenum Press. See on ainult piisake merre, rahulolematuse oma soovide mitterealiseerimisega teaduses on siiski suur.

Teie jääte rektor Peeter Tulviste meeskonnast ainsa prouektorina ametisse, täpsemalt avatud ülikooli prouektoriks. Mis jääb Teie vastutusalasse veel?

Lapsekingades avatud ülikooliga on seotud ka **täienduskoolitus**, mida on vaja veel kõvasti kaasajastada. Korralikuks avatud ülikooli käivitamiseks ja distantsoõppe rakendamiseks on tarvis kaasagset aparatuuri ja vahendeid, mida meil on ainult osaliselt. Minu vastutusalasse jääb ka **arvutigraafika osakond**. Arvutigraafika on olnud üks minu nõrkusi, mulle meeldib loengutel värvikaid ja kujukaid materjale näidata. See pisik oli mul väga kaua sees, prouektorina sain seda realiseerima hakata ja praegu töötab meil küllaltki korralikult vastav teenistus. Ükskõik kuidas seda valdkonda edasipidi ka nimetada, kas multimeediaks või muuks, aga ainult sel baasil saame hakata rääkima kaasagsest kaugkoolitusest, viies läbi arvuti- ja telekonverentse jpm. Televisiooni ja raadio abil saaks meie õppetööd üle kogu Eesti suunata ning nii pole vaja õppijatel alati paariks päevaks Tartusse sõita. Kolmandaks jääb minu valdkonda **regionaaltegevus**.

Kõige meeldivamaks osaks viimase viie aasta tööst pean kohtumist abivalmis ja sõbralike inimestega kogu ülikoolist. Täna kõiki meeldiva koostöö eest!

Küsis Varje Sootak

Ajakirjanduse osakonna päev

Ajakirjanikuks ning suhte- ja teabekorraldajaks

22. mail peetud ajakirjanduse osakonna päeva avas emeriitprofessor **Juhan Peegel**, kes rõhutas oma tervituses, et mida vabam on ajakirjandus, seda suurem on ajakirjanike vastutus.

Osakonnast tegi ülevaate selle praegune juhataja dotsent **Epp Lauk**. Ülevaadet saab lühendatud kujul allpool lugeda. Järgnes Eesti Raadio ja ajakirjanduse osakonna koostöö-

lepingu allkirjutamine.

Seejärel läks sõna tudengitele, kes esitasid oma nägemuse Eesti ajakirjanduse hetkeseisust ning tutvustasid õppeotstarbelisi välis- sõite Saksamaale, Prantsusmaale ja Inglismaale.

Traditsiooni kohaselt kirjutasid rebased alla *Academica Journalistica* aukoodeksile ning jäädvustati end ühispiltidele.

Ajakirjanduse osakonna päev sai alguse maikuus 1980. Siis asutati *Academica Journalistica*, kiideti heaks selle aukoodeks ja sealt alates on igal aastal rebased seisusest lahkujad sellele alla kirjutanud. Nii et traditsioon on juba peaaegu sama vana, kui need, kes täna aukoodeksile oma allkirja annavad.

Aja jooksul on osakonna elus olnud palju suuri muutusi. Viimaste aastate suurim on kahtlemata **teise eriala** – avalikkussuhete ja teabekorralduse avamine 1996. aastal. Kuigi me endiselt räägime ajakirjandusosakonnast, ei ole osakonna päev nüüd enam hoopiski pelgalt ajakirjanduse eriala tähtpäev.

Uue eriala lisandumine on aga siiski ainult üks etapp osakonna arengus viimastel aastatel.

Viimase 7–8 aasta jooksul on loodud täiesti uus kvalitatiivne alus ajakirjanduse õpetamisele ning asutud välja arendama ka teise, Eesti jaoks täiesti uue eriala õpetamist.

Tahangi täna meie kõikide nimel tunnustada ja tänada Peeter Vihalemma selle tohutu töö eest, mis ta tegi ära ajakirjandusosakonna juhatajana.

Ajakirjanike ettevalmistamine

igavene probleem, mida tegelikult keegi mitte kuskil pole suutnud optimaalselt lahendada, näib olevat **küsimus teoreetilise ja praktilise õpetuse vahetusest**. Kumb on olulisem? Millele panna rõhk akadeemilises õppetöös, mis jätta hilisema täiendkoolituse hooleks?

Seejuures on ajakirjandus elukutsena ju pidevas ja tõesti kiires arengus ning muutumises, mille taustal on **omakorda ühiskonna muutuvad nõudmised ajakirjanduse suhtes**. Õpetus peab sellega suutma kaasas käia.

See tingib pideva vajaduse täiustada õppekava, kuigi see muudab igapäevase praktilise töökorralduse keerulisemaks.

Meie õppekava on **viimaste aastate jooksul oluliselt muutunud**.

Esimene murrang oli seotud Moskva õppekavast loobumisega ja õigusega koostada see ise. Kadusid kõik nn punased ained, juurde tuli praktilist õpetust. Esialgu jäi siiski alles üld-filoloogiline taust.

Üleminekuga sotsiaalteaduskonda sai valdavaks **sotsioloogiline suunitus** nii õppeainetes kui teaduslikus uurimistöös. Kirjandused jäid õppekavast välja, vähenes võõrkeelte osatähtsus. Ka praktiline kallak süvenes.

Paistab, et hakkame jälle **uude faasi jõudma**: ajakirjandus on seesiselt järjest enam spetsialiseerunud, on tulnud uusi ameteid, nt küljetoimetaja, mis nõuab **spetsiifilist koolitust**.

Teisalt oodatakse ajakirjanduselt järjest rohkem ka ühiskonnas toimuva analüüsi, mõtestamist. See kõik nõuab sügavamat teoreetilist ettevalmistust, meetodilist alust analüüsioskuse kujundamiseks.

See omakorda **tingib teoreetiliste ainete osakaalu suurenemise**. Esimene uudis selles osas on järgmisest semestrist algav kursus "Sissejuhatus filosoofiasse", mis on kohustuslik nii ajakirjanduse kui avalikkussuhete ja teabekorralduse erialal.

Osutaksin nüüd veel ühele asjaolule, mille tähtsus õppetöö efektiivsuse seisukohast on äärmiselt oluline.

Need on **õppevahendid**, mis osakonna õppejõud on viimase viie aasta jooksul koostanud, kirjutanud, tõlkinud ja välja andnud. Seda on rohkem kui kõigi varasemate aastate jooksul kokku. Ja lisa on tulemas. Paljud neist raamatutest on kasutusel ka täiendkoolituses ning teisteski õppeasutustes (TPÜs, Concordia Ülikoolis), nende vastu on suur huvi praktiliste ajakirjanike hulgas.

Õppekava muutmine, õppeainete sisulise koormuse suurenemine ja

üliõpilaste iseseisva töö mahu kasv toovad muidugi kaasa hulgaliselt probleeme nii üliõpilastele kui

Õppejõududele.

Siin on samuti tähtis teada üksteise muresid ja püüda ühiselt lahendusi leida.

Nõudmised õppetöö kvaliteedile ja õppejõudude kvalifikatsioonile üha kasvavad. Meie osakonnas on praegu viis põhikohaga õppejõudu ja kaks teadurit, kes teevad ka õppetööd. Sellele lisaks on 12–14 õppeülesande täitjat. Ma ei pea normaalseks, et üle poole õppetööst tehakse väljastpoolt ülikooli palgatud tööjõuga, kellest väga üksikuid on akadeemiline kraad ja kelle töö kvaliteeti on väga raske kontrollida.

Teatavasti peavad kõik õppejõud tegelema pidevalt teadustööga, neil on teadusprojektid, mida nad juhivad ja mille eest vastutavad. Selle kõrval kirjutatakse õpikuid ja koostatakse muid õppevahendeid. Erialane koormus on seega suur. Paraku pole saladus, et **normaalseks äraaelamiseks** ja oma kvalifikatsiooni säilitamiseks tuleb paljudel teenida teine palk väljaspool ülikooli. (Magistrikraadiga lektor teenib meie osakonnas Eesti keskmise palga miinus maksud).

Ülikooli palgapoliitika on vähemalt meie osakonna pannud olukorda, kus on äärmiselt raske leida kõrge kvalifikatsiooniga õppejõude. Ajakirjanduses, veelgi enam aga avalikkussuhete alal hinnatakse korralikku kvalifikatsiooni kroonides kolm-neli korda kõrgemalt kui ülikoolis. Mis siis stimuleerib nägema tohutut vaeva akadeemilise kraadi saamiseks ja enda ettevalmistamiseks õppejõuks?

Õppejõudude aastatepikkune probleem, millele lahenduse toob ehk alles sotsiaalteaduskonna uue õppekorpuse valmimine Tiigi tänavas, on **töötingimused**. Meil ei ole normaalseid tööruume ega ka piisavalt tehnilisi vahendeid (arvuteid, paljundust, printereid). Kogu töö, mis on seotud õppetöö ettevalmistamise ja teadusega, teevad õppejõud praktiliselt kodus.

Missugune ettevõtte veel nõuab oma töötajatelt, et nad ostaksid oma raha eest tööpingi ja materjalid, paneksid selle kodus üles ja annaksid valmistoodangu ettevõttele, kusjuures tootmiskulusid ei kompenscerita?

Õppetöö muutumisega mitmekülgsemaks ja keerulisemaks, on tekkinud

□ Sotsiaalteaduskonna dekaan professor Jüri Allik ja Eesti Raadio peadirektor, vilistlane Ain Saarna on koostöölepingule alla kirjutanud.

Raamleping sätestab raadio ja ajakirjanduse osakonna koostöö põhimõtted. Eesti Raadio võimaldab ajakirjanduse osakonna üliõpilastel sooritada nii tutvumis- kui õppepraktikat, määrab igale praktikandile juhendaja, tasustab praktikatöö üldistel alustel kui tulemust kasutatakse ER programmis või muul osapooltele vastuvõetaval viisil, võimaldab üliõpilastel koostööprotokollis kokkulepitud ulatuses tasuta kasutada Eesti Raadio ja selle Tartu stuudio tehnikat ja tootmispidu nii praktika ajal kui ka bakalaureusetööde tegemiseks, samuti Tartu stuudio tasuta kasutamist osakonna õppetöös jne.

Ülikool tagab raadio eriala õpetamise nii kõrgel üldteoreetilisel tasemel kui võimalusega spetsialiseeruda raadioajakirjanikuks, võimaldab kaitsta bakalaureuse, magistri- ja doktorikraadi raadioajakirjandusest, korraldab koos Eesti Raadioga teoreetilise-praktilisi seminare, kasutab oma kontakte välisõppejõudude kutsumiseks ning võimaldab nende poolt tehtavas õppetöös täiendusõppe korras tasuta osaleda ka Eesti Raadio töötajatel, ülikooli õppejõud konsulteerivad Eesti Raadio toimetajaid ja toimetusi vastavalt vajadusele jne.

□ Eesti Raadio peadirektori asetäitja, vilistlane Mart Ummelas ütles, et tarmukad noored saavad raadios ikka tööd.

probleeme nii õppejõudude kui tudengite koormuse arvestamise ja optimaalse jaotamisega semestrite vahel ning semestri jooksul. Seetõttu on tõesti juhtunud, et mõnel semestril on koormus liiga väike ja mõnel jälle ei jõua kuidagi kõike ära teha, mis nõutakse.

Suuri probleeme on kursuse- ja lõputööde õigeaegse valmisaamisega.

Konkreetselt elukorralduse parandamiseks on lähemal ajal kavas proovida n-ö kuraatorite süsteemi. Idee on selles, et vähemalt esimesel kahel aastal oleks igal üliõpilasel teada kindel õppejõud, kelle poole ta võib oma muredega pöörduda, kes oskab anda nõu ja

aidata, kui tarvis. See peaks andma teatava kindlustunde, eriti kui ollakse alles õpingute alguses.

Teine idee on seotud üliõpilaste teadustööga ehk siis kursuse- ja bakalaureusetöödega. Osakonnas on kokku kümme erinevat teadusprojekti, kus üliõpilased kaasa lüüa saaksid. Sügisest alates on igal üliõpilasel võimalus oma uurimistöö teema nende projektide raames valida. Iga projekti juurde moodustatakse väiksemad töögrupid, juhendab see õppejõud, kes vastutab antud projekti täitmise eest. See peaks tagama järjepideva töö ja ka ülevaate sellest, kuidas asjad edenevad.

□ Väike aga töökas kollektiiv. Esireas emeriitprofessor Juhan Peegli kõrval paremal prof Marju Lauristin, lektorid Maarja Lõhmus ja Sulev Uus, vasakult esimene osakonna juhataja dots Epp Lauk ja vanemlaborant Katrin Lendok; taga vasakult assistent Aune Unt, vanemteadur Peeter Vihalemm, teadur Halliki Harro, vanemlaborant Maiu Reinhold ja endine assistent Meelis Somelar.

Jaak Nilsoni fotod

õnnitleme

Juunikuu juubilarid

Aleksandra Nedelina 07.06	75	Kulla Jentson	20.06	raamatukogu osak juhataja
Eduard Mutso 03.06	70	Tiiu Roosaar	30.06	hoonete hooldusteen valvur
Salme Vilde 09.06	65	Helle Jaaniste	16.06	55
Ülo Hussar 13.06	60	Helle-Evi Simovart	20.06	täppisteadute kooli metoodik
Malle Suurväli 13.06	60	Lembit Sossi	22.06	anatomia inst vanemlaborant
Hilja Namm 16.06	60	Kaarin Viirsalu	28.06	teoreetilise füüsika inst lektor
Eldur Kaara 07.06	60	Tõnu Kollo	01.06	raamatukogu pearmtk-hoidja
Linnart Mäll 07.06	60	Kersti Zilmer	05.06	50
Aili-Tiiu Kengsepp 13.06	60	Riina Kallikorm	07.06	matem statistika inst juh, dots
		Sirje Õunmaa	16.06	biokeemia inst vanemassistent
				sisekliiniku dots
				avaliku õiguse inst vanemlab

Eesti üliõpilaste riiklik teadustööde konkurss

Haridusministeeriumi korraldatav teadustööde konkurss on mõeldud Eesti ülikoolide bakalaureuse-, diplom-, magistri- või doktoriõppe üliõpilastele (töö esitaja peab töö esitamise ajal olema üliõpilane). Preemiad määratakse jooksva või eelneva kalendriaasta (1997, 1998) valminud tööde eest järgmistes valdkondades:

- täppisteadused,
- keemia- ja molekulaarbioloogia,
- tehnikateadused,
- arstiteadused,
- geo- ja bioteadused,
- põllumajandusteadused,
- sotsiaalteadused,
- humanitaarteadused.

Taotluse konkursil osalemiseks esitab üliõpilane.

Konkureerimiseks on vaja esitada:

- kirjalik taotlus sooviga osaleda konkursil, alla kirjutatud ja dateeritud taotleja poolt, milles on märgitud valdkond, kuhu töö esitatakse, kus ja millal on töö tehtud ning deklareeritud, et töö ei ole esitatud teistele konkurssidele;
- teadustöö eeskirjade järgi vormistatud ja köidetud uurimistöö, publikatsioon või mõni muu materjal töö kohta;
- ülikooli tõend esitaja kuulumise kohta üliõpilaskonnas koosseisu diplom-, bakalaureuse-, magistri- või doktoriõppes töö esitamise ajal, milles on märgitud ka õppeaasta;
- esitaja andmed: nimi, aadress, õppeasutus, eriala, telefoninumber (elektronposti aadress);
- võivad olla lisatud andmed juhendaja kohta ning juhendaja arvamus.

Töö esitatakse eesti keeles. Võõrkeelse

publikatsiooni esitamise puhul lisatakse eestikeelse referaati 2-3 lehekülge, mis vormistatakse ühte köitena artikli koopiaga.

Töö esitatakse Haridusministeeriumi teaduse ja ülikoolide osakonda aadressil Tõnismägi 9/11, Tallinn EE0100. Töid võib esitada 1. septembrist 15. oktoobrini 1998.

Preemiate arvu ja suuruse määrab konkursikomisjon eelarvest lähtuvalt. Konkursikomisjoni esimees on TTÜ professor Hiie Hinrikus, komisjoni kuuluvad kaheksa tunnustatud teadlast erinevatest valdkondadest ning Eesti Teadusfondi esindaja. Konkursi tulemused tehakse teatavaks 15. detsembriks. Auhinnatud tööd säilitatakse rahvusraamatukogus.

Ülle Hendrikson

Jaapani kalendrid leidsid omaniku

29. mail toimus ajaloomuuseumis Jaapani kalendrinäituse ankeetküsitluses osalenute vahel kalendrite loosimine, mida toimetaskid jaapani keele lektor Eri Myano, Sirje Üprus välissuhetest ning Mare Viiralt ja Heidi Maarja Melts ajaloomuuseumist (vt fotot).

Ankeetküsitluste põhjal selgus, et külastajad jäid väljapanekuga rahule ja ootavad Jaapani kalendrite näitust ka tuleval aastal. Näitus andis kõigile huvilistele võimaluse tutvuda jaapani omapärase kultuuriga ja nautida kalendrite head kunstilist ning tehnilist teostust. Külastajate lemmikkalendriks osutus firma SHISEIDO kalender, millel kujutati erinevaid kehamaalinguid. Palju hääli kogusid ka orhideekalender, kalender transpordifirmalt MARUBENI ja kunstikalender Earth Family.

Loosiõnn naeratas järgmistele ankeedile vastanud tartlastele:

Mall Elbing, Reelika Heina, Larissa Hirno, Marta Kanter, Tiina Konsen, Kalju Konsin, Johannes Kuiv, Külli Kõrgessaar, H. Kärsten, Anu Laansalu, Heili Luik, Kärt Mikli, Lia Murumägi, Sigrít Nuude ja Kriste Sõster, Marika

Oper, Ille Palm, Tiiu Põllumaa, Helju Pärtli, Elle Roosalu.

Õnnitleme Fortuuna soosikuid! Kalendrid ootavad oma uusi omanikke ajaloomuuseumis kõikidel tööpäevadel tel 465 671.

Lisaks oli võitjad veel Tallinnast, Mustveest, Narvast, Jõgevalt, Käsmust, Keilast, Sangastest ja Soomest Vanasta.

Heidi Maarja Melts

Tartu Ülikooli raamatupood soovitab:

Ernst Enno "Rändaja õhtulaul"

Eelmisel aastal ilmus kirjastuselt "Ilmamaa" eesti luuletaja Artur Alliksaare koguteos, mis saavutas lugejate seas suure poolehoiu. Nüüd on sama kirjastus välja andnud veel ühe eesti luuleklassiku esindusliku valikkogu - Ernst Enno "Rändaja õhtulaul". Suur osa luuletustest ilmub selles raamatus esmakordselt. Enno luule - see on ühtne arusaam maailmast, elust ja surmast,

mille taustpildiks on teosofiiline maailmavaade. Lugege Enno luulet ja te õpite tundma uut inimest, sest missugune on inimene ise, tema hing ja vaim, see-sugune on ka ta luule.

TÜ Raamatupood asub Tartus, Ülikooli tn 11. Avatud E-R 9-18, L 10-16.

TÜ liikmeskonnale kehtib 10%line hinnasoodustus!

UT

ilmub sel semestril veel 12. ja 19. kuupäeval.

Järgmisest ajalehest leiata ka 17. juunil õigus-, sotsiaal- ja bioloogia-geograafiateaduskonna lõpetajate nimed.

väitekirj

10. juunil kl 14.15 toimub Lossi 3-406 Indrek Jäätsa magistriröö "Setude etnilise identiteet" kaitsmine magister artium'i (etnoloogia) kraadi saamiseks. Juhendaja prof Elle Vunder, opponendid dr Ph Ants Viires ja ajalookand Paul Hagu.

10. juunil kl 16.15 toimub Lossi 3-406 Olev Tederi magistriröö "Põhijooni Vene bütsantinistikast ja Tartu Ülikooli roll selles XIX-XX saj algul (kuni 1918. aastani)" kaitsmine magister artium'i (ajalugu) kraadi saamiseks. Juhendaja prof Jüri Kivimäe, opponendid fil-kand prof Ljubov Kisseljova ja ajalookand dots Villu Tamul.

10. juunil kl 8.15 toimub Liivi 2-208 Tarvo Avaste magistriröö "Hajusandmebaaside juhtimise meetodid" kaitsmine magister scientiarum'i (informaatika) kraadi saamiseks. Oponendid on prof H-M. Haav ja dots A. Isotamm.

11. juunil kl 10.15 toimub Liivi 2-104 Härmel Nestra magistriröö "Polütüüpne funktsionaalne programmeerimine kategooriateoreetilistest alustest praktikasse" kaitsmine magister scientiarum'i (informaatika) kraadi saamiseks. Oponendid on dots U. Kaljulaid ja dots J. Pöial.

11. juunil kl 12 toimub Liivi 2-104 Artur Laksbergi magistriröö "On the Complexity of Grammatical Inference Models" kaitsmine magister scientiarum'i (informaatika) kraadi saamiseks. Oponendid on dots U. Kaljulaid ja dots M. Koit.

12. juunil kl 10 toimub Vanemuise 46-108 Peeter Laua magistriröö "Üldistatud kontekstivabad grammatikad" kaitsmine magister scientiarum'i (informaatika) kraadi saamiseks. Oponendid on prof M. Tombak ja teadur V. Vene.

12. juunil algusega kl 11.45 toimub Vanemuise 46-108 Jan Villemsoni magistriröö "Kuupgraafid ja nende üldistused tippudel transitiivsete permutatsioonigraafidena" kaitsmine magister scientiarum'i (informaatika) kraadi saamiseks. Oponendid on prof M. Tombak ja vanemteadur A. Buldas.

12. juunil algusega kl 13.30 toimub Vanemuise 46-108 Rainis Halleri magistriröö "James'i refleksiivsuskriteerium ja M(r,s)-võrratused" kaitsmine magister scientiarum'i (matemaatika) kraadi saamiseks. Oponendid on prof A. Kivinnuk ja dots L. Loone.

Germaani-romaani filoloogia osakonnas kaitsetakse magistrirööid:

11. juunil kell 12 keeltemajas aud 212 kaitses Erika Kärner magistrirööd teemal "Zur expressionistischen Symbolwelt in der estnischen Zeitdichtung", oponent külalisprofessor Claus Sommerhage.

Kell 13 kaitses samas Natalia Belinskaja magistrirööd teemal "Verbaler Ausdruck der Freude anhand der deutschen, estnischen und russischen Dramawerke der Nachkriegszeit", juhendaja prof Karl Lepa, oponent magister Anne Arold.

töö

Kohtla-Järve Ühisgümnaasium pakub alates 1. septembrist tööd inglise keele õpetajale. Kindlustatakse korter ja korralik lisatasu. Info tel 233 345 32, 233 777 81 või 250 59 384.

* * *

Koeru Vallavalitsus pakub tööd inglise filoloogile Koeru Keskkoolis. Lisateenimise võimalused lasteaias, Koeru Haridus- ja Kultuuriseltsis, tõlketööd jm. Võimaldame soodustingimustel korteri ning kommunaalteenuste eest tasumise. Info tel/faks 238 54 477, tel 238 54 380, e-post: KoeruKK@estpak.ee.

varia

Tartu Ülikooli vilistlastel on oma infolist!

Vilistlastele mõeldud listis UT.VILKOGU levib informatsioon Tartu Ülikooli vilistlaskogus toimuvast. Samuti saab listist teavet VK koondistes toimuvatest üritustest.

Kui soovite infolistiga liituda, siis saatke

info

aadressil listproc@lists.ut.ee tühja subjekt-reaga elektronkiri, mille sisuks on: SUBSCRIBE(tühik)UT.VILKOGU(tühik)Eesnimi(tühik)Perekonnanimi.

EELK Tartu Ülikooli koguduse teatab

Meie koguduse jumalateenistused toimuvad:

7. juunil kell 11.15 kolmainupüha.

muuseum

näitus

Ajaloomuuseum Toomemägi

http://www.ut.ee/REAM/

K-P 11-17

Info, ekskursioonide tellimine 465 671.

Ruumide üürimine: 465 675.

Kohvik on avatud kolmapäevast laupäevani 11-17.

Näitused: "Kingitused Tartu Ülikoolile", Tartu Ülikool ja Vabadussõda". Ekspositsiooni täiendus "17. sajandi Tartu Ülikooli alkeemiklaboratoorium ja laibalahkamine".

Uus näitus!

"Georg Kingisepp 100" ning "Surnud õpetavad clavaid". Näitus pälcapatoloogias.

Muuseumis on võimalik tutvuda videofilmidega ülikooli ajaloost ja tähtsündmustest: "Tartu Ülikool aastail 1919-1932", "Ülikool nõukogude okupatsiooniaastatel", "70 aastat eestikeelse ülikooli".

Kunstimuuseum Peahoone

http://www.ut.ee/REKL/muuseum.htm

E-R 11-16

Info 465 348

Püsinäitus: skulptuurid: kreeka arhailise, klassikalise ja hellenistliku kunsti paremate tööde kipsist jäljed.

Ekskursioonid aulasse ja kartserisse.

Zoologiamuuseum Vanemuise 46

http://www.ut.ee/BGZM

K-P 10-16

Info 465 833

Püsinäitus: lindude saali rõdul linnununade näitus.

Näitus: "Austraalia".

Geoloogiamuuseum Vanemuise 46

http://www.ut.ee/BGGM/

K-L 10-16

Info 465 839

Ekspositsioon inimese evolutsioonist.

Botaanikaai Lai 40

E-P 10-17

Info 432 643

Näitus: Võhaliised. 40 taksonit (liiki, sorti).

Raamatukogu

Raamatunäitus: prof Hans Trassi publikatsioonide näitus "Hans Trass 70", "Edzard Schaper 90".

Näitused: Saskia Kasemaa maalid, Tartu Kultuuriülikooli kevadnäitus "Maal ja graafika", TÜ maaliakademi I kursuse tudengi Kärt Putki maalid.

Raamatumuuseum

Näitus "Eesti kodu".

E-R 12-15.

Spordihoones

TÜ teaduskeskuse Ahhaa ja Soome teaduskeskuse Heureka ühisnäitus spordihoones Ujula 4. 17. maist 30. juunini iga päev 10-18.

Sissepääs eelkoolilastele tasuta, kooliõpilastele etetellimisel grupis 20 krooni. Üksikpiletid õpilastele 25, täiskasvanuile 30 krooni. Soovitatav piletid ette tellida tel 375 676.

Nr. 22 (1934)

Reede,
12. juuni
1998

Ilmub 1948.
aastast

Hind 2 krooni

Universitas Tartuensis

käskkiri

Rektor määratles prorektorite ja haldusdirektorite tegevusvaldkonnad

5. juunil kirjutas rektor alla kahele juhtkonna muudatuste käskkirjale. Esimeses määratletakse **prorektorite tegevusvaldkonnad, asendamise kord ja volitused** ning teises **haldusdirektori vastutusalala ja volitused**.

PROREKTOREID

on ülikoolis kolm: **õppeprorektor prof Volli Kalm, arendusprorektor prof Hele Everaus ja avatud ülikooli prorektor prof Teet Seene**.

Õppeprorektori ülesanne on välja töötada ja rakendada ülikooli hariduspoliitika, koordineerida õpetegevust, tagada selle tingimused ja tase, korraldada üliõpilaste vastuvõttu, ülikooli osalust rahvusvahelistes haridusprogrammides, stipendiumide ja õppimisvõimaluste vahendamist, koordineerida magistri- ja doktoriõppeprogrammide arendamist, leida võimalusi üliõpilaste akadeemiliste ja sotsiaalsete probleemide lahendamiseks jm õpetegevusega seonduv.

Ta vastutab rektori ja nõukogu ees õppetöö olukorra ning üliõpilaste nõustamise ja sotsiaalküsimuste lahendamise eest.

Õppeprorektorile alluvad ja on temale aruandekohustusel: õppe- ja üliõpilasosakond ning Pärnu ja Türi kolledž.

Õppeprorektor asendab rektori, arendusprorektori ja avatud ülikooli prorek-

torit. Teda asendab arendusprorektor või tolle äraolekul avatud ülikooli prorektor.

Arendusprorektori ülesannete hulka kuulub välja töötada ja rakendada ülikooli teaduspoliitika, juhtida ülikooli teadustegevust ja tagada selle tingimused ning teadus- ja arendustegevuse side ühiskonnaga, intellektuaalse omandi kaitse, valmistada ette ja juhtida ülikooli suuremaid arendusprojekte, kujundada ja realiseerida ülikooli välissuhtluse strateegia, juhtida informaatikaalast tegevust, arendada infosüsteeme, avalikkussuhteid ja teabekorraldust ja tegelda teiste teadusvaldkonda puudutavate küsimustega.

Ta vastutab rektori ja nõukogu ees ülikooli teadusliku konkurentsivõime ning arendus- ja informaatikaalase tegevuse eest.

Arendusprorektorile alluvad: teadus- ja arendusosakond, arvutuskus, teravishoiupunkt, teabetalitus, ajaleht UT, õppe- ja teadustöö arenduskoda, metro-labor, füüsika instituut ja tehnoloogiakeskus.

Arendusprorektor asendab õppeprorektori ja rektori õppeprorektori äraolekul. Teda ennast asendab õppeprorektor või tolle äraolekul avatud ülikooli prorektor.

Avatud ülikooli prorektor vastutab rektori ja nõukogu ees ülikooli pidevõppe edendamise eest. Tema ülesanne on välja töötada pidevõppe ideoloogia ja strateegia, juhtida ja koordineerida ülikooli tegevust avatud ülikooli raames, k.a distantsõpe taseme- ja täienduskoolituses, korraldada AÜ osalust vastavates rahvusvahelistes programmides, leida võimalusi AÜ õppurite sotsiaalsete probleemide lahendamiseks, arendada ülikooli regionaaltegevust jmt.

AÜ prorektorile alluvad: avatud ülikool, arvutigraafika ja õppetehnikakeskus.

Ta asendab arendusprorektori õppeprorektori äraolekul ja õppeprorektori arendusprorektori äraolekul. AÜ prorektorit asendab õppeprorektor või tolle äraolekul arendusprorektor.

* * *

Teine käskkiri määratleb

HALDUSDIREKTORI

vastutusalala ja volitused. See ametikoht ei ole valitav. Haldusdirektoriks on endine haldusprorektor **Riho Illak (UT intervjuu temaga ilmub järgmises lehenumbris)**. Haldusdirektor vastutab rektori ees ülikooli haldus- ja majandustegevuse eest. Tema ülesanne on korraldada ülikooli ehitus- ja remonditegevust ning juhtida vastavat arendustegevust, korraldada kinnisvara kasutamist, ülikooli vara haldamist jmt tegevus, sealhulgas ka arendada ülikooli liikmeskonna loomingulise, kultuurilise ja sportliku eneseteostuse võimalusi.

Haldusdirektorile alluvad: chituskorraldus, kinnisvarade, varustus-, kommunikatsioonitehnika, peainseneri- ja transpordiosakond, raamatupood, ülikooli kohvikud, Kesklinna ja Tamme apteek, linna spordibaasid ja Kääriku spordibaas.

Haldusdirektorit asendab kinnisvarade osakonna juhataja.

kommentaar

Rektor prof Jaak Aaviksoolt

Kõige rohkem on mind ülikooli juhtimiskorralduses häirinud prorektorite ja rektori vastutusalade jaotus. Ülikooli põhikirja järgi vastutab rektor ju kogu ülikooli tegevuse eest. Teiseks probleemiks oli see, et rektoril on liiga palju aruandekohustulikke inimesi, kui arvestada, et on vaja suhelda väljapoole ülikooli, aga ka dekaanidega, võimalust pidi professorkonnaga. Nii et puhtadministratiivne koormus oleks olnud väga suur. Seetõttu oleks parem, kui rektorile alluks vähem isikuid, mõistlikus juhtimisstruktuuris võiks neid olla 5 - 6.

Vaevast sellest ülikooli töötajate jaoks midagi eriti muutub või, et nad peaksid oma tööd ja arusaamu ümber kujundama. Võib-olla saab tasapisi selgemaks, kes mingi konkreetse asja eest vastutab ja kelle poole pöörduda, et vastavad probleemid lahendatud saaksid, ja kes kellele aru annab, kes teostab järelevalvet. Kuna rektori vastutada on kogu ülikool, siis tema peaks tegelema pigem strateegilise juhtimisega ja apellatsiooniorganina prorektorite või direktorite poolt teinekord mitterahuldavalt lahendatud küsimuste puhul.

Rektori vastutusalas olid varem ka kirjastus ja osa muuseumi ehk teisisõnu asutused, mis ei tegutsenud mitte rektori käskkirja ega korralduse alusel vaid ülikooli nõukogus kinnitatud põhikirja alusel. Seetõttu on nende nn subordinatsiooni küsimus ülikooli nõukogu küsimus.

Haldusdirektori ametikoha kõrvale võib edaspidi lisanduda veel mõni direktori ametikoht. Rahandusosakonna juhataja võiks põhimõtteliselt tegelda kogu ülikooli rahandusega seonduvate küsimustega, nii et kõne alla võiks tulla selle ametikoha ühendamine finantsdirektori kohaga.

Võib-olla tuleks senisest rohkem rõhku panna ülikooli rahaliste vahendite strateegilisele planeerimisele. Tagasihoidlikult öeldes valitseb neis asjades ebamäärasus. Kui selles valdkonnas efektiivselt tegutseda, siis on ülikooli rahasid tõenäoliselt võimalik kasulikumalt paigutada.

Poolteoreetilise ideena on võimalik ka administratsioonidirektori

või personalidirektori ametikoha loomine, kelle tegevusvaldkonda kuuluks eelkõige personalitöö, kantselei, infokorraldus, informatsiooni liikumine jmt küsimused. Nende kohtade otstarbekuse üle tuleb aru pidada ülikooli valitsuse, prorektorite ja ka halduspoole inimestega.

Aeg näitab, kuidas asjad edasi liiguvad. Loodan, et nende ümberkorraldustega tekib teatud selgus. Eelmises juhtkonnas oli rektoraadile jäänud liiga palju kohustusi, kasvõi nagu näiteks suur allkirjade andmise hulk.

kommentaar

Jurist Aliis Liinilt

Siiani kehtis käskkiri 03.10.1997 nr 149 RE "Prorektorite vastutusalad ja pädevus", millega olid ülikooli haldus- ja tugistruktuuri allüksused ja asutused ära jagatud prorektorite vastutusaladesse. Need üksused, mida nimetatud käskkiri ei käsitlenud, olid rektori vastutusalas. Nii tekkis mulje, justkui rektor vastutaks ainult ülikooli ühe osa eest ning kogu vastutus ja ülikooli juhtimine oleks jagatud võrdselt rektori ja prorektorite vahel.

Tegelikult on rektor muidugi vastutav kogu ülikooli eest. Praeguse süsteemi järgi on vastutus kõigi haldus- ja tugistruktuuri allüksuste ja ülikooli asutuste eest ära jagatud prorektorite ja direktori(te) vahel, kes on kõik aruandekohustulikke rektori ees. Ülikooli põhikirja § 49 p 1 alusel kohustuvad prorektorid oma tegevusvaldkonda puudutavates küsimustes aru andma ka otse ülikooli nõukogule. Direktorite vastutusalala puudutava kohta annab nõukogule aru rektor, kellel on õigus kutsuda esinema vastava vastutusalala direktor.

Prorektorite tegevusvaldkonna dokumentatsiooni süstematiseerimiseks on kehtestatud järgmised koodid: õppeprorektor P2, arendusprorektor P1 ja avatud ülikooli prorektor P4. Haldusdirektori vastutusalala kood on DH. Varem kehtinud koodide süsteemi on püütud säilitada nii palju kui see on võimalik ja vajalik.

Kui varem kehtinud käskkirjas oli ära määratud üksnes rektori ja

prorektorite asendamise järjekord ning ei olnud määratud, mille alusel või millisel juhul üldse asendamine toimub, siis nüüd toimuvad kõik rektori ja prorektorite asendamisid iga kord rektori või teda asendava prorektori korraldusega.

Tahan tähelepanu juhtida ka sellele, et Tartu Ülikooli esindamiseks suhetes kolmandate isikutega on kolm erinevat alust:

1. Põhikirja alusel saab ülikooli esindada **ainult** rektor;
2. Rektori käskkirja alusel esindavad ülikooli need isikud, kellele rektor käskkirjaga sellise õiguse on delegeerinud. Sel juhul näidatakse ära käskkirja number ja vastuvõtmise kuupäev. Nt prorektor esindab ülikooli käskkirja 05.06.1998 nr 10 RE alusel ja haldusdirektor käskkirja 05.06.1998 nr 11 RE alusel;
3. Ülejäänud isikud, kellele rektor on andnud õiguse ülikooli esindada, teevad seda volikirja alusel. Ka sel juhul tuleb ära näidata volikirja number ja vastuvõtmise kuupäev.

kommentaar

Kantselei juhataja Sirje Margilt

Nendest kahest käskkirjast tuleneb kehtivate õigusaktide (käskkirjad, korraldused, määrused, otsused, põhikirjad, statuudid) vastavusse viimine uute juhtimis põhimõtetele.

Muudatusettepanekud koos vastava õigusakti terviktekstiga peavad läbi tegevusvaldkonna või vastutusalala juhi jõudma ülikooli kantseleisse (väljariik + diskett või e-postiga aliin@admin.ut.ee) 3. juuliks.

Kuna õigusaktide muudatused ei kätke endas ainult terminoloogilisi muudatusi, siis on praegu õige aeg need ka üldpoliitiliselt ja ülikooli ees seisvaid ülesandeid arvestades läbi vaadata. Et celpoolnimetatud tegevus langeb pingelisele ülikooli lõpetamiste perioodile ja puhkuste alguse perioodile, siis palume tähtaega suhtuda mõistvalt ning arvestada, et põhiliseks mõttegevuse ajaks saab jääda siiski juunikuu. Kõiki uusi kehtestatavaid õigusakte tuleb vaadata ühtses kontekstis ning neil on prorektori/direktori viisa.

käskkiri

TARTU ÜLIKOOI NÕUKOGU

26. mail
(Algus eelmises UTs)ÕPPETOOLI
ÜMBERNIMETAMINE

Sotsiaalteaduskonna taotlusel nimetati **massikommunikatsiooni ja žurnalistika õppetool meedia ja kommunikatsiooni õppetooliks**, sest uus nimetus vastab paremini õpetatava sisule.

Majandusteaduskond taotles kaubanduse õppetooli muutmist juhtimise õppetooliks. Põhjuseks on kaubanduse eriaine õpetamise lõpetamine. Eelmisest õppeaastast on õppekavas juhtimise eriaine. Mitme nõukogu liikme arvates tundus uus nimetus liialt pretensioonikas ning pärast arutelu majandusteaduskonna ettepanek hääletamisel läbi ei läinud.

MAGISTRIKRAADI
ANDMISE ÕIGUS

avaliku halduse õppekava (*magister*) ning avaliku halduse ja sotsiaalpoliitika õppekava (*magister artium*) alusel anti sotsiaalteaduskonna avaliku halduse ja sotsiaalpoliitika osakonna nõukogule.

KINNISTUTE
VÕÕRANDAMISEST

Haldusprorektor Riho Illak tutvustas nõukogu otsuse eelnõu - mitte taotleda ülikooli omandisse Käärikul spordibaasi vahetus läheduses, kuid mitte selle territooriumil paiknevaid ning senini riigivara hulka kuuluvaid TÜ halduses olevaid elamuid ning nõustuda Kondi ja Lükardi elamute riigivarana erastamisega. Nõukogu hääletas vastava eelnõu poolt.

Teiseks taotleti ülikooli omandis oleva kinnistu Narva mnt 25 jagamist kaheks reaalosaks, nende põhjal kahe kinnistu moodustamist ning kinnistu, mille oluliseks osaks on sellel paiknev endine söökla-juuksuritöökoja kompleks (ühekorralduseline osa, mis külgneb ühiselamute osaga, praegu Manhattan) võõrandamist.

Kinnisvarade osakonna juhataja asetäitja Erki Tamm selgitas, et nimetatud kinnistu osa on renditud AS Berg Hotellile. Rentnik ehitas halvas seisus olnud majaosa ümber meelelahutuskohaks Manhattan. Ülikoolile maks-

takse renti 25 kr ruutmeetrit. Ülikool peaks mingi aja jooksul taasarvlema rentniku tehtud investeeringud. Ligi 5-miljoniline investeering oleks tasaarveldatud umbes 25 aastaga ning seega oleks ülikoolil majaosa mõttekam ära müüa. Haldusprorektori ettepanek oli, et müügist saadavat raha võiks kasutada ühiselamute renoveerimiseks.

Nõukogu liikmetel oli mitmeid küsimusi aktsiaseltsi investeeringute kohta (kui palju läks raha hoone remondiks, sisustuseks jne). Selle kinnistu küsimus tuleb nõukogus uuesti arutusele.

* * *

Järgmise päevakorrapunktina oli kavas **rektor prof Jaak Aaviksoo ametivanne** ning tema **seisukohavõtt prorektorite asjus**, millest on kirjutatud üle-eelmises UTs (nr 20, 29. mai).

Istungi lõpul pöördus ülikooli valitsuse nimel rektor prof Peeter Tulviste poole füüsika-keemiateaduskonna dekaan **prof Jüri Tamm**, kes ütles, et tal on teda hea meel dekaanina tänada hea koostöö eest valitsuses. "Meie koostöö oli konstruktiivne, mõnikord ka palav, aga me jõudsime ikka hetke parimate lahenditeni. Loodan, et ka järgmise rektoraadiga saab meil olema vähemalt sama hea koostöö. Ma tänan Teid ja soovin jõudu uutel töökohtadel ja kõigepealt head puhkust!"

Nõukogu poolt kõneles **prof Inge-Maret Orgo**, kes oli küsinud prof Jaak Aaviksoolt tähtsamat viimaste aastate ülikoolielust. Prof Aaviksoo pidas tähtsaimaks seda, et Tartu Ülikool on suutnud pärast NL varisemist säilitada, arendada ja edasi viia Tartu Ülikooli head mainet ning saavutanud Ida-Euroopa ülikoolide seas arvestatava koha. "Suur tänu Teile selle eest. Te olete teinud seda tänuväärset tööd missioonitundest", lausub prof Orgo rektorile.

Rektor prof Peeter Tulviste tänas nõukogu liikmeid ning ütles: "Ma tahan teile ja kõikidele nendele teie kaudu, kes siin nõukogus on viie aasta jooksul olnud, öelda suur tänu kõige selle eest, mis te olete teinud ülikooli heaks. Ülikool on neid pingutusi väärt. Mu eriline tänu kuulub mu meeskonnale, keda olen usaldanud ja ei ole pidanud seda kahetsema".

stipendium

Saaremaa aasta-stipendiume on nüüd neli

1997. aastast annab Saaremaa Omavalitsuste Liit välja nimelisi aastastipendiume: Oskar Kallase nimelist stipendiumi humanitaar-, sotsiaal- ja kunstierialade üliõpilastele ning magistrantidele; Johann von Luce stipendiumi loodus-, arsti- ja põllumajanduserialade tudengitele, Johannes Hindi nimelist stipendiumi tehnikaaladel õppijatele. Tänavu lisandus neljas toetusraha, AS Saare Kalur poolt asutatud Albert Uustulndi nimeline stipendium majandustudengitele. Tuntud laululooja ning merekirjaniku Albert Uustulndi igapäevatöö oli aastakümneid seotud kodusaare ettevõtete juhtimisega ning seega ka Saaremaa majanduseluga. Saare Kalur on soovinud stipendiumi nime valikul jäädvustada A. Uustulndi panust saare majanduse arendamisse.

Iga aastastipendiumi suurus on ka tänavu 15 000 krooni. Vabas vormis stipendiumitaotlusi võivad esitada vähemalt kolmanda aasta üliõpilased ja magistrandid. Taotlus peab sisaldama elulookirjelduse, varasema hariduskäigu kirjelduse, kontaktandmed, taotleja pangaandmed. Taotlusele tuleb lisada ülevaade erialasest tegevusest, instituudi või õppetooli soovitus ja akadeemiline õiend nelja viimase semestri õppetulemuste kohta.

Taotlused esitatakse Saaremaa Omavalitsuste Liidule (Lossi 1, EE3300 Kuressaare; tel 33 362; e-post: sol@tt.ee) **1. juuliks**. Omavalitsuste Liidu stipendiumikomisjon teeb stipendiumi saajate nimed teatavaks 1. septembriks.

Riia Nelis,
TÜ Saaremaa esindaja

Õigus-
teaduskond

Kairi Aarik
Norman Aas
Lauri Almann
Maret Altnurme
Toomas Altvee
Taavi Annus
Ülle Anton - *cum laude*
Kadri Aua
Aet Bergmann
Meelis Eerik
Jane Eespõld
Eerik Entsik - *cum laude*
Janar Filippov
Pavel Gontšarov
Katrin Hendrikson
Alar Häidberg
Airi Hämmalov - *cum laude*
Erika Ilves - *cum laude*
Anu Jaanson
Renita Jõesalu
Karina Järviste
Martti Kalas
Raul Kirjanen
Terje Kleemann
Annemarie Koha
Elina Kress
Mrika Kreutzberg
Krista Kull
Kai Kullerkupp

Erle Kõomets - eksterne
Liis Käosaar
Urmas Kärde - eksterne
Tarmo Laanetu
Kristina Laas
Monika Laatsit
Kristi Lahesoo
Kaire Lang
Meelis Leis
Mariana Lepiksoo
Daimar Liiv - eksterne
Revo Linno
Lauri Madise
Mari Miil
Monika Mikiver
Lauri Mäiksoo - *cum laude*
Kaspar Noor - eksterne
Ilona Nurmela - *cum laude*
Tiina Ojasalu
Marina Orekhova - eksterne
Kaire Orion
Gerty Pau
Silver Peepmaa
Eneli Perolainen
Anne Pihlak
Kille Piibur - eksterne
Toomas Pikamäe
Ivo Pilving
Denis Polman

Toomas Prangli
Katrin Prükk
Jüri Raatma
Irina Reino - eksterne
Kristi Reinson
Kaarel Relve - *cum laude*
Rene Ringas - eksterne
Külli Saks
Aet Sallaste
Raivo Salumäe - eksterne
Tarmo Sild
Elar Simmo
Urve Sinisaar - eksterne
Indrek Sirk
Tauri Sokk
Galina Zamošnikova - eksterne
Tiia Tafenau
Kretel Tamm
Daisy Tauk
Jaanus Tchver
Encken Tikk
Thea Treier
Janek Tšernov
Mari Liis Tõrs
Erki Uustalu
Monika-Silvia Valm
Ebe Vassiljeva - eksterne
Vaike Õiglane

Sotsiaa-
teaduskondSemiootika ja
kulturoloogia eriala

Inga Dorofejeva - *cum laude*
Elin Suetiste
Piret Vaher

Sotsiaaltöö eriala

Maaris Kameneva
Piret Kasemets
Karin Kiis - *cum laude*
Kristin Krünvald
Jaanus Rooba
Margit Rosental
Monika Sarapuu
Birgit Siigur
Kersti Tiik
Reet Varusk

Avaliku halduse eriala

Kristel Johanson
Merike Kompus - *cum laude*
Kaimo Käärman
Helje Liblik
Jaan Löönik
Ingrid Maiste
Marta Mugur
Meelis Naudi
Indrek Ostrat
Janne Parri
Helina Riisalu
Margit Tavits
Kadri Uustal
Tiina Vares
Küllil Viks - *cum laude*

Eripedagoogika eriala
Põhiõpe

Aet Aasma
Anu Aavik
Liis Avarmaa
Elina Bogomolova
Diana Hallap
Ege Juurikas
Reelika Kalda
Maili Karindi

Kersti Koitla
Jaana Koplimäe
Anne Küttim
Marge Paas
Küllil Reino
Kairit Seenmaa
Anne Sibul
Pille Tina
Tiina Titov
Kristiina Tomingas
Merje Toom
Merli Tamtik

Kaugõpe

Jekaterina Boiko
Anželika Gluhhovskaja
Ülle Muinaste

Avatud ülikool

Tatjana Mihhailova

Psühholoogia eriala

Anita Agabu
Anti Einpaul
Imbi Jaks
Keit Kaadu
Hele Kanter
Raul Keskküla + sotsiaaltöö
Karin Kivari
Kati Koido
Reet Labe
Li Lind
Kristi Lõhmus
Hillar Matto
Jana Metsavahi
Tiina Mossin - kaugõppe eksterne
Margus Nurk - eksterne
Merle Nurmoja
Eva Paaksi + sotsiaaltöö
Piret Paatsi
Anneli Pellja
Helle Pullmann
Tea Raist
Kristina Seepter
Katrin Velnikas

Karin Tamm
Maret Trei

Politoloogia osakond

Aveli Ainsalu
Piret Ehin - *cum laude*
Keit Kasemets
Urmas Kask
Alliki Kokka
Kaimo Kuusk
Ingrid Laidvee
Monika Lehtme
Kadri Läänesaar
Liina Michelson
Reet Nõmmoja
Ander Ojandu
Piret Paljak
Katrin Rammo
Elle Silva - *cum laude*
Aile Soe
Ülle Sulg
Annika Takker
Anneli Tarkmeel
Rauno Vinni

Avalikkussuhted ja
teabekorraldus

Inga Jagomäe

Ajakirjandus

Sigrid Kaasik
Evelin Kivimaa
Kristina Seimann
Erkki Peetsalu
Raivo Suni

Sotsioloogia osakond

Kadi Kerge - *cum laude*
Kätlin Kruus
Meeli Murasov
Mait Müürsepp
Heili Pals - *cum laude*
Riina Senipalu
Mari Uba - *cum laude*
Marko Veisson
Küllil Viks - *cum laude*
Villu Talv

Filosoofia- teaduskond

Inglise filoloogia

Marve Allik - kaugõppe ekstern

Kairi Kargu

Kersti Kiop

Kersti Kõrs

Margus Lattik

Karina Leben

Heva Link

Maigi Luga

Kristel Merilo

Dina Nemvalts

Marju Niit

Ülle Näär

Jaanika Ots

Ene Paks - kaugõppe ekstern

Katharina Puderzell

Aldo Randmaa

Liisi Sang - cum laude

Terje Soomer

Annika Timpka - ekstern

Reeli Torn - cum laude

Maike Urbala

Indrek Õis

Saksa filoloogia

Helena Bonde

Katrin Bonde

Age Hirv

Roveena Kapp

Karin Karja

Kristina Karu - cum laude

Tiina Kask

Kaja Kohler

Kadri Kurs

Kersti Kärner

Katrin Laiapea

Evelin Lemetti

Airi Leppsoo

Kadi Metsandi

Rea Pikner

Sigrid Ruusa

Annela Sirel

Agnes Traksmaa

Jaanus Vahesalu

Norra filoloogia

Hille Lepp

Kerttu Metsar

Kristel Zilmer - cum laude

Kadri Toompark

Lagle Varinum

Taani filoloogia

Katrin Mürkhein

Ellen Oll

Kristina Stelzig

Rootsi filoloogia

Mai Jaigma

Kadri Kiviste

Marju Masso

Kristi Mikiver

Ruth Nugin - cum laude

Siiri Parelo

Liina Pukk

Evelin Rannas

Alar Schönberg

Liina Unt

Prantsuse filoloogia

Anu Adamberg

Margot Endjärv

Evelin Käärrik

Helen Lilleberg

Ann Maripuu

Hispaania filoloogia

Gitta Raichmann

Klassikaline filoloogia

Maarit Kiviloo

Triin Rebane

Monika Reinem

Vene ja slaavi filoloogia

Eve Alte

Inna Alõjeva - kaugõppe ekstern

Moonika Ehlvest

Kadi Kondratjeva

Iljana Matvejeva - kaugõppe ekstern

Meelis Korka

Marina Mihejeva

Tatjana Petrova

Anželika Mina - kaugõppe ekstern

Jelena Šiganova

Marina Tretjak

Ajaloo osakond

Kreet Aun

Kaire Kaur

Küllli Koort

Alo Lõhmus

Tanel Murre

Raili Nugin - cum laude

Katrin Oder

Indrek Paavle - cum laude

Triin Parts

Rita Peirumaa

Üllar Peterson - cum laude

Marve Randlepp - cum laude

Kristel Rattus - cum laude

Andres Tohver

Teele Väli

Filosoofia osakond

Rainer Kivi

Tiina Metslang

Eesti ja soome-ugri filoloogia

Eesti keele eriala

Kristina Ainelo

Kairit Henno - cum laude

Kaire Kallak

Riina Kuik

Ruta Noor

Inga Nuume

Mari Sarv - lõpetas 20.04.98

Soome-ugri keeled

Inge Vallandi

Eesti kirjanduse eriala

Annely Hindrikson

Marianne Liiv

Tiina Malt

Anneli Manglus - lõpetas 30.03.98

Andrus Org

Tiina Paet

Jaanika Palm

Priit-Kalev Parts - lõpetas 11.03.98

Liina Pärilin

Pille Pärilin

Anu Vahtra - lõpetas 6.03.98

Eesti ja võrdlev rahvaluule

Merili Metsvahi - cum laude

Irene Saal

Liina Saarlo

Merike Traat

Soome keel ja kirjandus

Meelika Biene

Kadri Haljamaa

Reelika Jakubovski

Kanni Labi - cum laude

Eva Sool

Ivika Värton

Teatriteaduse eriala

Liina Jääts

Anu Ots

Anu Tonts - lõpetas eksternina 30.03.98

Ungari keel ja kirjandus

Sander Alfred Liivak - lõpetas 8.01.98

Eesti keel võõrkeelena

Mari Allik

Jekaterina Desjatnikova

Natalia Gordeeva

Jelena Kopõltsova

Svetlana Nikolajeva

Kaugõppe ekstern

Riina Hallik

Maalikunsti eriala

Anu Suuroja

Madis Kuningas

Irene Roos

Evelyn Mürsepp

Pille Tammela

Priit Pajos

Kaarel Vulla - ekstern

Eve Valper

Kerli Lutsar

Bioloogia-geograafia- teaduskond

Geograafia

Anu Haugasmägi

Tanel Hurt

Priit Jagomägi

Kuido Kartau

Tambet Kikas

Meelis Michelson

Tarmo Pikner

Ülli Reimets

Katrin Saart

Marge Sargma

Jan Seepter

Mait Sepp

Sille Songe

Mikk Suursild

Priit Tamm

Tiina Vilu

Viire Viss

Märt Öövel

Bioloogia

Botaanika ja ökoloogia

Lea Hallik

Eva-Maria Jeletsky

Katrin Jürgens + gümnaasiumi bioloogiaõpetaja

Inga Jüriado - cum laude

Dagmar Lokk

Piret Lõhmus

Ester Pae

Margus Pedaste + gümnaasiumi bioloogiaõpetaja + terviseõpetuse õpetaja

Indrek Pilt

Kersti Püssa

Anneli Saks

Telle Talve

Zooloogia ja hüdrobioloogia

Juhan Javois

Priit Kupper

Asko Lõhmus - cum laude

Timo Maran

Triin Veber

Molekulaar- ja rakubioloogia instituut

Priit Jõers

Lauris Kaplinski

Saul Kivimäe

Sirle Laos

Indrek Oja

Gerli Pielberg

Priit Väljamäe

Geoloogia

Rutt Kikas

Alar Rosentau

Põhikooli loodusteaduste õpetaja

Angela Ivask

Gümnaasiumi

bioloogiaõpetaja + terviseõpetuse õpetaja

Liis Merenäkk

Tiia Reilson

Gümnaasiumi

bioloogiaõpetaja

Kaire Kruusaauk

Arnold Looga

Gümnaasiumi

geograafiaõpetaja

Egle Kaur

Lõpuaktused

Õigusteaduskond	K	17. juuni	12
Sotsiaalteaduskond	K	17. juuni	13.30
Bioloogia-geograafiateaduskond	K	17. juuni	15
Usuteaduskond	N	18. juuni	10
Filosoofiateaduskond	N	18. juuni	12
Kehakultuuriteaduskond	N	18. juuni	15
Majandusteaduskond	R	19. juuni	12
Matemaatikateaduskond	R	19. juuni	15
Füüsika-keemiateaduskond	R	26. juuni	12
Arstiteaduskond	L	27. juuni	12

TULEVAL NÄDALAL

15. juuni

- 15.-16. juunini EL Phare Eesti Regionaalarengu Projekt ülikooli raamatukogus. **Rahvusvaheline konverents "Ühinemine Euroopa Liiduga ja regionaalareng".**

16. juuni

- Kell 13 algab ülikooli valitsuse istung.

Päevakorras: TÜ arenduseesmärgid 1998/99. õppeaastaks (rektor prof J. Aaviksoo, arendusprorektor prof H. Everaus), ülikooliseaduse ja tulumakseaduse muutmise ja täiendamise seaduse eelnõu (õppeprorektor prof V. Kalm), bioloogia-geograafiateaduskonna taotlus nimetada ökofüsioloogia õppetooli ümber rakendusökoloogia õppetooliks, ülevaade pangalaenu kaasabil tehtavate investeeringute ettevalmis-

tustest (haldusdirektor R. Illak) jm küsimused.

19. juuni

- Kell 17 toimub ajaloomuuseumis rektori vastuvõtt cum laude lõpetajatele.
- Pärnu Kolledžis on taastusravi ja rehabilitatsiooni eriala päev.

Reisistipendiumiga Jaapanis konverentsil

Aprillis andis TÜ Sihtasutus välja esimese Hermann Reisis stipendiumi, mille asutas AS Hermann Reisis ülikooli magistrantide ja doktorantide õppereiside toetamiseks. Esimese stipendiumi sai arstiteaduskonna viimase aasta doktorant Tanel Laisaar.

Stipendiumi suurus oli 10 000 krooni.

Sihtasutuse juhataja esimees Margus Ots, kui palju tuli sellele stipendiumile taotlusi ja miks valisite just Tanel Laisaare?

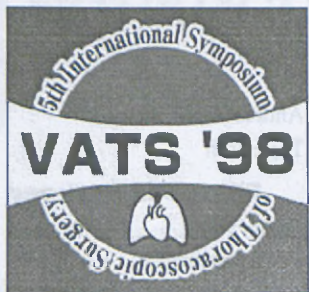
Lackus 19 taotlust, enamik oli arstiteaduskonnast ja bioloogia-geograafiateaduskonnast.

Tanel Laisaar puhul sai määravaks see, et sõit oli seotud konverentsiga ning kavas oli pidada suuline ettekanne. Pidasime silmas ka, et osaliselt finantseeriti seda sõitu mujaltki ning et taolise sõidu jaoks on üldse raske raha leida.

Tanel Laisaar ütles konverentsi tutvustades, et see oli viiendat korda toimunud video-torakoskoopilise kirurgia konverents (VATS), mis seekord peeti Jaapanis. "Mina võtsin taolisest konverentsist osa esimest korda. Oleme Tartus niikaugelt jõudnud, et meil on sel teemal küllalt palju kaasa rääkida, aga samal ajal muidugi ka teistelt õppida.

Minu ettekanne käsitles trauma järel rindkereõõnde kogunenud verehüüvete eemaldamise võimalusi tänapäevaste meetoditega. Kui varem oli vajalik suur rindkerelõige juurdepääsuks pleuraõõnele, siis nüüd saab seda teha umbes paari 1,5 cm pikkuse nahalõike kaudu, seega patsiendi jaoks kergemini.

Käsitlesin ka paari haige ravi, kellel esines kaasuvana keskeinandi mädapõletik.

Selliseid operatsioone pole seni erialakirjanduses kirjeldatud, kuigi neid võib tehtud olla. Sain Jaapanist rohkesti uut informatsiooni ja vestelda kolleegidega, kes on palju kõrgetasemelisi operatsioone teinud.

Kui näiteks kopsuvähi kirurgilise ravi puhul peeti senini õigustatuks teha suur rindkerelõige, siis nüüd seoses endoskoopilise kirurgia arenguga saab seda mõnel patsiendil palju lihtsamalt teha. Ka näiteks õhkrinna ravi on tänapäeval täielikult endoskoopiline ja seda juba ka meie haiglas."

Margus Ots lisas, et Hermann Reisis stipendiumi fond asutati sihtasutuse juurde eelmise aasta novembris. 1996. aastal sõlmis AS Hermann Reisis ülikooliga koostöölepingu, mille üks punkt käsitleb ka reisistipendiumi loomist. Stipendiumifond moodustub sel teel, et AS Hermann Reisis maksab fondi 3% Tartu Ülikooli poolt ostetud lennupiletite maksumusest. Nii et mida rohkem ülikooli inimesed lennupileteid sellest firmast ostavad, seda kiiremini kasvab reisistipendiumi fond ning seda rohkem saab neid välja maksta. Järgmine stipendiumikonkurss kuulutatakse välja juba sügissemestril.

Varje Sootak

Rahvusvaheline pedagoogika-konverents "Kool ja kodu muutub ajas"

toimub 23. - 24. oktoobri ülikoolis. Osavõtjail palutakse saata lühiaartiklid (ca 7 lk) disketil ja trükitult 15. augustiks pedagoogika osakonda.

Teemad:

- * Kool ja kodu - Eesti koolitraditsiooni minevik ja tulevik.
- * Kodu ja kool õppija kujunemises.
- * XX sajandi lõpp - väljakutsed õpetajakoolitusele.
- * Sotsiaalsed probleemid ja kasvatus.
- * Arvutid, testid ja õpikud uuenevas koolis.
- * Põhi- ja keskhariduse õppekava rakendamine koolis.
- * Sotsiaallainete tsükkel koolis uue

aastatuhande algul.

* Loodusteaduste õpetamise probleemid.

Kõik, kes esitavad avaldamiseks artikli ja/või soovivad esineda ettekannega, tasuvad osavõtumaksu 150 EEK (EAPS-i liikmed 100 EEK, üliõpilased 75 EEK). Artikleid võtame vastu ainult pärast osavõtumaksu tasumist.

Konverentsi töökeeled on eesti ja inglise.

EAPS-i arve: Hoiupangas, kood 650, arve nr 1120073039. Osavõtumaksu saab maksta ka TÜ pedagoogika osakonda.

Info tel 375 156, faks 375 345, e-post: educ@ut.ee või hheinla@ut.ee.

Ülikooli kantselei võtab konkursi korras tööle rektoraadi vastutava sekretäri

Eeldused:

- * kõrg- või kutsealane haridus,
- * vähemalt 2 võõrkeele valdamine (sh inglise keel nii kõnes kui kirjas),
- * asjaajamisnõuete tundmine,
- * arvutioskus (tekstitöötlus, tabelarvutus),
- * hea suhtlemisoskus.

Kasuks tuleb celnev sekretäritöö kogemus.

Avaldus koos CV ja haridust ning täiendkoolitust tõendavate dokumentidega esitada hiljemalt 26. juunil personaliosakonda (Jakobi 4 ruum 305).

Täiendav teave: tel 375 606 (Sirje Mark), tel 375 141 (Raivo Valk).

väitekiri

15. juunil kell 14.15 kaitseb Jakobi 5-302 Karin Tammik magistratööd "Käigu- ja jooksetestide sobivusest aeroobse töövoime määramiseks keskealistel naistel". Oponentid biol-knd Tõnis Matsin ja biol-knd Reet Linkberg.

15. juunil kell 16.15 kaitseb samas Meeli Saar magistratööd "Süstikjooksu kasutamine motoorse võimekuse hindamiseks 15-17-aastastel tüdrukutel". Oponentid ped-knd Ants Nurmekivi ja ped-knd Jaan Loko.

* * *

16. juunil kaitsevad psühholoogia osakonnas Tiigi 78-332 magistratööd: kell 10 Andu Rämmer "Sotsiaalsed representatsioonid ühiskondlikust kihistumisest Eestis". Oponent Peeter Vihaelem;

kell 11 Katri-Evelin Esop "Interpersonaalsete probleemide küsimustiku struktuur ja validsus". Oponent Anu Aluoja;

kell 12 Kaia Kastepõld "Empaatia: mõõtmine ja seda kujundavad tegurid". Oponent Henn Mikkin.

* * *

16. juunil kell 12 kaitseb pedagoogika osakonnas Lii Lilleoja magistratööd "Usuõpetus eesti üldhariduskoolides 1989-1997". Juhendaja dots T. Lehtsaar, oponentid dots I. Kraav ja mag P. Valk.

16. juunil kell 15 kaitseb samas Erle Nõmm magistratööd "Isiksuslike ressursside arvestamine eesti- ja venekeelsete koolide õpetajate täienduskoolituses". Juhendaja prof R. Valgmaa, oponentid dots L. Vassiltsenko ja dots M. Salundi.

* * *

17. juunil kell 10 kaitseb Tiigi 78-127 Anne Õuema magistratööd "Sotsiaalse kategooria "puudega inimesed" tajumisest Eesti ühiskonnas". Juhendaja prof Jaan Kõrgesaar, oponentid filos-kand prof Marju Lauristin ja filos-dr Paul Kenkmann.

* * *

18. juunil kell 12.15 kaitseb Liivi 2-208 Kristiina Hakk magistratööd "Nõrgalt singulaarsete integraalvõrrandite lahendamine tükiti polünoomiaalse aproksimatsiooni abil" magister scientiarum'i (matemaatika) kraadi saamiseks. Oponentid on emeritprof E. Tamme ja füüs-mat-knd P. Uba.

18. juunil kell 13.45 kaitseb Liivi 2-208 Anneli Kukk magistratööd "Hinnangu dispersioon samade marginaaljaotustega valikudisainide klassil" magister scientiarum'i (matemaatilise statistika) kraadi saamiseks. Oponentid on prof E.-M. Tiit ja E. Tamm.

18. juunil kell 15.15 kaitseb Liivi 2-

Uued telefoni-numbrid

botaanika ja ökoloogia instituudis (Lai 38 ja Lai 40).

vana nr	uus nr
441 272	376 222 (üldnumber, faks)
431 314	376 223
441 325	376 224
431 205	376 226
434 755	376 220
431 263	376 229
431 121	376 230
431 252	376 232
431 040	376 231

208 Hele-Liis Viirsalu magistratööd "Mitmemõõtmeliste sõltuvusstruktuuride esitusest C-korrelatsioonimaatriksite kaudu" magister scientiarum'i (matemaatiline statistika) kraadi saamiseks. Oponentid on dots T. Möls ja dots I. Traat.

19. juunil kell 8.15 kaitseb Liivi 2-208 Erkki Leego magistratööd "WWW kui tõeline hüpermeedia süsteem" magister scientiarum'i (informaatika) kraadi saamiseks. Oponentid on dots R. Prank ja dots J. Pöial.

19. juunil kell 9.45 kaitseb Liivi 2-208 Albert Tumanov magistratööd "Counting of Quarto Draws" magister scientiarum'i (informaatika) kraadi saamiseks. Oponentid on emeritprofessor Ü. Kaasik ja dots U. Kaljulaid.

19. juunil kell 11.15 kaitseb Liivi 2-208 Anne Pirn magistratööd "Elukindlustusmatemaatika I" kaitsmine magister scientiarum'i (matemaatiline statistika) kraadi saamiseks. Oponentid on prof E.-M. Tiit ja AS Polaris-Vara osakonnajuhataja T. Koll.

töö

Soovime õpetajaid!

E. Vilde nim JUURU KESKKOOL Raplamaal (13 km maakonna keskusest, 50 km Tallinnast) vajab 1998.a sügisest täiskoormusega õpetajaid:

- 1) INGLISE KEEL 9.-12. kl,
- 2) EMAKEEL ja KIRJANDUS põhi-kool ja vanem aste,
- 3) BIOLOOGIA-GEOGRAAFIA.

Võimalus valida ametikorterit (elektiri-, kesk- või ahikuttega).

Inglise keele õpetaja palk kokkuleppel.

Aadress: E. Vilde nim Juuru Keskool, EE3511 Rapla maakond.

Tel (248) 44106 direktor, (248) 44147 kantselei, (248) 44149 õppealajuhataja.

e-post: juurukk@estpak.ee

varia

EELK Tartu Ülikooli koguduse teatab

Meie koguduse jumalateenistus toimub:

14. juunil kell 11.15 II pühapäev pärast nelipühi.

muuseum

näitus

Ajaloomuuseum Toomemägi

http://www.ut.ee/REAM/

K-P 11-17

Info, ekskursioonide tellimine 465 671. Ruumide üürimine: 465 675.

Tartu Ülikooli raamatupood soovitab

"Naine, tunne oma keha"

Paljude jooniste ja fotodega varustatud käsiraamat on mõeldud naistele, et otsida vastust mõnele küsimusele või lihtsalt lugeda, kui soovitakse rohkem teada saada naise tunnete, füsioloogia, seksuaalsuse, viljakuse, raseduse, haiguste, vananemise jm kohta. Lisaks teavitab raamat naisi tervishoiupoliiti-

Kohvik on avatud kolmapäevast laupäevani 11-17.

Näitused: "Tartu Ülikool ja Vabadussõda". Ekspositsiooni täiendus "17. sajandi Tartu Ülikooli alkeemiku-laboratoorium ja laibalahkamine". "Surnud õpetavad elavaid". Näitus paleopatoloogiast.

Muuseumis on võimalik tutvuda videofilmidega ülikooli ajaloost ja tähtsündmustest: "Tartu Ülikool aastail 1919-1932", "Ülikool nõukogude okupatsiooniaastatel", "70 aastat eestikeelset ülikooli".

Kunstimuuseum

Peahoone

http://www.ut.ee/REKL/muuseum.htm

E-R 11-16

Info 465 348

Püüväljapanek: skulptuurid: kreeka arhailise, klassikalise ja hellenistliku kunsti paremate tööde kipsist jäljendid.

Ekskursioonid aulasse ja kartserisse.

Zooloogiamuuseum

Vanemuise 46

http://www.ut.ee/BGZM

K-P 10-16

Info 465 833

Püsinäitus: lindude saali rõdul linnunade näitus.

Näitus: "Austraalia".

Geoloogiamuuseum

Vanemuise 46

http://www.ut.ee/BGGM/

K-L 10-16

Info 465 839

Ekspositsioon inimese evolutsioonist.

Botaanikaed

Lai 40

E-P 10-17

Info 432 643

Näitus: Võhahised. 40 taksonit (liiki, sorti).

Raamatukogu

Raamatunäitus: prof Hans Trassi publikatsioonide näitus "Hans Trass 70", "Frederico Garcia Lorca 100".

Näitused: Saskia Kasemaa maalid, TÜ maaliosakonna I kursuse tudengi Kärt Putki maalid, fotonäitus "Prantsuse Rahvuskogu ja Senat".

Raamatumuuseum

Näitus "Eesti kodu".

E-R 12-15.

Spordihoones

TÜ teaduskeskuse Ahhaa ja Soome teaduskeskuse Heureka ühisnäitus spordihoones Ujula 4. 17. maist 30. juunini iga päev 10-18.

Sisepääs eelkooliealistele tasuta, kooliõpilastele ettetellimisel grupis 20 krooni. Üksikpiletid õpilastele 25, täiskasvanuile 30 krooni. Soovitav piletid ette tellida tel 375 676.

Toimetuse

Nr. 23-24
(1935-1936)

Reede,
19. juuni
1998

Ilmub 1948.
aastast

Hind 4 krooni

Universitas Tartuensis

2. lk

- Mida arutati ülikooli valit-suses?
- Teabetund rektoriga
- Innovatsiooni-fondi nõu-kogu ülikoolis

3. lk

- Neli aastat haldusprorektorina - intervjuu RIHO IL-LAKUGA

4., 5., 6. lk

- Arsti-, füüsika-keemia-, ma-jandus-, keha-kultuuri-, usu-ja matemaati-kateadus-konna lõpeta-jate nimed

7. lk

- Ülikooli raamatukogu erilehekülg

□ 10. juunil külastas ülikooli Eestis viisidil viibinud Islandi president Ólafur Ragnar Grímsson koos abikaasa Guðrún Katrín Þorbergsdóttiriga.

Linnapea Roman Mugur ja rektor prof Jaak Aaviksoo korraldasid ülikooli ajaloo muuseumis presidendi auks vastuvõtu. Aulas pidas Islandi president loengu teemal "Small Democracies in Europe".

Fotol juunis ametisse asunud rektoraat koos Islandi presidendiga - vasakul esimene avatud ülikooli prorektor professor Teet Seene, arendusprorektor Hele Everaus, õppeprorektor professor Volli Kalm, rektor professor Jaak Aaviksoo ja Islandi president Ólafur Ragnar Grímsson.

Jaak Nilsoni foto

Täna ülikooli nõukogus

Õppeaasta viimasel nõukogu istungil on kavas läbi arutada ülikooli arengukava ja järgmise õppeaasta arenduseesmärgid (rektor Jaak Aaviksoo ja prorektor Hele Everaus) ja ära kuulata kuratooriumi hinnang ülikooli töö kohta ning ettepanekud (kuratooriumi esimees Ülo Kaevats).

Valitakse kolm professorit ja üks auliige. Farmakoloogia professoriks kandideerib farmakoloogia prof, meditsiini dr **Lembit Allikmets**, stomatoloogia professoriks dotsent, meditsiini dr **Edvitar Leibur** ja otorinolaringoloogia professoriks otorinolaringoloogia prof, meditsiini dr **Mart Kull**. Ülikooli auliikmeks on filosoofiateaduskond esitanud pr **Aino Järvesoo**, kes on osutanud märkimisväärset sponsorabi kunstide osakonna maalikunsti õppe-tooli väljaarendamiseks.

Kavas on veel õppekavade kinnitamisi ning teisi küsimusi.

Lõpetab esimene lend ärijuhtimise magistreid

Täna lõpetab majandusteaduskonnas ärijuhtimise magistriõppe esimene lend.

Kutsemagistri kraadi asus avatud ülikoolis kaks ja pool aastat tagasi taotlema 51 varasema kõrgharidusega praktikut. Neist jõudis minimaalse ajaga sooritada kõik vajalikud arvestused ja teha lõpuksami 27 õppijat. 15 kraaditaotlejat esitasid ja kaitsesid esimesel võimalusel ka magistriprojekti, sealhulgas AS Valga Group juhatuse esimees Jaak Raudsepp, AS Audentese juhatuse esimees Tea Varrak jt. *Cum laude* lõpetab AS Invicta juhtimistreener Sander Karu.

Käesoleval aastal asub sama õppekava järgi õppima juba neljas rühm (kuni 60 inimest) üliõpilasi, kes soovivad saada tervikliku ülevaate majandusteaduse uusimatest rakenduslikest saavutustest ning üritada ka ise magistriprojekti mõni põnev ja oluline probleem ära lahendada.

Paralleelselt magistriõppega kulgeb avatud ülikoolis ka ärijuhtimise diplomiope keskhariduse baasil, mille esimene lend lõpetab järgmisel aastal.

Samuti lõpetab sellel aastal majandusteaduskonnas esimene lend üheaastase ärijuhtimise intensiivstuudiumi. Vastavalt kokkuleppele Berliini Majanduskõrgkooliga on TÜ ärijuhtimise intensiivstuudiumi lõpetanutel võimalik minna konkurssi korras õppima Berliini, et seal pärast aastase stuudiumi lõpetamist taotleda rahvusvahelist MBA (*Master of Business Administration*) kraadi. Esimesed neli konkursi korras välja valitud ärijuhtimise intensiivkursuse lõpetanud läheb Saksamaale õpinguid jätkama selle aasta sügisel.

Andres Toode, ülikooli pressiesindaja

□ Eest ära, lõpetajad tulevad!
Reno Hekkonensi foto

Parimad sportlased rektori vastuvõtul

Kolmapäeval võttis rektor vastu ülikooli tänavusi parimaid sportlasi ja nende treenereid. Traditsioonilisele vastuvõtule kutsuti 29 sportlast ja 12

treenerit, nende hulgas olid ka TÜ käsipallinaiskond ja võrkpallimeeskond, naisvõimlejad jt mitmed nimekad kergetõustiklased.

Saksakeelne ajalooajakiri Steinbrücke

Neljapäeval esitleti Toomkiriku varemetes Ajalookirjanduse Sihtasutuse Kleio ja ajaloo osakonna ühistööna ilmutat saksakeelset ajalooajakirja Steinbrücke.

Nime valimisel peeti koostajate sõnul silmas Tartu Kivisilla sümbolset tähendust: pärinedes ajast, mil Eesti kuulus saksa kultuuriruumi, sümboliseerib Tartu Kivisild ühtlasi ka silda Eesti ja Saksa kultuuri vahel. "Kui Kivisilla Fondi loomisega asuti ühiselt taastama ajaloolist Kivisilla, siis ajakirjaga Steinbrücke soovime taastada kahe

rahva ajalugu ja kultuuri ühendava kultuurisilla," ütles ajakirja peatoimetaja Aadu Must.

Ajakiri baseerub eestikeelset ajaloo ajakirjal Kleio, avaldades seal ilmunud paremaid artikleid, aga samuti spetsiaalselt saksakeelse väljaande tarbeks tellitud töid. Ajakiri ilmub kord aastas, orienteeruvalt mai lõpus. Koostajate sõnul on nende püüdeks teha populaarteaduslikku ajakirja, mis on suunatud laiale kultuurihuvilisele lugejaskonnale.

Raamatukogu tähistab 196. aastapäeva

Aastapäeva tähistamise hommikul süüdatakse küünlad endiste kolleegide haudadel. Kell 13 antakse konverentsisaalis kätte raamatukogu aastapreemiad. Direktor Peeter Olesk esi-

neb ettekandega "Kelle ülikool, selle raamatukogu", Malle Ermel kõneleb spetsfondi viimasest vaatusest ning Elo Tulminilt on ettekanne teemal "Aasta turvavärvatega".

"Tartu Ülikool juudi kultuuriloos"

on täna kell 10.15 ajaloo muuseumis algava teaduskonverentsi teema. Kavas on järgmised ettekanded:

Tatjana Šor - "Juutide hariduse ajaloo allikad Eestis (XIX sajand - 1940),

Antu Raudsepp - "Esimestest Eestist pärit juudi kõrgharitlastest",

Toomas Hiio - "Juudi üliõpilasorganisatsioonid Tartu Ülikooli juures",

Ken Kalling - "Juudid ja nendega seonduv Tartu Ülikooli teadlaste uurimisvaldkonnana".

Kell 12 avatakse näitus.

TARTU ÜLIKOOI VALITSUS

16. juunil

* Järgmise õppeaasta arenduseesmärgid tutvustasid rektor prof Jaak Aaviksoo ja arendusprorektor Hele Everaus.

Vastavalt ülikooli põhikirjale vaatab nõukogu läbi ülikooli arengukava, tehes selles parandused ja püstitab konkreetsed arenduseesmärgid järgmiseks õppeaastaks. Tänavu sattus arengukava läbi vaatamine juhtkonna vahetusega samale ajale. Rektori valimiste ajal avaldati arendamise prioriteetide üle erinevaid seisukohti. Valitsuses arutatavad arenduseesmärgid ja ettepanekud arengukava ümbersõnastamiseks valmistati ette teadus- ja arendusosakond. Prioriteetide ümberseadmist on neis arvestatud.

Rektor lausus arutelul, et võrreldes varasemaga oleks suur samm edasi astutud, kui järgmise õppeaasta jooksul kasvaks teaduskondades sisuline arendustegevus koostöös rektoraadiga. Strateegiline areng tuleks teaduskondade nõukogudes läbi arutada ning siis saab selle põhjal järgmise aasta juunis ülikooli arengukava täiendada.

Prorektor Hele Everaus rõhutas, et arengukavas on kõik osad omavahel seotud. Ta toonitas õppe- ja teadustöö interdistsiplinaarsuse suurendamise vajalikkust, motivatsiooni loomist innovaatiliste rakendusuringute ja arendustööde tegemiseks, samuti ülikooli teadustulemuste raken-

damise (tehnosiirde) strateegia väljatöötamist. Ülikooli teadussaavutuste ja õppimisvõimaluste üks laialdasem tutvustusviis on tcha seda regionaalpoliitika abil. Kavas on luua regionaaluringute keskus.

Valitsus kiitis arenduseesmärgid heaks ning otsustas need koos täienduste ja parandustega esitada 19. juuni nõukogu istungile.

* Õppetooli ümbernimetamine. Valitsus toetas bioloogia-geograafiateaduskonna taotlust nimetada **ökofüsioloogia õppetool rakendusökoloogia õppetooliks**.

Eelmisel nõukogu istungil jäi muutmata majandusteaduskonna ettepanek nimetada kaubanduse õppetool juhtimise õppetooliks. Valitsus arutas küsimust ning toetas teaduskonna ettepanekut sellega uuesti nõukogusse minna.

* Ülevaate pangalaenu kaasabil tehtavatest investeeringutest tegi haldusdirektor Riho Illak.

* Ülikooliseaduse ja tulumaksuseaduse muutmise ja täiendamise seaduse eelnõu ettepanekute läbi vaatamiseks moodustas rektor komisjoni, kuhu kaasatakse teaduskondade esindajad ja nõukogu komisjonid. Komisjoni töö tulemused tuleb esitada sügiseks.

* Rektor informeeris valitsuse liikmeid järgmise aasta riigieelarvest. Kõrghariduseks eraldatavad summad võivad suureneda 20%, ülikoolil on lootust saada raha õppekuludeks ligi 25% rohkem, teaduse eelarve kasv on umbes 10%.

* Valitsus otsustas autasustada arvutuskeskuse peaspetsialisti Jüri Tapferi ülikooli medaliga.

teabetund

Teabetund rektoriga

17. juunil toimus selle aasta viimane ülikooli teabetund, kus esines vähem kui kuu aega ametis olnud rektor prof Jaak Aaviksoo. Rektor kommenteeris tehtud otsuseid ja tutvustas lühidalt rektoriametis selgunud tuleviku-mõtteid.

Otsus õppetöö osa endisest rohkem rõhutada, oli õige, seda näitab nii üliõpilaste kui õppejõudude ühine toetus tehtud muudatustele. Õppetöö ei ole ainult õpetamine, see on ka kogu õpetamisega seotud keskkond: kus, milliste vahenditega jne. Selles vallas on ülikoolis veel väga palju ära teha.

Ebaefektiivselt töökorraldusest rektoraadis. Rektori sõnul on midagi mada ülikoolis, kus tegutseb ligi kümme tuhat inimest ja kus rektor peab allkirjastama sadu erineva tähtsuseastmega pabereid. Selline olukord on arusaadavalt seotud kehtiva eelarve ja palgapoliitikaga, kuid rektori poolt visceritavate dokumentide hulk peaks töö efektiivsuse huvides vähenema mitmekordselt.

Üliõpilased, õppejõud ja administratsioon. Ülikooli akadeemilise pere ja administratsiooni suhetes saab mõndagi parandada, kui regulatiivse iseloomuga dokumente valmistab ette administratsiooni allüksus, kes töötab välja, kooskõlastab ja viib dokumendi otsustavate kogude ette. Rektori arvates tõstaks selline töökorraldus administratsiooni vastutustunnet ja parandaks adminipoole seni mitte just eriti ladusalt arenevat koostööd teaduskondadega.

Infosüsteemi töölerakendamise tempo on aeglane. Selleks, et ülikool saaks oma hea infosüsteemi, on palju tööd tehtud, kuid nii süsteemi valmimise kui rakendamise tempot tuleb rektori sõnul märkimisväärselt tõsta. Hiljemalt 1. septembriks peaksid kõik ülikooli normdokumendid, komisjonide koosseisud jm olema kättesaadavad internetis.

Raha. Olukord, kus ülikooli kui asutust peetakse üleväl õppevahendite kulul, ülejäänut aga allüksuste omavahenditest, viib järelduseni, et kõige vähem mõistlik tegevus ülikoolis on õpetamine. Üldkulu, jooksvate kulude ja investeeringute osa olgu ülikooli eelarves proportsionaalselt ühesugune -

see on printsiip, mida rektor tulevikus järgida lubas.

Palgast. Vaatamata sellele, et ülikooli rahandusosakonnast on raske täpseid andmeid saada, moodustavad erinevas vormis makstud palgad umbes 35% ülikooli kogukuludest. Rektori arvates võiks see protsent edaspidi suurem olla ja kui sellega sihikindlalt tegelda, siis kahe aasta jooksul võiksid palganumbrid veelgi suureneda.

Lahenemas. Lähiaja lootustandvatest lahendustest nimetas rektor ülikooli kliinikumi, mille osas on saavutatud kokkulepped peaministriga. Vastav normdokument valmib 1. septembriks 1998, kliinikumi ülcandmine koos varaga toimub aasta lõpus.

Ülikooli ja põllumajandusülikooli suhetes on samuti toimunud kvalitatiivne muutus ja ZBLga seotud kohtuasi leiab lahenduse.

Koostöös põllumajandusülikooliga taotletakse ühisomandisse Sõbra maja, et luua sinna Tartu üliõpilaste klubi.

Veel selle suve ja sügise jooksul on Tartu linnavalitsusega plaanis alla kirjutada mitu koostöölepingut.

Küsimused. Üliõpilasesinduse teabetoimkonna esimees Fred Puss küsis: "Ülikooli arengukava muutmise eelnõus on kirjas, et tagatakse ülikooli lõpetamine nominaalajaga. Kas see tähendab üleaja õppijate maksustamist?"

Teiseks, arengukava eelnõus öeldakse, et ülikool tagab üliõpilastele karjääriteenistuse. Mida see tähendab?"

Vastused. Nominaalne õppeaeg tagatakse üliõpilastele produktiivseks õppetööks vajalike tingimuste loomisega ja järjepideva ning sihikindla nõudlikkusega õppetöös. Eraldi rõhutas rektor ülikooli raamatukogu osa suurendamist üliõpilase abistamisel edukas õppetöös. Üle nominaalaja õppijate maksustamise otsustab seadusandja.

Karjääriteenistus on ilmselt ülikoolis vajalik, sest üliõpilastel on tulevikus üha raskem sobivaid töökohti leida. Karjääriteenistus vahendab infot pakutavatest töökohtadest Eestis ja mujal maailmas.

Eeva Kumberg, teabetalituse infospetsialist

Eesti Innovatsioonifondi nõukogu Tartu Ülikoolis

Esmapäeval pidas ülikoolis oma väljasõiduistungit Eesti Innovatsioonifondi nõukogu.

Eesti Innovatsioonifondi asutas Vabariigi Valitsus 1991. aastal mittetulundusliku riikliku organisatsioonina majanduse tehnoloogiliseks arenguks vajalike programmide ja projektide finantseerimiseks. Septembris 1997 kujundati fond sihtasutuseks.

Tehnikaülikooli prorektor professor Rein Küttner.

Vabariigi Valitsus nõustus riikliku innovatsiooniprogrammiga oma 9. juuni istungil. Innovatsiooniprogramm pannakse üles Innovatsioonifondi koduleheküljele aadressil <http://mineco.ee/eif>.

Tartu Ülikooli esindaja fondi nõukogus on professor Toivo Maimets.

teenuste ja rakenduste andmebaase ning spin-off-programmi.

Seejärel

tutvustati

ülikooli tehnoloogilisi projekte, mis on välja kasvanud alusuuringutest ning mida Eesti Innovatsioonifondi toel arendatakse turusuutlikuks.

Mihkel Kerikmäe tutvustas termolu-

□ Arendusprorektor professor Hele Everaus rääkis ülikooli kavade teadustulemuste rakendamisel.

Innovatsioonifondi nõukogu esimees on majandusministeeriumi kantsler Margus Leivo, fondi juhataja on Jüri Lichfeld.

Innovatsioonifond rahastab tehnoloogiaalaseid ja tootmise konkurentssivõimet tõstvaid projekte ning toetab innovatsiooni infrastruktuuri väljaarendamist.

Fond koordineerib Eesti riiklikku innovatsiooniprogrammi, mille üks eesmärk on teadus- ja arendustööde sidumine Eesti majanduse vajadustega.

Programmi kohaselt peaks aastaks 2002 tehnoloogiaalaste arendustööde riikliku eelarve maht olema võrreldav teaduse finantseerimise mahuga (~0,5 % sisemaisest koguproduktist). Programmi üldkoostaja on Innovatsioonifondi nõukogu ascesimees, Tallinna

Ülikoolis

võttis fondi nõukogu vastu arendusprorektor professor Hele Everaus.

Tartu Ülikool on oma arengukava kohaselt kavandanud senisest enam tähelepanu pöörata rakendus- ja arendustöödele ning asunud välja töötama teadustulemuste rakendamist ja innovatsiooni toetavat tugisüsteemi, et kaasa aidata tehnoloogilise kõrgkultuuriga riigi üleschitamisele.

Innovatsioonifondi toetusel läbiviidavast tugisüsteemi projektist ja teadlastele motivatsiooni loomisest rakendustega tegelemiseks ning INNOVAA-TIKA messist rääkis teadus- ja arendusosakonna juhataja Andi Pärn. Ülikool valmistab ette tehnoloogilist auditit, tellijatele suunatud teadus-

minestsentsdetektorite alusel loodavat dosimeetrist kompleksi ja kiirguse mõõtmise teenuseid. Nimelt sai ülikooli keemilise füüsika instituut tänavu mais Eesti Kiirguskeskusest kiirguscalase tegevusloa. M. Kerikmäele andis Tartu Standardiseerimis- ja Metroloogiakeskus detektorite, radiomeetrite ja dosimeetrite taotleja kvalifikatsiooni. Dosimeetristiline kompleks valmib Innovatsioonifondi toel.

Professor Hannes Tammet ja dotsent Eduard Tamm andsid ülevaate keskkonnauuringutes kasutatavast elektrilisest aerosoolispektrometrist, mille uut versiooni kavandatakse ning mida ülikooli litsentsi alusel soovib tootma hakata ülikoolist väljakasvanud (ehk spin-off) firma AS Airel.

Järg 6. lk

□ Mihkel Kerikmäe näitas kiirgustegevuse-alaseid atestaate Innovatsioonifondi nõukogu esimehele Margus Leivole.

Andres Tennuse fotod

Haldusprorektori neli aastat

INTERVJUU HALDUSDIREKTORI RIHO ILLAKUGA

Olid ülikooli haldusprorektor neli aastat ja üks kuu. Milliseid põhimõttelisi ümberkujundusi tegid oma vastutusalas?

Viimatisel ülikooli nõukogu istungil esitasin nõukogu liikmetele 40-leheküljelise aruande oma vastutusalas tegevusest ja sealhulgas ka ülevaate olulisematest etappidest sellest ajast alates, kui võtsin vastu rektor Tulviste väga ootamatu ettepaneku asuda haldusprorektori ametikohale.

paralleelset käigusolekut, tuli luua ülikooli chitus- ja remonditegevuse korraldamise süsteem, mis võimaldaks leida ja koondada maksimaalselt ressursse erinevatest finantsallikatest (riigelarvest eraldatud vahendid; vabariigi valitsuse reservfondist eraldatud vahendid; teaduskondade (allüksuste) omavahendid; välisinvesteeringud ja sihtotstarbelised finantseeringud; sponsorsummad, krediteerimine laenude abil) ning neid etteantud parameetritega

luua koostöös Tartu kõrgkoolide ja linnavalitsusega seniste ühiselamute ja toitlustusasutuste baasil ühtne üliõpilaskonda teenindav struktuur, leides sellele optimaalse organisatsioonilise vormi. Pärast pikaajalisi läbirääkimisi ja juriidilisi ekspertise otustas TÜ nõukogu 1996. aasta 27. septembril heaks kiita mittetulundusühingu Tartu Üliõpilasküla põhikirja eelnõu ja likvideerida väikeettevõtte Tartu Ülikooli Üliõpilasküla.

raamatupidamise baasil moodustatud rahandusosakond.

Kas need õigustasid end?

Pigem jah kui ei.

Paljude muudatuste õiget tulemust saame teada ehk alles mõne aasta pärast. Kuid kui taas meenutada viimast nõukogu istungit, kus osalesin haldusprorektorina, siis oli hea meel tõdeda, et arutelu sai haldus-majandustegevus sõnavõttude enamuse toetusel.

Usun, kasutades sporditermineid, et latti on suudetud üsna kõrgel hoida. Teha aga on veel palju. Ehk teisisõnu: alus edasiminekuks on toekas ja lootustandev.

Mida pead prorektoriaastate suurimateks kordaminekuteks?

Seda, et nende aastatega on kujunenud teotaheline mees- ja naiskond. Haldus- ja tugistruktuurid on loodud ülikooli põhitegevuse toetamiseks ja see toetus-tala peab olema valmis kandma kõiki raskusi, mis kaasnevad ülikooli edasimineku tagavate muudatustega.

Kas on midagi, millest Tartu Ülikooli haldusprorektori jõud üle ei käinud?

Haldusprorektor tegutses etteantud tingimustes ja raamides. Kindlasti oli lubadusi, mis olukordade (seaduste, reeglite jne) muutumisest tingituna jäid täitmata või otsuseid, mis realiseerumata. Füüsilist jõudu ja tahet, täna küsimast, mul jätkub.

Rektor Jaak Aaviksoo tegi rektoraadi struktuuris muudatusi ning haldusprorektori ametikoht asendati haldusdirektori omaga. Nõustusid tema ettepanekuga sellele kohale asuda. Miks?

Ajal, kui asusin haldusprorektori ametisse, oli I prorektoriks Jaak Aaviksoo. Kogu selle aja, mis me töötasime ühes rektor Tulviste meeskonnas, meie vaated ülikooli arengule ühtisid. Nendel teemadel pidasime tookord prof Aaviksooga palju pikki arutelusid ja nõupidamisi. Jaak Aaviksoo on jõuline isiksus, kelle initsiatiivil on võetud vastu murrangulisi otsuseid. Rektorivalimiste järel olid meil kohtumised prof Aaviksooga ja ma informeerisin teda sellest, mis oli toimunud ülikooli haldus-majandustegevuse arengus tema ministriks oleku ajal ja hiljem.

Rektor prof Jaak Aaviksoo hinnang minu tegevusele haldusprorektorina ning tema positiivne ja jõuline tulevikuvisioon julgustasid mind tema tehtud ettepanekut asuda haldusdirektori ametikohale vastu võtma, sest tundsin, et olen valmis ellu viima neid sarnaseid põhiseisukohti ülikooli arenguküsimustes, mis meie kõnelustes selgusid. Määravaks sai ülikooli valitsuse

toetus minu senisele tegevusele.

Põhjusi, miks ma nõustusin, on lisaks eelnevale teisigi. Esiteks, loomulikult isiklikus plaanis, et alustatud ümberkujundusi jätkata ja lõpule viia, et näha oma töö tulemusi. Teiseks, loomulikult, on "akadeemiline vabariik" see keskkond, milles olen näinud enda isiklikku arengut. Suhtlemine akadeemilise kodanikkonnaga annab juurde märksa rohkem, kui esmapilgul seda teadvustada suudaksimegi. Kolmandaks olen tüübilt n-ö meeskonnamängija ning nagu eelpool mainisin, usun väljakujunenud mees- ja naiskonna võimekusse.

On veel mitmeid põhjusi, aga eelkõige rõhutasin *alma mater* i erilist aurat, mida hindan kõige kõrgemalt oma tööandja juures.

Milliseid muudatusi tuleb Sinu tegevusvaldkonnas?

Tulevikustenaariumides on mõistetavalt ette näha muudatusi, et toimiks tegevusvaldkonna areng ja selles toimivate struktuuride-allüksuste evolutsioon vastavalt Eesti ühiskonna ja ülikooli terviklikule arengule, pidades silmas ülikooli ja teiste institutsioonide ühishuve. Oma tegevusvaldkonna tulevikku planeerides arvestan eelkõige ülikooli territoriaal-ruumilise arengukava realiseerumisega. Ja võimalikud on erinevad arengud, mis tulenevad seadusandluse muutumisest, näiteks ülikooli õigusest osaleda äriühingutes jne.

Ülikoolil on praegu pooleli mitu ehitusobjekti - uus keeltemaja ehk nn Paabeli torn, majandusteaduskonna uus hoone, biomeedikum... Mis millal valmib?

Probleemid?

Lepingujärgselt valmib Paabel 1. septembril, biomeedikumi ehitatakse sotsiaalministeeriumi tellimisel ja see valmib sajandivahetuseks. Majandusteaduskonna õppehoone osa Narva 6 valmib lepingu järgi 31. augustil, Narva 4 valmimise tähtaja osas lepitakse kokku 31. juulil. Põhjuse valmimise edasilükkumiseks on asjaolus, et seni on ei ole veel leitud lahendust õppe- ja teadustöö arenduskoja asukoha probleemile. Samuti lõpeb sotsiaalteaduskonna õppehoone Tiigi 78 renoveerimine järgmise aasta alguses.

Kui kaugel on peahoone kindlustamine?

Sama kaugel kui 1996. aastal, s.t kindlustatud on kohvikupoolne tiib ja keskosa. Põhjuse, miks tööd katkesid, on üldteada.

Millal peahoones kohvik avatakse?

Loodan, et järgmisel semestril.

Küsis Varje Sootak

□ Elmise rektoraadi I prorektor Toivo Maimets, haldusprorektor Riho Illak ja rektor Peeter Tulviste Gustav Adolfi uuendatud platsile püramiidtamme istutamas.

On võimatu ühe lausega neid ümberkujundusi kokku võtta, sest ülikooli haldus-majandustegevuse arengut ei saa vaadelda lahus nendest protsessidest, mis toimusid neil aastatel Eesti ühiskonnas tervikuna.

Meenutagem, et sel perioodil pandi alus olulisele teisenemisele seadusandlikus ja normatiivses baasis: võeti vastu Tartu Ülikooli seadus, ülikooliseadus jt seadusandlikud aktid ning ülikooli põhikirja. Nende seadusandlike ja normatiivsete aktidega tagati ülikoolile, et tema stabiilse arengu üks oluline garantii on ülikoolile varcm kuulunud ja ülikooli kasutuses oleva kinnisvara tagastamine ülikooli omandisse. Ülikooli nõukogu algatas vara tagastamisprotsessi 1995. aasta 29. septembril.

Et varade tagastamise taotlusest tulenes vajadus kinnisvarade formeerimiseks, siis püstitati ülikooli arengukavas ühe esmatähtsa ülesandena ülikooli ruumiprogrammi väljatöötamine ning selle alusel teaduskondlike ruumiprogrammide koostamine.

Selle lõpptulemuseks oli Tartu Ülikooli territoriaal-ruumilise arengukava (Tartu linnas) vastuvõtmine ülikooli nõukogus 20. detsembril 1996. Arengukava põhiprintsiibiks on võimalikult lühikese ajaga välja ehitada igale teaduskonnale oma kodu e *campus*.

Äärmiselt mahuka kinnisvarade kindlaksmääramise alustamine 1995. aastal tingis vajaduse ülikooli kinnisvarade kompleksse haldamisega tegeleva struktuuriüksuse järele, mis tegutses iseseisva osakonnana. **Kinnisvarade osakonna** moodustamine viidi lõpule 1. veebruaril 1997, kui senise dokumentatsiooni- ja arvestusküsimustega tegeleval väikesearvulise kinnisvaraosakonnaga liideti majandusosakond, sh majandusosakonna elamuteenistus ja valveteenistus ning ehituskorralduse osakonna ehitusjaoskond. Selle tulemusena loodi kõiki ülikooli kinnisvarasid (õppe- ja teadushooned ning elamud) haarav ning nende arvestust, hooldust, valvet, remonti ning muid vastavaid tegevusalasid hõlmav ühtne kinnisvarade osakond.

Äärmiselt nappide vahendite juures, arvestades ülikooli hoonete ülikõrget amortisatsiooni, paisuvat ehitus- ja remondimahtu ja mitme uusehitusobjekti

paindlikult juhtida.

Korraldusliku mudeli loomiseks nimetati ehitus- ja remondiosakond alates 1996. aasta 1. jaanuarist **ehituskorralduse osakonnaks**. Osakonna koosseisus olevad eraldi teenistused, mis veel enne teenistusteks muutmist töötasid iseseisvate osakondadena, liideti ühtseks tervikuks. Ehituskorralduse osakonna koosseisus taastati 1996. aastal ülikooli arhitekti ametikoht.

Ülikooli *campus* e haju sa paiknemisega, mis ühtlasi fikseeriti territoriaal-ruumilise arengukavas, kaasnevad kõrgendatud kulutused kommunikatsiooni- ja tehnovõrkudele, samuti suurendab ülikooli hoonete vaheline kaugus transpordikulutusi.

Kommunikatsioonivõrkude osas on 1995. aasta novembrist alates ülikoolis realiseerunud telefoniside arenduskava. Selle tulemusena rakendati tööle firma Ericsson uusim tehnoloogial põhinev lokaalvõrk, mis asendas kolm amortiseerunud ja tehniliselt vananenud analoogitelefoni jaama.

Jaama teenuseid on järk-järgult laiendatud, praegu on kokku üle tuhande allabonendi. Telefoniside kvalitatiivne uuendamine on toonud ülikoolile märkimisväärset majanduslikku kasu, sest sama arvu linnatelefonidega võrreldes (arvestades kõneminuti hinda jne) on saavutatud oma digitaaltelefoni jaamade kasutamisega **aastas kokkuhoidu rohkem kui poolteist miljonit krooni, seega kolme aastaga kokku ca 5 miljonit krooni**. Iga aastaga kokkuhoitud summa suureneb.

Tehnovõrkude osas asetati põhirõhk energiasäästuprogrammi tagamisele.

Transpordi osas alustati 1995. aastal nõukogudeaegsete amortiseerunud transpordivahendite väljavahetamist uute, tunduvalt ökonoomsemate sõidukite vastu. Ökonoomsemate ja töökindlamate sõidukite kasutuselevõttuga vähenesid kütuse-, hooldus- ja remondikulud, millega saavutati **kokkuhoidu ca 1/3 võrra**. Samuti hakkas ülikool esmakordselt ise transpordiosakonna kaudu korraldama liiklust ja parkimist ülikooli õppehoonete ja ühiselamute ümbruses.

Ülikool sõnastas 1995. aastal prioriteetse eesmärgina (mis fikseeriti nii ülikooli kui ka Tartu linna arengukavas)

Jaak Nilsoni foto

Vaatamata probleemi keerukusele õnnestus reorganiseerida kogu ülikooli kohvikute ja einelaudade võrgustiku haldamine, mille tulemusena tõusis teenuse kvaliteet.

Ülikooli arengukavast lähtuvalt koostati 1995. aastal struktuuriüksuste **arengukavad**, mis ühtlasi võeti aluseks haldusaparaadi reformi jätkamisel 1996. aastal, ülikooli arengukavas sätestatud vastutusalade piiritlemise tulemusena laienesid aastal 1995-1997 haldusprorektori vastutusalas struktuuriüksuste tööülesanded ja tegevusvaldkonnad. Haldusprorektori otsesse alluvusse lisandusid ülikoolisest ümberkorralduste tulemusel 1995. aastal Kääriku spordibaas, Linna spordibaasid ja kommunikatsioonitehnika osakond; asutuse staatuse muutumisega Sõbra Maja, Ülikooli kohvikud ja Üliõpilasküla; loodi kinnisvarade osakond. 1996. aastal moodustati haldusprorektori vastutusalas struktuuriüksusena ülikooli raamatupood ja 1997. aastal ülikooli apteegid. I prorektori vastutusalasse viidi 1996. aastal üle endise plaani-finantsosakonna ja

□ Paabeli torn peab valmima 1. septembriks.

Reno Hekkonensi foto

Arsti- teaduskond

Arstiteaduse osakond

Virge Aabrams
Mari Aaremäe
Ain Aaviksoo
Evelyn Aaviksoo
Reet Alapuu
Diana Baikov
Kaia Enni
Liina Haring
Kaire Heilman
Kalmer Innos
Piret Innos
Jana Jaal
Mati Jalakas
Marika Jürna
Kaie Kaasik
Katrin Kalju
Kaja Kallion - *cum laude*
Katre Kangur
Heldi Kase
Ilmar Kaur - *cum laude*
Kairit Kender
Ivika Keskküla
Antti Keskrand
Ülle Kiisla - *cum laude*
Katrin Kivisto
Agris Koppel
Andres Kotsar
Annika Kүүdorf
Karmen Käblik
Boris Lapidus
Juhan Lichfeld
Tõnis Loigom
Maia Maastik
Mare Malva
Helen Mandre
Andres Meus
Priit Miidla

Piret Mitt
Iris Mosona
Pille Muliin
Meila Männason
Ruth Männik
Hanno Mölder
Annely Nairismägi
Jaak Nairismägi
Anna-Maria-Aleksandra Neitenbach
Kaidi Nigol
Eva-Maria Niine
Ekke Nääb
Kaupo Ole
Maris Oll
Triinu-Mari Ots
Piret Paap
Siiri Paas
Ave Pae
Marje Palm
Marko Pastak
Merle Pauts
Kaupo Peda
Aira Peri
Andres Peri
Tiia Pertel
Kai Pärnamägi
Tiia Pöder
Peeter Pöld
Reet Raamat
Ragne Raudsepp
Nele Rasmann
Reeli Reier
Signe Rohi
Dagmar Rüütel
Aare Saluste
Priit Samarüütel
Marge Schmidt
Svetlana Sergejeva

Sven Sihver
Kristel Sikk
Siim Simmo
Riho Sisask
Mare Suigom
Meelis Sula
Kahro Tall
Katariina Tamm
Tiina Tamvere
Ene Tee
Triin Tennosaar
Ülar Teppo - *ekstern*
Liija Tooman
Kaidi Touart
Kadi Tsimmer
Mihkel Vadi
Oliver Vaide
Indrek Valvas
Eva Vask
Epp Vessel
Annika Õim

(vene õppekeelega)

Juris Germovs
Agita Inkena
Konstantin Ivanov
Tatjana Jevdokimova
Veronika Jevstignejeva
Andrei Kamaleev
Anna Kartašova
Alekssei Kisseljov
Natalia Kisseleva
Marina Kivi
Martin Kivi - *cum laude*
Jelena Lissitsina
Ališer Madaminov
Julia Pantšenko
Tatjana Poltavskaja
Julia Potašenkova

Oksana Sažina
Irina Sääsk
Iljana Tatarlõ
Edouard Toktaoulov
Natalja Tratš

Stomatoloogia osakond

Kristi Braks
Kadri Kalev
Veikko Keimann
Allan Kirts
Liina Krünvald
Mare Kuk
Inga Laiv
Inga Ly
Jelena Maslova
Regina Neidre
Kirsten Nigul - *cum laude*
Mailis Peets
Rainer Rannula
Eve Reimand
Piret Rossner
Piret Schmitte
Katrin Tammet
Kairit Teesaar
Merly-Riin Teesalu
Marina Udalova
Liis Veede
Siim Vesingi
Tatjana Volkova
Sigrid Vool
Kati Vörk
Jelena Zguro
Anu Ülemaante

Farmaatsia osakond

Katri Kiho
Jaana Kuuskla
Triinu Linamaa

Katrin Madissoo
Triin Mäesalu
Airika Parts
Eire Peik
Karmen Privoi
Helika Pung
Silja Rebane
Elina Saag
Kaire Saar
Tatjana Skrebuhova
Anneli Suija
Aet Vähejaus

Meditsiiniõpeteaduse osakond

Sirje Keerdo
Liina Kuk
Gea Lindepuu
Anneli Lorenz
Pille Lätt - *cum laude*
Mare Oder - *cum laude*
Kadri Paakspuu
Elo Paap
Piret Sillaots
Anne Sirge
Anne Tsõbina
Birgit Uiga
Merle Varik - *cum laude*

Bakalaureuseõpe

Küllli All
Made Ilves
Ave Kants
Piret Laikoja
Kaja Liiva
Liivi Linnumets
Pille Tammpere
Urve Tõnisson
Reet Urban

□ Tavakohaselt on ülikoolis esimesed lõpetajad õigusteaduskonnast.

Füüsika-keemia- teaduskond

Füüsika eriala

Andres Heinloo
Andi Hektor
Gert Hütsi - *cum laude*
Kristel Kivari
Alekssei Kotlov
Boriss Mahrov
Matti Möttus - *cum laude*
Konstantin Skaburskas
Juri Smirnov
Aleksandr Streltsov
Ly Sõõrd
Janno Tuulik
Oliver Tärk
Peeter Vois
Svetlana Vesselova

Keemia eriala

Annemari Arro
Ivari Kaljurand
Kristina Kall
Andre Lomaka - *cum laude*
Tiina Lääne
Rando Madi
Maike Mölder
Gunnar Nurk
Liina Permann
Janne Pullat
Tiina Põldmaa
Peep Raik

Ave Sarapuu - *cum laude*

Evelin Saro
Kaido Sillar
Jaak Suurpere
Jaana Tammiku - *cum laude*
Kaido Tamm
Siiri Velling
Vaike Verevmägi

Loodusteaduste õpetaja põhikoolis

Terje Huik
Kadri Kikas
Tiia Kivirand
Külliki Klaar
Hilde Laus
Ade Leuska
Reelika Lippur
Pille Lüdimois
Mari Paltser - *cum laude*
Lee Raide
Küllli Saar
Leelo Torp
Kairi Vaher - kaitseb lõputöö 19. juunil
Enn Ööpik

Õpetaja kutseasta

Karin Muru
Pille Kängsepp - kaitseb lõputöö 19. juunil
Janne Pullat - kaitseb lõputöö 19. juunil

Majandus- teaduskond

Bakalaureuseõpe

Majandusteaduse eriala

Kalle Ahi - *cum laude*

Ave Aigro

Katrin Alavec

Jan Andre

Jevgeni Artašov

Riia Arukaevu - *cum laude*

Urmas Einroos

Helen Eliste

Georgi Grigorjan

Aigar Hain

Helena Hannula

Kuno Helleermann

Leho Hermann

Mihkel Hollo

Aleksei Holomejev

Marge Ibrus

Tambet Iher

Marko Ilus

Margus Indus

Rainer Innos

Dmitri Ivanov

Krista Jaakson

Indrek Jaaska

Karin Jõeveer

Nikolai Karasjov

Mai Kartau

Tõnis Karu

Kristiina Kasemets - *cum laude*

Juri Kidjajev

Mati Kiisler

Lauri Kiivit

Lauri Kikerpill

Pärt Kivaste

Kadri Kollist - *cum laude*

Tiit Kombo

Inga Kozlova

Ahti Kuris

Aivo Kuus

Anu Kuus

Katre Kõvask

Indrek Künnapas

Arno Lainemäe

Andres Leht

Ave Leis

Nadežda Leljuhh

Karina Lellep

Tatjana Leoško

Martti Lilleorg

Jarno Lindve

Monika Linkov

Monika Lipson

Viktoria Lobaiko

Aivo Lökk

Margo Luberg

Riho Lubi

Olga Luštšik - *cum laude*

Monica Maiste

Natalia Makarenko

Jelena Makartsova

Katrin Martinson

Jaana Masso - *cum laude*

Priit Mikelsaar - *cum laude*

Vladimir Mironov

Anna Murašina

Maarika Mägi

Marrit Mändmets

Katrin Männik

Maimu Mölderson

Tuulika Nohrin

Eda Noormaa

Marika Nurmeots

Indrek Nuume

Toomas Ojakäär

Mari Ojasoo

Katrin Olenko

Toomas Orav

Marianna Ozernova

Heret Ots

Kätlin Paavel

Marju Padjus

Marju Pai

Rünno Pajumägi

Tanel Paut

Iris Peets

Marek Piirsalu

Allotar Pillmann

Karla Polli

Kristi Pumbo

Maido Puna

Marek Põldeots

Rene Rahn

Marika Raidna

Romet Rand

Katrin Reisenbuk

Laivi Rello

Siiri Sibrits

Kadri Suitsmart

Andres Säre

Andrus Säälik

Jelena Zaitseva

Tatjana Taratorina

Indrek Tennokese

Tarmo Tomak

Kristina Toming - *cum laude*

Raido Toonckurg

Deniss Treššalov

Dmitri Tsubin

Maris Täll

Anneli Tühis

Kaie Uduste

Janek Uiboupin

Eve Urbas

Margus Valk

Hille Vares

Tatjana Verst

Sigrid Vestmann

Alvar Vetka

Andres Võrk - *cum laude*

Endriko Võrklaev

Majandusarvestuse eriala

Karin Koitla

Kait Raudsepp

Turunduse ja kaubanduse eriala (kaugõpe)

Ludmilla Jaanson

Ärijuhtimise magistriõpe

Avar Daniel

Sander Karu

Kaarel Lehtsalu

Benno Luts

Kersti Martinson

Rita Medžyte

Ilmar Novck

Irja Rae

Hele-Eda Raudsepp

Jaak Raudsepp

Anne Selvet

Priit Selvet

Tea Siimon

Urmas Tross

Tea Varrak

Kehakultuuri- teaduskond

Bakalaureuseõpe

Liikumis- ja sporditeadused

Ingrid Alumaa

Jaanus Aus

Tiina Beljaeva

Ramon Kaju

Jyri Kangasniemi

Aleksei Kargin - *ekstern*

Priit Karon

Peep Kihlevelt - *ekstern*

Tarmo Kilg

Allar Kivil

Merle Kivimets

Maive Kook

Gert Koovit

Aimi Krukov

Dmitri Lapidus - *ekstern*

Meelis Leidt

Roland Lepik

Aire Leppik

Tiiu Lilienthal + gümnaasiumi kehalise kasvatusõpetaja

Raili Lille

Marko Luhamaa

Evelin Murro

Piret Niglas

Taivo Pallottedder

Anneli Pormann

Igor Prussakov

Siret Pungits

Jaak Puuraid - *ekstern*

Jaak Raie

Eric Roots - *cum laude*

Aira Saar

Raivo Simson - *ekstern*

Terje Sööt

Raivo Tsopatalo - *ekstern*

Cristel Vahtra - *ekstern*

Gaida Vassin

Erli Välja

Õpetaja kutseasta

Gümnaasiumi kehalise kasvatusõpetaja

Anne Välja

□ Õigusteaduskonnas oli 86 lõpetajat, kiitusega lõpetas neist 7.

□ Kolmapäeval õigusteaduskonna lõpetanud Tarmo Sild koos dekaani Peep Pruksiga.

Reno Hekkonensi fotod

Usu- teaduskond

Usuteaduse eriala

Ingvar Allekand

Tiina-Erika Friedenthal

Kalle Kadakas

Moonika King

Tarmo Lamp

Anne Liiber

Taivo Möll

Argo Olesk

Andres Pinsel

Kristel Sarapuu

Priit Tamm

Tarmo Timmermann

Liina Tuulik

Avatud ülikool

Heino Nurk

Usuteaduse õpetaja

Kalmer Marimaa

Tatjana Peetersoo

Ave Prints

Risto Tamm

Matemaatika- teaduskond

Bakalaureuseõpe Informaatika eriala

Dmitri Brodski
Jelena Fjodorova
Lev Gordon
Urmet Liin
Tambet Matisen
Aleksi Podlipski
Heigo Raadla
Karin Ruul
Asko Seeba
Aulis Sibola
Merle Sibola
Toomas Soome - ekstern
Andres Tsengov
Piret Ulp - cum laude

Matemaatika eriala

Mart Abel - cum laude
Larissa Aljabjeva - ekstern
Andrei Filonov - cum laude
Svetlana Hvostova
Anneli Kalam

Uku Lõhmus
Aleksandra Narotšnaja - ekstern
Maire Noormaa
Inga Parts - ekstern
Anu Poom
Tiia Raudsep
Natalja Zaitseva - cum laude
Mare Tarang

Matemaatilise statistika eriala

Tarmo Kiivit
Meelis Käärrik - cum laude
Küllli Laanet
Kandele Puss
Kaire Ruul
Agne Soome
Gabriel Villers

Õpetaja kutseasta

Põhikooli ja gümnaasiumi matemaatikaõpetaja

Laire Kannel
Marika Veiko

Õiendus

LÕPETAJATE NIMEDE ASJUS

Kahjuks on UT eelmises numbris mitme lõpetaja nimi valesti ning seal leidub muudki õiendamist väärt.

Esiteks. Psühholoogia eriala lõpetasid **Anita Agabuš ja Katrin Švernikas**, mitte Anita Agabu ja Katrin Vernikas. Toimetusele e-postiga saadetud selles nimekirjas š puudus, selle asemel oli sulg. Et sulg asendab š-d, seda toimetuse ei teadnud.

Teiseks. Sotsioloogia osakonna nimekirja viimase lõpetajana on kirjas Villu Talv, kes ei ole lõpetaja, vaid osakonna vastutav sekretär. E-postiga saabunud nimekirjas oli tema nimi kirjas viimasena teiste lõpetajatega täpselt samas reas samasugusel kaugusel. Täpsustuseks toome ära mõlemad e-posti nimekirjad.

Toimetuse sai e-postiga sellise nimekirja:

Date sent: Tue, 9 Jun 1998 11:16:31 +0300 (EET DST)
To: ajaleht@ut.ee
From: Villu Talv <villu@psych.ut.ee>
Subject: lõpetajad

Sotsioloogia osakond

Kadi Kerge cum laude
Kätlin Kruus
Meeli Murasov
Mait Mürsepp
Heili Pals cum laude
Riina Senipalu
Mari Uba cum laude
Marko Veisson
Küllli Viks
Villu Talv

Villu Talv tõi esmaspäeval toimetusse aga järgmise paberile prinditud lõpetajate nimekirja, mille

Ajaleht@ut.ee, 11:39
09.06.98, lõpetajad

ta olevat toimetusele saatnud:

To: ajaleht@ut.ee
From: Villu Talv
<villu@psych.ut.ee>
Subject: lõpetajad
Cc:

Toimetuse

Juulikuu juubilarid

Vanda Järlov	14.07	hoonete hooldusteenistuse valvur
	65	
Helmut Jänes	01.07	Nooruse 9 koristaja
Mall Kauer	03.07	raamatukogu tuletõrjetehnik
Maia Plado	12.07	Kesklinna apteegi veterinaararst
Viiu Tihane	26.07	raamatukogu koristaja
	60	
Tiiu Lõhmus	02.07	peahoone koristaja
Jüri Tapfer	07.07	arvutuskeskuse peaspetsialist
Juta Koppel	09.07	keemilise füüsika inst erakorraline teadur
Ilda Toll	09.07	anatoomikumi majahoidja
Milvi Topmann	13.07	sisekliiniku erakorraline assistent
Nigul Liivamägi	23.07	peainseneriosakonna peainsener
Helle Kuura	25.07	keemilise füüsika inst keemik
	55	
Alfred Martinson	02.07	keemiahoone majahoidja
Toomas Mürsepp	04.07	materjaliteaduse inst vaneminsener
Hille-Kai Lait	20.07	kehakultuurit sekretär-masinakirjutaja
Tiiu Jõudu	25.07	kardioloogia kliiniku teadur
	50	
Jaan Sootak	16.07	avaliku õiguse inst korraline prof
Juri Latko	18.07	raamatukogu vanemraamatukoguhoidja
Kalle Kaarli	27.07	puhta matemaatika inst erakorraline prof

Eesti Innovatsioonifondi nõukogu ülikoolis

Algus 2. lk

Aerosoolide spektromeeter mõõdab Tähse tänava õpphoones **Tartu linna õhku**, mõõtmistulemused edastatakse arvutivõrku.

Innovatsioonifondi nõukogu otsustas spektromeetri uue versiooni väljatöötamist toetada.

Füüsikahoones tutvustas bioloogiadoktor **Arved Vain** oma leiutist - **müomeetrit**. Teatavasti esitas ülikool oma esimese rahvusvahelise patendi-taotluse just müomeetrile. 11. juunil saabus Euroopa Patendiametist celekspertiisi raport, mille kohaselt müomeeter ja mõõtmismeetod on **patendikaitsevõimelised**.

Ülaltoodud kolm projekti said ülikooli 1997. aasta innovatsioonipreemiad, mis anti kätte messil INNOVAATIKA '98.

Seejärel külastas Innovatsioonifondi nõukogu üld- ja molekulaarbioloogia instituuti CITRINA hoones ning tutvus mitmete **ravimite tootmiseks** kasutatavate **uute biotehnoloogiliste meetoditega**. CITRINA hoones võõrustasid külalisi akadeemik Richard Villems, dr Alar Karis ja prof Toivo Maimets.

Fondi nõukogus leidis tunnustust dr Karise projekt transgeense tehnoloogia väljatöötamiseks.

Päev lõppes Eesti Innovatsioonifondi nõukogu koosolekuga CITRINA saalis.

Sirje Kahu ja Leeni Uba, teadus- ja arendusosakonna innovatsioonitalitus

P.S. Riiklik innovatsiooniprogramm (~50 lk) on meil praegu arvutikettal, väljatrikid köidame ja saadame teaduskondadesse enne jaanipäeva.

□ Eduard Tamm tutvustas Innovatsioonifondi juhtidele aerosoolide spektromeetrit, mis mõõdab füüsikahoone pööningul Tartu linna õhku.

□ Innovatsioonifondi toel on müomeeter saanud uue väliskuju (disainer Martin Pärn). Arved Vain müomeetriga Ants Laansalu testimas.

Kingitus ülikoolile

Briti Kolumbias, Kanadas resideeriv Tõnis Paide kinkis oma ema Elisabeth Sillaots Paide pärandatud Mõniste vallas, Võrumaal, asuva 62,6 ha pindalaga Inna talu ja samuti erastamisväärtpaberite kroone 121 615 ja 7847 summades Tartu Ülikoolile.

Kingituse vahendas Tõnis Paide esindajana mag Karl Laantee. Ülikooli poolt olid vastuvõtjad endine rektor prof Peeter Tulviste, kinnisvarade osakonna juhataja asetäitja Erki Tamm ning Sihtasutuse juhatuse liige Margus Ots.

Karl Laantee

Eesti teadusfond

kuulutas välja konkursi uurimistoetuste (grantide) taotlemiseks 1999. aastaks.

Uurimistoetuse juhendid ja vormid on kättesaadavad kõigis teaduskondades, institutides, osakondades, TÜ teadus- ja arendusosakonnas ning internetis ETF-i koduleheküljel aadressil <http://www.etf.ee/>. TÜ teadus- ja arendusosakonna teadustalitusele (ph tuba 304) tuleb esitada ETFi uute uurimisprojektide taotlused hiljemalt 25. augustiks. Info tel 375 617, 375 614.

Valve Soome, teadustalituse vanemreferent

õnnitleme

Jaan Seeder 70

24. juunil tähistab oma 70-aastast juubelit arstiteaduskonna traumatoloogia ja ortopeedia kliiniku kauaaegne õppejõud dotsent **JAAN SEEDER**.

Õnnitleme!

Kollegid

Tänu

Autasustamisi

Ülikooli väikese medali ja tänukirjaga autasustati pikaajalise kohusetundliku töö eest scoses pensionile siirdumisega rahvamajanduse instituudi erakorralist professorit, riigimajanduse õppetooli hoidjat **ELVI ULSTI**.

Ülikooli raamatukogu probleemid pole ainult ülikooli ja raamatukogu probleemid

Tartu Ülikooli Raamatukogu või Tartu Ülikooli raamatukogu?

Oma põhikirjaliste kohustuste ja ajalooliste traditsioonide järgi on Tartu Ülikooli Raamatukogu funktsioonid laiemad kui pelgalt ühe ülikooli raamatukogu omad. Tü raamatukogu on:

1. Kogu ühiskonnale avatud üldkasutatav universaalne teadusraamatukogu;
2. Teaduslik keskraamatukogu - kogub, säilitab ja teeb kättesaadavaks ammendava informatsiooni teatud ainevaldkondades;
3. Rahvusraamatukogu - kogub, säilitab ja teeb kättesaadavaks eesti keeles, Eestis ilmunud, Eestit käsitlevaid või Eesti kohta informatsiooni sisaldavaid teavikuid, saab sundeksemlari ja osaleb rahvusbibliograafia koostamisel;
4. Euroopa kontekstis arvestatav kultuuri- ja teaduslooline arhiiv oma käsikirjade, raamatute, fotode ja kunstikoguga;
5. Tartu Ülikooli raamatukogu - toetades õppe- ja teadustegevust, toimides ülikooli hoiuraamatukoguna ning bibliograafikeskusena.

Hoolimata sellest, et raamatukogu on ülikooli (ja kogu Eesti) õppe- ja teadustegevuse jaoks sügavalt infrastruktuurne asutus, on 95% arendustegevuseks mõeldud summasid tulnud väljastpoolt ülikooli eelarvet. Ülikooli eelarvest pärit rahadest on makstud töötajate palgad ja suudetud maja hoida hädapäraselt korras.

Tekkinud probleemide lahendamiseks moodustati käesoleva aasta aprillis kolmepoolne komisjon kultuuriministeeriumi, haridusministeeriumi ja ülikooli esindajatest. Komisjoni ettepanekutes sisaldub soovitus Valitsusele suurendada Tü Raamatukogu eelarvet järgmisel aastal vähemalt 7 miljoni krooni võrra.

Kõige rängemalt on raamatukogule mõjunud raamatuostussummade vähenemine 10,8 miljoni 1996. aastal 7,0 miljoni 1998. aastal. (1996. ja 1997. aasta jaoks kirjutati need summad riigieelarves lahti, tänava on need lisatud ülikooli eelarvele.)

Keskmise Ameerika ülikooli või näiteks Helsingi Ülikooli Raamatukogu puhul on need summad 12 - 15 korda suuremad. Arvestades lisaks trükiste

Raamatukogu, Tartu Ülikooli Raamatukogu, Põllumajandusülikooli Raamatukogu, Pedagoogika Ülikooli Raamatukogu, Tehnikaülikooli Raamatukogu ja Kirjandusmuuseumi Arhiivraamatukogu. Samal aastal võeti ka vastu põhimõtteline otsus osta Eesti teadusraamatukogudele ühine infosüsteem.

Tartu Ülikooli Raamatukogule oli see otsus poliitiline, sest ainukesena eelnimetatud raamatukogudest oli meil oma infosüsteemi algus olemas - raamatukogus endas väljatöötatud elektronkataloog INGRID, millesse esimesed andmed sisestati 1994. aastal ja mis on siiani ainuke arvestatav on-line raamatukogukataloog Eestis (<http://ingrid.utlib.ee>, telnet ingrid@utlib.ee). 1996. aasta jooksul piiritleti ostetava süsteemi parameetrid ning nende alusel korraldati konkurss, mille võitis USA tarkvarafirma Innovative Interface Inc. süsteem INNOPAC. Samal ajal esitati taotlus A. Melloni Fondile projekti finantseerimiseks. Fond oli nõus rahastama tarkvara ja serverite ostmise, kui Eesti riik rahastab kohtvõrkude ja arvutitöökohtade väljaarendamise. 1997. aastal osteti serverid Tallinnasse ja Tartusse, laaditi nendesse süsteemi testimis- ja koolitusversioon TESTPAC ning alustati koolitusega. Praeguseks on süsteem praktiliselt lõplikult konfigureeritud ja vastuvõtmiseks valmis. Enamik olemasolevaid andmebaase, sealhulgas INGRID, on võimalik uude süsteemi üle kanda. Kirjeid saab sisestama hakata kohe peale süsteemi vastuvõtmist juunis-juulis ja laenuusmooduli saab käivitada tõenäoliselt hilissügisel.

Loomulikult ei saa seda võrrelda pankade infosüsteemide väljaarendamisega, aga arvestades raamatukogunduse piiratud ressursse ja madalat

prioriteetsust, pole see kõik sugugi halb tulemus. Hoolimata hüppavast tiigrist ja ajakirjanduse tähelepanust pole näiteks koolide infosüsteemi puhul veel väljavalikunigi jõutud. Läti teadusraamatukogud on jõudnud konsortsiumi moodustamiseni ja valivad süsteemi, leedulased pole niigi kaugel.

Vähemalt aastase üleminekuperioodi ajal on vana ja uue töö tehnoloogia dubleerimine paratamatu. Kiirendamiseks üleminekut, hakatakse kõikides teeninduspunktidest sisestama elektronkataloogi laenuusse minevate trükiste kiirkirjeid. Rõõbiti sellega alustatakse lugemissaalide avariilisel olevate trükiste ja enimkasutatavate kogude retrokataloogimist, st kaartkataloogide üleviimist elektroonilisse vormi. Infosüsteem hakkab lihtsustama lugejate teenindust (ja kogu töökorraldust) kui kataloogis on piisav kogus elektroonilisi kirjeid ja eksemplarikirjes hakkab kajastuma teaviku staatus - väljalaenuatud, ainult kohal kasutuseks jne. Esimese aasta jooksul on töökoormus raamatukogus praktiliselt kahekordne.

Uues süsteemis hakkab raamat lugejale näha olema selle tellimise hetkest peale ja raamatule saab panna ennast järjekorda. Juurutamise käigus on juba ühtlustatud üsna mitmeid raamatukogunduslikke tegevusi ja arusaamu. Ühine kataloog võimaldab muu hulgas

tunduvalt paremini koordineerida väljaannete komplekteerimist teadusraamatukogude vahel. Algul vaid tehnoloogiline uuendus, lubab ühine infosüsteem edaspidi teadusraamatukogude tegevust kooskõlastada nii, et neid võiks käsitleda ühtse raamatukoguvõrguna, ühtse infosüsteemina.

Igal juhul on INNOPACi vastu huvi tundnud ka Tartu ja Tallinna linnaraamatukogud, sest neid ei rahulda rahvaraamatukogude poolt kasutusele võetav Kirjasto 3000, mis DOS-il baseerudes sobib halvasti nii suurte baaside jaoks kui võrgus kasutamiseks.

Tartu Ülikooli raamatuvara

on laiali harukogudes, teaduskondade raamatutubades, õppetoolide kappides jm. Mõte, et valdav enamus sellest võiks olla ühtselt kirjeldatud ja koondkataloogist leitav, on leidnud ülikoolis poolhoidu. See tähendab, et raamatukogu üritab need kogud kirjeldada, valmistab ette meetodika ja koolitab välja need, kelle (lisa)ülesandeks on lühikirje tegemine ning kogude hooldamine kohapeal. Selle tööga on planeeritud alustada 1999. aastal, siis, kui oleme saavutanud teatud rutiini töös uue infosüsteemiga.

Toomas Liivamägi, ülikooli raamatukogu asedirektor

Võrdlevaid andmeid kolme suurema raamatukogu kohta 1997. aastal	RR	AR	TÜR
Raamatukoguhoidjaid	428	130	232
Teavikuid	3 080 229	2 274 271	3 416 741
Lahtioleku aeg nädalas	57 h	54 h	81 h
Registreeritud lugejaid	57 271	15 855	22 487
Külastusi	606 922	86 928	798 700
Laenutusi kokku	557 270	486 694	740 784
Põrandapinda m ²	51 477	9125	28 880

Kõik need funktsioonid on ka erinevates seadustes ja määrustes kirjas. Sellisena on ülikooli raamatukogu probleemid sarnased ülikooli kliinikumi probleemidega. Kui eksrektor prof Tulviste ütleb, et kliinikumi reformid takerduvad sellesse, et Eesti tervishoiusüsteem on välja kujunenud, siis raamatukogu probleemid tulenevad suuresti raamatukogusüsteemi korrasamatusest.

Osapoolte hea tahte korral on sellised probleemid lahendatavad, positiivseks näiteks võib tuua Tü staadioni.

Eesti ülikoolide raamatukogude eelarvete kujundamisel arvestatakse peamiselt üliõpilaskohtade arvu. 95% Tartu Ülikooli Raamatukogu rahadest on kirjas eelarve ridadel, millele on peale kirjutatud õppesummad.

Tallinna ülikoolide üliõpilased ja õppejõud saavad lisaks oma ülikooli raamatukogule kasutada ka Rahvusraamatukogu (RR) ja Akadeemilise Raamatukogu (AR) teenuseid. Näiteks on kolmandik Rahvusraamatukogu lugejaist üliõpilased ja 70% külastustest tehakse õppe-eesmärgil. Kolm nimetatud raamatukogu on ka funktsioonidelt sarnased ning tunduvalt suuremad ülejäänud Eesti raamatukogudest.

Rahast ja raamatutest

Raamatukogude kolme viimase aasta eelarve tulud täismiljoniteks ümardatuna

	1996. a	1997. a	1998. a
RR	39	45	50
AR	19	25	28
TÜR	22	21	22

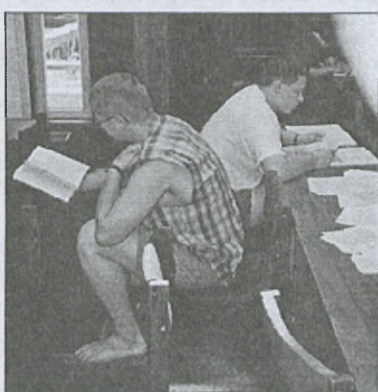
RR ja AR on juriidiliselt iseseisvad ja neid rahastatakse otse riigieelarvest kultuuriministeeriumi kaudu. Soodustada Tartu Ülikooli Raamatukogu muutmist lihtsalt laiendatud tuubikumiks, printsii- bil, kui lehma ei jõua pidada, peame kitse, on lühinägelik mitte ainult ülikooli, vaid kogu eesti kultuuri seisukohalt.

keskmiselt 15% hinnatõusu viimastel aastatel on raamatukokku tellitava teadusperioodika nimetuste arv kahe aasta jooksul kahanenud ligemale poole võrra - 1400lt 800le. Ometi oleme püüdnud tellida just teadusajakirju (enamasti monograafiate ja õpikute arvelt), sest nende väärtus tervikliku koguna on suurem. Raamatukogu töötajana on mul piinlik siseneda uudiskirjanduse näituse ruumi.

Ka selle aasta jaanuaris raamatukogu külastanud mainekad ameeriklastest eksperdid märgivad oma raportis (<http://www.utlib.ee/~toomas/doc/>), et kui raamatukogu trükiste komplekteerimissummad jäävad samale tasemele, pole ülikool võimeline täita oma arengukavas seatud õppe- ja teadustöö eesmärgi. Positiivsena mainitakse raportis töötajate professionaalsust, motiveeritust ja teenindusvalmidust, negatiivsena suurt hulka väheviljakat käsitööd, samuti infotehnoloogilist ja töökorralduslikku mahajäämist.

Teadusraamatukogude infosüsteemist ja raamatukogudevahelisest koostööst

1995. aastal moodustati Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu automatiseerimise töögrupi baasil Eesti Raamatukoguvõrgu Konsortsium - ELNET Konsortsium. Selle liikmeteks said Rahvusraamatukogu, Akadeemiline

□ Kellel kuidas parem õppida ...
Toomas Liivamäe fotod

Päringuid isegi Alaskast

Tänapäeva kiirelt arvutiseerivas maailmas, kus järjest rohkem informatsiooni on võimalik saada elektroonilistelt infokandjaltelt, võib nii mõnelegi tunduda, et nn paberandjal informatsiooniallikatel (raamatud, ajakirjad-ajalched jne) ei ole enam nii suur tähtsus. Bibliograafi tegevus, kes paber ja pastakas käes, midagi usinalt ajalehest välja kribib, jääb kindlasti paljudele arusaamatuks. Tänapäeval kasutab muidugi ka bibliograaf oma töös arvutit. "Kribimise" tulemusel tekkinud kartoteek on aga kindlasti väga paljud kasutanud.

Raamatukogu bibliograafide üks tööülesandeid on vastamine lugejate suuliste ja kirjalike päringutele. Sagedasti pööratakse valvibibliograafi poole palvega aidata leida kirjandust kõikvõimalikel teemadel. Suureks abiks on siin aastate jooksul kirjalikele ja suulistele päringutele vastamisel tekkinud teatmearhiiv, kust võib leida kirjandust rohkem kui 315 teema kohta. Enamkasutatavate hulka kuuluvad näiteks "Eesti rahvakombed", "Rahvaravimid", "Kirjandust maade ja linnade kohta" jt. Samuti võib leida kirjandust näiteks ohvrikivide, seinahallituse, hobusekasvatuse, Tšernobõli avari jmt kohta. Väga populaarne on lugejate hulgas ajakirja National Geographic kartoteek.

Kellel on vaja olnud andmeid kas ülikooli, tema kasvandike või õppejõudude elukäikude või tööde kohta, on kindlasti kasutanud teadusbibliograafia osakonnas asuvat ja seal koostatavat

väga mahukat andmestikku "Tartu Ülikool. Ajalugu. Õppejõudude, teenistujate ja kasvandike biobibliograafia". Samas osakonnas saab kasutada koostamisel olevat "Eesti ajaloo bibliograafiat 1918-1944".

Omaette tööloigu moodustab vastamine kirjalikele päringutele. 1997. aastal saabus bibliograafia osakondadele kokku 58 kirja, millele vastuse leidmine nõudis enamjaolt põhjalikku uurimistööd. Järelepärimised ülikooli kunagiste (ja ka praeguste) kuulsate kasvandike ja õppejõudude kohta moodustavad neist küllaltki suure osa. Hollandist tunti huvi kunagiste arstiteaduskonna õppejõudude professorite Böttcheri, Naunyni, Jakobovitši ja Bidderi kohta (eluloolised andmed, säilinud käsikirjad ja tööd). Alles paar päeva tagasi tunti Inglismaalt huvi aastatel 1903-1913 Tartu Ülikoolis töötanud matemaatikaprofessor Guri Kolossovi kohta. Saksamaalt nõutati andmeid Ludwig Strümpelli kohta (Tü filosoofiaprofessor 1845-1870). Niisuguseid näiteid võiks veel palju tuua.

1997. aastal sai alguse pikem koostöö Max-Plancki Psühhiaatriainstituudiga Saksamaal. Nende palvel bibliografeerime ajalehest Neue Dörptsche Zeitung 1885-1914 aastakäikudest kõik arstiteaduskonna õppejõudude ametisemäärast, närvikliinikut, rektorite valimisi, venestamispoliitikat, professoreid Kraepelini, Barfurthi, Dragendorffi ja Dehio puudutava. Töö jätkub ka sel aastal.

Väga sagedased on leidumuspäri-

gud, tihti soovitakse andmeid just nn vanema kirjanduse (ilmunud 19. saj ja varem) ning dissertatsioonide olemasolu kohta meie raamatukogus. Näiteks päring Itaaliast Fr. Klingeri teoste leidumuse kohta.

Rikkalik teatmestu võimaldab vastata ka mitmesugustele genealoogia-, mõisate ajalugu jm Eesti kultuurilugu puudutavatele küsimustele. Heaks näiteks on siin tuua päring Tartu orli-ehitaja E. Kessleri kohta, kelle vastu tundis huvi Alaskal asuv Sitka luteri kirik (üks tema poolt ehitatud orel on aegade keerises sinna jõudnud).

Ameerika Ühendriikidest sooviti andmeid raamatuillustraatori ja karikaturisti Helmut Valtmani kohta.

Eelpooltoodu on vaid väike osa bibliograafide tegemistest. Meil on veel palju huvitavat teoksil. Kartoteegid on lugejate käsutuses raamatukogu lahti-olekuaegadel, tulge lahkesti tutvuma.

Lõpetusks veel repliigi korras - kui praegu saame õigusega uhked olla raamatukogu rikkalike fondide ja kõrge kvalifikatsiooniga töötajate üle, siis kas saame seda olla ka tulevikus ja säilitada oma hea reputatsioon maailma raamatukogude hulgas. Summad raamatute ostmiseks vähenevad iga aastaga ja raamatukogutöötajate palgad jäävad keskmisest väga kaugemale. Vägisi tekib tunne, et endistel aegadel mõisteti raamatukogu tähtsust paremini.

Lea Teedema, teatmebibliograafia osakonna juhataja

“Eesti Vabariigi integreerumine Euroopa Liiduga - majanduspoliitika eesmärgid ja abinõud”

25.-27. juunini toimuv rahvusvaheline teaduskonverents “Eesti Vabariigi integreerumine Euroopa Liiduga - majanduspoliitika eesmärgid ja abinõud” on üldarvult kuues ja kolmandat korda järjest rahvusvaheline Tartu Ülikooli ja Tallinna Tehnikaülikooli majanduspoliitika õppetoolide ühisettevõtmine. See on kujunenud Eesti ülikoolide õppejõududele peamiseks ühisfoorumiks, kus avaldada oma akadeemilist vaatenurka aktuaalsete majanduspoliitika

tiliste probleemide kohta. Igal aastal on juba enne konverentsi ilmunud mahukas artiklite kogumik, mis sel korral sisaldab 54 kaastööd. Esindatud on ka külalised Saksamaalt, Poolast, Soomest ja Lätist. Nagu ikka algab töö plenaaristungiga Tartus 25. juunil kell 10 ning jätkub ettekannete ja diskussioonidega Värskas.

Jüri Sepp,
majanduspoliitika korraline professor

Peeter Tulviste esitles naljaraamatut

Jaak Nilsoni foto

Eksamil.

Professor:

- Palun defineerige, mis on eksam.

Tudeng:

- Kahe targa inimese vestlus teaduslikul teemal.

Professor:

- Aga mis siis, kui üks kahest on loll?

Tudeng:

- Siis võib teine stipist ilma jääda.

Zooloogia eksam. Professor nõuab, et tudeng määraks kinnikaetud puuris oleva linnu üksnes jalgade järgi. Tudeng ei tule toime.

- Kaks!

Tudeng kõnnib uksest välja. Professor hõikab järele:

- Teie nimi?

Tudeng pistab ukse vahelt sisse üles-
tõmmatud püksisäärega jala.

- Palun määrake!

Eksamil küsib professor tudengilt, millised on raseduse tunnused. Tudeng laob välja kõik, mis teised talle ette ütlevad: suur kõht, kõverad jalad, juuste väljalangemine ... Professor kuulab kõik ära ja küsib:

- Mul on suur kõht, eks ole?

- Jah.

- Ja jalad on mul ka kõverad?

- Nojah.

- Ja juuksed on välja langenud?

- On.

- Noh, kui mul sünnitus mööda saab, siis võite oma kolme järele tulla!

Need kolm nalja on pärit professor Peeter Tulviste koostatud raamatust “Ülikooli naljad: tudengid, professorid ja teised”. Raamatu esitlemisel Toome varemtes kinkis koostaja esimese raamatu rektor Jaak Aaviksoole. Anekdoodi-kogumiku on kujundanud Rein Maantoa, pildid joonistanud Sirje Protsin.

Toimetus

tahab õppeaasta lõpul tänada kõiki, kes Universitas Tartuensises kirjutasid, häid ideid andsid või kuidagi teisiti meie tööle kaasa aitasid. Nimepidi saaks paljusid tänada, kuid praegu, kui selle topeltnumbri viimase lehekülje viimast tühja kohta täidame, tunnustame oma suutmatust - jõud on otsakorral, silmad ei seleta õhtul enam hästi viimast korrektuuri lugeda, mis siis veel kirjutamisest. Isegi toimetuse uute ruumide esitlemine lükkub edasi. Aga ärge võtke seda hädaldamisena, ideid sügisel sisukama ajalehe tegemiseks meil on. Suvel on meil kõigil aega oma mõtetel settida lasta, nii et ootame ülikooli lehe lugeja, Sinugi koos- ja kaastööd!

Kohtumiseni uue õppeaasta avaaktuse päeval, mil jõuab lugejani järgmine number!

Sooja suve ja head väljapuhkamist!

väitekirj

19. juunil kell 11 kaitseb ph aud 138 **Kristin Kuutma** magistratööd “Folkloorifestivalid kui tänapäeva traditsioon”. Oponent fil-dr Ingrid Rüütel.

19. juunil kell 11.15 kaitseb Lossi 3-223 **Veiko Palge** magistratööd “Aeg: vaidlusest ajastatud ja ajastamata ajateooriate vahel (*Time: on the debate between tensed and tenseless views of time*)” magistrikraadi saamiseks filosoofia erialal. Juhendaja dots fil-knd Rein Vihalemm, oponent füüs-mat-knd Madis Kõiv.

22. juunil kell 11 kaitseb Lossi 1-222 **Irina Golinska** magistratööd “Aleksander Hilferding ja tema uurimistööd kashuublaste eluviisi ja kashuubi-sloviini murde kohta” *magister artium* kraadi saamiseks. Oponentid fil-dr prof S. Smirnov ja dr M. Cybulski.

22. juunil kell 11.15 kaitseb Riia 23-217 **Aivar Liiv** doktoriväitekirja “Ribosomal large subunit assembly in vivo”. Oponent prof PhD Steen Pedersen Kopenhaageni Ülikoolist.

26. juunil kaitseb mm 102 pedagoogika osakonnas **Eve Raeste** magistratööd “Majandusala suhtlus-pädevuse kujundamise võimalusi õpikus “Turumajandus *pro et contra*”. Oponentid dots I. Kraav ja prof A. Metsa.

25. juunil kaitseb pedagoogika osakonnas mm 102 **Maie Leinus** magistratööd “30 aastat õpilaste kodu-uurimislukku tegevust Eestis”. Juhendaja dots T. Pedastsaar, oponentid fil-knd H. Pullerits ja lektor K. Trasberg.

26. juunil kaitseb pedagoogika osakonnas mm102 **Kaja Orase** magistratööd “Eesti noorte täiskasvanute turvalisus ja seda mõjutavad tegurid”. Juhendaja dots I. Kraav, oponentid dots D. Kutsar ja dots K. Indre.

26. juunil kaitseb pedagoogika osakonnas mm 102 **Ludmila Vedina** magistratööd “Vene keele õpetamine võõrkeelena - selle keelelis-kultuuriline aspekt”. Oponentid on dots L. Vassiltšenko ja dots S. Meltser.

26. juunil kell 12.15 kaitseb ph aud 307 **Darius Petkunas** magistratööd “A Theological and Psychological Investigation into Conceptions of Sin”. Juhendaja dots Tõnu Lehtsaar, oponentid dr Alar Laats ja mag Einike Pilli.

29. juunil kell 12 kaitseb Lossi 3-327 **Jelena Nõmm** magistratööd “A. Tšehhov ja A. Suvorin”. Oponentid fil-knd dots V. Neverdinova (TPÜ) ja lektor slaavi fil mag R. Leibov.

29. juunil kaitsevad Nooruse tn 9 aud 201 oma magistratööd *magister artium (MA)* kraadi saamiseks majandusteaduses:

kell 13 **Maido Leosk** “Tallinna väärt-paberibörsi liikme töö objektorienteeritud analüüs”. Oponentid prof Vello Vensel ja magister Vambola Leping;

kell 14.30 **Anne Valeng** “Organisatsiooni imidž ja selle kujundamine Hansapanga näitel”. Oponentid prof Mait Miljan ja Hansapanga Eesti peadirektor, magister Indrek Neivelt;

kell 16 **Priit Sander** “Kapitali struktuuri valik ja laenukapitali maksueelis”. Oponentid prof Mart Sõrg ja magister Viktor Mahhov.

varia

EELK Tartu Ülikooli kogudus teatab

Meie koguduse jumalateenistused toimuvad:

21. juunil kell 11.15 - III pühapäev pärast nelipühi,

24. juunil kell 11.15 - Ristija Johannese sünnipäev,

28. juunil kell 11.15 - IV pühapäev pärast nelipühi,

5. juulil kell 14 - surnuaiapäeva Raadi kalmistul,

12. juulil kell 11.15 - VI pühapäev pärast nelipühi,

26. juulil kell 11.15 - VIII pühapäev pärast nelipühi,

9. augustil kell 11.15 - X pühapäev pärast nelipühi,

23. augustil kell 11.15 - XII pühapäev pärast nelipühi.

muuseum

näitus

Ajaloomuuseum

Toomemägi

<http://www.ut.ee/REAM/>

K-P 11-17

Info, ekskursioonide tellimine 465 671. Ruumide üürimine: 465 675.

Kohvik on avatud kolmapäevast laupäevani 11-17.

Näitused: “Surnud õpetavad elavaid” - näitus paleopatoloogiast. “Tartu Ülikool juudi kultuuriloos”.

Muuseumis on võimalik tutvuda videofilmidega ülikooli ajaloo ja tähtsündmustest: “Tartu Ülikool aastail

1919-1932”, “Ülikooli nõukogude okupatsioonist aastatel”, “70 aastat eestikeelset ülikooli”.

Kunstimuuseum

Peahoone

<http://www.ut.ee/REKL/muuseum.htm>
E-R 11-16

Info 465 348

Püsilätläpänäk: skulptuurid: kreeka arhailise, klassikalise ja hellenistliku kunsti paremate tööde kipsist jäljendid.

Ekskursioonid aulasse ja kartserrisse.

Zoologiamuuseum

Vanemuise 46

<http://www.ut.ee/BGZM>

K-P 10-16

Info 465 833

Püsinäitus: lindude saali rõdul linnunäitus.

Näitus: “Austraalia”.

Geoloogiamuuseum

Vanemuise 46

<http://www.ut.ee/BGGM/>

K-L 10-16

Info 465 839

Ekspositsioon inimese evolutsioonist.

Botaanikaed

Lai 40

E-P 10-17

Info 432 643

Näitus: Võhahised. 40 taksonit (liiki, sorti).

Raamatukogu

Raamatunäitus: prof Hans Trassi publikatsioonide näitus “Hans Trass 70”, “Frederico Garcia Lorca 100”.

Näitused: Saskia Kasemaa maalid, TÜ maaliosakonna I kursuse tudengi Kärt Putki maalid, fotonäitus “Prantsuse Rahvuskogu ja Senat”.

Raamatumuuseum

Näitus “Eesti kodu”.

E-R 12-15.

Spordihoones

TÜ teaduskeskuse Ahhaa ja Soome teaduskeskuse Heureka ühisnäitus spordihoones Ujula 4. 17. maist 30. juunini iga päev 10-18.

Sisepääs eelkoolilastele tasuta, kooliõpilastele ettetellimisel grupis 20 krooni. Üksipiletid õpilastele 25, täiskasvanuile 30 krooni. Soovitav piletid ette tellida tel 375 676.

Tartu Ülikooli raamatupood soovitab:

CD-plaat “No tere, Juhan”

Juhan Viidingu 50. sünniaastapäeva puhul on lisaks näitleja ja luuletaja koguteosele (Jüri Üdi ja Juhan Viiding “Kogutud luuletused”) ilmunud ka CD-plaat, kus lauldakse viisistatud Viidingu

luulet. Juhan Viiding (*alias* Jüri Üdi) on seitsmekümneendate eesti kirjandusloos pöördelist rolli mänginud, tema teostatud luulekeele revolutsioon muutis arusaama luulesse ja luuletamisse. Laakoonilise, kohati ootamatu huumoriga

kirjutatud värsid ja nendes avalduv isikupärane maailmatunnetus peaks kuulamisrõõmu pakkuma paljudele.

TÜ Raamatupood asub Tartus, Ülikooli tn 11. Avatud E-R 9-18, L 10-16.

TÜ Türi Kolledž kuulutab välja konkursi TÜRİ KOLLEDŽI METALLIST RINNA- JA MÜTSIMÄRGI kavandi saamiseks

Märgil peab olema tekst Tartu Ülikooli Türi Kolledž.

Türi kolledžis õpetatakse *keskkonnateaduse* eriala, õppekava läbinud saavad keskkonnanõuniku diplomi.

Kavandeid ootame 15. septembriks aadressil Tolli 62, EE2810 Türi.

Võitnud autoriga sõlmib Tartu Ülikool lepingu, mille kohaselt varalised autoriõigused märgi kavandi suhtes

kuuluvad ülikoolile.

Täiendav teave telefonil (238) 79 403.

Ene Voolaid,
TÜ esindaja Järvamaal

Nr. 25 (1937)

Reede,
28. august
1998Ilmub 1948.
aastast

Hind 2 krooni

Universitas Tartuensis

TARTU ÜLIKOOLI

RAAMATUKOGU

SUNDEKSEMPLAR

Head uut akadeemilist aastat!

Avaaktus ja rektori inauguratsioon

algab aulas esmaspäeval, 31. augustil kell 13.

- ❖ Rector emeritus prof Peeter Tulviste peab inauguratsioonikõne ja annab rektor prof Jaak Aaviksoole üle ametiraha. Seejärel on kavas rektor prof Jaak Aaviksoo kõne. Rektor tutvustab avaaktusel ka ülikooli valitsuse liikmeid.
- ❖ Ülikooli on lubanud tervitama tulla peaminister, haridusminister, linnapea, TTÜ rektor jt. Üliõpilaste nimel võtavad sõna Helina Vallaste ja Juhan Kaldre.
- ❖ Aktusel laulavad ülikooli akadeemiline naiskoor Vaike Uibopuu juhatusel ja Tartu akadeemiline meeskoor Alo Ritsingu juhatusel.
- ❖ Kell 15 algab Toomel ajaloo muuseumis rektori vastuvõtt kutsutud külalistele.

TEADUSKONDADE AVAAKTUSED

- ❖ Esmaspäeval, 31. augustil kl 10 algab Vanemuise 46 bioloogia-geograafia- ja Tähe 4 aud 160 füüsika-keemiateaduskonna aktus, kl 11 ph aud 102 usu- ning kl 17 Vanemuise 46 matemaatikateaduskonna aktus. Kl 17 algab avaaktus ka TÜ Pärnu Kolledžis.
- ❖ Teisipäeval, 1. septembril kl 11 on aulas filosoofia-, kl 12 majandus-, kl 13 sotsiaal-, kl 15 kehakultuuri-, kl 16 õigus- ja kl 17 arstiteaduskonna aktus. Kl 14 algab avaaktus TÜ Türi Kolledžis.
- ❖ Kl 18 algab ajaloo muuseumis rektori vastuvõtt välisüliõpilastele ja välislektoritele.

Julgemat eesmärgiseadmist ja väsimatut tööd!

INTERVJUU REKTOR PROFESSOR JAAK AAVIKSOOGA

Olete olnud rektor peaaegu kolm kuud. Suvekuudel ei tegutse ülikool küll oma tavalises tööruutmis, kuid mida siiski olete jõudnud selle aja jooksul ära teha? Näiteks ülikooli juhtimises?

Vaevalt et kolme kuuga nii suures asutuses nagu ülikool üldse midagi olulist on võimalik ära teha. Kogenumad inimesed väidavad, et isegi kolm rektoriaastat jääb väheks. Hca, et Tartu Ülikool on valinud veidi pikema rektori valitsemise aja, mille jooksul peaks olema tõepoolest võimalik midagi olulist korda saata. Aga suvel on päris palju plaane ja nõu peetud. Mõned konkreetsed otsused hakkavad loode-tavasti mõne aja pärast ka vilja kandma.

Vahest olulisem juhtimismuudatus on see, et täna on esimest päeva tööl ülikooli finantsdirektor. Selle ametikoha loomine peaks muutma kaasaegsemaks, efektiivsemaks ja läbipaistvamaks ülikooli rahaasjade ajamise.

Juhtimiskorralduse muutmise poole pealt tahaksin kõnelda ka oma igapäevatööst ehk praktilise allkirja andmisest. Olen veendunud, et 90 protsenti nendest otsustest, mida ma oma allkirjaga kinnitama pean, peaks võetama vastu kuskil mujal. Näiteks tuli mul mõni aeg tagasi otsustada, kas 12 poldi ostmise 8 krooni ja 35 sendi eest on otstarbekas või kas näiteks kokk võib minna puhkusele esmaspäevast või kolmapäevast. Niisuguseid pabereid siin laua peal ma enam näha ei tahaks.

Arutluse all on olnud veel ühe rektori staatuses ametikoha loomine, mis peaks haarama personali- ja kantseleitööd veidi laiemas mõttes kui seni, puudutades kogu ülikooli infovahetust kuni teaduskondade ja instituutideni välja. See valdkond vajab veel läbimõtlemit ja restruktureerimist. Kui administratsiooni direktori ametikoha loomine ei ole kõige otstarbekam lahendus, peaks kantselei staatust ja funktsiooni kindlasti tugevdama. Informatsiooni liikumine on üldse üks kõige murettekitavam probleem.

Kliinikum?

Kliinikumi küsimus on lõpuks ometi liikuma hakanud. See vajab väga resolutsiooni ja jõulist lükkamist, kuid võeti asjaosaliste poolt suhteliselt hästi vastu. Juhataja on ametisse nimetatud, konsultatiivkomitee moodustatud. Augustis käisime kliinikumi juhtidega ka Turu Ülikooli kliinikumi kogemustega tutvumas. Usun, et selle aasta numbris seos saab kliinikumi puudutav lõpliku sisulise lahenduse.

Üliõpilased?

Vastuvõtt läks oma tavalist rada. Selle käigus ilmnenu üliõpilaselu puudu-

tavate asjaolude lahendamine jääb eeloleva õppeaasta sisse.

Üliõpilasküla probleemid olen delegerinud prorektor Volli Kalmule. Olen seda meelt, et ülikool peab tagama üliõpilasküla niisuguse haldamise, mis paremini ja efektiivsemalt üliõpilaste huve teeniks. Praeguseks on kujunenud olukord, kus otsuseid vastu võtta ei suudeta ja enamik ajast kulub õiguslikele mängudele. See on tõepoolest kahetsusväärne ning sellise olukorra jätkumisel on ülikool sunnitud ise asjaga tegelema. Niisugust suutmatust probleeme lahendada ülikool taluda ei saa.

Ehitus ja majandus?

Peahoone nägu saab korda, kuid kehvim on seis majandusteaduskonna ja nn Paabeli majaga, mille osas olime mõni aeg tagasi veidi optimistlikumad. Selle õppeaasta jooksul saab need hooned siiski kasutusele võtta. On näha, et ka Tähe tänava õppehoonel aknaid vahetakse, nii et nõukogu otsus täiendavalt 75 miljoni krooniga ülikooli investeeeringuid rahastada on ilmselt hakanud vilja kandma. Siiaaani laenu pole võetud, aga ilmselt tuleb ka seda teha.

Puhkuste lõppemisega on taas päevakorda tõusnud üliõpilasküla arvestatava investeeringu tegemine. Loodan veel enne selle kuu lõppu haridus- ja rahandusministri tasemel kokku leppida, missuguses konkreetses vormis seda teha. Eelkõigule on olemas saja miljoni krooni eraldamiseks.

Mis takistab oma kavatsusi ellu viimast?

Võib-olla kõige olulisemalt segab olukord, kus jutud, mida levitatakse, erinevad sedavõrd dokumentides kirjapanudust, et kohati ei tea, kas nutta või naerda. Eriti siis, kui otsustamise juures olnud inimesed osalevad nende speku-

latsioonide levikus. Pole mõtet konkreetseid inimesi süüdistada - ilmselt on ülikooli sisemises elukorralduses midagi põhimõtteliselt valesti. Näiteks ülikoolis liikuvate dokumentide koopiaid, mis sisaldavad ettepanekuid, avaldusi jmt, ei saadeta peaaegu mitte kellelegi, kes suuremal või vähemal määral asjaga seotud. Usun, et ülikooli ühel keskmisel sise- ja väliskirjal võiks olla 3 - 5 adressaati, keda tuleks asjast informeerida, ja mitte kuulujuttude abil, vaid vastava dokumendi ärakirjaga. Muutused ei tule päevapealt, see on asutuse kultuuri küsimus.

Teine kultuuri küsimus on allkirja hind. Minu lauale jõuab väga palju taotlusi ja seisukohavõtte, millele ülikooli töötajad on oma toetusallkirja andnud. Kui küsida, millest üks või teine seisukoht on tulnud, öeldakse, et "mul pole midagi selle taotluse vastu" või et "mina ametnikuna pean selle viscerima". Kõik, kes selliste dokumentidega tegelevad, peaksid endale siiski aru andma, et nende poolne viscering ei ole mitte formaalne akt, mida nad antud ametikohal tegema peavad, vaid et see on sisuline heakskiitv otsus selle allüksuse ja ameti nimel. See peaks olema põhjendatud inimese enda jaoks, samuti peaks ta olema võimeline oma seisukohata põhjendama kõigile teistele nii üleskui allapoole ja ka avalikkusele.

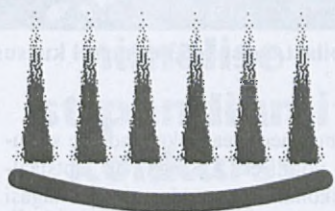
Kui inimene ei pea midagi õigeks, oleks loomulik, et ta ütleks, miks ta ei pea seda õigeks. Samuti peaks suurenema suutlikkus näha oma otsust paljude teiste otsuste kontekstis. Sellest ja üldse ülikooli sisemisest kultuurist oli juttu ka rektori valimiste ajal. See pole mitte niivõrd konkreetsete inimeste probleem, vaid asutuse kui terviku probleem. Ja seda keerulisem on seda lahendada.

Järg 2. lk

Tere rebased!

Teie jaoks on Tartu Ülikool avanud oma ukseid esimest korda, kuid ta on teinud seda igal aastal juba sajandeid. Auväärse ees on ka ülikooli üliõpilaskond. Siiski ei anna praegust üliõpilaskonda sugugi võrrelda sellega, mis ta oli eelmisel sajandil ning ka eelmisel aastal. Üliõpilaskond on oma vanusest ja suurusest hoolimata alati ajaga kaasas käiv organisatsioon ning uued tudengid on ikka kõige värskeima ning aktiivsema mõtlemisega seda muutnud.

Tartu Ülikoolis kannab üliõpilaste omavalitsus nime üliõpilasesindus. Sellel on 31 liiget, kes valitakse kord aastas. Esindusel on haridus-, teabe-, sotsiaal- ja kultuuritoimkond, mis tegutsevad kõikide üliõpilaselu puudutavate küsimustega. Organiseerunud üliõpilaskond muutub aastastalt tugevamaks, ka pressis ei ole meie tegemisi kunagi varem nii palju kajastatud. Koos tähelepanuga peab kaasnema aga ka vastutus ning alaline püüd paremuse poole. Üliõpilane on noor inimene, kes saab ülikoolist liisaks teadmiste ka elukooli. Ilma selleta ei ole kellelgi põhjust diplomitki vastu võtta. Elukooliks saab ülikool siis, kui üliõpilane on uudishimulik, aktiivne ning valmis ise maailma parandama. Ka üliõpilaste omavalitsuses on just sellised inimesed ning nende tegevus laieneb pidevalt. Ülikoolis jääb aina vähemaks kohti, mille vastu üliõpilastel ei ole

Tartu Ülikooli üliõpilasesindus

veel huvi tärpanud. Võimalik, et peatselt hakkab Sindki piirama mõni kitsam probleem, mida Sa ei saa lahendada omapead. Siis tuleta meelde, et sinusuguseid on terves ülikoolis ligi üheksa tuhat ning et vältida üksipäini tegutsemist, tuleb teha koostööd. Üliõpilastel on palju koostöövõimalusi - teadus- ja huvialaseid organisatsioone, intuiorganisationsioone, aina rohkem suhtlemist toimub arvuti teel. Ära unusta, et aasta pärast oskad ise nõu anda juba uutele rebastele ning meelde tuleb oma segaduste rada esimese õppeaasta algul. Tea, et ülikoolist leiad kasulikke rohkemgi, kui Sa pruukida jõuad, kuid ära jäta seda ainult endale, vaid jaga järgmiste aastate noortega. Selleks sulle oskusi kasutada oma energiat vajalike asjade peale!

Fred Puss,

Tartu Ülikooli Üliõpilasesinduse
teabetoimkonna esimees

Kus üliõpilane elada saab?

Õppeprorektor prof Volli Kalmu tegevusvaldkonda kuulub ka Üliõpilasküla. Millised on ülikooli praegused majutusvõimalused?

TÜ Üliõpilasküla majutusvõimalused vähenevad ajutiselt seoses Pepleri 14 maja remondiga, mis algab eelduste kohaselt septembris ja on iseenesest hea uudis. Remondi lõppedes kevad-talvel on seal kohti praegusest rohkemgi. Ruumipuudust Üliõpilaskülas püüame lahendada mitmeti - käivad läbirääkimised ühe uue ühiselamu ehitamise finantseerimisest.

Septembri algul peaksid elamise muret aitama leevendada mitmed järgmised võimalused. EPMÜ pakkus rektor Elmeti suu läbi võimalust leida majutust nende ühiselamutes, kus teoreetiliselt võib vabaks jääda isegi 250-300 majutusk kohta. Selle võimaluse kasutamiseks tuleb pöörduda EPMÜ ühiselamusse Kreutzwaldi 52 (nn EPA torn). Vastavat informatsiooni saab ka Üliõpilaskülast Pepleri 14. Läbirääkimised on käinud ka majutusvõimaluste üle Luunja Kesk-kooli ühiselamus, Tartu Hotellis ja mõne Tartus asuva kutsekooli hotelli tüüpi ühiselamus. Kõigi nende või-

maluste kohta on samuti informatsiooni Üliõpilasküla. Üliõpilaskonna edustuses töötab korteribörs ja samasugust funktsiooni on viimastel päevadel hakanud kandma peaaegu kõik teadetaktilid peahoones.

Ühiselamukohtade arvu suurendamise ja olemasolevate remontimise küsimus on kindlalt ülikooli juhtkonna üheks prioriteediks ja ma olen kindel, et juba lähiajal on meil põhjust rääkida sellealastest edusammudest. Seniks soovin üliõpilastele kindlameelsust oma valitud ülikoolis ja erialal õppimiseks ka olme-probleemide kiuste.

intervjuu

Kuidas möödus suvi ja mis algaval akadeemilisel aastal ees ootab?

Rector emeritus, professor Peeter Tulviste

Olin peaaegu terve suve maal ja vaatamata sellele, et ilma ei olnud, olen väga rahul, et Eestis olin. Mul on ees vaba aeg, et ennast teadlasena taastada. Algava semestri lõpul olen kutsutud Uppsala sotsiaalteaduste kolleegiumi, teisel semestril olen mitmel maal loenguid pidamas. Mind on kutsutud California San Diego ja Moskva ülikooli ning Jaapani ülikoolidesse.

Aive Rei, inglise filoloogia üliõpilane

Juunis olid eksamid, juulis olin Rootsis Umeå suveülikoolis, augustis teenisin siin natuke raha. Suveülikool oli väga kasulik, kuulasin seal rootsi keelt ja kirjandust. Rootsi keel on mul lisahobi. Stuudium on nüüd läbi ja sügisel hakkam diplomitööd kirjutama.

Vladimir Veremjov, matemaatikaüliõpilane

Minul oli raske suvi, proovisin sooritada sisseastumiseks Tartu Ülikooli, Tehnikaülikooli ja Merehariduskeskusesse.

Ülikoolis oli kõige raskem eesti keele test. Sain sisse ka teistesse ülikoolidesse, kuid valisin õppimiskohaks Tartu Ülikooli. Kahjuks ei saanud ma ühikakohta.

Arhiivinduse korraline professor Aadu Must

Suvi möödus suve oodates, siamaale ootan, et äkki tuleb. Oli ka paar päris eredat vahet. Üks neist oli hansapäevad Visbys, millega oli seotud ka meie saksa keelse ajakirja Steinbrücke tegemine ja mis on määratud saksa kultuuriruumile. Teine päris põnev asi oli arvutiseeritud ajalookonverents Toledos, kus tõesti oli suvi - 42 kraadi varjus.

Arhiivinduse õppetool on ajaloo osakonnas küll kõige noorem, aga ikka aina kujuneb ja kujuneb. Kuna äsja võeti vastu arhiiviseadus ja nüüd tehakse arhiivi eeskirja ning uus ajastu nõuab tulevastelt arhiivaridelt üha uusi oskusi (elektroonilised arhiivid, digitaalkandjad), siis õpetajad peavad ajaga kaasas käima või ajast koguni ees olema. See kõik tahab päris palju tööd.

Ajakirjanduse osakonna juhataja, dotsent Epp Lauk

Olin suvel stipendiaadina Cambridge'i Ülikoolis. Selle aja sisse mahutus üks rahvusvaheline meedia-konverents, kus mul oli ettekanne.

Osakonnal on oluliseks uudiseks see, et asume nüüd teises kohas, peahoone parema külgiuva esimesel korrusel. Meil on siin kaks tööruumi (numbrid 131 ja 132), samuti kaks uut auditooriumi.

1. juunist on osakonnas kaks õppetooli ühe endise asemel. Need on eesti ajakirjanduse ning meedia ja kommunikatsiooni õppetool.

Osakond on kasvanud väga kiiresti. Avatud ülikoolis on meil tänavu peaaegu sama palju üliõpilasi nagu põhioopes. Avatud ülikoolis lisandus ka avalikussuhete ja teabekorralduse eriala ning magistriõpe. Lülitume ka Sokratese üliõpilavahetuse programmi.

Julgemat eesmärgiseadmist ja väsimatut tööd!

Algus 1. lk

Kas soovite kommenteerida suvel ajakirjanduses palju kirjutatud probleemist seoses haldusdirektor Riho Illaku poja Rassel Illaku üleviimisega ühest õppestvormist teise?

Arvan, et Universitas Tartuensis on igati nisugune koht, kus seda tuleks põhjendada, sest n-ö suur ajakirjandus on teinud sellest isikliku sisuga küsimuse ja ilmselt mitte ilma asjata.

Hoopis olulisem minu jaoks on aga asja sisuline pool. Ülikoolis õpitakse mitmes eri staatuses. Osa on tavalised üliõpilased, osa ei ole üliõpilased, vaid vabakuulajad, kes tasuvad ülikoolile teatud summa ning kui hästi edasi jõuavad ja koht vabaneb, immatrikuleeritakse nad üliõpilasteks. Immatrikuleerimine toimub seaduse alusel, vastava korra on kehtestanud ülikooli nõukogu. Lisaks nendele on nn lepingulised üliõpilased, kes maksavad 20 000 - 25 000 krooni, ja kes on immatrikuleeritud üliõpilasteks. Nende hulgas on kindlasti samuti edukalt edasijõudjaid. Olen seda meelt, et kõikidel üliõpilastel, kelle õppetulemused on märkimisväärsed, peaks olema õigus saada vabastust praegu õppemaksuks nimetatavast tasust samasugustel alustel nagu vabakuulajatelgi. Olen sellist seisukohta ammu väljendanud ja ka ametisse asudes ütlesin väga selgelt, et selline kord tuleks õppeosakonnal välja töötada.

ajakirjanduse aktuaalseks muutus ja ma palusin kõigi üliõpilaste õppeedukuse tulemusi, siis tänasaks päevaks ma neid veel saanud ei ole. See näitab jällegi meie asjaajamise tegelikku taset. Võiksime ju hakata süüdlasi otsima, aga ma ei ole päris kindel, et kui me need üles leiame, siis need on need päris süüdlased või ainsad süüdlased. 20. sajandi lõpul peaks ülikool töötama nii, et kõikide üliõpilaste andmed on arvutis, ja kui rektor soovib neid vaadata, siis ta saab seda kohe teha. Eestis on kõrgkoole, kus see on võimalik.

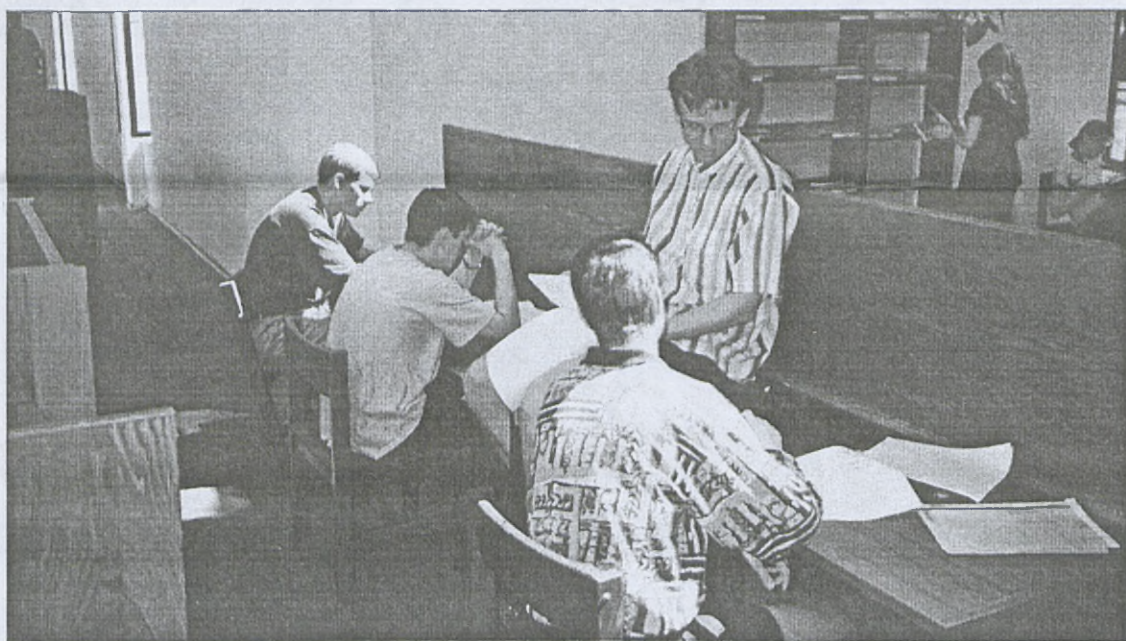
On veel kolmas moment - kas ülikool võiks või peaks tegema eelistusi oma töötajate lastele. Kui seada küsimus laiemalt, siis kas ka oma töötajatele. Näiteks, kui ülikooli töötaja õpib ülikoolis, kas teda võiks õppemaksust vabastada. Sellele on poolt- ja vastuargumente. Mulle tundub, et sellel on veidi korporatiivne maik. Avatud tsiviilühiskonnas peaksime olema võimelised inimestele korraldada palka maksma, mitte looma nende lastele privileege. Võttes kätte Eesti Vabariigi avaliku teenistuse seaduse, siis näeme, et Eesti riik on heaks arvanud avalikele teenistujatele niisuguseid erioigusi lubada. Ka ülikoolil tuleb mõelda, kuidas end sellisesse administratsioonikultuuri paigutada.

Kokkuvõttes oli tegemist kahetsusväärse looga. Rektori vastutus ja roll selle probleemi tekkimisel ja lahendamisel ei ole sugugi väike, nii et ma pean sellega edasi tegelema ning mingisuguse lahenduse leidma. Täna tuli veel kolmaski taotlus nn lepinguliselt üliõpilaselt. Olen

Euroopa, õieti Lääne-Euroopa kultuuriruumi - see on loomulik. Sellele liiks peaksime olema palju rohkem avatud sellele uuele, mis praegu maailma mitmes piirkonnas sünnib, eelkõige Indo-Hiinas ja Ladina-Ameerikas, kus toimuvad väga kiired muutused nii majanduses kui ühiskonnakorralduses. Nii et see kõik peaks natuke silmaringi laiendada ning aitama vaadata, kuidas meie olulised probleemid mujalt maailmast vaadates välja näevad.

Esmaspäeval on Teie inauguratsioon. Millest räägite oma kõnes?

Jälginud viimastel aastatel Eesti kõrghariduses ja ka Tartu Ülikoolis toimunut, tahaksin oma inauguratsioonikõnes peatuda hariduse kvaliteedil - eriti õppimise ja õpetamise kvaliteedil. Avatud ühiskonnas muutuvad formaalsed välised reeglid, garantiid ja kaitsemehhanismid üha vähem tähtsamaks, siis seda enam tuleb igal õppeasutusel ja igal õpilasel ennast konkreetselt määratleda, kellel tahetakse selles maailmas olla. Ka hariduses võib ennast määratleda tõsiseltvõetava akadeemilise haridusasutuse või hoopis rakenduskoolina. Neil kõigil on oma koht olemas. Tartu Ülikooli dominant, mis talle tema näo ja maine annab, peaks olema õpetatava aine sisuline kvaliteet ning selle õppimise ja õpetamise kvaliteet, ja seda rahvusvahelises võrdluses. Arvan, et ei tee liiga õppejõududele ega üliõpilastele, kui väidan, et meil on veel palju arenguruumi. Näiteks ilmselt petaksime ennast, kui arvame, et

Ülikoolis alustab õppetööd 9185 üliõpilast, neist 1453 esimesel kursusel.

On olemas ka arvamusi, et neid ei tohiks üle viia, sest sellisel juhul jääks vastav teaduskond sellest rahast ilma. Mina ei saa jagada seda seisukohta väga lihtsalt põhjusel - ülikool peab akadeemilisest tulemuslikkusest lugu pidama isegi siis, kui see midagi maksma läheb. See on minu jaoks sisuline pool.

Rassel Illaku taotlus, mis rektori lauale jõudis, on sellesama korra suhtes pretseendendi loomine. Taotlust oli toetanud sotsiaalteaduskonna dekaan ja õppeosakond oli sellele alla kirjutanud. Nagu ma oma vastulauses Eesti Ekspressile ütlesin, ütlen ka nüüd, et kuna ma eeldasin edukalt edasijõudvat üliõpilast ning vabade kohtade olemasolu, mida need kaks viisat mulle taotlusel ütlesid, arvan, et see tuleks heaks kiita, ja täpselt niimoodi ma talitsin. Et ühe teise üliõpilase samasugune taotlus hiljem rahuldumata jäi, tuli sellest, et mõlema juhtumi käsitlemine ülikooli poolt alt kuni rektorini oli pealiskaudne ja ebajärjekindel. Arvan, et see on piisav põhjus, et teema ajakirjanduses üles tõsta. Kuna Riho Illaku nimi on sedavõrd populaarne, siis seda edukamalt see ka õnnestus. Kahetsusväärsel moel on tagantjärele ilmunud, et ülikoolil ei ole päris selget ettekujutust oma üliõpilaste õppeedukusest. Minu jaoks annab sellest tunnistust tõsiasi, et kui probleem läbi

suunanud need teaduskondadesse seisukoha võtmiseks. Seega on sotsiaalteaduskonna otsused sinna tagasi saadetud, et nende suhtes ühtne seisukoht kujundataks.

21. - 26. augustini viibite konverentsil Hiinas. Mis konverents see on ja kas Te esinete ka ettekandega?

Hiinas Qingdaos toimub Rahvusvahelise Kõrghariduse Konverentsi (ICHE) 12. aastakonverents. See on üks arvestatavatest ülemaailmsetest kõrghariduse strateegilistest kogunemistest. Kui teised üritused on valdavalt kas Ameerika- või Euroopa-kesksed, siis see on tõepoolest globaalne. Mind on palutud sinna rääkima kõrghariduse nõudluse ja pakumise vahekorrald üleminekumaade näitel. Olen viimastel aastatel selle probleemiga tegelema ja paar artiklit rahvusvahelistes ajakirjades avaldanud. Konverentsil osalemist vaatlen ka kui üht võimalust lahti saada meie mõningasest nn europaarastusest. Tänapäeva maailm on keerukam ja erinev europaarastusest, sest see on ühendatud maailm, kus ei ole enam piiranguid liikumisele. Kui me oleme viimasel ajal Euroopa integratsiooni vaimustuses võib-olla arvanud, et peame kõike tegema nii nagu Euroopas, siis mina olen natuke teistmoodi. Meil pole vaja jätkuvalt tõestada oma kuulumist

kõik meie üliõpilased teevad ühe ainepunkti eest 40 tundi tööd. Olukorras, kus suurem hulk veel täiskohaga töötab, on see ilmselgelt vähe.

Väga oluliselt on kvaliteet seotud asutuse kultuuri muutmisega. See käib muude asjade ees ja kui seda ei suudeta tagada, seisab ülejäänugi efektiivsus ja kaasaegsus suhteliselt tühjal pinnal. Kvaliteet ei tule muud kui nõudlikkuse kaudu. Kõige targem on alustada iseendast - olla nõudlik iseenda vastu. Me peaksime iseenda täiendamise tegelema niisama innukalt nagu paljud meie hulgast tegelevad aasta või paari tagant oma arvutite kaasajastamise ja tarkvaraversioonide väljavahetamisega. Kui me samasuguse nõudlikkusega iseenda kaasajastamisele tähelepanu pöörame, liigume kiiremini edasi kui arvutite ja nende programmidega tegeldes.

Mida soovite uueks akadeemiliseks aastaks õppejõududele, üliõpilastele, kogu ülikoolile?

Julgemat eesmärgiseadmist ja väsimatut tööd nende eesmärkide saavutamisel.

Küsis ja kirjutas Varje Sootak

Intervjuu toimus kolmapäeval, 19. augustil.

Pärast biomeedikumi hoone valmimist Ravila tänavas kolivad sinna arstiteaduskonna prekliinilised instituudid, jättes vabaks mitmeid ruume ja õppehooneid. Viimastest tähtsaim on vana-anatoomikum, mille edasise saatuse kohta pole kindlat arvamust avaldanud ei arstiteaduskonna juhtkond, rektoraat ega Tartu linnavalitsus. Mida siis teha selle varsti 200-aastaseks saava omapärase hoonega?

Vana-anatoomikum on rahvusvahelise tähtsuse ja kuulsusega hoone, mida hinnatakse väga kõrgelt nii arhitektuuri- kui ka arstiteaduse ajaloos.

Vana-anatoomikum meditsiiniajaloo muuseumiks?

Arhitekt J. W. Krause projekteeris ja ehitas klassitsistlikus stiilis rotundi (1803-1805), millele hiljem (1825-1827) lisandusid tiibhooned ja nende pikendused (1856-1860). See spetsiaalselt meditsiiniõppe ja -uringute tarvis loodud hoonestik moodustab kaunis Toomemäe pargis ainulaadse täiusliku arhitektuuriansambli, mille sarnast teistest maades ei leidu.

Tänu erakordselt soodsatele arengutingimustele kujunes vana-anatoomikum taasavatud Tartu Ülikoolis mõõdunud sajandi esimesel poolel maailma juhtivaks keskuseks normaalse ja patoloogilise anatoomia, füsioloogia, embrüoloogia, evolutsiooniõpetuse ja farmakoloogia alal. Siin loodi uusi erialasid ja üks teaduslik avastus järgnes teisele. Tarvitseb nimetada vaid kõrva vestibulaarmembraani, maksa sinusoidide endoteelirakkude, lektiinide ja vitamiinide avastamist ning seede-füsioloogia, ateroskleroosi ja verehüübimise teooria loomist.

Kuna Tartut tuntakse ennekõike kui kuulsusrikka teadusajalooga ülikoolilinna, siis peaks vana-anatoomikum üldnimetamisel väärtust tõttu juba ammu olema kõrge külastatavusega

atraktiivne vaatamisväärsus nii arstidele, teadlastele kui ka turistidele. Põhjusted, miks seda seni pole toimunud, on järgmised: 1) hoone välisfassaad on häbiväärselt viletsas olukorras, 2) siseruumides valitses pikemat aega ebasanitaarne olukord, 3) arhitektuurilisi ja ajaloolisi väärtusi pole küllaldaselt tutvustatud.

Pärast vana-anatoomikumi ruumide vabanemist arstiteaduskonna käsutusest on avanemas soodne võimalus kujundada siinsest arhitektuuripärlist mitte üksi meedikute, vaid kogu ülikoolilinna esinduslik visiitkaart. Selleks on vaja läbi viia ulatuslikud restaureerimistööd ja seejärel asjatundlikult eksponeerida hoonega seotud meditsiiniajalugu.

Kuna vana-anatoomikumi on ligi 200 aasta vältel kasutatud vaid arstiteaduse arendamiseks, siis on arusaadav, et sellel hoonel peaks ka edaspidi säilima side meditsiiniga. Adekvatselt funktsiooni kaotamisel võib teda tabada Tü rootsiaegse peahoone saatust, mis arestimajana ei paku huvi cestlastele ega rootslastele ja on jäänud lagunevaks majarakiks.

Otsustavaks kasutusviis renoveeritavale vana-anatoomikumile oleks tema

muutmine Eesti Meditsiiniajaloo Muuseumiks. Arstiteaduse mineviku-pärand paikneb praegusel ajal hajutatult, kitsukeses Tü ajaloo muuseumis, mille hoonel pole meditsiiniajaloo mingit pistmist. Vana-anatoomikumis paikneksid tuntud arstiteadlaste portreed, eksponaadid ja tutvustavad tekstid tõelises ajaloolises kontekstis. Selles majas oleks piisavalt ruumi ka vanemast ajast pärineva arstiteadusliku kirjanduse ja meditsiinimotiividega seotud kunstiteoste paigutamiseks. Sobivamat kohta oleks raske leida ka Tü huvikeskuse Ahhaa medikobioloogilistele demonstratsioonidele ja huviväärustele. Uue muuseumi atraktiivsusele tuleks kasuks ka väikse osa meditsiiniõppe (arstiteaduse ajalugu, prekliiniliste erialade sissejuhatus jne) säilitamine vana-anatoomikumis. Tsentraalses rotundis paiknev lektuuriruum on kohane nii erialaste kui ka populaarteaduslike loengute pidamiseks, samuti arstiteaduskonna nõukogu koosolekute ja väitekirjade kaitsmise korraldamiseks. Sellel salapärase akustikaga ringauditooriumil ja kogu kaarekujulisel arhitektuuriansambli on tänu siin töötanud maailmakuulsatele teadlastele ja nende tehtud avastustele

meeliülendav aura, mis kutsub huvikeskust külastanud noori astuma arstiteaduskonda ja üliõpilasi süvenema meditsiini-imede maailma.

On arusaadav, et nii suurejoonelise meditsiiniajaloo muuseumi rajamine ei saa olla üksnes Tartu Ülikooli ja Tartu linna ülesanne. Üritus on seda väärt, et paluda abi ka vabariigi valitsuselt. Kuna tegemist on silmapaistva rahvusvahelise rajatise, siis on mõttekas pöörduda finantsabi saamiseks UNESCO poole. Kindlasti löövad kaasa ka balti-saksa kultuuriühingud, sest enamik õpetanud professoreid oli pärit Saksamaalt või nad siirdusid Tartust sinna oma tööalast tegevust jätkama.

Keemiadr Raik-Hiio Mikelsaar, patoloogilise anatoomia ja kohtuarstiteaduse instituudi dotsent

stipendium

Eesti Rahvuskultuuri Fondi stipendiumide konkurss

Eesti Rahvuskultuuri Fond on eraldanud 1998/99. õppeaastaks Tartu Ülikooli filosoofiateaduskonnale järgmised stipendiumid:

- * kümme stipendiumi oma erialal väljapaistvatele põhiõppe üliõpilastele (á 1000 krooni kuus, 10 000 aastas);
- * kolm stipendiumi magistrantidele (á 1500 krooni kuus, 15 000 aastas);
- * üks stipendium ilma põhipalgata külalisõppejõule (6000 krooni kuus, kaheks semestriks á 4 kuud).

Stipendiaadid esitavad õppeaasta lõpul aruande mõõdunud õppeaasta tegevuse kohta.

Stipendiumide taotlemine

1. Stipendiumide määramisel üliõpilastele ja magistrantidele võetakse aluseks õppeedukus ja erialane tegevus, külalisõp-

pejõududele - loetava kursuse unikaalsus ja tähtsus lähtuvalt rahvuskultuuri arengu aspektist ning ainemaht AP-des.

2. Taotlused esitatakse rektori nimele **õppe- ja üliõpilasosakonda (peahoone ruum 117) kuni 8. septembrini 1998.**

3. Üliõpilaste ja magistrantide stipendiumide taotlejail esitada:

- * **isiklik avaldus**, milles toodud isikuandmed, hariduslik tagapõhi (koolid, kursused, tööpraktika, uurimistööd), plaan algavaks õppeaastaks, teave viimase kahe aasta jooksul toetusfondidest saadud stipendiumide kohta, aadress, telefon, elektronposti aadress ja pangarekviidid (panga nimi, aadress, kood, isikukonto number);

- * **väljavõte õpinguraamatust** sooritatud eksamite-arvestuste ja saadud ainepunk-

tide kohta (väljastab dekanaat);

- * **soovituskiri** vastava eriala õppejõult (magistrandi puhul korraliselt professorilt).

4. Külalisõppejõu stipendiumide taotlused kogu õppeaasta ulatuses esitavad osakonnad:

- * taotluses esitatakse külalisõppejõu isikuandmed (CV), töötamise koht ja täpne aeg, loetavad kursused koos ainemahuga ainepunktides; kodune aadress, telefon (nii Tartus kui kodumaal).

5. Eesti Rahvuskultuuri Fondi stipendiumi määramisel ei ole takistuseks mõne muu stipendiumi või uurimispreemia saamine.

Ülle Hendrikson
tel 375 623

õnnitleme

Lea Lepmann 50

29. augustil tähistab oma esimest juubelit matemaatika didaktika õppetooli dotsent, pedagoogikakandidaat Lea Lepmann.

Juubilar on sündinud Mehikoormas, lõpetanud Aravu Algkooli ja Tartu Pedagoogilise Kooli ning omandanud kõrghariduse TRÜ matemaatikateaduskonnas. Alates 1972. aastast on L. Lepmann töötanud ülikoolis ja läbinud ametiredeli kõik vaheastmed laborandist dotsendini.

Lea Lepmanni teadustöö lemmikteemadeks on kujunenud matemaatikaõpetajate ainalase ettevalmistamisega seotud probleemid (kandidaaditöö selles vallas valmis prof O. Priitisa juhendamisel 1982) ja mitmed matemaatika didaktika valdkonda kuuluvad spetsiifilised küsimused. Viimastel aastatel on L. Lepmann aktiivselt osalenud rahvusvahelises uurimisrühmas, mis tegeleb matemaatika õpetamise aluste võrdleva analüüsiga erinevates riikides ning õpilaste ja õpetajate arvamusel väljasegitamisega matemaatikaõpetuse kohta.

Matemaatika õpetamisega seotud ringkonnad tunnevad L. Lepmanni kui mate-

matikaõpikute ja arvukate õppevahendite autorit, kui hinnatud lektorit õpetajate täienduskursustel, kui koolinoorte matemaatikaülesannete lahendamise võistluste korraldajat. Tema tööd koolimatemaatika arendajana on tunnustatud Gerhard Rägo medaliga.

Viljakat loometööd, kestvat optimismi ja indu matemaatilise hariduse edendamisel, head tervist ning usinaid õpilasi soovivad

kolleegid matemaatika didaktika õppetoolist.

Eugen Püssi nimelise stipendiumi konkurss

Eugen Püssi nimeline stipendium on loodud dr Eugen Püssi lese Alma Püssi annetatud rahadest. Eugen Püss lõpetas Tartu Ülikooli arstiteaduskonna, töötas Maarjamõisa kliinikus, hiljem Rakvere haiglas ja Kuressaares jaoskonnarstina. 1949. aastast elas USAs Kentucky osariigis, kus töötas arstina oma surmani 1963. aasta 16. augustil. Stipendiumi võivad taotleda kõik materiaalselt toetust vajavad Tü arstiteaduskonna üliõpilased.

Stipendiumi, mille suurus on 2800 krooni, määramisel võetakse aluseks üliõpilase (magistrandi, doktorandi) edukus õppe- ja teadustöös.

Kandideerijatel palume esitada Tü kantseleisse (peahoone, ruum 207) **30. septembriks** järgmised dokumendid:

- stipendiumitaotlus (vorm saadaval ülikooli kantseleis),
- *curriculum vitae*,
- ülevaade erialasest tegevusest ja uurimistööst koos juhendava õppejõu soovitusel,
- dekanaadis kinnitatud väljavõte õpinguraamatust koos keskmise hinde märkimisega.

Stipendium antakse üle detsembrikuu alguses.

Karl Inno nimelise stipendiumi konkurss

Karl Inno stipendiumifond on moodustatud 1995. aastal Tartu Ülikooli kunagise panganduse ja kindlustuse õppejõu Karl Inno (sünd 14.11.1900 Viljandimaal, surn 12.11.1994 USAs) lese, tütre ja sõprade annetustest majandusteaduskonna bakalaureuse- ja magistriõppe üliõpilaste toetuseks, kelle eriala on ärirahandus ja investeeeringud või raha ja pangandus.

Stipendium, mille suurus on 6000 krooni, määratakse ühele ärirahanduse või panganduse eriala üliõpilasele või magistrandile, kes on eriti silma paistnud õppetöös ja teaduslikus tegevuses.

Kandideerijatel palume esitada Tü kantseleisse (peahoone, ruum 207) **25. septembriks** järgmised dokumendid:

- stipendiumitaotlus (vorm saadaval ülikooli kantseleis),
- *curriculum vitae* koos ülevaatega erialasest tegevusest ja uurimistööst,
- juhendava õppejõu soovitus,
- dekanaadis kinnitatud väljavõte õpinguraamatust.

Stipendium antakse üle detsembrikuu alguses.

Leander-Georg Vehiku stipendiumi konkurss

Dr Leander-Georg Vehiku stipendium on moodustatud pr Margarete Vehiku poolt arstiteaduskonnale annetatud rahast. Stipendiumi võivad taotleda kõik eesti soost Tü arstiteaduskonna üliõpilased.

Stipendiumi, mille suurus on 6000 krooni, määramisel võetakse aluseks üliõpilase (magistrandi, doktorandi) edukus stuudiumil ja teadustöös.

Kandideerijatel palume esitada Tü kantseleisse (peahoone, ruum 207) **30. septembriks** järgmised dokumendid:

- stipendiumitaotlus (vorm saadaval ülikooli kantseleis),
- *curriculum vitae*,
- ülevaade erialasest tegevusest ja uurimistööst koos juhendava õppejõu soovitusel,
- dekanaadis kinnitatud väljavõte õpinguraamatust koos keskmise hinde märkimisega.

Stipendium antakse üle detsembrikuu alguses.

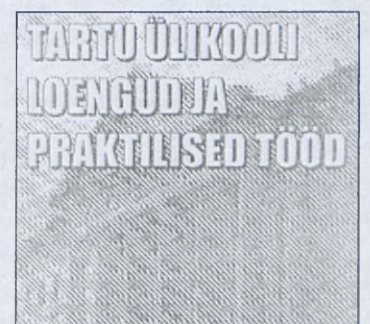
Täiendavat infot saab Tartu Ülikooli Sihtasutusest,
tel: 375 852, e-post: sihtasutus@ut.ee
<http://www.ut.ee/sihtasutus/>

Teadmiseks üliõpilastele!

* Õppeteatmik "Tartu Ülikooli loengud ja praktilised tööd 1998/1999" on müügil Tü raamatupoes (Ülikooli tn 11) ja peahoone I korrusel asuvas ajalehekioskis alates esmaspäevast, 31. augustist. Teatmik on abiks õpingute planeerimisel, sisaldades 1998/99. õppeaastal ülikoolis õpetatavate õppeainete lühikirjeldusi. Lisaks sellele sisaldab teatmik ka Tü õppekorraldusekirja, akadeemilist kalendrit, riiklike õppetipendiumide määramise korda ja muud üliõpilasele tarvilikku infot. Internetis saab õppeainete lühikirjeldustega tutvuda alates 31.augustist aadressil: <http://oppe.admin.ut.ee/ained/>.

* Õppe- ja üliõpilasosakonna üliõpilasnõustaja poole võib pöörduda info ja nõuande saamiseks õppetöga seonduvates probleemides igal tööpäeval 9-12, 13-16, peahoone ruum 120, tel. 375 627, e-post: yk@ut.ee. Kohapeal saab tutvuda Tü ja teiste Eesti ülikoolide õppeteatmikuga, Tü-s õpetatavate erialade õppekavadega jpm.

* Üliõpilane saab nõu ja abi ka **tuutoritelt** - vanemate kursuste tudengitelt, kes on saanud ettevalmistuse tööks üliõpilasnõustajana. Eeloleval semestril nõustavad tuutorid järgmiste erialade

esimese aasta üliõpilasi: ajakirjandus, ajalugu, arstiteadus, avalik haldus, bioloogia, eesti ja soome-ugri filoloogia, eesti keel võõrkeelena, füüsika, inglise keel ja kirjandus, matemaatika, prantsuse keel ja kirjandus, psühholoogia ning sotsioloogia. Kahjuks ei ole 1998. aasta sügisel kõigi erialade uutel tudengitel tuutoreid. Esmatutvus tuutoriga luuakse eelpool loetletud erialade õppeaasta avauritustel. Informatsiooni tuutorite kontaktandmete kohta saab interneti koduleheküljelt <http://www.ut.ee/~yk/> või õppe- ja üliõpilasosakonna üliõpilasnõustajalt tel 375 627.

Ülle Kapsi, õppe- ja üliõpilasosakonna üliõpilasnõustaja

acta diurna

- 10. juulil lõppes sisseastumisdokumentide vastuvõtt. Ülikooli ligi 50 erialale laekus 7348 avaldust 4462 inimeselt.
- 20. juulil määrati rektori korraldusega õigusteaduskonna dekaani kohustesse senine prodekaan dotsent Jaan Ginter.
- 1. - 4. augustini Bulgaarias toimunud V rahvusvahelisel matemaatikaolümpiaadil said TÜ tudengid Dmitri Tseluiko teise ning Andrei Filonov ja Ülari Kahre kolmanda koha ning Boriss Vlassov osavõtja diplomid.
- 5. - 8. augustini toimus Tartus Rootsi luulekunsti isa Georg Stiernhielmi 400. sünniaastapäevale pühendatud sümposium.
- 13. augustil arutas ülikool ja kultuuriministeerium Kääriku spordibaasi ning Eesti Olümpia Tehvandi Õppetreeningukeskuse tulevast ühistgevust.
- 19. augustil asus vastloodud finantsdirektori ametikohal tööle Taimo Saan, kes viimati töötas Hoiupangas finantsanalüütiku ja kontrollingu nõustajana.
- 21. augustil valis bioloogia-geograafiateaduskonna nõukogu kahest kandidaadist 43 häälega dekaaniks erakorralise professori Ain Heinaru, kes 1996. aastast töötas haridusministeeriumis. Teine kandidaat, geoinformaatika ja kartograafia professor Tõnu Oja sai 21 häält.
- 25.-28. augustini toimuvad ülikoolis välisüliõpilaste orientatsioonipäevad. Tänavu alustab ülikoolis 194 välisüliõpilast 20 riigist.
- 27. augustil kaitses Tiia Kõss magistritööd "Surmakultuuri eesti rahvausundi põhjal", Madis Arukask "Venna sõjalugu" vormeliteooria valguses ning setu lüroepika ruumisüsteemis", Eva Raud "Tartu Käsitöölise Seltsi suveteater 1870 -1914", Valde-Sten Maiste "Erinevate subjektimõistmistest vastumängu Vaino Vahingu ja Madis Kõivu romaanis "Endspiel: laskumine orgu" ja Margit Kuusk "Soome keele õpik".
- 27.-29. augustini on raamatukogu konverentsisaalis IV Balti riikide laboratoorse meditsiini alane kongress.
- 28. ja 29. augustil toimub haridusfoorum "Eesti kool - juured ja tänapäev".
- 31. augustil kl 13 on aulas akadeemilise aasta avaaktus ja rektori inauguratsioon.
- 31. augustil ja 1. septembril toimuvad ka teaduskondade ja kolledžite avaaktused (vt UT 1. lk).
- 31. augustist 4. septembrini kestab rebasnädal.

Hea lehelugeja ja kaasautor!

Toimetust tuleb meelde, et jooksu-va lehenumbri materjalid on vaja ära tuua või saata üldiselt eelmise nädala reedeks. Pikemate materjalide puhul tuleks eelnevalt kokku leppida, eriti aga topeknumbri asjus.

Kaastööd tuua (saata): käsikiri + diskett (Word 6.0) või e-postiga (attachmendiga) aadressil ajaleht@ut.ee.

Teateid võtame vastu veel kolmapäeviti. Viimaseid parandusi saab teha neljapäeval kl 14ni.

Toimetust

Spordikeskus annab teada

Spordikeskus on ülikooli struktuuriüksus, mis pakub harrastus- ja võistlusspordiga tegelemise võimalusi kõigile üliõpilastele ja ülikooli töötajatele.

Spordikeskuse õppejõud juhendavad erineva tasemega treeningurühmi ligi 20 spordialal (rühmvõimlemine, kergejõustik, atleetvõimlemine, käsipall, maadlus, mitmekülgsus, orienteerumine, aeroobika, võrkpall, korvpall, sulgpall, tennis, alpinism, kulturism, karate, wado-ryu, indiaa, enesekaitse, sõudmine, aerutamise jt). Treeningud toimuvad Tartu Ülikooli linna spordibaasides: Ujula 4 (pallimängusaalid, kergejõustikuhall), Jakobi 5 (võimla, jõusaal, maadlusaal, võimlemissaal), võimla Lai 37, staadion ja võimlemissaal Staadioni 21, võimla Nooruse 9, Emajõe sõudebaas Ranna 1, Toomeoru tenniskompleks Baeri 6.

Spordibaaside kasutamise eelduseks on fotoga varustatud spordikeskuse kaart, mille vormistab rühma juhendav õppejõud semestri kolme esimese õppenädala jooksul.

Rühma registreerumiseks tuleb pöörduda treeneri poole trenniaegadel, mis on ära toodud spordikeskuse teatmikis "Sport igapäevale". Viimane on saadaval spordikeskuses, ülikooli peahoones ja õppehoonetes alates järgmisest nädalast.

Lisainfot saab spordikeskusest tel 375 370 või e-posti teel aadressil tiial@ut.ee.

Maret Vaher on üliõpilaste maailmameister!

10.-15. augustini toimusid Norras Trondheimis 11. üliõpilaste maailmameistrivõistlused orienteerumises. Eestis esindas 11 sportlast, neist 4 Tartu Ülikoolist - Dag Ainsoo, Silver Een-saar, Maret Vaher ja Kaari Kivikas. Naiste tavarajal tuli maailmameistris biloogia-geograafiateaduskonna doktorant Maret Vaher.

Teateorienteerumises saavutas Eesti

naiskond 4. koha.

Maret Vaher jätkas sellega ülikooli orienteerujate väljapaistvaid saavutusi: 1994. ja 1996. aastal üliõpilaste MM-võistlustel on sama teaduskonna üliõpilane Külli Kaljus võitnud vastavalt pronks- ja hõbemedali.

Kairis Leinus, Eesti Akadeemilise Spordiliidu peasekretär

JALGPALL

Uue rühmana avatakse sel semestril jalgpall. Treeningud toimuvad teisipäeviti ja neljapäeviti kell 18. Täpsem info e-posti aadressil kelder@ru-bin.physic.ut.ee.

TANTSULINE AEROOBICA (treener Kaja Hermlin)

Tantsulise aeroobika tundidesse kutatakse üliõpilasi, kes naudivad tantsulist liikumist eesmärgiga parandada liigutuskoordinaatsiooni ning täiustada tantsuoskust. Tundides kasutatakse erineva iseloomu, tempo ja rütmiga muusikat ladina-ameerika ja afriit-midest jazzini. Tutvutakse merengue, salsa, rock'n'roll'i põhitõdedega ja omandatakse oskus neid muusikalisi rütme oma liigutustega edasi anda.

Tunnid toimuvad Lai 37 võimlas esmaspäeval kell 18.30 ja neljapäeval kell 17. Esimene kohtumine ja rühma registreerimine on 3. septembril kl 17.

Treener Kaja Hermlin ootab uusi liikmeid ka naisvõimlemise ja tantsulise võimlemise spordirühma. Selle rühma tegevus koosneb lisaks treeningutele esinemiskavade õppimisest ning esinemistest, võistlustest ja traditsioonilistest võimlemisüritustest osavõttust. Esimene kohtumine on 2. septembril kell 18.30 Jakobi 5.

Tiia Lillemaa, spordikeskus

väitekiri

Reedel, 28. augustil kaitsevad magistritööd:

kl 10.15 Sven-Erik Soosaar "Samojeedi ja eskaleuudi ühisjooned". Juhendaja filoloogiadri Ago Künnap, oponent magister Iris Audova;

kl 11.15 Tiina Rüütmaa "Ungari el-verbiprefiksi vastetest eesti keeles". Juhendaja filoloogiadri János Pusztay, oponent filoloogiakand Tõnu Seilenthall;

kl 12.15 Pire Teras "Võru murde pikkade ja ülipikkade vokaalide akustikast". Juhendaja psühholoogiadri Jaan Ross ja filosoofiadri Karl Pajusalu, oponent filoloogiakand Ellen Niit;

kl 14.00 Kadri Muischnik "Korpused ja nende kasutamine". Juhendaja filoloogiadri Haldur Õim, oponent matemaatika-füüsikakand Marc Koit;

kl 15.00 Heili Orav "Eesti keele direktiiv-verbide semantilise välja struktuur tesaurusena". Juhendaja filoloogiadri Haldur Õim, oponent filoloogiakand Madis Saluveer.

loeng

Loengukursus ajaloo huvilistele
Ajaloo-osakond pakub sügissemestril üleülikoolilise vabaainena loengukursust "Eesti rahva ajalugu" (maht 2 AP, 32 t loengud + 48 t iseseisvat tööd). Loengud toimuvad neljapäeviti kl 18-20 Tähe 4 aud 160. Lektorid prof Tiit Rosenberg ja prof Aadu Must annavad ülevaate Eesti asustuse (talud, külad, mõisad, linnad) kujunemisest, rahvastikuprobleemidest ja rahvarändest, rahvuslikest ja seisuslikest vahetõrgetest, valitsemiskorraldusest ja omavalitsuse arengust, aga samuti nimetatud protsesside seosest olme, kommete ja kultuuriga 16. sajandist kuni 20. sajandi alguseni. Tutvustatakse ka mõningaid põnevamaid Eesti ajaloo allikaid ning püütakse teiste erialade inimestele näidata amatöör-ajaloo uurimise võimalusi ja võlusid.

Esimene loeng ja registreerimine neljapäeval, 10. septembril.

Enn Kasaku loengukursus "Astraalmütoloogia"

(2 AP, sügissemester, lõpus eksam).

K kell 18-20, ph 139. I loeng 2.09.

Ülevaade maailma rahvaste astraalmütoloogiast, tähistavaga seotud uskumuste ajaloo ning kaasaegsest astraalmütoloogiast, mida käsitletakse kui mütoloogilise, religioosse ja teadusliku maailmapildi segunemise saadust.

Tartu Ülikooli rebasnädal

Esmaspäev, 31. august

18 Ekskursioon* "Olulised kohad".

Elutähtsad punktid, odavad paigad, hädaabi.

19 Välisüliõpilaste ekstra "Taste of Estonia".

Koht: EÜSi maja.

Teisipäev, 1. september

15 Ekskursioon* "Rebaste retk Toomel".

16 Talkshow "Kuidas jääda ülikoolis pinnale?".

Osalevad psühholoog, teoloog, tudengid.

Vahepaladeks nutikad mängud auhindadega.

Koht: TÜ raamatukogu konverentsisaal.

Kolmapäev, 2. september

16 Ekskursioon* "Olulised kohad".

17 "Hullumeelne olümpia" Kassitoomel, muusika.

Igaüks saab ise osaleda. Auhinnad.

Neljapäev, 3. september

17 Ekskursioon* "Rebaste retk Toomel".

18 Oikumeeniline jumalateenistus noortepärase muusikaga.

Koht: Toomkiriku varemed.

* Ekskursioonid algavad TÜ peahoone cest.

16a päev

Infopunktid kell 9-16 peahoones, raamatukogus ja Vane-muise tänava õppehoones.

Rebaspäevi korraldavad

Eesti Evangeelsete Üliõpilaste Ühendus, Campus Crusade for Christ, TÜ üliõpilasnõustaja.

Sponsorid

Kiivi autokool

Tartu Raadio

Estanc

TARTU ÜLIKOOI RAAMATUPOOD

poodidest ja postkontoritest, lähema vaatuse alla võetakse ka vaba aja veetmise kohad ja viisid. Käsiaratu lõpetab lühike akadeemiline sõnastik.

TÜ Raamatupood asub Tartus, Ülikooli tn 11. Avatud E-R 9-18, L 10-16.

Tartu Ülikooli raamatupood soovitab:

Ellen Niit "Paekivi laul"

Eesti esiluletajate koondkogusid on viimase ajal suhteliselt palju ilmunud. Nüüd on nende rida veelgi täienenud tuntud poetessi ja lastekirjaniku Ellen Niidu luulevalimikuga. Luuletaja juubelisünnipäevaks välja antud luulekogu sisaldab tema täiskasvanutele mõeldud loomingu paremikku. Peamiselt 1950ndatel - 1970ndatel kirjutatud luuletused on lihtsad, soojad, südamele ligid ja (Eesti)maale lähedal. "Paekivi laul" on hea kingitus iseendale või kallile inimesele.

"Tudengiteatmik ehk kuidas Tartu ülikoolis ja linnas ellu jääda"

TÜ üliõpilasesinduse välja antud brošüür on TÜ üliõpilastele mõeldud ülikoolis õppimise ja Tartu linnas elamise õpetus. Käsiaratu on küll stiililt akadeemiline, aga sisult hõlmab paljusid valdkondi, mida autorid on lugejale vajalikuks pidanud: tutvustatakse õppimisvõimalusi ülikoolis ja ülikooli struktuuri, võimalusi leida Tartus endale eluase ja saada arstiabi, antakse ülevaade stipendiumidest, raamatu-

muuseum

näitus

Ajaloomuuseum

Toomemägi

http://www.ut.ee/REAM/

K-P 11-17

Info, ekskursioonide tellimine 465 671.

Ruumide üürimine: 465 675.

Kohvik on avatud kolmapäevast laupäevani 11-17.

Näitused: "Surnud õpetavad clayaid" - näitus paleopatoloogist, "Tartu Ülikool juudi kultuuriloos", Margus Rumpi maalid "Avatud valguses".

Muuseumis on võimalik tutvuda videofilmidega ülikooli ajaloost ja tähtsündmustest: "Tartu Ülikool aastail 1919-1932", "Ülikool nõukogude okupatsiooniaastatel", "70 aastat eestikeelset ülikooli".

Kunstimuuseum

Peahoone

http://www.ut.ee/REKL/muuseum.htm

E-R 11-16

Info 465 348

Püsilähtjapanek: skulptuurid: kreeka arhailise, klassikalise ja hellenistliku kunsti paremate tööde kipsist jäljendid.

Ekskursioonid aulasse ja kartsesise.

Zoologiamuuseum

Vanemuise 46

http://www.ut.ee/BGZM

K-P 10-16

Info 465 833

Püsinäitus: lindude saali rõdul linnu-munade näitus.

Geoloogiamuuseum

Vanemuise 46

http://www.ut.ee/BGGM/

K-L 10-16

Info 465 839

Näitus: "Armin Öpik 100".

Botaanikaad

Lai 40

E-P 10-17

Info 432 643

Raamatukogu

E-R 10-17

Raamatunäitus: "Erich Maria Remarque 100", "Frederico Garcia Lorca 100".

Näitused: "Kooliraamat Eestis 1918-1940", "Kuulsaid sakslasi Idast" (alates 3. septembrist).

Raamatumuuseum

E-R 12-15

Näitus: "Johannes Voldemar Veski 125", "Eestikeelsed maakaardid kuni 1940. aastani".

Humanitaarraamatukogus

"Johannes Valgma 90".

varia

Välja üürida

köökutuba ja 2-toaline korter korralikele tudengidele. Tel 250 13 666.

Tudengisaun.

Tel 250 28 777.

Universitas Tartuensist

saab ka tellida. Poolaasta tellimus maksab postikuludega 100 kr, postikuludeta ja ülikooli pensionäridele 50 kr.

UT avaldab ka tasulisi kuulutusi ja reklaami.

Info: tel 375 680, e-post: ajaleht@ut.ee.

Universitas Tartuensist

Nr. 26 (1938)

Reede,
4. september
1998Ilmub 1948.
aastast

Hind 2 krooni

Universitas Tartuensis

Ülikool pühitses ametisse 83. rektori

Esmaspäeva hommikupoolikul enne aktust avanesid peahoone renoveeritud fassaadi ukse. Peaegu valmis on oma hele- ja tumehallid toonid ka kohvikupoolne esifassaad. Just hallina kayandas selle hoone arhitekt J.W. Krause. Ajalugu jätkus valendavate sammaste taga aulas 17. sajandil algust tehtud akadeemilise tava - rektori ametisse pühendamise.

Ülikooli akadeemiline sekretär Ivar-Igor Saarniit tutvustas lühidalt rektori valimist. 27. veebruaril valis ülikooli valimiskogu uueks rektoriks optika ja spektroskoopia korralise professori akadeemik Jaak Aaviksoo. Vastavalt ülikooli seadusele andis ta 26. mail ülikooli nõukogu ees ametivande ja 1. juunil asus rektoriametisse. Seejärel andis akadeemiline sekretär sõna inauguratsioonikõneks rector emeritus prof Peeter Tulviste.

"Austatud rektor, härra minister, eksksellentsid, kõrged külalised, rektorid, hea akadeemiline pere, kõik ülikooli inimesed ja - eriti need üliõpilased siin aulas, kellele täna algav akadeemi-

line aasta on esimene.

Sel sügisel täitub 366 aastat Tartu Ülikooli avamisest ja tema esimese rektori ametisseastamisest. Erandkorras oli esimene rektor üliõpilane, nimelt ülikooli rajaja ja esimese kantsleri Johan Skytte tollal 16-aastane poeg Jakob Skytte. Hilisemad rektorid on olnud professorid ja täiskasvanud. Mõned määras ametisse riigivõim, aga enamikul aegadel ülikooli ajaloos on akadeemiline kogukond saanud endale ise ja enda hulgasti vabalt rektori valida. Nii ka seekord. Professor Jaak Aaviksoo, kes täna rektoriametisse pühitsetakse, on siin aulas seismustest 44., aga ülikooli algusest lugedes 83. Tartu Ülikooli rektor. Kui kõik need erisuguseid teadusi ja erisuguseid rahvusi esindanud mehed, kes seda ülikooli küll rahulikel edenemisaegadel nagu praegu, küll sõja-, küll muudel keerukatel aegadel juhtinud on, praegu siin oleksid ja istet võtaksid, siis täidaksid nad peaegu viis toolirida. Eestlasi oleks nende hulgas 14. Nendest on praegu siin 3 - kaks endist ja üks praegu

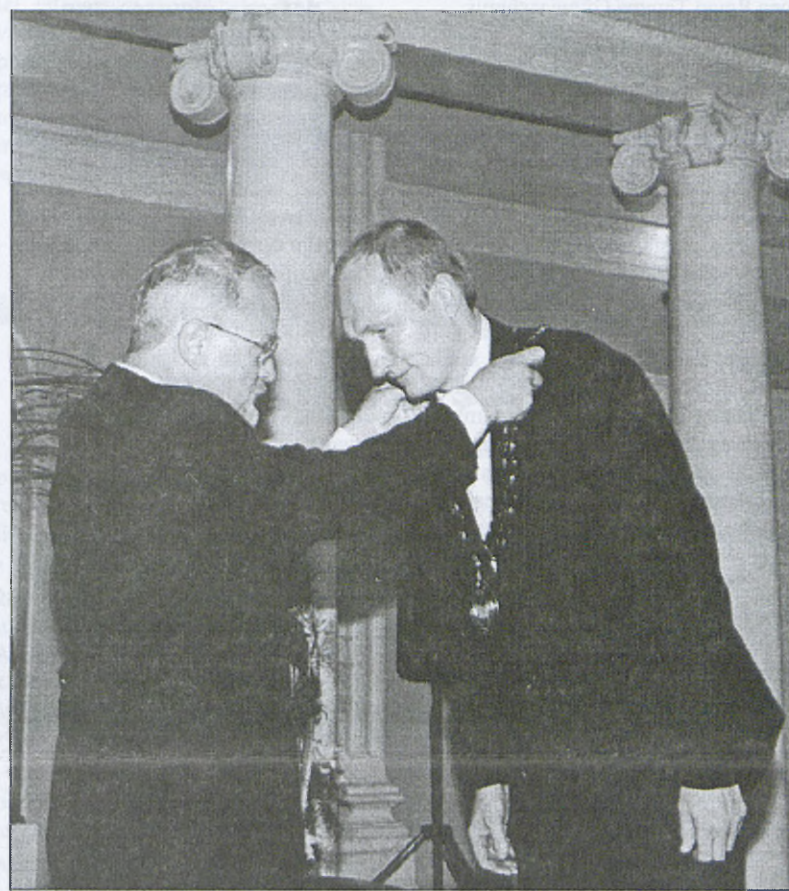
tegutsev rektor. Aga tegelikult on ülikoolil muidugi üks rektor, kes, nagu ütlevad ülikooli põhikiri, teostab oma pädevuse piires kõrgeimat haldus- ja distsiplinaarvõimu, ja vastutab ülikooli üldseisundi ja arengu eest, annab aru nõukogule ja vabariigi valitsusele.

Läinud sajandi alguses peeti meie ülikoolis kinni saksa traditsioonist, mille kohaselt rektoriameti pidulikult üleandmisel ametist lahkuv rektor seletas uuele rektorile selle ameti tähtsust ja rääkis ka poolleiolevatest ülikooli asjadest, ning ametisse astuv rektor lubas oma kõnes neid asju edasi ajada. Professor Aaviksoo on ülikooli juhtimises osaline olnud aastast 1992 ja mõistab hästi rektoriameti tähtsust. Poolleiolevatest asjadest niipalju, et niisama nagu Tallinnas linn, nii ei saa Tartus ülikooli al valmis. Praegusel üleminekuajal on rohkem asju pooleli kui tavaliselt. Rahvusvaheliste hindajate meelest on meie ülikool edenemine kiiremini kui absoluutne enamik Kesk- ja Ida-Euroopa vabanenud maade ülikoolide. Tudengitel on meil samad vabadused, mis Lääne ülikoolides, olud teadagi kitsamad. Ka professoritelt ja teistelt õppejõududelt oleme hakanud nõudma niisama või peaegu niisama palju, nagu nõutakse teistes korralikes ülikoolides. Aga pooleli on selle taotlemine, et kogu teadus ja õpe oleks maailmatasemel, niisama nagu õppejõududele korralike töö- ja palgatingimuste ja tudengitele korralike töö- ja elamistingimuste loomine. Ja peahoonegi, milles, täna uut rektori ametisse pühitseme ja akadeemilist aastat alustame, on pooleli, paljudest muudest hoonetest kõnelemata, seda selle peale vaatamata, et praegusel lühikesel aega kestnud iseseisvusajal on ülikool jõudnud juba ehitada rohkem kui eelmise iseseisvusaja 20 aastaga. Tehtu ootab jätkamist professor Aaviksoo ja tema meeskonna ning muidugi meie kõikide poolt.

Sin viibivatele ülikooli stuudiumi alustajatele soovin, et nad saaksid võimalikult palju osa hariduse kvaliteedi tõusust, olude üldisest paranemisest ja kõigest muust heast, mis riigis, linnas ja ülikoolis sünnib.

Rootsiaegses Tartu Ülikoolis pandi rektorile pidulikult ametisseastamisel õlgadele tooga, käte anti talle valitsuskepid ja kaks võtit, millest üks tegi lahti kartseriukse ja teine ülikooli rahakassa. Ühel või teisel kombel on kõik need asjad tänapäevalgi olemas ja tähtsad, aga 22. veebruaril 1994. aastal võttis vabariigi president siin aulas käte rektori ametiraha ja pani selle mulle kaela. Presidendi seisukoht on, et edaspidi antakse rektori ametiraha avalik-õiguslikus ülikoolis, mille õigusvõime tuleneb otseselt riigilt, rektorilt rektorile.

Mul on kohustus ja au professor Aaviksoole ametiraha kaela panna. Soovin pikka meeli ja kannatlikkust tema perekonnale eelseisvaks ajaks. Rektorile endale soovin jõudu ja tervist selles ametis ja panen talle südamele, et viie eelseisva aasta jooksul tema kael paenduks ühel ainsal korral - nimelt praegu seda ametiraha vastu võttes."

□ Rector emeritus Peeter Tulviste lausub rektor Jaak Aaviksoole uues ametis, et tema kael paanduks vaid ühel korral - nimelt seda ametiraha vastu võttes.

Rector professor Jaak Aaviksoo INAUGURATSIOONIKÕNE

Austatud alma mater, rector emeritus, professor Peeter Tulviste, lugupeetud härra minister, härrad suursaadikud, linnapea, maavanem, kallid esmakursuslased, armas akadeemiline pere!

Lubage mul teieni tuua mõned mõtted, millega võtan vastu oma eelkäijalt, ülikooli 82. rektorilt Peeter Tulvistelt oma ametiraha ühes sellega kaasaskäiva kohustuse ja vastutusega.

Universitas Tartuensis, tema ligi 12-tuhandeline pere, asub täna oma kestmise 367. õppeaastasse. Esmakordselt siseneb ülikooli kuue valge samba vahelt 1453 ja kokku 9183 üliõpilast. Sisenedes täna agronoomia ja arhitektuuriprofessor von Krause värvides taastatud peahoonesse, peaksid kõik üliõpilased siit lahkumise ajaks olema kogunud teadmised ja oskused, tulemaks toime 21. sajandi tegelikkuses iseenda, oma lähedaste, oma rahva ja kogu inimkonna hüvanguks. Kõlaga see pealegi banaalselt või kõrgeleennuliselt, rektori ainsaks ja ülimaks ülesandeks on lihtsalt luua selleks kõik võimalused. Nii on see olnud läbi ülikoolide ajaloo, nii oli see ka viie aasta eest, kui ametisse asus minu eelkäija.

Rector Tulviste ametiaega jääb tähistama epohhiloov muutus ülikooli ajaloos: kuningliku ülikoolina asutatuna, vahepeal keiserliku ja hiljem riikliku ülikoolina tegutsedes, on Tartu Ülikool tänaseks saanud iseseisvaks avalik-õiguslikuks ülikooliks. Nelja aasta eest vabariigi presidendilt ametiraha ja kolme aasta eest Riigikogult oma seadust vastu võttes võttis Tartu Ülikool endale vastutuse seista ise hea teaduse ja kõrghariduse edendamise ja iseenda kestmise eest Eesti rahva hüvanguks.

Vaid piiratus ja intrigaanlus võivad viia ettekujutuseni, et vabariigi president peaks veel kord ülikooli isolemist kinnitama.

Vabaduse koorem, mis käib kaasas söömisega hea ja kurja tundmise puust, seisneb esmalt ja eelkõige vastamises küsimusele, milline peaks olema see ülikool, milline peaks olema see teadus ja see haridus, mida me selles ülikoolis viljeleme. Ülikool, tema professorid, tema üliõpilased on sellele küsimusele vastuse andnud. See peaks olema parim haridus, see peaks olema parim teadus võimalikest ja meil tuleb teha kõik selleks, et seda teadmist, seda eesmärki ühiselt realiseerida.

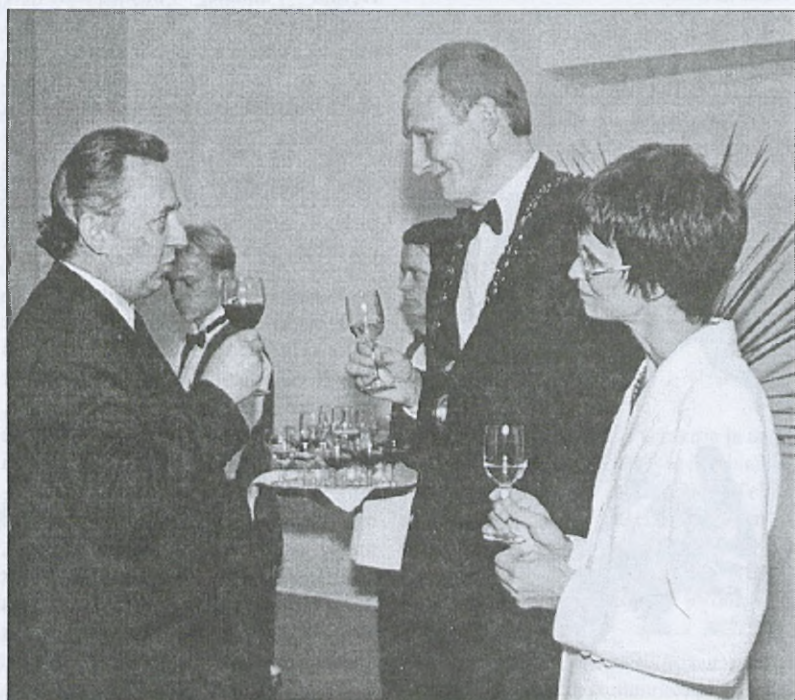
Austatud kohalviibijad, lubage mul jagada teiega vcdumust, et Tartu Ülikool on rektor Tulviste juhtimisel suutnud igati silmapaistvalt täita talle võetud kohustusi. Tartu Ülikooli peahoone uuenev fassaad ja valgenenud sambad peegeldavad usaldusväärselt ka ülikooli uuenevat sisu. Lubage mul selle kinnituseks anda professor Peeter Tulvistele üle "Ülikooli Sammas" - suurim tunnustus ülikooli poolt silmapaistva panuse eest alma mater'i edendamise.

Ülikool kestab, ülikool elab ja muutub edasi. Nii nagu pole valmis ülikooli peahoone, ei saa lõppenuks lugeda ka seda pideva eneseharimise teed, mida mööda ülikool peab käima.

Globaalsed muutused, mille tunnustajaks me oleme, seavad ülikoolidele uuenenud nõudmisi kogu maailmas. Rahvusvahelise Ülikoolide Assotsiatsiooni

□ Rector Jaak Aaviksoo andis rector emeritus Peeter Tulvistele suurima tunnustusena ülikooli poolt "Ülikooli Samba".

□ Rector emeritus Jüri Kärner rektor Jaak Aaviksoole ja tema abikaasale Kiira Aaviksoole vastuvõtul jätkuvat ülikooli edendamist soovimas.

Uued dekaanid õigusteaduskonnas

Jaani Ginter on sündinud 1956. aastal. Tartu Ülikooli õigusteaduskonna lõpetas ta *cum laude* 1979. aastal. Ta on täiendanud end Moskvas prokuratuuri-instituudis (õigusteaduse kandidaat 1986) ja Columbia Ülikoolis Ameerikas.

Ülikoolis töötamist alustas ta kriminoloogia labori teadurina. Õigusteaduskonna õppejõutöö algas 1986. aastal vanemõpetajana ja jätkus 1991. aastast dotsendina. 1993 - 1998 oli prodekaan.

Jaani Ginter on abielus. Abikaasa Lilja töötab lastekliinikus kardioloogina, tütar Viive õpib õigusteaduskonnas ja poeg Reigo Tamme Gümnaasiumis.

JAAN GINTER,
dotsent, õigusteaduse
kandidaat

Milline on teaduskond täna ja millisena näete seda aasta pärast?

Õigusteaduskond on viimaste aastate jooksul läbi teinud väga olulise muutuste perioodi ning on praegu kaasaja nõudmistele märksa enam vastav kui veel mõni aasta tagasi. Sellest annab teatud määral tunnistust ka see, et õigusteaduskonna bakalaureusõppe vastuvõtul on kandidaatide tase nii kõrge, et sissesaamiseks on vaja saada vähemalt 90 protsenti ajaloo, kirjandi ja võõrkeele riigieksamite maksimumhinnetest, s.t. kõigis neis ainetes on vaja saada 9 punkti 10st või kui ühes aines oli tulemus 8 punkti, siis kahes ülejäänus pidi see maksimumaine olema. Väga rõõmustav on, et magistriprofesse on tulnud palju noori ja andekaid üliõpilasi. Nende hulgas on mitmest lootus saada täiendust õigusteaduskonnast õppejõudude hulka. Väga hästi on arenenud ajakiri *Juridica*.

Samal ajal ei ole võimalik mitte mär-

gata ka raskusi. Õppejõudude koosseis on veel ebapiisav, seda eelkõige eraõiguse instituudis. Mitu professori kohta on aastaid vakantsed. Ikka veel on liiga palju õppejõude, kes peavad oma tööaega mitme töökoha vahel jagama. Mitme õppeaine õpetamiseks tuleb leida lektoreid tunnitasu alusel. Magist-rantide hulgas on veel liiga vähe neid, kes saavad täiel jõul oma õpingutele pühenduda (suurem osa neist õpivad töö kõrvalt).

Ma olen küll suur optimist, kuid loota, et üllalootetud probleemid kõik aasta pärast lahendatud oleksid, eeldaks optimismi kõrval ka piisaval määral naiivsust. Siiski planeerin, et aasta pärast on meil õigusteaduskonnas selge, milliste vahenditega ning millises järjekorras ja tempos me nendest probleemidest jagu saama hakkame. Mõnes osas on ka juba esimesed sammud tehtud.

Bioloogia-geograafiateaduskonnas

Aini Heinaru on sündinud 1943. aastal Tallinnas. Tartu Ülikooli lõpetas ta 1972. aastal eriprogrammi alusel bioloog-geenetikuna. Aastast 1971 bioloogiakandidaat. Õppetööd on teinud ülikoolis assistendist professorini (üldgeneetika, molekulaargenetika, mikroobigeneetika, populatsioonigeneetika, üldbioloogia jt.). Teadustööd on teinud mikroobigeneetika, molekulaargeneetika ja praegu keskkonnabiotehnoloogia valdkonnas. Kõige pikemalt on end täiendanud Šotimaal Edinburghi Ülikoolis.

Ülikoolis on olnud prodekaan ja kateedrijuhataja. Aastasse 1991 - 1995 mahub molekulaar- ja rakubioloogia instituudi loomine ja direktoriamet. Viimased 3 aastat töötas haridusministeeriumi teaduse ja kõrghariduse osakonna juhatajana.

Abikaasa Eeva Heinaru on erialalt bioloog ja töötab ülikoolis teadurina. Tütar Piret on lõpetanud inglise filoloogiat ja

AIN HEINARU,
erakorraline professor, bio-
loogiakandidaat

töötab firmas Pepsico Eesti AS asedirektorina. Tütar Maris õpib ülikoolis inglise filoloogiat erialal.

Milline on teaduskond täna ja millisena näete seda aasta pärast?

Praegu on teaduskonnas üks suur instituut ja neli väikest. Edaspidi on vaja välja töötada teaduskonna lähiaastate arengukava, et saavutada õppetöö koostööd teaduskonnasiseselt erinevate erialade vahel, üle ülikooli ja ka Tartu teiste ülikoolide vahel. See eeldab ilmselt olemasolevate väiksemate instituutide struktuurset ühtsust, mida tuleb saavutada nende konsensusliku soovil avaldusel. Teaduskonna

molekulaar- ja rakubioloogia instituut on valdavalt välja ehitatud nii ruumiliselt kui materiaalselt. Järgmistel aastatel on vaja rõhk asetada väiksemate instituutide väljajätkamisele, see tähendab Lai tänav 36, 38, 40 (botaanikaed) ja Vanemuise 46 õppehoonete täielikule kaasajastamisele. Need hooned on suure ajaloolise tähtsusega nii ülikooli seisukohalt kui ajalooliselt.

Wirchow ja Behring. Kurt Schumacher peaks olema kõigile tuntud poliitikuna ja krahv Moltke vastupanuvõitlejana.

Rändnäitus on eksponeeritud juba 15 Saksa linnas, Tartu on esimene peatuskoht väljaspool Saksamaad.

Igal neljapäeval kell 16 toimub temaatiline loeng. 10. septembril kl 16 räägib mag Erki Tammiksaar K. E. von Baerist.

Rektor prof Jaak Aaviksoo inauguratsioonikõne

Algus 1. lk

president Utrechti ülikooli rektor professor van Ginkel on need kokku võtnud sõnadesse: 21. sajandi ülikool saab olema loominguga ja innovatsiooni organisatsioon. Ka Tartu Ülikool.

Selleks tuleb meil üha enam püüelda pelgalt teadmiste juurest mõistmise juurde ja mõistmise kaudu jõuda loominguni kõiges, mis me teeme. Ja seda mitte ainult teadustöös, vaid ka igapäevases õppetöös. Mitte ainult igapäevases õppetöös, vaid kogu üli-kooli elukorralduses. Ühe sõnaga kõikjal ja kõiges. Oskus eristada tõde ebatõdest ja olulist ebaolulisest ning võime kahelda on need omadused, mis annavad kindlustunde tulevikuks. Kui suudame seda ülikoolis, siis võib loota, et suudab ka elu väljaspool ülikooli sambaid ajakirjandusest riigijuhtimiseni välja.

Ülikooli tugevus tõuseb tema liikmeskonnas saavutustest. Saavutuste tipu määravad parimad, ent nii nagu Eesti riigi majanduse üle ei saa otsustada kerkivate pangahoonete vägevuse põhjal, nii ei piisa ülikooli tugevuseks meie

parimate rahvusvahelisest konkurent-sivõimest. Tugev on see ülikool, kes võib kinnitada: igaüks, kes siit tuleb, on hea, ja halval pole siin kohta. Ka keskmine peab olema väga hea, ka nõrgematel on õigus olla hea.

Loomingu ja innovatsiooni märksõnaks on headus ehk kvaliteet. Ent selle saavutamise ei sünni mitte karmistatud kvaliteedi kontrolli – terade sõkaldest eraldamise kaudu –, vaid kvaliteeti tagava elu-, töö- ja õppekorralduse kaudu. Me pole nii rikkad, et lubada endale praaki. Olgu meie püüdluseks korraldada iga samm ja tegu sellisel moel, et praagile ei oleks ruumi, et ka need meist, kes ei küüni maailmatippudeni, võiksid öelda – paremini ei suutnud.

Et kõrgele jõuda, peab veel kõrgemale tahtma. Ja tahtmisele peab järgnema väsimatu ja sihikindel töö. Kinnitan teile enda ja ülikooli rektoraadi nimel – tahtmist ja soovi meil jätkub. Jätkugu seda ka ülikooli akadeemilisel perel ja teenistujatel. Üliõpilastes ma ei kahlelegi.

Võiksin lõpetada, aga ei saa. Istudes siin saalis, peame mõtlema ka nen-

dele üliõpilastele, kes pärast edukaid sisseastumiseksameid pidid tõdema – mul pole Tartus kuskil elada. Tunnen siirast heameelt, et nii Eesti Vabariigi pea- kui ka haridusminister jagavad seda muret ja on lubanud ülikooli toetada selle probleemi lahendamisel. Ja veel, vaadates riigieksamite tulemusi üle meie riigi, ei saa me jätta tõdemata, et meie hariduskorraldus on tuhandetelt noortelt võtnud võimaluse jõuda üli-koolidiplomini, kuna neile kättesaadava üldhariduse kvaliteet selleks võimalusi ei jätta. See on ka ülikooli mure. Õiglusest ei saa olla haridust, kõrgharidusest rääkimata.

Head saalisviibijad, armas ülikooli pere, head sõnavõtjad, kes te olete tulnud lähedalt ja kaugelt. Tahaksin teid siralt tänada kõikide nende heade sõnade eest, mida te ütlesite, nende soovide eest, selle toetuse eest, mida ma lugesin välja nendest sõnavõttudest, selle õhkkonna eest, mis valitseb täna siin aulas. Head sõbrad,

Vivat academia,

Vivat et floreat Universitas Tartu-ensis!

Ülikool pühitses ametisse 83. rektori

Algus 1. lk

Olige käes pidulik hetk ning rektor emeritus professor Peeter Tulviste pani rektor professor Jaak Aaviksoole ametiraha kaela. Hoogsalt ja süütahtavalt kõlas igivana "Gaudeamus" koos ülikooli akadeemilise naiskooi ja Tartu akadeemilise meeskooriga. Vaevalt keegi saalis kaasa laulmata jättis.

Haridusminister prof Mait Klaassen tervitas kõiki aulas viibijaid nii rektori inauguratsiooni kui algava õppeaasta puhul. Ta ütles, et ülikool on kandnud läbi aastasadade hariduse edasiviitv jõudu. Selles on talle appi tulnud eesti rahvakool, mille 310. aastapäeva paar päeva aulas hariduskonverentsiga tähistati.

Ta õnnitles ja tänas ülikooli peret väga eduka ja ülikoolile kohase rektori valimise läbiviimise eest ning soovis, et tulevikus saadaks aru, mispärast professor Tulviste ütles oma heale järeltulijale, et tolle kael painduks ainult täna ametiraha vastu võttes. "Teie valisite endale rektori, kes koos selle ketiga sai endale sellise koorma, mis tõenäoliselt tema selga päris sirgena viie aasta pärast enam näha ei luba, sest see amet on tõesti väga raske. Kuid ta sai selle ketiga koos ka kohustuse valitseda. Teie andsite talle selle õiguse ja tema on kohustatud seda õigust ka kasutama. Seepärast ärge pahandage, kui tal kael tõesti ei paindu."

Tehnikaülikooli rektor prof Olav Aarna mainis oma tervituses, et kuigi ta on laulnud "Gaudeamus" palju kordi nii Eestimaal kui kaugemal, pole ta nii ülevat esitust veel kuulnud. Ta soovis, et selles pühas ruumis veel palju ülevaid hetki tuleks. Ta väljendas humoorikalt heameelt avalik-õiguslike ülikoolide klubi eesistujana, et rektor Aaviksoo klubisse tulekuga kasvas oluliselt klubi keskmise liikme pikkus ja alanes vanus, mis ei ole muidugi kõige olulisem uue rektori lisandumisel. Ta soovis rektorile jätkuvalt viljakaid ideid ning avaldas lootust, et ülikoolis leidub rohkesti nende ideedega kaasatulejaid ja elluviijaid.

Tartu linnapea Roman Mugur soovis ülikooli kui eesti hariduse lipulaeva kaptenissillal seisvale rektorile selget sihiseadmist, täpselt silma silhi märkimisel ja kindlat kätt roolihoi-misel, et laev sihile jõuaks.

Õigusteaduskonna professor Inge-Maret Orgo alustas oma pöördumist

tsitaadiga ülikooli kirjutuste välja antud TÜ rektorite raamatust: "Haridusele pürgivale ja haridust hindavale rahvale on ülikooli rektor olnud tipphariduse ja tarkuse sümbol. ... Esimese Eesti Vabariigi ajal valitses arvamus, et Tartu Ülikooli rektor on oma auvärsuselt Vabariigi Presidendi järel teine isik riigis." "Taasiseseisvunud Eestis on ülikoo-le tunduvalt rohkem kui enne Eesti okupeerimist ning on kasvanud poliit-tike ja riigiametnike enesetähtsus". Ta ütles, et seetõttu oleks Tartu Ülikooli rektori pingeritta asetamine tema formaalse tähtsuse järgi tänamatu ja lootusetu ettevõtmine, kuid kindlasti on Tartu Ülikooli rektor ka praeguses ajas tipphariduse sümbol.

"See seisund paneb rektorile määratu suure vastutuse ülikoolihariduse edendamise eest. Te olete, prof Aaviksoo, oma valimiseelseid programmilisi teese kirjutades seda tunnetanud ja oma eesmärgid püstitanud. Põhimõte, et üli-kooli elujõudu tuleb kasvatada uni-versitas'e ja academia ühtsuses, on enamikule ülikooli kollektiivi liikmeist aktsepteeritav."

Tartu Ülikooli rektori seisund ühis-konnas nõuab keskendumist peamisele – ülikoolihariduse igakülgele arendamisele. Samas on rektori seisundis suur oht saada segatud erinevatesse int-riigidesse ja nägelustesse, mis meele- rahu rikub, töövõimet alandab ja ter-vistki ahistab.

"Kui sellisesse olukorda satute, eriti tänu meie kõmuhimulisele ajakirjan-dusele, siis olgu Teie toeks teadmine, et Te olete saanud mandaadi olla Tartu Ülikooli rektor kõige demokraatlikumal

□ Esmakursuslaste poolt tervitas
Helina Vallaste.

viisil, et enamus ülikooli kollektiivist toetab Teid.

Olete Tartu Ülikooli kõigi aegade 83. rektor. Milliseks kujuneb Teie maine ajaloolisest aspektist vaadatuna, see on Teie enda kätes.

Soovin, et 83. rektor läheks ajalukku silmapaistvana just oma programmi 1. teesi elluviimisel, s.o. *universitas'e* ja *academia* ühtsuse arendamisel."

Üliõpilasomavalitsuse esimees, sotsiaal-teaduskonna üliõpilane Margus Purlau andis edasi üliõpilaskonna tervitused, öeldes, et ülikooli tugevuse määrab ära tema üliõpilaskonna tugevus, mis omakorda määrab ülikooli näo täna ja tulevikus.

Seejärel astus kõnepultil kolm kuud ülikooli juhtinud rektor prof Jaak Aaviksoo. Tema inauguratsioonikõne algab UT 1. leheküljel.

Avaaktusel tutvustas rektor eelkõige esmakursuslastele ka ülikooli valitsuse liikmeid, prorektoreid ja dekaane, öeldes, et ükski ei tee rektor tõesti midagi. "Ülikooli tugevus seisneb tema teadus-kondade tugevuses, tema kõige nõrge-ma teaduskonna tugevuses". Pärast tutvustamist lausus ta, et meie oleme teie jaoks ametis. "Palun tulge oma murede ja probleemidega ja me püüame nendele ühiselt lahenduse leida."

Esmakursuslaste poolt tervitas Helina Vallaste. Füüsikaseadustele vastukäivat mõtet meelde tuletades ütles ta, et tühja pead on märksa raskem täita, kui seda, milles juba üht-teist on. "Meid tõukab tagant soov mitte lasta sel, mida me teame, aja jooksul ununeda. Me tahame oma pooltühje päid kohe täita." Ta avaldas lootust, et ülikool aitab igaühel leida pisikest maailma, milles olla suur.

Vanemate kursuste üliõpilaste nimel pöördus esmakursuslaste poole Juhana Kaldre. Ta ütles, et olete ülikooli tulnud väga heal ajal, kus on võimalik saada palju stipendiume, vabaaineid, kuulata häid professoreid. "Ei jää üle muud, kui ainult õppida, õppida nagu hull. Õppimise kõrval ei tohi aga unustada muud - kultuuri, poliitikat. Võimalus targemaks saada on teile antud, kasutage seda, et te tunneksite siirast uhkust selle üle, et õpite Tartu Ülikoolis ja et ka Tartu Ülikool teie üle uhkust tunneks."

Varje Sootak

"Kuulsaid sakslasi idast"

Bonnis asuva Ida-Saksa Kultuuri-nõukogu Fondi (Stiftung Ostdeutscher Kulturrat) koostatud väljapanek tutvustab kaheksatkiümme saksa kultuuritegelast, kes andsid panuse praegusest Saksa Liitvabariigist ida poole jäävate alade kultuuri.

Tuntud sakslaste hulgas, keda näitus esitleb, on filosoofid Kant ja Schopenhauer, luuletajad Eichendorff ja Rilke, teadlased Kopernikus ja Haber, arstid

acta diurna

- 1. septembril avati Raekoja platsil uus purskkaev suudleva tudengi-paari kujuga ülikooli teaduskeskuse AHHA laseravaatamängu saatel.
- 3. septembrist töötab Üliõpilasküla direktorina Heiki Pagel, kes on ka ÜK juhatuse eesistuja.
- Raamatukogus avati näitus "Kuulsaid sakslasi ldist".
- 4. septembril kl 10.15 algab TÕ nõukogu istung. Kavas: rektori ettekanne uue akadeemilise aasta algusest, nõukogu alaliste komisjonide uute liikmete valimine, info ülikooliseaduse muutmise seaduse eelnõust jm.
- Kl 15 annab TÕ Sihtasutus kätte H. Ederma nim, Eesti Rahvuskomitee Ühendriikides ja J. V. Veski nim stipendiumi Artur Jõgile, Külliki Kortsule, Aune Valgule, Alice Mandlile ja Merike Parvele.
- 8. septembril kl 14 on TÕ valitsuse istung. Kavas: ülikooli ettepanekud ülikooliseaduse ja tulumaksuseaduse muutmise ja täiendamise seadusesse (II lugemine), ettepanekud kutseaduse eelnõu kohta jm.
- 9. septembril kl 16 ajaloo muuseumis rektori vastuvõtt ülikoolist pensioneeruvatele töötajatele.
- 11. septembril tähistab ülikooli kunstimuuseum 195. aastapäeva.

Suurepäraseid uudised tudengitele!

Sügise tulekuga kaasnevad alati teadagi mõned äärmiselt negatiivsed nüansid. Vähe sellest, et läheb pimedaks ja külmaks, algab ka veel kool! Et seda korraga kaela kukkuvat portsu nimega "negatiivsus" vähegi leevendada, on Eesti Üliõpilaskondade Liidul (EÜL) pakutada rida suurepäraseid üllatusi.

* Esimene ja kõigile juba kindlasti teadaolev üllatus on **õppelaenu suurenemine** 13 000 kroonini. Kuigi taotletud summa oli 15 000, kinnitas vabariigi valitsus oma määrusega selle suuruseks 13 000 krooni. Hea, et niigi läks, ütleks selle peale vanarahvas. Siinkohal võib vahest ära mainida ka, et järgmiseks väljundiks tudengi huvide kaitsmisel on sotsiaaltoetuste valusa küsimuse luubi alla võtmine.

* Teine suurem uudis on **uued ISIC-kaardid** (eelmistest märksa nägusamad ja ka turvalisemad) ning spetsiaalselt tudengitele mõeldud **reisiteenused**, mis on maailma suurima tudengite ja noorte reisibüroo STA, Baltic Toursi ja Eesti Üliõpilaskondade Liidu viljaka koostöö tulemus. STA pakub Eestis reisisuureid spetsiaalselt tudengitele (ISIC-kaardi omanikud), noortele (alla 26 aastat) ja õppejõududele. Vähe sellest, et allahindlust on võimalik saada kuni 30 % (!). STA poolt pakutav teenuste pakett on ka äärmiselt paindlik. Pileteid saab vahetada, tühistada, tagasi

müüa ja seda peaaegu igas maailma paigas ning igal ajal.

Nii et kui välissõit ees, ära pea paljuku pöörduda STA teenuste Eesti edasimüüja ehk teisisõnu Baltic Toursi poole (aadress: Aia 18, Tallinn), tel Tallinnas 6 300 400 ja Tartus 305 960.

* Esmakordselt toimuvad sel sügisel Tallinnas tudengite sügispäevad, mis võrreldes kevadpäevadega on mitmekesisemad ja mõeldud mitte ainult üliõpilastele, vaid ka linnarahvale.

* Uudis number neli on juba selle aastanumbri sees toimuma hakkavad laiemale avalikkusele mõeldud **seminarid ning loengud**, millest võib osa võtta iga tudeng. Ei, ei ärge kartke – need ei ole teemal tehniline mehhaanika, infosüsteemide programmeerimine või finantsjuhtimine. Need on midagi TÕELISELT huvipakkuvad. Mis täpselt ees ootab, jäägu aga üllatuseks!

Loodetavasti on see üllitis siin nii mõnelegi tudengile selgeks teinud, et midagi head siin maamuna peal ikka veel eksisteerib! Kui nüüd tekkis huvi Eesti Üliõpilaskondade Liidu, tema tööde-tegemiste ja mille iganes vastu, võid täiesti vabalt meiega suhelda näiteks e-posti teel: juhatus@fesu.ee.

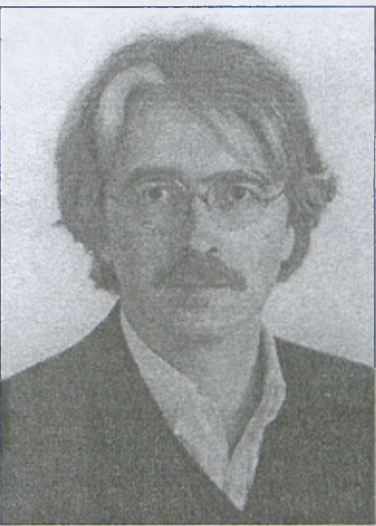
Kaia Hunt,
Eesti Üliõpilaskondade Liidu PR-juht

Academica II

13. - 17. septembrini toimub Saksa-Eesti akadeemiline nädal **Academica II**. Teaduskondade kutsel esinevad loengutega Saksa teadlased-praktikud, toimuvad kohtumised ja diskussioonid. Academia idee üks algatajaid on **küla-lisprofessor doktor Claus Sommerhage**, kes töötab Tartu Ülikoolis 1992. aastast.

Miks on Academia II tähelepanu teaduspraktikale suunatud?

Sellel on mitu põhjust. Ülikooli arengukava järgi pakub ülikool ühiskonnale ka oma teenuseid, seega peaks teadlaste looming ka praktilise väljundi leidma. Eesti aukonsul Düsseldorfis J. F. Kirchoff, kes on samuti üks Academia mõtte algatajaid, on ka Nordrhein-Westfaleni Liidumaa Tööandjate Ühenduste president. Ta tegi möödunud aastal ettepaneku korraldada ümarlaua-vestlus teemal "Dialoog teaduse ja praktika vahel". Dr J. F. Kirchoffil on presidendina hea ülevaade oma liidumaa teadlastest ja praktikutest. Kolmanda põhjusena märgiksin, et eelmise aasta kordaläinud üritusel sõlmisid

Küla-lisprofessor Claus Sommerhage loodab, et teine Saksa-Eesti akadeemiline nädal aitab kaasa teaduspraktika ühisele edendamisele.

teaduskonnad Saksamaa esindajatega mitmeid kokkuleppeid.

Intervjuu jätkub järgmises UTs.

arvutiteave

Arvutikursused

Arvutuskeskus jätkab arvutikursuste pakkumist ülikooli töötajatele. Endiselt olemes peatähelepanu pööranud põhioskuste andmisele, kuid pakume ka kursusi, mis tutvustavad dokumentide avaldamise võimalusi WWW-s. Samuti olemes loetelli lisanud lühikursuse, kus käsitluse alla tulevad arvutiviirused ja võitlus nendega.

Kursused toimuvad arvutuskeskuses J. Liivi 2 klassis 207, loengud sama maja aud 208. Kursuse hind eelmise semestriga võrreldes ei muutu ja on endiselt 15 krooni tund. Tasuda saab ülikooli sisekäibe korras (blanketid on AK valvelauas ja kantslei AK postkastis). Kursustele tuleb eelnevalt registreerida ja seda saab teha tel 375 477 ja 375 444. Lisainfo kursuste toimumise ja sisu kohta leiata WWW aadressil <http://www.ut.ee/ak/kursused.html>. Loetletud kursustele lisandub semestri jooksul kindlasti veel mõni, nii et jälgige reklaami.

Allüksustel on võimalik tellida kursusi ka tervele grupile (8 inimest). Sel juhul paneme kursuse kava kokku vastavalt tellija soovile. Lisainfo tel 375 447 või e-posti teel aadressil maret_m@ut.ee.

Algkursus + Word 97	10. - 18. sept	kl 10.15 – 12
PowerPoint 97	14., 16. sept	kl 13.15 – 15
Algkursus + Word 97	21. – 29. sept	kl 10.15 – 12
Internet loengud	28., 29. sept	kl 12.15 – 14
praktikumid		
1 rühm	30. sept – 5. okt	kl 10.15 – 12
11 rühm	30. sept – 5. okt	kl 14.15 – 16
PegasusMail	7., 8. okt	kl 10.15 – 12
Access 97	12, 14, 16, 20, 22. okt	kl 10.15 – 13
Excel 97 algajale	13, 15, 19, 21, 23. okt	kl 10.15 – 12
WWW lehekülgede tegemine	26., 27. okt	kl 10.15 – 12
(Adobe Pagemilli baasil)	28., 29. okt	kl 10.15 – 13
Word 97 edasijõudnuile	2. – 06. nov	kl 10.15 – 12
Excel 97 algajale	9. – 13. nov	kl 10.15 – 12
Adobe Acrobat	16., 19. nov	kl 10.15 – 12
	17., 20. nov	kl 10.15 – 13
Algkursus + Word 97	23. nov	kl 10.15 – 12
	24. – 27. nov	kl 10.15 – 13
WWW lehekülgede tegemine		
(FrontPage 98 baasil)	30. nov – 4. dets	kl 10.15 – 12
Viiruste tõrjumine	7., 8. dets	kl 10.15 – 12

Maret Meriste,
arvutuskeskus

TALO soovib teada

27. augustil toimusid kolmepoolsed läbirääkimised Eesti Vabariigi Valitsuse, töövõtjate ja tööandjate delegatsioonide vahel.

Päevakorras olid alampalga ja tulumaksuvaba miinimumi küsimused.

Töövõtjad esitasid nõudmise tõsta alampalga määra alates 1999. aasta 1. jaanuarist 1400 kroonini kuus (töötamisel täistööajaga) ja üksikisiku tulumaksuvaba miinimumiks kehtestada elatusmiinimumiga võrdne määr (ca 1100 krooni).

Eesti Vabariigi Valitsuse ettepanekud olid:

tõsta alampalga määra 1250 kroonini kuus;

tulumaksuvaba miinimum jätta aga endiseks, s.o 500 krooni kuus.

Tööandjad olid nõus 1200-kroonise alampalga kehtestamisega.

Lähtudes eeltoodust pöörduvad Teenistujate Ametiliitude Organisatsiooni (TALO) juhatuse esimees Toivo Roosimaa ja Eesti Ametiühingute Keskliidu (EAKL) esimees Raivo Paavo töötajate poole seisukoha kujundamiseks, millistel tingimustel võib ametiühingute ühisdelegatsioon alla kirjutada kolmepoolsele kokkuleppele.

Arvamusi ja ettepanekuid TALOle edastamiseks ootame aadressil maila@ut.ee.

Aleksander Jakobson

õnnitleme

Septembrikuu juubilarid

Imbi-Helene Sibul	28.09	65	koristaja	Viive Konsin	15.09	raamatukogu vanem-raamatukoguhoidja
		60		Priit Peets	17.09	rahanduse ja arvestuse inst lektor
Mart Viikmaa	04.09	molekulaar- ja rakubioloogia inst dots		Valdar Parve	06.09	50 filosoofia osakonna dots
Asta Koort	10.09	Tamme apteegi sanitar-koristaja		Kersti Luuk	08.09	psühhiaatrikliiniku assistent
Elju Tootsen	18.09	molekulaar- ja rakubioloogia inst pearaamatupidaja		Arvo Järvet	23.09	geograafia inst lektor
		55		Andres Piirsoo	24.09	ÜMPI vanemteadur
Heldur Keis	04.09	füüsikalise keemia inst dots		Hille-Liis Mägi	25.09	raamatukogu tuletõrjetechnik
Aime-Vaike Jõgise	12.09	KK saksa keele sekts assistent		Vello Paatsi	30.09	kunstide osakonna lektor
				Ljudmila Savihhina	30.09	füsioloogia inst vaneminsener

Juubelitervitus Aili Pajule

Meditsiinidoktor ravi-rehabilitatsiooni alal, professor Aili Paju on sündinud 8. septembril 1938. aastal Tartus. 1957. aastal lõpetas ta Kohila-Järve I Keskkooli. Ta oli noortemeister odaviskes ja noortetreener kergejõustikus. 1961. aastal lõpetas A. Paju ülikooli kehakultuuriteaduskonna kergejõustiku osakonna ja 1968. aastal arstiteaduskonna ravi alal. Teadustegevust alustas ta biokeemia alal dots Hilda Linnu ja jätkas hiljem dots Artur Linnu juures. Ta on töötanud mitmes arsti- ja kehakultuuriteaduskonna kateedris ning ÜMPI neuro-endokriinsete protsesside (hiljem adaptatsiooni ja antropoloogia) labori juhatajana. Tema algatusel loodi Maarjamõisa Haiglas ravikehakuultuuri osakond.

1970. aastal kaitses A. Paju meditsiini kandidaadi väitekirja ja 1975. aastal doktoriväitekirja.

Aili Paju on avaldanud ligi 150 teaduspublikatsiooni ja sadakond populaarteaduslikku artiklit ning raamatut ("Taastumine spordis", "Meditsiinit

sportlasele", "Ravikehakuultuur sisehaiguste puhul", "Loodusravi", "Aed ja mets kui apteek" jt). Hulgaliselt on koostööartikleid. Ta on ravimite meditsiinklopeedia kaasautor. Alates 1994. aastast on A. Paju vabakutseline kirjanik. Tema elumotoks on: reaalsus, loogika ja selgus. Ta ei kannata liialdamist ja ebamäärasust. Ta on kriitiline ja nõudlik nii iseenda kui ka lähedaste suhtes. Ta armastab sügavalt oma maad ja rahvast ning tema sisemine soov on aidata inimest.

Professor Aili Paju on laia silmaringi ja sügava mõttelaadiga inimene, kes ei armasta silmakirjalikkust ega mõttelaiskust. Tema elumotoks on: reaalsus, loogika ja selgus. Ta ei kannata liialdamist ja ebamäärasust. Ta on kriitiline ja nõudlik nii iseenda kui ka lähedaste suhtes. Ta armastab sügavalt oma maad ja rahvast ning tema sisemine soov on aidata inimest.

Alates käesoleva aasta septembrist on prof Aili Paju taas TÕ lektor, seekord semiootika õppetoolis. 8. septembril saab ta 60-aastaseks. Tahaks talle soovida lugupidamist ja armastust kõikide inimeste poolt, keda see hoovamatu energiaga tark Eesti naine aidanud on. Soovime talle

60. sünnipäeval pälvisid tänukirja ja õnnitluse kauaaegse eduka töö eest kinnisvarade osakonna majahoidja **Ilda Toll**, arvutuskeskuse insener **Rein-Alar Noorma**, peainsener **Nigul Liivamägi**, keemilise füüsika instituudi keemik **Helle Kuura**, teadur **Juta Koppel** ja dotsent **Uldo Mölder**.

55. sünnipäeval õnnitleti ja autasutati tänukirjaga kehakultuuriteaduskonna dekanadi sekretäri **Hille-Kai Laiti**.

50. sünnipäeval õnnitleti ja autasutati

õnne, tugevat tervist, mõttejõudu ja tahtekindlust veel paljudeks loomerohketeks aastateks!

Aili Paju õpilased

tänukirjaga vanemraamatukoguhoidjat **Juri Latkod**, puhta matemaatika instituudi dotsenti **Lea Lepmanni** ja erakorralist professorit **Kalle Kaarli**, raamatukogu peainseneri **Leo Puuseppa** ning ülikooli kohvikute nõudepesijat **Tatjana Mihejevat**.

TÕ väikese medaliga autasutati ja õnnitleti 60. sünnipäeva puhul arvutuskeskuse peaspetsialisti **Jüri Tapferit**.

Tänu Autasustamisi

70. sünnipäeval pälvis tänukirja ja õnnitluse kauaaegse eduka töö eest kehakultuuriteaduskonna õppeülesandetäitja **Martin Kutman**.

65. sünnipäeval autasutati tänukirjaga kehakultuuriteaduskonna õppeülesandetäitjat **Linda Martist**.

In memoriam

Udo Kolk

4. mai 1927 – 25. juuli 1998

1994. aasta jõulueelisel rahvaluule õppetooli kogunemisel ütles Udo Kolk: tulev aasta on tema jaoks juubelihõnguline – täitub 40 aastat õppejõutööd Tartu Ülikoolis. Nüüdseks lisandus sellele veel kolm ja pool aastat. 1998. aasta juulis lõppes Udo Kolgi tee.

Udo Kolgi õpingud ja töö olid seotud muusika ja rahvaluulega. 1944. aastal astus ta Tartu Muusikakooli, 1946. ülikooli ajaloo-keeleteaduskonda. Mõlemad koolid lõpetas ta 1951. aastal, mil jätkus õppijate aspirantuuris rahvaluule erialal ning õpetajate Tartu Muusikakoolis rahvaloomingu alal. 1955., aspirantuuri lõpetamise järel asus ta tööle eesti kirjanduse ja rahvaluule kateedris vanemõpetajana. 1955. aastast oli ta ka Eesti Heliloojate Liidu liige.

Ülikooli jäi ta surmani. Samas jäi ta seotuks nii muusikakooli kui ka muusikaga laiemalt.

Udo Kolk oli hinnatud lektor. Rahvaluuleainete kõrval luges ta vanemat eesti kirjandust. Ta sai legendaarseks oma eksamiküsimuste poolest. Tema õpilased meenutavad naljaga pooleks "Kalevipojaga" seotud küsimusi, nagu: mis taimed kasvasid põrgu väravas, mis on Kalevipoja koerte nimed või kuidas on kirjeldatud Kalevipoja ainsat õppimisstiili? Ühelt poolt oli ta väga range, teiselt poolt aga humoorikas. Talle oli iseloomulik suhelda üliõpilastega väga süvenenult. Ta oskas mitte ainult näidata puudusi, ta oskas ka kuulata ja vastata, kiita ning toetada. Kui kellelegi viimast ka vähe osaks sai, oli see ikkagi meelde jääv oma elutarkuses. Ta oskas olla ootamatu.

Udo Kolk koostas õppevahendeid rahvaluule muusikast (1984), rahvaluule üldkursusest (1975) ja rahvaluule ekspeditsiooni metoodikast (1. tr 1963). Ta kogus läbi nelja aastakümne rahvaluulet, juhendades see-

juures üliõpilasi. Tema meelilalaks võiks pidada Setumaad (sest ta esines eriti setu traditsiooni teemadel), kuid ta tundis väga hästi Kihnut, Pärnu- ja Saaremaad. Udo Kolk koostas populaarseid lauluvalimikke ("Üliõpilaslaulik" 1956, koos Richard Ritsingu ja Aino Valmetiga "Leegajused" 1979) ja tutvustas eesti kultuuri ajalugu ajakirjanduses (meenutatagu või artikleid Edasis ja Postimehes Heino Elleri rahvaviisitunnustest 1977, setu rahvalaulikust Anne Vabarnast 1978, Ado Grenzsteinist 1981 või varase eesti kirjandusloo autorist Tõnu Sanderist 1994).

Oluline on tema töö rahvaluule ja regilaulu stereotüüpia alal. Tema uurimus "Värsisisesed vormelid eesti regivärsilises rahvalaulus" (1962) on regilaulu olemust tabav ja avastusliku iseloomuga. Hiljem arendas ta seda teemat edasi artiklis "Regivärsi stereotüüpiast" (1980). See on valdkond, mis on tänapäeva noorte uurijate jaoks taas kõlapinda leidnud. Siin ei lõpe Udo Kolgi tee.

Eesti ja võrdleva rahvaluule õppetool

Taas flamenco!

Flamenco pole enam kättesaamatu ja kaugelt ihaldatav kultuurifenomen ja kunst, mida tunnevad ning harrastavad vaid üksikud. Kuigi see on pärit Andaluusia mustlaste regionaalsest subkultuurist, kus sel on ka veel praegugi elav traditsioon, on ta tänapäeval muutunud rohkem globaalseks ja internatsionaalseks multikultuuriliseks fenomeniks, mida võib kohata igal pool maailmas ja ka siin Tartu Ülikoolis.

Flamenco populaarsuse kasv Eestis viimaste aastate jooksul on vaieldamatu, seda näitavad ka selle suve massüritused, kus flamenco't on kasutatud "vürtsina laia lameduse maitsestamiseks", mõlten siinkohal õllesummerit.

Flamenco ei ole kaugeltki mitte massikultuuri ilming, mis sobiks igapähele. Kui minevikus oli see alamkihi muusika, eneseväljendus ning vastupanu, siis tänapäeval on ta kindlalt elitaarne kunst ja harrastus. Flamenco't harrastavad tõsiselt ka tänapäeval vaid teatud tüüpi inimesed, kes erinevad massist oma maailmavaate ja mentaliteedi poolest. Need on inimesed, kes on kiindunud flamenco'sse niivõrd, et see on muutunud nende elu ja karjääri ning nad on valmis flamenco'le ohverdama oma aega ja raha. Hispaania kutsutakse neid *aficionado* 'deks.

Flamencoharrastus ülikoolis on populaarseks muutunud. 1996. aastal alustanud kunstide osakonna arglikust harrastusringist on välja kasvanud tõsiseltvõetav kogu õppeaasta kestes tantsuantroloogia alane flamencokultuuri tutvustav kursus, mis on kunstide osakonna valik-

aine FLKU.00.61 mahuga 4 APd.

Kursus toimub avatud ülikooli raames juba teist aastat. Eelmise aasta sügisel oli alustajaid üle poolesaja. Kursus toimus edukalt kuni õppeaasta lõpuni. 3/4 alustanuteist lõpetas kevadel algkursuse ning soovib ka tänavu jätkata. Sellepärast pakutaksegi lisaks algkursusele ka kahte erinevat tasemel jätkukursust. Lisaks sellele on välja pakkuda ka ainult kultuuriloo huvilistele teoreetiline kursus *flamenco* kultuuriloo (2 AP, 2 semestrit).

Flamencokultuuri kursus on ainulaadne selles mõttes, et lisaks teoreetilisele poolele pakutakse ka praktilist, *flamenco*-tantsu harrastamise võimalust.

Teoreetiline osa kujutab endast *flamenco* kultuuriloo loenguid ja seminare, mis on illustreeritud rohke audiovisuaalse materjaliga. Lektor on kunstide osakonna kultuuriantropoloogia lektor Tiina Vähi.

Praktilisi tantsutunde viivad läbi kogunud ja tuntud *flamenco*tantsijad ja -õpetajad Claudia Sevtsenko ja Lehti Kostabi.

Õppetöö avatud ülikoolis toimub tsükliiselt: kuu kahel nädalavahetusel laupäeviti ja pühapäeviti. Teooriatunnid toimuvad ainult laupäeviti: 2 loengutundi. Tantsutunnid on nii laupäeval kui ka pühapäeval. Kuus on kokku 4 t loenguid ja 8 t tantsu. Lisaks auditoorsele tööle on õpilastele ette nähtud iseseisev töö, vastava kirjanduse ja muu materjali läbitöötamine ja seminarides referaatide ettekandmine. Kursus lõpeb kevadel akadeemilise arvestusega, kus tuleb esitada seminaritöö. Tantsu osas hindelist

sab postikuludega 100 kr, postikuludeta ja ülikooli pensionäridele 50 kr.

loeng

Filosoofia kõigile

Selles nimekirjas leiata asjalikud kursused vahalt valitavate ainete eest punktide saamiseks. Kõik kursused algavad teisel õppenädalal, v.a keelefilosoofia ja poliitika filosoofia.

1. Sissejuhatus sotsiaalpoliitilisse filosoofiasse, professor dr Eero Loone, 3 AP, E ja K 14.15–16, Lossi 3–425. Loengud ja seminarid.
2. Teadusfilosoofia ja metodoloogia 1, dots knd Rein Vihalemm, 2 AP, K 12.15–14, Lossi 3–223.
3. Teadusfilosoofia ja metodoloogia 2, dots knd Rein Vihalemm, 2 või 4 AP, R 16.15–18, Lossi 3–223.
4. Aja ja ruumi filosoofia, lekt mag Jüri Tammaru, 2 AP, T 10.15–12, üt 214.
5. Kes- ja uueaegne filosoofia, lekt mag Andrus Tool, 2 AP, K 10.15–12 Lossi 3–223.
6. Sissejuhatus saksa klassikalisse idealismi Hegeli "Vaimu fenomenoloogia" põhjal, ass Tõnu Luik, 2 AP, K 14.15–16 üt 214.
7. Martin Heideggeri kogemusest keele teil, ass Tõnu Luik, 2 AP, T 16.15–18, üt 215.
8. Kodakondsus ja rahvus, ass mag Tanel Mätlik, 2 AP, N 12.15–14, Lossi 3–223.
9. Keelefilosoofia, mag Margo Laasberg, 4 AP, 2 nädalat iga päev (E-R): 5.-12. oktoober ja 9.-14. november, 18.15-20 Lossi 3–223. Loengud ja seminarid.

* * *
Uppsala Ülikooli prof Bo Gustafssoni loengud (inglise k): "Douglass Northi institutsionaalse arengu teooria" - E, 7. sept 9-11 Lossi 3-307; "Avaliku sektori areng ja selle piirid" - E, 7. sept 15-17 Lossi 3-307; "Turumajanduse Rootsi mudel" T, 8. sept 16-18 Lossi 3-306

kursus

Rahvakunsti õpetaja liseriala

Flamencokursuse tüdrukud esinemas ülikooli kevadpäeval Tartus.

arvestust ei ole. Küll aga on õpilastel võimalus esineda ülikooli ja linna kultuuriüritustel ja näidata seal oma tantsuoskust. Näiteks eelmisel õppeaastal esinesid õpilased ülikooli kevadpäeval, innovaatikamessil ja muudel väiksematel üritustel. Juba teist aastat järjest on kursustelaste olnud kauaoodatud suursündmuseks esinemine suvel Pärnus Rannasalongi *fiesta* 'del.

Tulevikus on plaanis korralda *flamenco*klubi õhtuid, *fiesta* 'sid, kuhu kutsutakse esinema *flamenco*tantsijaid, -lauljaid ja -mängijaid; tantsitakse kursusel õpitut tantsu ja vaadatakse *flamenco*filme.

info

Kunstide osakonna rahvakunstikabinetis on võimalik omandada rahvakunsti õpetaja liseriala. Õppimine kestab 2 aastat.

Alamastmes (15 AP) tutvustatakse eesti rahvakultuuri, rahvausundeid ja tavandeid, käsitöö õpetamise metoodikat, etnograafilist tekstiili, kompositsiooni aluseid ning värviopetust.

Keskastmes (20 AP) õpitakse mitmesuguseid käsitöötehnikaid ja kirjutatakse referaat, kasutades Eesti Rahva Muuseumi Fondides leiduvaid materjale.

Õppetöö algab oktoobris ja toimub 2 korda nädalas.

Registreerimine ja lähem info alates 7. septembrist tööpäeviti kell 10-16 kunstide osakonnas ajaloo muuseumis Toomel tel 375 669.

Hiina-teemaline valikkursus

Teador Märt Läänemetsa valikkursus "Hiina keel, kultuur ja ajalugu" on teispäeviti ja neljapäeviti kell 16.15 Lossi 3 aud 405.

Kaks semestrit kestva kursuse eesmärk on anda ülevaade ja algteadmised hiina keelest, hieroglüüfikirjast, samuti Hiina ja Kaug-Ida ajaloost, kultuurist, kirjandusest, religioonidest jne. Ca 2/3 kursuse mahust võtavad keeleseminarid, 1/3 loengud. Kursus lõpeb eksamiga ja annab 6 APd. Kursus on mõeldud eeskätt humanitaarerialade noorema astme üliõpilastele, aga ka kõikidele teistele huvilistele.

Esimene loeng toimub teisipäeval, 15. septembril.

varia

Naiskoori laulma!

Suure traditsioonidega Tartu Ülikooli Akadeemiline Naiskoor ootab lauluhuvilisi neide alates 8. septembrist T ja N kl 18 peahoone aud 128 terve septembrikuu jooksul!

Naiskoor osaleb hooaja vältel paljudel üritustel. Lisaks kontserditele kodumaal käime ka konkurssidel välisriikides.

Teid rõõmuga oodates TÜ AN

muuseum

näitus

Ajaloomuuseum

Toomemägi

<http://www.ut.ee/REAM/>
K-P 11-17

Info, ekskursioonide tellimine 465 671.

Ruumide üürimine: 465 675.

Kohvik on avatud kolmapäevast laupäevani 11-17.

Näitused: "Surnud õpetavad clavaid" - näitus palcopatoloogist, "Tartu Ülikool juudi kultuuriloo", Margus Rumpi maalid "Avatud valguses".

Muuseumis on võimalik tutvuda videofilmidega ülikooli ajaloost ja tähtsündmustest: "Tartu Ülikool aastail 1919-1932", "Ülikool nõukogude okupatsiooniaastatel", "70 aastat eestikeelset ülikooli".

Kunstimuuseum

Peahoone

<http://www.ut.ee/REKL/muuseum.htm>
E-R 11-16

Info 465 348

Püsilvajanek: skulptuurid: kreeka arhailise, klassikalise ja hellenistliku kunsti paremate tööde kipsist jäljendid. Ekskursioonid aulasse ja kartserisse.

Zooloogiamuuseum

Vanemuise 46

<http://www.ut.ee/BGZM>
K-P 10-16

Info 465 833

Püsinäitus: lindude saali rõdul linnu-munade näitus.

Geoloogiamuuseum

Vanemuise 46

<http://www.ut.ee/BGGM/>
K-L 10-16

Info 465 839

Näitus: "Armin Öpik 100".

Botaanikaead

Lai 40

E-P 10-17

Info 432 643

Raamatukogu

E-R 10-17

Näitused: "Kooliraamat Eestis 1918-1940", "Kuulsaid sakslasi lüüsi".

Raamatumuuseum

E-R 12-15

Näitus "Johannes Voldemar Veski 125", "Eestikeelsed maakaardid kuni 1940. aastani", Kalle Virkilä skulptuurid (Kotka).

Humanitaarraamatukogus

"Johannes Valgma 90".

TARTU ÜLIKOOI

Tartu Ülikooli raamatupood soovitab:

Mait Raun "WAKE UP. Naaiuseid mälestusi ajaloost 1987-1988"

Dokumentaalaromaanis on kujundlikus ja fakt, tõde ning iroonia põimunud ühtseks nägemuseks meie lähiminevikust, aastast 1987-1988. See on ainukordne raamat, kirja pandud sündmuste kannul, vältides hiljem käibe tulnud "ausaid valesid", halastamata endale ega oma tegelastele. Kes armastavad stampe, nisse ja trende, ärgu mingil juhul seda raamatut lugegu!

TÜ Raamatupood asub Tartus, Ülikooli tn 11. Avatud E-R 9-18, L 10-16.

Universitas Tartuensis

saab ka tellida. Poolaasta tellimus mak-

sab postikuludega 100 kr, postikuludeta ja ülikooli pensionäridele 50 kr.

UT avaldab ka tasuta kuulutusi ja reklaami.

Info: tel 375 680, e-post: ajaleht@ut.ee.

Nr. 27 (1940)

Reede,
11. september
1998Ilmub 1948.
aastast

Hind 2 krooni

Universitas Tartuensis

Akademica algab esmaspäeval

Elmises UTs alanud intervjuus ütles külalisprofessor Claus Sommerhage, et Akademica idee pärineb president Lennart Meri ja Düsseldorfis asuva Eesti aukonsuli dr Jochen Friedrich Kirchoffi ühest vestlusest. Presidendi sõnul tuleks igati toetada Tartu Ülikooli koostööpüüdlusi teiste Euroopa riikidega. "Idee hakkas arenema. Aukonsul võttis ühendust Saksamaa välisministeeriumiga, sealt pöörduti Saksamaa Eesti suursaadiku poole."

akademica

TARTU ESTLAND

President Lennart Meri ja Eesti aukonsul Düsseldorfis Jochen Friedrich Kirchoff esimesel Eesti-Saksa akadeemilisel nädalal aasta tagasi.

Aivar Viinalassi foto

Kuidas idee teostuma hakkas?

1996. aasta sügisel oli mul vestlus suursaadikuga, kes tegi ettepaneku välja töötada Saksa ja Eesti akadeemilise ühisürituse kontseptsioon. Põhimõtteks sai see, et Akademical osalevad kõik kümme teaduskonda. Arutasin seda dekaanide ja rektoriga. Akademica koordineerimisbürooks sain omaette ruumi Laia tänava majas number 36. Minu ülesanne ongi koordineerida Akademicalit nelja instantsi vahel: rektoraat, teaduskond, Saksa suursaatkond Tallinnas ja Eesti aukonsulaat Düsseldorfis.

Algusest peale oli selge, et Akademica ei ole mitte ainult teaduslik, vaid ka teaduspoliitiline sündmus. Seetõttu ei olnud möödunud aastal toimunud esimesele üritusele kutsutud mitte ainult kümme tippteadlast, vaid saatkondade kaasabil õnnestus ürituse patroonideks saada ka mõlema maa presidendid. Liidukantsler Helmut Kohl saatis kirjaliku tervituslõike. See näitab, et mõlemad riigid peavad üritust üsna oluliseks.

Sel aastal ei ole eesmärk enam mitte niivõrd teaduspoliitiline kui teaduse ja praktika vahetamine ülikooli ja majanduse vahel.

Miks?

Teaduse ja praktika vaheline dialoog vastab ülikooli strateegiale, ülikool teenib ühiskonda. Teise põhjusena märkisin, et aukonsul J. F. Kirchoff on ka Nordrhein-Westfaleni Liidumaa Tööstuste Ühenduse president, tundes

seega väga hästi nii teadlasi kui praktikuid. See liidumaa on Saksa suurim. Aukonsuli ettepanek oligi korraldada üks ümarlauavestlus teaduse ja praktika vahelisest dialoogist. Seetõttu kutsusid teaduskonnad tänava külla mitte ainult teadlasi, vaid ka teaduspraktika esindajaid, nii et kümne külalise asemel on nüüd paarkümmend.

Kes osalevad seekordsel Akademicalil?

Näiteks arstiteaduskond on kutsunud Tartusse Esseni Ülikooli Kliinikumi gastroenteroloogia osakonna juhataja prof dr Harald Gocbelli ja Hamburgi Ülikooli lastekliiniku prof dr Alfred Kohlhütterit.

Bioloogia-geograafiateaduskonnal on külas ESRI (Environmental Systems Research Institute) teadusdirektor prof dr Jörg Schaller. ESRI käsutuses on Saksamaa kõige ulatuslikum geoloogiliste andmete kogu ning ta pakub teenuseid rakendusgeograafia erinevatel aladel. See on kommertsiaalne ettevõtmine. Esinema kutsuti ka Saksamaa ökoloogilise liikumise "isa", kes küll kahjuks seekord tulla ei saa.

Kehakultuuriteaduskond on külla kutsunud silmapaistva korvpallitreeneri Hernrik Dettmanni.

Usuteaduskonda külastavad Rainer Maria Rilke loomingui uurija dr Helmut Naumann ja Põhja-Elbe kiriku tegevpastor dr Hendrik A. Van Sluijs, kes on väga tunnustatud hingehoiuliikumise uuendaja USA-s ja Saksamaal.

Sotsiaalteaduskonda saabub Husumi Teaduse ja Tehnika Kõrgkooli rektor prof dr Hans-J. Block, kes on üks juhtivaid erialakõrgkoolide eksperte kõrgkoolide hindamisel ja kellel oli oluline roll liidumaa kõrgkoolide reorganiseerimisel.

Matemaatikateaduskonna külalised on tunnustatud arvutiteaduse spetsialist prof dr Reinhard Wilhelm Saarlanti Ülikoolist ning laia ampluaaga teadlane prof dr Hans-Hermann Bock Aacheni Tehnikakõrgkoolist, kes tegeleb aktiivselt ka oma teoreetiliste uurimiste rakendamise ja

Õigusteaduskonnaga kohtuvad Münsteri Ülikooli prof dr, eksrektor Wilfried Schlüter, kes on tegev ka Hammi Ülemkohtus, ning sama kohtu endine president ja Põhja-Rein-Vestfaali liidumaa konstitutsioonikohtu asepresident dr Heinz Palm.

Filosoofiateaduskonda tuleb üks saksa tuntumaid afrikaniste prof dr Rüdiger Schott. Ta on ka prestiižika teadussarja väljaandja. TÜ audoktor, Hamburgi Ülikooli prof Els Oksaar peab Akademica avaloengu.

Üks rahvusvaheliselt tuntumaid saksa majandusteadlasi, Põhja-Rein-Vestfaali Teaduskeskuse Töö ja Tehnika Instituudi prof dr Ernst Helmstädter on majandusteaduskonna külaline, samuti ka Münsteri Ülikooli rakendusinformaatika instituudi direktor prof dr Heinz Lothar Grob.

Orgaanilise sünteesi väljapaistev teadlane prof dr Ivar Ugi Müncheni Ülikoolist ja Bayer AG (Leverkusen) materjaliuurimise spetsialist dr Karina Rigby külastavad füüsika-keemia-teaduskonda.

Küsis Varje Sootak

AKADEMICA PROGRAMM

Esmaspäeval, 14. sept

- kl 10.15 Akademica II avamine aulal,
- kl 11.15 avaloeng: prof Els Oksaar „Ühtsus ja paljusus. Saksa keel teaduskeelena“ (saksa keeles),
- kl 12.30 vastuvõtt ajaloo muuseumis,
- kl 15 külaliste vastuvõtt teaduskondades,
- kl 19.30 avalik diskussioon ajaloo muuseumis „Ülikoolide ühiskondlik roll globaliseerumise ajastul“.

Teisipäeval, 15. sept

- loengud ja seminarid teaduskondades.

Kolmapäeval, 16. sept

- loengud ja seminarid teaduskondades.
- Kl 14-16 ümarlauavestlus ajaloo muuseumis teemal „Dialoog teaduse ja praktika vahel“.

Teaduskondades toimuvate loengute ja seminaride kava on internetis aadressil <http://www.ut/Teave/aug.html>.

rebaserida

Sõna on välisrebastel

Rebaserida algab siit ja praegu, kuniks jätkub rebaseid. Välisrebaseid annavad järgmises UTs sõnajärje edasi kohalikele. Kui Sul, rebane, jääb saba kuhugi ukse vahele, sa ei saa kana kätte ja kõht on kole tühi või tahad hirmsasti midagi teistele edasi ütelda, tule ja jätka rebaseridu.

1. Miks tulite õppima Tartu Ülikooli?
2. Nimetage palun mõni positiivne ja negatiivne kogemus oma elust siin Eestimaal?

Mona Louhisola ja Minna Lehto
Helsingist

Mona: Kui ise asja edasi uurida, selgub, et saab ikka küll.

□ Mona ja Minna arvates on Tartu justkui õppimiseks loodud.

1. Mona: Tartu Ülikooli kohta lugesin Helsingi Sanomatest ja mõtlesin, et miks mitte minna. Tutvusin teise kultuuriga, oleks uus ja huvitav. Kaks aastat tagasi õppisin pool aastat kehakultuuriteaduskonnas, sellest ajast oskan ka veidi eesti keelt. Nüüd tulin avalikkussuhteid ja teabekorraldust õppima.

Minna: Ja võttis mindki kaasa. Tartu kohta kuulsin Mona käest, tundus huvitav. Eestis ma varem käinud ei olnud, eesti keelt õppisin siin intensiivkursusel.

Mona: Avalikkussuhete ja teabekorralduse eriala valisin seepärast, et see haridus on mitmekülgne, annab palju võimalusi, samuti saan õppida mind huvitavaid aineid, nagu politoloogiat, sotsioloogiat, meediat jm.

Minna: Oleme vist esimesed selle eriala välisüliõpilased.

2. Võrreldes Helsingiga meeldib mulle Tartu väga, see on justkui loodud õppimiseks ja õppima olemegi tulnud.

Mona: Helsingis on palju muid võimalusi, mis õppimisest teemale kisub.

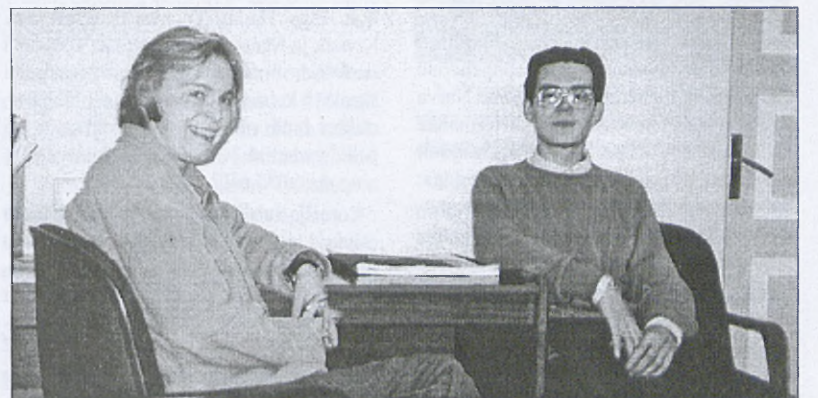
Minna: Eestlastel on küsimise peale kohe kombeks „ei“ öelda. Küsid midagi, aga öeldakse, et ei saa, et nii ei ole kunagi tehtud jne.

Minna: Kui me olime möödunud aastal kaks päeva siin olnud, käisime filosoofiateaduskonnas uurimas, kas saaksime mingi paberi Tartu Ülikooli tuleku kohta. Õppisime siis ainult eesti keelt, et tänava teaduskonnas eriala õppima hakata. Tõendit oli vaja selleks, et saada Soome riigilt raha välismaal elamiseks ja õppimiseks. Meile öeldi, et sellist paberi ei saa, saame alles siis, kui teaduskonnas õpime. Uurisime asja edasi, pöördusime välisüliõpilastalituse poole. Silvi Lannes aitas meid ja niisuguse dokumendi me ka saime. Peab lihtsalt ise aktiivne olema.

(Välisüliõpilased õpivad esimesel aastal kaks päeva siin olnud, käisime filosoofiateaduskonnas uurimas, kas saaksime mingi paberi Tartu Ülikooli tuleku kohta. Õppisime siis ainult eesti keelt, et tänava teaduskonnas eriala õppima hakata. Tõendit oli vaja selleks, et saada Soome riigilt raha välismaal elamiseks ja õppimiseks. Meile öeldi, et sellist paberi ei saa, saame alles siis, kui teaduskonnas õpime. Uurisime asja edasi, pöördusime välisüliõpilastalituse poole. Silvi Lannes aitas meid ja niisuguse dokumendi me ka saime. Peab lihtsalt ise aktiivne olema.)

Nataša Morozova Petroskoist ja Dima Denissov Iževskist

on Tartusse õppima tulnud Eesti

□ Nataša ja Dima on isegi ühiselamuga rahul. Loe edasi 3. lk.

Varje Sootaki ja Reno Hekkonensi fotod

Finantsdirektor on Taimo Saan

Hiljuti ülikoolis loodud uuele ametikohale valiti 11 kandidaadi hulgast Taimo Saan. Ta on sündinud 1963. aastal, lõpetanud matemaatikateaduskonna, õppinud aspirantuuris ning kaitsnud füüsika-matemaatikakandidaadi väitekirja. T. Saan on töötanud ülikoolis õppejõuna, ZBIs teadurina, Polarise Kindlustusseltsis pearaamatupidajana ja Hoiupangas finantsanalüütiku ning kontrollingu nõustajana.

Taimo Saan on abielus, peres kasvab kaks poega.

Mis on finantsdirektori põhiülesanded?

Üks põhilisi ülesandeid on eelarve koostamine, selle protsessi juhtimine, samuti finantsanalüüside tegemine ning suhtlemine pankadega laenu- ja investeringute asjus. Laenu- ja investeringute puhul on muidugi väga oluline tagasimaksmise võimaluste leidmine.

Eelarvet on igal aastal tehtud, kuid seni pole iga struktuuriüksuse kõiki kulusid piisava täpsusega ära jaotatud. Näiteks peetakse täpselt ülevaadet mitme väiksema kuluartikli üle, nagu ümbrikud jmt, kuid mitte alati suuremate kulutuste kohta. Praegu ei ole näiteks teada iga ruumi sooja- ja elektrikulu, mida analüüsides saaks aga rohkem säästa. Oleks vaja koostada ülikooli majandamisreeglid.

Kui kaugel on möödunud aastal alustatud uue raamatupidamisprogrammi rakendamine?

Tahame uue programmi juurutamise lõpetada veel sel aastal. Korraliku finantsanalüüsi tegemine eeldab ka korralikku ühtset raamatupidamissüsteemi, mille pärast polegi seni olnud võimalik põhjalikke analüüse teha. Finantsanalüüsi tulemusi teades saaks kulusid kindlasti vähendada. Võib-olla tuleb mõne teenuse mujalt ostmine isegi odavam kui ülikooli oma asutustel, ja siis tekib küsimus, kas niisugust asutust on ülikoolis üldse vaja. Õppe- ja teadustööd teenindav allasutuste struktuur peaks olema võimalikult väike, aga väga tõhus.

Kas seoses finantsdirektori ametikoha loomisega tuleb Teie struktuuriüksuses ka muudatusi?

Otseselt on minu alluvuses rahandusosakond, mis koosneb raamatupidamise osakonnast ja kahest töötajast, kes eelarvega tegelevad. Erilisi muudatusi selles osas praegu ette näha ei ole.

Varje Sootak

õnnitleme

Kalle Kaarli 50

Matemaatikateaduskonna erakorraline professor Kalle Kaarli sai 27. juulil 50-aastaseks. K. Kaarli lõpetas 1966. aastal Tallinna 2. Keskkooli ning 1971. aastal TÜ matemaatikateaduskonna. 1979 kaitses füüsika-matemaatikakandidaadi kraadi. Alates 1974. aastast on ta matemaatikateaduskonna õppejõud, erakorraline professor alates 1994. aastast.

Professor Kalle Kaarli on saanud märkimisväärsed teaduslikke tulemusi ringoidide teooria, universaalalgebra ning mitmesuguste algebraliste struktuuride täielikkuse küsimuste alal. Ta on avaldanud ligi 50 uurimust. Matemaatilistes ringkondades on ta tuntud ja autoriteetne teadlane. Pikemaajaliselt on ta uurinistööd olnud Moskvast, Budapestist, USA-s, Taiwanil ja Lõuna-Aafrikas. Alates sellest aastast on ta ajakirja Algebra Universalis toimetuskollegiumi liige.

K. Kaarli on abielus, kahe tütre ja poja isa.

stipendium

Rotalia Fondi 1998/99. õppeaasta stipendiaadid

Rotalia Fondi stipendiumide komitee, koosseisus vii! mag Karl Laantee, esimees; justiitsministeeriumi nõunik vii! prof dr Peeter Järvelaid, TTÜ prof dr Rein Laaneots, TÜ kantslei juhataja Sirje Mark, NORMA GROUP direktor vii! Indrek Pajumaa ja haridusministeeriumi nõunik Tiia Raudma, otsustas anda kolmkümmend kaks tuhandedollarilist (USA) stipendiumi EV kõrgkoolide üliõpilastele ja magistrantidele.

Tartu Ülikoolist pälvivad stipendiumi: **Alar Toom**, ravi eriala; **Hugo Pettai**, molekulaar- ja rakubioloogia; **Elin Lõhmusaar**, rakubioloogia; **Anne Reitsak**, matemaatika; **Tiina Beljaeva**, liikumisravi; **Kadi Grichin**, eesti ajalugu; **Merike Ivask**, arhiivindus; **Klaarika Kaldjärv**, hispaania filoloogia; **Reet Bender**, saksa filoloogia; **Riina Ruut**, keskaja kirikulugu;

Ülar Vaadumäe, Külli Viks, Krõõt Nõges, avalik haldus;

Külliki Korts ja **Mari Uba**, sotsioloogia; **Kati Koido**, psühholoogia; **Maio Vaniko**, ajakirjandus.

Rotalia Fondi (asukoht Seattles, USA) põhikapitaliks on vilistlase Gerhard Treubergi pärandus, mille investeerimisest laekunud summadest on antud toetusi eesti akadeemilisele noorusele kümme-kond aastat. Tänavu lisanduvad 30le põhikapitalist antavale stipendiumile veel kaks Helge ja Bruno Laane nimelist stipendiumi kahele TTÜ üliõpilasele. **Kenneth M. Gorshkovi** nimeline stipendium antakse **TÜ kehakultuuriteaduskonna kergejõustiku eriala** silmapaistnud üliõpilasele, keda ei ole veel välja selgitatud.

Stipendiumide tšekid kokku ligi poole miljoni krooni ulatuses antakse ülalmainitud stipendiaatidele korp! Rotalia 85. aastapäeva aktusel, reedel, 13. novembril kell 12 ülikooli aulast.

DAAD! DAAD! DAAD!

DAAD (Deutscher Akademischer Austauschdienst) pakub TÜ teaduritele, õppejõududele, doktorantidele, magistrantidele ja üliõpilastele võimalust taotleda stipendiumi õppimiseks või teadustöö tegemiseks mõnes Saksamaa kõrgkoolis.

DAAD pakub järgnevaid stipendiume:

1. Jahresstipendien

1.1. Jahresstipendien für ein Vertiefungsstudium

Sihtgrupp: magistrandid, doktorandid, õppejõud. Kestus: 10 kuud (1.10.1999 – 31.07.2000). Vanusepiir: 32 a.

1.2. Jahresstipendien zur Teilnahme an einem Aufbaustudiengang

Sihtgrupp: magistrandid, doktorandid, õppejõud. Kestus: 10 kuud (1.10.1999 – 31.07.2000). Vanusepiir: 32 a.

1.3. Jahresstipendien für eine Promotion

Sihtgrupp: eelkõige õigusteaduse, majanduse, sotsiaal- ja humanitaaralade doktorandid. Kestus: 10 kuud (1.10.1999 – 31.07.2000). Vanusepiir: 32 a.

2. Forschungskurzstipendien

Sihtgrupp: doktorandid. Kestus: 1 – 6 kuud (mai 1999 – jaanuar 2000). Vanusepiir: 32 a.

3. Semesterstipendien

Sihtgrupp: 3.- 4. kursuse germanistid. Kestus: 5 kuud (oktoober 1999 – veebruar 2000). Vanusepiir: 32 a.

4. Kurzstipendien

Sihtgrupp: germanistid (ettevalmistus lõputööks). Kestus: 3 kuud (juuni-detsember 1999). Vanusepiir: 32 a.

5. Hochschulsommerkursstipendien

Osavõtuks Saksa ülikoolide korraldatavatest saksa keele ja kirjanduse ning kultuurialastest suvekoostöödest.

Sihtgrupp: eelkõige õigusteaduse, majanduse, humanitaar- ja sotsiaalalade

üliõpilased. Kestus: 1 kuu 1999. a. suve jooksul. Vanusepiir: 32 a.

6. Studienaufenthalte

Sihtgrupp: kõikide erialade doktori-kraadiga teadlased. Kestus: 1 – 3 kuud (aprill 1999 – jaanuar 2000).

7. Gruppenreisen

Studienreisen

Sihtgrupp: üliõpilased (10-30 inimest) koos õppejõuga. Kestus: 2 nädalat.

8. Praktikantenplätze

Sihtgrupp: loodusteaduste üliõpilased. Kestus: 2-3 kuud (mai – oktoober 1999).

Lähemat informatsiooni selle stipendiumi kohta saab aadressil: IAESTE Estonia/ Tallinna Tehnikaülikool, Ehitajate tee 5, EE-0026 Tallinn; tel. 6203625; e-post: iaeste@edu.ttu.ee.

DAADI stipendiumi taotlemiseks vajalikke vorme ja lähemat infot saavad teadlased ja õppejõud välissuhete talitusest (ph 304, tel 375 615).

Üliõpilastel, magistrantidel ja doktorantidel palume pöörduda välisüliõpilastalituse poole (ph 104, tel 375 151).

Täpsem informatsioon ja taotlusvormid kõikide eelpoolmainitud stipendiumide kohta on ka www - aadressil: <http://www.daad.de>

Dokumentide esitamise tähtaeg: 28. oktoober.

TÄHELEPANU!!!

DAADI Põhjamaade osakonna juhataja dr Thomas Prahlt tutvustab kõiki DAADI poolt eestlastele pakutavaid stipendiumide taotlemise võimalusi 30. septembril kell 15.15 nõukogu saalis. Kõik huvilised on oodatud!

Lea Kivi, välissuhete talitus

Ülikool austas oma teenekaid töötajaid

Suvest puudu jäänud soojal päiksepaistelisel septembripäeval mõtiskles rektor nende ees, kes ülikooli arenemisse ja kestmissse on oma panuse andnud, sellest, kuidas sünnib ja püsib üks ülikool. Ja sellest, mis siis saab, kui üks väärikas töötaja oma kohalt lahkub. Teisipäeval olid ajaloo muuseumisse vastuvõtule kutsutud need õppejõud ja töötajad, kes sellest semestrist pensionil või ei jätka enam endisel ametikohal õppejõu või teadurina. Neid tänasid oma üksuse juhid ja rektor. Tänuväärseid tehti eest autasustati neid ülikooli medaliga. Pidulikuks hetkeks olid ajaloo muuseumi kutsutud õigusteaduskonnast lektor Maie Ruus; arstiteaduskonnast professorid Ülo Husar, Helje Kaarma, Märt Saarna ja Toomas Karu, dotsendid Ilmar Kruse, Mare Lind, Lea Praks, Tiia Soo ja Harri Tihane ning teadur Inge Liiv; bioloogia-geograafiateaduskonnast lektor Hella Kink, füüsika-keemiateaduskonnast dots Jüri Lembra ja lektor Ants Tiirik,

□ Prof Rein Taagepera oma I lennu lõpetamisel 1995. aastal.

majandusteaduskonnast prof Elvi Ulst ja dotsendid Ants Aamer ja Jaan Pikk, sot-

siaalteaduskonnast prof Rein Taagepera, rahandusosakonnast pearaamatupidaja asetäitja Mare Kiisk ja varustusosakonnast laojuhataja Sirje Lahk.

Prof Rein Taagepera, Teie olete ülikoolile palju andnud, eeskätt uue teaduskonna loomisega. Mida on ülikool Teile andnud?

Tartu Ülikool on mulle andnud nii-öelda minu isa, kes õpetas ülikoolis loomaarstiteadust, nii et juba 7-aastasena jõudsin mõnikord tema suulisi eksameid pealt kuulma. Nüüd hiljem ise siin töötades on Tartu Ülikool andnud huvitavat võrdlusarv Kalifornia Ülikooliga, väga tublisid õpilasi, kellega kavatseme isegi üle mere pool aastat koos uurimistööd teha. Emeriteerumine ei tähenda peaaegu midagi, sest jätkan õpetamist umbes sama tempoga kui varem ja samuti uurimistööd Kalifornias.

Varje Sootaki tekst ja foto

Odav hind ei garanteeri võitu

11. septembri Eesti Ekspressis ilmunud artiklis "Kõige suurem sõber Riho Illak" kommenteerib AS-i Tarmeko Kommerts juhataja Jaak Taru Tartu Ülikooli otsust, millega majandusteaduskonna uue õppehoone (Narva mnt 4/6) mööbli riigihanke konkursi võitjaks tunnistati AS Saloni. Jaak Taru sõnul on Saloni pakkumise hind Tarmeko Kommerts pakkumise võrreldes "uskumatult kõrge".

Ülalnimetatud EE artiklis väidab Jaak Taru, et viimase kahe mööblikonkursiga maeti maha 1,2 miljonit maksumaksja raha. Kahe viimase mööblikonkursi all peab Jaak Taru silmas tõenäoliselt filosoofiateaduskonna uue õppehoone Paabeli ning majandusteaduskonna Narva maantee uue õppehoone mööbli riigihanke konkursil minust vastavatel konkurssidel tehtud Tarmeko Kommerts pakkumised.

Tegelikult polnud kummalgi konkursil mööbli hind ainukeseks pakkumiste hindamise kriteeriumiks.

Uue keeltemaja Paabeli mööbli riigihanke konkursi komisjon koosseisus Jaan Ross (esimees), Heiki Valk, Anne Lill,

Martti Preem, Ahto Kallion, Elga Tamm ja Evelyn Otsa jättis Tarmeko Kommerts pakkumise arvestamata, kuna firma ei esitanud mööbli vastavust Eesti tervisekaitse nõuetele tõendavust sertifikaati, mis oli firmade konkursile kvalifitseerimise üks eeltingimusi. Tarmeko kaebas selle otsuse peale Riigihangete Ametisse. Riigihangete Ameti vahetult jättis kaebuse rahuldumata ja komisjoni otsuse jõusse.

Majandusteaduskonna õppehoone mööbli riigihanke pakkumise komisjon koosseisus Jüri Sepp (esimees), Evelyn Otsa, prof Mait Miljan, Martti Preem, Ahto Kallion, Elga Tamm, Toomas Petersell, Ene Kivisik ja Mauri Miidla arvestas konkursil osalenud firmade pakkumist saja palli skaalas kolmest kriteeriumist lähtudes, millest hind võis maksimaalselt saada 55 palli, garantiid 10 palli ja funktsionaalsus ning disain 35 palli.

Komisjon ei piirdunud mitte ainult paberil esitatud pakkumiste võrdlemisega, vaid palus aktiaseltsidel Tarmeko Kommerts, Saloni, Standardi, Kastormeni ja Thulema eksponerida mööblinäidiseid ülikooli õppehoones Lossi tn 3, kus nendega oli võimalik tutvuda mitte ainult komisjoni liikmetel, vaid kõigil huvilistel.

Arvestades eksponeeritud näidiseid ning esitatud pakkumisi, hindas komisjon kõige

kõrgemalt, 86 punktiga AS Saloni pakkumist. Kuna ainukesena mööblit esitanud firmadest pakkus Saloni õppehoone vajadusi arvestavat erilahendust, sai Saloni funktsionaalsuse ja disaini eest kõrgeima võimaliku hinde – 35 palli. Kõik teised firmad esitasid standardlahendust, ehkki olid seda teatud piirides valmis kohandama õppehoone vajadustele. Madalaima koondhinde – 62 palli sai pakkumisel Tarmeko Kommerts. Ehkki Tarmeko Kommerts esitas hinna poolest soodsaima pakkumise – 1 999 000 krooni (võitja Saloni 2 541 277 krooni), polnud firma ka seekord esitanud konkursil osalemise eeltingimuseks nõutud sertifikaati mööbli vastavuse kohta tervisekaitse nõuetele. Kuna seetõttu ei vastanud Tarmeko Kommerts pakkumine ergonomilistele nõudmistele, osutus ka võimatuks hinnata mööbli funktsionaalsust ja disaini.

Majandusteaduskonna dekaani prof Jüri Sepa sõnul pidas komisjon Saloni pakkumist eelistades silmas eelkõige just firma valmisolekut valmistada majandusteaduskonna ruumide võimalusi ja vajadusi arvestavat individuaalmööblit. "Seevastu Tarmeko mööbli kvaliteet jättis soovida, Lossi tänavale üles seatud Tarmeko mööblinäidis logises."

Järg 3. lk

Estonian-Revelia Academic Fundi Harald Raudsepa stipendiumid

USA Marylandi osariigis tegutsev Estonian-Revelia Academic Fund Inc annab 1998/99. õppeaastaks Eesti Vabariigi ülikoolides õppivatele edukatele üliõpilastele ja magistrantidele välja stipendiume. Stipendiumi suurus on 1000 dollarit.

Estonian-Revelia Academic Fund ei kasuta stipendiumitaotluste blankette ega kutsu vestlusele. Seetõttu peaksid kirjalikud taotlused sisaldama alljärgnevat informatsiooni:

- 1) isikuandmed, (sh isikliku pangakonto nr, panga nimetus ja kood),
- 2) lühike elulugu,
- 3) hariduskäik,
- 4) dekaandis kinnitatud väljavõtte hinnetelehest või väljavõtte magistriõppesse vastuvõtu ja tulemuste kohta,
- 5) töökogemused,
- 6) nägemus, kuidas taotleja kavatseb õpingutel omandatud rakendada, muu hulgas ka Eesti rahva ja riigi hüvanguks,
- 7) milliseid stipendiume ja toetusi on taotleja varem saanud, eriti väljaspool

Eestist tegutsevatelt fondidelt ja organisatsioonidelt, ja kuidas ta on seni oma õpinguid finantseerinud,

8) tõend õppeasutustelt stipendiumi taotleja immatrikuleerimise kohta.

Valiku tegemisel arvestatakse ka taotluse esitamise korrektsust.

Stipendiumitaotlused saata hiljemalt 10. oktoobri postiteemplit kandva kirjaga aadressil:

ESTONIAN-REVELIA ACADEMIC FUND INC.
12901 Clearfield Dr.
BOWIE, MD 20715-1106
USA

Taotlustele vastatakse kirjalikult novembris. Stipendiumitšekid või teated saadetakse stipendiaatidele koju tähtitud kirjaga, mistõttu on oluline, et soovivaldustel oleks ära märgitud taotleja täpne aadress ja ka muud kontaktivõimalused (telefon, faks, E-post vms).

Stipendiumide andmise või mitteandmise üle otsustab Estonian-Revelia Academic Fund Inc juhatus.

195 aastat Kunstimuuseumi Tartu Ülikoolis

Ülikooli peahoone muuseum, viimased aastakümned tuntud kui klassikalise muinasteaduse muuseum, jätkab möödunud kevadest vana, ajaloolise nime all nagu ta 1803. aastal loodi – Tartu Ülikooli Kunstimuuseum. Muuseum on lähenemas tähelepanuväärsele tähtpäevale, varsti saab täis kaks sajandit tegevust. Seetõttu täna, mil me peame 195. aastapäeva, vaatame tagasi eelmisse sajandisse, mil kujunes välja ja sai eluõiguse see ülikooli asutus, ja vaatame, mida on muuseumis tähelepanuväärset praegu. See on see alus, millelt me läheneme kahe sajandale aastapäevale aastal 2003.

Oleme võtnud muuseumi alguseks päeva, mil anti välja 1802. aastal taasavatud Tartu ülikooli, Universitas Dorpatensis põhikiri – 1803. aasta 12. september. Selles dokumendis fikseeriti mitmete avalike teaduslike asutuste rajamine ülikoolis – kunstimuuseum, looduskabinet, observatoorium, botaanikaed. Nii on ülikoolis ka teisi asutusi, mis on saanud 195-aastaseks. Muuseumi asus juhtima oma aja välja paistev humanitaarteadlane prof Morgenstern. Saksamaalt tulnuna olid talle eeskujuks Saksamaa ülikoolide muuseumid. Sealsed kunstikogumise põhimõtted ja lisaks oma kogemused Halle Ülikoolist ja Danzigi Kunstikabinetist olid ka aluseks, millele vastne direktor hakkas muuseumi üles chitama. Muretseti gravüüre, maale, joonistusi, münte, antiikkunsti originaale ja nende kipsist jäljendeid. Morgenstern kasutas muuseumivarasid kunsti- ja esteetikaloengute ilmes tamiseks ning üliõpilaste kunstimaitse arendamiseks, nagu seda tehti neis Saksamaa ülikoolides, kus olid kunstikogud ja mida Morgenstern seadis endale eeskujuks.

Muuseum alustas 1804. aastal välja-panekuga gravüüridest, maalidest ja joonistustest oma direktori, prof Morgensterni korteri saalis, kabinetis ja raamatukogutoas, sest professor soovis kunstiteoseid ka üliõpilastele näidata. Nii oli muuseumi esimeseks asupaigaks prof Morgensterni korter nn vanas ülikoolimajas turu ääres (Rackoja plats 6), kust ülikool muuseumile ruume üüris.

1809. aastal, mil valmis ülikooli pea-

□ 130 aastat samades ruumides.

hoone, sai muuseum endale kaks ruumi aula kõrval, kuhu 1810. aastal viidi oma vara. Kogud täienesid ostude ja annetuste abil. 1862. aastal avati muuseum huvilistele väljastpoolt akadeemilisi ringkondi ja ta omandas laiemat tähendust.

1858. aastal määrati muuseumile ruumid peahoone vastvalminud vasakus tiibhoones, kuhu koliti 1868. aastal. Muuseum sai endale päris kodu, kus on olnud juba 130 aastat. Sellest ajast pärineb ka muuseumi ekspositsioon, taustaks Pompeji stiilis ornamendaalsed maalid saalide seintel, mille tegi Tartu maalermeister Redlin. Saalidesse paigutati kreeka skulptuuride kipsjäljendid, mis osteti Saksamaa, Prantsusmaa, Itaalia ja Inglismaa muuseumidest. Skulptuuride valikul lähtuti põhimõttest luua võimalikult ülevaatlik ja kunstiteaduse nõuetele vastav kollektsioon. Muuseumile lisandus arvukalt antiikkeraamikat ja ka fotosid antiikskulptuurist ja -arhitektuurist. Aja jooksul kujunes välja tänane muuseum, kus antakse süstemaatiline ülevaade kreeka plastika arengust antiikkunsti perioodide järgnevuses.

See, mis on saalides eksponeeritud, on vaid osa eelmisel sajandil muret-

setud kunstivarast. Ajalooline originaalkunsti kogu aastatest 1803–1915 viidi Esimese maailmasõja ajal Tartust Venemaale sõjavärgu ja asub Voroneži kunstimuuseumis. Vaatamata sellele, et ka see pidi Eesti Vabariigi ja Nõukogude Venemaa vahel 2. veebruaril 1920 sõlmitud Tartu rahulepingu järgi kodumaale naasma. 1988. aastal alustati Venemaaga läbirääkimisi kunstikogu tagastamise üle. Voroneži muuseumi kogude hulgas on Tartu Ülikooli kunstimuuseumist 228 eset antiikkeraamikat, 23 antiikskulptuuri, 126 egiptuse muistist, ca 6000 münti, 128 maali, 51 joonistust ning gravüüre. See kunstikogu kujunes välja eelmise sajandi Tartu Ülikooli kultuurikeskkonnas. Olles seotud siin teotsenud inimestega kuulub ta siia. Seetõttu on meil kohustus töötada selle nimel, et kunstikogu ükskord koju tagasi jõuaks. Eesti ja Venemaa vaheline koostöö on andnud kaks kultuurivara tagastamist käsitlevat lepingut. Üks neist on sõlmitud 1992. aastal kultuuriministeeriumide vahel. Teine parafeeriti valitsusdelegatsioonide läbirääkimistel 1992–1995. Mõlemad näevad ette erinevatel aegadel teise poole territooriumile sattunud ajaloo- ja kultuurivarade tagastamise.

Eduard Saki foto

195. aastapäeva tähistab muuseum täna kell 13 nõukogu saalis.

Avasõnad prorektor prof Volli Kalmult.

Ettekanded:

Anu Laansalu – “Muuseumi muutumine ajas”;

prof dr Christof Boehringer, Göttingeni Ülikool – “Aus dem Göttinger Abgussmuseum”;

dr Hannu Salmi, Soome Teaduskeskus Heureka – “Monitor of Research and Development”;

Laidi Laiverik – “Ülevaade gemmikogust”;

Küllli Valk – “Graafikakogu kujunemine ja kogu haruldased lehed”;

Ain Ilves – “Kips skulptuuri materjalina”.

Need lepingud on aluseks edasisele tegevusele, mille eesmärgiks on tuua tagasi Eestisse siia kuuluv kultuurivara.

Praegu on muuseumil ca 30 000 kunstiteost. Vaatesaalide kreeka skulptuuride kõrval on olulisemad kreeka ja rooma vaaside ning savilampide ja 15.–18. sajandi lääne-euroopa gravüüride kogud, mõlemad omandatud 1920–30ndatel aastatel. Antiikkeraamika kogus on vanimad geomeetrilise ornamendustriga korintose ariyallos (7. saj eKr), punasefiguuriline apuulia lekythos (5. saj eKr) ja pelike (4. saj eKr), lisaks heledast savist oinochoed, mustalakilised vaasid ning ühetahilised õilambid 1.-2. sajandi Roomast.

Liphartite perekonnalt 1920. aastal kingituseks saadud graafikakogu haruldused on Antonio di Pollaiuolo vaselõikeleht “*Gladiatorid*” (1470), Ugo da Carpi värviline puulõige “*Herakles ajab kadedusjumalanna Parnassilt välja*” (1516/16 saj) ja Albrecht Düreri puulõikesarjade “*Johannese Ilmutusraamat*” (1498), “*Suur Passioon*” (1510) ja “*Maarja elu*” (1510) üksikud lehed, puulõikeportree “*Saksa keiser Maximilian I*” (1518) ning vaselõike leht “*Püha Eustachius*” (1500/01). Vanagraafikakogus on kõige arvukamalt lehti saksa graafikast, nende kõrval ka hollandi puu- ja vaselõikeid ning oforte (Adriaen van Ostade, Cornelis Saftleven jt) ja jaa-

pani värvilisi puugravüüre 18.-19. sajandist.

Omalaadse rareteedina on muuseumi kogus Immanuel Kanti ainus säilinud surimask, lisaks maale, gemme, tarbekunstiesemeid, münte, fotosid, ikoone. Neist kogudest korraldatakse ajutisi näitusi muuseumi keldri kahes näituse-saalis.

Muuseumi juurde kuulub ka ajalooline üliõpilaskartser peahoone pööningul ja muuseumi vahendusel saab külastada ülikooli aulat muuseumi lahtiolekuaegadel.

Anu Laansalu, muuseumi direktor
Roger Hemesathi foto

Odav hind ei garanteeri võitu

Algus 2. lk

8. juunil saatis Tarmeko-Kommerts kaebuse hindamiskomisjoni otsuse kohta Riigihangete Ameti vahekohtule. Tarmeko Kommerts leidis, et disain ja funktsionaalsus ei ole objektiivselt hinnatavad kriteeriumid, ning rõhutas, et tema pakkumine oli ligi pool miljonit krooni odavam. Vahekohus rahuldab 19. juunil Tarmeko Kommerts kaebuse ja tühistas hindamiskomisjoni otsuse.

30. juunil ka moodustati uus komisjon koosseisus Jüri Sepp (esimees), Martti Pream, Ene Kivisik, Toomas Petersell ja Urmas Aunin, et vaadata riigihankete esitatud dokumendid uuesti läbi. Hinnates pakkumisel osalenud firmade mööbli hinda, garantiid ning funktsionaalsust ja disaini, tunnistas komisjon 7. augustil taas parimaks AS Saloni pakkumise. Komisjon otsustas tellida majandusteaduskonna uue õppehoone mööbli aktsiaalselt Saloni, välja arvatud aulatoolid, mis otsustati tellida AS Standardit (maksumusega 154 780 kr 60 senti). AS Tarmeko Kommerts pakkumist ei saanud komisjon arvestada, kuna firma polnud esitanud riigihanke pakumise kutse dokumentides ettenähtud sertifikaati õppemööbli vastavuse kohta tervisekaitse tingimustele.

19. augustil protestis Tarmeko Kommerts ka komisjoni seekordse otsuse. Riigihangete Ameti palve peale esitas komisjon põhjenduse AS Tarmeko Kommerts konkursilt väljaarvamise kohta.

Andres Toode, ülikooli pressiesindaja

TÜ avatud ülikool ETVs

Esmaspäeval sai Eesti Televisiooniks teoks uus täiendõppe vorm täiskasvanuile - avatud teleülikool. Avasaates tutvustas avatud ülikooli prorektor prof Teet Seene uut õppevormi laiemaalt.

Prorektor Teet Seene ütles UT toimetusele, et esimene saade langes kokku Tartus korraldatud täiskasvanute koolitusnädala avamisega. Kord nädalas toimuv saade on üks avatud ülikoolis õppimise võimalus. Igal esmaspäeval kuni jõuludeni toimivas saates peab üks TÜ õppejõud laiemale üldsusele pakkuva loengu oma erialast. Saate järel saab ühe tunni jooksul esinejale küsimusi esitada. “Telefon helises vist juba minut pärast saate lõppu. Vas-

tasin küsimustele tund ja 20 minutit. Saate vastu oli suur huvi, küüti väga erinevaid asju alates sellest, et kas nii ja nii vanana julgen veel midagi õppida,” ütles T. Seene.

Prof Teet Seene tänab ülikooli nimel kogu saate meeskonda, criti aga idee autorit ja produtsenti Ülle Puuseppa.

Selle kuu loengud:

E 14. sept kl 16.30 räägib prof Ene Ergma tähtedest,

E 21. sept kl 16.30 kõneleb prof Peeter Tulviste kultuurisühholoogiast ja

E 28. sept kl 16.30 prof Jaan Ross eesti regivärsist.

Varje Sootak

info

Tartu Ülikooli raamatupood soovitab:

“Norra-est, eesti-norra sõnaraamat”

Koostajad: Turid Farbrege, Sigrd Kangur, Ülle Viks

Äsja ilmunud raamat on esimene kahe-suunaline norra-est sõnaraamat. Teatmeteos mahutab ca 19 000 eesti ja 21 000 norra märksõna, millele on lisatud grammatilised andmed ja hulgaliselt näiteid sõnade kasutamise kohta. Sõnaraamatu eesmärk on pakkuda abi eesti ja norra keele mõistmisel ning aktiivsel kasutamisel.

TÜ Raamatupood asub Tartus, Ülikooli tn 11. Avatud E-R 9-18, L 10-16.

Naiskoori laulma!

Suure traditsioonidega Tartu Ülikooli Akadeemiline Naiskoor ootab lauluvõimilisi neide alates 8. septembrist T ja N kl 18 peahoone aud 128 terve septembrikuu jooksul!

Naiskoor osaleb hooaja vältel paljudel üritustel. Lisaks kontserditele kodumaal käime ka konkurssidel välisriikides.

Teid rõõmuga oodates TÜ AN

Sõna on välisrebastel

Algus 1. lk

Vabariigi soome-ugri programmi raames, mida vahendab Fenno-Ugria Selts. Selle programmi järgi makstakse hõimurahva üliõpilastele stipendiumi ja tasutakse sõidukulud ning ühiselamus elamine.

1. Dima: Õppisin ühe aasta Udmurdi Ülikoolis soome-ugri filoloogiat. Seal kuulsin ka suure traditsioonidega Tartu Ülikoolist ja et seal on alati soomeugrilasi õppinud.

Nataša: Tartu Ülikoolis õppimise võimalusest kuulsin Karjala rahvuspoliitika komiteest ja võtsin pakkumise rõõmsalt vastu. Esimesel aastal õpime siin eesti keele intensiivkursusel, siis tahan hakata õppima õigusteaduskonnas.

Dima: Mina tahaksin samuti õigusteaduskonda minna, aga kõik võib veel muutuda.

2. Nataša: Esialgu on siin tore. Meid pandi ühiselamusse, tutvustati ülikooli ja linna. Ühiselamuga olen täitsa rahul. Tartus on õhtuti nii tore jalutada, ilmad on ilusad ja linn on kena. Tahaksime väga tänada Juri Gordejevit, kes on meiega palju tegelnud. Ja sellest on hea, et siin soomeugrilasi juba ees on.

Dima: esialgsed muljed on tõesti väga head.

David Neubacher Washingtonist:

1. Tulin siia eesti keelt õppima (eesti keel võõrkeelena) ja kirjutama uurimustöid Eesti kui Euroopa Liidu tu-

levase liikmesriigi regionaalarengust. Ma ei ole siin esimest aastat. 1996. aastal õppisin Tartus Balti õpingute programmi raames. Eesti vastu tekkis huvi aga Rootsis, kui seal Baltimaide õppisin. Samuti leidsin Eesti ja Tartu kohta palju huvipakkuvat internetist.

2. Viimaste aastate jooksul on Tartu väga märgatavalt arenenud, on palju ehitatud, arhitektuur on moodne.

Negatiivseid kokkupuuteid nagu polegi. Eestlased on väliselt üldised rahulikud ja tagasihoidlikud, aga näiteks järjekorras seistes võib neis mingi varjatud agressiivsus olla. Ta ei puuduta sind otseselt, aga puudutab kuidagi teisi, nähtamatult. Eestlased on huvitavad inimesed. Isegi viiekroonise rahatähe peal on Narva selline päikseline, Jaanlinna kohal on aga pilved.

Küsis ja kirjutas Varje Sootak

info

väitekiri

Esmaspäeval, 14. septembril kl 14 kaitseb nõukogu saalis **doktori-väitekirja** "Estonian language policy 1988-1997" Eesti Keele Instituudi vanemteadur **Mart Rannut** (juh dr Tove Skutnabb-Kangas, oponent filoloogid dr Silvi Vare).

Kl 16 kaitseb **magistritööd** "Jaani kihelkonna priinimed" **Kairit Henno** (juh filoloogikand Marja Kallasmaa, oponent magister Peeter Päll).

Neljapäeval, 17. septembril kl 16 ph aud 102 kaitsevad magistritööd **Tatjana Trojanova** teemal "Vene ja eesti artefaktontüümide polüsemia (kõrvutatav analüüs)". Oponentid dots fil-kand J.-K. Kostandi ja dots fil-kand B. Klaas; ja **Olga Burdakova** "Läänemere-soome laensõnad Peipsi-äärsetes vene murretes". Oponentid dots fil-kand E. Vaigla, ja dots fil-kand O. Rovnova (Moskva).

loeng

POLITOLOOGIA TEOREETILISE SEMINARI raames toimub esmaspäeval, 14. septembril kl 16.15 Tähel 4-158 loeng "The model of ethnic democracy". Ettekandja **Haifa Ülikooli (Iisrael) prof Sammy Smooha**.

Kõik huvilised on oodatud!

Eesti assürioloogia seltsi sümposium

toimub esmaspäeval, 14. septembril Eesti Rahva Muuseumi Näitusemajas (Kuperjanovi 9).

Kõik huvilised on oodatud!

Info Ivo Volt, ivo_v@ut.ee.

konverents

Tartu Ülikooli ajaloo muuseumi Morgensterni saalis toimub reedel 18. septembril algusega kell 12 teaduskonverents "Discovering Estonian Eugenics".

Inglisekeelsed ettekanded keskenduvad meditsiiniajaloo ja meditsiinieetika ühele valdkonnale, mis ajaloos tuntuks saanud

eugenika (tõutervishoiu) ning kõigvõimalike steriliseerimis- ja eutanaasiaprogrammidega, tulevikku silmas pidades aga scostub sünnicelse diagnostika, kloonimise jm.

Konverentsi toetab Eesti Vabariigi Sotsiaalministeeriumi Tervishoiuprojekt

Ettekanded:

12 Ken Kalling "Eugenics in Estonia",
12.45 Paul Weindling "European Eugenics between Imperialism and the Cold War",

14 Alain Drouard "History of Eugenics in France",

14.30 Markku Mattila "The Alegal Eugenic Sterilisations in Finland",

15 Maija Runcis "Sterilisation in the Swedish Welfare State",

16 Margus Punab "Eugenics and (modern) reproductive medicine",

16.30 Valdar Parve "The Concept of Well-Being and the Meaning of Improvement of Well-Being with Regard to Sex Surgery".

Info: Ken Kalling, ajaloo muuseum, tel 375 672, e-post ken@museum.ut.ee

kursus

Flamencokultuuri kursuse FLKU.00.61 (4 AP) järgmised tunnid toimuvad 12. ja 13. septembril kell 14 TÜ spordikeskuse peeglisalis (Jakobi 5).

Veel on võimalik kursusele registreeruda TÜ kunstide osakonnas tel 375 669, 375 230 või kohapeal.

Indoloogia ja tibetoloogia valikkursused

Sanskriti keel algajatele kolmapäeviti kl 16 Lossi 3 aud 406, 4 AP;

Tiibeti keel algajatele neljapäeviti kl 16 Lossi 3 aud 404, 2 AP;

Sise-Aasia ajalugu - (Tiibeti ja teiste Sise-Aasia maade ajalugu) -

alates oktoobrikuust reedeti kell 14 Lossi 3 aud 406, 2AP.

Õpetab assistent Maret Kark.

Kaasaegsed kaugkoolitusmeetodid koolitajale

Avatud ülikool pakub PHARE kaugkoolitusprojekti raames võimalust osaleda kursusel "Kaugkoolituse kaasaegsetest

meetoditest".

Kursuse viib läbi koolitusfirma Scottish Development Overseas interneti vahendusel märtsist novembrini 1999.

Kursusel osalejatelt celdatakse:

- * head inglise keele oskust,
- * interneti ühenduse ja isikliku e-posti aadressi olemasolu,
- * valmisolekut iseseisvaks õppetööks (umbes 5 tundi nädalas),
- * algteadmisi ja/või praktilisi kogemusi kaugkoolitusest.

Soovijate hulgast teeb valiku koolitusfirma Scottish Development Overseas.

Täpsem info avatud ülikoolist kuni 15. septembrini tel 375 804, e-post: maire@ut.ee.

varia

Eesti-Šveitsi Kultuuriselts

Esmaspäeval, 14. septembril kell 17.30 toimub keeltemaja raamatukogus Eesti-Šveitsi kultuuriseltsi koosolek.

Kõik nii vanad kui ka tulevased liikmed on kutsutud. Info: Eve Pormeister, tel 406 363.

varia

Hei, tudeng!

Õppelaenu pakkumised käesolevaks õppeaastaks on teinud ERA Pank, Hansapank ja Ühispank. Viidad vastavatele WWW-lehekülgedele leiate üliõpilasinfo alt <http://www.ut.ee/Admininfo.html#laen> ja kõikide teaduskondade lehekülgedelt.

Tartu Akadeemilise Naiskodukaitse

jaoskond võtab vastu uusi liikmeid 14. septembril kl 17-21 Kaitseliidu majas, Riia 12 I korrus. Peamised tegevusvaldkonnad on esmaabi, relva käsitlemine, orienteerumine, tootlustamine jpm. Oodatud on kõik ülikooli naistudengid ja -töötajad.

Vilistlaskogus

Tartu koondise liikmete esimene selle õppeaasta kokusaamine on neljapäeval, 17. septembril kell 17.30 vana kohviku kaminasaalis. Külalisteks on õppeprorektor prof Volli Kalm ja avatud ülikooli prorektor prof Teet Seene.

Juhatus

Korp! Rotalias

Korp! Rotalia külalisõhtu toimub teisipäeval, 15. septembril kl 20 Rotalia majas Tähe 3.

sport

Wado-ryu

Wado-ryu on traditsionaalne jaapani võitluskunst, mis ühendab endas Okinawa karate, jaapani ju-jitsu ja erinevad relvatehnikad.

Milleks harjutatakse aga wado-ryud tänapäeval?

Esiteks seepärast, et hoida ennast terve ja töövõimelisena kõrge vanaduseni.

Teiseks annab wado-ryu harjutamine reaalse enesekaitseoskuse, mida praegusel vägivaldaroohel ajal võib igalühel vaja minna. Sealjuures pole tähtis mitte füüsiline üleolek oma vastasest, vaid tehniline osavus ja enesevalitsemine.

Kolmandana lisandub n-ö sotsiaalne aspekt, sest wado-ryu harjutamise läbi rikastub tutvusringkond huvitavate inimestega väga erinevas vanuses ja erinevatelt elualadelt, keda muidu poleks ehk kunagi kohanud.

Ja mis kõige olulisem, lisaks tervisele, headele füüsilistele võimetele ja enesekaitseoskusele kasvatab wado-ryu ka tahtejõudu, viisakust, vaprust ja loovust, tehes harjutajast mitte ainult hea võitleja või sportlase, vaid ka parema poja, venna, töötaja ja ühiskonnaliikme.

Wado-ryuga võivad tegelda kõik - vanusest, soost ja füüsilistest võimetest olenemata.

Wado-ryu trennid toimuvad neljapäeviti 14 ja pühapäeviti 17.30 Jakobi 5. Treener Tanel Lihtmaa.

Esmakursuslaste VI rebastejooks Toomel

on 30. septembril.

Start peahoone eest kell 16, koguneda 15.30.

Osaleda saavad teaduskondade 5-liikmelised võistkonnad (sealhulgas 2 naist).

Osa võtta võivad ka teiste kõrgkoolide esmakursuslased.

Registreerimine 29. septembrini kell 10-16 spordikeskuses Jakobi 5 - 112.

Info: tel/faks 375 370.

Tiia Lillemaa

*Ei suitseta
ei joo laia silmaringiga*

materiaalselt kindlustatud

Töökas ning abivalmis

vägagi taibukas multimeedia koduarvuti !

PCT **HERCULES** koos modemi ja 3 kuu tasuta internetiühendusega vaid 15 450.- krooni !

Kui otsustad nüüd, pääsed tasuta nautima maailmalõppu. „Armageddon“ kinodes „Sõprus“ ja „Illusioon“. Veel enne võimaldatakse tudengitele arvutiostu soodusliising. Mida maailmalõpu korral... tasub keegi teine...vist.

Rohkem informatsiooni koos soodusliisingu tingimustega leiad ülikooli fuajeest ning PC Experdist.

Edasimüüja arvutisalong PC Expert:

Tallinn: Järvevana tee 9; tel. (2) 6505 405
Tartu: Ülikooli 6A; tel. (27) 390 750
Viljandi: Tallinna 2A; tel. (243) 51 015
Pärnu: Rüütli 2; tel. (244) 76 014

The Intel Inside logo and Celeron are registered trademarks of Intel Corporation.

Nr. 28 (1941)

Reede,
18. september
1998Ilmub 1948.
aastast

Hind 2 krooni

Universitas Tartuensis

Viljaka mõtte- vahetuse nädal

Esmaspäeval alanud Eesti-Saksa akadeemilise nädala avas aulas rektor prof Jaak Aaviksoo. Ta ütles, et 21. sajandi ülikooli märksõnadeks peetakse loomingut ja innovatsiooni. "Need kaks sõna on ka Akademia märksõnad." Ta soovis Akademia nädalaks viljakat mõttevahetust erinevate koolkondade, generatsioonide ja kultuuride vahel ning et piisavalt akadeemilises pinges sünniks parem teadus ja sisukam koostöö.

Ülikooli kuratooriumi liige, kliinikumi direktor dr Jaanus Pikani ütles oma tervistuskõnes, et akadeemilist ühiskonda iseloomustab avatus ning et vastastikune kasusaamine on avatud ühiskonna eelis. "Kogemused ja tarkus on kapital, mille andja ei jää kunagi vaeseks, juurde saavad mõlemad - nii andja kui saaja". Kliinikumi juhina loodab ta, et Akademia nädalal peetud ühistel loengutel ja seminaridel saadud teadmised leiavad peagi rakenduse ka kliinikumi praktikas.

Saksamaa Liitvabariigi suursaadik Eestis T. E. Bernd Mützelburg ning EV aukonsul Düsseldorfis, Põhja-Rein-Vestfaali Tööandjate Liidu president dr Jochen F. Kirchhoff tänasid oma tervistuskõnes ühishädala korraldajaid ning avaldasid lootust, et Eesti ja Saksa teadussidemed süvenevad nii teaduses kui praktikas.

Seejärel pidas TÜ audoktor, Hamburgi Ülikooli prof Els Oksaar saksakeelse aulaloengu teemal "Ühtsus ja mitmekesisus. Saksa keelest teaduskeelena".

Loengud, seminarid ja diskussioonid jätkusid kolmapäevani. Neljapäeval oli Akademia külaliste päev Tallinnas. Akademia teema UTs jätkub.

Fotodel:

- Saksamaa suursaadik Eestis T. E. Bernd Mützelburg ja EV aukonsul Düsseldorfis J. F. Kirchhoff soovisid teaduspraktika koostöö jätkumist.

Jaak Nilsoni fotod

"Inspireerivaid õppejõude!"

Akademia avaüritusel pidas aulaloengu TÜ audoktor, Hamburgi Ülikooli professor Els Oksaar.

Lähtusite oma loengus tõigast, et teadus on internatsionaalne, haridus aga natsionaalne. Miks rahvusvahelises teaduses ei tohiks toimuda emakeele arvel?

Miks ja kui palju vajab teadlane teisi keeli peale emakeele?

Teisi keeli vallata on vaja juba seepärast, et praegu domineerib teaduses inglise keel. Iga keel näitab aga maailma teisest perspektiivist. Selgitasin seda oma ettekandes näidetega. Lapsena kasvame sisse ühte keeleühiskonda, selle kaudu areneme. Emakeelt on vaja aren-

dada ka teaduses, sest järeltulev põlv saab õpetust emakeeles.

Seda, mida me teise keele kaudu teaduses anname ja ise õpime, on tähtis ka oma emakeeles osata edasi anda. Inimene areneb selle kaudu. Juba Quintilianus ütles, et laps peab õppima esimese kolme aasta jooksul kindlasti veel ühe teise keele, et oma emakeelt selgemalt näha. Nii et mitmekeelsust on tähtis omandada juba lapsena, kuid see ei ole kunagi võrdkeelsus.

Ajaloo vältel on Tartu Ülikooli toodud teadust ja õpetust Saksamaalt ja sinna tagasigi mindud. Teie olete vastupidine näide - Eestimaalt läbi Rootsi Saksamaale jõudnuna olete toetanud Tartu Ülikooli igal pool. Praegu kuulute ka TÜ kuratooriumi koosseisu.

Igal pool maailmas, kus olen esinenud, ükskõik kas Ameerikas, Filipiinidel, Tokios või mujal, olen alati maininud, et mu emakeel on eesti keel, et see on üks väike ilus riik, kus elab haritud rahvas.

Mul on väga hea meel, et Tartu üliõpilastel on praegu võimalik nii palju stipendiume saada ja välismaal õppimas käia.

Tartu Ülikoolile soovin jätkuvat edasiminekut, inspireerivaid õppejõude ja teaduslikku järelkasvu!

Varje Sootak

TÜ Sihtasutus andis välja stipendiume

2. septembril andis sihtasutus välja esimesed 20 000 krooni suurused Puhk-Mörneri stipendiumid. Puhk-Mörneri stipendiumi on asutanud eelmise aasta sügisel pr Aare Ruth (Puhk) Mörner ja tema abikaasa hr Magnus Mörner. Stipendium on mõeldud celkõige õigusajaloo-alase uurimistöö toetamiseks Eestis ning see antakse üks kord aastas ühele TÜ õigusteaduskonna ja ühele ajaloo osakonna magistrandile või doktorandile. Viie taotleja hulgast pälvisid 1998. aasta Puhk-Mörneri stipendiumi õigusteaduskonna doktorant Piibe Jõgi ja ajaloo osakonna doktorant Aigi Rahi. Piibe Jõgi sai stipendiumi doktoritöö "Eesti omandireform kui õigluse mudel" kirjutamiseks. See käsitleb eestlaste poliitilise ja õiguskultuuri avalduvaid printsiipe. Aigi Rahi doktoritöö teemaks on II maailmasõja järgsed massirepressioonid Eestis ning nende mõju Eesti ajalooale.

Puhk-Mörneri stipendium on asutatud pr Aare Ruth (Puhk) Mörneri isa, suurärimees Voldemar Puhki mälestuseks. Voldemar Puhk mängis olulist rolli Eesti majanduse jaluleaitamisel vabariigi algusaegadel. Ta lõpetas TÜ õigusteaduskonna 1922. aastal. Hr Magnus Mörner on tunnustatud Ladina-Ameerika ajaloo uurija. Stipendiumid anti üle Tallinnas, Puhkide perekonna majas Estonia pst 15, kus praegu asub ERA Pank.

4. septembril anti ülikooli kunstimuuseumis üle kolme sihtasutuse juures oleva nimelise fondi stipendiumid. 1994. aastal asutatud Heinz Ederma stipendiumi suuruses 10 000 krooni sai keemia osakonna üliõpilane Artur Jõgi. Heinz Ederma stipendium määratakse orgaanilist peensünteesi õppivale üliõpilasele. Johannes Voldemar Veski stipendium on loodud 1995. aastal eesti filoloogia üliõpilaste toetuseks. 1998. aasta J. V. Veski stipendiumid suurusega 4000 krooni said eesti filoloogia magistrant Merike Parve ja üliõpilane Alice Mandli. Eesti Rahvuskomitee Ühendriikides stipendium on asutatud 1994. aastal Eesti Rahvuskomitee poolt Tartu Ülikoolile rahvusülikoolina tegutsemise 75. aastapäevaks üleantud rahast. ERKÜ stipendium määratakse ühele TÜ üliõpilasele ja ühele kraadiõppurile eesti rahvuslikke küsimusi ja väliseestlust puudutava akadeemilise ja ühiskondliku tegevuse eest. 1998. aasta ERKÜ stipendiumid suuruses 3500 krooni pälvisid psühholoogia osakonna doktorant Aune Valk ja sotsioloogia osakonna üliõpilane Külli Korts.

Stipendiumid andis üle rektor prof Jaak Aaviksoo, üleandmise juures viibisid ka stipendiumikomisjonide liikmed ning stipendiumide asutajatest J. V. Veski tütar Asta Veski.

Aado Altmets,
ülikooli sihtasutuse projektijuht

Fotodel:

- Stipendiumi saajad ja komisjoni liikmed. Keskel Asta Veski.
- Aare Ruth (Puhk) Mörner (vasakul), Aigi Rahi, Margus Mörner ja Piibe Jõgi.

Jaak Nilsoni ja Kristjan Lepa fotod.

rebase- rida

Loe 3. lk.

Üliõpilaste eri

Tuleval reedel ilmub sügissemestri esimene üliõpilaste erilehekülg:

- * üliõpilasesinduse tutvustus,
- * intervjuu esinduse esimehe Margus Purlauga,
- * organisatsioonide teated.

Erilehekülge toimetab esinduse teabetoimkonna esimees Fred Puss.

Tartu Ülikooli mälestuspäev Raadil

Ülikool mälestab oma lahkunud liikmeid 24. septembril kell 17 Raadi kalmistu keskväljakul.

Buss väljub peahoone eest kell 16.30.

Teabetunnist

UT seekord informatsiooni ei edasta. Seal kuuldu oli vajalik ja huvitav. Kas leht peakski teabetunnist kuuldu sisu veel kord ümber jutustama, piisaks ehk tähtsamate faktide mainimisest. On ju infovahetuse tunnil ka vahetu kogemuse mõju. Kavas olnud teemadel peatub UT varsti pikemalt, seekord on lüheruum juba täis.

TARTU ÜLIKOOLI NÕUKOGU

4. septembril

ÜLIKOOLI 367. AASTA

esimene nõukogu istung algas nõukogu uuenenud ruumis. **Rector prof Jaak Aaviksoo** tutvustas portreede osas toimunud muudatusi. Nõukogudeaegsete rektorite portreede asemel on seinel nüüd EV TÜ esimese kuraatori, ees- tikeelse kõrghariduse rajaja **Peeter Põllu** ning eesti ülikooli esimese valitud rektori **prof Heinrich Koppeli** portreed. Rektorite Hans Kruusi, Alfred Koorti, Feodor Klementi ja Arnold Koobi portreed asuvad nüüd ajaloo muuseumis. Nõukogu saalis on vaid neli portreemaali: Johan Skytte, Georg Friedrich Parroti, Peeter Põllu ja Heinrich Koppeli omad.

Rector tutvustas nõukogu liikmeile ka finantsdirektor Taimo Saani, kes osaleb nõukogu istungitel. Uuenenud on ka nõukogu koosseis.

* * *

TARTU ÜLIKOOLI VALITSUS

8. septembril

Istungi algul õnnitles rektor prof Jaak Aaviksoo valitsuse uusi liikmeid - õigusteaduskonna dekaani dots Jaan Ginterit ja bioloogia-geograafiateaduskonna dekaani prof Ain Heinaru.

* **II lugemisel olid ülikooli ettepanekud ülikooliseaduse ja tulumaksuseaduse muutmise ja täiendamise seadusesse.**

4. septembril ülikooli nõukogus arutust olnud ja ettepanekutega täiendatud projekt võeti pärast arutelu valitsuse poolt teadmiseks. Ettepanekud edastatakse haridusministeeriumi ja Riigikogu kultuurikomisjoni.

* **Kutseseaduse eelnõusse** on ülikoolis samuti ettepanekuid tehtud. Eelnõu põhiseisukohtadega oli valitsus nõus.

* **Autasustamisi.** TÜ medaliga otustati autasustada sotsiaalteaduskonna ettepanekul **prof Rein Taagepera**, kes on kõige suurema tsiteeritavusega Eesti sotsiaalteadlane, on välja arendanud füüsika kursuste eeskujule põhineva kvantitatiivse politoloogia põhikursuse, kelle poliitilised analüüsid ja ühiskondlik tegevus on mõjutanud Eesti ühiskondlikku arengut ning kelle erilise teene ülikooli ees on sotsiaalteaduskonna rajamine ja politoloogia osakonna väljaarendamine.

Arstiteaduskonna ettepanekul otsustati anda TÜ medal pikaajalise ja eduka õppe- ning teadustöö eest sel semestril pensioneeruvatele professoritele **Märt Saarmale**, **Toomas Karule** ja **Ülo Hussarile**. (Medalid anti kätte rektori vastuvõtul eelmisel nädalal - toim.)

Ülikooli juhtkonna ettepanekul autastatakse TÜ medaliga ka Saksa-Eesti akadeemilise nädala idee väljatöötamise ja edasiarendamise ning ideelise ja materiaalse toetuse eest ülikoolile Düsseldorfis Deutsche Panga direktorit, õigusteadlast **prof Otto Wulffi** ning Düsseldorfis Deutsche Panga ja Nordrhein-Westfaleni Tööstajate Ühenduse tegevjuhti, õigusteadlast **dr Hansjörg Döppi**.

Valitsus kiitis heaks rektoraadi ettepaneku TÜ auliikme nimetuse andmise kohta teenete eest EV aukonsulile Düsseldorfis **dr Jochen Friedrich Kirchhoffile** ja suunas ettepaneku TÜ nõukogule.

* **TÜ külalisprof Claus Sommerhage** tutvustas Akademica kava. Rektor tänas teda senise tegevuse eest ja kui

Järgnevalt peatus rektor lühidalt ülikooli ees seisvatel probleemidel ning sellel positiivsel ja negatiivsel, millega ta kolme esimese kuu jooksul on kokku puutunud (vt ka rektori intervjuud 28. augusti ja inauguratsioonikõnet 4. septembri UT-st).

Õppetöö osas rõhutas rektor kvaliteedi parandamise vajalikkust, samuti seda, et õppetöö tulemuste kohta peab olema võimalik kohe informatsiooni saada. Õppekavade puhul on vaja teada saada üliõpilaste motiveeritud seisukohti ja ka vilistlaste-tööandjate arvamusi.

Rector on korduvalt kõnelnud info parema liikumise vajadusest mitmes esinemises ning avaldanud oma arvamust UT-s. Ta ütles, et ülikool muutuks õigeaegse ja täpse info puhul avatumaks mitte ainult välja-, vaid ka sissepoole. Ta pidas oma seniste töökuude jooksul kõige ebaeeldivamaks kogemuseks seda, et teadmatused, hirmust või kahtlustest tulenevalt liiguvad ringi kuulujutud, mis ülikooli seinte vahelt välja jõudes veelgi võimenduvad ning millest kasu pole kellelgi.

Üks informatsiooni parandamise võimalusi on oma ettepanekute, arvamussavalduste jmt kohene nende inimes-

üht ürituse ettevalmistajat.

* **Socratese ja selle alaprogrammi Erasmust tutvustas välisüliõpilastalituse peaspetsialist Kai Treier**, kes lähemal ajal kirjutab neist UTs täpsemalt.

Taotlused tuleb esitada **15. novembriks**. Valitsus kinnitas bilateraalse lepinguvormi ning lepingule allakirjaõigusliku isikuna dekaani.

* Valitsus nõustus aulasse Vanemuisele **Steinway klaveri ostmisega**. Praegu aulas asuv klaver toodi sinna rohkem kui 30 aastat tagasi ning vajab muusikute sõnul väljavahetamist. Kuna Vanemuise remonditav kontserdisaal läheb Eesti Kontserdile, ei vaja nad seda enam ning on nõus ülikoolile edasi müüma. Kokku nii liisingu eest kui Vanemuisele läheb klaver maksma üle poole miljoni krooni. Ülikool peab läbirääkimisi võimalike sponsoritega, kelle nimi trükitaks aulakontsertide kavalehele. Klaveri ostu Vanemuisele toetasid Kultuurkapital ja Tartu Linnavalitsus, seda raha ei nõuta samuti tagasi, sest klaver saab parimasse Tartu kontserdisaali.

* **Õppekorralduseeskirja § 84** sätestab juhud, mil üliõpilast võib õppekavast mittetäitumise pärast eksmatrikuleerida. Seda näiteks "... juhul kui õpingute ainepunktide summa on väiksem kui 75% (bakalaureuse- ja diplomioõppe esimesel aastal 50%) normatiivist (arvestuslikust mahust), magistri- ja doktoriõppes on arvestuslikuks mahuks õppeosa 40 AP" jne. Rektor juhtis tähelepanu sellele, et kuigi eeskirjaga on ette nähtud õppeaasta jooksul teatud ainepunktide arvu saamine, puudub teaduskondades sellest täielik ülevaade, mida näitavad tema järelepärimised. Ta tegi ettepaneku võlgnevused likvideerida ühe semestri jooksul ning õppedokumentides kiiresti kord majja luua, et kõikide üliõpilaste õppetulemuste kohta oleks võimalik kohe ülevaadet saada.

* Lihtsustub **töölepingu sõlmimise eeskiri**. Aasta tagasi seda lihtsustati. Personaliosakonna ettepanekul detsentraliseeritakse tööandja esindamist veelgi (õppeabipersonali palkamise delegerimine dekaanidele jne). Valitsuse liikmetele jäi võimalus teha oma ettepanekud nädala jooksul.

* Arutati **valitsuse listi** ülespanemist. Selle kaudu saaksid valitsuse liikmed kiiremini üksteisele eelnõusid, arvamusi ja ettepanekuid saada.

* Rektor informeeris valitsuse liikmeid sellest, et üliõpilasküsil on nüüd uus direktor Heiki Pagel, kes oli väga tugev kandidaat ka finantsdirektori kohale. Rektori sõnul vajavad majutusprobleemid otsustavat lahendust,

te teavitamine, kes ühel või teisel moel asjasse puutuvad. "Väga vähestel ülikoolis liikuval dokumentidel on peal nimekiri, kellele on dokumendi koopia saadetud."

Nõukogu liikmetel soovitas rektor kasutada oma õigust esitada rektoraadile arupärimisi, samasugune õigus on ka kõigil teistel ülikooli töötajatel.

Nii ametnike kui õppejõudude ustel peavad olema vastuvõtuajad.

Eelarve märksõnadeks nimetas rektor läbipaistvust (et kõik ülikooli liikmed saaksid aru, mida tsentraalne eelarve sisuliselt väljendab) ja õiglust (et ülikooli laekuvatest summadest eraldataks ühtne ja õiglane osa ühishuvide katmiseks ning et õppesummasid ei kasutataks enam hoonete ülalpidamiseks). Omavahendeid jõudsalt juurde teenides võivad nii asutuste kui selle liikmete sissetulekud küll suurened, kuid paraku kipub rektori sõnul niimoodi põhitöö teisejärguliseks kujunema.

Järgneb

Järgmises numbris:

- * Rektori ettekande järg
- * Nõukogu komisjonide koosseis jm.

need ei tohi takistada ülikooli arengut. Tuleb teha omalt poolt kõik laenu saamiseks.

* Valitsus kinnitas **õigusteaduskonna magistrioõppe riigieelarveliste kohtade** maksumuseks 1998/99. õppeaastal 20 000 kr.

kommentaar

Kommenteerib ülikooli juurist Aliis Liin

Haridusministeeriumis valminud ülikooliseaduse ja tulumaksuseaduse eelnõu näeb praegu kehtivas ülikooliseaduses ette mitmeid põhimõtteid muudatusi.

Eelnõu järgi tasuksid kuni aasta üle nominaalaja õppivad üliõpilased 50 protsenti vahariigi valitsuse poolt kõigile õppekavadele ja õppevormidele kinnitatud ühtsest õppekoha baasmaksumusest. Lepingulised üliõpilased, välisüliõpilased ning kaks ja enam aastat üle nominaalaja õppijad hüvitaksid õppekulud kogu õppekoha baasmaksumuse ulatuses.

TÜ valitsus kinnitas seaduseelnõu läbitöötamiseks moodustatud komisjoni ettepanekud, mille alusel võiks seadus lubada ülikoolil ise otsustada, kas ja kui suures ulatuses üliõpilased oma õppekulud hüvitavad. Samuti peaks rektoril olema õigus vabastada teatud üliõpilasi (ni hea õppe edukuse või sotsiaalsete põhjuste alusel) õppekulude hüvitamisest.

Eelnõuga on kavas muuta ka diplomi-, bakalaureuse- ja magistrioõppe süsteemi nii, et bakalaureuseõpe oleks endise nelja aasta asemel kolm kuni neli aastat ega lõpeks enam tingimata bakalaureusekraadi saamisega. Magistrioõppe kestus oleks üks kuni kaks aastat, kuid koos bakalaureuseõppega mitte alla viie aasta. Ülikooli valitsus toetas kõrghariduse tervikuna reformimise mõtet, kuid jäi seisukohale, et haridusministeeriumi pakutud lahendus on poolik ega loo uut ja hästi toimivat süsteemi.

Valitsus väljendas ka vajadust uuen- dada ülikooliseadust tervikuna, kuna 1995. aastal vastu võetud ja hiljem korduvalt muudetud seaduses on ilmnenu mitmeid puudujärke.

Nõukogu ja valitsuse ülevaated tegi Varje Sootak

Viiskümmend aastat rivis

Ega vist vanas ja auväärses Universitas Tartuensises tema enam kui kolme ja poole sajandi pikkuse ajaloo vältel pole olnud palju neid, kes oleks ülikooli töödel ja tegemistel niikaua õlga all hoidnud kui **Tullio Ilomets**. Liialdamata võib öelda, et Ilomets on kujunenud ülikooli elavaks sümboliks, teda tunnevad kõik ja tema tunneb peaaegu kõiki. See ei ole ka ime, pidades silmas Ilometsa töö- ja huvialade laiahaardelisust. Eriala ja kutsumuse poolest keemik-organik, on ta olnud ülikooli keemiaosakonnas orgaanilise sünteesi, orgaanilise analüüsi ja loodusühendite uurimise alusepanijaid, tegelnud pikka aega nii keemia kui ka Tartu Ülikooli ajaloo, muinsuskaitse ja kultuuriväärtuste restaureerimisega. Viimase ajal ongi ta silma paistnud just keemikute-restaureerivate koolitamisega ning restauraatorite täiendõppe organiseerimisega. Vaevast oleks Tartu Ülikooli ajaloo muuseumi praegusel kujul olemas ilma Ilometsa entusiasmata selle rajamisel ja eksponaatide kogumisel. Peale arvukate teaduspublikatsioonide on Tullio Ilomets olnud usin avaldama kirjutisi ka ülikooli ja teiste ajalehtede veergudel. Ilomets on aga ka asen-

damatu konsultant keemiahoone kommunikatsioonide alal torumeeste, elektrike ja teiste remondimeeste jaoks.

See "mees vanast juurest" sündis Järvamaal Koigis enam kui 77 aastat tagasi. Siin ei ole paraku tegemist trükievaga. Tõepoolest, nähes seda lopsaka tumeda juukselakaga energilist härrasmeest oma silmaga, ei julgeks tema eaks pak- kude palju üle kuuekümmene. Tullio Ilomets on näitlik vastuargument mõnede prominentide arvamusele, et pensioniea saavutanud inimene muutub otseskohe raugaks ning kõlbab veel ainult tugitoolis kamina ees istumiseks.

Täpselt pool sajandit tagasi astus Tullio Ilomets esmakordselt ülikooli kuue samba vahelt sisse, lõpetas siin stuudiumi ja on suurema osa sellest poolest sajandist pidanud õppejõu auväärsel, rasket ja tänamatut ametit. Peaaegu kõik pärast sõda Tartu Ülikooli lõpetanud keemikud võivad end Ilometsa õpilaseks pidada. Paljud Ilometsa praegused kolleegid ei olnud veel sündinudki, kui tema juba noori keemikuid õpetas. Ilomets on alati heldelt jaganud oma põhjatust teadmiste ja kogemuste varasalvest igale soovijale head nõu, võrtsitades oma juttu muheda naljasõnaga. Sügavalt crudeeritud ja sõnaosava mehena on ta alati iga seltskonna hingeaks. Samal ajal ei pelga Ilomets, kui asi nõuab, avalikult välja ütelda ka kibedat tõde.

Aga ehk aitab Ilometsa kiitmisest. Kuigi kõik ülaräägitu on sulaselge tõsi, võib Ilomets, kes kuulsust kunagi pole taga ajanud, tunda end ehk eba- mugavalt. Soovime siis väsimatule töomehele jätkuvalt jõudu, tervist ja pealehakkamist Eesti keemia ja Tartu Ülikooli asjade edendamiseks järgmisel viiekümnel aastal!

Kolleegid orgaanilise keemia instituudist
Marta Tamme foto

stipendium

ERFi stipendiumide saajad

10. septembril valis Eesti Rahvuskultuuri Fondi stipendiumikomisjon 14 põhiõppe üliõpilase, 10 magistrioõppe üliõpilase ja ühe külalisõppejõu poolt esitatud taotluste põhjal ERFi stipendiumi saajad.

Stipendiumid määrati järgmiselt:

* Põhiõppe üliõpilastele (ä 1000 krooni kuus, 10 000 aastas):

1. Kairika Kärsna	inglise keele ja kirjanduse eriala 2. a üliõp,
2. Merle Metsjärv	inglise keele ja kirjanduse eriala 4. a üliõp,
3. Mari Hiimäe	cesti ja soome-ugri filoloogia eriala 4. a üliõp,
4. Reet Hendrikson	cesti ja soome-ugri filoloogia eriala 3. a üliõp,
5. Mariko Faster	cesti ja soome-ugri filoloogia eriala 4. a üliõp,
6. Tiia Sippol	cesti ja soome-ugri filoloogia eriala 4. a üliõp,
7. Katrin Martsik	ajaloo eriala 4. a üliõp,
8. Reelika Niit	ajaloo eriala 4. a üliõp,
9. Kristi Jõesalu	ajaloo eriala 4. a üliõp,
10. Meiu Münt	maalikunsti eriala 4. a üliõp;

* Magistrioõppe üliõpilastele (ä 1500 krooni kuus, 15 000 aastas):

1. Liliann Grünvald	cesti ja soome-ugri filoloogia 2. a magistrant,
2. Martin Hallik	ajaloo 2. a magistrant,
3. Maarit Kivilo	klassikalise filoloogia 1. a magistrant.

* Külalisõppejõule (6000 krooni kuus, kaheks semestriks ä 4 kuud, 48 000 aastas):

1. Andres Kasekamp	ajaloo osakonna külalislektor.

Ülle Hendrikson

Toetusfond ootab uusi taotlusi

Filoloogia- ja informaatikaüliõpilaste toetusfond, mille asutasid 1996. aasta algul kaks arvutuslingvistika õppejõudu - dr Hans-Dieter Lutz Koblenz-Landau Ülikoolist ja dr Martin Volk Zürichi Ülikoolist (vt Universitas Tartuensis 8. märts 1996) võtab vastu uusi taotlusi alanud õppeaasta sügissemestriks.

Põhikirja kohaselt on fond ette nähtud teoreetilisele või arvutuslingvistikale spetsialiseeruvate üliõpilaste stuudiumilole parandamiseks.

Siiani on fondist makstud põhiliselt sõiduraha üliõpilaste (magistrantide, doktorantide) osavõtuks rahvusvahelistest konverentsidest ja stipendiume.

Toetust võib taotleda näiteks õppe- või teaduskirjanduse ostmiseks, konkreetse uurimistöö tegemiseks, seminarist või konverentsist osavõtuks, samuti ühe- või mitmekuist stipendiumi sügissemestri lõpuni.

Avaldus, kus oleks näidatud taotletava summa suurus koos põhjendusega ja juhendaja soovitusena, palun esitada hiljemalt 1. oktoobriks arvutiteaduse instituuti, Liivi tn 2, ruum 317 või 209. Info tel 375 483, e-post koit@ut.ee.

Marc Koit,
fondi hooldaja

Kes kust ülikooli astus

Küsimustele vastab vastuvõtutalituse peaspetsialist Aime Randveer

Kui palju laekus tänava avaldusi ja kuhu sooviti kõige rohkem astuda?

Riiklikult finantseeritavatele õppekohtadele laekus 7348 avaldust 4462 inimeselt - see on 118 inimeselt rohkem kui möödunud aastal. Neile kohtadele võeti vastu 1453 uut üliõpilast.

Konkurss kujunes kõige suuremaks sotsiaalteaduskonna erialade puhul. Kõige suurema konkursiga erialaks oli avalduskohtadele ja teabekorraldus - 17,7 avaldust kohale, teisel kohal oli psühholoogia - 16,8 ja kolmas politoloogia 13,9 avaldusega.

Ja kõige vähem?

Kõige väiksem oli konkurss põhikooli loodusteaduste õpetaja erialale füüsika-keemiateaduskonda vastavalt 0,8 ja 0,9 avaldust kohale eesti ja vene rühma, aga samuti ka füüsika erialale, vaid 1,4 avaldust kohale. Loodusteaduste õpetaja põhikoolis erialale kahe

teaduskonna peale kokku oli konkurss eesti rühmadesse 1,5 avaldust kohale ja vene rühmadesse 2,0.

Õtteaduse eriala 1-aastasest bakalaureuseõppesse laekus 14 avaldust (vastuvõtuarv 15). Avalduste andmist ja seega ka konkursi erialadele, millele võeti vastu riigieksamite tulemuste põhjal, mõjutas mingil määral kindlasti see, et sisseastujail oli võimalik saada andmeid kandideerijate hindepallide summa kohta.

Avalduste laekumine päevade kaupa oli suhteliselt ühtlane, ligikaudu 500-700 avaldust päevas. Kõige vähem avaldusi laekus esimesel dokumentide vastuvõtupäeval, kõige rohkem avaldusi nädalapäevadest aga teisipäeviti.

Millistest linnadest ja maakondadest sooviti rohkem Tartu Ülikooli astuda?

Avaldusi laekus kõigist maakondadest. Kõige rohkem soovijaid oli pärit Tartu linna 874 (19,7%) ja Tallinna koolidest 788 (17,7%). Neile järgnes Ida-Virumaa 463 (10,4%) soovijaga. Ida-Virumaalt pärit kandideerivate arv oli tõusnud eelmise aastaga võrreldes ligikaudu 2,5% võrra. Väiksem arv soovijaid, umbes sadakond (s.o umbes 2-3%), laekus Järvamaalt, Saaremaalt ja Raplamaalt. Nimekirja lõpust leiame Läänemaa 69 (1,5%) ja Hiiumaa 22 (0,5%) soovijaga.

Kust pärit üliõpilaskandidaate rohkem sisse sai?

Vastuvõetute hulgas oli kõige suurem arv Tartu linnast pärit isikuid - 305 (21,1%). Tallinnast pärit noori sai Tartu Ülikooli sisse 293 (20,2%). Kõige vähem sisseaanuid, 6 isikut (0,4%), oli Hiiumaalt.

Keskmine sisseastumise protsent oli sel aastal 32,4.

Kõige edukamad olid Saare maakonna koolidest kandideerinud õpilased, kellest 41 % vastu võeti? Kõige vähem, 23% soovinuist, oli sisseaanuid Võru- ja Valgamaalt.

Aga koolide kaupa?

Avaldusi laekus 358 koolist. Kõige rohkem soovijaid - 131 oli Võru Kreutzwaldi Gümnaasiumist, järgnesid Hugo Treffneri Gümnaasium (123 soovijat), Miina Härma Gümnaasium (106 soovijat) ja neljandana Nõo Reaalgümnaasium (97 soovijat).

Tallinna koolidest andsid kõige rohkem avaldusi Tallinna 21. Keskkooli lõpetanud (58 isikut).

Koole, mille lõpetanute esitas avalduse Tartu Ülikooli kandideerimiseks vaid 1 isik, oli 73.

Vastuvõetuid oli 214 koolist. Kõige rohkem sisseaanuid oli Hugo Treffneri Gümnaasiumist (71 isikut) ja Miina Härma Gümnaasiumist (55 isikut). Väljastpoolt Tartut või Tartu maakonda asuvatest koolidest oli esimene ning üldises koolide pingereas viies Tallinna inglise kolledž (38 sisseaanut), millele järgnes kuendana Narva Pähklime Gümnaasium (sisseaanuid 36). Koole, millest osutus vastuvõetuks ainult 1 isik, oli 59.

Kuidas tundsid Tartu Ülikooli vastu huvi vene koolide lõpetanud?

Vene õppekeele kooli lõpetanute soovis meil õppida 727 isikut. Oma soov õnnestus täita 232 üliõpilaskandidaadi.

Kas ülikooli astuda soovijate hulgas on ka juba välismaal keskkhariduse saanud?

Välismaal keskkhariduse omandanud oli kandidaatide hulgas 13. Neist 2 on lõpetanud rahvusvahelise kolledži

(United World Colledge) ja võeti Tartu Ülikooli vastu väljaspool konkurssi.

Kui palju kandideeris olümpiaadide võitjaid?

Vabariiklike õpilasoлимпиаadide võitjaid kandideeris filosoofia-, bioloogia-geograafia-, füüsika-keemia- ja matemaatikateaduskonda kokku 35 ning keemia erialale täppisteaduste kooli lõpueksamil "5" saanud isikuid 5.

Kui palju oli medaliste?

Väljaspool konkurssi võeti vastu kuldmedaliga kooli lõpetanud usuteaduskonda 2 ja füüsika-keemiateaduskonda 1.

Millistele erialadele astujad kõige rohkem palle said?

Oli õpilasi, kes said sisse maksimaalse pallide arvuga matemaatika erialale eesti rühmas - 2 ja vene rühmas 6. Silmapaistvalt heade tulemustega sisseastujaid oli inglise keele ja kirjanduse, skandinavistika, õigusteaduse, filosoofia, eesti kirjanduse ja rahvaluule, geograafia ja bioloogia erialale astujate hulgas, kelle hindepallide summa moodustas maksimaalselt võimalikust 95-99%. Sotsiaalteaduskonda astujatest said sisseastumiseksamitel 97-98% maksimaalselt võimalikest pallidest parimad sotsioloogia, politoloogia, psühholoogia ja semiootika erialale pürgijad.

Sisseastujate tase erialati on olnud erinev, kui analüüsida tulemusi viimase vastuvõetud üliõpilase sisseastumisel arvesse minevate hindepallide summa järgi. Nii tänava kui ka möödunud aastal oli kõige suurem hindepallide arv vajalik õigusteaduskonda sisseastumiseks (üle 90 ja 92% maksimaalselt võimalikust pallide arvust).

Järgneb

Ly Meri

□ **Kai Treier vastuvõtul "oma hoolealuseid" jälgimas.**

□ **Piret Lai (vasakul) ja Silvi Lannes 1997. aasta Oslo haridusmessil Tartu Ülikooli tutvustamas.**

kehvad, toad külmad ning puudub turvalisus.

Inglisekeelseid kursusi on pakkuda väga piiratud arvul, probleeme on tekkinud ka eesti keele õpetamisega välismaalastele.

Aga rõõmustab välismaalaste jätkuvalt suur huvi Tartu Ülikoolis õppimise vastu.

Loodetavasti kohalikud probleemid nende rõõmu ei kahanda.

Lan Tre-Lay

194 uut välisüliõpilast

Küsimustele vastavad välisüliõpilastalituse töötajad Kai Treier, Piret Lai ja Silvi Lannes.

Kui palju on uusi välisüliõpilasteid?

Kai: Selleks semestriks laekus 1. juuniks 216 avaldust, 1997. aastal tuli 220 avaldust.

Teaduskonnad olid nõus vastu võtma 194 uut välisüliõpilast.

Missuguseid teaduskondi eelistati?

Silvi: Kõige rohkem laekus avaldusi filosoofiateaduskonda, vastu võeti 111, järgnevad arstiteaduskond 42 ja sotsiaalteaduskond 13 uut üliõpilasega. Avaldusi laekus kõikidesse teaduskondadesse.

Kes nad on?

Kai: Suurema osa moodustavad isik-

likul initsiatiivil tulijad, vahetusprogrammide või lepingute alusel õpib 45 üliõpilast.

Kust nad pärit on?

Piret: 121 on üle lahe Soomest, 24 Venemaalt (neist 15 hõimurahvaste programmi alusel) ning mitmed üliõpilased USAst, Rootsist, Saksamaalt ja Taanist.

Aga eksootilisematest paikadest?

Silvi: Eksootikat oli õhus küllalt palju, mitmed taotlused tulid nii Aafrikast kui Aasiast. Praegu on neist kohal Austraaliast ja Jaapanist pärit tudengid.

Aga teised?

Piret: Reeglina ei õnnestu Aasiast ja Aafrikast pärit tudengitel pääseda riikidesse, kus on Eesti Vabariigi välisesindused, kellel on õigus võtta vastu elamisloa taotlusi. Kuid kõik välisriigi kodanikud, kes tulevad Eestisse õp-

pima, peavad eelnevalt taotlema elamisloa.

Kas on loobujaid?

Silvi: On küll, iga aasta septembrikuu jooksul ilmneb, et kaugelgi mitte kõik vastuvõetud uued välisüliõpilased ei asu õppetööle. Enamasti teavitavad nad meid ise, aga paljud jäävad ka meie "avastada".

Mis on orienteeruv koguarv?

Piret: Meie andmetel on käesoleval semestril Tartu Ülikoolis üle 400 välisüliõpilase, kaasa arvatud magistrandid ja doktorandid.

Mida veel põnevat on juhtunud?

Kai: Enne õppetöö algust oli meil uutele välisüliõpilastele traditsiooniline sissejuhataja orientatsiooninädal, kus räägiti õppimisest-elamisest Tartus. Suureks abiks on olnud üliõpilastuutorid, vanemate kursuste välisüliõpilased ja teaduskondade välisüliõpilaste koordinaatorid. Aitäh neile ja loodame meeldivale koostööle ka tulevikus!

1. septembril toimus ajaloo muuseumis rektori vastuvõtt uutele välisüliõpilastele ja -õppejõududele, mis oli soe teretulemast, aidates neil paremini sisse elada uude keskkonda. Plaanis on korraldada ka tutvumispidu uutele ja vanadele välisüliõpilastele, kuhu on loomulikult oodatud ka Eesti üliõpilased. Fraternitas Fennica korraldas üle-eelmisel nädalavahetusel laevareisi Emajõe, kus oli rohkesti osavõtjaid ja õnneks soosis seda üritust ka päikseline ilm.

Ja kui midagi põnevat veel juhtub, küllap me siis ka teada anname.

Kas on ka midagi sellist, mis murelikuks teeb?

Kai: Murelikuks teeb, et vahetusüliõpilased pole rahul elamistingimustega meie ühiselamutes ja eelistavad tasuta ühiselamukoha asemel linnakorterit üürida. Enamik välisüliõpilasi peab leidma elukoha ise, paraku ülikool neid selles osas aidata ei saa. Ühiselamud on rüüpsed, pesemisvõimalused

rebase-rida

1. Kas rebase saba on paaril esimesel nädalal ülikoolis kuhugi ukse vahele jäänud?

2. Mida peale õppimise veel kavatsete teha?

Helen Alarn (eesti keel võõrkeelena).

1. Kõige keerulisem on olnud õpekava koostamine. Raske on harjuda arvestuste süsteemiga.

2. Tahaksin ülikooliellu sisse sulada, näha inimesi, kes siin erinevatel kursustel õpivad. Hea võimalus selleks on kindlasti ülikooli sügispäevad.

Toomas Lapp (taani keel). Viljandist.

1. Info ainepunktide valikul on olnud üsna kesine.

Üks saadab siia, teine sinna ja lõpuks ikka keegi midagi ei tea. Ühesõnaga info poolt on kehv, aga üldmulje on ikka positiivne.

2. Praegu võtan asja rahulikult, vaatan ringi. Esialgu tahan õppeasjad korralikult käima saada. Tahaksin uurida korporatsioonide asja, võib-olla liitun mõnega. Hakkam teatris käima.

Margaret Neithal (eesti kirjandus, rahvaluule). Tallinnast.

1. Midagi halba otseselt juhtunud pole. Praegu on kõik meeldiv, uute inimestega on koos huvitav olla. Halb on see, et siamaani pole veel toimunud rebaste kokkutulekut. Ei tea esmakursuslasi, seda enam, et loengutel on kõik kursused läbisegi. Scoses õppekavade ja muuga on kõik laabunud.

2. Ülikooli õhkkond meeldib, Tallinnast tulles on nagu vabadusetunne, kuna seal on kõik närviline ja kiire. Tartu on vaimsem ja ilus linn. Olen mõelnud ka korporatsiooni astumise peale, kuid esimesel aastal on õppimisega palju tegemist, ei tea, kas jõuan. Hakkam ülikooli spordiklubis käima.

Intervjueris ja pildistas
Reno Hekkonens

□ **1. septembril rektori vastuvõtul välisüliõpilased paremalt Minna Toom (arst 3. a, Fraternitas Fennica), Mika Teränen (eesti keel võõrkeelena 4. a, välisüliõpilaste tuutor) ja Ene Strelkov (arst 2. a, Fraternitas Fennica).**

Jaak Nilsoni foto

arvutiteave

Arvutikursused

Kursused toimuvad arvutikeskuses J. Liivi 2 klassis 207, loengud sama maja aud 208. Kursuse hind eelmise semestriga võrreldes ei muutu ja on endiselt 15 krooni tund. Tasuda saab ülikooli sisekäibe korras (blanketid on AK valvelauas ja kantselei AK postkastis). **Kursustele tuleb eelnevalt registreerida ja seda saab teha tel 375 477 ja 375 444.** Lisainfo kursuste toimumise ja sisu kohta leiate WWW aadressil <http://www.ut.ee/ak/kursused.html>.

Lisainfo tel 375 447 või e-posti teel aadressil maret_m@ut.ee.

Algkursus + Word 97	10. - 18. sept	kl 10.15 – 12
PowerPoint 97	14., 16. sept	kl 13.15 – 15
Algkursus + Word 97	21. – 29. sept	kl 10.15 – 12
Internet loengud	28., 29. sept	kl 12.15 – 14
praktikumid		
I rühm	30. sept – 5. okt	kl 10.15 – 12
II rühm	30. sept – 5. okt	kl 14.15 – 16
PegasusMail	7., 8. okt	kl 10.15 – 12
Access 97	12, 14, 16, 20, 22. okt	kl 10.15 – 13
Excel 97 algajale	13, 15, 19, 21, 23. okt	kl 10.15 – 12
WWW lehekülgede tegemine	26., 27. okt	kl 10.15 – 12
(Adobe Pagemilli baasil)	28., 29. okt	kl 10.15 – 13
Word 97 edasijõudnuile	2. – 06. nov	kl 10.15 – 12
Excel 97 algajale	9. – 13. nov	kl 10.15 – 12
Adobe Acrobat	16., 19. nov	kl 10.15 – 12
	17., 20. nov	kl 10.15 – 13
Algkursus + Word 97	23. nov	kl 10.15 – 12
	24. – 27. nov	kl 10.15 – 13
WWW lehekülgede tegemine		
(FrontPage 98 baasil)	30. nov – 4. dets	kl 10.15 – 12
Viiruste tõrjumine	7., 8. dets	kl 10.15 – 12

Maret Meriste,
arvutikeskus

Andmebaaside õppused raamatukogu infoosakonnas

Õppeaasta alguses on paras aeg tuletada meelde vana ning rääkida uuest.

Vana poole pealt tuletaks meelde, et ülikooli raamatukogu lugejate kasutada on kõige muu kõrval ka:

- 12 arvuti ning arvutipanceliga varustatud multimeedia klass,
- enam kui sada laserketastel ning diskettidel bibliograafist, täistekst- ning multimeedia andmebaasi (täielik nimekirj on kätesaadav aadressidel <http://www.utlib.ee/ee/Osakonnad/info/cdkogum.html> ja <http://www.utlib.ee/ee/Osakonnad/info/multi.html>),
- erinevad On-line andmebaasid (STN, STAT-USA, MEDLINE, EUROBASES jt),
- elektroonilised teadusajakirjad (<http://www.utlib.ee/ee/Osakonnad/info/ajakirjad.html>),
- elektrooniline infoteenistus annab lugejate päringutele teatmekogudes leiduvate materjalide põhjal kiireid lühivastuseid (<http://www.utlib.ee/ee/infoteenistus.html>).

Oma esimesed elektroonilised andmebaasid ning interneti ühenduse sai raamatukogu 1992. aastal. Esimesed kursused üliõpilastele algasid 1993. aastast. Kursuste eesmärk oli anda teadmised ja praktilised oskused erialase teadusinformatsiooni otsimiseks, hindamiseks ja korraldamiseks. Praeguseks on vastavad kursused läbinud ajaloo, majanduse, psühholoogia, sotsioloogia, sotsiaaltöö, pedagoogika erialade üliõpilased.

Kuna raamatukogu andmebaaside ruum on lugejate seas väga populaarne, siis praegu pole ametis oleva konsultandi tihti võimalust üheaegselt aidata ja õpetada kõiki abivajajaid. Seetõttu pakub infoosakond sellel õppeaastal välja teadusandmebaaside kasutajaõppused. Osaleda võivad kõik, kellel on soov oma erialal informatsiooni otsida ning kellel puuduvad eelnevad teadmised ja oskused seda elektroonilises keskkonnas teha.

Õppused hakkavad toimuma iga kolmapäeval kl 15.15. Alustame 23. septembrist. Kuna meie tehnilised võimalused ei ole piiramatud, siis kiirematel registreerumisel on valikuvõimalus.

Teadusandmebaaside tootmine on kujunenud tänapäeval suurks tööstusharuks, mis on koondunud peamiselt mõne suurema korporatsiooni kätte. Seetõttu piisab andmebaaside kasutajatel tihti vaid paari suurema tootja poolt väljatöötatud programme omandamisest.

Infoosakonna poolt pakutavad õppused on seetõttu üles ehitatud erinevate tootjate poolt loodud programme tutvustamisele. Seega saavad ühest ja samast õppusest osa võtta erinevate erialade inimesed. Nii näiteks õppus, kus tutvustatakse SilverPlatter andmebaase, peaks huvi pakkuma bioloogidele, geoloogidele, füüsikutele, arstidele, psühholoogidele, pedagoogikateadlastele jne, jne.

Õppuste kava septembris ja oktoobris

23. september. SilverPlatter andmebaasid (Biological Abstracts on CD, ERIC - Current Index to Journals in Education (CIJE) Resources, Exceptional Child Education Resources, GEOBASE, International Nuclear Information System, Medline Professional, PsycLit, PSYNDEXplus).

30. september. OVID Technologies tarkvaraga andmebaasid (Current Contents CD-ROM Version).

7. oktoober. ProQuest andmebaasid (INSPEC, Periodical Abstracts Research).

14. oktoober. Euroopa Liidu andmebaasid (JUSTIS CELEX CD-ROM, Justis European References CD-ROM).

21. oktoober. Teadusliku Informatsiooni Instituudi (ISI) tsiteerimisandmebaasid (Social Sciences Citation Index with Abstracts, ISI Hot Papers on Diskette).

28. oktoober. Helecon - majandus-alane andmebaas.

Oma osalemissuost saate teatada: tel 375 780.

1998. aasta õppuste kava ja registreerimisvõimalusi leiate: <http://www.utlib.ee/ee/Osakonnad/info/oppus.html>.

Ülle Must,
raamatukogu informatsiooni ja euredokumentatsiooni osakonna juhataja

loeng

Vabade kunstide kutsutud professori Jaan Krossi loengud Sügissemestri loengud on peahoone aud 102:

T 22. sept kell 16.15–18,

K 23. sept kell 10.15–12.

Jätkub loengusari: "Ikka veel alltekstidest".

Loengukursus ajaloo huvilistele

Ajaloo-osakond pakub sügissemestril üliõpilaskoolilise vabaainena loengukursust "Eesti rahva ajalugu" (maht 2 AP, 32 t loengud + 48 t iseseisvat tööd). Loengud toimuvad neljapäeviti kl 18-20 Tähe 4 aud 160. Lektorid prof Tiit Rosenberg ja prof Aadu Must annavad ülevaate Eesti asustuse (talud, külad, mõisad, linnad) kujunemisest, rahvastikuprobleemidest ja rahvarändest, rahvuslikest ja seisislikest vahekordadest, valitsemiskorraldusest ja omavalitsuse arengust, aga samuti nimetatud protsesside seosest olme, kommete ja kultuuriga 16. sajandist kuni 20. sajandi alguseni. Tutvustatakse ka mõningaid põnevamaid Eesti ajaloo allikaid ning püütakse teiste erialade inimestele näidata amatöör-ajaloo uurimise võimalusi ja võimalusi.

* * *

Niels von Redecker, M.A. (Hamburg, *Forum Academicum*) peab reedel, 18. septembril kl 13 ajaloo osakonnas Lossi 3 - 426 ingliskeelse loengu "Can we have a European History? A methodological and bibliographical approach" ("Kas meil on Euroopa ajalugu? Metodoloogiline ja bibliograafiline lähenemine") ja reedel, 25. septembril kl 13 loengu "The Ostpolitik of Willy Brandt. A motivation research on the 1970 Moscow Treaty" ("Saksa Liitvabariigi kantsleri Willy Brandti idapolitika. 1970. aasta Moskva lepingu motiivide uurimisest").

* * *

24. septembril kl 16 on raamatukogu ruumis 202 prof Ülo Matjuse loeng "Johann Gottfried Herder – Tartu vaates".

seminar

18.–20. septembrini toimuvad teised Puškini lugemised Tartus.

Algab "Kuldse Kaselehe" luulevõistlus

Ootame kõigilt luulehuvilistelt võistlusluuletusi (soovitatavalt 5-6 luuletust) 15. oktoobrini aadressil: Kuldne Kaseleht '98 Salmel 12 Tallinn EE0004. Kellel juba midagi lausahtlis olemas, võiks posti panna kohe, sest tahame paremaid võistlustöid tutvustada raadiosaadetes.

Võib esineda varjunime all, kuid meie palume teatada ka oma õige nimi, aadress, telefon, vanus, õpilastel kool ja klass või kursus, täiskasvanuil elukutse.

Tartu Ülikooli Pärnu kolledž kuulutab välja konkursi

PÄRNU KOLLEDŽI LOGO

kavandi saamiseks

Logol peab olema tekst "Tartu Ülikooli Pärnu kolledž". Kolledžis õpetatakse ärijuhtimise, turismi- ja hotellitööstuse ning sotsiaaltöö korralduse eriala. Ettevalmistamisel on mercaalse suunitlusega rakendusbioloogia ning taastusravi eriala õppekavad. Kavandeid ootame 10. oktoobriks aadressil Lembitu 1A Pärnu. Võitja saab rahalise preemia ning temaga sõlmib Tartu Ülikool lepingu, millega omandab kavandi varalised autoriõigused. Täiendav teave telefonil (244) 37 131.

Avamine 18. septembril kl 11 aulas. Osalejad on Eestist (J. Kaplinski, R. Veidemann jt), Venemaalt, Lätist, Uus-Meremaalt.

kursus

Erikursus religioonifilosoofiast

Esmaspäevast 21. septembrist 2. oktoobrini loeb Uppsala ülikooli religiooni-filosoofia professor dr Eberhard Herrmann erikursust "God, Reality and debate on religious realism and religious antirealism".

"Sissejuhatus muusikateadusesse"

FLKU.02.007 2 AP (34I + 46I)* A Lektor EMA prof Urve Lippus. Aine eesmärk on arutleda muusikateaduse ning tegeliku muusikategemise (interpretatsioon, komponerimine) suhte üle, anda ülevaade tänapäevase muusikateaduse valdkondadest ja tähtsamatest probleemidest ning nende seostest teiste humanitaar- ja sotsiaalteadustega.

Loengud toimuvad teisipäeviti 22. sept, 20. okt, 17. nov ja 15. dets kl 10-14 ph aud 138.

varia

Laste muusikaring alustab tööd

Teisipäeval, 29. septembril kell 17 alustab raamatukogus (ruum 202) tööd laste muusikaring. Kokkusaamised toimuvad teisipäeviti ja neljapäeviti kell 17. Oodatud on nii vanad kui uued osavõtjad.

Ametiühinguliikmete lastele osavõtumaksu soodustus.

TÜAÜ komitee

Vilistlaskogus

20. septembril on vilistlaskogu Saaremaa koondise loodus- ja kultuuri retk Ida-Saaremaale. Info TÜ Saaremaa esindajalt Riia Neliselt.

Eesti-Tiibeti Kultuuriseltsi

Üldkoosolek on 25. septembril kell 18 raamatukogu rohelises kohvikus. Kavas vestlusring TIBETI SUVI '98 ning organisatoorsed küsimused.

TÜ Tallinna esinduses

saavad internid ja residendid pikendada oma üliõpilaspiletit 25. septembril kl 9-12 ja 13-16.

Eesti Luuleklubide Liit

Tartu Ülikooli raamatupood soovitab:

"MRP-AEG Infobülletään. 1987-1988"

Molotov-Ribbentropi Pakti Avalikustamise Eesti Grupi häälekandja MRP-AEG Infobülletään alustas ilmumist vahetult pärast Hirvepargi meeleavaldust. Väljaandes trükiti ära MRPga seotud dokumente, avaldusi, ülevaateid meeleavaldustest ja repressioonidest. Taastrükitud kogumikus on püütud maksimaalselt säilitada originaalväljannete stiili, koondmaterjal annab kroonikalaadse pildi kümne aasta tagustest sündmustest, samuti mitmete tänase Eesti avaliku elu tegelaste osast toona aset leidnud.

TÜ Raamatupood asub Tartus, Ülikooli tn 11. Avatud E-R 9-18, L 10-16.

info

muuseum

näitus

Ajaloomuuseum

Toomemägi

<http://www.ut.ee/REAM/>

K-P 11-17

Info, ekskursioonide tellimine 375 671.

Ruumide üürimine: 375 675.

Kohvik on avatud kolmapäevast laupäevani 11-17.

Näitused: "Surnud õpetavad elavaid" - näitus paleopatoloogiast, "Tartu Ülikool juudi kultuuriloos", Margus Rumpi maalid "Avatud valguses".

Muuseumis on võimalik tutvuda videofilmidega ülikooli ajaloost ja tähtsündmustest: "Tartu Ülikool aastail 1919-1932", "Ülikool nõukogude okupatsiooniaastatel", "70 aastat eestikeelset ülikooli".

Kunstimuuseum

Peahoone

<http://www.ut.ee/REKL/muuseum.htm>

E-R 11-16

Info 375 348

Püsilväljapanek: skulptuurid: kreeka arhailise, klassikalise ja hellenistliku kunsti paremate tööde kipsist jäljendid.

Ekskursioonid aulasse ja karterisise.

Zoologiamuuseum

Vanemuise 46

<http://www.ut.ee/BGZM>

K-P 10-16

Info 375 833

Püsinäitus: lindude saali rõdul linnu-munade näitus.

Geoloogiamuuseum

Vanemuise 46

<http://www.ut.ee/BGGM/>

K-L 10-16

Info 375 839

Näitus: "Armin Öpik 100".

Botaanikaad

Lai 40

E-P 10-17

Info 432 643

Raamatukogu

E-R 10-17

Näitused: "Kooliraamat Eestis 1918-1940", "Kuulsaid sakslasi lüües", "Julius Madisson 100", "Julius Madisson 100" (kauaaegne ajaloo õppejõud ülikoolis), Kalle Virkkilä skulptuurid (Kotka).

Raamatumuuseum

E-R 12-15

Näitus "Johannes Voldemar Veski 125", "Eestikeelsed maakaardid kuni 1940. aastani".

Humanitaarraamatukogus

"Johannes Valgma 90".

Estee
ILUSALONG

RÕIK KAUNIKS!

Teid ootavad:
Juuksurid
Kosmeetik
Pediküürija
Maniküürija
Kiirsolaarium

Üliõpilastel ja õpilastel kõik teenused 20% odavamad

Tartus Rüütli keskuses Rüütli 3/Küütri 3
E 10-18, T-R 8-20. Tel 441 623

Nr. 29 (1942)

Reede,
25. september
1998Ilmub 1948.
aastast

Hind 2 krooni

Universitas Tartuensis

Majandusteaduskonnas on ERA panga nimeline auditoorium

Teisipäeval sõlmisid majandusteaduskond ja ERA pank lepingu, mille järgi pank finantseerib 120 000 krooni ulatuses uues Narva mnt õppehoones omanimelise auditooriumi sisustamist.

ERA panga turundusdirektor Signe Kaurson ütles UT-le, et nimelise auditooriumi avamine on loogiline jätk senisele koostööle ERA panga ja TÜ vahel. "Paljud majandusteaduskonna lõpetajad töötavad pangas, panga spetsialistid on osalenud lektorina majandusteaduskonna õppeprogrammides ning teisalt on olnud mitmeid ERA panga grupi firmade kliendiüritusi, kus on külaliste ja lektoritena osalenud TÜ ja ka majandusteaduskonna õppejõud. Nimelise auditooriumi loomise mõte oli eelkõige soov muuta rahanduse ja panganduse üliõpilaste õppetööd praktiläheks ja aida kaasa ka majandusteaduskonna uue õppehoone sisustamisel," lisas Signe Kaurson. Nimelise auditooriumi infostendile pannakse üliõpilasele vajalik pangandus- ja kindlustusalane infomaterjal.

Dekaan prof Jüri Sepp ütles, et, analoogilisi leppeid on arutatud ka teiste koostööpartneritega. Dekaanil sõnul on nõusoleku nimelise auditooriumi rahastamiseks andnud tuntu majandusnõunik dr Herbert Schmidt. "Oma väiksema panuse on juba andnud meie vilistlaste ühendus Pärnus - Adam Smithi Klubi."

ERA panga ja majandusteaduskonna leping on alla kirjutatud.

ERA panga nimelises auditooriumis on 72 kohta.

Nii majandusteaduskonna uue õppehoone kui ka uue keeltemaja Paabeli avamine on kavandatud ülikooli aastapäevaks 1. detsembriks. Uude hoonesse kolib peaaegu kogu majandusteaduskond. Lossi tänavale jäävad euraaduskonnaga seotud õppetoolid.

Varje Sootak

Täna ülikooli nõukogus

Kell 10.15 alanud istungi päevakorras on nõukogu sügissemestri tööplaani kinnitamine, filosoofiateaduskonna struktuuri muutmine, professorite valimine (loomaõkoloogia professoriks kandideerib EPMÜ zoologia ja botaanika instituudi vanemteadur, bioloogiakand Raivo Mänd, laboratoorse meditsiini professoriks kandideerivad kliinilise keemia erakorraline professor, meditsiinidokt Agu Tamm ja TÜ kliinikumi ühendlabori juhataja, PhD (med) Urmas Siigur, vene keele professoriks vene keele prof, filoloogikand Irina Külmoja ning üldpolitoloogia professoriks TPU rahvusvaheliste ja sotsiaaluuringute instituudi projektijuht, filosoofiakand Rein Ruutsoo), auliikme valimine (EV aukonsul Düsseldorfis dr Jochen Friedrich Kirchhoff), üliõpilaste majutuse olukord, uute teadustöö sihtfinantseerimise taotluste esitamine, välisüliõpilaste ja välisküla üliõpilaste 1999. aasta vastuvõtu eeskirja kinnitamine, kinnistu Kastani 43 ostmise otsustamine jm.

TARTU ÜLIKOOI NÕUKOGU

Üliõpilaste eri

Loe UT 3. lk

Kehakultuuri- teaduskonna dekaani

kandidaadiks on praegune dekaan dots Mati Pääsuke ja spordibioloogia instituut esitanud spordifüsioloogia korralise professori Vahur Ööpiku. Dekaanil valimine toimub 1. oktoobril.

Universitas Tartuensis

Järgmises UTs:

- I arstiteaduskonna päevade erilehekülg;
- I kliinikumi oma ajaleht;
- I ülikooli ametiühing tutvustab ülikooli töötajate terviseprobleeme;
- I prof Eero Loone arutleb artiklis "Normaalaja kiituseks" selle üle, mis takistab normaalsel inimesel normaalse ajaga oma diplomeid ja kraade kätte saamast.

Üliõpilasküla direktor on Heiki Pagel

Heiki Pagel on sündinud 1963. aastal Põltsamaal. 1990. aastal lõpetas ta ülikooli majandusteaduskonna rahanduse ja krediidi eriala. Ta on töötanud finantsistina Tartu Lihakombinaadis, peadirektori abina Finest Tartu Hotels F.S.P., finantsdirektorina AS K-Terminalis, AS Tõnissoni Kinnisvaras, AS Olerexis jm.

Heiki Pagel on abielus, peres poeg ja tütar.

1. Kuidas sõandasite nii raske ameti peale tulla? On Teil ühiselamuprobleemidega varem kokkupuutumist olnud?

Võtsin seda kui väljakutset, sest valdkond pole lihtsate killast. Olen pikka aega töötanud finantsalal ja otsustasin oma tegevussuunda muuta. Ise olen õppimise ajal ühiselamus elanud ja ülikooli ajal olin TRÜ Üliõpilaste Ametiühingus ascesimees, kus mul nende probleemidega kokku puutuda tuli.

2. Selgitage palun lühidalt, kuidas käib ÜK juhtimine.

Juhtimine on sisuliselt kolmeastmeline. Üldkoosolek on ÜK kõrgeim organ, sellesse kuuluvad Tartu Ülikool ja mittetulundusühing Tartu Üliõpilaskond. Juhatus on viieliikmeline, kus ülikool nimetab 3 inimest ja üliõpilaskond 2 liiget. Tegevjuhtkonda juhivad tegevjuhtid.

3. Päevaprobleem nr 1.

Suurim probleem, nagu ikka, on rahapuudus. Kui oleks palju vahendeid, saaks ka palju muudatusi teha. Kuna probleemi on valgustatud ka valitsuses, siis loodame, et probleem saab lahenduse. Siis saab pakkuda tunduvalt paremaid majutustingimusi. Probleemiks on ka põhjendamatult suur tähelepanu üliõpilaskülale, mis töötab segab.

Tudengina Georgia Augustas

Aprillist augustini õnnestus mul Göttingeni üliõpilasküla stipendiaadina viibida Saksamaal ning lisaks praktikumile sealses, mõneti Tartu üliõpilaskülale sarnanevas organisatsioonis õppida ka Göttingeni Ülikoolis. Järgnevalt tahaksingi lähemalt tutvustada Göttingeni Ülikooli - Georgia Augustat ning anda väikese ülevaate Saksa tudengielust.

Göttingen hat keine Universität, Göttingen IST eine Universität - see lause iseloomustab ehk seda Saksa ülikoollinna kõige paremini. Elanike arvult on Göttingen võrreldav Tartuga, kuid seal ses ülikoolis õpib kokku üle 25 000 tudengi. Oma 250-aastase ajaloo jooksul on ülikoolil olnud nii tõusu- kui mõõnaperioode, kuid tänapäeval on Göttingen vaieldamatult üks Saksa tuntuim teaduskeskus.

Võrreldes Tartu üliõpilaskülaga on

Göttingeni üliõpilasküla

tunduvalt laiahaardelisem. Lisaks ühiselamutele haldab üliõpilasküla ka üliõpilassööklaid ning -kohvikuid, pakub erinevaid täienduskursusi, vajaduse korral abistab rahapuuduses olevat tudengit lühiajalise laenuga, ehitab ühiselamutesse internetivõrku jne. Kõik need teenused kokku teevad Göttingeni üliõpilaskülalt universaalse asutuse, ilma milleta oleks Göttingeni Ülikooli raske ette kujutada. Seda kinnitab ka

üliõpilasküla majandustegevus. Nagu näitas statistika, on üliõpilasküla nii teenuste kasutatavuselt ning pakutavate teenuste kvaliteedilt kui ka populaarsuselt tudengite seas üks Saksa parim omataoline asutus. Arvud arvudeks, kuid ise ühiselamus elades ning teiste tudengitega vesteldes selgus, et enamik üliõpilasi oli üliõpilasküla pakutavate teenustega väga rahul.

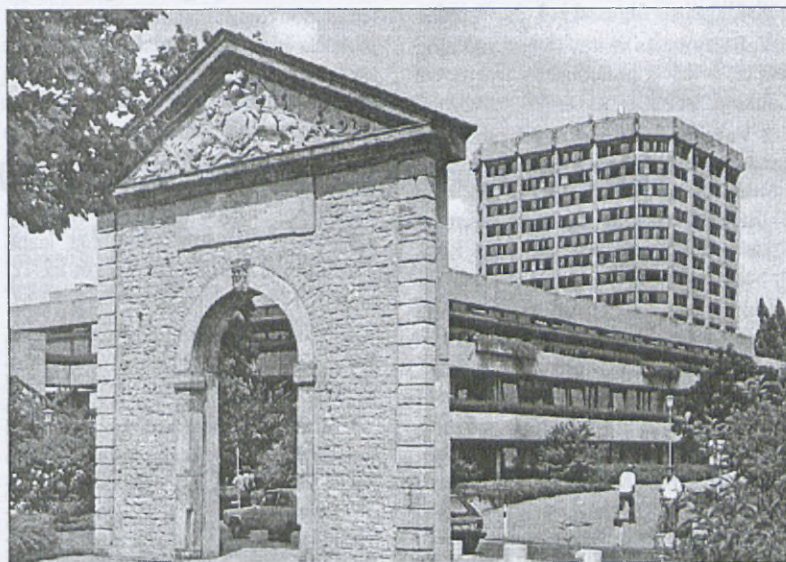
Huvitav on võrrelda ka Göttingeni ja Tartu üliõpilasmajutust. Soodsa hinnaga ühiselamutoa leidmine on

probleemiks mõlemas linnas, kuid tänu üliõpilaste arvu langusele viimaste aastate jooksul on ühiselamukoha saamine Göttingenis oluliselt lihtsustunud ning tavaliselt on ootajaks umbes üks semester.

Saksa ülikoolisüsteem

scisab tõenäoliselt suurte muudatuste ees. Eelkõige vajab reformimist üliõpilaste sotsiaalse toetuse süsteem. 1974. aastal loodud õppetootuste

Järg 4. lk

Göttingeni Ülikooli campus koos Sinise Torniga: vana fassaadi taga peituvad värsked ideed.

TARTU ÜLIKOOI NÕUKOGU

4. septembril

Ülikooli 367. aasta

(Eelmises UT-s alanud rektori ettekande järg)

Positiivselt on lahenema hakanud **kliinikumi ja üliõpilasküla** küsimus. Rektor rõhutas, et ülikool peab tegema kõik, et andekad üliõpilased elamistingimuste puudumise pärast Tartu Ülikooli tulumata ei jääks. "ÜK ja TÜ poolt on koostatud viie aasta investeeringute kava kogumaksumusega 300 miljonit krooni. Renoveeritakse 7 ülikooli ja 2 põllumajandusülikooli ühiselamut ning ehitatakse üks uus. Kava realiseerimiseks on kavas võtta viie aasta jooksul laenu 300 miljonit krooni ja see tagasi maksta kümne aasta jooksul. Peaminister ja haridusminister on plaani põhimõtteliselt heaks kiitnud, toetust on tarvis saada ka valitsuselt ja rahandusministeeriumilt, samuti Tartu linnavalitsuselt ja volikogult. Tagasimaks lackuks üliõpilaste üüridest (30%), 10% võiks maksta linn ja 60% kaetaks riigieelarvest.

Positiivse poole pealt nimetas rektor **Euroopa Kolledžiga** sünduvat. Põhikirja kinnitas nõukogu eelmisel semestril, direktori konkurss on välja kuulutatud. (Kolledži tegevuse käivitamiseks moodustati 9. septembril komisjon, mille esimees on prorektor prof Volli Kalm, direktori valimiseni täidab selle kohuseid majandusteooria

lektor Raul Eamets - toim.)

Nõukogu komisjonide koosseis

Iga õppeaasta algul valitakse nõukogu alalistesse komisjonidesse uusi liikmeid.

Nõukogu kinnitas komisjonide alljärgneva koosseisu.

AKADEEMILINE KOMISJON

(Esimees - rektor Jaak Aaviksoo)

Ago Künnap

Toivo Leiger

Ants Tuulmets

Marju Lauristin

Toomas Asser

Jaan Ross

Mart Sõrg

EELARVEKOMISJON

(Esimees - prorektor Hele Everaus)

Jüri Tamm

Ants Peetsalu

Raul Narits

Anne Lill

Peeter Roosimaa

Jüri Sepp

TEADUS- JA ARENDUS-KOMISJON

(Esimees - prorektor Hele Everaus)

Kalev Pärna

Mati Pääsuke

Tiina Randma
Tiit Rosenberg
Andres Metspalu
Fred Puss

ÕPPEKOMISJON

(Esimees - prorektor Volli Kalm)

Ene Ergma

Helje Kaldaru

Eero Vasar

Jaan Mikk

Peeter Torop

Katriin Fisch

Tarmo Kulmar

Eelarvekomisjoni üliõpilaskandidaat Arne Otter ei kogunud vajalikku hääletarvu ning jäi komisjonist välja. Kuna üliõpilastest nõukogu liikmed ei nimetanud kohapeal uut kandidaati, jäi üliõpilaste koht täitmata.

Rektori ettepanekul võeti vastu otsus, et nõukogu alaliste komisjonide istungile kutsutakse sõnaõigusega nende teaduskondade esindajad, kelle liikmed ei kuulu komisjonide koosseisu. Esindajad nimetab dekaan üheks aastaks.

Ülikooliseaduse muutmise seaduse eelnõust

Seaduse muutmise eelnõuga oli eelnevalt tegelnud ülikooli valitsus ning vastav komisjon. Muudatusettepanekuid kommenteeris prorektor prof Hele Everaus.

(Pärast nõukogus esitatud ettepanekutelisamist oli projekt 8. septembril arutusel ülikooli valitsuses. Muudatusettepanekutest sai lugeda eelmise nädala UT-st - toim.)

*** Kinnitati eesti ja soome-ugri filoloogia doktoriõppe üldkeeleteaduse eriala õppekava ning eesti filoloogia osakonna nõukogule anti üldkeeleteaduste alaste doktriväitekirjade kaitsmise õigus.**

õppetoolid) loomist. Kahe uue osakonna loomise põhjuseks praeguse eesti filoloogia osakonna asemel on selle suurus. Iseseisvatena oleks keele ja kirjanduse õppetoolidel parem arenguvõimalus.

Valitsus toetas uute osakondade loomist ning esitas ettepaneku nõukogule.

*** Valitsus toetas ka bioloogia-geograafiateaduskonna taotlust anda TÜ medal botaanika ja ökoloogia instituudi kauaaegsele dotsendile, praegusele herbaariumi kuraatorile bioloogiakandidaat Erich Kukele.**

*** Valitsus leidis põhjendatu olevat sotsiaalteaduskonna ettepaneku osta kinnistu Kastani 43. See maa-ala võimaldaks ehitada Tiigi 78 hoone juurde parkla ning sissepääsu Kastani tänavalt. Küsimuse otsustab ülikooli nõukogu.**

*** Valitsus suunas nõukogule otsustamiseks ka linnavalitsuse ettepaneku välja arvata TÜ omandisse taotletava vara nimekirjast hooned aadressiga Oa 1, 3 ja 3A ning anda need linna munitsipaalomandisse.** Haldusdirektor Riho Illak põhjendas ülikooli loobumist sellega, et hoonete taasehitamine ja remontimine läheb seal liiga kalliks.

*** Valitsus tutvus finantsdirektori Taimo Saani esitatud ettepanekuga kantsleitarvete lao likvideerimise kohta.** Praegused lao ülalpidamiskulud on liiga suured ning kuna ülikooli raamatupoos on kantsleitarvete valik tagasihoidlik ja laopinda piisavalt, võiks ladu likvideerida ja kantsleitarbed raamatupoodi üle viia. Puhastusvahendite jm kauba osas on vaja leida ökonoomsem lahendus.

Valitsus leidis, et ettepanek on põhjendatud.

*** Valitsus tutvus ülikoolile kuuluvate eluruumide üüriandmise korraga.** Sellesse saab teha täiendusi ja parandusi nädala lõpuni.

*** Tutvuti ka rektori korralduse projektiga mobiiltelefonide kõnelimiitide kehtestamise kohta, mida saab samuti nädala jooksul täendada.**

Kes kust ülikooli astus

Algus eelmises numbris

Küsimustele vastab vastuvõutalituse peaspetsialist Aime Randveer

Vastuse järg küsimusele "Milliste erialadele astujad kõige rohkem palle said?"

Üle 80% nõutud pallidest saavutasid matemaatika (vene), geonitshnoloogia, skandinavistika, sotsioloogia, semiootika ja kulturoloogia ning kasvatusteaduste erialale vastuvõetud.

Samuti ei olnud muutunud sisseastumiseks vajalike pallide arvu osas usuteaduse, ettevõtetmajanduse eesti ja vene rühm ning rakendusinformaatika erialadele astujate tase.

Kõigile arstiteaduskonna erialadele oli tänavu raskem sisse saada kui eelmisel aastal. Samuti olid tänavu paremate hinnetega kui mullu rakendusinformaatika ja treeninguõpetuse ja spordijuhtimise erialale vastuvõetud.

Ja kõige vähem?

Prantsuse keelt ja kirjandust õppida soovivate tase oli aga langenud, sest viimase sissesaaaja hindepallid moodustasid tänavu mulluse 67% asemel vaid 48% maksimaalselt võimalikust pallide arvust.

Kõige nõrgemate tulemustega on sisse saadud kahel viimasel aastal loodusteaduste õpetaja põhikoolis, füüsika ning tänavu prantsuse keel ja kirjandus erialadele, kus viimasel riigieelarvelisele kohale vastuvõetul oli palle maksimaalselt võimalikust vaid vahemikus 39-56%.

Lisaks riigitegelimuse alusel vastuvõetutele immatrikuleeriti 91 üliõpilast, kelle õpingute finantseerimine toimub riigieelarveliste vahendite arvelt. Nimekirja lülitati ka 197 uut vabakuulajat.

Kuidas on end õigustanud sisseastujate mitme teaduskonna valik? Kas sellega on probleeme tekkinud?

Kahele erialale kandideerijaid oli tänavu 2886 ehk ligikaudu 65%. Nende osakaal jäi võrreldes möödunud aastaga samale tasemele. Võimalus esitada ülikooli astumisel kaks avaldust suurendab üliõpilaskandidaatide välja-vaateid saada vastuvõetuks, ülikooli seisukohalt aga suurendab konkureerijate arvu ning tõuseb ka vastuvõetute

tase.

Otseselt probleeme kahele erialale kandideerimise tõttu ei ole tekkinud. Mõnel juhul on sisseastujad vaid palunud selgitust selle kohta, mida tähendab 1. ja 2. eelistus ning kas vastuvõtmisel eelistatakse paremate eksamitulemustega üliõpilaskandidaate või võetakse see, kellel vastav eriala on esimeseks eelistuseks märgitud.

Tänavu pidid vastuvõetud endast ülikoolile teatama. Kuidas see on sujunud?

Kõigile vastuvõetutele saadeti teatis kohustusega see tagasi saata, kinnitamaks enda õppima asumist. Õppima asumist võis kinnitada ka teaduskonnas allkirja andes. Selline kord andis võimaluse teada saada riiklikult finantseeritavast õppekohast loobujad juba 14. augustil ja alustada vabaks jäänud kohtade täitmist pingereas järgmiste üliõpilaskandidaatidega. Loobujaid oli 226. Teatist vastuvõtmise kohta ei saanud kätte 23 inimest, sest neile saadetud kirjad tulid meile tagasi, kuna sisseastuja ei olnud antud aadressil märgitud kohas. Siiski oli nendest inimestest enamik dekanati oma otsusest õppima asuda teatanud.

Milliga üliõpilaskandidaadid rahul ei olnud?

Probleeme tekitas keskkooli lõputunnistuse ja riigieksamitunnistuse kinnitatud koopiade esitamise nõue. Väga paljud lootsid, et saavad kohapeal koopiaid teha ja neid kinnitada.

Sisseastujate rahulolematust tekitas väikseimgi viivitus eksamitulemuste teatavastegemisel.

Suurt huvi pakkus neile nende positsioon pingereas ja oletatav prognoos sissesaaamise osas. Tänavu oli küll esmakordselt võimalik pingeridade kuniunemist jälgida interneti vahendusel ülikooli WWW-leheküljelt, kuid kahjuks ei suudetud infot piisavalt tihti uuendada.

Üldmulje tänavusest vastuvõetust on vaatamata mainitud pisipudustele positiivne.

Siinkohal on hea võimalus avaldada tunnustust vastuvõetuga tegelnud ülikooli töötajatele, kes tulid suurepäraselt toime nii suure hulga sisseastujatega. Väga hästi sujus ka ainekomisjonide ja vastuvõtukomisjoni töö.

stipendium

TÜ Sihtasutuse juures uus stipendium

August Parise nimelise stipendiumi eesmärk on keemiat õppivate üliõpilaste toetamine.

Stipendiumifondi asutas August Parise tütar Olga Berendsen. Selle algkapitali suurus on 135 000 krooni.

Fondi investeerimisest saadava kasumi arvelt hakatakse välja maksma stipendiume, mida saavad taotleda TÜ magistrirõppes keemiat, eeskätt keskkonnakeemiat õppivad üliõpilased. Esimene August Parise nimeline stipendium makstakse välja 1999. aasta sügissemestril. August Paris oli aastatel 1933-1944 anorgaanilise ja analüütilise keemia kateedri juhataja ja ka

Akadeemilise Keemia Seltsi asutajaliige ning kauaaegne president. "Keemiaosakonnal on sügavalt hea meel, et proua Olga Berendsen asutas oma isa mälestuse jäädvustamiseks stipendiumi. Stipendiumist saab tõhus abi keskkonnaspetsialistide koolitamisel," märkis kolloid- ja keskkonnakeemia prof Toomas Tenno.

Sihtasutuse üks ülesandeid on stipendiumifondide loomine ja haldamine. A. Parise nimeline stipendiumifond on sihtasutuse seitsmeteistkümnnes allfond.

Margus Ots,
sihtasutuse juhatuse esimees

Paul Saagpaku stipendiumi konkurss

Professor Paul Saagpaku stipendiumi fondi asutas professor ise 1993. aastal. Stipendiumi makstakse ühele eesti või inglise keelt peaainena õppivale viimase aasta üliõpilasele või viimase aasta magistrandile eelneva stuudiumi tulemuste eest.

Stipendiumile kandideerijatel palume esitada ülikooli kantsleisse (peahoone, ruum 207) 30. oktoobriks järgmised dokumendid:

* stipendiumitaotlus (vorm saadaval kantsleis),

TARTU ÜLIKOOI VALITSUS

22. septembril

*** Välisüliõpilaste ja välisküla üliõpilaste 1999. aasta vastuvõtu eeskirja** kinnitab tavakohaselt nõukogu iga õppeaasta alguses ühekorde dokumendina. Võrreldes eelmise aastaga põhimõttelisi muudatusi selles ei ole, muudetud on vaid eeskirja struktuuri. Igal sügisel kerkib aga päevakorda õppemaksu õigeaegne tasumine. Kuigi eeskirja järgi peab see olema õppeaasta alguseks tasutud, oli 18. septembril õppemaks maksmata 85 üliõpilasel. Valitsuse liikmed leidsid, et on vaja hakata välja töötama täpsemat õppemaksu maksmise korda (mõnes teaduskonnas on seda tasutud osade kaupa), millega oleks kindlaks määratud õigeaegse mittemaksmise puhul nii teaduskonna kui välisüliõpilase õigused ja kohustused.

Valitsus toetas vastuvõtueeskirja ning esitas selle kinnitamiseks reedesele nõukogu istungile.

*** Valitsuse liikmed tegid täiendusi teaduskraadide ja kutsekraadide põhimäärustesse.** Leiti, et on vaja ühtlustada kraadide nimetusi ning et kraadi andmise õigus kinnitatakse koos õppekava kinnitamisega.

Rektor prof J. Aaviksoo juhtis tähelepanu sellele, et kaitsmisnõukogudes peaks olema rohkem esindatud vastava eriala teaduskandidaate ja doktooreid, mitte ainult lähedaste erialade kraadi omajaid. Täpsemat reglementeerimist vajaks ka doktori- ja magistrirõppe läbimise mõiste. Praegu on õigus lubada kaitsmisele kraaditaotlejaid, kes pole magistri- või doktoriõpinguid läbinud, kuid kelle teaduspublikatsioonide arv ning tase vastavad magist-

ri- või doktoriõppe nõuetele ning kes on sooritanud vastavad eksamid. Puuduvad täpsemad alused, mille põhjal võib kaitsmisnõukogu veenduda, kuidas kraadiõpet läbimata taotleja tasemes veenduda. Eksternina kaitsmise võimalus peab aga olema olema.

Valitsuse liikmed esitavad nädala jooksul määrustesse parandusi ja täiendusi ning seejärel arutavad dokumente nõukogu õppe- ja akadeemiline komisjon, kes saadavad dokumendi uuesti valitsusse. Kuu aja pärast tahetakse dokumendid esitada kinnitamiseks nõukogule.

*** Üliõpilasmajutuse parandamisest.** Prorektor prof Volli Kalm tutvustas valitsuse liikmeile üliõpilasküla uut direktorit Heiki Pagelit ning kommenteeris nõukogule esitatava otsuse projekti. Ta ütles, et majutust on põhjalikult analüüsitud ning et selle põhjal on valminud ka arutatav projekt. Üliõpilaste majutamine ei tohi takistada ülikooli arengut. Otsuse projekti järgi tahab ülikool koostöös põllumajandusülikooli, Tartu linna ja vabariigi valitsusega taotleda pikaajalist laenu 300 miljonit krooni ulatuses (vt ka TÜ nõukogu ülevaadet - toim).

Valitsus kiitis otsuse projekti heaks ja esitas selle kinnitamiseks ülikooli nõukogule.

*** Filosoofiateaduskond taotleb eesti ja soome-ugri keeleteaduse (eesti keele, eesti keele (võõrkeelena), läänemeresoome keelte, uurali keelte ja üldkeeleteaduse õppetoolid) ning kirjanduse ja rahvaluule osakonna** (eesti kirjanduse, eesti ja võrdleva rahvaluule, kirjandusteooria ja maailmakirjanduse

Üliõpilaste eri

Nr 4 Reede, 25. september 1998

Tartu Ülikooli üliõpilasesindus

persoon

“Hindan tugevat isiksust”

Margus Purlau on TÜ Üliõpilasesinduse III koosseisu esimees. Õpib avalikku haldust III kursusel.

Kust Sa pärit oled, millise kooli lõpetasid?

Olen sündinud Pärnus 19. veebruaril 1970. 1977. aastal astusin Pärnu 6. Keskkooli, seal lõpetasin algkooli. Edasi siirdusin Pärnu 2. Keskkooli, mille lõpetasin 1988. aastal. Keskkoolis õppisin sõjalis-sportliku kallakuga klassis.

Millega tegelesid keskkooli ajal?

Maast madalast, alates teisest klassist olen aktiivselt tegeelnud spordiga, täpsemalt kergetõustiku, korvpalli, ujumisega. Huvi spordi vastu on tulnud sellest, et mul on ka vanemad küllaltki sportlikud ja meie perekonda võib nimetada spordilembeliseks perekonnaks. Minu isa on tegeelnud kergetõustiku, suusatamisega, poksi jt aladega, ema kergetõustikuga. Kõige kaugemale meist on jõudnud õde, kes on senini olnud kõigi aegade kõige edukaim naisportlane aerutamises. Minu enda saavutused olid NSV Liidu spordikoolide noortevõistlustel kaks esikohta, mõningad auhinnalised kohad, pjedestaalikohad Balti matšidel. Sport võttis koolis sada protsenti vabast ajast, sest ma ei tegeelnud vaid ühe alaga. Mis puutub minu olemisse sõjalis-sportlikus klassis, siis see ei seondunud mitte kuidagi praeguse militaarvaldkonna ja -kuuluvusega. Tõllal oli see minu jaoks spordi tegemiseks kõige parem väljund. Sel ajal suhtusin armeesse pigem negatiivselt. Kahes nõukogude armee aastast nägin ma eelkõige mahavistatud aega ja seda osa, mis takistas spordi tegemist. Ma ei kippunud criti tunnistama suure kodumaa ühtsust.

Millised on Su vaated selle kohta pealt praegu?

Aeg, mil ma uuesti sel alal alustasin, klappis väga ilusti Eesti taasiseseisvumisega. Olin üks esimesi, kes liitus tolleaegse Eesti piirivalvega Kodukaitse vormis. Ilmselt oli see üks peamisi algeid, millest minu motiveeritus muutus. Tolleks ajaks olin kõrvale jätanud ka tegevspordi, nägin armees võimalust ja aega tegelda eelkõige iseendaga mitte ainult füüsilises, vaid ka vaimses vormis. Iga taas eksistentsi alustav struktuur, ettevalmistusala sisaldab endas palju avastatud ja avastamata valdkondi

ja sellest tulenevalt mitmeid võimalusi ennast mitmekülselt harida ja kuhugi jõuda.

Millal Sa ülikooli astusid ning miks sellele erialale?

Praegust eriala astusin õppima 1995. aastal. Idee ja mõte kerkisid 1995. aasta suvel. Kui kaitsejõududes pakuti võimalust alustada õpinguid Tartu Ülikoolis, siis haarasin sellest kohe kinni ja kandideerin loodud kohale ja – siin ma olen.

Millest tekkis huvi ühineda Kaitseväe AK! Malevkonnaga?

Alates 1991. aastast olen seotud riigikaitsestruktuuridega. 1995. aasta sügisel tekkis rektoraadil koostöös kaitsejõududega idee luua üliõpilastele eraldiseisev Tartu üliõpilaste Kaitseväe AK! Malevkond. Kuna ma õppisin ülikoolis kaitseväe stipendiaadina, siis leiti mind olevat kõige sobivam seda üksust juhtima. Alates 1996. aasta kevadest juhingi akadeemilist malevkonda, kus praeguse seisuga on 240 üliõpilast, õppejõudu jt akadeemilist kodanikku, siinkohal mainin ka järjepidevust rektoraadi tasemel.

Peale akadeemilise malevkonna juhid Sa üliõpilasesindust. Kas esinduse esimehe ülesanded on osutunud raskemaks, kui Sa kandideerides arvasid?

Kandideerides ma ei alahinnanud eelseisvaid ülesandeid, vaid pigem planeerisin nende raskuspunktid palju enamaks. Tuginesin oma juhtimis- ja administreerimiskogemusele. Seda, kuidas me olime hakkama saanud, on veel võimatu öelda, sest toimuvad on pikaajalised protsessid.

Kas pärast ülikooli lõpetamist naased oma kodulinna või tunned ennast rohkem Tartuga seotud olevat?

Olen seotud tegevteenistuse lepinguga. Milline saab olema minu lähitulevik, ametikoht, siis see on kaitseväe juhataja otsustada. Seoksin selle Tartuga.

Mida hindad inimeses kõige rohkem?

Inimese puhul hindan tugevat isiksust, mis ei ole mõjutatud isiklikest ambitsioonidest. Suhtlemisel hindan eelkõige avameelsust, sest see on asjaolu, mille läbi saaks vältida pingeid ja mis on ilmselt lihtsaim moodus saavutada kokkulepe sõltumata tasandist. Praeguses ühiskonnas peaks tugev isiksus ise otsustama ja andma endale aru – mis on õige, mis vale, mõjutamata oma arvamust ühiskondlikust moraalist. Praegune ühiskond on täis kõikvõimalikke ambitsioone ja sellest tulenevalt me võime teha ja teeme tihtipeale üksteisele haiget. Peame arvestama, kuidas teine inimene kõrvale seda näeb. Need on peamised alused koostööks, alustades inimesest ja lõpetades organisatsioonilisel tasandil.

Küsitles Fred Puss

Tartu Ülikooli Üliõpilasesindus

Tartu Ülikoolis loodi 1996. aastal üliõpilaste huvi ja õiguste kaitsmiseks üliõpilasesindus (ÜE). Sinna valivad kõik üliõpilased endale iga aasta aprillis 31 esindajat. ÜE otsustab kõiki oluliseid üliõpilasküsimusi, valib või esitab esindajad kõikidesse ülikooli otsustuskogudesse (kõige olulisemana neist TÜ nõukokku, kus on viiendik üliõpilasi) ning püüab võimalust mööda kaitsta üliõpilaste õigusi.

Kõige tähtsam organ ÜEs on eestsei-

sus, kuhu kuuluvad esimees, abiesimees ja nelja alalise toimkonna (v.a järelevalvetoimkond) esindajad. Eestseisus koguneb enamasti kord nädalas ning kutsus kokku ÜE üldkoosoleku vähemalt kord kuus. Kuna esindus on veel uus organ, ei ole üliõpilased sealt abi paluma harjunud. Siiski on just esindus see koht, mis saab neid kõige reaalsemalt aidata. Samas saavad kõik üliõpilased kaasa lüüa ka esinduse tegevuses, kuna igaüks neist võib kuuluda mõnda toimkonda. Selleks tutvus-

tame esinduse ja toimkondade tegevust ning plaane alanud sügissemestris.

TÜ Üliõpilasesindus asub ülikooli vana kohviku peal, Ülikooli 20-305, telefon/faks 375 400, e-post stud@ut.ee.

Omavalitsusel on infolist aadressiga ut.yov@lists.ut.ee, sellega on soovitatav liituda kõikidel üliõpilaskonna tegevusest huvitatutel.

Esinduse kodulheküljel on leitav http://www.ut.ee/yov.

Esimees

Margus Purlau, avalik haldus III.

Abiesimees

Abiesimees tegeleb eelkõige majandusküsimustega ja esinduse institutsionaalse arenguga. Näiteks sel semestril tegeleb ta muu hulgas esinduse ruumidega, mis tulevad plaani järgi nn tõllakuuri Ülikooli 20. Abiesimees on *ex officio* TÜ valitsuse liige. 1998. aasta maist on ÜE abiesimees **Arne Otter** (inimgeograafia magistrant).

Haridustoimkond

Katriin Fisch, eesti keel võõrkeelena IV a.

Toimkonna ülesanne kõige üldisemalt sõnastatuna on õppekorralduse ja õppetööga seotud probleemide teavitamine ja lahendamine. Selleks olene alustanud õppejõudude küsitlust, mis jätkub sel sügisel. Samuti hakkame välja selgitama õppematerjalide, tunniplaanide jm õppeinfo saadavust in-

ternetist ning arvuti kasutamise hulka erialati. Kogume infot välisriikide ülikoolide õppekorralduse kohta. Meie eesmärk on tagada üliõpilastele kohustuslike loengute eestikeelsus. Toimkonna esindaja on TÜ nõukogu õppekomisjonis ja Õppurite Nõukojas, väljendame oma arvamust haridusfoorumil ja hariduspoliitikas.

Teabetoimkond

Fred Puss, ajalugu IV a.

Üliõpilasesinduse infovahetusega tegeleb teabetoimkond, kes väljastab üliõpilasesinduse pressiteateid, kogub informatsiooni teiste üliõpilaskondade kohta, tegeleb välissuhtlusega, korraldab Esinduse WWWd, vastutab UT erilehekülje ja iga-aastase tudengiteatmiku väljaandmise eest jne. Sügissemestri üksikülesannetest võiks nimetada üliõpilasesinduse organisatsioonide, üliõpilaskonnade ja teaduskonnade üldkogude üliõpilasesindajatega kontakti loomist, õppematerjalide ostu-müügipunkti planeerimist esinduse uutesse ruumidesse ja üliõpilaskonnade üldise ümberkorraldamist üliõpilaskonna infolistis.

Sotsiaaltoimkond

Kerstin Oudekki Loone, matemaatika II a.

Sotsiaaltoimkond tegeleb üliõpilaste igapäevaelu puudutavate probleemidega (majutusküsimused, õppetootused jne). 1998. aasta sügissemestri prioriteedid on arvuti kasutamise võimaluste

parandamine, üliõpilaste sotsiaaltagatiste süsteemi väljakujundamine (koostöös Eesti Üliõpilaskondade Liiduga) ja loomulikult majutusküsimused ning ühiselamute olukord (koostöös Tartu Üliõpilaskülaga). Lisaks on plaanis konkreetseid projekte (käsitlavad üliõpilaste töbörsi, Tiigi 14 interneti olukord jm).

Kultuuritoimkond

Jaak Napritson, ettevõtetemajandus II a.

Semestri kultuurisündmused TUs kulumineeruvad TÜ aastapäevaballiga 1. detsembril. Koos EPMÜga korraldati mõõduvõistlus ühelinnaline rebasepidu. Semestri jooksul on veel plaanis uurida isetegevusringide ja -kollektiivide tegutsemisvõimalusi ja vajadusi ning nende tegevusele igati kaasa aidata. Üritame hoida kontakte spordikeskustega ja aidata nende planeeritud ürituste korraldamist. Koostööd ka teavet kohtadest, kus üliõpilased saavad oma koosviibimisi korraldada.

Mida uut toob alanud õppeaasta?

MTÜ Ülikooli Klubi direktor Heino Variku: Praegu käib Tartu Üliõpilaskonna projekti väljatöötamine Kalevi 24 Sõbra Maja baasil. Et sellist maja on Tartu linnale vaja, selles on TÜ ja EPMÜ rektorid ühel nõul. Palju asju jääb praegu aga rahade taha, maja on vaja kõigepealt ära osta ja siis renoveerida. Tehtud on vaid esimesed tööd – näiteks vahetatud soojatorustik, avalikke üritusi seal veel ei korraldata.

Tulemas on “Tudengisügis ’98 17.–21. novembrini, mille ettevalmist-

tused käivad juba täie hooga, koostööd tehakse kõigi Tartu linna lõbustuskohadega.

Klubi alluvuses töötab praegu viis kollektiivi, kuid ruumipuuduse all kannatab ka nende töö. Kui üliõpilaskonnast asja saab, muutub olukord kindlasti paremaks.

Ülikooli kunstide osakond, Elvi Oolo: Selle aasta suursündmus on XIII üliõpilaste laulu- ja tantsupidu Gaudeamus ’99 Vilniuses 26.–27. juunil. Kohale tuleb sõita juba jaanipäeval – 23.

juunil. Praegu on osavõtuks registreeritud end kõik TÜ kollektiivid, kuid segane on veel rahaline külg – kas üliõpilased peavad maksma ka osavõtumaksu. Vabariigi valitsuse toetus suurus pole veel teada, samuti liigub info Leedust siia väga aeglaselt. Eesti poole pealt on peadirigent Ants Sööt, puhkpilliorkestri üldjuht Harri Illak, tantsupeo üldjuht on veel lahtine äsjaste kurbade sündmuste tõttu. Lähem aeg toob siin ilmselt suuremat selgust.

Küsitles Aare Ristikivi

Erilehekülje koostas Fred Puss

Kaaskiri ülikooli territoriaal-ruumilisele arengukavale Tartu linnas

Ülikooli territoriaal-ruumilise arengukava Tartu linnas võttis ülikooli nõukogu vastu 20. detsembril 1996. Sama dokumendi järgi kuulub kava korrigeerimisele lähtuvalt ülikooli struktuurimuudatustest ja täiendavatest hoonekasutusvõimalustest.

Teadus- ja arenduskomisjon arutas 18. septembril arengukava täiendamise ja kaasajastamisega seonduvat. Komisjon pöördub ülikooli töötajate, üliõpilaste ja struktuuriüksuste poole palvega analüüsida territoriaal-ruumilise arengukava uue redaktsiooni I varianti ja teha oma ettepanekud silmas pidades muuhulgas ka alljärgnevat:

1. Kas arengukavas on vajalikul määral leidnud käsitlemist linnaruum ja seal paiknevad hooned institutsiooni funktsionaalsuse seisukohast?

* teaduskondade väljaarendamine *campus*-tena,

* haldus- ja tugistruktuuriüksuste asukohad:

raamatukogu(d), muuseumid, sööklad, kohvikud, ühiselamud, üldauditooriumid, töökojad, konverentside korraldamise kohad, külalistemaja(d) jne,

* õppe-, teadus- ja administratiivtöö ladusam korraldamine jms,

* üliõpilaste elutingimused ja toitlustamine, arvestades üliõpilaste arvu võimalikku suurenemist;

2. Kas on piisavalt arvestatud konkreetse teaduskonna jaoks vajaliku ruumilise arenguga silmas pidades tulevikuvajadusi ja ruumide detsentraliseeritud haldamise viisi?

3. Kas Tartu Ülikooli ja Tartu linna

ühised huviohjektid (nt spordibaasid, ühiselamud, muuseumid, raamatukogu, Toomemäe hooned ja kinnistud, vaba aja veetmise kohad jne) on leidnud vajalikul määral kajastamist strateegilise arengukava "Tartu 2012" kontekstis, kui Tartu on linna volikogus heakskiidu saanud visiooni järgi:

- akadeemilise elu keskus: tunnustatud ülikoolilinn, teadus ja hariduskeskus;

- innovatsiooni edendav, investeerijale huvi pakkuv, ettevõtlust ja kõrgtehnoloogilist tootmist soosiv linn;

- rahvuskultuuri säilitaja ja edendaja, kultuurikandja;

- meditsiinikeskus;

- meeldiv elupaik, tervislik, tervist edendav ja kaitsev linn;

- Emajõe-keskne turismilinn;

- riiklik kohahaldusüksus ja Eesti regionaalarengu idoloog?

4. Ootame teilt täiendavaid ettepanekuid ka ülikooli omandisse taotle-tavate hoonete kohta.

Teadus- ja arenduskomisjon palub teil saata oma arvamused ja täiendustepanekud teadus- ja arendusosakonda (ph ruum 304) hiljemalt 15. oktoobriks, et koostada territoriaal-ruumilise arengukava uue redaktsiooni II variant. E-posti aadress on uttheadus@ut.ee.

Territoriaal-ruumilise arengukava redaktsiooni I varianti saab lugeda alates 25. septembrist teadus- ja arendusosakonnas WWW-leheküljelt aadressil <http://www.ut.ee/uksed/> TeadusArendusosakond/.

Hele Everaus,
arendusprorektor, professor

Tudengina Georgia Augustas

Algus 1. lk

süsteemi ülesandeks oli tollal majanduslikult vähemkindlustatud tudengite rahaline toetamine. Tollal oli stipendiumisaajaid ca 60% üliõpilaskonnast, kuid tänaseks on see osa kahanenud 14 protsendini. Seoses Saksa ühiskonnas viimase paarikümne aasta jooksul toimunud muudatustega on majanduslikult vähekindlustatud üliõpilaste arv küll vähenenud, kuid see ei tähenda veel, et toetust vajavaid tudengeid vähem oleks.

Vaatamata suhteliselt arenenud sotsiaalsete tagatiste süsteemile näeb keskmine Saksa tudeng tuleviku tunduvalt tumedamates värvides kui tema Eesti ametivend. Viimase aastakümne jooksul pidevalt paistunud tööpuudus on värske üliõpilõpetajate jaoks tõeliseks probleemiks ning seetõttu püüavad tudengid oma ülikooliaega venitada nii pikaks kui võimalik. Nii näiteks on Saksamaa ülikoolides nominaalne õppeaeg 8 - 12 semestrit, kuid mul oli võimalus näha ka 24. semestri tudengit, kes lootis veel paar aastat *alma mater*-i kaitsva tiiva all oma stuudiumi jätkata. Seetõttu pole ka ime, et Saksa üliõpilase keskmine vanus on koguni 27 aastat. Tung ülikoolidesse on suur ning seetõttu on välja kujunenud nn massiülikooli süsteem, kus igal noorel võimalus oma õpinguid piisavalt vabalt kujundada, kuid kus õpilase ja õpetaja kontaktid peaaegu olematuks on kahanenud.

Kindlasti on ülikoolilinnas Göttingeni iseloomustavaks märksõnak

aktiivne tudengielu.

Lisaks õpikuvirnade läbilugemisele ja loengusaalis istumisele on võimalik osa võtta erinevate klubide ning ühingute

tegemistest. Väga populaarseks ajaviiteks on kujunenud erinevates teatritruppides mängimine. Lisaks kolmele suuremale teatritele eksisteerivad ka mitmed väiksemad initsiatiivgrupid. Soojadel suveõhtudel avavad vanalinnas õhtuti ukseid kümned väikesed *studentenkneipe*-d, kus pärast kella kümnet on enamasti juba raske istumiskohta leida. Kõik see kokku annab Göttingenile omase tudengielu õhkkonna, kus nii edukas õppimine kui ka vaba aja veetmine igati korda lähevad.

Iga aastaga on tihenunud kontaktid Eesti ja Saksamaa ülikoolide vahel ning Tartu ja Göttingeni ülikoolide vahelised sidemed pole siin mingiks erandiks. Kaugele ajaloosse ulatuvad kontaktid viisid 1989. aastal Göttingeni ja Tartu ülikoolide vahelise koostöölepinguni. Ka tänapäeval võib Göttingenis õppides kohata meie ülikooli tudengeid, kes osa oma õpingutest Saksamaal on otsustanud veeta. Kahtlemata on selline kogemus ainulaadne ning seetõttu soovitsin igatihele, kel plaanis kunagi Saksamaale õppima minna - miks mitte kasvõi Göttingeni.

Anno Aedmaa,
õigusteaduse 3. aasta üliõpilane

acta diurna

SEL NÄDALAL

- 23. sept toimus ajaloo muuseumis TÜ audoktori, endise Taani riigiarhivaari dr phil Vello Helki juubelikogumiku esitus.
- 24. sept oli Raadi kalmistul ülikooli mälestuspäev akadeemilise pere lahkunud liikmetele.
- 24. - 25. sept on raamatukogus Eesti Akadeemilise Naiste Ühingu diskussioonikonverents "Eesti rahvuse püsimine - noor perekond ja laps arenevas Eestis".
- 24. - 25. sept toimub nõukogu saalis seminar "Inimene ja keel". Korraldaja vene keele õppetool.
- 25. sept kl 14.15 algab Tiigi 78 arutelu teemal "Psühholoogia

aineprogramm
tutes".

õpetajakooli-

TULEVAL NÄDALAL

- 30. sept kl 16.15 on ÕESI 1150. koosolekul Ott Kursi ettekanne "Õpetatud Eesti Selts ja etnoste uurimine".
- Samal päeval on ülikooli kunstimuuseumis ajaloo ajakirja KLEIO 100. numbri esitus.
- 1.-2. okt on Türi ja Pärnu Kolledžite tudengite orientatsiooni päevad ülikoolis.
- 1.- 4. okt toimub Pärnus V Põh-jamaade ja Baltikumi ühiskonverents "Global-Local Interplay in the Baltic Sea Region".

stipendium

DAAD! DAAD! DAAD!

DAADi Põhjamaade osakonna juhataja dr Thomas Prahl tutvustab kõiki DAADi poolt eestlastele pakutavaid stipendiumide taotlemise võimalusi kolmapäeval, 30. septembril kell 15.15 nõukogu saalis. Ettekanne on saksa keeles. Kõik huvilised on oodatud kuulama ja küsimusi esitama.

Saksa keele konsultatsioon DAADi

stipendiumi taotlejatele toimub 30. septembril kell 18 ph aud 102.

8. oktoobril kell 16 ja 21. oktoobril kell 16 toimub samas auditooriumis saksa keele test kõigile (v.a saksa filoloogia üliõpilased) DAADi stipendiumi taotlejatele. Testi viib läbi DAADi lektor Patricia Stuchlik.

Jaapani Valitsuse toetus

Jaapani Valitsus pakub võimalust taotleda toetust uurimisprojektide läbiviimiseks Eestis. Eelistatavalt peaks projekt olema seotud mõne majandusvaldkonnaga (näiteks turumajandusele üleminek, infrastruktuuri areng jne). Projekti finantseerimiseks tuleb kaasata kohalikke vahendeid 50% ulatuses ning selles osaleksid Jaapani eksperdid.

Taotlusi oodatakse 30. septembriks 1998 Jaapani Suursaatkonda (Harju tn 6, EE0001 Tallinn).

Küsimuste korral võib ühendust võtta Jaapani Suursaatkonnaga (tel 631 05 31).

Lea Kivi,
välissuhete talitus

info

professorite klubi

K 30. septembril kl 17 räägib ajaloo muuseumi valges saalis prof Anne Lill teemal "Vein antiikaja elus ja luules".

varia

Laste muusikaring alustab tööd Teisipäeval, 29. septembril kell 17 alustab raamatukogus (ruum 202) tööd laste muusikaring. Kokkusaamised

Esmakursuslaste VI rebastejooks Toomemäel on 30. septembril

Start peahoone eest kl 16, koguneda kl 15.30.

Osaleda saavad teaduskondade 5-liikmelised võistkonnad (sealhulgas 2 naist).

Osa võivad võtta ka teiste kõrgkoolide esmakursuslased.

Registreerimine 29. septembrini kl 10-16 spordikeskuses Jakobi 5 - 112.

Info: tel/faks 375 370.
Tiia Lillemaa

Tartu Ülikooli raamatupood soovitab:

Theodor Saar "Kihnu raamat"

"Kihnu raamat" ühendab kolme kuulsat kihnlast - metskapten Kihnu Jõnni, maalikunstnik Jaan Oadi ning õpetlast Theodor Saart. Suurepärase Kihnu tundjana kirjeldab autor saarerahva kunagist täisverelist elu, kihnlaste mere-õitu ja laevachitust, tutvustab Kihnule igiomast peremärgitava ja laseb kaasaegseil selges saare keeles pajatada lugusid Kihnu Jõnnist. Mida Theodor Saar sulega, seda Jaan Oad pintsliga - raamatus on hulk reproduktioone Oadi võrratutest saareelu kujutatavatest maalidest. Raamat on mälestussammas Theodor Saarele ja ausammas Kihnu rahvale.

TÜ Raamatupood asub Tartus, Ülikooli tn 11. Avatud E-R 9-18, L 10-16.

muuseum

näitus

Ajaloomuuseum
Toomemägi

<http://www.ut.ee/REAM/>
K-P 11-17

Info, ekskursioonide tellimine 375 671.
Ruumide üürimine: 375 675.

Kohvik on avatud kolmapäevast laupäevani 11-17.

Näitused: "Surnud õpetavad elavaid" - näitus paleopatoloogiast, "Tartu Ülikool juudi kultuuriloo", Margus Rumpi maalid "Avatud valguses".

Muuseumis on võimalik tutvuda videofilmidega ülikooli ajaloost ja tähtsündmustest: "Tartu Ülikool aastail 1919-1932", "Ülikool nõukogude okupatsiooniaastatel", "70 aastat eestikeelset ülikooli".

Kunstimuuseum
Peahoone

<http://www.ut.ee/REKL/muuseum.htm>
E-R 11-16

Info 375 348

Püsiväljapanek: skulptuurid: kreeka arhailise, klassikalise ja hellenistliku kunsti paremate tööde kipsist jäljendid.

Ekskursioonid aulasse ja kartserisse.

Zooloogiamuuseum

Vanemuise 46

<http://www.ut.ee/BGZM>
K-P 10-16

Info 375 833

Püsinäitus: lindude saali rõdul linnu-munade näitus.

Geoloogiamuuseum

Vanemuise 46

<http://www.ut.ee/BGGM/>
K-L 10-16

Info 375 839

Näitus: "Armin Öpik 100".

Botaanikaed

Lai 40

E-P 10-17

Info 432 643

Raamatukogu

E-R 10-17

Näitused: "Kooliraamat Eestis 1918-1940", "Kuulsaid sakslasi Idast", "Julius Madisson 100" (kauaaegne ajaloo õppejõud ülikoolis), Kalle Virkkilä skulptuurid (Kotka).

Raamatumuuseum

E-R 12-15

Näitus "Johannes Voldemar Veski 125", "Eestikeelsed maakaardid kuni 1940. aastani", "Kaks põlvkonda Loe-bereid Baltimaade õigusteaduses" (alates 1. okt).

Humanitaarraamatukogus

"Johannes Valgma 90".

Lahti 11-4.30

R 25. sept kl 22
KARL MADIS

T 29. sept kl 22
Õlletoas -

ans Namelass
kl23 Õõdis DJ Jaanus

K 30. sept kl 22
Vallatud 70-80ndad
DJ Ervin Hurt

N 1. okt kl 19.30-23
Tantsuklubi
A. Birnbaum ans

R 2. okt kl 22
Folk Highlights Orcestra
DJ Onu Tom

L 3. okt kl 22
Õõdis DJ Illar ja Madis
Tantsutrupp "Free 4 You"

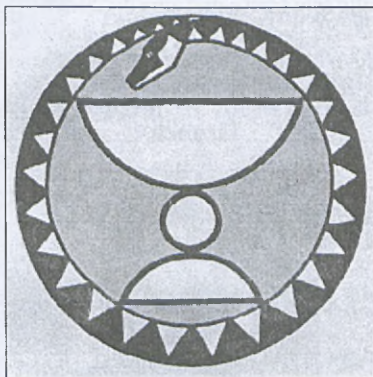
AUDITOORIUM

Nr. 30 (1943)

Reede,
2. oktoober
1998Ilmub 1948.
aastast

Hind 2 krooni

Universitas Tartuensis

Arstiteaduskonna päevad

algavad kolmapäeval, 7. oktoobril kl 9 üliõpilaste teaduskonverentsiga.

Loe arstiteaduskonna erilehekülge UT 3. lk.

TÜ Euroopa kolledži

direktoriks valiti eelmisel neljapäeval Eesti Teaduste Akadeemia välissuhete alal töötav ning TÜ külalisprofessorina loenguid pidanud Merry Bullock.

Kehakultuuriteaduskonna dekaaniks valiti prof Vahur Ööpik

Eile valis kehakultuuriteaduskond oma uueks dekaaniks spordibioloogia instituudi spordifüsioloogia professori Vahur Ööpiku.

Vahur Ööpik on sündinud 1957. aastal Juurus, lõpetanud Juuru Keskkooli 1975. ja kehakultuuriteaduskonna cum laude 1979. aastal. 1987. aastast on bioloogiadoktori kandidaat (normaalne füsioloogia).

V. Ööpik on töötanud 1981. aastast lihastalituse hormonaalregulatsiooni laboris nooremteaduri, teaduri ja vanemteadurina, spordibioloogia instituudis 1991. aastast dotsendi ja käesolevast aastast professorina.

Vahur Ööpik on abielus, peres kasvavad tütar ja poeg.

Järgmises UTs vastab uus dekaan küsimusele "Milline on teaduskond täna ja kuidas teaduskond edasi areneb?"

Mis on Ajalooline Ajakiri?

1922 - 1940 ilmus ajakirja 74 numbrit. 1941. aastal hakati selle baasil välja andma nõukogulikku Ajaloo Ajakirja, mis kolmanda numbriga järel suleti. 1989. aastast hakkas ilmuma teaduslik-populaarne ajaloo almanahh Kleio (22 numbrit), mis kandis edasi Ajaloolise Ajakirja traditsiooni. Ajalookirjanduse Sihtasutuse Kleio nõukogu otsustas ajakirja taastada ning arvestades ilmumise järjepidevust, välja anda Kleio 23. numbriga asemel Ajaloolise Ajakirja järjekorranumbriga 100.

Kolmapäeva õhtupoolikul toimus ülikooli kunstimuseumis selle esitus.

Ajakirja peatoimetaja prof Aadu Must ütles UTle, et toimetuse tahab järgida esimese Eesti Vabariigi aegset traditsiooni - anda välja nii teaduslikult täpselt kui populaarselt kirjutatud ajakirja. "Üle ühe numbriga tahame koostada temaatilise väljaande. Järgmises numbris on sõjaajaloo temaatika. Kleio arhiivi üle vaadates võib aga öelda, et selle väljaandmine andis tugeva autoriteetse kooli. Mitte kõik 80ndate lõpu autorid ei vandanud kor-

Ajalooline Ajakiri

1998
1 (100)

ralikut eestikeelset teadusteksti".

Aadu Must lisas veel, et ajakirja tegijate tuumik on alustanud Akadeemilise Ajaloo Seltsi taastamist. "7. jaanuaril tahame korraldada üle-eestilise ajaloolaste teaduskonverentsi "Eesti ajaloo-teadus III aastatuhande künnisel".

Ajalooline Ajakiri on ajaloo osakonna ajakiri, mis ilmub arhiivinduse õppetooli baasil. Tiraaž on 600 ja seda saab ka tellida.

Varje Sootak

Miks meie tervis halveneb?

Kokkuhoid tervise arvelt...

Maikuus viisid Tartu Ametiühingute Koostöökogu ja Tartu Haritlaste Liit koos Soome Ametiühingute Kesklüdigaga Tartus läbi töötajate küsitluse. Ankeedile vastanud TÜ töötajatest (571) oli 31% l tervis viimase aasta jooksul halvenenud.

Enne kui asume tulemusi interpreteerima, sõnastame tervise mõiste ja mõned

tervist kujundavad ja mõjutavad faktorid.

Tervis on organismi täieliku kehalise, vaimse ja sotsiaalse heaolu seisund, mitte ainult haiguste või kehaliste defektide puudumine. Tegemist on seega ühe interdistsiplinaarse valdkonnaga.

Meie tervise kujunemisel on teadlaste arvates pärilikkuse osakaal 20%, eluviisi osakaal 50%, keskkonna ja arstiabi osakaal vastavalt 20% ja 10%.

Rahvastiku tervist mõjutavad koostoidumeres sotsiaalne ja majanduslik olukord ning psühholoogilised mõjurid (30% ulatuses), käitumuslikud harjumused (50% ulatuses), keskkond (10% ulatuses) ja tervishoiuteenuste kvaliteet ja kättesaadavus (10% ulatuses). Seega on suurima kaaluga meie käitumuslikud harjumused, mis seotud ühiskonna väärtushinnangute ja -hoiakutega.

Rahva hea tervise tagamiseks eeltingimusteks on sotsiaalsed ja majanduslikud tingimused. See, et oleme vabad ja puudub sõjaohi. Kui meil on piisavalt täisväärtuslikku toitu, ohutud elu- ja töötingimused. Meil on lähedased suhted teistega ja rahuldav ühiskondlik roll. Tähtsaks tuleb pidada ka võimalusi hariduse omandamiseks ja isiklikuks arenguks, rahuldust pakkuvat ja tasuvat tööd. Sissetulekud peaksid katma meie põhivajadused ja vältima vaesust. Väheoluliseks ei saa pidada sotsiaalse õigluse ja teenuste võrdse kätte-

saadavuse vajadust.

Milline peaks olema

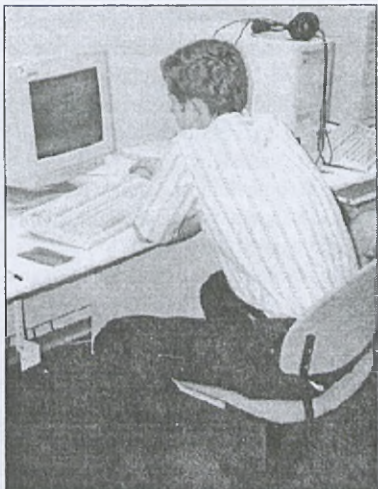
riigi ja omavalitsuste osa

inimeste tervise tagamisel?

Meile kõigile peaks võimaldatama keskkonnasõbralikke ja tervislikke elutingimusi. Ohutut keskkonda, milles vähe keemilisi, füüsikalisi ja bioloogilisi saasteid. Muidugi ka ohutut toitu ja ohutuid-kahjutuid töötingimusi. Meie peaksid olema kättesaadavad tervistavate teenused (üritused). Kuid vähem tähtsad pole ka tervist kahjustavate käitumisviiside reguleerimised (suitsetamine, alkohol, ravimid, narkomaania).

Järgnevalt esitame valitsuses heaks kiidetud tervisepoliitika põhieesmärgid:

- inimeste tervise väärtustamine kui üks riigi peamisi prioriteete,
- elanike tervise parandamine ja elukvaliteedi tõstmine (kaasneb ka individuaalne vastutus),
- riigi ja omavalitsuste sihipärane tegevus eesmärkide saavutamiseks.

□ Kes seisab hea selle eest, et meie tervis arvuti taga ei kahjustuks?

Millises valguses paistavad nüüd uuringu

"Aga mina arvan, et..."

571 vastaja arvamused, kui arvestada kõike eelpoolmainitud.

Küsitlusega selgus, et ligi 31% töötajatest on tervis viimase aasta jooksul halvenenud. Ülikooli struktuuriüksuste kaupa kõikus see 50%st sotsiaal- ja majandusteaduskonnas 17%ni matemaatikateaduskonnas. Arstiteaduskonnas, mille töötajaid võiksime pidada tervise asjatundjateks ja seega nende vastuseid objektiivseks, oli tervis halvenenud 27%l vastanutest. Raamatukogus aga oli selliseid töötajaid 37%. Muide, tervislik raamatukogu annaks meile kohe 1/3 ulatuses vähem halveneva tervisega töötajaid. Tervis on viimase aasta jooksul enam halvenenud juhatajatel, töölistel, teenistujatel ja raamatukoguhoidjatel. Nendest vähem halvenenud tervisega rühma kuulusid professorid, laborandid, dotsendid ja assistendid. Kõige vähem oli tervis halvenenud lektoritel ja teaduritel.

Siinkohal oleks otstarbekas tervisehinnangute taustal jälgida ka respondentide arvamusel töötingimuste kohta ülikoolis.

Peaaegu iga seitsmes vastaja hindas oma töötingimusi halvaks. Neist omakorda 20% oli ka tervis halvenenud. Remondid käivad ja töötingimused peaksid lähiajal paranema paljudel töötajatel. Aga võta näpust! Seni on osa renoveerimisi jäetud õppetöö ajale, millel oluliselt häiritakse töötajaid (tolm, müra, värvilõhn).

Selgituseks lisame tabeli, kus on esitatud viimase aasta jooksul halvenenud tervisega töötajate (31%) hinnangud neid häirivaid töötingimuste:

Järg 4. lk

stipendium

TÜ Raefondi preemiate konkurss

TÜ Raefondi on asutanud 1997. aastal Tartu linnavalitsus eesmärgiga toetada Tartust pärit üliõpilasi ning Tartuga seotud teadus-, õppe- ja arendustööd. Raefondi preemiaid makstakse TÜ õppejõudude, üliõpilaste ja töötajate premeerimiseks Tartu linna ajalugu, haldust, infrastruktuuri ja huve käsitlevate silmapaistvate teadus-, õppe- ja arendustöö tulemuste eest, samuti samasuunalise teadus- ja õppetegevuse arendamise eest.

Täiendavat infot saab TÜ Sihtasutusest, tel 375852, e-post sihtasutus@ut.ee
<http://www.ut.ee/sihtasutus/>

TÜ Raefondi stipendiumite konkurss

Raefondi on asutanud 1997. aastal Tartu linnavalitsus eesmärgiga toetada Tartust pärit üliõpilasi ning Tartuga seotud teadus-, õppe- ja arendustööd. Raefondi stipendiume makstakse Tartust pärit üliõpilastele eduka õppetöö toetuseks.

Käesoleval aastal antakse välja kümme 10 000 krooni suurust stipendiumi lähtudes põhimõttest: üks teaduskond – üks stipendium. Stipendiumi võib taotleda alates kolmandast semestrist.

Stipendiumi määramisel võetakse aluseks üliõpilase õppeedukus, aga ka

Käesoleval aastal antakse välja preemiaid 50 000 krooni ulatuses.

Taotlused preemia määramiseks tuleb esitada ülikooli kantseleisse (peahoone ruum 207) 1. novembriks. Taotlusblanketid on saadaval kantseleis. Taotlusele tuleb lisada 1 eksemplar või koopia uurimusest ning soovitud teaduskonnast või instituudist/osakonnast.

Preemiad antakse välja detsembri alguses.

tegevus, mis on seotud Tartu linna ja ülikooliga väljaspool õppetööd.

Kandideerijatel palume esitada ülikooli kantseleisse (peahoone, ruum 207) 1. novembriks järgmised dokumendid:

- stipendiumitaotlus (vorm saadaval ülikooli kantseleis) koos ülevaatega erialasest ja ühiskondlikust tegevusest,
- juhendava õppejõu soovitus,
- dekanaadis kinnitatud väljavõte õpinguraamatust.

Stipendiumid antakse välja detsembri alguses.

Täiendavat infot saab TÜ Sihtasutusest, tel 375852, e-post sihtasutus@ut.ee
<http://www.ut.ee/sihtasutus/>

TARTU ÜLIKOOI SIHTASUTUS
TARTU UNIVERSITY FOUNDATION

ARSTITEADUSKONNA PÄEV

7. – 9. oktoobrini toimuvad juba traditsiooniks saanud arstiteaduskonna päevad. Eelnevatel aastatel toimunud kahepäevane üritus on kasvanud kolmepäevaseks, kuna esmakordselt on ürituste kavva arvatud ka sugugi mitte esimest aastat toimuv üliõpilaste teaduskonverents. See algab kolmapäeval.

Reedel algab arstiteaduskonna nõukogu ja Eesti arstiteaduse nõukogu ühisistung "Tuberkuloosi haigestumine ja selle vähendamise võimalused Eestis".

Teaduskonna päevad lõpevad aktusega, kuhu on kutsutud ka rektor Jaak Aaviksoo ning sotsiaalminister Tiit Aro. Dekaan prof Ants Peetsalu teeb ülevaate teaduskonna arengust ning muudatustest ja tänavaaastase akadeemilise loengu "Tserebraalparalüüs – muut või tegelikkus?" peab prof Tiina Talvik.

Antakse kätte ka arstiteaduskonna medalid ja magistridiplomid ning autasustatakse mõlema teaduskonverentsi parimate tööde autoreid.

Üliõpilaste teaduskonverents

Iga aasta oktoobris toimuvad arstiteaduskonna päevad, mille keskseks ürituseks on teaduslik konverents. 1996. ja 1997. aastal on samal ajal toimunud ka üliõpilaste teaduslik konverents, mis siiani ei olnud päevade ametlikku programmi lülitatud. Et üliõpilaskonverentsi tööde tase on pidevalt tõusnud, otsustati see programmi avatüritusena korraldada.

Konverents toimub Maarjamõisa Perearstikeskuse konverentsisaalis (Puusepa tn 1A) ja algab kell 9.

Ettekandmisele tuleb 13 tööd väga erinevatest meditsiini valdkondadest. Orienteeruvalt peaks konverents kestma kella 14ni. Ettekandmisele tulevate teesidega ja kavaga saab tutvuda internetis aadressil <http://www.ut.ee/~jamo/Konverents98/>. Alati on üliõpilaste poolt ettekanud tööd retsenseeritud ning parimad neist auhinnatud. Sel aastal on üliõpilaskonverentsil ning õppejõudude ja teadurite konverentsil ühised retsenendid, et tagada võimalikult erapooletu ja asjatundlik hinnang. Üliõpilaste tööde hindamise

juures on oluline: teema teaduslik aktuaalsus ja töö rakenduslik tähendus, töö meditsiiniline külg, ettekande (demomaterjalid jms) kvaliteet, ettekandja esinemine.

Konverentsi senised korraldajad on olnud Eesti Arstiteadusüliõpilaste Seltsi koostöös arstiteaduskonnaga, ja seda ka käesoleval aastal. Lisandunud on nii mõnedki sponsorid, tänu kellele on tehtud teadustööd võimalik väärikalt autasustada.

Konverentsi vastutav korraldaja Jarno Habicht

Reno Hekkonensi foto

□ "Mis saab meditsiiniajaloo seisukohast unikaalsest vanast anatoomikumist ja samuti ka uuest anatoomikumist," küsib Akadeemilise Muinsuskaitse Seltsi esimees Tullio Ilomets.

Eelkõige kvaliteetne arstiõpe

Intervjuu dekaani prof Ants Peetsaluga

Millal alustatakse õppetööd biomeedikumis?

Kui kõik normaalselt kulgeb, siis uues biomeedikumis algab õppetöö 1999. aasta sügissemestri algul.

Milline on vana anatoomikumi saatus?

Vana anatoomikumi saatus tuleb ülikoolis arutluse alla lähinädalate jooksul. Arstiteaduskond ilmselt loobub sellest seoses biomeedikumi valmimisega.

Millest on arstiteaduskonnal kõige suurem puudus?

Motivatsiooni vähenemine saada õppejõuks arstiteaduskonnas. Õppe-õudus sõltub vastuvõetud üliõpilaste tasemest, õppejõudude kvalifikatsioonist ja õpetamise tingimustest. Õigustatult nõutakse õppejõult Euroopa tasemel õpetamist ja teaduse tegemist, mis väljendub teadusartiklite publitseerimises eelretsenseeritavates erialajakirjades. See kõik nõuab aga pidevat ja sageli ülemäära tööd, enamik õppejõude seda ka teeb. Selle töö kompensatsioon palga näol on aga vähem kui tagasihoidlik. Mis puudutab õpetamistingimusi, siis uue biomeedikumi valmimisega peaks arstiteaduskonna atraktiivsus tõusma.

Kas Teie arvates peaks kehtestama õppemaksu?

Arvan, et lähitulevikus ei peaks seda kehtestatama.

Kas õppemaks lahendaks õppejõudude alatasustamise probleemi?

Vaevalt, et see lahendaks.

Mis on Teie arvates viimaste aastate õppeõuduse languse põhjuseks?

Üliõpilaste väljalangevus on tõesti suurenenud. Ilmselt on põhjusi mitu: üks põhjus on üliõpilaste materiaalne olukord. Paljud töötavad õppimise kõrvalt, mistõttu õppimine kannatab. Õp-

pimise ajal muutub ka motivatsioon. Arstiõpe on raske ja kestab kaua ning õpetamisel materiaalne heaolu ja positsioon ühiskonnas, nagu see on teistes riikides, ei ole meil garanteeritud. Mitmetel teistel erialadel on see palju helgem, kui nii võib öelda.

Mõned ei ole aru saanud, et arstiteaduskonnas on õppekorraldus kursusesüsteemis ja sisuliselt põhimõttel lihtsamast keerulisemaks. See tähendab, et kui eelnevad eksamid on tegemata, siis järgmisele kursusele ei saa. Nad ei saa lihtsalt õppimisega hakkama. Ja on ka teisi põhjusi.

Kas eksmatrikuleerimine on lahendus?

Eksmatrikuleerimine ei ole lahendus, kuid korrastab oluliselt õppekorraldust.

Kas ühtite üliõpilaste arvamus, et kuni 6 ainepunkti ulatuses lubatavad vabaained piiravad õppimisvõimalusi?

Meie jaoks on probleem ajas ja rahas,

mis kulutatakse ainult seal, mis on tingitud arstiõppe õppekava omapärast. Arstiteaduskonna ülesanne on garanteerida eelkõige kvaliteetne arstiõpe. Kui üliõpilased valivad vabaaineid nii, nagu see on ette nähtud bakalaureuseõppes, siis peaksime ajaliselt arstide põhiõpet pikendama. Riik finantseerib ainult ühe õppekava. Arstide ettevalmistusks on kuue aasta jooksul 240 AP-d ja sellest ainult 6 on vabaainete jaoks. Seetõttu ei ole meil õppekavades võimalik suurendada vabaainete osakaalu. Kui vabaainete õpetamine oleks tasuta, siis oleks lahendus olemas.

Kelle nõuannet võtab dekaan kuulda?

Dekaan kuulab üldiselt ära kõik nõuanded ja teeb otsused vastavalt ülikooli põhikirjale ja arstiteaduskonna põhimäärusele ning arengukavale. Kuna arstiteaduskonna juhtimine on muutunud ja muutub järjest keerulisemaks, siis on vaja luua mitmeid nõuandvaid komisjone, et dekaani või teaduskonna nõukogu lõpptõttused optimaalsed oleksid.

Kuidas taastub dekaan väsitavast tööpäevast?

Ega siin kerget imeretsepti pole. Peale tööpäeva lõppu olen koos perega. Et järgneval päeval vormis olla, on oluline normaalne uni.

Küsis Kadri Putnik

Organiseeritult on lihtsam

Eesti Arstiteadusüliõpilaste Selts

Eesti Arstiteadusüliõpilaste Selts on arstiteaduse eriala üliõpilasi koondav vabatahtlik selts.

Selts on asutatud 1991. aastal, võitlemaks vene vägedesse värbamise vastu. Täna on seltsi prioriteetid muutunud. Peamised tegevussuunad on üliõpilaste välisvahetuse, teaduskonverentside ja seminaride korraldamine, igakülgse informatsiooni vahendamine üliõpilaste ja dekanadi vahel ning seltsielu korraldamine.

EAÜS kuulub sama laadi rahvusvahelise arstiteadusüliõpilasi ühendavasse organisatsiooni IFMSA (International Federation of Medical Students Association) ja osaleb mitmes huvitavas projektis koostöös WHO,

UNESCO ja UNICEFiga, mis enamasti haaravad kolmanda maailma riike.

Selle aasta veebruaris ja juulis toimusid talve- ja suveseminar, kus käsitletud teemade ring (raha ja eetika meditsiinis, suhtlemine patsiendiga ning toimetulek iseseisvusega) on praegu kahjuks meie akadeemilisest õppeplaanist välja jäänud.

Üliõpilaste teadustöösse kaasamine on tähtis enesetäiendamise seisukohalt ning arstiteaduskonna päevade raames toimuv teaduskonverents annab võimaluse oma kogemused ja tarkused teistelegi avaldada. Loodame, et IFMSA raames saame saata meie tudengeid ka mujale maailma teadustööde tegema.

IFMSA egiidi all toimuvad igasugused välisvahetused annavad võimaluse praktiseerida peale Euroopa riikide ka mujal.

Seltsielu üritustena tuleks ära märkida korvpallturniiri, kevad-

piknikku, karnevali, ühist leheriisumist sügisel ning kindlasti ka talve- ja suveseminari.

Kuivõrd seltsi tegevus aina laieneb, siis on kõik aktiivsed ja teotahelised üliõpilased alati meie sekka oodatud. Usun, et organiseeritult on tunduvalt lihtsam probleeme lahendada ning samas ka püstitatud eesmärged saavutada. Üliõpilased saavad palju enda ja teiste heaks tcha, peab vaid tahtmist ja pealehakkamist olemas.

Birgit Volmer, EAÜSi president, stud med IV

Arstiteaduskonna erilehekülje koostas Kadri Putnik, stud med IV.

Kliinikumi Leht

Tartu Ülikooli Kliinikumi veeleht 1/1 septembr 1998

1. septembril ilmus kliinikumi 4-leheküljelise ajalehe esimene number.

Kliinikumi direktor Jaanus Pikani ütleb avakirjutises: "Inimesed saavad asju tcha hästi siis, kui nad on mo-

tiveeritud ja teadlikud sellest, mida nad teevad. Aluseks, mis neil võimaldab asju hästi tcha ja olla oma tegevusest teadlik, on informatsioon".

Kord kuus ilmuv ajaleht jõuab oma lugejani raviarstide sekretäre kaudu.

Mis on uut personaliosakonnas?

Uus personali- ja palgaarvestussüsteem käivitumas

Ülikooli iga töötajat puudutab isiklikult, et tema palk oleks õigel ajal ja õigesti arvestatud ning pangaarvele laekunud. Selles vallas on võrreldes paari-kolme aasta taguse olukorraga märgatav edasiminek.

Samas on personali- ja palgaarvestuse kõõgipool kaasaegse infotehnoloogia vaatekohast iganenud. Ülikoolile riigihankekonkursi tulemusel ostetud majandusinfosüsteemis Concorde XAL on ka personali- ja palgaarvestuse moodul, mille juurutamine ongi praegu personali- ja rahandusosakonnas käsil. Personaliarvestus on käivitunud alates 1. septembrist, palgaarvestus peaks rakenduma osaliselt 1. oktoobrist, täies mahus 1. novembrist.

Mis siis paremaks muutub? Andmete adekvaatsuse vaatekohast see, et enam ei toimu andmete ühesuunaline edastamine personaliaandmebaasist palgaarvestusse ja sealt pearaamatu süsteemi. Kuna kogu süsteem on üks ja seesama, siis kasutatakse sama andmebaasi, koode jne. Kui kõik laabub edukalt, siis ei tohiks juurutamisel ükski töötaja tunda, et midagi on tema palga arvestamisel muutunud. Igatahes andmed töötajate ja nende palgaarvestuse ning eelarve kasutamise kohta ülikoolis saavad olema ühtsed.

Midagi muutub ka palgaarvestuse sisemises korralduses. Töötajate palgan avansipole (20. kuupäeva palgaosa) arvestus muutub ökonoomsemaks. Hiljemalt sel kuupäeval peaks pangaarvele laekuma edaspidi kindel summa, mis on automaatselt arvestatult sajalisten ümardatud 35% (ilma maksudeta) töötaja kuupalgast. Palga avansipole suurust saab töötaja soovil korral korigeerida, milleks tuleb esitada vastav avaldus palgaarvestusse (Jakobi 4, tuba 207).

Palga avansipole arvestab palgasüsteem tingimused, et töötaja on enne 20. kuupäeva töötanud vähemalt 10 tööpäeva. Seetõttu ja edaspidi muutuva

ravikindlustuse väljamaksetega seoses on väga oluline, et allüksuse juht teataks palgaarvestusse viivitamatult töötaja puudumisest haiguse tõttu.

Uus personali- ja palgaarvestus kasutab samu finantsallikate koode kui tsentralne raamatupidamine. Tedaolevalt on rahandusosakond neid koode tutvustanud finantsallika käsutajatele teaduskondades ning haldus- ja tugistruktuuris. Palume edaspidi selge arusaamise eesmärgil palgaväljamaksete esildiste juures kasutada ühtseid finantsallika tähtsusi (koode).

Töötajate omavaheline tööjaotus personaliosakonnas on muutunud. Seda oleks kasulik teada neil, kel praegu või edaspidi töölepinguga seotud toimingud (töölepingu sõlmimine, tingimuste muutmine, peatamine, lõpetamine) käsil. Personaliarvestuse grupis teenindavad teid: Anu Kallip (vaneminspektor, tel 5144) - FK, KK, haldusdirektori vastutusala töötajad; Kaisi Karm (personaliarvestuse spetsialist, tel 5146) - MJ, MT, SO, rektori ja prorektorite tegevusvaldkonna töötajad; Kiira Polin (vaneminspektor, tel 5143) - US, OI, AR, FL, BG töötajad.

Järgneb

Leelo Muru, personaliosakonna juhataja

Miks meie tervis halveneb?

Algus 1. lk

Tervist mõjutavad faktorid, mis häirisid vastanuid	P
Tervise halvenemine	0.000
Viimasel ajal halvenenud ülemuse-alluva suhted	0.000
Töökoha puudumine	0.000
Bioloogilised materjalid, mikroorganismid	0.002
Oht töökohtale	0.015
Halvad töötingimused	0.019
Valgustus	0.025

Tähtis oleks kontrollida ja parandada valgustust halveneva tervisega vastanute (36%) töökohtadel. Igal viiendal halvenenud tervisega vastanul on ka töötingimused halvenenud. 39% neist aga näeb ohtu oma töökohtale. Kui vastanute tervikuna (nii hea kui halva tervisega) 8% puudus oma töökoht (töölaud), siis halvenenud tervisega respondentide osas puudus töölaud (töökoht) koguni 36%, mis komplitseerib nende olukorda veelgi.

Bioloogiliste materjalide, mikroorganismidega kokkupuutuvatel töötajatel oli tervis halvenenud koguni 70%. Kas neid töötajaid aitaks töökohta vahetus?

Tolm häiris igat viiendat vastajat, kellest omakorda 41% oli tervis halvenenud. Kas meie töökohtal koristatakse iga päev või kord nädalas?

Äärmiselt oluliseks tuleb pidada ülemuse-alluva vahelisi häid suhteid. Tegelikult aga on suhted halvenenud enam kui igal kuundal vastanul. Neist omakorda 52% oli ka tervis halvemaks läinud. Me ei saa jätta arvestamata

psühho-sotsiaalseid tervist mõjutavaid tegureid. Jäigastunud pingelised suhted halvendavad nii alluvate kui ka juhtide tervist. Ülikoolil oleks soovitatav mõelda tervisetehniste loomisele oma töötajate heaks.

Kolmandik vastanutest näeb ohtu oma töökohtale. Neist omakorda 41% on tervis aastaga halvenenud. Tähtis oleks ülikoolis luua ohus olevate töökohtade nimekiri ja võimalikud töötajasõbralikud lahendusvariandid. Selles valdkonnas peaksid tegutsema professionaalsed suhtekorraldajad. Töötajatele peaksime võimaldama oma usaldusarsti. Ametiühing võiks luua oma liikmetele haigekassa, töötukassa ning tööstõrvi, aitamaks liikmetel vajadusel töökohta vahetada.

Meie tervis (rahva tervis) on muutuv suurus - see on protsess, nähtus. Me saame seda arendada, juurde luua, aga ka halvendada ja vähendada. Tervise pealt kokku hoides kaotame rahvaarvu.

Alar Sepp
Aleksander Jakobson
Aavo Ennok

acta diurna

SEL NÄDALAL

1. oktoobril
 - Raamatukogu raamatumuuseumis avati Läti Akadeemilise Raamatukogu näitus "Kaks põlvkonda Loeberid Baltimaade õigusteaduses".
 - Kehakultuuriteaduskonna nõukogu valiti uueks dekaaniks prof Vahur Ööpik.
 - Ajaloo osakond ja arhiivinduse õpetool eesotsas prof Aadu Mustaga esitlesid ülikooli kunstimuuseumis Ajaloolise Ajakirja sajandat numbrit.
 - 1. - 4. oktoobrini toimub Pärnus V rahvusvaheline konverents "Global-Local Interplay in the Baltic Sea Region".

TULEVAL NÄDALAL

4. - 7. oktoobrini toimub Eesti Võrdleva Kirjandusteaduse Assotsiatsiooni II rahvusvaheline konverents "Maailmaluule postmodernisel ajastul".
6. oktoobril on arstiteaduskonna taastusravi erialapäev Pärnu AS Pärnu Mudaravi konverentsisaalis.
7. oktoobril avatakse Kuressaares näitus "Tartu Ülikooli arstiteadus 19. sajandil ida ja lääne vahel".
8. oktoobril on ettekandepäev ja näituse "Epistolae autographae. Kirjavahetused ja -kollektsioonid" avamine raamatukogu raamatumuuseumis.

stipendium

Ants ja Maria Silvere ning Sigfried Panti mälestusstipendiumi konkurss

Ants ja Maria Silvere ning Sigfried Panti mälestusstipendiumi asutas TÜ auliige Laine Silvere-Pant 1995. aastal oma vanemate ja abikaasa mälestusks majanduslikku abi vajavate eesti soost üliõpilaste ja edasiõppijate toetuseks (ka välismaal õppimiseks).

Stipendiumi võivad taotleda TÜ kõikide teaduskondade magistrandid ja doktorandid. Otsuse stipendiumite arvu ja suuruse kohta teeb komisjon koos TÜ Fondiga Kanadas.

Kandideerijatel palume esitada kantseleisse (peahoone, ruum 207) 1. det-

Täiendavat infot saab TÜ Sihtasutusest,
tel 375852, e-post sihtasutus@ut.ee
<http://www.ut.ee/sihtasutus/>

sembriks järgmised dokumendid:

- stipendiumitaotlus (vorm saadaval ülikooli kantseleis),
- ülevaade erialasest ja ühiskondlikust tegevusest ning eesmärkidest, samuti oma majanduslikust olukorrast,
- välismaal õppimist jätkajatel õppekava valitud ülikoolis,
- juhendava õppejõu soovitus,
- dekanaadis kinnitatud väljavõte õpinguraamatust.

Stipendiumid antakse üle kevademestri alguses.

sport

Algab üliõpilaste spordihoaaeg

Sügissemestril korraldatakse Eesti üliõpilaste meistrivõistlused 7 spordialal, lisaks harrastajate korvpallivõistlused.

Registreerimine on alanud korvpalli ja võrkpalli meistriliiga võistkondadele. Tähtaeg - 2. oktoober saabki täis. Osaleda saavad õppeasutuste esindusvõistkonnad, ühest koolist ka mitu. Üliõpilastest tippmängijatele on tänavused võistlused olulised, sest nii korv- kui võrkpallis koostatakse järgmise aasta universiaadvõistkonnad mõlemas mänguviisis tänavuste meistrivõistluste põhjal. Finaalmängud on TÜ spordihoone võrkpallis 7. novembril ja korvpallis 8. novembril.

Veelgi varem - 1. novembril peetakse üliõpilaste meistrivõistlused judos (Tähtvere judohallis). Registreerimine on 23. oktoobrini. Kuivõrd judo kuulub esmakordselt universiaadi kavva, siis eeloleval suvel Mallorcale üritajad peavad endid

näitama Eesti üliõpilasvõistlustel.

Meistrivõistlused maadluses on 14. novembril EPMÜ spordihoones (registr 5. nov), samal päeval ka lauatennises TTÜ spordihoones (registr 30. okt) ja 15. novembril karates TÜ spordihoones (registr 30 okt). Põrandapalli meistrivõistlused on planeeritud 12. detsembrile Kristiine spordihoones.

Harrastajate korvpalliturniiri alagrupid alustavad juba 26. oktoobril. Registreerimise tähtaeg on 16. okt. Osaleda saavad suvalised, kuid ühe õppeasutuse üliõpilastest koosnevad teaduskondade, kursuste, ühiselamute, endise kooli vilistlaste jms võistkonnad.

Info Eesti Akadeemilisest Spordiliidust (Jakobi 5-218, tel 434 790), TÜ spordikeskusest või ülikooli spordiklubist.

Eesti Akadeemiline Spordiliit

TÜ üliõpilased esinesid edukalt üliõpilaste MMil Zagrebis!

25. - 27. septembrini toimusid Horvaatia, Zagrebis V üliõpilaste maailmameistrivõistlused sõudmises. Paarisaeruliste kahapaatide arvestuses võitsid pronksmedalid TÜ kehakultuuriteaduskonna üliõpilane Tõnu Endrekson ja Tallinna Kõrgemas Tehnikakoolis õppiv Silver Sonntak. Roolijata neljaste hulgas saavu-

tas TÜ - EPMÜ ühispaatkond koosseisus Kaido Reivelt (TÜ), Priit Tamm, Tairo Talvis ja Tanel Häidkind (EPMÜ) 8. koha. Meeste kergekaalu ühepaadil oli Priit Purge (TÜ) 10. Õnnitleme!

Kairis Leinus,
Eesti Akadeemilise Spordiliidu peasekretär

Tartu Ülikooli raamatupood soovitab:

David Hughes "Tema ise ja muud loomad"

David Hughesi ja tuntud kirjaniku Gerald Durrelli sõprus kestis nelikümmend aastat. Hughesi meelest on Durrell keeruline, lahke, mitmetahuline, lõbus ja vastupanematu isiksus. Ükski kirjapandud portree ei või Durrelli paremini iseloomustada kui

ta enda raamatud. Käesolev raamat on täis Durrelli lopsakat kõnepruuki, ta perekonna ja tuttavate arvamused annavad pildile sügavust. Siin on parasjagu Gerry jõulist isiksust, üksolu loodusega ja tema nalju.

TÜ Raamatupood asub Tartus, Üli-
kooli tn 11. Avatud E-R 9-18, L 10-16.

info

väitekiri

7. oktoobril kl 10.15 kaitseb Vane-
muise 46 ZH aud 301 Olavi Kurina
doktoritööd "Fungus gnats in Estonia
(Diptera: Bolitophilidae, Keroplatidae,
Macroceridae, Ditomiyidae, Diadocidi-
idae, Mycetophilidae)".

loeng

Prof Richard Lynni (Director of the
Ulster Institute for Social Research Col-
eraine, Northern Ireland) loeng "Eugen-
ics - Past, Present and Future" on kol-
mapäeval, 7. oktoobril kell 10-12 ph aud
102. Kõik huvilised on oodatud!

Haigekassakaardid!

Personaliosakonda on saabunud uus
partii haigekassa magnetkaarte. Per-
sonaliosakonnast saab need kätte 29.
septembrist 2. oktoobrini kl 8 - 17ni.

Kaartide vahetamine toimub allük-
suse juhi volituse alusel üksuse esinda-
jale. Volitusega peab kaasas olema
tähestikuline nimekiri inimestest, kelle
kaarte vahetama tullakse.

Taastusravi- huvilistele!

TÜ Pärnu kolledž korraldab TAASTUS-
RAVI ERIALA PÄEVA. Üritus toimub
teisipäeval, 6. oktoobril Pärnus AS Pärnu
Mudaravi konverentsisaalis (Säase 7) kl 11.

Üritus on suunatud erialal praktiseeri-
jatele ning kuurordi- ja hooldusasutuste
juhtidele, samuti üld- ja perearstidele,
ravikehakultuuri spetsialistidele ning
kõigile, kes tunnevad huvi eriala aren-
damise ja selle omandamise võimaluste
vastu kõigis õppevormides.

10.30 - 11.15 osalejate saabumine ja re-
gistreerimine;

11.15 - 11.30 avamine, TÜ Pärnu kolledži
tutvustus;

11.30 - 12 "Laste taastusravi problee-
mid Eestis" (res Tiina Tammik, TÜ spor-
dimeditiini ja taastusravi kliinik);

12 - 12.30 "Liikumisravi eriala spetsia-
listide koolitamine Eestis ja mujal"
(mag Priit Eelmäe, TÜ spordibioloogia
instituut, lektor (liikumisravi));

12.45 - 13.15 "Kuurordiasutuste roll
taastusravis" (Anneli Nikitina, Pärnu
Kurortoloogia ja Taastusravi Instituut,
teadur);

13.15 - 13.45 "Eesti füsioteraapia hetke-
seisund ja erialaliidu osa eriala kujun-
damisel" (Margus Mustimets, füsiotera-
peut, Eesti Liikumisravi Liidu president).

Osavõtt on vaba, kuid soovitatav on eelnev
registreerimine allpool toodud koordinaa-
tidel.

Arvi Kuura, projektijuht
TÜ Pärnu kolledž
Lembitu 1A EE3600 Pärnu
telefon ja faks (244) 37 131
e-post typk@pamu.ee

Täna R 2. okt
kl 21 -
ans FOLK
HIGHLIGHT
ORCHESTRA
DJ Onu Tom

T 6. okt kl 21 - ÕLLETOA LIVE
kl 23 Öödisko DJ Trax

K 7. okt kl 21 - ans JÄÄ-ÄÄR
õhtu

DJ Illari Lään

N 8. okt kl 21 - 70ndad, 80ndad,
90ndad. DJ Sven Sumberg

R 9. okt Reserveeritud

L 10. okt kl 21 DJ Ervin Hurt

P 11. okt kl 21 "Meelistsood läbi
aegade" DJ Illart Kivisalu

Nr. 31 (1944)

Reede,
9. oktoober
1998Ilmub 1948.
aastast

Hind 2 krooni

Universitas Tartuensis

Maakond vajab rohkem teadlaste analüüse

Esmaspäeval sõlmisid ülikool ja Järva maavalitsus teadus-, haridus- ja kultuurikoostöö raamlepp.

UT palus lepingu sõlmimist kommenteerida Järva maavanemal Theo Aasal. Mida annab leping konkreetselt teie maakonnale?

Theo Aasa: Tartu Ülikool on ajalooline kultuuri- ja hariduse häll, mille tähtsust on Eesti arengus raske üle hinnata. Seepärast on mul väga hea meel, et juba 1995. aastal sõlmiti ülikooli ja Järvamaa vahel koostööleping. Praegu sõlmitud leping on tolle jätk, milles pean kõige tähtsamaks hariduse ja kultuuri valdkondi. Väga oluline on meile olnud Türi kolledži loomine (Theo Aasa oli enne Järva maavanemaks valimist tänava kevadel Türi linna - toime), mille töö on olnud igati tasemel ning mis on toonud Järvamaale õppima noori tarku inimesi. Teiselt poolt tekkis seega kontakt ülikooli õppejõududega, kes peavad Türil loenguid mitte ainult üliõpilastele, vaid ka avatud loengutena kõigile Järvamaalastele. Samuti on ülikool meile ajalugu ja kultuuri tutvustanud mitmete näitustega, esinenud on mitmed ülikooli kollektiivid.

Maavalitsuses oli suvel praktikal kaks

üliõpilast - Eveli Valdmaa (avalik haldus) ja Sulev Pert (rahvamajandus), kes siin väga head tööd tegid.

Jätkuva lepingu raames loodame ülikooli teadlastelt maakonna erinevate valdkondade analüüse saada ning üldse rohkem ülikooli teaduspotsentsiaali ära kasutada.

Tahaksin väga tänada prorektor prof Teet Seenet ja prof Toomas Tennot, kellega on väga tihe koostöö olnud. Varsti peaks meil teoks saama video-konverentside korraldamine.

Tahan ülikooli tänada senise meeldiva koostöö eest.

Varje Sootak

Ülikooli kirjastust juhib Vaiko Tigane

Vaiko Tigane on sündinud 1957. aastal Rõuges. 1982. aastal lõpetas TPI mehhaanikainseneri eriala, on end täiendanud mitmel kursusel ja seminaril. V. Tigane on töötanud oma erialal Võrus gaasialüsaatorite tehases, Võrukivis jm. Ta on olnud AS Levileht ja AS Parimenta tegevdirektor, AS Walko tootmisdirektor jt ametikohtadel.

Vaiko Tigane on abielus, tütar õpib majandusteaduskonnas.

Vaiko Tigane on kirjastuse direktorina ametis käesoleva aasta aprillist.

Millega tegeldakse ülikooli kirjastuses?

Nagu kõikides kirjastustes, saab ka siin eristada kolme tegevust - kirjastamist, trükkimist ja müümist. Kirjastamine - s.t. valmistamine käsikirju trükkiks ette ja anname mingil määral ka välja oma toodangut.

Teine suurem tööloik on trükkimine. Kirjastamisega tegeleb viis, trükikojas töötab 11 inimest. Meil trükitakse nii ülikoolisisesid kui väljastpoolt tulnud tellimusi.

Kolmandana nimetaksin müüki, mille seni siin õieti tegeldud pole. Meie laos on praegu trükiskid umbes viissada nimetust väärtusega veidi üle kahe miljoni krooni. Laoseisu ei ole kunagi ümber hinnatud, minu arvates pole seda ka korralikult inventeeritud.

Müügilepinguid polnud. Neli kuud tagasi võtsin tööle müügijuhi, kelleks on

Gunnar Raud. Täna on sõlmitud 35 lepingut. Müüki ilmestab ehk kõige rohkem see, et kui varasematel kuudel on müüdnud 100 000 krooni piires, siis praegu on see summa 200 000 krooni. Ostutellimusi on tulnud ka väljastpoolt Eestist. Tahamegi ennast rohkem ka väliseestlastele teadustada, et nad teaksid, mida on meil võimalik osta.

Miks ülikooli õppejõud toob või siis ei too oma käsikirju siia kirjastada?

Ilmselt on tegemist ülikooli patriotismiga, kuigi ükski reglement ei keela õppejõududel praegu avatud turumajanduse olukorras oma tellimusi mujal trükkida. Õppejõud toovad põhiliselt õppematerjalide käsikirju. Kõige suurem klient on majandusteaduskond, kahe aasta eest on nendega ka vastav koostööleping sõlmitud.

Kirjastuse tootmisbaas on aga äärmiselt amortiseerunud. Tartus on ligi

Järg 3. lk

Spordiklubi 90

9. oktoobril tähistab ülikooli spordiklubi 90. aastapäeva.

Kell 14 avatakse aastapäevanäitus Eesti Spordimuuseumis Riia mnt 27a.

Kell 17 algab spordishow spordihoones Ujula 14.

Kell 20.30 algab pidulik vastuvõtt öökubis Auditorium (sissepääs kutsetega).

Kell 22.30 algab samas peoõhtu, kus sissepääs on kõigile ülikooli endistele ja praegustele sportlastele, õppejõududele, töötajatele ja spordiklubi liikmetele tasuta.

Teadus- ja arendusosakond võttis vastu külalisi

30. septembril oli ülikooli külaline Kanada Patendiameti endine peadirektor hr. Mart Leesti abikaasaga.

sageduse alusel ning biotehnoloogia alased projektid. Iga projekti juures analüüsiti, milline on selle tehnoloogia

□ Mart Leesti vastuvõtul prorektor Hele Everausi juures.

Arutelu käigus jõuti arusaamisele, et meie teadlaskond vajab oma konkurentsivõime hoidmiseks enam patendi- ja tehnosiirdealasid teadmisi. Loode-tavasti õnnestub selles vallas edaspidi koostööd teha. Tutvunud ülikooli teaduse rakendamise alal tehtuga, nentis Mart Leesti: "Hea, et teil on tehnosiirde pilootprojektiks valitud müomecteri. Li-hastoonuse mõõtmise vajadus on arusaadav igale inimesele, sest aitab parandada inimese enda elu kvaliteeti".

22. septembril Tartu Ärinõuandla korraldusel toimunud tehnosiirde-seminari järel külastas seminari et-tekan-dja Peter Cordsen Taani Inno-vatsioonikeskusest ülikooli.

Ta tutvus järgmist ülikooli teadustöö rakendusprojektidega: müomecteri, dosimeetiline süsteem ja termolumi-nestsentsdetektorid, elektrooniline aerosoolispektromeeter, tarkvarapakett ATLEET™ kahalise koormuse intensiivsuse hindamiseks laktaadi ja pulsi-

või toote turule jõudmise parim viis, kas litsentsimine, firma (spin-off) asutamine või mõni muu tee.

Visiidi tulemusena valmis raport. Kohtumised ülikoolis pakkusid Cordsenile huvi ja ta leidis, et oktoobri lõpus taas Eestis olles tuleks ta meeleldi üli-kooli tagasi.

2. oktoobril oli teadus- ja arendus-osakonnas kohtumine SA Tartu Äri-nõuandla juhataja Jaanus Friedenthaliga, kes tutvustas ärinõuandla teenuseid. Püüti leida võimalusi, kuidas ülikooli teadust edukamalt kaubastada ja inimeste ettevõtlikkust soodustada.

Teatavasti on ülikooli 1998/99. aasta arenduseesmärkides ette nähtud koostöövõimaluste leidmine ülikoolist väljakasvanud ettevõtetega.

Sirje Kahu
Leeni Uba

teadus- ja arendusosakonna
innovatsioonitalitus

□ Peter Cordsen sai omal nahal tunda, et vanem-teadur Arved Vainu müomecteri testib lihaseid kiiresti ja valu-tult. Peter Cordsen: "Mul oleks hea meel, kui müomecteri pro-jekt oleks Taani Innovatsioonikes-kuse portfellis".

rebase-rida

Kus rebane elab?

Loe 3. lk

Arstiteadus-konna päev

jätkub täna teaduskonna nõukogu ja Eesti arstiteaduse nõukogu ühisistungiga.

Kell 15 algab aulas aktus, mille avavad rektor prof Jaak Aaviksoo ja sotsiaalminister Tiit Aro. Akadeemilise loengu "Tserbaalparalüüs - müüt või tegelikkus" peab prof Tiina Talvik. Dekaan prof Ants Peetsalu teeb ülevaate teaduskonna möödunud õppeaastast. Antakse kätte teaduskonna medalid ja magistridiplomid, autasustatakse teaduskonverentsi parimaid töid.

Kell 18 algab ülikooli ajaloo muuseumis pidulik vastuvõtt.

Tänu Autasustamisi

Rektor autasustas tänukirjaga füüsikalise keemia instituudi vaneminseneri **Aleksei Maširini** (70. sünnipäev), molekulaar- ja rakubioloogia instituudi dotsenti **Mart Viikmaad** (60. sünnipäev), matemaatilise statistika instituudi lektorit **Säde Koskeli** (60. sünnipäev), molekulaar- ja rakubioloogia instituudi pearaamatupidajat **Elju Tootsenit** (60. sünnipäev), kardioloogia kliiniku vanemlaboranti **Heljo Lutsu** (60. sünnipäev), puhta matemaatika instituudi juhatajat, funktsionaalanalüüsi professorit **Eve Oja** (50. sünnipäev), raamatukogu vanemraamatukoguhoidjat **Svetlana Kuuli** (50. sünnipäev), raamatukogu tuletõrjetechnikut **Hille-Liis Mägi** (50. sünnipäev) ja kunstide osakonna lektorit **Vello Paatsi** (50. sünnipäev) ning tänas neid kauaaegse viljaka ja kohusetundliku töö eest ülikoolis.

TÜ väikese medaliga autasustati naistekliiniku professorit **Helje Kaarmat**, juhtimise ja välismajanduse instituudi dotsenti **Ants Aamerit**, kirurgia kliiniku dotsenti **Harri Tihast**, lastekliiniku dotsenti **Tiia Sood**, farmaatsia instituudi dotsenti **Ilmar Kruuset**, kopsu-kliiniku dotsenti **Lea Praksi**, kardioloogia kliiniku lektorit **Mare Lindu**, kardioloogia kliiniku teadurit **Inge Liivi**, eksperimentaalfüüsika ja tehnoloogia instituudi lektorit **Ants Tiirikut**, geoloogia instituudi lektorit **Hella Kinki**, varustusosakonna laojuhatajat **Sirje Lahki** ja arvutigraafika ja õpetehnika keskuse peaspetsialisti **Eduard Sakki** kauaaegse tulemusliku töö eest ülikoolis.

Normaalaja kiitus

Algus eelmises lehes

Veneaegsed arvamused

kraadidest. Nõukogude Liidus leiutati intelligenti vaoshoidmiseks erakordselt kõrge teaduskraad, mida kutsuti doktorikraadiks. Inimene pidi olema väga halva iseloomuga, mõnikord ka ebavaliselt andekas, et seda kraadi saada oluliselt enne pensioniiga. Me muutime selle kraadi Eesti taasiseseisvumisel ära, ometi nutavad seda taga paljud tõsised rahvuselased. Inimesed kulutasid kogu elu tunnustuse hankimisele ja on nüüd solvunud, et teised ka ei pea seda kannatuste rada läbima. Sellest siis Eesti magistrakraadi tõus Euroopa kõige tugevamaks ja loomulikult magistriõppe väike efektiivsus. Magister ei ole endine kandidaat, magister on endise viieaastase diplomiga paremat sorti lõpetaja (mitte kiitusega lõpetaja, sest kiituse reeglid olid rumalad). Doktor on endine kandidaat. Muuseas, see kõik on kirjas seadustes ja Eesti rahvusvahelistes lepingutes.

Tulemuste publitseerimine on teaduse normaalne seisund. Publikatsiooniko-

hustus enne kaitsmist on järjekordne läbimõtlematus (koos sooviga veeretada vastutus teistele). Magistrant ei saa kahe aasta jooksul publitseerida oma nende kahe aasta töö tulemusi. Doktorandiväitekirja publitseerime me ju ise niikuinii. Loomulikult kiidan ma iga kaitsjat, kes on eelnevalt publitseerinud. See võib mõnel juhtumil kindlasti tõsta ka hinnet. Aga kiitus ja kohustuslikud nõudmised on midagi erinevat. Muuseas, kõikides riikides ei nõuta doktorandilt eelpublikatsiooni, Inglismaal pole isegi meie avalik-pidulikkus kiuslikku nõukogu istungit. Ma armastan Suurbritanniat, mis ei tähenda, et ma kutsun üles alati kopeerima sealseid tavasid. Aru saada tuleb asja mõttest, mida eri tingimustes teostatakse kindlasti eri vormides.

Veneaegsed arvamused

õppimisest. Ülikooliõppimine ei ole ainult tuupimine ja ei valmista inimesi ette mälumängudeks või sõjaväeinsenerideks. Vene nõukogude mall oli pommilennukiinsener, kes saab lennukist nii aru, et ta remondib õhus pihtsaanud lennuki õhus ära, jõudmaks

sihtmärgile (tagasi võis mitte jõuda). See insener pidi muidugi teadma kohutavalt palju oma lennuki tüübist ja muust võis teada üsna vähe. Hiljuti räägiti mulle USA-s, et nemad ootavad praegustel noortel elu jooksul keskmiselt neli korda eriala vahetamist, rääkimata kümme korda töökoha vahetamisest. Ülikoolis tuleb seetõttu leida tasakaal laiapõhjalise õpetuse (tuletagem meelde Jaak Aaviksoo programmi!), eriala sissejuhatuse ja süvaõpetuse vahel. Bakalaureuseõppes on süvaõpetuse mõtteks anda üliõpilasele kogemust sellest, mida teadus tegelikult tähendab, mitte aga täiuslikku kogu kõikidest erialas antud hetkel saavutatud teadmistest. Aine, mis elab ja sureb koos üheainsa lektori suuliste loengutega, ei ole õigustatud asuma bakalaureuseõppe alamastmel, kuigi ülemastmele võib olla sobilik. Eriala sissejuhatus harib inimesi laialt, laiapõhjaline õpetus koos ülejäänud plokkidega aitab inimesel vältida professionaalset idiootsust ja õppida kokku panema erinevates ainetes saavutatut.

Revolutsionäärid, kes loodavad ühe suure muutusega kõik korda teha, peak-

□ Bakalaureuseõpe - kolm või neli aastat?

sid siinkohal juba ammu pettunud olema. Üks suur muutus oli omal kohal aastakümne alguses. Pragmatilised inimesed pluralistlikus maailmas saavad nüüd jätkata paljude väiksemate täiendustega, ilma et uus luud kõik saavutatu prügikasti pühiks. Ma olen kindel, et õpetajate- ja õppijatepoolse pingutusega peab tegelikult ja tavaliselt saama normaalajaga läbida igal ülikooliõpin-gute tasemel.

Kõik kirjutatu kehtib eeldusel, et säilib nelja-aastane bakalaureuseõpe. Kui valitsuse ja ministriametnike soovil see ära kaotatakse ja tuuakse sisse kolmeaastane bakalaureuseperiood, siis tuleb viita paar aastat teadustöö ja õpetamise asemel õppekavade ümber tegemisega. Tulemuseks saab olema Euroopa madalaima tasemega kõrgharidus, vaatamata kõlavatele tühisõnutsevatele universaalkontseptsioonidele.

Eero Loone,
filosoofiadr, praktilise filosoofia prof

Hea lugeja - õppejõud ja üliõpilane! Kas asud prof Eero Loonega väitlusse või oled sama meelt?

UT

kommentaar

Keeled ja kirjandus lahus

Ülikooli nõukogu otsustas likvideerida filosoofiateaduskonna eesti filoloogia osakonna ning moodustada nende baasil kaks uut osakonda - eesti ja soome-ugri keeleteaduse osakonna ning kirjanduse ja rahvaluule osakonna.

Otsust kommenteerib filosoofiateaduskonna dekaan prof Jaan Ross.

Eesti filoloogia osakond tegi aasta tagasi ettepaneku viia teatriteaduse eriharu üle kunstide osakonna koosseisu. Teaduskonna nõukogu leidis, et teatriteaduse õppekavad on liiga tihedalt seotud kirjanduse ja rahvaluule õppekavadega, nii et nende lahutamise mõjuks kogu eriala käekäigu juures halvasti. 16. oktoobril moodustati selle küsimuse lahendamiseks komisjon koosseisus professorid Irina Külmoja, Anne Lill ja Aadu Must.

Märtsis arutati küsimust uuesti ning nõukogu leidis, et kirjanduse õpetamisega seotud erialad vajaksid komplekssemat õpetamist ning et selleks oleks otstarbekas koondada kirjanduse suunitlusega õppetoolid üheks struktuuriüksuseks. Eesti filoloogia osakond soovis toetada veel ajapiken-dust, et nad saaksid küsimust arutada ka oma osakonna nõukogus.

Järgmisel teaduskonna nõukogu koosolekul aprillis oli eesti filoloogia osakonna juhataja kt prof Tiit-Rein Viitso lahkumise teist küsimust. Tahan seda rõhutada, sest selles küsimuses ei ole osakonna tahtest üle astutud.

Mulle mõneti üllatusena (viibisin välislahtetuses) oli prof Ago Künnap ülikooli nõukogus teinud ettepaneku küsimus päevakorrast maha võtta. Eesti filoloogia osakonnalt pole seni laekunud ühtegi dokumenti, mis vaidlustaks teaduskonna nõukogu poolt tehtud otsust uute osakondade moodustamiseks. Ma ei ole sel teemal prof Ago Künnapiga praegu vestelda jõudnud, ta on puhkusel. Prof T.-R. Viitso on mulle öelnud, et küsimus on õpetajakoolituses - see võivat kannatada, kui osakonnad lahus töötavad. See ei ole iseenesest uus argument, kuid eelnevatel koosolekutel oldi ju osakondade lahutamiseks nõus. Minu arust otsuste tegemine nii suure hierarhilises asutuses nagu ülikool, võtab mõnevõrra rohkem aega kui väiksemates asutustes, kuid see peab olema loogiline ja järjepidev. Kui eesti filoloogia osakond ütles kevadel, et olakse igati nõus kahe osakonna moodustamisega, ja nüüd minu äraolekul osakonna juhataja sellega enam nõus pole, siis see ei ole kõige kollegiaalsem asja-

ajamise viis.

Karta, et keelte osakond võib uues situatsioonis kannatada saada, ei ole minu arvates tõenäoline. Minu mulje dekaanina on, et kannatajapoolseks on seni olnud kirjanduse ja rahvaluule erialad. Viimase ajani oli siin täitmata kõik kolm professuuri. Rahvaluule professori kohal on nüüd Ülo Valk, seni ei ole õnnestunud täita kaht kirjanduse professuuri.

Mõistan ka vastaspoole argumentatsiooni. Minu arvamus langeb küllalt suures osas kokku rektori arvamuselga valitsuse istungil, kus ta ütles, et keeleteadus on osakonnas domineeriv, et see on oma akadeemilise tugevusega kirjanduse poolest üle. Ta lausus: "Ehkki ise olen üldiselt väiksemate üksuste vastane, toetan antud juhul filosoofiateaduskonna ettepanekut" (väljavõtte TÜ valitsuse istungi protokollist nr 10 22. sept. k.a.).

Arvan samuti, et suured osakonnad on ideaalselt perspektiivikamad ja mul oleks olnud väga hea meel, kui eesti filoloogia osakond oleks osakonnasise-selt suutnud tagada olukorra, kus probleemid poleks kirjanduse ja rahvaluule osakonnas kuhjunud. Kuna paraku niisugune olukord tekkis, ja rõhutan veel kord - probleem sai alguse teatriteaduse eriharust, siis pidime optimaalse lahenduse leidma. Prof Anne Lille juhitud komisjoni tööle au andes pean ütleva, et see on praegu minu meelest kõige mõistlikum lahendus. Teatriteaduse eriharu jäi praegu kirjanduse ja rahvaluule osakonna koosseisu.

Kui raha jäi ERA Panka

Taimo Saan: ülekanded ERA panka blokeeritakse. Ülikooli töötajail tuleb avada uus konto praegu tegutsevates pankades, Tartus siis Hansa-, Hoiu- või Forekspangas. Järgmise nädala jooksul tuleb raamatupidamise teatada, millisesse panka missugusele kontole palk üle kanda.

Sularahas palga maksmise juurde ülikool enam tagasi ei pöördu. Ülikooli baaspank on Ühispank, kõrvalpangaks Hansapank, nii et praegusel juhul ülikool kahju ei saa.

Moratorium on makseraskustes krediidiasutuse tegevuse osaline peatamine. Selle käigus selgitatakse välja makseraskuste põhjused ja ning võetakse vastu otsus, kas ja kuidas on tegevust võimalik jätkata. Eesti Pank

määrab moratoriumihalduri, kes tegelikkuses võtab üle panga juhtimise. Moratorium võib maksimaalselt kesta kuus kuud.

Kui moratoriumi käigus selgub, et panga varad on väiksemad kui kohustused, siis tühistatakse panga tegevuslitsents ja kuulutatakse välja pankrot. Kui aga tuvastatakse, et makseraskused on ajutise iseloomuga, siis võib peale moratoriumi lõppu pank tegevust jätkata.

Pankroti korral makstakse hoiused välja kuni 20 000 krooni ulatuses, kuid seda 90% hoiusest. Suuremad hoiustajad võivad saada raha täiendavalt veel vastavalt pankrotiseadusele.

Varje Sootak

stipendium

Hermann Reisid toetab õppereise

Täna kuulutab TÜ Sihtasutus välja konkursi Hermann Reisis stipendiumi taotlemiseks. Stipendiumi asutas AS Hermann Reisid eelmise aasta novembris TÜ magistrantide ja doktorantide õppereiside toetamiseks.

Detsembris väljaantava stipendiumi piirsummaks on 8000 krooni. Sõltuvalt taotlustest antakse välja kas üks suuremahuline või mitu väiksemat stipendiumi. Stipendiumi saaja(d) valib taotlejate hulgast kolmeliikmeline ülikooli valitsuse määratud komisjon. Reisis stipendiumi võib selle saaja kasutada reisibüroo kaudu või otse transpordifirmast pilette ostmiseks ning reisiga seotud muude kulutuste, sealhulgas majutuse eest tasumiseks.

Esimene Hermann Reisis stipendium anti välja käesoleva aasta kevadel. Siis pälvis 10 000-kroonise stipendiumi arstiteaduskonna doktorant Tanel Laisaar sõiduks video-torakoskoopilise kirurgia kongressile Jaapanisse.

Reisis stipendiumi väljaandmine pole ainus viis, kuidas AS Hermann Reisid Tartu Ülikooli heale käekäigule kaasa aitab. Juba 1996. aasta alguses sõlmisid AS Hermann Reisid ja Tartu Ülikool koostöölepingu, mille kohaselt saavad Tartu Ülikooli töötajad Hermann Reisis teenuseid kasutades mitmeid lisasoodustusi pilette ostmisel, viisade ja kindlustuse vormistamisel. Teatud protsent ülikooli töötajate poolt kasutatud reisiteenuste maksumusest lisatakse igal aastal Hermann Reisis stipendiumi kapitalile. Seega, mida enam kasutavad Tartu Ülikooli õppejõud ja teenistujad Hermann Reisis teenuseid, seda enam saavad ülikooli magistrandid ja doktorandid raha oma õppereisideks.

Niisiis, ülikooli töötajad, kasutage ka seda võimalust üliõpilastele parema hariduse andmiseks ja sõitke Hermann Reisis toel!

Aado Altmets,
TÜ Sihtasutuse projektijuht

Hermann Reisis stipendiumi konkurss

Hermann Reisis stipendiumi asutas TÜ Sihtasutuse juurde 1997. aastal AS HERMANN REISID. Stipendiumi eesmärgiks on TÜ magistrantide ja doktorantide toetamine nende õppereisidel.

Stipendiumi määramisel võetakse aluseks üliõpilase õppeedukus, erialane ning ühiskondlik tegevus ja reisi eesmärk.

Stipendiumile kandideerijatel palume esitada TÜ kantseleisse (peahoone, ruum 207) 6. novembriks järgmised dokumendid:

- stipendiumitaotlus (vorm saadaval ülikooli kantseleis) koos ülevaatega erialasest ja ühiskondlikust tegevusest,
- juhendava õppejõu soovitus,
- dekanaadis kinnitatud väljavõte õpinguraamatust.

Stipendiumi saaja selgub detsembri alguses.

Täiendavat infot saab Tartu Ülikooli Sihtasutusest,
tel: 375852, e-post:
sihtasutus@ut.ee
http://www.ut.ee/sihtasutus

□ Vaevalt keegi kellaega nii kõrgel ERA panga otsas vaatab, isegi kui seal hoiuste kätte saamise kuupäev oleks.

Kolmapäeva hommikul need ülikooli töötajad, kelle palk ERA panka üle kantakse, seda sealt enam kätte ei saanud. Järjekordne Eesti pankade moratorium. UT küsis ülikooli finantsdirektor Taimo Saanilt, mida peavad need ülikooli töötajad nüüd edasi tegema, et oma palk edaspidi kätte saada.

Milline on kehakultuuriteaduskond täna ja kuidas ta edasi areneb?

Vastab dekaan prof Vahur Ööpik

Vastuse küsimusele, milline on kehakultuuriteaduskond täna, andis suures osas hiljuti toimunud pingeline akrediteerimise protseduur. Tõsi küll, selle lõplikul tulemused ei ole veel teada, need formeervad Eesti Kõrghariduse Akrediteerimiskeskuse otsusena. Teada on aga meid külastanud ning teaduskonnas toimuva õppe- ja teadustööga, samuti teadurite ja õppejõududega ning üliõpilastega põhjalikult tutvunud rahvusvahelise ekspertide grupi arvanus. See oli meie senist tegevust ning saavutusi tunnustav ja väga positiivne. Eriti tõstsid nad esile teaduskonnas tehtava teadustöö väljapaistvat taset ning rahvusvahelist tuntuust, samuti õppejõudude üldiselt kõrget kompetentsust, mis võimaldab tagada õppetöö osas vajaliku kvaliteedi kõigil astmetel diplomioppest doktoriõppeni. Nende ettepanek Eesti Kõrghariduse Akrediteerimiskeskusele oli ühene - kõik TÜ kehakultuuriteaduskonna poolt hindamiseks esitatud viis õppekava tuleb akrediteerida.

Toetudes meie olukorda analüüsivad sõltumatute ekspertide järeldustele, samuti enda arusaamale asjade seisust, julgen väita, et kehakultuuriteaduskonnas praegu toimivad õppekavad, samuti struktuuriüksused ja nende isikuline koosseis, kes meil õppekavade täitmiseks olemas on, vastavad kaasaja nõuetele ning on konkurentsivõimelised mitte ainult siseriiklikul vaid ka rahvusvahelisel tasandil.

Seni öeldu ei tähenda siiski probleemide puudumist või nende alahindamist. Küsimusi, mis lahendamist vajavad, on rohkemgi, kui näha tahaks, mõni neist sejuures väga kiiret sekkumist

□ Dots Mati Pääsuke juhtis teaduskonda üheksa aastat.

nõudev. Näiteks on lubamatult madal olnud meie magistriõppe efektiivsus - vastuvõetute ja edukalt lõpetanute arvude suhe on kurvastav. Kuigi tekkinud olukorras on väga suur teaduskonnaväliste tegurite osakaal, on meil selle parandamiseks kindlasti märkimisväärsed sisemised reserve.

Jätakuvalt nõuab tähelepanu õppekavade täiustamine. Euroopas ja mujalgi maailmas on liikumis- ja sporditeaduste alastes õppekavades välja kujunenud teatud tasakaal loodusteaduslike ja sotsiaalteaduslike õppeainete vahel. Meie praegustes diplomi-, bakalaureuse- ja magistriõppe kavades on see tasakaal paigast ära - selgelt domineerivad loodusteaduslikud (biomeditsiinilised) distsipliinid. Sellise olukorra kujunemisel on olnud omad põhjused, mida ei ole kahjuks võimalik päevapealt likvideerida, kuid pikemaajalise perspektiivis peame me sellega toime tulema.

Murelikuks teeb ka teaduskonna kasutuses olevate hoonete ja ruumide olukord. Kuigi progress on viimastel aastatel olnud silmanähtav, on siiski teha veel väga palju. Ka eespool mainitud eksperdid juhtisid meie tähelepanu tõsiasjale, et õppelaborite pind, eriti liikumisravi eriala õpetamiseks, on liiga väike. Mõnegi õppe- ja abiruumi seisund on lausa inimväärikust riivav. On selge, et olukorra kardinaalseks parandamiseks ei piisa meie õppe- ja teadustöö finantsidest ega ka teadustööl põhinevate teenuste osutamisega juurde teenitavast. Seega tuleb taotleda vajalike summade lülitamist ülikooli poolt võetavate sihtotstarbeliste laenude hulka.

Lõpetuseks tahaksin märkida oma tähelepanekut, et üks asi on see, milline kehakultuuriteaduskond tegelikult on ja mida temast arvavad meie valdkonnaga hästi kursis olevad eksperdid, mõnevõrra teine asi aga see, kas, kuivõrd ja mida teab meist laiem avalikkus. Viimase adekvaatse informeerimise eest tuleb meil tõsiselt hoolt kanda. Vastasel juhul, nagu lähipäevade kogemused näitavad, algab ajakirjanike huvi teaduskonna vastu küllap edaspidigi küsimusest, kas teid likvideeritakse kohe või mõne aja pärast.

Rahvusvaheline sporditeaduste konverents

Üle kahe aasta on oktoobris saanud kehakultuuriteaduskonnas traditsiooniks korraldada rahvusvaheline sporditeaduste konverents, mis on orienteeritud eelkõige noorteadlastele. Käesoleval aastal toimub see 14. - 17. oktoobrini ja on järjekorras juba viies.

Külalisi on oodata ligikaudu kümnest välisriigist. Eksoteilisemaks võib lugeda rohkearvulist delegatsiooni Hiinast eesotsas nende spordimeditsiini *grand old man*'i prof Li Hongziga. Sellelaadsete konverentside traditsiooniks on saanud välismaa tippprofessorite kutsumine külalislektoriteks. Sel aastal on Tartusse oodata väga esinduslikke esinejaid. Kuulsaim neist on kindlasti prof Paavo Komi Jyväskylä Ülikoolist, kes on ühtlasi ka Euroopa Sporditeaduste Kolledži president. Ka teine külalisesineja, prof Gudrun Doll-Teppe Berliini Ülikoolist, on suure rahvusvahelise organisatsiooni president, ta on Rahvusvahelise Sporditeaduste ja Kehalise Kasvatuse Nõukogu eesotsas. Kolmas külalisprofessor on Han Kemper Amsterdam Ülikoolist, kelle töögrupp on saavutanud ülemaailmse kuulsuse laste kehalise arengu longitudinaaluuringutega.

Professorite P. Komi ja H. Kemperi loengud on planeeritud konverentsi plenaaristungile, mis toimub aulal 15. oktoobril kell 9. Prof G. Doll-Teppe esineb 16. oktoobril kell 9 raamatukogu saalis. 15. oktoobri õhtupoolne istung algab kell 13 raamatukogu saalis ja on pühendatud spordi mitmesuguse iseloomuga kehalise aktiivsuse bioloogilistele aspektidele, 16. oktoobri hommikupoolne istung, mis algab kohe pärast prof G. Doll-Tepperi ettekannet, on seotud põhiliselt spordi sotsiaalteaduslike aspektidega ja toimub samuti raamatukogu saalis.

Prof Toivo Jürimäe, spordipedagoogika instituut

rebase-rida

Kus rebane elab?

Eija Aromaa (eesti keel võõrkeelena)

Elan Hiinalinnas, kus üürin 1-toalist korterit. Maksan 1100 krooni kuus pluss maksud. Korter on küll üpris külm ja prussakate ning hiirtega, kuid elada võib. Soomest tulnuna pole selliste tingimustega harjunud. Üürileandja ise on tore, parandab kõik ära ja temaga mõistmatust pole. Olen käinud ka ühikates kursusekaaslastel külas, sinna küll ei kisu, ei kujuta ette, kuidas seal elada saab.

Tea Raidsalu (eesti keel ja sugulaskeeled)

Mina elan põllumajandusülikooli ühikaskas, Tartu Ülikooli ühiselamuses ei õnnestunud kohta saada. Elan seal sõbranna juures, kellega Viljandimaal naabrid olemas. Tema õpib kolmandal kursusel. Elamistingimused on täiesti head, koht maksab kuus 265 krooni, see hõlmab nii elektrit kui vett.

Viljar Rääsk (PR)

Üürisin koos tuttavaga Annelinnas 3-toalise crakorteri. Minu meelest on see väga soodne, ühe inimese peale 600 krooni, mille sees on ka kommunaalmaksed. Kõik mugavused peale telefoni on olemas. Ühikasse ei tahakski minna.

Ave Mellik (PR)

Mina elan tuttavate juures ja praegu olen sellega täitsa rahul. Mul on oma tuba. Põhimõtteliselt maksma ei pea, kütte olen ise toonud. Kui talvel rohkem elektrit tarbin, siis peaks ikka maksma. Ühikasse ei tahakski criti minna, vajan privaatsust, kodus on ka oma tuba. Mitu inimest toas mulle ei sobi.

Maris Valdre (PR)

Mina elan oma sugulaste korteris, üüri selle eest maksma ei pea, ainult kommunaalmaksud. Elan vennaga kahekesi kolmetoalises korteris. Kõik mugavused alustades soojast veest ja küttest on olemas. Olen väga rahul, on palju ruumi ja vabadust.

Küsitlesid ja pildistasid Reno Hekkonens ja Varje Sootak

Teabetalituse pressiteadetest

ÜLIKOOI NÄRVIKLIINIKUS

Avatud Eesti Fondi vahendusel ja toetusel käivitab närvikliinik koos ameeriklastega projekti "Raske ajutrauma käsitlemine". Projekti raames on kavas luua Eesti raskete ajutraumade andmebaas ning hakata traumade ravis rakendama USAs välja töötatud rahvusvahelist ravistandardit.

STEINWAY KLAVER AULAS

Ülikool ostis Vanemuiselt Steinway klaveri. Esimese pianistina mängib aulal sellel Kalle Randalu oma õpilastega 13. oktoobril.

Ülikooli kirjastust juhib Vaiko Tigane

Algus 1. lk

paarkümmend trükikoda, kes kõik endasse investeerivad ja kes on omavahel ka turu ära jaganud. See tähendab, et meil on väga raske väljastpoolt ülikooli tellimusi saada. Kui neid aga ei ole, on ülikoolisestest tellimustest täitmine kallim - me ei saa täiendavat kasumit, sest ülikooli sees arvleme ju omahinnaga. Tellimused, mida meie ise ei jõua mahu, aja või mõnel muul põhjusel täita, oleme teinud alltöövõtu korras teistes trükikodades.

Kahjuks ei saa me ühtegi toodet trükkida suuremas formaadis kui A3, samuti ei võimalda meie tehnika teha täisvärvitrükiseid ega kasutada läikivat paberit.

Mis tähtaegadesse puutub, siis mõni käsikiri on sees olnud kolm aastat, puuduvad ka kirjalikud lepingud. Vastavalt kirjastuse nõukogu seisukohale püüame vabaneda halbade kohustustest, ühesõnaga peame

praegu mitmetele klientidele varasemad lubadused ära ütleva.

Kirjastuse erivahendid pole mitte midagi muud kui meie enda teenitud raha. Teenida ei saa aga siis, kui projekt ei ole kasulik.

Tähtaegade suhtes oleme koostanud graafiku. Iga klient, kes toob tellimuse, saab teada tähtaja ja maksumuse.

Kuna meil pole uusi seadmeid ja palju on käsitsitööd, siis kõigi trükiste osas pole me ehk Tartu trükikodadest alati odavam. Rakendustööd (blanketid, nimikaardid jmt) on siiski linna ühed odavamad. Nende valmimistähtaeg on üks nädal.

Meie põhimõtteks on, et kliendil on alati õigus. Tellimusi esitada või infot võib saada minu telefonilt seitse päeva nädalas.

Varje Sootak

õnnitleme

Tiia Pedastsaar 50

Tiia Pedastsaar on pedagoogika osakonnas töötanud kakskümmend aastat. Saanud ülikoolis geograafia õpetaja kutse, omandas ta koolis ja haridusosakonnas kogemusi tööks õpilaste, lastevanemate ja õpetajatega. Huvi õpetamise ja kasvatamise teoreetiliste probleemide vastu tõi ta siiski peagi taas *alma mater*'i seinte vahele. Ta kaitses kandidaaditöö ja jätkas uurimusi õppima õppimise õpetamise teemal, haarates kaasa hulgaliselt üliõpilasi ja magistreid.

Aastate vältel on juubilaritegevusväli üha laienenud. Koos dotsent Larissa Vassiltšenkoga on ta kirjutanud ja välja andnud õpikuid mitte-eesti koolide õpilastele, aitamaks neil Eestimaad, selle loodust ja kultuuri tundma ja hindama õppida. Dotsent Pedastsaart kui lektorit tunnevad ja hindavad nii ülikooli erinevate teaduskondade üliõpilased kui Eesti koolide õpetajad.

Pedagoogika osakonnas on Tiia Pedastsaar see, kelle poole võib alati pöörduda kõigi õppekorraldust puudutavate probleemidega. Tema organiseerida on aastaid olnud õpetajakoolituse kutseasta õppetöö ja pedagoogi-

line praktika. Kõik, mis Tiia Pedastsaar enda peale võtab, on tehtud silmatorkamatult, põhjalikult, täpselt ja õigeaegselt. Hoolimata suurest töökoormusest on ta alati valmis konstruktiivseks aruteluks ja koostööks, et otsida ja ühiselt välja töötada lahendusi hariduselu ja õpetajakoolituse reorganiseerimise aktuaalsetele probleemidele.

13. oktoobril tähistab Tiia Pedastsaar oma esimest juubelit.

Tugevat tervist ja jätkuvat edu õppetöös ja uurimistegevuses soovivad

kolleegid pedagoogika osakonnast!

Oktoobrikuu juubilarid

Helju Pärtli	13. okt	75	koristaja
Tamara Matto	30. okt	70	riidehoidja
Erich Kukkk	26. okt		botaanika ja ökoloogia inst kuraator
Jaak Peebo	25. okt	65	eesti filoloogia osak erakorraline vanemteadur
Vello Loodmaa	29. okt		füüsikalise keemia inst dotsent
Helgi Koplioja	30. okt		arvutiteaduse inst insener
Vello Lode	28. okt	60	ehitustööline
Aime Koor	16. okt		koristaja
Iive Koll	14. okt		stomatoloogia kliiniku assistent
Tatjana Truupõld	2. okt		patol anat ja kohtuarsti inst dotsent
Tiiu Ääro	1. okt		riidehoidja
Toomas Kleimann	18. okt	55	kinnisvarade osak juhataja asetäitja
Ene Pastak	10. okt		arvutiteaduse inst tehnik
Ain Heinaru	3. okt		molekulaar- ja rakubioloogia inst erakorraline prof
Mari Lintsi	1. okt		psühhiaatriakliiniku teadur
Eve Oja	10. okt	50	puhta matem inst juh, prof
Svetlana Kuul	2. okt		vancmraamatukoguhoidja
Oskar Müürisepp	1. okt		valvur
Tiia Pedastsaar	13. okt		pedagoogika osak dotsent
Jüri Valge	21. okt		eesti filoloogia osak dotsent

Nr. 32 (1945)

Reede,
16. oktoober
1998Ilmub 1948.
aastast

Hind 2 krooni

Universitas Tartuensis

TARTU ÜLIKOOLI VALITSUS

20. oktoobril

- Üliõpilase staatuse küsimused (prof V. Kalm),
- Kääriku-Tehvandi olümpiakeskuse sihtasutuses osalemine (prof H. Everaus),
- Majandusteaduskonna ettepanek nimetada Toivo Miljan (Wilfrid Laurier) Ülikooli politoloogia prof, euroteaduskonna direktor 1993-1998) TÜ auliikmeks (prof J. Sepp),
- Informatsioon õppekorralduse eeskirja § 84 täitmisest (prof V. Kalm) jm.

Esmakursuslastele!

Kutsun uusi üliõpilasi ülikooli aulasse teisipäeval, 20. oktoobril kell 18.15, et saada osa programmist sõnas ja helis "Aula ja tudengid läbi aegade" Hillar Palamets

TÜ asutamispäeval (1632)

esineb 25. oktoobril kell 16 aulas vanamuusikaansambel VIA SONORA.
Kontsert on tasuta.

TTÜ ja TÜ rektoraadid

kohtusid esmaspäeval, milles pole midagi erilist. Eriline oli kohtumise viis. Kuidas see toimus, küsis UT avatud ülikooli prorektorilt prof Teet Seenelt.

Kohtumine ei toimunud nii öeldas teineteise vastas või kõrval istudes. Näost näkku küll, aga videokonverentsi stiilis. Meie rektoraat oli siinsamas minu tööruumis Lossi tänavas, tallinlased Tallinnas. Nägime ja kuulsime ennast ekraanil. Pilt ühelgi korral ei katkenud, värvid olid head. Arutasime üliõpilase staatust, avatud ülikooli ja kahe ülikooli koostööd.

Miks toimus kohtumine videokonverentsina?

Oleme videokonverentside läbiviimiseks arvutigraafika keskuses juba tükk aega valmistanud. Peame silmas perspektiivi, et avatud ülikoolis saaksid inimesed töö kõrvalt paremini õppida, et nad ei peaks nii tihti Tartusse loengutele sõitma. Õppekuludele lisandub ju sõit, söömine jm, rääkimata ajast. Igas maakonnas peaks selline õpikeskkond olemas olema. Teisipäeval kohtun selles küsimuses maavanematega. Loomulikult jääb osa loenguid traditsioonilisse loengupidamise vormi auditooriumis, jäävad eksamid ja arvestused.

Oleksime võinud ju kohtuda Tallinnas või Tartus, aga sõiduks kulub juba ise viis tundi. Kui omavahel veel paar tundi vestelda, ongi tööpäev läbi.

Järg 2. lk

Ida-Virumaa päev ülikoolis

Kolmapäeval, 21. oktoobril kell 16 algab ülikoolis Ida-Virumaa päev. Aulasse on oodatud kõik Ida-Virumaalt ülikooli õppima asunud noored, samuti Ida-Virumaalt pärit ülikooli õppejõud ja kõik need, kes on meie maakonnast huvitatud. Aulas anname ülevaate meie maakonna hetkeseisust, plaanidest ja projektidest.

Aulaürituse avab kell 16 rektor prof Jaak Aaviksoo. Seejärel annab ülevaade Ida-Viru maakonnast maavanem Rein Aidma. Ülikooli ja Ida-Viru maakonna koostöö perspektiividest kõneleb avatud ülikooli prorektor prof Teet Seene. Maavalitsuse arengu- ja planeerimisosakonna juhataja Urmas Majajäas tutvustab Ida-Viru regionaalse arengukava põhijooni aastaiks 1998 - 2003. Uusi projekte tutvustab MTÜ Ida-Viru Arendus direktor Mati Rillo. Omavalitsustest ja noorest kaadrist räägib Toila vallavanem Bruno Uustal.

Pärast ettekandeid kell 17.15 toimub mõttevahetus ning küsimustele vastamine.

Vestlused jätkuvad vanas kohvikus, kus meeleolumuusikat teevad Jõhvi lastemuusikakooli õpetajad.

Loodame väga, et huvi meie ürituse vastu on suur, sest Ida-Virumaa on koht, kuhu oodatakse energilisi ja teotahtelisi inimesi.

Peatse kohtumiseni Ida-Virumaa päeval! (Tutvu ka Ida-Virumaa koduleheküljega: <http://www.ida-virumaa.ee/maavalitsus/>).

Maire Merioja,
TÜ esindaja Ida-Virumaal

Tartusse tuleb Turu Ülikooli teaduskeskus

Eile kirjutasid nõukogu saalis geograafiaprofessor August Tamme-kannu lapsed arhitekt Paavo Tamme-kann ja Soome Eduskunna oma-egne raamatukogu juhataja Eeva-Maija Tamme-kann ning Turu Ülikooli kantsler Keijo Paunio ja Turu Ülikooli Sihtasutuse esindaja Pekka Kanervisto alla ostu-müügi lepingule. Sellesse Alvar Aalto projekteeritud prof Tamme-kannu majja Kreutzwaldi 6 rajab Turu Ülikooli Sihtasutus Turu Ülikooli teadus- ja infokeskuse. Prorektor prof Hele Everaus toonitas oma

sõnavõttus, et Turu Ülikooliga sõlmis Tartu Ülikool koostöölepingu juba 1987. aastal enne taasiseseisvumist. Ta avaldas lootust, et selles Aalto majas jätkuvad kahe ülikooli vahelised tihedad koostöösuhted.

Tartu Ülikooli audoktor akadeemik Olavi Granö selgitas, kuidas Aalto projekteeritud maja loomisperiood on tihedas seoses kahe ülikooli vahelise koostöö arenguga.

Raamatukogus avati Alvar Aalto mälestusnäitus ning peeti konverents.

□ Sellest majast saab Turu Ülikooli teadus- ja infokeskus.

Paabel peaks valmima novembri lõpus

**Intervjuu
filosoofiateaduskonna
dekaani prof Jaan Rossiga**
Filosoofiateaduskonna kaheksa osakonna töötajad on viimasel aastatel üsna muutunud ja veel muutumas. Palun, kuidas täpselt?

Kõigepealt said seoses Lossi 3 valmimisega sellesse oma ruumid filosoofia- ja ajaloo osakond ning dekanat. Paabeli ehk uue keeltemaja valmimisega parandab märgatavalt oma töötajate germaani-romaani filoloogias osakond. Inglise filoloogias õppetool jääb vanasse keeltemajja.

Tänu ülikooli auliikmeks nimetatud proua Aino Järvesoo annetusele on praegu võimalik remontida Lai 34 hoonet, kus saab endale uued ruumid

□ Lai 34 on tulevane kunstide osakonna maja.

Reno Hekkonensi foto

kunstide osakond, eeskätt maalikunsti õppetool, kes on pidanud tihti ühest kohast teise kolima. Varem paiknesid selles hoones põllumajandusülikooli ruumid. Maja on vana ja pakub huvi ka muinsuskaitse seisukohalt, seepärast ei lähe remont seal nii kiiresti kui sooviks, sest mõningaid seinu jm ei tohi lõhkuda ega teistmoodi ümber teha.

Märgatavalt on paranemas Eesti filoloogia osakonna töötajad tänu sellele, et peahoones tehti ruumide ümberpaigutus. Remont käib praegu veel peahoone parema tiiva teisel korrusel, kus varem oli ajakirjanduse osakond. Seda remonti toetab ühe miljoni krooniga kolm Soome fondi - Suomen Kulttuurirahasto, Jenny ja Antti Wihuri Fond ja Alfred Kordelini Fond. Siin on palju abi olnud Soome saatkonna kultuuri- ja pressiatasest Eva Liljest. Keelekeskus on sisutanud jaapani ja türgi keele klassid Tähe tänavas. Nii et see pilt on päris rõõmustav, aga rahul ei saa olla kunagi.

Millal midagi valmib saab?

Paabeliga lootsime selle õppeaasta alguseks valmis saada, aga nagu chituse ja remondiga sageli on, ilmneb tavaliselt töid venitavaid asjaolusid. Loodan, et Paabel on võimalik avada veel selle aasta lõpus, ilmselt 30. novembril. Muidugi ma tahaksin, et selleks ajaks oleksid valmis ka Eesti filoloogia osakonna ruumid peahoones ja Laia tänavaja maja.

Mis saab vanast keeltemajast?

Järgmine küsimus dekaani jaoks ongi seotud nendega, kes selle viie õnneliku osakonna hulka ei kuulu, siis vene ja slaavi filoloogia osakond, keelekeskus ja pedagoogika osakond ning uus loodav kirjanduse ja rahvaluule osakond.

Lootus on seotud kahe majaga, eeskätt marksu maja ja vana keeltemajaga, mis mõlemad remonti vajavad. Nende kahe maja suhtes tuleb ülikoolis täpselt kokku leppida, mis neist ikkagi saab. Keeltemaja remondivajadus on ülikooli arhitekti arvates ilmselgelt vajalik. See vajub nagu peahoonegi ning keegi ei hakka ju sellises olekus majja suuremaid summasid mahutama. Ideaalne oleks, kui saaksime mõlemad ära remontida - nii marksu maja kui vana keeltemaja. Siis peaksid meie teaduskonna ruumiprobleemid üldjoontes lahendatud olema. Võib-olla on ka veel alternatiivseid võimalusi. Ma ei arva, et need lahendused ainuvõimalikud oleksid.

Traditsiooni järgi võiks vanasse keeltemajja, kui saksa filoloogias õppetool uude majja kolib, jääda vene ja slaavi osakonna õppetoolid.

Kui ka ülejäänud neli osakonda - pedagoogika, rahvaluule, keelekeskus ning vene ja slaavi filoloogia endale püsivad heakorrastatud asupaigad saavad, oleksid teaduskonna ruumiprobleemid rahuldatud.

Ja marksu maja?

Marksu maja kolis rahvaluule õppetool, seal on ka Eesti kirjanduse eri-ruume. Uus loodav kirjanduse ja rahvaluule osakond põhimõtteliselt võiks seal asuda.

Filosoofiateaduskonna ruumiuudised on tõesti rõõmustavad. Mille dekaanil aga kõige suurem heameel on olnud?

Kõige parem meel on selle üle, et teaduskonnal õnnestus kaasata Paabeli rekonstrueerimisega seoses nii palju vahendeid välissaatkondade abil. Neli

saatkonda - Saksa, Prantsuse, Norra, Rootsi ja Taani olid valmis aitama Paabeli ehitusel ja Soome saatkond peahoone ruumide remontimisel.

Ei maksa unustada, et saatkondade põhitegevus Eestis ei ole mitte Tartu Ülikoolile chitussummade leidmine. Selline tegevus on saatkondade jaoks küllaltki ebaharilik ning seda kõrgemalt tuleb seda hinnata. Sellest tulenevalt on teaduskonnal tekkinud nende saatkondadega väga head suhted ka muudes küsimustes. Näiteks Prantsuse saatkonna ja selle kultuuri- ning pressiatasest Catherine Suardiga töötame tihedalt koos ka nendes küsimustes, mis puudutavad prantsuse keele õpetamist ülikoolis. Nad mitte ainult ei aita meil ruume sisustada, vaid saadavad ka prantsuse filoloogias õppejõude, keda on praegu saatkonna vahendusel ülikoolis kolm. Nad on huvitatud mitmete kultusprogrammide käivitamisest ning tegutsevad näiteks selle nimel, et Eesti üliõpilased saaksid doktoritõpet Prantsusmaal. Kui me tahame välja arendada täiemahulise prantsuse keele õppetooli, mida meil praegu veel ei ole, siis vajab see haru küllaltki tugevat süsti ning Prantsuse saatkond on seda väga tugevalt tunnetanud.

Ka Türgi ja Jaapani saatkonnad aitasid ülikoolil nende keelte klasse sisustada.

Mida arvate sellest, et uut keeltemaja Paabeliks kutsutakse?

Nimi on läinud käibeles päris edukalt. Mina kuulsin seda nime eelmise rektori käest ja olin algul mõneti skeptiline, aga nüüd olen hakanud nime ajapikku tarvitama ja see on saanud omaseks. Arvan, et nimel on eeldusi käibeleminekuks küll.

Varje Sootak

Esteetikud Sloveenias

Tänu Avatud Eesti Fondi ja Tartu Ülikooli toetusele oli mul 1. – 5. septembrini võimalik osaleda XIV rahvusvahelisel esteetikakongressil Sloveenias Ljubljanas. Kongressi teemaks oli seekord “Esteetika kui filosoofia ning kongressi toimumispaik oli Cankariev Dom, mis on oma nime saanud tuntud Sloveenia kirjaniku Ivan Cankari järgi. See on üks suuremaid kultuuri- ja kunstielu keskusi Euroopas, hõlmates ligi 36 000 ruutmeetrit mitmesuguseid galeriisid, klubisid ja konverentsisaale.

Mitmesugustel põhjustel on esteetika lakanud olemast puhtalt akadeemiline distsipliin ja muutunud aktiivseks koostisosaks valdkondades, millega esteetikal varem niisugust seost ei olnud. On tekkinud ainevaldkonnad, nagu stratosfääriesteetika, metsaesteetika jne. Osaliselt sellisest “esteetika” mõiste avarumisest ja tema määratleva jõu vähenemisest on tingitud küsimus esteetika enesemõistmisest, tema tähtsusest ja tähendusest nii filosoofia kontekstis kui ka kultuuris tervikuna. Nendele ja ka paljudele teistele küsimustele püüti vastust leida mitmel plenaaristungil, sümpoosiumil ja sektsioonides, kuhu oli juhatama-esinema kutsutud

mitmeid maailma tuntuid filosoofe-esteetikuid: Joseph Margolis (USA), Wolfgang Welsch (Saksamaa), Peter McCormik (Kanada), Paul Crowther (Inglismaa), Carolyn Korsmeyer (USA) jpt.

Esteetika üksikprobleemidele koondatai tähelepanu sektsioonides, mida oli kokku kümme ja mis töötasid siinkroon-selt.

Poola esteetik Bohdan Dxiemidok püstitas oma ettekandes muu hulgas küsimuse rahvuslike ja kunstiliste väärtuste vahekorra kohta. Küsimus ei ole mitte niivõrd selles, kas kunst suudab tugevdada rahvuskultuuri, populariseerida rahvuslikke väärtusi, vaid samuti selles, kas rahvuslikud väärtused võivad rikastada kunsti. Aga samuti, kas globaalkultuuri ja turumajanduse esilekerkimise olukorras, selleks et õnnistada kunstiteost universaalsete väärtustega ja kindlustada tema eksistentsi rahvusvahelisel kunstiturul, peab paratamatult vähendama kunsti rahvuslikku päritolu, tema etnilist koloriiti ja maskeerima teda kui kosmopoliitilist?

Esteetilisele kogemusele pühendatud sektsioonis toetas Austria psühholoog Christian Allesch interdistsiplinaarset

lähenedmist esteetilise kogemuse uurimisel. Siinkirjutaja aga polemiseeris selle väitega, sest skepsis näib tekkivat asjaolust, et selline uuring näib eeldavat esteetilise kogemuse essentsialistlikku määratlust. Lisaks, enim, mida teooriad esteetilisest kogemusest sageli teevad, ei ole mitte esteetilise kogemuse olemuse äratamine, vaid hoopis ettepanek kuidas kasutada terminit “esteetiline kogemus” uuel, “õigel” viisil.

Oma panuse kongressi töösse püüdis anda ka siinkirjutaja, kes esines sektsioonis “Esteetika ja filosoofia” ettekandega “Kunst, filosoofia, tõde”. Vastus küsimusele “Kas kunst on tõde?” on tähtis seetõttu, et sellest sõltub osaliselt kunsti polüfunktsionaalsuse võimalikkus. Pealegi, nt oletus, et kunst ei ole tõde (s.t kunst ei ole tõdevõimeline), toob kaasa järelduse, et ei ole mõttekas esitada normi “kunst peab sisaldama tõde, selleks et olla hea kunst”.

Oma ettekandes püüdis autor näidata, kuidas vastus antud küsimusele (s.o kas kunst on tõde?) eeldab teatuid epistemoloogilisi, ontoloogilisi ja esteetilisi seisukohti ning sõltub kunsti-kriitiku kunsti ja tõde määratlusest. Mõnikord aga osutuvad teoreetikute kujutlused kunstit ja tõest liiga ähmasteks ja sageli ei hõlmata nende määratluste tagajärgi. Neid ja nendega seonduvaid

□ Autor paremal koos filosoofiadoktor Paul Crowtheriga tema fotokollaažide taustal kongressi-keskuse fuajees.

probleeme vaagis autor analüütilise esteetika ja kunagise N. Liidu esteetika võrdluses, pooldamata viimase essentsialismi kunsti ja tõde määratluse suhtes.

Nagu konverentsidel kohane, järgnes ettekannetele hulganisti küsimusi ning arutelud jätkusid kohvipauside ajal. Ometi ei ole konverentsi õnnestumise kriteeriumiks küsimuste ja probleemide lahenduste üldarv, pigem on konverents kohaks, kus luuakse kontakte erinevate maade uurijate vahel. Viimast eesmärki

täitis kindlasti ka kongressiga kaasnenud kultuurisündmuste lai valik, alates Ljubljana majoressi vastuvõtust kuni mitmesuguste kunstisündmuste avamiseni.

Integratsioon esteetikute vahel on tähtis ka seetõttu, et juba järgmisel esteetikakongressil tuleb ühiselt arutada esteetikaprobleemide üle XXI sajandil.

Marek Volt, filosoofiamaigrant

Sooelamus

Selleks, et rappa minna, pole vaja muud kui head tahtmist, veidi romantilist meelt ja viimasel sügisel ka kummikuid. Ning head kaaslast. Minul olid need kõik olemas ja nii rõõmustasin võimaluse üle veeta kümme ihusat sügispäeva erinevates Eesti soodes Manijast ja Lääne-Eesti kadastikest rääkimata. Eemal tsivilisatsioonist, nautisime mõlemad Güntheriga, kes sakslane ja pensionipõlves täielikult taimepildistamisele pühendunud, vaikelu rabas, sillerdavat merd ja lihtsalt vaba olemist. Kogu reisi kõrgpunktiks jäi aga sündmus, millest järgnevalt juttu tuleb.

Neljapäeva hommik. Tibutas, kuid me ei lasknud end sellisel tühihajas häärida ja valmistusime matkaks Endla rabas. Mina valmistusin erilise hoolega, mis seisnes pidulikult uue kompassi karbi seest väljavõtmises ja kohalikult “rabaspetsialistilt” juhtmööride saamisest. Ilmselt suutsin jätta veidi taipamatu inimese mulje, sest ta aina korrrutas: “Lähete üle kolme silla ja siis pöörate paremale, kas on selge?” “Jah,” aga ilmselt ei kõlanud see väga veenvalt, sest ta pani mulle veel kord südamele, et me liiga kaugele ei läheks.

Asusime tee. Mina, kolm kaarti käes, ja kompass kaelas, Günther püües mind usaldades, järel vantsimas. Esialgu läks kõik libedalt: järv oli täpselt seal, kus ta olema pidi ja ülejäänud loodusobjektid ka. Esimesel ristmikul tegin kindlaks, et kaardid ja tegelikkus ei harmoneeru omavahel. “Mulle tun-

dub, et neil kaartidel on midagi viga,” kaebasin kaaslasel. “Kasuta kompassi,” soovitas tema. Nõuannet järgides pöörasime paremale. Mõne aja pärast jõudsime soisele põllule ja ökonoomsuse huvides ületasime selle risti. Silt viitas teele, mida polnud olemaski. Raske südamega valisime varuraja ja sattusime metsa. Metsas tundus mulle, et me oleme siiski õigel teel. Kaaslane reageering oli ootuspäratu: suurest rõõmust viskas ta end maoli maha ja kukkus makroobjektiivi abil kattekoldade pidistama. “Te olete rikkad,” hõikas ta. Minu imestunud nägu nähes selgitas ta: “Teil on nii palju kattekoldad!” Mida, nagu selgus, Saksamaal peaaegu enam polegi.

Jätkasime teed. Ületasime silla, ületasime teise ja tüki kolmandatki. “Paremale, paremale,” vasardas peas ja otsisin põnevusega teeotsa. Kuid mida polnud, seda polnud. Jõudsin ainuvõimalikule järeldusele: me olime ületanud valed sillad! “Oh, ei usu,” ütles Günther, “Me lugesime lihtsalt valesti,” ja astusime vapralt edasi. “Mis siin ikka juhtuda saab,” oli tema optimistlik, “ainult see, et me jõuame oma sihtpunkti väikese ringiga”.

Rada muutus järjest kitsamaks ja sildade kokkulugemisega ei tulnud me enam toime. Lõpuks teatasin: me oleme ikkagi eksinud! “Oh, pole viga,” teatas igati rahulik seltsiline, “hiljemalt kolme päeva pärast saadab sinu isa päästeameti appi.” Üritades päästa veel, mis päästa annab, uurisin üksi-

□ Nii näeb Endla raba vaatetornist.

pulgi kõiki kolme kaarti ja kompassi. Mitte miski ei klappinud: kaartide järgi pidime minema itta, kompassi järgi läände ning tegelikkuses jätkasime oma teed põhja suunas.

Ületasime veel mõned sillad, kuid paremale keeramisest polnud juttugi. “Nii, kust päike paistab?” tahtsin Güntherilt teada. Günther vaatas otsiva pilguga taevasse ja osutas kõige suuremale pilvele: “Mulle tundub, et selle tagant.” “No siis me ei lähegi nii väga valesti,” rõõmustasin mina ja kui me pärast järjekordset sillatüütlust saime lõpuks paremale keerata, võisime kindlad olla, et olime õigesti tulnud.

Vaatamata üha tugevnevale vihmale, jätkasime rõõmsalt teed, lootuses kohe-kohe rappa jõuda. Koht, kuhu me sattusime, võis kunagi raba olla, kuid momendil oli see üks suur üleujutatud ala, kust ei pääsenud edasi ega külje peale. Mulle vähemalt tundus nii. Günther minu arvamust ei jaganud ja pööras vasakule metsa. “See maa ju lausa kannab!” hüüdis ta ja suundus oksti ragistades ning tasakaalu hoidmiseks kõrvkõrvalikest kohtadest kinni haarates vastu hukule. See tähendab, salakavalale jõele. Mina, kes ma esialgu olin jäänud metsa veeres äraootavale seisukohale ja võitlesin tulutul verejanuliste sääskedega, jõudsin otsusele, et ei taha üksinda selles soos hukka saada. Paar korda õnnestus kummikud peaaegu kaotada, ja ka meelerahu, kuid kaaslane imelised “Oh-hoo, soo!”-hõisked tekitasid mingi kindlustunde, et me oleme küll hullud, kuid mitte kadunud. Kui lõpuks niikaugele jõudsime, et edasi polnud võimalik saada, pöörasime otsa ringi. Minu veidi hirmunud küsimusele “Kas sa ikka leiad tagasitee?” vastas tema: “Seisa paigal, ma teen sinust soos veel ühe pildi”.

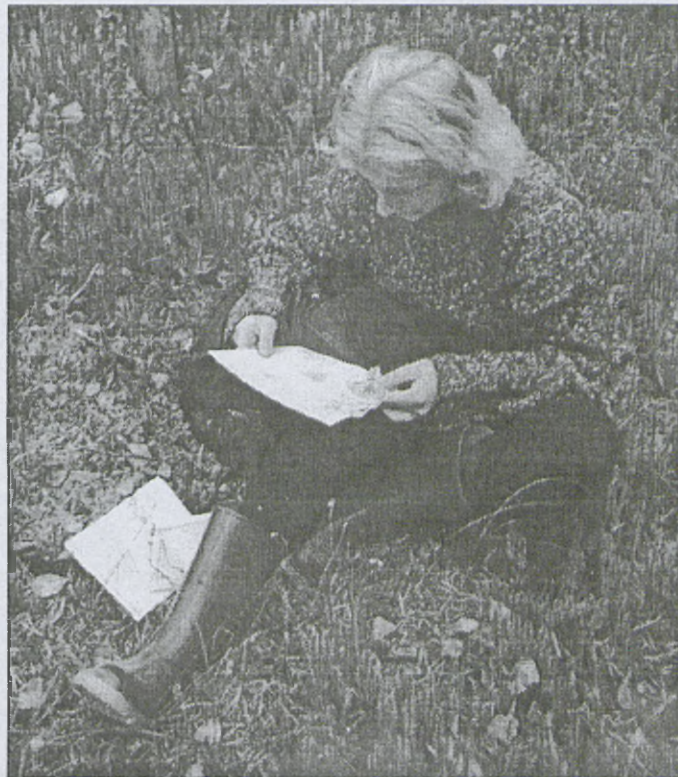
oli kindel: mitte seal, kus me olema pidime. Oma uudishimu rahuldamiseks otsisime veel kord üles “rabaeksperti” lootuses tema abiga tõde välja selgitada. Minu jutu põhjal jõudis ta ainuvõimalikule järeldusele: “Teate, sellist kohta, kus te olite, pole olemaski!” Sellise väitega ma nõustuda ei saanud: “Kuidas pole olemas? Me olime ju seal!” Seejärel võttis ta ette neli kaarti, ajas näpuga järge, kuulas meid veel kord üle ja puhkes naerma: “Mu jumal! Te olite Salus!” Mis, nagu selgus, asus tegelikult sihtpunktist mõni kilomeeter vastassuunas. “Ma ütlesin, et üle kolme silla ja paremale. Te lähete üle kolme teist kümme ja vasakule! Jumal tänatud, et teil jätkus taipu mindud teed mööda tagasi tulla. See oleks võimud väga halvasti lõppeda.” “Me oleme arukad inimesed,” teatasin, aga mulle tundus, et ta ei tahtnud seda hästi uskuda.

“See oli sinust siiski väga tore, et sa meid eksiteele viisid. Tavalist rada käia on küll kindlam, aga igavam. Täna õnnestumusest ei oleks ma mingi hinna eest olnud nõus loobuma. See oli elamus. Suure algustähega,” ütles Günther ja ma nõustusin temaga saajaprotsendiliselt. “Ning loo moraali?” küsisite teie. No see on ju ütlema tagi selge: rappa mingi aimuli see, kes sealt ka välja tulla oskab.

Katrin Järvet, saksa filoloog 4. aasta üliõpilane

□ Kutsub ju...

□ Kolm kaarti ja kompass ei sii alati sihtpunkti...

Günther Hahni fotod

In memoriam

prof emer HARALD PEEP

26. märts 1931 - 8. oktoober 1998

Soomest saabunud valus sõnum armsa kolleegi emeritprofessor Harald Peebu lahkumisest paneb meid, ajutiselt siiajääjaid, veel kord mõtlema eesti kirjandusteadusliku olu üle selle sõjajärgsel vahest järsimalgi põlvkondlikul üleminekul. Paneb taipama, kui haruldased on Harald Peebu taolised tugevust ja tasakaalu ühendavad isiksused väikestes kultuurides ning kui tõrksalt vaimne protsess ületilise allub sotsiaal-ratsionaalsetele soovunelmatele.

Oma tudengiaastaist on mul meeles, kui suure austuse-õhinaga kaaslasted kõrvalkursuselt, eesti filoloogid Olev Remsu(jev) ja Toivo Kuldsepp pajasid professor Harald Peebu lennukatest vaimuteravatest loengutest. Neile oli Peep sama, mis meile, toonastele inglise filoloogidele, Arthur-Robert Hone. Kui Lääne kirjanduste professor Villem Altoa mind ennast 1973. aasta lõpus oma verinooreks järglaseks eesti kirjanduse ja rahvaluule kateedrisse kutsus, näis mulle, nagu oleks kateedrijuhataja Harald Peep akadeemilist professori ametit pidanud juba pikki aastaid - ta oli soliidne, autoriteetne, kultuurne, pisiasjalikult sehkendamiseks ülevaatav. Kateedri mõnegi koosoleku ülenärvilise oskas ta sobivalt maandada.

Filoloogiateaduskonna dekaaniks olles oli Peebul tavaks ülalt tulnud ebameeldivat laadi pabereid kas mõnda oma lauasahklisse "unustada" või prügikorvi sokutada. Nii säästis ta kolleege üha ebavajalikust närvikulust. Loomult ikka rahumeelne, heatahtlik ja sõbralik, ei puudunud tal samas parteilasena, veel enam aga otsekohese inimesena julgus olgu või rektorile endale paar kõvemata sõna öelda, kui too ülikooli suures nõukogus filosoofide-filoloogide ideoloogiliste puudujääkide peale kõlavalt kärkima kippus. Harald Peebu kõrval oli rahulik ja hea töötada. Seda jõudis kindlasti kogeda ka kadunud professor Juri Lotman, kes 1980. aastal "komandeeriti" vene kirjanduse kateedrist, nii nagu professor Peep ise eesti kirjanduse ja rahvaluule kateedrist, väliskirjanduse (hilisemat maailmakirjanduse) kateedrit (taas) üles ehitama.

Professoriks sai Harald Peep 1973/74. õppeaastal - pärast seda, kui ta 1970. aastal oli kaitsnud filoloogiadoktori väitekirja teemal "Eesti lüürika kujunemislugu aastail 1917 - 1929". Ent eesti kirjanduse ja rahvaluule kateedrit juhatas ta Karl Tacvi vahetu järglasena juba 1966. aastast alates. Sellesse perioodi langesid Peebu esimesed tõsisemad tööd. Ta keskendus sõjaeelse eesti kirjanduse võtmekujude, nagu Tuglas, Gailit, Under, Luts, Barbarus, Visnapuu jt, loomingile. Artiklikogu "Pilk peegli taha" ilmus 1967. aastal, lühimonograafiad "Johannes Vares-Barbarus" ja "Henrik Visnapuu" vastavalt 1959. ja 1989. aastal. Harald Peebu panus oli oluline "Eesti kirjanduse ajaloo", mitmetes kooliõpikutes ning eesti kirjandust tutvustavates teostes.

Järgnevalt kõitsid Harald Peebu ikka rohkem kirjandusteooria küsimused.

Tema artiklid sellest valdkonnast koondusid "Tähtraamatusse" (1978). 1992. aastal valiti Harald Peep kirjandusteooria õppetooli professoriks. Kirjandusteooria kursust luges ta ülikoolis emeritprofessorina veel pärast pensioniikka jõudmist. Loomult skeptik, ei läinud ta kaasa moovooludega. Aluseks jäi klassikalise (peamiselt saksa) traditsiooni võrdlev-ajalooline kirjanduskäsitlus, sotsioloogilis-strukturalistlike lisanustega. Samas citas Peep põhimõttekindlalt nii vulgaarsotsioloogilise kui ka formalistliku meetodi lihtsustavaid liialdusi.

Just professor Peebu juhitud tõsine akadeemiline liin Tartu Ülikoolis tagas sideme sõjaeelse eesti kirjandusteadusega ning tõrjus nõukogudeaegsel ideoloogilisel rindel tagasi kirjanduse ülepõlitiseerimise kampaaniaid.

Kolleegid tundsid professor Peebu vaimurikka, kujuka sõnaga ja huumorist lugu pidava mehe. Loomeküpsuses paelusidki teda just mõned n-ö perifeersed, tegelikult aga suure kirjandusega süvisi seotud kirjandusnähtused: 1992. aastal ilmus esseekogu "Hajamõtteid huumorist", millele 1996. aastal lisandus käsitlus kriminaalproosast "Kolm laipa, kõik surmud ehk kriminaalne kirjandusmaastik".

Siin katkes prof Peebu viljakas, eesti kirjanduskultuuri avaralt rikastanud elutöö.

Harald Peep sündis Valgas sõjaväelase pojana. Vahest oli isalt päritud sõjamehelik tugevus, mis aitas Harald Peebul eesti kirjandusteadust kaitsta sotsrealismi dogmadesse lakeiliku mandumise eest? Kas soosis ehk just üleskasvamine rajamaal Valgas mõttevarust ja dialoogilist elutarkust, mis Harald Peebu läbi tema elu ja loomingu iseloomustas?

Me jääme teda sügavas kurbuses leinama ja temast puudust tundma, tema tundlikust tugevusest siiski tulevikuks julgust saades.

Kolleegide nimel
Jüri Talvet

Ärasaamine teisipäeval, 20. oktoobril kl 13 aulast. Tema tuhatatud põrm sängitatakse Vana-Jaani kalmistule.

Registreerimine Eesti üliõpilaste meistrivõistlustele korvpallis

Kuni 22. oktoobrini on võimalik registreerida mees- ja naiskondi Eesti üliõpilaste meistrivõistlustele korvpallis harrastajate liigasse. Võistkondade komplekteerimine vaba, näiteks teaduskondade, kursuste vms alusel. Võistlused mõeldud üliõpilastele ja õppejõududele, kes harjutavad ja mängivad harrastajate tasemel. Võistkonda võib kuuluda kuni 2 Eesti meistrivõistlustel korvpallis meistri- või esiliigas osalevat mängijat. Finaalturniir peetakse 20. märtsil Tallinnas TTÜ Spor-

dihoones. Eesti Akadeemilise Spordiliidu liikmesõppeasutuste võistkondadele osalemine tasuta.

Registreerimine ja info Eesti Akadeemilises Spordiliidus (Jakobi 3, Tartu, tel 434 790, e-mail kairise@ut.ee) kuni 22. oktoobrini. 1997/98. õa aastal osales võistlustel ligi 40 mees- ja naiskonda.

Kairis Leinus,
Eesti Akadeemilise Spordiliidu peasekretär

acta diurna

SEL NÄDALAL

14. oktoobril esitles Võro Instituut raamatukogus oma hiljuti väljaantud raamatuid "Võro Instituudi toimõitseq" 3-5 ning helikassetti "Pini hind" võro kirjamehe Pulga Jaani juttudega.

15. oktoobril

kirjutasiid TÜ Sihtasutus ja eramu Kreutzwaldi 6 praegused valdajad alla ostu-müügilepingule, mille järgi Turu Ülikooli Sihtasutus ostab Alvar Aalto poolt projekteeritud eramu Kreuzwaldi 6.

Raamatukogus avati Alvar Aalto 100. sünniaastapäevale pühendatud näitus "Aalto: 3 objekti Eestis". Ettekannetega Aalto arhitektuuri omapärast esinesid Soome Riigi Kunstimuseumi direktor Marja-Liisa Rönkkö ja Eesti Arhitektuurimuseumi direktor Karin Hallas.

Kehakultuuriteaduskond korraldas 15. ja 16. oktoobril rahuvahelise sporditeaduste alase konverentsi.

16. oktoobril

ülikooli kunstimuseumis avati näitus "Tõusva päikese maa jaapani 18.-19. saj puugravüüridel ja kapten Krusensterni 1803 - 1806. aasta ümbermaailmareisi pildidel.

Kell 17 algab Jõhvi koolinoorte majas

Ivar Tallo avalik loeng "Avalik cetika".

Kell 18 algab ülikooli aulas suur hõimupäevade kontsert.

18. - 21. oktoobril on meil külalised Georgia Ülikoolist, kes kohtuvad prorektor T. Scenega, rektor J. Aavik-soo ja Tartu maavanema J. Öunapuuga.

TULEVAL NÄDALAL

19. oktoobril kl 16.30 peab ETVs TÜ avatud ülikooli loengu majandusteaduskonna dekaan Jüri Sepp teemal "Inimene ja institutsioonid majanduses".

21. oktoobril on ülikoolis Ida-Virumaa päev.

22. oktoobril

on Jaan Lattiku juubelikonverents Lüllemäel. (Korraldavad Võro Instituut koostöös filosoofiateaduskonnaga).

22. ja 23. oktoobril toimub ülikooli raamatukogus Eesti raamatukoguhoidjate VII kongress.

23. oktoobril on ülikooli nõukogu istung.

23. - 24. oktoobrini korraldavad Eesti Akadeemiline Pedagoogika Selts ja TÜ pedagoogika osakond Tartus rahvusvahelise konverentsi "Kodu ja kool muutumas ajas".

info

loeng

Vabade kunstide kutsutud professori Jaan Krossi järgmised loengud toimuvad 20. okt kl 16.15 ja 21. okt kl 14.15 ph aud 102 teemal "Teekond läbi novellide".

19. - 23. oktoobrini toimub politoloogia osakonnas külalisõppejõu Nikolai Mezhevichi (Sankt Peterburgi Riiklik Ülikool) loeng "Vene-Eesti suhted: ajaloolis-poliitiline ülevaade" (vene keeles). Täpsem aja- ja ruumikava politoloogia osakonna koduleheküljel <http://www.ut.ee/SOPL>.

väitekirj

Teisipäeval, 20. oktoobril kaitsvad magistratööd Riia 23, ruumis 218:

kl 10.15 Irina Biehele - "Manipulating ascorbate-associated plant ozone tolerance by darkness (taimefüsioloogia)". Juhendaja TÜMRI dots Heino Moldau, dr (biol), oponent TPÜ Ökoloogia Instituudi Tartu osak juhataja Olevi Kull, knd(biol);

kl 11.15 Hillar Eichelmann - "Towards understanding oscillations in photosynthesis: a mathematical model of biochemistry of photosynthesis (taimefüsioloogia)". Juhendaja TÜMRI prof Agu Laisk, dr (biol), oponent sotsiaalteaduskonna dots Kalevi Kull, knd (biol);

kl 12.15 Eeva Heinaru - "Different types of phenol and p-cresol catabolism in phenol- and p-cresol-degrading bacteria isolated from river water continuously polluted by phenolic compounds (mikrobioloogia)". Juhendaja TÜMRI prof Ain Heinaru, knd (biol), oponent TÜ keskkonnatehnoloogia osak vanemteadur Allan Nurk, PhD;

kl 13.15 Eve Laasik - "Biokontrolli tüve Pseudomonas fluorescens CHA0 ja tema antibiootikumi üleprodutseeriva derivaadi mõju juuri alaliselt koloniseerivate pseudomonadide mitmekesisusele (geneetika)". oponent TTÜ geenitehnoloogia osakonna prof Erkki Truve, PhD;

kl 14.15 Ene Talpsep - "Diversity of river water bacterial communities influenced by phenolic leachate of oil shale industry (mikrobioloogia)". Juhendaja TÜMRI prof Ain Heinaru, knd (biol), oponent TÜMRI dots Tiina Alamäe, knd (biol).

Kolmapäeval, 21. oktoobril kell 13 kaitsvad nõukogu saalis:

Tiina Ristimäe doktoritööd "Südame löögisageduse muutlikkus südame

isheemiatõve haigetel". Oponentivad prof Jaan Eha (Mustamäe Haigla) ja prof Steen Juul-Moeller (Malmö Ülikool) ning

Juta Raud magistriväitekirja "Ema ja lapse kliinilis-antropomeetriste tunnuste osatähtsuse selgitamine sünnitusabis". Oponentid dots Kadri Matt (TÜ naistekliinik).

Neljapäeval, 22. oktoobril Riia 23, ruumis 218 kaitsvad magistratööd:

kl 10.15 Reet Marits - "Kahekomponentiline regulaatorüsteem pehR pehS kontrollib endopolügalakturonasi produktsiooni ja virulentsust taimepatogeenis Erwinia carotovora alam. carotovora (geneetika)". Juhendaja Helsingi Ülikooli prof Tapio Palva, PhD, oponent TÜMRI dots Maia Kivisaar, PhD;

kl 11.15 Jüri Parik - "Meetodite modifitseerimisest geneetilistes uuringutes (geneetika)". Oponent TÜMRI prof Mart Ustav, knd (keemia);

kl 12.15 Tiit Talpsepp - "Veise papilloomiviiruse onkovaalu E5 üks võimalikke toimemehhanisme - vabaradikaalsete signaaliülekanalade aktiveerimine rakus (viroloogia)". Juhendaja TÜMRI prof Mart Ustav, oponent TÜ tehnoloogiakeskuse geenitehnoloogia osak vanemteadur Aksel Soosaar, PhD;

kl 13.15 Mart Viikmaa - "Eestlaste populatsioonigeneetiline uurimine geneetiliste distantide ja klasteranalüüsi abil (geneetika)". Oponent prof A.-V. Mikelsaar, dr (biol).

Reedel, 23. oktoobril kl 11.15 kaitsab Riia 23-217 doktoritööd Andrus Tasa "Biological leaching of shales: black shale and oil shale". Oponent dr (biol) Stoyan Nikolov Groudev (Sofia Bulgaria).

professorite klubi

Neljapäeval, 22. oktoobril kl 17.15 toimub ajaloo muuseumis kohtumine vabade kunstide prof Jaan Krossiga. Teemaks on "Eesti kirjanduse läbilõigijõud Euroopas".

varia

Hauakivi Pent Nurmekunnale Laupäeval, 17. oktoobril kell 14 on Vana-Jaani kalmistul Raadil ülikooli orientalistikakabineti rajaja polüglott Pent Nurmekunna hauakivi avamine.

Mälestuskivi õnnistab TÜ koguduse õpetaja Allan Taruste.

muuseum

näitus

Ajaloomuuseum

Toomemägi

<http://www.ut.ee/REAM/>

K-P 11-17

Info, ekskursioonide tellimine 375 671. Ruumide üürimine: 375 675.

Kohvik on avatud kolmapäevast laupäevani 11-17.

Uus näitus!

"Möödud ja kaalud muuseumi kogudest" (avamine kolmapäeval, 21. oktoobril kl 16).

Näitus: "Surnud õpetavad clavaid" - näitus palcopatoloogiast, Margus Rumpi maalid "Avatud valguses".

Muuseumis on võimalik tutvuda videofilmidega ülikooli ajaloost ja tähtsündmustest: "Tartu Ülikool aastail 1919-1932", "Ülikool nõukogude okupatsiooniaastatel", "70 aastat eestikeelset ülikooli".

Kunstimuseum

Peahoone

<http://www.ut.ee/REKL/muuseum.htm>

E-R 11-16

Info 375 348

Püsi väljapanek: skulptuurid: kreeka arhailise, klassikalise ja hellenistliku kunsti paremate tööde kipsist jäljendid.

Uus näitus!

Tõusva päikese maa jaapani 18. - 19. saj puugravüüridel ja kapten Krusensterni 1803. - 1806. a ümbermaailmareisi pildidel.

Ekskursioonid aulasse ja kartserisse.

Zooloogiamuuseum

Vanemuise 46

<http://www.ut.ee/BGZM>

K-P 10-16

Info 375 833

Püsinäitus: lindude saali rõdul linnununa näitus.

Geoloogiamuuseum

Vanemuise 46

<http://www.ut.ee/BGGM/>

K-L 10-16

Info 375 839

Näitus: "Armin Öpik 100".

Botaanikaed

Lai 40

E-P 10-17

Info 432 643

Raamatukogu

E-R 10-17

Näitused: "Aalto: 3 objekti Eestis, "Julius Madisson 100" (kauaaegne ajalooõppejõud ülikoolis), hõimupäevadele pühendatud liiviteemaline näitus "Siin on meie kodu", Tõnis Saarde fotonäitus "Vetepidu".

Raamatumuuseum

E-R 12-15

Näitus "Kaks põlvkonda Loebereid Baltimaade õigusteaduses".

Humanitaarraamatukogus

"Prof Villem Altoa 100".

Tartu Ülikooli

raamatupood soovitab:

Peter Jarvis "Täiskasvanu-haridus ja pidevõpe"

Peter Jarvis on üks kaasaja suuremaid täiskasvanuhariduse korifeesid ja selles valdkonnas enam avaldatud autoreid. Raamat on abiks kõigile neile, kes suhtuvad tõsiselt mõttesse, et inimene õpib kogu elu ning kes tahavad anda oma panuse pidevasse õppimise-õpetamise protsessi. Raamat algab täiskasvanutele pakutava hariduse korraldamise põhiprintsiipide ning kaasaegse teooria analüüsiga, sellele järgnevad praktilised nõuanded õppekava koostamiseks ja täiskasvanute õpetamiseks.

TÜ Raamatupood asub Tartus, Ülikooli tn 11. Avatud E-R 9-18, L 10-16.

Nr. 33 (1946)

Reede,
23. oktoober
1998

Ilmub 1948.
aastast

Hind 2 krooni

Universitas Tartuensis

Pühapäeval, 25. oktoobril tähistab Tartu Ülikool 366 aasta möödumist oma asutamisest. Aastapäeva puhul ülikooli aulas toimuva vanamuusika kontserdile ootab ülikool nii oma liikmeid kui kõiki tartlasi.

30. juunil 1632. aastal kirjutas Rootsi kuningas Gustav II Adolf alla Academia Dorpatensis asutamisürikule. Pärast üriku kättesaamist avaldas kindralkuberner Skytte 21. septembril plakati, kus teatas gümnaasiumi ülikooliks muutmisest. Samas ürikus tegi ta teatavaks ülikooli avamise päeva - 15. (uue kalendri järgi 25. oktoober) oktoobri. Sellel päeval toimusid avamispidustused, õppetöö algas hiljem.

366. aasta möödumist ülikooli avamisest tähistatakse pühapäeval, 25. oktoobril ülikooli aulas toimuva tasuta kontserdiga, kus vanamuusikaansambel Via Sonora esitab muusikat ülikooli asutamise ajast. Kell 16 algavale kontserdile on oodatud kõik huvilised.

Andres Toode,
ülikooli pressiesindaja

Üliõpilasliidrid Helsingist

Eile tutvusid Tartu üliõpilaskonnaga üliõpilasliidrid Helsingi Ülikoolist, Helsingi Tehnikakõrgkoolist ja Majan-

duskõrgkoolist. Öhtul tutvustasid nad nõukogu saalis oma üliõpilaskondade tegevust.

Koostööprotokoll Georgia Ülikooliga

Nädala algul viibis Tartus Georgia Ülikooli esindus, kes kohtus ülikooli juhtkonnaga, et arutada avaliku sektori töötajate koolitamisega seotud koostööd. Euroopa kolledži direktori kt Raul Eamets, ütles, et Georgia Ülikoolis on institut, mis tegeleb avaliku sektori töötajate nõustamise ja koolitamisega ja et selle poolest on ülikool oma osariigis

väga tuntud. "Koostasime Tartu ja Georgia ülikooli ühistöö kavatsuste protokoll. Selles on kirjas koolitajate koolituse programm, mis peaks baseeruma vastavate osakondade arendamisel (n avalik haldus), avaliku sektori töötajate koolitusprogrammi väljatöötamine, ameeriklaste õppe- materjalide kohandamine meie oludele ja muu taoline tegevus."

Ida-Virumaa ootab

Ida-Viru juhid võtsid teist korda ette oma maakonna tutvustamise ülikoolis, seekord aulas. Eeskätt oli see mõeldud maakonnast ülikooli õppima tulnutele ning seal pärit õppejõududele ja teistele töötajatele. Õppima tulijaid on maakonnast päris hulga. Maavanem Rein Aidma mainis, et näiteks tugevaks peetavast Narva Pähklimeie gümnaasiumist on alati sissesajajaid. Üks asi on Tartusse õppima minek, hoopis teine tagasitulek. Neid on napilt, kes oma Ida-Virumaale tagasi lähevad või mujalt tulnuna sinna tööle lähevad. Maakond aga noori haritlasi vajab, ja koguni

väga. Seoses elektri jaamade erastamisega võib investeringuid tulla ka teistesse tööstusharudesse ning tekib juurde uusi töökohti. Üldse on lähiaastatel tööjõu struktuuri muudatusi oodata. Pidevalt on vaja aga õpetajaid, majandusspetsialiste, juriste, keemikuid, logistikuid, keskkonnakaitse töötajaid jt. Maakonnajuhtid on üldiselt optimistlikud, sest maakonna arengukava järgi on Ida-Virumaal suuri muudatusi ning tulemas noortele kohti leidub.

Varje Sootak

TARTU ÜLIKOOI NÕUKOGU

23. oktoobril

Täna toimuval ülikooli nõukogu istungil on kavas:

- * prorektor Volli Kalmu ettekanne kuratooriumi soovitude realiseerimisest,
- * osavõtu otsustamine Kääriku-Tehvandi Sihtasutusest (prorektor Hele Everaus),
- * nõukogu kodukorra täiendamine alaliste komisjonide reglemendiga (akadeemiline sekretär Ivar-Igor Saamiit),
- * informatsioon õppekorralduseeskirja §84 täitmisest (prorektor V. Kalm),
- * taotluste kinnitamine sihtfinantseeritavate teemade jätkamiseks,
- * auliikme nimetamine (majandusteaduskond on esitanud euroteaduskonna direktori aastail 1993 - 1998 prof Toivo Miljani) jt küsimused.

Prof Juri Lotmani auditoorium

avatakse tema viiendal surma-aastapäeval kolmapäeval, 28. oktoobril kl 14. Selleks on humanitaarhoone ruum 222. Auditooriumis avatakse ka tema bareljef.

Tartu Ülikool Turus menukas

16.-18. oktoobrini oli Turu Mesikeskuses Soome teine teadusmess. Samas peeti raamatumessi.

Tartu Ülikool sai üürida stendi teadusmessil tänu Eesti Innovatsioonifondi toetusele. Jätkuvalt oli tunda soomlaste huvi õppida Tartu Ülikoolis. Sel messil oli aga peamine meie teadustöö tulemuste tutvustamine. Esitlesime kolme projekti, mis kõik on suunatud inimese elu kvaliteedi parandamisele.

1. Termoluminestsentsdetektorid on originaalsed, Tartu Ülikoolis sünteesitud pisikesed tabletkesed, mis aitavad jälgida kiirgusohhtlikus piirkonnas või kiirgusallika läheduses töötavate inimeste tervist või keskkonna seisundit. Eesti Innovatsioonifondi toetusel on välja töötatud seade, mis on ühtlasi nii mõõtmistulemuste lugeja kui detektorite kalibraator. Tartu seade on seni laialt kasutusel olevast Rootsis valmistatud seadmetest mõõtnutelt tunduvalt väiksem, selle kasutamine on odavam. Tartu seade töötab kiiremini ja täpsemini, sest mõõtmis- ja kalibreerimisprotsessid on automatiseeritud, erinevalt seni kasutatavatest seadmetest, mis vajavad palju käsitsitööd. Projekti juhib vanemteadur Mihkel Kerikmäe. Pärast EC vastavastunnuse saamist on ülikool valmis mõõtmis- ja kalibreerimisteenust müüma, Eesti Kiirguskeskuse kiirgustegevusluba on juba olemas.

2. Professor Toomas Karu juhtimisel on ülikoolis loodud arvutiprogramm ATLEET™, mille abil saab määrata sportlase töövõimet ja treeningu intensiivsust, analüüsides vere laktaadisisaldust. Kuid selleks pole enam tarvis vere-

proove võtta, piisab kui treeningu ajal käckell-pulsimõõturilt POLAR® saadud pulsisagedused analüüsida programliga ATLEET™. Selle põhjal on sportlasel, tema treeneril või arstil võimalik teha järeldused treeningu iga etapi intensiivsusest ja treeningumeedotite sobivusest. Rääkimata uue meetodi mugavusest, on see tunduvalt odavam võrreldes vereproovidega (seadmed ja vahendid, steriilsuse nõuded jm).

3. Tõenäoliselt kogu teadusmessi üks menukamaid eksponaate oli Arved Vainu müomeeter. Esmakordselt esitleti laiema avalikkuse ees müomeetri uut, disainitud mudelit. Müomeetri väliskuju on registreeritud Eestis tööstusdisaini lahendina, disaini autor on Festi Disainerite Liidu esimees Martin Pärn. Messil tegid lihaseteste ja andsid selgitusi Aadi ja Kristi Kaljuvee.

Meie messiboksi asend messikülalistajate peamiste liikumisteede ristil oli suurepärase. Müomeetri ümber olnud pidev järjekord andis tunnistust soomlaste teadmisjanust. Huvi pakkus eriti testi kommentaar, sest treenitus oli tulemustes näha ka sel juhul, kui spordiga oli tegeledud kunagi varem. Teisest küljest oli lihaspinge tavalisest kõrgem näitaja seotud sageli oluliselt suurenenud töökoormuse, stressi või traumaga. Mitmed messikülalastajad olid arvamusel, et sellal seadmel on diagnostikas suur tulevik ja avaldasid tunnistust müomeetri väljatöötamisel ja arendusel tehtud tööle.

Soomlastel oli rõõm kuulda, et müomeetri alal teeb Tartu Ülikool koostööd Helsingi, Kuopio jt Soome ülikoolidega, samuti et müomeetri

kasutavad mõned Soome eraarstid oma praktikas. Müomeetri eelmise mudeli 6 eksemplarist on 4 Soome müüdnud. Täna seni kasutatakse mõnes füsioloogiainstituudis lihase uurimiseks sellesse torgatud sondi. Selline uuring on väga kallis ja ebamugav ning pole igapäevase diagnostikameetodina kasutatav. Meditsiinipraktikas on seni ainus lihaste testimise vahend tohtri käsi. Kui on valida, kas lasta torgata lihasesse sond või tunda kehal nõrka müomeetri puudutust, siis pole kahtlust, kumma meetodi kasuks patsient otsustab.

Soomlased on raamatulembene rahvas. Tartu Ülikooli kirjastuse väljaandeid uuriti tõsiselt huviga ja esitati tellimusi nende ostmiseks. Enim küsiti läänemere-soome keelte, kirjanduse ja rahvusteaduste alaseid trükiseid.

* * *

Soome ülikoolid ja teadusasutused on osanud meist paremini pakkuda oma teenuseid ettevõtetele, mis on ilmselt ka üks Soome kõrgtehnoloogiliste firmade edu põhjust. Teisalt on Soome ülikoolides paremini välja arendatud tehnosiirdeteenistused. Uurisime nende sellealaseid kogemusi.

Innovatsioonitalituse peaspetsialist Sirje Kahu kohtus Turu Tehnoloogiaskeskuses tehnosiirdefirma AboaTech Ltd tegevdirektori Jarmo Kallioga, arutamaks koostöövõimalusi. AboaTechi omanikud on Turu Ülikooli Fond, Abo Akademia Fond ja SITRA (Soome Rahvuslik Teadus- ja Arendusfond). AboaTechi ülesanne on kaubastada Turu ülikoolidest pärit teadustulemusi ja edendada alustavaid teadusmahukaid firmasid. AboaTech on tegutsenud 5

□ Müomeeter pakkus huvi äsja Tartust saabunud ja messil meie stendi külastanud Turu Ülikooli rektorile prof Keijo Virtanenile (seisab), prodekaan prof Ritta Pyykköle (vasakul) ja kantsler Keijo Pauniole, kes ei pidanud paljaks müomeetrit omal nahal proovida. Test näitas, et Turu Ülikool on kindlates kätes.

Toomas Karu foto

aastat, praegu on neil töös 13 leiutist ja 2 tehnoloogilist väljatöötlust.

Et nii Eesti kui Soome teadlaste ette on kerkinud sarnased probleemid, näitab messil tutvustatud kolme raamatu üheaegne ilmumine kirjastuselt Werner Söderström Lakitieto OY:

"Tutkijan oikeudet ja velvollisuudet" (Teadlase õigused ja kohustused), "Tutkimussopimus" (Teadus- ja uurimistöö leping) ning "Tutkimuksen tekijänoikeudet" (Teadustöö autoriõigused). Samu teemasid käsitleb meie teadus- ja arendusosakonna 1998. aasta algul koostatud materjal "Kuidas

teadmistelt teenida - tarvilikku teavet ja nõuandeid uurimistoetuste ja lepingute asjaajamiseks ülikoolis".

Turu teadusmessi '98 külalastajad said teada palju uut Tartu Ülikoolist ja võisid veenduda, et Eestis on potentsiaali kõrgtehnoloogia alal. Teisalt said messil viibinud Tartu Ülikooli töötajad uusi kontakte ning ideid, kuidas oma projekti edasi arendada, nii et see vastaks rohkem tarbija ootustele. Naabermaa Soome ülikoolid on meie teadlaste koostööpartnerid, kuid Soome võib olla ka meie teadustulemuste turg.

Leeni Uba

20. oktoobril

Üliõpilase staatuse

küsimust tutvustas prorektor prof Volli Kalm.

Septembris oli Riigikogus ülikooliseaduse, EV haridus- seaduse, kutseõppeasutuse seaduse ja tulumaksuseaduse muutmise ja täiendamise seaduse teine lugemine, mis kultuurikomisjoni ettepanekul katkestati. Komisjon ootab veel avalik-õiguslike ülikoolide ettepanekuid üliõpilase staatuse küsimuse kohta. Ülikoolide esindajad on seda haridusministeeriumi korraldusel arutanud. Haridusmi- nisteeriumi tehtud kokkuvõttes on ülikooliseaduse § 41 järgi **üliõpilane** isik, kes on rektori käskkirjaga immat- rikuleeritud ülikooli tasemeõppesse (täisõpe või osaõpe). Eksternid ei ole üliõpilased. Eksternide õigusliku seisundi määrab seadus, ülikooli põhikiri ja teised õigusaktid.

Prorektor tegi vastava paragrahvi kohta valitsusele et- tepaneku, et **üliõpilane on isik, kes on immatrikuleeri- tud ülikooli tasemeõppesse**. Tü jaoks tähendab üliõpilase taoline määratlus seda, et järgmise õppeaasta ülikooli peaks ülikool immatrikuleerima ka avatud üli- kooli tasemeõppijad ja vabakuulajad. Praegu on mõlemat liiki õppijatel ülikooliga leping ja aasta sees pole seda mõtet ümber vaadata.

Valitsus toetas niisugust üliõpilase määratlust.

Kääriku-Tehvandi olümpiakeskuse

sihtasutuses osalemist tutvustas rektor prof Jaak Aavik- soo. Kuna Kääriku spordibaasi haldamine pole ülikoolile jõukohane ning osaliselt dubleerub tegevus Tehvandi spordikompleksiga, arutati ühinemisvõimalusi suvel koos kultuuriministeeriumiga. Uues keskses oleksid paremad võimalused kogu aasta jooksul sportida ja puhata, sportlasi ette valmistada, spordiüritusi korraldada jne. Sihtasutuse nõukogu esimees on Arnold Green, ülikoolist on liikme- teks prorektor Hele Everaas ja haldusdirektor Riho Illak.

Valitsus nõustus Kääriku spordibaaside põhikirja muudatustega ja toetab ülikooli osalemist sihtasutuse asu- tajana ning põhikirja. Olümpiakeskuses osalemise küsimuse otsustab ülikooli nõukogu.

Majandusteaduskond esitas ettepaneku nimetada

TÜ auliikmeks

Wilfrid Laurier Ülikooli politoloogia professori, euroteaduskonna direktori aastail 1993 - 1998 Toivo Miljani.

Õppekorralduse eeskirja § 84 täitmist kommenteeris õppeprorektor Volli Kalm. See eeskirja paragrahv sätestab juhud, mil üliõpilane õppekava mit-

tetäitmise pärast eksmatrikuleerida tuleb. Õppeaasta algul polnud teaduskondades sellest kinni peetud. Õppe- ja üliõpilasosakonna nimekirjade alusel eksmatrikuleeriti õppekava mittetäitmise tõttu 163 põhiõppe üliõpilast ning õppetähtaja möödumise tõttu 22 magistranti ja 7 dok- toranti. Viimaste andmete järgi tuleks veel eksmat- rikuleerida 110 üliõpilast. Valitsusele eelnenud päeval oli õppeteenustasu maksmata 30 välisüliõpilasel. Prorektor rõhutas, et ülikool peab oma vastuvõetud otsuseid täitma ning tugevdama kontrolli edasijõudmise üle. Järgmisel õppeaastal rakendub keskne andmebaas ning siis ei pea enam iga üliõpilase seisu dekanaadist järele pärima.

Välisüliõpilase stipendiumimäärad

Valitsus otsustas asendada välisüliõpilaste (koostööle- pingute alusel õppivad vahetusüliõpilased) stipendiu- mimäära 1500 kr kuus 2250 krooniga ja ISEP-vahetuspro- grammi alusel õppivate kuu stipendiumimäära 1500 kr 3000 krooniga.

Sporditöö finantseerimisest

Spordikeskuse ja linna spordibaaside ettepanekul kin- nitas valitsus spordikeskuse rühmadesse kuulumise uued hinnad. Uute hindade vajadust põhjendas haldusdirektor Riho Illak. Praegused hinnad on madalad ning nende ja eelarvelise ega omavahendite summadega ei kaeta ära kõiki eksploatatsiooni, inventari, korrashoiu jt kulutusi.

* * *

* **Sotsiaalteaduskonna nõukogu oli esitanud valit- susele ettepaneku rendile võtta hoone Tiigi 76A. Dekaan prof Jüri Allik** selgitas, et kuna sotsiaalteadus- kond on tõusnud suuruselt ülikooli teiseks teaduskonnaks ning juurdeehitust pole lähemal ajal kavas, saaks rendilevõetavat hoonet (endine saun, mis pankrotti läks) kasutada õppehoone ning sissekäiguna. Kuna omanik on seal teinud korraliku remondi, saaks osa ruume kohe kasu- tusele võtta. II korrusele saaks ehitada ühe suure 300-ko- halise auditooriumi kõigi tarbeks.

Kuna ülikoolil pole praegu selle objekti remontimiseks raha ette nähtud ning objekti pole ka territoriaal-ruumilises kavas, võttis valitsus taolise informatsiooni teadmiseks ning arutab küsimust veel kord koos täiendava mater- jaliga. Nii prorektor Volli Kalm kui rektor Jaak Aaviksoo rõhutasid, et nõukogu poolt vastu võetud territoriaal-ruu- miline kava on rahalise katteta ning et oleks vaja koostada objektide pingerida.

* **Valitsus arutas chitusobjektide Ülikooli 17/19 (Paa- bel), Narva 4/6 (majandusteaduskonna õppehoone) ja Pepleri 14 täiendavat finantseerimist.** Küsimuse otus- tab ülikooli nõukogu. Rektor leidis lubamatu olevat olu- korra, kus chitustööde käigus tuleb teha väga suuri lisafi- nantseerimisi. Haldusdirektori sõnul sõlmitakse selle aasta 1. septembrist chituslepingud nii, et neis on kirjas tööde lõplikud summad.

* **Ülikooli arhitekt Martti Preem teavitas valitsust sellest, et koos linnaga on leitud uue ühiselamu chi- tusalaks Raatuse 22, kus varem paiknesid mööblilhal- lid.**

Politoloogid ja peaministrid Käärikul

16. - 18. oktoobrini toimus Kääriku spordibaasis järjekordne **politoloogia osakonna sügiskool**. Käärikul on toi- munud mitmeid olulise tähendusega laag- reid ja ühisüritusi Tartu Ülikooli elus. Osavõturohkeks ja sisutihedaks tradit- siooniliseks kogunemiseks on saanud ka politoloogide Kääriku sügis- ja kevadkool.

Sel korral olid esinejateks Eesti Raadio peadirektor Ain Saarna (teemaks "Eesti Raadio Eesti poliitika tõmbetuultes"), Eesti Kaitseväge juhataja, kindralleitnant Johan- nes Kert ("Kaitsejõud ja kaitsepoliitika"), EV peaminister Mart Siimann ("Valit- semine Eestis: täna ja homme") ning peaminister aastatel 1990 - 1992 Edgar Savisaar ("Eesti Vabariigi valitsus kuus aastat hiljem"). Sellele lisaks oli loomu- likult tudengiprogramm, sest eelkõige üliõpilaste üritusena, uue kursusega tutv- miseks ja terve osakonna kokkukas- vamiseks see sündmus mõeldud ongi.

Muudatused õppetöös

Politoloogia osakond kavandab mõnin- gaid muudatusi oma õppekavas ning

□ **Kaitseväge juhataja Johannes Kerdilt oli näitlik ettekanne kaitseväest ja kaitsepoliitikast.**

□ **Dialoog peaministri Mart Siimanni ja prof Kaio Jaanson vahel.**

Vello Pettai fotod

Täppisteaduste andmebaasid raamatukogus

Kuni 15. novembrini saab raama- tukogus tutvuda matemaatikaalase andmebaasiga **MathSci Disc**, mis hõlmab publikatsioone ajava- hemikust 1988 kuni 1998 (juunini).

MathSci Disc on American Mathematical Society toode ja pakub nii matemaatikaalaseid alusuuringuid, kui ka kirjandust arvutiteaduse, statistika, ökonomeetria ja teistes valdkondades. **MathSci Disc** väljas- tab teadusajakirjade artiklite, raamatute, konverentsiteid bibliograafilise infor- matsiooni koos sisukokkuvõttega. **Math- SCI CD-ROM**-versioon (on olemas ka võr- guversioon) sisaldab kirjeid referatiivaja- kirjast **Mathematical Reviews** ja lisaks neid kirjeid ajakirjast **Current Mathematical Publications**, mis ei ole eelnimetatus kajas- tatud.

Kuna teadusperioodikaga pidevalt töötavate üliõpilaste ja õppejõudude ring igal aastal laieneb ja uueneb, pole liigne meelde tuletada ka teisi raamatukogus ole- masolevaid elektronotsingu ressursse täp- pisteadlastele.

Kõige operatiivsemat informatsiooni ilmunud teadusartiklitest pakub **Current Contentsi** seeria **Physical & Chemical and Earth Science CD-I** (iga CD plaat hõlmab tervet aastat ja ilmub iga nädal), mis skaneerib 924 kõige kõrgema *impact*-fakto- riga füüsika-, keemia- ja matemaati- kaalaseid ajakirju.

Multidistsiplinaarne andmebaas **INSPEC** hõlmab rohkem kui 4200 ajakirja ja üle 2000 konverentsikogumiku, baseerudes sellistel väljaannetel, nagu **Physics Ab- stracts, Electrical and Electronics Ab- stracts, Computer and Control Abstracts**. Andmebaasi omapäraks on ulatuslik kõikvõimalikes konverentside kogumikes ilmunud publikatsioonide kajastamine. Raamatukogus on **INSPEC** olemas aastaist 1994 kuni 1998. Olgu mainitud, et selle andmebaasi aastatellimus maksab ligi kümme tuhat dollarit.

Keemikud saavad tutvuda **Chemical Ab- stracts CD-ROM**-andmebaasiga ajava- hemiku 1996 - 1997 (jaanuar). **CA**-d saab korraga vaadata 4 inimest, kuna see on salvestatud raamatukogu arvutivõrku.

Chemical Abstracts CD-I aastatel- limus maksab üle 18 000 USA dol- lari, mistõttu üldiselt tuleb kasutada palju odavamaks osutuvat selle and- mebaasi *online*-versiooni tasuta **STN (Science and Technology Network)** süsteemi kaudu.

Samuti on interneti vahendusel **STN service**-e kaudu kättesaadavad sellised paljudele vajalikuks osutuda või- vad teaduskirjanduse andmebaasid, nagu: **CA (Chemical Abstracts)** - hõlmab bib- liokirjeid sisukokkuvõtetega alates aastast 1967, **BIOSIS (Biological Abstracts)** alates 1969. a, **COMPUB (Cambridge Scien- tific Abstracts)** alates 1981. a, **COMPUS- CIENCE** alates 1978. a, **INSPEC** alates 1969. a, **LIFESCI (Life Sciences)** alates 1978. a, **MATH (Mathematical Abstracts)** alates 1972. a, **MATHDI (Mathematical Education)** alates 1976. a, **RUSSCI (Rus- sian Scientific News)** alates 1986. a, **SOLIDSTATE (Solid State Physics)** alates 1981. a jt - kokku üle 200 andmebaasi.

Eriti tuleb nimetada andmebaasi **SCISEARCH (Science Citation Index)**, see hõlmab informatsiooni teaduspublikatsioo- nidest alates 1974. a), mis lubab teha muu- hulgas ka tsiteeritavusuuringuid ja seda mitte ainult artikli esimese autori järgi (mis on **SSCI CD-I** versiooni kasutamisel oluli- seks puuduseks), vaid andmebaasis leidu- vate artiklite kõikide (kaas)autorite järgi.

Samuti on **STN**-süsteemil väga tõhusaid ja ainulaadseid võimalusi teha otsinguid mitmes andmebaasis korraga.

Referatiivne andmebaas **INIS (Internat- ional Nuclear Information System) CD-I** sisaldab teavet alates 1970. a ja hõlmab mitmesuguseid valdkondi, mis tegelevad uurimisega tuumenergia ja selle kasu- tamise mõjust inimkonnale.

Andmebaase saab kasutada raamatukogu arvutiandmebaaside ruumis õppelugemis- saali kõrval, kus on teie käsutuses 13 arvu- tit.

Ruum on avatud : E-R 8-20, L 12-18.

Tel 375 780. Etteregistreerumise võimalus.

Alla Saari,
info- ja eurodokumentatsiooni osakond

Õppejõudude sooduskaardid

Alates sellest nädalast annab Ülikooli Üliõpilaskond õp- pejõududele mõeldud rahvusvahelise sooduskaardi ITIC (International Teacher/Professor Identity Card). Kaardiomanikele tehakse soodustusi rohkem kui 90 maailma riigis reisimisel, majutuses, muuseumides jm. Eestis peaksid need soodustused peagi hõlmama suuremat osa rahvusvahelise üliõpilaspileti ISIC soodustusi, lisaks veel õppejõudude erisoodustusi. Kehtiva ISIC-kaardi

omanikke on Eestis praegu ligikaudu 17 000, soodustusi andvaid firmasid 50 ringis.

Kaardi omanikuks võib saada iga Eesti Vabariigiis ak- rediteeritud kõrgkooli õppejõud ning üld- ja kutseharidus- koolide õpetaja. 1999. aasta lõpuni kehtiv ITIC-kaart mak- sab 60 krooni. Kaarte väljastatakse Ülikooli Üliõpilas- konna kontoris Ülikooli 20-305 (tel 432 806, 375 400).

levikus teha, tasub teada, et sellisel juhul makstakse õp- pelaenu välja viimase eriala nominaalõppeaja ulatuses. Näiteks: kui liikumisravi tudeng (nominaalõppeaeg 4 aas- tat) vahetab II aasta järel eriala ning läheb farmaatsia II aasta tudengiks (nominaalõppeaeg 5 aastat), siis saab ta õppelaenu võtta kokku 5 aastat (kui tudeng liikumisravi õppides võttis õppelaenu mõlemal õppeaastal, saab ta far- maatsias õppides võtta laenu veel kolmel, mitte enam viiel aastal). Laenu tagasimaksmine algab siiski aasta pärast ülikooli lõpetamist, vahepealsete aastate eest tuleb loomu- likult laenuintresse tasuda.

Laenuintresside kohta tasub teada seda, et alates 1998/99. õppeaastast on õppelaenu intressid maksuvabad (nagu ka koolituskulud). Üliõpilane või tema ülalpidaja võib tulude deklarierimisel esitada pangatõendi õp- pelaenu intresside tasumise kohta. Sellisel juhul arvatakse tasutud õppelaenu intressid maksustatavast tulust maha ning vastav osa makse makstakse vajadusel tagasi.

Ülle Kapsi,
üliõpilasnõustaja, tel 375 627, e-post yk@ut.ee

Mida peaks veel teadma õppelaenu kohta?

Üliõpilasel, kelle jaoks õppelaenu saamine on oluline õpingute jätkamiseks, tasub õppelaenu väljastamise kohta teada rohkem infot, kui pankade reklaamülitistel välja pakutakse. Eriti oluliseks muutub taoline info juhul, kui õpingutesse planeeritakse akadeemiline puhkus. Üht-teist on võimalik parandada ka planeerimata õppetöö katkes- tuste korral.

Olulisim, millest pankade reklaamid ei informeerita, on asjaolu, et **õppelaenu teist osa ei väljastata automaat- selt**. Tegelikult siiski kontrollitakse, ega tudeng ole va- hepeal akadeemilist või lapsehoolduspühkust võtnud või eksmatrikuleerunud. Juhul kui tudeng on õppelaenu teise osa väljastamise ajaks aktiivsest õppetööst eemal, talle laenu teist osa ei anta. Probleem peitub selles, et saamata jäänud poole aasta õppelaenu ei saa tudeng ka edaspidi välja võtta (õppelaenu väljastatakse nominaalõppeaastate eest). Kui üks kord õppeaasta jooksul on õppelaenu võetud, siis arvestatakse, et sel õppeaastal on tudeng laenu taotlenud, semestriks kaup õppelaenu võtmist/võtmata jätmist ei arvestata. Seega tasub enne akadeemilise puhkuse vormistamist kaaluda, millal on seda otstarbekas teha või ka millal õppelaenu võtta/võtmata jätta.

Juhul kui mingitel põhjustel jääb sügissemestril õp- pelaenu taotlemata, siis kevadsemestril saab taotleda vaid poolt õppelaenu summat. Sügissemestri raha tagantjärele ei maksta, v.a juhul, kui tudeng on sügissemestri jooksul panka informeerinud, et ta soovib kogu vastava õppeaasta laenusummat kevadsemestril kasutada.

Neil, kes on eriala vahetanud või plaanivad seda tu-

Filosoofiateaduskonna dekaanil polnud eelmises UTs Paabeli nime vastu midagi, kahe järgneva loo autoritel aga küll. Hea ülikoolipere, kas Paabel sobib või mitte?

UT

Uues valmivas keeltemajas hakavad töötama lääne-euroopa keelte, kultuuri ja kirjandusega tegelevad õppetoolid, mis suurusjärgelt on inglise, saksa, prantsuse filoloogia, skandinavistika (rootsi, taani, norra filoloogia), klassikaline filoloogia, hispaania filoloogia ja maailmakirjandus. Valmivat maja on hakatud kutsuma Paabeliks või keeltemaja Paabeliks. Ma ei tea, kust see nimi pärineb, igatahes mitte tulevaste asukate käest.

Nime ja nähtuse seos on vana probleem. *Nomen est omen* tähendab, et nimes peitub asja olemus ja nimi määrab lõpuks ka saatuse. On arvatud ka vastupidist, et nimi ei loe midagi. Siin võib meenutada Shakespeare'i sõnu roosi nime kohta: ükskõik kuidas seda lille ka nimetada, sama hurmav lõhn on tal ikkagi. Arvan siiski, et Paabeli nimi vähendab ülikooli meeldivat arooni.

Püüdleme akadeemiliseks asutuseks, euroopalikuks ülikooliks selle parimas klassikalises tähenduses, eesti vaata et ainsaks ülikooliks. Mida oskame vastata kolleegidele Euroopast, kui nimetame lääne-euroopa filoloogia keskust paabeliks? On see nali, eneseiroonia või midagi muud?

Keeleliselt on Paabel äärmuseni rahvakeelseks mugandatud vorm Babülonist, mis piiblitõlgete traditsiooni mõjul on säilitanud eesti keeles oma mugandkuju. Mis on sellel muistsel võimsal Aasia riigil ühist valmiva ülikoolihoonega?

Ajaloolased Babülooniast Paabeliks ei nimeta, kui nad just rahvajutu tasemel lugu ei vesta. Paabel säilis Vana Testamendi kontekstis. Sellest on ta cestlaste teadvusesse jäänud kindlas eetilises seoses oma kurikuulsa torniga. On Paabeli torn, Paabeli segadus ja igavene paabel

Ülikool, filoloogia ja Babülon

halvakspandavas tähenduses. Paabeli torn seostub jumala karistusega: see kukkus kokku, karistamaks inimesi nende ülbuse eest ehitada taevani kõrguv torn. Paabeli segadus viitab piibli järgi keelte lootusetusele segiajamisele. Mõlemal on eesti kõnepruugis negatiivne varjund, viidates ülbusele, hukatusele ja karistusele. Paabeli kujundit kasutatakse siis, kui tegu on halvakspandava asjaga. Kuna uus maja asub ikka veel vajuva ja praguneva peahoone vastas, siis ei tahaks selle nimega kurje vaimu välja kutsuda.

Piibližargooni kasutatakse rahvalikus kõnes küllalt sageli. Küsimus on, kas ülikool ise peab end siduma nimega, millel on kahtlane ja pahaendeline varjund. Muidugi – anatoomikumi kutsuti ka Laibakumiks, Iuridicum jaoks, oleks nimi Viimsepäevakohus võib-olla naljakaski. Ülikooli ennast on nimetatud konnatiigiks. Samuti võiks väävlihaist ja piiblist tuntud keemilise reaktsiooni põhjal, mille lõpptulemuseks oli NaCl, nimetada keemiahoone ümber Soodomaks ja Gomorraks (juhul kui Soodomale ei pretendeeri mingi arstiteaduskonna hoone). Vahest peaks siis üliõpilasedki jüngeriteks ümber nimetama? Kõik need nimetused kuulusid tudenginaljade rubriiki. Tundub, et meil endil oleks vaja rohkem enesehukust ja stiilitunnet, akadeemilist väarikust. Mis sobib tudengile lõõpimiseks, ei pruugi mõjuda naljakalt professori või dekaani suus, kõnelemata akadeemilisest kõnepruugist tervikuna.

Iga nimi on aga ülikooli visiitkaart ja on kindlasti kõigi siintegutsevate inimeste ühine probleem. See peaks selguma ühisarutluse tulemusel ja eeldaks ka majaanike eneste ärakuulamist, enne kui õppehoone uksele kinnitatakse silt "Paabel". Milliseid nimesid peaksid kandma ülikoolihooned? Omal poolt arvan, et aluseks võiks võtta ikkagi

□ Foto lähiminevikust: Ülikooli 17/19 on veel punane ja kooruva värviga, praegu aga kena kollane ja kutsuvalt puhas ning värske. Aga kas Paabel või mitte?

hoone funktsiooni, nagu seda on tehtud ülikooli teiste hoonete puhul. Sellised nimetused on rahvusvaheliselt arusaadavad (vrd. *Iuridicum*). Maailmapraktika näitab, et akadeemiliste hoonete nimede puhul on kaks põhimõtet: nad toetuvad kas hoone funktsioonile või siis mõne kuulsa (rahvusliku) eelkäija mälestuse jäädvustamisele. Esimesel juhul on tavaliselt ladinapärase vorm neutrumi kujul (*anatomicum, iuridicum*), teisel juhul isikunime omadussõnalise kuju naissoo vorm (nt. *Porthania* Helsingis). Eelkäija nime leidmisega on meil vist raskem. Pähe tuleb ülikooli taasavamise suurkuju Karl Morgenstern, kelle tegevus ulatus filoloogias kultuurilooni kõige laiemas mõttes (siis *Morgensternia*, mis on aga omajagu kohmakas). Nii võiks uus maja kanda nime *Philologicum*. Ühist süsteemi järgides võiks humanitaarhoone olla *Humanitarium*, ühiskonnateaduste maja –

Civicum, sotsiaalteaduskonna hoone nimetamine sama süsteemi järgi on raske. Kõne alla võiks tulla käändevorm *Socialium* (mitmuse omastav nimisõnast – sotsiaalteaduste sc. maja).

Selline on minu arvamus, mida ei saa loomulikult kellelegi peale suruda. Vahest on mu suhtumine crandlik, peenutsev ja pentsik, rikutud klassika-haridusest ja kultuuriloolistest allusioonidest? Mu olemus tõgub mine-mast Paabelisse, mille ajaloolisi, teoloogilisi ja eetilisi seoseid hing ei taha kuidagi ühitada uue filoloogiamaja tegevuse eripära ja saatusega. Aga et asi puudutab kogu akadeemilist peret, siis kutsun üles kõiki neid, kellele pole ükskõik *alma mater*'i ühe visiitkaardi kuju, avaldama oma arvamust. Kas *Philologicum* või midagi muud?

Anne Lill,
klassikalise filoloogia professor
uue keeltemaja tulevane asukas

Kas uus keeltemaja või tohuva bohu?

Viimasel ajal võib ajakirjanduses üha sagedamini kohata uue keeltemaja kohta kasutatavat nimetust Paabel. Tegu on ilmselt eelmise rektori teravmeelse vaimusünnitusega, mis paraku vaid selleks jääb.

Babüloni mugandatud nimi Paabel on eesti keeles kasutusel peamiselt negatiivses tähenduses, märkides segadust, korralagedust, korratust, kaost. Algkristlased kutsusid selle nimega Roomat, hiljem kasutati seda nimetust mitmete Euroopa suurlinnade, eelkõige Londoni ja Pariisi kohta, väljendama masside, rikkuse jne kuhjumist, mida peeti kommete lõdvenemise põhjuseks. Ülikooli uude keeltemajja koliv germaani-romaani filoloogia osakond ei sea oma töös loodetavasti siiski eesmärgiks mitte seda. Seepärast ei arva ma, et säärane kõnekeelne nimetus on akadeemilisele asutusele kohane. Samuti on probleeme selle nime tõlkimisel mõnda võõrkeelde: mida arvaksid sellest nt sakslased või prantslased, norrakad, rootslased või taanlased (kes kõik on kaasa aidanud ka maja remondile)? Paljudes keeltes säärast mugandatud varianti ei olegi ning kasutatakse vaid nime Babülon.

Paralleelse variandina on ajakirjanduses kasutatud nimetust "uus keeltemaja", mida parema puudumisel tuleb praegu eelistada. Kõige õigem oleks aga ka sellele hoonele nime leidmiseks avalik konkurss korraldada. Kuna hoone on ülikooli allüksusena uus, õnnestub sellele ka nime leidmine ehk kergetini kui nt marksu majale.

Ivo Volt,
klassikalise filoloogia õppetooli
metoodik, magistrant

Rahvatants jätkuvalt au sees

Ülikooli rahvakunstiansambliil tuleb töörohke aasta, sest tuleva suve hakul toimuvad väikese vahega nii üldtantsupidu Tallinnas kui Gaudeamus Vilnises.

Septembris viiekümne kolmandat hooaega alustanud rahvakunstiansambel on üle saamas mõne aasta tagusest mõõdnaperioidist, kui rühma koosseis väga kokku kuivas ning vaevast krooniline noormeeste põud. Madalseisule võib leida mitmeid põhjendusi, mis enamasti tulenevad ühiskonnakorraldusest ning väärtuste teisenemisest. Kõigile avanesid reisimisvõimalused, vaba aeg kulub taasloodud korporatsioonides ning rahateenimisest sai elu sisu. Vähehaaval on aga tudengid taas leidnud tee rahvatantsutreeningutele ning ansambel on saanud uue hingamise.

Rahvakunstiansambel koosneb kahest tantsurühmast - üliõpilaste ja vilistlaste

□ Kauaaegne rahvakunstiansambli juht Henn Tiivel.

□ Siin me oleme!

segarühmast – ning rahvamuusikaorkestrist. Vilistlasrühm kogunes 1995. aasta Tartu Gaudeamuse jaoks ning on koos käinud tänini. Teistest jalakeerutajatest eristab ülikooli rahvakunstiansambli just arvukas saateorkester, kus on esindatud erinevad instrumendid viiulist kontrabassini. Rühma kunstiline juht on juba ligi kakskümmend aastat Henn Tiivel, treeninguid aitab läbi viia Marge Värvi ning orkestrit juhib Mare Lillak.

Soodsat lahendust on saamas kõiki isetegevuskollektiive kimbutav alaline ruumiprobleem. Sõbra maja kujundamisel üliõpilasmajaks võib rahvakunstiansambel treeninguruumide ole-

masolule kindel olla. Samas on lahendamata aastate jooksul kogunenud aukartustäratava rahvariiete kogu saatus, mille soodsale asukohale ülikooli peahoone keldris on kavas kohvik rajada.

Traditsiooniliselt on ansambel esinenud ülikooli kevadpäevade aegu Tartu eri paikades ning osalenud suurtel rahvatantsuüritustel Tallinnas. Eelmise aasta augustis veedeti kümme unustamatut päeva kontsertreisil Ungarisse.

Rahvatantsijate ühistegevus ei piirdu ainult kahe treeninguga nädalas, vaid koos võetakse ette mitmeid põnevaid üritusi, millel sageli tantsimisega otsene

seos puudub. Rühmal on alati olnud oma traditsioonid, millest igal aastal kinni peetakse, nagu uute liikmete vastuvõtt langevate lehtede õhtul oktoobris ning halja oksa pidu jõulude ajal.

Loomulikult võtab rahvakunstiansambel vastu uusi liikmeid nii tantsima kui pilli mängima. Et aga tantsupeole pääsevate paaride arv ei ole piiramatult, on loomulik rühmasisese konkurentsi teke. Üliõpilasele peaks meelt mõõda olema teadmine, et seni on tantsijad-pillimehed semestris ka ühe ainepunktiga arvestada võinud.

Lauri Leht

Vanast uus

Rektori kabinetis ripub uus lühter, mis osalt uus, osalt vana. ARS Metalitöö OÜ juhataja Illar Meeu ütles eelmisel nädalal selle ülespaneku ajal, et lühter on tehtud aulaks enne selle põlemist 1965. aastal olnud valgustite tükkidest.

Ülikooli kunstimuuseumi direktori Anu Laansalu sõnul olid eelmise sajandi esimesel poolel aulaks ampiiristilisi lühtreid, mis on näha ka ühel Schlateri 1842. aasta gravüüril. Need, mis tulekahjus kannatada said, osteti 1845. aastal Peterburist. Pärast tulekahju neid taastama ei hakatud, tüki korjati kokku ja viidi kunstimuuseumi hoidlasse.

Rektori abi Ene Seidla lausus, et rektori kabinetti otsiti juba tükk aega mõnda sobivat ja paremini valgustavat lühtrit. Muuseumihoidlas asuvad kastid vaadati läbi ning kunstnik Stanislav Netšvolodovi kavandi järgi hakati tükkidest uut kokku panema. Tööd oli palju, tüki oli vaja puhastada, kokku sobitada, puuduvad osad juurde teha, keevitada jne. Osa vanade lühtrite tükke on veel alles ning mine tea, võib-olla läheb neidki tarvis.

Isade päev

Tuleval laupäeval kl 12-16 toimub Toomemäel üritus "Isad ja lapsed". Lisaks välisüritustele toimub ajaloo muuseumis seminar isadusest Eestis ja Põhjamaades.

Isadepäeva korraldavad Põhjamaade Ministrite Nõukogu infobüroo koos mittetulundusühinguga Tartu Spordi- ja Mänguväljakud, Tartu linnavalitsuse kultuuriosakonna, Tampere maja ning Soome Instituudiga.

Täpsem info järgmises UTs.

Selgitus avansirahade viibimise kohta

Ülikooli raamatupidamine juurutab käesoleval aastal raamatupidamisprogrammi Concorde. Selles valdkonnas tehakse koostööd firmaga AS Korel SYS. Paraku tuleb nentida, et koostöö on kulgenud kehvasti. Sellest annab tunnistust kindlasti fakt, et avansirahad ei jõudnud oktoobris töötajate pangakontodele sellise operatiivsusega, nagu on sellega ülikooli töötajaskond harjunud. Oktoobris maksti avansirahadid esimest korda, kasutades süsteemi Concorde. Vaatamata AS Korel SYS poolsele korduvatele kinnitustele, et kogu palgamoodul on testitud ja kontrollitud, osutus reaalsus hoopis teiseks.

Kuna ülikoolis on avansipäevadeks kinnitatud 20. - 23. kuupäev, siis on formaalselt kõik korras, kui avansirahad

laekuvad kontole 23. kuupäeval. Ülikooli töötajad on aga harjunud kõrgete standarditega ja seetõttu palub raamatupidamine kõigilt vabandust põhjustatud ebamugavuste pärast.

Esimene realiseerimine palgamooduliga läks kahjuks üle kivide ja kändude. Teine realiseerimine, kus makstakse palku, aga mitte avansse, saab olema tehniliselt keerulisem. Loodame parimat, aga oleme valmis ka halvima. Kõikide probleemidega palgake laekumise osas pöördugem kindlasti raamatupidamisse, aga ärge tehke seda varem, kui on palgapäev.

Veel kord, palun vabandust põhjustatud ja võimalike ebamugavuste pärast!

Taimo Saan,
finantsdirektor

Ülikooli spordiklubi 90

Algus

Olympiamängude idee taaselustamine, rahvusvaheliste võistluste korraldamine, rahvuslike ja rahvusvaheliste spordiorganisatsioonide loomine kiirendasid oluliselt spordi levikut XX sajandi algul. Spordiliikumise ei jäänud kõrvale ka Eesti ja Tartu Ülikool. Baltikumist pärit üliõpilased said oma spordiharrastusi rahuldada üliõpilaste ja spordiorganisatsioonides. Teistest kubermangudest üliõpilastel niisugused võimalused puudusid (ka keelebarjääri tõttu), samal ajal oli nende arvukus Tartu Ülikoolis kõige suurem.

1907. aasta augustis otsustasid 12 vene rahvusest üliõpilast luua üliõpilaste spordiringi. 4. oktoobril 1908 kogunes 34 üliõpilast asutamiskoosolekule. Nimeks valiti **Üliõpilaste Ring Sport**, millest lõpuks sai **Üliõpilaste Selts Sport**.

Sport tegutses energiliselt. Majandusliku aluse pani liuväli botaanikaia tiigil, kus korraldati ilutulestikke ja maskeraade sõjaväeorkestri saatel, ka kiir- ja luuisutamisevõistlusi.

□ Foto sõjajärgsest perioodist: Fred Kudu oli sügisest 1944 kehakultuuriteaduskonna ja spordiklubi (organisator) käivitaja ning saavutas rahvusvahelise tuntuse kümnevõistluse treenerina. Tema õpilane Rein Aun võitis Tokio olümpiamängudel (1964) hõbemedali.

Ülikool andis kasutada ka endise ratsamaneži (praegu asub sellel kohal kehakultuurihoone suur võimla Jakobi 5) ja mänguväljaku Kassitoomel uue anatoomikumi vastas ning aastast 1913 toetas mõne semestri vältel rahaliselt võimlemise õpetaja palkamiseks. Spordi liikmeskonnas oli 1910. aastal 56, 1914. aastal 128 inimest. Esimese eestlasena sai juhatusse 1914. aastal Karl Zolk (cestitatuna Kaarel Leius), 1915. aastal ka vennad Postid.

Harrastati jalgpalli, tennis, raskejõustikku, võimlemist, vehklemist,

uisutamist jm. 5. aastapäeva puhul (1913) korraldati tennisvõistlused, jalgpallimatš Balti kubermangude teise kõrgkooli - Riia Polütehnikumi meeskonnaga. Järgmisel aastal korraldati esimesed suusavõistlused Tartus.

Spordi tegevus sai tuntuks nii Tsaar-Venemaal kui ka Euroopas. Kutsetele Peterburist, Moskvast ja Riist lisandus 1910. aastal kutse Saksamaale akadeemilise olümpia küsimuse arutelule.

1929 - 1940

Pärast Vabadussõja lõppu, uue õppeaasta algul (20. septembril 1920) pidasid Spordi aktivistid koosoleku, kus otsustati tegevust jätkata. Juhatuses esimeheks valiti tsaariaegse seltsi juhatuses liige K. Zolk-Leius. Veidi hiljem võeti vastu seltsi uus põhikirj, nüüd juba eestikeelne. Seltsi ülesandeks jäi oma liikmeid arendada mitmekülgsele nii kehaliselt kui ka vaimsele.

Nii algas Tartu Ülikooli üliõpilaste iseisev juriidilise isiku õigustega spordiorganisatsiooni teine tegevusperiood.

Tegutsesid talispordi, raskejõustiku ja võimlemise ning kevade poole veesporti, jalgpalli, tennis ja kergetõustiku osakond. Algasid treeningud, muretsuti inventari ja varustust, hakati osa võtma võistlustest ja neid ka ise korraldama.

9. detsembril 1921 otsustas ÜS Spordi liikmete üldkoosolek võtta uueks nimeks **Eesti Akadeemiline Spordiklubi** (EASK), sest sooviti rõhutada üliõpilaskonna esindamist ja pealegi tegutses Tallinnas samanimeline spordiselts. Vormiliselt tuli asutada uus organisatsioon, töötada välja uus põhikirj jne.

2. mail 1922 valiti EASKi juhatus. Sisuliselt jäid aktivistid samadeks. Esimeheks sai Spordi endine esimees K. Zolk-Leius.

Spordiklubi jätkas Spordi alustatud laiaulatuslikku tegevust. EASK sai kiiresti Eesti spordiorganisatsioonide hulgas arvestatavaks jõuks. Spordiklubi tuntuimaks osakonnaks kujunes kergetõustik. EASKi ridadesse kuulus rida Eesti tippkergetõustiklasi.

Alles 1926. aastal asutati käsipalliosakond. Mõne aja pärast tõusid EASKi võistkonnad juhtpositsioonile Eesti ulatuses. Spordiklubi meeskond tuli Eesti meistriks korvpallis 1938., 1939. ja 1940. aastal, naiskond Eesti meistriks võrkpallis 1929. ja 1940. aastal. Korvpallimeeskonna liikmetest kuulus aastatel 1934 - 1940 terve rida Eesti rahvusmeeskonda nii maavõistlustel kui Euroopa meistri võistlustel (1937 ja 1939) ja Berliini olümpiamängudel (1936).

Valter Lenk

Järgneb

August Parise nimelise stipendiumi konkurss

August Parise nimelise stipendiumi asutas 1998. aastal Olga Berendsen oma isa mälestuseks. August Paris oli füüsikalise keemia õppetooli korraline professor ja aastatel 1933-1944 anorgaanilise ja analüütilise keemia kateedri juhataja. Ta oli üks Akadeemilise Keemia Seltsi asutajaliikmeid ja selle kauaaegne president.

Stipendiumi eesmärk on Tartu Ülikoolis keemiat, eeskätt keskkonnanakeemiat õppivate üliõpilaste toetamine. Stipendium, mille suurus on 4500 krooni, määratakse ühele keemiaosakonna magistrandile.

Kandideerijatel esitada ülikooli kantseleisse (peahoone, ruum 207) 20. novembriks järgmised dokumendid:

- stipendiumitaotlus (vorm saadaval ülikooli kantseleis),
- *curriculum vitae*,
- juhendava õppejõu soovitus,
- dekanaadis kinnitatud väljavõte õpinguraamatust.

Stipendium antakse üle detsembri alguses.

Täiendavat infot saab TÜ Sihtasutusest,
tel 375 852, e-post: sihtasutus@ut.ee
<http://www.ut.ee/sihtasutus/>

TARTU ÜLIKOOI SIHTASUTUS
TARTU UNIVERSITY FOUNDATION

acta diurna

SEL NÄDALAL

- 21. oktoobril toimus ülikoolis Ida-Virumaa päev.
- 22. oktoobril oli Jaan Lattiku juubelikonverents Lüllemäel.
- 22. - 23. oktoobrini toimus raamatukogus Eesti raamatukoguhoidjate VII kongress.
- 23. oktoobril on ülikooli nõukogu istung.
- 23. - 24. oktoobrini toimub rahvusvaheline konverents "Kodu ja kool muutuv asjas".
- 23. - 25. oktoobrini toimus rahvusvaheline tudengite ja magistrantide konverents "Transformation of Economic and Political Systems in the Baltic Sea Region".
- 25. oktoober - ülikooli asutamispäev (1632), kontsert aulas.

TULEVAL NÄDALAL

- 26. oktoobril kl 16.30 peab ETVs avatud ülikooli loengu õigusteaduskonna doktor Peep Pruks, kes räägib sellest, mis on Eesti õiguses mõtlemapanevat.

Tartu Ülikooli ja Eesti ENIC/NARIC Keskuse ühisseminar

"Välisriikide haridusdokumentide ja kraadide hindamine ning tunnustamine Eestis"

toimub 11. novembril kell 14-17 peahoone aud 102.

Seminaril käsitletavat valdkonnad:

- Lissaboni konventsioon ja haridusdokumentide vastastikune tunnustamine;
- kõrgharidusele juurdepääsu tagavad välisriikide haridusdokumendid. Välisriigis keskhariduse omandanute kõrgharidusele juurdepääsu võimalused Eestis;
- välisriigi kõrgharidusdokumentide ja kraadide hindamise meetodid, kriteeriumid ja instrumendid;
- välisriigi haridusdokumentide hindamise kogemused Tartu Ülikoolis ja Eesti ENIC/NARIC Keskuses;
- diplomid Euroopa Nõukogu ning Euroopa Liidu lisadokumendi "Diploma Supplement" rakendamise võimalikkusest.

Seminar eesmärgiks on anda mõlemale institutsioonile kindlamaid seisuhoiti ühe või teise riigi haridustaseme, diplomi või kraadi võrdlemiseks Eesti haridustasemetega, diplomite ja kraadidega.

Seminarile on oodatud TÜ töötajad, kes on rohkemal või vähemal määral seotud välisriikide diplomite ja kraadide hindamisega, tagamaks juurdepääsu edasistele õpingutele Tartu Ülikoolis.

Seminarile registreerimise tähtaeg: 1. november, õppe- ja üliõpilaste osakond, tel 465 623 Ülle Hendrikson, ylle@admin.ut.ee.

Palume osalemisest kindlasti eelnevalt teada anda, et ette valmistada jagatavaid materjale.

Lea Michelson,
õppe- ja üliõpilaste osakond

Tartu Ülikooli raamatupood soovitab:

Mai Levin "Eduard Wiiralt 1898 - 1954"

Eduard Wiiralt 100. sünniaastapäevaks välja antud monograafia sisaldab Mai Levini põhjaliku käsitluse Eesti tuntud ja armastatud graafiku elust ja loomingust. Tegemist on mahukaima ühiste kaante vahele kogutud informatsiooniga, mis on Wiiralt kohta ilmunud.

Eduard Wiiralt looming on erakordselt rikas teoste hulga ja kvaliteedi, ideede ja kujundite ning žanrite, laadide ja tehnikate mitmekesisuse poolest. Album on kaunis ja esinduslik jääva väärtusega kingitus.

TÜ Raamatupood asub Tartus, Ülikooli tn 11. Avatud E-R 9-18, L 10-16.

info

väitekiri

Neljapäeval, 29. oktoobril kl 9.15 kaitses Harri Valdmann Vanemuise 46 ZH aud 301 magistratööd "Diet and prey selectivity of wolf *Canis lupus* in middle- and southeastern Estonia" ja Veljo Kisand samas kl 10.15 doktoritööd "Responses of planktonic bacteria to the abiotic and biotic factors in the shallow lake Võrtsjärv"

kursus

Turu Ülikooli sotsiaalpoliitika prof Olli Kangas viib 26. - 28. oktoobrini läbi kursuse SOCIAL POLICY MODELS - CAUSES AND CONSEQUENCES IN TERMES OF SOLIDARITY AND MORALITY. Olli Kangas on üks tuntumaid ja kriitilisemaid Skandinaavia sotsiaalpoliitikuid.

Loengud toimuvad ph aud 102:

26. okt 12.15 - 17, 27. okt 14.15 - 19, 28. okt 12.15 - 14.

Eelregistreerimine pole vajalik, kuid kursuse materjalide saamiseks on kasulik osalemisest teada anda mare@psych.ut.ee.

varia

Eesti-Šveitsi Kultuuriseltsis

Esmaspäeval, 26. okt kell 17 toimub keeltemaja raamatukogus järjekordne Eesti-Šveitsi kultuuriseltsi koosolek. Juttu tuleb eskalaadi pidustustest, vaadatakse ka filmi.

Eesti-Tiibeti Kultuuriseltsis Tiibeti videofestival

Eesti-Tiibeti Kultuuriselts korraldab 27. oktoobrist 1. novembrini Eesti Rahva Muuseumi saalis, Kuperjanovi 9 Tiibeti videofestivali, mis tutvustab Tiibeti kultuuri, loodust ja religiooni Itaalia, Inglise, Saksa ja India autorite silmade läbi. Enamik filme pärineb 80.-90ndatest aastatest, haruldane Saksa Tiibeti ekspeditsiooni kajastav dokumentaalfilm 1939. aastast. Festivalist saadav tulu läheb Tiibeti organisatsioonide abistamiseks. Info: Eesti-Tiibeti Kultuuriseltsi koduleheküljelt: <http://www.ida.ee/etks>.

ÜS Raimla raamatuoksjon

ÜS Raimla korraldab laupäeval, 31. oktoobril kl 12 raamatukogus aud 202 heategevusliku raamatuoksjoni ja -müügi. Oksjon toimub algusega kl 12 auditooriumis 202, müük algab kl 10 fuajees.

Raamatuid võetakse vastu ÜS Raimla konvendiruumis Tartus Pepleri 23 - 221 K kl 10 - 14, N kl 15 - 18, L kl 12 - 16.

Vastu võetakse raamatuid kõigist valdkondadest, eriti teretulnud on õpikud jm õppeteealised raamatud. Valik tehakse kohapeal, võimalik ka nimekirja järgi. Oksjoni tulud lähevad Tilsa laste-kodule raamatute ostmiseks. Oksjoni tulust (lõpp- ja alghinna vahel) läheb 25% donatorile (raamatu tootjale), ülejäänud oksjoni heategevuse eesmärgi elluviimiseks. Info: e-post raimla@loss.ut.ee, al kl 16 tel 420 882.

1999. aasta seinakalender

nüüd saadaval teabetalituses ja infopunktis.

Soodne hind siseülekandega 46.50, sularahas 60 krooni.

Nr. 34 (1947)

Reede,
30. oktoober
1998

Ilmub 1948.
aastast

Hind 2 krooni

Universitas Tartuensis

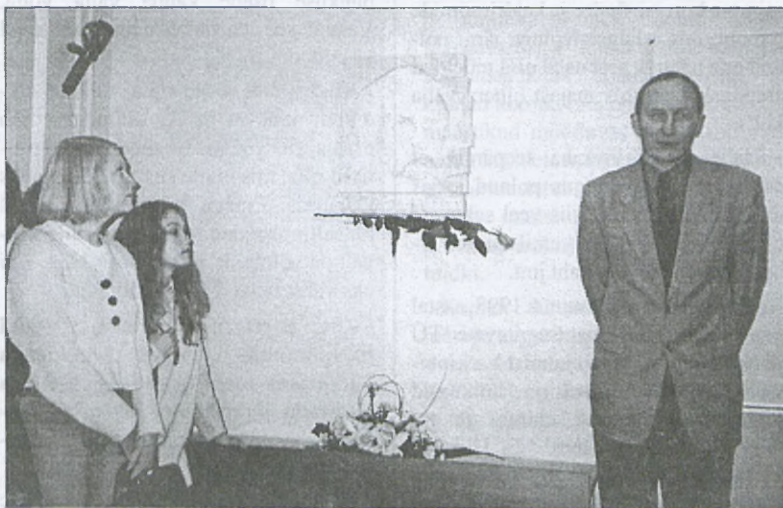

TARTU ÜLIKOOI
RAAMATUKOGU
SUNDEKSEMPLAR

Lossi 3-222 on akadeemik Juri Lotmani auditoorium

Humanitaarhoone on alles uus ja otsib veel oma traditsioone. Kolmapäevast saati on ta seotud maailmakuulsa Tartu teadlase, akadeemik Juri Lotmani nimega. Auditooriumis 222 avati tema bareljeef, mille on valmistanud skulptor Stanislav Netšvolodov. Vene kirjan-duse uurija ja semiootik prof Juri Lotman töötas ülikoolis 1954. aastast kuni oma surmani 1993.

Rektor prof Jaak Aaviksoo ütles bareljeefi avamisel, et kuigi see auditoorium on Lotmani bareljeefi jaoks liialt väike, saab siit paralleelse tõmmata akadeemiku endaga, kes kitsastes oludes suuri asju korda saatis. Rektor soovis head prof Lotmani pärandi hoidmist ja edasiarendamist.

□ Rektor professor Jaak Aaviksoo soovib head Lotmani pärandi hoidmist ja edasiarendamist.

Varje Sootaki foto

Visiidid partner- ülikoolidesse

Tartu Ülikoolil on koostöövõimalused mitmete välismaiste ülikoolidega.

Partnerülikoolid on:

Rootsis Göteborgi Ülikool, Linköpingi Ülikool, Lundi Ülikool, Uppsala Ülikool;

Soomes Helsingi Ülikool, Joensuu Ülikool, Jyväskylä Ülikool, Oulu Ülikool, Kuopio Ülikool, Tampere Ülikool, Turu Ülikool;

Saksamaal Greifswaldi Ülikool, Göttingeni Ülikool, Hamburgi Ülikool, Kieli Ülikool, Lübecki Meditsiiniülikool, Münsteri Ülikool;

Hispaanias Granada Ülikool;

Kanadas Toronto Ülikool;

Lätis Läti Ülikool;

Leedus Vilniuse Ülikool;

Madalmaades Amsterdami Ülikool, Groningeni Ülikool;

USAs Georgia Ülikool;

Venemaal St. Peterburgi Ülikool, Voroneži Ülikool.

Ülikoolidevahelised lepingud loovad tingimused koostöö süvendamiseks ja arendamiseks ning võimaldavad ka teadlaste ja õppejõudude vahetust.

Järgmiseks aastaks saab partnerülikoolidesse taotleda võimalust lühiajalisteks visiitideks (kursuste lugemine või teadustöö).

Lähem informatsioon ja ankeedid on välissuhete talituses ph 304; tel 375 615. Täidetud ankeete ootame välissuhete talitusesse 25. novembriks.

Lea Kivi,
välissuhete talitus

Ring ümber õppekorralduse

Intervjuu õppeprorektori prof Volli Kalmuga

Ülikoolis toimunud maakonnalehtede päeval küsis ajakirjanik, kelle poeg õppimise kõrvalt ka töötab, et üldse toime tulla, sellekohast ülikoolipoolset suhtumist. Töötavad ju paljud tudengid. Kuidas kommenteerib üliõpilaste õppimist ja töötamist õppeprorektor?

Ajakirjandustudeng Tõnu Lilleorg, kas üliõpilane tuleb ülikoolis toime ettenähtud nelja õppeaastaga?

Mina õpin viiendat aastat, praegu olen akadeemiliselt puhkusel ja punktide järgi olen kolmanda-neljanda aasta piiri peal. Minul oli isiklikku laadi põhjus, et pole nelja aastaga ära lõpetanud. Vahepeal tekkis motivatsiooni küsimus. Ma ei saanud hästi aru, miks ma ajakirjandust õpin. Ma ei taha teha asju, millest aru ei saa. Argumendid, et tuleb ja peab, on minu jaoks vastuvõetamatud.

Kuigi praegu olen akadeemiliselt, teen kolme-nelja kursust ja uurimistööd.

Meie osakond on suhtunud siilamaani üleajaõppijatesse suhteliselt leebelt ja püüdnud mõista neid, kes kusagil tööl käivad. Ülikooliajal on mul ka aega enda jaoks olnud, nii et õppimine ei ole just hinge kinni tõmmanud. Näiteks arstiteaduses või juuras on hoopis tihedam ja pingelisem, oleneb erialast. Ajakirjandus nelja aastaga ära lõpetada on tegelikult täiesti jõukohane. Aga kui vaadata Eesti ajakirjanduse situatsiooni (Postimees läks Tartust ära, Kuller

Kui probleemi laiemalt vaadata, siis tundub mulle, et Tartus võiks isegi rohkem töökohti olla. Igasugust tööd ju tudeng tcha ei saa, rohkem võiks olla vahetustega töökohti jmt. Õpingute kõrval töötamist hakkab varsti sätestama ülikooliseaduse parandus, kus on ette nähtud täis- ja osaõpe. See tähendab, et üliõpilane valib kohe ülikooli tulles täis- või osaõppe vormi. Osaõppe kohta ei sätestata edasijõudmise kiirust ja kui õppimise ajal piiri ees pole, võib see väga pikaks venida. Vaevalt see hea on, sest mõnel erialal vananevad teadmised väga kiiresti. Samas ei kujuta hästi ette, et riigi poolt tellitud kohtadel saaks osaõppes õppida ja lõpetada - mis spet-

Järg 2. lk

lõpetas ilmumise) ja kui tahad praktilise ajakirjandusega kursis olla, tuleb seda Tallinnas teha. Võimalusi läbi lüüa on, ja nii võib õppimine tagaplaanile jääda.

Õppekorraldusekirja peaksid üliõpilased siiski teadma ja tundma, et see toimib. Protseuur peab olema arusaadav ja läbipaistev, läbi sõrmede vaatamine võib hoopis enda vastu pöörata ja autoriteeti langetada. Õige tasakaal peab olema.

Arvutuskeskusel juba natuke oma ajalugu

Ajal, mil küberneetika ja sellega seonduv oli Nõukogude Liidus kuulutatud pseudoteaduseks ning praktiliselt keelatud, kavatseti Tartu Ülikoolis hakata õpetama

elektronarvuteid ja programmeerimist.

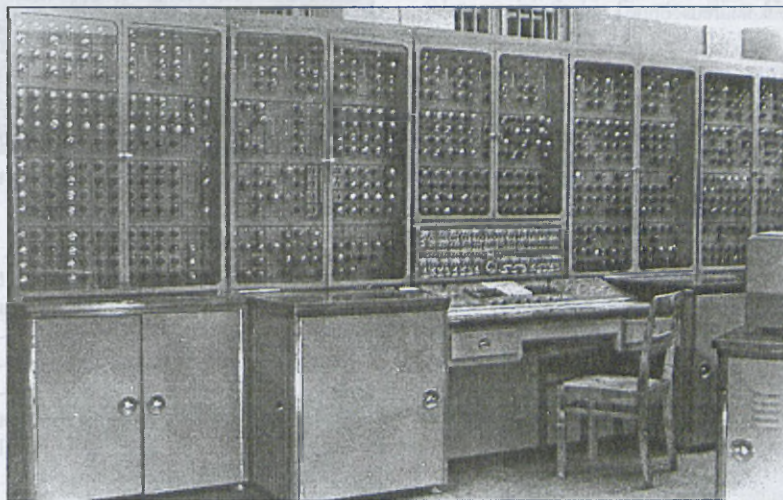
Tõsi, natuke varjatult, õppeaine "Kaasaegse algebra täiendavaid peatükke" raames. Kuna aga valdkond oli väga uus ja materjali raske saada, taotleti võimalust enne ennast Moskva Riiklikus Ülikoolis täiendada. Aastatel 1956-1957 oli see üks vähesteid ülikooli maailmas, kus elektronarvuti üles oli seatud. Ootamatult anti loodetud ühe koha asemel võimalus kahele ning sinna sõitsid reaalselt programmeerimist harjutama tolecaegsed noored õppejõud, praegused emeriitprofessorid Ülo Kaasik (TÜ) ja Leo Võhandu (TTÜ). Olles saanud esimesed kogemused arvutit Strela ja näinud Moskvast ka teist suurt arvutit BESM (Teaduste Akadeemias, kaks neid tollal seal oligi), tekkis mõte, et sellise kaadervärgi võiks ju ka Tartusse üles sättida. On teada, et umbes samal ajal loodi arvutuskeskust ja taotleti arvutit ka Leningradi ülikooli juurde.

Nii ka läks. Ülo Kaasik koos prorektor Harald Keresoga valmistasid ette põhjendused, mis siit ilmselt läbi mitme instantsi Moskvasse saadeti. Ju siis olid need nii asjalikud, et 4. novembril 1958 kirjutas toonane NSV Liidu haridusminister alla käskkirjale nr 256 arvutuskeskuse loomise kohta Tartu ülikoolis ning elektronarvuti Ural eraldamiseks järgmise aasta suvel.

Seega täitub kohe

40 aastat

meie arvutuskeskuse sünnist. Käsk-kiri vallandas arvutuskeskuse loomise järgmise faasi. Moskva varustuskomiteest saabus varsti kiri, et juba aas-

□ Ülikooli esimene arvuti Ural.

tavahetuseks peab olema valmis meeskond kuuest elektroonikust ja ühest mehaanikust, kes sõidavad esimesel väljakutsel Pensa arvutitehasesse stažeerima, tegelikult seal endi jaoks arvutit tegema. Nii ka juhtus ning jaanuari keskpaiku vastav meeskond Pensasse suundus.

Samaaegselt käis ka Tartus vilgas tegevus. Haldusprorektor Viktor Simm leidis ruumid praeguse (vana) keelte-maja esimesel korrusel, võeti tööle esimesed matemaatikud, kes hakkasid arvuti rakendusvõimalusi uurima, Moskvast taotleti kiiremat seisukohavõttu arvutuskeskuse koosseisu (ehk palgafondi) osas. Siinkohal oleks vist paslik meenutada, et tollel ajal valitses tugev plaanimajandus, tuli taotleda luba, et muuta ülikooli lõpetajate tööle-suunamisplaan.

Arvutist endast:

kiirus umbes 100 operatsiooni sekundis, sisemälu maht 2048 pesa, pesa pikkus 18 bitti, tänapäeva mõistes mälu seega umbes 4-4,5 kilobaiti. Informatsiooni

sisestamiseks oli mustaks ilmutatud 36-millimeetrine filmilint, kuhu perforceeriti augud. Selle arvuti operatiivmäluks oli magnettrummel, mida aktiiv-rihmülekanedega, ja seega sõltus arvuti kiirus teatud määral ka rihma pingulolekust. Programmeerimine käis masinkoodis, operatiivmälu mahtus ülimalt 2048 käsku, perfolindile sai maksimaalselt salvestada 10 000 arvu, aga oli veel magnetlintscade, kuhu võis mahutada 40 000 arvu. Tollal näitlikus-tati arvuti kiirust nii, et kui arvuti kulutab millelegi 50 tundi, siis Feliksi abil rehkendades kulub selleks 3 aastat pidevat tööd, aga 7-tunnise tööpäeva korral ja puhkepäevade pidamisega kulub aega üle kümne aasta.

Arvuti võttis nii palju ruumi, et mahtus parajasti ära kunagi selles hoones asunud panga operatsioonisali. Abiseadmed, perforaatorid jms paigutati kõrvalruumidesse, tagavaraosade laoruumiks sobis aga tolle panga aukar-tustäratav seif (umbes 10 ruutmeetrit).

Järg 3. lk

TARTU ÜLIKOOI NÕUKOGU

23. oktoobril

Kuidas ülikool arvestab kuratooriumi soovitusi

Juunikuu nõukogu istungil kuulati ära kuratooriumi hinnang ning soovitud ülikoolile. Otsuses tehti õppeprorektorile ülesandeks oktoobrikuu istungiks välja töötada ettepanekud soovitude eluviimiseks.

Nõukogu otsustas soovitada filosoofia- ja sotsiaalteaduskonnal korraldada rahvusvaheline konverents teemal "Rahvusülikool, kõrghariduse integratsioon, õppekeel" ning jätkata ja tugevdada Balti Õpingute Programmi. Prorektor Volli Kalm ütles kuratooriumi soovitudest kõneldes, et rahvuskultuuri teemal või sellele lähedastel teemadel toimub nii ülikoolis kui väljaspool ülikooli pidevalt mitmesuguseid üritusi ja arutelusid, nii et vastavateemalisel eraldi avalikul arutelul pole vajadust.

Teiseks otsustas nõukogu lugeda üliõpilaste majutusvõimaluste parandamist üheks ülikooli prioriteetseks tegevusvaldkonnaks ja toetada üliõpilasküla laiendamise ning renoveerimise kava. Prorektor ütles, et praegu on üliõpilaskülal tugev tegevjuhtkond, reformimisel on juhatuse koosseis ning et ühiselamute 300-miljonilise krooni laenulepingu projekt on spetsialistide käes läbivaatamisel.

Kuratoorium oli seisukohal, et mõnel juhul, on bakalaureuseõppe lühendamise võimalik, kuid tuleb jälgida, et seejuures ei langeks hariduse kvaliteet ning et otsused ühilduksid Euroopa Liidu suundumustega. Otsuse projektis oli punkt toetada ülikooliseaduse parandus-ettepanekut, millega oleks sätestatud bakalaureuseõppe kestuseks 3 - 4 aastat.

Sotsiaalteaduskonna dekaan prof Jüri Allik ja majandusteaduskonna dekaan prof Jüri Sepp ei toetanud senise õpetamiskogemuse põhjal ja praeguse keskhariduse taset arvestades 3-aastast bakalaureuseõpet. 3-aastaste õppekavade võimalust pooldas bioloogia-geograafiateaduskonna dekaan prof Ain Heinaru. Nii rektor kui prorektor toonitasid, et 3-aastase bakalaureuseõppe kavad võiksid mõnel erialal olemas olla, mitte et 4-aastane õppeaeg oleks vaja kolme aasta peale lühendada. Rektori sõnul on see Euroopa kõrgharidussüsteemi integreerimisel väga oluline. Ta ütles, et oleks otstarbekas ette valmistada ülevaade selle kohta, millised on taolised õppekavad, struktuurid ja probleemid teistes riikides.

See otsuse punkt nõukogult toetust ei saanud.

Ülikool osaleb Kääriku-Tehvandi Sihtasutuses

Prorektor Hele Everaus selgitas, et suvel arutati Kääriku spordibaasi ja Tehvandi spordikeskuse ühendamist Kääriku-Tehvandi Olümpiakeskuseks koos kultuuriministeeriumi, haridus- ja teiste asjaosalistega. Ühendatud keskust oleks parem majandada ning seal oleksid ka paremad sportimis-, õppimis- ja puhkamisvõimalused. Sobivaimaks haldamisvormiks peeti sihtasutuse loomist.

Nõukogu kiitis ülikooli osalemise sihtasutuse Kääriku-Tehvandi Olümpiakeskuse asutamisel ja põhikirja projekti heaks, volitas sihtasutuse asutamisele alla kirjutama rektorit ning otsustas muuta Kääriku spordibaasi põhikirja.

Nõukogu kodukorra uus

redaktsioon

Akadeemiline sekretär Ivar-Igor Saarniit ütles kodukorra täiendamise ja parandamise vajadust kommenteerides, et 8. peatükina on lisatud nõukogu alaliste komisjonide reglement.

Nõukogu võttis oma kodukorra uue redaktsiooni vastu.

Õppekorralduseeskirja § 84 täitmisest

Selle paragrahvi järgi eksmatrikuleeritakse üliõpilane ülikooli algatusel õppekava mittetäitmise puhul siis, kui ainepunktide kogusumma on väiksem kui 75% (bakalaureuse- ja diplomioõppe esimesel aastal 50%) normatiivist, magistri- ja doktoriõppes on arvestuslik maht 40AP; peale ühe ja sama eksami või arvestuse kolmekordset mittesooritamist; õppemaksu tähtajaks tasumata jätmisel jt juhtudel.

Prorektor Volli Kalm informeeris eeskirja täitmisest ning ütles, et nimetatud punkti on halvasti täidetud. 11. septembri seisuga oleks pidanud olema eksmatrikuleeritud 430 põhiõppe üliõpilast ja üle saja välisüliõpilase. Õppeosakond saatis teaduskondadesse meeldetuletusnimekirja ning selle tulemusena eksmatrikuleeriti 163 põhiõppe üliõpilast, 22 magistranti ja 7 doktoranti. Kuna teaduskonnad polnud ikka veel neid eksmatrikuleerinud, esitas õppeprorektor 20. oktoobril rektorile esildise nende eksmatrikuleerimiseks.

2. detsembril avatakse Narva mnt 4/6 majandusteaduskonna uus õppehoone.

Prorektor juhtis tähelepanu sellele, et ülikooli lõpetavad ainult pooled õppima asunud, mis on lubamatult vähe. Õppeosakonnas on ettevalmistamisel materjalid selle kohta, kuidas ümber korraldada ainepunktide registreerimist ühelt õppeaastalt teisele üleviimisel ning edasijõudmise fikseerimise kord. Rektori arvates peaks magistriõppe täitmisel olema pidev järelevalve (aasta jooksul on eksmatrikuleeritud 303 magistriõppe üliõpilast, neist seoses kaitsmisega 135, seoses lõpptähtaja möödumisega 107 ja õppekava mittetäitmisest tõttu 18). Doktorantide atesteerimine peaks olema pidev, mitte alles neljandal aastal.

TÜ auliikmeks Toivo Miljan

Majandusteaduskonna ettepanekul otsustati ülikooli auliikmeks nimetada W. Laurier Ülikooli politoloogia prof Toivo Miljan, kes oli euroteaduskonna esimene direktor aastail 1993-1998.

Tänu tema jõupingutustele korraldati ülikoolis edukalt ümber avaliku halduse, politoloogia, majandus- ja õigusteaduste õpetamist, arendati välja õppejõudude ümberõppesüsteemi jmt. Euroteaduskonna juhtimisel ja elluviimisel on prof T. Miljan osutanud ülikoolile suurt materiaalsel ja akadeemilist abi.

Kinnitati jätkuvalt

sihtfinantseeritavate teemade

jätkamise taotlused, jooksva aasta töötulemuste aruanded ja publikat-

sioonide nimekirjad ning järel doktorantide teemade jätkamise taotlused, mis esitatakse haridusministeeriumile, samuti 47 teema finantseerimise mahu suurendamise taotlused. Rektor pidas otstarbekaks, et teadus- ja arendusosakond koostaks teadustöö sisulise analüüsi, kuidas teemad erinevate suundade vahel jagunevad, missugused võiksid olla ülikooli prioriteetid jne, et nõukogus saaks sihikindlalt teaduspoliitika tegelema hakata.

Laenuobjektide finantseerimine

19. juunil kinnitas nõukogu 75-miljonilise laenu arvelt objektide finantseerimise, millesse oli nüüd mitmel põhjusel tarvis muudatusi teha.

Rektor selgitas, et nii majandusteaduskonna uue õppehoone Narva 4/6 kui uue keeltemaja Ülikooli 17/19 planeeritud ehitusmaht ning Pepleri 14 riigihanke konkursi summad osutusid ebapiisavaks. Majandusteaduskonna õppehoone ehitusmaksumus suurenes põhiliselt seetõttu, et juurde tulid esimese korruse fuajee ja keldriruumide remont, mis esialgse lepingu järgi polnud ette nähtud, sest need olid mõeldud arenduskojale, mis majast hiljem välja kolis.

Paabel vajab lisaraha seepärast, et esialgses ehituslepingus polnud kirjas töid, mille tegemine siis veel selge ei olnud - küttesüsteem, ventilatsioon, arheoloogiliste tööde maht jmt.

Nõukogu otsustas muuta 1998. aastal pangalaenu abil finantseeritavate TÜ nõukogu otsusega 19. juunist k.a kinnitatud objektide nimekirja summaksid (tööd on järgmised: ehitus- ja remontitööd - Narva mnt 4/6, Ülikooli 17/19 ja Tiigi 78 rekonstrueerimine, Pepleri 14 projekteerimine, Liivi 2 ja Lai 36 juurdeehituse projekteerimine; remont- ja hooldustööd - Tähe 4 akende vahetus, Ujula 4 rekonstrueerimine, Ülikooli 18A (tõllakuur) remont, Tähe 4

Reno Hekkonensi foto

ventilatsiooni projekteerimine, Jakobi 2 katuse vahetus; aparatuuri, seadmete ja tehnoloogia soetamine - arvutivõrgu üleviimine ATMle, Lai 37, 38 ja 40 katelde vahetus; reserv - 1 383 347 kr; - kõik kokku 75 miljonit kr).

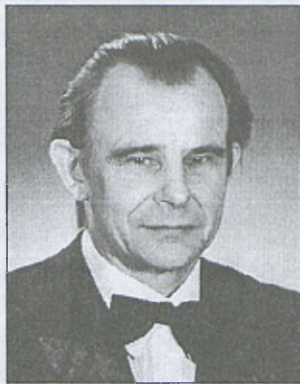
Otsustati tagada Pepleri 14 valmimise finantseerimine ülikooli 1999. aasta investeringute programmist summaks 17 258 856 krooni, nähes ette objekti Pepleri 14 ülitamist riigi poolt garanteeritavast välislaenust finantseeritavasse ühiselamute renoveerimise programmi projekti.

Samuti lubati rektoril sõlmida hankelepingut Pepleri 14 renoveerimiseks vastavalt riigihanke konkursi tulemustele.

Üliõpilaskonna esindaja Fred Puss tegi ettepaneku üliõpilasesinduse tulevaste ruumide nn tõllakuuri ümberehituseks algul arvestatud 1,5 miljonist reservi jäetud veidi üle poole miljoni krooni (väiksem ehitussumma kinnitati riigihanke konkursi tulemusena) lisada otsusesse ruumide aparatuuri, seadmete ja muu sisustuse soetamiseks.

Nõukogu liikmed leidsid, et ilma konkreetse plaanita pole mõistlik pool miljonit sisustuse jaoks jätta ning see ettepanek hääletamisel läbi ei läinud.

Rektori sõnul peab lepingute sõlmimine ja riigihanke konkursside korraldamine oluliselt paranema, et hiljem ei tuleks täiendavaid finantseerimisi teha. Näiteks Pepleri 14 riigihanke konkursil ei võetudki odavaimat pakumist vastu, mis oli selgelt alapakumine.

Dotsent Erich Kukk 70

26. oktoobril sai 70-aastaseks botaanika ja ökoloogia instituudi kauaaegne õppejõud dotsent Erich Kukk.

Õnnitlused ja parimad soovid

kolleegidelt bioloogidelt!

Ring ümber õppekorralduse

Algus 1. lk

sialist siis sealt ikka tuleb. Osaõpe peaks tähendama avatud ülikoolis õppimist.

Kui õppimine ja töötamine teineteist segama hakkavad, võib akadeemilise puhkuse osade kaupa välja võtta. Vaevalt see aga väikeste juppide haaval kasulik on.

Riigi poolt vaadatuna tundub niimoodi minevat, et kui üliõpilane õpib osaja, siis võiksid ka soodustused osalisel olla, mis ei ole sugugi kõigi jaoks väljapääs. Praegu tuleb aga tudengil lihtsalt niisugune töö leida, mille kõrvalt on võimalik ka ülikoolis käia. Kui üks välistab teist, tuleb valik teha.

Kas Eesti majandussituatsiooni halvenemine võiks tekitada üliõpilasesoovi ülikool kiiresti ära lõpetada ja töökoht leida või vastupidi - õppeaega tahetakse pikemaks venitada?

Mõnedal erialadel võib venitamise üks argumente tõesti tööturu situatsioon olla. Neil erialadel, kus näiteks ülikoolid ühe või teise eriala spetsialiste üle toodavad, võib see veelgi kasvada. Pole lihtsalt võimalik, et kõik erialast tööd saavad. Juba praegu peaks mõtlema sellele, et nelja aasta pärast tuleb osa äsja lõpetanud ümber koolitama hakata. Riigitellimus peaks olema suunatud neile erialadele, kus tekib suurem tööturg, nagu näiteks infotehnoloogia jt.

Arvan, et hoopis rohkem mõjutab õppimise pikendamist hirm kuupäeva ees, millal tuleb hakata õppelaenu tagasi maksma. Aga kui pankade laenuressursid ja ühiselamukohad on piiratud, miks peaks siis neid ressursse võimaldama kasutada neil, kes korralikult edasi ei jõua. Andekatel ja töökatel, kes seda väärivad, väheneb ju halvasti edasijõudjate tõttu ühiselamu või laenuaamise võimalus.

Teiselt poolt on see laiem üldriiklik probleem - haridusministeerium arvestab sel aastal ülikoolide finantseerimisel esimest korda efektiivsust. Kui HM paneb riigi nimel raha ja tahab selle eest teatud aja pärast spetsialiste saada, siis ülikooli kohus on neid anda. Kui üliõpilasel endal olekski võimalus 12 aastat õppida, siis ülikoolil on tema jaoks kulutada ikkagi ainult nelja aasta raha. Millega me ülejäänud ajal tema peale kulutatu kinni maksame? Samal ajal saan ma ka üliõpilasest aru, kellele on üliõpilasel üks huvitavamaid aegu, kus saab suhelda, reisida, mõnel on vajadus lapsepõlve pikendada jne. Aga keegi peab selle kõik kinni maksma.

Põhjusi õppimise pikemaks venimisel on mitmeid. Miks teaduskonnad aga sellele läbi sõrmede on

vaadanud? On see inimlik suhtumine, ükskõiksus või on siin ka finantsilisi põhjusi?

Kõik need põhjused on olemas, nii hea süda kui raha. Aga ma ei arva, et sel sügisel oleks situatsioon oluliselt hullem kui varem, pigem hakkasime edasijõudmist konkreetselt jälgima. Eksmatrikuleeritakse ju aasta ringi. Selle õppeaasta algul eksmatrikuleeriti teaduskondade esildiste põhjal 163 põhiõppe üliõpilast. Pärast meeldetuletusi jäi veel eksmatrikuleerimata umbes sada tudengit, kes meie endi kehtestatud reeglite järgi oleks pidanud ülikoolist lahkuma.

Siin on ka põhimõtte küsimus - kas me jälgime enda tehtud reegleid või ei. Kui need tunduvad ebareaalsetena, tuleb nad ringi teha. Kuni ettepanekuid pole tehtud ning eeskirja ei ole muudetud, kehtib see kõigile ühtmoodi.

Mõni teaduskond on tudengitele vastu tulnud ja krandeid teinud. Teatud piirini on see kindlasti vajalik, meil ei ole kümme tuhat keskmist nimetat tudengit. Igaühel on oma probleemid. Iga üliõpilast arvestav spetsiifiline suhtumine teaduskondade poolt on normaalne, kuid see ei tohi minna vastuollu ülikooli nõukogu otsusega. Kui ma olin rektorile eksmatrikuleerimise kohta esildise teinud, saadeti näiteks järgmisel päeval dekaani korraldusega üliõpilane akadeemilisele puhkusele. Arvan, seda oleks saanud ka õigel ajal ära teha.

Ajakirjanduses avaldatud eksmatrikuleeritavate arv ei ole tavalisest suurem, see on pigem ülevaade asjade seisust. Me oleme vastu võtnud mitmeid häid seadusi, mida me aga korralikult ei täida ja õppekorralduseeskiri on üks selline.

Välisüliõpilasi on tulnud eksmatrikuleerida põhiliselt õppemaksu mitteõigeaegse tasumise tõttu.

Riigieelarvevälistel kohtadel õppivatest Eesti tudengtest on õppetunustasu õigel ajal maksmata vaid mõnel üksikul. Meie üliõpilaste suhtes ei ole see aus, kui me muus vahet ei tee, aga siin teeme ja laseme välisüliõpilastel tasuta õppida. Kui võrrelda elatustaset ja seda raha, mida Soome tudengid oma riigilt siin õppimise toetuseks saavad, siis ületab see meie õppemaksu neli korda. Siin on küll teaduskondadel osalt finantsiline põhjus, teaduskond saab ju vähem raha, kui nad eksmatrikuleeritakse. Aga põhimõtted peaksid rahast kallimad olema.

(Järgneb)

Küsis Varje Sootak

Kolmapäeval teabetunnis

Kolmapäeval, 4. oktoobril kell 13 algavas ülikoolisiseses teabetunnis on kavas:

- * üliõpilaste akadeemilisest edasijõudmisest - õppeprorektor prof Volli Kalm ning õppe- ja üliõpilasesakonna juhataja Lea Michelson;
- * ülikooli finantsmajandusest, uue palgaarvestussüsteemi juurutamisest jmt - finantsdirektor Taimo Saan;
- * ülikooli nõukogu 23. oktoobri otsuste kommentaarid - akadeemiline sekretär Ivar-Igor Saarniit.

Uued näitused

Ajaloolised kaalud ja mõõdud

Ülikooli ajaloo muuseumis on novembri lõpuni näitus "Kaalud ja mõõdud". Eksponeeritud on valik muuseumi kogudes olevaid raskus- ja pikkusmõõde, kuiv- ja vedelaine mõõnesmõõde.

Muuseumi kogudes leidub väga mitmesuguseid kaalumise- ja mõõtmisvahendeid.

Käeoleva näitusega tutvustame ülikoolis kasutusel olnud ajaloolisi kaalude tüüpe ning erinevaid mõõtmisvahendeid ja mõõdunõusid. Eksponeeritud on ka mitmed ülikoolile XIX saj II poolel hangitud etalon- ehk algmõõdud.

Kõige enam on väga täpseid kaale: laboratooriumides kasutatud analüüti-

lisi kangkaale ning torsioonkaale. Eksponeeritud on erinevate Euroopa firmade poolt valmistatud apteegikaalud, vilja- ja kirjakaalud ning eriotstarbelised Westphali kaalud (objekti erikaalu määramiseks vedelikus).

Kohaliku päritolu kaaludest on esindatud lihtsamad mittevõrdõlgseid kaalud - margapuud ning majapidamiskaalud (valmistatud E. Sattlbergi kaalutöökojas, Tartus).

Kesksel kohal näitusel on etalonmõõdud: ülikooli füüsikakabinetile professor A. Oettingeni poolt 1868. aastal ostetud meetri ja kilogrammi etalonid.

Sirgjoonelisi pikkusi mõõdeti tollipulka ja mõõdulintide abil. Muuseumi kogus 19. saj lõpust pärinevale vändaga

keritavale mõõdulindile on mõõõtühikud märgitud ühele poole vene mõõdustikus (arssinad, verssokid), teisele poole inglise tollides ja jalgades.

Kaalumisel kasutati raskusmõõduühikuid - vihte. Muuseumi kogudes leidub 19. saj lõpus - 20. saj alguses valmistatud kaaluvihide komplekte ja üksikvihte. Näitusel on mitmeid vihide komplekte, mida kasutati väikeste raskuste mõõtmisel.

Ning lõpuks on näitus külastajal võimalus ka ennast üle mõõta ja kaaluda ning leida tabelist oma kehamassi indeksi.

Leili Kriis

Tõusva päikese maa

Ülikooli kunstimuuseumi graafikakogu annab võimaluse koostada väga erilisel viisil väljapanekuid. Ülemõõdunud reedest on muuseumi keldri näituseaalides Jaapani-teemalised gravüürid. Näitus koosneb kahest osast - värviline Jaapan ja must-valge Jaapan. Esimene neist on jaapani kunstnike nähtuna jaapani 18.-19. sajandi puugravüüridel ja teine läbi eurooplase silmade kapten Adam Johann von Krusensterni (1770-1846) 1803.-1806. aasta ümbermaailmareisi pildidel 3-kõitelisest väljaandest "Reis ümber maailma 1803., 1804., 1805. ja 1806. aastal laeval Nadežda ja Neva". Lisa muuseumi jaapani gravüüridele saadi Eesti Kunstimuuseumist (neli gravüüri). Eesti Ajaloomuuseumist on näitusel mõned netsked, raamat ja kaks nukku, mille tõi Jaapanist geoloog ja maadeuurija Karl Woldemar von Dittmar (1822-1892).

Jaapani pikk ajalugu on andnud teistest maadest nii erineva kultuurilise keskkonna. See on segu traditsioonilisest Jaapani kultuurist ning sisseotud hiina ja lääne kultuurivormidest. Sellepärast ongi huvitav ja isegi põnev vaadata seda kauget maad nii, nagu seda

□ Kikukawa Yeizan, 1787-1867. Selle maailma kaunitarid. Kuude seeria. Värviline puulõige 8 plaadiga.

Ove Maidla foto

näitavad eelmiste sajandite kunstnikud.

Näituse jaapani gravüürid kuuluvad ukiyo-e koolkonna kõrgeperioodi. Ukiyo-e - muutuva maailma pildid - oli linlik kunst, linnakeskkonnast sündinud

ja kujutatavgi neil seotud linlaste igapäevaeluga: kabukiteatri näitlejad, sumomaadlejad, kaunid geišad, armunud noored inimesed, linnavaated ja maastikud mõõduvas ajas. Kuid mitte ainult käsitletavat teemat ei teinud neid pilt armastatuks inimeste poolt, vaid ka nende madal hind. Neid värvilisi gravüüre trükiti ja müüdi nagu raamatuidki.

Kapten Krusensterni ümbermaailmareisi aegse Jaapani jäädvustas ekspeditsioonil kaasas olnud kunstnik Tilešius. Ta joonistas üles kõik omapärase ja tähelepanuväärse, mis silma hakkas. Need joonistused vormiti hiljem graveerija Ignati Klauberi juhtimise ja järlevalve all Peterburis 1813. ja 1814. aastal ofortidena teaduslike väljaannete jaoks. See on pilk eelmise sajandi alguse Jaapanile ajast, mil Jaapan oli välismaailmale suletud ja kui see suletus jäi kestma veel enam kui 50 aastaks, kuni 1868. aasta ülestõus lõpetas enam kui 200 aasta pikkuse Jaapani isolatsiooni.

Näitusel kõlab Iwamoto shakuhachi ning Gorō Yamaguchi koto ja shakuhachi muusika (shakuhachi - bambusflööt, koto - 13-keelne tsitter).

Näitus jääb avatuks 29. jaanuarini.

Personalikoolituskursused

Inglise keel: ametialane suhtlemine

Kas saad töötajad inglise keeles aetud?

Sihtgrupp: töötajad, kel tuleb ametiülesannete tõttu teha koostööd, vormistada kirju ja teisi dokumente ning anda infot inglise keeles. Rühma suurus kuni 15 inimest. Kursus on suunatud keskmisele tasemele. Kursuse maht on 30 t.

Eesmärk: täiendada töötajate ametialase inglise kõne- ja kirjakeele oskust.

Sisu: - professional communication;

- telefonisuhtlus;

- külaliste vastuvõtt.

Läbiviija: Niina Aasmäe, ülikooli keelekeskuse lektor.

Aeg ja koht: kursus toimub esmas-

päeviti 16.15-17.45 humanitaarhoones (Lossi 3) ruumis 406 ja reedeti 15.45-17.15 keeltetema (Ülikooli 18 a) ruumis 214. Keeleõpe algab reedel, 6. novembril ja lõppeb 18. detsembril.

Hind: kursuse hind ühele osalejale on 500 kr, millest 50% ehk 250 tasub personaliosakond. Seega maksab kursusel osalemine 250 kr.

Registreerumine ja info: osavõtuks võimalikult kiiresti registreeruda tel 375 145 või e-postiga sirli@admin.ut.ee (sekretär Sirli Urbas).

Õpetamise kunst

Kas tunned ennast kindlalt auditooriumi ette astudes?

Sihtgrupp: vähese loengupidamise kogemusega õppejõud.

Eesmärk: pakkuda teadmisi ja praktilisi oskusi õppetöö kõrgetasemeliseks läbiviimiseks. Kursus on esimene seerias, kus käsitletakse erinevaid õpetamisega seotud teemasid.

Sisu: esitlustehnika kasutusvõimalused.

Läbiviijad: õpperuumide peaspetsialist Elga Tamm ja õppetehnika peaspetsialist Toomas Petersell.

Aeg ja koht: kursus toimub reedel, 6. novembril kell 12.15-16 humanitaarhoones Lossi 3, ruumis 112.

Registreerumine ja info: rühma suurus on 30 inimest. Kursusest osavõtuks võimalikult kiiresti registreeruda tel 375 145 või e-postiga sirli@admin.ut.ee (sekretär Sirli Urbas).

Arvutuskeskusel juba natuke oma ajalugu

Algus 1. lk

Arvutit ei toodud siia ega pandud käima muidugi mitte ainult uudistamiseks ja huvilistele harjutamiseks, vaid kohe asuti seal peal lahendama väga mitmesuguseid rahvamajanduse ülesandeid.

Uurimisteemad olid väga erinevad, näiteks:

* kolhooside ja sovhooside söödakultuuride külvipinna optimeerimine nii, et saadav sõot rahuldaks kõiki söötade kohta püstitatavaid tingimusi ja karja vajadusi ning oleks seejuures kõige odavam;

* mitmesuguste transpordi- ehk jao- tustülesannete lahendamine, s.t veokulude minimeerimine;

Arvutuskeskuse olemasolu andis tugeva tõuke teoreetilisele laadi uurimustele, nagu näiteks automaatse programmeerimise probleemid, määratud integraalide arvutamised, tegeldi ka automaattõlkimise ja põllutöömasinate optimaalsete parameetrite leidmisega.

Arvuti Ural kohta on kirjutatud, et aasta jooksul oli ta voolu all umbes 5000 tundi, sellest kasuliku töö jaoks umbes 65%. Viimane omakorda jagunes nii, et õppetööks 20%, teadustööks 8% ja nn tellimustöödeks 72%.

See arvuti oli esimene elektronarvuti Eestis, teda ekspuatiit TRÜ arvutuskeskuses aastatel 1959-1965, seejärel aga anti üle Nõo Keskkoolile, kus töötas 1976. aastani.

Arvuti Ural vahetas välja juba palju kopsakam Ural 4 (1964-1972), järgnesid Nairi 2, Nairi 3-2, Minsk 32, EC1022, EC1060, VAX 8640, IBM 4381, mis kõik on juba üliil. Väga paljudel meist on nendega nii halbu kui ka häid mälestusi, viimaseid loodetavasti rohkem.

Seoses ümmarguse aastapäevaga on arvutuskeskusel kavas koostada ka üks paberandjal informatsioonikogum, kus nii mõndagi meie vaeva- (aga ka kuulsus)rikkast ajaloost oleks salvestatud. Kui Te leiate, et Teie kokkupuuted arvutuskeskusega võiksid olla seal kajastatud, võtke palun meiega ühendust.

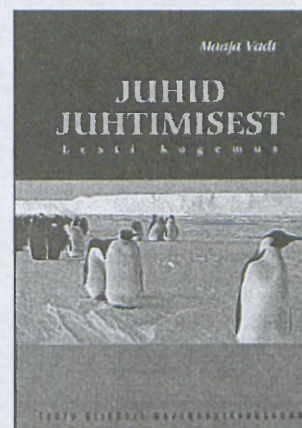
Peep Uba

Tartu Ülikooli Kirjastus esitleb:

Maaja Vadi

Juhid juhtimisest: Eesti kogemus

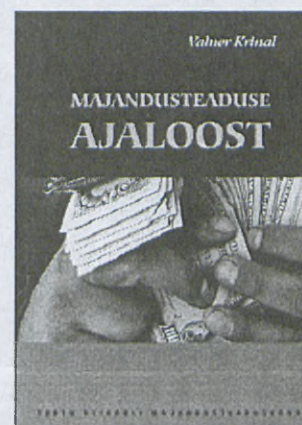

Raamat koondab 59 juhtimisalast intervjuud ja nende kommentaari aastatest 1992-1998. Eesti juhid ja paljude teiste alade asjatundjad arutlevad juhtimise üle, räägivad selle eri valdkondadest ning raskustest ja ebaõnnestumistest juhi töös.

Müügihind 100 krooni.

Valner Krinal

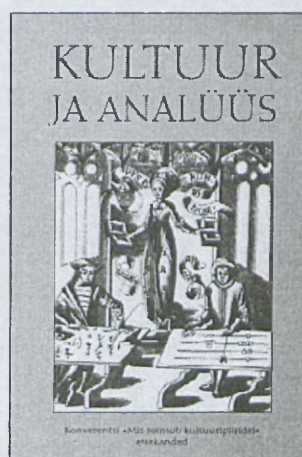
Majandusteaduse ajaloost

Juba ürgajast on inimesi huvitanud majandusmured: kuidas võimalikult vähema tööga saada võimalikult palju tooteid? Kuidas tekib rikkus? Miks üks inimene elab jõukamalt kui teine? Kas riik peab sekkuma majandusse? Aegade jooksul on neile küsimustele antud väga erinevaid lahendusi. Milliseid lahendusi on majandusteadlased välja pakkunud, püütaksegi analüüsida käesolevas raamatus.

Müügihind 105 krooni.

Kultuur ja analüüs

Raamat sisaldab konverentsi "Mis toimub kultuuri piiiril" (29.-30. XI 1996) ettekannete tekste. Eri kultuuri- aladel töötavad Eesti ja Soome autorid mõtisklevad kultuuri mõiste üle ja arutlevad kultuurianalüüsi probleeme.

Müügihind 58 krooni.

Elvi Ulst

Avaliku sektori ökonomika

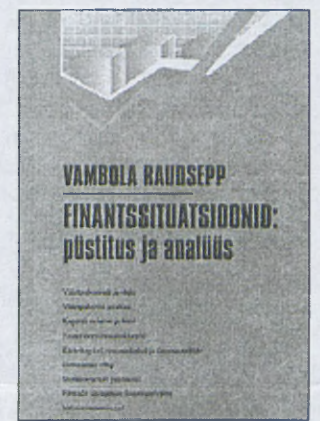

Raamat sisaldab teemasid: avalik sektor. Avaliku sektori defitsiit. Riigieelarve tasakaal. Riigikaitse kulud. Haridus- ja tervishoiukulud. Sotsiaalhooldus- ja kindlustus. Kohalikud omavalitsused.

Müügihind 88 krooni.

Vambola Raudsepp

Finantssituatsioonid: püstitus ja analüüs

Raamat sisaldab teemasid: väärt-paberirisk ja -tulu. Väärt-paberite analüüs. Kapitali eelarve ja hind. Finantseerimisstruktuurid. Käibekapital, tootmiskulud ja finantsanalüüs. Debitoorne võlg. Tootmisvarude juhtimine. Fimade ühinemise finantseerimine. Välisinvesteeringud.

Müügihind 58 krooni.

Interlitteraria 3. 1998

INTERLITTERARIA avaldab al- gupäraseid kirjandusuurimuslikke artikleid eeskätt võrdleva kirjandusteaduse valdkonnast inglise, prantsuse, saksa ja hispaania keeles. Eelistatud on käsitlused, mis hõlmavad kirjandusnähtuste interkultuurilise kontekste.

Müügihind 145 krooni.

Tartu Ülikooli raamatupood soovitab:

"Eesti kooli biograafiline leksikon", koostaja Heino Rannap

Leksikon sisaldab eluloolisi andmeid 679 Eesti pedagoogi kohta, kelle tegevus on ulatunud igapäevasest õpetajast kaugemale, on olnud seotud koolikirjanduse või mõne muu laialdasemat tähelepanu äratanud peda-

googilise tegevusega. Nende hulka kuulub pedagooge eri aegadest: koolmeistritest eesti kooli algusaegadest kuni käesoleva sajandi õpetajate-õppejõududeni. Raamat ilmub Eesti biograafilise leksikonide sarjas.

TÜ Raamatupood asub Tartus, Ülikooli tn 11. Avatud E-R 9-18, L 10-16.

Ülikooli spordiklubi 90

(Algas eelmises UTs)

1920ndate aastate algul tegutsesid veel tennise, raskejõustiku, võimlemise ja veespordi osakond. 1931. aastal asutati Akadeemiline tenniseklubi, mida aastate vältel juhatas prof Gustav Rāgo. Tennistide eraldumise põhjused olid majanduslikud. Kuigi spordiklubi tegutses Tartu Ülikooli juures ja Tartu üliõpilaskonna jaoks, ei aidanud ülikooli valitsus finantseerida EASKi ettevõtmisi. Isegi vastupidi. Rendilepingute alusel saadi ülikoolilt kasutada nii Toomeoru tenniseväljakuid kui ka botaanikaiaa tiiki liuvälja rajamiseks, samuti tuli võistluste korraldamisel maksta ülikooli võimla eest.

Majandusliku olukorra nõrkus avaldas sportlikule tegevusele otsest mõju. 1920ndate algul kasutati väljaminekute vähendamiseks moodust, et sportlane ise maksis poole temale kasutatud antud spordivarustuse (naelkingad, jalgpallisaapad, isegi jääpallikepid) hinnast.

EASKi oluliseks teeneks võib lugeda SELLi (Soome, Eesti, Läti, Leedu) üliõpilasmängude idee esitamist 1923. aastal ja nende mängude tehnilist korraldamist üliõpilaskonna ja selle kehalise kasvatusse toimikonna rahalisel toetusel.

Ärevad ajad

1940. aastal suleti uute võimude ajal ka EASK. Üliõpilaste sporditegevuse korraldamiseks loodi spordiring, sellega hakkas tegelema ametiühinguorganisatsioon, hakati juurutama N. Liidu kehakultuurikollektiivide süsteemi.

Saksa okupatsiooni ajal lubati tegutseda enne 1940. aastat loodud seltsidel ja klubidel. Jätkus ka EASKi tegevus.

Sõjajärgne aeg

Paljud EASKi sportlased ja aktivistid olid kas läände põgenenud või represioonide ohvriks langenud. 1944. aasta sügisest hakkas tegutsema Akadeemiline Spordiklubi, kusjuures kehakultuuriüliõpilased võistlesid KKI (Kehalise Kasvatuse Instituut) nime all. 1946. aasta kevadel tulid Tallinnast eeskirjad üliõpilaste sportliku tegevuse korraldamiseks - Ülikooli Spordiklubi (ÜSK) pidi kuuluma ametiühingute spordiühingu Kalevi koosseisu. Mais loodi ÜSKi organisatsioonibüroo prorektor H. Habermani juhtimisel, kellest sai ka klubi esimees.

täiskomplekt medaleid N. Liidu meistrivõistlustelt: 1949 - kuld, 1950 - hõbe, 1951 - pronks ja kümned Eesti meistri nimetused, ÜSKi naiskonda neljal aastal (1957-1960) hõbemedalid N. Liidu meistrivõistlustelt, peäs Euroopa karikavõistlustele ja samuti kümned esikohad Eesti meistrivõistlustelt. Lisagem maailma-meistrid M. M. Otsa-Viõnjova, E.-L. Kitsing-Jaanson ja V. Lütsepp-Laasik.

Mõnedel spordialadel kerkisid esile üksikud tipud (olümpiahõbe H. Selg moodsas viievõistluses, N. Liidu meister A. Lukas ratsutamises jne). Oma jälje Eesti spordiliikumisele on jätanud ÜSKi võrkpall, suusatamine, sõudmine, võimlemine, ujumine, veepall, maadlus, orienteerumine, käsipall, aerutamine jt alad. Ainuüksi Eesti meistreid kõikide alade peale kokku tuleb lugeda sadadega.

Harrastus- ehk massisporti toetas tugevasti üliõpilaste kohustuslik kehaline kasvatus. ÜSK korraldas palju võistlusi. Käivitati teaduskondadevaheline spartakiaad, mille kavva lõpuks kuulus 14 spordiala, ergutati teaduskondade sisevõistlusi, kohtumisi teiste kõrgkoolide teaduskondadega. Hakati korraldama jalgsi-, jalgratta-, süsta- ja suusatkatku, viimastest Tartu-Vellavere, Tartu-Kääriku, Elva-Kääriku. Kevadpäeval võtsid tuhanded üliõpilased ja õppejõud osa spordipäevadest, ka matkaga Luunjas, Nõosse, Lähtele. Teaduskonnad korraldasid ka oma spordipäevi.

Üleminekuperiood

Juba 1970ndatel aastatel muutus sport üha kallimaks. Ülikoolid ei jõudnud tippspordi vajadusi rahuldada. Nii läksid ülikoolide võistkonnad kord-korralt tööstustevõtete jt organisatsioonide finantseerimisele, samuti ka individuaalalade üliõpilassportlased. Senine ÜSKi korvpallinaiskond hakkas mängima Tartu Mõõblikombinaadi nime all, ÜSKi käsipallimeeskonna baasil moodustati Koopraatori võistkond jne. Üha rohkem ÜSKi liikmeid siirdus Dünamo ja Jõu ridadesse.

Olulised muudatused tulid Eesti taasiseseisvumisega. Ülikoolides kaotati kohustuslik kehaline kasvatus ja sellealast harrastussporti korraldanud kateeder. Kalevi Kesknõukogu lõpetas ÜSKi finantseerimise. Koondati ÜSKi juhataja, instruktor, raamatupidaja. Siirduti tagasi aas-

ÜSKi korvpallimeeskond on II maailmasõja järel 16 korral võitnud Eesti meistri nimetuse. Aastatel 1972 ja 1973 kuulus meeskonda ka tänane rektor, professor Jaak Aaviksoo (teises reas keskmine).

ÜSK oli katusorganisatsioon spordisektsioonidele ja teaduskondade kehakultuurikollektiividele (hilisematele spordinõukogudele) ning tegeles nii võistlus- (tipp-) kui massi- (harrastus- või terise-) spordi korraldamisega. Võtmeisikuteks ühel või teisel spordialal olid kehakultuuriteaduskonna õppejõud, kes tegutsesid treenerite ja juhendajatena.

Tippportlaste koondumisele aitas kaasa Moskva määrus, et kõik üliõpilased peavad võistleva oma õppeasutuse eest.

Legendaarse kuulsuse omandanud H. Lipp, olümpiahõbe R. Aun, Euroopa meister L. Kepp-Ojastu, mitmed N. Liidu ja kümned Eesti meistrid kuuluvad ÜSKi kergetõustikusektsiooni saavutustesse. Korvpalli kaunistavad ÜSKi meeskonna

tatel 1920-1940 toiminud süsteeni juurde: üliõpilased võivad vabalt valida tegutsemiseks spordiseltsi või -klubi. Tartu Ülikool võimaldab olemasolevate spordirajatiste baasil vabatahtlikku spordiharrastust soovijatele oma spordikeskuse kaudu. Nüüdseks on ÜSKi liikmeskond, kes tegeleb võistlusspordiga, vähenenud mõnesajani. Üleminekuaja spordiklubi esimeheks oli N. Seli, siis J. Loko, praegu M. Jukk. Spordiklubi juhataja on M. Lillialik.

Käesoleva aasta pingutavaim ettevõtmine spordiklubile oli Tartu üliõpilasmängude korraldamine, millega taastati ka kunagised SELLi mängud.

Valter Lenk

acta diurna

SEL NÄDALAL

- 27. oktoobril toimus ülikoolis **maakonnalehtede päev**.
- 28. oktoobril **avati** humanitaarhoones Lossi 3 aud 222 **prof Juri Lotmani bareljeef**.
- 29. oktoobril toimus **seminar "Teadustulemuste rakendamine ehk tehnosiire"**.
- 29. - 31. oktoobrini toimub **Võrumaal Kurgjärvel rahvusvaheline konverents "Läänemere-soome perifeeriad"**.
- 31. oktoobril korraldab **ÜS Raimla raamatukogus heategevusliku raamatuoksjoni ja -müügi**. Oksjoni algus kl 12 aud 202, raamatumüük algab kl 10

raamatukogu fuajees.

TULEVAL NÄDALAL

- 3. novembril korraldab TÜ keemiaosakond keemiahoones õpilastele ja õpetajatele **keemia huvipäeva**.
- 4. novembril kell 13 toimub nõukogu saalis **ülikoolisene teabepäev**.
- 6. novembril on **vilistlasõhtu Hiiumaal ja ülikooli esinduse aastapäeva tähistamine**.
- 6. - 7. novembril **osalevad ülikooli esindajad Ida-Virumaal IV äripäeval**, samal ajal toimub **Jõhvis avatud ülikooli infopäev ja näituse "In corpore vabadussõtta" avamine**.

Majandusteaduskonna õppehoone nimekonkurss

Majandusteaduskond kuulutab välja nimekonkursi avatavale õppehoonele Narva 4/6. Nimekonkursi tähtaeg on 13. november, parimatele nimedele on auhinnad. Nimed saata Nooruse 9-204 ja e-post aadressil ene@mtk.ut.ee Ene Kivisik.

Tudengibänd '98

Sõbra Majas teisipäeval, 17. novembril kell 20.

Autasustatakse parimaid bände, soliste ja pillimehi.

Võimendid, mikrofonid ja juhtmed korraldajate poolt. Pillid tuleb endal kaasa võtta.

Osavõttust teata ja küsi infot kuni 16. nov tel 250 62410.

info

väitekirj

Kolmapäeval, 4. novembril kl 16.15 kaitses nõukogu saalis **Jüri Örd doktoritööd** "Geodeetilise korrumtamise klassikalised ja kvantaspetsid". Taotletav kraad: *PhD* teoreetilise füüsika erialal.

* * *

6. novembril kaitsesid magistritööd lüridicumis Näituse 20 aud 203;

kl 14.15 **Piret Lappert** "Ebaõiglasest lepingutingimused tarbijalepingutes". Juhendaja prof P. Varul, opo-
nendid TÜ külalisprofessor H. Pisuke ja *magister iuris* I. Kull;

kl 14.15 **Priidu Pärna** "Kinnistus-
raamatutõigus". Juhendaja prof P. Varul, opo-
nendid on *magister iuris* H. Veinla ja vandeadvokaat J. Raidla.

29. oktoobril kaitses füüsikalise keemia instituudi teadur **Kaido Tammeveski doktoritööd** "Oxygen Electroreduction of Thin Platinum Films and the Electrochemical Detection of Superoxide Anion".

loeng

2. - 6. novembrini peab Akadeemilise Rahvaluule Seltsi kutsel ülikoolis **loenguid Keenia Ülikooli prof Ezekiel Alembi**.

Teemad: The African oral narrative; African poetry; The African shot forms; Introduction to Ritual Theatre.

Loengute ajad ja toimumiskohad:

E 2. nov 12.15 Lossi 405

T 3. nov 12.15 Lossi 405

K 4. nov 14.15 Lossi 215

N 5. nov 10.15 Lossi 427

R 6. nov 12.15-16.15 Lossi 426

Maht 1 AP.

* * *

Kolmapäeval, 4. nov kell 16 alustab lektor **Eduard Parhomenko** Tähe 4 aud 055 loengutsükli "Sissejuhatus Martin Heideggeri "Olemisse ja aega"" (KA, VA, 2 AP, E). Huvilised

on oodatud.

Sissejuhatus mänguteooriasse (1 AP)

Akadeemik Jaak Aaviksoo

Mänguteooria on teoreetiline käsitlus huvid kokkupõrgete ja konfliktide lahendamiseks. Praktilised rakendused ulatuvad sõjalistest ja sotsiaalsetest konfliktidest oksjonite ja perekonnatülidele.

Kursus on üles chitatud mänguteooria põhiseisukohtade ja mängutüüpide tutvustuseks laiale kuulajaskonnale nii loodus-, sotsiaal- kui humanitaaraladelt. Vaadeldakse mängu kui strateegilisi planeerimis-ülesandeid ja mudeleid mitmete evolutsiooniliste ja sotsiaalsete nähtuste kirjeldamiseks.

8 loengut alates 5. nov neljapäeviti kl 16.15 füüsikamaja aud D-160. Eelregistreerimine: e-post maive@physic.ut.ee või Tähe 4-105.

varia

"Isad ja pojad"

Laupäeval, 31. okt kl 12-16 toimub Toomemäel üritus "Isad ja lapsed".

Kl 12-14 Toome pargis:

* isa ja lapse jooks,

* mänguväljakujooniste näitust tutvustab Krista Kruuv,

* Tartu mänguasjamuuseum tasuta isale & lapsele,

* korrastustööd,

* üllatused.

Kl 14-16 ajaloo muuseumis:

seminar isadusest Eestis ja Põhja-maades.

Isadepäeva korraldavad Põhjamaade Ministrite Nõukogu infobüroo koos mittetulundusühinguga Tartu Spordija Mänguväljakud, Tartu linnavalitsuse kultuuriosakonna, Tampere maja ning Soome Instituudiga.

muuseum

näitus

Ajaloomuuseum

Toomemägi

<http://www.ut.ee/REAM/>

K-P 11-17

Info, ekskursioonide tellimine 375 671.

Ruumide üürimine: 375 675.

Kohvik on avatud kolmapäevast laupäevani 11-17.

Uus näitus!

"Kaalud ja mõõdud muuseumi kogudest".

Alates 5. nov Kärt Mikli skulptuurid "Mütooloogilised loomad".

Muuseumis on võimalik tutvuda videofilmidega ülikooli ajaloo ja tähtsündmustest: "Tartu Ülikool aastail 1919-1932", "Ülikool nõukogude okupatsiooni-aastatel", "70 aastat eestikeelset ülikooli".

Kunstimuuseum

Peahoone

<http://www.ut.ee/REKL/museum.htm>

E-R 11-16. Info 375 348

Püsväljapanek: skulptuurid: kreeka arhailise, klassikalise ja hellenistliku kunsti paremate tööde kipsist jäljendid.

Uus näitus!

Tõusva päikese maa jaapani 18. - 19. saj puugravüüridel ja kapten Krusensterni 1803. - 1806. a ümbermaailmareisi pildidel.

Ekskursioonid aulasse ja kartserisse.

Zoologiamuuseum

Vanemuise 46

<http://www.ut.ee/BGZM>

K-P 10-16. Info 375 833.

Püsinäitus: lindude saali rõdul linnu-munade näitus.

Uus näitus!

Näitus: "Zooloogilised vaatlused ja kollektsioonid".

Geoloogiamuuseum

Vanemuise 46

<http://www.ut.ee/BGGM/>

K-L 10-16. Info 375 839.

Näitus: "Armin Öpik 100".

Botanikaead

Lai 40

E-P 10-17. Info 432 643.

Raamatukogu

E-R 10-17

Näitused: Eesti Raamatukoguhoidjate Ühing 1988-1998, TÜ raamatukogu Eesti kultuuriloos, Aalto: 3 objekti Eestis, Julius Madisson 100 (kauaaegne ajalooõppejõud ülikoolis), hõimupäevadele pühendatud liiviteemaline näitus "Siin on meie kodu" kuni 2 nov, Mati Leppiku akvarellid, Korp! Ugala 85.

Raamatumuuseum

E-R 12-15

Näitus "Kaks põlvkonda Loebereid Baltimaade õigusteaduses".

Eesti spordimuuseum

Riia 27a

Näitus: "Kehakultuur ja sport Tartu Ülikoolis".

TANTSUKLUBI
ÖLLERRESTORAN
Narva mnt 27
Tel 403 157
Avatud 11-4.30
Kuni kl 21 sissepääs tasuta!

R 30. okt **TARMO PIHLAP**
DJ Madis Sütt. Al 21 pööse 30 kr.
L 31. okt **DISKO-TANDEM TRAX - PÄRMÄE**
Al 21 pööse 30 kr.
P 1. nov DJ Jaanus Sepp
Al 21 pööse 25 kr.
E 2. nov DJ I. Kivisalu. Tasuta
T 3. nov HITIMIKS DJ Aivo Johanson
KL 20 SAKU SPURT - VÄLK-
PILJARDIVÕISTLUSED SAKU
AUHINDADELE. Al 21 pööse 25 kr.
K 4. nov Tõusev täht Tallinnast

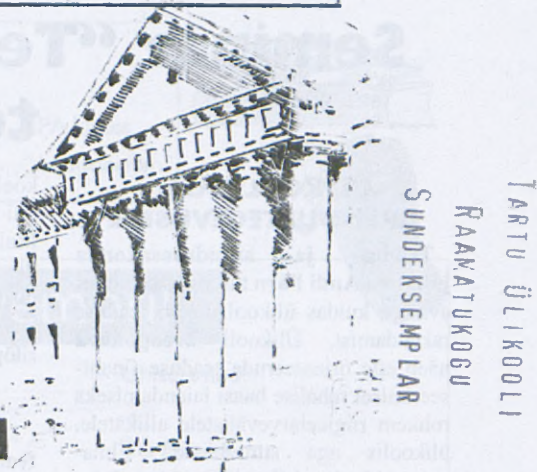
Boy-Band "To XL"
DJ Madis Sütt. Al 21 pööse 30 kr.
N 5. nov Eilest tänasesse DJ Jaanus Sepp.
Al 21 pööse 25 kr. Kella 19-21 reserveeritud

Nr. 35 (1948)

Reede,
6. november
1998Ilmub 1948.
aastast

Hind 2 krooni

Universitas Tartuensis

Professorile 12, dotsendile 9 ja lektorile 6 tuhat krooni põhipalka

Ülikooli palgapoliitika

puudutab kõige otsesemalt igat ülikooli töötajat – sellest sõltub paljuski inimeste rahulolu ja seeläbi ka töö efektiivsus. Palgakorralduse parandamiseks on ülikooli personaliosakond koos sotsioloogia osakonnaga korraldama küsitlust “Räägime palgast”, millele tuginevalt peaksime veel sel aastal jõudma uue, loodetavasti parema palgaseskirja kehtestamiseni.

Ometi pole parimastki palgakorraldusest kasu, kui palk ise vastuvõetavat äraelamist ei võimalda. Seepärast ootab enamik inimesi uuest palgakorraldusest eelkõige oma sissetulekute kasvu. Jagan täiel määral seisukohta, et enamiku ülikooli töötajate palgatase pole nende tööpanusega vastavuses ja seetõttu on nende palgatõusu ootused igati põhjendatud. Ühtlasi olen veendunud, et ülikooli eelarve põhimõtete ümbervaatamisega on reaalne palgatõus ka võimalik. Väljendasin seda seisukohta kevadiste rektori- valimiste ajal ja ülikooli finantsseisu analüüsi on selle seisukoha õigsust veel kord kinnitanud.

Muudatused

Eelnevast tulenevalt pean vajalikuks ja võimalikuks kehtestada

uue semestri algusest ülikooli töötajatele järgmised põhipalgamäärad: professor 12 000, dotsent 9000, lektor (magistrikaadiga õppejõud) 6000, assistent 5000, kõrgharidusega spetsialist 4000, spetsialist 3000, tööline 2000 ja abitööline 1250 krooni kuus.

Nagu juba märgitud, võimaldab ülikooli 1999. aasta eelarve prognoos selliste põhipalgamäärade kehtestamist. Samas tähendab see mitmete seniste finantspoliitiliste seisukohtade revideerimist.

Kõige olulisem on muutus, mille kohaselt ülikooli üldkulude katmises osalevad võrdsel alusel kõik sissetulekud – nii riigieelarvelised kui nn omavahendid. Seni kaeti üldkulud valdavalt riigieelarvest eraldatud koolituskulude arvel, mistõttu eelisolukorras olid need teaduskonnad, kus peatähelepanu oli pööratud lisateenistuse hankimisele.

Teiseks tuleb kaotada range vahetegemine finantseerimisallikate järgi töötajate töölevõtmisel.

Kolmandaks tuleb lisaks akadeemiliste punktide arvestamisele teaduskondade eelarvete formeerimisel võtta arvesse ka muid efektiivsusparameetreid (kaitstud kraadide arv, täiendavate finantseeringute hankimise

määr, selle kasvutempo jne), samuti reaalkulude määra.

Neljandaks väheneb põhipalgale lisanduvate lisatasude ja preemiate osakaal sissetulekus, mis eeldab suuremat nõudlikkust põhipalga eest tehtava töö mahu ja kvaliteedi suhtes.

Kõrgendatud põhipalgamäärade kehtestamisel

tuleb arvestada töötajate täit pühendumist ülikoolitööle. Seejuures tuleb õppejõududel eeldada täiemahulist õppe-, teadus- ja administratiivtöö tegemist, sh täiendavate lisafinantseeringute hankimist. Samuti on loomulik, et põhikohaga ülikooli töötajad osutavad ülikooli kaudu täiendavaid õppe-, teadus- või konsultatsiooniteenuseid. Nendest põhimõtetest lähtuv töökorralduse analüüs võimaldab leida ülikoolis kindlasti teid nii töö efektiivsuse kui ka töötasude täiendamiseks.

On ilmselt selge, et eelpooltoodud põhimõttelised muutused ei ole kõigile ühtnoodi vastuvõetavad – ühed võivad uuest palgakorraldusest rohkem kui teised. Ilmne on ka vajadus erandide sätestamiseks näiteks suurema turundudlusega erialade jaoks kui ka ülikooli jaoks prioriteetsete tegevussuun-

dade toetamiseks. Olen siiski kindel, et uue semestri alguseni jääva aja jooksul on võimalik nendes küsimustes üksmeelele jõuda.

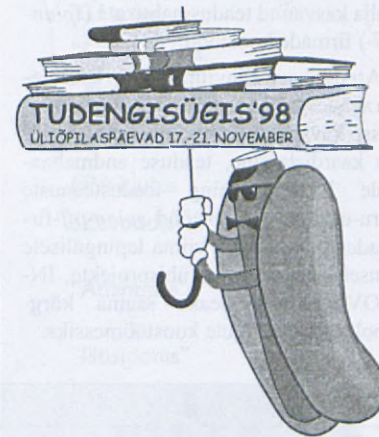
* * *

Toodud põhipalgamäärade kehtestamine ei võimalda kahjuks saavutada akadeemiliste töötajate palgataset 4-3-2 keskmist palka (järgmise aasta Eesti keskmine palk on prognoosi kohaselt 4806 krooni), ent lubab astuda selles suunas tubli sammu ja kehtestada eelpooltoodud palgaproportsioonid. Kõige suurem palgatõus peaks olema dotsentidel, kes kannavad ülikooli õppetöö põhikoozumust ja kelle palk oli seni ebaõiglaseks madal.

Rektor prof Jaak Aaviksoo

Hei, tudeng!

Üliõpilaste sügispäevad
toimuvad 16. - 21.
novembrini.
Kava 3. ja 4. lk.

JÄRGMISES UTs:

- * kehakultuuriteaduskonna juubeli erilehekül,
- * eesti ülikooli aastapäevaürituste kava (üritusi toimub 28. novembrist 7. detsembrini),
- * ülikooli ajalehe järjepideva ilmumise 50. aastapäeva tähistamisest 20. novembril.

“Ükski andekas noor ei tohi jääda rahapuudusel ilma heast kõrgharidusest,”

on öeldud sihtasutuse asutamisel usalduskogu pöördumises avalikkuse poole. Sihtasutus loodi 1997. aasta 7. juulil. Täna tähistatakse ajaloo muuseumis oma esimest aastapäeva koos nendega, kes sihtasutust luua aitasid, sellesse oma panuse on andnud või muidu igati toetanud.

Sihtasutuse üks eesmärke on üliõpilastele stipendiumikapitali loo-

mine. Juhatuse esimees MARGUS OTS, kui palju tudengeid on selle aja jooksul stipendiume ja toetusi saanud?

Esimene aasta on olnud rohkem sihtasutuse käivitamise aasta, annetuste kogumise mehhanismi käimapanemine ning meie olemasolu teadvustamine nii Eestis kui väljaspool Eestit.

Seega eriti palju stipendiume me veel välja jaganud pole, meie kaudu on

saanud stipendiumi või preemia kümme tudengit. Detsembri algul anname veel kätte seitsme erineva fondi stipendiumid, mille suurus on 2500 kuni 10 000 krooni. Meie esimese majandusaasta jooksul, mis lõpeb detsembris, anname kokku välja stipendiume ja preemiaid rohkem kui 300 000 krooni eest.

Kuidas sünnib üks stipendium, mida selleks tegema peate?

Algul võtsime üle varem ülikooli juures asutatud üheksa stipendiumifondi. Nüüd on tekkinud järjest rohkem kontakte, on teada saadud, et sel moel on võimalus üliõpilasi toetada. Pakkumisi on tulnud ka välisestlastelt, kes on testamendiga päranded teinud või stipendiumifondi asutanud. Selliseid fondide tekib üha juurde, praegu on 18 erinevat allfondi, millest enamik ongi eraisikute või ettevõtete nimelised fondid.

Mis tõukab välisestlasi meid toetama?

Eelkõige mälestused. Paljud on Tartu Ülikoolis õppinud, siit enne sõda või sõja ajal lahkunud. Stipendiumi või fondi loomisega soovitakse jäädvustada suguvõsa mälestust. Sageli öeldakse, et stipendiumi kapital on omal ajal Eestis teenitud ja nüüd tahetakse, et see Eestisse tagasi tuleks.

Millega praegu tegelete?

Praegu tegeleme kõige rohkem sihtasutuse tutvustamisega. See ei ole lühiajalisel tegevusel, mis kahekolme aasta pärast olulisi tulemusi an-

nab. Tegeleme selle nimel, et ka kümne ja kahekümne aasta pärast tuleks Eesti eraisikutelt ja firmadelt toetusi hariduse edendamiseks. Oleme algatanud tulumaksu seaduse muutmise, et lisaks ettevõtetele saaksid järgmisest aastast ka eraisikud tulumaksuvabalt annetusi teha nendele organisatsioonidele, kes on vastavasse nimekirja kantud. Selle muudatuse võitis Riigikogu ka vastu.

Eestis pole viimase viiekümne aasta jooksul taolisi hariduse toetamise traditsioone olnud, isegi mitte sellist mõtlemisviisi. Hariduse toetamine on riigi kanda olnud.

Järgmisest aastast kavandame ka ülikooli vilistlastele suunatud laiaulatuslikku programmi eesmärgiga toetada ülikooli ja eeskätt oma eriala. Selleks loome praegu erialafonde. Esimesena loodi tänava mais majandusteaduskonna allfond, novembris asutatakse kehakultuuri- ja detsembris usuteaduskonna allfond.

Kui kergesti vilistlased kaasa tulevad?

Suhtumine on vägagi positiivne.

Sihtasutusele on kingitud ka ühe talu maad.

Ameerikas elav Tõnis Paide kinkis Võrumaal Mõnistes Karula rahvuspargi piiril asuva talumaa.

Juhatuse nimel tahaksin tänada kõiki annetajaid, kes on meid aidanud nii rahaliselt kui head nõu andnud.

Gerda Spohri nimeline stipendium

TÜ Sihtasutuse juurde loodi teispäeval Gerda Spohri nimeline stipendium, mille eesmärgiks on keskkonnakaitsega seonduvat füüsilist õppivate üliõpilaste toetamine. Alkapital moodustub Gerda Spohri poolt sihtasutusele pärandatud varadest, selle suurus on 150 000 krooni.

Stipendiumifondi investeerimisest saadava kasumi arvelt hakatakse välja maksta stipendiume, mida saavad taotleda TÜ magistri- või doktoriõppes füüsilist õppivad üliõpilased. Esimene stipendium makstakse välja 1999. aasta sügissemestril.

Gerda Spohr sündis 17. mail 1913 Võisiku vallas Rõikal ja suri 18. mail 1998 Münchenis, kus ta oli elanud sõja lõpust alates. “Gerda Spohr pidas kalliks oma sünnimaad, oma Eesti juuri ja tundis muret Eesti keskkonna pärast. Sellest tuleb ka soov asutada stipendium just keskkonnaspetsialistide koolitamiseks,” selgitas Müncheni Eesti Seltsi esinaine Linda Einmann, kellele Gerda Spohr usaldas oma testamendi täitmise.

Sihtasutuse üheks ülesandeks on stipendiumifondide loomine ja haldamine. Gerda Spohri nimeline stipendiumifond on sihtasutuse kaheksateistkümmes allfond.

Margus Ots,
sihtasutuse juhatuse esimees
Täiendav info tel 375 852.

□ Esimene teaduskonna allfond ülikoolis asutati kevadel majandusteaduskonnas. Statuudile kirjutasid alla dekaan Jüri Sepp, sihtasutuse esimees Margus Ots ja teaduskonna vilistlaste mittetulusühingu Hermes esimees Siim Kallas.

Jaak Nilsoni foto

Seminar "Teaduse rakendamine - tehnosiire"

ÜLIKOOI TUGI ARENDUSTEGEVUSELE

Teadus- ja arendusosakonna juhataja Andi Pärn tutvustas seminari avades, kuidas ülikool toetab teaduse rakendamist. Ülikooli arengukava näeb ette orienteeruda teaduse finantseerimisel rahalise baasi laiendamiseks rohkem riigieelarvetele allikatele, ülikoolis aga stimuleerida silmapaistvaid rakendusprojekte jätkuvalt innovatsioonipreemiaga. Arengukava peab oluliseks teadlaste ja teadustöö tellijate sildstruktuuri väljaarendamist nõuandeteenistuse, töhustamaks ülikooli ja ettevõtete, sealhulgas ülikoolist välja kasvanud teadusmahukate (*spinn-off*) firmade koostööd.

Arengukava elluviimiseks on käesoleva akadeemilise aasta arenguülesannetesse kavandatud ülikooli tehnoloogilise kaardistamine, teaduse andmebaaside loomine ning teadusteenuste turu-uuringud. Koostööd *spinn-off*-firmadega hakatakse viima lepingulisele alusele, edendamaks ühisprojekte, INNOVAATIKA peaks saama kõrgkoolide ja ettevõtete koostöömessiks.

□ 29. oktoobril teadus- ja arendusosakonna innovatsioonitalituse eestvõtetel nõukogu saalis toimunud üritus oli huvilisterohke.

INNOVATSIOONIFOND PANEB ÕLA ALLA

Kust leida raha innovaatilisteks rakendusuringuteks ja arendustöödeks?

Ühest võimalusest rääkis Eesti Innovatsioonifondi (EIF) nõukogu liige prof Toivo Maimets ettekandes "Kuidas saada toetust Innovatsioonifondist".

EIF rahastab avaliku konkursi korras:

- * tehnoloogia-alaseid arendusprojekte;
- * majanduslikku või sotsiaalset tulu andvaid uurimis- ja arendustöid;
- * innovatsiooni toetava infrastruktuuri arendamist.

Innovatsiooni toetuseks on valitsuses heaks kiidetud Eesti riiklik innovatsiooniprogramm, mida koordineerib EIF. Vastavalt Eesti Teadus- ja Arendusnõukogu soovitusel peaks aastaks 2002 tehnoloogialaste arendustööde riikliku eelarve maht olema võrreldav teaduse rahastamise mahuga.

1998. aastal on EIF rahastanud projekte 31 milj krooni ulatuses, millest ~50% said firmad ja ülejäänud teadusasutused, peamiselt Tartu Ülikool (~25%) ja Tallinna Tehnikaülikool (~22%) ning Eesti Põllumajandusülikool.

Käesoleval aastal on EIF seni otsustanud rahastada 53 projekti, finantseeritavate projektide arvult on tehnikaüli-

kool meie ülikoolist ees. Nii EIFi tööga kui ülikooli teadusega kursis olev prof Maimets ütles, et ülikoolil on varuks piisavalt potentsiaali heade rakendusprojektide läbiviimiseks, Innovatsioonifondil aga vahendeid novembrilõpu konkursi projektide tarvis.

UUE TOOTE SÜND

Oma kogemustest ehk kuidas teaduslikust ideest tooteni jõuda, rääkis eksperimentaalfüüsika ja tehnoloogia instituudi vanemteadur biol-dr Arved Vain, müomeetri autor.

Teaduslik algidee on küll 20 aastat vana, kuid murranguline oli aasta 1996, kui EIF asus müomeetri arendust toetama. Selle ajaga on loodud kaasaegsel tehnoloogial töötav uue disainiga müomeeter. Pärast EC vastavastutuse saamist hakkavad müomeeter ja kaasev dokumentatsioon litsentsimiseks valmis saama. Müomeeter peab vastama kõigile meditsiinidiagnostikas kasutatavate aparaatide nõuetele.

Dots Vainu sõnul tuleb meil uue tootega kohe väliturule orienteeruda, erinevalt suuremate riikidest, kus esialgu piisab kodumaisest turust.

müügikõlblikuks arendada. Selline arendustöö on aja- ja finantsmahukas ning erineb teadlastele tavapärasest uurimistööst ja tulemuste publitseerimisest.

TAANI ÜLIKOOI IDEES

on teadlase hindamise ühe kriteeriumina hakatud arvestama patenditaotlusi, see on siiski suhteliselt uus mõddupuu.

* Kuidas potentsiaalse turuväärtusega uurimistulemusi leida?

Taani Innovatsioonikeskus alustas oma tegevuse algusaastail passiivse otsinguga – levitas teavet enese olemasolust ja teenustest. Tulemuslikuks osutus aktiivne otsing nn skautide abil. Skautideks värvati üliõpilasi ja teadlasi, kellele anti lühike ettevalmistus, nende huvi tagati leiutatu ja boonusega. Üliõpilased olid väga edukad, leiti 130 rakenduslikku projekti, 15 skauti tegutses praegugi.

* Kuidas uurimistulemuste väärtust hinnata?

Taanlased kasutavad selleks spiraalskeemi. Arusaadavuse nimel olgu öeldud, et skeem samaneb rullbiskviidile, kus üksteise ümber on keerunud tehnoloogia (kas idee töötab?), turg (kes ostab?) ja intellektuaalomand (kas on uudne?). Kõik kolm komponenti peavad kogu arendusprotsessi vältel olema OK.

* Kuidas väärtuslik uurimistulemus turule jõuab?

Olulised märksõnad: idee + kompetents + raha.

Uurimistulemusi rakendava firmaga tuleb ühendust võtta võimalikult vara ja konfidentsiaalselt. Meenutusena lisame mõtte P. Cordseni septembrikuisest esinemisest, kus ta kirjeldas, kuidas leida (ainu)litsentsiostjat – see on nagu tütre mehele panek, kus ilma avaliku konkursita tahetakse leida ainuke ja õige.

MIS MAKSAB

intellektuaalne omand?

Iga selline müügiobjekt ja tema hind on ainukordsed ning kokkuleppeelised. Hinnale tuleb hakata mõtlema juba projekti alguses äriplaani ja tasuvusarvutuste tegemisel – seega vahel mitu aastat enne tegelikku müüki.

Litsentsimüügil kasutatakse järgmisi tasu liike:

a) *down payment* – ühekordne tasu litsentsi saamise eest (sisaldab nt patendi jt otseseid kulusid),

b) *royalty* – perioodiline kasutusmaks, arvostatakse protsendina käibest (2-10%),

c) minimaalne *royalty* – minimaalne tasu, mida litsentsiostja aastast tasub, selline tasuliik aitab vältida osetava tehnoloogia "riiulile panekut".

P. Cordseni kogemuste järgi oleks litsentsitasu õiglane (*fair*) määr selline, et litsentsimüüja saab tehnoloogia eluaja vältel loodavast kasumist 25-33%.

* * *

Seminarist osalejad said jaotusmaterjali, seminarile järgnev päev kulus jällegi ülikooli projektide nõustamisele. P. Cordsen ütles, et ta tunneb, et ülikoolis teda vajati ja temast saadi aru. Loodetavasti kohtume hea lektoriga tulevikuski.

Sirje Kahu, Leeni Uba teadus- ja arendusosakonna innovatsioonitalitus

Ring ümber õppekorralduse

Intervjuu õppeprorektor prof Volli Kalmuga

(Algus eelmises UTs)

Milliseid muudatusi tuleks õppekorralduseeskirja teha?

Päris palju. Küsimus on selles, kas teha need ühekorraga või osade kaupa. Ilmselt püüame põhimõttelised muudatused, mis jõustuksid siiski alles tuleva aasta septembris, varsti eeskirja sisse viia. Mõned muudatused tuleb teha ka seaduste paranduste tõttu.

Näiteks?

Suhteliselt palju on räägitud üle nominaalaja õppimise tasustamisest, mida üliõpilased küll ei poolda ning mida mina ka eriti ei toeta. Kui see jõustuks, võib raha arvestamine ja muu bürokraatia võtta sama suurt vaeva kui laekuv tulu. Ma ei arva, et paljud seda maksma hakkaksid, mõni lõöks käega, mõni ehk pingutaks. Aga niipea, kui see seaduse parandus jõustub, tuleb meil õppekorralduseeskirjas ära muuta praegu kehtiv üheaastane pikendus akadeemilise võlgnevuse likvideerimiseks.

Mis veel seaduste parandustest tuleb?

Kui jõustub üliõpilase staatuse määratlus (üliõpilane on isik, kes on immatrikuleeritud ülikooli tasemeõppesse), ja ma arvan, et nii see läheb, siis tähendab see, et järgmisest aastast peame midagi ette võtma praeguste vabakuulajatega. Ühesõnaga - vabakuulaja staatust kaob ära ja kõik vabakuulajad on üliõpilased. Ainult et kõik ei mahu riigi finantseeritavatele kohtadele.

Seaduse paranduse järgi saab õppida korraga ainult ühe õppekava järgi ja saab ka ainult ühe diplomi. Mõned on proovinud juba kolme diplomit saada. Tuleb siiski vaadata, kui tõsised need õppekavad on, et nominaalajaga jõuab üks tudeng kõik läbi teha. Üks kahest - kas need õppekavad on liiga nõrgad või üksteisele liiga lähedased. Pigem võiks olla üks ja laima taustaga õppekava. Üliõpilaste seas muidugi erandeid on ja mõned suudavad väga palju.

Mis õppeprorektorile veel muret teeb?

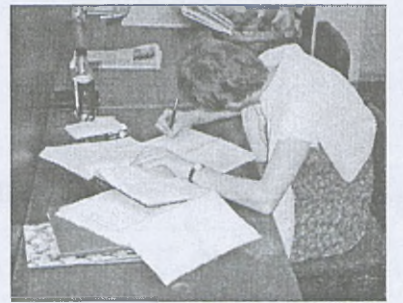
Näiteks on kavas hakata üliõpilaselt täpsemat õpingute kava koostamist nõudma. Semestri algul või eelmise lõpus paneb tudeng kirja, et ta võtab need ja need ained. Mõnedes teaduskondades see kirjapanemine toimub, mõnedes mitte, aga väga vähestes seda kontrollitakse. Kontrolli osa on vaja tunduvalt suurendada, et edasijõudmisest parimat ülevaadet saada. Üks põhjusi on ka majanduslik pool.

Kuidas see rahaga seotud on?

Üliõpilane registreerib end loengule, pärast loengute algust on tal kaks nädalat aega end tagasi võtta. Kui ta ei ole end seal kustutanud, peab ta eksamil ilmuma, kui ta ei lähe, märgitakse mitteilmumine. Näiteks arvutiõpetuses, kehakultuuris ja keeleõppes käivad tudengid massiliselt, kuid ainepunkte võtavad minimaalselt. Kohati saab ainepunkte ainult paarkümme protsenti. Ülejäänud on oma osa, mida nad teada tahtsid, nagu näiteks arvutiõpetuse mõne programmi, selgeks saanud ja rohkem sinna enam ei lähe.

Asi on aga selles, et see õppejõu tehtud töö ei paista pärast ainepunktide kokkulegemist välja. Seepärast tulekski õpingukava täitmist, loengutele registreerimist ning sealt tagasivõtmist kontrollima hakata. Kogu see töö muutub oluliselt nähtavamaks, kui tekib keskne andmebaas.

Mõni asi veel. Ülikoolis on valdavalt tsükliõpe, v.a arstiteaduskonnas. Mulle tundub aga, et tegelikult on aastas ikka kaks eksamisessiooni. Kui see on tegelikkuses nii ja see on enamiku tahtmine, siis pole mõtet kirja panna, et meil on tsükliõpe. Mõni teaduskond küll püüab ja satub sellega üldainete osas konflikti, sest kui teine teaduskond üritab näiteks jaanuaris loenguid pidada, aga tudengid peavad samal ajal

ka üldainete eksameid pidama, on konflikt juba sisse prognoositud. See tuleb eksamite kuupäevade järgi välja.

Mida arvab üliõpilasest õppejõud, geoloogiaprofessor Volli Kalm? Näiteks prof Eero Loone oma läbi kahe UT numbri ilmunud kirjutises leiab, et praegused tudengid on eelmiste aastakümnete omadest palju avatumad ja teadmishimulisemad.

Arvan samamoodi. Üliõpilased on muutunud ka nõudlikumaks, aktiivsemaks õppetöö korralduse suhtes. Kui dekaan olin, puutusin sellega otseselt kokku. Kes maksis, tuli ka küsima, miks loeng ära jäi, kus õppejõud on jne. Nüüd on nõudlus tervikuna tõusnud ja kohati ütlevad üliõpilased välja täiesti alasti tõe, võib-olla kohati natuke üle pingutades, aga tudeng juba on kord selline.

Selle taustal tundub võib-olla, et nüüd püüame reeglilikku natuke kruvida ja nii õppejõule kui üliõpilasele kanna peale astuda, aga sellesse tuleb suhtuda kui korraldamise, millel on selgesti defineeritavad eesmärgid. Üks on selgelt finantspool nii otseselt kui kaudselt - kogu kõrghariduse finantseerimise küsimus - kes maksab, palju maksab ja mida ta selle eest saab.

Teine pool on ülikooli õppetöö organiseerimine. Kui palju meil kirjas olevast õppetööst ikkagi toimub ja mis moodi toimub? Enne kui midagi muuta ja parandada, on vaja andmeid koguda, ülevaade saada, järeldusi teha, muidu käib vaid üks vastastikku kurtmine.

Ülikooli puudutavad õppetöö põhimõtted peaksid minu meelest lähtuma eelkõige printsiibist, mida korraldada ülikoolis nii, et õppe- ja teadustööst huvituval üliõpilasel parimad võimalused oleksid. Sageli mõjuvad meie tegevust lihtsalt hea inimese mängimine, klubilised suhted jmt. Ülikool peab oma töö nii organiseerima, et need, kes tahavad õppida, saaksid parima hariduse. Meil ei ole mingit põhjust arvestada nende soovidega, mis tulevad tudengkonna pingerea lõpus olijatelt. Õppetöö korraldamine ei võtaks seega teadmishimulisemalt midagi ära, vastupidi. Näiteks plaanime, et riigieelarvelisel kohalt väljalangenu aseme võtame ainult parimaid, muud argumentid siin ei loe, nagu näiteks on see osalt sotsiaalabina toimiva stipendiumi jaotamisel. Stipendium on ette nähtud vaid hea õppimise eest. Raske majandusliku olukorra jaoks on muud toetusel ja fondid.

Mis juhtub edasi? Mida peavad tegema nii üliõpilased kui dekaanadid, et eksmatrikuleerimine ei tuleks tudengile ootamatult?

Kõigepealt lugema õppekorralduseeskirja. Mul on raske uskuda, et eksmatrikuleerimiseks esitatud tudengid, aga samuti dekaanadid, ei tea, millal nende ainepunktide summa alapoole lubatud miinimumi jäi. Kui vastavalt õppekavale kogutud ainepunktide summa on esimesel aastal üle 90% ja järgnevatel õppeaastatel üle 75% nominaalsest AP-de arvust ning ühelgi eksamil pole läbi kukunud üle kolme korra, on formaalselt kõik korras. See on vana reegel ning kui sellest ei jõuta kinni pidada, järgneb eksmatrikuleerimine. Kui see oli kellelegi eksmatrikuleeritust üllatuseks, siis järeldan, et meil pole endalgi ülevaadet oma õppepõhjustest.

Küsis Varje Sootak

Järgmise lehte jäävad ilmunisjärge ootama innovatsioonitalituse artiklid:

* "Tarvilikku teavet Eesti Innovatsioonifondi toetuse taotlejatele ülikoolist" ja

* "Patendiinfo lisaks teaduskirjandusele".

NB! Mess ja konverents INNOVAATIKA '99 toimub 8. - 10. aprillini Tartus teemal "Koostöö kui innovatsiooni võti".

Kas Paabel on uuele keeltemajale sobiv nimi?

Uus õppehoone Ülikooli 17/19 avatakse ametlikult 30. novembril, ent hoonel ei ole veel oma nime. Mitmel pool kohatav nimetus Paabel on oma negatiivsete konnotatsioonide tõttu põhjustanud pahameelt mitmetes maa tulevastes asukates. Välja on pakutud veel variandid *Philologicum* ja *uus keeltemaja*. Ehk on kellelgi parem idee? Avaldage arvamust, kasutades küsitluslehte, mis asub aadressil <http://www.ut.ee/klassik/est/poll.html>.

Ajalooliste fassaadide renoveerimisest ülikooli peahoone näitel

Peahoone renoveerimine on olnud jätkuvalt ajakirjanduse huviorbiidis. Sel aastal on seda kajastatud vist kõige rohkem Tartu Postimehes, kahel korral Eesti Päevalehes ja Õhtulehes jm. Huumoriga pooleks on kirjutatud peahoone tselluliidi ravist ja millest iganes. Järgnevalt mõned omapoolsed täpsustused.

Arhitektuurilis-ajalooliselt väärtusliku hoone puhul on oluline säilitada maksimaalselt ajalooliselt audentset hoonekehandit ehk materiaalsel substantsi ja materjalikasutust. Ka täiesti amortiseerunud hooneosade asendamisel tuleks kasutada võimalikult sama materjali.

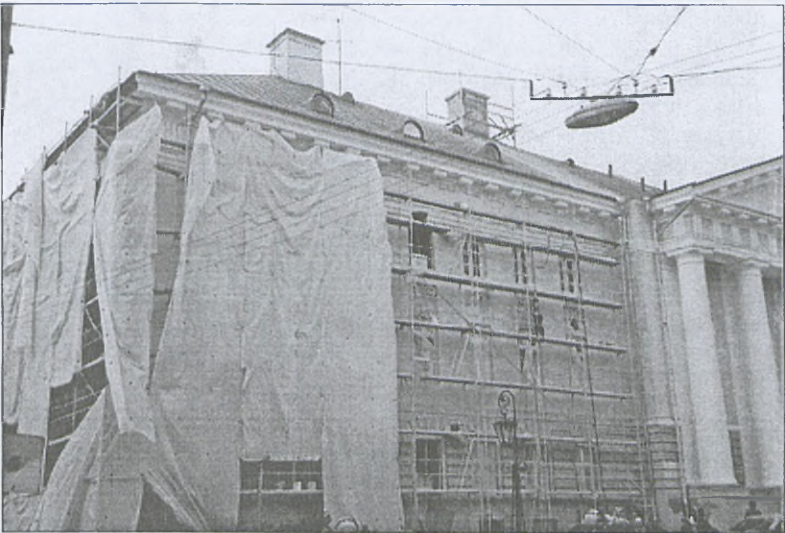
Nii näiteks tuleb fassaaditöödel vana ja lahtise krohvi kõrvaldamise järel hoone taaskrohvida lubikrohviga ning värvida lubivärvidega.

magi ebatasasuse, võimendades n-ö kärbsse elevandiks.

Peahoone chitamise ajal, st traditsioonilise krohvimise korral, valgustasid hoonet vaid tõrvikud, mis heitsid nõrka, võbelevat valgust.

Valgustuse projekteerijad lähtusid esmalt tänapäeva printsiipidest, kuid unustasid mõneti traditsioonilise krohvipinna iseärasused. Täna on valgustite asendit korrigeeritud ja tulemus on piisavalt hajutatud. Mõned tellingute jätkukohtadelt tulenevad kontrastsed üleminekud ja ebatasasused sammastel korrigeerib chitaja järgmisel kevadel, misjärel peaks kaduma igasugune põhjus kahelda valgustuse efektiivsuse üle.

Peahoone fassaadide remont on küll oluline välisilme parandamise seisukohalt, sest karvendav peahoone oli juba aastaid üldsust häirunud, kuid see ei la-

Fassaaditööd on selleks aastaks läbi.

Reno Hekkonensi foto

Traditsioonilised materjalid ja meetodid on aga väga tundlikud ilmastikutingimuste suhtes. Traditsiooniline materjalikäsitus sisaldab celkõige mahukat käsitööd, seejuures peab ka tulemusel käsitööjalg loetav olema. Traditsiooniline krohvipind ei ole absoluutselt sile nagu moodsate materjalide kasutamisel saavutatav pind, ammugi mitte võrreldav lihvitud klaasi, graniidi või terasega. Aus käsitööjalg õilistab pinda ning annab talle n-ö vanuse väärkuse.

Peahoone puhul on tegemist kõigi üldtööd printsiipide järgimisega.

Vana krohv oli aluspinnalt lahti, seda eriti 1965. aastal põlenud hooneosa ulatuses. Seega tuli see täies ulatuses kõrvaldada.

Uus lubikrohv krohviti kahekihiliselt, seejuures kumbki kiht pidi kuivama ca kaks nädalat. Tänavune suvi oli aga erakordselt sademeterikas ja jahe ning näiteks vana kohviku, see on peahoone põhjapoolsel fassaadil oli esimese krohvikihhi niiskusesisaldus veel 10 päeva pärast krohvimist 90%. Nii venisid krohvitööd planeeritud tunduvalt pikemaks ja lubivärvidega värvimine ei tulnud hoone Jakobi tänava poolisel osal sellel aastal enam kõne alla.

Arvestades ajaloolist kogemust, mille kohaselt välistööd (krohvimine lubimõrdiga ja värvimine lubivärvidega) lõpetati hiljemalt oktoobri keskel - õõpäevane temperatuur ei tohi langeda alla 8°C, lõpetati ka peahoone fassaaditööd selleks aastaks eelmisel nädalal. Lõplik värvimine ja sokli krohvimine jääb järgmisesse kevadesse.

Nagu ülalpool viidatud, on ajaloolise hoone puhul lausa vajalik, et krohvipindadel oleks loetav käsitööjalg, st teatav ebatasasus, lainetus on loomulik.

Pärast portikuse osa esimest värvikorda olid järelevaatajad nii seina kui sammaste kvaliteediga igati rahul ka terava päikesevalguse korral.

Peahoone mõjukuse tõstmiseks otsustati hoone välja valgustada n-ö arhitektuuriliselt. Pinna valgustamine piki pinda tõi paratamatult esile iga väikse-

henda peaküsimust, s.o peahoone püsimist.

1994. aastal ilmnisid ohtlikud vajumised aulaaluses osas ja sealt edasi Jakobi tänava poole.

1995. aastal alustati vundamentide kindlustamist muude ehitus-remondivajaduste arvelt. Samas esitati vastavad taotlused Muinsuskaitseametile sihtfinantseerimiseks, mis ei leidnud rahuldamist. Kindlustustööd samade finantsallikate arvelt jätkati 1996. aastal.

1996. aastal pöördus ülikool üheaegselt kultuuriministri ja haridusministri poole, et ministeeriumid esitaksid koos valitsusele lisafinantseeringu taotluse - tegemist ju olulise objektiga nii hariduse kui muinsuskaitse seisukohalt. Siiski ei esinenud ministeeriumid ühiselt, vaid saatsid kumbki formaalse äraütlemise. Ei lülitatud ülikooli taotlust ka 1997. aasta eelarvesse ja seepärast katkestas ülikool vundamentide toetustööd.

Alles 1998. aasta eelarvest eraldas Riigikogu haridusminister Mait Klaasseni toetusel peahoone remondiks 4 miljonit krooni, kuid sedagi mitte vundamentidele sihituna. Nii ongi kujunenud olukord, kus värskest krohvitud seintesse on tekkinud läbivad praod, millisele ohule kõik chitasajatundjad korduvalt tähelepanu juhtisid enne krohvitöödele asumist, sest vajumised jätkuvad.

* * *

Niisiis, avalikkuse survele oleme sunnitud tegelema make-up'iga, ajal kui tegelikult hoone allesjäämise küsimus on ikkagi lahendamata. Igaüks, kes läbib fuajee, peaks märkama järjest laiemaks muutuvaid pragusid põrandas ja seintes, järjest muhklikumaks muutuvat koridori.

Ka käesoleva aasta algul esitas ülikool seaduses ettenähtud korras vundamentide toetamiseks taotluse järgmise aasta muinsuskaitsesummade eraldamiseks.

Riigieelarveprojekti ette nähtud 2 miljoniga saab jätkada vaid fassaadi värskendamist, sest kindlustamine nõuab 12-14 miljonit krooni.

Martti Preem, TÜ arhitekt

PROLOOG. Esmaspäeval, 16.novembril

kl 20	Mälukas / kl 22 Rahvuslik jämm - M. Põldsepp, M. Rätsepp, J. Jantson	EPA klubis
kl 21	"DAGÖ" Pop-Folk Lauri Saatpalu, Peeter Rebane, Tiit Kikas	"Auditoorium"

Teisipäeval, 17. novembril

kl 06	Avatuut	Ühiselamud
kl 17-18	SÜGISPÄEVADE AVAMINE JA PILETILAAT. Laadal piletid odavamad!	TÜ füüsika-hoones (Tähe 4)
kl 19	Soodushinnaga etendus üliõpilastele. I. Kälmani operett "Montmartre'i kannike"	"Vanemuise" suures majas
kl 19	Soodushinnaga etendus üliõpilastele. R.Rose'i näidend "Kaksteist vihast meest"	"Vanemuise" väikeses majas
kl 20	JOHANSON & VENNAD (Kärt, Mart, Jaak ja Ants)	TÜ aulas
kl 20	Konkurss "TUDENGIBÄND'98"	"Sõbra Majas"
kl 21	Stiilikas "Punane Oktoober". "Meie Mees"	"Auditoorium"
kl 22	"TARTU TUGEVAIM TUDENG'98". Ans. "Hazy Daze" - Gladiaatorite võitlus, õlletundmisvõistlus. Sissekanded Rekordite Raamatusse!	EPA klubis
kl 22	Jaan Sööt & InBoil	"Zavoodis"
kl 22	Tartu Õlletehas esitleb: TUDENGIKLUBI Ans."House Of Games". Osale loosimisel: Jouluks pilet ette! DJ E.Aav	"Atlantises"
kl 23	ÜLIÕPILASPÄEVADE AVAÕHTU. "Vennaskond" ja "Sig" (Soome) Öökino. "Illusioonid" klubiõhtutel ISIC kaardiga soodustus.	"Illusioonis"
kl 9-23	Raatus Kaubamaja-"TUDENGICAUBAMAJA". Üliõpilaspiletiga soodustus!	

Kolmapäeval, 18. novembril

kl 13	Kultuurilooline jalutuskäik Emajõe kallastel ajaloolase Hillar Palametsaga	Kaarsilla juures
kl 14	EPA tornijooks - 524 astet high, verd ja pisaraid	EPMÜ torn-ühiselamud
kl 17	SPORDIDUELL EPMÜ contra TÜ	TÜ spordihallis (Ujula 4)
kl 18	Peter S.Beagle "Viimane üksrask" ja "Meie Mees"	Tartu Lasteteatris
kl 19	Soodushinnaga etendus üliõpilastele. G.Verdi ooper "Falstaff"	"Vanemuise" suures majas
kl 21	Musimuusika neidudele. Erich Krieger, Are Jaama	"Auditoorium"
kl 21	EXTRA-UNPLUGGED "Jääboiler" & sõbrad	"Sõbra Majas" (Kalevi 24)
kl 22	Transwest go West / DJ Tiit Transves & Dana Viva la Cuba Internationale. Suudlusvõistlus "Kiss & Go". Näitus-oksjon Billy "Clinton" Boy. Parim STIIL...	EPA klubis
kl 22	"Genialistid"	Zavoodis
kl 22	Ärge hoidke ilu vaka all - tulge välja! Ilodele ja Iludele priipääsmed! DJ I.Lään	"Atlantises"
kl 23	Absolut Rave: "Una Bomba" & R.Saaremets. Öökino.	"Illusioonis"
kl.9-23	Raatus Kaubamaja-"TUDENGICAUBAMAJA". Üliõpilaspiletiga soodustus!	

Neljapäeval, 19. novembril

kl 17	Üliõpilaspäevade piljarditurniir	Nooruse 7
kl 18	Loodusfilme aegade tagant	Vanemuise 46
kl 19	Soodushinnaga etendus üliõpilastele. K. Murutari muusikaline lavalugu "Marlene"	"Vanemuise" suures majas
kl 20	"SININE MALEVASÄRK". Laulud malevast. Legendid Luur,Kõrre, Puis	"Auditoorium"
kl 21	Pidu jätkub "P.S.Troika"	"Auditoorium"
kl 21	"Get Together Party". Õhtu välistudengitele ja nende sõpradele. Ans. "Twice" & DJ-d	Tartu Laululaval
kl 22	STIILIOUDUKAS "13 HAUATAGUST HETKE" *Päkapiku surm *Õudu-Ameerika rütmimasin "L'Dorado" *Röövlibaar "Borsi krahh" *Külaalises teisest ilmast "Neuron Phase" *Hauatagust elu koordineerib Põrguvürst *Kohtumiseni, zombid!	"Sõbra Majas"
kl 22	Tudengimiss 98 / KomproMiss/ Tudengimood 99 - rahvalaulik Contra DJ V.Kollom. NB! No Smoking, No Dress!	EPA klubis
kl 22	"Tehnoülevaatus" DJ-d Alex & Didi	Club 2000 (Pargi 8)
kl 22	"The Bleach"	Zavoodis
kl 22	Neljas päev - ikka rongi peal ... ja ikka Koff õllega. DJ Mike Sun	"Atlantises"
kl 22	"GRAAFITI DANCE". Graffit joonistusvõistlused Tarantino filmide teemadel. Videoekraanid. Live show "HARK". DJ-d Ren, Ericson, "Neuron Phase", P Julm	Jõesadama vanas tehase hoones
kl 23	Etendus "Parazütistid" tantsu-kompaniilt BOX RM (Tallinn) DJ-d E.Tero, Ninja & Dzheims. Öökino.	"Illusioonis"
kl 9-23	Raatus Kaubamaja-"TUDENGICAUBAMAJA". Üliõpilaspiletiga soodustus!	

Reedel, 20. novembril

- kl 18 Luulelavastus türgi luulest
"Saa tühjaks, mu süda" Tartu Lasteteatris
- kl 19 Soodushinnaga etendus üliõpilastele.
A.Suhhovo-Kobolini "Tarekini surm" "Vanemuise" suures majas
- kl 19 Soodushinnaga etendus üliõpilastele.
F.Kafka/P.Raudsepp "Metamorfoos" "Vanemuise" väikeses majas
- kl 19 "KULDNE SÜGISLÖÖK".
"Terminaator", "Black Velvet",
"Rumal Noorkuu",
"The Kuldne Smileraator".
Plaate keerutavad
Reio Tilk & Märt Rannamäe TÜ Spordihallis (Ujula 4)
- kl 21 Tudengitunnet tuuseldab
"Compromise Blue" (E. Rutiku) "Auditoorium"
- kl 22 "Rock Night"
"The Bleach", "Grendel",
"Hell Tanner"... Tartu Laululaval
- kl 22 Hitimees 88-98 õ/a.
DJ Anti Depressant - hitid õ/a-st
1988-98. Araarvamismäng.
TantsuSprint "Sügisel on Suva" -
tantsuvõistlus kella 00.00-1.00.
DJ I.Lään EPA klubis
- kl 22 "Parimatest parim" DJ Kalev K.
Retrokostüümides sissepääs prii! Club 2000
- kl 22 Tantsumuusikat valib Onu Bella
NB! 17.-21.nov kella 12-st-16-ni
kolmekäigulised üliõpilaslõunad
kohvikus taskukohaste hindadega! Teatrikohvikus
- kl 22 "Kullajaht "Atlantises"" -
Sõõm Cinzanot võib imet teha!
Teejuhtideks kullakaevurid.
DJ U.Kolsar "Atlantises"
- kl 23 Hip-Hop klubi "Ready or not",
Ans. "True Headz".
DJ-d Skool, Remy Ronimois,
Widenski. Öökino "Illusioonis"
- kl 9-23 Raatuse Kaubamaja-"TUDENGICAUBAMAJA".
Üliõpilaspiletiga soodustus!

Laupäeval, 21. novembril

- kl 12 W.Huygen - R.Rajandi - M.Kampus
"Kuidas kirjutada päkapikuraamatut". Tartu Lasteteatris
- kl 19 Soodushinnaga etendus üliõpilastele.
J.Hoffmanni "Bluff" "Vanemuise" suures majas
- kl 19 Soodushinnaga etendus üliõpilastele.
L.Lunari "Kolmekesi kahevahel" "Vanemuise" väikeses majas
- kl 22 "Beggars Farm" Zavoodis
- kl 22 FREESTYLE TANTS'98 - kohal Eesti
paremad tänavatantsijad!
DJ M.Kiljak & DJ M.San "Atlantises"
- kl 22 TaidlusTIP ja TÄP ehk Kuidas
isetegevus endale jalad alla sai.
Ans.&MAIKA". Suur isetegevuskonkurss!
Oodatud kõik andekad ja naljakad,
lauljad ja näitlejad, üksikud ja
mitmikud. Pannkooke kõigile! EPA klubis
- kl 23 "Haus Musik Ool Nite Long". DJ Julm Club 2000
- kl 23 Retro Gruuv "HAPPY END".
TREE & MARJUSASS.
"Neuron Phase". Öökino. "Illusioonis"
- kl 9-23 Raatuse Kaubamaja-"TUDENGICAUBAMAJA".
Üliõpilaspiletiga soodustus!

PEAKORRALDAJA:

TÜ Klubi ja Ülikooli Kultuuriklubi

KORRALDAJAD: EPMÜ Üliõpilaskogu, Teater "Vanemuine", Tartu Lasteteater, klubid: "Atlantis", "Auditoorium", "2000" "Illusioon", "Zavood", Tartu Laululava, Tartu Üliõpilaste Looduskaitsering, TARTU ÜLIÕPILAS-MAJA NÕUKODA, Bermuuda, Piljardiministeerium, Ent. "Zum".

TÄNAME: Tartu Linnavalitsus, TARTU Ülikool, Tartu Kultuurkapital, Tartu ÕLLETEHAS, POSTIMEES, TARTU RAADIO, AS INTERMAAG, Raatuse Kaubamaja, Uuno Raadio, KOFF, Tartu KUKU, Saku Õlletehas, Estrella.

http://www.ut.ee/stud_days/

KOHTUMISENI ÜLIÕPILASPÄEVADEL!

acta diurna

SEL NÄDALAL

- 2. nov toimus avatud ülikooli korraldatud nõupidamine dekaanidele ja prodekaanidele.
- 4. nov toimus ülikoolisene teabetund.
- 4. nov toimusid raamatukogus Euroopa Liidu teemalised ettekanded Austria majandusest.
- 5. - 7. nov toimus raamatukogu konverentsisaalis Balti endokrinoloogide konverents.
- 6. nov - vilistlasõhtu Hiiamaal, ülikooli esinduse aastapäeva tähistamine.
- 6. - 7. nov - ülikooli esindajad osalevad Ida-Virumaa IV äripäeval, samal ajal toimub Jõhvis avatud ülikooli infopäev ja näituse "In corpore vabadussõtta" avamine.

TULEVAL NÄDALAL

- 9. nov peab ETVs avatud ülikooli loengu raamatukogu direktor Peeter Olesk. Teemaks raamatukogud interneti ajastul.
- 9. nov - 1900 aastat "GERMANIA" ilmumisest "Tacituse tahtel Vahe-merelt Läänemerele" - kell 13 algab ülikooli ajaloo muuseumis seminar.

- 10. nov - Tallinnas toimub TÜ infopäev venekeelsele meediale.
- 10. nov kl 11 algab geograafia instituudis hüdroloogiakonverents "Sisevete hüdroloogia Eestis 1988-1998". Ettekanded Eesti Meteoroloogia ja Hüdroloogia Instituudi, TTÜ, EPMÜ, Eesti Geoloogiakeskuse, Ökoloogia Instituudi ja Keskkonnaministeeriumi Infokeskuse teadlastelt ja praktikutelt.
- 11. nov - Türi kolledžis esineb prof Raivo Mänd akadeemilise loenguga "Ilu ei panda padajele, ehk mõtisklus geenidest, meemidest ja inim- ning loomakultuurist".
- 11. nov kl 14-17 toimub ph aud 102 TÜ ja Eesti ENIC/NARIC Keskuse ühis-seminar "Välisriikide haridusdokumentide ja kraadide hindamine ning tunnustamine Eestis".
- 11. nov kl 15 algab J.V. Veski aud VII eesti kirjakeele ajaloo päev "350 aastat lõunaestli keele grammatikast". Kl 17.15 on J. Gutsblaffi keeleteaduse "Observationes Grammaticae circa linguam Esthonicam" (1648) eestikeelse tõlke esitlus ülikooli kunstimuuseumis.
- 12. - 15. nov korraldab ajakirjandusosakond seminari "Intervjuu kui meetod ja žanr ajakirjanduses".
- 13. nov - TÜ infopäev Võrumaal.

TÜ Kirjastus esitleb:

Teine trükk!

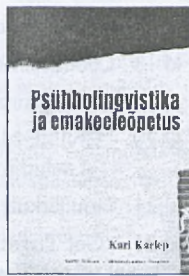
Selma Teesalu, Tiit Vihalemm
Seedimine. Toitumine. Dieetid

Füsioloogiliselt ja biokeemiliselt põhjendatud toitumine on teriseõpetuse olulisemaid komponente. Üks tähtsamaid ülesandeid toitmisteaduses on üksikisiku toitumise eesmärkide formuleerimine. Oluline on välja selgitada just need haigused, mille arenemine on ainevahetuse individuaalseid iseärasusi arvestades kõige tõenäolisem. Toitumises on üheks olulisemaks kriteeriumiks normaalne kehakaal ja hea enesetunne. Arstilt nõuab adekvaatse dieedi soovitamine väga suuri teadmisi toitmise valdkonnas. Käesoleva raamatu autorid püüavadki seda oma lugejatega jagada.

274 lk. Hind: 95 kr.

Karl Karlep
Psühholingvistika ja emakeeleõpetus

Õppevahend annab ülevaate eakohase arenguga laste kõne kujunemisest.

Kõrvutavalt on käsitletud hälviklaste kõne arengut. Viimaste all on mõeldud lapsi, kellel esineb kõnepuue või kõnepuue koos intellektipuudega. Autor soovib raamatut ka tegevpedagoogidele, sh. logopeedidele. Teadmised laste kõne arengust, suhtlemisest, kõnetegevuse seaduspärasustest ning kõnepatoloogiast on kindlasti kasulikud ka lasteaiakasvatajatele ja algklassiõpetajatele keskastmes ja hiljem.

306 lk. Hind: 70 kr.

Eiki Berg
Geopolitika

Raamatus tutvustatakse geopolitilise mõtte ajalugu, otsitakse seoseid kontekstist ja tõmmatakse paralleele ajaloosündmustega. Lugeja puutub kokku nii ideede sünni kui ka nende ellurakendamisega. Geopolitika tundmine aitab lahti mõtestada mingi ajajärju rahvusvahelisi suhteid, läbi näha suurriikide välispoliitilisi manöövreid ning analüüsida võimuvahetusi. See võimaldab tõlgendada praegu maailma poliitikas toimuvat ning prognoosida tulevikusündmusi minevikule tuginedes - maailmas ei ole ju midagi püsivat kui riikide ja regioonide geograafiline asend.

110 lk. Hind: 75 kr.

info

väitekirj

TÜMRI-s Riia 23 nummis 217 kaitsevad neljapäeval, 12. novembril doktoritöid:

kl 15.15 Arnold Kristjühan "Studies on transcriptional activator properties of tumor suppressor protein p53". Juhendaja prof Toivo Maimets, oponent Klas G. Wiiman, PhD (Karolinska Inst, Stockholm);

kl 17.15 Sulev Ingerpuu "Characterization of some human myeloid cell surface and nuclear differentiation antigens". Oponent Laszlo Szekely, PhD (Karolinska Instituut, Stockholm).

varia

Ettekandepäev

Raamatukogu kutsub 11. novembril kl 11

Peatoimetaja Varje Sootak
Toimetaja Reno Hekkonens
Telefon 375 680; 251 42 300
Toimetuse aadress:

Ülikooli 18, ruum 137
Tartu EE2400
E-post: ajaleht@ut.ee
Faks: 37 27 375 440

muuseum

näitus

Ajaloomuuseum

Toomemägi

http://www.ut.ee/REAM/
K-P 11-17Info, ekskursioonide tellimine 375 671.
Ruumide üürimine: 375 675.

Kohvik on avatud kolmapäevast laupäevani 11-17.

Uus näitus!

Kärt Mikli skulptuurid "Mütooloogilised loomad".

Näitus: "Kaalud ja mõõdud muuseumi kogudest".

Muuseumis on võimalik tutvuda videofilmidega ülikooli ajaloost ja tähtsündmustest: "Tartu Ülikool aastail 1919-1932", "Ülikool nõukogude okupatsiooni-aastatel", "70 aastat eestikeelset ülikooli".

Kunstimuuseum

Peahoone

http://www.ut.ee/REKL/muuseum.htm
E-R 11-16. Info 375 348

Püsilähtjapanek: skulptuurid: kreeka arhailise, klassikalise ja hellenistliku kunsti paremate tööde kipsist jäljendid.

Näitus: Tõusva päikese maa jaapani 18. - 19. saj puugravüüridel ja kapten Krusensterni 1803. - 1806. a ümbermaailmareisi pildid.

Ekskursioonid aulasse ja kartserisse.

Zooloogiamuuseum

Vanemuise 46

http://www.ut.ee/BGZM
K-P 10-16. Info 375 833.

Püsinäitus: lindude saali rõdul linnu-munade näitus.

Uus näitus!

Näitus: "Zooloogilised vaatlused ja kollektsioonid".

Geoloogiamuuseum

Vanemuise 46

http://www.ut.ee/BGGM/
K-L 10-16. Info 375 839.

Näitus: "Armin Öpik 100".

Botanikaead

Lai 40

E-P 10-17. Info 432 643.

Raamatukogu

E-R 10-17

Näitus: Eesti Raamatukoguhoidjate Ühing 1988-1998, TÜ raamatukogu Eesti kultuuriloos, Aalto: 3 objekti Eestis, Mati Leppiku akvarellid, Korp! Ugala 85.

Uus näitus!

Tšehhi graafiline diasin "Typo design club".

Raamatumuuseum

E-R 12-15

Uus näitus!

Autograafide näitus "Epistolae autographae... Kirjavahetused ja kollektsioonid". (Loc info: variast).

Eesti spordimuuseum

Riia 27a

Näitus: "Kehakultuur ja sport Tartu Ülikoolis".

TANTSUKLUBI
ÖLLERESTORAN
Narva mnt 27
Tel 403 157
Avatud 11-4.30
Kuni kl 21 sissepääs tasuta!

- R 6. nov **SOUZA - L' DORADO**
DJ ONU TOM
alates kl 21 pööse 30 kr.
- L 7. nov **DISKO-TANDEM** Illari & Madis
alates kl 21 pööse 30 kr.
- P 8. nov **DJ TRAX** al. kl 21 pööse 25 kr.
- E 9. nov **DJ Rauno & Leino**. Tasuta
- T 10. nov **Saku spurt** kell 20
Võlkipiljardivõistlus piljardis
Enim mängitud hittel
DJ Jaanus Sepp
alates kl 21 pööse 25 kr.
- K 11. nov **MARDIPÄEVA**
JÄRELKOGUNEMINE!
Tõmistab T. TRAX
alates kl 21 pööse 25 kr.
- N 12. nov **Eilest tänasesse!**
DJ Illari Lään
alates kl 21 pööse 25 kr.

Nr. 36 (1949)

Reede,
13. november
1998Ilmub 1948.
aastast

Hind 2 krooni

Universitas Tartuensis

Esmaspäeval algavad sügispäevad!

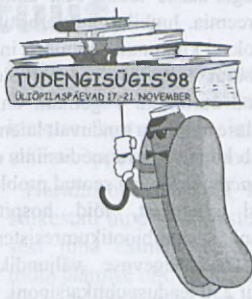
Intervjuu ülikooli klubi juhataja Heino Varikuga

Mis hakkab toimuma?

Üheks nädalaks sügisel on enamik Tartu lõbustus- ja kultuuriasutusi pühendunud tudengitele. Programm on seinast-seina, kuhu mahuvad, teatrietendused, kontserdid, filmiprogrammid, konkursid ja showprogrammid. Mina väärtustaksin eriti neid üritusi, kus tudengid ise on kõik otsast lõpuni teinud. Kahju, kui tudeng jääb ainult tarbijarolli, kus talle kõik ette-taha ära tehakse, nii jääb tihtipeale mõnel üritusel väheks tudengivaimsust. Selle kitsaskoha saaks likvideerida, kui tudengitel oleks taas oma maja. Lootust on, et Sõbra Maja võib selleks saada.

Kas traditsioonilistele kohtadele on uusi lisandunud?

Lisaks vanadele tuntud kohtadele on juures Auditorium oma uues kuues

(kuigi Viie Vindi Klubi, nagu eelmisel kolmel aastal, seekord pole). EPMÜ klubis Veski 6 on esinduslik programm EPMÜ üliõpilasvolikogu poolt terve nädala jooksul. Omapärane koht on kindlasti Jõesadama hoone, kus neljapäeval toimub üritus Graffiti Dance.

Mina isiklikult soovitsin sinna kindlasti minna, tudengid on ise selle ürituse teinud.

Muidugi soovitan vaadata-kuulata tudengibändide konkurssi, spordiduelli EPMÜ *contra* TÜ jpm, soodus on külastada ka teatrietendusi - 50% allahindlus.

Häid sügispäevi kõigile!

Küsis Reno Hekkonens

NB! Sügispäevade kava ilmus eelmises UTs.

Eesti ülikooli aastapäevaüritused

- 28. november - kell 13.15 algab vilistlaskogu aastakoosolek ph aud 102, järgneb konverents ning päeva lõpetab koosviibimine Manhattanis.
- 30. november - kell 16 ülikooli uue keeltemaja Paabeli avamine Ülikooli 17/19.
- 1. detsember - kell 12 eesti ülikooli 79. aastapäeva aktus aulas, kus toimub doktorite ja audoktorite ning auliikmete promotsioon; kell 19 algab "Vanemuise" teatris aastapäevaball.
- 2. detsember - kell 11 nimeliste stipendiumide, sh Tartu raestipendiumi üleandmine rektoraadis; kell 18 toimuvad aktused ülikooli kolledžites.
- 3.-4. detsember - ajaloo muuseumis avatakse konverents ja näitus "Tartu Ülikool 1970 - 1988".
- 7. detsember - ülikooli päev Tallinnas Eesti Rahvusraamatukogus.

Aastapäevaürituste käigus esitletakse leksikoni "Tartu Ülikooli professorid 1998".

“Uute inimestega tuli ülikooli ka hoiaku muutumine”

Täna on ülikoolis viimast päeva tööl rektori abi Ene Seidla. Kuhu Sa ülikoolist lähed?

Võiks öelda nii, et mul on huvitav pakkumine. Asun tööle firma Frens Tartu esinduse juhina. Frens tegeleb kahe valdkonnaga, millest üks on konverentside ettevalmistamine ja läbiviimine. Siia kuulub kogu vajalik eeltöö - osavõtjatega kontakteerumine, triksid, osavõtjate reise korraldamine, majutamine, toitlustamine. Konverentsi toimumise ajal hoolitsetakse tõlke, sekretariaadi, kogu tehnilise teeninduse eest. Kuna vastvalminud Vanemuise kontserdimajas on konverentsi korraldamiseks vajalik tehnika olemas, siis moodustub koos raamatukogu ja ajaloo muuseumi saalidega tegelikult selline tore kolmnurk, kus ürituste puhul saaks korraga kasutada mitut erineva suurusega saali. Paljud Tartu organisatsioonid ja ka ülikooli allüksused on maininud, et nad kasutavad Frensi teenuseid, korraldades oma üritusi Tallinnas, sest Tartus on vähe majutuskohti ning seni polnud ka vastava suurusega saali. Kuna nüüd on olemas Eesti parima tehnilise varustusega saal ja siia tekib konverentsifirma esindus, kes seda teenust siin pakkuda tahab, on tingimused enamalt jaolt olemas. Teine pool Frensi tegevusest on tseremooniade, pidulike ja vähempidulike vastuvõtude korraldamine. Seejuures suudetakse teenindada korraga märkimisväärselt suuri üritusi. Nimetagem presidendi vastuvõttu vabariigi aastapäeval või "Borgy ja Bessi" kontserti Tõrvas. Frensi tegevuses on sümboolne nende pikaajaline kogemus, põhjalikkus ja valmisolek teenindada ka igasugu erilistes situatsioonides ja ruumides. Protokolli ja etiketi õpetaja ja asjatundja Tiina Tšatšua on üks selle firma loojaid ja juhtivaid jõude. Temalt loodan väga palju õppida.

Nii et Sa jätkad omamoodi ülikoolitööd, kuigi mujal.

"Mul on hirmsasti vedanud, et olen ülikoolis saanud koos töötada paljude suurepärase inimestega," leiab Ene Seidla.

Jah, soovin väga, et seos ülikooliga jääks alles. Olen ülikoolis ürituste korraldamisel sellisest teenusest lihtsalt koguaeg puudust tundnud. Usun, et oskan näha olukordi kliendi silmadega.

Vaatame korra tagasi aega, mil Sa ülikooli tööle tulid?

Tulin siia 1994. aasta augustis. Rektori oli siis Peeter Tulviste, prorektorid olid Jaak Aaviksoo, Teet Seene ja Riho Illak. Toonane rektoraat oli töötanud ühe aasta ja põhiline põhjus, miks mind siia kutsuti, oli see, et teadus- ja õppetöös oli juba suudetud teha pikk samm n-ö lääneliku ülikooli suunas. Teenindav ja *office'i* pool oli aga veel kusagil kaheksakümneendates. Sekretariaadis ja kantseleis valitses nn arvelaua tase, asjaajamise ja postiga tegeles paralleelselt mitu üksust, ülikoolis tegutsesid osakonnad, mille töö resultaati ei kasutatud, personalitöö polnud veel üldse ülikooli jõudnud jne.

Sinu ametinimetuseks sai rektori abi, kellenä ning valitsuse istungite korraldajana Sind kõigepealt teatakse. Mis mahub rektori abi töösse?

Minu otseseks ülesandeks sai muudatuste käivitamine, mis oli seotud asjaajamise ja personalitööga, ülikooli

uute inimeste leidmine. Selles suhtes oli tohutult õnne, et suutsime leida siia noori ja haritud inimesi. Mainiksin siin ülikooli kantseleisse tööle võetuid, kes suutsid totaalselt muuta ettekujutust ülikooli kantseleist ja sekretariaadist, samuti Leelo Muru ja Raivo Valku, kes käivitasid personaliosakonna. Aeg muutusteks oli siis küps ja enamik töötajatest olid uue eesmärgi seadmisega päri ning valmis kaasa tulema. Usun, et ka need, kes valisid ülikoolist lahkumise, on oma otsusega rahul.

Mul on hea meel ka selle üle, et muutus suhtumine, et ülikooli kontorites töötavad ainult madala palga ja madala kvalifikatsiooniga inimesed. Siia hakati võtma inimesi, kellel oli haridus, kellele esitati kõrged nõudmised. See tendents jätkub. Arvan, et kompetentsed ja haritud inimesed ei pea ka administratsioonis kehvasti tasustatud olema. Aastaid oleme head juristi otsinud ja mitmest kandidaadist ilma jäänud, sest ülikool polnud valmis selliseks palgatasemeks, mis turul oli. Samas võib aga kompetentse juristi puudumine pikemas perspektiivis väga kalliks maksma minna.

Ühe väga positiivse sammuna mainiksin seda, et teaduskondadesse tekkis ametikoht - dekaani juhataja. Vestlesin enne selle ettepaneku tegemist kõigi dekaanidega, kes kurtisid, et dekaan olid valitav, akadeemiline persoon, aga samas teaduskonnas ainuiskuliselt vastutav kõige eest: alates dokumentide arhiveerimisest kuni teadusvaldkonna arenguni terves Eestis. Nii et taolist dekaani tööd korraldajat oli väga vaja ning neile kohtadele on leidunud võimekaid inimesi.

Koos uute inimestega tuli ülikooli ka hoiaku muutumine. Sai selgemaks, et administratsioon on ülikoolis üliõpilasi, õppejõude ja teadlasi teenindavas funktsioonis.

Järg 2. lk

Karl Inno nimeline stipendium

Sihtasutus otsustas Karl Inno nimelise stipendiumifondi komisjoni ettepaneku põhjal määrata Karl Inno stipendiumi saajaks 1998. aastal majandusteaduskonna doktorandi Priit Sanderi. Stipendiumi suuruseks on 6000 krooni ning see antakse kätte ülikooli aastapäevaürituste raames 2. detsembril.

"Konkursile laekus kolm taotlust ja kõik taotlejad olid stipendiumi väärilised. Arvestades asjaolu, et stipendium on mõeldud just teadustööle orienteeritud noorte toetamiseks, määrati stipendium Priit Sanderile, kes on olnud väga edukas nii teadus- kui ka

õppetöös," selgitas Karl Inno nimelise stipendiumi komisjoni esimees, äri- ja investeringute prof Vambola Raudsepp.

Karl Inno nimeline stipendiumifond asutati 1995. aastal ülikooli kunagise panganduse ja kindlustuse õppejõu Karl Inno sugulaste ja sõprade poolt eesmärgiga toetada majandusteaduskonna üliõpilasi, kelle kitsamaks erialaks on äri- ja investeringud või raha ja pangandus.

Margus Ots,
TÜ Sihtasutuse juhatuse esimees
Täiendav info tel 375 852.

Lääne maakonna stipendiumi konkurss

Lääne Maakonna Stipendiumifondi asutasid Sihtasutuse juurde Lääne Maavalitsus, Haapsalu Linnavalitsus ja Läänemaa Omavalitsuste Liit 2. aprillil.

Stipendiumifondi kasutatakse Lääne- ja Läänemaa üliõpilastele stipendiumide maksmiseks, samuti Läänemaa huve käsitleva silmapaistva teadus-, õppe- ja arendustöö premeerimiseks. Välja antakse kaks 5000 krooni suurust stipendiumi/premiat.

Kandideerijatel palume esitada ülikooli kantseleisse (peahoone, ruum 207) 15. detsembriks järgmised dokumendid:

- stipendiumitaotlus (vorm saadaval ülikooli kantseleis),
 - *curriculum vitae*,
 - juhendava õppejõu soovitus,
 - dekaani kinnitatud väljavõte õpinguraamatust,
 - preemia kandidideerimisel lisada ka koopia uurimistööst.
- Stipendiumid/premiad antakse üle kevadsemestri alguses.

Täiendavat infot saab TÜ Sihtasutusest,
tel: 375852, e-mail:
sihtasutus@ut.ee
<http://www.ut.ee/sihtasutus/>

Universitas Tartuensis 50

Head sõbrad, olete oodatud ajalehe sünnipäevale reedel, 20. novembril.

Kl 10-11 toimetuses lahtise ukse tund hommikukohvi ja hommikuse UT-ga.

Kl 11-14 seminar nõukogu saalis:

kl 11.15-11.30 Eesti üliõpilaskondade häälekandjad - ajalooüliõpilane Fred Puss,

kl 11.30-11.50 ajalehe "Tartu Riiklik Ülikool" - "Universitas Tartuensis" 50 aastat sõnas ja pildis" - toimetuse,

kl 11.50-13 vestlusring teemal "Ülikooli ajaleht ja üliõpilasajaleht" - TTÜ, TPÜ, EPMÜ ajalehtede toimetused, ajakirjanduse osakond, teabetalitus, TÜ üliõpilasiesindus jt,

kl 13-13.15 toimetuse täna oma autoreid,

kl 13.15-13.45 toimetuse võtab vastu uudiseid,

Kl 13.45-14 üllatusekursioon.

Lehetalitus

10. novembril

1999. VASTUVÕTUEESKIRI

oli esimesel lugemisel. Vastuvõtukomisjon on teinud ettepaneku teha järgmised muudatused: arvestada sisseastumisel kõigil erialadel 2-4 riigieksami tulemust, täiendavalt tohib korraldada ühe sisseastumiseksami, mis võib koosneda mitmest osast; eksamiperioodi soovitatakse nädala võrra lühendada ning bioloogia-geograafia-, füüsika-keemia-, matemaatika- ja kehakultuuriteaduskond tahavad eksperimenti korras vastuvõttu laiendada. Mõned küsimused vajavad veel arutamist õppekomisjonis ja õppeosakonnas. Eeskiri tuleb teisele lugemisele järgmise valitsuse istungil ning vastu võtta tahetakse see 27. novembri nõukogus.

MÜNSTERI ÜLIKOO LI
UURIMISSTIPENDIUMI,
mis on mõeldud 1. aasta magistrantidele põhiõppes edukalt kaitstud ning magist-

riõppes edasiarendamisele kuuluva silmapaistvalt hea lõputöö eest, pälvivad valitsuse otsusega:

Tatjana Skrebuhhova (AR, biome-ditsiin - “Antidepressantide toimest ärevusseisunditesse ja agressiivsusesse rottidel”, juh prof Lembit Allikmets);

2. Ivari Kaljurand (FK, keemia - “Spektrofotomeetiline neutraalsete hapete happelisuse skaala atsetonitriilis”, juh prof Ilmar Koppel ja lekt Ivo Leito);

3. Asko Lõhmus (BG, loomaõkoloogia - “Hiireviu pesapaigavalik ja selle seosed sigimisedukusega”, juh prof Raivo Mänd);

4. Mari Uba (SO, sotsioloogia - “Rahvuslik identiteet ja selle empiirilise uurimise võimalusi meedia-analüüsi kaudu”, juhendaja prof Marju Lauristin).

Teaduskonnad esitasid kokku 22 kandidaati. Statuudi järgi antakse igal aastal välja 4 stipendiumi (a ca 4000 kr). Tänavune konkurss on viies. Stipendiumid antakse kätte ülikooli aastapäeval.

Teist korda oli valitsuses arutamisel hoone

TIIGI 76A
rendilevõtt sotsiaalteaduskonna

“Uute inimestega tuli ülikooli ka hoiaku muutumine”

Algus 1. lk

Sa olid ka MTÜ Tartu Üliõpilasküla juhatus **esimene eesistuja.**

1994. aastal oli üliõpilasküla ülikooli kõige mahajäänud ja lootusetum üksus, kus valitses minnalaskmise meeleolu, kus praktiliselt puudus isegi raamatupidamine. Turu Üliõpilaskülä sattudes nägime, kuidas on üldse võimalik üliõpilasmajutuse organisatsiooni toimima panna. Lihtne on väita, et meil pole raha, et sellepärast ei saa midagi teha. Tegelikult tuleb ka mingite investeeringute saamiseks valmis olla. Üliõpilasküla direktori kohale leidsime Andres Kase, tänu kellele sai uus organisatsioon loodud ning pikk samm edasi astunud. Olukord oli niivõrd tõõstitu, et sinna oli vaja etteotsa noort inimest, kes julgus riski võtta.

Mis jäi Sulle ülikoolis kõvemaks päkkiks, mis jääb pooleli?

Üliõpilasküla ongi üks ülikooli tõsise- maid kitsaskohti ja mul on natuke kahju, et selles suhtes oleme veidi aeglaselt liikunud, aga siin on ka mitmeid takistusi, lisaks üleüldine rahapuudus. Hea, et oleme ka üldsuse hoiakus ühiselamute suhtes muutustele saavutanud. Kui alustasime üliõpilaste majutusest rääkimist, siis ega meid criti keegi jutule võtta tahtnud. Ei saa võrrelda riigikogu ja linnavolikogu praegust suhtumist sellega, mis oli mitu aastat tagasi. Olk- sin lootnud ka üliõpilaste suuremale aktiivsusele.

Mida head Sa ülikoolist kaasa võtad?

Mul on hirmsasti vedanud, et olen saanud töötada koos selliste rektoritega, nagu prof Tulviste ja prof Aaviksoo. Nendest õhkuv haritus ja akadeemiline autoriteet on midagi erilist. Vaatamata suhteliselt lähedasele töösuhtele ei kao aukartus nende inimeste ees kunagi. Tahaksin tunnustada ka inimesi, kes toonaseid reforme eest vedasid: prorektor

J. Aaviksoo, kellelt tuli julgust ja jõudu, haldusprorektor Riho Illak, kes tõi ülikooli täiesti uue suhtumise teenustesse, chitustesse, ülikooli ja ühiskonna vahelistesse suhetesse, Teet Scene, kes vedas jõuliselt ülikooli õppekorralduse muutmist, akadeemiline sekretär Ivar-Igor Saarniit, kellel oli administratsiooni asudes dekaani tohutu kogemuste pagas. Erilise soojusega meenutan rektori toonast sekretäri proua Benita Visselit, kes oma fantastilise mälu ja elukogemusega on mul olnud abiks kogu aeg. Ja muidugi jääb mulle ülikooli akadeemiline naiskoor, mille laulja mul on õnn olnud olla juba 15 aastat. Neid inimesi on palju. Suur tänu teile. Loodan ikka teilt nõu ja tuge saada.

Kes Sinu tööd jätkab?

Minu kohustused võtab üle praegune rektori vastutav sekretär Reet Mägi. Temagi asemele on tarvis uut inimest. Es- malt otsitakse ülikooli seest, kuigi see alati vajalik pole.

Üks suhtumine, mida mina oma arust olen murda suutnud, on see, et kõik ülikooli töötajad ei pea olema kasvanud ülikooli sees. Algul rektori sekretäri ot- sides oligi niisugune suhtumine, et kui ta pole ülikoolist, ei saa ta ülikoolist üldse aru. Kolme kuu järel sain ise juba õelda, et alati see nii pole.

Ülikool on kahtlemata unikaalne, aga kõike on võimalik omandada. Väljast- poolt tulijaid sageli kardetakse. Kui mina tulín, siis oli muudatuste vajadusest räägitud juba üle aasta. Inimes- te teadmatuse hoidmine oli teinud nad väga haavatavaks ja töö resultaat kippus mõistagi kehvakS jääma. Kõike kuuldu- kiputi mingis suunas tõlgendama. Kui muudatusi teha, tuleb need väga selgelt välja kuulutada ja siis ka ellu viia. Pidevas labiilses olekus ei saa töötada ükski kollektiiv.

Kuidas selliseid ekstsesse vältida?

jaoks. Dekaan prof Jüri Allik ütles hoone rendilevõtu vajadust põhjen- dades, et ülikooli ruumilis-territoriaalne arengukava näeb ette teaduskonna *campus*’e väljaehitamise Tiigi tänava piir- konda. Teaduskond on väga kiiresti suurenenud ning praegu valitseb ruu- mipuudus. Kõrvalasuvat hoonet (endine saun) oleks praegu võimalik väga sood- salt rendile võtta.

Küsimus otsustatakse järgmise valit- suse istungil.

UUE KEEMIAHOONE

asukoha ettepaneku esitas füüsika- keemiateaduskond. Seoses Päeva t l ta- gastamisega on omanikult võimalik see soodsalt osta (1 ruutmeetri hind 120 kr). Uue keemiahoone asukoht oleks siis füüsikahoone naabruses. Valitsus toetas teaduskonna ettepanekut, küsimus ot- sustatakse ülikooli nõukogus.

* * *

Hermanni reisistipendiumi komis- joni määras valitsus õppeprorektor Volli Kalmu (esimees) ning arendusprorektor Hele Everausi ja Hermann Reisid esindaja Anne Niidu (liikmed). Ülikooli ja AS Hermann Reisid vahel sõlmiti koostööleping 1996. aastal.

Ülikool kui tööandja peaks oma tööandjate esindajate kaudu töötajatega pidevalt suhtlema. Kui 1994. aastal pidime tegema struktuurimuudatused ja selle tõttu ülikoolist lahkuti või koon- dati, siis nende inimestega vesteldes tuli välja, et nende polnud keegi kunagi öelnud, kas nad töötavad hästi või hal- vasti. Üks põhilisi motivatsiooni tegureid on ju tegelikult tagasiside sellest, mida töötaja teeb, kas teda tun- nustatakse või laidetakse. Kui teda laidetakse, siis üritab ta end parandada. Uues palgakorralduses on sellised tule- musvestlused sisse planeeritud. Inimes- tega peab tegelena, sest inimesed on tohutu reserv. Arvan, et ülikoolis on see reserv veel osalt kasutamata, sest ar- vatakse, et hea töö tuleb iseenesest. Kui inimesele pole tema tegevuse eesmärk piisavalt selge, siis ta hakkab tegutsema omadel eesmärkidel. Ütlemine, mida tema tegevusest arvatakse, nõuab tei- nekord pingutust ja julgust. Kindlasti oleks vaja ka niisugust foorumit, kus ülikooli juhid saaksid rääkida ülikooli töötajatega, et uuenduste ja muudatuste siseseviimise kavatsused leviksid otse, mitte kuluaarides.

Missugune see foorum võiks olla?

Oleme selle üle palju mõelnud. Kind- lasti on üks võimalus ülikooli ajaleht, suhtlus arvutivõrgus, aga võiksid olla ka kohtumised, diskussioonid, suhtlemine vilistlaskoguga jmt.

Ülikooli tulles oli mulle võõrastav see, et inimesed, kes kogu oma elu olid üli- koolis töötanud, rääkisid ise ülikoolist halvasti. Eraettevõtteist, kus mina tööta- sin, oli kombeks tööandjale lojaalne olla. Selles suhtes on ülikoolis siiski mõndagi muutunud ja muutub näh- tavasti veelgi, sest praeguses majan- dusseisus läheb elu raskemaks ja *alma mater*’it kui tööandjat austatakse roh- kem.

Küsis Varje Sootak

õnnitleme

Marika Mikelsaar 60

12. novembril saab 60-aastaseks mikro- bioloogia instituudi juhataja prof Marika Mikelsaar.

Pärast ülikooli lõpetamist 1963. aastal sidus praegune juubilar oma elu ar- stiteaduskonnaga, algul mikrobioloogia kateedris, seejärel ajavahemikul 1969- 1993 töötas ta üld- ja molekulaarpa- toloogia instituudis. Lisaks juhatas juubi- lar aastatel 1991-1993 ka Maarjamõisa Haigla mikrobioloogia laborit. Alates 1993. aastast töötab ta korralise professo- rina.

Juubilari teadustegevus on olnud produk- tiivne. Viimase peegelduseks on edukas meditsiinikandidaadi ja meditsiinidoktori kraadi kaitsmine. Ning eks viita edule teaduspõllul ka Marika Mikelsaare poolt juhitud kollektiivile 1994. aastal mikroo- biökoloogia-alaste tööde eest antud EV teaduspreemia. Juubilari huvioriiti on 35 aasta jooksul kuulunud peamiselt inimese mikrofloorat ja mikroobiökoloogiat käsitlevad uuringud. Tegelikult on tema kui teadlase amplituud tunduvalt laiem - see puudutab ka tänapäeva meditsiinis olulisi *Helicobacter pylori*’iga seotud probleeme, uurimusi allergiast, töid hospitaalin- fekttsiooni ja antibiootikumresistentsuse vallas. Teadustegevuse väljundiks on enam kui 250 teaduspublikatsiooni.

Tõelise Tartu ja Tartu Ülikooli patrioo- dina on prof Marika Mikelsaare näol tegemist üliõpilaste hulgas väga hinnatud ja austatud õppejõuga. Juubilar ei ole säästnud jõudu ega aega, et anda oma rik- kalikke teadmisi ja kogemusi edasi praegustele tudengitele - tulevastele kolleegidele. Tema loengud on ühed popu- laarsemad arstiteaduskonnas ning kui loengust väheseks jääb, leidub täiendavat lugemist veel professori poolt välja antud arvukates õppematerjalides ja õpikutes.

Soovime, et juubilaril jätkuks jõudu ja jaksu veel pikaks ajaks, jätkamaks alus- tatud teed.

Kolleegid mikrobioloogia instituudist

Novembrikuu juubilarid

70		
Arne Lepp	28. nov	arstiteaduskonna emeritprof
65		
Viivi Ivan	12. nov	koristaja
Eha Eist	13. nov	materjaliteaduse inst insener
Siiri Luts	24. nov	majandusraamatukogu filiaalijuhataja
60		
Albert Krušelnitski	9. nov	majahoidja
Raivo Reiljan	9. nov	arvutuskeskuse insener
Marika Mikelsaar	12. nov	mikrobioloogia inst korraline prof
Ennu Sepp	13. nov	anatoomia inst erakor vanemteadur
Kandle-Loide	15. nov	raamatukogu rekataloogimisosakonna vanemraamatukoguhoidja
Jaan Anni	16. nov	remonditööline
55		
Ene Retpap	1. nov	majajuhataja
Tiia-Ene Parts	19. nov	keskkonnafüüsika inst teadur
Helgi Laanes	22. nov	raamatukogu kataloogimisosakonna sektorijuhataja
Aare-Kalju Oja	25. nov	koristaja
Kuldev Ääremaa	28. nov	matemaatilise statistika inst vanemteadur
50		
Jaak Järv	5. nov	keemilise füüsika inst korraline prof
Maaja Paavo	6. nov	arstiteaduskonna dekanaadi juhataja kt
Toomas Väli	6. nov	kirurgia kliiniku dots
Urmas Mast	10. nov	sotsiaalteaduskonna vaneminsener
Anne Reijo	11. nov	Kääriku spordibaasi koristaja
Eda Liivamägi	18. nov	ülikooli söökla nõudepesija-köögitööline
Ilona Smuškina	20. nov	raamatukogu avalike suhete osakonna juhataja
Ariadna Zöbina	21. nov	majahoidja
Jaan Maasepp	24. nov	keskkonnafüüsika inst elektrik-lukksepp
Edgar Krull	28. nov	pedagoogika osakonna dots

TÜ raamatupood soovitab:

Terence Conran
“Kodukujunduse põhitõed”

Terence Conrani koguteos sisaldab tohu- tul hulgal teavet, mis on asendamatu aas- tatuhande vahetusel ja hiljemgi. Raamat võtab kokku autori 40 aasta kogemused eduka disaineri ja ärimehena ning toob kodukujundusse tagasi mõistuspärase lihtsuse. Üle 650 värvifoto, üle 200 joonise ja skeemi on inspiratsiooniallikaks, kust igaüks võib leida mõtteid, kuidas muuta oma kodu kordumatuks.

TÜ Raamatupood asub Tartus, Ülikooli tn 11. Avatud E-R 9-18, L 10-16.

Parandus õppeprorektori intervjuusse!!!

Eelmissse lehte on sattunud viga. Õigeks tuleb lugeda lauset: “Kui vas- tavalt õppekavale kogutud ainepunktide summa on esimesel aastal üle 50% (mitte 90%) ja järgnevatel õppeaastatel üle 75% nominaalsest AP-de arvust ning ühelgi eksamil pole läbi kukutud

Hendrik Adamson “Vikerkaar ja vari”

Hendrik Adamsoni valikkogu esindab ühe Eesti meeleolukama klassiku lüürilise- mat, kammerlikumat poolt. Luuletaja keel on sõnavaralt nõrke ja lopsakas, halli elukangasse põimuvad intensiivsed värvi- ja heliaistingud loodusest, raamiks on kirg- liku inimese enese hingevaatlused. Kõige maalilisem ja muljelisem on õhtust hom- mikusse kulgeva taeva värviline elu, milles võib aeg-ajalt näha ka vikerkaart - kutsu- vat, kuldset taevavõlvi.

Vabandame.

Toimetus

Väino Tanneri Fond

on välja kuulutanud taotluste vastuvõtu uurimis- ja koolitusstipendiumile (kuni 120 000 FIM) noortele **sotsiaalteadlas- tele** järgmistel aladel: **filosoofia, õigusteadus, sotsioloogia, poli- toloogia, ajalugu, majandusteadus.**

Taotluste esitamise tähtaeg **25. no- vember**. Lähem info ja taotluste vormid - Sirje Üprus, välissuhete talituses (ph 304, tel 375 615).

Arvuti kasutamise kursused

On veel vabu kohti järgmistele kursustele:

PegasusMail – 4 tundi	16.11 – 17.11	kell 13.15 – 15
Adobe Acrobat – 10 tundi	16.11 – 20.11	kell 10.15 – 12
Algkursus – 14 tundi	23.11 – 27.11	kell 10.15 – 12, 13
(Win 95+Word 97)		
Viiruste tõrjumine – 4 tundi	07.12 – 08.12	kell 10.15 – 12

Kursused toimuvad arvutuskeskuses.
Info <http://www.ut.ee/ak/kursused.html>
Registreerimine tel: 375 444 või 375 477.

KEHAKULTUURITEADUSKONNA PÄEVAD

Sel aastal möödub 70 aastat Kehalise Kasvatuse Instituudi asutamisest ülikoolis. Sellega pandi alus nii akadeemilisele kehakultuuriharidusele kui ka praegusele kehakultuuriteaduskonnale.

* Neljapäeval, 19. nov kl 9 toimub ajaloo muuseumi valges saalis **teaduskonverents "Sporditeadus muutuv ühiskonnas"**,

* reedel, 20. nov kl 9.30 samas **hariduskonverents "Akadeemiline kehakultuuriharidus muutuv ühiskonnas"**,

* laupäeval, 21. nov vilistlaste kokkutulek:

kl 11-17 näitus "70 aastat akadeemilist kehakultuuriharidust Eestis" ajaloo muuseumis,
kl 12 aktus aulas ja pildistamine,
kl 14 spordiprogramm spordihoones Ujula 4,
kl 18 peoõhtu klubis Auditorium Narva mnt 27.

Kehalise kasvatuse instituut

Juba Vabadussõja päevil tõstatati küsimus eriharidusega kehalise kasvatuse ja spordiõpetajate ettevalmistamise vajadusest. Sellest kirjutas A. Lüüs 1919. aastal ajakirjas *Kasvatus*. Kehakultuurialase õppeasutuse vajadust toonitati ka Eesti Spordi Liidu asutamiskongressi resolutsioonides (1. detsembril 1919) ja järgnevatel võimlemisõpetajate kongressidel.

Tegudeni jõuti alles mitme aasta pärast. Esmalt tehti arstiteaduskonnas ettevalmistusi kehalise kasvatuse osakonna avamiseks. 1925. aasta põhikirja järgi oli kavandatud kehalise kasvatuse teooria professor ning patoloogia- ja ortopeedilise võimlemise dotsentuur, samuti praktilise kehakultuuri õpetaja.

Kehalise kasvatuse osakonna õppekavad ja vastuvõtu tingimused kinnitati alles 31. mail 1928. Saja soovivaldaja hulgast tuli arstlikku kontrolli ja kehalistele katsetele 86. Neist võeti vastu 18 meest ja 18 naist, kellele lisandusid sõjaministeeriumi lähetatud 10 ohvitseri. Haridusministeerium andis osakonnale nimeks Kehalise Kasvatuse Instituut.

keskkooli võimlemisõpetajate ettevalmistuse kohta. Määrus kinnitas kursuse kestuseks kolm aastat ja määras õppeainete rühmad.

Haridusministeeriumi korraldusel katkestati uute üliõpilaste vastuvõtt, sest juba esimest lendu ähvardas tööta jäämise oht. 1935. aastal esitati kaalutlused instituudi tegevuse jätkamiseks. 1937. aastal kehtestati uus vastuvõtukord ja õppekavad. Sügisel alustas instituut tööd 20 üliõpilasega.

Instituut etendas olulist osa Eesti spordiliikumises. Hakati uurima sporditeooriat. Õppejõudude sulest ilmusid arvestatavad õpikud ja käsiraamatud. Tugevnes teaduslik suhtumine kehalisse kasvatuse instituudiga seotud arstide ringkonnas. Ilmus vastavaid artikleid, tehti uurimusi lihastegevuse füsioloogia alal.

Instituut võttis osa ja aitas korraldada üliõpilaskonna kehalist kasvatust. Instituudi eestvõttel kuulutati kehaline kasvatus soovitavaks õppeaineiks neljas teaduskonnas nendele, kes valmistusid õpetajakutseks.

Järgmine rühm üliõpilasi võeti vastu juba Nõukogude okupatsiooni

□ Praegune Jakobi 5 hoone 1930ndate aastate alguses.

Instituudi juhatajaks määrati B. Jürgens. Praktiliste (sportlike) õppeainete jaoks oli 3 koosseisulist õpetajat.

Teoreetiliste ainete lektorid olid ülikooli nimekad õppejõud: psühholoogias K. Rammul, anatoomias A. Sommer, pedagoogikas P. Põld, hügieenis A. Rammul, füsioloogias A. Fleisch. Õppeaeg oli algul kaks aastat, Tartus toimuvale õppetööle lisandusid kaks suvelaagrit Pärnus ja kaks talvelaagrit Pühajärvel. Praktilised tunnid olid esimesel õppeaastal H. Treffneri gümnaasiumi võimlas. 1930. aasta algul anti käiku instituudi kahekorruselise hoone, mille võimlat (praegune Jakobi 5) loeti suurimaks ja moodsaimaks Balti rii- kides.

Kuivõrd kaheaastane kursus ei andnud lõpetajatele kõrgharidust, töötati välja uus õppekava, mis 1930. aastal kinnitati valitsuse määrusega

tingimustes 1940. aasta sügisel. Osa lõpetas Saksa okupatsiooni ajal, osa alles pärast II Maailmasõda. Kehalise Kasvatuse Instituuti võeti üliõpilasi vastu ka 1942. aastal, õppetööd korraldas H. Niiler.

Pärast järjekordset Vene okupatsioonivägede saabumist jätkas instituut tegevust 1944. aasta novembrist, nüüd juba NSV Liidu kehakultuuri-instituutide õppeplani järgi. 1945. aastal võeti kasutusele nimetus TRÜ kehakultuuriteaduskond.

Valter Lenk

1945-1990

1944. aastal käis sõjavanker üle Eesti. Muutus võim, kuid sügisel alustati uue vastuvõtu. Organiseerijaks oli Fred Kudu, kes suutis endaga kaasa tõmmata varem tunnustust leidnud autoriteete ja spordimehi. N Liidus eksisteerisid iseseisvad kehakultuuri-instituudid. Seda taheti ka Eestile peale suruda. F. Kudu oli veendunud ülikoolimees. Tema püüdlus kandis vilja. 1945. aasta algul kinnitati ülikooli koosseisu kehakultuuriteaduskond, esimene taoline Nõukogude Liidus. 1954. aastal asendati teaduskond osakonnaga arstiteaduskonnas. Alates 1963. aastast eksisteerib uuesti kehakultuuriteaduskond.

Esmalt oli suunitluseks üldprofiiliga kehalise kasvatuse ja spordi õpetaja. Õppeprotsessi juurdusid suvised ja talvised laagrid. Alles aastakümne hiljem hakkasid Nõukogude kehakultuuriinstituudid sellest mõõtu võtma. Esimeste sõjajärgsete lendude lõpetajad panid aluse spordi progressile ja kehakultuuri levikule. 1960ndate aastate teisel poolel pani dekaan A. Vaiksaar pearõhu kehalise kasvatuse õpetajate koolitusele. 1973. aastal spetsialiseerus teaduskond treenerite ettevalmistusele. Juba esimene lend (1973-1977) andis rida tublisid treene-reid.

F. Kudu unistuseks oli luua spordi-valdkonda uus spetsialist- arst-treener, kes pidi ühendama nii arsti kui treeneri teadmised ja kutse. See ainulaadne ettevõtmine sai Moskvas vaid osalise kinnituse. Printsipiaalselt uue eriala

asemel avati 1959. aastal Tartu Ülikoolis (ainsana Nõukogude Liidus) spordiarstide ettevalmistus, kuid muidugi mitte kehakultuuriteaduskonnas, vaid arstiteaduskonnas. Kehakultuuriteaduskonnas loodi spordimeditsiini kateeder (1964), mis 1971. aastal jagunes spordimeditsiini ja ravikehakuultuuri kateedriks arstiteaduskonnas ning spordifüsioloogia kateedriks kehakultuuriteaduskonnas.

Spordiarstide ettevalmistus oli üks neljast tegurist, mis tegid ülikooli kehakultuuri hariduses üliiudiselt tunnustatud keskuseks. Teine tegur oli teadustöö. Ära kasutades ülikooli teiste teaduskondade teaduspotsentiaali, sai teadustöö alguse viiekümnendatel aastatel. 1956. aastal avati aspirantuur (seega algas kraadiõpe). Aastatel 1954-1990 valmis teaduskonnas 77 kandidaaditööd ja 5 doktoriväitekirja. Teadustöö edusammude tunnustuseks, eriti spordifüsioloogias, avati 1965. aastal lihastalituse aluste teadusliku uurimise laboratoorium. Üliiudulise ettevõtmisena loodi üldtasemest paremini finantseeritavad probleemlaborid nende ülikoolide ja instituutide juurde, kus võis loota tõsteteaduslikku panust.

Kolmas tegur tulenes eelmisest. Tõllal olid kraadikaitsmise kohad rangelt limiteeritud ja kontrollitud. Kehakultuurialal võis neid lugeda ühe käe sõrmedel. 1966. aastal anti arsti- ja kehakultuuriteaduskonna ühisele teadusnõukogule õigus kaitsta kandidaadikraade. Nõukogu töötas kuni 1975.

aastani laia profiiliga. Sel aastal toimunud reform ahenas veelgi kraadikaitsmise nõukogude hulka. Meie ülikoolile jäi õigus kraadi kaitsmiseks spordifüsioloogia, kuid enam mitte spordipedagoogika ja -süsioloogia alal. Ajavahemikul 1966-1975 kaitsti nõukogus 170 väitekirja.

Neljast tegur oli kolme esimese loogiline tulemus. 1970-1990 töötas teaduskonna baasil üliiuduline kehalse kasvatuse õppejõudude kvalifikatsiooni tõstmise teaduskond.

Seitsmekümnendate aastate teisel poolel tõusid teaduskonna taevasse mustad pilved. Päevakorda tuli kahest ühe teaduskonna (ülikoolis ja pedagoogilises instituudis) likvideerimine. 1978. aastal moodustati Ministrite Nõukogu juurde erikomisjon. Õnneks määrati selle juhatajaks A. Green, seega kirjemehe asemel mõistuse kasutaja. Komisjon töötas ligi pool aastat. Otsus oli saalomoniik: nii Tartus kui Tallinnas jätkavad teaduskonnad oma tööd, kuid keskendudes treenerite ettevalmistusele Tartus ja kehalse kasvatuse õpetajate koolitusele Tallinnas. Likvideerimise jutt tõusis uuesti üles kaheksakümnendate aastate keskel. Ka seekord lahenes asi kabinetivaidlustes.

Atko Viru

Hariduskonverents

Konverentsi eesmärgiks on käsitleda akadeemilise kehakultuurihariduse ajalugu ja kehakultuurikaadri koolitamise hetkeseisu ning aktuaalseid probleeme nii ülikoolis kui Eestis tervikuna. Üritust toetab ka Eesti Kultuurkapital.

Ettekanded:

- TÜ Kehalise Kasvatuse Instituut 1928-1944 (Valter Lenk),
- TÜ kehakultuuriteaduskond 1945-1990 (Atko Viru),
- muudatustest kehakultuuriteaduskonnas 1990ndatel aastatel (Mati Pääsuke),
- ülikooliharidusega kaadri roll Eesti spordisüsteemis (Henn Vallimäe),
- kehalse kasvatuse õpetajate koolitamise probleemid TUs (Toivo Jürimäe),
- sporditreenerite ja -juhtide koolitamise probleemid Eestis (Toomas Tõnise),
- liikumisravi spetsialistide (füsioterapeutide) koolituse hetkeseis ja probleemid Eestis (Priit Eelmäe),
- sporditeaduse hetkeseis ja sporditeadlaste järelkasvu koolitamise probleemid Eestis (Vahur Ööpik),
- spordiinstruktorite koolitamisest Eesti kaitsevägele (Johannes Kert).

Igale ettekandele järgneb kuni 15-minutilise diskussioon, kus on võimalik osaleda lühikeste sõnavõttude ja arvamussavaldustega ka teistel osavõtjatel. See konverents on viimastel aastatel akadeemilisele kehakultuuriharidusele pühendatud üritustest üks esinduslikemaid, kuna siin leiavad kompleksset käsitlust mitmed selle valdkonna aktuaalsed sõlmküsimused.

Ootame rohket osavõttu akadeemilise kehakultuurihariduse probleemidele pühendatud hariduskonverentsist.

Konverentsi toimkonna nimel

Mati Pääsuke

Teaduskonverents

on üleriigilise haardega, samas ka rahvusvahelise osavõetuga liikumis- ja sporditeaduste alane üritus. Viimane nii ulatuslik ja analoogilise temaatikaga konverents toimus Tartus 1995. aastal Eesti Sporditeadlaste Seltsi korraldusel. Seega leiavad celsisval foorumil käsitlemist Eestis valdavalt viimasel kolmel aastal liikumis- ja sporditeaduste alal tehtud uurimistöö tulemused. Sellele lisandub kolm pikemat ettekan- net kutsutud lektoritelt, kelleks on tunnustatud teadlased Šotimaalt, Inglismaalt ja Kanadast. Konverentsi kogumikus on avaldatud kokku 58 uuringu lühikokkuvõtted, ettekaneks on registreerunud 9 inimest kahkosalisele pleenaaristungile, 11 teadlast spordi biomeditsiiniilisi aspekte käsitlevale sessioonile ning 12 osalejat spordipedagoogilise suunitlusega töökoosolekule. Kavas on ka ümarlauadiskussioon.

Konverentsi korraldava toimkonna nimel

Vahur Ööpik

Teaduskond lähiminevikus ja täna

Struktuur ja töötajad

Teaduskonna põhilised allüksused on spordibioloogia instituut, spordipedagoogika instituut ja spordikeskus.

Õppejõudude tuumiku moodustavad 2 professorit ja 2 dotsenti spordibioloogia ning 1 professor ja 4 dotsenti spordipedagoogika instituudis. Spordikeskuse töötajaskond koosneb valdavalt lektoritest, assistentidest ja õpetajatest.

Õppetöö ja üliõpilased

Teaduskonnas toimub õppetöö järgmistel erialadel:

- diplomõppes treeninguõpetus ja

spordijuhtimine,

- bakalaureuseõppes liikumis- ja sporditeadused ning liikumisravi,
- magistri- ja doktoriõppes liikumis- ja sporditeadused,

- õpetajate kutsekoolituse kaudu on võimalik omandada gümnaasiumi kehalse kasvatuse õpetaja kutse põhierialana ning tervisekasvatuse õpetaja kutse lisaerialana.

Kehakultuuriteaduskonnas õpetatavad erialad on multidistsiplinaarse iseloomuga. Õppetöö korralduse üks põhilisi reegleid on olnud, et igat ainet peab õpetama seda kõige paremini valdav allüksus ja õppejõud Tartu

Ülikoolis, sõltumata teaduskondlikust kuuluvusest. Läbi aegade on meie suurim koostööpartner olnud arstiteaduskond, igati märkimisväärne on filosoofia-, viimastel aastatel ka sotsiaal- ja majandusteaduskonna osakaal. Teaduskonna allüksustest töötab teiste teaduskondade üliõpilaste ja õppejõudude heaks kõige enam spordikeskus.

Teadustöö

Spordibioloogia instituudis on teadustöö suures osas suunatud Eesti Teadusfondi poolt rahastatava teema "Adaptatsioon lihastalitusele:

Järg 4. lk

Teaduskond lähiminevikus ja täna

Algus 3. lk

metaboolsed, morfofunktsionaalsed ja endokriinaspektid" täitmisele. Teema juht on prof Teet Seene. Samast allikast finantseeritakse ka spordipedagoogika instituudi prof Toivo Jürimäe juhtimisel teostatavat tööd teema "Kooli kehalise kasvatus, sportliku treeningu ja tervistava kehalise aktiivsuse longitudinaaluuringud" raames.

Aastatel 1991-1998 on kehakultuuri-teaduskonna nõukogu ees kaitstud 32 magistritööd ja 2 doktoriväitekirja liikumis- ja sporditeaduste erialal. Tähelepanuvääriv, eriti töötajaskonna vähesust arvestades, on kehakultuuri-teaduskonna õppejõudude ja teadurite poolt autoriteetsetes rahvusvahelistes teadusajakirjades avaldatud publikatsioonide arv, mis eelmisel aastal küündis 43ni.

Arendustegevus

Kehakultuuri-teaduskonna ühiskonnale suunatud väljundiga arendustegevuse üks suuremaid valdkondi on läbi aegade olnud rakendusuuringutel põhinevate teenuste pakkumine Eesti sportlastele nende treeninguprotsessi täiustamiseks. Selles osalevad kõik teaduslaborid. Testitakse nii tipp- kui ka noorsportlaste kehalist töövõimet, koormustega kaasnevaid hormonaalseid nihkeid, lihassüsteemi ja südame-veresoonkonna funktsionaalset seisundit, samuti viiakse sportlastega läbi biomehaanilisi uuringuid. Sellele lisanduvad sportlaste treeningu planeerimist ja kontrolli ning nende toimumist käsitlevad konsultatsioonid.

Arendustegevuse teine suurem valdkond on täienduskoolitus nii avatud ülikooli kui ka teiste projektide kaudu. Igal aastal organiseerib kehakultuuri-teaduskond täiendõppe kursusi kehalise kasvatus ja tervisekasvatuse õpetajatele, treeneritele ja viimasel ajal ka liikumisravi spetsialistidele. Paljud õppejõud ja teadurid on otseselt seotud

mitmete spordialaliitude igapäevase tööga.

Selliseks on teaduskond kujunenud viimase seitsme aasta vältel teostatud põhjalike ja küllap paljudele ka valuliste ümberkorralduste tulemusena. Muutustega kaasnenud paratamatud sisepinged peegelduvad piisava selgusega järgmistes numbrites: kui veel 1994. aastal oli kehakultuuri-teaduskonnas kokku 57 õppejõudu, siis praegu on vaid 33.

Töötajate arvu vähendamine pole loomulikult olnud eesmärgiks omaette. Vastupidi, see on olnud reformide teostamise soovimatu, kuid samavõrra vältimatu kaasnähtus, eelkõige seoses üliõpilaste vastuvõtu vähendamisega aastatel 1993-1996. Muudatuste tegelikuks sisuks on olnud loobumine nõukogulikest elukorraldusest, mille kohaselt kehakultuurialases kõrghariduses nähti eelkõige kitsalt spetsialiseeritud kutseettevalmistust, mida mujal NSV Liidus anti kehakultuuri-instituutides ja pedagoogilistes õppeasutustes ning mille raames polnud erilist tähtsust ei teaduslikul uurimistöö ega ka akadeemilisel haridusel laiemas mõttes. Tõsi küll, tänu teaduskonna eksistentsile klassikalise ülikooli rüpes, samuti selle omaaegsete eesvedajate, eelkõige kauaaegse dekaani (1973-1989) prof A. Viru jõupingutustele, ei õnnestunud siinset kehakultuuriharidust kunagi täielikult nõukogulikule mallile allutada.

Septembrikuus toimus kehakultuuri-teaduskonna õppekavade akrediteerimine. Rahvusvaheliste ekspertide väga positiivsed lõppjäreldused teaduskonnas toimuva õppe-teadustöö taseme ja korralduse suhtes on kahtlemata olulise tähtsusega nii edasise tegevuse suhtes kui ka tagantjärele õigustuseks lähiminevikus valitud kiirele, kuigi ka tõsisel probleemide kaasa toonud arengutele.

Prof Vahur Õpik, dekaan

sport

Võrk- ja korvpallinaiskond Eesti üliõpilaste meistrid

Möödunud nädalavahetusel toimusid Tartus Eesti üliõpilaste 1998/99. aasta meistrivõistlused võrk- ja korvpallis. 7. novembril selgusid TÜ spordihoones Eesti tugevamad kõrgkoolid võrkpallis, 8. novembril korvpallis.

Võrkpallis osalesid Eesti kolme suurima ülikooli, TÜ, TTÜ ja TPÜ võistkonnad. Nii TÜ kui TPÜ naiskond alistasid TTÜ tulemusega 2:0. Finaalikohtumises oli TÜ tulemusega 2:1 (11:15, 15:7, 15:1) parem TPÜ-st. Naiskondade paremusjärjestus: 1. TÜ, 2. TPÜ, 3. TTÜ. Eesti üliõpilaste meistriks TÜ naiskonnas tulid: Moonika Lillipuu, Maris Luberg, Katri Saar, Virge Lahe, Piret Reichmann, Raili Sepp, Eve Luik, Olga Tsõgankova, Kristel Kivari, Kadi Uus. Treener Tarmo Kajandi.

Meeskondadest võitis TÜ tulemusega 2:0 TTÜ. Finaalmäng TÜ ja TPÜ vahel kestis 2,5 tundi ja ei jäänud tasemelt sugugi alla Eesti meistrivõistluste tugevamatele mängudele. Tasavärgise kohtumise võitis TPÜ meeskond 2:1 (17:15, 6:15, 15:11). Meeskondade paremusjärjestus: 1. TPÜ, 2. TÜ, 3. TTÜ. 2. koha saavutanud TÜ meeskond mängis koosseisus: Kristjan Kais, Marek Pihlak, Veiko Lember, Priit Põldma, Raivo Simson, Aimar Arak ja Kaimar Vahelaan. Treener Heino Aunin.

1999. a juulis Hispaanias, Palma de Mallorcal toimuvaks 20. suveuniversiaadiks valmistuva Eesti üliõpilaste koondmeeskonna treeneriks valiti Lai-

mons Raudsepp, meeskonna kandidaatideks kinnitati TÜst Marek Pihlak, Priit Põldma, Veiko Lember, Kristjan Kais.

Eesti üliõpilaste meistriliigasse korvpallis registreerus 9 meeskonda ja 3 naiskonda. Meeskondade turniir algas oktoobris, Tartus selgitati paremusjärjestus 1.-7. kohani. Tasavärgises finaalis alistas TPÜ meeskond TÜ 1 tulemusega 55:50 (24:34). 3.-4. koha mängus võitis Eesti Kõrgem Kommertsikool TÜ II meeskonna tulemusega 64:47 (28:17). Meeskondade paremusjärjestus: 1. TPÜ, 2. TÜ I, 3. Eesti Kõrgem Kommertsikool, 4. TÜ II, 5. TTÜ Kõrgem Majanduskool, 6. TTÜ. 7. EPMÜ. 2. koha saavutanud TÜ meeskonnas mängisid: Toomas Kandimaa, Indrek Visnapuu, Priit Lõhmus, Martin Vahimets, Priit Saaron, Martin Jürgenson, Jaak Raie, Treener Arne Laos.

Naiskondade turniiril võitis TÜ finaalis TPÜ tulemusega 43:40 (20:26), TÜ-TTÜ kohtumine lõppes tagajärjega 58:37 (26:18). TPÜ alistas TTÜ 68:21 (29:8). Naiskondade paremusjärjestus: 1. TÜ, 2. TPÜ, 3. TTÜ. Eesti üliõpilaste meistriks TÜ naiskonnas tulid: Karin-Liis Kapp, Liina Teras, Mari Saarniit, Heva Link, Pille Kams, Helina Tomann, Agne Teus, Kadri Paris, Sheila Kodanik ja Kristi Kallassalu. Treener Priit Paama.

Kairis Leinus, Eesti Akadeemilise Spordiliidu peasekretär

acta diurna

SEL NÄDALAL

9. nov - toimus Soome-Eesti ühis-seminar "Tacituse tahtel Vahe-merelt Läänemerele".

10. november

Tallinnas toimus TÜ infopäev venekeelsele meediale.
Toimus ülikooli valitsuse istung.
Toimusid infotunnid Tallinna ja Harjumaa koolide õpetajatele.
Toimus hüdroloogiakonverents "Sisevete hüdroloogia Eestis 1988-1998".

11. november

Raamatukogu konverentsisaalis toimus kogusid tutvustav ettekandepäev "Epistolae autographae... Kirjavahetused ja kollektsioonid". Raamatumuuseumis avati autograafide näitus.
Toimus VII eesti kirjakeele ajaloo päev "350 aastat lõunaesti keele grammatikat".
12. - 15. nov - toimub seminar "Intervjuu kui meetod ja žanr ajakirjanduses".
13. nov - TÜ infopäev Võrumaal.

14. nov - ajaloo muuseumi valges saalis toimub teaduskonverents "Kuhu lähed, Eesti mikrobioloogia?".

TULEVAL NÄDALAL

16. nov kl 16.30 peab avatud ülikooli loengu ETVs sotsiaalteaduskonna dekaan prof Jüri Allik. Juttu tuleb tänapäeva psühholoogiast.
16. nov - Pärnu Kolledžis esineb Peeter Vihalemm avaliku loenguga "Eesti sotsiaalse ruumi muutused 90ndatel".
18. nov kl 13 algab nõukogu saalis ülikoolisisene teab tund. Teemaks on uut ja vana haldusdirektori vastutusalas.
18. nov kl 18 algab kolmas õhtu sari "Vaimud Toomemäel". Ülikooli ajaloo muuseumis räägib Erich Kukk vanu mälestusi Mongooliast.
19. nov - ülikooli infopäev Paide ühisgümnaasiumis.
20. nov - ülikooli ajaleht UNIVERSITAS TARTUENSIS tähistab 50. sünnipäeva.
20. nov - ülikooli infopäev Hiiumaal.

TÜ Kirjastus

Liina-Mai Tooding

Andmeanalüüs sotsiaalteadustes

Käesolevas raamatus käsitletakse andmeanalüüsi algetappi, mil on olulisel kohal andmete visualiseerimine ja esmane variatiivsus kirjeldus. Seejuures ei ole olulisuse nivoo statistika keskel kohal, kuigi loomulikult tutvustatakse ka seda. Autor on püüdnud seletustes tugineda kujundile, joonisele, mõttele, loobudes formaalsetest matemaatilistest tähistustest kõikjal, kus vähegi võimalik.

November 1998

Studia Philosophica III (39)

Järjekordne Tartu Ülikooli filosoofia osakonna väljaanne seeriast "Studia Philosophica". Raamat sisaldab TÜ filosoofia osakonna õppejõudude ja teiste tuntud autorite filosoofilisi käsitusi.

September 1998

Wolf-Rüdiger Walburg

Vaimupuudepedagoogika alused

Käesolev raamat, mis käsitleb vaimupuudepedagoogika eriteemasid, on autoripoolne läbilõige Tartu Ülikooli üliõpilaste ja õppejõududega diskuteeritud probleemidest vaimupuudepedagoogika alal.

November 1998

Nadežda Ivanova

Pangandusettevõtlus

Raamat sisaldab teemasid: pank ja tema poliitika alused, panga tegevuse finantseerimise hindamine, aktiveerimine, panga passivad ja nende juhtimine, pangakrediitid klientidele, panga väärt-paberiportfell, panga rahvusvaheline tegevus.

November 1998

info

väitekirj

Esmaspäeval, 16. novembril kell 14.15 kaitseb Vanemuise tn 46 aud 246 Argo Jõe leht doktoritööd "Geothermal studies of the Precambrian basement and Phanerozoic sedimentary cover in Estonia and Finland" pinnakatte ja rakenduse geoloogia erialal. Oponent: dr Niels Balling Aarhusi Ülikoolist (Taani).

Esmaspäeval, 16. novembril kaitsevad ph ruumis 244 magistratööd: kl 14.15 Anneli Mihkelev "Allusioonid intertekstuaalsuse ilminguna Kalju Lepiku luules", oponent: filoloogiakand Arne Merilai ja kl 15.15 Leho Paldre "Eitustundlikud üksused cesti keeles", oponent: filoloogiamag Renate Pajusalu.

Kolmapäeval, 18. nov kell 16.15 kaitseb füüsikainstituudi saalis (Riia 142) Priit Sarv doktoritööd "Tseoliitide

Peatoimetaja Varje Sootak
Toimetaja Reno Hekkonens
Telefon 375 680; 251 42 300
Toimetuse aadress:

Ülikooli 18, ruum 137
Tartu EE2400
E-post: ajaleht@ut.ee
Faks: 37 27 375 440

muuseum

näitus

Ajaloomuuseum

Toomemägi

http://www.ut.ee/REAM/

K-P 11-17

Info, ekskursioonide tellimine 375 671. Ruumide üürimine: 375 675.

Kohvik on avatud kolmapäevast laupäevani 11-17.

Näitused: "Kaalu ja mõõdu muuseumi kogudest", Kärt Mikli skulptuurid "Mütoloogilised loomad".

Muuseumis on võimalik tutvuda videofilmidega ülikooli ajaloost ja tähtsündmustest: "Tartu Ülikool aastail 1919-1932", "Ülikool nõukogude okupatsiooni-aastatel", "70 aastat eestikeelset ülikooli".

Kunstimuuseum

Peahoone

http://www.ut.ee/REKL/muuseum.htm

E-R 11-16. Info 375 348

Püüväljapanek: skulptuurid: kreeka arhailise, klassikalise ja hellenistliku kunsti paremate tööde kipsist jäljendid.

Näitus: Tõusva päikese maa jaapani 18. - 19. saj puugravüüridel ja kapten Krusensterni 1803. - 1806. a ümbermaailmareisi pildidel.

Ekskursioonid aulasse ja kartserisse.

Zoologiamuuseum

Vanemuise 46

http://www.ut.ee/BGZM

K-P 10-16. Info 375 833.

Püsinäitus: lindude saali rõdul linnununade näitus.

Näitus: "Zooloogilised vaatlused ja kollektsioonid".

Geoloogiamuuseum

Vanemuise 46

http://www.ut.ee/BGGM/

K-L 10-16. Info 375 839.

Näitus: "Armin Õpik 100".

Botaanikaad

Lai 40

E-P 10-17. Info 432 643.

Raamatukogu

E-R 10-17

Näitused: TÜ raamatukogu Eesti kultuuriloos, Korp! Ugala 85, Tartu Kunstikooli grupinäitus "Küünega nunn", Ilmar Kruusamäe - hüperrealistlik maal.

Uus näitus!

Tšehhi graafiline disain "Typo design club".

Raamatumuuseum

E-R 12-15

Uus näitus!

Autograafide näitus "Epistolae autographae... Kirjavahetused ja kollektsioonid".

Eesti spordimuuseum

Riia 27a

Näitus: "Kehakultuur ja sport Tartu Ülikoolis".

Humanitaarraamatukogus

"Prof Villem Altoa 100".

TANTSUKLUBI
ÖLLERESTORAN
Narva mnt 27
Tel 403 157
Avatud 11-4.30
Kuni kl 21 sissepääs tasuta!

R13. nov. ans Folk Highlights Orchestra
DJ1. Kivisolu
alates kl 21 pääse 30kr.
L14. nov. ÖÖDISKO. DJ Sven Sumberg
alates kl 21 pääse 30kr.
P15. nov. DJ Madis Sutt
alates kl 21 pääse 25kr.
E16. nov. "DAGÓ" Pop-Folk. LAURI SAATPALU, PEETER REBANE, TIIT KIKAS.
alates kl 21 pääse 25kr.
T17. nov. Stiilikas "Punane Oktoober".
"Meie Mees"
alates kl 21 pääse 25kr.
K18. nov. Kella 22-st ans "Rock Hotell"
pääse 50kr.
N19. nov. Kell 20 "SININE MALEVASÄRK"
Laulud malevast. Legendid LUUR, KÖRRE, PUIS.
kl 21 pidu jätkub "PS. Troika"
alates kl 20 pääse 30kr.
ISIC-kaardiga pääsmest -50%

ARM

Nr. 37 (1950)

Reede,
20. november
1998

Ilmub 1948.
aastast

Hind 2 krooni

Universitas Tartuensis

Kõigi maade proletaarlased, ühinege!

Tartu Riikliku Ülikooli parteiorganisatsiooni, rektoraadi, ELKNÜ komitee ja ametiühingukomitee häälekandja

Nr. 21 (229) Reedel, 11. juunil 1954. a. VII aastakäik

50

22. novembril 1948 hakkas ülikoolis regulaarselt ilmuma oma ajaleht, mis on järjepidevalt trükivalgust näinud 50 aastat. Selles kajastub vähemal või rohkemal määral ülikooli enda ajalugu, kord ideoloogilistes stampides, kord vabamalt, elulähedasemalt. Kuidas seda ajalehte tehtud on, sellest kirjutavad mõned toimetajad täna ise. Ja sellest räägitakse ka kl 11 algaval seminaril nõukogu saalis. Heidame korra koos tagasipilgu ja vaatame, milline võiks olla praegu oma väikese mahu tõttu põhiliselt informatsioonikandjaks muutunud väljaanne lähitulevikus.

Head sõbrad, olete oodatud meie sünnipäevale!

Kl 10 - 11 toimetuses lahtise ukse tund
hommikukohvi ja hommikuse UT-ga;

kl 11 - 14 seminar nõukogu saalis:

kl 11 - 11.15 avasõnad - rektoraat, prof emer Juhan Peegel;

kl 11.15 - 11.30 Eesti üliõpilaskondade häälekandjad - ajalooüliõpilane Fred Puss;

kl 11.30 - 11.50 ajalehe "Tartu Riiklik Ülikool" - "Universitas Tartuensis" 50 aastat sõnas ja pildis - UT peatoimetaja Varje Sootak, toimetaja Reno Hekkonens;

kl 11.50 - 13 vestlusring teemal "Ülikooli ajaleht ja üliõpilasajaleht" - TTÜ, TPU, EPMÜ ajalehtede toimetused, ajakirjanduse osakond, teabetalitus, TÜ üliõpilasesindus jt;

kl 13- 13.15 toimetust tänab oma autoreid;

kl 13.15 - 13.45 toimetust võtab vastu uudiseid;

kl 13.45 - 14 üllatusekursioon.

Kas on olnud mõtet ülikooli ajalehes kirjutada

aastakümnete jooksul ja enamasti ühte-de ja samade probleemide ümber tiirelda? Ikka ülikooli ajalugu, ülikooli ajaloo- ja kultuuripärand, muinsuskaitse ning muu sellega otseselt või kaudselt seonduv. Kas sellest ka mingit tulu on tõusnud või on olnud üks tühi tuuletallamine ja ajalehe trükiuuni raiskamine? Meie ülikooli ajalehe 50. aastapäeva puhul võib tõesti niimoodi küsida - aga tulu ja tuuletallamise suhtes on kirjutaja küll viimane, kes sellele hinnangut peaks andma ja võiks anda. Olu-

line on hoopiski see, et ligi kolmekümne aasta jooksul on üldmainitud temaatika olnud *alma mater Tartuensis* pidevalt aktuaalne, ja kus seda paremini kajastada saaks kui mitte meie oma ajalehes. Ülikooli ajaloo- ja kultuuripärandi kaitsmine ja säilitamine on olnud aastakümneid ülikooli kultuuripoliitika üks oluline tahk ja on seda ka tänapäeval. Kuivõrd keegi seda tunnistab või tunnistab või mitte, on isese. Möödaniku saavutused selles valdkonnas on igaühele nähtavad ja käegakatsutavad.

Samad hädad, ohud ja kitsaskohad, mis esinesid varemadel aegadel ülikooli kultuuripärandi kaitsmisel ja säilitamisel, pole kusagile kadunud. Viimasel ajal võib-olla mõnes mõttes isegi suurenenud, vaatamata sellealase seadusandluse täiustumisele.

Loodetavasti jätkab UNIVERSITAS TARTUENSIS ka järgmisel poolsajandil akadeemilisele seltskonnale meie ülikooli kultuuripärandiga seotud igakülgset valgustamist.

Tullio Ilomets

Hetkepilguke tagasi

Tõsi mis tõsi - pool sajandit tagasi, 22. novembril 1948 ilmus ajalehe "Tartu Riiklik Ülikool" esimene number, praeguse "Universitas Tartuensis" vahetu eelkäija. Muidugi oli hoopiski varem ilmunud "Üliõpilaste Leht" (1914-1916, toimetaja V. Grünthal) ja "Üliõpilasleht" 1920ndatest aastatest alates. Sõjajärgsetest ülikoolilehtedest

oli meie oma esimene ("Tallinna Polütehnik" tuli aasta hiljem, 1957. aastal alustas "Põllumajanduse Akadeemia").

Muidugi on ajalched alati oma aja nägu ning nõnda on see muidugi olnud ka tänase juubilariga. Oma suhteliselt pikast elueast on ta saanud vaba sõna kasutada vaid kümme aastat viimast aastat.

Aga siiski tahaks täna öelda, et oma lehe osa ülikoolis ja ka eesti ajakirjanduse arenguloos on meenutamist väärib.

Ajakirjandust kui eesti filoloogia eriharu hakati meil õpetama 1954. aastal ja ülikooli leht oli esimene koht, kus selle eriala üliõpilased said lehetöö praktilisi kogemusi - "nupu" kirjutamisest lehe tehnilise vormistamiseni. Ajalehetöö viis nad kontakti ka teiste teaduskondadega, akadeemilise elu mitmete probleemidega ja mõneti ka sellega, mis oli laiemaltki päevakorras. See kõik

õpetas nägema, mõtlema, arutlema ja ka lehes sõna võtma - niipalju kui see võimalik oli. Ja sugugi mitte kroonuloo-sungite stiilis, vaid vastutusega oma südame-tunnistuse ja lugeja ees. Ka vaikimine võis olla kõnekas...

Võime loetleda päris pika rea meie tuntud ajakirjanikke, kes sellest n-õ žurnalistika algkoolist on saanud aluse edasiseks viljakaks soliidse stiiliga ajalehetööks, mida õpetasid ülikoolilehe soliidsed tegevtoimetajad, kes olid samuti meie omad inimesed.

Suur tänu selle eest, veteranid, edu praegustele tegijatele!

... Võib-olla on see ehk vanainimese nostalgiline mõte, kui tahaks ülikoolilehe kaastööliscena näha ka mõnda üliõpilast... Või et oleks ka üks "Üliõpilasleht" (= ajakiri) ...?

Juhan Peegel

Kolm kasulikku kogemust, mida ma kolme toimetajaks olemise aasta jooksul sain, olid:

ja asisema ülevaate umbes 10 000-lise kollektiivi suurkooli elust ja tegemistest. Seni teadsin vaid oma osakonna ja mingil määral ka teaduskonna elu. Ajalehte tehes puutusin kokku aga paljude fakultetide probleemidega, hakkasin paremini mõistma ülikooli kui keerukat tervikut, mis kõigele vaatamata siiski küllalt ladusalt funktsioneeris. Mõni aeg hiljem, kui ülikooli juubeliga seoses pidin kokku seadma ülikooli ajaloo lähiminevikku puudutavat osa, kulus selline ülevaade marjaks ära;

* puutusin kokku paljude huvitavate inimestega, eelkõige potentsiaalsete autoritega, kellest osa vaid potentsiaalselt jäigi. Õppisin tundma kolleegide hoopis teise kandi pealt, kui tundsin seni. Oli sõnapidajaid, oli lubadustest kõrvalehoidjaid, oli neid, kel jutt jooksis, aga sulg oli roostes. Oli ka vastupidi. Oli andekaid kirjamehi üliõpilaste hulgast. Ühe sõnaga - omandasin väärtuslikke kogemusi inimestega suhtlemisel, seda enam, et leht ilmus ju ühiskondlikus korras, koormamata autoreid honorariga. Ametiühingu toetusest maksime siiski üliõpilasautoritele numbriga peale kokku 25 rubla, asi seegi.

Lehitsen neid kunagisi kokkukõidatud aastakäike ja mõnigi detail ülikooli tollest elust kerkib elavana silme ette. On ju tolleaegne ajaleht (nii nagu praegugi) omamoodi ülikooli ajaloo allikas. Mõnigi on seal kirja pandud läbi range parteilise lähenemise prisma nähtuna, aga seda peab juba tulevane ajaloolane arvesse võtma. Ajalooallikana mitte ainus ja mitte ka põhiline, aga siiski.

Ei maksa unustada sedagi, et noortele autoritele olid need aastakümned vägagi nappide avaldamisvõimalustega ajaks. Tartus ilmusid vaid linna ja rajooni häälekandja Edasi ning kahe kõrgkooli minilehed. Nende mahtu kokku võetuna ei saa praeguste võimalustega võrreldagi. Seda suurem oli aga meie väikeste lehekülgede kaal tolleaegses kultuuripildis. Egas asjata kõrgemal-seisvad kontrollorganid jälginud erilise "hoole ja armastusega" seda, mis "Tartu Riiklikus Ülikoolis" kirjas oli. Põllumajandusülikooli leht sai ilmuda mõnevõrra vabamates tingimustes, kuna arvati, et mis ideoloogiat need maamehed ikka teevad. Ometi tegid nemadki, nagu tagantjärele kenasti välja tuleb.

Hillar Palamets

TÜ Fond annab oma funktsioonid üle

10. novembril oli rektori eesistumisel koos Tartu Ülikooli Fondi nõukogu. Eraldanud mitmesuguste taotluste katteks 57 000 krooni, otsustas nõukogu fondi tegevuse senisel kujul lõpetada.

Võrreldes 1990. aasta kevadega, mil fond loodi, on olukord oluliselt muutunud – seda nii seadusandliku keskkonna ja majandustegevuse kui ka otsustamiseks vajaliku teabe osas. Ülikooli kui avalik-õigusliku isiku sees ei saa eksisteerida iseseisvat fondi. 1997. aasta suvel asutati TÜ Sihtasutus, mis on ülikooli fondi funktsioonid üle võtnud stipendiumide, sihtkapitalide, päranduste ja annetuste osas. Sihtasutus on võtnud eraisikute ja äriühingute usaldust ning suudab fondi seniseid eesmärgi märksa paremini saavutada. Peale selle on ülikoolis jätkuvalt suurenenud teaduskondade osa seni fondi pädevuses olnud küsimuste lahendamisel. Fondi nõukogu on oma tegevuse viimasel perioodil mõnelgi korral otsuste vastuvõtmisel kõhelnud, tundes et ilmselt saanuks seda paremini teha teaduskondadega.

Seoses eeltooduga on siiski sobiv heita pilk fondi

senisele tegevusele.

TÜ Fondi põhikirja kinnitas ülikooli nõukogu 30. märtsil 1990. Neli aastat hiljem kinnitati uus redaktsioon, mis täpsustas fondi kui juriidilise isiku mõistet ning sellega seoses olevaid rekvisiite, samuti fondi tegevuse juhtimist.

Vastavalt põhikirjale moodustati fond väljaspool ülikoolile eraldatud eelarvelisi assigneeringuid. Põhikiri nägi ette, et fond moodustatakse isikute, asutuste, ettevõtete, omavalitsuse ja riigiorganite annetustest; ülikooli majandustegevuse kasumist tehtud eraldistest; teatud osast kolmandate isikute poolt ülikooli vara kasutamisest saadud hüvitistest; sa-

muti korjandustest, loteriidest, fondi vahendite hoiustamisest või investeerimisest jms.

Tuleb mõelda, et kaugeltki mitte kõik fondi moodustamise põhikirjalised võimalused ei leidnud võrdset kasutamist.

Tegevuse alperioodil

moodustasid olulise osa eraldised, mis tehti ülikooli juures tegutsevate kooperatiivide ja väikeettevõtete kasumist ja nende poolt ülikooli vara kasutamise eest makstavaist hüvitistest; viimastel aastatel on põhilaekumised tulnud grantidest ülikoolile tsentraliseeritavatest vahenditest. Fond ei ole kunagi olnud piisavalt mahukas, et investeerida või hoiustada tähtsajaliselt enda käsutuses olnud vahendeid. 1. aprillil 1990 oli fondis 228,4 tuhat rubla. Kuni rahareformini 1992. aastal maksti fondist mitmesuguseid põhikirjalisi eraldisi kokku 144 295 rubla väärtuses. Esialgsed kroonieraldised olid hoopis napid. 1992. aastal õnnestus maksta 36 368 krooni. Ajavahemikus 1992-1994 väljamakstud eraldiste summa oli 204 400 krooni.

Alates 1995. aastast

suurenes fondi käive järsult – nimetatud aasta toetuste summa oli 209 181 krooni. Oma tegevuse lõppaastal eraldas fond toetusteks 343 739 krooni.

Põhikiri

lubas fondi vahendeid kasutada õppetöö täiustamisega seotud kulude finantseerimiseks, teadustöö finantseerimiseks, täienduse eelarvelistele assigneeringutele, teadus- ja õppeaparatuuri soetamiseks, stipendiumidena, kollektiivide ja kogude täiendamiseks, korraldamiseks ja säilitamiseks, ülikooli välissuhetega seotud kulude katmiseks, sealhulgas teaduslikeks ja õppeotstarbelisteks komandeeringuteks.

Tuleb märkida, et just viimasena mainituks on

viimastel aastatel kulunud lõviosa fondi eraldistest. Nõukogu on eelistanud taotlejaid, kelle välisreis on seotud enesetäiendamisega (koolid, seminarid, didaktilised töörühmad), samuti teaduskonverentsidele vastuvõetud ettekannete autorid, kes on finantseerimiseks suutnud leida ka muid allikaid.

Kuivõrd põhikiri võimaldas ka üliõpilastele ja töötajatele materiaalse abi andmist, on aastate jooksul ka seda võimalust mõõda tehtud. Abi selles lõigus on olnud seotud matustetootetega, kahju osalise kompenseerimisega tuleõnnetuste jms puhul. Fond on toetanud ka ülikooli pensionäride üritusi, samuti spordivõistkondade, kooride jt reise.

Vastavalt põhikirjale on

fondi tegevust juhtinud

rektor – seega professorid Jüri Kärner, Peeter Tulviste ja Jaak Aaviksoo. Fondi nõukogu esimesse koosseisu kuulusid dots Tõnu Kollo, dots Arno Susi, Mati Salundi. Oleg Andla, Peeter Olesk ja allakirjutanu. Viimane on ühtlasi ainus fondi nõukogus kogu aeg tegutsenud liige. Hiljem on nõukogu töös osalenud prof Mait Miljan, prof Jüri Tamm, dots Kalle Nigola, prof Ain Heinaru, prof Karl Lepa, dots Peep Miidla ja dots Jaan Kivistik. Asjaajamine ja sekretäritöö on olnud pr Benita Vis-

Ain-Elmar Kaasik

Kokku võttes võib öelda, et Tartu Ülikooli Fond on aastate vältel täitnud olulist osa, kuid on praeguseks oma ülesanded ammendanud.

British Government Chevening Scholarship for Estonia 1999/2000

The British Foreign and Commonwealth Office's world-wide Chevening Scholarships programme offers outstanding graduate students and young professionals - the future leadership generation - from all over the world the opportunity to spend a formative part of their lives studying at British Universities.

Although no discipline will be automatically excluded from consideration, priority will be given to the following areas of study and research:

- Diplomacy,
- European studies,
- Law,
- Media studies,
- Political science and public administration,
- Social sciences,
- Business and management,
- Banking, Finance and Economics.

All application must be returned by December 18, 1998 to the British Council in Tallinn.

Successful applicants will be interviewed in Tallinn, in January and tested for their English language skills in February 1999.

* * *

Taotlusi võivad esitada viimase kursuse üliõpilased ja magistrandid.

Stipendiumile kandideerimiseks tuleb esitada järgmised dokumendid:

- taotlusvorm,
- 2 soovituskirja,
- diplomi koopia koos hinnetelehega või väljavõte õpin-guraamatust (soovitatav koos tõlkega),
- 1 foto.

Taotlusvormid on olemas välisüliõpilastalituses.

Piret Lai,
välisüliõpilastalitus

Tarvilikku teavet Eesti Innovatsioonifondi toetuse taotlejatele ülikoolist

Sihtasutus Eesti Innovatsioonifond (EIF) finantseerib tehnoloogiaalaseid ja majanduse konkurentsivõimet tõstvaid arendusprojekte ning innovatsioonifond infrastruktuuri.

EIF rahastab teadusasutuste projekte tagastamatu toetusena **kuni 50 %** ulatuses projekti maksumusest. Kui taotluse esitab ülikool, siis ülejäänud osas peab projekti finantseerima kas ülikool ise või projekti tulemustest huvitatud firma, kellega ülikool sõlmib vastava lepingu.

EIFi taotlusele kirjutab ülikooli nimel alla rektor või prorektor, ülikoolipoolse kooskõlastusega EIFi taotlusi vastu ei võeta. Enne taotluse koostamist hakkamist on kasulik võtta ühendust teadus- ja arendusosakonnaga (PH 304, tel 375 509, 375 510). **EIFi taotluse vormi** saab samast või internetist aadressil <http://mineco.ee/eif>.

Ülikool peab vajalikuks, et iga tehnoloogilise projekti tulemina valmiks müügiobjekt – turusuutlik uus toode või teenus.

Seepärast tuleb enne EIFi taotluse koostamist:

- * kontrollida projekti tausta,
- * vaadata üle varasemad lepingud - kas need on siduvad?,
- * teha patendiuringud – vt samas lehes "Patendiinfo lisaks teaduskirjandusele",
- * teha selgeks äriplaan – kus on uue toote/teenuse turg, kuidas turule jõuda, tasuvus.

Selleks et ülikool saaks EIFi toel valminud tulemit müüa, peab see esmalt kuuluma ülikoolile. Enne EIFile rahataotluse esitamist (nii nagu teistegi ülikooli lepingute puhul) vormistatakse teadus- ja arendusosakonnas järgmised

ülikoolisisesed dokumendid:

a) EIFi lepingu taotlus ja projekti eelarve, blankett on aadressil <http://www.ut.ee/grant/leptaotl.htm/>;

autorite intellektuaalomandi varaliste õiguste ülikoolile üleandmise akt.

Nende toimingute aluseks on ülikooli valitsuse otsus ja teadus- ja arendustöö lepingute eeskiri, käskkirja nr UK-07/165 RE 25.11.96.

Pärast rahastamisotsuse tegemist sõlmib EIF ülikooliga finantseerimis-lepingu, mis sätestab samuti, et projekti tulemit kuulub taotlejale asutusele, st ülikoolile, kui varasemad lepingud ei näe ette teisiti. Lepingule kirjutab ülikooli poolt alla rektor või prorektor, mitte projekti juht.

EIFi toetusel valminud tulemit - **uue toote/tehnoloogia** - müügi arvelt saavad eelnimetatud eeskirja kohaselt

SIHTASUTUS EESTI INNOVATSIOONIFOND

Registrikood 80031517

projekti **autorid 65%** ülikoolile makstavast autoritasust (*royalty*), teaduskonna arendusprojektid 25%, keskne üldkululõiv on 10%.

Selline autoritasu määr kehtestati Tartu Ülikooli poolt teadlaste ettevõtlikkuse soodustamiseks I. R. Stone'i ettepanekul.

Paljudes ülikoolides kasutatakse nn **Stanfordi mudelit**, kus ülikoolile laekuvast *royalty*'st arvatakse esmalt maha otsesed kulud (sh patendikulud), seejärel ülikooli tehnosiirde üksuse *overhead* 15%, ülejäänud jaotatakse

võrdselt autorite, allüksuse ja teaduskonna vahel (igähele 33%).

Nõu Innovatsioonifondi taotluse kirjutamisel, patendiuringute tegemisel ja projekti arendamisel müügiobjektiks saab teadus- ja arendusosakonna innovatsioonitalitusest PH 304, tel 375 509, 375 510, skahu@ut.ee.

Eesti Innovatsioonifondi projektikonkursi järgmised tähtajad on **30. november ja 5. jaanuar**.

Sirje Kahu

Patendiinfo lisaks teaduskirjandusele

Euroopa Patendiameti andmeil sisaldub 80% tehnoloogilistest teabest patendidokumentides.

Veel aasta tagasi oli patendiinfo kallis ostu-müügi objekt.

USA Patendiameti alustatud **patentide tasuta internetis avaldamist** võib seetõttu nimetada revolutsiooniliseks.

Arvutuskeskuse andmeil on Tartu Ülikoolis ~7000 interneti kasutajat. Laialdane arvutite kasutamine ja uue-duslik suhtumine - olla lisaks teaduskirjandusele kursis **oma valdkonna tipptehnoloogiaga** - patentidega - võimaldab täiendada meie uurijate konkurentsivõimet teadusmaailmas. Patendiinfo annab teavet kolleegide ja konkurentide tegevusest ning aitab vältida kasutu töö tegemist, rääkimata võimalikust kolmandate isikute õiguste rikkumisest.

Tingimata on vaja teada oma teadus-valla **Eesti patente**. Oma leiutisi kaitsevad Eestis eelkõige välisfirmad – nt Bayer, Pharmacia, Astra, Boehringer Mannheim jpt. 1994-1996 esitati Eesti

IBM server - mugavaim viis uurida USA patente internetis.

Patendiametile 777 patenditaotlust, neist 44 Eesti taotlejalt.

Esp@cenet Worldwide'i teenuse abil saab **enamiku maailma riikide** (sh Leedu, Läti, Venemaa) patentide bibliograafilisi andmeid. Eesti patente internetis pole.

Internetis leiduvate patentide abil saab otsida sama patendiperekonna (*patent family*) teisi liikmeid. Vajalikud patentid või otsingu (40 kr tund) saab tellida **Eesti Patendiraamatukogust** aadressil Olevimägi 8/10, Tallinn, e-post: libary@epr.estnet.ee. Patendiraamatukogus on CD-ROM-andmebaasid.

Interneti patendiuringus ja tulemuste analüüsil saab nõu **teadus- ja arendusosakonna innovatsioonitalitusest** (Ülikooli 18-304, tel 375 510, skahu@ut.ee, Sirje Kahu). Patendi-

otsingut saab teha võttesõna, firmanime, leiutaja nime, patendi numbri, rahvusvahelise patendiklassifikatsiooni indeksi abil. Viimase saab internetist aadressil <http://www.dagostini.it/> või innovatsioonitalituses olevatest kataloogidest.

Samas on olemas **Eesti Patendiameti ametlikud bülletäänid Eesti Patendileht ja Eesti Kasuliku Mudeli Leht**, kus on avaldatud Eesti Patendiametile esitatud patenditaotluste ja kasuliku mudeli (e. väikeleiutise) registreerimistaotluste bibliograafilised andmed ning väljaantud patentide lühikokkuvõtted.

Jõudu ja koostööd soovides

Sirje Kahu,
teadus- ja arendusosakonna innovatsioonitalitus

Patendiinfot internetis

USA patendid alates 1971.a - IBM serveris - USA Patendi- ja Kaubamärgiameti serveris	http://patents.ibm.com.html/ http://patents.uspto.gov/access/search.bool.html
USA biotehnoloogia-alased patendid	http://www.nal.usda.gov/bic/Biotech_Patents/
AIDSi-alased USA ja Jaapani patendid ning Euroopatendid	http://aids.uspto.gov/AIDS/access/search.html
Rahvusvahelised patenditaotlused (PCT) alates 08.01.1998	http://pctgazette.wipo.int/
Euroopa Patendiameti (EPO) internetiteenus alates 22.09.1998 - EPO ja Euroopa Patendikonventsiooni riikide patendid: Austria Belgia Taani Soome Itaalia Šveits Suurbritannia	http://www.european-patent-office.org/espacenet/info/index.html/ http://www.at.dips.org.patent.bmwa.at http://www.be.dips.org http://www.dips.dkpto.dk http://www.espacenet.prh.fi http://www.itdips.org http://www.wdips.ch http://www.dips.patent.gov.uk

Seitse aastat toimetuses

Töötasin ülikooli ajalehe toimetuses seitse aastat. Kaks aastat vastutava sekretärina, viis aastat toimetajana.

1965-1972 oli veel see aeg, kus ülikooli ajaleht oli žurnalistika eriharu - tollal osakonda veel polnud - üliõpilaste praktiseerimise kohaks. Nüüd tagantjärele lehe aastakäike sirvides julgen öelda: nad olid tublid. Nad on sisustanud tänagi huviga loetavaid rubriike.

1965-1972 oli veel ka selline aeg, kus ajalehele andis ilmumislõa tsensor. Igal leheküljel pidi olema tema pitsat ja allkiri. Alles siis võis trükikoda lehte trükkima hakata.

Lähiajalooost kõneldes räägime kuldsetest kuuekümnendatest. Tollal tõepoolest juba võis kõnetoolis vabamalt

arutada ja diskuteerida. Kuid kõik öeldu must-valgel avaldatuna tsensori kabinetist küll lehte ei pääsenud. Tuli ette, et tolle aja kohta isepäise ja oma arvamusega üliõpilasliidrite aulasõnavõttudele tõmmati rist peale. Neljast trükiks ettevalmistatud leheküljest jäi järele vaid kaks. Tunni aja jooksul tuli leida asendusmaterjal ja leht uuesti küljendada. Trükikellaeg oli graafikus ette määratud ja ülikooli ajaleht oli perioodiline väljaanne. Reedel pidi leht lugejate käes olema.

Lehe tollane toimetamine andis karastuse ja lehetöökogemuse edaspidiseks chuks. Seda ei saa võrrelda reporteritöö ja vastutusega. Tänu ülikoolilehe töö "rasvale" olen sõandanud vastu võtta teatmike ja kogumike toimetamise pakumisi. Praegugi toimetan Eesti ainukest soomekeelset ajalchte, ingerisoomlaste ajalehte INKERI.

Ülikooli lehte teha polnud kerge. Majas palju-palju tarkust. Kirjutajaid oma väikese, asutusesisese ajalehe jaoks aga vähe.

Juba tollal räägiti ülikoolis oma ajakirjast. Tõepoolest, ülikooli igal üksusel võiks olla oma infoväljaanne. Ülikool on ju nii mitmekülgne! Aga nagu näha - pole oma kopsakamat väljaannet tänasekski.

Ka oma väikese ülikoolilehe peale ei maksaks ülevaalt alla vaadata. Kõige parem kohtunik on aeg, on antiikne kogemus.

Nn rektor Arnold Koobi konverentsiks valmistudes ja ülikoolilehe aastakäike sirvides peegeldus lehest vastu küllalt palju informatsiooni, mida ei saa ühestki teisest väljaandest. Näiteks 60ndatel ja 70ndatel aastatel ei jätkunud ühiselamukohti, osa üliõpilasi elas linnast väljas Elvas, Kvisentalis ja Kukulinna. Narva maantee ühiselamuid polnud siis veel chitatudki. Õppehooned ja auditooriumid olid ülerahvastatud, õppetöö käis kahes vahetuses! Ülikooli raamatukogu (siis Toomel, kus praegu on ajaloo muuseum) oli avariiohtlikus seisundis. Uue raamatukogu pärast alles vaieldi! Tollased artiklid ja aulasõnavõttud toovad meelde aja, kus Tartu ehitusvõimsused olid nõrgad ja valitses chitusmaterjali defitsiit. Ülikooli ehitusobjektidel (ühiselamu, füüsi-sikahoone) olid seotõttu tööseisakud.

Mis ajalehes ilmus, oli kindlasti vaid tollase jäämäe veepealne osa!

Kuid igal juhul on ülikoolil oma ajalehe näol kroonika olemas. Ülikooli ajaloo kirjutajad saavad sellele toetuda.

Enc Puusemp

Kui ülikoolileht oli vabariiklik

Aine jäävuse seadus näib kehtivat ühiskondlike protsesside puhulgi. Kui 1970ndate vahetusel vallandus massiivne reaktsioon 1960ndate teise poole üliõpilasvabameelsusele (Feodor Klementi rektori tootil välja vahetanud Arnold Koobile olid antud selged juhised ülikooli tasalülitada), siis otsis juba oma nooruse tõttu vabadust ja alternatiivseid olemisvõimalusi järgiv vaim uusi väljendusviise ja -kanaleid.

Üliõpilaspäevad jätkusid küll veel mõnda aega, ent isegi nende formaliseeritud ja lahjendatud esinemus tõi välja mõne krutski, mida taas oli põhjust ülikooli parteikomitees või nõukogus arutada. Füüsikute absurditeatril lähedaste sketšide esitamisele spetsialiseerunud trupp Kuup ja Kera ning eesti filoloogide luuleteater Amores kujunesid 1970ndate aastate algul uuteks kultussubjektideks, kelle esinemistest osavõtt teenis nii prestiiži kui ka represseeritud avalikkusejano rahuldumist. Üht Amorese luulekava arvustades ütleb siinsamas 1971. aasta 24. detsembri lehes Jaak Allik selle ole-

vat kantud "puhta ja ausa inimsuhete maailma" ihaluselt ja "sügavalt elamusliku elu" paatosest.

Siinkirjutaja ülikooli lõpetamise aegu 1974 oli aga 1960ndate romantism juba hangeks tardunud. Tartu sügis oli alanud veel enne, kui Linnar Priimägi ja Ants Juske selle 1978. aastal manifesteerisid.

Ent ometigi miilas üha rohkem endassepöörduva üliõpilaselu südames enesetööstustarve, isemoodi vormi otsiv, kuid siiski nii märgatav, et selles võis endiselt ära tunda tartulikku üliõpilasvaimu. Muutunud oludes sai selle vaimu uueks triibüüniks ülikoolileht. Olin seda toimetamas 1974 - 1977 ja nii ka vahetu tunnistaja.

Kirjade järgi pidi ülikoolileht olema "ametkondlik väljaanne", midagi tiražeeritud punanurga seinalehe sarnast. Aga tegelikkuses kujunes sellest sootuks midagi muud. Põhjus oli selles, et ülikoolileht püüdis end avatuna hoida ümbritsevale elule ja selle elu mõtestamisele. Tähtsustati probleemset, selle nägemisotskust ning probleemi taga varjuvat elutõde. Isetegemist ja isemõtlemit püüti endiselt au sees hoida (ilmusid kirjandus- ja kunsti- ning orientalistika leheküljed). Kõik eriline väärts tähelepanu olgu isiksuslikus, sündmuslikus või nähtumuslikus mõttes. Mäletan, et õpetajapäeva puhul ilmusid reportaažid Sindi ja Kaagvere erikoolidest. Kui ülikooli külastas mõni erakordne isiksus, siis oli oluline teda portreteerida ja intervjeerida. Näiteks Moskva sotsioloogi Igor Koni külastäigu valgustamisega oli tükki tegemist, sest ta ei esindanud

kanoonilist mõtlemit.

See, et ülikoolileht üritas olla avatud maailmale, tuua teda oma mahu piires ülikoolisammaste vahele, käis mõistagi närvidele igat masti ideoloogiavalvuritele. Seepärast tuligi toimetajal peaaegu iga esmaspäeva alustada vaibalkääimisega rektori juures. Kord pälvits ta isegi selle "au", et saada vestelduks toonase EKP peaideoloogi Vaino Väljase juures. Aga neid vestlusi ja õendamisi korvas kuhjaga iganädalane lehe postitamine üle vabariigi, sest ülikoolilehe tellijaid korjus sadadesse. Lõpuks ei aidanudki muud, kui seda tuli teha talgute korras: ajakirjandusüliõpilaste esimesed ristsed algasid ülikoolilehe väljastamisest.

Ülikoolileht esindas neil aastatel 1960ndate lõpuks peaaegu käte- võidetud avalikkust. Ta oli seda, mida üliõpilaslehel ootama pidi, ühe sotsiaalse kihi integreerija ning just sellele kihile omase vaimuse kandja. Hiljem - ka uues Eesti Vabariigis on aeg-ajalt veeretatud mõtet asutada (ajalooliselt tegelikult taastada, sest Üliõpilasleht on kunagi ilmunud) üliõpilaskonda ühendav-esindav väljaanne, aga sennapaika see mõte on jäänudki. Kahju, sest kui puudub ettekujutus üliõpilaste täna- stest mõtetest-tegudest, siis on raske kujutada, milline saab olema Eesti haritlaskond kümne aasta pärast. Me ei näe kasvamist ega küpsemist. Näeme üksnes vilju. Aga tulemust saab hinnata üksnes siis, kui tead midagi protsessist, kui muutub mõõdetavaks tee selle tulemuseni.

Rein Veidemann

Tartu, Runnel, Ülikool

80. aastate keskpaiku laulis iga eesti filoloogia lõpukursus oma viimase loengu peol Hando Runneli luuletust "Õõ lõhnab, vihma sajab". Ma olin küllalt rumal ega tundnud Beethoveni meloodiat ära. Aga ma tundsin end alati halvasti, kui ma kuulsin luuletuse viimaseid sõnu: "siis näen, kui mäe all vajub/ maa põhja ülikool." Oli tunne, nagu oleksid tudengid Runneli järel pidanud silmas ülikooli sisulist alla- või täpsemini mahakäiku ja tundus täiesti loomuvastasena sel puhul rõõmsalt kaasa laulda, sest see tähendanuks järelekiitmist omaenesse surmale. Kui vajub ülikool, vajun ka mina! Nii ma tundsin ja ma ei olnud sugugi ainus, kes selle tundega ei leppinud.

Hiljem ma küsisin Runnelilt, kui kaugele ta tosinkond aastat varem - luuletus ilmus kogus "Mõru ning mõõduja" 1976 - ülikooli saatust ette nägi. Jõudnud ühel hilisõöl oma hulkumistega Toomele, oli Hando näinud ees tõepoolest ainult seda, kuidas mäe all võib ülikool silme eest kaduda. Ei enam! Niisiis ei olnud seda rõhutatud vahetegemist, et **Mina**, väljavalitu, seisan siin üleval ja see seal all kustub järjest madalamaks. Miks me siis kuulsime Runneli ridades rohkemat kui seal oli? Keegi meist ei öelnud, et "Õõ lõhnab, vihma sajab" kuulutab valet ja keegi meist ei oodanud, et tuleks Runnel, kes julgeb öelda, **mls** vajub. Kuid me otsisime diagnoosi, mis poleks labane kuradile-saatmine ning Runneli sõnu andis diagnoosiks pöörata. Kuivõrd me - ma mõtlen akadeemilisi kaaskodanikke dots Jaak Peebost (praegu 64) "Akadeemia" humanioratoimetaja Mart Oravani (40) - ei kavatsenud diagnoosiga piirduda, sedavõrd kannustas Runneli tagamõteteta sündinud, aga samaaegsete inimeste jaoks erineva allteksti omandanud nägemus ülikooli seda uuenumist, mis algas umbes siis, kui Runnel sai 50ks. Et tõepoolest uuene- take ja mitte ei uudeta, seda kinnitas tookord kohe tõsiasi, et ülikooli raamatukogu suurest saalist viidi ära Lenini metallpea, mille oistarbetusele juhtis juubeliaktusel tähelepanu kui mitte Andres Langemets, siis Paul-Eerik Rummo.

Ülikooli sees tähistas uuenumist Hando Runneli kaastegevusel usuteaduskonna taastamine 1991. Vormiliselt ülikoolist lahus, eesmärgilt aga vägagi ülikooliga kokku kuuludes, nimelt vaimse vabaduse kaitsmiseks ja jätkamiseks, sündisid ajakiri "Akadeemia", Uku Masingu kolleegium, kirjastus "Ilmamaa" ja sari "Eesti mõttelugu". Ma ei usu, et Runnel oskaks alati seletada, kui põhjalikult on läbi arvatud need semantilised sillad nägemusliku ja teadusliku maailma vahel, mida tema ettevõtmised endast kujutavad. Mulle tundub, et Runnel, kes ise on olnud mõnigi kord hädas, leidmaks põhjendatud metakeelt mõne teise suhtes, on

jäänud mõnesugusesse arusaamatusse see üle, miks just Tartus sündis see Lotmanlik metakeeleteooria, mille nüüdne prof Peeter Torop on arendanud veendumuseks, et "maailm jätkub, kuivõrd ta on tõlgitav".

Kuid ma ei kahle selles, et need sillad - või ka metasillad - ühendavad väärtusi, mida me muidu oleme harjunud jätma lahku. Runnel, kes oma hoolimatuses võib teha täiesti tarbetuid vahesid, on tegelikult suur ühendaja, ja mul on väga kahju nendest, kelle arvates jääda teine teisele poole jõge on vabam kui saada teine teisele poole üle minna.

Oli aeg - sellest on möödas ligi paarikümmend aastat -, mil ka Hando Runnel ei kannatanud sõna "meie". See oli pärast luuletust "Rõõm" ("Mul on rõõm, et mina olen,/... sina, mina ja tema ja veel need/ kõik, kes lausuvad läbisegi MEIE! MEIE! MEIE!") jällegi kogus "Mõru ning mõõduja". Mina olen seda aina kasutanud nagu silda, mis ühendab, aga Runnel ei tahtnud tollal (nagu ilmselt nüüdki) olla ühendatud inimestega, keda pole defineeritud. Ise hakkas ta defineerima juba noore arvustajana, jõudes 1970. aastatel käsitlusvormini, mida ma siis nimetasin monograafiliseks arvustuseks. Hiljemini, luuletajaks jäädes ühtlasi ka kultuuriloolaseks avardues on Runnel mahavaikitusse või mõistmatuse alt välja toonud pika rea klassikuid, keda ühendavaid sildu on rohkem kui üks. Kui ma eespool märkisin, et sild võib olla ka metasild, siis mõllesin ma näiteks Uku Masingule. Tema raamatud "Vaatlusi maailmale teoloogi seisukohalt" (1993) ja "Mälestusi taimedest" (1996) moodustavad omavahel silla, mille suhtes metasillaks on Uku Masingu teised raamatud sarjas "Eesti mõttelugu" koos teiste mõtlejate raamatutega. Runnel on metasillalooja.

Polnud juhus, kui Hando Runnel valis endale kirjanduslikuks isaks (soovitajaks Kirjanike Liitu) akadeemilise Harald Peebu. See tähendas siirast solidaarsust, mis jäi alles kuni prof Harald Peebu surmani. Üks ta viimaseid kahetsusi oli see, et Jyväskylä töötades polnud võimalik kirjutada Runneli 60. sünnipäevaks uurimust tema polemiseerimiskunstist, sest aja- jaomane materjal oli Tartus ja vahet fantaseerida prof Harald Peebu tahtnud. Ma ei taha selle kõigea teha Hando Runnelist eeskätt akadeemilist isikut. Mõtlen lihtsalt, et Hando, kes on alati tahtnud meie maa peal püsida, pärinebki samast maast, mille põhjale toetub ka alma mater.

Samast maast, mille suhtes metamaad ei tohi lubada, kui me ei mõista, milleni see viib.

Peeter Olesk,

Tähtveres 18. novembril 1998

SOCRATES VÕI ERASMUS?

Viimasel poolaastal on üha enam räägitud SOCRATESEST ja ERASMUSEST, millest siis? SOCRATES on EL-i haridus- alane koostööprogramm, millel on mitmeid allprogramme, nt kooliharidusega tegeleb programm COMENIUS, keeleõppega LINGUA kaugkoolitusega ODL jne.

Üle poole SOCRATESe mahust moodustab allprogrammi ERASMUS, mis tegeleb kõrgharidusega. ERASMUS taotleb kõigi seadusandlike, administratiivsete ja sotsiaalsete takistuste kõrvaldamist üliõpilaste ja õppejõudude vaba liikumise teel Euroopas. Programmi põhieesmärk on toetada üliõpilaste ja õppejõudude vahetust ning mitmesuguseid õppekavade arendamise projekte.

ERASMUS on institutsionaalne pro-

gramm, st et Euroopa Komisjon sõlmib lepingu iga osaleda sooviva kõrgkooliga eraldi. Institutsioonileping, mis komisjonile esitatakse, on ühtseks tervikuks liidetud taotlus, mille aluseks on bilateraal- sed lepingud. Viimased sõlmitakse eraldi kõrgkoolide allüksuste (teaduskondade/ osakondade) tasemel. Toetusi eraldatakse võõrkeelsete loengukursuste ettevalmistamiseks, keeleõppe organiseerimiseks, õppekavade väljatöötamiseks ja õppejõudude vahetuseks. Esimest korda oli ka 12 Eesti kõrgkoolil voli esitada toetus- taotlus institutsioonilepinguna selle aasta 15. novembrini õppeaastaks 1999/2000.

Missuguse institutsioonilepingu esitas Tartu Ülikool Euroopa Komisjonile? Ülikooli allüksused (teaduskonnad / insti-

tuudid/osakonnad) sõlmisid kokku 40 bilateraalset lepingut 29 partnerülikooliga 12 erinevast EU riigist. Koostööst enim huvitatud olid Saksa, Soome ja Rootsi ülikoolid. ERASMUS-programmi raames on 105 meie üliõpilasel võimalus õppida mõnes partnerülikoolis, ja meie teaduskonnad peavad vastu võtma 66 ERASMUSE välisüliõpilast. Vahetusüliõpilaste õppeaeg varicerub on part- neri-tena kaasatud majandus-, filosoofia- ja sotsiaalteaduskond. Matemaatikateaduskond sõandas koordinaatorina taotleda toetust põhiõppe õppekava arendamiseks, kaasates partnerülikoolidena Sunderlandi Ülikooli Inglismaalt, Greifswaldi Ülikooli Saksamaalt ja Tampere Ülikooli Soomest.

Rõhutan, et tegemist ei ole abiprogrammiga, Euroopa Liit ei kata kõiki liikumisea seotud kulutusi, vaid koostööpro- grammiga, mis eeldab ülikooli suurt ettevalmistavaks lähetuseks, mille eesmärgiks on uute partnerlussuhete loomine ja õppekavade arendamine.

Majandus-, sotsiaal- ja filosoofiateaduskonna bilateraalsetest lepingutest sooviti teha koostööd ka Euroopa ainepunktide ülekandesüsteemi ECTS arendamise ja rakendamise valdkonnas. Põhiõppe, magistriõppe ja integreeritud keelekursuse ühise arendamise projektidesse on part- neritena kaasatud majandus-, filosoofia- ja sotsiaalteaduskond. Matemaatikateaduskond sõandas koordinaatorina taotleda toetust põhiõppe õppekava arendamiseks, kaasates partnerülikoolidena Sunderlandi Ülikooli Inglismaalt, Greifswaldi Ülikooli Saksamaalt ja Tampere Ülikooli Soomest.

Rõhutan, et tegemist ei ole abiprogrammiga, Euroopa Liit ei kata kõiki liikumisea seotud kulutusi, vaid koostööpro- grammiga, mis eeldab ülikooli suurt ettevalmistavaks lähetuseks, mille eesmärgiks on uute partnerlussuhete loomine ja õppekavade arendamine.

mapoolset panust. Kas meie ülikooli institutsioonileping leiab toetust täielikult, osaliselt või lükatakse tagasi, selgub järgmise aasta alguseks. Varugem siis seniks kannatust. Need, kes soovivad rohkem teadmisi ammutada ERASMUSEST ja SOCRATESEST, võivad leida infot interneti aadressidel <http://www.ut.ee/P200/erasmus.html>; <http://www.euedu.ee/socrates>; <http://europa.eu.int/en/comm/dg22/socrates/erasmus/home.html>

Esimeselt leiata ka ülikooli kõikide teaduskondade ERASMUS-programmi koordinaatorite nimed ja kontaktandmed.

Lõpetada tahaksin tänusõnadega kõigile neile, kes andsid oma panuse koostöölepingute sõlmimisel ning institutsioonilepingu kokkukirjutamisel.

Lootes jätkuvalle koostööle

Kai Treier, SOCRATESe üldkoordinaator TÜS

Eesti ülikooli aastapäevaüritused

- 28. november -** kell 13.15 algab vilistlaskogu aastakoosolek ph aud 102, järgneb konverents ning päeva lõpetab koosviibimine Manhattanis.
- 30. november -** kell 16 ülikooli uue keeltemaja *Paabeli* avamine Ülikooli 17/19.
- 1. detsember -** kell 12 eesti ülikooli 79. aastapäeva aktus aulas, kus toimub doktorite ja audoktorite ning auliikmete promotsioon;
kell 19 algab "Vanemuise" teatris aastapäevaball.
- 2. detsember -** kell 11 nimeliste stipendiumide, sh Tartu raestipendiumi üleandmine rektoraadis;
kell 18 toimuvad aktused ülikooli kolledžites.
- 3.-4. detsember -** ajaloo muuseumis avatakse konverents ja näitus "Tartu Ülikool 1970 - 1988".
- 7. detsember -** ülikooli päev Tallinnas Eesti Rahvusraamatukogus.
- Aastapäevaürituste käigus esitletakse leksikoni "Tartu Ülikooli professorid 1998".

80 aastat Vabadussõja algusest

Reedel, 27. novembril kl 16.15 Õövel.
pidulik kontsertaktus aulas. Aulaloeng dr Hannes Walterilt "Eesti üliõpilaskond Vabadussõjas".
Tervitavad rektor prof Jaak Aaviksoo ja Eesti Vabariigi kaitseminister Andrus Kontsert kaitsevääre orkestrilt.

Eesti Teaduste Akadeemia 60. aastapäev

Reedel, 27. novembril kl 14.15 rektor prof Jaak Aaviksoo, akadeemia juhatus ja ülikooli nõukogu pidulik koosolek "Eesti Teaduste Akadeemia ja Tartu Ülikool" aulas.
Avasõnad: TA president Jüri Engelbrecht, "Teadus. Ülikool. Akadeemia." TÜ

Tartu Ülikooli Kirjastus

Säde Koskel
Ene-Margit Tiit
Paul Arandi
Diskriminantanalüüs

Käesolev raamat tutvustab üht kaasasagset statistika meetodit üldarusaadaval tasemel. Võimaldab mõõtmiste põhjal objektide jaotamist rühmadesse.

Klassikalised rakendusvaldkonnad: meditsiiniline diagnostika, tehniline diagnostika sotsiaalteadustes. Raamat sisaldab näiteid ka diskriminantanalüüsi rakendamise põllumajanduses ja antropoloogias.

Anti Selart
"Eesti idapiir keskajal"

Eesti ja Venemaa piir ei ole üksnes 20. sajandi tüliliküsimus. Riikide eraldusjoon, mis tänapäevalgi on ägeda vaidluse objektiks, on seda olnud juba hiljemalt Vana-Liivimaa keskajast saati, s.o juba 13. - 16. sajandil. Käesolev raamat otsib vastuseid küsimustele: kuidas on tekkinud ja muutunud Eesti-Vene piir oma arengu algetappidel, kuidas reguleeriti osapoolte suhteid rahu- ja liidulepingutega? Ühtlasi vaadeldakse piiriala laiemalt inimeste elukeskkonnana, juhtides ühtlasi tähelepanu riigipiiri rollile etniliste ja kultuuriliste erinevuste tekkimisel naaberriikide vahel.

November 1998, hind: 75 krooni.

TÜ raamatupood soovitab

Bill Bryson "Notes From A Small Island"

Pärast kaht aastakümnet Inglismaal elamist, otsustab Ameerika päritoluga kirjanik oma sünnimaale tagasi kolida. Enne seda võtab ta ette hüvastijäreisi läbi Inglismaa. Heatahtlik muie suunurgas, jutustab ta reisil läbielatud. Brysonile omaselt ei ole tema huumor kunagi õel. Kohalike veidrustest rääkides naerab ta eelkõige iseenda üle. Lisaks meeldivale ajaviitmisele pakub

"Notes From A Small Island" ideaalset võimalust inglise keele oskuse parandamiseks.

Meeldetuleb veel niipalju, et varem on samalt autorilt ilmunud: "The Lost Continent", "Neither Here Nor There", "A Walk In The Woods", "Mother Tongue" ja "Made In America".

TÜ Raamatupood asub Tartus, Ülikooli 11. Avatud E-R 9-18, L 10-16.

acta diurna

SEL NÄDALAL

- 18. nov - toimus ülikoolisene teabetund.
- 19. nov - ülikooli infopäev Paide Ühisgümnaasiumis.
- 19. - 21. nov toimuvad kehakultuuriteaduskonna päevad (vt eelmises UTs erilehekülge).
- 20. nov - ülikooli ajaleht UNIVERSITAS TARTUENSIS tähistab 50. sünnipäeva.
- 20. nov - ülikooli infopäev Hiiumaal.
- 20. nov - stomatoloogiakliiniku 60. aastapäeva pidulik koosolek kl 15 aulas.

TULEVAL NÄDALAL

- 23. nov - kl 16.30 peab avatud ülikooli loengu molekulaargeneetikast ("Molekulaargeneetikaga uude aastatuhandesse") ETVs biotehnoloogia õppetooli juhataja prof Andres Metspalu.

- 24. novembril kl 14 nõukogu saalis valitsuse istung (vastuvõtteskiri ja -arvud, uus planeeritav hindamissüsteem, ülikooli eelarve kujundamise põhimõtted, territoriaalruumilise arengukava täiendamine, hoone Möisavahe 65 ülikooli omandisse taotlemisest loobumine, 1999. aasta kapitaalhituse ja -remondi plaani kinnitamine, hoone Tiigi 76a rentimise otsustamine jm).

27. novembril

- Saaremaa vilistlaskoondis tähistab eestikeelse ülikooli aastapäeva.
- Kl 10.15 ülikooli nõukogu istung.
- Vabadussõja äramärkimine koostöös kaitseministeeriumiga.
- TA 60. aastapäeva tähistamine.

28. novembril

- TÜ Vilistlaskogu aastakoosolek.
- Kuressaares algab TÜ täppis-teaduste kooli korraldatud lahtine keemiavõistlus gümnaasiumide õpilastele.

info

väitekirj

Kolmapäeval, 25. novembril kl 15 toimub nõukogu saalis järgmiste magistriväitekirjade kaitsmine:

Urve Salundi - "Vastsündinu kehahitustruktuur", oponeerib dots Anne Ormisson (TÜ Lastekliinik);

Alar Sünter - "Põletiku marker-alkude MRP8 ja MRP14 ning nende komplekside uurimine monokloonsete antikehadega", oponeerib vanemteadur Erkki Juronen (ÜMPI).

Neljapäeval, 26. novembril kl 14.15 kaitses Lossi 3-427 **Leino Pahtma** magistriväitekirja "Heinrich Stahl 17. saj I poole Eesti- ja Ingerimaa kiriku- ja kirjandusloos". Oponentid prof H. Piirimäe ja dots V. - L. Kingissepp.

PPD Marketing Services

PPD

Kui oled noor või tunnend ennast noorena, oled meeldiv, sundimatu ja oskad hästi suhelda inimestega, siis oled just see, keda vajame!

Me otsime ajutiselt ja pikaajaliselt:

- * messidel teenindajaid,
- * tootearendajaid/reklaamijaid,
- * müügikonsultante,
- * väljaspool ametlikku tööaega töötavaid inimesi.

Me pakume:

- * täis- ja osalist tööaega,
- * head tasu töö eest,
- * põnevate ja huvitavate tööd.

Meie firma klientideks, kellele oma teenuseid pakume, on näiteks Procter&Camble, Ericsson, Pepsi, Nestle jne.

Kui oled huvitatud meiega koostööst, siis...

helista meile!

tel 8 265 69686 või 8 255 84511
e-mail: ppedest@uninet.ee
PPD Marketing Services
Õismäe tee 121-3, Tallinn 13515

varia

Vilistlaskogu Tartu koondise esimese tegevusaasta lõpuüritus on neljapäeval, 26. novembril IURIDICUMIS (Näitus 20). Koguneme kl 17.30 I korrusel fuajees. Õigusteaduskond tutvustab oma maja, prof Raul Narits arutleb teemal "Eesti õiguskord - kas hea või halb". Aastakokkuvõtteid, sünnipäevakringel ja kohv sama maja kohvikus.

Juhatus

Tööpakkumine

Ülikooli raamatukokku võetakse tööle tööline, kelle ülesandeks on puu- ja transporditööde tegemine. Info tel 375 707 (komandant Eve Pentsa).

25 aastat kultuuri- semiootikat

27. nov kl 11 (Tiigi 78-127) toimub seminar. Ettekannetega esinevad prof K. Eimermacher (J. Lotmani Instituut, Bochum), prof S. Nekljudov (Venemaa Riiklik Humanitaarülikool, Moskva), prof G. Levinton (Sankt-Peterburgi Euroopa Ülikool) ja Tartu teadlased. Esitletakse semiootika osakonna uusi väljaandeid ja asutatakse Eesti Semiootika Selts.

28. nov toimub Käärikul seminari ümarlaud "Kultuurisemiootika ja Tartu - Moskva koolkonna pärand". Töökeel on vene keel.

Ülikooli ajalehe

tänased tegijad tänavad kõiki, kes sellesse väljaandesse oma aja ja hinge andnud ning loodavad head koostööjätka paljude autoritega.

Me täname!

Toimetus

muuseum

näitus

Ajaloomuuseum

Toomemägi

<http://www.ut.ee/REAM/>

K-P 11-17

Info, ekskursioonide tellimine 375 671.

Ruumide üürimine: 375 675.

Kohvik on avatud kolmapäevast laupäevani 11-17.

Näitused: "Kaalud ja mõõdud muuseumi kogudest", Kärt Mikli skulptuurid "Mütoloogilised loomad".

Muuseumis on võimalik tutvuda videofilmidega ülikooli ajaloost ja tähtsündmustest: "Tartu Ülikool aastail 1919-1932", "Ülikooli nõukogude okupatsiooniaastatel", "70 aastat eestikeelset ülikooli".

Kunstimuuseum

Peahoone

<http://www.ut.ee/REKL/muuseum.htm>

E-R 11-16. Info 375 384

Püvisäljapanek: skulptuurid: kreeka arhailise, klassikalise ja hellenistliku kunsti paremate tööde kipsist jäljendid.

Näitus: Tõusva päikese maa jaapani 18. - 19. saj puugravüüridel ja kapten Krusensterni 1803. - 1806. a ümbermaailmareisi pildidel.

Ekskursioonid aulasse ja kartserrisse.

Zooloogiamuuseum

Vanemuise 46

<http://www.ut.ee/BGZM>

K-P 10-16. Info 375 833.

Püsinäitus: lindude saali rõdul linnunurkade näitus.

Näitus: "Zooloogilised vaatlused ja kollektsioonid".

Geoloogiamuuseum

Vanemuise 46

<http://www.ut.ee/BGGM/>

K-L 10-16. Info 375 839.

Näitus: "Armin Öpik 100".

Botaanikaaed

Lai 40

E-P 10-17. Info 432 643.

Raamatukogu

E-R 10-17

Näitused: TÜ raamatukogu Eesti kultuuriloos, Korp! Ugala 85, Tartu Kunstikooli grupinäitus "Küünega nunn", Ilmar Kruusamäe - hüperrealistlik maal, Tšehhi graafiline disain "Typo design club".

Raamatumuuseum

E-R 12-15

Autograafide näitus "Epistolae autographae... Kirjavahetused ja kollektsioonid".

TANTSUKLUBI

ÖLLERESTORAN

Narva mnt 27

Tel 403 157

Avatud 11-4.30

Kuni kl 21 sissepääs tasuta!

R20. nov JÄRELPEOL TUUSELDAB
ANS. "COMPROMISE BLUE"
DJ TRAX. Alates kl 21 pääse 50 kr (NB! kl 20-21 sanitaarlund)
L21. nov Kella 16-st reserveeritud.
P22. nov DJ J. Kivisalu.
alates kl 21 pääse 25 kr.
E23. nov DJ Jaanus Sepp. Tasuta.
T24. nov Jälle Saku Spurt.
Tantsuvõistlused jms.
DJ Aivo Johanson. NB! Väikpiljardi-võistlusele registr. kl 19.
alates kl 21 pääse 25 kr.
K25. nov Kadripäevajärelkogunemine
DJ Madis Sütt.
alates kl 21 pääse 25 kr.
N26. nov Elisest tanssesse. DJ Sven Sumberg
alates kl 21 pääse 25 kr.

Peatoimetaja Varje Sootak
Toimetaja Reno Hekkonens
Tel 375 680; 251 42 300
Toimetuse aadress:
Ülikooli 18, ruum 137
Tartu EE2400
E-post: ajaleht@ut.ee
Faks: 37 27 375 440
Trükk: OÜ Greif
Tellimise nr. 1140
Tiraaž 700. UT ilmub reedeti

Poolaasta tellimishind
(postiga) 100.-
ülikooli pensionärid 50.-
Reklaamihind
2., 3. ja 4. lk:
1/1 (268x372 mm) 5000.-
1/2 (194x268 mm) 2700.-
1/4 (131x194 mm) 1500.-
1/8 (92x131 mm) 800.-
1/12 (92x64 mm) 500.-
1/24 (44x64 mm) 250.-

Esilehekülje reklaam
1/1 (ei müüda)
1/2 (194x268 mm) 3700.-
1/4 (131x194 mm) 2200.-
1/8 (92x131 mm) 1400.-
1/12 (92x64 mm) 800.-
1/24 (44x63 mm) 400.-
Esiküljel ainult ülikoolile eriti sobilik reklaam.
Kujundus 20% tellitava pinna summast.

Foto ja/või logo kasutamine 50.-
Korduvreklaam 10% odavam, alates 3. korrald 20% odavam
Kuulutus (ost, müük, tutvus, kaastunne, õnnitlus jmt):
Ühe rea hind 5.-
Raam kuulutuse ümber 20.-
Reklaamtekst:
Ühe rea hind 10.-

Logo ja/või foto kasutamine 50.-
Üliõpilastele ja ülikooli töötajatele erakuulutused ja reklaam 20% odavam.
Väljaspool ülikooli asuvate haridusasutuste (koolid, haridusosakonnad, lastekodud jmt, v.a. era- ja kommertsasutused) kuulutused tasuta.
Ülikooli struktuuriüksuste tasuliste teenuste kuulutamine ja reklaam 20% odavam.

Nr. 38 (1951)

Reede,
27. november
1998

Ilmub 1948.
aastast

Hind 2 krooni

Universitas Tartuensis

TARTU ÜLİKOOI
RAAMATUKOGU
SUNDEKSEMPLAR

Eesti ülikooli aastapäevaüritused

- 28. november -** kell 13.15 algab viilistlaskogu aastakoosolek ph aud 102, järgneb konverents ning päeva lõpetab koosviibimine Manhattanis - loe UT 3. lk.
- 30. november -** kell 16 ülikooli uue keeltemaja Paabeli avamine Ülikooli 17/19.
- 1. detsember -** kell 12 eesti ülikooli 79. aastapäeva aktus aulas, kus toimub doktorite ja audoktorite ning auliikmete promotsioon;
kell 19 algab "Vanemuise" teatris aastapäevaball.
- 2. detsember -** kell 11 nimeliste stipendiumide, sh Tartu raestipendiumi üleandmine rektoraadis;
kell 18 toimuvad aktused ülikooli kolledžites;
kell 18 TÜ professorite leksikoni esitus ajaloo muuseumis.
- 3.-4. detsember -** ajaloo muuseumis avatakse konverents ja näitus "Tartu Ülikool 1970 - 1988".
- 7. detsember -** ülikooli päev Tallinnas Eesti Rahvusraamatukogus.

Aastapäeva aktus

algab teisipäeval, 1. detsembril kl 12 aulas.

Avasõnad ütleb rektor prof Jaak Aaviksoo, akadeemilise loengu peab prof Kalle Kasemaa teemal "Surm ja teispoosus Vanas Testamendis".

Ülikooli audoktoriks promoveeritakse Göttingeni ülikooli akadeemiline direktor, dr phil Gert von Pistohlkors, Kopenhageni ülikooli prof Bengt Saltin, Haifa ülikooli prof Michael Heltzer, endine Vabariigi Valitsuse eksiilis peaminister Vabariigi Presidendi ülesannetes Heinrich Mark, helilooja Arvo Pärt, Florida ülikooli prof Michael C. Zerner, Brandenburgi tehnikaülikooli rektor prof Ernst Sigmund, Uppsala ülikooli emeritprof Lorentz Engström ja Tampere ülikooli emeritprof Mauri Isokoski.

Auliikmeks promoveeritakse Aare-Ruth Mörner, Aino Järvesoo, Eesti Vabariigi aukonsul dr Jochen Friedrich Kirchhoff ja euroteaduskonna direktor aastatel 1993-1998 prof Toivo Miljan.

Promoveeritakse ka 42 uut TÜ doktorit, kes kaitsesid doktorikraadi ajavahemikus 1. oktoobrist 1997 kuni 1. ok-

toobrini 1998.

Meditiinidoktorid: Rein Pähkla, Andrus Juhan Voitek, Joel Starkopf, Janika Kõrv, Ülla Linnamägi, Ave Minajeva, Oleg Milenin, Sergei Pakriev, Allen Kaasik, Kaja Julge, Maire Vasar, Vallo Matto, Epp Sepp, Heli Grünberg.

Doctor philosophiae kraad filosoofiateaduskonnast: Olga Jerina, Ljudmila Karpova, Inna Timirjajeva, Sonja Tšesnokova, Mall Hiimäe, Arvo Krikmann, Svetlana Kuljus, Henn Saari, Mart Rannut; **bioloogia-geograafia-teaduskonnast:** Tanel Tenson, Reet Karukäpp, Arvo Tuvikene, Ülo Puurand, Urmas Saarma, Lembi Lõugas, Henn Ojaveer, Margus Pooga, Andres Saag, Mari Moora, Tatjana Oja, Aivar Liiv, Hannes Palang; **füüsika-keemiateaduskonnast:** Irina Kudrjavtseva, Uko Maran, Alar Jänes, Andres Osvet, Ülle Kikas; **kehakultuuriteaduskonnast:** Vello Hein.

Ülikooli tervitavad tema aastapäeval linnapea Andrus Ansip ja tudengite poolt Hellar Lill.

Aktusel musitseerib Hortus Musicus.

Eesti ülikooli 79.aastapäeva tähistamine

Rektor õnnitleb kõiki üliõpilasi ja töötajaid rahvusülikooli tähtpäeval 1. detsembril ning palub osalema pidulikul aktusel teisipäeval, 1. detsembril kell 12 aulas.

Rectori korraldusel on 1. detsembril lubatud õppetöö ära jätta alates kella 11st ning tööpäev lõpetada kell 12.

Täna!

Eesti Teaduste Akadeemia 60. aastapäev

Reedel, 27. novembril kl 14.15 akadeemia juhatus ja ülikooli nõukogu pidulik koosolek "Eesti Teaduste Akadeemia ja Tartu Ülikool" aulas.

Avasõnad: TA president Jüri Engelbrecht,

"Teadus. Ülikool. Akadeemia." TÜ

rektor prof Jaak Aaviksoo,

"Teaduse keelest" - TA asepresident prof Peeter Tulviste.

Kl 15.15 mälestustahvli avamine Lai tn 36 (TA asukoht aastail 1938-1940).

80 aastat Vabadussõja algusest

Reedel, 27. novembril kl 16.15

pidulik kontsertaktus aulas.

Tervitavad rektor prof Jaak Aaviksoo ja Eesti Vabariigi kaitseminister Andrus

Õövel.

Aulaloeng dr Hannes Walterilt "Eesti üliõpilaskond Vabadussõjas".

Kontsert kaitseväge orkestrilt.

Teaduskonverents "Tartu Ülikool 1970-1988"

- 3. detsember**
Valges saalis
- 10 *Rektor prof. J. Aaviksoo* avasõna
- 10.10 *A.-E. Kaasik* Arstiteaduskond Tartu Ülikoolis 1970-1980. aastail
- 10.35 *S. Vahre* Teaduslikust tööst Tartu Ülikooli ajaloo osakonnas 1973-1988
- 11 *Ed. Vääri* Filoloogiasakond aastail 1970-1990 (Poliitilist tõmbetuult ja rahulikku hingetõmbust)
- 11.25 *Ü. Lumiste* Füüsika-matemaatikateadused Tartu Ülikoolis 1970-1980
- 12.15 *J. Aaviksoo* Füüsika Tartu Riiklikus Ülikoolis 1972-1988. Üldist ja isiklikku
- 12.40 *V. Past, T. Ilomets* Tartu Ülikooli keemiaosakond aastatel 1970-1988
- 13 *H. Trass* Subjektiiivse võitluse olbuseid rektor Arnold Koobi võimuaajast 1970-1988
- 13.25 *P. Järvelaid* Tartu Riikliku Ülikooli õigusteaduskond 1970-1988
- 13.50 *E. Loone* Kohustuslikud ühiskonnateadused Nõukogude ülikoolis

- Konverentsisaalis**
- 15 *Ü. Vooglaid* Sotsioloogialabor 1966-75
- 15.22 *S. Lepik* BITI klubi
- 15.50 *J. Eilari* Tartu üliõpilaste looduskaitsering - vanim maailmas
- 16.15 *K. Jaanson* Rahvusvaheliste Suhete Ring - kolmandik sajandit
- 16.40 Sõnavõttud

19 Puhkeõhtu 70-ndad Tartu Riiklikus Ülikoolis

- 4. detsember**
Valges saalis
- 10 *T. Rosenberg* Noorte Ajaloolaste Klubi 1979-1982
- 10.20 *M. Laar* Üliõpilasliikumise Tartu Ülikoolis 1970-1980-ndate aastate vahetusel
- 10.45 *R. Vissak* Üliõpilaste "pehme" repressioonimine Arnold Koobi rektoraadi perioodil
- 11.10 *A. Kulmar* Üliõpilasorientalistika hiilgeaeg 1971-1983
- 12 *T. Lukas* Ajalooring 1980-ndatel aastatel
- 12.25 *R. Ruutsoo* "40-ne kiri" ja Tartu Ülikool
- 12.50 *A. Viru* Karskusliikumise Tartu Ülikoolis nõukogude okupatsiooni ajal
- 13.15 *E. Puusepp* Ajalohi "TRÜ" rektor Arnold Koobi ülikoolielu uuendustaotluste ja nende elluviimise peegeldajana
- 15 *A. Sepp* ENSV - TRÜ - EÜE. Eesti Üliõpilaste Ehitusmalev, oma ajastu laps
- 15.25 *H. Variku* Taidluskunsti, huvialategevuse ning kultuuri- ja meelelahutusürituste korraldamisest Tartu Ülikoolis aastatel 1970-1988
- 15.50 *H. Sepp* "Ülikoolilinn, kus ei tohi ööbida" Koobi aja ülikool soomlaste silmis
- 16.15 *E. Kukk* Ülikooli juubel ja peahoone ümbruse kordategemine
- 17 *H. Piirimäe* Kuidas Tartu Ülikool sai 350-aastaseks
- 17.20 *H. Palamets* Rektor Arnold Koop - kes ta oli?

Esmaspäeval avatakse uus keeltemaja

18. sajandi aadlielamu, Postimehe kirjastus ja trükitööd, linna trükitööd, Greif ja nüüd siis uus keeltemaja või Paabel või... Heal lapsel mitu nime, nagu öeldakse. Võikski öelda, et üks hea, kena, uus õppehoone on ülikoolil jälle juures. Kui toimetuse koos ülikooli arhitekti Martti Preemiga kolmapäeva õhtupoolikul seda uudistas, oli vaimustus suur, sest tundsime trükikoja maja üsna hästi. Selles laoti, küljendati, monteeriti ja trükiti viimastel aastatel ka sedasama ajalehte.

Esmaspäeval esitlusele tuleva maja I korrus on saksa filoloogide päralt, II korrusele asuvad Prantsuse Kultuuri-keskus ja prantsuse filoloogid, III skandinavistika ja IV maailmakirjanduse ning klassikalise filoloogia õppetoolid.

Esitlemise, avamise, siis pikemalt!

Toimetuse

□ **Martti Preem:** "Õppetöö algab uues keeltemajas järgmisel semestril".

□ See on fuajee, mida saab kasutada ka aulana ja loenguruumina.

□ Keldris saab hubaseid üritusi korraldada.

TARTU ÜLIKOOI VALITSUS

23. novembril

* Arutati **põhiõppe vastuvõtu-eeskirja**, milles varasemast põhimõttest erinevusi ei ole. Toimub ka laiendatud vastuvõtt (vastuvõtt lisaks riigitegelimusele), mille õppeteenustasu suuruse otsustab ülikooli valitsus. Valitsus kiitis vastuvõtu-eeskirja heaks, see on täna arutamisel ja kinnitamisel ülikooli nõukogus.

* Arutusel olid ka **vastuvõtuarvud**. Riigitegelimuse soovivad teaduskonnad bakalaureuseõppesse vastu võtta 1692 (tänavu 1478), magistriõppesse 345 (238), doktoriõppesse 155 (129), arstiteaduskond internatuuri 130 ja residentuuri 90 ning õpetajakoolitusse 135 üliõpilast.

* Haridusministeeriumi uue planeeritava **hindamissüsteemi** järgi toimuks üliõpilaste hindamine kuuepallilises hindamissüsteemis: "5" - suurepärase, "4" - väga hea, "3" - hea, "2" - rahuldav,

"1" - kasin ning "0" - puudulik. Leiti, et hindamissüsteemi on EL-iga tarvis ühtlustada, kuid arusaadavuse mõttes tuleks palle teisiti nimetada. Valitsus võttis info uue hindamissüsteemi kohta teadmiseks.

* Valitsus arutas ka **ülikooli 1999. aasta eelarve kujundamise põhimõtteid**. TÜ eelarves kajastuvad kõik ülikooli prognoositavad tulud (sh riigieelarvest, teenustest, omandist ja laenudest tulenevad) ning kulud. Finantseerimisel arvestatakse erinevate tululike vahendite kaasamisega üldkulude katmise. Väga oluliseks peab valitsus finantsaasta lõpus finantseerimis- ja omandite analüüsi.

Valitsus toetas põhimõtteid.

* Arutati **1999. aasta kapitaalhituse ja -remondi plaani**, aga samuti ülikooli investeeringute vajaduse koondprogrammi aastani 2001, ning **ülikooli territoriaal-ruumilise arengukava** uue

redaktsiooni teist varianti. Valitsus toetas riiliku investimisprogrammi kava finantseerida ülikooli peahoone, raamatukogu ja Füüsika Instituudi kapitaalremonti (kokku 5 miljonit krooni), samuti Lai 40, Tähhe 4, Vanemuise 46 ja Tiigi 76a remondikavasid kogusummas 13 miljonit krooni. Valitsus andis heakskiidu Liivi 2 finantseerimiskavale täiendava pangalaenu arvel – rekonstrueerimise orienteeruv maksumus on 18,0 miljonit krooni.

* Sotsiaalteaduskonna ettepanek **hoone Tiigi 76A** rentimise kohta on valitsuses mitmel korral arutusel olnud. Valitsuse ettepanek oli osta hoone järelmaksuga.

* Valitsus nõustus **hoone Mõisavahe 65 ülikooli omandisse taotlemisest loobumisega**. Seitse aastat pooleli oleva elamu lõpetamiseks oleks vaja 7 - 8 miljonit krooni. Selle väljaheitamine ei ole ülikoolile otstarbekas. Linnavalitsus soovib hoonet munitsipaalomandisse.

* Valitsus kiitis heaks ülikooli osalemise **mittetulundusühingu Tartu Akadeemilise Spordiklubi** ühe asutajaliikmena koos ülikooli sihtasutuse ja linnavalitsusega.

Lähemalt valitsuses arutatud küsimustest järgmises UTs.

TÜ Sihtasutuse juurde loodi kehakultuuriteaduskonna allfond

21. novembril asutati **kehakultuuriteaduskonna aastapäeva ürituste raames TÜ Sihtasutuse juurde kehakultuuriteaduskonna allfond**, mille eesmärgiks on koguda ja vahendada annetusi ning toetusi teaduskonnale. Allfondi statuudile kirjutasiid alla dekaan Vahur Ööpik ja sihtasutuse juhatuse esimees Margus Ots.

Allfondi eesmärgiks on koguda ja vahendada majanduslikku toetust ke-

hakultuuriteaduskonnaga seotud ettevõtmistele. Fondi laekuvate vahendite kasutamise üle hakkab otsustama komisjon, kuhu kuuluvad allfondi asutajate ning ka toetajate esindajad.

"Ülikooli vilistlased on avaldanud soovi toetada ülikooli ja eeskätt soovatakse toetada oma erialaga seotud ettevõtmisi. Erialafondide näol on tegemist võimalusega toetada oma eriala ja oma teaduskonna edendamises osale-

da," selgitas erialafondide loomist sihtasutuse juhatuse esimees Margus Ots.

Kehakultuuriteaduskonna allfondi statuudi järgi nimetatakse vähemalt 1000 krooni suuruse sissemaks tegijat allfondi nimeliseks liikmeks.

Esimese annetuse tegi ja esimeseks allfondi nimeliseks liikmeks sai kehakultuuriteaduskonna vilistlane Neinar Seli.

Uue-Jaani ja Vana-Jaani kalmistute kaitsest

Ülikooli Akadeemiline Muinsuskaitse Selts viis käesoleva aasta kevad-suvel Vana Jaani ja Uue-Jaani kalmistuil läbi ülikooli kunagiste professorite ja teiste ülikooliga seotud silmapaistvate kultuuriinimeste kalmude seisundi järelevaatuse. Võrreldi 1989. aastal Tartu

Muinsuskaitse Ühenduse algatusel trükitud kaartide-plaanide andmetega. Kalmistuil nähtu pandi täpselt kirja ja saadud andmete alusel koostati nimekiri nendest haudadest, mille riikliku kaitse alla võtmine on igati vajalik ja võimalik. Nimekiri ettepanekuga tunnistada

□ **Rahvusvahelise tuntusega füsioloogi, TÜ füsioloogiaprofessori, rektori ning uue anatoomikumi ehitamise organiseerija ALEXANDER SCHMIDTI** lagunenud lagundatud hauatähisega kalm Tartu Uue-Jaani kalmistul.

Ain Protsini foto

ajaloomälestisteks Uue-Jaani kalmistul kümme hauda ja Vana-Jaani kalmistul seitskümme hauda esitati AMSi nimel EV Muinsuskaitse Inspektsiooni Ajaloomälestiste peainspektorile käesoleva kuu viiendal kuupäeval. Ettepanekut tutvustatakse lähemal ajal ka teaduskondadele. Eelmisel aastal nendes kalmistutes ajaloomälestistena kaitse alla võetud haudade nimekiri on avaldatud Riigi Teataja Lisas nr 65 8. mail 1997. Siintooduga pole kaitse alla võtmist vajavate kalmude nimekiri kaugeltki ammendatud. **Seni laekunud ettepanekutele ootame teaduskondade poolt lisa ja täpsustusi.** Ootama jäävad veel teised Tartu kalmistud.

Tullio Ilomets, AMSi esimees

õnnitleme

Heino Tidriksaar 80

Sinu arvukad õpilased ja kolleegid meenutavad Sind kui äärmiselt nõudlikku, korrektset ja huumorimeelset õppejõudu.

Õnnitleme ja soovime jõudu edaspidiseks!

Kehakultuuriteaduskond

Emeriitprofessor Arne Lepp 70

Anatoomia emeriitprofessor Arne Lepp saab 28. novembril 70-aastaseks.

1947. aastal pärast Viljandi II Keskkooli lõpetamist alustas ta õpinguid ülikoolis. Arstiteaduskonna lõpetamise järel 1953 suunati ta noore assistendina tööle anatoomia kateedrisse. 1959-1962 oli Moskva I Meditsiini Instituudi aspirant, 1971 kaitses dissertatsiooni teemal "Kopsusegmentide variandid".

Aastast 1975 töötas anatoomia kateedris dotsendina, 1992-1996 õppetooli juhataja, aastast 1994 emeriitprofessor.

Juubilaril teiseks koduks on 45 aasta jooksul olnud vana anatoomikum.

Terve elu on ta edendanud korrektse eesti- ja ladinakeelse oskussõnavara rakendamist meditsiinis, on õpiku "Inimese anatoomia" kaasautor, redaktor, vastutav toimetaja ja terminoloogia korrastaja, T. Donathi "Erläuterndes anatomisches Wörterbuch" üks vene keelde tõlkijatest, arvukate "Eesti Entsüklopeedia" artiklite autor, paljude (10) korrektset viimistletud ja hästi illustreeritud eestikeelsete anatoomia-

alaste õppevahendite autor.

Oma arvukates uurimistöödes on ta taotlenud põhjuslike, argumenteeritud seoste ja lahenduste väljatoomist. Teadustöodes on ta juurutanud võrdlev-anatoomilist ja ealist tõestusmeetodit (tööde koguarv 103).

Tema huumorimeel, kujundlikud näited, alati käepärast olevad vaimukad võrdlused ja anekdootid on teinud juubilarist armastatud ja huvitava lektori mitme põlvkonna arstidele.

Kolleegid õnnitlevad juubilaril, soovivad talle head tervist ja jätkuvat entusiismi!

Edgar Krull 50

28. novembril tähistab oma esimest juubelit pedagoogikaosakonna haridusteooria õppetooli dotsent Edgar Krull.

Edgar Krull on lõpetanud praeguse Jõhvi Gümnaasiumi ja saanud kõrghariduse ülikoolis, mille ta lõpetas 1972. aastal füüsiku ja füüsikaõpetaja diplomiga. Aastatel 1976-1979 töötas Alžeerias Annaba ülikooli füüsikateaduskonnas. Pärast naasmist huvitus ta õppimiskäsitlustest ja teistest pedagoogikaprobleemidest, 1987. aastal Tartus kaitstud kandidaadiväitkiri "Õppematerjali põhieesmärkide määramine ja nende õigeaegse saavutamise kindlustamine" põhines kaheksas Eesti koolis tehtud eksperimendil õppematerjali täieliku omandamise probleemi uurimiseks. Alates 1986. aastast on Edgar Krull töötanud pedagoogikaosakonnas. San Francisco Ülikoolis veedetud üheaastase stažeerimisaja tulemuseks on rahvusvaheline koostööprojekt õpetajakoolituse uurimise ja arendamise alal. Õpetajakoolitus on ol-

nud Edgar Krulli peamisi huvivaldkondi pedagoogikas, mille tarbeks on ta tõlkinud 2 raamatut: Gagne'ja Driscoll'i "Õppimise olemus ja õpetamine" ning Lindgreni ja Suteri "Pedagoogiline psühholoogia koolipraktikas".

Edgar Krulli üheks teeneks võib pidada ka meie kuulsaima pedagoogikateadlase Hilda Taba töö ja tegevuse taaselustamist Eestis.

Kolleegid tunnevad teda kui töökast, visa ja sihikindlat inimest ning õnnitlevad teda, soovides jõudu ja vaimuvärskest eelseisvateks aastateks!

TEMPUS - TEMPUS - TEMPUS

Eesti Tempuse Keskus meenutab, et taas on aeg ette valmistada ka esitada Euroopa Ühisprojekti (Joint European Projects - JEP) taotlusi. Tõenäoliselt on see viimane võimalus, sest alates 2000. aastast algab uus programmi faas, nn TEMPUS III, mis keskendub mitteassotsieerunud ja Tacise maade kõrghariduse eden-

damisele. Niisiis on JEPide esitamise tähtaeg 29. jaanuar 1999. Nagu ikka peavad taotlused vastama prioriteetidele. Sel õppeaastal on need samad kui eelmiselgi, s.o lühidalt:

- kvaliteedi kindlustamine kõrghariduses,
- ülikoolide juhtimise parandamine,

- **Institution Building** - projektide eesmärgiks on pakkuda ülikoolide kaudu euroteemalist täiendkoolitust kohalike omavalitsuste töötajatele, aga ka ministeeriumide ametnikele jt sihtgruppidele.
- (Vt. *Guide for Applicants* 1998 - 2000).

JEPi partneriteks tuleb valida vähemalt 2 ülikooli erinevatest Euroopa Liidu maadest. **Institution Buildingu** pro-

jektide puhul soovitatakse ka ülikooliväliste organisatsioonide partnerlust, nagu näiteks kaubandus-tööstuskojad, mitmed erinevad ameti- ja kutseliidud jne.

Guide for Applicants on saadaval teaduskondade dekanatides, ülikooli väliskuhete osakonnas ja Eesti TEMPUS Keskuses.

Keskusest saate abi ja individuaalseid konsultatsioone projektide ettevalmis-

tamisel. **Ootame asjahuvilisi 3. detsembril kell 12 - 15 ülikooli nõukogu saalis, kus jagame täpsemat teavet ja anname konkreetseid näpunäiteid projektide vormistamiseks.**

Täiendavat infot saab: Kersti Lepajõe, Mare Tamtik - Eesti TEMPUS Keskus - Tõnismägi 2 Tallinn 10119; tel 646 0058 ; faks 6460057, e-post: kersti@tempus.estnet.ee ja mare@tempus.estnet.ee.

ÜLIKOO LI VILISTLASKOGU

Laupäeval, 28. novembril kell 13.15
algab ph aud 102
VILISTLASKOGU AASTAKOOSOLEK

Avasõnad ütleb vilistlaskogu esimees Mihkel Pärnoja, seejärel tervitab kokkutulnud prorektor prof Hele Everaus.

Juhatus teeb ülevaate vilistlaskogu möödunud aasta tegevusest: (liikmeskond, rahaline olukord, revisjoni-komisjoni aruanne, komisjonide aruanded jmt).

Kl 14.15 algab aulas

KONVERENTS "VILISTLASKOGUD EESTIS JA MUJAL MAAILMAS"

Vilistlaskogudest Eestis - Andres Andresen;

vilistlaskogudest mujal maailmas - Toomas Hiio;

vilistlaskogu koondiste tegevusest Saaremaa koondise näitel - Kalmer Halliko;

ülikooli hetkeseisust - prof Hele Everaus;

Tartu Ülikooli Sihtasutusest - Margus Ots.

Päeva lõpetab koosviibimine klubis Manhattan.

□ Vilistlased 7. juunil 1997 vilistlaskogu-ga liitumise sooviavaldusi kirjutamas.

Andres Andresen, vilistlaskogu juhatuse liige, millisena paistab TÜ vilistlaskogu teiste sarnaste Eesti organisatsioonide seas?

Arvukate vanemate, pikema aja jooksul väljakujunenud akadeemiliste tudengiorganisatsioonide vilistlaskogude kõrval on ülikooli vilistlaskogu esialgu veel kujunemisejärgus ehk n-ö lapsekingades. Aga Eesti ainukesel *universitas*'e vilistlaskoguna on meie kõnealusel organisatsioonil ainulaadsed potentsiaalsed võimalused. Meil on võimalus neid võimalusi ära kasutada.

Rõõmustavat ja mõtlemapanevat

Kui Tartu koondis aasta tagasi sündis, siis oli asutamiskoosolekul lootustandvalt palju vilistlasi. Juhatusse valiti nimekaid tartlasi (Heidi-Ingrid Maaros, Neinar Seli, Mart Kull, Verni Loodmaa, Jüri Tamm jt), näis, et miski ei takista agarat tegevust.

Nüüd kaen möödunudle teistsuguse pilguga. Ühelt poolt võime rõõmu tunda, et vilistlaskoondis on kasvanud 113-liikmeliseks (ehkki *alma mater*'i kasvandikke on Tartus mitu tuhat!), et nii endine kui praegune rektoraat tuli meelsasti meiega kohtuma. Otsustage ise. Traditsioonilistel koosviibimistel iga kuu viimasel neljapäeval on meiega oma mõtteid jaganud Peeter Tulviste, Jaak Aaviksoo, Teet Seene, Hele Everaus, Volli Kalm, Riho Illak.

Eks oma eriala suurused on samamoodi professorid Andres Metspalu (jutt kloonimisest oli pooleldi popu-

laarteaduslik loeng, pooleldi küsimustele vastamine klubitöö vormis) ja Raul Narits, projektijuht Kalle Kisand, spordiasjatundjad Valter Lenk ja Harri Lemberg, ülikooli sihtasutuse juhatuses esimees Margus Ots.

Meie kogunemiskohaks on ikka olnud ülikooli vana kohvik, crandiks 26. novembril tutvumine Iuridicumi-ga. Tunnen rõõmu oma headest abilisest, juhatusse liikmetest Sirje Margist ja Urve Ringist, ülikooli teabetalitusest Aire Vähejausist. Paraku jõuan siit kohe miinuspoolele: 1998. aastal pole juhatusel praktiliselt kokku kut-suda õnnestunud, sest meelita nii või meelita naa - kokku ei tulda isegi kor-duvale kutsumisele vaatamata.

Siit moraali: juhatusse tasub edaspidi valida vaid neid inimesi, kes pole ühiskondlikult koormatud, olgu see teadustegemine, poliitika või loengud. Ilmselt oli viga valida juhatus üldse 8-liikmeline, põhikirja järgi ei peaks

liikmeid olema rohkem kui neli: esimees, abiesimees, sekretär ja laakur. Viimati mainitud amet meenu-tas mulle, et aastamaksu on tasunud vaid pooled koondise liikmed, kuigi summa on tagasihoidlik, vaid 50 krooni.

Tavaliselt käib koos 20 - 30 vilistlast. Nii napi koosseisuga ei tasugi mõelda niisugustele üritustele, nagu leiavad aset teistes maakondades-linnades. Idavirulased korraldavad väljasõite erinevatesse paikadesse, saarlased käi-vad rahvamatkadel ja said balliga hak-kama. Ilmselt leiaks elavat vastukaja kõigi Eesti vilistlaste kokkutulek näiteks suvel Saaremaal. Kõigest sellest tuleb pikemalt rääkida 28. novembril *alma mater*'is vilistlaste päeval.

Vello Lään,
VK Tartu koondise juhatuses
esimees

Saaremaa vilistlaste aastapeost ja muust seoses vilistlasliikumisega

Saaremaal elavatel TÜ vilistlastel on viimase pooleteise aasta jooksul, mil enam-vähem regulaarselt koos käidud, kujunemas omad traditsioonilised üritused. Neist oodatavim on vilistlaste aastapidu, mis toimub veebruaris või märtsis.

1997. aasta talvel korraldasid peo kõikidele vilistlastele ajaloolasest Kuressaare Linnuses, tänavu 27. märtsil toimus pidu Kuressaare Raekojas ja selle korraldasid matemaatikateaduskonna ja majandusteaduskonna lõpetanud.

Korraldustoimikond hakkas koos käima juba paar kuud enne pidu. Ettevalmistuste ajal tuli juurde neid, kes vilistlaste tegevusest huvitatud ning valmis ka ise ürituste organiseerimisel kaasa lööma. Teated peost ilmusid kohalikus ajakirjanduses (Saare Nädalaleht käis isegi korraldustoimikonna koosolekul lugu tegemas), samuti saadeti reklaamplakatid suurematesse asutustesse ning need olid väljas linna teadetetulbal.

Peo korraldamise kulud (muusika, meened, mälumängu auhinnad, tervitusjoogid, baaripidamine) kacti osamaksumed ning osaliselt ka kohalikust kultuurkapitalist saadud tegevustoetusest vilistlaskoondisele. Peost võitis osa sadakond inimest.

Esialgne kava oli lõplikust variandist hoopis suurejoonelisem (tõrvikud, hobused, rektori tervitus raekoja uksele jne). Tegelikult kava järgi kogunesid tekitelised ekstudengid 27. märtsil kell 18 raekoja ette, kus lauldi "Gaudemust" ja vilistlaskogu Saaremaa koondise

juht Kalmer Halliko pidas tervituskõne. Rackojas tervitasid vilistlasi ja külalisi peopereemee ja -perenaine (selgus, et olid juhtunud erakordselt sobivad inimesed). Järgnes nn akadeemiline osa: kokkuvõtted äsja lõppenud matemaatika-aastast, tervitused ja tänusõnad osalenud õppejõududele saarlastelt. Tartust olid tervitamas emeritprofessor Olaf Printits, dotsendid Kalle Velsker ja Neeme Roose.

Rackoja allkorrusel oli näitus vilistlaste ülikooliaegsetest fotodest ja esemetest. Baaridest sai teaduskondade erikokteile. Toimus teaduskondadevaheline mälumäng. Üllatusesinejaks oli kohalik kammerkoor üliõpilaslau-ludega erinevatest aegadest. Oli üsna õnnestunud pidu.

Õhtu esimesse ossa olime planeerinud ka akadeemilise loengu, aga kuna kutsutud õppejõud ei saanud tulla, jäi akadeemiline osa lühemaks. Mida väiksem ja Tartust kaugem koht, seda rohkem loeb, et ülikooli juhtkond vilistlaste suurematel üritustel esin-datud oleks, - külalised Tartust on väga oodatud.

Aasta pärast teevad peo arstiteaduskonna vilistlased.

Senised kogemused on näidanud, et vilistlasliikumise ollakse huvitatud, aga kindlasti ei saa loota, et asi kohe ja kiiresti käima läheb. Aastapeod ja suvised kokkutulekud on selles mõttes head üritused, et aitavad nii tegijate kui kaasalööjate ringi laiendada. Kui tänavu tuli juurde mitu aktiivset matemaatikut ja majandusinimest, siis on loota, et tuleval aastal lööb kaasa roh-

□ Ühisel nõul, ühisel jõul. Kusagil Saaremaal Kiidema kandis.

Luule Germani foto

kem arste. Loodetavasti on edaspidi võimalik teha ka midagi koos nii hiidlaste, läänemaalaste kui tallinlastega, kes meile lähemal.

Praegu jääb probleemiks ürituste rahastamine ja organisatsiooni tugevdamine selleks, et seda probleemi lahendada (liikmemaksud annaksid pisut toetust). Olen aru saanud, et see on au küsimus, et Tartu Ülikooli vilistlaste pidu toimuks ikka linna paremates saalides. Ja kuna on kuulda, et kohalikud pedagoogikaülikooli vilistlaste peavad ka plaani oma organisatsioon luua, siis usume, et meie eeskujud on nakkav.

Riia Nelis

Vennaskond Illusioonis

17. novembril toimus "Tudengisügis '98" ametliku avaõhtuna meloodilise rock'i kontsert ansambli Vennaskond ja Sig osavõtul. Sigi tutvustati eelnevalt kui Soome Vennaskonda, kuid nagu elu näitas, nende stiilid üks-ühele siiski ei kattu-nud. Rahva seast kostis korduvalt arvamusi, et Sigi poisid kitarridel lausa rahvaviise ette kannavad, samal ajal kui soomlased Vennaskonna esi-nemise ajaks lahkuda eelistasid. Kuna kontsert toimus Eestis, oli õhtu peasi-neneks siiski Vennaskond. Pärast mõningast vaheaega Vennaskonna kont-sertesinemistes torkas nende puhanud olek taas laval olles igas asjas silma. Jäi mulje, et nad tõepoolest kaifisid esinemist erinevalt mõne eelneva tuuri sees antud kontserdist, kus ma viibi-nud olen. See, et Vennaskond oli laval umbes kaks tundi, on juba omaette näitaja. Ja seda kipsis kätse trum-mariga... Asjaolu, et tuntu hitivas-tasel inimesel nagu Trubetskyl seekord nende tuntumate lugude esi-tamise vastu midagi polnud, on samuti tähelepanuväärne. See kontsert oligi omalaadne Vennaskonna viimase aas-

takümne parimate lugude kokkuvõte. Võite kolm korda arvata, kas see rah-vale ka meeldis... ? Ma nägin ühte läbimärka, õhku ahmivat ja näost sini-rohelist tegelast, kes oli viimased poolteist tundi lava ees endast parima andnud ja lõpuks väsinult rahvamassi seest rahulikuma koha poole komber-davat, et kasvõi hetkeks puhata. Tema õnnetuseks alustas Vennaskond just sel hetkel "Insener Gagarini hüper-boloidi". 180-kraadine pööre, mille ta selle peale sooritas, on üks elegantse-maid, mida ma oma elus näinud olen. Kui praegu mõni noorem ja arem lugeja kartma hakkab ja ei julge edasi lugeda, siis ma võin talle rahustuseks öelda, et õösel kella 3 paiku nägin teda, õnnelik nägu ees ja "Lahkumismarssi" ümisesdes, oma valutavatel jalgadel Tartu teises otsas asuva kodu poole kopperdamas.

"On küünlavalgus hell ja soe,
süda marsitaktis lööb,
kõik hurmav hell mu hinge poeb,
meid kutsub kaunis õö."

Aivar Plado

Õuduste õhtu Sõbra Majas

Kes ei taibanud ennast neljapäeval, 19. novembril Sõbra Majast piisavalt kaugele hoida, seda võis suur õnnetus tabada. Kui see inimene juhtus olema veel ka õnnetu tähe all sündinud, võis selle peale mürki võtta, et varcm või hiljem sattus ta Sõbra Majas aset leid-nud stiilõudukale "13 hauatagust hetke".

Oma olemuselt tuletas see üritus kõige rohkem meelde Elmo Nüganeni näidendit "Sinder-Vinder". Seal tõm-basid terve näidendi jooksul ringi või-matult napakad kapielanikud Öudu, Julmu ja Roosa, kes pidevalt jalaga Ostankinot togisid. Poleks clades ar-vanud, et satun kunagi kohta, kus sääraseid karjakaupa kalpsab. Kuid nagu laulusalngi ütleb: "Ei me ette tea, mis elu meil tuua võib..."

Sõbra Maja oli tol õhtul sääranec koht, kus kõige viisakamaks vastuseks enese tutvustamisele peetakse ilmselt vastust: "Väga ebameeldiv." Omava-hel öeldes - no oli ikka järele koht küll! Paksult igasuguscid napakaid tüüpe täis, kõigil ilgelt enesega rahulolev nagu ees. Ainus paik peale Riigikogu istungite saali, kus säherdust pilti näha võib. Igas tõrvatilgas on siiski ka oma meepott. Paljud kohaletulnud olid ilm-selt arvamusel, et nad ka ilma kostiüümata piisavalt jäledad välja näevad ning polnud hakanud ilmaas-jata vaeva nägema.

Kui nüüd asja juurde minna, siis õhtu põhiosa täitis Öudu-Ameerika iseära-nis vastik rütmimasin L'Dorado. See

oli niivõrd nõme, et varsti tõmbles kogu rahvas lava ees, laulude vahepeal käsi vastikustundest metsikult kokku tagudes. Kuid sellest paistis ürituse korraldajatele veel vähe olevat. Asi läks järjest napakamaks. L'Dorado va-heajal tuli lavale Vana Nilbik alias Põrguvürst alias Peeter Volkonski ise. Ta üritas pahaaimamatule rahvahul-gale oma vana kolu - prügi, patukotti, ühte ülearust (?) missaveini ja indul-gentse, millega ühtegi pattu andeks ei saanud - maha müüa. Pakkumised al-gasid kõigest ühest tüdrukust, kuid tõusid välgukiirusel. Varsti pakkus keegi juba kolme tüdrukut, siis viit tüdrukut ja ühte poissi, siis juba õiglase vahetuskabana ühte Anu Mõistlikku, mis silmapilk kassi ja varese topisega üle löödi. Pakkumine tõusis kuni kilo silkudeni, mille peale enam kellegi hammas ei hakanud. Selle aja peale oli Põrguvürst jube ah-neks läinud ja kchtestas alghinnaks ühe raha ning pakkumine algas uuesti, seekord rahadest. Keegi arvas selle peale šokeeritult, et pattu saab ju odavalt kah teha. Kui kraam oli maha müüdud, näidati L'Dorado vaele veel draamaringi poolt mõningaid isäranis jälke etüüde, pärast mida kõigi suureks pettumuseks taas L'Dorado lavale tuli.

PS: hoiatus järeltulevatele põlve-del: ärge kunagi kasutage silmaaluste mustaksmäärimisel sütt ja kulmuplii-atsit korraga. See ei tule maha!

Aivar Plado, tuntud ka
Tahmanõona

Sügispäevade lood jätkuvad!

Tartu Kunstikooli projekt

30. novembril toimub Tartu Kunstikooli projekti "Epibasis Hel-lenike 3." X sümpoosion ja näitus. Üritused on jätkuks Tartu Kunstikooli kolmandat korda toimunud õp-pereisile Kreekasse k.a aasta sügisel.

Sümpoosioni esimene pool toimub Tartu Ülikooli Kunstimuuseumis kl 11-15. Ettekannetega Olümpiast, Del-fist, Epidaurusest ja Ateena Akropo-list esinevad Tartu Kunstikooli ja Eesti Kunstiakadeemia tudengid.

Sümpoosion jätkub ülikooli

raamatukogus kl 15.30-17 Mariann Raisma ettekandega "Voyages Pit-toresques. Antiigi retseptisioonist 18. saj lõpus ja 19 saj alguses".

Sümpoosion lõpeb Tartu Kunsti-koolis kl 18-21 näituse avamise, uue õppehoone tutvustamise ja ansambel Via Sonora kontserdiga.

Projekt toimub koostöös ülikooli kunstimuuseumi ja Eesti Kuns-tiakadeemiaga. Üritused toimuvad Tartu ja Tartumaa Kultuurkapitali toetusel.

Ülikoolis töötab uue majandustarkvara palgaarvestussüsteem

Ülikool juurtab uut majandustarkvara, mille raames kasutati palgaarvestusmoodulit esimest korda 20.-23. oktoobri, kui olid avansipäevad. Süsteemse vea tõttu laekus raha kontodele alles 23. oktoobriks.

Uut süsteemi oli vaja, kuna vana palgaarvestusprogramm oli ennast ammenanud. Tuleb arvestada ülikooli ja selle töötajate kasvu, ning sedagi, et töötajate palk koosneb erinevatest osadest. Grandid, lepingud jmt - kuni 10 erinevat palgakomponenti. Lisaks veel maksuarvestus ja raamatupidamisaruanded. Vana tarkvara tegi kogu töö ära kahe päevaga, uuel kulub selleks ligikaudu tund ja viiskümmend minutit.

Uus tarkvara on avatud süsteem - valmis toodet saab vastavalt kasutaja vajadustele ja riigi seadustele ümber konfigureerida. Programmi seadistamise ja eestindamise tegi ülikoolile Korel SYS.

Tõrked programmis 20.-23. oktoobri avansipäeval tekkisid süsteemsetest vi-

gadest. Süsteemsed vead on programmi tootjate poolt märkamata ja parandamata jäänud apsud. Selliste vigade eest pole keegi kaitstud. Tänu Korel SYS initsiatiivile on vead programmist kõrvaldatud. 19. novembril toimunud palgaarvestusega, mis on tehniliselt keerukam kui avansiarvestus, tuli uus süsteem kenasti toime.

Rahvusvaheline tava on, et riistvara ja tarkvara müügil haridusasutustele tehakse märgatavat hinnaalandust. Programmi paigaldaja Korel SYS käis siin rahvusvaheliste suurfirmadega sammu ja tegi pakkumise tavahinnast oluliselt odavam.

Korel on 1997. aastal asutatud Tartu firma - enamik töötajatest on lõpetanud Tartu Ülikooli. See konkreetne projekt on firma kõigi töötajate erilise tähelepanu all. "Kumardus õpetajatele," kommenteerib Korel SYS finantsdirektor Anneli Karm.

Tex Vertmann

Tähelepanu, üliõpilased,

kes te olete juba üle 18 aasta vanad! Võtke palun **dekanaadist tõend**, et õpite ka sel aastal, ja viige see **haigekassasse (Tartus Põllu 1a registri osakond)**. Võite esitada tõendi ka vanemate ehk enda alalise elukoha haigekassasse. Tõendi oma õppimise kohta peate esitama IGA õppeaasta alguses.

Kui teie õppimine ei ole tõestatud, olete te haigekassas kindlustatute nimekirjast kustutatud ja peate enda hammaste parandamise eest ning raviarstilt abi saades tasuma suuri summasid.

Kiirustage, sel õppeaastal olete te lindiid juba 2,5 kuud!

Stomatoloogia polikliinik

Tartu Ülikooli ball

Emakeelse ülikooli 79. aastapäevale pühendatud kontsert-ball toimub traditsiooniliselt 1. detsembril Vanemuise Kontserdimajas ja Vanemuise teatri suures saalis.

Balli peakorraldaja Aare Ristikivi sõnul on seekordne ball eriline seetõttu, et üritus viiakse läbi äsja remonditud ruumides. "Eeskava on võrreldes varasemate ballidega teistsuguses vormis, mille tingisid eelkõige just Vanemuises läbiviidud ümberkorraldused," arvas ta.

Seekordseks peaseinejaks on balli-kester maestro Peeter Sauli dirigeerimisel. Vaheldust pakub Saxapeal band koos Siiri Sisaskiga.

Lisaks tantsimisele kontserdimajas võib näha esinemisi ka Vanemuise teatrisaalis ja jalutusruumis e. akvaariumis,

kus astuvad üles Silvi Vrait koos Raivo Tafenau, Raul Vaigla ja Ain Aganiga. Samuti esinevad HaleBopp Singers ja Via Sonora.

Balli sõnalise poole eest hoolitseb Tõnu Aav. Üles astuvad veel Tartu Ülikooli võimlejad ning Tallinna muusikud ja tantsijad lühimprovisatsiooniga "Hüvasti, sinine esmaspäev!". Ei puudu ka traditsiooniline balliüllatus.

Üksed avatakse kell 19 ja sissepääs on kontserdimaja poolelt. Pidu lõpeb kell 24.

Pileteid saab osta eelmüügist Vanemuise kontserdimaja piletikeskusest ja üliõpilascindusest ülikooli 20-305. Pileti hind eelmüügist on 125 krooni, kohapeal kallim.

Aulas 30. novembril kell 19

advendikontsert:

TÜ Kammerkoor, Tartu H. Elleri nim Tartu Muusikakooli kammerorkester. Dirigendid Lauri Sirp ja Karin Herne. Kavas: J. S. Bach, J. Haydn, D. Buxtehude.

Norra kirjaniku Tarjei Vesaasi

"LINNUD"

TÜ raamatukogus 30. novembril kell 19.

Dramatiseeringu autor ja lavastaja Heidi Sarapuu, kujundus Anne-Mai Heimola, Karmo Mende, Anneli Pahman, muusika Villu Veski.

Osades: Toomas Tross, Haide Männamäe, Anne Velt, Väino Rast, Jaan Va-

har, Tom Tõnsing. Tants ja liikumine Kadi Valgma, saksofonil Villu Veski, valguskunstnik Raivo Parrik. Lavastust toetab Kuninglik Norra Saatkond ja KLG Eesti AS.

Etendus on tasuta!

Tater Varius

acta diurna

NB! Ülikooli infopunktis ülikooli peahoone fuajees on müügil uued sein- ja taskukalendrid.

SEL NÄDALAL

□ 24. nov - toimus ülikooli valitsuse istung.

□ 25. nov - Kalle Suuroja (Eesti Geoloogiakeskus) esitles zooloogiamuuseumis videofilmi "Neugrundi meteoriidikraatrit avastamas" ja esines ettekandega.

□ 26. nov - toimus TÜ vilistlaskogu Tartu koondise esimese tegevusaasta lõpuüritus Iuridicumis.

27. novembril

□ Kell 10.15 algab ülikooli nõukogu istung.

□ Kell 11 algab Tiigi 78-127 semiootika osakonna ruumides teaduslik konverents "25 aastat

kultuurisemiootika sünnist".

□ Kell 14 algab aulas TA 60. aastapäeva puhul akadeemia juhatus ja ülikooli laiendatud nõukogu pidulik koosolek. Kell 15.15 avatakse Lai 36 (teaduste akadeemia asupaik aastatel 1938-40) mälestustahvel.

□ Kell 16.15 algab aulas kontsertaktus, millega tähistatakse 80 aasta möödumist Vabadussõja algusest.

□ 28. nov - TÜ vilistlaskogu aasta-koosolek ja aastakonverents toimuvad vastavalt kell 13.15 ülikooli peahoone aud 102 ja 14.15 ülikooli aulas.

TULEVAL NÄDALAL

□ 1. dets - EAÜS (Eesti Arsti- teadusüliõpilaste Selts) tähistab ülemaailmsel AIDSi päeva.

info

varia

Professorite klubis

2. detsembril kell 18 esitletakse ajaloo muuseumis TÜ professorite raamatut "Album Professorum Universitatis Tartuensis Anno MCMXCVIII".

Baltimaade kirikuloo raamat Usuteaduskonna dekanadis (ph 313) on müügil äsjailmunud S. Rutiku/ R. Staatsi raamat "Estland, Lettland und westliches Christentum". Raamat on eesti- ja saksa keelde, sisaldab artikleid eestisaksa uurimustest baltimaade kiriku- loost. Hind 50 kr.

TARTU ÜLIKOOI KIRJASTUS

Album Professorum Universitatis Tartuensis

Tartu Ülikooli professorite koosseisu kajastav album 31. augusti 1998. a seisuga.

Detsember 1998

Tööd määrgisüsteemide alalt 26

Peale pikka 7-aastast pausi taasilmuv Tartu Ülikooli semiooti-

kaosakonna väljaanne seeriast "Tööd määrgisüsteemide alalt".

Kogumik sisaldab rahvusvahelise tun- tusega semiootikute ja kulturoloogide (Juri Lotman, Thomas A. Sebeok, M. Danesi, P. Torop jt.) artikleid.

November 1998

Studia Russica Helsingiensia et Tartuensia VI

Järjekordne Tartu Ülikooli vene kirjanduse kateedri poolt väljaantav artiklite kogumik seeriast "Studia Russica Helsingiensia et Tartuensia".

November 1998

TÜ raamatupood soovitab:

Hendrik Relve "Puude juurde"

Hendrik Relve raamat tutvustab Eesti- maa puid ja põõsaid looduses, pärimustes ja nüüdses kasutuses. Kõik kodumaised puu- ja põõsaliigid on sead- tud tähestikulisse järjekorda. Raamatu pealkirjal on kaks tähendust: see võib märkida teed, mille kaudu inimene võib puudele ligemale jõuda ning teisalt seondub sõna juurde selgelt sõnaga juur. Õeldakse, et puudel on juured ja

inimene otsib oma juuri. Mingis mõttes vajame kõik eluliselt juurdumist, kuid ei saavuta seda kunagi nii hästi kui puud. Püüd puude juurde on suundumine täi- usliku csmärgi poole, kuhu tasub pür- gida ka siis, kui sinna päriselt kunagi välja ei jõuta.

TÜ Raamatupood asub Tartus, Ülikooli tn 11. Avatud E-R 9-18, L 10-16.

muuseum

näitus

Ajaloomuuseum

Toomemägi

http://www.ut.ee/REAM/

K-P 11-17

Info, ekskursioonide tellimine 375 677. Ruumide üürimine: 375 675.

Näitused: "Kaalud ja mõõdud muuseumi kogudest", Kärt Mikli skulptuurid "Mütoloogilised loomad".

Muuseumis on võimalik tutvuda videofilmidega ülikooli ajaloost ja täht- sündmustest: "Tartu Ülikool aastail 1919-1932", "Ülikool nõukogude okupatsiooni- aastatel", "70 aastat eestikeelset ülikooli".

Kunstimuuseum

Peahoone

http://www.ut.ee/REKL/muuseum.htm

E-R 11-16. Info 375 384

Püsilväljapanek: skulptuurid: kreeka arhailise, klassikalise ja hellenistliku kunsti paremate tööde kipsist jäljendid.

Näitus: Tõusva päikese maa jaapani 18. - 19. saj puugravüüridel ja kapten Krusensterni 1803. - 1806. a ümbermaail- mareisi pildidel.

Ekskursioonid aulasse ja kartserisse.

Zooloogiamuuseum

Vanemuise 46

http://www.ut.ee/BGZM

K-P 10-16. Info 375 833.

Püsinäitus: lindude saali rõdul linnu- munade näitus.

Näitus: "Zooloogilised vaatlused ja kollektiioonid".

Geoloogiamuuseum

Vanemuise 46

http://www.ut.ee/BGGM/

K-L 10-16. Info 375 839.

Näitus: "Armin Öpik 100".

Botaanikaaed

Lai 40

E-P 10-17. Info 432 643.

Raamatukogu

E-R 10-17

Näitused: TÜ raamatukogu Eesti kul- tuuriloos, Korp! Ugala 85, Tartu Kunsti- kooli grupinäitus "Küünega nunn", Ilmar Kruusamäe - hüperrealistlik maal, Meelis Luksi tööde näitus (al 30. nov).

Raamatumuuseum

E-R 12-15

Autograafide näitus "Epistolae auto- graphae... Kirjavahetused ja kollekti- sioonid".

Humanitaarraamatukogu

Prof Villem Altoa 100.

TANTSUKLUBI
ÖLLERESTORAN
Narva mnt 27
Tel 403 157
Avatud 11-4.30
Kuni kl 21 sissepääs
tasuta!

R27. nov **Suur 2&2 pidu**
Osalevad - Chick'n Band
DJ.T. TRAX. 2&2 tantsijad
Alates kl 21 pääse 30 kr.
L28. nov DJ Ervin Hurt
Alates kl 21 pääse 30 kr.
P29. nov DJ Kristjan Veedler
Alates kl 21 pääse 25 kr.
E30. nov Andresepäev
DJ Madis Sutt. Tasuta.
T 1. dets **Saku Spurt**
Tantsuvõistlused Saku ahihindadele
Välkviiktoriin. Kl 19 välkpiiljard kõigile
DJ Jaanud Sepp. Al kl 21 pääse 25 kr.
K 2. dets **Anne Adams**
DJ Illart Kivisalu
Alates kl 21 pääse 30 kr.
N 3. dets Eilestõnnesse. DJ Onu Tom
Alates kl 21 pääse 25 kr.

UNIVERSITAS TARTUENSIS	Peatoimetaja Varje Sootak Toimetaja Reno Hekkonens Tel 375 680; 251 42 300 Toimetuse aadress: Ülikooli 18, ruum 137 Tartu EE2400 E-post: ajaleht@ut.ee Faks: 37 27 375 440 Trükk: OÜ Greif Tellimise nr. 1198 Tiraaz 700. UT ilmub reedeti		Poolaasta tellimishind (postiga)		Esilehekülje reklaam		Foto ja/või logo kasutamine		Logo ja/või foto kasutamine	
			500.-		1/1 (ei müüda)		50.-		50.-	
			50.-		1/2 (194x268 mm)		Korduvreklaam 10% odavam, alates 3. korrast 20% odavam			
			5000.-		1/4 (131x194 mm)		Kuulutused (ost, müük, tutvus, kaas- tunne, õnnitlus jmt):		Üliõpilastele ja ülikooli töötajatele	
			2700.-		1/8 (92x131 mm)		Ühe rea hind		erakuulutused ja reklaam 20% odavam.	
			1500.-		1/12 (92x64 mm)		Raam kuulutuse ümber		Väljaspool ülikooli asuvate haridusasu- tuste (koolid, haridusosakonnad, laste- kodud jmt, v.a. era- ja kommertsasu- tused) kuulutused tasuta.	
			800.-		1/24 (44x63 mm)		Reklaamtekst:		Ülikooli struktuuriüksuste tasuliste	
			500.-		Esiküljel ainult ülikoolile eriti sobilik rek- laam.		Ühe rea hind		teenuste kuulutamine ja reklaam 20% odavam.	
			250.-		Kujundus 20% tellitava pinna summast.		10.-			

Nr. 39 (1952)

Reede,
4. detsember
1998

Ilmub 1948.
aastast

Hind 2 krooni

Universitas Tartuensis

TARTU ÜLIKOOI
RAAMATUKOOL
SINDEKSEMPID

Eesti ülikoolil oli 79. aastapäev

Maailmakuulus eesti helilooja Arvo Pärt on eesti ülikooli 79. aastapäeval selle ülikooli audoktoriks promoveeritud.

Ülikooli vastsed audoktorid ja auliikmed aktusel.

Jaak Nilsoni fotod

Alma mater'i aastapäevaüritused

jätuvad täna konverentsiga "Tartu Ülikool 1970 - 1988". 7. detsembril toimuvad üritused ka Tallinnas Eesti Rahvusraamatukogus. Algas aga ülikooli 79. sünnipäeva tähistamine celmisel laupäeval vilistlaskogu aastakoosoleku ja konverentsiga (vt UT 3. lk).

Päev enne aktust avati

uus õppehoone.

Viimastel aastatel on neid aina lisandunud (humanitaarhoone, Iuridicum), uue aasta algul kolib uude majja ka majandusteaduskond.

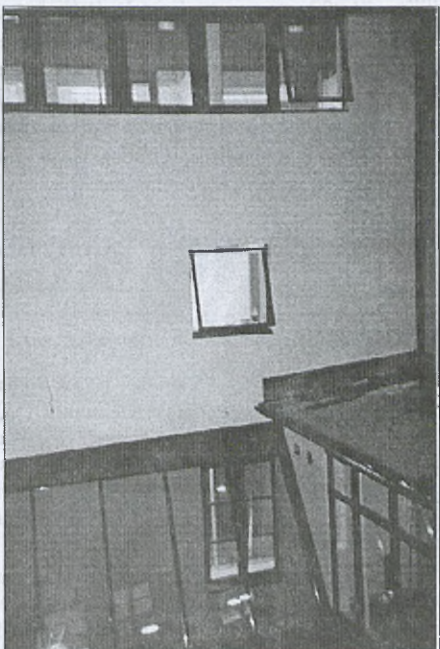
Uue keeltemaja või Paabeli avamine, nagu tema nimi juba käibele on läinud, on eesti ülikooli 79-aastase ajaloo jooksul rektori sõnul üks ülikooli paremaid päevi. "See aitab ülikoolil edasi areneda. Ülikoolipoolne tänu realiseerub tema õppe- ja teadustegevuses," ütles rektor avamisel.

Uue maja lindi lõikasisid läbi rektor prof Jaak Aaviksoo, Rootsi suursaadik Eestis Elisabet Borsiin Bonnier ja filosoofiateaduskonna dekaan prof Jaan Ross. Pärast dekaani prof Jaan Rossi sõnavõttu ning tervitust oli võimalik heita pilk ruumidesse. Majja on kolimas germaani-romaani filoloogias osakond oma lektoraa-tide ja õppetoolidega.

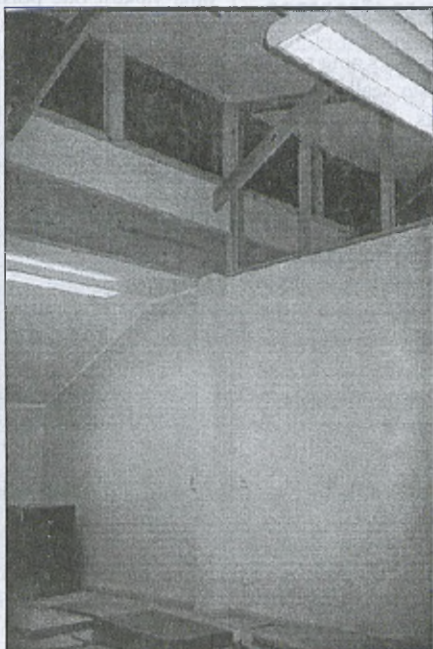
Maja pidulikul avamisel osales ka renoveerimist toetanud riikide suursaadikuid.

Endise trükkijahoone renoveerimine maksis 20 miljonit krooni. Põhiosa rahast eraldas ülikool oma eelarve kaudu. Väga suur abi oli mitmelt välisriigilt. Norra toetas 2 miljoni ning Rootsi ja Prantsusmaa 1 miljoni krooniga, Taani varustas maja akende, radiaatorite ja soojasõlmega, Saksamaa toetas arvutite muretsemist.

Ehitus- ja sisekujundusprojekti koostasid ARC Projekt ja ülikooli arhitekt Martti Preem. Firma Rand & Tuulberg renoveerimis- ja ehitustööd kestsid 13 kuud.

Paar sisevaadet uude keeltemajja.

Reno Hekkonensi fotod

Eesti Ekspressi
hind on nüüd
8 krooni!*

*Täpsustus: seda juhul, kui tellid lehe
Tartu Ülikooli töötajatele kehtestatud
soodushinnaga enne 15. detsembrist:

4 kuu tellimus	144.- 136.-
8 kuu tellimus	288.- 272.-
12 kuu tellimus	432.- 408.-

Soodustellimusi vormistatakse EE Tartu esinduses
aadressil Jakobi 29 tööpäeviti 9-17.
Tellimuse võib anda ka telefonil (27) 441 209.

Lisaks osaled
Volvo loosimisel!

Töendamaks, et oled ülikooli
töötaja, palume sul lisaks tellimis-
andmetele öelda ka oma
ametinimetus ja töötelefon.
Seniseid tellimusi soodus-
tellimusteks ümber
ei vormistata.

EESTI
EKSPRESS

27. novembril

* Nõukogu kiitis heaks ülikooli kliinikumi põhikirja täiendatud projekti. Eelnõu kiideti nõukogus heaks märtsikuus. Sihtasutuse TÜ Kliinikum põhikirja täiendati sellega, et rõhutati nii ülikooli kui arstiteaduskonna suuremat osatähtsust. Põhikiri jõustub sihtasutuse moodustamisel.

* Nõukogu kinnitas 1999. aasta vastuvõtukskirjad ja -arvude taotluse.

* Rakendusökoloogia professoriks valiti Tallinna Pedagoogikaliiklaskooli ökoloogia instituudi osakonnajuhataja, bioloogiakandidaat **Olevi Kull** (41:3).

* Nõukogu täiendas ajaloo magistriõppe kava arhiivinduse erialaga.

* Nõukogu kinnitas 1999. aasta kapitaalheituse ja -remondi plaani.

* Otsustati osta kinnistu Päeva t 1 uue keemiahoone ehitamiseks.

* Nõukogu otsustas loobuda ülikooli omandisse taotletava vara nimekirjas hoonest Mõisavahe t 65 ning nõustus selle andmisega linna munitsipaalomandisse.

* Nõukogu teadus- ja arenduskomisjoni valiti asendusliikmena seoses dots Mati Pääsuse lahkumiseiga nõukogu koosseisust prof Ain Heinaru.

* Nõukogu otsustas heaks kiita TÜ osalemise mittetulundusühingu Tartu Akadeemiline Spordiklubi asutamisel.

* Õppeprorektor Volli Kalm informeeris peatselt algavast üliõpilaste küsitlusest, kus hinnatakse õppejõude.

Lähemalt arutatust järgmises lehenumbri.

õnnitleme

Arne Kivistik 65

Arne Kivistik sündis 1. detsembril 1933. aastal. Pärast kehakultuuri-teaduskonna lõpetamist 1957. aastal jäi ta tööle suusaspori kateedrisse vanemlaborandina ning on sellest ajast olnud scotud ülikooliga. 1973 kaitses ta pedagoogikakandidaadi kraadi, 1979 anti talle dotsendi kutse. Juhatas suusaspori kateedrit 1981-1987.

1977. aastal anti Arne Kivistikule ENSV teenelise sporditegelase aunimetuse, ta oli aktiivne sportlane (NSVL meistersportlane 1967), kolmekordne NSVL ja 41-kordne ENSV meister orienteerumissporis, ta võistleb senini veterani MM-võistlustel.

Arne Kivistik on kirjutanud 16 raamatut orienteerumise ja suusatamise, arvukalt õppemetoodilisi materjale ja

artikleid, teinud ligi 30 orienteerumiskaarti. Ta on asendamatu rahvaspori ja teaduskonna ürituste kajastaja sõnas ja pildis.

Tunneme juubilaril kui väga tagasihoidlikku ja tõsist töömest.

Soovime Sulle head tervist ja jaksu edaspidiseks!

Kehakultuuriteaduskond

Aleksei Panov 60

3. detsembril jõuab oma esimese tõsise juubelini Tartu silmakliiniku dotsent Aleksei Panov. Üle 30 aasta on ta pühendunud silmahaiguste õpetamisele ja teadustööle. Viimastel aastatel on ta juhatanud Tartu silmakliiniku tööd nii tudengite, perearstide ja täiendusarstide õppe kui ka praktilise ravitegevuse poolelt.

Aleksei Panov lõpetas ülikooli 1964. aastal ja töötas kolm aastat Jõgeval üldkirurgina. Pärast sellist meditsiinilist sissejuhatavat perioodi kvalifitseerus ta aga silmakirurgiks. Katkestamata praktilist ravi- ja õppetööd kaitses ta 1988. aastal Moskvas kandidaadiväitekirja silma traumade ravi alal. Oma arstlikus praksises ongi ta jätkuvalt rohkem tähelepanu pööranud silmavigastuste diagnostikale, profülaktikale ja ravile.

Silmakliiniku juhatamise mitmepalgelise töö kõrvalt on A. Panovi jätkunud lisaks silmaarstide seltsile ka kõikvõimalikes komisjonides ja nõukogudes osalema, paljude lastelaste kasvatamise kõrvalt aga ka tegelema heategevusega Tartu Rotary klubis.

Soovime juubilarile tugevat tervist, häid õpilasi ja elurõõme!

Kolleegeid Tartu silmakliinikust

Raefondi stipendiumide ja preemiade saajad teada

Ülikooli Raefond asutati TÜ Sihtasutuse juurde moodunud aasta novembris eesmärgiga maksta Tartust pärit TÜ üliõpilastele stipendiume eduka õppetegevuse toetamiseks ja premeerida TÜ õppejõude ja töötajaid Tartu linnaga scotud silmapaistva teadus- ja arendustöö tulemuste eest.

Stipendiumikonkursile laekus 31 taotlust. Välja makstakse kümme 10 000 krooni suurust stipendiumi põhimõttel 1 teaduskond - 1 stipendium. Ülikooli ja linnavalitsuse ühiskomisjoni otsusel saavad käesoleva aasta Raefondi stipendiumid:

Ott Ojaperv, usuteaduskonna üliõp,
Indrek Lillo, õigusteaduskonna üliõp,
Alar Toom, arstiteaduskonna arstiteaduse eriala üliõp.

Ruth Nugin, filosoofiateaduskonna rootsi filoloogia eriala üliõp,

Silja Kuusk, bioloogia-geograafia-teaduskonna molekulaarbioloogia eriala üliõp,

Mait Müntel, füüsika-keemiateaduskonna astrofüüsika eriala üliõp,

Kairis Leinus, kehakultuuriteaduskonna liikumis- ja sporditeaduse eriala magistrant,

Maive Suuroja, majandusteaduskonna magistrant,

Anne Reitsak, matemaatikateaduskonna matemaatilise statistika eriala üliõp,

Hanna Hinrikus, sotsiaalteaduskonna avalikkussuhete ja teabekorralduse eriala üliõp.

* * *
Preemiataotlusi laekus kokku 6. Raefondi komisjoni otsusel antakse välja kolm 16 500 krooni suurust preemiat. Preemiad saavad:

kommunikatsioonitehnika osakon-

na juhataja Olav Kiis kauaaegse arendus- ja uurimistöö eest kommunikatsioon- ja andmesidevõrkude alal, mis on loonud eeldused kaasaegsete sidesüsteemide ja "tiigrihüppe" edendamiseks ülikoolis ja Tartu linnas;

emeritprofessor ajaloolane Helmut Piirimäe ja külalisprofessor keeleteadlane **Claus Sommerhage** väljaannete "Tartu, baltisakslased ja Saksa-maa" ning "Zur Geschichte der Deutschen in Dorpat" koostamise eest;

eesti ajaloo õppetooli lektor Tõnu-Andrus Tannberg koguteose "Tarto maa rahva Näddali-Leht". Uurimusi ja allikmaterjale koostamise, avaldamise ja uute allikmaterjalide teaduslikku käibesse toomise eest.

Raefondi stipendiumid anti emakeelse ülikooli 79. aastapäeva ürituste raames.

disfirmast piletite ostmiseks ning reisiga scotud muude kulutuste, sealhulgas majutuse eest tasumiseks.

Margus Ots,
sihtasutuse juhatuse esimees

TÜ Sihtasutus annab välja Hermannii reisistipendiumi

Hermannii Reisistipendiumi (8000 kr) saab filosoofiateaduskonna vene ja slaavi filoloogia eriala doktorant **Jelena Nõmm**. Jelena Nõmm taotles stipendiumi sõiduks Sankt Peterburgi, et uurida Vene Kirjanduse Instituudi arhiivis erialaseid materjale. Konkursile laekus 14 taotlust.

Hermannii Reisistipendiumi fondi asutas Sihtasutuse juurde 1997. aasta novembris AS Hermann Reisid. Reisistipendiumi eesmärgiks on toetada regulaarselt ülikooli magistrante ja doktorante nende teadus- ja õppereisidel.

Reisistipendiumi võib selle saaja kasutada reisibüroo kaudu või otse transpor-

Lääne maakonna stipendiumi konkurss

Lääne Maakonna Stipendiumifondi asutasid TÜ Sihtasutuse juurde Lääne Maavalitsus, Haapsalu Linnavalitsus ja Läänemaa Omavalitsuste Liit käesoleva aasta 2. aprillil.

Stipendiumifondi kasutatakse Läänemaalt pärit TÜ üliõpilastele stipendiumite maksmiseks, samuti Läänemaa huve käsitleva silmapaistva teadus-, õppe- ja arendustöö premeerimiseks. Välja antakse kaks 5000 krooni suurust stipendiumi/preemiat.

Stipendiumile/preemiale kandideerijatel palume esitada ülikooli kantselleisse (ph ruum 207) **15. detsembriks** järgmised dokumendid:

- * stipendiumitaotlus (vorm saadaval ülikooli kantselleis),
- * curriculum vitae,
- * juhendava õppejõu soovitus,
- * dekanaadis kinnitatud väljavõte õpinguraamatust,
- * preemiale kandideerimisel lisada ka

koopia uurimistööst.

Stipendiumid/preemiad antakse üle kevadsemestri alguses.

Täiendavat infot saab TÜ Sihtasutusest, tel 375 852, e-post: sihtasutus@ut.ee

TARTU ÜLIKOOI SIHTASUTUS
TARTU UNIVERSITY FOUNDATION

21. november AD 1998 Tartu linnas

Johansonide esinemine sügispäevadel kandis südamlukku meeleolu

Johansonid esitasid küünlavalgusel laule, mis sulatas jäällild aknaklaasilt ja tekitas sooja hubase tunde kuulajates, kes midagi erilist kogeda soovides olid aulasse tulnud.

Johansonide muusika andis igähele omalaadse võimaluse seda omal moel südames läbi elada. "Ma tuln siia kontserdile," ütles üliõpilane Tiina Raavik, "teades, mida ma ootan. Kontsert õigustas end täiesti - küünlavalgus, laulude sõnad, muusika."

Johansonid laulsid sellel õhtul endi tuntud ja vähem tuntud lugusid, mis põhinevad rahvaluulel, iiri muusikal ja tänapäeva elul. "Me oleme rahvalaulikud," ütles Jaak Johanson, "ja meile meeldib laulda suust silma." Küünalde valguses saadud eriline meeleolu võimaldas neil saada hea sideme kuulajatega ja Jaagu eestlaulmisel peetud regilaul tänapäevastel teemadel leidis hulgaliselt kaasalauljaid. "... elame maailmas vahvas, rõõmuga turismirahvas. Ilusti, kenasti neli-viis korda järjest..."

Johansonide suurimaks omapäraks on laulude sõnad. Sõnade tähendusliku seosega mängimine loob pildi, mis on sarnane unenäos kogetud maailmale ning see eeldab inimeselt avatud maailmatunnetust ja tavapärasele mõistusele arusaamatu mõistmist. "... võime keelega keerata suulakke parajad pimid. 33 korda valgust võid neelata, enne kui

stüttivad sirmid..." pärinevad laulust "Poolükskõik".

Johansonide esinemine süttas minus taas kord tunde, mis on vaikselt leegit- senud - igatsus, armastus, tunne millegi eripärase vastu. Mõttes kõlavad sõnad: "Salaja, teadmata. Sind otsin tuuline lõhnadest selge maa. Imemaa näimata, sind otsin valgetest varjudest." Sulgesin silmad ja tundsin end väikese poisina rehetas - õhk on soe ja hubane, aknaklaasil paistavad jäällilded, eemalt õhkab valgust ja vaikuses heliseb muusika... Igaüks elas seda oma südames läbi omal moel.

Jaak Johanson: "Tartusse tulles tekib kojujõudumise tunne. Ants ja mina oleme siin sündinud." Ansamblesse kuuluvad Ants, Jaak, Mart ja Kärt Johanson, kes tegelevad eesti kultuuriloo arendamisega, igaüks oma rada mööda.

Johansonid mängivad muusikat enda ja teiste rõõmuks, kuid olemasoleva kas- seti "Põhja vahemäng" kõrvale uut "muusikakonservi" Johansonidel plaanis teha ei ole. "Endast ei leia seda põhjust miks teha," ütles Mart Johan- son. "Kui meid kutsutakse esinema, siis me tuleme heameelega."

Johansonide esinemine on selleks kor- raks möödas. On neid, kes selle ammu unustanud, ja neid, kes juba nüüd uut kohtumist ootama hakkavad.

Marko Malmre

Jäääär ja sõbrad Sõbra Majas

Enne kolmapäeva, 18. novembril "Tudengisügis" raames toimunud "Jääboiler ja sõbrad" kontserti pol- nud ma veel kunagi ühelgi Jäääär- või Jääboileri kontserdil viibinud. Pärast kolmapäevast kontserti oli mul sellest neetult kahju.

Jääboilerist ja sõpradest kiirgas su- laselget esinemisrõõmu, laulude loomine ja nende esitamine tundus neil veres olevat, nende pärisosa. Seda tehes tundsid nad end hästi. Rõõmsalt üksteist nokkides mängisid nad nagu muuseas publiku emotsioonidel ning löid oma vahetu olemisega ääretult meeldiva õhkkonna.

Alustasid In Boil ja Jaan Sööt ka- hekesi, esitades algatuseks rahuliku- maid lugusid, lubades publiku hiljem üles raputada. Kaval plaan tehti ka teoks. Ma ei ole loomu poolest just lahke inimene. Säärane algus pani mu äkilises melanhooliapuhangus soovima, et ma oma väikest öde poisipõlves paremini kohelnud ja teda vähem kräunutanud oleks. Hiljem küll muutus koos laulude muutumisega ka minu meeleolu. Meeleparandus jäi üürikeseks ja ma leidsin, et kui lähemalt järele mõelda, siis ega see talle paha kah ei teinud. Andis hea rõõsa jume ja kärmel jalad.

Ma ise olen suur Vennaskonna fänn. Miks see info siinkohal oluline on?

Selleks et osataks vääriliselt hinnata. Hoolimata sellest, et mulle Vennaskond meeldib, pean tunnustama, et Jääboileri seltskond nägi mõnevõrra intelligent- sem. Heas mõttes veidi alternatiivne seltskond, kes ei tunnista massikultuuri, kuid kelles puudub ka padualternatiivi- katele omane sallimatus teistsuguste vastu.

Õhtu hakkas lõppema pärast ligi kolm tundi kestnud kontserti. Jääboiler esitas lisaloona veel oma mõned tuntumad laulud ja avaldas seejärel soovi lavalt lahkuda. See kutsus esile publiku vastuseisu. In Boil üritas raskest olukorrast välja tulla, lauldes koos ühe oma sõbraga vene sõjaväest pärit laulu, seda erakordselt elava miimikaga saates. Pärast säärase vägeva laulu lõppu tekkis vägisi tahtmine püsti hüpata ja "Ypaa" hüüda. Kui ta arvas, et see rahvale ei meeldi, ja et nad laiali lähevad, siis ta küll eksis rängalt. Selle loo peale tõusis nii maruline aplaus, et In Boil otsustas välja käia kõik oma trumbid ning esitas vene-inglise segakeelse omaloomin- gulise luuletuse. Head staarid jäävad igas olukorras tagasihoidlikuks. Nii teatas ka In Boil pärast aplausitorni lõppu: "See pole veel midagi. Jaan Sööt oskab jalga kaela taha panna."

Aivar Plado

Tänukiri

Rektor autasustas tänukirjaga ja õnnitles sünnipäeva puhul germaani-romani filoloogia osakonna kauaaegset õppejõudu **Gustav Liivi** (75), botaanika ja ökoloogia instituudi asjaajajat **Vaika Kaldemäe** (75), eesti filoloogia kauaaegset õppe- jõudu **Ants Järve** (70), füüsikalise keemia instituudi dotsenti **Vello Loodmaad** (65), raamatukogu filiaaljuhatajat **Siiri Lutsu** (65), anatoomia instituudi korralist profes- sorit **Ennu Seppa** (60), silmakliiniku dot- senti **Aleksei Panovi** (60), raamatukogu vanemraamatukoguhoidjat **Kandle-Loide**

Trallat (60), kinnisvarade osakonna juha- taja asetäitjat **Toomas Kleimanni** (55), raamatukogu avalike suhete osakonna juhatajat **Ilana Smuskinat** (50), keemilise füüsika instituudi korralist professorit **Jaak Järve** (50) ja eesti filoloogiga osa- konna dotsenti **Jüri Valget** (50).

Ülikooli väikese medaliga autasustati kauaaegset arvutuskeskuse inseneri **Raivo Reiljani** (60) ja botaanikaia üiemad- nikku **Valve Kivi** kauaaegse kohusetun- dliku töö eest ülikoolis.

Eesti ülikoolil oli 79. aastapäev

□ Audoktoriks nimetati tänavu üheksa teenekat rahvusvaheliselt tunnustatud isikut, kellest seitse viibis ka aktusel promoveerimisel. Üks audoktori diplomi ja medali saanuist oli Tampere Ülikooli emeriitprofessor Mauri Isokoski.

□ Tartu linnaape Andrus Ansip toonitas oma tervituses, et ülikool ja linn tahavad ühiselt lahendada üliõpilaste majutusprobleemid ning hoolt kanda sisuka tervise ja vaba aja veetmise võimaluste üle.

□ "Surm ja teispoosus Vanas Testamendis" oli professor Kalle Kasemaa akadeemilise loengu teemaks.

□ Vilistlaskogu aastakoosolekul ja konverentsil oli küll vilistlaste hulka arvestades vähevõitu osalejaid, kuid kõik ettenähtud üritused peeti ära ning koosvedetud aja jooksul tekkis mitmeid häid ideid edaspidiseks. Vilistlaskogul on praegu 500 liiget.

□ Möödunud aasta 7. juunil asutatud vilistlaskogu 8-liikmelist juhatust juhatab Mihkel Pärnoja.

□ W. Laurier' Ülikooli prof Toivo Miljan, TÜ euroteaduskonna esimene direktor auliikme diplomit ja medalit vastu võtmas.

Aastapäeva aktuse

avas rektor prof Jaak Aaviksoo, kes ütles, et kui noor Eesti riik seisis Vabadussõjas oma õiguse eest olla ta ise, alustas Tartu Ülikool eesti ülikoolina teadmises, et kättevõidetava vabaduse hoidmiseks vajab eesti rahvas oma ülikooli. "Tänaseks ei ole midagi muutunud - ikka vajame püsijäämiseks ülikooli, ikka vajame akadeemiliste väärtuste juhatust oma eesmärkide saavutamisel," lausus rektor.

Ta märkis, et Vabariigi Presidendi akadeemiline nõukogu osundas hiljuti oma märgukirjas avalikkusele ohtudele Eesti rahva püsijäämisel. "Püsimine üle aegade tähendab vananemist igavesti nooreks jäädes. See elu suurim paradoks seisneb lastes ja sellepärast on ülikooli püsimine samaselt rahva püsimisega otseselt seotud meie hoolega oma järelkasvu eest. Meie ühine heameel täna aastapäeval 42 doktorikraadini jõudnu üle peab meid panema väga tõsiselt mõtlema sellele, et uusi doktorante peaks olema vähemasti kaks korda enam. Mõelgem sellelegi, et viiest teaduskonnast ei ole meil kedagi õnnitleda doktorikraadini jõudmise puhul."

Presidendi akadeemiline nõukogu juhtis oma märgukirjas tähelepanu ka suutmatusele tarvilisel määral kaasata kogu meie rahvast Eesti riigi ja rahva taastoomisele. "Ka Tartu Ülikool vajab oma tuleviku jaoks kogu seda potentsiaali, mis peitub Eestis elavates inimestes, ja ka meil on paljudi selleks ära teha," jätkas rektor. Ta mainis, et rektor emeritus prof Peeter Tulviste ütles mõne päeva eest aulas Eesti Teaduste Akadeemia 60. aastapäevale pühendatud kõnes, et Tartu Ülikooli teaduskeel peab üha enam oskama end kohandada uusladina reaalsusega üha avarduvas teadusmaailmas. "Seegi elu nõue tuleb mõtestada meie emakeelse ülikooli väärtuste valguses; ka siin on vaja leida omase kõrval koht võõrale."

Lõpetuseks soovis rektor, et me suudaksime taas luua *academia* oma õpilaste kaudu ja sulandada endasse need ja selle, kes tahavad meiega tulla ja ilma kellelta on meil raske edasi minna. "Palju õnne, Sulle, igavesti noor ja muutuv *alma mater*!"

Prof Kalle Kasemaa kõneles oma akadeemilises loengus surmast ja teispoosuses Vanas Testamendis.

Aktusel promoveeriti seitse TÜ audoktorit (audoktoriks oli nimetatud 9 isikut, kaks ei saanud osaleda) ja neli auliiget ning 42 TÜ doktorit.

Promoveeritute nimel kõneles prof Toivo Miljan, kes ütles, et Tartu Ülikool on tänu oma rikkalikule ajaloole jõudnud väga kiiresti rahvusvahelisele teadusareenile. Ta soovis ülikoolile palju jõudu akadeemilise elu arendamisel ning lubas promoveeritute nimel toetada ülikooli maailma akadeemilise pere esiridadesse jõudmisel.

Ülikooli tervitasid tema sünnipäeval linnaape Andrus Ansip ja akadeemilise noorsoo poolt Hellar Lill Eesti Üliõpilaste Seltsist.

Aktusel anti kätte ka Raefondi preemiad.

Varje Sootak

Jaak Nilsoni fotod

□ "Hortus Musicus" esitas audoktoriks promoveeritud Arvo Pärdi muusikat.

□ Esireas ka viis dekaani, kellest kahel - kehakultuuriteaduskonna dekaan prof Vahur Õepikul (vasakult kolmas) ja bioloogia-geograafiateaduskonna dekaanil prof Ain Heinarul (paremalt kolmas) oli dekaaniametis esimene aastapäevaaktus.

□ Üks 42st doktoridiplomi saanuist oli Reet Karukäpp.

□ Rektori vastuvõtul vestlevad võrratu aastapäevavõõrad USA suursaadik Eestis Melissa F. Welss, prof Tiina Talvik ja välissuhete talituse peaspetsialist Sirje Üprus.

Nr. 40 (1953)

Reede,
11. detsember
1998

Ilmub 1948.
aastast

Hind 2 krooni

Universitas Tartuensis

Kaks päeva koos lähiajalooga

Eelmisel nädalalõpul (3. - 4. detsembrini) ajaloo muuseumi korraldatud konverents "Tartu Ülikool aastail 1970-1988" sai üritusega seotud olevate inimeste seas hüüdnimeks "Koobi-aja konverents". Säärase võimaliku suhtumise teadvustamine tekitas teatavaid hirme - kas korraldajad ja osalejad suudavad lähiajaloo teemadel diskuteerides säilitada head joont, vältida isiklikul pinnal üles kerkida võivad süüdistusi jne. Tagantjärele vaadates tundub, et prof Koobi isikusse suhtuti mõistvalt ja lugupidavalt, jõudes konsensuseni, et tegemist oli oma ülikooli patrioodiga, kelle tegutsemine suutis ära hoida ülikooli lausvenestamise. "Ehitaja" hüüdnimi aga peaks prof Koobi puhul kindlasti positiivse alatooniga olema.

□ Osa kahe päeva kuulajaist, esinejaist, sõnavõtjaist.

Kas konverents täitis oma ülesande? Kindlasti. Eriti kui võtta arvesse, et korraldajad ja esinejad teadvustasid probleeme ja nüansse, mida lähiajaloo teemadel diskuteerides säilitada head joont, vältida isiklikul pinnal üles kerkida võivad süüdistusi jne. Tagantjärele vaadates tundub, et prof Koobi isikusse suhtuti mõistvalt ja lugupidavalt, jõudes konsensuseni, et tegemist oli oma ülikooli patrioodiga, kelle tegutsemine suutis ära hoida ülikooli lausvenestamise. "Ehitaja" hüüdnimi aga peaks prof Koobi puhul kindlasti positiivse alatooniga olema.

Mis tekitas elavamat vastukaja? Lisaks prof Arnold Koobi isikule kindlasti küsimused üliõpilaste represseerimisest, aga ka näiteks Tartu Ülikooli ajaloo kolmekümnendate küsimusi kirjutamisest ja toimetamisest ning ülikooli 350. juubeli tähistamise eelõõdest ja tagamaadest. Ning kuna alati on huvitav teada, mida teised meist arvavad, kutsus elava mõttevahetuse esile ettkanne Tartu Ülikoolist Soome poolt vaadatuna.

Ilmnes, et mõnigi teema jäi veel puudutamata või piisavalt lahti rääkimata. Nii mõnigi neist kerkis esile just enam mõttevahetust põhjustanud sõnavõtude pinnalt. Näiteks oleks edaspidi vajalik põhjalikumalt uurida, kuidas toimis ülikoolis poliitilise jäl-

gimise ja represseerimise süsteem. Põhjalikumalt oleks vaja arutada ülikooli 350. aastapäeva tähistamisele eelnenud arengut, samuti ülikooli ajaloo kirjutamisega seotud spetsiifilisi küsimusi.

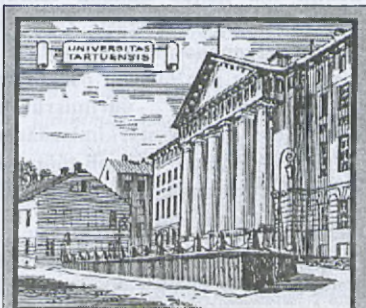
Täiesti eraldi teema on valdkonnad, millele tähelepanu juhtimise vajadust konverentsi organiseerijad teravalt tunnetasid, ent sellest hoolimata ei suutnud kedagi esinema saada. Jutt käib kõikvõimalikest institutsioonidest, mille raames aktiivsuse ülesnäitamist ei peeta tänapäeval eriti auväärseks leheküljeks oma eluloos. Säärasel lähiajaloo teemal pühendatud konverentsil peavad ettekandjad arvestama, et lisaks isiklikele emotsioonidele peavad nad silmas pi-

dama ka kuulajaskonnas esile kerkida võivad emotsioonid. Seega on olemas teatav enesetsensuuri oht ning parim tsensuur on muidugi unustamine. Ajalooürijaile selline lahendus ei sobi ja seega kestab soov kõnesolevat temaatikat edasi käsitleda.

Kuivõrd esimene katse läks hästi korda, on plaanis järgmise aasta detsembril alul korraldada samale teemale pühendatud jätkukonverents. Teemat on mõeldud siiski veidi laiendada, käsitledes aastaid kuuekümnendatest kaheksakümnendateni. Kindlasti ootaks tulevikus esinejaid NLKP, ÜLKNÜ ja ametiühingu teemal. Käsitlemist vajavad lisaks celpoolnimetatutele ka paljud vähem emotsionaalsed probleemid, nagu näiteks ÜTÜ, J. Lotman ja tema koolkonna teke ja areng, ülikooli finantseerimine, ülikoolisüsteemi prioriteetide teadvustamine juhtkonna poolt ning palju muud.

Tuleviku suhtes tasub optimistlik olla. Saadud kogemus näitas, et prof Koobile ei hakanud nii-öelda silte külge kleepima. Loodetavasti saab säärane suhtumine osaks ka Tartu Ülikooli kõnesoleva ajajärgu valgustamiseks laiemalt. Muuseum loodab kõigi asjast huvitatute koostöövalmidusele ja heatahtlikkusele.

Ken Kalling,
ajaloo muuseumi teadusdirektor

TARTU ÜLICOOLI
AJALOO KÜSIMUSI
XXX

Koostöö Hamburgi Ülikooliga tiheneb

Hamburgi ja Tartu ülikoolide vahel 1993. aastal sõlmitud lepingu alusel on juba aastaid tihedat koostööd tehtud.

Koostöövormide konkretiseerimiseks ja täpsustamiseks koostati 1995. aastal tööplaan aastaks 1996 - 1998. Uus tööplaan aastaks 1999 - 2001 kirjutati alla 5. detsembril. Hamburgi Ülikooli poolt oli allakirjutajaks prof Els Oksaar ja Tartu Ülikooli poolt arendusprorektor prof Hele Everaus.

Uus koostööplaan kajastab mõlema ülikooli teadlastepoolset huvi jätkata tööd juba olemasolevate ja edukalt kulgevate teemadega, soovi alustada tööd uute teemade kallal ja tahet leida uusi koostööpartnereid. Tartu Ülikoolis koordineerib koostööd saksa keele lektor Mari-Ann Palm.

Lea Kivi,
välissuhete talitus

Koostööleping Eesti Pangaga

Esmaspäeval kirjutasid rektor prof Jaak Aaviksoo ja Eesti Panga president Vahur Kraft alla koostöölepingule.

Eesti Pank finantseerib sihtotstarbeliselt majandusteaduskonna ruumide sisustamise ning õppe- ja teadustöök vajalike materjalide hankimisega kaasnevaid kulusid aastail 1998 - 1999 kogusummas kuni 200 000 kr.

Ülikool lülitab üliõpilaste uurimistööde nimekirja Eesti Panga poolt soovitud teemasid, kutsub EP töötajaid või esindajaid esinema aktuaalsetel rahanduse või pangandusega seonduvatel teemadel, lülitab EP esindajad teemakohaste lõpueksamite ja bakalaureustööde kaitsmise komisjonide koosseisu ning pakub majandus- ja rahandusalaseid uurimistöid EP töötajale juhendamiseks ja retsenseerimiseks.

Eesti Teaduste Akadeemia teaduspreemiad üliõpilastele

Eesti Teaduste Akadeemia konkursikomisjon koosseisus Georg Liidja (esimees), Udo Margna (sekretär), Pavel Bogovski, Raimund Hagelberg, Jaan Penjam ja Anto Raukas vaatas läbi 1998. aasta aprillis välja kuulutatud konkursile laekunud 61 uurimistööd. Võtnud arvesse nende hindamisse kaasatud ekspertide Arvo Krikmanni, Arno Kõõrna, Rein-Kaarel Loide, Tõnis Pehki ja Haldur Õimu arvamus, otsustati:

määrata Eesti Teaduste Akadeemia 1998. aasta teaduspreemia 3000 krooni (neto) järgmistele Tartu Ülikooli üliõpilastöödele:

Madis ARUKASK - magistratöö "Venna sõjalugu" vormeliteooria valguses ning setu lüroepika ruumisüsteemide",

Vahur ERTIS - kursusetöö "Balti riikide ekspordikonkurentsivõime võrdlev analüüs SRÜ riikidega",

Andi HEKTOR - bakalaureusetöö "Massiivse spinniga üks osakese modi-

fitseeritud teooria",

Kairit HENNO - magistratöö "Jaani kihelkonna priinimed",

Ivari KALJURAND - bakalaureusetöö "Spektrofotomeetiline neutraalsete hapete happelisuse skaala atsetonitriilis",

Veronika KALMUS - magistratöö "Eesti aabitsad 1900-1997 kultuuriliste ja ideoloogiliste muutuste peegeldajatena" (inglise keeles),

Tanel MULLARI - magistratöö "Geodeetilise hälbe üldistatud võrrandi alternatiivsed tuletuskäigud ja selle võrrandi rakendusi",

Kaire RUUL - bakalaureusetöö "Korrelatsioonimaatriksi jaotuse lähen-damine",

Ave SUIJA - magistratöö "Lecidea-taolised kooriksamblikud Eestis",

Tatjana TROJANOVA - magistratöö "Artefaktonüümide polüseemia vene ja eesti keeles (kõrvutatav analüüs)" (vene keeles).

Autasustamine

Rektor autasustas tänukirjaga kauaaegset kehakultuuriteaduskonna õppejõudu ja kateedrijuhatajat Heino Tidriksaart (80), pedagoogika osakonna kauaaegset professorit Inge Unti

(70), spordipedagoogika instituudi lektorit Arne Kivistikku (65), füüsika-keemiateaduskonna keskkonnafüüsika instituudi dotsenti Kalju Eermet (60), füüsika-keemiateaduskonna dekanadi

sekretäri Helju Kalderit (60) ja raamatukogu sektorijuhatajat Valentina Selget (50).

TARTU ÜLIKOOI VALITSUS

8. detsembril

* Esimesel lugemisel oli ülikooli 1999. aasta eelarve projekt, mille koostamisel on lähtutud mitmest uuest põhimõttest, et eelarve oleks terviklikum, loogilisem ja läbipaistvam. Esiteks on lähtutud printsüübist, et kõik ülikooli tulud (sh ka laenu, intressid jms) lackuvad ülikooli koondeelarvesse ja jaotakse selle kaudu. Teiseks on ülikooli koondeelarve jaotatud kolmeks suhteliselt iseseisvaks osaks: põhieelarves on toodud ülikooli ja allasutuste tulud ja kulud, kapitalieelarves investeringuteks (uusehitused ja kapitaalremont) ettenähtud vahendid ning eelarveväliste vahenditena ülikoolile kolmandatele isikutele väljamakseteks lackuvad vahendid. Kolmandaks on

eelarve esitatud ülikooli nõukogule vastuvõtmiseks enne riigieelarve kinnitamist sooviga alustada uut aastat kinnitatud eelarvega sõltumata riigieelarve vastuvõtmise ja sellele järgnevat haridusministeeriumi viivitustest.

Teaduskondade eelarvete kasv on 37,8%, teaduskonnaväliste allüksuste oma 11,8%. Suurendatud on üldkulude eraldi teaduskondade muudelt laekumistelt. Ligi 5 milj kr on jäctud õppekuludest esialgu reservi, mille jagamise kohta kuulati ära dekaanide ettepanekud.

15. detsembril istungil jätkub eelarve arutamine.

* Valitsus kiitis heaks õppekorralduseeskirja parandus- ja täiendustetpanekud. Eeskirja kinnitab ülikooli nõukogu.

* Valitsus kinnitas statsionaarse õppevormi õppeteenustasud (lähemalt mõnes järgmises UTs).

* Rektor prof Jaak Aaviksoo tutvustas kirja Riigikogule, haridus-

ministrile ja kultuuriministrile, milles ta informeeris ülikooli tööd halvavast riigieelarveprojekti kahest ebakohast.

1. Ülikooli hoonete (üle 100) renoveerimiseks on ette nähtud ainult 3 miljonit kr investeringuid (varem 14,3 milj), tegelikult kuluks lähemal viiel aastal 800 milj kr. Ülikool on omavahendite ja laenu arvel võimeline investeerima aastas paarkümmend miljonit. Eelnevast tulenevalt pöördus ülikool Riigikogu poole palvega eraldada investeringuteks täiendavalt 26 milj kr.

2. Eelmise aastani finantseeriti raamatukogu sihtotstarbeliselt haridusministeeriumi kaudu. Selle ja järgmise aasta riigieelarves pole sihtotstarbelisi vahendeid ette nähtud ning kulud tuleb katta õppetöö summadest, nagu teevad seda teisedki õpperaamatukogud. Ülikool pöördus Riigikogu poole palvega eraldada raamatukogule 43 milj kr tegutsemiseks avaliku teadus- ja rahvusraamatukoguna.

õnnitleme

Inge Unt 70

15. detsembril tähistab oma 70. sünnipäeva endine TÜ pedagoogika osakonna professor Inge Unt. Alati särav, nooruslik, teathteline, kiire ja liikuv - sellisena tunnevad teda kolleegid nii Tartus kui Tallinnas ning õpilased üle kogu Eesti.

Rohkem kui 30 aastat oma elust on juubilar seotud TÜ ja pedagoogika osakonnaga: õppimine aspirantuuris, töötamine dotsendi ja professorina, 10 aastat kateedrijuhatajana.

Nende aastate jooksul on ta avaldanud mitu monograafiat, juhendanud arvukalt kraaditaotlejaid, õpetanud tulevase õpetajaid ja innustanud tegevõpetajaid uurimistöö kursustel. Viimasel ajal

on juubilari huvisfääris andeka lapse probleemid.

Õnnitleme! Soovime raugematut indu ja energiat edaspidiseks.

Kolleegid TÜ pedagoogika osakonnast

Kalju Eerme 60

10. detsembril saab 60-aastaseks dotsent Kalju Eerme, Tartu Observatooriumi kauaegne töötaja ja Tõraverre põlisasukas.

Sindi keskkoolist tuli ta 1963. aastal ülikooli füüsikat ja astronoomiat õppima, pärast lõpetamist asus tööle tol ajal elavalt tegutsenud sputnikute vaatlusjaama. Järjnesid aspirantuur ning teadustöö Tõraveres. Alul olid uurimisobjektideks taevatähed; hiljem maakera atmosfäär. Ta oli Eestis üks esimesi, kes Charles Villmanniga kosmoseuuringute Tõraverre programmi liitus ja kes oli paarikümne aasta jooksul mitme projekti põhitäitja. Kohati üsna närvesöövaid pingutusi kroonis hulk publikatsioone teadusajakirjades ning 1977 Eesti riiklik preemia. 1983. aastal kutsuti ta kohakaaslasena ülikooli vastasutatud geofüüsika kateedri õppejõuks. Seda tegevust jätkab ta dotsendina keskkonnafüüsika instituudis. Ette on valmistatud mitu põhjalikku atmosfäärfüüsika õppekursust, juhendatud paljude üliõpilaste lõputööd, oponeeritud väitekirju.

Viimastel aastatel on juubilari

teadustöö olnud suunatud atmosfääri osoonikihile ja Päikese ultraviolettkiirgusele, kus maailmateadusse minevad süvauuringud põimuvad Eesti keskkonnaseisundiga. Avalikkusele on K. Eerme tuttav populaarsete kirjutiste ja paljude muude esinemiste kaudu.

Juubilar on alati olnud aktiivne inimene, mis on kaasa toonud valimise mitmetesse seltsidesse ja ühingutesse. Koos abikaasa Koidulaga on üles kasvatanud kolm hästi edasijõudvat ja haritud last ning ehitatud vastne kodumaja.

Jätkugu tugevat tervist ja leebet huumorit veel rohketeks juubeliteks!

Kolleegid ülikoolist ja Tõraverest

Rein Vihalemm 60

9. detsembril sai 60-aastaseks dotsent Rein Vihalemm.

Õnnitleb filosoofia osakonna pere!

Räägime palgast

Oktoobris-novembris täitis ligikaudu iga neljas ülikooli töötaja ankeedi "Räägime palgast". Uurimus toimus personaliosakonna ja sotsiaalteaduskonna sotsioloogia osakonnas moodustatud uurimisrühma koostegevuses. On märkimisväärne, et tegu on esimese ülikooli töötajate arvamusuuringuga, mis toimub ülikooli juhtkonna tellimisel.

Uurimuse eesmärgiks oli saada informatsiooni töötajate arvamuste ja hoiakute kohta kolmes valdkonnas. Esiteks, kui võrd ollakse tuttav praeguse palgakorraldusega, kuidas see toimib ja mida sellest arvatakse. Teiseks, kuidas suhtutakse võimalikesse uuendustesse ning missuguseid omapoolseid palgasse puutuvaid ettepanekuid töötajail leidub. Kolmandaks, mil määral ollakse ise huvitatud palgakorralduse uuendamises osalemisest. Taustaks paluti teavet ka küsitluses osalejate praegusest ainelisest olukorrast.

Uurimus peab andma pildi loetletud valdkondadest ülikooli töötajaskonnast kahes lõikes. Kõigepealt ametirühmade kaupa: professorid, dotsendid, lektorid, teadurid, spetsialistid jne. Selle kõrval peamised struk-

tuurilülid: kõik teaduskonnad, raamatukogu, Füüsika Instituut, haldus- ja tugistruktuur.

Et jõuda sellise esindatuseni, moodustati töötajate üldnimikirja baasil küsitlatare juhuvalim. Viimasesse arvati suhteliselt rohkem töötajaid väiksematest allüksustest, et ka seal oleks tagatud küllaldane esinduslikkus. Kõiki valimisse arvatuid ei saanud küsitleda: kes oli pikemal lähetusel, kes haige, mõni keeldus. Ülikooli kui terviku kohta esitatavais tulemustes järgitakse töötajaskonna tegelikke proportsioone.

* * *

Uurimuse korraldajad tänavad kõiki, kes võtsid vaevaks ankeeti täita ja oma ettepanekud kirja panna. Tehtud on vaid esialgne kokkuvõte ja analüüs saadud andmete põhjal jätkub.

Üldiselt lugesid küsitletud töötajate arvamuste kindlakstegemist vajalikuks, kuigi avaldasid ka mitmeid kahtlusi, mida järgnevalt püüamegi kummutada.

Nii kaheldi mõnel korral andmekogumise anonüümsuses ja kardeti, et küsimustele vastamisest võiks ehk küsitletutele kahju tulla. Kinnitame -

Järg 4. lk

Üliõpilased hindavad õppejõude

Kevadel toimus üliõpilasesinduse tellimisel ja ülikooli toetusel küsitlus, mille eesmärgiks oli õppejõudude õpetamiskvaliteedi hindamine. Küsimustiku, andmete töötlemise ja tulemuste esitamisega tegeles Eesti Psühholoogiaüliõpilaste Ühendus. Projekti juhtis üliõpilasesinduse poolt Katriin Fisch, Eesti Psühholoogiaüliõpilaste Ühendusest olid tegevuses Hendrik Luuk ja Ahto Külvet. Selle semestri küsitlus on peagi algamas, enne teeme aga tagasi-vaate kevadesse.

Eesmärk

KF: Milline on teie arvates selle küsitluse eesmärk, mida see annab ülikoolile?

AK: Eelkõige peaks küsitlus andma tagasisidet õppejõududele nende õpetamise kvaliteedi kohta. Küsitlus on selle hindamiseks ilmselt parim meetod. See väide pole mitte meie poolt välja mõeldud, vaid on välja toodud ka kirjanuduses, mis käsitleb õppejõudude hindamist. Veel on võimalik õppejõude hindama saata spetsiaalne komisjon, aga siis on võimalus, et õppejõud ei loe loengut enam nii nagu tavaliselt.

HL: Sel juhul peaks komisjon koosnema ekspertidest. Kui õppejõud hindab teist õppejõudu, siis võivad neil olla erinevad õpetamisharjumused ja erinevad arusaamised auditooriumiga suhtlemisest, mis ei võimalda üksteist objektiivselt hinnata.

AK: Meie koostatud küsimustiku eesmärk oli anda võimalikult laialdane hinnang õpetamise kvaliteedile. Ankeedis küsitakse palju erinevaid küsimusi, mis tundusid meile üliõpilaste seisukohast olulised.

HL: Tagasiside oleks õppejõududele orientiiriks sellest, kuidas nende õpetamismetoodika üliõpilastele meeldib.

Rakendus

KF: Tartu Ülikoolis on see suhteliselt uus asi. Aga ma tean, et te olete natuke uurinud ka muu maailma kogemust. Kui arvestatavad on mujal sellised küsitlused, milline on nende rakendus?

AK: Me teame täpsemalt Põhja-Ameerikas toimuvast. Õppejõude hinnatakse tihti peale kaks korda - ühe hinnangu tellivad üliõpilasesindused ja teise ülikool. Ülikooli tellitud hindamisküsitlused on umbes kolmelehe- hekiljelised raamatud, kus küsitakse muuseas ka õppejõu soki värvi, ja seda, kas ta naeratab õigel ajal. Üliõpilased esitavad oma ankeetides natuke vähem küsimusi.

KF: Ütleme, et küsitlus on hea vahend hindamiseks, aga mis sellega edasi tehakse? Kas saadud tulemustel on ka mingi rakendus?

AK: Sellest pole väga palju kirjutatud.

Professor Ants Peetsalul oli selline näide, et Kanadas saab kõige parem õppejõud aukirja, mille ta võib seinale riputada.

KF: Järelikult on tegemist lihtsalt avaliku tähelepanu pööramisega õpetamise kvaliteedile?

HL: Kellelegi mingeid ettekirjutusi teha ei saa, aga saab öelda, et vastav informatsioon on olemas. Kui ollakse huvitatud, saab sellega tutvuda ja mõelda, kuidas ennast arendada. Tegemist ei ole ju mingi objektiivselt paikapandud kriitriumiga, mis ütleks, et sina õpetad nüüd hästi - sinuga on kõik korras, aga tema õpetab halvasti ja peab midagi ette võtma.

KF: Kelle huvi selle küsitluse korraldamise juures peaks suurem olema, kas õppejõudude või üliõpilaste oma?

HL: Huvi peaksid näitama mõlemad. Kvaliteedi parandamise juures saavad aga kaasa rääkida vaid õppejõud, sest nemad on need, kes enda õpetamiskvaliteeti parandada saavad. Kui üliõpilased teevad sellise küsitluse ja õppejõud sellega ei arvesta, siis pole küsitlusel mingit mõtet.

Küsitluse korraldamisest

KF: Kuidas te kevadist küsitlust hindaksite? On teada, et see oli suhteliselt arstiteaduskonnakeskne, millest see tingitud oli?

AK: See oli tingitud kevadest - küsitlus langes liiga hilisesse perioodi. Arstiteaduskonnakeskne oli see sellepärast, et arstiteaduskonna inimesed olid hindamisest ise huvitatud ja aitasid korralduslikes küsimustes kõvasti kaasa. Mujal üritasid küsitlust läbi viia üliõpilased, kes jooksid nii paljudesse loengutesse kui jõudsid, ning seal ankeete jagasid.

HL: Üliõpilased puhtalt omal jõul tervet ülikooli hinnata ei jõua. Tuleb loota sellele, et ka ülikool ise on asjast huvitatud ja aitab.

KF: Kommentaarina tuleks siin täpsustada, et praegu saadab üliõpilasesindus igasse osakonda ja instituuti mingi hulga küsitlusankeete koos juhendi ja kaaskirjaga. Vajaduse korral võib neid osakondades juurde paljundada. Küsitlus on mõeldud läbiviimiseks õppejõudude endi või abipersonali poolt loengu või eksami ajal. Me loodame, et iga õppejõud on nõus ohverdama kümme minutit oma loengust, jagades loengu lõpus (või eksami lõpus) ankeedid laiali ja tuues need hiljem osakonda tagasi. Edasi saadetakse ankeedid ülikooli sisepostiga psühholoogia osakonda.

KF: Kas te kevadise õppejõudude hindamise tagasiside saatsite igale õppejõule personaalselt või osakonda?

AK: Me saatsime igasse osakonda ja

instituuti kõidetud raamatukese, kus oli alguses sissejuhatav jutt küsitluse läbiviimisest ja küsimustikust, millele järgnesid hinnatud õppejõudude tulemused. Raamatu, kus olid absoluutselt kõikide hinnatud õppejõudude tulemused ja ka võrdlustabelid, saatsime kõikidesse teaduskondadesse.

KF: Koos tagasisidega saatsite te ka järelepärimise, kus küsisite, mida õppejõud küsimustikust arvavad. Mida vastati?

AK: Vastukaja oli üllatavalt positiivne ja suhteliselt lakooniline.

KF: Kas lihtsalt ei viitsitud teile vastata või olid kõik küsimustikuga väga rahul, mis te ise arvate?

AK: Osaliselt ei viitsitud vastata, sest laialisaadatud järelepärimistele saime vastuseid vaid kolmandiku ulatuses.

Tulemused internetti?

KF: Seekord ei pannud üliõpilasesindus tulemusi internetti. Osaliselt seetõttu, et küsitluse maht oli oodatust väiksem. Edaspidi tuleks küsitluse tulemused ka interneti vahendusel üliõpilastele kättesaadavaks teha, sest üliõpilasesindusse tullakse materjalidega tutvuma vaid mingi kindla probleemi puhul.

HL: Üliõpilaste jaoks saab huvitavaks järjestikuste küsitluste võrdlemine. Selle alusel saab näha, kas õppejõud ka midagi küsitluse tulemuste alusel muutnud on.

AK: Internetis ei tohiks olla kõik kommentaarid. Osa infot võiks olla vaid õppejõududele.

KF: Ma saan aru, et te pooldate diskreetsemat asjasse suhtumist?

HL: Tuleb säilitada taktitunne, sest me ei suuda vastutada ankeetidel laekunud kommentaaride adekvaatsuse eest. Äkki mõni üliõpilane viskab lihtsalt nalja? Meie soov ei ole kellelegi hinge haavu tekitada.

KF: On küsitud, miks me ei vii küsitlust läbi arvutivõrgu baasil?

AK: Kõik inimesed pole veel internetis kirjaoskajad.

HL: Ülikoolis ei ole piisavalt arvuteid. Sellisel juhul oleksid arvutiklassid koormatud uue lisatuleandega.

AK: Ankeedi täitmine loengus muudab selle protseduuri üliõpilasele teataval määral sunduslikumaks. Kui sa juba loengusse tulid, siis on ka suur tõenäosus, et küsitluslehe ära täidad.

* * *

Projekti käivitamisel ja läbiviimisel osutatud abi eest täname dots Liina-Mai Toodingut, prof Rein Taagepera, prof Teet Seenet, prof Volli Kalmu ja prof Ants Peetsalu.

Katriin Fisch, TÜ Üliõpilasesinduse haridustoimkonna esimees

Surm ja teispoolsus Vanas Testamendis

Prof Kalle Kasemaa akadeemiline loeng ülikooli 79. aastapäeva aktusel

Ikka ja jälle on inimeste pilgud pöör-
dunud teispoolsusele. Inimeste
elukvaliteet on küll paranenud, ars-
titeadus on saavutanud tohutu võite
haiguste üle, iihiskonnakorraldus näib
olevat muutunud stabiilsemaks. Kuid
taanduma löödud haigused tulevad ta-
gasi, kerkivad esile uued ja seniteadma-
tud, maailmas püsivad – ja tekivad –
lahendamata tunduvad pingekolled,
õnnetuste eest on inimene endiselt kait-
setu ning teatavate õnnetuste statistika
aina kasvab. See sunnib inimest pidevalt
tunnistama oma piiratud ning esitab
küsimuse inimelu lõpu ja mõtte üle.
Need on suurima eksistentsiaalse täht-
susega küsimused, millele ainult reli-
gioonid on seni suutnud rahuldava
vastuse anda.

□ Prof Kalle Kasemaa akadeemiline loeng jätkub järgmises UTs.

Vana Testament (VT) reli-
gooniürikuna kajastab ajaloolist
iisraeli usundit, mis moodustas pinnase
juutluse, kristluse ja islami tekkimiseks
ning mis loomult oli süngretistlik usund
ja oli tekkinud iisraeli nomaadide ning
Palestiina paiksete asukate uskumuste
alusel. Sellele usundile oli eriomane, et
kultuurmaa rahva usundi elementide
kõrval säilis nomaadliku aja pärand,
mis korrigeeris ja suunas Kaananimaa
põliselanike usundist ülevõetud jooni:
kaanani poliiteismi taustal tõi
maksvusele monoteismi, kaanani
(müütilise) tsüklilise ajakäsitluse ase-
mele tõi sisse lineaarse ajalootunde,
kaanani (ja vana Lähis-Ida) despootliku
kuningakäsitluse asemel toonitas kuni-
gavõimu piiratud.

Kaananimide ümbervormimine iis-
raeli usundis ei toimunud kõigil rinnetel
üheaegselt. Mõned asjad võidi kohe
paika panna, mõned aga nihkusid ta-
gaplaanile ning nende suhte kujunesid
lõplikud seisukohad välja hiljem.

Pikka aega kõrvale surutud ja jah-
veusundi poolt kujundamata ele-
mentideks olid ka kujutlused surmast ja
surmajärgsest olemisest. Nomaadluse
aja jahvekumardajatele polnud need
küsimused olulised: nomaadide usku-
muses oli suhe surmaga nõrk, sest
nende liikumine hoidis neid eemal esi-
vanemate haudadest, seepärast oli Jah-
ve algselt "Elavate Jumal ja mitte sur-
nute Jumal" kõige otsesemas tähen-
duses. Ning kui põlluharijatest
kaananlaste kokkusulamisest nomaadidest
iisraellastega kerkis küsimus,
milline on Jumal Jahve suhe paikse
elanikkonna kujutlustega surmast ja
surmavallast, oli vastus lihtne: iisraeli
Jumalal pole sellega mingit tegemist.

Kuna Jahvel ei olnud surma ja sur-
nute tegemist, pidid kaanani rahvalt
laenatud matusekombed ja surmaku-
jutlused olema Jahve jaoks "roojased",
ning kes nendega kokku puutus, muutus
jahvistlikule kultusele mõneks ajaks
kõlbmatuks, – sellest kõnelevad surnuid
käsitlevad religiooniseadused VTs. Et
dekalooigi nõuete valguses mingi sur-
nutejumalus ei oleks saanud astuda Jah-
ve kõrvale ja ei Jahve oli võtnud omaks
kõigi jumaluste funktsioonid, minetas
endine kaananlaste usundi surma-
pärimuste kompleks oma numinoos-

suse ning sattus palja rahvapärase kom-
bestiku tasemele, mida võidi harras-
tada, kui see ei toimunud Jahve silma
all.

On selge, et sel moel oli tegemist
enam kompromissi kui küsimuse
lahendusega ning et kompromissi tule-
musena võis jääda jõusse rohkem
kaananlikku, kui seda oleks lubanud
puhas jahveusund. Kuid säärase aren-
gukäiguga – surmakompleksi taandu-
misega usundiväliseks kombestikuks –
seletub ka, miks VTs on vähe juttu sur-
mavallast ja miks vastavad kujutlused
on palju vähem läbi töötatud kui
naabermaade Egiptuse ja Mesopota-
taamia usundites (egiptuse "Surnute
raamatus" esitatakse üksikasjaline teis-
poolsuse topograafia, kujutades surnu
teekonda läbi ohtude kuni jõudmiseni
jumalikule "päikeselaevale"; on ole-
mas kirjeldus ka sumerite surmavallast,
kus on 7 ringikujulist väravatega müüri,
kusjuures igas väravas tuleb valvurile
jätta midagi ehetest ja riitusesemetest,
kuni alasti surnu jõuab all-ilma ju-
malatari ette). Seevastu taolised kohad
VTs mõjuvad fragmentaalselt, otsekui
detaailid mingist tervikust.

Paistab, et surmavald oli VT inime-
sele pikka aega valdkond, mis seisis
Jumalast eemal; suremine tähendas
seega lahkumist maailmast ja omastest,
aga ka lahkumist Jumala juurest. Surm
ootas inimest, kui ta oli vana ja elust
küllastunud, vana ja väsinud, et tunda
veel rõõmu elust ja Jahve võimu all
olevast maailmast. Siis võis inimene ra-
huliku südamega minna. Kuhu? Vas-
tuseid on kaks: lahkunu läheb hauda ehk
"auku" – sellega on mõeldud pere-
konna matusepaika. Aga ta läheb ka
allilma või surmavalda. Need on kaks
eri paika ning nende aluseks on eri-
nevad kujutlused, mida ei saa viia ühele
nimetajale. Midagi inimesest näib
jäävat ühendusse hauda pandud ke-
haga; ei selgu, kuidas seda vahekorda
on kujutletud, aga kui oli võimalik
hauale minna ja surnu vaimu välja ku-
suda, siis nähtavasti vaim oli seotud
hauaga (surmavald aga oli nii lahus
elavate maailmast, et seal ei olnud või-
malik sõnumeid saada). Seejuures
sooviti olla maetud esivanemate juurde;
kui inimene maeti võõrsile või koos
tundmatutega massihauda, arvati seda
suureks õnnetuseks, sest peeti vajalikuks
järeltulijate hoolitsust surnute eest
(haudadele pandi toitu ja jooki veel ca
200 eKr); sellega seoses peeti õn-
netuseks ka lastetust.

Inimeste tundmused oma surnute
suhtes on ambivalentsed; ühelt poolt
tuntakse nad olevat lähedased, ning
peale nomaadide on kõigil vana-aja ja
loodusrahvastel olemas kultuslik vahe-
kord surnutega. Teiselt poolt on nad
lõpmata kauged ja kättesaamatud – see
on üldinimlik kogemus. Sellest tuleneb
kujutus surnute viibimisest erilises sur-
nute riigis või surmavallas (Hades, Hel,
Toonela jne). VTs on selliseks surnute
riigiks še'öl: õdones ruum kaugel maa
all. Elavatele on še'öl täiesti ligipääs-
matu, nagu ka sealt ei tule keegi tagasi.
See paik on pime; kuid nii nagu seal
puudub valgus, nii on ka inimese vaim
seal hämaruses. Seal puuduvad eri-
nevused ja pinged, mis elu põnevaks
teevad: kõik on seal ühesugused, on
kadunud hingeliigutused ning kõige üle
lasub vaikus. Seetõttu kõlab Koguja hin-
nang, et elus koer on parem kui surnud
lõvi. Ka aeg on še'olis lakanud; ja kui-
das saakski aega olla, kui pole teadvust,
mis seda hoomaks? Teisel poolt aga on
surmavallas kõik muutumatu ja
igavene: kes on surnud, jääb selleks
igavesti: "enne kui taevaid pole enam,
nad ei ärka, neid ei äratata ülest". Sel-
line saatatus on igavene, kuid ka üldine:
keegi ei pääse surmavalla käest (et še'öl
neelab sugupõlve sugupõlve järel, on ta

saanud pildiks täiumatust isust).
Seepärast peetakse õnnelikuks seda, kes
elab kaua ja saab elust palju mõnu
tunda; häda aga sellele, kelle patt ja süü
vihastab Jumalat nõnda, et Jumal an-
nab ta enne oma aega surma kätte!

Israeli inimene tunneb, et tema elu on
alaliselt surma ähvarduse all;
haigust, vanadust, ülekohtu ja vaena-
mist kogetakse surmavalla ammuli
suuna, mis ähvardab inimese neelata.
Seepärast ei ole ka selget piirjoont elu
ja surma vahel, selle maailma ja sur-
mavalla vahel – inimene saab juba
selles elus tunda surmavalla õudusi.
Ning kui VT inimene palvetab, et Jumal
tooks ta välja surmast või surmavallast,
siis ei mõelda sellega surnute
ülesäratamist ega mingisse igavesse
õndsasse ellu viimist, vaid et Jumal
jätaks inimese ellu ja pikendaks tema
senist elu. Inimene, kes pole vana ja
elust küllastunud ning kes tunneb
"surma kõdikuid" enda ümber, tohib
loota sellisele Jumala armu aktile. Nii
mõeldub inimese olemasolu kahe
pooluse vahel: elu ja surm. Elu allikaks
on Jumala lähedus, ning eemalolek Ju-
malast asetab inimese surma meele-
valda. Kui iisraeli inimene ütleb, et Ju-
mal on "pannud ta surmavalda", "sur-
manud" jne, siis ei räägi ta sugugi
piltlikult, vaid reaalsest olukorrast
läheduses.

Sellisel elu ja surma komplemen-
taarsel käsitlemisel on suur puudus:
haigust ja kannatust inimese elus sai
pidada ainult Jumala viha (või äärmisel
juhul nõiduse) tulemuseks. Kõige eba-
meeldiva seostamine Jumalast eemal-
oleva surma-poollega tegi jahveusundile
võimatuks paigutada haigused ja kan-
natused oma õigele kohale inimese elus;
see sai võimalikuks alles siis, kui surmgi
allutati Jumalale ning sellele nähti ette
koht Jumala "majapidamises", kuid see
toimus sporaadiliselt alles VT lõpuajal.
– On arusaadav, et selline inimsaatus
skemaatiline ja ratsionalistlik käsitlus
pidi põhjustama osale inimestest suurt
meeleheidet, ning Iiobi raamatus
kohtabki suurejoonelist protesti sellise
saatusekäsitluse vastu.

Ehkki VT teatel on surmavald kõigi
inimeste pärisosa, kus neid ootab
troostitu saatatus eemal Jumalast, ei ole
see VT viimane sõna surma ja kaduvuse
kohta. Teistsuguseid kohti ei ole
muidugi mõista palju, ning terve hulk
traditsiooniliselt Uue Testamendi või
kristliku kiriku õpetuse vaimus
mõistetud kohti tuleb VT teoloogiliste
vaadete kindlaksmääramiseks rahu-
likult kõrvale jätta. Ent mõned kohad
jäävad siiski järele.

Üheks selliseks kohaks on 49. Laulu
salm 16. Laulu mõtteks – eestikeelses
tõlkes on alapealkirjaks "Meelitus on
loota varanduse peale" – on õpetada
meelerahu, nähes rikkuse ja võimu kuri-
tarvitust ja kumuleerumist: surm teeb
lõpu vägevatele ja vägevusele,
seepärast "ära karda, kui keegi rikas-
tub". Kui inimene ka kiidab end õn-
nelikuks oma elus, läheb ta siiski esiva-
nemate juurde, kes "iaal ei saa näha
valgust". Psalmi lähedus Koguja
elunägemisele on ilmne: ka rikas ja
vägev surevad ning seega on nende
vägevus viimselt vaid "tühisuste
tühisus". Ent laulu mõttekäiku kat-
kestab s. 16: "Kuid Jumal lunastab mu
hinge surmavalla käest, sest ta võtab mu
vastu". See lause paistab olevat
võõrkeha psalmis ja võib olla hilisem
hilisema aja lootusest, et Jumal võtab
vaga inimese hinge enda juurde, nii et
see surmavald ei satu. Sama kujutlust
kohtab üldiselt hiliseks peetavas Laulus
73, kus see ei ole lisand, vaid on or-
gaaniliselt seotud tekstiga.

Järgneb

stipendium

Huygens Programmi stipendiumid

Eesti üliõpilastel, magistrantidel ja
doktorantidel on võimalik taotleda sti-
pendiumi 3 - 10 kuuks **Hollandis** õpi-
miseks.

1. Stipendium magistri- või doktoriõpinguteks

Nõuded:
* mitte vancm kui 35 aastat,
* hea hollandi või inglise keele oskus,
* lõpetanud mitte rohkem kui 2 aastat
tagasi (magistriõpingute korral),
* minimaalne Hollandis viibimise aeg
on 3 kuud.
Nõutavad dokumendid (4 eksem-
plaris):
- taotlusvorm (saadaval välisüliõpilas-
talituses),
- koopiad diplomi(tc)st koos hin-
netelehega,
- inglise keele testi sertifikaat
(TOEFL/IELTS),
- CV,
- põhjenduskiri,
- 2 soovituskirja,

- vastuvõtukiri mõnest Hollandi üli-
koolist,
- passi koopia,
- kiri õppemaksu osalise katmise koh-
ta, juhul kui õppemaks on suurem sti-
pendiumiga ettenähtud summast.

2. Stipendium hollandi keele ja kultuuriõpinguteks üliõpilastele

Eeldus: algteadmised hollandi keelest.
Stipendiumi kestus: 3 -10 kuud. Nõu-
tavad dokumendid: vt punkt 1.

3. Hollandi keele ja kultuuri suvekursus

Eeldus: algteadmised hollandi keelest.
Vastavat informatsiooni ja taotlus-
vormi võib saada hollandi keele õpeta-
jatelt.

Tähtaeg: 1. märts 1999 (Nuffic).

Dokumentide esitamise tähtaeg
(välisüliõpilastalituses) 21. jaanuar .

Informatsiooni õppimisvõimaluste ja
stipendiumite kohta Hollandis võib
leida WWW-aadressil: <http://www.nuffic.nl>.

Lp viimase kursuse üliõpilased ja magistrandid!

Eesti-Flandria lepingu raames
pakutakse stipendiume 1999/2000.

õppeaastaks Euroopa Kolledžis (Bel-
gia, Brugge või Poola, Natolin) õp-
pimiseks.

Erialad: majandus, õigus, politoloogia
ja välissuhted.

Eeltingimused: kandideerija vanus alla
30 a, prantsuse ja inglise keele oskus.

Kandideerimiseks nõutavad doku-
mendid:

- taotlusvorm,
- CV,
- diplomi koopia koos hinnetelehega,
- tõend prantsuse ja inglise keele
oskuse kohta,
- 2 soovituskirja,
- arstitõend.
Tähtaeg (välisüliõpilastalituses) 21.
jaanuar.

Piret Lai,
välisüliõpilastalitus

Greifswaldi Ülikool

on pakkunud Tartu Ülikooli kui oma
partnerülikooli üliõpilastele (alates 3.
kursusest) võimaluse taotleda stipen-
diumi õppimiseks Greifswaldi Ernst
Moritz Arndti Ülikoolis ajavahemikus
1. aprillist 16. juulini 1999. Ajava-
hemikus 17.-27. märts on võimalik osa
võtta saksa keele intensiivkursusest.
Lähemat informatsiooni Greifswaldi
Ülikooli kohta saab aadressil
<http://www.uni-greifswald.de>.

Stipendiumi taotlemiseks tuleb esitada
järgnevad dokumendid:

* ankeet,
* avaldus põhjendusega (saksa
keeles),
* väljavõte õpinguraamatust,
* soovituskirja (saksa või inglise
keeles),
* saksa keele tõend.

Dokumente oodatakse välisüliõpilas-
talituses (ph 104, tel 375 151) 15.
jaanuariks.

Informatsiooni saab välissuhete tali-

□ Ernst Moritz Arndt ootab tudengeid oma partnerülikoolist.

tusest ph 304, tel 375 615 Lea Kivi või
välisüliõpilastalitusest ph 104, tel 375
151 Piret Lai.

Lea Kivi,
välissuhete talitus

Uusi stipendiume Eesti Üliõpilaste Toetusfondilt

Eesti Üliõpilaste Toetusfond USAs
võtab vastu stipendiumi soovivaldu-
si 1999/2000. õppeaastaks. Käesoleval
sügisel alanud õppeaastal on toetus-
fondil 51 stipendiaati; fondi juhatusel
on heameel teatada, et 21. sajandi
lätel on ette näha nii stipendiaatide
arvu kui ka keskmise stipendiu-
misumma suurenemist.

Toetusfond sai alguse New Yorgis
omavahelise laenukassana varsti pärast
II Maailmasõja lõppu. Tänu peamiselt
USA väliseestlaste annetustele ja paran-
dustele on sellest võrsunud tähelepanu-
väärne sihtkapital, mille sissetulek kasu-
tatakse täiel määral eesti päritoluga
üliõpilaste stipendiumidega toeta-

miseks. Mitmed pärandajad on toetus-
fondile teinud eeskirju õppealade kohta,
mis alal võib tudengeid toetada. Selle
tagajärjel on toetusfondil criti avaraid
võimalusi stipendiumide määramiseks
arsteiaduse, majandusteaduse ja põllu-
majanduse üliõpilastele.

Kandideerida võivad cesti üliõpilased
kõikjal vabas maailmas, asukohamaast
olnematult. Sooviavaldusankneed
kõigeks 1999/2000. õppeaasta stipen-
diumideks on saadaval toetusfondi
juhatuse aadressil: **Estonian Students
Fund in USA, Inc., PO Box 110, New
York NY 10185, USA**. Eestis jagab

Järg 4. lk

Räägime palgast

Algus 2. lk

ankeeti täitnute nimestikud ja ankeedid ise on rangelt lahus ning täidetud ankeedid pole andmesisestuse järel kellelegi kättesaadavad.

Ankeedis esitati ka üldisi küsimusi täitjate kuuluvuse kohta, millela pole võimalik kogutud vastuseid diferentseerida. Tulemused avalikustatakse üksnes ametigruppide, teaduskondade ning teiste suurte töötajate rühmade lõikes. Kartus, et teatavaks saavad näiteks teatud õpetoolist või väiksemast instituudist kogutud ankeedivas- tused ja et keegi pahatahtlik saab välja raalida, kelle arvamustega on konkreet- selt tegu, pole põhjendatud.

Tahame kinnitada, et ei uurimisgruppi ega ka ülikooli juhtkonda töö tellijana ei huvita töötajate vastused üksikhaaval, vaid see, mis kajastub töötajaskonna põhirühmade arvamustest ja valupunk- tidest, samuti erisustest erinevate struk- tuuride lõikes.

Näitamaks, kui paljude kolleegidega koos iga ankeeditäitja arvamused uurimises osalevad, loetleme tegelikult küsitletute arvud praeguse seisuga iga põhiüksuse töötajate üldarvude taustal:

usuteadusk - 8 täidetud ankeeti 14 töötaja kohta,
õigusteadusk - 37 48-st,
arstiteadusk - 75 436-st,
filosoofiateadusk - 68 319-st,

bioloogia-geograafiateadusk - 49 231-st,

füüsika-keemiateadusk - 37 218-st,
kehakultuuriteadusk - 48 61-st,
majandusteadusk - 30 70-st,
matemaatikateadusk - 47 115-st,
sotsiaal- ja humanitaarteadusk - 32 102-st,
raamatukogu - 65 355-st,
Füüsika Instituut - 34 155-st,
haldus- ja tugistruktuur - 125 688-st,
teised ülikooli asutused (ettevõtted) - 37 177-st.

Kokku 697 küsitletut 2989 töötajast.

Siinkohal palve neile küsitluses osalenutele, kellel seoses sellega, et uurimisrühma küsitajate pole ankeedi järele tulnud, või siis mõnel muul põh- jusel on täidetud küsimustik tagasta- mata: **palun saata need sisepostiüm- brikus sotsioloogia osakonda R. Mu- raka nimel.**

Lähemal ajal alustame palgaurimuse põhitulemuste tutvustamist, nagu ankeeditäitjadki tarvilikuks pidasid, nii ülikooli ajalehes kui ka veebi siseinfo leheküljel.

Uurimisgrupp ja tellijad loodavad, et lisaks "teadasaamise" fenomenile ku- juneb uurimuse baasil ka kasutoov dia- loog ülikooli palgakorraldajate ja pal- gasaajate vahel.

Leelo Muru,
Rein Murakas

Uusi stipendiume Eesti Üliõpilaste Toetusfondilt

Algus 3. lk

ankeete ka Põhja-Ameerika Ülikooli- de Teabekeskus (TÜ raamatukogu, Struve 1, EE2400 Tartu). Täidetud ankeedid kõigi vajalike lisadega tuleb tagastada üldtoodud New Yorgi aadress- sil hiljemalt 28. veebruariks 1999. Va- jaliku dokumentatsiooni muresemiseks tuleb realistlikult varuda kuu aega, nii et blankette ei ole mõtet nõutada pärast jaanuari lõppu. Hilinenud või puudulikult täidetud soovivaaldu- sisse ei võeta. Toetusfondi juhatus juhib tähelepanu ka sellele, et kogu fondi asjaajamine käib posti teel; tele-

fonil, faksi- või e-posti ühendus ei ole saadaval. Samuti soovib juhatus tungivalt mitte tarvitada kirjavahetuseks tähtitud posti, mis on teel tunduvalt kauem kui tavaline õhupost. Õhu- postikirjad saavad tavaliselt nädala jooksul.

Sooviavalduste hindamine nõuab aega. Stipendiaadid selguvad tõenäo- liselt alles 1999. aasta hiliskevadel. On äärmiselt tähtis, et taotlused oleksid varustatud kandidaadi **alalise** (koduse) **aadressiga**, kust on garanteeritud posti edasitoimetamine. Kõigil kirjadel peab leiduma saatja nimi ja aadress – saatja aadressist ümbrikul ei piisa.

Elmar Leppik 100

(1898-1978)

11. detsembril kell 16.15 algab ajaloo muuseumi konverentsisaalis **teadus- loopäev**, mis on pühendatud professor Elmar Leppiku (a-ni 1950 Lepik) 100. sünniaastapäevale.

1898. aasta 4. detsembril sündinud sil- mapaistev eesti rahvusest botaanik ja fütopatoloog jättis oma jälje nii sõjaeelse Eesti kui -järgse USA teadus-

luku.

Sõna võtavad prof Ülo Lepik, prof Erast Parmasto, prof Karl Annuk ja Ken Kalling.

TÜ raamatupood soovitab:

Ajalookultuuri ajakiri
Tuna 1/1998

Uus ajalookultuuri ajakiri sisaldab nii arhiivimaterjalide publikatsioone (dokumente, mälestusi, kirju), tõsiteaduslikke analüüse arhiiviv- dusteooriast ajaloo filosoofiliste vaatlusteni kui ka diskussioone ja popu- laarseid ning alternatiivseid käsitlusi.

Enesestmõistetavalt on Tuna oma koht nii arvustustel, tutvustustel kui ka asjak- ohasel informatsioonil. Eelkõige räägib Tuna Eestist, kuna aga Eesti ajalugu on lootusetult läbi põimunud terve Euroopa, eriti aga naaberriikide ajaloo- ja räägib Tuna ka teistest.

TÜ Raamatupood asub Tartus, Ülikooli tn 11. Avatud E-R 9-18, L 10-16.

acta diurna

SEL NÄDALAL

7. detsembril

☐ Rahvusraamatukogus **kirjutasiid rektor prof Jaak Aaviksoo ja Eesti Panga president Vahur Kraft alla kahepoolsele koostöölepingule.**

☐ Rahvusraamatukogus **toimus üli- kooli päev Tallinnas.** Prof Jaan Ross pidas akadeemilise loengu "Mis on kuulmisparadoks?" Toimus infotund eesti ja vene õp- pekeele koolide õpilastele, avatud ülikooli infotund jm.

☐ 8. dets – toimus valitsuse istung.

10. detsembril

☐ Türi kolledžis avati tudengimaja I osa. Prof Peeter Saari pidas akadeemilise loengu "Tunnus- märke füüsikalise optika aktsiate tõusust algaval sajandil".

☐ 10.-11. dets – toimub ülikooli ajaloo muuseumis teaduskonverents "10 aastat Õpetatud Eesti Seltsi taas- tamisest ja rahvusteadused Eestis 1988-1998". Korraldajad ÕES ja TÜ ajaloo osakond. 10. dets avati raama- tukogus näitus "Rahvusteadused

Eestis 1988-1998".

☐ 11. dets – kell 11.30 algab infotund Orissaare Gümnaasiumis ja kell 14.30 algab infopäev linna güm- naasiumide õpilastele Kuressaare Gümnaasiumis.

☐ 11. dets – kell 9.15 jätkub ajaloo muuseumis teaduskonverents "10 aastat Õpetatud Eesti Seltsi taas- tamisest ja rahvusteadused Eestis 1988-1998". III istung: ajalugu; kell 15.15 algab IV istung: arheoloogia, kunstiajalugu, õigusajalugu.

TULEVAL NÄDALAL

☐ 14. dets – kell 16.35 peab EVT's avatud ülikooli loengu prof Rein Teesalu "Südamelihase infarkt".

☐ 14. dets – kl 16 akadeemiline loeng Pärnu Kolledžis – prof Raivo Mänd "Sugulisest valikust loomadel ja ini- mestel".

☐ 15. dets – TÜ valitsuse istung (eelarve II lugemine, 1999/2000. õ-a akadeemilise kalendri kinnitamine jm).

☐ 18. dets – TÜ nõukogu istung.

info

väitekiri

16. detsembril kl 16.15 kaitseb Füüsika Instituudi saalis (Riia 142) Sergei Dol- gov doktoritööd "Elektronergastused ja defektide mõningate metallide oksid- ides". Oponentid dr N. Mironova (Läti Tuumauuringute Keskus) ja prof L. Pung.

16. dets kl 12.15 kaitseb Lossi 3, aud 427 Tanel Moora magistriväitekirja "Muistsete loodusolude osast kivijäa asustuse kujunemisel Kunda üm- bruses". Oponentid dr Lembit Jaanits ja akad Anto Raukas.

16. dets kl 14.15 kaitseb Lossi 3, aud 427 Ülle Tamla magistriväitekirja "Hõbesemete valmistamistehnoloogia Eestist leitud 9.-13. sajandi materjali põhjal". Oponentid dr Valter Lang ja prof dr Kaalu Kirme.

17. dets kl 12.15 kaitseb Lossi 3, aud 427 Heidi Luik magistriväitekirja "Muinas- ja keskaegsed luukammid Eestis". Juhendaja dr Valter Lang, opo- nendid prof emer dr Evald Tõnisson ja mag phil Mati Mandel.

17. dets kl 14.15 kaitseb Lossi 3, aud 427 Gurly Vedru magistriväitekirja "Kahala järve ümbruse asustuspõhikond muinasajal". Juhendaja dr Valter Lang, opo- nendid mag phil Ain Lavi ja mag phil Andres Tvauri.

konverents

Eesti keeletehnoloogia

14.-15. detsembrini korraldab Eesti keeletehnoloogia arvutuslingvistika uurimisrühm **aastalõpukonverentsi: "Eesti keeletehnoloogia ja mis meil sellest ...kasu on, ...olemas on"** hu- manitaarhoones aud 405. Keeletehno- loogia on arvutuslingvistika ja in-

NB!

UT ilmub sel aastal veel tuleval reedel, 18. detsembril.

1999. aasta esimene number ilmub reedel, 8. jaanuaril.

fotehnoloogia loikumisala. Selle efekti- ivne toimimine on infoühiskonda siir- dumise vältimatu eeldus. Konverentsi eesmärk on tuua kokku keeletehnoloogiliste programmavahen- dite tegijad, kasutajad, aga ka rahastajad Eestis, et saada ülevaade sellest, mis meil juba on tehtud, mida vajatakse ja kust saada selleks raha.

loeng

Jaan Krossi loengud

Vabade kunstide kutsutud professori Jaan Krossi viimased loengud on neljapäeval, 17. dets kell 16.15 ja reedel, 18. dets kell 10.15 ph aud 102. Teema: "Tõlkimine - kas kunst, kas teooria?"

varia

Jakob von Uexkülli Keskusel on rõõm teatada, et tema sündimise- st möödus sellel sügisel viis aastat. Iga- aastane keskuse üldkoosolek on reedel, 11. detsembril kell 16 ELUSi Majas (Struve 2). Esitamisele tulevad et- tekanded:

- prof Kari Lagerspetz – "Explanations of Purposiveness in Living Nature",
 - Kadri Tüür – "Kirjandusökoloo- gia kohasest" ja
 - Timo Maran – "Ülevaade J.v.Uex- külli keskuse aastastest tegevusest".
- Ametliku osa lõppedes toimub vaba vestlusring ning väike teelaud.

Tartu Norra Seltsi jõuluõhtu toimub reedel, 18. detsem- bril kl 17.30 humanitaarhoones Lossi 3.

Hologrammide näitus

Neljapäevast, 17. detsembrist on kõi- gile avatud Tähetornis Ahhaa huvikes- kuse korraldatud hologrammide näitus. Eksponeeritud on 44 hologrammi ja näitus on esimene taoline Eestis.

muuseum

näitus

Ajaloomuuseum

Toomemägi

http://www.ut.ee/REAM/
K-P 11-17

Info, ekskursioonide tellimine 375 677. Ruumide üürimine: 375 675.

Näitus: Kärt Mikli skulptuurid "Mütoloogilised loomad", "Ülikool stag- natsiooni köidikus".

Muuseumis on võimalik tutvuda videofilmidega ülikooli ajaloost ja täht- sündmustest: "Tartu Ülikool aastail 1919-1932", "Ülikool nõukogude okupatsiooni- aastatel", "70 aastat eestikeelset ülikooli".

Kunstimuuseum

Peahoone

E-R 11-16. Info 375 384

Püsilvajanek: skulptuurid: kreeka arhailise, klassikalise ja hellenistliku kuns- ti paremate tööde kipsist jäljendid.

Näitus: Tõusva päikese maa jaapani 18. - 19. saj puugravüüridel ja kapten Krusensterni 1803. - 1806. a ümbermaail- mareisi pildid.

Ekskursioonid aulasse ja kartserisse.

Zooloogiamuuseum

Vanemuise 46

http://www.ut.ee/BGZM
K-P 10-16. Info 375 833.

Püsinäitus: lindude saali rõdul linnu- munade näitus.

Näitus: "Zooloogilised vaatlused ja kollektsioonid".

Geoloogiamuuseum

Vanemuise 46

http://www.ut.ee/BGGM/
K-L 10-16. Info 375 839.

Näitus: "Armin Öpik 100".

Botaanikaad

Lai 40

E-P 10-17. Info 376 218.

Raamatukogu

E-R 10-17

Näitus: TÜ raamatukogu Eesti kul- tuuriloos; Meelis Luks - arvutigraafika, maal, joonistused; Aivo Lõhmuse fotod "Mäe Hääl. Talv Etruurias"; Eesti Raama- tukoguhoidjate Ühing 10.

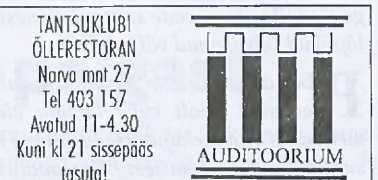
Uus näitus!

Arseni Mölder – Ehted (metallhüüde); Taneli Eskola ja Heini Lehvälaiho fotod "Loomastik ja Aulanko Rahvuslik Maastikukaitseala"; "Rahvusteadused Eestis 1988-1998".

Raamatumuuseum

E-R 12-15

Autograafide näitus "Epistolae autogra- phae... Kirjavahetused ja kollektsioonid".

TANTSUKLUBI ÖLLERESTORAN
Narva mnt 27
Tel 403 157
Avatud 11-4.30
Kuni kl 21 sissepääs tasuta!
AUDITOORIUM
R11. dets "Kauisjõuluniustus"
Anne Veski oma bändiga
DJ Onu Tom
NB! Kl 20.21 sanitaartund.
Alates kl 21 pääse 30 kr.
L12. dets **Meelismuusikat kõigile**
DJ Ervin Hurt, lisakstentsurupp
Sandra. Alates kl 21 pääse 30 kr.
P13. dets DJT. TRAX. Alates kl 21 pääse 25 kr.
E14. dets DJ Jaanus Sepp. Tasuta
T15. dets **Saku Spurt - DJ Aivo Johanson**
Kl 19 välkpiirard kõigile, välkviktoriin, tantsuvõistlused Saku auhindadele
Al kl 21 pääse 25 kr.
K16. dets **Jõulupalle! M. Matvere & Väikeste Lõõtspillide Ühing**
*tervise snaps Jägermeisterit
DJT. Trax. Pidutalavad Jägermeister ja Back's. NB! Kl 20.21 sanitaartund
Alates kl 21 pääse 30 kr.
N17. dets Eiseistantsesse. DJ Onu Tom
Alates kl 21 pääse 25 kr.
NB! R18. dets ans JAM

Peatoimetaja Varje Sootak
Toimetaja Reno Hekkonens
Tel 375 680; 251 42 300
Toimetuse aadress:
Ülikooli 18, ruum 137
Tartu EE2400
E-post: ajaleht@ut.ee
Faks: 37 27 375 440
Trükk: OÜ Greif
Tellimise nr. 1239
Tiraaž 700. UT ilmub reedeti

Poolaasta tellimishind
(postiga) 100.-
ülikooli pensionärid 50.-
Reklaamihind
2., 3. ja 4. lk:
1/1 (268x372 mm) 5000.-
1/2 (194x268 mm) 2700.-
1/4 (131x194 mm) 1500.-
1/8 (92x131 mm) 800.-
1/12 (92x64 mm) 500.-
1/24 (44x64 mm) 250.-

Esilehekülje reklaam
1/1 (ei müüda)
1/2 (194x268 mm) 3700.-
1/4 (131x194 mm) 2200.-
1/8 (92x131 mm) 1400.-
1/12 (92x64 mm) 800.-
1/24 (44x63 mm) 400.-
Esiküljel ainult ülikoolile eriti sobilik rek- laam.
Kujundus 20% tellitava pinna summast.

Foto ja/või logo kasutamine 50.-
Korduvreklaam 10% odavam, alates 3. korrrast 20% odavam
Kuulutused (ost, müük, tutvus, kaas- tunne, õnnitus jmt):
Ühe rea hind 5.-
Raam kuulutuse ümber 20.-
Reklaamtekst:
Ühe rea hind 10.-

Logo ja/või foto kasutamine 50.-
Üliõpilastele ja ülikooli töötajatele erakuulutused ja reklaam 20% odavam. Väljaspool ülikooli asuvate haridusasutuste (koolid, haridusosakonnad, laste- kodud jmt, v.a. era- ja kommertsasutused) kuulutused tasuta.
Ülikooli struktuuriüksuste tasuliste teenuste kuulutamine ja reklaam 20% odavam.